Bundel - Politieke Avond van 7 december 2022

Agenda bijlagen

Agenda & raadskamerindeling 7 december 2022

Stemmingen PA 7 december 2022

Getekende besluitenlijst PA 7 december 2022

1 18.45 uur - 19.30 uur: Rondvraag en mededelingen

2 19.30 uur - 21.00 uur: Informatieve & meningsvormende vergadering

2.1.RZ Besloten raadskamervergadering

Locatie: Raadzaal

Behandeladvies 7 december 2022

2.2.LF Presentatie bij het rapport “Marktwerking in het sociaal domein van Arnhem” en de eindrapportage “Marktwerking beschermd wonen Arnhem”

Fase: Informatief
Locatie: Landgoed/Festival

Behandeladvies 14 december 2022, informatieve behandeling

Agenderingsverzoek "Markt in de zorg" van de fracties SP en ChristenUnie

Raadsbrief "Afdoening motie 21M253 over marktwerking in de zorg", d.d. 22-11-2022

Bijlage 1 - Rapport ‘Marktwerking in het sociaal domein in Arnhem’

Bijlage 2 - Rapport 'Marktwerking beschermd wonen Arnhem'

Aangenomen motie "Voer de wens van de raad uit en onderzoek hoe we de markt uit de zorg kunnen halen" (21M253) van de fractie SP

Presentatie - Marktwerking Arnhem 'Sciaal domein & beschermd wonen'

Behandelresultaat 7 december 2022, informatieve behandeling

3 21.00 uur - 21.15 uur: Pauze

4 21.15 uur - 23.15 uur: Besluitvormende vergadering

4.1 Opening en mededelingen

4.2 Stemmen over het interpellatieverzoek "Onjuist informeren raad bij verkoop woningen Woningbouwvereniging voor ambtenaren" van de leden Maref, Koorn, Elfrink en Nede

Interpellatieverzoek van de leden Maref, Koorn, Elfrink en Nede inzake "Onjuist informeren raad bij verkoop woningen Woningbouwvereniging voor ambtenaren"

Transcript van de vergadering van de gemeente Arnhem d.d. 11 december 2019

4.3 Vaststellen van de agenda en spreektijdverdeling

4.4 Vaststellen van de concept-besluitenlijst van de vergadering van 23 november 2022

Getekend raadsbesluit

Raadsvoorstel "Vaststellen van de concept-besluitenlijst van de vergadering van 23 november 2022"

Besluitenlijst PA 23 november 2022

4.5 Vaststellen van de lijst van ingekomen stukken en ter inzage gelegde stukken voor de gemeenteraad

Getekend raadsbesluit

Raadsvoorstel "Vaststellen van de lijst van ingekomen stukken voor de raadsvergadering van 7 december 2022"

Lijst van Ingekomen stukken (21 november 2022 tot en met 30 november 2022)

5 Hamerstukken

5.1 Vaststellen: Evaluatie Van Wijken Weten

Getekend raadsbesluit

Raadskameradvies t.b.v. de besluitvormende behandeling op 23-11-2022

Raadsvoorstel "Evaluatie Van Wijken Weten"

Bijlage 1 - Rapport Evaluatie Van Wijken Weten

Bijlage 2 - Koersnota Van Wijken Weten (december 2015)

Raadsbrief "Doorontwikkeling Van Wijken Weten", d.d. 27-09-2022

Rekenkamerbrief "Onderzoek Van Wijken Weten", d.d.14-07-2021

Bijlage 1 - Nota van Bevindingen (5 juli 2021)

Bijlage 2 - Zomermiddaggesprek (7 juli 2021)

Bijlage 3 - Persbericht (13 juli 2021)

Presentatie - Van Wijken Weten & de rol van de raad

Behandelresultaat 16 november 2022, informatieve & meningsvormende (1) behandeling

5.2 Vaststellen: Bestemmingsplan 'Chw Klapstraat achter nummer 20C, 22 en 24'

Getekend raadsbesluit

Behandeladvies 29 november 2022, informatieve & meningsvormende (1) behandeling

Raadsvoorstel - Vaststelling bestemmingsplan 'Chw Klapstraat achter nummer 20C, 22 en 24'

Aanvullende bijlage 1 - Tekst

Aanvullende bijlage 2 - Verbeelding

Aanvullende bijlage 3 - Bijlagen

Bijlage 1 - Zienswijzenrapport - geanonimiseerd

Bijlage 2 - Gebundelde zienswijzen Chw Klapstraat achter nummer 20C, 22 en 24 - geanonimiseerd

Inspreektekst dhr. Schmidt

Inspreektekst dhr. Schmidt - bijlage

Inspreektekst dhr. Kielman

Raadskameradvies t.b.v. de besluitvormende behandeling op 07-12-2022

6 Onderwerpen direct ter besluitvorming

6.1 Vaststellen: Intern controleplan 2022

Getekend raadsbesluit - Intern controleplan 2022

Raadskameradvies t.b.v. de besluitvormende behandeling op 07-12-2022

Raadsvoorstel "Intern controleplan 2022"

Bijlage - Intern controleplan 2022

6.2 Bekrachtiging geheimhouding stukken raadsbrief Gebiedsontwikkeling Kloosterstraat Paasbergflat

Getekend raadsbesluit

Raadsvoorstel "Bekrachtiging geheimhouding stukken raadsbrief Gebiedsontwikkeling Kloosterstraat Paasbergflat"

6.3 Bekrachtiging geheimhouding stukken raadsvoorstel Instellen Gebiedsexploitatie Ontwikkelperspectief Kronenburg

Getekend raadsbesluit

Raadsvoorstel "Bekrachtiging geheimhouding stukken raadsvoorstel Instellen Gebiedsexploitatie Ontwikkelperspectief Kronenburg"

6.4 Bekrachtiging geheimhouding brief d.d. 29 november 2022 met zaaknummer 709263

Getekend raadsbesluit

Raadsvoorstel "Bekrachtiging geheimhouding brief d.d. 29 november 2022 met zaaknummer 709263"

7 Onderwerpen welke voor debat en besluitvorming worden voorgedragen

7.1 Vaststellen: Bestemmingsplan 'Fluvium Zuid-A'

Getekend raadsbesluit

Raadskameradvies t.b.v. de besluitvormende behandeling op 07-12-2022

Verworpen motie "Geen medewerking bij ongewenste buitenlandse financiering" (22M188) van de fractie SP

Raadsvoorstel - Vaststellen bestemmingsplan 'Fluvium Zuid-A'

Aanvullende bijlage 1 - Regels

Aanvullende bijlage 2 - Bijlagen bij de toelichting

Aanvullende bijlage 3 - Toelichting

Aanvullende bijlage 4 - Verbeelding

Bijlage 1 - Wijzigingenoverzicht BP Fluvium Zuid A

Bijlage 2a - Zienswijzenrapport (geanonimiseerd)

Bijlage 2b - Gebundelde zienswijze (geanonimiseerd)

7.2 Interpellatieverzoek van de leden Maref, Koorn, Elfrink en Nede inzake "Onjuist informeren raad bij verkoop woningen Woningbouwvereniging voor ambtenaren"

Interpellatieverzoek van de leden Maref, Koorn, Elfrink en Nede inzake "Onjuist informeren raad bij verkoop woningen Woningbouwvereniging voor ambtenaren"

Transcript van de vergadering van de gemeente Arnhem d.d. 11 december 2019

Verworpen - Motie van treurnis (22M189) van de fracties VVD, CDA, ChristenUnie en SP

8 Moties vreemd aan de agenda

8.1 Motie vreemd aan de agenda "Laat agenten niet opdraaien voor bezuinigingen op de geestelijke gezondheidszorg" (22M181)

Dit onderwerp is niet behandeld tijdens de Politieke Avond van 7 december jl. en zal in een volgende vergadering aan de orde komen.

Motie vreemd aan de agenda "Laat agenten niet opdraaien voor bezuinigingen op de geestelijke gezondheidszorg" (22M181) van de fracties SP, D66, Arnhem Centraal en VVD

8.2 Motie vreemd aan de agenda "Woensdagavond is Raadsavond" (22M184)

Dit onderwerp is niet behandeld tijdens de Politieke Avond van 7 december jl. en zal in een volgende vergadering aan de orde komen.

Motie vreemd aan de agenda "Woensdagavond is Raadsavond" (22M184) van de fractie Arnhemse Ouderen Partij

8.3 Motie vreemd aan de agenda "Haal de rechter naar de wijk" (22M185)

Dit onderwerp is niet behandeld tijdens de Politieke Avond van 7 december jl. en zal in een volgende vergadering aan de orde komen.

Motie vreemd aan de agenda "Haal de rechter naar de wijk" (22M185) van de fractie D66

8.4 Motie vreemd aan de agenda "Ook mobiel gemeentelijk erfgoed" (22M186)

Dit onderwerp is niet behandeld tijdens de Politieke Avond van 7 december jl. en zal in een volgende vergadering aan de orde komen.

Motie vreemd aan de agenda "Ook mobiel gemeentelijk erfgoed" (22M186) van de fractie SP

8.5 Motie vreemd aan de agenda "Ook mobiel gemeentelijk erfgoed" (22M187)

Dit onderwerp is niet behandeld tijdens de Politieke Avond van 7 december jl. en zal in een volgende vergadering aan de orde komen.

Motie vreemd aan de agenda "Ook mobiel gemeentelijk erfgoed" (22M187) van de fractie Arnhem Centraal

Agenda Politieke Avond
7 december 2022

Raadzaal	
18.45 uur - 19.30 uur (45) Rondvraag en mededelingen	
Raadzaal	**Landgoed/Festival**
19.30 uur - 21.00 uur (90) Besloten raadskamervergadering	19.30 uur - 21.00 uur (90) Presentatie bij het rapport “Marktwerking in het sociaal domein van Arnhem” en de eindrapportage “Marktwerking beschermd wonen Arnhem” (i)
Pauze: 21.00 uur – 21.15 uur	
Raadzaal	

21.15 uur - 23.15 uur - Besluitvormende vergadering

4.1	**Opening en mededelingen**
4.2	Stemmen over het interpellatieverzoek "Onjuist informeren raad bij verkoop woningen Woningbouwvereniging voor ambtenaren"
4.3	Vaststellen van de agenda en spreektijdverdeling
4.4	Vaststellen v/d concept-besluitenlijst van de vergadering van 23 november 2022
4.5	Vaststellen van de lijst van ingekomen stukken en ter inzage gelegde stukken voor de gemeenteraad
5	**Hamerstukken**
5.1	Vaststellen: Evaluatie Van Wijken Weten
5.2	Vaststellen: Bestemmingsplan 'Chw Klapstraat achter nummer 20C, 22 en 24'
6.	**Onderwerpen direct ter besluitvorming**
6.1	Vaststellen: Intern controleplan 2022
6.2	Bekrachtiging geheimhouding stukken raadsbrief Gebiedsontwikkeling Kloosterstraat Paasbergflat
6.3	Bekrachtiging geheimhouding stukken raadsvoorstel Instellen Gebiedsexploitatie Ontwikkel-perspectief Kronenburg
6.4	Bekrachtiging geheimhouding brief d.d. 29 november 2022 met zaaknummer 709263
7.	**Onderwerpen welke voor debat en besluitvorming worden voorgedragen**
7.1	Vaststellen: Bestemmingsplan 'Fluvium Zuid-A'
8	**Moties vreemd aan de agenda**
8.1	Motie vreemd aan de agenda "Laat agenten niet opdraaien voor bezuinigingen op de geestelijke gezondheidszorg" (22M181)
8.2	Motie vreemd aan de agenda "Woensdagavond is Raadsavond" (22M184)
8.3	Motie vreemd aan de agenda "Haal de rechter naar de wijk" (22M185)
8.4	Motie vreemd aan de agenda "Ook mobiel gemeentelijk erfgoed" (22M186)
8.5	Motie vreemd aan de agenda "Ook mobiel gemeentelijk erfgoed" (22M187)

Raadsvoorstel "Bekrachtiging geheimhouding stukken raadsvoorstel Instellen Gebiedsexploitatie Ontwikkelperspectief Kronenburg"

GROENLINKS ARNHEM	D66 arnhem	VVD Arnhem	Partij voor de Dieren Arnhem
Coenders	Loor	Pape	De Groot
Simonis	Kemperman	Maref	Eliëns
Prinsen	Brandts	Eppich	Hogenhout
De Boef	Heemskerk	Kumas	SP
Dayioğlu	Zwijnepoel	Van Engelenburg	Elfrink
Quint	PvdA	Arnhem Centraal	Dobbe
Noomen	Visser	Van der Laak	CDA ARNHEM
Fractie Arnhemse Ouderen Partij	Aït Chrif	Manders	Koorn
Wiggers	Van Munster	Groot	Van den Broek
Volt	DENK	Kraaijenbrink	Partij voor de Vrijheid | Arnhem
Scholten	Usta	Christen Unie Arnhem	Verheij
Neutkens	Bal	Nede	Luurssen

Voor: 32 Tegen: 5 Totaal: 37

Gemeente Arnhem

Raadsvoorstel "Bekrachtiging geheimhouding brief d.d. 29 november 2022 met zaaknummer 709263"

GROENLINKS ARNHEM

- Coenders
- Simonis
- Prinsen
- De Boef
- Dayioğlu
- Quint
- Noomen

Fractie Arnhemse Ouderen Partij

- Wiggers

Volt

- Scholten
- Neutkens

D66 Arnhem

- Loor
- Kemperman
- Brandts
- Heemskerk
- Zwijnepoel

PvdA

- Visser
- Aït Chrif
- Van Munster

DENK

- Usta
- Bal

VVD Arnhem

- Pape
- Maref
- Eppich
- Kumas
- Van Engelenburg

Arnhem Centraal

- Van der Laak
- Manders
- Groot
- Kraaijenbrink

Christen Unie Arnhem

- Nede

Partij voor de Dieren Arnhem

- De Groot
- Eliëns
- Hogenhout

SP

- Elfrink
- Dobbe

CDA Arnhem

- Koorn
- Van den Broek

Partij voor de Vrijheid | Arnhem

- Verheij

- Luurssen

Voor: 34 Tegen: 3 Totaal: 37

Gemeente Arnhem

Motie "Geen medewerking bij ongewenste buitenlandse financiering" (22M188)

GROENLINKS ARNHEM

- Coenders
- Simonis
- Prinsen
- De Boef
- Dayioğlu
- Quint
- Noomen

Fractie Arnhemse Ouderen Partij

- Wiggers

Volt

- Scholten
- Neutkens

D66 arnhem

- Loor
- Kemperman
- Brandts
- Heemskerk
- Zwijnepoel

PvdA

- Visser
- Aït Chrif
- Van Munster

DENK

- Usta
- Bal

VVD Arnhem

- Pape
- Maref
- Eppich
- Kumas
- Van Engelenburg

Arnhem Centraal

- Van der Laak
- Manders
- Groot
- Kraaijenbrink

Christen Unie Arnhem

- Nede

Partij voor de Dieren Arnhem

- De Groot
- Eliëns
- Hogenhout

SP

- Elfrink
- Dobbe

CDA ARNHEM

- Koorn
- Van den Broek

Partij voor de Vrijheid | Arnhem

- Verheij

- Luurssen

Voor: 12 Tegen: 25 Totaal: 37

Gemeente Arnhem

Raadsvoorstel - Vaststellen bestemmingsplan 'Fluvium Zuid-A'

GROENLINKS ARNHEM	D66 arnhem	VVD Arnhem	Partij voor de Dieren Arnhem
Coenders	Loor	Pape	De Groot
Simonis	Kemperman	Maref	Eliëns
Prinsen	Brandts	Eppich	Hogenhout
De Boef	Heemskerk	Kumas	SP
Dayioğlu	Zwijnepoel	Van Engelenburg	Elfrink
Quint	PvdA	Arnhem Centraal	Dobbe
Noomen	Visser	Van der Laak	CDA ARNHEM
Fractie Arnhemse Ouderen Partij	Aït Chrif	Manders	Koorn
Wiggers	Van Munster	Groot	Van den Broek
Volt	DENK	Kraaijenbrink	Partij voor de Vrijheid | Arnhem
Scholten	Usta	Christen Unie Arnhem	Verheij
Neutkens	Bal	Nede	Luurssen

Voor: 28 Tegen: 9 Totaal: 37

Gemeente Arnhem

Motie van treurnis (22M189)

GROENLINKS ARNHEM

- Coenders
- Simonis
- Prinsen
- De Boef
- Dayioğlu
- Quint
- Noomen

Fractie Arnhemse Ouderen Partij

- Wiggers

Volt

- Scholten
- Neutkens

D66 arnhem

- Loor
- Kemperman
- Brandts
- Heemskerk
- Zwijnepoel

PvdA

- Visser
- Aït Chrif
- Van Munster

DENK

- Usta
- Bal

VVD Arnhem

- Pape
- Maref
- Eppich
- Kumas
- Van Engelenburg

Arnhem Centraal

- Van der Laak
- Manders
- Groot
- Kraaijenbrink

Christen Unie Arnhem

- Nede

Partij voor de Dieren Arnhem

- De Groot
- Eliëns
- Hogenhout

SP

- Elfrink
- Dobbe

CDA ARNHEM

- Koorn
- Van den Broek

Partij voor de Vrijheid | Arnhem

- Verheij

- Luurssen

Voor: 10 Tegen: 26 Totaal: 36

Gemeente Arnhem

GEMEENTE Arnhem

BESLUITENLIJST VAN DE VERGADERING VAN DE
RAAD VAN DE GEMEENTE ARNHEM OP WOENSDAG 7 december 2022

De voorzitter: Marcouch

De raadsgriffier: Kersten

Aanwezig de leden: Aït Chrif (PvdA), Bal (DENK), De Boef (GroenLinks), Brandts (D66), Coenders (GroenLinks), Dayioğlu (GroenLinks), Dobbe (SP), Elfrink (SP), Eliëns (Partij voor de Dieren), Van Engelenburg (VVD), Eppich (VVD), Groot (Arnhem Centraal), De Groot (Partij voor de Dieren), Heemskerk (D66), Hogenhout (GroenLinks), Kemperman (D66), Koorn (CDA), Kraaijenbrink (Arnhem Centraal), Kumas (VVD), Loor (D66), Luurssen (Forum Voor Democratie), Manders (Arnhem Centraal), Maref (VVD), Van Munster (PvdA), Nede (ChristenUnie), Neutkens (Volt), Noomen (GroenLinks), Pape (VVD), Prinsen (GroenLinks), Quint (GroenLinks), Scholten (Volt), Simonis (GroenLinks), Usta (DENK), Verheij (PVV), Visser (PvdA), Wiggers (Arnhemse Ouderen Partij), Zwijnepoel (D66).

Afwezig: Van den Broek (CDA), Van der Laak (Arnhem Centraal), Zwijnepoel (D66) (na 23.10 uur)

Aanwezig de wethouders: Bouwkamp, Van der Geijn, Kundić, Lauriks, Roelofs, Smeulders, Van der Wel

Begintijd vergadering : 21.40 uur
Eindtijd vergadering : 23:50 uur

BESLUITEN:
Agendapunt:

4.2 Stemmen over het interpellatieverzoek "Onjuist informeren raad bij verkoop woningen Woningbouwvereniging voor ambtenaren" van de leden Maref, Koorn, Elfrink en Nede	Het verzoek is met algemene stemmen toegelaten.
4.4 Vaststellen van de concept-besluitenlijst van de vergadering van 23 november 2022	Het voorstel is met algemene stemmen aangenomen.
4.5 Vaststellen van de lijst van ingekomen stukken en ter inzage gelegde stukken voor de gemeenteraad	Het voorstel is met algemene stemmen aangenomen.
5.1 Vaststellen: Evaluatie Van Wijken Weten	Het voorstel is met algemene stemmen aangenomen.
5.2 Vaststellen: Bestemmingsplan 'Chw Klapstraat achter nummer 20C, 22 en 24'	Het voorstel is met algemene stemmen aangenomen.
6.1 Vaststellen: Intern controleplan 2022	Het voorstel is met algemene stemmen aangenomen.
6.2 Bekrachtiging geheimhouding stukken raadsbrief Gebiedsontwikkeling Kloosterstraat Paasbergflat	Het voorstel is met algemene stemmen aangenomen.
6.3 Bekrachtiging geheimhouding stukken raadsvoorstel Instellen Gebiedsexploitatie Ontwikkelperspectief Kronenburg	Het voorstel is met 32 stemmen voor en 5 stemmen tegen aangenomen.
6.4 Bekrachtiging geheimhouding brief d.d. 29 november 2022 met zaaknummer 709263	Het voorstel is met 34 stemmen voor en 3 stemmen tegen aangenomen.
7.1 Vaststellen: Bestemmingsplan 'Fluvium Zuid-A'	De motie "Geen medewerking bij ongewenste buitenlandse financiering" (22M188) van de fractie SP is met 12 stemmen voor en 25 stemmen tegen verworpen. Het voorstel is met 28 stemmen voor en 9 stemmen tegen aangenomen.
7.2 Interpellatieverzoek van de leden Maref, Koorn, Elfrink en Nede inzake "Onjuist informeren raad bij verkoop woningen Woningbouwvereniging voor ambtenaren"	De motie van treurnis (22M189) van de fracties VVD, CDA, ChristenUnie en SP is met 10 stemmen voor en 26 stemmen tegen verworpen.

De raadsgriffier,

Kersten

De voorzitter,

Marcouch

Bijlage: Overzicht stemmingen PA 7 december 2022

Zaaknummer: 710275

Motie "Geen medewerking bij ongewenste buitenlandse financiering" (22M188)

GROENLINKS ARNHEM

- Coenders
- Simonis
- Prinsen
- De Boef
- Dayioğlu
- Quint
- Noomen

Fractie Arnhemse Ouderen Partij

- Wiggers

Volt

- Scholten
- Neutkens

D66 arnhem

- Loor
- Kemperman
- Brandts
- Heemskerk
- Zwijnepoel

PvdA

- Visser
- Aït Chrif
- Van Munster

DENK

- Usta
- Bal

VVD Arnhem

- Pape
- Maref
- Eppich
- Kumas
- Van Engelenburg

Arnhem Centraal

- Van der Laak
- Manders
- Groot
- Kraaijenbrink

Christen Unie Arnhem

- Nede

Partij voor de Dieren Arnhem

- De Groot
- Eliëns
- Hogenhout

SP

- Elfrink
- Dobbe

CDA ARNHEM

- Koorn
- Van den Broek

Partij voor de Vrijheid | Arnhem

- Verheij

- Luurssen

Voor: 12 Tegen: 25 Totaal: 37

Gemeente Arnhem

Motie van treurnis (22M189)

GROENLINKS ARNHEM

- Coenders
- Simonis
- Prinsen
- De Boef
- Dayioğlu
- Quint
- Noomen

Fractie Arnhemse Ouderen Partij

- Wiggers

Volt

- Scholten
- Neutkens

D66 arnhem

- Loor
- Kemperman
- Brandts
- Heemskerk
- Zwijnepoel

PvdA

- Visser
- Aït Chrif
- Van Munster

DENK

- Usta
- Bal

VVD Arnhem

- Pape
- Maref
- Eppich
- Kumas
- Van Engelenburg

Arnhem Centraal

- Van der Laak
- Manders
- Groot
- Kraaijenbrink

Christen Unie Arnhem

- Nede

Partij voor de Dieren Arnhem

- De Groot
- Eliëns
- Hogenhout

SP

- Elfrink
- Dobbe

CDA ARNHEM

- Koorn
- Van den Broek

Partij voor de Vrijheid | Arnhem

- Verheij

- Luurssen

Voor: 10 Tegen: 26 Totaal: 36

Gemeente Arnhem

Titel/onderwerp: # Besloten vergadering 7 december 2022

Raadsadviseur: W. Lammers Telefoonnr: 377 2581 Willem.lammers@arnhem.nl

Van:	College	Ambtenaar:	
Portefeuillehouder:		Telefoonnr:	
		E-mailadres:	
Doel activiteit			
Toelichting	Voor raadsleden is de agenda en het behandeladvies per koerier verzonden.		
Voorgesteld resultaat van de bespreking			
Spreekrecht publiek	Nee		
Behandeladvies	Voorgestelde orde - Bij aanvang van de vergadering zullen de deuren gesloten worden. Achter de gesloten deuren bespreekt de raadskamer met de portefeuillehouder waarom de vergadering niet in het openbaar plaats kan vinden. - Vervolgens beslist de raadskamer of de deuren gesloten blijven (de woordvoerders van de fracties nemen deel aan de stemming, de stemming verloopt volgens het principe 'one person, one vote'). - Als de deuren gesloten blijven, dan zal voorts aan de raadskamer worden voorgelegd om geheimhouding op te leggen op wat er in de vergadering besproken wordt. - Een vergadering achter gesloten deuren wordt vanzelfsprekend niet uitgezonden. Wel zal er een opname worden gemaakt die zal dienen als (beeld)verslag.		
Bijlagen			

Titel/onderwerp: **Presentatie bij het rapport “Marktwerking in het sociaal domein van Arnhem” en de eindrapportage “Marktwerking beschermd wonen Arnhem”.**

Raadsadviseur: P. Wielaard Telefoonnr: 377 4836 petra.wielaard@arnhem.nl

Van:	College van B&W	Ambtenaar:	B. Willaert
Portefeuillehouder:	M. van der Wel B. Roelofs	Telefoonnr:	377 5008
		E-mailadres:	barbara.willaert@arnhem.nl
Doel activiteit	Informatief		
Toelichting	**Toelichting** Bij de begrotingsbehandeling van november 2021 is het college door middel van de aangenomen motie 21M253 verzocht om: *De verschillende aangenomen moties door deze gemeenteraad en toezegging aan deze gemeenteraad gestand te doen en te zorgen dat er alsnog een onafhankelijk onderzoek komt naar de verschillende mogelijkheden om de zorg in Arnhem te kunnen organiseren zonder de perverse prikkels van de markt, voordat het proces van contractering voor de eerstvolgende aanbesteding in het beschermd wonen wordt aangegaan, zodat de raad kaders kan meegeven voor deze contractering.* Het college heeft onderzoeksbureau Andersson Elffers Felix (AEF) opdracht gegeven om dit onafhankelijke onderzoek uit te voeren en op 22 november jongstleden heeft het college de resultaten van dit onderzoek met de raad gedeeld, zie raadsbrief “Afdoening motie 21M253 over marktwerking in de zorg”. Uit het onderzoek zijn twee rapportages voortgekomen: Rapport “Marktwerking in het sociaal domein van Arnhem” en de eindrapportage “Marktwerking beschermd wonen Arnhem”. In reactie op het aanbod van het college om een presentatie te laten verzorgen door het onderzoeksbureau hebben meerdere fracties kenbaar gemaakt hier behoefte aan te hebben. **Agenderingsverzoek** Naast de presentatie en toelichting op de rapportages willen de fracties van de SP en ChristenUnie met het college in gesprek over de raadsbrief waarin het college haar eigen visie schetst en ingaat op de rapportages en bevindingen van AEF. De fracties hebben hiervoor een agenderingsverzoek ingediend. De bespreking van het agenderingsverzoek zal op 14 december worden geagendeerd.		
Voorgesteld resultaat van de bespreking	Het betreft een informatieve behandeling, waarin er een presentatie zal worden gegeven door de heer Veraart en mevrouw Niessen van Andersson Elffers Felix (AEF).		
Spreekrecht publiek	n.v.t.		
Behandeladvies	Informatieve fase • Er zal door een presentatie/toelichting worden gegeven op de rapporten door de heer Veraart en mevrouw Niessen namens onderzoek- en adviesbureau Andersson Elffers Felix (AEF). • De raadskamer wordt in de gelegenheid gesteld om vragen te stellen. • De bespreking van de raadsbrief en rapportages met het college zal separaat plaatsvinden aan de hand van het agenderingsverzoek van de SP en ChristenUnie.		
Bijlagen			

Raadsbrief "Afdoening motie 21M253 over marktwerking in de zorg", d.d. 22-11-2022
Rapport ‘Marktwerking in het sociaal domein in Arnhem’
Rapport 'Marktwerking beschermd wonen Arnhem'
Aangenomen motie "Voer de wens van de raad uit en onderzoek hoe we de markt uit de zorg kunnen halen" (21M253) van de fractie SP
Agenderingsverzoek fracties SP en ChristenUnie d.d. 30-11-2022

Van: Sarah Dobbe
Verzonden: woensdag 30 november 2022
Onderwerp: Agenderingsverzoek “Markt in de zorg”

Geachte collega’s en griffie,

Graag dienen de SP en ChristenUnie een agenderingsverzoek in om het te hebben over de markt in de zorg. Er wordt al langer gesproken in de gemeenteraad van Arnhem de onwenselijkheid van de markt in de zorg, en de gemeenteraad heeft eerder de wens uitgesproken om te onderzoeken in hoeverre de markt uit de zorg gehaald kan worden, namelijk in januari 2020 de aangenomen motie 20M15, de toezegging van toenmalig wethouder van der Zee in mei 2021 en de aangenomen motie 21m253 van de SP in november 2021. Dit heeft geleid tot een onderzoek, waarvan we de resultaten nu een jaar later toegestuurd hebben gekregen. De fracties van SP en ChristenUnie willen hierover met elkaar van gedachten kunnen wisselen en doen daarom dit verzoek tot agendering, met als centrale vraag in hoeverre deze gemeenteraad de markt in de zorg wenselijk vindt.

Het lijkt ons logisch en wenselijk om de presentatie van de resultaten van het onderzoek marktwerking in de zorg nav motie 21m253, en de mogelijkheid tot stellen van vragen over het onderzoek, voorafgaand aan deze agendering te laten plaatsvinden.

Met vriendelijke groeten,

De raadsleden Dobbe (SP) en Nede (ChristenUnie)

Bijlagen:

https://arnhem.bestuurlijkeinformatie.nl/Document/View/58a50e36-7e16-45e3-96e7-edca0ce85c2f

https://arnhem.bestuurlijkeinformatie.nl/Reports/Item/0b868451-14ec-45d1-96dc-9431adca3a6d

https://arnhem.bestuurlijkeinformatie.nl/Document/View/a62d62af-70d9-4b24-ab34-20b553cd4395

Van: Sarah Dobbe
Verzonden: donderdag 1 december 2022
Onderwerp: Agenderingsverzoek markt in de zorg

Geachte griffie,
Wilt u de raadsbrief ook toevoegen bij dit agenderingsverzoek? Om verwarring tijdens de agendering te voorkomen. Wilt u ook meegeven dat omdat het gaat om de afwikkeling van motie 21m253 dit agenderingsverzoek zo snel als mogelijk op de agenda geplaatst wordt, ofwel in ieder geval zodat de gemeenteraad nog inbreng kan leveren over de wijze van contracteren van beschermd wonen. Indien dit niet kan of deze termijn al is verstreken voor de gemeenteraad om nog inbreng hiervoor te leveren, dan horen we dat graag ook zo snel als mogelijk.

https://arnhem.bestuurlijkeinformatie.nl/Reports/Item/e8e25e1d-e687-450f-84c9-4579a5dc88df

Met vriendelijke groeten, Sarah Dobbe

Aan de gemeenteraad

Datum : 22 november 2022
Zaaknummer : 625249
Contactpersoon : B.P.L.M. Willaert
Telefoonnummer : 026 3775008

Onderwerp: Afdoening motie 21M253 over marktwerking in de zorg

Geachte voorzitter en leden,

Wij stellen u voor kennis te nemen van de analyses die zijn uitgevoerd door onderzoeks- en adviesbureau Andersson Elffers Felix (AEF) over ‘Marktwerking in de zorg’. De rapportages zijn opgenomen in de bijlagen.

Aanleiding
In de vergadering van uw raad op 10 november 2021 is de volgende motie aangenomen.

Motie: Voer de wens van de raad uit en onderzoek hoe we de markt uit de zorg kunnen halen (21M253)
Het college wordt verzocht om:
De verschillende aangenomen moties door deze gemeenteraad en toezegging aan deze gemeenteraad gestand te doen en te zorgen dat er alsnog een onafhankelijk onderzoek komt naar de verschillende mogelijkheden om de zorg in Arnhem te kunnen organiseren zonder de perverse prikkels van de markt, voordat het proces van contractering voor de eerstvolgende aanbesteding in het beschermd wonen wordt aangegaan, zodat de raad kaders kan meegeven voor deze contractering.

Uitvoering
Wij hebben het onderzoeks- en adviesbureau Andersson Elffers Felix (AEF) opdracht gegeven om het onderzoek naar marktwerking in de zorg uit te voeren. Het eerste rapport richt zich op marktwerking in het sociaal domein in Arnhem. De onderzoeksvraag voor dit rapport is met u gedeeld in de raadsbrief van 22 juni 2021 en luidt als volgt: ‘Op welke wijze kunnen, bij de contractering van beschermd wonen, de perverse prikkels van marktwerking worden voorkomen’? Het tweede rapport brengt, specifiek voor beschermd wonen, nadere verdieping aan.

Leeswijzer
In deze brief gaan we eerst in op onze visie op zorg, de ontwikkelingen binnen de verschillende zorgvormen en de huidige inkoopsystematiek. Vervolgens gaan we in op onze visie ten aanzien van de aanbevelingen van AEF.

Onze visie op zorg
Wij vinden het belangrijk dat Arnhemmers met een zorgvraag op het gebied van Wmo of Jeugdhulp passende zorg ontvangen (integrale en effectieve ondersteuning) die aansluit bij hun vraag. Hierbij is van belang dat de kwaliteit van de geleverde zorg voorop staat en dat inwoners tevreden zijn over de geboden zorg (dit toetsen we met de inwonerervaringsonderzoeken). Ook hechten we veel waarde aan de keuzevrijheid van de inwoner. Tevens bieden we zorg, als het kan, in de wijken of dichtbij huis (gebiedsgericht). Op grond van deze uitgangspunten beoordelen wij, in samenwerking met de regiogemeenten, wat financieel en organisatorisch de beste manier is om een kwalitatief hoogwaardig zorgaanbod te realiseren, aansluitend bij de behoeften van onze inwoners.

Wmo en Jeugdzorg
Ontwikkelingen
Gebiedsgericht werken is één van de uitgangspunten van de visie sociaal domein[1]. De afgelopen jaren zijn stappen gezet, bijvoorbeeld door coaches zelf begeleiding te laten bieden aan inwoners. Een ander voorbeeld is dat er praktijkondersteuners jeugd bij de huisartsen geplaatst zijn, zodat kinderen in hun eigen wijk terechtkunnen als zij vastlopen. We willen nu de volgende stap zetten. Vanaf Q1 2023 starten wij voor een aantal zorgproducten met het ontwikkelen van wijknetwerken van een beperkt aantal aanbieders per wijk, aansluitend bij de hulpvragen en problemen die in die wijk spelen. Daarbij denken we met name aan begeleiding jeugd en Wmo, aansluitend op pilots begeleiding die momenteel worden uitgevoerd. Daarbij willen we ook een goede aansluiting op het wijkgerichte aanbod in de sociale basis realiseren. Op die manier kunnen we nog beter en nog dichterbij samenhangende hulp bieden aan inwoners die dat nodig hebben. Het is goed om te beseffen dat sommige zorgproducten niet op wijkniveau te realiseren zijn (denk bijvoorbeeld aan jeugdhulp met verblijf, behandeling jeugd en de intramurale vormen van beschermd wonen). Dat heeft ermee te maken dat deze zorgproducten zodanig specialistisch zijn dat ze worden ingezet in een groter gebied (bijvoorbeeld voor de hele regio, voor meerdere regio's in Gelderland of zelfs landelijk).

Inkoop Wmo- en Jeugdzorg
De inkoop wordt op regionaal niveau georganiseerd. De regio hanteert als contractvorm een semi-open house systematiek (met uitzondering van Verblijf Jeugd, daar geldt de aanbestedingssystematiek). In een semi-open house procedure kunnen aanbieders zich alleen inschrijven wanneer de markt wordt 'opengesteld'. De regio formuleert hierbij kwaliteits- en toelatingseisen. De grondslag voor de bekostiging is inspanningsgericht (PxQ). De huidige contractering van Wmo- en Jeugdzorg (exclusief beschermd wonen) loopt tot 1 juli 2024.

[1] Document Arnhem - 08.01 Visie Sociaal Domein - iBabs RIS (bestuurlijkeinformatie.nl)

Om de wijknetwerken te kunnen realiseren, wordt onderzocht of het gewenst is om (een deel van de) zorgproducten opnieuw in te kopen. Eén mogelijkheid is om wijknetwerken in de zorg te gaan ontwikkelen door meer te sturen op de toewijzing van zorg aan een beperkt aantal aanbieders per wijk. Dit kan binnen de huidige contracten met zorgaanbieders. Maar er zijn ook andere mogelijkheden, zoals een ander type bekostiging of een andere contractvorm.

Beschermd Wonen

Ontwikkelingen

Beschermd wonen wordt uitgevoerd op regionale schaal. Arnhem is als centrumgemeente verantwoordelijk voor het uitvoeren van deze zorg voor de regio Centraal Gelderland. De gemeente Arnhem ontvangt als centrumgemeente hiervoor de middelen. Vanaf 2024 gaat dit naar alle waarschijnlijkheid veranderen. Het streven van het Rijk is om vanaf die datum te starten met de invoering van het nieuwe verdeelmodel en woonplaatsbeginsel. De financiële middelen worden gedurende een ingroeipad van 10 jaar herverdeeld van centrumgemeenten naar alle gemeenten in de regio. Elke gemeente ontvangt dan middelen voor de eigen inwoners die nieuw instromen in beschermd wonen.
Daarnaast is er een (landelijke) transformatie van ‘beschermd wonen naar een beschermd thuis’ gaande, gebaseerd op de visie van de Commissie Dannenberg [2]. Dit houdt in dat we de afgelopen jaren hebben gewerkt aan het transformeren van ‘beschermd wonen’ (wonen in een instelling) naar een ‘beschermd thuis’; cliënten moeten zoveel mogelijk in hun eigen wijk en bij voorkeur ambulant geholpen worden. Deze transformatie zetten wij ook de komende jaren nog door.

Huidige producten beschermd wonen in de regio Centraal Gelderland

Binnen de huidige productvormen ‘beschermd wonen’ is al ingespeeld op de transformatie van beschermd wonen naar een beschermd thuis. We kennen naast de intramurale vormen van beschermd wonen (wonen in een instelling) ook extramurale varianten (zelfstandig wonen met intensieve begeleiding en groepswonen met intensieve begeleiding).

Inkoop beschermd wonen

Ook binnen beschermd wonen wordt de inkoop op regionaal niveau georganiseerd, binnen een semi-open house systematiek. Aanbieders kunnen zich alleen inschrijven wanneer de markt wordt ‘opengesteld’. Hierbij gelden kwaliteits- en toelatingseisen. De financiering is inspanningsgericht (PxQ). De huidige contracten met zorgaanbieders van beschermd wonen lopen tot 31 december 2022. De contracten worden, met het oog op de verwachte doordecentralisatie, verlengd met één jaar.
Een verandering met voorgaande jaren is dat we nu in de nieuwe contracten de ‘Bibob-toets’ gaan toepassen. Door een wijziging van de Wet Bibob (bevordering integriteitsbeoordelingen door het

[2] Commissie Dannenberg. (2015). ‘Van beschermd wonen naar een beschermd thuis’ https://vng.nl/files/vng/van-beschermd-wonen_20151109.pdf

openbaar bestuur) is het sinds 1 oktober 2022 mogelijk om deze toets binnen een semi-open house-procedure toe te passen. Hiermee hebben we een bestuurlijk instrument om zorgfraude tegen te gaan en malafide zorgaanbieders te weren.

Onze visie in relatie tot de aanbevelingen van AEF
Het onderzoek van AEF laat zien dat elke contracteringsvorm positieve (gewenste) effecten en negatieve (ongewenste) effecten met zich mee brengt. Alleen met inbesteding van alle uitvoerende taken door de gemeentelijke organisatie zouden de negatieve effecten van marktwerking voorkomen kunnen worden. In het rapport van AEF wordt echter beschreven dat hieraan grote risico's zijn verbonden met mogelijke terugval van continuïteit en kwaliteit van zorg. Inbesteding lijkt daardoor geen geschikte optie. De opgave is om uiteindelijk een goede balans te vinden tussen mogelijke voordelen en nadelen van marktprikkels bij het vormgeven van de contractering. Hierbij is ook regionale afstemming noodzakelijk omdat we de inkoop regionaal organiseren en er ook specialistische zorgvormen zijn die op een grotere schaal worden ingekocht en uitgevoerd.

<u>Wmo en Jeugdzorg</u>
Arnhem wil zoveel mogelijk de zorg dichtbij bieden (wijk/gebiedsgericht). AEF geeft aan dat de taakgerichte financieringsvorm hiervoor het meest voor de hand ligt: de gemeente contracteert een aanbieder (of een samenwerking van aanbieders) en verstrekt deze een vast budget om de hulp en ondersteuning voor een bepaalde wijk/gebied vorm te geven. Er zijn ook risico's aan deze werkwijze verbonden.
Taakgerichte financiering vereist een proces van intensieve samenwerking tussen de gemeente en aanbieders, vanuit gemeenschappelijke doelen en leidende principes. Dit proces vraagt een tijdspad van meerdere jaren. Overigens lenen niet alle zorgvormen zich voor taakgerichte bekostiging, zoals hulp en ondersteuning met verblijf (jeugdzorg en beschermd wonen).
Conform het advies van AEF gaan we eerst aan de slag om binnen de huidige bekostigingssystematiek de samenwerking tussen de verschillende partijen in de wijk zoals sociale wijkteams, zorgaanbieders en gesubsidieerde instellingen te stimuleren.
Zoals hiervoor al is aangegeven, willen we voor een aantal zorgproducten wijknetwerken ontwikkelen met een beperkt aantal aanbieders per wijk, aansluitend bij de hulpvragen en problemen die in de wijk spelen. Hierbij zullen we samen met de regionale inkooporganisatie en regiogemeenten onderzoeken of een ander type bekostiging (zoals de taakgerichte) of een andere contractvorm nodig is om de gewenste ontwikkeling van wijknetwerken te realiseren of dat dit ook mogelijk is via het verlengen van de huidige contracten met zorgaanbieders. Dit vergt nog nadere uitwerking waarbij wij de handvatten uit het AEF-rapport zullen gebruiken. Ook zullen we hierin meenemen welke marktprikkels (zowel positief als negatief) al aanwezig zijn en hoe we deze binnen de huidige of nieuwe contractering kunnen beïnvloeden. Over de uitkomsten hiervan zullen we u nader informeren.

<u>Beschermd wonen</u>
Uit het onderzoek van AEF blijkt dat binnen de huidige inkoopsystematiek al diverse maatregelen zijn getroffen om negatieve effecten tegen te gaan (zoals de aanscherping van de kwaliteits- en

toelatingseisen, een verscherpte controle op fraude en onrechtmatigheid, beleid ten aanzien van onderaannemers, het systeem waarin signalen over aanbieders gemeld kunnen worden etc.). Ook concludeert AEF dat er binnen het huidige systeem nog voldoende aanknopingspunten zijn om verdere verbeteringen door te voeren waardoor ongewenste prikkels van marktwerking worden tegengegaan en positieve marktprikkels worden gestimuleerd. AEF adviseert dan ook om hier eerst mee aan de slag te gaan binnen het huidige systeem en tegelijkertijd te werken aan het nader concretiseren van de transformatiedoelen en sturingsindicatoren.
De komende periode, in aanloop naar de doordecentralisatie voor beschermd wonen, richten we ons conform het advies van AEF, daarom op de verdere concretisering van onze regionale doelen van de transformatie van beschermd wonen naar een beschermd thuis en de doorontwikkeling van monitoring. Hiermee krijgen we beter inzicht in welke marktprikkels de grootste rol spelen binnen beschermd wonen en welke maatregelen we het beste kunnen inzetten. Dit proces doen we samen met de regionale inkooporganisatie en regiogemeenten. Over de uitkomsten hiervan zullen we u nader informeren.

Vervolg
Het onderzoeksbureau AEF heeft aangeboden om uw raad een presentatie te geven over de rapportages. We horen graag of u hiervan gebruik wenst te maken.

Met deze raadsbrief en het aanbieden van de rapportages beschouwen wij de motie 21M253 als afgedaan.

Hoogachtend,
het college van burgemeester en wethouders van Arnhem,
de secretaris, de burgemeester,

J.H. de Baas A. Marcouch

Bijlagen:
- Rapport ‘Marktwerking in het sociaal domein in Arnhem’
- Rapport ‘Marktwerking beschermd wonen Arnhem’

Andersson
Elffers
Felix

Marktwerking in het sociaal domein van Arnhem

/Andersson Elffers Felix

Datum

4 april 2022

Opdrachtgever

Gemeente Arnhem

Onderzoeksteam

Maarten Veraart, Carmen van Schoubroeck, Mees van Tooren, Irene Niessen

Referentie

AG343/marktwerking sociaal domein arnhem

Foto’s en illustraties

Pixabay

bezoekadres Maliebaan 16 3581 CN Utrecht
postadres Postbus 85198 3508 AD Utrecht
telefoon +31 30 236 30 30
website www.aef.nl

/Andersson Elffers Felix

/ Inhoud

/ 1 Inleiding 4

/ 2 Marktwerking: waar komt het vandaan en hoe ziet het eruit 6
2.1 Meer en minder vergaande vormen van marktwerking 6
2.2 Een goede balans: een combinatie van een mix van instrumenten 7

/ 3 Hardnekkige problemen in de publieke dienstverlening 9
3.1 Tegenvallende doelmatigheidswinsten 9
3.2 Moeilijk te contracteren kwaliteit 11
3.3 Eerste conclusies 12

/ 4 Verdiepende analyse sociaal domein 14
4.1 Transitie sociaal domein veelomvattend en complex 14
4.2 Gemeentelijke knoppen voor inkoop en sturing 15
4.3 Effecten van marktwerking in het sociale domein 17
4.4 Inbesteding als radicaal alternatief 22

/ 5 Toegepast op beelden van Arnhem 24
5.1 Weergave van het sociaal domein in Arnhem 24
5.2 Effecten binnen het hele sociale domein 25

/ 6 Vooruitblik en aanbevelingen 29

/ Bijlage: Gesprekspartners 32

/ 1 Inleiding

Dit onderzoek brengt effecten van marktwerking in het sociaal domein in kaart

In een op 29 januari 2020 door de Gemeenteraad aangenomen motie is het ongenoegen geuit over gesignaleerde hoge winsten en fraude bij zorginstellingen. Het College van B&W werd in de motie gevraagd om een onafhankelijk onderzoek te laten uitvoeren naar de mogelijkheden om de zorg te organiseren zonder perverse prikkels van de markt.

De kern daarvan is het verzoek om de nadelen van marktwerking in kaart te brengen en te onderzoeken hoe deze in de contractering met aanbieders in de toekomst te voorkomen. Dit wordt toegespitst op het domein Beschermd wonen omdat daarbinnen met de instellingen per 1 januari 2023 nieuwe contracten moeten worden gesloten en de uitkomsten van het onderzoek daarbij betrokken zullen worden. De uitkomsten moeten echter ook bruikbaar zijn voor de domeinen Wmo en Jeugdhulp. Voor deze domeinen is nieuwe contractering echter pas per 1 januari 2025 aan de orde. De scope van het onderzoek zijn de contracten die de gemeente binnen regionaal verband afsluit met aanbieders van maatwerkvoorzieningen van hulp en ondersteuning. Zo valt contractering in het kader van persoonsgebonden budgetten buiten de scope van het onderzoek.

Het onderzoek is uitgevoerd langs drie lijnen

Het onderzoek bestaat uit drie onderzoekslijnen:

1. Algemeen kader marktwerking in publieke dienstverlening
2. Toespitsing algemeen kader op te onderzoeken sectoren
3. Praktijktoets op basis van ervaringen in de regio en elders

Ad 1. Algemeen kader

In het algemeen kader worden de begrippen en de onderliggende beleidstheorieën die ten grondslag liggen aan toepassing van marktwerking binnen de publieke dienstverlening uiteengezet. Tevens wordt een algemeen overzicht gegeven van de ervaringen die zijn opgedaan met marktwerking in de afgelopen decennia.

Ad 2. Toespitsing op te onderzoeken sectoren

Bij de toespitsing worden de specifieke structuur-en gedragskenmerken van de sectoren in het sociaal domein onder de loep genomen. Structuurkenmerken hebben betrekking op aspecten die bepalend zijn voor de inrichting van de dienstverlening, zoals meetbaarheid van kwaliteit en schaaleffecten; gedragskenmerken hebben betrekking op het strategisch gedrag van de stakeholders in de betreffende sector. De uitkomsten daarvan worden gerelateerd aan verschillende contractvormen die in de praktijk worden toegepast in de onderhavige sectoren, zoals ‘open house’.

Ad 3. Praktijktoets

In de praktijktoets worden de bovengenoemde onderdelen geconfronteerd met de concrete ervaringen uit het verleden met het contracteren van zorgaanbieders in de verschillende sectoren. Ook wordt vooruit gekeken naar wat deze ervaringen betekenen voor de contracteringen in de toekomst.

De uitkomsten zijn gebaseerd op in-house kennis, gesprekken en deskresearch

Voor het onderzoek is gebruikgemaakt van verschillende methodes. Allereerst is gebruikgemaakt van bestaande kennis binnen AEF, zowel als het gaat om marktwerking als het sociaal domein. Daarnaast

is gesproken met verschillende betrokkenen, zoals bestuursadviseurs van de gemeente Arnhem, de inkoop (MGR Centraal Gelderland) en verschillende zorgaanbieders. Zie voor een overzicht van de gesprekspartners de bijlage. Tot slot is deskresearch gedaan om bevindingen waar nodig aan te vullen op basis van openbare onderzoeken.

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 schetsen we de context van marktwerking in de publieke dienstverlening; waar het vandaan komt en wat de achterliggende gedachten waren. Het hoofdstuk geeft niet alleen de definitie van marktwerking die gebruikt wordt in dit rapport; ook worden in kort bestek de belangrijkste instrumenten van marktwerking toegelicht. Tevens wordt geconstateerd dat in de praktijk sprake is van de toepassing van een mix aan instrumenten met private en publieke trekken.

In hoofdstuk 3 lichten we een aantal van de meest prominente problemen van marktwerking in deze dienstverlening toe. De praktijk leert dat de beoogde voordelen in termen van doelmatigheid en kwaliteit vaak niet worden gehaald. Er is sprake van ongewenste effecten. Soms het gevolg van strategisch gedrag van spelers, soms zijn de ongewenste effecten onbedoeld. Het hoofdstuk sluit af met een analysekader waarin de mogelijke voordelen en nadelen van marktwerking worden samengevat.

Hoofdstukken 2 en 3 hebben betrekking op publieke dienstverlening in de brede zin van het woord. In hoofdstuk 4 zoomen we in op het sociaal domein. Met behulp van het analysekader uit hoofdstuk 3 worden de beoogde voor- en nadelen nader onder de loep genomen. Bij de voordelen worden ook de succesvoorwaarden en de aandachtspunten in beeld gebracht. Bij de nadelen bij welke vormen van contractering deze optreden en welke beheersmaatregelen daarbij passen. Van zowel de voordelen als de nadelen is een samenvattend schema opgenomen.

In hoofdstuk 5 worden de bevindingen uit hoofdstuk 4 getoetst aan de situatie in Arnhem. Dit is gedaan aan de hand van relevante documenten en een aantal gesprekken. Het overzicht is uitdrukkelijk geen evaluatie, daarvoor is het onderzoek te beperkt. Dit hoofdstuk heet dan ook ‘Toegepast op de beelden van Arnhem’. De uitkomsten bieden wel aanknopingspunten om te gebruiken bij de inrichting van nieuwe rondes van contractering, te beginnen bij Beschermd wonen.

Op basis van de kennis in de hoofdstukken 2 tot en met 4 en de beelden in hoofdstuk 5 wordt in hoofdstuk 6 vooruitgekeken. De vraag is wat de lessen uit dit onderzoek betekenen voor de contractering in het sociaal domein voor de gemeente Arnhem. De lessen hebben betrekking op de stappen die moeten worden gezet, welke keuzes daarbij aan de orde zijn en hoe te zorgen dat er een goede balans komt in het in te zetten instrumentarium bij toekomstige contractering.

/ 2 Marktwerking: waar komt het vandaan en hoe ziet het eruit

We moeten behoorlijk ver in de tijd teruggaan om de opkomst van marktwerking in de publieke dienstverlening te zien. In de jaren tachtig van de vorige eeuw is de grondslag gelegd voor dit fenomeen. In eerste aanleg beperkte zich dit tot sectoren als telecommunicatie, energie en vervoer. Pas later zijn andere sectoren aan de beurt gekomen, waaronder de zorg en het sociaal domein.[1]

De keuze voor deze beleidswijziging kwam niet uit de lucht vallen. In die jaren werden de overheden in de Westerse landen geconfronteerd met een stagnerende groei, hoge inflatie en oplopende overheidstekorten. Het bestaande sociaaleconomische beleidsinstrumentarium werkte niet meer. Nieuwe beleidstheorieën maakten hun opwachting. Versterking van het functioneren van de markt door overheidsbemoeienis terug te dringen was daarbij de kerngedachte. Toepassing van marktwerking in de publieke dienstverlening was daar uitdrukkelijk een onderdeel van.

Binnen de Europese Unie viel dit samen met de al langer lopende inspanningen om de interne markt tot stand te brengen door concurrentie te bevorderen en allerlei normen en voorschriften te standaardiseren. Op basis van richtlijnen van Europese Commissie werden gesloten sectoren stuk voor stuk opengebroken. Eerst in de marktsector, later in het publieke domein. Een andere ontwikkeling die de introductie van marktwerking wind in de rug gaf, was de onvrede met de kwaliteit van de publieke dienstverlening. Het ontbrak op veel plekken aan maatwerk in de aangeboden diensten en ook de klantbejegening was onder de maat. Het idee was dat concurrentie de publieke dienstverlening zou verbeteren.

2.1 Meer en minder vergaande vormen van marktwerking

Toepassing van marktwerking in de publieke dienstverlening definiëren we in dit rapport als het introduceren van prestatieprikkels in de contracten van de overheid met uitvoeringsorganisaties , waarbij de prestatieprikkels zijn ontleend aan het marktmechanisme. Deze brede definitie doet recht aan de praktijk van alledag met een grote variatie van ingezette instrumenten in de betreffende sectoren. In het instrumentarium kunnen drie hoofdvormen worden onderscheiden, te weten liberalisering, regulering en prestatiefinanciering.

Bij **liberalisering** krijgt marktwerking de meeste ruimte. Er is sprake van een open markt; dat wil zeggen dat nieuwe aanbieders kunnen toetreden en burgers als cliënt zelf hun aanbieder kunnen kiezen. Dit is onder meer gerealiseerd bij telecom- en energiediensten, waarbij burgers zelf direct contractpartij zijn. Het idee is dat de burger als cliënt de aanbieders scherp houdt. In delen van de zorg en het sociaal domein is sprake van een geclausuleerde vorm van liberalisering. Daar sluiten zorgverzekeraars en overheden contracten met aanbieders, waarin afspraken staan over de aard van de te verlenen diensten en de bijbehorende tarieven. Burgers kunnen nog wel zelf hun aanbieder kiezen. Een minder vergaande variant is de aanbesteding van diensten met een beperkt aantal

[1] Zie voor een meer uitgebreide analyse van de theorie en de praktijk van marktwerking in de publieke dienstverlening: Maarten Veraart, *Marktwerking in de publieke dienstverlening: vloek of zegen?* (2019) Link.

aanbieders. De keuzevrijheid van cliënten is in dat geval in de regel kleiner. Bij deze keuze is het de overheid zelf die met de aanbesteding de aanbieders scherp houdt. In het sociaal domein wordt aanbesteding vaak als marktprikkel toegepast.

In situaties waarin concurrentie tussen aanbieders niet mogelijk of wenselijk is kan **regulering** worden toegepast. Met behulp van benchmarking stelt de 'regulator', vaak een onafhankelijk overheidsorgaan, maximum tarieven vast, gecombineerd met een beschrijving van de betreffende prestaties en kwaliteitseisen. De regulering wordt bijvoorbeeld toegepast bij het vaststellen van prestaties van energienetwerken, maar ook voor spoedeisende ziekenhulp en hoog specialistische vormen van zorg. In de zorg treedt de NZa op als regulator. Het gebruik van benchmarking is bij regulering de motor voor de verbetering van prestaties.

Tot slot kennen we verschillende vormen van **prestatiefinanciering** die geïnspireerd zijn op *New Public Management*. Daarbij worden contracten gebruikt om allerlei prestatieafspraken te maken over de te leveren diensten. Het bevorderen van doelmatigheid en het borgen van kwaliteit en toegankelijkheid zijn daarbij de belangrijkste ingrediënten. Prestatiefinanciering wordt onder meer gebruikt bij interne managementcontracten voor overheidsdiensten. Het wordt in veel sectoren ook toegepast bij de invulling van subsidiebeschikkingen met externe partijen.[2] Bijvoorbeeld in het onderwijs, maar ook in de zorg en het sociaal domein. Ook hier wordt benchmarking gebruikt als prikkel voor prestaties.

2.2 Een goede balans: een combinatie van een mix van instrumenten

In de praktijk zien we verschillende sturingsarrangementen in de publieke dienstverlening, waarbij in veel sectoren een mix van bovenstaande instrumenten wordt toegepast. Het blijkt dat in de praktijk de ene marktwerking de andere niet is. In bijna alle sectoren worden verschillende instrumenten tegelijkertijd toegepast, bijvoorbeeld een gedeeltelijke liberalisering in combinatie met regulering. Of in het ene deel van de sector liberalisering, in het andere deel een vorm van prestatiefinanciering. De keuzes worden als het goed is vooral ingegeven door verschillen in structuurkenmerken, maar uiteraard spelen ook historie en bestaande belangen een rol. Het resultaat is dat in sommige sectoren het sturingsarrangement veel private trekken heeft, in andere sectoren domineren nog altijd de publieke trekken. In alle sectoren in de publieke dienstverlening is er echter in ons land een blijvende rol voor de overheid. Soms zwaar, soms licht.

Toepassing van een mix aan instrumenten is ook een uitdrukking van het feit dat elke instrument en elk arrangement voordelen en nadelen heeft. Inzetten op instrumenten ontleend aan de markt draagt ook risico's met zich mee. In beleidsjargon heet dat marktfalen. In blijven zetten op een zware sturing vanuit de overheid is echter ook niet zonder risico's. Overheidsfalen in beleidsjargon. Het is bij het vormgeven van een geschikt sturingsarrangement een kwestie van laveren tussen marktfalen en overheidsfalen. Daarbij is de beleidsontwikkeling in de tijd gezien net als een pendule. In reactie op het overheidsfalen in de jaren zeventig en tachtig is sterk ingezet op de markt. Met een roze bril, zoals wel meer in zulk soort situaties. De tegenkanten van de markt, het marktfalen, zijn gaandeweg zichtbaar geworden. Het is wel zaak om bij de correctie van ongewenste effecten van marktwerking

[2] Bij subsidies betreft het over het algemeen niet-afdwingbare afspraken, dus geen klassieke prestatieafspraken. Bij afdwingbare prestatieafspraken wordt een subsidie een overheidsopdracht, wat over het algemeen betekent dat hij onder het aanbestedingsrecht valt.

nu niet door te schieten. Het corrigeren van marktfalen kan namelijk gemakkelijk leiden tot nieuw overheidsfalen. Zorgvuldigheid is derhalve geboden. Dat begint met goede en precieze analyses van wat er aan de hand is. In hoofdstuk 3 wordt daartoe ingegaan op hardnekkige problemen die we kennen in de zorg en het sociaal domein. In hoofdstuk 4 wordt dit nader uitgewerkt en toegelicht voor Beschermd wonen, jeugdzorg en WMO-diensten.

/ 3 Hardnekkige problemen in de publieke dienstverlening

Na de beknopte beschrijving van de vormen van marktwerking in de publieke dienstverlening in het vorige hoofdstuk zijn we toe aan een nadere analyse van de effecten van toepassing van marktwerking. Doel van de analyse op dit niveau is om patronen te ontdekken die ons kunnen helpen bij de gedetailleerde analyse van jeugdzorg, beschermd wonen en andere Wmo-ondersteuning.

In de praktijk ontstaan bij de contractering tussen de overheid als opdrachtgever en de aanbieders van publieke diensten als opdrachtnemer hardnekkig problemen bij het realiseren van meer doelmatigheid en een hogere kwaliteit. De doelmatigheidswinsten vallen in de praktijk namelijk tegen en de kwaliteit is moeilijk in contractspecificaties vast te leggen. Dit komt tot uitdrukking in allerlei ongewenste effecten die optreden in de contractrelaties. Deels het gevolg van marktwerking, deels veroorzaakt door andere externe factoren. In paragraaf 3.3 worden de bevindingen uit dit hoofdstuk samengevat in een schema dat gebruikt wordt als analysekader bij de verdiepende analyse in hoofdstuk 4.

3.1 Tegenvallende doelmatigheidswinsten

Er is geen systematisch longitudinaal onderzoek naar doelmatigheidseffecten in de publieke dienstverlening. Dat maakt het moeilijk om harde uitspraken over dit onderwerp te doen. Dit neemt niet weg dat er kwalitatieve beelden zijn die redelijk breed gedragen worden. Een van die beelden is dat in de afgelopen decennia binnen aanbieders veel aandacht is geweest voor verbeteren van de doelmatigheid met kostenbeheersing als doel. Daarbij zijn instrumenten ingezet die al langer gebruikt werden in de private sector. Op nogal wat plekken zijn daartoe managers benoemd die hun sporen in de private sector verdiend hadden. Dit heeft ook resultaat opgeleverd. Enkele voorbeelden:

- waar mogelijk is dure intramurale zorg of residentiële jeugdzorg vervangen door goedkopere ambulante zorg
- verblijfsdagen zijn bij intramurale zorg teruggebracht
- er is gesneden in formatie van de overhead bij veel publieke organisaties
- ondersteunende diensten zijn efficiënter geworden door uitbesteding.

Het doel van deze inspanningen om de doelmatigheid te vergroten is om tot **lagere kosten** te komen en zo de zorg betaalbaar te houden. Dit moet zich uiteindelijk vertalen in **lagere tarieven en vergoedingen**. In de zorg en het sociaal domein zijn door de aard van de dienstverlening doelmatigheid en **budgetbeheersing** nauw aan elkaar verbonden. Bij de bovengenoemde voorbeelden horen wel twee kanttekeningen. Ten eerste heeft ambulantisering niet alleen lagere kosten als drijfveer. Het is in veel gevallen ook beter voor de cliënt en draagt zo bij aan een betere kwaliteit van dienstverlening. Het begrip doelmatigheid heeft dan ook betrekking op de relatie tussen de ingezette middelen en de gerealiseerde kwaliteit. Een grotere doelmatigheid kan derhalve gepaard gaan met hogere kosten. Ten tweede is niet elke kostenbesparing het gevolg van doelmatigheidswinst. Zo waren de kostenbesparingen bij de thuiszorg en de uitbesteding van bijvoorbeeld schoonmaak voor een belangrijk deel het gevolg van besparing op arbeidskosten, onder meer door flexibilisering van arbeidscontracten. Als reactie op de ongewenste effecten die dit met

zich meebracht, geldt in de Wmo (en binnenkort naar verwachting ook in de jeugdzorg) de Algemene Maatregel van Bestuur Reële Prijzen.[3] Dit kan gezien worden als een vorm van regulering van gemeenten vanuit de rijksoverheid.

Ondanks alle inspanningen lijken de uitkomsten niet te voldoen aan de vooraf gestelde ambities. Dit komt onder meer door de toename van de **administratieve lasten**. Die hebben in veel sectoren, waaronder de zorg en het sociaal domein een deel van de bereikte doelmatigheidswinsten weer teniet gedaan. Een van de oorzaken is verantwoordingsplicht die voortvloeit uit de contractvorming.

De manier waarop contracten afgesloten worden, kan leiden tot ongewenste effecten. De onderliggende declaratiesystemen kunnen dusdanig ingewikkeld zijn dat er in aanbieders **'upcoding'** plaatsvindt. Upcoding is het langer of duurder declareren dan op basis van de zorgvraag verwacht mag worden. Upcoding kan onbedoeld voorkomen, met name in situaties dat gemeenten uit praktische overwegingen kiezen voor een vereenvoudiging van het tarievensysteem door vermindering van het aantal productcodes. Tegelijkertijd kan systematische upcoding ook een bewuste strategie zijn van aanbieders. In dat geval is de scheidslijn met **fraude** flinterdun.

Een andere ontwikkeling die doelmatigheid kan aantasten is taaksplitsing binnen en specialisatie tussen aanbieders. Dit lijkt een paradox: taaksplitsing en specialisatie zijn juist bedoeld om kwaliteiten van medewerkers beter te benutten en zo de doelmatigheid in het werk te vergroten. Het zorgt echter ook voor het opknippen van dienstverlening, waarbij de verschillende taken vervolgens weer gecoördineerd en geadministreerd moet worden, wat juist tot extra kosten leidt. Het hangt van de situatie af wat de doorslag geeft.

Een onbedoeld neveneffect van taaksplitsing kan **vervreemding op de werkvloer** zijn. Dit kan zitten in minder betrokkenheid van medewerkers bij hun werk, omdat zij het overzicht in hun werk gaan missen. Het kan ook zitten in gebrek aan kennis bij degene die moet sturen. Vervreemding tast de doelmatigheid aan, leidt tot minder werkplezier en kan ook ten koste gaan van de kwaliteit van dienstverlening.

Een ander risico in de zorg en de hulpverlening is **overbehandeling**. Dit kan een bewuste strategie van aanbieders zijn, maar wordt minstens zo sterk ingegeven door druk vanuit cliënten en lobby vanuit belangenorganisaties. Hier is sprake van **'moral hazard'**: cliënten genieten immers wel het voordeel van extra behandelingen, maar betalen er beperkt (Wmo) of niet (jeugdzorg) voor. In situaties waarbij de indicatiestelling tekortschiet kan dit ertoe leiden dat aanbieders actief **cliënten werven**. Budgetbeheersing is daarom in deze sectoren een hoofddoel van beleid. Een te strakke budgetbeheersing kan echter leiden tot het ontstaan van **wachtlijsten**.

Als laatste in de rij moet **marktmacht** van aanbieders genoemd worden. Marktmacht is eigenlijk een uitdrukking van onderlinge afhankelijkheden waarin de risico's scheef verdeeld zijn. Specialistische aanbieders kunnen een (regionaal) monopolie hebben en daarmee de contractvoorwaarden dicteren. Dit leidt in de regel tot hogere tarieven. Daarmee komen de bereikte doelmatigheidswinsten geheel ten goede aan de aanbieder. De burger als belastingbetaler draait hiervoor op. Misbruik van marktmacht komt voor in sectoren waar sprake is van vrije tariefonderhandelingen en aanbesteding met weinig aanbieders. Marktmacht kan zich ook uiten in het aanbod van diensten. De opdrachtgever wordt dan in het keurslijf gedwongen van het productassortiment van de aanbieder.

[3] Zie link.

De tegenkant van marktmacht van aanbieders is de marktmacht van de overheid als opdrachtgever. Het 'uitknijpen' van aanbieders zorgt er mede voor dat aanbieders rode cijfers schrijven. In het ergste geval kan dit uiteindelijk leiden tot **ongewenste faillissementen** bij aanbieders. Dit is schadelijk als daarmee cruciale uitvoeringscapaciteit en specialistische zorg wegvalt die zich niet zomaar laat vervangen op regioniveau.

3.2 Moeilijk te contracteren kwaliteit

Bij de toepassing van marktwerking in de publieke dienstverlening gaat het niet alleen om doelmatigheid. Doel is ook om de kwaliteit van dienstverlening te vergroten. Het bevorderen van innovatie om **vernieuwing in het aanbod** en **meer maatwerk** in de dienstverlening aan te brengen is daarbij een belangrijk middel. Meer maatwerk om goed aan te sluiten op de problematiek rond de cliënt betekent ook het realiseren van een **integrale aanpak** waar dat nodig is, hetgeen een goede samenwerking tussen verschillende aanbieders vereist. De economische theorie leert dat concurrentie niet alleen innovatie bevordert, maar ook zorgt voor een betere **klantbejegening**. Tot zover het goede nieuws. In de praktijk is het een weerbarstige materie. Kwaliteit is in veel gevallen namelijk lastig te specificeren en in contracten vast te leggen. Dit geldt voor veel diensten in zowel het publieke als private domein. Voor contractering van zorg en hulpverlening in het sociaal domein is dit zeer zeker aan de orde.[4]

In grote delen van de zorg en het sociaal domein is het meten van kwaliteit uitermate lastig. Dit gaat zeker op voor de beoordeling van kwaliteit van behandelingen. Ook de effectiviteit van verschillende vormen van hulpverlening zijn lastig meetbaar. Doordat kwaliteit lastig is vast te leggen is een **sluipende verlaging van de norm** door aanbieders een risico. Met gestandaardiseerde behandelingen in de vorm van protocollen wordt getracht de kwaliteit van zorg te borgen. Protocollering in de zorg is vaak ook een reactie op eerdere incidenten in de sector. Dit is goed bedoeld, maar heeft wel een tegenkant. Het versterkt namelijk het **risicomijdend gedrag** bij aanbieders. In dat geval wordt vooral de letter van de wet nageleefd en wordt niet gehandeld in de geest en de doelstelling van de wet. Het heeft ook negatieve gevolgen voor de doelmatigheid, omdat het de eerder genoemde administratieve lasten verder verhoogt. Een ander risico aan de kant van aanbieders is **'cherry picking'**. Hiermee worden binnen de bandbreedtes in contracten bij voorkeur de eenvoudige gevallen geselecteerd, waardoor relatief hoge financiële marges kunnen worden gerealiseerd. '**Adverse selectie**' is de andere kant van diezelfde medaille. Aanbieders proberen daarmee hoge risico's uit te sluiten. Kinderen met complexe aandoeningen vallen daardoor buiten de boot. Het buiten de boot vallen kan echter ook het gevolg zijn van sturing vanuit de opdrachtgever door het hanteren van budgetplafonds en beperking van de trajectduur.

Verbetering van hulp en zorg vraagt in toenemende mate publieke dienstverlening die in samenhang geleverd wordt door meerdere aanbieders. In de zorg gaat dat bijvoorbeeld om opeenvolgende schakels en worden zorglijnen genoemd. Denk bijvoorbeeld aan de aanpak van diabetes. In het sociaal domein gaat het eerder om gelijktijdige hulp op verschillende terreinen. Bijvoorbeeld gezinsondersteuning in combinatie met schuldhulpverlening. Samenwerking wordt in het sociaal domein vaak benoemd als partnerschap. De wens is een **integrale aanpak**, de praktijk is er echter

[4] In de economische theorie wordt in dit verband gesproken over 'incomplete contracten'. Dit betekent dat afspraken over kwaliteit niet volledig met gedetailleerde specificaties kunnen worden geborgd. Andere aanvullende mechanismen zijn dan nodig om de kwaliteit te borgen, waaronder het versterken van onderling vertrouwen tussen contractpartijen.

vaak nog een van **versnipperd aanbod**. Daar waar dat gaat om samenwerking over de grenzen van sectoren heen is dat mede het gevolg van **knellende grenzen tussen systemen**. Een integrale aanpak wordt vaak geprezen, maar als het gaat om de financiering zijn er allerlei formele bezwaren waarom iets niet kan.

Verbetering van de klantbejegening heeft in veel delen van de publieke dienstverlening de nodige aandacht gekregen. Ook de relatie tussen behandelaar en patiënt is op veel plekken in zorg gelijkwaardiger geworden. Zeker in onderdelen van de hulpverlening waar dwang en drang aan de orde is blijft klantenbejegening echter een ingewikkelde zaak om vast te leggen in contracten en vervolgens te kunnen beoordelen.

Alle inspanningen om te komen tot betere zorg voorkomt niet dat er geregeld dingen misgaan. Met name incidenten in zorg en hulpverlening worden in de media breed uitgemeten. Vaak is dit te wijten aan het langs elkaar heen werken op uitvoeringsniveau door professionals, waardoor **gaten in hulpverleningstrajecten** kunnen ontstaan. Dit kan echter ook niet los worden gezien van het missen van overzicht bij te ver doorgevoerde taaksplitsing en risicomijdend gedrag door een veelheid van voorschriften en vereisten. Publieke dienstverleners kunnen daarnaast het overzicht kwijtraken bij te grote afhankelijkheid van complexe geautomatiseerde systemen die op de werkvloer als '**black boxes**' worden ervaren. Dit kan er uiteindelijk voor zorgen dat burgers van het kastje naar de muur worden gestuurd. In combinatie met institutionele achterdocht kunnen de gevolgen zeer verstrekkend zijn. Een recent voorbeeld hiervan zijn de uithuisplaatsingen bij toeslagouders.

3.3 Eerste conclusies

Met de introductie van marktwerking werd beoogd om zowel de doelmatigheid als de kwaliteit in de publieke dienstverlening te verbeteren. Voor beide doeleinden is innovatie belangrijk. Concurrentie is de motor die moet zorgen voor de noodzakelijke prikkels. Als het kan echte concurrentie, bijvoorbeeld in de vorm van liberalisering en aanbesteding. Als dat niet kan concurrentie nabootsen in de vorm van regulering of door gebruik te maken van prestatieprikkels op basis van New Public Management. Tot zover in een notendop de beleidstheorie.

De praktijk is een stuk weerbarstiger. Er zijn resultaten geboekt. De doelmatigheid is op veel plekken in de publieke dienstverlening verbeterd, maar wel minder dan gehoopt en verwacht. Op onderdelen is ook de kwaliteit verbeterd, maar dit blijkt lastig te meten. Daardoor is het ook moeilijker om erop te sturen. Er is een toenemende noodzaak om binnen de publieke dienstverlening samen te werken. Dit zorgt ook voor kwaliteitsverbetering, denk aan de ontwikkeling van zorglijnen. Tegelijkertijd is samenwerking in de praktijk complex, waardoor samenwerking in te veel gevallen beperkt is of niet van de grond komt. De gehanteerde beleidstheorie geeft daar geen antwoord op. Sterker, beleidsmakers gingen ervan uit dat met een goede inrichting van het speelveld en de juiste prikkels dit vanzelf van de grond zou komen. Niet dus. Daarbij is te gemakkelijk gedacht dat met het aanbrengen van enerzijds prestatieprikkels en anderzijds vergroten van de beleidsruimte voor aanbieders afstemming tussen de verschillende partijen tot stand zou komen. Het belang van regie vanuit de overheid is in de gehanteerde beleidstheorie onderschat.

De gebreken in de beleidstheorie hebben ervoor gezorgd dat een reeks van ongewenste effecten zijn opgetreden. Voor een deel zijn deze effecten ook onbedoeld. De combinatie van ongewenst en onbedoeld worden ook wel perverse prikkels genoemd. Denk daarbij bijvoorbeeld aan de sterk gegroeide administratieve lasten en risicomijdend gedrag. Er zijn echter ook ongewenste effecten die het gevolg zijn van bewuste keuzes van aanbieders. De aanbieders misbruiken in dat geval de grotere

beleidsruimte om eigen doelstellingen na te streven die strijdig zijn met het publieke belang. Soms zijn het niet de aanbieders zelf die misbruik maken van de situatie, maar de onderaannemers die worden ingeschakeld. De combinatie van ongewenst en bedoeld wordt gekenschetst als strategisch gedrag van aanbieders of hun onderaannemers. De eerdergenoemde cherry picking en upcoding zijn daar voorbeelden van. Strategisch gedrag hangt vooral samen met vormen van marktfalen, de perverse prikkels zijn vooral het gevolg van overheidsfalen.

In het onderstaande schema zijn de mogelijke gewenste en ongewenste effecten die de revue zijn gepasseerd samengevat. Dit betekent niet dat al deze effecten in concrete situaties optreden, het is een inventarisatie van effecten die mogelijk kunnen optreden. Soms een enkele, vaak meerdere, bij hoge uitzondering allemaal. Dit schema zal als beoordelingskader worden gebruikt bij de verdiepende analyse van beschermd wonen, jeugdzorg en Wmo-diensten in het volgende hoofdstuk.

Analysekader mogelijke effecten van marktwerking

	gewenst-bedoeld (= beleidsdoelen)	ongewenst-bedoeld (=strategisch gedrag)	ongewenst-onbedoeld (=perverse prikkels)
Doelmatigheid	lagere tarieven kostenreductie budgetbeheersing	fraude upcoding marktmacht werven cliënten	overbehandeling moral hazard wachtlijsten administratieve lasten vervreemding werkvloer faillissement
Kwaliteit	vernieuwing aanbod maatwerk integrale aanpak klantoriëntatie	verlagen normen cherry picking adverse selection	risicomijdend gedrag systemen als black box gaten in aanbod versnipperd aanbod knellende systeemgrenzen

Tot slot

Als afsluiting zijn twee relativeringen op zijn plaats. Allereerst dat nog niet gezegd is dat hierboven de geconstateerde ongewenste effecten alleen maar het gevolg zijn van marktwerking. Dat is namelijk niet het geval. Zo is de toegenomen risicoaversie in de maatschappij een belangrijke oorzaak van risicomijdend gedrag van professionals en aanbieders en dit zorgt ook voor een aanzienlijke stijging van de administratieve lasten. Deze bijdrage aan administratieve lasten heeft met de introductie van marktwerking niets te maken. Ook de problemen met kwaliteit en samenwerking zijn aan andere ontwikkelingen te relateren. Zo is de ontwikkeling van ketendiensten een antwoord op gesignaleerde maatschappelijke behoeften in de samenleving. Dat dit problemen met zich brengt kan niet een op een aan marktwerking worden toegeschreven.

Een tweede relativering is dat een aantal effecten die we nu zien ook terug te vinden waren in oude sturingsarrangementen, waarbij de overheid direct stuurde op capaciteit en budgetten. Zo kwamen cherry picking, dominant gedrag en ontwikkelen van oneigenlijke taken ook voor bij pure overheidsdiensten. Mogelijk wel in mindere mate en meer onder de radar. Het is echter ontegenzeggelijk zo dat met het nastreven van eigen belang bij marktwerking dit soort effecten meer dan voorheen worden uitgelokt.

/ 4 Verdiepende analyse sociaal domein

4.1 Transitie sociaal domein veelomvattend en complex

In 2015 is de transitie in het sociaal domein breed ingezet. De transitie omvat drie onderdelen, te weten decentralisatie van verantwoordelijkheden en middelen van het rijk naar de gemeenten, de toepassing van meer marktwerking in de contractering van aanbieders, en een inhoudelijke transformatieopgave. De inhoudelijke transformatieopgave kan grofweg worden getypeerd als meer aandacht voor eigen kracht en participatie in de samenleving, al zijn er nuanceverschillen tussen verschillende domeinen. Elk van deze veranderingen is al complex van zichzelf, laat staan als drie veranderingen tegelijkertijd worden ingezet. De ervaring leert dat complexe transities een lange doorlooptijd vergen. Het duurt minimaal 10 jaar voordat een sector weer enigszins in balans is, een uitloop naar 20 jaar is echter geen uitzondering. Dit heeft gevolgen voor de mate waarin gewenste en ongewenste effecten meetbaar en zichtbaar zijn. Gegeven de lange doorlooptijd van transformaties en transities zijn voorspelbaarheid en betrouwbaarheid van de overheid als regelgever en opdrachtgever van eminent belang voor het uiteindelijke succes.

De veranderingen per sector binnen het sociaal domein zijn verschillend. Onderstaand beschrijven we per sector op hoofdlijnen wat de belangrijkste ontwikkelingen zijn.

Transitie beschermd wonen

Beschermd wonen is een zorgvorm die onder de Wmo valt, voor mensen die 24 uur per dag beschikbaarheid nodig hebben. Dat wil zeggen dat er de hele dag iemand binnen korte tijd aanwezig moet kunnen zijn om de cliënt te ondersteunen.

Er zijn veel ontwikkelingen in het veld van beschermd wonen. Het advies van de commissie Dannenberg ‘van beschermd wonen naar beschermd thuis’ hield in dat er steeds meer op ambulante vormen van beschermd wonen ingezet moet worden, waarbij cliënten zelfstandig wonen maar waar nodig intensieve ondersteuning ontvangen. Daarnaast stond in het advies dat cliënten die beschermd wonen zo veel mogelijk in hun eigen wijk opgevangen moeten worden. Dit in tegenstelling tot de klassieke vorm van een groepswoonlocatie die vaak elders zijn. Dit advies is leidend geweest voor de inhoudelijke transformatieopgave in deze sector.

Aansluitend bij deze visie is besloten om beschermd wonen door te decentraliseren. Waar eerst de centrumgemeente middelen ontving voor beschermd wonen, zullen de middelen en verantwoordelijkheid in de toekomst worden doorgedecentraliseerd naar regiogemeenten. De doordecentralisatie is op zichzelf al een complexe veranderopdracht. Het is overigens wel de bedoeling dat regio’s blijven samenwerken om de voorzieningen van beschermd wonen te bieden.[5]

Transitie Wmo

Naast beschermd wonen vallen verschillende andere vormen van ondersteuning onder de Wmo, die zorgen dat mensen zo lang mogelijk thuis kunnen wonen en zelfstandig deel kunnen nemen aan de

[5] Dit is vastgelegd in de Norm voor Opdrachtgeverschap.

maatschappij. Het gaat bijvoorbeeld om huishoudelijke hulp, begeleiding, hulpmiddelen en aanpassingen in huis zoals een traplift. Gemeenten zijn sinds 2007 verantwoordelijk voor huishoudelijke hulp, hulpmiddelen en aanpassingen in huis, en sinds 2015 ook voor begeleiding. Daarvoor viel deze ondersteuning onder de AWBZ.

Voor begeleiding hebben gemeenten de transformatieopgave meegekregen om meer nadruk te leggen op zelfredzaamheid en eigen kracht, en de ondersteuning zo in te richten dat hij eraan bijdraagt dat mensen zo veel mogelijk participeren in de maatschappij.

Transitie Jeugdzorg

Jeugdzorg is er voor kinderen die hulp nodig hebben bij opgroeien of participeren in de samenleving. Jeugdzorg kan gericht zijn op jongeren of hun ouders. Meestal is jeugdzorg vrijwillig, maar jeugdzorg kan ook opgelegd worden als de veiligheid van het kind anders in het geding is. Jeugdzorg varieert van een lichte interventie met enkele gesprekken met kinderen of ouders tot intensieve trajecten waarbij kinderen in een instelling wonen waar continue begeleiding beschikbaar is.

Jeugdzorg is sinds 2015 de verantwoordelijkheid van gemeenten. De decentralisatie is ingezet vanuit de filosofie dat gemeenten dichter bij de inwoner staan, en dus beter kunnen aansluiten bij wat zij nodig hebben, met ook de gedachte dat dit goedkoper zou zijn. Dat zou kunnen door meer aandacht voor preventie, eigen kracht, vroegsignalering, normaliseren, demedicaliseren, integraliteit en ruimte voor de uitvoerende professionals. De kosten voor jeugdzorg zijn in de afgelopen jaren echter sterk gegroeid en veel gemeenten hebben grote tekorten op hun jeugdhulpbudget.

4.2 Gemeentelijke knoppen voor inkoop en sturing

Het gaat in het sociaal domein vaak om het vinden van een balans tussen ondersteuning bieden aan alle mensen die ondersteuning nodig hebben en het beheersen van de kosten. Er zijn veel mensen die op één of andere manier baat hebben bij ondersteuning, maar er is een grens aan de totale middelen die vanuit publiek geld beschikbaar zijn om deze ondersteuning te financieren. Het is een opgave voor gemeenten om de middelen zo goed mogelijk te besteden en te bepalen wat ‘zo goed mogelijk’ betekent.[6] Wie de ondersteuning wel of niet heeft en welke zorg dan het best ingezet kan worden is niet altijd objectief te zeggen. Gemeenten moeten een stelsel inrichten waar deze vraag zo goed mogelijk beantwoord wordt, en in dat stelsel spelen elementen van marktwerking altijd een rol.

In het vorige hoofdstuk zijn verschillende effecten van marktwerking besproken. De mate waarin deze effecten optreden in beschermd wonen, Wmo en jeugdzorg hangt af van verschillende keuzes die gemeenten kunnen maken bij het nader vormgeven van de contractering. De volgende drie keuzes zijn daarbij van belang: de grondslag voor de bekostiging, de te kiezen contractvormen, en het aantal te selecteren aanbieders. Deze keuzes zijn van invloed op de mate waarin gewenste en ongewenste effecten te verwachten zijn.

Grondslagen voor bekostiging

De grondslagen voor bekostiging bepalen waar de aanbieders door de overheid als opdrachtgever op worden afgerekend. In het sociaal domein worden de volgende drie categorieën onderscheiden:

[6] Bijvoorbeeld: waar het geld het meest effectief is, waar het financieel het meest rendeert of waar de zorg het hardst nodig is. Dit zijn politieke afwegingen waar in dit onderzoek niet nader op wordt ingegaan.

- Bij **inspanningsgerichte** bekostiging (ook wel PXQ) wordt betaald per hoeveelheid inzet (hier aantal uur of minuten geleverde zorg) volgens een afgesproken tarief. Verwacht wordt dat sturen op de kosten per eenheid input, ofwel tarieven, de meest krachtige prestatieprikkel is.
- Bij **outputgerichte** bekostiging (ook wel resultaatfinanciering of trajectfinanciering) wordt betaald voor een specifiek afgesproken output per cliënt, meestal via arrangementen. De veronderstelling is dat sturing op de kosten per cliënt, gegeven een gedefinieerd eindresultaat, de meest effectieve prestatieprikkel is.
- Bij **taakgerichte** bekostiging (ook wel populatiebekostiging of lumpsumfinanciering) krijgt de opdrachtnemer een bedrag om een bepaalde afgebakende taak uit te voeren, meestal een specifieke zorgvorm voor een specifiek gebied. Deze vorm van bekostiging past het beste bij voorzieningen waarbij de kwantiteit en de kwaliteit van het gebruik lastig te voorspellen zijn.

Sommige gemeenten passen bij inspanningsgerichte en outputgerichte bekostiging een **budgetplafond** toe, om te kunnen sturen op de totale kosten. Dat houdt in dat een aanbieder een maximale hoeveelheid zorg mag leveren. Voor alle zorg die daar bovenop geleverd wordt moet apart toestemming komen van de gemeente, of deze wordt niet vergoed. Een budgetplafond is minder passend bij Open House dan bij een aanbesteding, omdat het voor de hand ligt om de hoogte af te stemmen op de grootte van de aanbieder. Bij Open House mag dat onderscheid niet gemaakt worden.

In alle gevallen is er een **toegang** die bepaalt welke zorg ingezet mag worden. Voor taakgerichte bekostiging is de toegang meestal onderdeel van de opdracht – de opdrachtnemer beslist wie welke zorg krijgt, binnen de gemaakte contractafspraken. Bij inspanningsgerichte en outputgerichte bekostiging wordt de toegang buiten de aanbieders belegd om de hoeveelheid zorg die geleverd wordt te beheersen, bijvoorbeeld bij sociale wijkteams en huisartsen bij jeugdzorg.

Contractvormen

Bij de contractering in het sociaal domein worden drie contractvormen onderscheiden, te weten: Open House, aanbesteding en subsidie. Uiteraard zijn er in de praktijk tussenvarianten mogelijk.

Bij **Open House** stelt de gemeente randvoorwaarden aan de te leveren diensten, bijvoorbeeld over de kwaliteit en de prijs. Aanbieders kunnen zich inschrijven, en als zij aan de randvoorwaarden voldoen moet de gemeente hen een contract aanbieden. De gemeente mag niet selecteren op andere gronden dan de vooraf gestelde eisen, en kan geen keuze maken over het aantal aanbieders dat ze contracteren. Elke inschrijver die aan de eisen voldoet krijgt een contract. Cliënten kunnen vervolgens kiezen uit de aanbieders die een contract hebben met de gemeente. Open House leent zich voor zowel inspanningsgerichte als outputgerichte bekostiging.

Als de gemeente een beperkt aantal aanbieders wil selecteren, is het verplicht om dat via een **aanbestedingsprocedure** te doen (tenzij de contractwaarde lager is dan de drempelwaarde van circa € 750.000). Dit is een procedure waarin wordt gewaarborgd dat er eerlijke concurrentie is, waarbij het verplicht is om de opdracht bij meerdere partijen uit te zetten die een offerte kunnen schrijven. De offertes worden beoordeeld via een vooraf vastgestelde procedure, en de gemeente is verplicht om de dienst af te nemen bij diegene met de offerte die de hoogste beoordeling krijgt. Bij aanbesteding kunnen alle drie bovengenoemde bekostigingsgrondslagen worden gehanteerd.

Bij een **subsidie** wordt overeengekomen dat een partij voor een specifieke dienst subsidie kan ontvangen. De gemeente kan vooraf voorwaarden opstellen waar de partij aan moet voldoen om de subsidie te ontvangen, maar kan niet afdwingen dat er daadwerkelijk wordt geleverd. Als er niet wordt geleverd kan de gemeente het subsidiebedrag inhouden of terugvorderen, maar kan daar

geen verdere juridische consequenties aan verbinden. Het is in feite een eenzijdige relatie, waarin de gemeente toezegt subsidie te verstrekken onder bepaalde voorwaarden. Subsidie leent zich alleen goed voor taakgerichte bekostiging. Voor grote delen van de Wmo en de Jeugdwet is subsidie geen optie, omdat de gemeente wettelijk verplicht is om te garanderen dat de benodigde zorg geleverd wordt. Dit is in een subsidierelatie niet mogelijk. Een uitzondering hierop zijn jeugdbescherming en jeugdreclassering, die wel met een subsidie georganiseerd worden.[7] De reden dat dit kan, is dat in de wet is opgenomen welke diensten de organisatie biedt. Daardoor is het ondanks de subsidierelatie juridisch afdwingbaar.

Aantal aanbieders

Gemeenten kunnen bij de contractering invloed uitoefenen op het aantal aanbieders. Bij sturing op het aantal aanbieders is het relevant om onderscheid te maken tussen soorten aanbieders, namelijk systeemaanbieders en overige aanbieders.

Systeemaanbieders maken, of dienen onderdeel uit te maken, van de lokale sociale infrastructuur op gemeentelijk of wijkniveau. Prestaties zijn voor een belangrijk deel afhankelijk van de beleidsmatige afstemming van de systeemaanbieders met de gemeente én de onderlinge samenwerking van betrokken aanbieders. De kracht van een lokaal netwerk hangt mede af van het aantal spelers dat daarin actief deelneemt. Het aantal aanbieders doet er dan toe; teveel spelers kan namelijk de samenhang en het onderlinge commitment aantasten. Bij de **overige aanbieders**, die vaak een beperkt aanbod hebben en relatief solitair kunnen opereren, ligt dat anders. Daar is het aantal te selecteren aanbieders maar van beperkte invloed op de effectiviteit van hulpverlening.

In een aanbestedingsprocedure kan de gemeente zelf beslissen of ze veel of weinig aanbieders wil selecteren. Bij Open House is de sturing minder direct, maar kan de gemeente het aantal inschrijvers beperken door aan de voorkant strengere eisen te stellen. Bij subsidie zijn daartoe meer mogelijkheden.

4.3 Effecten van marktwerking in het sociale domein

In deze paragraaf bespreken we de meest voorkomende effecten van marktwerking in het sociaal domein, waarbij we gebruikmaken van de begrippen uit het analysekader in hoofdstuk 3.
Daarbij een woord vooraf over de verhouding tussen positieve en negatieve effecten. Eerder is aangegeven dat het transitieproces, waar marktwerking een belangrijk onderdeel van is, nog volop gaande is. De sturingsarrangementen zijn nog lang niet in balans. Dat betekent dat de positieve effecten vaak (logischerwijs) nog niet goed zichtbaar zijn. De opgave voor gemeenten is om de voorwaarden die ten grondslag liggen aan de positieve effecten (verder) te optimaliseren. De negatieve effecten zijn in een overgangsfase daarentegen wel goed zichtbaar en kunnen zelfs dominant lijken. Een belangrijke opgave is dan ook om de risico's op mogelijke negatieve effecten tijdig te herkennen en te pareren in de vorm van beheersmaatregelen. In hoofdstuk 6 worden het optimaliseren van de voorwaarden en het pareren van de risico's toegespitst op de situatie in Arnhem.

[7] Zie Model Subsidieregeling gecertificeerde instellingen jeugd | VNG

4.3.1 Beoogde voordelen van marktwerking

Het verlenen van zorg en hulp zijn van oudsher belegd bij zelfstandige organisaties die in het verleden vaak onderdeel waren van het verzuilde middenveld. In de zorg, jeugdhulpverlening en maatschappelijke ondersteuning waren de aanbieders van katholieke, protestante en neutrale huize. Deze organisaties waren (bijna) allemaal non-profitinstellingen in de vorm van stichtingen of verenigingen. Voorafgaand aan de introductie van marktwerking in de zorg in 2006 waren er afspraken van de overheid met de aanbieders die werden vastgelegd in beschikkingen. De kern van de beschikkingen in de oude sturingsarrangementen was voor intramurale voorzieningen het vastleggen van de capaciteit en de bijhorende financiële vergoedingen. De extramurale voorzieningen werden voornamelijk gefinancierd met een populatiebekostiging. Vanaf 2006 is stapsgewijs in de zorg marktwerking geïntroduceerd, waarbij het toelaten van nieuwe aanbieders een belangrijk instrument was. In de onderdelen die vanuit de AWBZ en Zvw naar het sociaal domein zijn overgedragen (de volledige nieuwe Wmo en een groot gedeelte van de jeugdzorg) was dit al in gang gezet, waarbij in de overgang naar de gemeenten het instrument regulering vervangen is door aanbesteding van diensten.

Een belangrijke doelstelling van marktwerking is vergroting van de doelmatigheid door middel van financiële prestatieprikkels. Dit dient zich te vertalen in **lagere kosten** en uiteindelijk **lagere tarieven**. Gegeven de uiteenlopende aard van de diensten in het sociaal domein dient rekening te worden gehouden met verschillen in zorgzwaarte. De kunst is om de balans tussen voldoende differentiatie en overmatige detaillering te bewaren.

Doelmatig publieke diensten verlenen is een belangrijke voorwaarde om de zorg en hulpverlening betaalbaar te houden. Doelmatigheid gaat dan ook hand in hand met de doelstelling van **budgetbeheersing**. In het sociaal domein is de decentralisatie gepaard gegaan met een forse budgetkorting. Deze is uiteindelijk niet houdbaar gebleken, maar heeft de gemeenten wel aangezet om krachtig te sturen op de tarieven. Volgens diverse brancheorganisaties van aanbieders veel te krachtig. Over de noodzaak van budgetbeheersing in het sociaal domein op landelijk niveau verschillen de meningen tussen het Rijk en de gemeenten niet, wel over de hoogte van het nu noodzakelijke budget gegeven de vraag.

Budgetbeheersing kan relatief eenzijdig via tarieven en het dichtzetten van de toegang. De ervaring leert echter, zowel in gemeentelijke context als in de Zvw, dat budgetbeheersing makkelijker te realiseren is als er een gedeelde visie is van de gemeente en de (systeem)aanbieders op de wijze waarop deze gerealiseerd kan worden.

Vernieuwing van het aanbod door innovatie was een andere doelstelling bij de introductie van marktwerking. De toetreding van nieuwe aanbieders zou daarbij een belangrijk impuls moeten zijn. Het CPB wijst er bijvoorbeeld op dat een groter aantal aanbieders in sommige gevallen kan leiden tot hogere kwaliteit van zorg.[8] Er zijn veel nieuwe aanbieders gekomen, waarvan een deel ook daadwerkelijk innovatief is. Een deel van de vernieuwers zijn zorgverleners die ontevreden waren over de werkwijzes in de gevestigde instellingen. Tegelijkertijd zijn er ook nieuwe aanbieders die louter financieel gedreven zijn en handig gebruik maken van alle onvolkomenheden in de sturingsarrangementen in ontwikkeling. Dit zijn de 'zorgcowboys'.[9] Bevorderen van toetreding van nieuwe aanbieders is een voorwaarde om van het innovatiepotentieel van marktwerking, maar niet

[8] Link: Naar een effectieve inkoop in het sociaal domein.
[9] Hierbij valt te denken aan situaties zoals beschreven door Follow the Money, zie o.a. link.

genoeg. Dit gaat bij voorkeur gepaard met gerichte stimulering van innovatie en goede sturing op het borgen van kwaliteit.

Onderdeel van de vernieuwing in het aanbod is het zorgen voor **maatwerk** en een **integrale aanpak**. Sterke netwerken zijn daarbij een vereiste. Marktwerking is geen directe prikkel om tot netwerken te komen, maar contracten waarin afspraken over prestaties worden gemaakt zijn nodig om tot effectieve samenwerkingsverbanden te komen. Een belangrijke hoeksteen in die contracten zijn afspraken over de prestaties van te leveren diensten in het partnerschap. De opgave is om hierbij te zorgen voor een goede verdeling van lusten en lasten tussen de betrokken deelnemers. Dit vraagt regie van de gemeente als opdrachtgever. Daarbij is aandacht voor het zoveel mogelijk wegnemen van schotten tussen de verschillende financieringsstromen gewenst.

Bij **klantoriëntatie** is de keuzevrijheid van cliënten een belangrijke voorwaarde. Dit is ingewikkeld in die delen van het sociaal domein waar sprake is van drang of dwang. Daarnaast geldt de algemene kanttekening dat voor zorg en veel hulpvragen de cliënt de professionele kennis mist om verantwoorde keuzes te maken. Informatiescheefheid heet dit in beleidsjargon. De cliënt is dan ook afhankelijk van een professional die hem of haar bijstaat. Dan is het belangrijk dat de betreffende professional voldoende zicht heeft op het actuele aanbod en de cliënt naar de goede plek leidt.

Samenvattend overzicht van voordelen van marktwerking in sociaal domein:

Beoogde voordelen	Organisatorische voorwaarden	Aandachtspunten
lagere kosten en tarieven	verdisconteren zorgzwaarte	reële kostprijzen hanteren
budgetbeheersing	gedeelde missie lokaal/regionaal	commitment zekeren
vernieuwing aanbod	innovatieve toetreders	innovatieprikkel in bekostiging
maatwerk	werken in ketens	verdeling lusten en lasten
integrale aanpak	regie door gemeenten	systeemschotten wegnemen
klantoriëntatie	keuzevrijheid cliënten	informatiescheefheid

4.3.2 Risico's en aandachtspunten bij contractering en bekostiging

In deze paragraaf staan verschillende ongewenste effecten van marktwerking toegelicht die zich kunnen voordoen in het sociaal domein. Daarbij gaat het telkens om effecten die volgen uit *aspecten* van marktwerking, die mede afhankelijk zijn van de keuzes van gemeenten. Daarbij gaat het bijvoorbeeld over het type bekostiging of het aantal aanbieders in de markt.

Inspanningsgerichte bekostiging

Bij inspanningsgerichte bekostiging krijgt de aanbieder meer betaald als er meer uren zorg geleverd worden. Het voordeel is dat deze systematiek overzichtelijk is en zekerheid biedt aan de aanbieders. Een negatieve prikkel hierbij is om (overbodig) veel zorg te leveren wat leidt tot **overbehandeling**. Overbehandeling is overigens lang niet altijd strategisch gedrag van de kant van de aanbieder; het komt ook voor dat individuele behandelaren vanuit hun professionele opvattingen langer door blijven behandelen dan op grond van wetenschappelijke inzichten noodzakelijk is. Dit fenomeen wordt versterkt doordat het vaak niet objectief te zeggen is wanneer een cliënt voldoende geholpen is. **Risicomijdend gedrag**, waarbij een cliënt zwaardere zorg krijgt of daar langer in blijft dan noodzakelijk, is in feite een specifieke vorm van overbehandeling. Dergelijk gedrag kan verschillende oorzaken hebben. Een cliënt (of de omgeving daarvan) durft bijvoorbeeld de stap naar lichtere zorg niet te maken.

Een beheersmaatregel voor overbehandeling is een budgetplafond. Dan heeft een aanbieder geen baat bij het leveren van meer zorg vanaf het moment dat het budgetplafond bereikt is. Dit kan wel tot wachtlijsten leiden. Verder speelt de toegang een belangrijke rol om erop toe te zien dat de hoeveelheid zorg die wordt ingezet voor een cliënt passend is. Tot slot kunnen aanbieders die overbehandelen via contractmanagement daarop worden aangesproken. Het is in de praktijk niet eenvoudig om te bepalen wanneer sprake is van overbehandeling. Een vergelijking tussen aanbieders en gesprekken met aanbieders kunnen helpen meer zicht op de kwaliteit te krijgen, maar dan moet wel rekening gehouden worden met de verschillen in zwaarte tussen cliëntengroepen.

Outputgerichte bekostiging

Bij outputgerichte bekostiging krijgen aanbieders een vooraf vastgesteld bedrag voor een cliënt, afhankelijk van een zorgzwaarte. De positieve prikkel is dat op cliëntniveau zo doelmatig mogelijk wordt gewerkt en zo nodig integrale zorg wordt geleverd. Dit kan echter op twee manieren leiden tot een negatieve prikkel in de toegang. Ten eerste **upcoding,** waarbij de aanbieder er baat bij heeft dat een cliënt in een zo hoog mogelijke zorgzwaarte ingedeeld wordt, zodat er meer budget beschikbaar is. Ten tweede **cherry picking**, waarbij de aanbieder alleen cliënten toelaat die relatief weinig zorg nodig hebben ten opzichte van het tarief dat bij hun zorgzwaarte past. Ook het omgekeerde kan optreden bij **adverse selection**, waarbij 'zware' cliënten worden geweerd omdat deze relatief duur zijn voor aanbieders.

Strategisch gedrag van aanbieders heeft hierbij als doel om verzekerd te zijn van voldoende financiële marges. De negatieve prikkels zijn beheersbaar met een sterke toegang, waarbij de aanbieders beperkt invloed hebben op de indicaties. Om cherry picking en adverse selection tegen te gaan, kan er een acceptatieplicht ingesteld worden, waardoor cliënten niet kunnen worden geweerd door aanbieders.

Taakgerichte bekostiging

Bij taakgerichte bekostiging krijgt een aanbieder of een consortium van aanbieders een vast bedrag om alle zorg in een specifiek segment te leveren. Daarbij wordt een kwaliteitsstandaard afgesproken, maar kan de aanbieder zelf bepalen hoe de zorg geleverd wordt en aan wie. Er is een prikkel voor de aanbieder om de afgesproken (integrale) zorg te leveren voor een zo laag mogelijk bedrag en zo binnen het beschikbare budget te blijven. De kosten zijn immers lager als er minder zorg geleverd wordt. Dit is aan de ene kant een prikkel om doelmatig te werken, maar aan de andere kant kan het een prikkel zijn om de **normen te verlagen**, bijvoorbeeld door met **wachtlijsten** te werken. Door de krapte op de arbeidsmarkt ontstaan echter ook wachtlijsten waar met andere contractvormen wordt gewerkt.

Dit kan beheerst worden door zo concreet mogelijke afspraken te maken over het gewenste niveau van het aanbod, en door evaluatiemomenten met de aanbieder in te plannen. Deze afspraken moeten vanzelfsprekend wel in balans zijn met het beschikbare budget.

Weinig aanbieders

Met minder aanbieders is het makkelijker om te sturen vanuit de gemeente, maar te weinig aanbieders heeft ook nadelige gevolgen. De prikkel tot doelmatigheid en innovatie is dan zwak. Bovendien als er voor een specifiek product maar één of twee aanbieders zijn die het kunnen leveren is hun **marktmacht** te groot. Dan is de gemeente te sterk van ze afhankelijk wat leidt tot een slechte onderhandelingspositie bij het inkopen van zorg.

Daarnaast kan het voorkomen dat er **gaten vallen in het aanbod** als er te weinig aanbieders zijn in een bepaald domein. Bijvoorbeeld als er maar één aanbieder een specifiek product levert, en daar dan mee stopt. Of als alle aanbieders die een product leveren vol zitten, dan ontstaan er **wachtlijsten**. Bij een aanbesteding is het niet mogelijk om tussentijds aanvullende aanbieders te contracteren om dit probleem op te lossen, bij Open House wel.

Ook bestaat er bij een klein aantal aanbieders een risico dat er (veel) gebruik wordt gemaakt van onderaannemers. Gemeenten hebben in dat geval minder zicht op wie hun inwoners begeleiden of behandelen, en wat de kwaliteit van de zorg is. Er kunnen dan bovendien veel maatwerkcontracten ontstaan met niet-gecontracteerde aanbieders.

Veel aanbieders

Het voordeel van veel aanbieders is de prikkel tot doelmatigheid en innovatie. Als er echter te veel aanbieders zijn die met elkaar concurreren, lopen aanbieders waar te weinig zorg wordt ingekocht een financieel risico. Er is een prikkel voor aanbieders om meer cliënten aan zich te binden, in extreme gevallen door **cliënten te werven**. Er kunnen contractafspraken gemaakt worden dat dit niet toegestaan is, en de toegang speelt een belangrijke rol om signalen hierover op te vangen. Als een cliënt zorg wil ontvangen moet hij immers bij de Wmo nog bij de toegang een indicatie ontvangen.

Een ander probleem van te veel aanbieders die hetzelfde product aanleveren is een **versnipperd zorglandschap**. Hierbij zijn er te veel aanbieders die zorg bieden voor enkele cliënten, waardoor er een risico ontstaat dat er onvoldoende schaalgrootte is om zorginfrastructuur en daarmee de kwaliteit van zorg op peil te houden.

Als er te veel aanbieders zijn, is het moeilijk voor de gemeente om te sturen op kwaliteit. Allereerst op het niveau van contractmanagement, doordat de gemeente contractrelaties met veel verschillende aanbieders moeten onderhouden. Daarnaast op het niveau van de toegang. De toegang speelt een belangrijke rol in waarborgen van de kwaliteit, want zij hebben het meest directe zicht op de zorg die per aanbieder ingezet wordt en wat de effecten daarvan zijn. De toegang moet ook bepalen welke aanbieder het best passend is voor een specifieke cliënt. Als er te veel aanbieders zijn is het echter moeilijk voor de toegang om alle spelers te overzien en daar de juiste keuzes in te maken.

Ook samenwerking met andere partners in een bepaald gebied is moeilijker met veel aanbieders, omdat het moeilijk is om goede werkrelaties op te bouwen als het bijvoorbeeld maar om één cliënt gaat.

Hoge administratieve lasten

Veel van de bovenstaande effecten kunnen beheerst worden door actief te monitoren en veel controle door te voeren als onderdeel van contractmanagement. Dit is echter niet zonder gevolgen: meer monitoring en controle gaat meestal gepaard met hogere **administratieve lasten**. Het is belangrijk dat aanbieders niet overvraagd worden in de gegevens die ze moeten aanleveren. Ook de controle aan de kant van de gemeente kost middelen die niet aan zorg besteed kunnen worden. Er moet dus een balans gezocht worden tussen de mate van grip van de gemeente en de hoogte van administratieve lasten die daarmee gepaard gaan. Het uniformeren van de monitoring in een regio kan helpen om de administratieve lasten te beperken. Vanzelfsprekend helpt ook het vereenvoudigen van de uitgevraagde informatie hierbij.

Fraude

Fraude is een fenomeen dat in alle arrangementen en contractvormen kan optreden. Dit staat los van marktwerking. Immers ook bij gemeentelijke diensten kan er sprake zijn van fraude. Wel is het zo dat een systeem in transitie per definitie met onvolkomenheden kampt die op zijn minst tijdelijk ruimte bieden voor frauduleus handelen. Fraude wordt tegengegaan door voldoende zicht te houden op de zorg die aanbieders leveren, en door te controleren of zij aan minimale eisen voldoen. Dat moet onderdeel zijn van het reguliere contractmanagement met alle aanbieders, eventueel aangevuld met steekproefsgewijze controles.

In de onderstaande tabel zijn de ongewenste effecten, risicofactoren en beheersmaatregelen samengevat.

Ongewenste effecten	Is vooral risico bij	Beheersmaatregel
Overbehandeling, risicomijdend gedrag	Inspanningsgerichte bekostiging	Budgetplafond, contractmanagement, sterke toegang
Upcoding	Outputgerichte bekostiging	Sturen op inzet traject vanuit gemeente
Cherry picking, adverse selection	Outputgerichte bekostiging	Acceptatieplicht, sturende toegang
Verlagen normen	Taakgerichte bekostiging	Contractmanagement
Werven cliënten	Inspanningsgerichte bekostiging	Budgetplafond
Wachtlijsten	Taakgerichte bekostiging en weinig aanbieders	
Marktmacht	Weinig aanbieders	Voldoende onderhandelingscapaciteit toegang
Gaten in aanbod	Weinig aanbieders	
Versnipperd aanbod	Veel aanbieders	Contracteisen
Administratieve lasten	Bij alle contractvormen	Vereenvoudiging
Fraude	Bij alle contractvormen	Controle en relatiebeheer

4.4 Inbesteding als radicaal alternatief

In dit onderzoek staan de voor- en nadelen van marktwerking in het sociaal domein centraal. Doel is om lessen te trekken voor volgende rondes van contractvorming. Er is natuurlijk ook een radicaal beleidsalternatief voor marktwerking. Dit is om de uitvoering van het sociaal domein zelf ter hand te nemen als gemeente. Inbesteding heet dit in beleidsjargon. Dit zou een volstrekt nieuwe situatie zijn, want zoals eerder gezegd zijn deze activiteiten van oudsher belegd bij zelfstandige organisaties die in het verleden vaak onderdeel waren van het verzuilde middenveld. Het zelf gaan uitvoeren van beschermd wonen, Wmo-diensten of jeugdzorg door gemeenten is dan ook niet het *terugdraaien* van marktwerking; het is een fundamentele breuk met de inrichting van de sector zoals die al heel lang bestaat.

Het grote voordeel van een dergelijk model is dat de uitvoering onder een directe hiërarchische aansturing van de gemeente komt te staan. Met directe aansturing van de eigen mensen vervalt de contractering met externe partijen. In dat geval is er geen risico op vormen van marktfalen en

kunnen ook perverse prikkels die hier uit voortvloeien worden vermeden. Dit voordeel kan in theorie groter zijn dan de voordelen van marktwerking in termen van doelmatigheid en innovatie, vooral in een situatie waar de risico's op marktfalen groot zijn. Aan dit model zijn echter ook grote nadelen verbonden.

- Ten eerste zou het in korte tijd een forse vergroting zijn van het gemeentelijke apparaat. Zeker bij een gemeente met een omvang van Arnhem zou dat kunnen leiden tot onbestuurbaarheid van de ambtelijke organisatie. Het sociaal domein is te omvangrijk en complex om intern integraal aan te sturen, zodat een organisatorische opsplitsing voor de hand ligt. Dit geeft als risico dat afdelingen zelfstandig gaan opereren en de organisatie een vergelijkbare dynamiek krijgen als in een slecht functionerende markt, Afdelingen concurreren met elkaar en stellen vooral de eigen belangen veilig. Binnen de eigen organisatie is het soms nog lastiger om daar goed op te sturen dan in een markt. Nieuw overheidsfalen ligt op de loer.
- Ten tweede vraagt het om expertise in de uitvoering waarover de bestaande organisatie nu niet beschikt. Professionals zouden voor een groot deel van bestaande aanbieders overgenomen moeten worden om deze vervolgens in te passen in het ambtelijk apparaat. Dit betekent onzekerheid voor zowel aanbieders (faillissementsrisico voor gemeente-overstijgende aanbieders) als medewerkers, wat met de huidige arbeidsmarktproblematiek een risico geeft voor zorgcontinuïteit. Bovendien betekent het dat medewerkers onder een andere cao gaan vallen. Het harmoniseren van de salarissen zal naar verwachting tot extra kosten leiden, al is het maar omdat het arbeidsrechtelijk lastig is om mensen in een lagere schaal te plaatsen dan waar zij nu zitten.
- Ten derde beschikken zeker kleine gemeenten over onvoldoende schaal om dit model waar te kunnen maken. Voor sommige vormen van zorg, vooral jeugdzorg, geldt dit ook al voor de gemeente Arnhem: het volume van de gehele gemeente is eenvoudigweg onvoldoende om binnen acceptabele kosten een voorziening in stand te kunnen houden. Een eventuele oplossing om de uitvoering op regionale schaal te bundelen brengt juist weer allerlei ingewikkelde bestuurlijke sturingsvragen met zich mee.

Al met al vraagt eventuele inbesteding om een aantal ingrijpende reorganisaties bij zowel de gemeenten als opdrachtgever als de bestaande aanbieders. Een dergelijke grote stelselwijziging kan niet anders dan tot een aanzienlijke terugval in de kwaliteit en continuïteit van dienstverlening leiden, zeker op korte termijn. Alles bij elkaar is inbesteding een uitermate risicovol alternatief. Het is verstandiger om eventuele aanpassingen op het niveau van instrumenten te doen. Dat betekent dat precies gekeken moet worden waar de knelpunten in de contractering zitten en welke verbeteringen mogelijk zijn om positieve effecten te vergroten en negatieve effecten te beheersen en terug te dringen. In de voorgaande paragrafen zijn daarvoor aanknopingspunten geboden.

/ 5 Toegepast op beelden van Arnhem

In dit hoofdstuk leggen we de hiervoor beschreven theorie naast de Arnhemse praktijk. Dit doen we voor een belangrijk deel o.b.v. gesprekken die gevoerd zijn met betrokkenen van de gemeente, de regio en verschillende zorgaanbieders. Ook maken we waar nodig gebruik van (gemeentelijke of regionale) documentatie. Gelet op het aantal gesprekken is deze praktijktoets geen complete weergave van de status van het sociaal domein in de gemeente Arnhem, en de effecten van marktwerking daarop – hiervoor is de scope te beperkt. De focus ligt op de opvallende aspecten die tijdens de gesprekken naar voren zijn gekomen, die als basis dienen voor de in het volgende hoofdstuk gepresenteerde handvatten voor de gemeente in aankomende contracteringsronden. Daarbij kijken we eerst naar de in hoofdstuk 4 beschreven (potentiële) positieve effecten, daarna naar de negatieve effecten. Potentiële effecten waar geen duidelijke of verrassende signalen van naar voren zijn gekomen, worden niet nader besproken.

Hoewel er uiteraard verschillen zijn tussen de verschillende sectoren binnen het sociaal domein, ontstaat op basis van de gesprekken een beeld van een aantal effecten van marktwerking die grotendeels voor alle sectoren opgaan. Nadat we een algemene schets hebben gegeven van hoe het sociaal domein in Arnhem ervoor staat, beschrijven we in de daaropvolgende paragraaf deze effecten. Hierbij bouwen we voort op de in hoofdstuk 3 en 4 geïntroduceerde begrippen. Vervolgens benoemen we de karakteristieke effecten binnen Beschermd wonen, Jeugd en Wmo.

5.1 Weergave van het sociaal domein in Arnhem

De inkoop wordt op regionaal niveau georganiseerd. De regio hanteert een semi-open house systematiek waarbij aanbieders zich kunnen inschrijven wanneer de markt wordt ‘opengesteld’. De regio formuleert hierbij kwaliteits- en toelatingseisen.[10] De financiering is inspanningsgericht (PXQ); de gerealiseerde ‘productie’ staat dus centraal, en er kan niet worden geconcurreerd op prijs. De aangesloten gemeenten bepalen afzonderlijk welke van de toegelaten aanbieders daadwerkelijk worden ingeschakeld. Gemeenten kunnen gecontracteerde partijen die een jaar of langer geen zorg hebben geboden uitsluiten. Voor Verblijf Jeugd wordt als uitzondering gebruikgemaakt van een aanbestedingssystematiek.

In onderstaande tabel staan per zorgvorm de kosten van 2021 voor de gemeente Arnhem weergegeven, alsook het aantal gecontracteerde aanbieders. Een aanbieder kan bij meerdere zorgvormen gecontracteerd zijn – zo moet een aanbieder van Beschermd wonen bijvoorbeeld ook voor begeleiding zijn gecontracteerd, en moeten aanbieders van Verblijf ook ambulante behandeling aanbieden. Ook kunnen cliënten van meerdere zorgvormen tegelijk gebruikmaken. Aantallen kunnen dus niet bij elkaar worden opgeteld om het totale aantal te bepalen.

[10] Deze zijn o.a. vastgelegd in het Kwaliteitskader van de regio.

Zorgvorm	Kosten (€ mln)	Aantal aanbieders	Aantal cliënten[11]
Activerend werk (JW en WMO)	3,8	63	611
Begeleiding (JW en WMO)	26,9	187	3.266
Behandeling	21,4	137	2.113
Beschermd wonen	22,6	25	579
Groepsbegeleiding (JW en WMO)	2,5	43	381
Huishoudelijke ondersteuning	14,0	20	4.347
Jeugdbescherming en jeugdreclassering	3,6	4	362
Verblijf	14,8	36	365

Het aantal aanbieders in de gemeente Arnhem is relatief hoog, vooral bij Begeleiding. Daarbij moet vermeld worden dat de gemeente al langere tijd bezig is om het aantal aanbieders te verminderen, voornamelijk met het oog op de doelstelling om meer gebiedsgericht[12] te werken. Zo is bij Beschermd wonen inmiddels grofweg een derde van het aantal aanbieders van vier jaar geleden nog over. Met een kleiner aantal aanbieders kan een hechter netwerk in de verschillende wijken worden opgebouwd met een goede relatie met overige voorzieningen, zo is de gedachte. Ook draagt dit bij aan de beheersbaarheid vanuit de gemeente.

5.2 Effecten binnen het hele sociale domein

Realisatie van positieve effecten

Een aantal van de potentiële positieve effecten is gerealiseerd. Allereerst komt naar voren dat de open toetreding van aanbieders heeft bijgedragen aan innovatie binnen de zorg en **vernieuwing van het aanbod**. Zeker kort na de decentralisatie waren er veel mogelijkheden voor nieuwe ondernemers om de markt te betreden. Een deel daarvan deed dit met de intentie om nieuwe zorgvormen te bieden, om zo de kwaliteit van zorg te verbeteren. Deze veelal relatief kleine aanbieders hebben, zo is het beeld, een positieve bijdrage geleverd aan het sociaal domein in Arnhem. Hierbij geldt wel dat dit effect in de loop der tijd is verminderd door de strengere toelatingseisen die door de gemeente (en regio) zijn gesteld. Dit laatste hangt samen met de wens om het totale aantal aanbieders te verminderen. Niet alleen om goed overzicht te krijgen, maar ook om ‘zorgcowboys' te weren.

Een ander gerealiseerd effect is een **verlaging van de tarieven**; de gemeente heeft hierop strak kunnen sturen. Hoewel dit wenselijk is geweest vanuit het oogpunt van budgetbeheersing, zijn er vanuit aanbieders signalen dat de tarieven niet altijd toereikend zijn voor een goede kwaliteit zorg, met name binnen de Jeugdzorg. Ook zijn er zorgen over de relatief gebrekkige tariefdifferentiatie die momenteel wordt gehanteerd. Het kan dan bijvoorbeeld gaan om het gebrek aan differentiatie tussen grote en kleine aanbieders – die wel sterk uiteenlopende overhead hebben – of signalen dat de verschillende producten niet voldoende differentiëren tussen meer en minder complexe doelgroepen. Dit kan bij complexe doelgroepen of grote aanbieders ten koste gaan van de kwaliteit van zorg, terwijl het doelmatigheidsmechanisme van prijsconcurrentie voor eenvoudige doelgroepen niet benut wordt. Ook hebben de tarieven (en beschikkingssystematiek) invloed op de ruimte die er is bij aanbieders voor preventie. Vroeg, stevig ingrijpen om erger te voorkomen is op het moment lastig; daarvoor zijn de tarieven – volgens de aanbieders – te krap.

[11] Gemiddeld aantal unieke personen per maand. Bron: Bestuursrapportage gemeente Arnhem april 2022.
[12] Voor de inkoopregio als geheel spreken we van gebiedsgericht werken. Voor de Gemeente Arnhem betekent dit in de praktijk: wijkgericht werken.

Naast deze gerealiseerde effecten is een aantal potentiële positieve effecten *niet* gerealiseerd. Het grote aantal aanbieders heeft bijvoorbeeld effect gehad op het de mate waarin binnen het sociaal domein wordt gewerkt met een **integrale aanpak**. Aanbieders zijn in grote lijnen 'bij hun eigen leest' gebleven; intensieve samenwerking wordt immers lastiger naarmate het aantal aanbieders toeneemt. Bovendien is het voor grote aanbieders aantrekkelijker om zelf een product te ontwikkelen dan om meer samen te werken. De gemeente heeft zoals gezegd inmiddels wel meer regie hierop genomen.

Hoewel het op basis van dit onderzoek lastig is vast te stellen in hoeverre er een positieve of negatieve ontwikkeling heeft plaatsgevonden op het gebied van **klantoriëntatie**, is wel naar voren gekomen dat eventuele positieve effecten zijn beperkt door het grote aantal aanbieders. Het grote aantal aanbieders is overigens mede het gevolg van de wens om de cliënten of hun 'zaakwaarnemers' veel keuzevrijheid te bieden. Dit maakt het voor doorverwijzers, vaak in de vorm van de wijkcoaches of huisartsen, namelijk lastig om te bepalen welke aanbieder het meest geschikt is. Als aanbieder loont het daarom niet altijd om je op het gebied van klantoriëntatie te onderscheiden. Vanuit aanbieders wordt soms ook getwijfeld of er voldoende specialistische kennis aanwezig is bij de wijkcoaches voor effectieve doorverwijzing, zeker gelet op het brede palet aan producten waarvoor wijkcoaches kunnen doorverwijzen.

Realisatie van negatieve effecten

Verschillende potentiële negatieve effecten hebben zich gemanifesteerd in het sociaal domein in Arnhem. Allereerst lijkt er bij sommige zorgaanbieders sprake te zijn van **cherrypicking** en **adverse selection**. Dit uit zich in het weren van relatief complexe cliënten, en het accepteren van relatief 'lichte' cliënten. Een risico hierbij is dat de cliënten met de meest complexe problematiek terecht kunnen komen bij relatief onervaren zorgaanbieders. Daarbij moet wel worden opgemerkt dat het argument dat aanbieders hierbij soms aandragen, namelijk dat zij niet over de benodigde specialistische kennis beschikken voor de juiste zorg voor de cliënt in kwestie, niet geheel onrealistisch is.

De gemeente heeft eerder gepoogd cherrypicking aan te pakken door intramurale aanbieders niet langer in staat te stellen uitsluitregels te hanteren, maar dit heeft nog niet het gewenste effect gehad. Dit hangt samen met een beeld dat het relatief lastiger is om de juiste plekken te vinden voor personen met complexe problematiek t.o.v. lichte problematiek. Hoewel het te ver gaat om te spreken van een '**gat in het aanbod**', lijkt de focus van het aanbod hier niet op te liggen. Een duidelijke oorzaak ontbreekt; personele schaarste en voorkeur van het bestaande personeel zijn mogelijke verklaringen.

Er is soms sprake geweest van **fraude** waarbij de aangeboden zorg niet overeenkomt met de gedeclareerde zorg. Hoewel sprake kan zijn van bewuste fraude, is in de praktijk de scheidslijn tussen fraude en een gebrek aan professionaliteit soms lastig te bepalen. Wanneer bijvoorbeeld de begeleider in kwestie niet over de vereiste kwalificaties beschikt, kan dit het resultaat zijn van een bewuste keuze, maar ook van onkunde.

Vanzelfsprekend is de omvang van dit probleem lastig te bepalen. Wel is duidelijk dat de toegenomen inzet vanuit de gemeente en regio om fraude te bestrijden, o.a. in de vorm van kwaliteits- en rechtmatigheidsonderzoek[13], heeft geleid tot significante terugvorderingen.

Aanbieders merken op dat de lagere tarieven hier mogelijkerwijs een rol hebben gespeeld: deze trekken aanbieders aan die beweren voor deze bedragen de geëiste zorg te kunnen leveren, ondanks dat dit in de praktijk erg lastig is. Er wordt dan in feite ingeleverd op de kwaliteit (in sommige gevallen dus frauduleus) om voor de geboden tarieven te kunnen werken.

Er zijn incidenten geweest waarbij aanbieders **cliënten hebben geworven**. Hierbij ging het bijvoorbeeld om een aanbieder die niet langer gecontracteerd was, en via de doorverwijzingen van Gecertificeerde Instellingen (GI's) toch cliënten naar zich toe probeerde te trekken. Middels maatwerkovereenkomsten kon de desbetreffende aanbieder zo toch inkomsten genereren. Dit was dus geen gevolg van marktwerking, maar van de vereisten van de Jeugdwet. Recentelijk zijn er geen signalen geweest dat er cliënten worden geworven. Over ongewenst werven is tevens e.e.a. opgenomen in de inkoopvoorwaarden van de regio. Dit leidt tot een gesprek en een waarschuwingsbrief.

Tegelijkertijd zijn sommige negatieve effecten juist betrekkelijk afwezig. Van **upcoding** lijkt bijvoorbeeld beperkt sprake; daar zijn geen duidelijke signalen van naar voren gekomen. En hoewel de **administratieve lasten** zijn toegenomen voor aanbieders naarmate de eisen vanuit de gemeente en regio strenger zijn geworden, is er door aanbieders ook begrip geuit dat dit nodig is om de kwaliteit te borgen. Bovendien wordt vanuit de regio actief gekeken waar administratieve lastenmindering mogelijk is.

Tot slot is het relevant om iets te zeggen over de samenwerking tussen de gemeente en aanbieders. De gemeente heeft haar opdrachtgeversrol ingevuld door o.a. in te zetten op strakke tarieven, controle via wijkteams en onderzoek, en een relatief open markt met veel aanbieders. Dit heeft geleid tot een controlerende rolinvulling van de gemeente, en slechts beperkt tot een samenwerkende rol. De focus heeft gelegen op financiële sturing en de doel- en rechtmatigheid van het zorgbudget. Zoals eerder is aangegeven heeft dit de nodige voordelen gehad. Echter, zeker wanneer er nog geen relatie is opgebouwd tussen de gemeente en een aanbieder, kan de laatste hierdoor een gevoel krijgen gewantrouwd te worden. Het is bovendien lastig om als gemeente en aanbieders gezamenlijk op te trekken in het aanpakken van maatschappelijke opgaven; hierop is de relatie niet ingericht. Vanuit aanbieders bestaat dan ook de wens voor contracten voor een langere termijn, wat ruimte kan bieden voor het doen van investeringen – waaronder op gebieds- en wijkniveau.

Beschermd wonen

Beschermd wonen is momenteel onlosmakelijk verbonden met de problemen omtrent volkshuisvesting. Woningen zijn daardoor schaars en (dus) duur – ook voor aanbieders van Beschermd wonen. Dit heeft als gevolg dat het relatief lastig is voor aanbieders om af te schalen; de doorstroom is immers ernstig belemmerd. Ook komen aanbieders in de knel omdat de huurtarieven die door de gemeente worden gehanteerd inmiddels te laag zijn gelet op de huidige marktprijzen. Er zijn daarnaast situaties geweest waarbij cliënten probeerden een woning te krijgen via Beschermd wonen – zonder deze zorgvorm nodig te hebben. Tot slot heeft de woningschaarste ook gevolgen

[13] Dit gebeurt zowel pro-actief als signaalgestuurd.

voor de toegankelijkheid van de markt; het is als nieuwe aanbieder erg lastig om te beginnen met Beschermd wonen. Dit kan negatieve gevolgen hebben voor de **innovatie**.

GGZ-cliënten die blijvend toezicht of 24 uur per dag intensieve zorg nodig hebben, hebben vanaf 2021 toegang gekregen tot de Wet langdurige zorg (Wlz). Een grote groep mensen die eerst onder de Wmo (Beschermd wonen) viel is daardoor naar de Wlz doorgestroomd. Dit betekent dat aanbieders van Beschermd wonen zich nu ook kunnen richten op cliënten die nu onder de Wlz vallen. Omdat daar gemiddeld genomen hogere tarieven worden gehanteerd dan vanuit de gemeente, is er een financiële prikkel voor aanbieders om dit te doen. Hoewel nog onduidelijk is hoe groot dit effect is, kan deze openstelling van de Wlz – zeker in combinatie met lage tarieven – leiden tot een beperking van het aanbod binnen gemeentelijk Beschermd wonen. Ook in de forensische zorg speelt dit.

Jeugd

Binnen de Jeugdzorg zijn er lichte signalen dat er soms sprake is van **overbehandeling**. Het gaat dan om een complexe doelgroep die niet uitstroomt, waarbij de aanbieder aangeeft dat dit (nog) niet kan.[14] In hoeverre dit ook feitelijk het geval is, is natuurlijk lastig vast te stellen. Tegelijkertijd komt het wel overeen met het landelijke beeld dat trajecten steeds langer duren, zeker trajecten van kinderen uit gezinnen met lagere inkomens. Wel is er via de wijkteams een mechanisme ingericht dat deze effecten kan tegengaan, en zijn de signalen (ook in andere sectoren) van overbehandeling beperkt.

Binnen de Jeugdzorg is ook sprake van een vorm van **adverse selection** vanwege de verantwoordelijkheid die aanbieders dragen voor suïcides. Deze verantwoordelijkheid is een prikkel om de meest risicovolle personen niet in te nemen.

Het nog relatief grote aantal aanbieders heeft mogelijkerwijs bijgedragen aan een toename van de **wachtlijsten** binnen de Jeugd GGZ. Huisartsen hebben een beperkt overzicht en verwijzen door naar de grote en voor hen bekende aanbieders – daar waar de wachtlijsten (mede daardoor) het langst zijn. Vanuit de gemeente wordt onderzocht of deze doorverwijzing effectiever kan worden gemaakt door naar meer verschillende aanbieders te verwijzen. Hiervoor is een wachtlijstcoördinator aangesteld.

Wmo

De algemene beelden die eerder voor het sociaal domein zijn beschreven gelden vanzelfsprekend ook voor verschillende Wmo-producten. Denk daarbij aan het nog niet volwaardig van de grond komen van een **integrale aanpak** en het voorkomen van **cherrypicking**. Ook vormen van **adverse selection** komen voor, bijvoorbeeld eisen omtrent de bereidwilligheid van cliënten om zich in te zetten voor hun eigen herstel. Het gaat hierbij logischerwijs om effecten die samenhangen met hoge aantallen van aanbieders – in de Wmo is de daling van dit aantal nog niet zover als bijvoorbeeld het geval is voor Beschermd wonen.

Noemenswaardig is tevens dat er zorgen zijn geweest over **overbehandeling**, voornamelijk bij Begeleiding. Het gaat dan om situaties waarbij specialistische begeleiding wordt geboden waar basisbegeleiding al voldoende kan zijn. De gemeente heeft daarom een verplichting ingesteld dat aanbieders van specialistische begeleiding ook basisbegeleiding moeten aanbieden, zodat afschaling makkelijker mogelijk is. Er zijn ook situaties geweest waarbij sprake was van **fraude** – waarbij de gedeclareerde zorg niet overeenkwam met de geleverde zorg. Zoals eerder is aangegeven, is daarbij de scheidslijn tussen fraude en gebrekkige professionaliteit lastig te bepalen.

[14] Er zijn signalen dat dit effect door de coronacrisis is versterkt, i.v.m. een vergrote terughoudendheid bij aanbieders.

/ 6 Vooruitblik en aanbevelingen

Op basis van wat in de voorgaande hoofdstukken is gepresenteerd – zowel de theorie als het beeld van de praktijk in Arnhem – sluiten we dit rapport af met een vooruitblik en aanbevelingen aan de gemeente over hoe zij het beste kan omgaan met marktwerking in het sociaal domein. We presenteren hier geen uitgewerkt recept voor hoe de gemeente haar contractering moet aanpakken. Dat zou ook geen recht doen aan de complexiteit van het vraagstuk en de vele afwegingen die gemaakt kunnen worden om aan te sluiten bij de specifieke situatie in Arnhem. Wij hebben in het onderhavige onderzoek slechts een beperkte toets uitgevoerd naar de vraag welke effecten van marktwerking zichtbaar zijn in het Arnhemse domein. Het is uitdrukkelijk geen brede evaluatie van de contractering in deze regio. Op basis van onze kennis kunnen we wel enkele ingrediënten meegeven die van belang zijn bij nieuwe contractrondes. Dit doen we in de vorm van vier noodzakelijke stappen die van belang zijn om te volgen bij de keuze voor een vorm van contractering.

Stap 1: Wat is het belangrijkste doel?

Voordat keuzes worden gemaakt over de wijze van contractering en inrichting van (de markt binnen) het sociaal domein, moet duidelijk zijn welke doelen de gemeente met deze keuzes nastreeft. Maatschappelijke opgaven dienen altijd leidend te zijn bij het formuleren van beleid. In dit geval de invulling van de specifieke onderdelen van het sociaal domein. Het zijn de gekozen vertegenwoordigende organen die hierover richtinggevende inhoudelijke besluiten nemen. Op basis van die besluiten kunnen verdere keuzes over de wijze van uitvoering worden genomen.

Voorbeeld
Een inhoudelijke doelstelling kan zijn om erop te sturen dat in het sociaal domein integraal gewerkt wordt, met vooral ook een goede aansluiting op bestaande voorzieningen in een wijk of kern. Dat vraagt om meer gebiedsgericht werken. In de gevoerde gesprekken is dit verschillende keren genoemd. De gedachte is dat de verleende hulp en ondersteuning met goede aansluiting op wat er lokaal al aanwezig is effectiever en mogelijk ook doelmatiger wordt. Uiteraard verschilt het per zorgvorm of dit een wenselijk doel is. Voor ambulante Wmo-ondersteuning spelen gebiedsgerichte netwerken bijvoorbeeld een grotere rol dan bij beschermd wonen of andere specialistische zorgvormen. Sterker nog: voor beschermd wonen en jeugdzorg met verblijf is volledige gebiedsgerichte niet mogelijk. Hiervoor geldt (of gaat gelden) immers een woonplaatsbeginsel, waardoor een deel van de Arnhemse cliënten buiten de gemeente zorg krijgt, en andersom ook cliënten uit andere gemeenten (waar andere gemeenten ook voor betalen) in Arnhem zorg krijgt. Een deel van beschermd thuis kan mogelijk wel gebiedsgericht worden vormgegeven. Mogelijk worden voor verschillende segmenten dus verschillende keuzes gemaakt.

Stap 2: Wat betekent dat voor de hoofdkeuzes?

Als de maatschappelijke opgaven duidelijk zijn verwoord in richtinggevende besluiten, dient te worden gekeken *hoe* de doelen bereikt kunnen worden. De vraag is welke veranderingen nodig zijn en welke prikkels in de contracten kunnen werken om dit te bewerkstelligen. Daarbij gaat het onder

meer om keuzes in de grondslagen voor bekostiging, contractvormen en het gewenste type relatie met aanbieders. Dit zijn inrichtingskeuzes die grote invloed hebben op het functioneren van het betreffende domein.

Voorbeeld
Als we weer het voorbeeld nemen van meer gebiedsgericht werken, dan is het wenselijk dat aanbieders in de desbetreffende gebieden netwerken vormen samen met de daar al bestaande voorzieningen. De effectiviteit van een netwerk hangt samen met het aantal spelers (genoeg om dekkend te zijn, niet te veel om coördinatieproblemen te veroorzaken) én hun commitment aan gezamenlijke doelstellingen. De vraag is of alle aanbieders daar onderdeel van uit kunnen en willen maken. Dat hangt van veel aspecten af. Voor aanbieders met enkele cliënten verspreid over de stad is de investering in meerdere gebiedsgerichte netwerken wellicht te groot, terwijl een lokale kleine aanbieder hier juist sterk in kan zijn. Daarnaast moet specialistische zorg, veelal gerealiseerd door grotere aanbieders, geborgd zijn. In dit voorbeeld is het derhalve nuttig om onderscheid te maken tussen systeemaanbieders voor de stad, belangrijke lokale aanbieders en aanbieders die minder gecommitteerd zijn. De eerste twee groepen maken deel uit van het gebiedsgerichte netwerk, de laatste niet. De vraag is hoe dit verwerkt kan worden in de contractvorming. Dit kan door differentiatie in het contract aan te brengen, maar ook door dit in een aparte opdracht vast te leggen. In deze laatste variant kan de ene opdracht op basis van outputgerichte financiering plaats vinden en daarnaast een afzonderlijke opdracht zijn voor het tot stand brengen van een gebiedsgericht netwerk op basis van taakgerichte financiering. Het uitwerken van mogelijke opties voor contractering vraagt om een onbevooroordeeld en zorgvuldig proces.

Stap 3: Zoek balans in het stelsel

Bij de uiteindelijke weging van de opties voor contractering is het belangrijk om een goede balans na te streven. Dit onderzoek laat zien dat positieve gewenste effecten van marktwerking, of breder geformuleerd contractvorming, onvermijdelijk gepaard gaan met negatieve ongewenste effecten. Het is zaak om die in het keuzeproces onder ogen te zien en te wegen. Soms moeten ongewenste effecten op de koop toe worden genomen, waar mogelijk worden echter maatregelen gezocht die de negatieve effecten kunnen wegnemen of verzachten. Dat is het zoeken van de goede balans. Een roze bril opzetten en ervan uitgaan dat er geen risico's zijn op negatieve effecten is het inbouwen van toekomstige teleurstellingen.

Voorbeeld
Om het concreet te maken, nemen we de gebiedsgerichte aanpak weer bij de hand. De keuze om te gaan werken met systeemaanbieders, brengt ook risico's met zich mee. De verwachting is dat systeemaanbieders grotere en al langer bestaande aanbieders zijn. Het risico is dat daarmee innovatieve nieuwe aanbieders weinig kans maken en de facto zelfs worden uitgesloten. Daarmee wordt vernieuwing van het aanbod gesmoord. Dit is niet alleen maar theorie; de gevoerde gesprekken in Arnhem bevestigen dat in de afgelopen jaren de nodige vernieuwing vanuit nieuwe aanbieders is gekomen. Voor sommige zorgvormen kan lokaal nieuw aanbod ontstaan en zich door deelname aan een enkel gebiedsgericht netwerk ontwikkelen, maar dit zal niet voor alle zorgvormen mogelijk zijn. Met name specialistische zorgvormen hebben vaak een grotere schaal nodig. Het is daarom de moeite waard om te onderzoeken of er aanvullende prikkels in de contractvorming mogelijk zijn om innovatie te stimuleren. Dit kan met innovatie-

afspraken in de contracten voor levering van diensten, maar ook in een aparte financiering van vernieuwing.

Een specifiek aandachtspunt in het vinden van een goede balans is de verhouding tussen de contractering op regionaal niveau en de benutting op lokaal niveau. Er kan een spanning zitten tussen het benutten van schaalvoordelen op regionaal niveau en de wens tot maatwerk op lokaal of wijkniveau. Ook hiervoor zijn verschillende mogelijkheden, waaronder differentiatie tussen segmenten. Dit gesprek moet echter niet alleen in de gemeente gevoerd worden, maar ook regionaal. Verschillende gemeenten zullen hier verschillende afwegingen in maken, en dat vraagt soms een compromis. Voor een compleet en gebalanceerd zorglandschap moet echter wel op regionaal niveau samengewerkt worden en hebben gemeenten elkaar dus nodig.

Stap 4: Borg dit in de uitvoering

Hoewel het helder kiezen *wat* je wilt bereiken en *hoe* je dit vorm gaat geven een belangrijke stap is, komt daar zonder een gedegen uitvoering weinig van terecht. Dit betreft het zorgvuldig inrichten van het proces van contractering en vervolgens het naleven van de contracten en ook buiten de juridische contractvoorwaarden sturen op de gewenste uitkomsten.

Bij de naleving van contracten kan er spanning opreden tussen de opdrachtgeversrol en de toezichtfunctie. Bij de Wmo zijn, in tegenstelling tot de jeugdzorg, de opdrachtgeversrol en het inhoudelijke toezicht op kwaliteit van zorg de verantwoordelijkheid van gemeenten. Dit kan spanningen opleveren. In de regio, waar Arnhem onderdeel van uitmaakt, is dit opgelost door het toezicht van kwaliteit te beleggen bij de GGD. De afstemming van verantwoordelijkheden blijft daarbij een punt van aandacht.

Ook de consequenties van specifieke beleidskeuzes vragen zorgvuldigheid in de uitvoering. Een abstracte beleidskeuze is niet zomaar in de praktijk gebracht, en vraagt over het algemeen tijd om doorleefd te worden en te implementeren. Als daarbij gekozen wordt voor een andere bekostigingssystematiek vraagt dit de nodige voorbereidingstijd. Alle betrokken partijen moeten zich daar immers op instellen, zowel in termen van de bedrijfsvoering als de wijze waarop de onderlinge relaties worden vormgegeven.

Voorbeeld
Opnieuw het gebiedsgerichte werken als voorbeeld. Het tot stand brengen van gebiedsgerichte netwerken in de gemeente Arnhem kan niet top-down gebeuren. Kennis en commitment van de belangrijkste spelers in de uitvoering is onmisbaar. Dit vraagt naast de reguliere marktconsultaties om een dialoog met betrokkenen. De uitkomsten van de dialoog moeten uiteraard hun beslag krijgen in zakelijke contractuele afspraken, maar de invulling daarvan moet wel recht doen aan de wijze waarop de dialoog is gevoerd. Dit vraagt om een zekere mate van vertrouwen, waarin ruimte is voor geven en nemen.

Bijlage: Gesprekspartners

Naam	Functie	Organisatie
Arjan van Peer	Bestuursadviseur Doelgroepenvervoer en Begeleiding	Gemeente Arnhem
Arjan Verstegen	Business Controller	Gemeente Arnhem
Barbara Willaert	Bestuursadviseur Beschermd Wonen	Gemeente Arnhem
Ellen Krabbenborg	Programmamanager Sociaal Domein	Gemeente Arnhem
Gerard Fidder	Strategisch Bestuursadviseur	Gemeente Arnhem
Ien Kiggen	Senior Bestuursadviseur Jeugdhulp	Gemeente Arnhem
Marjolein Foppen	Senior Bestuursadviseur Sociaal Domein	Gemeente Arnhem
Robert Fennema	Regiomanager	Leger des Heils
Janny Kuijpers	Manager Inkoop Sociaal Domein	MGR Centraal Gelderland
David Rinsampessy	Directeur	Next Arnhem
Jip Wassink	Directeur	Next Arnhem
Hillegonde van den Berg	Voorzitter RvB	RIBW
Mark Baets	Regiomanager	RIBW
Michiel van de Kerkhof	Eigenaar	Santhof Coaching
Han van Burken	Teamleider	Sociale Wijkteams Arnhem

Motie

AANGENOMEN

Voer de wens van de raad uit en onderzoek hoe we de markt uit de zorg kunnen halen (21M253)

De raad gehoord de beraadslaging, bijeen op 10 november 2021, ter bespreking van het agendapunt "Vaststellen van de Begroting 2022".

Constaterende dat:

- Op 17 april 2019 een motie door deze gemeenteraad is aangenomen met daarin als dictum: Verzoekt het college te onderzoeken welke mogelijkheden er zijn om de markt, en daarmee perverse prikkels zoals marktaandeel en concurrentie uit deze vorm van zorg te halen, en de Raad voor juni 2019 te informeren over de uitkomsten van dit onderzoek,
- Op 29 januari 2020 een motie door deze gemeenteraad is aangenomen met daarin als dictum:
  Verzoekt het college om: - Een onafhankelijk onderzoek in te stellen welke verschillende mogelijkheden er zijn om de zorg in Arnhem te kunnen organiseren zonder de perverse prikkels van de markt; - De raad binnen twee maanden te informeren over de uitkomsten van dat onderzoek,
- Op 12 mei een debat is gevoerd in de gemeenteraad over het niet uitvoeren door dit college van moties over het aanpakken van winsten en markt in de zorg,
- Op 12 mei een toezegging is gedaan door wethouder van der Zee om alsnog een onderzoek te doen naar de mogelijkheden om minder marktwerking in de zorg te krijgen (de niet uitgevoerde motie 20M15) en de onderzoeksopzet(vraag) voor de zomer naar de raad te sturen.

Overwegende dat:

- Uit de bespreking van M1 van deze begroting bleek dat de wethouder deze toezegging als afgedaan beschouwd door wat is vermeld in de raadsbief, en bij nazoeken bleek dat werd verwezen naar:
- *‘Conform de toezegging aan de raad willen we bij deze aanbesteding/contractering opnieuw onderzoeken hoe we perverse prikkels van marktwerking bij BW zoveel mogelijk kunnen voorkomen. Bij de aanbesteding van zorg in 2020 is hier ook aandacht voor geweest. Zo zijn destijds de kwaliteitseisen verhoogd en is de toetsing hierop tijdens de aanbesteding geïntensiveerd. Bij de nieuwe aanbesteding van beschermd wonen kijken we opnieuw naar het vermijden van perverse prikkels. In overleg met de inkooporganisatie zullen de raadsleden van de gemeenten in de regio Centraal Gelderland over deze aanbesteding/contractering worden geïnformeerd. De aanbesteding/contractering voor BW zal in 2022 plaatsvinden. De onderzoeksvraag die in de contractering voor BW wordt meegenomen luidt als volgt: Op welke wijze kunnen, bij de contractering van Beschermd Wonen, de perverse prikkels van marktwerking worden voorkomen? Door deze onderzoeksvraag op te nemen in het proces van contractering komen we tegemoet aan de*

toezegging die door wethouder Van der Zee is gedaan tijdens het debat over marktwerking in de zorg op 12 mei 2021.'

- Dit betekent dat de gemeenteraad de resultaten van het gevraagde onderzoek niet heeft voordat het proces van contractering plaatsvindt, omdat het wordt geïntegreerd in het proces van contractering,
- De gemeenteraad feitelijk alsnog geen informatie op basis van onderzoek heeft om met elkaar te bespreken en met elkaar te besluiten hoe we de zorg in Arnhem willen organiseren, voordat contractering en aanbesteding heeft plaatsgevonden,

Verzoekt het college:
De verschillende aangenomen moties door deze gemeenteraad en toezegging aan deze gemeenteraad gestand te doen en te zorgen dat er alsnog een onafhankelijk onderzoek komt naar de verschillende mogelijkheden om de zorg in Arnhem te kunnen organiseren zonder de perverse prikkels van de markt, voordat het proces van contractering voor de eerstvolgende aanbesteding in het beschermd wonen wordt aangegaan, zodat de raad kaders kan meegeven voor deze contractering,

en gaat over tot de orde van de dag,

Dobbe - Elfrink - Cetintas - SP

AANGENOMEN

Voor	**27**
Tegen	**11**

Motie "Voer de wens van de raad uit en onderzoek hoe we de markt uit de zorg kunnen halen" (21M253)

GROENLINKS	7	0
Coenders		
Prinsen		
Navis		
Gemici		
Simonis		
van der Loo		
Dayioğlu		

Fractie Arnhemse Ouderen Partij	1	0
Wiggers		

ChristenUnie	2	0
Becker		
Nede		

VVD Arnhem	0	6
Combée		
Pape		
Kalthoff		
Maref		
Loos		
Eppich		

CDA Arnhem	2	0
Koorn		
Hutten		

DENK / Verenigd Arnhem	2	0
Usta		
Aydemir		

D66	0	5
Andeweg		
Loor		
Venhoek		
van Ommen		
van Iperen		

Arnhem Centraal	3	0
van der Laak		
Manders		
Kraaijenbrink		

Partij voor de Dieren Gemeentelijke sociale fractie Arnhem	2	0
de Groot		
Eliëns		

PvdA	4	0
Greving		
Bouma		
de Vries		
Visser		

SP	2	0
Elfrink		
Çetintaş		
Dobbe		

Partij voor de Vrijheid	2	0
Verheij		
Henzen		

Totaal	**38**

IMPROVEN
connected performance

Andersson Elffers Felix

Marktwerking Arnhem

Sociaal domein & beschermd wonen

8-12-2022

Afbeelding: Pixabay

Opdracht aan AEF

Motie raad 29 januari 2020:

‘Onderzoek mogelijkheden organiseren zorg zonder perverse prikkels van de markt’

Opdracht voor eerste onderzoek AEF (n.a.v. motie 10 november 2021):

‘Onderzoek nadelen marktwerking in de zorg en hoe deze in contractering te voorkomen’

Opdracht voor tweede onderzoek AEF in samenwerking met improven:

Verdieping op marktwerking beschermd wonen en wat dit betekent voor de contractering

Kanttekeningen vooraf

Marktwerking kent zowel voordelen als nadelen

Transities kosten veel tijd, geeft bias in effecten

Ordening is in praktijk een mix van publiek én privaat

Conceptueel model onderzoek

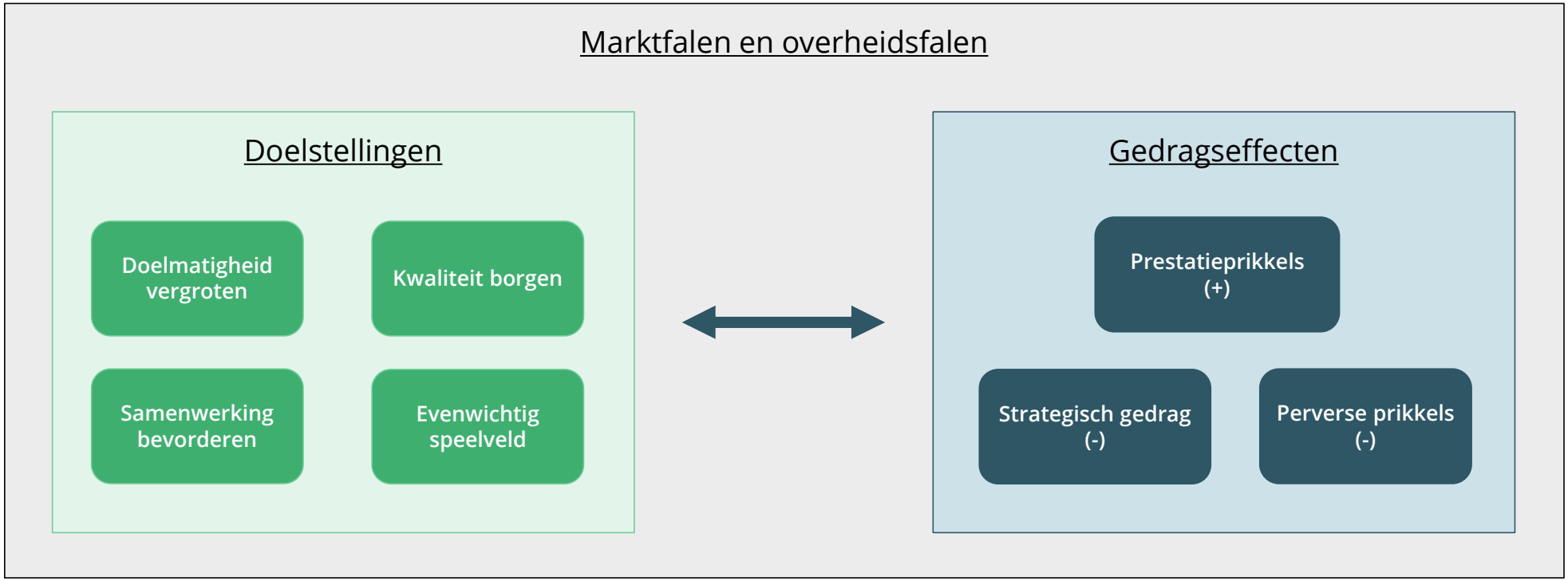

Analysekader mogelijke effecten van marktwerking

	gewenst-bedoeld (= beleidsdoelen)	ongewenst-bedoeld (=strategisch gedrag)	ongewenst-onbedoeld (=perverse prikkels)
Doelmatigheid	lagere tarieven kostenreductie budgetbeheersing	fraude upcoding marktmacht werven cliënten	overbehandeling moral hazard wachtlijsten administratieve lasten vervreemding werkvloer faillissement
Kwaliteit	vernieuwing aanbod maatwerk integrale aanpak klantoriëntatie	verlagen normen cherry picking adverse selection	risicomijdend gedrag systemen als black box gaten in aanbod versnipperd aanbod knellende systeemgrenzen

Mogelijke voordelen van marktwerking

Beoogde voordelen	Organisatorische voorwaarden	Aandachtspunten
lagere kosten en tarieven	verdisconteren zorgzwaarte	reële kostprijzen hanteren
budgetbeheersing	gedeelde missie lokaal/regionaal	commitment zekeren
vernieuwing aanbod	innovatieve toetreders	innovatieprikkel in bekostiging
maatwerk	werken in ketens	verdeling lusten en lasten
integrale aanpak	regie door gemeenten	systeemschotten wegnemen
klantoriëntatie	keuzevrijheid cliënten	informatiescheefheid

Ongewenste effecten van marktwerking

Ongewenste effecten	Is vooral risico bij	Beheersmaatregel
Overbehandeling, risicomijdend gedrag	Inspanningsgerichte bekostiging	Budgetplafond, contractmanagement, sterke toegang
Upcoding	Outputgerichte bekostiging	Sturen op inzet traject vanuit gemeente
Cherry picking, adverse selection	Outputgerichte bekostiging	Acceptatieplicht, sturende toegang
Verlagen normen	Taakgerichte bekostiging	Contractmanagement
Werven cliënten	Inspanningsgerichte bekostiging	Budgetplafond
Wachtlijsten	Taakgerichte bekostiging en weinig aanbieders	
Marktmacht	Weinig aanbieders	Voldoende onderhandelingscapaciteit toegang
Gaten in aanbod	Weinig aanbieders	
Versnipperd aanbod	Veel aanbieders	Contracteisen
Administratieve lasten	Bij alle contractvormen	Vereenvoudiging
Fraude	Bij alle contractvormen	Controle en relatiebeheer

Inbesteding als alternatief voor marktwerking

- Met inbesteding van uitvoerende zorgtaken wordt markt buiten spel gezet
- De aansturing van uitvoering loopt daarbij langs interne hiërarchische lijnen van de gemeente
- Inbesteding van taken is NIET terug naar vroeger, uitvoering is van oudsher door andere organisaties
- Inbesteding kent aanzienlijke risico's:
  - Zet ambtelijke organisatie onder sterke druk gegeven omvang van het takenpakket
  - Alle uitvoerende professionals gaan over van private aanbieders naar gemeente
  - Daar waar schaal van gemeenten tekort schiet zijn nieuwe regionale constructen nodig

Lessen bij toepassen marktwerking

- Succes is niet gegarandeerd bij toepassen van marktwerking in publieke diensten
- In aanloop vallen positieve resultaten tegen en steken negatieve effecten makkelijk de kop op
- In afzienbare tijd moet het saldo van voor- en nadelen wel positief zijn
- Dit vraagt om het goed borgen van organisatorische voorwaarden voor realiseren beleidsdoelen
- Het vraagt ook om goed analyseren van geconstateerde nadelen en deze zoveel mogelijk ondervangen
- Speciale aandacht is daarbij nodig voor onverwachte onbedoelde negatieve effecten
- Bevorder netwerken van aanbieders voor leveren van ketenzorg
- Zorg daarbij wel voor een goede balans tussen lasten en lusten bij deelnemers netwerken
- Onderling vertrouwen is cruciaal voor ontwikkelen gezamenlijke visies en doelstellingen
- Vertrouwen vormt ook de basis voor afspraken die lastig zijn te specificeren

Meer weten?

(030) 236 30 30

Andersson Elffers Felix

www.aef.nl

Mail@aef.nl

8-12-2022

BEHANDELRESULTAAT

Informatieve behandeling 7 december 2022

Presentatie bij het rapport “Marktwerking in het sociaal domein van Arnhem” en de eindrapportage “Marktwerking beschermd wonen Arnhem”.

Zaaknummer:	625249
Portefeuillehouders:	Van der Wel en Roelofs

Resultaat van bespreking:

Aanwezig: de raadsleden/fractievolgers Quint (GroenLinks), Snelting (Volt), Spruijt (Arnhem Centraal), Roelen (SP), Nede (ChristenUnie), Van Plateringen (AOP), Eliens (PvdD), Bal (DENK), Eppich (VVD), Zwijnepoel (D66). De fracties van de PvdA, CDA, Forum voor Democratie en PVV waren niet vertegenwoordigd bij de bespreking.

Verder aanwezig: de heer Veraart en mevrouw Niessen (onderzoeks- en adviesbureau Andersson Elffers Felix (AEF)

Verloop
Aan de hand van een presentatie lichten de heer Veraart en mevrouw Niessen (de onderzoekers) beide rapporten toe met bijzondere aandacht voor enkele specifieke zaken met betrekking tot beschermd wonen. De presentatie is aan de stukken toegevoegd.
De raadskamer heeft vragen gesteld en deze zijn door de onderzoekers beantwoord. Er is onder andere gesproken over de keuze met welke zorgaanbieders de onderzoekers hebben gesproken, het toetsen van hypotheses; over het waarborgen van continuïteit bij inbesteden en het afdekken van risico’s, over de aard van het onderzoek en de toetsing van het geschetste beeld, voorkomen van fraude en de beperkte en wettelijke mogelijkheden, preventieve werking van kwaliteitseisen, personeelstekorten en upcoding en passende tarieven, merkbare voor- en nadelen tijdens de transitieperiode.

Conclusie
Onder dankzegging in de richting van de heer Veraart en mevrouw Niessen voor hun komst en bijdrage aan de bijeenkomst stelt de voorzitter vast dat de vergadering is afgerond.

De raadsadviseur,

P. Wielaard

De voorzitter,

M.J.A. van Munster

Arnhem, 2 december 2022

Aan: de voorzitter van de raad

Van: de leden van de fracties van de VVD, CDA, SP en ChristenUnie
Betreft: verzoek interpellatie (conform art 40 rvo)
Onderwerp: Onjuist informeren raad bij verkoop woningen Woningbouwvereniging voor ambtenaren

Geachte voorzitter,

Op 29 november 2022 ontving de gemeenteraad de beantwoording van de artikel 44 Rvo vragen van de fractie VVD over WOO-documenten over de Woningbouwvereniging voor ambtenaren (WBVvA). Uit de WOO-documenten en de antwoorden op de art. 44-vragen blijkt dat het college de raad onjuist heeft geïnformeerd.

Herhaaldelijk is door de raad gevraagd of het college in bezit was van de koopovereenkomst tussen de Woningbouwvereniging voor ambtenaren (WBVvA) en RVG Real Estate. In tegenstelling tot wat eerder door het stadsbestuur werd volgehouden blijkt uit WOO-documenten en de beantwoording op de art. 44 vragen dat het contract wel degelijk in het bezit was van het college. De vraag dringt zich op waarom het college de raad onjuist heeft geïnformeerd.

De VVD-fractie heeft op 27 november 2019 vragen gesteld over de verkoop en renovatie van woningen van de WBVvA. Sindsdien is het veelvuldig besproken in de raad en zo ook op 11 december 2019. Tijdens die vergadering (2:20:12) spreekt de wethouder als antwoord op een vraag van het raadslid Greving de woorden uit: “Ik heb de koopcontracten niet gezien”. Een transcript van de vergadering wordt momenteel uitgewerkt en wordt zo snel als mogelijk door de griffie toegevoegd aan het interpellatieverzoek.

Op 27 oktober 2022 verscheen het besluit 674472 WOO-verzoek over communicatie Woningbouwvereniging voor ambtenaren (WBVvA). Op blz. 48 van bijlage 1 blijkt dat de gemeente op 2 december 2019 de getekende koopovereenkomst en additionele afspraken heeft ontvangen. Uit de beantwoording op de art. 44-vragen van 29 november 2022 wordt bevestigd dat de getekende koopovereenkomst is verstuurd naar een wethouder. Vervolgens wordt in die beantwoording door het huidige college niet erkend dat de toenmalige wethouder de raad dus foutief heeft geïnformeerd. Het huidige college schrijft dat ‘bevestiging noch ontkenning’ volgde op de vraag of de wethouder het contract heeft gezien.

Wij concluderen derhalve dat op 2 december 2019 de wethouder de koopovereenkomst tussen WBVVA en RVG heeft ontvangen en dat vervolgens negen dagen later in de raad wordt ontkent. En daarnaast concluderen wij dat het huidige college geen afstand neemt van het foutief informeren van de raad, zelfs nadat ze daar concreet naar zijn gevraagd.

De leden van de fracties van VVD, CDA, SP en ChristenUnie doen daarom hierbij het verzoek de raad toestemming te vragen voor het houden van een interpellatie conform artikel 40 van het reglement van orde. Hierbij hebben deze in eerste aanleg de volgende vragen aan het college:

1. Erkent het college dat de toenmalige wethouder de raad op 11 december 2019 onjuist heeft geïnformeerd?
2. Kan het college het foutief informeren duiden, bijvoorbeeld door antwoord te geven op de vraag waarom de wethouder destijds heeft ontkend dat hij de koopovereenkomst wel in bezit had?

3. Wat is het politiek oordeel van het college over het handelen van het toenmalige college en over het handelen van het huidige college ten aanzien van het onjuist informeren van de raad?

Toelichting:

De beelden waarvan de griffie het transcript later aan het interpellatieverzoek zal toevoegen.

https://arnhem.notubiz.nl/bijeenkomst/617974/Politieke%20Avond%2011-12-2019

De wethouder zegt op woensdag 11 december vanaf 2:14 en op 2:19 dat hij geen contracten heeft gezien. Uit het WOO-verzoek blijkt dat hij het contract op 2 december had ontvangen.

Agenderingsverzoek naar aanleiding van de raadsbrief van 11 februari 2020 waarin het college afziet van een derde rol.

https://arnhem.notubiz.nl/document/8284430/1

Rebin Maref – VVD

Klaartje Koorn – CDA

Gerrie Elfrink – SP

Nathalie Nede - ChristenUnie

TRANSCRIPT VAN DE VERGADERING VAN GEMEENTE ARNHEM
d.d. 11 december 2019

---

5. RZ 20.15 uur - 21.45 uur: Agenderingsverzoek "Raadsbrief Woningbouwvereniging voor Ambtenaren d.d. 03-12-2019"

De voorzitter: Goedenavond, dames en heren. Ik zou degene aanwezig zijn in deze zaal willen verzoeken om plaats te nemen. Wij zijn hier in de raadzaal bijeen voor het agenderingsverzoek raadsbrief Woningbouwvereniging voor Ambtenaren, de raadsbrief van 3 december. VVD, Partij van de Arbeid, D66, SP, ChristenUnie, Arnhem Centraal, CDA, Partij voor de Dieren hebben dit voorstel op de agenda gezet. Ik ben vanavond uw voorzitter. Voordat wij gaan beginnen wil ik graag met u even de spelregels doornemen. Dat is, hij betrekt de start van deze agendering hebben we drie insprekers die om de buurt drie a vier minuten de tijd krijgen om hun reactie te geven. Daarna kunnen de leden van de raadskamer vragen stellen aan de insprekers. Dat is volgens het systeem vraag antwoord, klinkt heel logisch maar soms hebben we alleen een aantal vragen en daarna een antwoord. Een van de spelregels in het huis is dat we spreken, dat u pas het woord, u vraagt het woord aan de voorzitter en als u het woord heeft gekregen dan kunt u het gebruiken. We spreken via de voorzitter en via de microfoon. Mijnheer Wiggers, u bent wat onrustig. U gaat daar zitten. Dat is prima. En nadat de insprekers het woord hebben gekregen en de vragen zijn beantwoord gaan we door met deel twee van deze agendering en op dat moment komt ook de wethouder aan tafel. En ik wilde graag beginnen met het woord te geven aan mevrouw Marja De Bruyn, de voorzitter van de Woningbouwvereniging voor Ambtenaren. Mevrouw De Bruyn, het woord is aan u.

Mevrouw De Bruyn: Correct, dank u wel, mevrouw de voorzitter. Ik denk dat ik op dit knopje, ja, klopt zo hè. Ja. Fijn dat ik even de gelegenheid krijg deze raad wat historie mee te geven van de Woningbouwvereniging, alhoewel u in de krant heel veel daarvan heeft kunnen lezen. Ik ben een kleine twee jaar geleden aangetrokken als eerste onafhankelijk voorzitter van deze Woningbouwvereniging en vooral in de hoedanigheid van procesbegeleider naar aanleiding van een aantal problemen die er waren. Nou, ik zal u … Dat is het begin geweest van twee jaar ultieme verwondering, om maar zo te zeggen met wat hier allemaal aan de hand was. En ik zal u besparen de details daarvan omdat daar op heel veel onderdelen de slechts denkbare situatie aantrof die je maar kan bedenken. Dat betekent dat er een opgave was samen met een nieuw bestuur en een Raad van Commissarissen om daar stap voor stap orde en inzicht te krijgen, omdat er niks was om het maar zo te zeggen. Dus het beheer regelen maar vooral ook in gesprek gaan met de leden, inzicht geven. Niet alleen met de leden maar ook met de huurders. We hebben afgelopen twee jaar zeven ALV, wijkbijeenkomsten, enquêtes, klankbordgroepen, noem het allemaal maar op, maar ook in gesprek met accountants, banken, juristen, et cetera. En ook met gemeenten. Of tenminste, met de gemeente maar ook een uitnodiging naar u als raadsleden, hoe deze complexe puzzel op te lossen. De vereniging heeft helaas in zichzelf in haar historie, ook in recente historie fors in de problemen gebracht. Het is een volledig, in tegenstelling tot het meeste gebruik, volledig private organisatie. Geen corporatie met toezicht uit Den Haag of een vangnet van een borgingsinstituut of een saneringsmogelijkheid. En jarenlang is er meer geld uit de kas gegaan dan erin kwam. En de kas was leeg toen ik begon en er was zelfs een direct opeisbare hypotheek zo ongeveer. Naast een enorme onderhoudsbehoefte aan de woningen. Eind 2018 hebben we dan ook samen met de leden vastgesteld dat een zelfstandige toekomst een illusie was in deze omdat daar nooit een fatsoenlijke toekomst uit te halen was. Dus zijn we op zoek gegaan naar een partij voor de overname en dat is in mijn beleving, en daar sta ik volledig achter, een heel zorgvuldig en stapsgewijs getrapt proces geweest. Ik moet u ook bekennen dat ik er wakker van gelegen heb in de zin van, waar vinden wij een partij die hier met

ons in zee wil gaan. Maar hoe borgen we juist die belangen van al die zittende bewoners die daar zitten zonder dat dat rechtstreeks op de markt komt. Heel stiekem had ik ook wel gehoopt op een corporatie. Zelf heb ik een corporatieachtergrond maar achteraf snap ik heel goed dat dat niet zo is want het is een hele oneigenlijke vraag met grotendeels geliberaliseerde woningen sinds de nieuwe Woningwet in 2015 dat zij dit probleem mede zouden moeten oplossen. Ik ben ook heel erg blij met de verkoopovereenkomst hier er ligt omdat het niet alleen investering in de woningen die het keihard nodig hebben betreft maar vooral dat de huurders niet de dupe worden van dit bijzonder onhandige verleden dat de vereniging heeft. Nou, dit hele verhaal is herkend door de leden en twee weken terug hebben we met zijn allen in de zaal in theater de Leeuw gezeten, heeft 96 procent voorgesteld in de oplossing die er nu ligt. Afgelopen dagen heb ik, want ik probeer het heel snel te doen.

De voorzitter: Ja, precies, ik wil u vragen om uw, nou ja, binnen een halve minuut.

Mevrouw De Bruyn: Even heel kort, in de kranten heb ik van alles gelezen, zitten drie echte misvattingen in. Waarin staat, label C is ook wel genoeg, alsof het een cafetariamodel is waarin je kan kiezen tussen A, B en C. De onderlegger is veel meer. Het is namelijk niet alleen maar verduurzaming. Als u achter de voordeur kijkt is er in deze woningen van alles aan de hand, kozijnen, daken, schoorstenen, er is jarenlang niks gedaan. En wij vinden dat Arnhem het waard is dat er ook gewoon aan levensduurverlenging, er is veertig jaar geleden gerenoveerd, dat hier iets moet gebeuren om niet alleen die buitenkant mooi te laten zijn maar ook de binnenkant. Want u wilt er niet wonen met die houten vloeren en gewoon de rook, of tenminste, het geluid wat opstijgt. Dus behalve verduurzamingen ook keukens, badkamers en al die andere dingen. En er is een vraag gesteld door de VVD. Ja, dat is allemaal door een ingenieursbureau ook bekeken. De vraag, als wij nou niet zo zouden verduurzamen tot label A, zou er dan veel meer geld naar de gemeente kunnen komen? Nee, op het moment dat het niet A wordt zou er uit de markt ook minder betaald worden. Maar daarnaast is ook nog statutair vastgelegd dat als er geld overblijft dat direct weer terug moet vloeien naar de betreffende wijken, dus de Schuttersberg en de Braamberg en daarmee is de cirkel weer rond.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw De Bruyn. Vindt u …

Mevrouw De Bruyn: Mag ik nog één …

De voorzitter: Eén puntje.

Mevrouw De Bruyn: Eén korte toevoeging. Het is geen gewone corporatie, zij verkoopt geen sociaal bezit. We hebben bewust gekozen voor een langjarig gebonden partij. En stel dat het een corporatie was geweest die hier nu de initiatieven nemen, ook die had de Braamberg op termijn moeten verkopen om gewoon deze businesscase rond te krijgen. En, nou, wij zijn hier vanavond achter de tafel en zouden graag, net zoals het traject hebben gaan, in alle transparantie uw vragen willen beantwoorden want dat is wat we ook steeds hebben willen uitstralen.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw De Bruyn. Dan wil ik u vragen om uw microfoontje uit te zetten en dan wil ik graag het woord geven, voordat we overgaan tot de vragen, aan mijnheer Van der Moolen, lid van de Raad van Commissarissen en daarna de heer Post.

De heer Van der Moolen: Mevrouw de voorzitter, dank u wel. In de zomer van 2018 werd mij de vraag gesteld, wil jij betrokken worden bij het zoeken van een oplossing van een kleine corporatie in Arnhem? En die vraagt alles te maken met mijn verleden. Ik heb in het verleden nogal wat woningcorporaties mogen saneren tussen

1997 en 2013 en die ervaring was klaarblijkelijk wenselijk. Ik heb de stukken bekeken, ik schrok wel wat, geen goedgekeurde jaarverklaring, een jaarrekening van een accountant, een bank die zat te emmeren, we willen wat geld terug, en een onderhoudstoestand van het bezit wat op zijn zachts gezegd niet denderend was. Vervolgens is heel helder de keuze gemaakt van, er staat maar één belang voorop, dat is het belang van de bewoners. Dus welk traject we ook kiezen, dat blijft gewoon het light motief om een keuze te maken. Dat hebben we volgens mij ontzettend scherp op het vizier gehad. De keuze die gemaakt is en uiteindelijk selectie van partijen maakt dat de garanties voor bewoners maximaal zijn. Ik heb ze zelden beter gezien in al die ervaring die ik in corporatieland heb gehad. Er wordt behoorlijk in verduurzaming geïnvesteerd, dat betekent dat de kwaliteit omhooggaat. Er zijn garanties naar het functioneren van een bewonersvereniging. En dat op termijn inderdaad van het niet-DAEB bezit woningen worden verkocht, dat is precies wat mevrouw De Bruyn net ook zei, dat zou bij een corporatie ook gebeuren. En u kunt een systeemfout in het denken van het Nederlandse corporatiestelsel waarbij er wel ruimte is voor DAEB-woningen maar niet voor niet-DAEB woningen niet verwijten aan wat hier aan keuzes hebben gelegen. En nogmaals, er zijn maximale garanties voor de bewoners uit het vuur gehaald en dat vind ik ontzettend te waarderen wat er gebeurd is. En ik ben blij dat de leden dat ook zelf gezien hebben. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Van der Moolen. Dan wil ik als laatste het woord geven aan de heer Post, onafhankelijk adviseur van de Woningbouwvereniging.

De heer Post: Ja, mijn naam is Bert Post, ik ben adviseur geweest voor de bewoners van de Woningbouwvereniging. Zij hebben mij ik denk een week of zes tot acht geleden gevraagd om mee te kijken omdat er een hele belangrijke emotionele keuze voor de bewoners ook, aan de bewoners gevraagd werd. De bewoners werd namelijk gevraagd om in te stemmen met de verkoop van het bezit van de vereniging. Een vereniging, een vereniging met leden en de vereniging is ook eigenaar van het bezit, met een aantal belemmerende en beperkende factoren daaronder. Wat ik gedaan heb voor de bewoners is een analyse gemaakt van het gelopen traject en een consequentie-analyse gemaakt van de keuzes die voorlagen. Ik heb dat geprobeerd om dat zo begrijpelijk mogelijk voor alle bewoners voor zowel de Schuttersberg als de Braamberg op papier te zetten. En dat heb ik gepresenteerd aan de bewoners op 22 november waarna bewoners zeiden van, nou, dank voor je inzet en je bijdrage want het wordt wel heel erg duidelijk waar wij voor staan. En waar de bewoners voor stonden als leden van de vereniging, als uiteindelijk het hoogste orgaan, ook besluitvormende orgaan van de vereniging, was de keuze, blijven wij, gaan wij inderdaad het bezit verkopen en daarmee ook de bewonersvereniging of de vereniging opheffen? Mevrouw De Bruyn zei het net al, anderhalve week later was de stemming. Een overweldigende meerderheid van de bewoners heeft ingestemd, 96 procent van de aanwezigen stemmen. En daarmee geeft dat volgens mij ook wel aan hoe goed ook het pakket is voor de bestaande bewoner, voor de huidige bewoner, voor de leden van de vereniging. En daarnaast, en dat vind ik zelf ook belangrijk, ik adviseer veel over verduurzaming, de woningen worden verduurzaamd. Kunnen weer langjarig gezond worden geëxploiteerd en worden verduurzaamd naar label A. Wat volgens mij ook enorm bijdraagt aan de doelstellingen, ook van u als gemeente. En dat gebeurt met geld wat dus inderdaad niet vanuit de sociale sector komt maar het wordt wel voor een belangrijk deel ook de sociale huur gestopt. Ik heb geen advies gegeven, dat heb ik bewust ook niet gedaan aan de bewoners, maar ik ben wel blij dat de bewoners op een hele goede manier geluisterd hebben naar wat er in de analyse heeft gestaan en ik feliciteer ze ook met de gemaakte keuze daarin. Dank u wel.

De voorzitter: U ook bedankt, mijnheer Post. Dan kijk ik even de raadskamer rond om te kijken, er gaan heel veel handjes omhoog. Nou, dan beginnen we met degene die het moeilijkste loopt, mijnheer Loos van de VVD.

De heer Loos: Dank u, voorzitter. Als eerste dank aan de insprekers. En mevrouw De Bruyn, ik heb echt begrepen dat u een lastige taak heeft volbracht, het goed op orde heeft gebracht. En mijn vraag wat u net citeert uit de krant komt niet zozeer in dat wij dat de bewoners niet gunnen, dat wij niet een opgeknapt huis gunnen. Want ik ben ook in een aantal woningen geweest, daar moet een nieuwe keuken in, daar moeten kozijnen vervangen worden dus daar is geen twijfel over mogelijk. Ook moeten de huizen energiezuiniger worden. Waar wij wel de vraag voorstelden was omdat wij ons zorgen maakten, het zijn monumentale panden. Dat betekent dat zij historische waarde hebben, dat we dat ook mooi willen houden. Daar kunnen geen zonnepanelen op, daar kan je niet mechanische ventilatie zomaar inbrengen. Dus opknappen, ja, heel comfortabel maken level C, ja, maar verhoogt dit niet het risico of dit zo meteen niet zo uitgevoerd kan worden? Dus vandaar komt die vraag. En heeft u het afgestemd met Monumentenzorg bijvoorbeeld?

De voorzitter: Mevrouw De Bruyn, daar was de vraag voor, mijnheer Loos? Ja hè? Mevrouw De Bruyn.

Mevrouw De Bruyn: Is het de bedoeling dat ik nu direct antwoord geef?

De voorzitter: Ik geef u nu het woord, mevrouw De Bruyn, ja.

Mevrouw De Bruyn: Want de vraag die u stelt is ook door veel bewoners gesteld en ook door ons. Wij mogen ons verheugen, ons bestuur bestaat uit drie mensen met een zeer door de wol geverfde technisch deskundige '…' maar dat is ook voor ons onvoldoende geweest. We hebben zowel op het gebied van planmatig onderhoud als op het programma wat bij de verduurzaming zou horen een programma van eisen opgesteld, dat is een keihard programma van eisen. Daar is uitgekomen dat daar een label A mogelijkheid is, zonder zonnepanelen want we kennen uiteraard de monumentale status. Dat is voorgelegd aan de potentiële koper die de prestatie aangaat. Maar voordat hij dat gaat doen is er ook al een tweetal keren overleg met, hoe heet het, afdeling erfgoed bij de gemeente geweest. Want het is geen wassen neus wat hier aan de orde is geweest, dat is gecheckt en dubbel gecheckt. Dus ik weet niet of dat het antwoord is op uw vraag?

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw De Bruyn. Misschien wilt u de microfoon even uitzetten. Mijnheer Loos, had u nog een aanvullende vraag anders geef ik het woord aan de heer Elfrink. De heer Elfrink.

De heer Elfrink: Ja, dank u wel, voorzitter. Ik heb een paar punten, ik zal met mijn grootste fascinatie beginnen. En dat heeft betrekking op een aantal dingen, dat is het sociale beleid voor de huurders. Want u zegt, dit is ook goed voor de huurders. Sociaal beleid voor huurders kost geld, dat kunnen we vaststellen. Twee is de labelsprong, naar label A, dat schijnt een forse investering van een ton per woning te vragen heb ik begrepen. Dat is een forse kapitaalinvestering. En het derde element is een financieel gezonde corporatie. Deze corporatie moest verkocht worden want had het anders niet kunnen redden. En ik ben buitengewoon gewoon gefascineerd over die drie elementen. Dat die alle drie tegelijk waar zouden kunnen zijn. Want ik vraag me dan af voor een normale corporatie, een Vivare, een Volkshuisvesting, of die voor al hun bezit een labelsprong zouden kunnen maken naar A en dat ook nog zouden kunnen financieren zonder daar financieel onderdoor te gaan. Kennelijk kan dat met dit bezit wel. Dus kennelijk staat de corporatie er toch niet zo heel erg slecht voor als een vastgoedpartij commercieel, niet charitatief, sla de geschiedenis van de Rozendaalse Vastgoed Groep er maar op na, ook nog in staat is om daar winst op te maken.

De voorzitter: Mijnheer Elfrink, wilt u uw vraag, een vraag formuleren voor een van de insprekers?

De heer Elfrink: Nou, ik begon eigenlijk met mijn vraag, voorzitter, dat is deze overweldigende fascinatie die ik heb, hoe dit met elkaar te rijmen is?

De voorzitter: En u stelt de vraag aan?

De heer Elfrink: Ja, aan degene waarvan ik verwacht dat die daar het beste antwoord op kan geven, de voorzitter.

De voorzitter: Mevrouw De Bruyn.

Mevrouw De Bruyn: Ik zal een dappere poging wagen. In die zin dat u zegt, het sociaal beleid wat gevoerd is, of tenminste wat er is, dit zijn van oorsprong middenstandswoningen dus wat we tegenwoordig middenhuur noemen en de andere kant is sociaal. In de huidige … Het verkoopvoorstel blijft sociaal, sociaal, dat is op de Schuttersberg, en de Braamberg blijft middenhuur in de huidige, dat blijft nog langjarig voor alle zittende bewoners. Dus wat dat betreft verandert er niets. Wat er in de financiële situatie urgent is, is dat het, en dan gaat het over een kwestie van de jaarlijkse boekhouding en in kasstromen, wat komt er binnen en wat gaat er uit. En dan hadden we zelfs geen geld jaarlijks want we leven dus van de maandhuur die elke maand binnenkomt om gewoon de lopende dingen en de klachten. Maar een goede schilderbeurt die er een keer, wat mijnheer van de VVD ook zei, die nodig is, daar moeten we vijf jaar voor sparen om dat te kunnen doen. En wat hier eigenlijk gebeurt is dat we een partij zoeken die in één keer die opknapbeurt kan doen, dat kon geen corporatie, dat kan de gemeente niet, er is geen bank. Want op het moment dat, wat je nu eigenlijk doet is de vastgoedwaarde inzetten om weer ten goede te laten komen aan de woningen zelf. En daarbij als het gaat over de labelsprong, de discussie is lang niet alleen maar gegaan over de labelsprong. We hebben ook met wat heet de klankbordgroep A en B verschillend besproken. Maar gezegd, juist dat element, want een aantal woningen zijn gestapeld boven elkaar, hebben erg veel last van geluidsoverlast. Want het lijkt wel mooi maar achter de voordeur is er wel het een aan de hand, er zitten veel burenoverlastproblemen. Als je dat niet goed aanpakt, dus constructief ook iets mee moet, dan betekent dat je een stevige ingreep moet doen die inderdaad wat kost. Maar daarmee ook wel het voordeel van die A heeft.

De voorzitter: Dank u wel. Ik zie dat mijnheer Van der Moolen, mevrouw De Bruyn wil … Ja.

De heer Van der Moolen: Misschien een kleine toevoeging, als dat mag, mevrouw de voorzitter. De vergelijking tussen een marktpartij en een corporatie is heel lastig omdat de corporatie vastzit aan waardebegrippen die voorgeschreven worden door het Waarborgfonds Sociale Woningbouw. En die waarde is per definitie een stuk lager dan de marktwaarde, die is ongeveer 30 procent van de marktwaarde. En tegelijkertijd moeten ze daarbij het discontovoet hanteren die de marktpartijen niet hanteren.

De heer Elfrink: Voorzitter?

De heer Van der Moolen: Dat klinkt heel ingewikkeld. Wat ik ermee wil zeggen is dat een marktpartij dan makkelijker kan investeren dan een woningcorporatie. Dat begint ook door te dringen in de landelijke politiek want je ziet ook dat zowel de Autoriteit woningcorporaties als het Waarborgfonds de minister gewaarschuwd hebben dat het met de huidige ambities niet kan in de huidige voorwaarden. Voor de marktpartij geldt dat niet.

De heer Elfrink: Voorzitter?

De voorzitter: Mijnheer Elfrink, u mag een korte aanvullende vraag en daarna graag …

De heer Elfrink: Ja, dank u. Ik had …

De voorzitter: En ik maak even mijn zin af, mijnheer Elfrink, daarna gaan de drie andere vragenstellers nog. We gaan … We kunnen straks met elkaar in debat. U mag een korte aanvullende vraag maar graag ook een korte aanvullende reactie.

De heer Elfrink: Uitstekend idee, voorzitter. Ik had geen vraag gesteld over corporaties en hoe dat zit, daar weet ik namelijk ook wel het een en ander van. Mijn vraag ging erover hoe het toch mogelijk is dat dit bezit kennelijk zoveel waard is dat je het kan verkopen aan een partij die daar nog flink winst uit weet te slaan. Die dan ook nog in staat is om het huurbeleid kennelijk, want dat zegt u, sociaal te houden, wat dus ook geld kost. En dan is het ook nog mogelijk om vanuit dat bezit, het moet dus zo waardevol zijn, om dan ook nog een forse investering van een ton per woning in de verduurzaming te doen. Nou, als dat bezit zoveel waard is, dan moet het ook mogelijk zijn om het als corporatie te laten voortleven. Alleen dan zal er misschien een probleem zijn dat het niet goed georganiseerd is maar dat is een kwestie van daarnaar kijken. Maar als een vastgoedpartij, een commerciële vastgoedpartij er zoveel geld uit kan slaan dan is dat in ieder geval niet het probleem. Dat is de enige conclusie die ik kan trekken. Maar goed, we …

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Elfrink. Ik hoor geen vraag dus ik ga nu het rondje vragenstellers afmaken. Mijnheer Van der Laak van Arnhem Centraal, volgens mij was u eerste in de rij.

De heer Van der Laak: Dank u wel, voorzitter. Ja, ik was nog eerder in de rij maar goed. Ik heb een vraag voor mevrouw De Bruyn, dan is het maar duidelijk van wie ik het antwoord wil. Want ik hoor mevrouw De Bruyn zeggen van, het was zeg maar jarenlang het feit dat wij meer geld uitgaven dan dat er binnenkwam dus het moest wel een keer helemaal fout gaan. Nou heb ik in de stukken ergens gelezen dat er fikse bedragen van huurwaarden stonden genoemd. En als ik dan naar het lijstje, er was bijvoorbeeld er waren woningen die waren qua huur 21.000 op jaarbasis waard. En als ik dan het lijstje zie met de huren die zijn geheven dan vraag ik me af, waarom zijn die huren dan zo laag gebleven terwijl de huurwaarde hoog was? En wat betekent dit als de partij die het nu over heeft genomen zeg maar, diezelfde huren moet gaan hanteren, wordt het dan niet een charitatieve instelling want dan gaan ze er geld op toeleggen. Of gaan die huren, ik las dat het alleen maar indexeren was, maar gaan die misschien toch, omdat de woonwaarde omhooggaat, gaat het dan toch meer huur opleveren?

De voorzitter: Mevrouw De Bruyn.

Mevrouw De Bruyn: Ja, als je terugkijkt in de geschiedenis dan denk ik dat deze vereniging te lang een te sociaal huurbeleid heeft gevoerd ten opzichte van de kosten en de onderhoudsbehoefte die er was. Men heeft dat met elkaar bepaald. De adviseur van de huurders heeft nog een keer gezegd, als jullie je kosten zelf zouden willen opbrengen zouden sommige woningen misschien wel vierhonderd euro per maand omhoog moeten. Nou, dat vonden wij nogal een merkwaardige discussie. Kan je ook helemaal niet vragen aan mensen die er nu als zittende huurders zitten kunnen dat ook letterlijk niet betalen. Tegelijkertijd mag men de individuele huurder die zijn contract heeft afgesloten van ons betreft nooit de dupe worden van deze geschiedenis van deze vereniging. Dus we hebben met de aankopende partij de afspraak gemaakt dat alle zittende huurders gewoon zonder en afdwingbaar zonder problemen door moeten kunnen huren. En natuurlijk, er is geen onderneming in dit land die zegt, wij gaan eens even charitatief dit voortzetten. Op het moment dat er een mutatie komt zoals het in '…' een woning leegkomt dan mag wel die huurwaarde gevraagd worden waar u van zegt, die zou er kunnen zijn. Of aan de andere kant wat ook, want het geldt niet voor de Schuttersberg, daar is van afgesproken ook met de gemeente Arnhem dat die sociaal blijft. Maar de woningen op de Braamberg, die kunnen ofwel duur worden verhuurd ofwel worden verkocht maar alleen als die leeg is en een nieuwe huurder en een nieuw arrangement wordt afgesproken.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw De Bruyn. Mijnheer Greving van de Partij van de Arbeid.

De heer Greving: Ja, dank u wel, voorzitter. Mevrouw De Bruyn gaf in haar toelichting een verhaal dat een corporatie dit niet zou kunnen kopen omdat het grootste deel van de woningen niet tot de sociale sector zou horen of kunnen behoren. Als ik kijk naar de factsheets en dergelijke is uiteindelijk 125 woningen, dat zijn alle woningen op de Schuttersberg en de helft ongeveer op de Braamberg is sociale huur. Waarom zou dan niet een woningcorporatie, zeker als je kijkt naar de deal die er nu ligt voor deze particuliere verhuurder, die woningen kunnen kopen?

De voorzitter: Mevrouw De Bruyn.

Mevrouw De Bruyn: Er is een belangrijk verschil tussen wat zittende huurders nu betalen en welke basis ze hebben en dat wat er gebeurde bij leegkomst van een woning. Want op de Braamberg is al jarenlang, ook ver voor onze tijd, elke woning die leegkwam werd al verhuurd tegen een duurdere huur. En daarmee, en ja, dan is het ook wel weer even ingevoerd zijn in de huidige scheiding binnen de Woningwet die heet zogenaamd DAEB en niet-DAEB, wanneer is het een geliberaliseerde woning? Dat zit ongeveer bij de 145 of bij 143 punten, daaronder is het sociaal. Als je volgens het woningwaarderingssysteem kijkt naar de woningen op de Braamberg, dan vallen ze allemaal ruim en ruim en ruim boven die 143 punten en zijn het in potentie, en dat kunt u ook wel zien als u er zit, niet de standaard sociale huurwoningen.

De voorzitter: Mijnheer Greving, een aanvullende vraag.

De heer Greving: Kort daarop. Dus u zegt, dan mag u het niet verkopen aan de Woningbouwvereniging of dan koopt de Woningbouwvereniging het?

Mevrouw De Bruyn: Jawel hoor, we hebben ook … We hebben, heeft u misschien ook kunnen lezen, we hebben ook gevraagd of een Woningbouwvereniging of een woningcorporatie, laat ik zo zeggen maar het zijn wel allemaal stichtingen, het zou willen kopen. En na hele tijd aarzelen is er één die ook gezegd heeft, misschien willen wij dat wel. Maar die hebben dat op precies dezelfde basis gedaan als ook de andere partijen, dat is namelijk de Schuttersberg sociaal laten, de Braamberg weliswaar minder investeren en met minder in garanties. Maar bij leegkomst dan ook de Braamberg verkopen omdat dat de enige manier was, dus een deel, dat zeg maar die voorinvestering nog een beetje terugverdienmogelijkheden heeft. Pas na 2023 overigens. En pas bij leegkomst.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw De Bruyn. Mijnheer Prinsen van GroenLinks.

De heer Prinsen: Dank u wel, voorzitter. Een vraag aan de heer Post want in zijn analyse spreekt die in een van de sheets die ik gezien heb over een mogelijke verkoop van de Schuttersberg aan een corporatie. Mijn vraag is eigenlijk hoe dat proces er dan uitziet en hoe reëel de kans is dat dat gaat gebeuren?

De voorzitter: Mijnheer Post.

De heer Post: Als ik uw vraag goed begrijp dan vraagt u hoe het zit met de mogelijk verkoop van de Schuttersberg aan iemand die de woningen sociaal blijft verhuren. Er is een verbod op verkoop opgenomen voor een aantal jaren voor de Schuttersberg. En als de Schuttersberg de woningen daar verkocht gaan worden geldt nog steeds dat het sociale huurwoningen blijven en verkocht moeten worden aan een partij die dat

respecteert en ook op die manier zorgvuldig omgaat met de belangen van de huurders. Is dat een antwoord op uw vraag?

De voorzitter: Mijnheer Prinsen, is dat een antwoord?

De heer Prinsen: Op deel één wel, op deel twee nog niet.

De voorzitter: Mijnheer Post, wilt u even uw microfoon uitzetten anders dan is het niet goed te volgen voor de thuiskijkers. Ja.

De heer Prinsen: Die vraag was nog, hoe groot is de kans dat dat deel van de Schuttersberg uiteindelijk alsnog in handen van een corporatie terecht gaat komen?

De voorzitter: Mijnheer Post.

De heer Post: Dat weet ik niet. 50 procent wel of niet zou een antwoord kunnen zijn. Die kans is best aanwezig. Ik denk dat de Schuttersberg voor een corporatie nadat het naar label A is verduurzaamd en weer langjarig ook meekan en er geen achterstallig onderhoud in zit, mogelijk ook nog wel weer interessant kan zijn. Maar in hoeverre dat gebeurt is echt koffiedik kijken.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Post. Ik zag dat mevrouw De Bruyn volgens mij haar vinger opstak.

Mevrouw De Bruyn: Nou ja, het feit dat deze afspraak erin is gekomen heeft natuurlijk ook zeg maar met onze inzet te maken. En ook die van de gemeente die altijd heeft gezegd, Schuttersberg is sociaal en moet sociaal blijven. Je kan je voorstellen maar niemand, er gebeurt heel vaak iets over de woningmarkt. In het verleden heb ik ook wel eens meegemaakt, corporaties worden nog steeds onder druk gezet om zogenaamd geliberaliseerd bezit soms te verkopen. En je kan je voorstellen dat er wel eens een ruil of iets anders plaatsvindt waar juist de corporatie weer sociaal en juist een andere partij. Maar dat is … Daar kunnen we niks van zeggen. In ieder geval gegarandeerd dat die Schuttersberg blijft, dat die is wat die altijd geweest is.

De voorzitter: Dank u wel.

Mevrouw De Bruyn: Is dat een antwoord?

De voorzitter: Ja, dat is het antwoord. Mijnheer Elfrink, u bleef heel geduldig wachten, ik neem aan dat u nog een vraag heeft.

De heer Elfrink: Zeker. Kijk, wij moeten hier vanavond afgaan op wat u zegt want ook de wethouder heeft ons geen inzage gegeven in de deal die is gesloten met de Rozendaalse Vastgoed Groep. Hebben de leden wel inzage gehad in de deal die u heeft gesloten met de Rozendaalse Vastgoed Groep voordat zij instemden met uw voorstel?

De voorzitter: U vraagt dat aan mevrouw De Bruyn?

De heer Elfrink: Ik vraag altijd alles maar aan de voorzitter.

De voorzitter: Heel goed, heel belangrijk.

De heer Elfrink: Die kan dan wel bepalen wie het antwoord geeft.

De voorzitter: Mevrouw De Bruyn.

Mevrouw De Bruyn: Wij hebben op, en dan zeg ik weer stapsgewijs, eerst wel het programma van eisen. En zo gaan we alles hebben we, en alle onderdelen van de deal en alle elementen en alle garanties hebben wij tot en met programma van eisen na het opknappen hebben wij allemaal gedeeld. Wat wij niet hebben gedaan is de verkoopovereenkomst aan iedereen uitgedeeld omdat er twee redenen zijn. Omdat helaas zeg maar de ervaring in deze vereniging heeft geleerd dat er met sommige dingen op een verkeerde manier omgegaan wordt door individuele leden. En er daarnaast ook nog een ingewikkelde, ja, hoe moet ik zeggen, een juridische procedures die te maken hebben met het verleden lopen, waar wij het bijzonder onhandig en de vereniging zou kunnen schaden als daar volledig inzicht in gegeven wordt. Omdat het juist zeg maar ten gunste van de partij waar wij nog in civiele procedures mee zitten in de kaart zou kunnen spelen. En dat hebben we niet gewild. Wat we daarom wel gedaan hebben, en dat hebben we ook met boekhouding en boeken gedaan, wij begrijpen alle vragen van de leden en jullie moeten zoveel mogelijk inzicht hebben. Maar wij vragen, en dat is bijvoorbeeld want bij post heeft gedaan, alles wat wij beweren namens de huurders te controleren of dat echt zo is en of het spijkerhard is neergelegd en of die garanties zijn gegeven en of zij daarop kunnen varen. Dus zo is er mee omgegaan.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw De Bruyn. Mijnheer Elfrink, u heeft nog een korte aanvullende vraag.

De heer Elfrink: Ja, dank u wel. Dan constateer ik dat de leden dus geen inzage hebben gehad in de verkoopovereenkomst en u heeft daar een uitgebreide argumentatie bij. Maar daar haalt u ook het verleden aan. Maar wat mij nou juist opviel aan dat verleden van de Woningbouwvereniging is dat nogal wat dingen onder de pet werden gehouden zeg maar in dat verleden. Spreekt dat juist niet veel meer als argument om te zeggen, nou, dat pleit eigenlijk voor zoveel mogelijk transparantie. En wij gaan wel degelijk, ook al zitten daar risico's aan, om elke discussie te vermijden gaan wij die verkoopovereenkomst gewoon ter inzage leggen aan onze leden. Maar daar heeft u dus niet voor gekozen begrijp ik maar is dat niet afgewogen, juist vanwege het verleden met de dingen die onder de pet '…'.

Mevrouw De Bruyn: Vanzelfsprekend is dat afgewogen maar misschien is het wel goed want er zitten hier achter mij ook een aantal leden en bewoners, om dit soort dingen juist te vragen. Want tegelijkertijd hoort bij datzelfde verleden toen ik begon dat er al drie of vijf jaar lang geen enkele inzage was in de financiële of in de boekhouding of wat voor dingen. En in diezelfde tijd hebben we gewoon alles tevoorschijn. Toen eerste week dat ik begon zei iemand van, ik kom de boekhouding even bekijken. Ik zeg, ja. Maar daar waar heel veel mensen niet geëquipeerd zijn om dat te kunnen lezen, wij laten een accountant en die gaat naar jullie verantwoording afleggen. En dat is steeds het ritme. En ik ben best wel blij dat dat vertrouwen, dat we dat hebben kunnen opbouwen. En dat er in al die onderdelen letterlijk is gezegd, op het moment dat jullie dit zo neer zetten dan hebben wij het vertrouwen en dat heeft de stemminguitslag ook wel bewezen.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw De Bruyn. Dan geef ik nu het woord aan de heer Loos van de VVD.

De heer Loos: Ja, dank u, voorzitter. Mevrouw De Bruyn, u noemde op een gegeven moment even dat in de statuten zou staan dat als er verkocht wordt wij een soort erfgenaam zijn als gemeente. Maar dat dat is aangepast van, dan moet je met dat geld eigenlijk weer investeren bij ons. Nou heb ik gelezen dat de notulen in 2008 zijn aangepast, daarvoor was het ruimer. Dan kwam het toe tot geheel Volkshuisvesting. Maar dat vind ik nog niet het spannendste punt. Want in die notulen stond dat u het moest aanbieden eerst aan de

gemeente, willen wij de woningen kopen? Nou, daar hebben wij van afgezien. Maar in dat van afzien hebben wij ook afgezien van eventuele rechten en plichten die wij zouden moeten overnemen. En daar komt voor ons het spannende punt, is dat er later wellicht sprake is geweest van een mogelijk addendum waarin de gemeente toch een deel van de rechten en plichten zo meteen gaat bewaken om waar te zijn. Ik hoop graag van u even te horen, verwacht u iets van de gemeente dat wij gaan controleren en zo ja, wat dan?

De voorzitter: Mevrouw De Bruyn.

Mevrouw De Bruyn: Kunt u even duiden wat u bedoelt met 2008? Of zei u '18?

De voorzitter: Mijnheer Loos.

De heer Loos: Ja, dat kan ik, in 2018 zijn de …

Mevrouw De Bruyn: Nieuwe statuten.

De voorzitter: Moment.

De heer Loos: Ja.

De voorzitter: Een voor een praten. Mijnheer Loos, u hoeft geen knopje in te drukken en mevrouw De Bruyn, als u direct het woord krijgt dan moet u wel het knopje indrukken. Mijnheer Loos.

De heer Loos: Ja, voorzitter, in 2018 zijn de statuten gewijzigd, excuus voor de dan verwarring, onder andere om het stemrecht beter te doen. Maar in die verandering zat ook dat de gemeente zogenaamd erfgenaam het in ieder geval verengde dat eventuele opbrengsten weer terug moesten vloeien naar de Braamberg en de Schuttersberg en daarvoor was het breder. Dat is voor ons niet het grote punt maar vooral omdat we nu hebben afgezien van eventuele koop, maar dus ook van eventuele opbrengst, zien we ook af van eventuele verantwoordelijkheid van of die deal dan zo meteen goed verloopt of dat goed wordt opgeknapt. Maar daar blijkt nu mogelijk toch wel sprake van te zijn. Dat we toch gaan controleren en dat we daar toch mee moeten bemoeien en dan wordt het spannend. Dus ik wil graag vragen, wat verwacht u van de gemeente?

De voorzitter: Mevrouw De Bruyn.

Mevrouw De Bruyn: U heeft helemaal gelijk zeg maar door die vraag te stellen. En u zegt van, krijgen wij op een of andere manier toch nog weer een soort risico dan we anderszins. Daarvan zeggen wij, dat is niet aan de orde maar het verzoek wat we aan de gemeente hebben gedaan is, stel dat in die toekomst, want we hebben afspraken gemaakt over huurgaranties, over dat ging net over niet verkopen aan zeg maar buiten een corporatie om van de Schuttersberg. Op enig moment, bijvoorbeeld als de renovatie is afgerond, komt er een moment dat de vereniging niet bestaat en er alleen nog een huurdersvereniging is. Stel dat er dan toch zeg maar RVG de Schuttersberg zou willen verkopen, dan is men op zoek, waar kan de huurdersvereniging terecht. Dus hebben de huurders ons gevraagd, kunnen jullie borgen dat we dan ergens kunnen aankloppen? En dat kost niks. Dat kost de gemeente ook helemaal niks. Alleen het zou zo fijn zijn als die dan weet, hé, dat is absoluut niet de bedoeling en daar onmiddellijk in kan optreden omdat dat gewoon vastgelegde afspraken zijn. Maar er zit geen financieel risico voor u aan. En als het gaat over toezicht op de renovatie, dan is dat ook door ons in de fase die er nu aankomt nog helemaal begroot en geregeld. Want daar komt gewoon in opdracht van de Woningbouwvereniging nog niet een toe… RVG moet zijn renovatie gaan uitvoeren maar kan

dan niet doen wat ze wil, en komt in opdracht van ons nog gewoon jarenlang ook toezicht. En die gaat ook pas beslissen of de prestatie geleverd is en of het geld uit het depot lost komt of niet. En als er geen prestatie is verricht komt er ook geen geld.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw De Bruyn. Eerst even een korte aanvullende vraag van de heer Loos en dan van de heer Greving.

De heer Loos: Een korte vervolgvraag. Overigens kan elke burger ten alle tijden bij de gemeente aankloppen, daarvoor hoeven we geen afspraken te maken. En toch is er nu noodzaak om extra afspraken te maken en daar wordt even in een concept bijlage die wij hebben gezien, wordt verwezen dat wij eventueel ook onvoorwaardelijk al die rechten en plichten zouden moeten controleren. En daar wordt het voor ons spannend dus wij hopen dat graag zo snel mogelijk opgehelderd te hebben. Zowel ook voor de gemeente als voor de bewoners later dus dat moet boven tafel komen.

De voorzitter: Dank u wel.

Mevrouw De Bruyn: Wij zijn …

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Loos. Ik hoorde geen vraag, mevrouw De Bruyn, u mag er wel op reageren. Ik hoorde verder geen vraag alleen meer een kort betoog. Mijnheer Greving, u had wel een aanvullende vraag.

De heer Greving: Ja, dank u wel, en die sluit wel een beetje aan op het betoog maar dan wel met de vraag want ik heb in dat addendum gezien dat het inderdaad voorwaardelijk is en dat het zelfs een ontbindende voorwaarde voor de verkoop zou kunnen zijn. Dat suggereert toch wel iets meer dan, controleer het proces. Want dat kun je achteraf niet meer doen. Dus dat suggereert dat er echt wel iets meer afgesproken is voor die rol van de gemeente. Wat dat betekent dat als die gemeente die rol niet pakt, dat die hele verkoop niet doorgaat. Klopt dat?

De voorzitter: Mevrouw De Bruyn, klopt dat?

Mevrouw De Bruyn: Zeg maar, wij hadden in het gesprek met leden het gevoel dat die borging al geregeld was. Maar juist door de inzet van Bert en ook gesprek met de leden zeggen we van, kunnen jullie dat niet nog extra vastleggen. Dus vandaar dat het nu een soort overgedimensioneerd was. Tegelijkertijd kunnen wij dat niet eenzijdig doen, kan dat alleen maar als dat in gesprek met de gemeente is. En wij willen, wij zouden heel graag op hele korte termijn met de gemeente ook afspraken maken hoe dat dan ingevuld wordt en waar dat loket is dan wel anderszins waar men terecht kan.

De voorzitter: Mijnheer Greving.

De heer Greving: Ja, dank u wel, voorzitter. Maar betekent dat als dat dus niet naar tevredenheid gaat dat dan die ontbindende voorwaarden in werking treedt? Want die is daar wel aan gekoppeld.

De voorzitter: Mevrouw De Bruyn.

De heer Greving: Dus dat legt wel heel veel druk op dat …

De voorzitter: Mevrouw De Bruyn.

Mevrouw De Bruyn: Ik denk dat u de bewoners heel veel comfort zou kunnen geven als dat zeg maar die hele minimale borging bijvoorbeeld over dat de huurgarantie op termijn als dat wel bij een afdeling wonen of zo terecht zou kunnen. Als dat niet zo is dan zouden wij als bestuur terug moeten naar de leden en nadenken, is er een andere derde, een notaris of wie dan ook, aan wie we dat op kunnen hangen. Ik zou zelf, maar dat is gewoon vanuit dingen, het heel graag bij de gemeente willen maar als dat niet anders kan dan moeten we terug naar de leden.

De voorzitter: Dank u wel. Mijnheer Greving, u stond aan de microfoon voordat u de aanvullende vraag stelde maar is daarmee uw vraag. U was … Dan heb ik … Ik heb het proberen bij te houden, dan is nu het woord aan de heer Eliëns, Partij voor de Dieren.

De heer Eliëns: Dank u wel, voorzitter. Ik maak me ernstig zorgen over de informatie naar de leden maar ik ben vooral nu nieuwsgierig, u praat over 36 procent van de aanwezige leden. Hoeveel procent was dat van het totaal aantal leden die tijdens de ALV gekozen, gestemd hebben voor deze verkoop op deze basis? Want ik zie in de notulen dat er 23 leden waren aanwezig in de ALV van de zomer, hoeveel was dat bij deze laatste ALV?

De voorzitter: Mevrouw De Bruyn.

Mevrouw De Bruyn: Ik denk dat u mij niet helemaal goed verstaan heeft want ik zei niet 36 maar 96 procent. 96.

De heer Eliëns: Nee, 96 van de aanwezigen. Van de aanwezigen, ja.

Mevrouw De Bruyn: Maar er waren, er zijn 145 leden op dit moment, en bij de ALV waar we überhaupt al een quorum nodig hadden van 50 procent maar er waren 120 stemgerechtigden leden, of tenminste …

De heer Eliëns: Oké, dat wou ik even weten.

Mevrouw De Bruyn: … leden plus machtigingen aanwezig en daar was het dus 96 procent dus u kunt uittellen dat het, wat is het, 116, twee tegen en twee onthoudingen.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw De Bruyn. Mijnheer Prinsen van GroenLinks.

De heer Prinsen: Dank u wel, voorzitter. Nog even een sprongetje terug want ik had eigenlijk nog een aanvullende vraag op de vraag van de heer Elfrink zojuist over inzicht in de koopovereenkomst. Mijn vraag is namelijk, hoeveel leden hebben überhaupt verzocht om inzicht in deze koopovereenkomst?

De voorzitter: Mevrouw De Bruyn, als voorzitter.

Mevrouw De Bruyn: Daar kan ik u geen antwoord op geven omdat dat over het algemeen, wij hebben met verschillende gremia gewerkt en dit is een vraag, we hadden ook een klankbordgroep zoals dat heet. Een soort, ja, noem het maar bewonerscommissie maar niet formeel, en daar is de vraag uitgekomen. En het aantal wat daar achter, dat durf ik u niet te zeggen.

De voorzitter: Mijnheer Prinsen.

De heer Prinsen: Mag ik dan concluderen, zoals u net al zei, dat het dus het vertrouwen groot genoeg was om deze beslissing te nemen?

De voorzitter: Mevrouw De Bruyn.

Mevrouw De Bruyn: En welk vertrouwen bedoelt u?

De heer Prinsen: Het vertrouwen in het bestuur en u als voorzitter, in aanvulling met het advies van de heer Post.

Mevrouw De Bruyn: Nou, dat is een vraag waarvan ik heel graag zou zeggen, daar zou ik graag de bewoners over aan het woord laten want dat is lastig om ook zelf te zeggen. Het gaat over drie bestuursleden en drie leden van de raad die de afgelopen twee jaar ongelooflijk intensief, vanwege alle puzzelstukjes die er lagen, over niet alleen de verkoopovereenkomst maar juist ook in financiële inzicht, juridische procedures en noem het allemaal maar op, op alle vlakken dit achter de rug hebben en denk ik met elkaar wel in een vertrouwensbasis terecht zijn gekomen.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw De Bruyn. Mijnheer Elfrink van de SP.

De heer Elfrink: Ja, dank u wel, voorzitter. Laatste vraag aan u, want ik heb vooral ook vragen aan de wethouder. Waar ik nog benieuwd naar ben want u zei op een gegeven moment, op een gegeven moment kwamen wij tot de conclusie en hebben we eigenlijk ook besloten, deze Woningbouwvereniging kan niet zelfstandig voortbestaan. Nou, ik heb daar niet de onderbouwing bij, maar daar gaat het me nu even niet om. Het gaat mij even om dat moment. Welk moment was dat precies? U noemde het geloof ik wel. En heeft u dat ook op dat moment ook gecommuniceerd aan de gemeente van, omdat de gemeente best intensief betrokken is geweest en volgens mij nog steeds is bij de Woningbouwvereniging. Kunt u mij dat vertellen? Dank u wel.

De voorzitter: Mevrouw …

Mevrouw De Bruyn: Correct.

De voorzitter: Mevrouw De Bruyn.

Mevrouw De Bruyn: Correct, dat moment heeft gelegen in december 2018, toen is dat in een ALV met elkaar vastgesteld en heb ik ook het mandaat gevraagd om zeg maar partners te gaan verkennen. Het feit dat het zelfstandig voortbestaan niet aan de orde was, was niet alleen om geld maar ook zoals dat tegenwoordig zeg maar in de governance structuur. Zeg maar een Woningbouwvereniging van 180 met amateurleden die met dit soort waardevolle dingen omgaan, dat heeft eigenlijk in ons huidige systeem met ingewikkelde organisaties geen bestaansrecht meer. En ook op dit vlak is er geen financier die nog vertrouwen in ons had en dat heeft ook uitgesproken. Dus dat is zowel op geld als over governance sprak dat. En hebben wij dat gecommuniceerd? Niet alleen naar de wethouder, we hebben ook nog een uitnodiging gedaan naar alle raadsleden van, dit heeft in de kranten gestaan, komt u alsjeblieft want wij willen u graag meenemen in het traject wat wij als '…' met deze conclusie. Tot drie keer toe hebben wij daar een rappel op gedaan en we hebben inderdaad een avond gehouden, ergens in januari 2019 is dat geweest. Daar heb ik met veel plezier een leuk gesprek gehad met een drietal raadsleden. En ik vind het heel erg jammer dat er toen niet meer … En daar hebben we ook de uitnodiging opengelaten, als u vragen heeft, kom vaker met ons in gesprek.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw De Bruyn. De allerlaatste vraag, mijnheer Elfrink.

De heer Elfrink: Nee, ik wou mevrouw even bedanken maar mevrouw begrijpt ongetwijfeld dat wij natuurlijk met heel veel zaken bezig zijn. En daarom hebben we ook een wethouder aangesteld, op het moment dat er belangrijke gebeurtenissen zijn dat wij als raad daar door de wethouder over worden geïnformeerd. Dus helaas kunnen wij niet op elke uitnodiging ingaan, hoe graag wij dat ook zouden willen.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Elfrink. Ik zie dat mijnheer Post ook nog even wil reageren.

De heer Post: Ik wilde graag nog reageren op uw vraag.

De voorzitter: De vraag van mijnheer Prinsen? Ja, oké.

De heer Post: Ik ben niet goed genoeg in namen om dat … Maar ik … Dat klopt. De vraag ging over of de leden inzicht hebben gekregen in het contract. Ik heb namens de leden en de huurders het contract doorgenomen. Ik heb daar een jurist bij ingeschakeld om te kijken, wat staat er in dat contract, hoe goed is geborgd dat de belangen van de huurders en de leden en de vereniging, hoe goed zijn die geborgd? En heb daar ook een advies over gegeven. En ik denk dat het nog misschien wel aanvullend is op de vraag die u net stelde, daarmee hebben de leden dus namens mij wel inzicht gehad in het contract.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Post. Dan is laatste vraag aan de inspreker voor de heer Van der Laak. Ja, ere wie ere toekomt.

De heer Van der Laak: Dank je wel, voorzitter. Ja, voorzitter, de reden waarom we hier staan is het feit dat zeg maar de huurdersvereniging niet gezond was en het ook niet meer gezond te maken was. In de stukken heb ik kunnen lezen dat de reden waarom het zeg maar nu zo slecht ervoor staat is dat er een aantal bestuursleden en misschien wel andere mensen niet zo netjes met de financiën zijn omgegaan. En wat ik ook gelezen heb is dat er aangifte is gedaan van deze zaken. Dus ik ben nu heel benieuwd, hoe is de status daarvan, gaat de vereniging nog geld terugontvangen? En zo ja, als dat is nadat de boel verkocht is, naar wie gaat dan dat geld?

De voorzitter: Dank u wel. Mevrouw De Bruyn, wilt u die vraag beantwoorden of een van de anderen?

Mevrouw De Bruyn: Ik zal hem proberen kort want hij kan heel uitgebreid want ik denk een Woningbouwvereniging die honderd jaar is met deze onderhoudsbehoefte, dat het niet alleen een kwestie is van verleden en mogelijke malversaties daarin, dat is ook met de leden met elkaar een keer gesproken. De feitelijke aangifte die wij gedaan hebben heeft geleid tot een sepot bij het Openbaar Ministerie. Dat vinden wij ontzettend jammer. De reden daarvan die is opgegeven, die heeft te maken met gebrek aan bewijs en dan ging het over fraude en valsheid in geschrifte. Wij zijn ervan overtuigd dat de daadwerkelijke benadeling van de vereniging heeft plaatsgevonden, die is evident. Alleen juist vanwege de historie en wie heeft nou wat gedaan is zeg maar, is dat ook omdat delen van de boekhouding letterlijk ontbreken, is er niet meer vast te stellen. En iedereen weet dat het niet alleen de politie maar ook het OM daar beperkte capaciteit in is en ik denk dat ze daar ook de prioriteit niet wilden laten liggen. Dat betekent niet dat wij ermee akkoord zijn. Wij zijn nog bezig met het bekijken van de mogelijkheden van artikel 12 procedure zoals dat in het jargon heet. En daarnaast zijn er nog civielrechtelijke procedures en bestuurdersaansprakelijkheidsverzekering, daar zitten wij nog volop in. En dat zou kunnen betekenen dat er nog revenuen, maar ik durf daar op geen enkele manier op vooruit te lopen maar dat zult u hopelijk begrijpen.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw De Bruyn en met u dank ik ook de heer Van der Moolen en de heer Post. We zijn namelijk bij halverwege de bespreking van dit voorstel en zijn ook aan het einde van het rondje met de

insprekers. U mag heel gerust blijven zitten, het enige wat u niet meer nu kan is deel, meedoen aan het gesprek. Ik nodig de wethouder uit om nu aan tafel te komen. Er worden nog even de naambordjes erbij gezet en dan kunnen wij heel rustig overgaan tot het tweede deel van dit agenderingsvoorstel. Dat het gesprek met de wethouder zijn zoals ik in het begin zei, acht partijen die dit voorstel hebben ingediend. Nou dachten wij dat we eventueel een uitloop zouden kunnen hebben maar het blijkt dat het aantal sprekers hier ook om kwart voor tien bij het onderwerp, laten we maar noemen, de Leidenweg aanwezig moet zijn. Dat betekent dat we om kwart voor tien echt moeten stoppen. Om kwart voor tien gaat het gesprek over de Leidenweg ook in deze raadzaal plaatsvinden omdat er heel veel toeschouwers worden verwacht dus we moeten ook echt stoppen. Ik nodig de indienende partijen uit of een van de partijen uit om het agenderingsvoorstel toe te lichten. En mijnheer Loos, terwijl u naar de microfoon loopt zal ik zeggen dat het niet de bedoeling is dat u die zes vragen hier gaat herhalen, die vragen staan in het agenderingsvoorstel. U krijgt daar, u mag nu het voorstel de agendering toelichten. Eventueel kan ook nog een tweede of zelfs nog een derde indiener dat doen maar daarna wil ik overgaan tot het woord te geven aan de wethouder en vervolgens na die beantwoording kunnen ook de andere partijen aanhaken. Mijnheer Loos.

De heer Loos: Voorzitter, een korte inleiding, toch even een klein tekstje, de Woningbouwvereniging voor Ambtenaren is helaas al lang niet op orde. Spanningen en onzekerheid en achterstallig onderhoud is het gevolg. Woensdag 27 november stemde de ledenvergadering van de WBVA in met het plan van het bestuur. Wat dat plan precies inhoudt, of het haalbaar is, wie welke verwachtingen heeft, wie wat moet doen en wie welke verantwoordelijkheid heeft, is nog niet helemaal helder. Dat kan, en dat hoeft niet maar dat kan laten leiden tot teleurstellingen of vertragingen, bijvoorbeeld omdat monumenten toch niet tot leven A helemaal opgeknapt kunnen worden. Daar is werkelijk niemand bij gebaat en ook de huidige bewoners niet want dan schiet iedereen in de kramp. Dus vandaar dit debatverzoek en dat we hierover spreken, zodat de onderste steen boven is en dat iedereen uiteindelijk even kan verwachten dat het ook gerealiseerd gaat worden. Voor de VVD hebben wij een aantal vragen gesteld en die zijn ook in het agenderingsverzoek maar bij ons is vooral belangrijk, zijn er risico's en slaan die terug op de gemeente? Wij hebben afstand genomen van onze rechten maar het zou zonde zijn als wij wel zo meteen verantwoordelijk worden om level A enigszins te gaan realiseren, dan wel belangen van huurders in één keer te gaan behartigen. Dus daar hopen wij specifiek antwoord op te krijgen. Verder wou ik de wethouder verzoeken zoveel mogelijk vragen te gaan beantwoorden.

De voorzitter: Ik kijk even naar de andere partijen die … Mijnheer … Of ik mag ook …

De heer Elfrink: Nou, misschien kan het gewoon kort als punt van orde. Want stuurt u er nu op, en dat is ook fijn voor de wethouder want dan weet die waar die aan toe is, dat de vragen zoals ze in het agenderingsverzoek staan geformuleerd, dat die ook gewoon beantwoord worden dalijk door de voorzitter, dat we niet nog in de microfoon moeten herhalen.

De voorzitter: Nou, eigenlijk de vraagsteller is het antwoord gegeven, nadat u het agenderingsvoorstel heeft kunnen toelichten gaat de wethouder in op de vragen die in het verzoek gesteld zijn die hier voorliggen.

De heer Elfrink: Prima, dan wil ik het hierbij even laten.

De voorzitter: Daarna kunnen eventueel ook door andere partijen aanvullende vragen gesteld worden. Ik kijk nog even de andere indieners rond of iemand ook nog wat wil toelichten? Dan zou ik eigenlijk meteen het woord willen geven aan de wethouder.

De heer Paping: Voorzitter, heel erg bedankt. Ja, dan loop ik ze toch maar een voor een langs de vragen die gesteld zijn. Wij hadden de woningen mogen kopen en …

De voorzitter: Mijnheer de wethouder, ik wil graag even vragen aan u, want dat is ook denk ik voor degene die hier luisteren en thuis kijken, dat u even de vragen noemt en dan vervolgens het antwoord. Dan is het voor iedereen duidelijk welke vragen u aan het beantwoorden bent.

De heer Paping: Er was een aanbiedingsplicht van de vereniging om de woningen aan te bieden aan de gemeente en wij zijn daar niet op ingegaan. En de vraag die gesteld wordt is, op welke wijze heeft het college deze positie gewogen en geëffectueerd? Waarom afgezien is van aankoop? Nou, het is helder denk ik ook in de rondvraagmemo die bij de stukken zit, dat daar drie argumenten een grote rol spelen. Het is geen kerntaak van de gemeente om huurwoningen te exploiteren. Er zijn ook geen bijzondere redenen dat deze woningen bedoeld zijn voor specifieke doelgroepen van beleid. En de strategische aankoop voor toekomstige ontwikkelingen is ook niet aan de orde. En nou wil ik toch eigenlijk nog wel een vierde bij nemen, dat als we de woningen wel gekocht hadden, hadden we ook de verplichting gehad om die woningverbetering en die verduurzaming te realiseren, dan hadden we echt heel veel op ons hals gehaald. Tweede vraag is, welke beslissingen wordt de gemeente op dit moment nog geacht te nemen en in hoeverre zijn ze omkeerbaar en welke niet? Nou, de beslissingen zijn niet omkeerbaar. De beslissingen die genomen zijn, zijn door de vereniging genomen. Wij hadden de koop ook niet tegen kunnen houden op het moment dat de ledenvergadering heeft besloten met overgrote meerderheid om de woningen aan RVG over te doen met alle bepalingen die daarbij horen.

De voorzitter: Dank u wel, wethouder. Ik zie een interruptie van de heer Elfrink en van de heer Loos. Elfrink.

De heer Elfrink: Ja, dank u wel. Ik heb, maar misschien heeft mijnheer Loos die vraag ook al maar ik begin maar even bij de eerste vraag die ik had over de eerste vraag die wij hebben gesteld, geen kerntaak van de gemeente. Dat is natuurlijk geen argument. Ik bedoel, het is ook geen kerntaak van de gemeente om een filmhuisgebouw te exploiteren. Dat doen we desondanks omdat we daar namelijk goede ideeën bij hebben en dat dat nuttig is voor de samenleving. Dus ik wil graag daar een specifiek onderbouwing op, waarom we dat niet hebben afgewogen en waarom ook de raad daar niet in is meegenomen? We zijn er niet over geïnformeerd, er zijn ons ook geen scenario's voorgelegd. Dus graag een inhoudelijke onderbouwing op dit punt. En ook het antwoord op de vraag waarom de raad hierbij niet betrokken is? Want daar ben ik wel over verbaasd, het gaat tenslotte om 28 miljoen economische waarde zou je kunnen zeggen die wij hier zo de deur uit laten lopen.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Elfrink.

De heer Paping: Ja, voorzitter, de tijd van gemeentelijke woningbedrijven is voorbij, je komt als gemeente al gauw ook met dubbele petten te zitten. Nog even los van allerlei uitvoeringsproblematiek die je dan op je neemt want je moet dan echt een gemeentelijk woningbedrijf worden. En je komt zeker bij monumenten vaak ook nog met dubbele petten te zitten. Dus dat is een nadere onderbouwing waarom wij het als college, en het past ook niet binnen het huidige beleid wat hier ook door de raad vastgesteld is, om huurwoningen te gaan exploiteren.

De voorzitter: Dank u wel. Mijnheer Elfrink, u liep weg maar u kwam terug. Eigenlijk is opgestaan plaats vergaan maar goed, ik ben niet de moeilijkste. U mag nog even een korte aanvulling.

De heer Elfrink: Snap ik. Ja. Kijk, de wethouder maakt er nu meteen van dat wij deze woningen dan zouden moeten gaan exploiteren tot in het einde van der tijden. Dat is wat anders dan de aankoop, waar je vervolgens nog weer allerlei andere beslissingen en scenario's op kan loslaten. Overigens, ik merk wel op dat wij dit filmhuis wel degelijk tot in het einde der tijden aan het exploiteren zijn, doen we helemaal niet moeilijk over. En wij kopen woningen aan, we hebben woningen aangekocht aan de grens met Schuytgraaf. Die hebben we vervolgens heel lang in de verhuur gehad. Die zijn we op een gegeven moment ook weer gaan verkopen. Dat doen we continu. Ik vind dit … U moet dus uitleggen waarom u dat in allerlei andere gevallen gewoon wel doet, woningbouw, bedrijf spelen als gemeente Arnhem, woningen aankopen, woningen verhuren. En waarom u er op dit punt dit niet bereid was om dit te overwegen en waarom u dat ook zelfs helemaal niet heeft gedeeld met de raad die afweging?

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Elfrink. Wethouder.

De heer Paping: Ja, voorzitter, de heer Elfrink had het over woningen bij Schuytgraaf, daar speelde echt een strategisch belang een rol. Ja, volstrekt helder. Als wij die woningen, als wij die woningen aangeboden hadden gekregen had dat niet betekend dat wij dan niks hadden hoeven te betalen of niks hadden hoeven af te spreken richting de bewoners, de leden van de vereniging. Dus u … Er wordt een beetje gesuggereerd alsof wij die woningen gewoon in onze hand gekregen zouden hebben maar dan zouden we dergelijk toch ook een vergelijkbaar bod hebben moeten doen dat de RVG doet, dat betekent 28 miljoen op tafel leggen.

De heer Elfrink: Ja, dat moeten we het zelf weer terugkrijgen.

De voorzitter: Mijnheer Elfrink.

De heer Paping: Nee, en vervolgens ook een aantal afspraken maken over toekomstige huurbeleid. En als je die materialiseert dan kom je eerder in de buurt van de 40 miljoen dan de 28 miljoen.

De voorzitter: Dank u wel. Mijnheer Loos, de VVD.

De heer Loos: Ja, voorzitter, de wethouder noemt even een brief waarin wij af hebben gezien van de aankoop. Ik ben wel benieuwd even waarom wij die als raad niet hebben gehad? Want ik vind hem wezenlijk. Dat zegt wat. Dan hadden we eventueel nog kunnen sturen. Ten tweede, maar in die brief doen wij ook afstand van eventueel overnemen van rechten en plichten. Dan zeggen we, dat ligt ook niet in de lijn der verwachting. Maar nu hoor ik toch mevrouw De Bruyn roepen op, nou, we hopen toch dat de gemeente dit en dit zo meteen gaat regelen. Dus wat is het, helemaal geen rechten of plichten overnemen of toch een beetje?

De voorzitter: De wethouder.

De heer Paping: Voorzitter, er zijn twee vragen in één. Waarom de brief niet gehad? Omdat de dingen die in de brief vermeld staan ook conform het door de raad vastgestelde beleid is ten aanzien van bijvoorbeeld het woonbeleid. Ten tweede is, ja, dat is eigenlijk volgens mij uw zesde vraag, er is sprake geweest, en dat is precies twee weken geleden geweest, dat men vanuit de vereniging, ik werd 's middags door de voorzitter gebeld, de vraag werd gesteld, kan de gemeente extra borging geven dat ook de afspraken die gemaakt zijn, dat die ook daadwerkelijk ook geeffectueerd worden en gecontroleerd worden dat dat ook gebeurt. Ik heb daarop geantwoord die middag, overigens toch deels in het bijzijn van een aantal raadsleden want het was vlak voor de raadsvergadering. Ik heb daarvan gezegd dat uiteraard wij als gemeente ons verantwoordelijk voelen voor dat het allemaal goed gaat lopen maar dat ik hier met dit addendum wat er is niet kan instemmen

omdat ik niet kan overzien welke risico's wij als gemeente hiermee lopen. Dus wij hebben als gemeente niet ingestemd met het addendum maar ik ben altijd bereid, als inderdaad de raad het ook een goed idee vindt, om met het bestuur van de Woningbouwvereniging voor Ambtenaren te kijken hoe we kunnen zorgen dat inderdaad dat comfort waar mevrouw De Bruyn over sprak, dat die huurders dat ook hebben. Dat afspraken die over de verduurzaming gaan en over boetebepalingen en over het huurbeleid tot 2030, dat we dat ook in de gaten houden dat die afspraken nagekomen worden.

De voorzitter: Dank u wel. De volgorde is eerst mijnheer Prinsen, die had nog een aanvullende vraag en daarna mijnheer, ja, Dijk.

De heer Elfrink: Voorzitter, interrupties, zijn die ook toegestaan?

De voorzitter: Ja, maar daar zijn we druk mee bezig, mijnheer Elfrink. En dat is echt een volgorde en u bent nummer vier. Mijnheer Prinsen.

De heer Prinsen: Dank u wel, voorzitter. Ja, over dat verkopen aan de gemeente, stel nou dat we als gemeente dit toch hadden gekocht, waren dan de risico's voor de gemeente veel groter geweest dan nu het geval is en waren de bewoners er heel veel beter van geworden?

De voorzitter: De wethouder.

De heer Paping: Voorzitter, dat is afhankelijk van de afspraken die je dan maakt. Maar als ik zie, en ik heb de contracten niet gezien maar als je ziet welke afspraken met RVG zijn gemaakt, met boetebepalingen om die label A ook daadwerkelijk ik dacht binnen een jaar of drie ook te realiseren, dan was dat risico inderdaad volledig bij de gemeente geweest. En als we dan vervolgens ook de afspraak hadden moeten maken over het huurbeleid, dus de woningverbetering en de verduurzaming niet verdisconteren in de huren, tot 2030 inflatie volgt huurbeleid, ja, dan hadden wij daar ook de risico's voor gelopen. En dan hadden wij denk ik als gemeente ook voor de vraag gesteld, in hoeverre moeten wij, om te zorgen dat we niet heel veel geld weggooien zal ik zeggen, moeten kijken hoe je de toekomstwaarde van die woningen zou kunnen gebruiken bijvoorbeeld door het verkopen van woningen. Maar de risico's hadden dan inderdaad bij de gemeente gelegen.

De heer Prinsen: Ja, en de opbrengst ook.

De voorzitter: Dank u wel. Ja, mijnheer Prinsen, het hoeft niet, een vervolgvraag hoeft niet. Dan mijnheer Dijk staat te popelen.

De heer Prinsen: Het hoeft niet maar als het mag toch, wat het voor de bewoners verder nog had betekend?

De voorzitter: De wethouder.

De heer Paping: Ja, voorzitter, dat was afhankelijk geweest van wat er afgesproken was. Want als we nu kijken, en het is niet voor niks dat 96 procent van de leden heeft ingestemd, is natuurlijk dat we de woningen, die inderdaad in erbarmelijke staat zijn want ik ben er ook in een aantal geweest en ik ben met mevrouw De Bruyn ook nog een keer langs de verschillende wijken geweest maar ook in de woningen geweest, die zijn in erbarmelijke staat. Dus daar hadden we sowieso al wat aan moeten doen. En dan is vervolgens de vraag, hoe kun je woningen toekomstgericht maken op het moment dat je toch woningverbetering doet? En dan moet je toch heel forse investeringen doen en verduurzamen. En dan is uiteindelijk ook nog wel weer de vraag, ja, of

dat dan, of je dan ook die label A die je dan bijvoorbeeld garandeert, of je die ook gaat halen. Nou, daar zijn wat ik begrepen heb nu boeteclausules voor dus dat risico ligt nu bij de RVG.

De voorzitter: Dank u wel. Mijnheer Dijk, D66.

De heer Dijk: Dank u wel, voorzitter. Ja, '…' volgens mij nog, want we proberen het een beetje te volgen, net kwam het antwoord van vraag zes langs maar volgens mij zijn we nog bezig met een toelichting te vragen op het antwoord van de wethouder op de eerste vraag. De eerste twee vragen. Ja, de wethouder geeft een paar redenen waarom hij zegt, wij gaan hier niet over tot aankoop. En toch heeft de heer Elfrink een aantal voorbeelden genoemd en ik wil er nog wel even eentje aan toevoegen. In de Varkensstraat kopen wij ook panden aan en werken wij ondertussen door aan een nog beter plan. En ik kan zeggen, dat gaat met een enorm succes inmiddels. Dus ik snap de afweging van het college in deze niet. Dus toch nog graag een bespiegeling daarop.

De voorzitter: De heer Paping.

De heer Paping: Ja, voorzitter, het gaat hier niet om de aankoop van individuele woningen maar om een aankoop van het bezit van 180 huurwoningen die vervolgens door geëxploiteerd moeten worden. Dat vereist nogal wat. Dat vereist expertise over huurbeleid want het gaat ook over, je moet ook weten waar je rechten en plichten liggen als verhuurder. Maar wij hadden waarschijnlijk ook niet kunnen voldoen aan de eisen die de vereniging had gesteld. Want dat betekent, want die kan natuurlijk wel aanbieden aan ons maar die doet dat wel met een aantal voorwaarden erbij. En één van die voorwaarden is bijvoorbeeld verduurzamen naar label A en de tweede voorwaarde is, het garanderen van de betaalbaarheid door die verduurzaming niet te verdisconteren in de huren en voor een elf jaar lang een inflatievolgend huurbeleid af te spreken.

De voorzitter: Een hele korte aanvullende vraag, mijnheer Dijk.

De heer Dijk: Begrijp ik de wethouder goed dat die zegt dat de aanbieding, de plicht om aan te bieden aan ons gepaard gaat met een eisenpakket dat wij moeten slikken?

De voorzitter: De wethouder.

De heer Paping: Voorzitter, laat ik het andersom zeggen, als de … Het is natuurlijk niet zo dat de vereniging naar ons toekomt en zegt, hier heeft u 180 huurwoningen voor niks. Die zullen daarbij rekening houden met de wensen die de leden hebben en die zullen willen zien dat de gemeente zodanig dingen regelt, niet alleen de lening afbetaalt die er is maar ook die woningen fors gaat verbeteren, ook de garanties geeft voor sociaal in Schuttersberg, et cetera, et cetera. En dan kom je inderdaad toch op een heel hoog bedrag wat je dan kwijt bent en hele hoge risico's. Dus het is niet zo dat een aanbiedingsplicht betekent dat die woningen gewoon maar voor een zacht prikje zal ik maar zeggen overgeheveld zouden worden naar de gemeente.

De voorzitter: Dank u wel. Volgens mijn lijstje is nu mijnheer Greving van de Partij van de Arbeid aan de beurt.

De heer Greving: Ja, dank u wel. Ik had een vervolgvraag op de vraag van de heer Loos nog net en ik had ook mijn eigen vraag nog. Maar eerst die vervolgvraag maar. Heeft de wethouder het koopcontract gezien? Want ik suggereer uit de antwoorden waar u zegt dat er boetebedingen en dergelijke zijn om dat te doen, of dat u het koopcontract gezien heeft?

De voorzitter: De wethouder.

De heer Paping: Voorzitter, ik heb de koopcontracten niet gezien omdat het de vereniging is die moet besluiten. Ik heb wel de presentaties gezien die u ook heeft gezien op iBabs. En vanmiddag nog presentaties van een aantal ledenvergaderingen die zijn geweest, en daar wordt nadrukkelijk ook gesproken over die boetebedingen. En ik ben op, wat was het, 14 november denk ik, 14 november op de informatiebijeenkomst geweest van de ledenvergadering.

De voorzitter: Mijnheer Greving, en uw eigen vraag denk ik of hier nog '…'.

De heer Greving: Dit is toch … Maar dat is een hele korte, heeft u … U geeft aan dat u niet heeft ingestemd als gemeente met het addendum. Zit het addendum dan ook niet in het koopcontract?

De voorzitter: Wethouder.

De heer Paping: Het addendum is mij, nou moet ik weer nadenken, dat is twee weken geleden 's middags om een uur of twee, drie, vier, toegestuurd door de voorzitter van de vereniging met de vraag of ik daar goedwillend op zou willen antwoorden. En daar heb ik op gezegd wat ik net heb aangegeven. Dus het is een mailtje geweest met aan het eind de tekst van het addendum. Ik heb hem hier ergens liggen, en dat is het enige wat ik gehad heb. Want dat is, voor zover ik begrepen heb, een stuk wat op het laatste moment ingebracht is ten behoeve van de ledenvergadering die avond.

De heer Greving: Dus voorzitter, het staat niet in het koopcontract? Dat is dus er ook niet ingekomen.

De heer Paping: Dat durf ik niet te zeggen maar laat ik het zo zeggen dat wat daar staat wat de rol van de gemeente is, dat is van generlei waarde omdat wij daar als gemeente niet mee ingestemd hebben.

De voorzitter: U mag uw eigen vraag stellen. En daarna is mijnheer Elfrink die geduldig staat te wachten aan de beurt.

De heer Greving: Want dat haakt u even aan inderdaad op uw antwoord op vraag één. Kunnen we op dit moment, voor heel het debat, is dit uiteindelijk nu inderdaad een voldongen feit en is dit inderdaad nu, de verkoop is gesloten en op dit moment moeten we doen met hoe het er nu voorligt.

De voorzitter: Wethouder.

De heer Paping: Ja, mevrouw de voorzitter, ik kan niet precies bepalen en inzien welke ontbindende voorwaarden er precies door de vereniging nog zijn gesteld en door de kopende partij zijn gesteld. Maar ten aanzien van de invloed en zeggenschap van de gemeente kan ik wel zeggen dat het onomkeerbaar is. Maar of het onomkeerbaar is omdat er een aantal voorwaarden zijn is bijvoorbeeld, moet er nog een due diligence plaatsvinden, dat durf ik dus niet te zeggen en ik ken ook niet alle ontbindende voorwaarden.

De voorzitter: Dank u wel. Mijnheer Elfrink.

De heer Elfrink: Ja, dank u wel, voorzitter. Ja, wat ik fascinerend vind aan het verhaal van de wethouder, maar misschien beaamd die wel helemaal niet dat de Woningbouwvereniging inderdaad niet zelfstandig voort zou kunnen bestaan dus ik wil graag dat die daarop ingaat, maar laten we er even van uitgaan dat dat waar is. Dus we hebben een Woningbouwvereniging zo arm als een kerkrat. En die komt dan bij de gemeente, wil je ons

kopen? Ja, dan moet het wel label A worden, dat nieuwe maatpak wat ik aangemeten krijg van jullie. Ja, het is toch een heel raar verhaal eigenlijk, wethouder, vindt u zelf ook niet? En toen u besloot om daarvan af te zien, hoelang heeft u daar eigenlijk over nagedacht? Heeft u scenario's op tafel laten leggen, heeft u onderzoek naar laten doen? Want natuurlijk, als u woningen verwerft, eigenlijk waren ze al een beetje van ons want we hebben eigenlijk afstand genomen van een bepaalde economische waarde, waarvan ik nu begrijp dat die zo ongeveer 28 miljoen bedraagt. Maar op dat moment, ja, natuurlijk heb je opbrengsten, je hebt risico's, je hebt kosten, je hebt verantwoordelijkheid naar je huurders toe. En die nemen we op allerlei manieren als gemeente Arnhem, dagelijks doen we dat, dus dat is geen reden om dat niet te doen. Maar heeft u dat op een rijtje gezet? Heeft u dat afgewogen? Heeft u daar een rapport over laten opmaken? Op basis waarvan heeft u destijds besloten, nee, dit doen we toch maar niet? Op basis van de dingen die u net zo zegt maar waar geen enkele onderbouwing bij zit, of liggen daar gewoon onderzoeken, afwegingen en rapporten aan ten grondslag? Want het gaat nogal om een zaak, 28 miljoen, dat is waar we over spreken. En de toekomst van het sociaal huurbezit in deze stad.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Elfrink. De heer Paping.

De heer Paping: Voorzitter, wellicht twee misverstanden even wegbrengen, die woningen zijn niet van ons en die waren niet van ons en die zijn nooit van ons geweest. Ook niet in, want ik heb het geschiedenisboek daarover gelezen, de gemeente heeft destijds wel gefaciliteerd door leningen maar dat is al tachtig, negentig of honderd jaar geleden, maar die woningen zijn van de vereniging. Tweede wat denk ik toch wel een beetje een misverstand is dat welke koper er ook zou geweest zijn, het altijd zo zou zijn dat in de Braamberg op den duur geliberaliseerd bezit zou worden. Weliswaar bij mutatie, een deel is al geliberaliseerd, een vrij groot deel is al geliberaliseerd.

De heer Elfrink: Voorzitter? Zou u willen toezien dat de wethouder antwoord geeft op de vragen die ik heb gesteld?

De voorzitter: Mijnheer Elfrink, u moet de wethouder ook wel kans geven om even uit te spreken.

De heer Elfrink: Jawel maar hij mag van mij alles zeggen, als die maar antwoord geeft op de vraag natuurlijk.

De voorzitter: Dat is antwoord en de wethouder gaat door met het beantwoorden van de vragen.

De heer Paping: Ja, dat wou ik toch even hier gemeld hebben omdat de heer Elfrink daar wat opmerkingen over maakte. Ja, een raar verhaal, wij hebben inderdaad geen scenario's laten doorrekenen. Wij hebben wel ons gerealiseerd dat een aankoop van dit bezit zou betekenen dat we dingen zouden doen die in tegenspraak zijn met het beleid zoals we dat tot nu toe hebben, zowel ten aanzien van vastgoed als ten aanzien van woonbeleid. En we hebben ons ook gerealiseerd dat dit zou betekenen dat wij fors in de buidel zouden moeten tasten en forse risico's zouden moeten lopen en een forse opgave zouden hebben om die woningen weer op een fatsoenlijk kwaliteitsniveau te brengen. En dan kunt u zeggen, label A is wel een heel hoog label. Maar als je woningen onder handen neemt, dat is algemeen bekend, dan kun je dat beter direct goed doen en niet eerst een stapje maken bijvoorbeeld naar label C en dan zeggen, over tien jaar doen we wel de volgende stap. Maar als je woningen onder handen neemt kun je het beter goed doen en dan heb je ze ook voor dertig jaar weer in orde.

De voorzitter: Aanvullende vraag voor de heer Elfrink.

De heer Elfrink: Nou, voorzitter, het is in ieder geval helder dat het gewoon op basis van eigenlijk een onderbuikgevoel dit besluit is genomen. En de raad daar vervolgens niet in de gelegenheid is gesteld daar wat van te vinden, dat neem ik u echt kwalijk. Maar u zegt nou, gaat nu label A zitten verdedigen. Maar label A, dat is toch gewoon, er is toch gewoon gekeken, hoe maken we eigenlijk al het geld op en krijgen we het toch nog verkocht? Want dan blijft er nog zoveel mogelijk waarde in die woning zitten want anders gaat het naar de wijk, anders gaat het naar de wijk. Dat hebben we gehoord. Dus waarom verdedigt u label A terwijl u ook kan zeggen, nou ja, label B is inderdaad bij deze woningen voldoende en dan blijft er ook nog wat geld over voor de wijk. Want in de wijk zijn ook genoeg doelen waar je dat aan zou kunnen besteden. Dat had ook een keuze kunnen zijn, wethouder.

De voorzitter: Uw vraag is gesteld. Wethouder.

De heer Paping: De vraag is gesteld en die is denk ik ook heel helder. Het is de keus van de vereniging geweest om te zeggen, en de vereniging heeft ook de volledige zeggenschap over dat bezit, om te zeggen, wij willen de woningen naar label A. En het enige, als u de stukken gelezen had dan had u dat ook kunnen zien, dat wij als gemeente hebben gezegd, dat willen wij wel ondersteunen.

De heer Elfrink: Nou, voorzitter, ik wil heel even kort reageren want dit vind ik echt over de grens gaan. De wethouder meent hier te moeten permitteren welke stukken ik wel en niet gelezen zou hebben, alsof hij dat weet, terwijl hijzelf geen enkel stuk naar de gemeenteraad heeft gestuurd uit eigen beweging. Daar heeft de heer Loos, heeft hier een ordedebat moeten starten tijdens de raadsvergadering om überhaupt nog stukken te krijgen. Gaat u schamen zeg.

De voorzitter: Dank u wel. Nee, u hoeft daar niet op te reageren. Mijnheer Van der Laak had een aanvullende vraag en daarna heeft mijnheer Loos, ja, het zijn veel …

De heer Van der Laak: Ik kan hem ook aanvullend maken, voorzitter.

De voorzitter: Ja, nee maar mijnheer Van der Laak maakt hem ook aanvullend naar u, mijnheer Loos.

De heer Loos: Mijn termijn is ook aanvullend.

De heer Van der Laak: Dank u wel, voorzitter. Ja, voorzitter, ik haak even in op wat de heer Elfrink heeft gezegd van dat hij het de wethouder kwalijk neemt dat de raad niet betrokken is bij het besluit. En ik sluit me daarbij aan want wij kunnen elkaar de hand schudden wat dat betreft. Ik vind het, ja, ongelooflijk dat bij een beslissing om risico's te nemen dan wel aankopen te doen met geld van de gemeente, en daar gaat volgens mij de raad over, dus waarom heeft u niet overwogen om ons daarbij te betrekken? Wij weten helemaal niets. Wij weten niet eens hoe de verrekening heeft plaatsgevonden, de bedragen kennen we niet. Waarom is de raad er niet bij betrokken want wij gaan toch over het geld?

De voorzitter: De wethouder.

De heer Paping: Ja, voorzitter, ik heb dat proberen duidelijk te maken dat, wij hebben als college gehandeld binnen het woonbeleid wat er op dit moment is en ook binnen ons vastgoed beleid, dat is de belangrijkste reden daarvoor. Overigens wordt er vaker bezit aangeboden aan de gemeente, bijvoorbeeld om strategische redenen en dergelijke, en dat loopt ook niet altijd via de raad.

De voorzitter: Mijnheer Loos.

De heer Loos: Ja, voorzitter, ik begrijp de wethouder wel enigszins dat die zegt, ja, de vereniging had die bezittingen, die had wensen, die wou in plaats van een badkamer et cetera en goed geïsoleerd, liever ook nog level A. Dat begrijp ik allemaal. Dat is uiteindelijk haar beslissing. Alleen voor ons is de grens, als wij daarna nog over gaan toezien. Dus als de wethouder eventueel daarop wil toezien, in wat voor vorm dan ook, in welk addendum dan ook, dan zou ik dat toch echt als raad eerst willen zien. Want dan nemen wij ook de bewaking van extra risico's op ons en dat lijkt mij niet verstandig. Dus is de wethouder dat van plan met ons te delen?

De voorzitter: De wethouder.

De heer Paping: Voorzitter, daar ben ik gaarne toe bereid op het moment dat wij in het vervolgtraject, u verwijst een aantal keren al naar het addendum, ik wil daar graag met het bestuur van de vereniging in overleg. Maar zoals het er nu staat hebben wij dat niet ondersteund. Als wij als gemeente een rol daarin willen spelen, dan lijkt het mij prima om dat hier met de raad te delen wat die rol dan is.

De voorzitter: Ik ben echt als een razende '…' aan het beschrijven. Volgens mij is D66 nu aan het woord.

De heer Dijk: Dank u wel, voorzitter. Ik hoorde de wethouder zeggen, ja, het college heeft gehandeld conform de kaders. Ben ik wel even benieuwd naar de besluitstukken daarover. Ik heb ze nog niet bij de stukken aan kunnen treffen. Slechts een rondvraagmemo maar geen beslisnota. Dus ik ben even benieuwd op basis van welk collegebesluit deze handelingen al hebben plaatsgevonden?

De voorzitter: De wethouder.

De heer Paping: Voorzitter, het onderwerp is twee keer in het afgelopen jaar aan de orde geweest bij de rondvraag van het college. En bij die rondvraag staan een aantal punten hoe we verder willen wandelen. En bij die rondvraag is ook meegeleverd een brief, ondertekend dacht ik door de heer De Ruiter, die de besluiten of de discussie samenvat zoals wij hem in het college op diezelfde dag gevoerd hebben.

De voorzitter: Korte aanvullende vraag, mijnheer Dijk.

De heer Dijk: Inderdaad, voorzitter, ik heb inmiddels geleerd, het college gaat natuurlijk over de eigen antwoorden maar de vraag die ik stelde, waar zijn die beslisstukken? En ik hoor de wethouder op geen enkele manier antwoord geven op die vraag. Dus ik geef nog een tweede mogelijkheid om aan te geven waar die beslisstukken zijn.

De voorzitter: Wethouder, wilt u nog wat aanvullen of heeft u het voldoende beantwoord? Mijnheer Van den Broek, CDA.

De heer Van den Broek: Dank u wel, voorzitter. Het antwoord van de portefeuillehouder is heel helder, waar het gaat om de keuze, het paste niet binnen ons woonbeleid om dit met de raad te delen of in ieder geval om daarmee aan de gang te gaan. Dus we vonden het niet nodig om met de raad te delen. Echter, daar waar de gemeente normaal panden aangereikt krijgt en daar ook geen rol in heeft gehad begrijp ik die heel goed. Maar deze aanbiednota is natuurlijk opgenomen met een reden en dat is de betrokkenheid die wij als gemeente daar al langdurig hebben. Gelet op, nou ja, de insprekers hier in de raad, de vragen die de portefeuillehouder

krijgt, is de portefeuillehouder dan van mening dat in het vervolg bij dit soort materie wellicht de raad wel al vooraf geïnformeerd zou moeten worden over een aanbod van zulk soort?

De voorzitter: De wethouder.

De heer Paping: Ja, voorzitter, als u … Als de statuten bekeken worden dan kunt u zien dat de rol van de gemeente vrijwel nihil is statutair. Wij hebben geen zeggenschap. We hebben alleen inderdaad op het eind, wat in artikel 24 zeg ik uit mijn hoofd, verwezen naar als er bijvoorbeeld een batig saldo is, dan gaat het naar de gemeente die het vervolgens weer in de betreffende buurten moet investeren. Dat is een hele beperkte, dat is gewoon een hele beperkte rol. Die is ook, ik weet niet hoe die in het verleden is geweest, januari 2018 is er nog een statutenwijziging geweest. Maar de rol is niet zodanig dat wij een hele nauwe band hebben met de vereniging. En zowel als je kijkt naar wat er gebeurde sinds 2016, dan zie je ook dat we als gemeente steeds hebben gezegd, wij spelen geen formele rol maar onze rol is met name adviserend. En ik hoop dat de vereniging dat ook op prijs heeft gesteld, dat zowel mijn voorganger als ikzelf en de ambtenaren natuurlijk hebben geholpen om een aantal problemen die er zijn, gewoon met kennis et cetera om daarbij te ondersteunen. Want het was de vereniging, nou ja, dat heeft mevrouw De Bruyn ook aangegeven, die stond er ook echt niet goed voor en die kon die adviserende rol van de gemeente ook goed gebruiken.

De voorzitter: Ik ga heel even met u even wat afspreken. Want ik kijk naar de klok, we hebben nog een kleine tien minuten. Ik zie nog vijf mensen aan, nou, zes aan de microfoon. Ik wil u allen zes toch de gelegenheid geven om kort nog een aanvullende vraag of, nou ja, de prangende vraag te stellen die u nog heeft. We kunnen denk ik al concluderen dat we niet alle vragen in dit agenderingsvoorstel staan afkrijgen. Maar laten we in ieder geval degene die nu aan de microfoon staan krijgen op de door mij genoteerde volgorde het woord en daarna gaan we afronden. Mijnheer Becker.

De heer Becker: Dank u wel, voorzitter. Ik wist niet dat ik al aan de beurt was, ik dacht nog tien minuten bij dit paaltje. Maar even een terugkomend antwoord van de wethouder, dat is een mooi haakje namelijk erbij, de statutenwijziging in 2018 is ter goedkeuring voorgelegd aan het college. Vraag A daarbij is, waarom heeft het college dat niet gedeeld met de raad? Want daarin werd juist die belangrijke wijziging aangebracht dat het batig saldo in de betreffende buurt moet worden aangewend. Waarom zijn we daar niet over geïnformeerd? En vraag B daarbij is, ja, volgens de ChristenUnie is dat juist wel een hele belangrijke statutenwijziging geweest die onze positie ten opzichte van deze Woningbouwvereniging bepaalde, dus waarom daar geen informatie over?

De voorzitter: De wethouder.

De heer Paping: Voorzitter, ik vind de vraag van de heer Becker wat moeilijk te beantwoorden, ik was daar niet bij. Er is wel middels een collegenota is uiteindelijk daarmee het ook wel weer openbaar en inzichtelijk voor de raad geweest wat de statutenwijziging is. Maar ik moet helaas het antwoord schuldig blijven, ik wil anders daar ook wel schriftelijk op antwoorden. Maar waarom de raad destijds niet betrokken is bij de besluitvorming over de statutenwijziging of geïnformeerd is via een raadbrief, dat heb ik zo niet paraat.

De voorzitter: Dank u wel. Mijnheer Becker, u heeft een toezegging dat de wethouder schriftelijk op uw vraag. Dan, ik ging net iets te snel want ik vergat de mijnheer Van den Broek nog eventjes de kans te geven om op het antwoord op zijn vraag te reageren. Mijnheer Van den Broek.

De heer Van den Broek: Dank u wel, voorzitter. Een sympathiek antwoord van de wethouder op mijn vraag echter totaal geen antwoord op de vraag zelf. De vraag is, we hebben een andere rol dan doorgaans gebruikelijk is in deze situatie. Er wordt ons een pand aangeboden statutair, weliswaar niet gratis maar die wordt ons aangeboden. In tegenstelling tot waar normaal vanuit een commercieel perspectief een pand aangeboden wordt en eventueel een andere vorm van een vraag, had de wethouder, vindt de wethouder het niet verstandig om in het vervolg bij dit soort materie de raad wel te informeren op voorhand?

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Van den Broek. De wethouder graag met een kort antwoord, dan kunnen we nog, ja, misschien nog een of twee vragen stellen.

De heer Paping: Nou, voorzitter, ik zou daar best de toezegging op willen doen maar dit soort materie kennen we volgens mij verder ook niet. Dit is een unieke positie dus als ik dit u zou toezeggen weet ik niet wat ik u toezeg namelijk. Want wij krijgen vaker bezit aangeboden en om dat elke keer dan te melden aan de raad zou ik denk ik niet een goede zaak vinden. Maar als er weer een woningbouwvereniging met meer dan honderd woningen aangeboden worden aan de gemeente, dan ben ik gaarne bereid als dat zich voordoet om dat via de gemeenteraad te laten lopen.

De voorzitter: Dank u wel. Volgens mijn briefje heeft de SP de vraag maar ook graag aan u want als we echt nog drie vragen de kans willen geven. Korte vraag, kort beantwoord, dan gaan we het redden.

De heer Elfrink: Ja, nou ja, laat ik dan maar een hele belangrijke vraag stellen, is deze deal op enige wijze nog te hinderen door de gemeente, is die nog te breken? Want dat geeft dan inzicht op de vraag hoeveel tijd hebben wij nog? Want er zijn nog heel veel dingen die opgehelderd moeten worden.

De voorzitter: Dank u wel, de vraag is duidelijk. De wethouder.

De heer Paping: De verkoop is aan de vereniging.

De heer Elfrink: Ja, maar mijn vraag is aan u, kunt u op enigerlei wijze nog verhinderen dat dit kapitale bezit in de handen van de Rozendaalse Vastgoed Groep terechtkomt die dat gewoon gaan uitponden.

De voorzitter: De wethouder.

De heer Paping: Voorzitter, de gemeente heeft geen instrumenten om de verkoop tegen te houden.

De heer Elfrink: Niet meer.

De voorzitter: Dank u wel.

De heer Paping: Niet.

De heer Elfrink: Nou, voorzitter, nee, want u heeft afgezien van aankoop en u had wel degelijk een instrument in handen, laten we dat even vooropstellen. U heeft geen scenario's ontwikkeld, ook niet het scenario om te zeggen, we gaan knippen.

De voorzitter: Mijnheer Elfrink.

De heer Elfrink: En we gaan het geliberaliseerde bezit ...

De voorzitter: Mijnheer Elfrink, ik ga u onderbreken, de wethouder heeft het antwoord gegeven. Nu is de vraag aan mijnheer Prinsen. U kunt staan maar ik had gezegd, degene die staan, kwart voor tien is kwart voor tien, ik kan er ook niks anders van maken. Mijnheer Dijk, dan mijnheer Loos en dan sluiten we af.

De heer Dijk: Dank u wel, voorzitter. Ja, toch nog even want volgens mij zitten we nog in dat rondje, die vraag over die keuze voor label A. De wethouder geeft nog steeds zijn, ja, dat heb ik zo aangeleverd gekregen maar hij heeft er wel mee ingestemd. In de brief staat die zelfs op een gegeven moment als voorwaarde voor uitponding. Even heel precies, waarom kiezen we hier dan wel voor zo'n label A, om daaraan mee te werken en bijvoorbeeld in de prestatieafspraken met de woningcorporaties niet? Als de heer Paping zegt, ja, in één keer goed, waarom geldt dat hier dan wel en bij de woningcorporaties in de rest van Arnhem niet?

De voorzitter: Dank u wel. Mijnheer Wiggers, u kunt gaan staan maar het rondje is voorbij. Mijnheer Loos krijgt het laatste en dan is het aan de indieners van het agenderingsverzoek te bepalen hoe ze verder willen gaan. Mijnheer Loos, de afsluiting want de volgende groep staat alweer te springen.

De heer Loos: Ja, dank u, voorzitter. Ik had net aan de wethouder gevraagd dat als de wethouder eventuele addendums opstelt en of die deelt, dat wij die als eerste als raad ontvangen. En ik wil daar graag ook als raad eerst over debatteren en eventueel goedkeuren. En ik wil even uitleggen waarom. Beste bewoners, u zit, luistert wellicht, in het verleden zijn afspraken niet waargemaakt. En als er afspraken nu zijn en dat moet opgeknapt worden, dan moet dat ook waargemaakt worden. En als daarvoor uiteindelijk controle of een taak van de gemeente voor nodig is, en wellicht is die niet nodig, maar dan kunnen we dat beter helder op papier hebben op dit moment. Dus indien dat extra verzoek bij de gemeente komt, dan zie ik dat graag terug want u wilt zeker zijn dat uw verbouwing niet vertraagd wordt.

De voorzitter: De wethouder.

De heer Loos: Kan u dat toezeggen, eerst naar ons sturen?

De voorzitter: De wethouder.

De heer Paping: Voorzitter, als dat een wens is die breder gedeeld wordt in de raad, kan ik dat toezeggen.

De voorzitter: Dank u wel. Mijnheer Elfrink, het laatste woord.

De heer Elfrink: O, nee, ja, dat is meer een punt van orde want daar zijn nog heel veel vragen, volgens mij niet alleen bij mijn fractie maar ook bij andere fracties. Dus wij zouden, dat moet ik even overleggen maar ik kijk even, een vervolg willen op deze behandeling.

De voorzitter: Ik ben ervoor dat we als …

De heer Elfrink: Ja. Want ik begrijp dat de interpellatie …

De voorzitter: Dat zou …

De heer Elfrink: De urgentie daarvoor nu er niet is omdat het point of no return is al voorbij heb ik begrepen, dat is wel ernstig. Maar dat is dan zo. Maar dan hebben we dus genoeg als eerstvolgende stap aan een voortzetting van deze agendering.

De voorzitter: Dat was, u bent mij voor, ik had ook gezegd, als de tijd bijna om is dan ga ik de indieners van het agenderingsverzoek de vraag stellen hoe verder? Nou ja, de vraag stellen is misschien het antwoord al geven. Dus mijnheer Loos, u spreekt namens alle indieners, gaat u een reactie geven of gaan we de indieners een voor een af?

De heer Loos: Ja, voorzitter, het lijkt mij goed om dit wel een vervolg te geven.

De voorzitter: Dat is prima. En dan mijnheer Becker van de ChristenUnie.

De heer Becker: Blijkbaar moeten we allen ons woordje doen. Maar de ChristenUnie is ook voor nog een keer agenderen.

De voorzitter: Mijnheer Greving.

De heer Greving: Partij van de Arbeid ook.

De voorzitter: Mijnheer Van der Laak.

De heer Van der Laak: Ja, dus we moeten het gewoon.

De voorzitter: Dat is vier.

De heer Van der Laak: We hebben twee vragen behandeld.

De voorzitter: Mijnheer … Ja, precies, tweeënhalf beantwoord. Mijnheer Dijk.

De heer Dijk: Ja, vervolgvergadering.

De voorzitter: Een vervolg, maar dat het een vervolgvergadering, mijnheer Van den Broek, u gaat vast ook zeggen dat u het nog verder geagendeerd wil hebben. De eerst mogelijke datum is 15 januari.

De heer Van den Broek: Er schijnt een grote behoefte aan te zijn.

De voorzitter: Ja, helemaal prima. Dan dank ik u allen hartelijk, ook de aanwezigen in de zaal, ook nogmaals de insprekers. En dan sluiten we deze vergadering. Hartelijk dank.

GEMEENTE Arnhem

Besluit van	**7 december 2022**
Zaaknummer	**710275**

DE RAAD VAN DE GEMEENTE ARNHEM;

gelezen het voorstel van de Agendacommissie van 2 december 2022, Griffie nummer: 710275

besluit:

De concept-besluitenlijst van de raadsvergadering van 23 november 2022 vast te stellen.

De griffier,

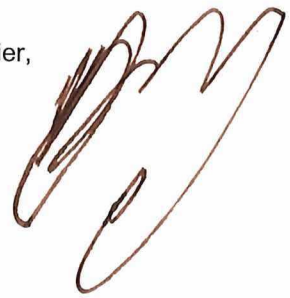

De voorzitter,

RAADSVOORSTEL

Aan de gemeenteraad

Zaaknummer **710275**

ONDERWERP: Vaststellen van de concept-besluitenlijst van de vergadering van 23 november 2022

Voorstel

De Agendacommissie stelt u voor de concept-besluitenlijst van de raadsvergadering van 23 november 2022 vast te stellen.

Bijlage

- concept-besluitenlijst van de raadsvergadering van 23 november 2022

Arnhem GEMEENTE

Besluit van	**7 december 2022**
Zaaknummer	**710275**

DE RAAD VAN DE GEMEENTE ARNHEM;

gelezen het voorstel van de Agendacommissie van 2 december 2022, Griffie nummer: 710275

besluit:

De concept-besluitenlijst van de raadsvergadering van 23 november 2022 vast te stellen.

De griffier, De voorzitter,

BESLUITENLIJST VAN DE VERGADERING VAN DE
RAAD VAN DE GEMEENTE ARNHEM OP WOENSDAG 23 november 2022

De voorzitter: Marcouch

De raadsgriffier: Kersten

Aanwezig de leden: Aït Chrif (PvdA), Bal (DENK), De Boef (GroenLinks), Brandts (D66), Van den Broek (CDA), Coenders (GroenLinks), Dayioğlu (GroenLinks), Dobbe (SP), Elfrink (SP), Eliëns (Partij voor de Dieren), Van Engelenburg (VVD), Eppich (VVD), Groot (Arnhem Centraal), De Groot (Partij voor de Dieren), Heemskerk (D66), Hogenhout (GroenLinks), Kemperman (D66), Koorn (CDA), Kraaijenbrink (Arnhem Centraal), Kumas (VVD), Van der Laak (Arnhem Centraal), Loor (D66), Luurssen (Forum Voor Democratie), Manders (Arnhem Centraal), Maref (VVD), Van Munster (PvdA), Nede (ChristenUnie), Neutkens (Volt), Noomen (GroenLinks), Pape (VVD), Prinsen (GroenLinks), Quint (GroenLinks), Scholten (Volt), Simonis (GroenLinks), Usta (DENK), Verheij (PVV), Visser (PvdA), Wiggers (Arnhemse Ouderen Partij), Zwijnepoel (D66).

Aanwezig de wethouders: Bouwkamp, Van der Geijn, Kundić, Lauriks, Roelofs, Smeulders, Van der Wel

Begintijd vergadering : 21.15 uur
Eindtijd vergadering : 23:15 uur

BESLUITEN:
Agendapunt:

4.3 Vaststellen van de concept-besluitenlijst van de vergadering van 9 november 2022	Het voorstel is met algemene stemmen aangenomen.
4.4 Vaststellen van de lijst van ingekomen stukken en ter inzage gelegde stukken voor de gemeenteraad	Het voorstel is met algemene stemmen aangenomen.
5.1 Vaststellen: Zienswijze op concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau voor Milieueffectrapportage Regionale Energiestrategie Arnhem Nijmegen	Het voorstel is met algemene stemmen aangenomen.
5.2 Vaststellen: Intekenen regionale agenda 2023-2024 Groene Metropoolregio	Het voorstel is met algemene stemmen aangenomen.
6.1 Herstemming amendement "Geen deelscooters naar Arnhem halen" (22A81)	Het amendement "Geen deelscooters naar Arnhem halen" (22A81) van de fracties SP, PvdA en Forum voor Democratie is met 23 stemmen voor en 16 stemmen tegen aangenomen. In verband met het aannemen van dit amendement 22A81 zijn de amendementen "Geen rommelige deelscooters in Arnhem" (22A68) en "Deelscooters in Arnhem op vaste plekken" (22A79g) niet meer in stemming gebracht.
6.2 Vaststellen: Verordening Vertrouwenscommissie herbenoeming burgemeester 2023	Het voorstel is met algemene stemmen aangenomen.
6.4 Vaststellen: Bedrijveninvesteringszone Korenkwartier 2023-2027	Het voorstel is met 36 stemmen voor en 3 stemmen tegen aangenomen.
7.1 Vaststellen: Verstedelijkingsstrategie Arnhem Nijmegen Foodvalley	De motie "Instellen raadswerkgroep stadsontwikkeling" (22M115) van de fracties Arnhem Centraal, GroenLinks en Volt is met 34 stemmen voor en 5 stemmen tegen aangenomen. Het voorstel is met 35 stemmen voor en 4 stemmen tegen aangenomen.
7.2 Vaststellen: Wijziging van de APV Hoofdstuk 2, afdelingen 4 en 5	Het amendement "Gelijkende waar onderbouwen" (22A50) van de fractie D66 en Partij voor de Dieren is met 17 stemmen voor en 22 stemmen tegen verworpen. Het amendement "Blowverbod rondom scholen" (22A52) van de fracties ChristenUnie, D66, PvdA en CDA is met 35 stemmen voor en 4 stemmen tegen aangenomen. Het amendement "Gebiedsontzegging" (artikel 2.4.3, lid 1 en 2 APV) (22A83) van de fracties SP en VVD is met 35 stemmen voor en 4 stemmen tegen aangenomen. De motie "Toezichthouder coffeeshops" (22M114) van de fracties ChristenUnie, PvdA, Arnhemse Ouderen Partij, CDA, VVD en Arnhem Centraal is met 23 stemmen voor en 16 stemmen tegen aangenomen.

Zaaknummer: 707389

	De motie "Jaarlijks leren over veiligheid" (22M182) van de fractie SP is met 24 stemmen voor en 15 stemmen tegen aangenomen. Het voorstel is met 30 stemmen voor en 9 stemmen tegen aangenomen.
8.1 Motie vreemd aan de agenda "Eerlijke verdeling van vluchtelingen over alle gemeenten" (22M180)	De motie vreemd aan de agenda "Eerlijke verdeling van vluchtelingen over alle gemeenten" (22M180) van de fractie SP is met 10 stemmen voor en 29 stemmen verworpen.

De raadsgriffier,

Kersten

De voorzitter,

Marcouch

Bijlage: Overzicht stemmingen PA 23 november 2022

GEMEENTE Arnhem

Besluit van	7 december 2022
Zaaknummer	710275

DE RAAD VAN DE GEMEENTE ARNHEM;

gelezen het voorstel van de Agendacommissie, d.d. 2 december 2022, zaaknummer: 710275

besluit:

De "Lijst van ingekomen Stukken" van 21 november 2022 tot en met 30 november 2022 vast te stellen.

De griffier,

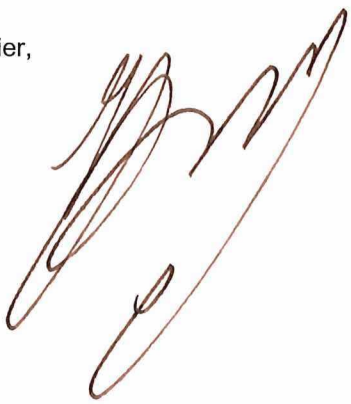

De voorzitter,

RAADSVOORSTEL

Aan de gemeenteraad

Zaaknummer **710275**

ONDERWERP: Vaststellen van de lijst van ingekomen stukken voor de raadsvergadering van 7 december 2022

Voorstel

De Agendacommissie stelt u voor de "Lijst van Ingekomen Stukken" van 21 november 2022 tot en met 30 november 2022 vast te stellen.

Als raadslid kunt u de ingekomen stukken inzien via het Bestuurlijk Informatiesysteem (iBabs).

Bijlage

- Lijst van Ingekomen stukken (21 november tot en met 30 november 2022)

Gemeente Arnhem

Besluit van	7 december 2022
Zaaknummer	710275

DE RAAD VAN DE GEMEENTE ARNHEM;

gelezen het voorstel van de Agendacommissie, d.d. 2 december 2022, zaaknummer: 710275

besluit:

De "Lijst van ingekomen Stukken" van 21 november 2022 tot en met 30 november 2022 vast te stellen.

De griffier, De voorzitter,

Lijst van Ingekomen stukken (21 november 2022 tot en met 30 november 2022)			
Datum	**Afzender**	**Titel**	**Advies**
21-11-2022	Dhr. J. S.	Uitnodigingen evenementen ambtenaren gemeente Arnhem	Voor kennisgeving aannemen
23-11-2022	VPPG	Brief aan griffiers in gemeenteland	Voor kennisgeving aannemen
23-11-2022	Nederlandse Vereniging voor Raadsleden	Herfstbrief 2022 Nederlandse Vereniging voor Raadsleden	Voor kennisgeving aannemen
24-11-2022	Stichting Trolleymaterieel Arnhem	Gemeentelijk erfgoed en bemiddeling	Kopie van aan college en/of burgemeester gerichte mail/brief, voor kennisgeving aannemen
25-11-2022	Bewonersplatform Arnhem6811	Help! Verbeter alsjeblieft de leefbaarheid in het centrum van Arnhem!	Kopie van aan college en/of burgemeester gerichte mail/brief, voor kennisgeving aannemen

GEMEENTE Arnhem

Besluit van	7 december 2022
Zaaknummer	581995

DE RAAD VAN DE GEMEENTE ARNHEM;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 13 juli 2021, nummer: 581995;

gelet op artikel 160 van de Gemeentewet;

besluit:

1. het college opdracht te geven om tot een vernieuwde Koersnota Van Wijken Weten 2.0 te komen waarin de aanbevelingen uit het onderzoeksrapport worden vertaald in drie hoofdopgaven: 1) koesteren wat goed is 2) stedelijke opgaven en wijkopgaven bundelen en 3) de uitvoering versterken. Deze Koersnota ter besluitvorming aan de raad aan te bieden.
2. het college de opdracht te geven om op basis van Koersnota 2.0 tot een Implementatieplan te komen.

De griffier,

De voorzitter,

RAADSKAMERADVIES

Evaluatie Van Wijken Weten vervolg M1 – 23 november 2022

Raadsvoorstel ‘Evaluatie Van Wijken Weten’

Portefeuillehouder:	M. Lauriks
Resultaat van bespreking:	

Aanwezig
De raadsleden/fractievolgers Zevenbergen (Volt), Bal (DENK), Eliëns (PvdD), Visser (PvdA), Jansen (CU), Wiggers (AOP), Pape (VVD), Van der Laak (AC), Heemskerk (D66), Quint (GroenLinks) Koorn (CDA) De fracties van de SP, PVV, FvD waren niet aanwezig.

Verder aanwezig: Lauriks (wethouder), Willemen (programmamanager)

Bespreking
De voorzitter ligt toe dat er op 19 oktober een informatieve sessie heeft plaatsgevonden met de rekenkamer over de Rekenkamerbrief Van Wijken Weten. Aan het einde van deze raadskamerbehandeling is geconcludeerd dat het onderdeel vanuit de rekenkamer is afgerond. Vervolgens is de raadskamer op 16 november gestart met de I/M1 over de Evaluatie welke is uitgevoerd door het college. De raadskamer is toen geëindigd midden in de eerste termijn van het college. Vandaag wordt er daarom gestart waar de portefeuillehouder op 16 november geëindigd is. De wethouder beantwoord de resterende vragen vanuit de eerste termijn. Vervolgens vindt er een tweede termijn plaats vanuit de raadskamer, waarin door meerdere fracties wordt aangegeven dat zij graag snel de Koersnota 2.0 zien verschijnen. Er worden geen moties of amendementen aangekondigd. De wethouder beantwoord de in de tweede termijn gestelde vragen.

Toezegging(en)

Aanvulling op procesnotitie Koersnota Van Wijken Weten 2.0
Wethouder Lauriks zegt toe om in nog op te stellen ‘procesnotitie richting de Koersnota Van Wijken Weten 2.0’ mee te nemen hoe en wanneer er gesprekken tussen de raad en de TLO’s kunnen worden georganiseerd.

Diversiteit als aandachtspunt in de Koersnota Van Wijken Weten 2.0
*W*ethouder Lauriks zegt toe diversiteit mee te nemen als aandachtspunt in de Koersnota Van Wijken Weten 2.0

Conclusie
De voorzitter heeft aan het einde van de beraadslaging geconcludeerd dat de meningsvormende fase 1 is afgerond. Het voorstel zal in verband met het feit dat er geen aangekondigde moties en amendementen zijn, worden doorgeleid naar besluitvorming als hamerstuk.

De raadsadviseur, De voorzitter,

RAADSKAMERADVIES

Evaluatie Van Wijken Weten vervolg M1 – 23 november 2022

M. Piscaer

L. Manders

RAADSVOORSTEL

Aan de gemeenteraad

Zaaknummer 581995

Onderwerp: Evaluatie van Wijken Weten

Voorstel

1. Het college opdracht te geven om tot een vernieuwde Koersnota Van Wijken Weten 2.0 te komen waarin de aanbevelingen uit het onderzoeksrapport worden vertaald in drie hoofdopgaven: 1) koesteren wat goed is 2) stedelijke opgaven en wijkopgaven bundelen en 3) de uitvoering versterken. Deze Koersnota ter besluitvorming aan de raad aan te bieden.
2. Het college de opdracht te geven om op basis van Koersnota 2.0 tot een Implementatieplan te komen.

Inleiding

In de afgelopen jaren heeft Arnhem op basis van de Koersnota 'Van Wijken Weten' werk gemaakt van meer wijksturing. Er zijn door uw raad stevige ambities neergezet met een duidelijke visie op bestuurlijke vernieuwing. Dat betekent iets voor de stedelijke opgaven en voor de wijze waarop we deze vernieuwing samen met inwoners en organisaties in de stad organiseren. Met uw raad is afgesproken Van Wijken Weten te evalueren. De evaluatie is uitgevoerd en de uitkomsten daarvan leggen we aan u voor. Tevens vragen we u in te stemmen met het vervolg, gericht op het verder verbeteren van wijksturing.

Hoewel de evaluatie kritisch is op onderdelen is ons duidelijk dat Arnhem echt goud in handen heeft met het wijkgericht werken. De onderzoekers constateren dat de Arnhemse aanpak van wijksturing succesvol is en op onderdelen verder doorontwikkeld moet worden. Wij blijvende goede dingen doen voor de stad en voor onze inwoners en zien voldoende aanleiding om dat vorm te blijven geven met een aanpak samen met onze samenwerkingspartners. Of dat nu zorginstellingen zijn, woningcorporaties, bedrijven of dat het gaat om de gezondheidsdienst, welzijnsorganisaties of de politie. Uit de uitgevoerde evaluatie blijkt dat het goed gelukt is om bewoners en stakeholders in onze wijken daadwerkelijk meer invloed te geven. De gemeente Arnhem wordt meer dan voorheen het geval was als nabij ervaren. Daarmee is een belangrijke stap gezet in de uitvoering van de filosofie achter de Koersnota: werken vanuit de leefwereld van bewoners in plaats van dat de gemeente vertelt en doet wat vanuit het perspectief van de overheid nodig is. Dat is een belangrijke paradigmaverschuiving.

De evaluatie heeft langer geduurd dan gepland. Maar ook dat hoort bij een organisch en meerjarig proces. We presenteren de onderzoeksbevindingen nu tegelijkertijd met het onderzoek dat door de Rekenkamer is uitgevoerd. In de afgelopen jaren is uw raad geïnformeerd door middel van diverse voortgangsrapportages en via de reguliere planning en control cyclus over de verschillende wijkprogramma's en plan van aanpak. Méér transparantie, méér kracht van burgers en méér participatie van burgers staan nog steeds hoog op de wensenlijst van uw raad. Het college gaat in het vervolg deze ontwikkelingen nog beter in samenhang met elkaar brengen.

Van Wijken Weten is in essentie een vorm van bestuurlijke vernieuwing waarbij de gemeente dichterbij inwoners is georganiseerd. Zoals vastgelegd in de koersnota is de tussenbalans opgemaakt. Dit met als doel om te leren van de afgelopen jaren, mede vanuit het perspectief van de inwoners, partners en vanuit

Arnhem GEMEENTE

het perspectief van het bestuur en de ambtenaren. Deze leermomenten zijn vertaald naar verbetermogelijkheden en de doorontwikkeling van het concept wijksturing.

In de bijlagen is het onderzoeksrapport Evaluatie Van Wijken Weten van onderzoeksbureau Regioplan bijgevoegd. Deze evaluatie stimuleert ons om met elkaar een vervolgstap te zetten. Tegelijkertijd vragen de aanbevelingen om een nadere uitwerking. Een uitwerking die we de komende periode invullen. Graag doen we dat ook met input vanuit uw raad zodat er een gezamenlijk proces ontstaat. We willen bereiken dat de volgende aanbevelingen uit het evaluatierapport worden vertaald naar concrete opgaven in de Koersnota Van Wijken Weten 2.0.

Beoogd effect

Wijksturing is de ambitie van de gemeente Arnhem om te willen sturen vanuit de leefwereld van de inwoners. Niet alleen om burgers (meer) invloed te geven op hun directe leefomgeving, maar ook om effectiever als gemeente de goede keuzes te maken in de uitvoering. Wijksturing vindt plaats ‘van buiten naar binnen’ en is dus vraaggericht. De wijken van Arnhem zijn geclusterd in acht gebieden die elk een eigen wijkprogramma hebben. De Teams Leefomgeving (TLO’s) vormen de schakel tussen het stedelijk bestuur en het wijkbestuur: zij halen de agenda’s op bij inwoners en andere stakeholders en vertalen deze naar wijk-programma’s, daarbij rekening houdend met de stedelijke programma’s en hun consequenties voor de wijken.

We willen bereiken dat de volgende aanbevelingen uit het evaluatierapport worden vertaald naar concrete opgaven in de Koersnota Van Wijken Weten 2.0. Hieronder nemen we de letterlijke tekst op uit de aanbevelingen van onderzoeksbureau Regioplan:

Strategische aanbeveling (zie onderzoeksrapport)
1. Stel enkele ambities bij, faciliteer de uitvoering van de koersnota beter en formuleer de ambities duidelijker. De ambities van de gemeente Arnhem met betrekking tot de wijksturing zoals verwoord in de Koersnota en ook in het document ‘Zo werken we in Arnhem’ zijn hoog en de vraag is of deze ambities in de afgelopen periode te hoog zijn gebleken. Deze vraag is zowel met een ja als met een nee te beantwoorden.

- Ja, de ambities zijn te hoog gebleken daar waar het met name gaat om de samenwerking tussen de sociale (wijk)teams en de TLO’s. De daaraan gekoppelde ambitie, het terugdringen van de vraag naar maatwerkvoorzieningen en specialistische hulp, is niet reëel gebleken, niet in de laatste plaats omdat de samenwerking tussen de TLO’s en de sociale wijkteams in dat opzicht nog niet goed van de grond gekomen is. Bovendien is het terugdringen van de vraag naar maatwerkvoorzieningen en specialistische hulp van veel meer factoren afhankelijk dan van die samenwerking, factoren die buiten de beïnvloedingssfeer liggen van de sociale wijkteams en de TLO’s.
- Nee, de ambities zijn reëel, bijvoorbeeld daar waar het gaat om de burgerparticipatie en de samenwerking met de kernorganisatie (de mal en contramal samenwerking), maar het realiseren van die ambities moet worden gefaciliteerd, zowel op het organisatorische vlak als op het vlak van de werkcultuur. Het in de koersnota aangekondigde uitvoeringsplan zou daarin hebben moeten voorzien, maar dat plan is er niet gekomen.
- De centrale ambitie uit de koersnota, ‘de bewoners daadwerkelijk invloed te geven op de gemeentelijke keuzes t.a.v. de (belangrijkste) opgaven in de wijk en de inzet van menskracht en middelen’, kan op veel verschillende manieren geïnterpreteerd worden. Wat wordt verstaan onder ‘daadwerkelijk meer invloed geven’, wat zijn ‘de (belangrijkste) opgaven’ in de wijk, wat betekent het dat ‘de begroting substantieel wordt omgevormd in wijkbudgetten, waarbij de wijkteams maximale ruimte geboden wordt om te komen tot voor de wijk optimale keuzes’? Dit zijn geweldige ambities die

veel interpreteerruimte bieden en waarvan we in dit onderzoek hebben geconstateerd dat die ruimte door de diverse betrokken partijen ook daadwerkelijk verschillend geïnterpreteerd wordt, wat de samenwerking tussen de partijen niet ten goede is gekomen. Het beter uitwerken van deze ambities en dus het begrenzen van de interpreteerruimte, zal ten goede komen aan de uitvoerbaarheid van de ambities zoals geformuleerd in de koersnota.

Tactische aanbeveling (zie onderzoeksrapport)
2. Ga door met de wijksturing, maar vul dit concept nader in, zowel bestuurlijk als ambtelijk, maar ook financieel.

- Met betrekking tot de facilitering van de driehoek door de afstemming tussen met name de wijk-managers en de bestuursadviseurs beter te organiseren en meer structuur te geven. Betrek daarbij ook de managers van de sociale teams. Maak voor de verschillende beleidsthema's concrete afspraken over hoe de wijkbelangen en de stedelijke belangen zich tot elkaar verhouden en wat daarvan de consequenties zijn voor het besluitvormingstraject.
- Zorg ervoor dat dergelijke afspraken ook uiteindelijk in de beleidsprogramma's worden opgenomen, zodat die programma's meer geënt zijn op die belangenafwegingen en een steviger fundament krijgen in de wijken.
- Verbind aan die belangenafweging ook de budgettaire consequenties waardoor het voor alle betrokkenen duidelijker wordt welk budget vrij besteedbaar is vanuit de wijken en op welke budgetten de wijken kunnen meedenken en meebeslissen over de uiteindelijke besteding.
- Zorg ervoor dat ook op het niveau van het programmamanagement en het hoger management een organisatiestructuur wordt ontwikkeld waar het geluid van de wijken permanent kan doorklinken, een structuur van waaruit ook expliciet gewerkt wordt aan het integreren van de vier sturingsprincipes waardoor het wijkperspectief niet langer wordt beschouwd als een 'los' perspectief dat er af en toe bijgehaald moet worden. Daardoor wordt het mogelijk dit perspectief expliciet mee te nemen als er nieuwe programma's worden opgesteld.
- En last but not least, zet een programma op dat expliciet is gericht op het realiseren van een cultuurverandering bij alle ambtenaren én bij de bestuurders met als doel een werkcultuur te creëren waarin het wijkperspectief integraal deel uitmaakt van de werkhouding van de ambtenaar en de bestuurder. De vier sturingsprincipes staan niet naast of tegenover elkaar, maar vullen elkaar juist aan, en soms prevaleert de een en soms de ander, maar altijd moet die integrale afweging gemaakt worden.

C. Uitvoerende aanbeveling (zie onderzoeksrapport)
3. Doe meer aan verwachtingsmanagement richting de inwoners door duidelijk te maken wat de inwoners wel en niet kunnen verwachten van de wijksturing. Benoem daarbij wat de grenzen van de wijk-opgaven zijn en wat de opgaven zijn voor de stad. Geef daarbij ook aan wat de grenzen zijn van de invloed die inwoners kunnen uitoefenen op deze opgaven; tot hoever reikt die invloed en hoe kan die invloed het beste geeffectueerd worden. Kijk daarbij nog eens met een schuin oog naar de klassieke participatieladder die verschillende niveaus van inspraak benoemt, van zelfbestuur/de burger als opdrachtgever (the right to challenge) tot het recht op informatie/geconsulteerd worden. Maak in ieder geval een onderscheid naar:

- (kleine) projecten in de openbare ruimte die niet interfereren met grote RO-projecten en snel gerealiseerd zouden kunnen worden, zonder noemenswaardige consequenties voor aanpalende wijken;
- grote RO-projecten die vanuit programma's stadsbreed moeten worden opgepakt, maar wel impact hebben op de wijken, maar waarop vanuit de wijk minder directe invloed kan worden uitgeoefend;
- (kleine) projecten in het sociaal domein die direct van invloed zijn op de sociale cohesie in de wijk;

- grotere projecten in het sociaal domein gerelateerd aan de wettelijke taken van de gemeente (Jeugdwet, Wmo, Participatiewet) die zorggerelateerd zijn en waarop vanuit de wijk minder directe invloed kan worden uitgeoefend.

We hebben de aanbevelingen vertaald in drie concrete opgaven:
1. we koesteren wat goed is;
2. we verbeteren de samenhang van wijksturing en stedelijke programma's;
3. we versterken de uitvoering.

Opgave 1: We koesteren wat goed is

Basisgedachte van Van Wijken Weten is dat de gemeente er voor de belangen van de inwoners is. Laagdrempelig en toegankelijk met een goede kennis van de wijken en zichtbaar voor inwoners. Onze mensen aanwezig aan de voorkant (in de wijken) waarbij de wijkmanagers Arnhemmers haarfijn weten uit te leggen hoe zij ondersteund (kunnen) worden door de gemeente.

Het idee om de organisatie ‘naar de wijken te richten' vraagt echt om een grote verandering van denken, doen en organiseren. Na jarenlang gehandeld te hebben vanuit een leidend perspectief (gemeente als beleidsmaker en uitvoerder) moest het perspectief anders worden: de gemeente maakt met burgers en stakeholders beleid en geeft samen invulling aan de uitvoering. Dat kost tijd en vraagt om vasthoudendheid. We hebben belangrijke stappen gezet, zoals ook door de evaluatie wordt geduid, maar er bestaat nog veel potentie en we moeten en kunnen verder professionaliseren.

We stellen uw raad voor om de Koersnota Van Wijken Weten uit 2015 te vertalen in een vernieuwde versie. Deze Koersnota 2.0 bieden wij u voor het eind van 2021 aan. We herijken daarin de 22 uitgangspunten op basis van de evaluatie, de uitkomsten van het Rekenkamerrapport én op basis van de zienswijze van uw raad. De ambities die neergelegd zijn in de Koersnota zijn ambitieus en kennen een lange termijn perspectief. De filosofie van de koersnota is en blijft inspirerend om verdere vervolgstappen te zetten.

De Koersnota 2.0 moet wat het college betreft:

1. de inspiratie die van de eerste koersnota uitgaat vasthouden en tegelijk de ambitie plaatsen in de bestaande omstandigheden en tijd;
2. de ambitie van bestuurlijke vernieuwing vasthouden voor de lange termijn en vanuit de ervaringen van de afgelopen jaren meer aansluiting zoeken bij de kracht van inwoners en de wijken. We willen verwachtingen van inwoners, partners, bestuur en werkorganisatie conform de aanbevelingen een duidelijke plaat geven;
3. focus houden op het sociale domein én meer oog hebben voor de integrale vraagstukken in de wijk en de samenhang tussen het sociale en fysieke domein en op het terrein van veiligheid.
4. duidelijkheid geven over de verdeling van de budgetten over de wijken en de stedelijke opgaven. We geven zodoende richting aan het inzetten van budgetten ten behoeve van wijken en inwoners onder andere in relatie tot het budgetrecht van de raad en de stedelijke (geoormerkte) budgetten in de programma's.
5. duidelijkheid geven over de mandaatsverdeling tussen wijken en stedelijke opgaven. We geven daarmee meer richting aan de taken en verantwoordelijkheden van de Teams Leefomgeving en bakenen af op welke inhoudelijke domeinen de wijkmanagers een rol hebben. De rol van de wijkmanagers in stedelijke programma's wordt duidelijk beschreven.
6. de bestuurlijk-organisatorische inbedding beschrijven.

Opgave 2: wijksturing en stedelijke programma's

Wijksturing kan niet zonder stedelijke sturing en vice versa. Het gaat om het richten van doelen, instrumenten en middelen. Als we de werkloosheid willen aanpakken in een wijk dan moet er kennis zijn van hoe bewoners ondersteund kunnen worden in hun weg naar werk. Als er sprake is van een incident in een wijk dan moet er door Team Leefomgeving snel geschakeld worden met de afdeling Veiligheid en met samenwerkingspartners zoals de politie. Er zijn voorbeelden waar dit al goed gaat, maar het kan en moet nog beter. De wijkmanagers van de Teams Leefomgeving zijn dagelijks in de wijken aanwezig. Zij moeten zoeken naar integrale oplossingen voor problemen. Zij werken daarvoor nauw samen met de specialisten die werken aan de stedelijke opgaven.

Alle kennis kan nooit bij één wijkmanager zitten dus moeten wijkmanagers in hun opdracht om er echt te zijn voor de wijk en de bewoners goed worden ondersteund. Bij Openbare Ruimte gaat dit vaak al goed. Bij het sociaal domein vraagt het meer aandacht en dat geldt ook voor veiligheid en aanpak van overlast.

Constatering in de evaluatie is dat wijksturing en programmasturing elkaar nog niet op alle vlakken versterken. Dit speelt zowel bestuurlijk als ambtelijk. Dat betekent dat we organisatorisch wijken en stedelijke programma's meer gaan samenbrengen. Dit alles vanuit de doelen die we willen bereiken en de opgaven waar we met elkaar voor staan. De Koersnota zegt dat wijkbelangen doorslaggevend zijn, maar de realiteit vraagt om een secure afweging ten opzichte van stedelijke belangen. In een verdere verbetering van onze organisatie is het dan ook niet de vraag hoe spanning te voorkomen. We willen we juist optimaal gebruik maken van de spanning en dit vertalen naar inspanningen.

Wat betreft samenwerking en afstemming constateert de evaluatie ook dat er verbeterpotentieel ligt tussen de TLO's en de sociale wijkteams. Bij de raadsbehandeling van de herijking welzijn / Samen Werken aan een Sterke Sociale Basis is door uw raad aangegeven dat goede samenwerking tussen de wijkteams cruciaal is om bewoners te betrekken en om samen zorg te kunnen bieden aan de meest kwetsbare inwoners. Maar ook om voorzieningen te bouwen die helpen om wijken leefbaar te houden voor jongeren en ouderen. De in de evaluatie genoemde voorbeelden zodat de JOP's in Schuytgraaf en de Bakermat in Noord West Arnhem bieden kansen om op voor te borduren. In het najaar van 2021 schrijven wij samen met de Sociale Wijkteams een uitvoeringsplan gebaseerd op de nieuwe visie Sociaal Domein die binnenkort naar uw raad komt. In de praktijk zien we overigens dat via de Sociale Tafel en Fysieke tafel (openbare ruimte en veiligheid) partijen elkaar steeds beter weten te vinden.

Opgave 3: we versterken de uitvoering

Met Van Wijken Weten wilden we echt vanuit de wijken werken. Dáár moet het verschil gemaakt worden voor de mensen en dat vraagt om een goede uitvoering. Wijkmanagers zijn vaak adviseur, partner, verbinder, beslisser, opdrachtgever en aanjager tegelijkertijd. We gaan de wijksturing in elk geval op twee onderdelen verbeteren: we vereenvoudigen de financiën en werken aan een betere rolneming door de wijkmanagers.

A. Financiën vereenvoudigen en richten op daadwerkelijke invloed vanuit de wijken
De evaluatie doet geen uitspraken over de effectiviteit van de inzet van financiën in de wijk ten opzichte van ‘centraal’ georganiseerde middelen. Wel blijkt het construct van het toeschrijven van middelen aan de wijken, die vervolgens weer terug gemandateerd worden, niet optimaal voor wat betreft verantwoordelijkheden en effectiviteit. Het beeld ontstaat soms dat wijken over honderden miljoenen euro's beschikken met de daarbij behorende verwachtingen. En dat terwijl de realiteit is dat het werkelijk

vrij besteedbare budget aanzienlijk kleiner is. We willen in de verdere ontwikkeling van de inrichting van de financiering richting wijken opnieuw in beeld brengen wat de meest effectieve wijze van middelenverdeling is.

B. Rolneming wijkmanagers
De wijkmanagers van de Teams Leefomgeving hebben een belangrijke rol gekregen. Zij zijn het gezicht van de gemeente Arnhem en de eerste ingang voor inwoners. We willen het lerend vermogen van de wijkmanagers verder versterken en bezien ook of de capaciteit en de kwaliteit van de uitvoering per gebied optimaal is. Dat vraagt om flexibiliteit en wellicht om andere vormen van bewonersondersteuning.

Samenwerking van de Teams Leefomgeving met de collega's van strategie, beleid en regie (programmamanagers en bestuursadviseurs) en de financiële en juridische collega's is cruciaal. Het staat in onze werkorganisatie niet ter discussie sturen vanuit de inwoners enorm van meerwaarde is. Om de gewenste organisatiemechanismen goed te laten werken maken we daarom een organisatiebreed implementatieplan met aandacht voor onder andere:
- integraal werken in relatie tot de thema's van de programma's;
- effectievere en efficiëntere inzet van middelen voor de stad;
- huisvestingsmogelijkheden in de wijken;
- de werkwijze ten aanzien van ondergemandateerde budgetten.

Argumenten

1.1 De evaluatie levert verbeterpunten op

De evaluatie levert op hoofdlijnen verbeterpunten op die in de komende periode op strategisch, tactisch en operationeel niveau vertaald moeten worden. Dit heeft mede gevolgen voor de wijze waarop de organisatie werkt.

1.2 De verbeterpunten geven richting aan het vervolgproces

Door de verbeterpunten te vertalen naar drie opgaven geven we richting aan het vervolgproces.

Kanttekeningen en risico's

1.1 Wijksturing en programmasturing moeten elkaar versterken

Belangrijke constatering in de evaluatie is dat de verschillende sturingsparadigma's binnen onze gemeente nog niet volledig op elkaar afgestemd zijn. Wijksturing en programmasturing versterken elkaar nog niet op alle vlakken. Dat betekent dat we organisatorisch wijken en stedelijke programma's beter gaan samenbrengen en de gezamenlijke waardevolle (in)spanning(en) beter gaan benutten.

Participatie

Uitvoering van de evaluatie vond plaats door middel van een uitgebreid participatieproces. De evaluatie is begeleid door de Stuurgroep Van Wijken Weten. De onderzoekers en de stuurgroep hebben periodiek overleg gehad over de tussentijdse bevindingen en de voortgang van de evaluatie.

De oorspronkelijke evaluatieopdracht omvatte een analyse van acht casussen waarbij in gesprek is gegaan met medewerkers van de TLO´s, bewoners en externe stakeholders. De evaluatie is afgerond met een groepsgesprek met een delegatie van de wijkteams, de sociale wijkteams, de bestuursadviseurs uit de kernorganisatie, de bewonersplatforms en de stedelijke partners waarin is gereflecteerd op de belangrijkste bevindingen en conclusies van de evaluatie en de consequenties daarvan voor de toekomst van het concept wijkgericht werken. Ten slotte zijn deze consequenties besproken met enkele managers en de wethouder grondzaken, vastgoed, mobiliteit.

De algemene analyse is breder getoetst in een digitale enquête onder de wijkmanagers, de managers van de sociale wijkteams, de bewonersplatforms en een veertigtal bij de casussen betrokken ambtenaren van de kernorganisatie.

Als voorlaatste stap in het onderzoek zijn groepsgesprekken gevoerd met een delegatie van wijkmanagers, managers van de sociale wijkteams, bij de casussen betrokken ambtenaren, programmamanagers van de gemeente Arnhem, het managementteam Arnhem en enkele stedelijke partners.

De casusanalyses, de enquêtes en de toelichtende en toetsende gesprekken vormden het bronmateriaal voor de integrale eindanalyse en de eindrapportage zoals die thans voor u ligt. Het concept van dit rapport is doorgesproken met de Stuurgroep.

Het evaluatierapport is na vaststelling besproken met programmamanagers en met de leden van Management Team Arnhem (MTA)

Financiën

De resultaten van de evaluatie heeft geen directe financiële consequenties. De uitwerking ervan heeft dat mogelijk wel voor wijkbudgetten en voor programmabudgetten.

Uitvoering

De uitvoering in drie concrete opgaven is beschreven onder 'beoogd effect' als uitvloeisel van de aanbevelingen uit het onderzoeksrapport.

Communicatie

De Teams Leefomgeving zullen via de wijkkanalen inwoners en organisaties informeren.

Bijlagen

Stukken voor gemeenteraad

- Rapport Evaluatie Van Wijken Weten
- Koersnota Van Wijken Weten (december 2015)

RAADSVOORSTEL

Besluit van	
Zaaknummer	581995

DE RAAD VAN DE GEMEENTE ARNHEM;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 13 juli 2021, nummer: 581995;

gelet op artikel 160 van de Gemeentewet;

besluit:

1. het college opdracht te geven om tot een vernieuwde Koersnota Van Wijken Weten 2.0 te komen waarin de aanbevelingen uit het onderzoeksrapport worden vertaald in drie hoofdopgaven: 1) koesteren wat goed is 2) stedelijke opgaven en wijkopgaven bundelen en 3) de uitvoering versterken. Deze Koersnota ter besluitvorming aan de raad aan te bieden.
2. het college de opdracht te geven om op basis van Koersnota 2.0 tot een Implementatieplan te komen.

De griffier, De voorzitter,

Gemeente Arnhem

REGIOPLAN
BELEIDSONDERZOEK

Evaluatie
Van Wijken Weten

Evaluatie Van Wijken Weten

- EINDRAPPORT -

Auteurs
Melissa van der Grift, MSc
Wiebe Korf, MSc
Drs. Frank Kriek

Amsterdam, 19 mei 2021
Publicatienr. 20009

© 2021 Regioplan, in opdracht van de gemeente Arnhem

Het gebruik van cijfers en/of teksten als toelichting of ondersteuning in artikelen, scripties en boeken is toegestaan mits de bron duidelijk wordt vermeld. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand en/ of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of op enige andere manier zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Regioplan. Regioplan aanvaardt geen aansprakelijkheid voor drukfouten en/of andere onvolkomenheden.

REGIOPLAN

Inhoudsopgave

1 De wijksturing in Arnhem geëvalueerd 1
1.1 Inleiding 1
1.2 Doel en vraagstelling 1
1.3 Aanpak en methodiek 2

2 Wijksturing 5
2.1 De beleidsinhoudelijke uitgangspunten van Van Wijken Weten 5
2.2 De organisatorische invulling van Van Wijken Weten 6
2.3 Projecten in de wijk: een omschrijving van acht casussen 8
2.4 Projecten in de wijk: de bevindingen uit de acht casussen 11

3 Beantwoording onderzoeksvragen, conclusies en aanbevelingen 15
3.1 Beantwoording onderzoeksvragen 15
3.2 Conclusies 21
3.3 Aanbevelingen 22

Bijlage 1 – Het functioneren van het concept TLO in de wijken 25
Capaciteit van TLO's 25
Intermediaire functie van TLO's 26
Samenwerking in de wijken 28

Bijlage 2 – Samenwerking TLO's, kernorganisatie en wijkteams 32
Positie TLO's richting kernorganisatie 32
Positie kernorganisatie richting TLO's en wijken 33
Samenwerking tussen TLO's en sociale wijkteams 37

Bijlage 3 – Sturen vanuit het perspectief van de inwoners 39
Vraaggestuurd werken 39
Invloed van inwoners op wijkprogramma's 40
Inwonerparticipatie 42
Resultaten van wijksturing 44

Bijlage 4 – De financiering van het programma Van Wijken Weten 45
Ondermandatering 45
Financieel overzicht 45
Effectiviteit bepalen 46
Beeld van het rendement 47

REGIOPLAN
BELEIDSONDERZOEK

Evaluatie Van Wijken Weten

1

1 De wijksturing in Arnhem geëvalueerd

1.1 Inleiding

Voor u ligt het verslag van de evaluatie van het wijkgericht werken in Arnhem. Deze evaluatie is uitgevoerd door Regioplan Beleidsonderzoek in opdracht van de gemeente Arnhem, startte in maart 2020 en is in april 2021 afgerond.

Het concept wijksturing is nader ingevuld via het programma Van Wijken Weten. In de *Koersnota Van Wijken Weten* is de grondgedachte achter het wijkgericht werken als volgt verwoord: "….Wijksturing is de ambitie van de gemeente Arnhem om te willen sturen vanuit de leefwereld van de inwoners. Niet alleen om burgers (meer) invloed te geven op hun directe leefomgeving, maar ook om effectiever als gemeente de goede keuzes te maken in de uitvoering. Wijksturing vindt plaats 'van buiten naar binnen': vraaggericht. Dat is de essentie van Van Wijken Weten. De manier waarop we dat willen doen, heet frontlijnsturing. De 24 wijken van Arnhem zijn geclusterd in acht gebieden die elk een eigen wijkprogramma hebben. De teams leefomgeving (TLO's) vormen de schakel tussen het stedelijk bestuur en het wijkbestuur: zij halen de agenda's op bij inwoners en andere stakeholders en vertalen deze naar wijkprogramma's, daarbij rekening houdend met de stedelijke programma's en hun consequenties voor de wijken….".

Medio 2020 is inmiddels drie jaar ervaring opgedaan met het wijkgericht werken en vond de gemeente Arnhem het tijd om een tussenbalans op te maken. Niet met de bedoeling om een besluit te nemen over het wel of niet continueren van het wijkgericht werken, maar met als doel om te leren van de afgelopen jaren door de plussen en de minnen op te halen, vanuit het perspectief van de inwoners en andere stakeholders en vanuit het perspectief van het bestuur en de ambtenarij, en deze leermomenten te vertalen naar verbetermogelijkheden en de doorontwikkeling van het concept wijksturing.

1.2 Doel en vraagstelling

De evaluatie had tot doel om zicht te krijgen op:

- de mate waarin en de wijze waarop er daadwerkelijk wordt gestuurd vanuit de leefwereld van de inwoners;
- de (ervaren) effecten en resultaten van die sturing;
- de bijdrage van de wijze waarop het programma is georganiseerd aan de wijksturing.

De volgende vragen stonden centraal in de evaluatie:

1. Op welke wijze hebben inwoners en stakeholders (professionals en vertegenwoordigers van inwoners) in de wijken invloed gekregen op de wijkprogramma's en de uitvoering ervan?
2. Wordt de gemeente, en worden in het bijzonder de aanspreekpunten van de gemeente in de wijken, in de beleving van inwoners als 'meer nabij' ervaren?
3. Is het voor de wijk en voor inwoners transparant hoe de keuzes gemaakt worden?
4. Hoe is nu de rol van de wijkplatforms en andere bewonersoverleggen? Hoe verhoudt hun rol zich tot die van de TLO's?
5. Hoe verloopt de samenwerking tussen de TLO's en de kernorganisatie?
6. Hoe verloopt de samenwerking tussen de TLO's en de sociale wijkteams?
7. Hoe zijn budgetten belegd en wat is het effect van de keuzes die hierin gemaakt zijn?
8. Welk effect heeft de verdeling van de budgetten over de wijken op organisaties die stadsbreed werken? En op de kleine(re) organisaties die op wijkniveau werkzaam zijn?
9. Hoe is de verhouding tussen wijksturing, programmasturing en lijnsturing?
10. Hoe verhoudt de rol van wethouder 'Wijksturing en wijkzaken' zich tot de rol van de 'wijkwethouders'?

1.3 Aanpak en methodiek

Stuurgroep

De evaluatie is begeleid door de Stuurgroep Van Wijken Weten waarin de volgende personen zitting hadden: de wethouders Martien Louwers en Jan van Dellen, concerndirecteur Stef Schuit en Hans Niemeijer, senior businesscontroller financieel strategisch beleid. De stuurgroep heeft gefunctioneerd als bestuurlijk opdrachtgever van de evaluatie en de gemeentesecretaris als ambtelijk opdrachtgever. Het evaluatieteam en de stuurgroep hebben periodiek overleg gehad over de tussentijdse bevindingen en de voortgang van de evaluatie. De volgende beslissingen zijn in samenspraak met de stuurgroep genomen:

- de criteria voor de casusselectie;
- de vraagstelling voor de extra brede enquête;
- de insteek en de opzet van de toegevoegde toetsende gesprekken
- de insteek en de opzet van de toegevoegde toetsende eindgesprekken

De conceptbevindingen van de evaluatie zijn doorgesproken met de stuurgroep, waarna vervolgens het voorliggende eindverslag van de evaluatie is opgesteld.

Evaluatieopdracht

De oorspronkelijke evaluatieopdracht omvatte een analyse van acht casussen waarbij we in gesprek gaan met medewerkers van de TLO´s, bewoners en externe stakeholders. De bevindingen uit die casusanalyses zouden dan voorgelegd, besproken en verdiept/aangevuld worden via een groepsgesprek met een delegatie van de geïnterviewden en aansluitend via een groepsgesprek met de bij de casus betrokken beleidsadviseurs en bestuurders uit de kernorganisatie. In een afrondend gesprek met een delegatie van beide partijen zouden de bevindingen worden doorvertaald naar conclusies en aanbevelingen voor de verdere doorontwikkeling van het concept wijkgericht werken.
In overleg met de stuurgroep is de evaluatieopdracht tussentijds uitgebreid met een digitale enquête onder alle TLO-managers, de bestuurders van de acht sociale wijkteams, de bewonersplatforms, en een veertigtal bij de casussen betrokken bestuursadviseurs. Deze uitbreiding werd ingegeven door de wens de bevindingen uit de casussen breder te toetsen alvorens deze te bespreken met de betrokken partijen. Aansluitend op de enquête zijn digitale groepsgesprekken gevoerd met bovengenoemde partijen, én met het management van de gemeente Arnhem alsmede met een vertegenwoordiging van de stedelijke partners. Van die gesprekken zijn geen verslagen gemaakt die zijn gedeeld met onze gesprekspartners; de aantekeningen van de gesprekken waren voor intern gebruik door het onderzoeksbureau.
De evaluatie is afgerond met een digitaal groepsgesprek met een delegatie van de wijkteams, de sociale wijkteams, de bestuursadviseurs uit de kernorganisatie, de bewonersplatforms en de stedelijke partners waarin is gereflecteerd op de belangrijkste bevindingen en conclusies van de evaluatie en de consequenties daarvan voor de toekomst van het concept wijkgericht werken. Ten slotte zijn deze consequenties besproken met enkele managers en de wethouder grondzaken, vastgoed, mobiliteit en zorg.

Hieronder zijn de verschillende stappen in de evaluatie nader toegelicht.

Casusanalyse

In samenspraak met de Stuurgroep is allereerst een achttal casussen geselecteerd die nader onderzocht zijn als voorbeelden van de werkwijze van het programma. Bij de selectie is een thematische invalshoek gekozen: casussen die betrekking hebben op het thema ‘Ontmoeten’, het thema ‘Leefbaarheid’ en het thema ‘Veiligheid’. Vervolgens zijn bij die acht casussen tientallen interviews afgenomen bij wijkmanagers, externe stakeholders en individuele burgers. Voorafgaand aan die gesprekken is de documentatie van de casussen opgevraagd en geanalyseerd. Deze gesprekken hebben geresulteerd in een zogenoemde externe SWOT-analyse (wat wordt als sterk/zwak en als kans/bedreiging ervaren in de casus door de betrokkenen?). Deze SWOT-analyse is voor elke casus afzonderlijk gemaakt en heeft geresulteerd in een algemene analyse die begin november 2020 besproken is met de Stuurgroep. De acht geselecteerde casussen worden kort beschreven in paragraaf 2.3.

Brede enquête

De algemene SWOT-analyse hebben we vervolgens breder getoetst in een digitale enquête onder de wijkmanagers, de managers van de sociale wijkteams, de bewonersplatforms en een veertigtal bij de casussen betrokken ambtenaren van de kernorganisatie. In de onderstaande tabel is de respons op deze enquêtes weergegeven.

Tabel 1.1 Enquêterespons

Respondentgroep	Aantal respondenten	Responspercentage
Bewonersplatforms	22	50%
TLO's	24	83%
Kernorganisatie	23	51%
Sociale wijkteams	5	63%

Toelichtende groepsgesprekken

Als voorlaatste stap in het onderzoek zijn digitale groepsgesprekken gevoerd met een delegatie van wijkmanagers, managers van de sociale wijkteams, bij de casussen betrokken ambtenaren, programmamanagers van de gemeente Arnhem, het managementteam Arnhem en enkele stedelijke partners. In deze gesprekken stond een nadere duiding en verklaring van de belangrijkste enquêteresultaten centraal. De gesprekken duurden gemiddeld één tot anderhalf uur.

Toetsende eindgesprekken

Het onderzoek is besloten met een tweetal reflectiesessies waarin de bevindingen uit de eerdere fasen van het onderzoek zijn gepresenteerd en het draagvlak voor deze bevindingen is getoetst. Aansluitend is in deze gesprekken ingegaan op welke conclusies en aanbevelingen passen bij deze bevindingen. Het eerste gesprek heeft plaatsgevonden met acht personen die tezamen een brede vertegenwoordiging vormen van alle partijen die hebben geparticipeerd in het onderzoek (wijkmanagers, managers sociale wijkteams, programmamanagement, bestuursadviseurs, bewonersplatforms[1]).
Het tweede afrondende gesprek heeft plaatsgevonden met een wethouder en drie topambtenaren. Ook dit gesprek had tot doel de bevindingen uit het onderzoek te toetsen op draagvlak en door te vertalen naar conclusies en aanbevelingen.

Analyse en eindrapportage

De casusanalyses, de enquêtes en de toelichtende en toetsende gesprekken vormden het bronmateriaal voor de integrale eindanalyse en de eindrapportage zoals die thans voor u ligt. Het concept van dit rapport is doorgesproken met de Stuurgroep.

[1] De partij die vanuit de stedelijke partners was uitgenodigd was helaas verhinderd om aan deze sessie mee te doen.

REGIOPLAN
BELEIDSONDERZOEK

Van Wijken Weten

2

2 Wijksturing

In dit hoofdstuk staat het concept wijksturing zoals verwoord in Van Wijken Weten centraal. In paragraaf 2.1 beschrijven we de belangrijkste beleidsinhoudelijke uitgangspunten van Van Wijken Weten zoals verwoord in de Koersnota. In paragraaf 2.2 besteden we aandacht aan de nadere (organisatorische) invulling van het concept aan de hand van een aantal documenten (TLO's, rollen wijkmanagers van juni 2019 en de functiebeschrijving van de wijkmanager) en enkele initiatieven die in de loop der jaren zijn genomen om het concept nader vorm te geven. De in deze documenten vastgelegde uitgangspunten vormen samen met de initiatieven de beleidsmatige achtergrond voor onze evaluatie en zijn daarmee een referentiekader voor onze conclusies en aanbevelingen. In paragraaf 2.3 beschrijven we kort de acht casussen die we hebben geanalyseerd. Deze beschrijvingen dienen als concrete illustratie van de feitelijke uitvoering van het concept wijksturing zoals verwoord in de bovengenoemde documenten en initiatieven.

2.1 De beleidsinhoudelijke uitgangspunten van Van Wijken Weten

De intentie van de gemeente Arnhem om meer vanuit de wijken en vanuit de burger te gaan werken ontstond vlak na de gemeenteraadsverkiezingen in 2014, toen in het nieuwe college een debat op gang kwam over de vermeende kloof tussen de burger en de politiek. Deze kloof werd gerelateerd aan te lange lijnen tussen de burger en de beslissers in het gemeentehuis. In 2015 werd de gedachte van sturen vanuit de burger en de wijken geconcretiseerd en vastgelegd in een Perspectiefnota. Deze nota verwoordt dat er voortaan gewerkt gaat worden vanuit twee concepten: Stad op de Kaart en Van Wijken Weten.

De achterliggende gedachte van het concept wijksturing is verwoord in het document 'Plan van Aanpak programma Van Wijken Weten/Veranderopgave Wijksturing' van juni 2015:

> "De ambitie van het college is om een transformatie te bewerkstelligen in de verhouding tussen burgers en overheid. De ambtelijke organisatie wordt daarom anders gepositioneerd ten opzichte van de wijken. Zij gaat gedeeltelijk in de wijken zitten en de wijken worden anders gepositioneerd ten opzichte van de gemeente. De bewoners hebben daadwerkelijk invloed op de gemeentelijke keuzes t.a.v. de opgaven in de wijk en de inzet van menskracht en middelen."

De uitgangspunten voor de nieuwe vorm van wijksturing/frontlijnsturing zijn vervolgens verder uitgewerkt in de Koersnota die door de gemeenteraad is vastgesteld op 15 december 2015.

In deze Koersnota zijn 22 uitgangspunten opgenomen die nadrukkelijk niet als een in beton gegoten kader zijn gepresenteerd, maar als uitgangspunten/toetsstenen voor de frontlijnsturing van de gemeente Arnhem. Samengevat gaat het om de volgende uitgangspunten:

- Over burgerparticipatie:
  - De wijkparticipatie krijgt een nieuwe impuls door de bestaande bewonersoverleggen te integreren in een nieuwe vorm van wijkparticipatie die een minder formeel karakter zal hebben en vooral gericht zal zijn op het faciliteren van initiatieven, het bespreken van de voortgang van de wijkactieplannen en het betrekken van meer bewoners.
  - De TLO's werken daarbij samen met de sociale wijkteams en de wijkplatforms/bewonersoverleggen om een vorm van overleg en samenwerking te vinden die passend is bij de wijk.
  - Door fysiek in de wijk te zitten kan snel gehandeld worden op de vraag vanuit de wijk. Ook wordt de communicatielijn naar de burger veel korter en duidelijker door het hebben van een aanspreekpunt. Inwoners worden, door vast te stellen wat de belangrijkste opgaven zijn in hun eigen wijk, in staat gesteld om effectief invloed uit te oefenen en krijgen daartoe een aantal instrumenten in handen (buurtrecht, buurtwetten) om dat in de praktijk waar te maken.

- Over de TLO's:
  - De TLO's hebben de opdracht om integraal vorm te geven aan de gemeentelijke taken in gebieden en wijken in samenspraak met de backoffice.

  - De TLO's doen dat door opdrachten te geven aan de backoffice wat ook kan betekenen dat specifieke taken niet meer of minder worden uitgevoerd.
  - De TLO's hebben daarbij de bevoegdheid om bij de uitvoering van deze taken af te wijken van geldende beleidskaders als er vooraf wordt gemotiveerd en achteraf wordt verantwoord aan de backoffice.

- Over de samenwerking met de kernorganisatie:
  - De gemeentelijke (kern)organisatie moet worden doorontwikkeld naar een organisatie die zich enerzijds in het kader van het programma 'Stad op de Kaart' richt op de stedelijke en regionale vraagstukken en anderzijds in toenemende mate als backoffice de wijkteams faciliteert in hun opdracht.
  - De TLO's en de backoffice vormen als het ware 'mal en contramal'. Het ene kan niet bestaan zonder het ander. Daar waar men er niet uitkomt, wordt een escalatieproces (eerst ambtelijk dan bestuurlijk) ingericht. Het is noodzakelijk dat de gemeente een goede balans vindt tussen de wijkgerichte benadering en de verdere ontwikkeling van kansen en mogelijkheden van de stad als geheel.
  - Het management van de ambtelijke organisatie zal ook voor de backoffice een uitvoeringsplan opstellen waarin taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden van TLO's, individuele ambtenaren, afdelingen en de gehele backoffice worden beschreven.

- Over de samenwerking met de sociale wijkteams:
  - De sociale wijkteams teams zullen met de komst van de TLO's gezamenlijk vorm gaan geven aan wat er in sociaal opzicht nodig is in de wijk. Het wijkteam leefomgeving is daarbij de sturende partij als het gaat om de algemene voorzieningen op sociaal gebied.
  - Het sociale wijkteam is primair de uitvoerende organisatie als het gaat om coaching van inwoners en de toegang tot de maatwerkvoorzieningen en/of specialistische hulp.
  - Doordat de algemene sociale voorzieningen, gericht op preventie (en waarvoor dus ook geen indicatie nodig is) worden versterkt kan het beroep op de maatwerkvoorzieningen en specialistische hulp afnemen. De budgetten voor de algemene voorzieningen zijn onderdeel van de wijkbudgetten die onder de sturing vallen van de TLO's.

In het document 'Zo werken we in Arnhem' van december 2017 omschrijft de gemeente Arnhem zichzelf als regiegemeente: "… We zijn ons bewust dat de gemeentelijke organisatie niet als enige aan de stad bouwt. Daarom kiezen we een rol als regievoerder en netwerker en laten de stad nadrukkelijk aan zet. Samen met de stad verwoorden we ambities in stedelijke veranderopgaven. De wijkteams leefomgeving en de sociale wijkteams zorgen ervoor dat de wijken en hun inwoners zelf meer initiatief kunnen nemen én dat we als overheid nadrukkelijk in de hele stad te vinden zijn…". De kernwaarden van dit regieconcept zijn: Ken je Stad, Eigenaarschap, Resultaatgericht en Nabij. De gemeente Arnhem moet een ontwikkeling doormaken die getypeerd wordt als een transitie én een transformatie. De transitie heeft betrekking op de 'harde' kant van de organisatieontwikkeling: de structuur, mandaten, functies, fte's en bevoegdheden. De transformatie heeft betrekking op de 'zachte' kant van de organisatie: de cultuur, organisatiewaarden, houding, gedrag, werkwijze en omgangsvormen. Nadrukkelijk presenteert de gemeente Arnhem zich ook als en lerende organisatie in dit transformatieproces. In het bovengenoemde document wordt tevens gerept over de drie sturingsprincipes die de gemeente Arnhem hanteert: de wijksturing, programmasturing en lijnsturing. Letterlijk staat in het document dat "… Wijksturing vindt plaats door de teams Leefomgeving waarbij zij sturen op het realiseren van wijkdoelstellingen, de besteding van de wijkbudgetten en de verantwoording in de P&C cyclus. De uitvoering vindt plaats door de Kernorganisatie…".

2.2 De organisatorische invulling van Van Wijken Weten

Arnhem heeft acht gebieden en 24 wijken waarin de teams leefomgeving functioneren. Jaarlijks worden samen met de bewoners en andere (externe) stakeholders zogenoemde wijkprogramma's opgesteld waarin de prioriteiten voor de TLO's zijn benoemd en de acties voor het komende jaar zijn vastgelegd.

In de beschrijving van het functieprofiel[2] van de wijkmanager worden drie resultaatgebieden benoemd: de wijkregie, het programmamanagement, en het relatiebeheer en netwerken. Onder het resultaatgebied 'wijkregie' valt onder andere de taak 'het adviseren van bestuur en directie bij het afsluiten van contracten en het duiden van resultaten' alsook 'het zorg dragen voor de bijdrage van het wijkteam aan de begrotingscyclus, het krediet en budgetbeheer en de voortgangsrapportages'.

Onder het resultaatgebied 'programmamanagement' wordt onder andere de taak 'opdrachtgever' geschaard en 'ondersteuner van de gemeentelijke organisatie in de omslag naar vraaggericht en klantgericht denken en werken'. Het resultaatgebied 'relatiebeheer en netwerken' omvat onder andere de taak 'draagvlak creëren voor gemeentelijke ontwikkelingen'.

In een toelichtend document op het functieprofiel is de volgende passage opgenomen:

> "… Bij de start is aangegeven dat er voor de invoering van wijksturing geen blauwdruk is, het is een kwestie is van al doende ontwikkelen. Daarbij komt dat zo'n fundamentele verandering niet van vandaag op morgen 'in de steigers staat', dat kost jaren. Dit maakt dat het kader voor de TLO's – en ook voor collega's op het stadskantoor – in de loop van de tijd zowel duidelijker wordt als ook kan/zal (blijven) veranderen. Daarom wordt het kader periodiek herijkt en wordt gewerkt met een jaarlijkse ontwikkelagenda (en maandelijkse ontwikkeldagen/-dagdelen)…"

In de afgelopen drie jaar zijn er met name vanuit het programmateam Van Wijken Weten diverse initiatieven ontwikkeld om het wijkgerichte sturen beter in overeenstemming te brengen met het sturen vanuit programma's en de lijnsturing. De ontwikkeldagen zijn daar een goed voorbeeld van: deze maandelijkse bijeenkomsten zijn bedoeld als intervisie-instrument voor de wijkmanagers, maar worden ook benut om bestuursadviseurs uit de kernorganisatie uit te nodigen en op zoek te gaan naar mogelijkheden om beter samen te werken.

Sinds de zomer van 2020 zijn drie bestuursadviseurs aangesteld met als expliciete opdracht om de verbinding te vormen tussen de wijkmanagers en de bestuursadviseurs, met andere woorden: het stedelijk perspectief en het wijkperspectief zo goed mogelijk op elkaar af te stemmen. Voorheen functioneerden er al een Loket Leefomgeving en een Schakelteam 2.0 om een betere verbinding te realiseren tussen de TLO's en de kernorganisatie.

Ook functioneert er sinds begin 2020 een ambtelijke werkgroep waarin clustermanagers zitting hebben en die tot taak heeft het concept wijkgericht werken door te ontwikkelen op basis van casuïstiek die besproken wordt. Deze werkgroep heeft een adviesfunctie richting het hogere management (clustermanager wijken en dienstverlening, clustermanager SB&R, gemeentesecretaris) van de gemeente Arnhem.

Vanuit de wijkmanagers is eveneens het initiatief ontstaan om per beleidsthema één wijkmanager te benoemen die als eerste aanspreekpunt voor bestuursadviseurs uit de kernorganisatie kan functioneren als het bijvoorbeeld gaat om wijkoverstijgende initiatieven vanuit de kernorganisatie af te stemmen op specifieke wijkontwikkelingen en andersom, gelijksoortige initiatieven vanuit verschillende wijken onder de aandacht van bestuursadviseurs in de kernorganisatie te brengen. Het staat deze wijkmanagers vrij om bijvoorbeeld een themagroep samen te stellen rondom dergelijke initiatieven. In juni 2019 heeft de ontwikkeldag geresulteerd in een nadere omschrijving van de rol van de wijkmanager. In dat document wordt de algemene functie van een team leefomgeving omschreven als de aanjager en de spil in de nieuwe werkwijze die de gemeente Arnhem heeft ingevoerd met het programma Van Wijken Weten.

De wijkmanager wordt getypeerd als wijkkenner en de rollen van de wijkmanager zijn in het bovengenoemde document als volgt gedefinieerd en omschreven:

- adviseur en partner: een rol die geldt voor alle partijen waarmee wordt samengewerkt, gevraagd en ongevraagd en op alle niveaus, van strategisch tot operationeel;

[2] Er zijn twee profielen opgesteld die grotendeels op elkaar lijken, maar verschillen qua niveau waarop de manager geacht wordt te opereren: manager niveau 1 functioneert op het strategische en tactische niveau en manager niveau 2 functioneert op het tactische en operationele niveau.

- verbinder: tussen alle partijen, van inwoners onderling tot de collega's op het stadskantoor;
- beslisser: over wat de belangrijkste wijkopgaven zijn en over de budgetten, ook als die ondergemandateerd zijn bij de collega's op het stadskantoor;
- opdrachtgever: in de samenwerkingsrelaties tussen de teams en de collega's op het stadskantoor, alleen voor opdrachten die binnen het mandaat van de wijkmanagers vallen, nooit rechtstreeks naar externe organisaties;
- aanjager: een tijdelijke rol, om initiatieven die passen in de wijkopgave op te starten als niemand anders dat doet.

2.3 Projecten in de wijk: een omschrijving van acht casussen

Ontmoeten

Casus 1: JOP (Jongeren Ontmoetingsplek) *(Schuytgraaf)*

In 2018 bestond bij een groep jongeren de behoefte om ergens samen buiten af te kunnen spreken, zonder steeds weggestuurd te worden. Met ondersteuning van een jongerenwerker hebben de jongeren hun wens kenbaar gemaakt aan diverse professionals (waaronder een wijkagent, het sociale wijkteam en het TLO), die in de praktijk betrokken zijn gebleven bij het inwilligen van die wens. In 2019 heeft de gemeente twee plekken toegewezen voor een Jongeren Ontmoetingsplek (JOP). De jongeren zijn, onder begeleiding van de projectleider van Schuytgraaf, zelf verantwoordelijk geweest voor het ontwerp van de twee JOP's.

Het TLO heeft in deze casus een faciliterende rol op de achtergrond gehad en heeft zorg gedragen voor de randvoorwaarden om de JOP's te realiseren. Jongerenwerk is verantwoordelijk geweest voor de aansturing van de jongeren tijdens het proces en tussen het TLO en de jongeren is vrijwel geen contact geweest. Wel heeft het TLO zich ingezet om alle belanghebbende partijen (de politie, jongerenwerk, straathoekwerk, de kernorganisatie, het sociale wijkteam) regelmatig met elkaar in gesprek te laten gaan en op één lijn te krijgen. Daarnaast heeft het TLO de kernorganisatie (het projectteam Schuytgraaf) overtuigd van het beschikbaar stellen van €15.000 en €25.000 voor de verschillende JOP's.

Binnen de kernorganisatie zijn de afdelingen Stedenbouw & Landschap en Openbare Ruimte gezamenlijk aan het werk gezet vanuit het TLO voor het creëren van de JOP's. Vooral het projectteam Schuytgraaf heeft een grote rol gekregen in de ontwikkeling van de plannen.

Casus 2: Ontmoetingscentrum: De Bakermat *(Burgemeesterswijk, Hoogkamp, Sterrenberg en Gulden Bodem)*

Toen in 2016 bleek dat kerkelijk wijkcentrum De Bakermat om organisatorische redenen dreigde te verdwijnen per september 2020, heeft een aantal kerkgangers zelfstandig een burgerinitiatief opgesteld om het centrum te behouden. De doelstelling was het door laten gaan van activiteiten in de Diaconessenkerk, en tevens het aantrekken van een bredere doelgroep. Bij aanvang was er sprake van een kartrekkende projectgroep, voornamelijk bestaande uit kerkgangers. Begin 2020 werd stichting Bakermat opgericht. Het bestuur hiervan bestaat uit wijkbewoners, waarvan één lid vanuit de Protestantse Gemeente Arnhem.

Dit project en de organisatie van de stichting worden door wijkbewoners zelf getrokken. Naast de kartrekkers is er een grote groep enthousiaste vrijwilligers actief. Ook leveren betrokken externe partijen die gebruikmaken van het pand (zoals Stichting Welzijn Ouderen Arnhem) een actieve bijdrage in de organisatie.

Het TLO is in 2017 bij deze casus betrokken geraakt en heeft een monitorende, ondersteunende en adviserende rol. Wanneer zich iets voordoet, voorziet het TLO de bewoners van advies of verbindt het team hen met de juiste partijen binnen de kernorganisatie. Tussen april 2019 en januari 2020 heeft de projectgroep, op advies van het TLO, gesubsidieerde procesbegeleiding ontvangen. Deze begeleiding was tweeledig. Enerzijds hield de procesbegeleider het overzicht en pakte de taken op waarvoor de kennis en vaardigheden bij de projectgroep ontbraken, anderzijds was het streven het (toekomstige) bestuur

vaardigheden aan te leren zodat de stichting zonder begeleiding kan functioneren. Na het afsluiten van de projectbegeleiding is een deel van deze taken bij het TLO komen te liggen. Tevens heeft het TLO zich hard gemaakt voor de aankoop van de Diaconessenkerk door de gemeente vanuit programmatisch belang (eenzaamheid van ouderen). De gemeente heeft de Diaconessenkerk in september 2020 gekocht. De stichting betaalt kostprijs-dekkende huur aan de gemeente. Het streven van het bestuur is om na drie jaar tijd financieel onafhankelijk te zijn en het pand over te kunnen kopen van de gemeente.

Het behouden van De Bakermat is een casus waar wethouders Welzijn en Vastgoed zich hard voor hebben ingezet, aldus meerdere partijen die we hebben gesproken. Het aankopen en draaiend houden van De Bakermat zijn doelstellingen waarbij binnen de kernorganisatie Vastgoed, Sociaal domein, Communicatie en Business control afdeling-overstijgend (met elkaar) aan de slag is gegaan.

Casus 3: De Overkant *(Presikhaaf 3)*
In deze casus is er geen sprake van inwoners die zelf met een concreet initiatief bij de gemeente of het TLO hebben aangeklopt. Zowel door het TLO als door het sociale wijkteam werd gesignaleerd dat het bestaande Multifunctioneel Centrum niet voldeed aan behoeften van de inwoners van Presikhaaf 3. De Overkant, een door de gemeente gesloten buurthuis, werd genoemd als optie waar wél aan de behoeften van inwoners en van organisaties die activiteiten willen organiseren kon worden voldaan. Toen dit pand ter beschikking kwam, werden de volgende doelstellingen bepaald: activiteiten voor buurtbewoners aanbieden, een ruimte bieden waar buurtbewoners zelf iets kunnen organiseren, en een huiskamerfunctie creëren waar inwoners elkaar laagdrempelig kunnen ontmoeten. Woningcorporatie Volkshuisvesting heeft toegezegd het pand te willen kopen wanneer de doelstellingen behaald zijn en er sprake is van een bruisend wijkcentrum.

Het TLO heeft bij aanvang van deze casus een dragende, sturende en faciliterende rol gehad. Toen het pand van De Overkant te koop werd gezet door Rijnstad, heeft het TLO geïnventariseerd welke actieve partijen in de buurt geïnteresseerd zouden zijn om activiteiten in de Overkant te organiseren. Partijen als El Ele, Presikhaaf University, Stichting Samra, Stichting Jam en het WereldvrouwenKoor bleken daar interesse in te hebben. Vervolgens is het pand aangekocht door het TLO en maakte het TLO afspraken met Volkshuisvesting. Het TLO gaf de hurende partijen de opdracht om naast het organiseren van activiteiten een huiskamerfunctie te creëren. Gelijktijdig is het TLO zich blijven inzetten om ten aanzien van het wijkcentrum behoeften uit de wijk te blijven ophalen en wijkbewoners te activeren om zich actief in te zetten voor het wijkcentrum, met als streven een bestuur te kunnen vormen bestaande uit buurtbewoners.

Om het bestuur (dat uiteindelijk werd samengesteld uit leden buiten Presikhaaf) zelfredzamer te maken is op advies van het TLO gesubsidieerd projectmanagement vanuit de gemeente ingevlogen. De projectmanager had de taak om stabiliteit te brengen in de periode na aankoop en een voorstel op te stellen hoe dit proces in samenspraak met de buurt vormgegeven kon worden. Tevens heeft de projectmanager ervoor gezorgd dat de juiste mensen (zowel van buiten als binnen de organisatie) worden betrokken en aan elkaar worden verbonden om het proces in gang te zetten. Deze projectmanager geeft het TLO de mogelijkheid om meer op afstand te opereren, vooral faciliterend, en gericht op autonomie van het bestuur van De Overkant.

Om het buurtcentrum te realiseren in de vorm zoals het nu bestaat, zijn binnen de kernorganisatie Vastgoedmanagement, Vastgoed en Gebiedsrealisatie aan zet geweest. Daarnaast is gebruikgemaakt van de kennis van medewerkers van Strategie en Beleid.

Leefbaarheid
Casus 4: Kronenburg Passerelle (*Vredenburg/Kronenburg*)
Eind 2016 heeft een projectgroep, bestaande uit wijkbewoners binnen het bewonersplatform, gemeente (TLO en Klimaatadaptatie) en enkele organisaties (waaronder Rijnstad en Wereldhave), zich gebogen over de Kronenburg Passerelle. Dit voetgangersviaduct tussen het winkelcentrum Kronenburg, het busstation Kronenburg en de wijk Vredenburg werd door gebruikers al lange tijd als onaantrekkelijke en onveilige ruimte ervaren, onder meer door vervuiling en onvoldoende verlichting. Tijdens een

bewonersbijeenkomst ontstond het idee om het opknappen van de Passerelle te koppelen aan de ideeën die er leefden rondom het vergroenen van de wijk. Kronenburg is namelijk een 'hotspot' als het gaat om hitte-uitstraling, door de grote stenen oppervlakten.

Met medewerking van Opbouwwerk en Jeugdwerk van Rijnstad en ondersteuning door studenten van Hogeschool van Hall Larenstein is geprobeerd om bewoners en jongeren bij de planvorming te betrekken door het uitschrijven van een ontwerpwedstrijd. Ook via media (wijkkrant, website, muurkrant, Facebook, huis-aan-huisbladen) en via persoonlijke benadering op de Passerelle werd bewoners gevraagd om hun wensen en ideeën kenbaar te maken. Het bewonersplatform had hierin een trekkende rol, ondersteund door het TLO.

De wens van bewoners om de Kronenburg Passerelle op te knappen is in het begin van Van Wijken Weten als uitgangspunt genomen door het TLO. Het TLO heeft daarbij actief behoeften uitgevraagd, meegedacht en, desgewenst, advies gegeven en gefaciliteerd. Daar waar processen ingewikkeld werden of in de uitvoering misliepen, nam het TLO de regie. Een vaste persoon binnen het TLO (namelijk een trainee) zorgde voor het rondkrijgen van de financiering, door het combineren van budgetten en subsidies van de provincie, de gemeente en fondsen (waaronder het Fonds Vermindering Hitteplekken). Deze contactpersoon van het TLO onderhield als 'spin in het web' ook de contacten met de uitvoerders en de interne organisatie van de gemeente. Dit alles gebeurde in nauwe afstemming en samenwerking met het bewonersplatform en met overige partners (binnen de projectgroep).

Vanuit de kernorganisatie was met name de strategisch bestuursadviseur energietransitie en klimaatadaptatie betrokken.

Casus 5: De Laar Schoon *(de Laar)*
Vanuit de wens van inwoners in de wijk is de bewonersgroep 'De Laar Schoon' in het leven geroepen. Samen streeft deze bewonersgroep na de wijk schoner en aantrekkelijker te maken.

Het TLO faciliteert randvoorwaarden om de bewoners zo zelfstandig mogelijk te laten opereren. Dit gaat aanzienlijk verder dan het regelen van ruimte waar de groep kan vergaderen of het helpen bij het organiseren van grote schoonmaakacties. Er is door het TLO een jaarlijks budget van 25.000 beschikbaar gesteld dat De Laar Schoon naar eigen invulling mag besteden. Daarnaast wordt ondersteuning van een buurtconciërge (Dolmans) ingezet, die zijn inhoudelijke kennis deelt over aanbouw en groen en op die manier bewoners helpt om plannen zelf vorm te geven. Tevens heeft het TLO gezorgd voor coaching en ondersteuning vanuit Rijnstad. Deze organisatie helpt voornamelijk bij de minder inhoudelijke thema's zoals het vinden van de juiste kanalen bij de kernorganisatie en adviseert bij het nemen van financiële beslissingen. Daarnaast heeft Rijnstad de taak de inwoners te activeren. Het streven is bewoners vaardigheden aan te leren waarmee zij uiteindelijk zelfstandig (zonder Rijnstad) plannen kunnen opstellen, indienen en uitvoeren.

De doelen die De Laar Schoon nastreeft betreffen afdelingoverstijgende thema's waarbij voornamelijk de afdelingen Openbare Ruimte en Stedenbouw & Landschap aan zet zijn. In deze casus zijn het veelal burgers die direct een plan indienen bij de kernorganisatie via de stadsdeelmanager. Het TLO, Dolmans en Rijnstad ondersteunen bij de communicatielijnen tussen de kernorganisatie en inwoners.

Casus 6: Beek op de Paasberg *(Paasberg/Wellenstein)*
In 2018 heeft een groep bewoners het initiatief genomen om een gebiedsvisie op te stellen voor het Beekdal Paasberg. Met deze visie liet de initiatiefgroep Beek op de Paasberg zien hoe zij tegen het gebied aankijken en waar zij kansen zien, onder andere op het gebied van klimaat, toegankelijkheid, recreatie en ontmoeten. De ideeën richten zich vooral op een parkachtige ontwikkeling van het beekdal, waartoe de waterstroom bovengronds moet worden gemaakt. De initiatiefnemers hebben de gebiedsvisie gepresenteerd aan de heemraad en de betrokken wethouder en hebben Waterschap Rijn en IJssel en de gemeente Arnhem gevraagd om gezamenlijk te komen tot een door de gemeenteraad vastgestelde integrale gebiedsvisie.

Om de initiatiefgroep (op hun verzoek) verder te helpen en ondersteuning te bieden, werd vanuit de gemeente een projectmanager aangesteld bij TLO. Die verkent samen met de initiatiefgroep en andere betrokkenen (zoals het Waterschap en de korfbalvereniging) de opties, en doet via een integrale analyse een voorstel aan de gemeenteraad.

Veiligheid

Casus 7: Straatcoaches *(CSA: Centrum, Spijkerkwartier, Arnhemse Broek)*

Eind 2016 is in pilotvorm gestart met straatcoaches rondom de opvangvoorzieningen voor dak- en thuislozen aan de Spoorwegstaat (Kruispunt en Stoelenproject). Er was, tot groot ongenoegen van de omgeving, al jarenlang sprake van overlast door gebruikers van de opvangvoorzieningen. Dit kreeg een nieuwe impuls door de bed-bad-broodregeling die er in 2015 voor zorgde dat de opvangvoorzieningen ook in de zomermaanden werden opengesteld. Het initiatief kwam vanuit de monitorgroep Spoorhoek: een groep bewoners, ondernemers en professionals (waaronder politie, handhavers, dag- en nachtopvang) die de leefbaarheid monitort rondom de opvang. Ook overige bewoners maakten hun behoeften kenbaar via bewonersavonden en gesprekken op straat.

Het TLO maakte gebruik van de participatie en ideeën in de wijk. In periodiek gemeenschappelijk overleg met alle belanghebbenden vertegenwoordigd in de monitorgroep, werd langzaam maar zeker een goede werkwijze met elkaar ontwikkeld. Het TLO had gedurende het project met name een faciliterende rol; het TLO zorgde ervoor dat de straatcoaches konden functioneren, onder andere door het regelen van financiering, werving, scholing en organisatorische inbedding. Daarbij schakelde het TLO, waar nodig, tussen enerzijds de wijk en anderzijds de kernorganisatie en overige partijen in het veld. Verder werden het initiatief en de uitvoering zo veel mogelijk gelaten bij de omwonenden, de belanghebbenden, en bij de straatcoaches, die zelfstandig opereerden en al snel aanspreekpunt werden in de wijk.

De pilot inzet straatcoaches werd gestart onder de gezamenlijke verantwoordelijkheid van het TLO, het cluster Strategie, Beleid en Regie, en Maatschappelijke Opvang. Voor de voortzetting waren verschillende afdelingen relevant.

Casus 8: Winkelcentrum De Drieslag *(Malburgen)*

Vanaf het begin van Van Wijken Weten was bij het TLO veel aandacht voor het revitaliseren van het winkelcentrum De Drieslag, dat al jarenlang kampte met een teruglopend winkelaanbod, een gedateerde uitstraling en een verminderd veiligheidsgevoel. Hierbij kwamen drie dingen samen: een uitdrukkelijke wens van de gemeente om hiermee aan de slag te gaan (vanuit raad en wijkwethouder), eigen constateringen door het TLO, en zorgen en ongenoegen bij ondernemers, inwoners en bezoekers.

Door het TLO zijn ervaringen en wensen breed geïnventariseerd en zijn belanghebbenden betrokken door onder andere het houden van meer dan 150 interviews met bezoekers, gesprekken met vastgoedeigenaren en de georganiseerde bewonersgroep, en meerdere sessies met de gemeente en ondernemers. Met ondersteuning van het TLO zijn in 2019 drie werkgroepen (met o.a. gemeentelijk adviseurs, wijkagenten, ondernemers, bewoners uit de wijkbeheergroep) opgezet, elk gericht op planvorming en regie op de uitvoering van plannen ten aanzien van een van de drie doelstellingen (veilig, verzorgd en vitaal). Het TLO vormt in alles de spil en heeft als de betrokken procesbegeleider een duidelijke positie. De daadwerkelijke uitvoering van acties is in beginsel aan partijen in de wijk zelf overgelaten; het TLO pakt dingen vanuit voorafgaande prioritering op en grijpt in waar nodig.

2.4 Projecten in de wijk: de bevindingen uit de acht casussen

In deze paragraaf beschrijven we kort en kernachtig onze belangrijkste bevindingen uit de acht casussen die we hebben geanalyseerd. De bevindingen presenteren we vanuit twee perspectieven: die van de inwoners en stakeholders, en het perspectief van de samenwerking tussen de verschillende partijen in de wijk en met de kernorganisatie.

Perspectief/ervaringen/betrokkenheid van inwoners en stakeholders

Kijkend naar de onderzochte casussen is het merendeel van de projecten ontstaan vanuit een initiatief dat in de wijk door (groepen) bewoners is gestart (Kronenburg Passerelle, straatcoaches, Beek op de Paasberg, De Laar Schoon, JOP's en De Bakermat). Het TLO, specifiek (tijdelijk) aangestelde projectleiders en stedelijke partners (zoals Rijnstad en Dolmans) nemen in de meeste gevallen een ondersteunende, faciliterende rol op zich tijdens de voortgang van projecten, waardoor betrokken buurtbewoners de kartrekker kunnen blijven tijdens de uitvoering van het project. Deze faciliterende rol kan inhouden dat vergaderruimte of materiaal beschikbaar wordt gesteld (De Laar Schoon, JOP's, De Drieslag), maar kan ook inhouden dat inwoners van kennis worden voorzien waarmee zij vervolgens zelf plannen op kunnen stellen en keuzes kunnen maken gedurende het proces (De Laar Schoon, De Bakermat). In enkele gevallen, zoals bij De Laar Schoon, wordt via het TLO een jaarlijks te besteden budget beschikbaar gesteld dat de inwonersgroep naar eigen inzicht kan besteden aan het aantrekkelijker maken van de wijk.

Burgers zijn in de casussen vaak betrokken bij wijkinitiatieven via bewonersplatforms, die in verschillende wijken een stevige rol hebben. Deze platforms weten met een initiatief goed hun weg te vinden naar de TLO's, zo blijkt uit de casussen (De Bakermat, De Laar Schoon, Beek op de Paasberg, Kronenburg Passerelle). Zij zetten zich actief in om wensen en behoeften te inventariseren in de wijk en staan in die zin dicht bij de burger, zij aan zij en in onderlinge samenwerking met TLO's (die van wijk tot wijk verschilt). Van een goede afspiegeling van verschillende (bevolkings)groepen binnen de wijken is echter lang niet altijd sprake, maar de vraag is of dit altijd noodzakelijk is.

Om wijkbewoners die niet direct in de organisatie zitten van een initiatief toch invloed te laten uitoefenen, wordt in veel gevallen gebruikgemaakt van bewonersbijeenkomsten. Hier worden inwoners niet alleen geïnformeerd, maar kan ook input voor de voortgang geleverd worden (De Bakermat, De Overkant, De Laar Schoon, De Drieslag). Om standpunten die leven in een wijk te verkennen zorgt het TLO ervoor fysiek aanwezig te zijn op plekken waar zij inschatten laagdrempelig in contact te kunnen komen met buurtbewoners. In lage-SES-wijken is deze fysieke aanwezigheid in het bijzonder van belang om 'feeling' te krijgen met sentimenten in de wijk (De Overkant, JOP). In andere wijken blijken enquêtes uitgezet door O&S een effectieve methode om te toetsen of er voldoende animo is voor een verandering in de wijk (De Bakermat).

In wijken waar bepaalde groepen inwoners moeilijk te bereiken zijn (Presikhaaf 3, De Overkant) of bij het werken met een doelgroep die moeilijk te bereiken is (niet-westerse jongeren, JOP's) wordt in de praktijk ervaren dat de inzet van sleutelfiguren essentieel is om inwoners te activeren en stimuleren om invloed uit te oefenen op wijkprojecten. Dit houdt in dat personen met aanzien bij de te bereiken doelgroep worden benut om een brug te slaan tussen de betreffende doelgroep en inwoners met een initiatief en/of het TLO en stedelijke partners.

De mate waarin inwoners invloed uitoefenen op de wijkprogramma's en projecten, evenals de mate waarin zij sturing en ondersteuning nodig hebben bij de uitvoering, verschilt per casus. Ondersteunende partijen verklaren dit enerzijds vanuit wijkspecifieke factoren en anderzijds vanuit het type project. Zo wordt ervaren dat in wijken met relatief veel hoogopgeleide inwoners makkelijker mensen gevonden kunnen worden die beschikken over capaciteiten om een kartrekkende rol op zich te nemen en invulling kunnen geven aan plannen (Beek op de Paasberg, De Bakermat, De Laar Schoon). Bij projecten gericht op het creëren van ontmoetingscentra (De Bakermat, De Overkant) en het vergroten van veiligheid (straatcoaches) wordt in het bijzonder ervaren dat de invloed die inwoners kunnen uitoefenen begrensd is. Dit wordt door het TLO, projectleiders en stedelijke partners verklaard door de omvang en de complexiteit van dergelijke projecten, waarvoor veelal vaardigheden en kennis bij inwoners ontbreken. Vooral projecten gericht op de fysieke ruimte in de wijk (De Laar Schoon, Kronenburg Passerelle, De Drieslag) bieden mogelijkheden voor inwoners om zowel in de agendering van nieuwe plannen als in de uitvoering van plannen grote invloed uit te oefenen.

TLO heeft een belangrijke brugfunctie ten aanzien van de communicatie tussen inwoners en de kernorganisatie. Uit gesprekken met inwoners blijkt dat het merendeel van de afdelingen binnen de kernorganisatie, vóór de tussenkomst van TLO's, als complex en weinig toegankelijk werd ervaren. De TLO's zeggen tijd en energie te steken in het vinden van een geschikte contactpersoon binnen de kernorganisatie waarmee zij trachten de communicatiedrempel voor wijkbewoners te verkleinen. Daarnaast geven TLO's uitleg en openheid over (stagnerende) gemeentelijke processen, die te maken kunnen hebben met wetgeving en bestuurlijke besluitvorming; denk dan aan vergunningen (De Drieslag), beslissingen m.b.t. de

openbare ruimte (Beek op de Paasberg) en personeelsbeleid (straatcoaches). TLO's bieden op deze vlakken ook ondersteuning, indien gewenst vanuit burgers of stakeholders, bijvoorbeeld bij financiële aanvragen (Passerelle, De Laar Schoon, De Bakermat). Deze aanpak van de TLO's werpt zijn vruchten af. Betrokken inwoners zeggen zij via het TLO veelal direct bij de juiste afdeling en persoon terechtkomen. Ook is er sprake van een groei in begrip van en voor het verloop van interne processen en voelen inwoners zich gesteund bij complexe (financiële) aanvragen. Doordat de TLO's het gemeentelijke bureaucratische landschap weten te simplificeren, wordt de gemeente door inwoners als meer nabij en minder complex ervaren.

Samenwerking tussen verschillende partijen

In de casussen is over het algemeen sprake van een hechte, constructieve samenwerking tussen TLO's en partijen in de wijk. Vaak verenigen partijen zich in een kartrekkende 'kerngroep', waaraan ook vaak inwoners uit bewonersplatforms deelnemen. Op die manier wordt er, vaak met TLO in de lead, opgetrokken met verscheidene partners: denk aan ondernemers (De Drieslag), stichtingen (straatcoaches), wijkagenten (straatcoaches, De Drieslag), welzijnsorganisaties (De Bakermat), aanbieders van welzijnsactiviteiten (De Bakermat, De Overkant) en scholen (Passerelle), maar ook stedelijke partijen als Rijnstad (De Laar Schoon, De Overkant) en Dolmans (De Laar Schoon). Er is in de praktijk vaak regelmatig contact tussen betrokken partijen, met een open, transparante en gelijkwaardige insteek. Dit is volgens directbetrokkenen van groot belang. Dit contact leidt ook tot concrete acties die worden uitgezet in de wijken, zoals banners in winkelcentrum De Drieslag en schoonmaakacties (De Drieslag, Kronenburg Passerelle, De Laar Schoon). Ook leidt het gezamenlijk handelen op burgerinitiatieven uiteindelijk tot gewenste veranderingen, zoals verfraaiing van publieke (buiten)ruimten (Passerelle, De Drieslag, De Laar Schoon), meer veiligheid binnen een straat/wijk (straatcoaches), en ingebruikneming van ontmoetingsplekken (JOP's, De Bakermat). Indien binnen de samenwerking het contact verslapt en transparantie ontbreekt, kan dit leiden tot teleurstelling en onzekerheid en haken betrokkenen soms af, zo laten de casussen zien.

In de casussen komt naar voren dat de samenwerking tussen TLO's en de kernorganisatie niet altijd vlekkeloos verloopt. Niet altijd hebben personen of afdelingen van de kernorganisatie voldoende tijd of leggen zij voldoende prioriteit bij projecten die worden aangedragen vanuit de wijk. Soms lopen wijkinitiatieven tegen barrières op omdat ondersteuning of medewerking vanuit de kernorganisatie onvoldoende tot stand komt (straatcoaches, De Drieslag). Wrijving wordt onder andere ervaren tussen wijk- en stedelijke doelstellingen, bijvoorbeeld op het gebied van het afstoten dan wel aankopen van sociaal vastgoed (De Bakermat, De Overkant). Verder komt in de casussen naar voren dat de omslag naar wijkgericht werken binnen de kernorganisatie niet altijd voldoende is gefaciliteerd, in die zin dat processen en werkwijzen niet altijd zijn aangepast; daardoor kan onvoldoende ruimte (in tijd en prioriteit) bestaan voor medewerkers van de kernorganisatie om zich actief in te zetten voor wijkinitiatieven. Ook zitten schotten tussen afdelingen (zoals zorg en veiligheid, fysiek en sociaal domein) soms in de weg. In bepaalde gevallen, bijvoorbeeld als het gaat om de inrichting van de openbare ruimte, verloopt de samenwerking met de kernorganisatie beter (De Laar Schoon).

REGIOPLAN
BELEIDSONDERZOEK

Beantwoording onderzoeksvragen, conclusies en aanbevelingen

3

3 Beantwoording onderzoeksvragen, conclusies en aanbevelingen

In dit hoofdstuk beantwoorden we de onderzoeksvragen en formuleren we op basis van die antwoorden onze conclusies en de bijpassende aanbevelingen. Alvorens we de onderzoeksvragen beantwoorden is het goed nog even te benadrukken vanuit welk perspectief we het onderzoek hebben opgezet. We zijn gestart met de analyse van een achttal casussen van projecten in verschillende wijken. Die projecten zijn geselecteerd aan de hand van een indeling in drie thema's: 'ontmoeten in de wijk', 'een veilige wijk' en 'een aantrekkelijke wijk', thema's die in vrijwel alle wijkprogramma's prominent vertegenwoordigd zijn en een goede weerspiegeling vormen van wat het programma Van Wijken Weten daadwerkelijk kan betekenen in de verschillende wijken. Door met inwoners, stakeholders en wijkmanagers van TLO te praten hebben we zo veel mogelijk getracht het perspectief van de wijk op te halen. Dat perspectief van de wijk hebben we vervolgens breder getoetst en aangevuld via enquêtes onder en gesprekken met achtereenvolgens bewonersplatforms, ambtenaren die werkzaam zijn in de kernorganisatie (bestuursadviseurs die bij de casussen betrokken waren, programmamanagers en leden van het managementteam Arnhem), betrokken bestuurders/wethouders en stedelijke partners. Zo hebben we ervoor gezorgd dat we de onderzoeksvragen 'bottom-up' hebben kunnen beantwoorden en vanuit die antwoorden bredere conclusies hebben kunnen trekken naar het niveau van het programma Van Wijken Weten en het concept wijksturing.

3.1 Beantwoording onderzoeksvragen

1. Op welke wijze hebben inwoners en stakeholders (professionals en 'vertegenwoordigers van inwoners') in de wijken invloed gekregen op de wijkprogramma's en de uitvoering ervan?

Inwoners en stakeholders hebben op verscheidene manieren invloed op de programma's en projecten in de wijk. Burgers en stakeholders trekken (individueel of via bewonersplatforms/werkgroepen) aan de bel en kunnen bij het TLO hun zorgen, behoeften en ideeën inbrengen en hiermee, zelfstandig of met ondersteuning van het TLO, aan de slag gaan. In dat geval kunnen ook budgetten en uitvoeringsprocessen worden beheerd.

Zij aan zij met de inbreng en initiatieven uit de wijk vindt bovendien veelvuldig inventarisatie en activatie plaats vanuit TLO's (en ook vanuit bewonersplatforms). TLO's werken volgens de betrokken partijen over het algemeen proactief en vraaggericht. Zij gebruiken, afhankelijk per wijk, verscheidene tools om vragen en standpunten uit de wijk zo breed mogelijk te inventariseren (zoals gesprekken op straat, bewonersavonden en enquêtes), en slagen er volgens de sociale teams, de kernorganisatie en bewonersplatforms goed in om op te halen wat er leeft in de wijk, en om dit samen met burgers en stakeholders te vertalen naar concrete activiteiten en (fysieke) veranderingen in de wijk.

De praktijk laat dan ook zien dat wijkprojecten vrijwel nooit exclusief vanuit de gemeente en TLO's worden geïnitieerd, opgezet en uitgevoerd, maar altijd mede op initiatief en via sterke betrokkenheid van (georganiseerde groepen) burgers en stakeholders worden gerealiseerd.

Het is dus daadwerkelijk mogelijk voor burgers en stakeholders om (meer) invloed uit te oefenen op de programma's en projecten in de wijken, zo geven de TLO's, bewonersplatforms en de ambtenaren uit de kernorganisatie aan. Deze mogelijkheden worden ook daadwerkelijk benut, maar volgens betrokkenen valt hier nog wel winst in te behalen. Vooral in bepaalde wijken en door verschillende groepen inwoners wordt van de (inspraak)mogelijkheden nog niet altijd voldoende gebruikgemaakt. Onbekendheid met processen of met de mogelijkheden die wijksturing biedt zijn factoren die hierbij een rol kunnen spelen

Tegelijk zijn er volgens sociale wijkteams, TLO's en de kernorganisatie op dit moment grenzen aan de daadwerkelijke invloed van burgers en stakeholders. In de beleving van betrokkenen worden sommige wijkambities namelijk overruled door stedelijke ambities. Ook ervaren bewonersplatforms dat zij weinig invloed hebben op langlopende onderdelen van programma's.

2. **Wordt de gemeente, en worden in het bijzonder de aanspreekpunten van de gemeente in de wijken, in de beleving van inwoners als 'meer nabij' ervaren?**

De gemeente wordt, in de vorm van TLO's, in de wijken algemeen ervaren als meer nabij. Dit komt met name doordat het TLO zichtbaar is in de wijk en als goed benaderbaar wordt ervaren door inwoners en stakeholders; laagdrempeligheid en betrokkenheid zijn hier cruciale factoren. Betrokkenen weten de TLO's goed te vinden en andersom weten TLO's sleutelfiguren in de wijk ook goed te vinden. Ook bestaan er doorgaans aanzienlijk kortere lijnen tussen burgers en stakeholders en het TLO, en nauwer, persoonlijker contact. Er bestaat bij inwoners bovendien meer vertrouwen in TLO's ten opzichte van de gemeente als geheel, zowel als het gaat om openheid als om het daadwerkelijk ten uitvoer brengen van plannen, activiteiten en veranderingen. De mate waarin een TLO wordt ervaren als nabij, varieert overigens per wijk, wat te maken heeft met de aanpak van verschillende TLO's.

Het TLO wordt over het algemeen als een effectieve brug ervaren tussen de wijk en de gemeente in zijn totaliteit. Afhankelijk van de behoefte verwijst het TLO burgers en stakeholders door of onderhoudt het team zelf contact met de kernorganisatie. Op het moment dat bepaalde aspecten in een project moeten worden opgepakt door de kernorganisatie, komt het echter voor dat het project (tijdelijk) 'uit het beeld' van de burger verdwijnt, met ervaren vertraging en stagnaties van dien, wat kan leiden tot teleurstelling en frustratie. TLO's weten echter ook in die gevallen vaak, maar niet altijd te zorgen voor verbinding en meer begrip voor (noodzakelijke) gemeentelijke processen in de wijk (dit komt de beeldvorming van de gemeente ten goede). Zij functioneren als 'vertaler' van keuzes en processen vanuit de kernorganisatie. Voor sociale wijkteams geldt dat zij vaak zelf bestendige contacten hebben binnen de kernorganisatie; in die zin vervullen TLO's voor hen niet altijd een brugfunctie.

3. **Is het voor de wijk en voor inwoners transparant hoe de keuzes gemaakt worden?**

Inwoners en stakeholders ervaren in het algemeen voldoende transparantie bij de keuzes die de TLO's maken. De openheid die TLO-medewerkers geven, wordt door hen zeer gewaardeerd. Dit bevordert de samenwerking en houdt betrokkenen enthousiast en betrokken (zij voelen zich ook serieus genomen). Wel komt het voor dat brede inventarisaties en inspraakmogelijkheden vanuit TLO's de indruk wekken dat er meer kan en dat TLO's meer kunnen doen dan in werkelijkheid het geval is.

De bij wijkprojecten betrokken materie, besluitvorming en wet- en regelgeving zijn doorgaans complex, en ook zijn de duur en moeizaamheid van omringende processen voor inwoners (en externe stakeholders) vaak moeilijk te volgen. TLO's hebben in de communicatie daarom veel aandacht voor verwachtingsmanagement, oftewel het verhelderen van mogelijkheden en voorál ook beperkingen, zo is het beeld dat bij betrokkenen bestaat. Daar waar dit kan, vervullen TLO's een rol bij het geven van uitleg over processen, ontwikkelingen en stagnaties. Zij slagen hier volgens betrokkenen steeds beter in. Wel wordt nog met regelmaat een discrepantie ervaren tussen de verwachtingen (van inwoners en stakeholders) met betrekking tot het concept 'wijkgericht werken' en de mogelijkheden die er in de praktijk zijn voor het honoreren en succesvol uitvoeren van burgerinitiatieven.

De uitleg vanuit TLO's kan niettemin helpen de beeldvorming in de wijk over de kernorganisatie positiever te maken. Transparantie wordt namelijk onvoldoende ervaren als het gaat om de kernorganisatie zélf. Soms is er onvoldoende helderheid in communicatie op inhoud en sluit de boodschap niet aan bij de capaciteiten van inwoners; soms is er onvoldoende transparantie, omdat die boodschap er niet of niet op tijd komt. Een en ander kan leiden tot teleurstelling, onbegrip, demotivatie en terugtrekkingen van personen.

4. **Hoe is nu de rol van de wijkplatforms en andere bewonersoverleggen? Hoe verhoudt hun rol zich tot die van de TLO's?**

Net zoals de TLO's een brug vormen tussen de burger/stakeholder en de gemeente, vervullen bewonersplatforms eenzelfde brugfunctie tussen bewoners in brede zin en het TLO/de gemeente. Beide enti-

teiten vormen een spil in het web, en zetten verschillende lijnen uit in de wijk. Deze lijnen bereiken echter niet iedereen: er wordt ervaren dat bewonersplatforms vaak geen goede afspiegeling vormen van verschillende bevolkingsgroepen in de wijk.

Er is sprake van een goede samenwerking tussen de TLO's en de bewonersplatforms. Zij houden elkaar doorgaans goed op de hoogte, bakenen taken af en vullen elkaar aan. Er bestaat een gevoel van 'gezamenlijkheid' en tussen bewonersplatforms en TLO's is er sprake van een persoonlijker contact dan tussen bewonersplatforms en de gemeente als geheel. TLO en bewonersgroeperingen weten goed wat ze aan elkaar hebben en zij maken goed gebruik van elkaars mogelijkheden en kwaliteiten. Dit met het gewenste effect, namelijk: een zo breed mogelijke inventarisatie, het betrekken van zo veel mogelijk inwoners en het gezamenlijk maken van plannen en deze uitvoeren.

Hoe de TLO's en de bewonersplatforms zich precies tot elkaar verhouden, verschilt overigens per wijk en ook verschilt het per wijk hoe goed de samenwerking tussen bewonersgroeperingen en TLO's verloopt. Waar enerzijds wordt ervaren dat niet alle bewonersplatforms erin slagen om ideeën en behoeften van inwoners neer te leggen bij de TLO's, wordt anderzijds ervaren dat TLO's niet altijd meteen aan de slag gaan met de input die geleverd wordt door bewonersplatforms.

5. Hoe verloopt de samenwerking tussen de TLO's en de kernorganisatie?

De samenwerking tussen de TLO's en de kernorganisatie wordt door de TLO's en stakeholders getypeerd als vaak moeizaam, met name op het vlak van resultaatgericht meedenken, meewerken, inzetten en doorzetten. Ook ondersteuning wordt gemist. De samenwerking lijkt afhankelijk te zijn van (tijd en prioriteiten van) personen en afdelingen binnen de kernorganisatie.

Het effectief samenwerken wordt als moeilijker ervaren als het betrekking heeft op een onderwerp of activiteit waarbij meerdere afdelingen in de kernorganisatie betrokken (moeten) zijn. Klaarblijkelijk, zo geven met name de TLO's aan, is het lastig om (volledig) ontschot en integraal te werken. Ook de ambtenaren in de kernorganisatie geven aan dat dat soms lastig is, en de druk om binnen de grenzen van het programma te werken ertoe kan leiden dat een initiatief vanuit de wijk niet voldoende opgepakt kan worden omdat het niet goed past binnen het programmabeleid.

Desalniettemin kan men ook goede voorbeelden noemen van samenwerking tussen TLO's en de kernorganisatie. De samenwerking verloopt in het algemeen beter als het gaat om wijkprojecten op het gebied van ruimtelijke ordening; rond activiteiten in het sociaal domein verloopt de samenwerking moeizamer.

Uit de enquêtes en de gesprekken die we gevoerd hebben met wijkmanagers, bestuursadviseurs, managers van de sociale wijkteams en managers in de kernorganisatie rijst bovendien het beeld op dat er op grote lijnen hetzelfde gedacht wordt over de noodzaak om de samenwerking tussen de kernorganisatie en de TLO's te verbeteren: zowel de TLO's als de kernorganisatie moeten daarin beter gefaciliteerd worden, er moet een manier gevonden worden om de wijkkennis en wijkbehoeften beter te verbinden met de stedelijke kennis en de programmabehoeften.

6. Hoe verloopt de samenwerking tussen de TLO's en de sociale wijkteams?

Het algemene beeld dat in de casussen en de groepsgesprekken ontstaat is dat de samenwerking tussen de TLO's en de sociale wijkteams niet altijd geheel vanzelfsprekend of soepel is verlopen, maar dat dit door de jaren heen al sterk is verbeterd in verschillende wijken, op een enkele wijk na. Door zowel de sociale wijkteams als de TLO's wordt de samenwerking doorgaans als prettig ervaren. Men vindt echter dat die samenwerking wel beter kan en moet, zowel in het ophalen van behoeften en wensen van bewoners als in de doorvertaling hiervan naar activiteiten in de wijk.

De sociale wijkteams vormen de ogen en oren van de gemeente als het gaat om het ophalen van de individuele behoefte aan hulp en ondersteuning. De meerwaarde van de samenwerking tussen een TLO

en een sociaal wijkteam zou juist daar moeten zitten waar de geconstateerde behoefte aan ondersteuning het niveau van de individuele burger overstijgt en noodzaakt tot een structurelere, collectieve oplossing. De wijkmanagers stellen dat de individuele signalen die zij krijgen van de sociale wijkteams moeilijk te vertalen zijn naar die structurelere oplossing, omdat daarvoor te vaak de onderbouwing ontbreekt. Vanuit de sociale teams wordt de wisseling van personeel bij TLO's nog genoemd als stagnerende factor.

De verbeterslag van de effectiviteit van de samenwerking moet niet alleen gezocht worden in de directe samenwerking tussen de sociale wijkteams en de TLO's in de afzonderlijke wijken (bijvoorbeeld in heldere positionering ten opzichte van elkaar), maar is ook mede afhankelijk van het verbeteren van de samenwerking vanuit de wijken met de kernorganisatie en de stedelijke partners; om vanuit individuele wensen en behoeften te komen tot collectieve oplossingen is de inzet van beide laatstgenoemde partijen onontbeerlijk.

Desalniettemin, zo vinden beide partijen, zijn er voorbeelden te benoemen waar de samenwerking wel heeft geleid tot mooie resultaten; de potentie is er dus wel, maar de praktische invulling laat nogal eens te wensen over, omdat er nog te vaak en te veel gehandeld wordt vanuit de eigen opdracht/het eigen programma en men moeite heeft om het wijkperspectief daarin te integreren.

7. Hoe zijn budgetten belegd en wat is het effect van de keuzes die hierin gemaakt zijn?

De budgetten zijn per gebied/wijk thematisch belegd en uitgesplitst naar ondergemandateerd budget en niet-ondergemandateerd budget. In de praktijk is het aan de diverse TLO's om zelf te bepalen welke budgetten ondergemandateerd blijven en welke niet; ondergemandateerde budgetten blijven formeel binnen de beslissingsbevoegdheid van de TLO's vallen.

De vraag over het effect van de keuzes die hierin gemaakt zijn, is met dit onderzoek niet goed te beantwoorden. Als met de term 'keuzes' gerefereerd wordt aan de keuze het budget te besteden via de TLO's dan wel via de kernorganisatie, dan willen we wijzen op het fenomeen 'ondermandatering' wat het vrijwel onmogelijk maakt om die keuze scherp in beeld te krijgen.

Als met effect gedoeld wordt op het maatschappelijk rendement van die keuzes, dan is het antwoord op de vraag eveneens dat dit rendement niet goed objectief in beeld te krijgen is. Het maatschappelijk rendement is niet beschreven en vastgelegd in bijvoorbeeld de programmabegroting en de jaarrekening, en specifieke effecten zoals benoemd in de Koersnota (een verschuiving van individuele voorzieningen naar collectieve voorzieningen) zijn bijzonder lastig te meten. Het is niet onmogelijk, maar vereist wel specifiek onderzoek en dat is tot op heden niet uitgevoerd door of in opdracht van de gemeente.

Desalniettemin bestaat wel het beeld bij de diverse partijen dat besteding van budgetten via de wijk meer rendement oplevert dan besteding van budgetten via de kernorganisatie.

8. Welk effect heeft de verdeling van de budgetten over de wijken op organisaties die stadsbreed werken? En op de kleine(re) organisaties die op wijkniveau werkzaam zijn?

De stedelijke partners werken met stedelijke budgetten die uiteindelijk in de wijken worden besteed. Het merendeel van de stedelijke partners die we hebben gesproken zei weinig tot geen beperkingen te ervaren bij het uitvoeren en financieren van activiteiten die zij stadsbreed én specifiek in de wijken willen ondernemen. Alle stedelijke partijen zijn actief in de wijken en willen ook aansluiten bij hetgeen in de wijken leeft, sterker nog, zij ervaren dat als intrinsiek onderdeel van hun opdracht. Sommige partijen halen ook zelf actief in de wijken op welke wensen en behoeften inwoners hebben en proberen daar zo veel mogelijk aan tegemoet te komen. Zij werken daarbij ook samen met de TLO's. De verdeling van de budgetten over de wijken heeft dan ook doorgaans geen nadelige invloed op het functioneren van de stedelijke partners. Maar sommige stedelijke partners ervaren ook dat het soms voorkomt dat een TLO met specifieke wensen en behoeften aankomt die minder goed te verenigen zijn met de stadsbrede activiteiten van die partner en dat er dan sprake kan zijn van een belangenconflict.

De effecten van de verdeling van de budgetten over de kleinere organisaties die op wijkniveau actief zijn hebben we met dit onderzoek niet goed vast kunnen stellen, anders dan dat het voor deze organisaties makkelijker is geworden om aanspraak te maken op financiering vanuit de gemeente Arnhem, omdat de TLO's als meer nabij worden ervaren dan de kernorganisatie.

9. Hoe is de verhouding tussen wijksturing, programmasturing en lijnsturing?

Er wordt in Arnhem op verschillende manieren gestuurd: via de wijken, via de lijn, via een programma en ook via afzonderlijke projecten. Dit zijn vier sturingsprincipes die naast elkaar in de praktijk worden toegepast, elkaar dus ontmoeten en soms botsen met elkaar. Dat blijkt ook uit deze evaluatie van Van Wijken Weten.

De verhouding wijksturing versus de andere vormen van sturing wordt in de Koersnota omschreven met de metafoor 'mal' en 'contramal', dus als verschillende vormen van sturing die op elkaar inwerken en in dialoog met elkaar gaan om van daaruit te moeten komen tot de voor de gemeente Arnhem beste bestuurlijke keuzes: "… De TLO's en de backoffice vormen als het ware 'mal en contramal'. Het ene kan niet bestaan zonder de ander. Daar waar men er niet uitkomt wordt een escalatieproces (eerst ambtelijk dan bestuurlijk) ingericht…".

De Koersnota rept over een uitvoeringsnota waarin de verhouding tussen de TLO's, de sociale wijkteams en de kernorganisatie nader zou worden uitgewerkt. Die nota is medio maart 2021 nog niet verschenen. Wel zijn er diverse (ambtelijke) werkgroepen ingericht om te leren van de ervaringen met wijksturing in relatie tot de overige vormen van sturing. Al deze initiatieven zijn ontwikkeld vanuit Van Wijken Weten. De wijkmanagers organiseren sinds de start van Van Wijken Weten een maandelijkse ontwikkeldag waarin zij hun ervaringen met het functioneren van de TLO's uitwisselen om van daaruit het concept wijksturing door te ontwikkelen.

Het concept wijksturing zoals opgenomen in de Koersnota is nader uitgewerkt in een tweetal functieprofielen van de wijkmanager en in een separate notitie waarin de rollen van de wijkmanager zijn omschreven. Het betreft vijf rollen: adviseur, beslisser, opdrachtgever, verbinder en aanjager. De eerste drie rollen refereren rechtstreeks aan de verhouding tussen de TLO's en de kernorganisatie. Het zijn intrinsiek fundamenteel van elkaar verschillende rollen die elk refereren aan een andere gezagsverhouding tussen de wijkmanager en de bestuursadviseur in de kernorganisatie. Maar alle drie rollen veronderstellen dat er effectief en efficiënt wordt samengewerkt.

Dit genoteerd hebbende moeten we concluderen dat de eerdergenoemde driehoeksverhouding (TLO, sociaal wijkteam, kernorganisatie) in de praktijk voor veel partijen wordt ervaren als nog onvoldoende uitgekristalliseerd. Welke rol de wijkmanager oppakt, verschilt per initiatief en per wijk, maar de samenwerking binnen de zogenaamde driehoek laat vaak te wensen over. Hoewel er voldoende voorbeelden zijn van een geslaagde samenwerking met fraaie resultaten ervaren vrijwel alle partijen binnen de gemeente dat het programmamanagement in de praktijk doorgaans prevaleert boven het wijkmanagement. Als er afwegingen en keuzes gemaakt moeten worden, dan wegen de argumenten vanuit het programmamanagement doorgaans zwaarder dan de argumenten vanuit het wijkmanagement, althans zo ervaren de partijen dit, en, zo wordt daarbij aangegeven, de doorslaggevende argumenten zijn lang niet altijd exclusief inhoudelijk van aard.

Een goede inhoudelijke discussie veronderstelt een 'level playing field', wat iets anders is dan een gelijkgeschakeld kennisniveau tussen de wijkmanagers en de bestuursadviseurs van de kernorganisatie, maar wat in ieder geval inhoudt dat de kennisachtergrond van beide partijen gewaardeerd wordt, serieus genomen wordt en men bereid is naar elkaar te luisteren en de uiteenlopende argumenten objectief te beoordelen. Die bereidheid is er niet altijd en ook niet bij iedereen, waardoor de dialoog nogal eens niet goed tot stand komt: de wijkmanager die de bestuursadviseur beschouwt als iemand die zijn/haar eigen dossierkennis vooropstelt en hoger waardeert dan de inbreng van de wijkmanager en de bestuursadvi-

seur die de wijkmanager soms beschouwt als louter belangenbehartiger van specifieke (niet-representatieve) groepen bewoners in de wijk die onvoldoende oog heeft voor en kennis van de stadsbrede belangen.

Deze beeldvorming werkt belemmerend voor het tot stand komen van een goede dialoog binnen de driehoek, waardoor er onvoldoende kansen zijn en worden benut om de verhouding tussen wijkmanagement, programmamanagement, lijnmanagement en projectmanagement nader uit te kristalliseren.

Dit speelt niet alleen op ambtelijk niveau, zo zeggen de diverse partijen, ook op bestuurlijk niveau ervaart men dat het sturen vanuit programma's, lijnen en projecten doorgaans de overhand heeft en de inbreng vanuit de wijken, de wijksturing, te weinig invloed heeft. Deze observatie heeft niet alleen betrekking op het college, maar ook op de gemeenteraad. Ook vanuit de raad wordt soms te stringent vastgehouden aan de beleidskaders zoals vastgelegd in de diverse programma's.

Dat niet alle partijen op één lijn zitten als het erom gaat het concept wijksturing een eigen plaats te geven in het gemeentelijke beleid, blijkt ook uit de enquêteresultaten: een meerderheid van de respondenten vindt dat wijksturing een aantoonbaar positief effect heeft op de kwaliteit van de woon- en leefomgeving. Van de bewonersplatforms en de TLO's geeft een meerderheid daarom ook aan dat wijksturing de voorkeur boven programmasturing en lijnsturing heeft, maar van de kernorganisatie en sociale wijkteams is een meerderheid deze mening juist niet toegedaan.

Opvallend is dat een aantal stedelijke partners die we gesproken hebben de tegenstelling tussen wijkmanagement en programmamanagement niet zo stellig ervaart als de ambtelijke partijen: men zegt toch al in de wijken te werken en het te waarderen dat de TLO's de wijkwensen ophalen, sterker nog, men zegt dat ook zelf te doen en deze wensen vervolgens mee te nemen in de wijkspecifieke invulling van hun stedelijk takenpakket.

10. Hoe verhoudt de rol van wethouder 'Wijksturing en wijkzaken' zich tot de rol van de 'wijkwethouders'?

De wethouder 'Wijksturing en wijkzaken' is verantwoordelijk voor de uitvoering van het programma Van Wijken Weten en daarmee het bestuurlijk aanspreekpunt voor de gewenste 'kanteling' die de gemeente Arnhem wenst door te maken van een gemeente die wordt aangestuurd vanuit programma's en projecten naar een gemeente die wordt aangestuurd vanuit de wijken. Die kanteling suggereert geenszins dat er een draai van 180 graden moet worden gemaakt, maar dat de vier principes van waaruit de gemeente wordt aangestuurd (wijk, programma, lijn en project) meer met elkaar in balans moeten worden gebracht. Hierover zijn de wethouders die we hebben gesproken in het kader van dit onderzoek het met elkaar eens en ook op ambtelijk niveau wordt deze visie door vrijwel iedereen onderschreven. De praktijk blijkt echter weerbarstiger dan de theorie, zo is ons gebleken uit de vele gesprekken die we met de diverse partijen hebben gevoerd. Men is het eens over het theoretisch concept, maar verschilt van mening over de praktische invulling.

Men is nog volop zoekende naar de gewenste balans tussen de vier sturingsprincipes, zowel op ambtelijk als op bestuurlijk niveau. Zowel de bestuurders als de ambtenaren die we gesproken hebben vinden dat er nog (te) vaak wordt vastgehouden aan het eigen programma en/of het eigen project vanuit de eigen lijn- dan wel programmaverantwoordelijkheid en daarbij niet altijd even goed rekening wordt gehouden met datgeen er vanuit de wijken is opgehaald en ingebracht. Het blijkt bijzonder lastig te schakelen tussen de vier sturingsprincipes, met als gevolg dat de inbreng vanuit de wijken niet altijd op die plek terechtkomt waar die inbreng thuishoort.

Met andere woorden: de verhouding tussen de wethouder 'Wijksturing en wijkzaken' en de overige wethouders behoeft verduidelijking en een nadere uitwerking. Maar de hier beschreven onduidelijkheid geldt niet alleen voor de bestuurlijke verhoudingen in het college, maar geldt breed voor het hele concept van wijksturing en hoe dit is belegd in Van Wijken Weten: van hoe in de gemeenteraad wordt omgegaan met dit sturingsconcept tot hoe dit concept concreet in de wijken wordt toegepast.

3.2 Conclusies

In deze paragraaf formuleren we kort en kernachtig onze conclusies vanuit het perspectief van de drie centrale hoofdvragen:

- Sturen we vanuit de leefwereld van de inwoners?
  - Ja, met de invoering van het concept wijksturing via Van Wijken Weten en de veranderingen die in gang zijn gezet vanuit het concept Arnhem als Regiegemeente, wordt er inderdaad meer gestuurd vanuit de leefwereld van de inwoners.
  - Dat wordt ook als zodanig ervaren door de inwoners en de stakeholders.
- Wat zijn de effecten van deze sturing?
  - De effecten van de sturing zijn overal te zien in Arnhem, veel bewonersinitiatieven die opgepakt zijn door de TLO's hebben geleid tot concrete projecten en activiteiten in de wijken.
  - Er is veel draagvlak voor de TLO's in de wijken bij de inwoners en de stakeholders.
  - Op basis van de beschikbare gegevens kan echter niet worden vastgesteld dat de besteding van budgetten via de wijken effectiever en efficiënter is dan de besteding via de stad.
- In hoeverre draagt de wijze waarop het programma is georganiseerd daaraan bij?
  - Er is een aparte wethouder benoemd als portefeuillehouder Wijksturing en Wijkzaken die verantwoordelijk is voor de aansturing en de uitvoering van Van Wijken Weten. Ambtelijk is Van Wijken Weten ondergebracht bij het Cluster Wijken en Dienstverlening, Afdeling Teams Leefomgeving. Deze afdeling wordt aangestuurd door de Stedelijk Manager.
  - De TLO's werken daarbij samen met de bestuursadviseurs van de kernorganisatie en de sociale wijkteams, de zogenaamde driehoek.
  - In de Koersnota is aangegeven dat deze nota zou worden uitgewerkt in een uitvoeringsplan (voor de backoffice) waarin taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden van TLO's, individuele ambtenaren, afdelingen en de gehele backoffice worden beschreven.
  - Dat uitvoeringsplan, waarin de samenwerking in de zogenaamde driehoek nader wordt uitgewerkt en beschreven, is er niet gekomen.
  - Wel zijn in de afgelopen jaren meerdere initiatieven opgezet om te leren van de ervaringen die met Van Wijken Weten zijn opgedaan (ontwikkeldagen, aanstelling bestuursadviseurs, ambtelijke werkgroep), maar het lerend vermogen van de gemeente Arnhem is daarmee nog onvoldoende geprikkeld en geactiveerd.
  - De aanstelling van een wethouder specifiek voor wijkzaken en het beleggen van de ambtelijke verantwoordelijkheid voor de wijksturing bij een specifieke afdeling en de TLO's in de wijken heeft onvoldoende geleid tot een breed gedragen besef dat wijksturing een zaak is die zowel op bestuurlijk als op ambtelijk niveau (van hoger management tot de concrete uitvoering in de wijken) een zaak van iedereen is, zo is gebleken uit de vele gesprekken die we hebben gevoerd (en ook uit de antwoorden op sommige enquêtevragen). Dat betekent niet dat het apart beleggen van deze verantwoordelijkheden een foute keuze is geweest, integendeel, het apart beleggen van de verantwoordelijkheden is juist nodig om het concept wijksturing een herkenbare plaats te geven binnen de gemeente Arnhem, zowel in de structuur van de organisatie als in de werkcultuur. Maar uiteindelijk moet de wijksturing als concept in de genen van alle ambtenaren en bestuurders terechtkomen.
  - Het concept wijksturing heeft vooral aan de voorkant, op uitvoerend niveau, in de wijken een gezicht gekregen en dat is goed, maar het concept is dus nog onvoldoende opgepakt aan de achterkant, in de kernorganisatie, zowel ambtelijk als bestuurlijk.
  - Er kan dus geconcludeerd worden dat de vier sturingsprincipes die in Arnhem worden gehanteerd nog onvoldoende op elkaar zijn afgestemd en er nog maar in beperkte mate sprake is van synergie, laat staan dat deze principes elkaar aanvullen en versterken.
  - Dat blijkt bijvoorbeeld uit de ondermandatering van de wijkbudgetten. Met het ondermandateringsbesluit hebben de vakafdelingen weer de feitelijke zeggenschap gekregen over het grootste deel van deze budgetten, waar in de Koersnota werd aangegeven dat de begroting substantieel wordt omgevormd in wijkbudgetten en de wijkteams maximale ruimte geboden wordt bij de besteding van deze budgetten.
  - Dit illustreert ook de spanning tussen de hoge ambities die zijn vastgelegd in de Koersnota en de dagelijkse realiteit van het Arnhemse bestuur.

- Desalniettemin heeft de invoering van Van Wijken Weten wel geleid tot een grotere zichtbaarheid van 'de gemeente' in de wijken en meer invloed van de burger op wat er in zijn of haar onmiddellijke leefomgeving gebeurt.

3.3 Aanbevelingen

In deze paragraaf formuleren we onze aanbevelingen, waarbij we een onderscheid maken tussen de aanbevelingen op het strategische niveau (de ambities van de wijksturing), het tactische niveau (de organisatie van de wijksturing) en het uitvoerende niveau (de uitvoering in de wijken).

Strategische aanbeveling

1. Stel enkele ambities bij, faciliteer de uitvoering van de koersnota beter en formuleer de ambities duidelijker. De ambities van de gemeente Arnhem met betrekking tot de wijksturing zoals verwoord in de Koersnota zijn hoog en de vraag is of deze ambities in de afgelopen periode te hoog zijn gebleken. Deze vraag is zowel met een ja als met een nee te beantwoorden.
   - Ja, de ambities zijn te hoog gebleken daar waar het met name gaat om de samenwerking tussen de sociale teams en de TLO's. De daaraan gekoppelde ambitie, het terugdringen van de vraag naar maatwerkvoorzieningen en specialistische hulp, is niet reëel gebleken, niet in de laatste plaats omdat de samenwerking tussen de TLO's en de sociale wijkteams in dat opzicht nog niet goed van de grond gekomen is. Bovendien is het terugdringen van de vraag naar maatwerkvoorzieningen en specialistische hulp van veel meer factoren afhankelijk dan van die samenwerking, factoren die buiten de beïnvloedingssfeer liggen van de sociale wijkteams en de TLO's.
   - Nee, de ambities zijn reëel, bijvoorbeeld daar waar het gaat om de burgerparticipatie en de samenwerking met de kernorganisatie (de mal en contramal samenwerking), maar het realiseren van die ambities moet worden gefaciliteerd, zowel op het organisatorische vlak als op het vlak van de werkcultuur. Het in de koersnota aangekondigde uitvoeringsplan zou daarin hebben moeten voorzien, maar dat plan is er niet gekomen.
   - De centrale ambitie uit de koersnota, 'de bewoners daadwerkelijk invloed te geven op de gemeentelijke keuzes t.a.v. de (belangrijkste) opgaven in de wijk en de inzet van menskracht en middelen', kan op veel verschillende manieren geïnterpreteerd worden. Wat wordt verstaan onder 'daadwerkelijk meer invloed geven', wat zijn 'de (belangrijkste) opgaven' in de wijk, wat betekent het dat 'de begroting substantieel wordt omgevormd in wijkbudgetten, waarbij de wijkteams maximale ruimte geboden wordt om te komen tot voor de wijk optimale keuzes'? Dit zijn geweldige ambities die veel interpreteerruimte bieden en waarvan we in dit onderzoek hebben geconstateerd dat die ruimte door de diverse betrokken partijen ook daadwerkelijk verschillend geïnterpreteerd wordt, wat de samenwerking tussen de partijen niet ten goede is gekomen. Het beter uitwerken van deze ambities en dus het begrenzen van de interpreteerruimte, zal ten goede komen aan de uitvoerbaarheid van de ambities zoals geformuleerd in de koersnota.

Tactische aanbeveling

2. Ga door met de wijksturing, maar vul dit concept nader in, zowel bestuurlijk als ambtelijk, maar ook financieel.
   - Met betrekking tot de facilitering van de driehoek door de afstemming tussen met name de wijkmanagers en de bestuursadviseurs beter te organiseren en meer structuur te geven. Betrek daarbij ook de managers van de sociale teams. Maak voor de verschillende beleidsthema's concrete afspraken over hoe de wijkbelangen en de stedelijke belangen zich tot elkaar verhouden en wat daarvan de consequenties zijn voor het besluitvormingstraject.
   - Zorg ervoor dat dergelijke afspraken ook uiteindelijk in de beleidsprogramma's worden opgenomen, zodat die programma's meer geënt zijn op die belangenafwegingen en een steviger fundament krijgen in de wijken.
   - Verbind aan die belangenafweging ook de budgettaire consequenties waardoor het voor alle betrokkenen duidelijker wordt welk budget vrij besteedbaar is vanuit de wijken en op welke budgetten de wijken kunnen meedenken en meebeslissen over de uiteindelijke besteding.

- Zorg ervoor dat ook op het niveau van het programmamanagement en het hoger management een organisatiestructuur wordt ontwikkeld waar het geluid van de wijken permanent kan doorklinken, een structuur van waaruit ook expliciet gewerkt wordt aan het integreren van de vier sturingsprincipes waardoor het wijkperspectief niet langer wordt beschouwd als een 'los' perspectief dat er af en toe bijgehaald moet worden. Daardoor wordt het mogelijk dit perspectief expliciet mee te nemen als er nieuwe programma's worden opgesteld.
- En last but not least, zet een programma op dat expliciet is gericht op het realiseren van een cultuurverandering bij alle ambtenaren én bij de bestuurders met als doel een werkcultuur te creëren waarin het wijkperspectief integraal deel uitmaakt van de werkhouding van de ambtenaar en de bestuurder. De vier sturingsprincipes staan niet naast of tegenover elkaar, maar vullen elkaar juist aan, en soms prevaleert de een en soms de ander, maar altijd moet die integrale afweging gemaakt worden.

Uitvoerende aanbeveling

3. Doe meer aan verwachtingsmanagement richting de inwoners door duidelijk te maken wat de inwoners wel en niet kunnen verwachten van de wijksturing. Benoem daarbij wat de grenzen van de wijkopgaven zijn en wat de opgaven zijn voor de stad. Geef daarbij ook aan wat de grenzen zijn van de invloed die inwoners kunnen uitoefenen op deze opgaven; tot hoever reikt die invloed en hoe kan die invloed het beste geeffectueerd worden. Kijk daarbij nog eens met een schuin oog naar de klassieke participatieladder die verschillende niveaus van inspraak benoemt, van zelfbestuur/de burger als opdrachtgever (the right to challenge) tot het recht op informatie/geconsulteerd worden. Maak in ieder geval een onderscheid naar:
   - (kleine) projecten in de openbare ruimte die niet interfereren met grote RO-projecten en snel gerealiseerd zouden kunnen worden, zonder noemenswaardige consequenties voor aanpalende wijken;
   - grote RO-projecten die vanuit programma's stadsbreed moeten worden opgepakt, maar wel impact hebben op de wijken, maar waarop vanuit de wijk minder directe invloed kan worden uitgeoefend;
   - (kleine) projecten in het sociaal domein die direct van invloed zijn op de sociale cohesie in de wijk;
   - grotere projecten in het sociaal domein gerelateerd aan de wettelijke taken van de gemeente (Jeugdwet, Wmo, Participatiewet) die zorggerelateerd zijn en waarop vanuit de wijk minder directe invloed kan worden uitgeoefend.

REGIOPLAN
BELEIDSONDERZOEK

Bijlagen

B

Capaciteit van TLO's

Figuur B1.1 Kennis en vaardigheden TLO's

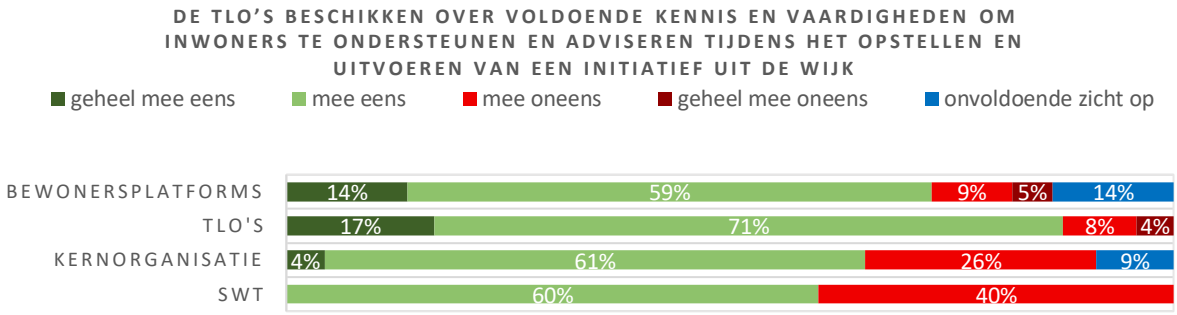

Het merendeel van de enquête-respondenten vindt dat de TLO's over voldoende kennis en vaardigheden beschikken om inwoners te ondersteunen en te adviseren bij wijkinitiatieven. De TLO's zijn hier minder verdeeld over dan de andere respondentgroepen: slechts 12 procent is het oneens met de stelling, tegenover 14 procent, 26 procent en 40 procent van respectievelijk de bewonersplatforms, de kernorganisatie en de sociale wijkteams.

In de gevoerde gesprekken komt, in lijn met de enquêteresultaten, naar voren dat het deskundigheidsniveau van TLO's over het algemeen op peil wordt geacht. Wel vinden alle respondentgroepen dat er duidelijke verschillen zijn in deskundigheidsniveaus tussen de verschillende TLO's en TLO-medewerkers. Ook resulteren personeelswisselingen bij TLO's soms in het verlies van opgebouwde kennis op actuele vraagstukken en initiatieven. Onder de TLO's is kennis en kunde op specifieke terreinen soms ontoereikend, zo stellen onder meer de sociale wijkteams en ambtenaren van de gemeente. Dit geldt met name voor kennis over het sociaal domein en het vermogen om behoeften en plannen uit de wijk goed te koppelen aan (langetermijn)opgaven en plannen van de stad, en deze krachtig te agenderen. Uit de groepsgesprekken blijkt verder dat men ervaart dat er (te) weinig kennis tussen TLO's wordt uitgewisseld.

De huidige praktijk laat zien dat TLO-medewerkers over brede deskundigheid moeten beschikken om initiatieven uit de wijk goed te kunnen ondersteunen. Vereiste vaardigheden zijn onder meer het vermogen om te verbinden, mee te denken, aan te jagen en te faciliteren. Daarbij is het voor bewoners en professionals in de wijken van belang dat TLO-medewerkers echt begaan zijn met hun wijk, kennis hebben over de historie en dynamiek daarbinnen en het vermogen hebben om écht te luisteren. Dat is veelal geborgd binnen de TLO's en dit maakt dat de gemeente als 'persoonlijker' en nabijer wordt ervaren.

Ook initiatief- en projectoverstijgend wordt, zowel formeel als in de praktijk, veel van de kennis en kunde van TLO's verwacht: kennis is niet alleen vereist over brede en specifieke sociale vraagstukken, maar ook over budgetbeheer, besluitvormingsprocessen, projectmanagement, en over betrokken spelers, afspraken en ontwikkelingen op bestuurlijk, ambtelijk en operationeel niveau (waaronder stedelijke plannen en contracten met stedelijke partijen). Zowel de TLO's zelf als stedelijke partijen zeggen dat deze brede en soms specialistische expertise niet altijd binnen de TLO's aanwezig is, maar dat dit ook niet altijd haalbaar is.
TLO's moeten bovendien kunnen omgaan met de complexiteit van specifieke projecten en snel, flexibel en creatief kunnen zoeken naar oplossingen, zo wordt door henzelf benadrukt. In de vaak weerbarstige praktijk is gebleken dat een bepaalde grondhouding vereist is, namelijk: een proactieve houding, met lef, daadkracht en doorzettingsvermogen. Hierover wordt opgemerkt dat het motto is: 'doen wat nodig is en zorgen dat je het voor elkaar krijgt', en 'als het niet linksom kan, dan maar rechtsom'. In verschillende casussen zien we terug dat TLO's zich uiterst flexibel opstellen wanneer regels, procedures of 'schotten' in de weg staan om voortvarend te handelen. Zo zorgde het TLO in CSA ervoor dat de straatcoaches werkkleding, onderdak en arbeidsvoorwaarden kregen op het moment dat formeel werkgeverschap lastig te beleggen bleek. Ook werd in de casus van de Passerelle al een voorschot genomen op de uitvoering, vooruitlopend op de volledige, formele financiering.

Figuur B1.2 Tijd en capaciteit TLO's

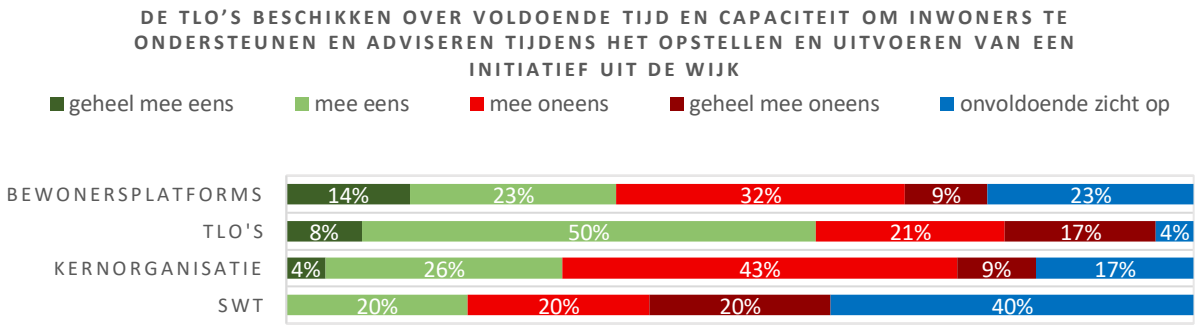

Wanneer in de enquête gevraagd wordt naar de tijd en capaciteit waarover TLO's beschikken om inwoners te ondersteunen en te adviseren bij wijkinitiatieven, ontstaat een ander beeld dan over kennis en vaardigheden. Bijna de helft van de bewonersplatforms, kernorganisaties en sociale wijkteams geeft in de enquête aan dat de TLO's niet voldoende tijd en capaciteit hebben. Van de TLO's vindt het merendeel dit wél.

Als achtergrond van deze enquêteresultaten geldt dat de TLO's bestaan uit kleine teams (van zo'n vier à vijf personen), terwijl zij grote gebieden bestrijken met veel inwoners. Hoewel TLO-medewerkers zich fulltime kunnen bezighouden met wijkinitiatieven, leidt de beperkte mankracht ertoe dat niet alle wijkinitiatieven en daaraan gekoppelde acties actief door TLO's kunnen worden opgepakt. Door verschillende partijen in het veld, waaronder de sociale wijkteams en bewonersplatforms, wordt dit gezien als beperking in hetgeen in de wijken bereikt kan worden. Toch ervaren TLO's zelf de grenzen aan tijd en mankracht niet altijd als probleem, omdat dit tegelijkertijd kan leiden tot goede prioriteringen en taakverdelingen binnen (het geheel aan) wijkinitiatieven. Hierbij vinden TLO-medewerkers dat het juist de kunst is om niet alles zelf op te pakken, maar verantwoordelijkheden te beleggen binnen de wijk, bij de juiste ambtenaren van de kernorganisatie en bij professionele (stedelijke) partijen.

Wel ervaren TLO's soms onvoldoende tijd als het gaat om het kunnen investeren in het opbouwen van relaties met buurtbewoners (om informatie op te halen evenals te activeren en stimuleren). Dit wordt in het bijzonder ervaren in wijken met een lage SES waar burgerparticipatie niet in het DNA van een wijk zit. Een treffend voorbeeld is het trachten te betrekken van inwoners bij het opstellen en uitvoeren van plannen binnen wijkcentrum De Overkant in de wijk Presikhaaf 3. Zowel TLO's als sleutelfiguren uit de wijk stellen dat er aanzienlijk meer uren nodig zijn, willen wijkmanagers zelf een samenwerkingsrelatie met inwoners kunnen opbouwen.

Intermediaire functie van TLO's

Figuur B1.3 Inbrengen van initiatieven uit de wijk bij juiste afdeling binnen de kernorganisatie

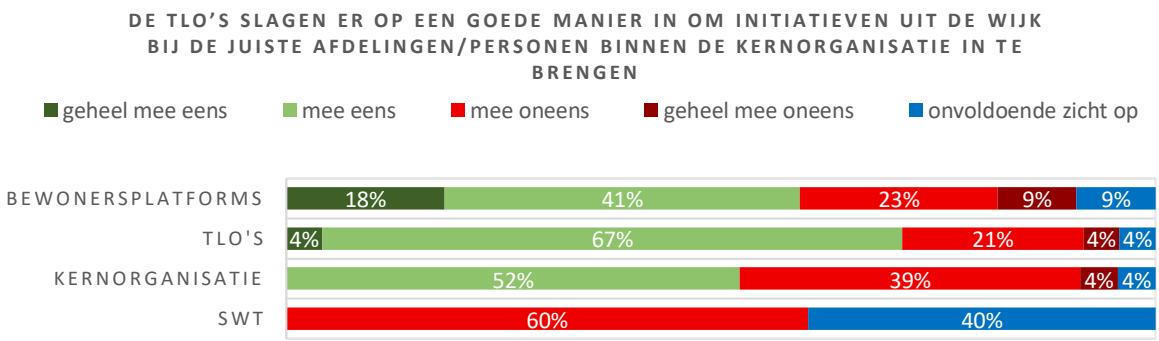

Van de bewonersplatforms, TLO's en kernorganisatie vindt meer dan de helft van de respondenten dat de TLO's er op een goede manier in slagen om initiatieven vanuit de wijk bij de juiste afdelingen of personen binnen de kernorganisatie in te brengen. Deze mening wordt niet gedeeld door de sociale wijkteams; van de sociale wijkteams geeft meer dan de helft aan het hier niet mee eens te zijn, terwijl iets meer dan een derde zegt hier geen zicht op te hebben.

Daar waar formele routes of specialistische experts ingeschakeld moeten worden binnen de verschillende fasen van een wijkproject, doen TLO's hun uiterste best om dit op de juiste plaats te beleggen binnen de kernorganisatie, en vaak lukt dit ook, zo is het algemene beeld. Daarnaast verwijzen TLO's partijen in de wijk door naar partijen binnen de kernorganisatie. Dit verloopt over het algemeen goed.

Deze brugfunctie van TLO's tussen gemeente en de wijken wordt vooral door bewoners(platforms) van grote meerwaarde geacht, omdat dit bij uitstek iets is dat voor henzelf voorheen vaak lastig in te schatten of te realiseren was. De nabijheid en benaderbaarheid van de TLO's is hierbij van belang: het feit dat TLO-medewerkers zichtbaar zijn in de wijk, goed bereikbaar zijn (ook in avonduren) en banden en contacten hebben opgebouwd met de bewoners en overige stakeholders, maakt dat mensen hen sneller inschakelen voor hulp. Voorheen was de gemeente 'verder weg', zo zeggen betrokken inwoners en stakeholders. De mate waarin een TLO wordt ervaren als nabij, varieert overigens per wijk. Dit heeft te maken met de 'aanpak' van verschillende TLO's, dus de wijze waarop zij zich in de wijk kenbaar maken, de mate waarin zij openstaan voor vragen en gesprekken en de mate waarin zij persoonlijke banden opbouwen in de wijk, betrokken zijn, en voeling hebben bij wat er leeft in de wijk. Voor sociale wijkteams geldt dat zij vaak zelf bestendige contacten hebben binnen de kernorganisatie, die zij in de wijkopgaven waar zij bij betrokken zijn ook zelf benaderen, doorgaans in afstemming met TLO.

Wel kan het ook voor TLO's ingewikkeld zijn om een goede inschatting te maken welke (verschillende) afdelingen en personen precies betrokken moeten en kunnen worden. Soms speelt de beperkte ervaring van TLO-medewerkers hierbij een rol. Veelal hangt dit echter vooral samen met de ervaren schotten tussen de gemeentelijke afdelingen, de onoverzichtelijkheid van de verschillende schijven en de beperkte bereikbaarheid of inzetbaarheid van relevante personen. Dit speelt zeker wanneer projecten en processen moeilijk gelinkt kunnen worden aan één beleidsthema, maar integraal moeten worden aangepakt.

Figuur B1.4 Communiceren van mogelijkheden en beperkingen wijkgericht werken door TLO's

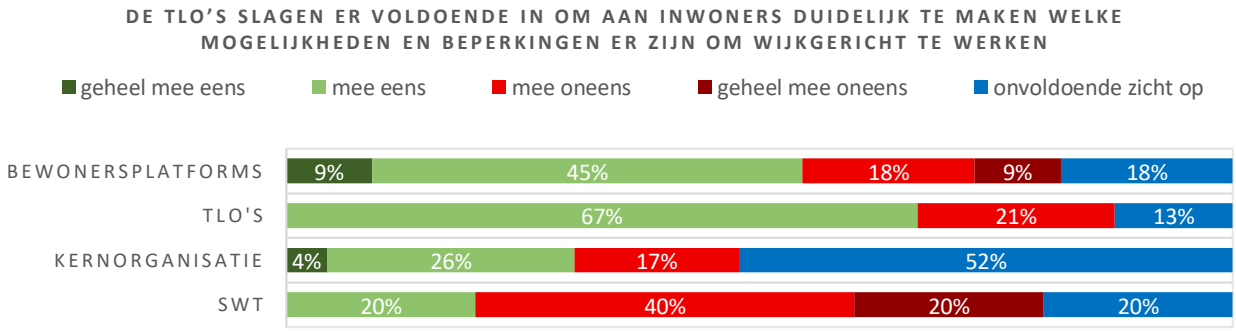

Van de bewonersplatforms en TLO's vindt het merendeel dat de TLO's er voldoende in slagen om inwoners duidelijk te maken welke mogelijkheden en beperkingen er zijn om wijkgericht te werken. Van de sociale wijkteams vindt het merendeel dit niet. Meer dan de helft van de kernorganisatie geeft aan hier onvoldoende zicht op te hebben.

Of het nu gaat om veranderingen in de openbare ruimte (casus De Laar Schoon, De Passerelle en Beek op de Paasberg), het realiseren van een ontmoetingsplek in de openbare ruimte (casus JOP), de aankoop van sociaal vastgoed (De Bakermat) of veranderingen van meer organisatorische aard (casus straatcoaches en De Drieslag): het is voor inwoners (en externe stakeholders) vaak moeilijk te volgen waarom de gewenste veranderingen lang op zich laten wachten en soms moeizaam of in het geheel niet te realiseren zijn. De praktijk in deze casussen laat zien dat het ontbreken van zicht of zekerheid over mogelijkheden en beperkingen binnen het project kan leiden tot teleurstelling, onbegrip, demotivatie en zelfs terugtrekkende bewegingen bij betrokkenen.

Door aan bewoners en overige stakeholders vroegtijdig duidelijk te maken hoe processen verlopen en waarom, welke termijnen er worden gehanteerd en welke eisen en mogelijke obstakels er komen kijken bij het initiatief waar zij zich voor willen inzetten, wordt effectief aan verwachtingsmanagement gewerkt. Verwachtingsmanagement vanuit de TLO's is, net als structurele transparantie en terugkoppeling, cruciaal voor bewoners en overige stakeholders, zo geven zijzelf – net als de TLO's – aan. Zij voelen zich

hierdoor namelijk goed geïnformeerd en serieus genomen, maar krijgen hierdoor ook een realistischer beeld van wat de gemeente, inclusief de TLO's, wel maar vooral ook *niet* voor hen kan betekenen. Dit komt de beeldvorming van de gemeente ten goede, aldus TLO's en stakeholders.

Bij betrokken partijen bestaat het beeld dat TLO's in de communicatie veel aandacht hebben voor het verhelderen van (on)mogelijkheden en hier steeds beter in slagen. Inwoners en stakeholders ervaren in het algemeen voldoende transparantie bij de keuzes die de TLO's maken en deze openheid wordt zeer gewaardeerd. Het idee bestaat dat alles op tafel mag liggen en dat er ruimte is voor kritische vragen. Ook hierin ervaren inwoners en overige stakeholders een meerwaarde van TLO's ten opzichte van de gemeente als geheel. De communicatie vanuit de kernorganisatie wordt in veel gevallen namelijk ontoereikend geacht; de kernorganisatie slaagt er veelal niet in om inwoners (voor hen) bevredigende antwoorden te geven op vragen over aspecten als de duur en inhoud van besluitvorming, en de uitkomsten daarvan. In casussen als de straatcoaches, De Drieslag, De Bakermat, De Laar Schoon en de JOP's fungeerde het TLO als 'vertaler' van de kernorganisatie door uitleg te geven over processen, ontwikkelingen en stagnaties; een andere illustratie van de brugfunctie van de TLO's. Hierdoor wordt de afstand tussen de kernorganisatie en inwoners verkleind.

Ongeacht de openheid en transparantie over mogelijke beperkingen aan de zijde van TLO's, wordt er, onder andere vanuit de sociale wijkteams, burgers en overige stakeholders, kritiek geuit op de kloof tussen de hoge verwachtingen die het concept 'wijkgericht werken' wekt en de mogelijkheden die er op dit moment in de praktijk daadwerkelijk zijn voor het *uitvoeren* en *slagen* van burgerinitiatieven. Volgens betrokkenen laat dit laatste te wensen over, onder andere door het in de weg zitten van wet- en regelgeving, overige (stedelijke) beleidsprioriteiten en een gebrek aan doorzettingsmacht van TLO's.

Ook kunnen brede inventarisaties en inspraakmogelijkheden in de planvormingsfase vanuit TLO's de indruk bij bewoners wekken dat al of veel van hun wensen worden vertaald naar concrete acties, zo geven betrokken partijen aan. Sommige bewoners hebben een beeld bij de TLO's van 'u vraagt, wij draaien', terwijl dat niet de insteek van de TLO's is. Het komt voor dat bewoners geen directe reactie krijgen op ideeën, problemen of initiatieven die zij aandragen en daardoor ervaren zij minder transparantie, terwijl TLO's hier op wijkniveau wel degelijk invulling aan geven.

Aan de andere kant merken TLO's zelf, alsmede bewoners en de kernorganisatie, op dat menig burger nog geen idee heeft van de invloed en het budget waarover ze zouden kunnen beschikken en dat er juist winst te behalen valt in het beter informeren van burgers over de mogelijkheden binnen het werken vanuit de wijk.

Samenwerking in de wijken

Figuur B1.5 Effectiviteit samenwerking TLO's en bewonersplatforms ophalen wensen en behoeften

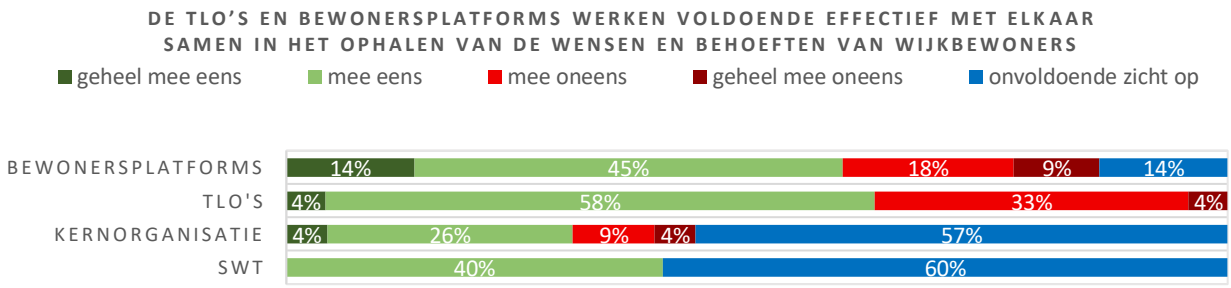

Figuur B1.6 Effectiviteit samenwerking TLO's en bewonersplatforms doorvertalen wensen en behoeften

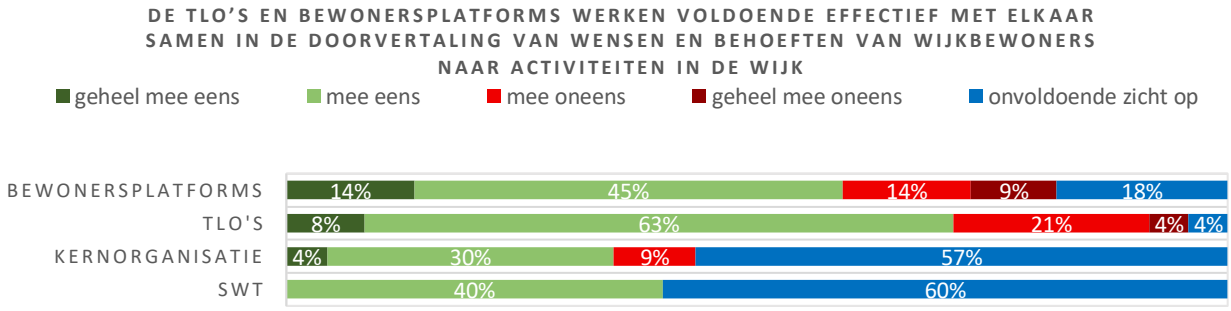

Door de bewonersplatforms en TLO's wordt de samenwerking tussen TLO's en wijkplatforms in het ophalen van de wensen en behoeften van bewoners als voldoende effectief beschouwd. Van de kernorganisatie en sociale wijkteams geeft het merendeel aan hier onvoldoende zicht op te hebben. Voor de samenwerking tussen TLO's en wijkplatforms in de doorvertaling van wensen en behoeften van wijkbewoners naar activiteiten geldt eenzelfde beeld.

TLO's en bewonersplatforms trekken over het algemeen goed samen op in de wijken en met TLO's bestaat persoonlijker contact dan met de gemeente als geheel. Beide partijen hebben, los van elkaar, een zekere spilfunctie als het gaat om het inventariseren van wensen en het betrekken en activeren van burgers, maar weten daarbij doorgaans goed de verbinding met elkaar te leggen; het TLO heeft daarbij de lead. Er is in veel wijken sprake van een nauwe samenwerking met korte lijnen: men weet elkaar goed te vinden en men weet wat men aan elkaar heeft. De samenwerking wordt door betrokkenen veelal als prettig ervaren, en heeft volgens directbetrokkenen het gewenste effect, namelijk het zo breed mogelijk inventariseren van hetgeen in de wijk leeft, het betrekken van zo veel mogelijk groepen inwoners, en het gezamenlijk komen tot concrete plannen en de uitvoering hiervan.

Over en weer wordt blijkens de praktijk gebruikgemaakt van elkaars krachten, netwerken en mogelijkheden. Zo maken bewonersplatforms gebruik van budgetten via het TLO voor zowel communicatiematerialen als voor bredere activiteiten en van de organisatorische en ter zake doende expertise op uitvoerend vlak (casus De Drieslag en De Laar Schoon), terwijl TLO's gebruikmaken van de kanalen die bewonersplatforms reeds hebben en van de inzet (en expertise) van deze mensen om delen van het project te dragen en inwoners te betrekken (casus De Passerelle, Beek op de Paasberg en De Bakermat).

Hoe de TLO's en de bewonersplatforms zich precies tot elkaar verhouden, verschilt per wijk. Soms worden wijkplatforms door een TLO ingezet om zaken te inventariseren en ligt de bal meer bij het TLO; soms opereren bewonersplatforms vrijwel zelfstandig en komen zij met initiatieven, uitgewerkte plannen en acties en heeft het TLO's een meer faciliterende en adviserende rol.

Niet in alle wijken verloopt de samenwerking tussen bewonersplatforms en TLO's overigens even goed. Soms wordt consequente communicatie en betrokkenheid vanuit TLO's door bewonersplatforms gemist (onder andere bij personeelswisselingen); soms heerst het idee dat TLO's niet meteen met hun input aan de slag gaan en soms voelen bewonersplatforms zich door de komst van TLO's meer aan de zijlijn gezet. Moeizame onderlinge verhoudingen tussen verschillende georganiseerde bewonersgroepen (met verschillen in formele status) binnen dezelfde wijk kunnen hierbij een rol spelen.

Figuur B1.7 Effectiviteit samenwerking TLO's en externe stakeholders in ophalen wensen en behoeften

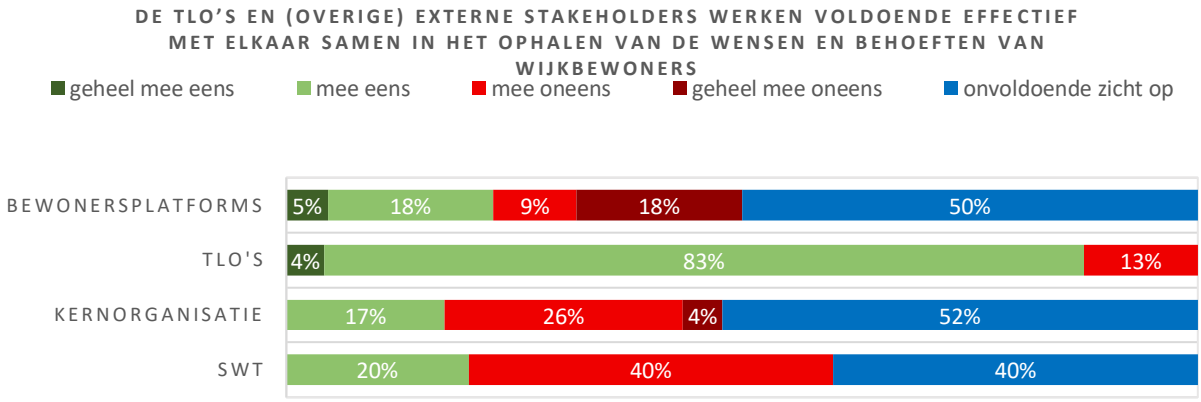

Figuur B1.8 Effectiviteit samenwerking TLO's en externe stakeholders in doorvertalen wensen en behoeften

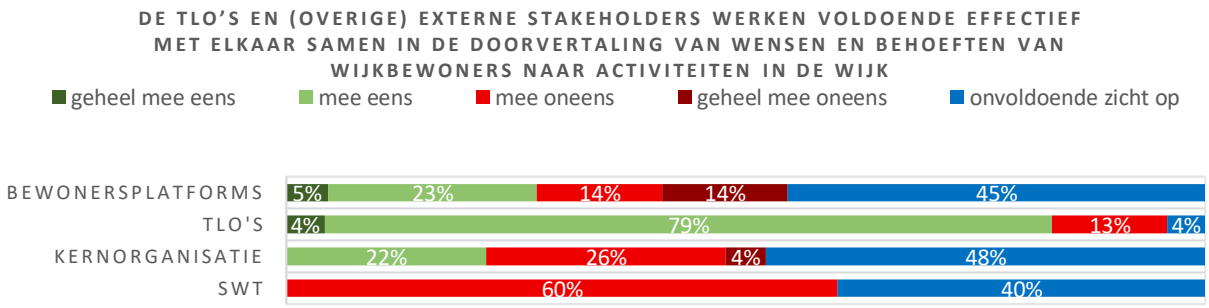

Door de TLO's wordt de samenwerking tussen TLO's en andere externe stakeholders als voldoende effectief beschouwd als het gaat om het ophalen van wensen en behoeften van wijkbewoners. Van de respondenten uit andere groepen geeft ongeveer de helft aan hier onvoldoende zicht op te hebben en een derde geeft aan het hiermee oneens te zijn. Voor de samenwerking in de doorvertaling van wensen en behoeften naar initiatieven uit de wijk geldt ongeveer hetzelfde beeld. Een groot deel van de TLO's beschouwt de samenwerking als voldoende effectief, de andere respondentgroepen geven met name aan het hier mee oneens te zijn ofwel hier onvoldoende zicht op te hebben.

Hier kan een onderscheid gemaakt worden tussen de samenwerking in de wijk met kleinere, wijkgerichte partijen en de samenwerking met grotere, stedelijke partijen, zo blijkt uit de praktijk.

Het algemene beeld dat in de casuïstiek en in de gevoerde gesprekken naar voren komt, is dat er heel constructief en effectief wordt samengewerkt tussen TLO's en (externe) stakeholders in de wijk, zoals ondernemers, wijkagenten, scholen en huisartsen. Dit is zowel het geval in de planvorming als in de uitvoering en borging van wijkinitiatieven.

Projecten vanuit de wijk worden vaak gedragen door een kleine kerngroep, waarbinnen de wijkmanager van het TLO en enkele direct betrokken stakeholders (vaak ook inwoners uit bewonersplatforms) uit de wijk als kartrekkers fungeren om andere partijen aan te haken. De motivatie en de inzet zijn daarbij hoog. Het organiseren van een project vanuit een kleine projectgroep zorgt voor een goede en hechte samenwerking, met veel betrokkenheid, verantwoordelijkheidsgevoel, een gezamenlijke visie en heldere taakverdelingen, zo geven betrokkenen aan. De korte lijnen maken dat snel geschakeld kan worden als de praktijk dit vergt; hierin verschilt het TLO volgens betrokkenen van de kernorganisatie. We zien in de casussen ook dat multidisciplinaire samenwerking goed werkt om vraagstukken vanuit verschillende perspectieven te kunnen bekijken; dit werkt enthousiasme en creativiteit in de hand.

In de samenwerking met verschillende partijen in de wijken vindt regelmatig overleg plaats. Dit is niet alleen noodzakelijk om onderlinge relaties op te bouwen en te onderhouden en elkaar op de hoogte te

houden, maar ook om radiostiltes te voorkomen. Die resulteren blijkens verschillende casussen namelijk in onbegrip of verslapping. Naast heldere en consequente communicatie, wordt gelijkwaardigheid in de samenwerking sterk gewaardeerd. Het vroegtijdig formuleren van heldere doelen, een duidelijk tijdpad en taakafbakeningen kunnen helpen om doelen gezamenlijk te realiseren.

De samenwerking tussen TLO's en stedelijke partijen, zoals Rijnstad, SWOA, Rozet en Sportbedrijf Arnhem, wordt soms gezien als minder effectief, hoewel TLO's en deze partijen elkaar goed weten te vinden en constructief samen proberen op te trekken. Met name vanuit de sociale wijkteams, maar ook vanuit stedelijke partijen zelf wordt aangegeven dat stedelijke partijen lang niet altijd in staat zijn om wijkgericht te werken; zij kunnen overvoerd raken door wijkwensen en kunnen daarop niet altijd aanbod genereren, omdat veel van het aanbod generiek geldt en reeds is vastgesteld. Ook krijgen stedelijke partijen te maken met wensen en verzoeken uit de wijk die niet verenigbaar zijn met stedelijke activiteiten. Dit maakt dat vooral in de *vertaling* van wensen en behoeften naar activiteiten, de samenwerking niet altijd effecten genereert. Dit speelt volgens de sociale wijkteams met name in het sociaal domein. Toch zien we in de casussen ook succesvoorbeelden terug; zo zijn stedelijke partijen, soms als deel van een kerngroep, actief betrokken bij het realiseren van fysieke veranderingen (De Passerelle, De Laar Schoon), waarbij TLO's en stedelijke partijen onderling goed de taakverdelingen hebben afgestemd.

Positie TLO's richting kernorganisatie

Figuur B2.1 Doorzettingsmacht

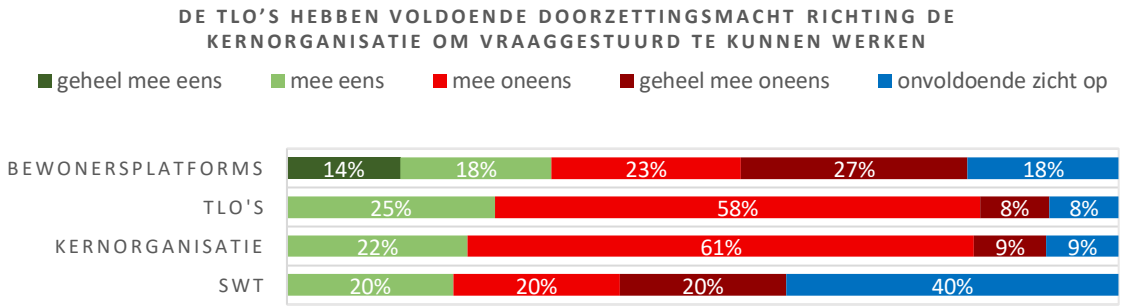

Uit de enquête blijkt dat van alle respondentgroepen de meerderheid van mening is dat de TLO's onvoldoende doorzettingsmacht hebben richting de kernorganisatie om vraaggestuurd te kunnen werken. De mening van TLO's en de kernorganisatie is op dit punt vrijwel gelijk en dat geldt ook voor de sociale wijkteams en de bewonersplatforms (hoewel laatstgenoemde groepen hier minder zicht op hebben).

In de gevoerde gesprekken komt naar voren dat het breed ervaren gebrek aan doorzettingsmacht van TLO's met name met twee dingen samenhangt. In de eerste plaats ervaren TLO's als budgethouders veel minder invloed dan bij de start van Van Wijken Weten werd verwacht. TLO's beschikken, volgens henzelf en volgens omringende partijen, nogal eens over onvoldoende overzicht en kennis om de budgetten effectief te (kunnen) beheren; aldus worstelen zij met het effectief benutten van hun mandaat. Bovendien staan veel financiële afspraken vanuit de gemeente al voor meerdere jaren vast en krijgen TLO's niet altijd voldoende de mogelijkheid om mee te beslissen over dergelijke meerjarige (programma)budgetten. In de praktijk gaat een groot deel van de wijkbudgetten dan ook ondergemandateerd weer terug naar de kernorganisatie. Dit betekent dat TLO's zelf op zoek moeten naar manieren om toch te kunnen sturen en budgetten bij te kunnen stellen, bijvoorbeeld door eenmalige initiatieven op te zetten, waar makkelijker budget voor te besteden is, of door om tafel te gaan met stedelijke partners.

In de tweede plaats ervaren zowel TLO's als de sociale wijkteams en bewonersplatforms dat TLO's vanuit de kernorganisatie worden beperkt in hun 'slagkracht' gedurende de uitwerking en uitvoering van wijkplannen. In een groot deel van de gesprekken wordt een situatie geschetst waarin TLO's informatie en behoeftes ophalen in de wijk en hiermee aan de slag gaan, waarna het stokt zodra besluitvorming dan wel 'goedkeuring' vanuit de kernorganisatie is vereist. Zowel de TLO's als de bewonersplatforms en de sociale wijkteams bestempelen het als risico voor vraaggestuurd werken dat een (onderdeel van een) plan vanuit de wijk kan worden tegengehouden of teruggedraaid door medewerkers van de kernorganisatie, ook in een laat stadium van een project. Uit de casussen (bijvoorbeeld in de casus Beek op de Paasberg en de casus straatcoaches) blijkt dat een en ander tot onzekerheid en frustratie leidt bij zowel TLO's als bewoners.

Positie kernorganisatie richting TLO's en wijken

Figuur B2.2 Ondersteuning

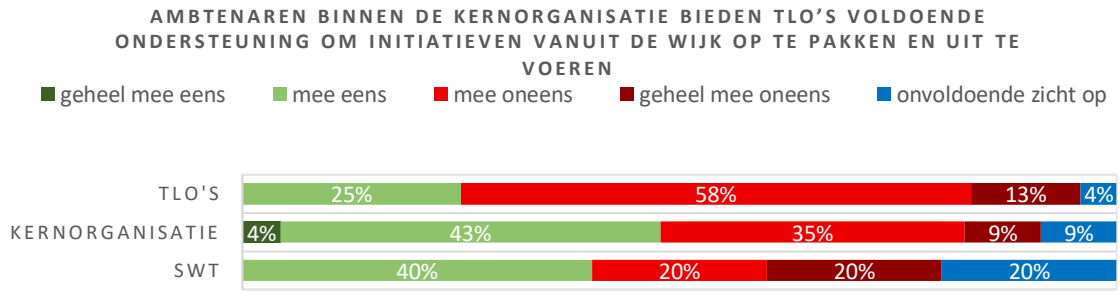

De TLO's vinden dat de kernorganisatie hun onvoldoende ondersteuning biedt om initiatieven vanuit de wijk op te pakken. Binnen de kernorganisatie wordt hier verschillend over gedacht; iets minder dan de helft (44%) deelt de mening van de TLO's, terwijl ongeveer de helft (47%) van de kernorganisatie van mening is dat er wél voldoende ondersteuning aan TLO's wordt geboden. Ook de sociale wijkteams zijn hier verdeeld over.[3]

In bepaalde gevallen ervaren de TLO's dat zij vanuit medewerkers van de kernorganisatie de ondersteuning krijgen die zij nodig hebben, en ervaren beide partijen (zowel TLO's als de kernorganisatie) de onderlinge samenwerking als heel soepel. Dit hangt volgens verschillende respondentgroepen onder andere samen met (combinaties van) personen en met thema's. Binnen het thema openbare ruimte werken bestuursadviseurs bijvoorbeeld al jaren meer wijkgericht en dit bevordert de samenwerking met de TLO's en andere partijen in de wijken. Specifiek blijkt uit de casussen dat TLO's bij de inventarisatie van hetgeen er aan behoeften leeft in de wijken actief en effectief worden ondersteund door de afdeling onderzoek en statistiek (O&S), bijvoorbeeld via online dashboards met informatie uit de wijk, behoeftepeilingen (o.a. casus De Bakermat) en de monitor Leefbaarheid en Veiligheid (o.a. casus De Laar Schoon).

Uit de gevoerde gesprekken blijkt echter dat de TLO's zich in veel gevallen te weinig ondersteund voelen vanuit de kernorganisatie. Zo wordt, zowel door TLO's als door andere partijen waaronder externe stakeholders, ervaren dat medewerkers vanuit de kernorganisatie niet altijd openstaan voor 'afwijkende' ideeën of plannen, niet altijd pragmatisch en oplossingsgericht meedenken en -werken, en niet altijd benaderbaar of betrokken zijn als het gaat om wijkinitiatieven. In die context wordt de samenwerking met de kernorganisatie door TLO's bestempeld als vaak moeizaam.

Niet alleen in het uitvoeren van wijkinitiatieven wordt de ondersteuning gemist: de TLO's missen ruggensteun vanuit de kernorganisatie als de kernorganisatie besluit budgetten anders verdelen en er ergens op bezuinigd wordt: bij het brengen van de bijbehorende 'negatieve boodschap' aan de wijk wordt onvoldoende steun vanuit de kernorganisatie ervaren. De TLO's en stedelijke partners ervaren hierin druk vanuit bewoners en politiek, maar ook vanuit de kernorganisatie zelf, die in de ogen van de stedelijke partners en TLO's altijd iets meer wil dan het budget toelaat. De TLO's ervaren soms onvoldoende vertrouwen vanuit de kernorganisatie. Daarbij heeft de praktijk ook uitgewezen dat zij binnen de kernorganisatie soms tegen weerstand of starheid aanlopen om de omslag naar een meer wijkgerichte houding en werkwijze, en dus naar de gewenste ondersteuning van wijkinitiatieven, te maken.

Ook de sociale wijkteams en medewerkers van de kernorganisatie zélf vinden dat de vereiste cultuuromslag binnen de gemeentelijke organisatie nog niet altijd voldoende is gemaakt. De meeste partijen zijn het er echter over eens dat de wil om te transformeren in de meeste gevallen wél aanwezig is, maar dat vooral bestaande processen en (politieke) prioriteiten vanuit programma's en portefeuilles, die beide veel tijd kunnen vergen, in de weg staan om vanuit de kernorganisatie effectief samen te werken met de TLO's. Het werken volgens het principe van de 'mal en de contramal' is in de praktijk onvoldoende gefa-

[3] Niet elke enquêtevraag in deze paragraaf is aan bewonersplatforms gevraagd.

ciliteerd; de TLO's stellen als een 'zijwiel' tegen de kernorganisatie te zijn aangeplakt, terwijl zij een tandem zouden moeten vormen. Betrokkenen zijn het erover eens dat de gemeentebrede omslag van zowel de denk- en werkwijze als de bedrijfsvoering veel tijd nodig heeft.

Figuur B2.3 Vraaggestuurd werken

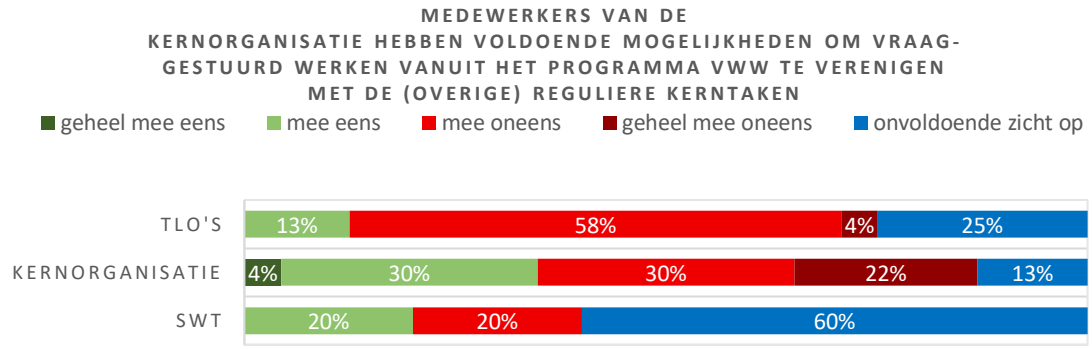

In de enquête komt naar voren dat een meerderheid van de TLO's vindt dat de medewerkers van de kernorganisatie onvoldoende mogelijkheden hebben om vraaggestuurd werken vanuit het programma te verenigen met reguliere kerntaken. Hoewel een kleine meerderheid binnen de kernorganisatie ook vindt hier onvoldoende mogelijkheden voor te hebben, lopen de meningen binnen de kernorganisatie sterk uiteen. De sociale wijkteams zeggen hier onvoldoende zicht op te hebben.

Een factor die hierbij volgens betrokkenen een rol speelt is een gebrek aan tijd, doordat de beschikbare tijd van medewerkers van de kernorganisatie vaak volledig wordt opgeslokt door reguliere kerntaken. Bovendien worden de mogelijkheden om af te wijken van al ingezette lijnen vanuit programma's en portefeuilles als beperkt ervaren door medewerkers van de kernorganisatie, zeker met inachtneming van de door alle partijen ervaren en aangestipte cultuur (of neiging) om mee te buigen met beleidsprioriteiten vanuit het programma waarvoor de wethouder verantwoordelijk is. Ook van regelgeving en procedures is men binnen de kernorganisatie doorgaans niet gewend af te wijken. Volgens betrokkenen is de kernorganisatie bovendien onvoldoende in staat gesteld om (ad hoc) op wijkvragen in te kunnen spelen.

De beperkingen en de druk vanuit het programma kunnen ertoe leiden dat hetgeen leeft in de wijk niet (voldoende) opgepakt wordt. Vooral indien plannen en doelen vanuit de wijk niet overeenstemmen met programmadoelen waar doorgaans politiek prioriteit aan is gegeven, zo is de ervaring van de meeste geïnterviewden, ontstaat er volgens deze geïnterviewden spanning. Een voorbeeld uit de praktijk is de behoefte van veel inwoners aan kleinschalige, laagdrempelige ontmoetingsplekken dicht bij huis, die moeilijk te rijmen is met de programmatische opdracht om sociaal vastgoed af te stoten en ontmoetingsplekken onder te brengen in Multifunctionele Centra. Een ander voorbeeld is de sterke wens vanuit de wijk om in een straat iets aan verkeersveiligheid te doen die indruiste tegen de stedelijke ambitie van vergroening op het moment dat dit betekende dat bomen moesten worden weggehaald. Ook is de spanning groot bij controversiële opgaven, zoals maatschappelijk opvang en azc's; veelal voelen wijken hier minder voor, terwijl de gemeente deze opvang toch een plek moet geven. In de regel, zo zeggen alle betrokken partijen, delven behoeften, belevingen en initiatieven vanuit de wijk dan het onderspit; zij kunnen simpelweg niet concurreren met het bredere beleid en programma.

Bovenop het voorgaande wordt door burgers, stakeholders en TLO's een gebrek aan flexibiliteit ervaren bij de kernorganisatie. Met name daar waar snelle, creatieve of pragmatische oplossingen in de praktijk wenselijk zijn, schiet de werkwijze van de kernorganisatie volgens hen tekort.

Daar waar de TLO's vaak aanlopen tegen deze ervaren 'starheid' binnen de kernorganisatie en een ervaren onvermogen om buiten gebaande paden te handelen en mee te bewegen met het wijkniveau, wordt vanuit de kernorganisatie juist benadrukt dat het bij TLO's soms ontbreekt aan het bredere (stedelijke en beleidsmatige) perspectief en dat TLO's soms onvoldoende als verlengstuk van de gemeente handelen, maar meer als verlengstuk van de wijk, waarbij ieder voor zich als het ware een 'wijkprogramma' opstelt. Er kunnen vanuit de kernorganisatie heel goede redenen zijn om vragen of behoeften vanuit de

wijk geen doorgang te laten vinden, soms met een jarenlange geschiedenis, en volgens hen hebben TLO's daar ten onrechte niet altijd oog of begrip voor. Zo staan bestuursadviseurs veelal voor een veel bredere stedelijke opgave, waarbij het opsplitsen naar wijken niet altijd zinvol of haalbaar is. Waar het tot nog toe veelal aan ontbreekt is een goede middenweg, waarbij wijkkennis en wijkbehoeften goed worden verbonden aan stedelijke kennis en programmabehoeften.

Niet altijd is er overigens sprake van een 'wij-zij'-situatie tussen kernorganisatie en TLO's. De onderlinge samenwerking tussen TLO's en de kernorganisatie is, net als de wijze waarop wijkgeoriënteerde taken worden verenigd met reguliere taken vanuit het programma, erg afhankelijk van (draagvlak, mentaliteit en ervaringen van) personen en afdelingen binnen de kernorganisatie, zo stellen onder meer TLO's, sociale wijkteams en betrokkenen vanuit de kernorganisatie zelf. De samenwerking verloopt in het algemeen beter als het gaat om projecten in de wijk op het gebied van ruimtelijke ordening; rond activiteiten in het sociaal domein verloopt de samenwerking moeizamer, aldus de TLO's en de ambtenaren in de kernorganisatie.

Figuur B2.4 Integraal werken

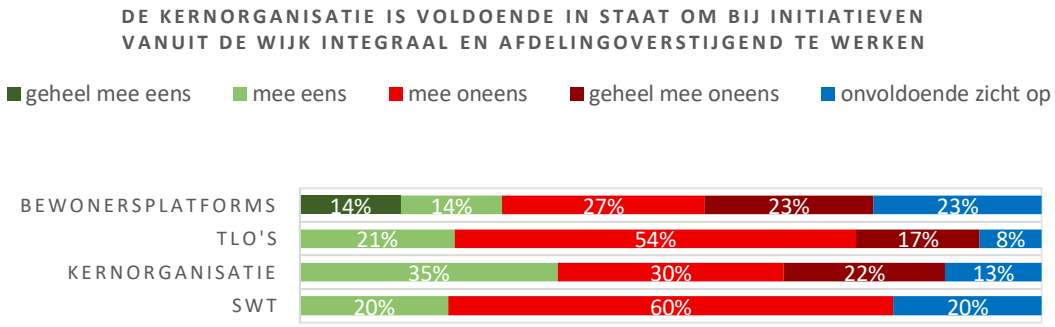

De meerderheid van alle respondenten vindt dat medewerkers van de kernorganisatie niet voldoende in staat zijn om integraal en afdelingoverstijgend te werken bij initiatieven vanuit de wijk. Ook medewerkers van de kernorganisatie zelf hebben deze mening.

Volgens betrokken partijen wordt vanuit de gemeente nog te veel sectoraal in tegenstelling tot integraal gekeken naar problemen en projecten in de wijken. Op het moment dat bepaalde wijkinitiatieven niet aan één beleidsthema gelinkt kunnen worden, dreigen zij tussen wal en schip te vallen. Juist wijkinitiatieven hebben vaak echter (gaandeweg) domeinoverschrijdende componenten. De schotten tussen gemeentelijke afdelingen werken vertragend en kunnen ervoor zorgen dat wijkgestuurd samenwerken met inwoners en het TLO stroef verloopt, zo komt in verschillende casussen (straatcoaches, De Drieslag) naar voren. Tegelijk vormen zij volgens betrokkenen ook een bedreiging voor het bereiken van overkoepelende acties en resultaten in de wijk die er echt toe doen en die echt verandering teweeg kunnen brengen.

Enerzijds heeft een en ander te maken met de wijze waarop gemeentelijke afdelingen en processen zijn ingericht. In de beleving van betrokken partijen is de kernorganisatie anderzijds onvoldoende gewend om integraal, afdelingoverstijgend en out-of-the-box-denkend te werken. Dit raakt wederom aan de vereiste, maar onvoldoende gemaakte omslag in bedrijfsvoering en cultuur. Daarin bestaat een kloof tussen de blauwdruk van de TLO's (generalistisch en breed belegd) en die van de gemeentelijke afdelingen (specialistisch en afgebakend).

Figuur B2.5 Vaardigheden

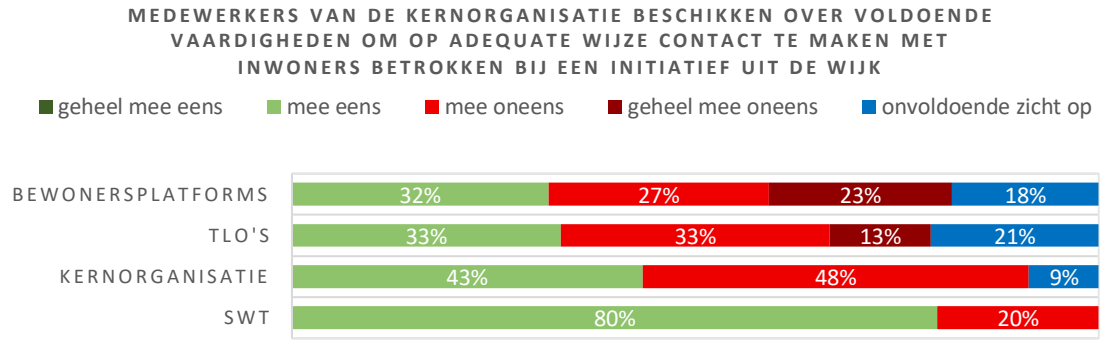

Een groot deel van de sociale wijkteams vindt dat medewerkers van de kernorganisatie over voldoende vaardigheden beschikken om op adequate wijze contact te maken met inwoners die betrokken zijn bij een wijkinitiatief. Dit komt niet overeen met de opvattingen van de bewonersplatforms, de TLO's en de kernorganisatie zelf, van wie ongeveer de helft aangeeft dat de kernorganisatie in deze context niet over voldoende vaardigheden beschikt.

Alhoewel de kernorganisatie, mede door de brugfunctie die de TLO's vervullen voor inwoners, toegankelijker is geworden, ervaren burgers en stakeholders vanuit de kernorganisatie veelal onvoldoende communicatie en onvoldoende helderheid op inhoud. Met een zekere regelmaat wordt onvoldoende transparantie ervaren, omdat de gewenste uitleg vanuit de kernorganisatie uitblijft of niet op tijd komt. In verschillende casussen komt naar voren dat dergelijke 'radiostiltes' bij burgers en stakeholders onbegrip in de hand werken en zorgen voor een negatieve beeldvorming van de gemeente; deze partijen in de wijk voelen zich dan namelijk niet serieus genomen en gesteund. Ook ontstaat er ergernis als burgers zich genoodzaakt voelen zelf (telkens) achter bepaalde informatie aan te gaan.

Indien er wel contact is, wordt de wijze waarop wordt gecommuniceerd, qua houding, toon en niveau, niet altijd passend of begrijpelijk geacht. Dit hangt samen met het feit dat het gaat om vaak ingewikkelde materie (bijvoorbeeld wet- en regelgeving), die voor burgers en stakeholders doorgaans lastig te volgen is. Binnen deze context uiten TLO's en inwoners zich bovendien kritisch over de hoge formele vereisten (op vorm en inhoud) waar aanvragen van inwoners en wijkgestuurde processen aan moeten voldoen vanuit de kernorganisatie; deze zijn voor 'de leek' vaak ingewikkeld. In de casussen komt bijvoorbeeld naar voren dat burgers (en overige stakeholders) soms worstelen met financiële aanvragen (o.a. de Kronenburg Passerelle) en aanvragen voor vergunningen (casus De Drieslag). TLO's en burgers hebben de indruk dat de procedures evenals de criteria en wijzen van beoordeling van burgerinitiatieven in de praktijk nog te veel gelijk worden gesteld aan die bij initiatieven vanuit professionals. Dit is in hun ogen minder passend, omdat inwoners doorgaans niet over dezelfde vaardigheden beschikken. Medewerkers van de kernorganisatie hebben daar volgens TLO's en inwoners soms nog onvoldoende oog voor en zijn volgens hen ook geneigd te strak vast te houden aan het vaste stramien en aan de bestaande procedures. Daarbij passen zij hun communicatie nog onvoldoende aan op het niveau van inwoners en leven zij zich soms onvoldoende in hun positie in, zo stellen alle partijen.

Samenwerking tussen TLO's en sociale wijkteams

Figuur B2.6 Samenwerken

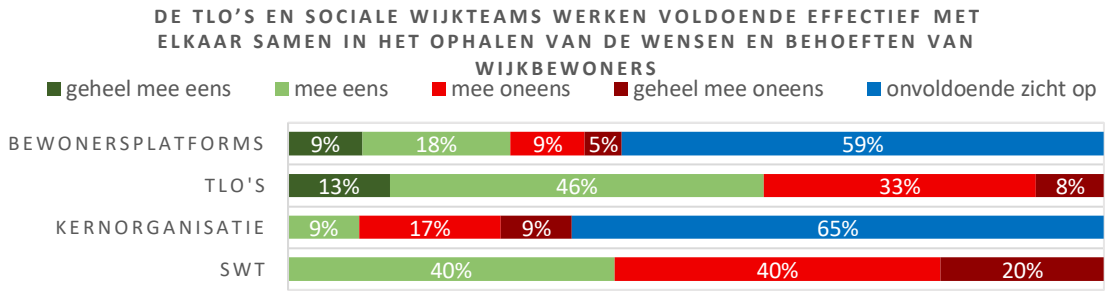

Figuur B2.7 Samenwerken

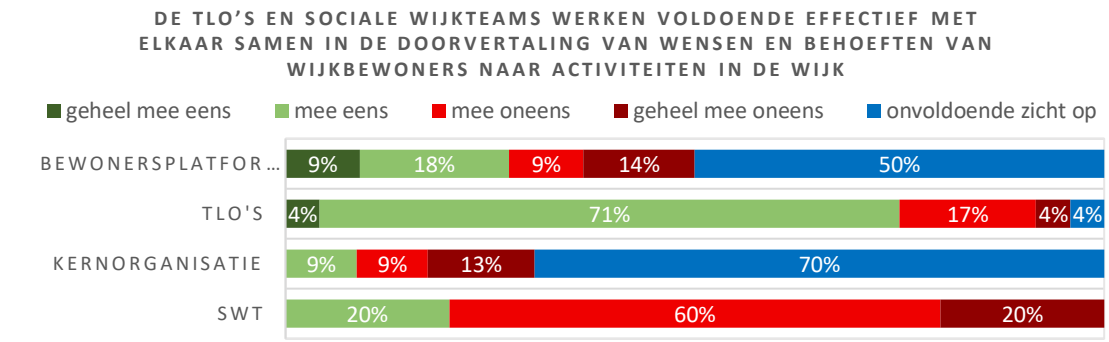

Een kleine meerderheid van de TLO's geeft in de enquête aan dat de TLO's en de sociale wijkteams voldoende effectief samenwerken in het ophalen van de wensen en behoeften van inwoners. Dit staat in contrast met de opvattingen van de sociale wijkteams, waarvan een kleine meerderheid aangeeft dat dit niet het geval is. Dit verschil in opvatting is des te groter wanneer het gaat om de effectieve samenwerking in het doorvertalen van wensen en behoeften naar activiteiten. Driekwart van de TLO's vindt dat deze samenwerking voldoende effectief is, terwijl meer dan driekwart van de wijkteams vindt dat dit niet het geval is. Het merendeel van de bewonersplatforms en de kernorganisatie geeft aan op beide stellingen onvoldoende zicht te hebben.

De bovenstaande enquêteresultaten kunnen geduid worden door een aantal nadere observaties. Het algemene beeld dat ook in de (groeps)gesprekken ontstaat is dat de samenwerking tussen de TLO's en de sociale wijkteams niet altijd geheel vanzelfsprekend of soepel is verlopen, maar dat dit door de jaren heen al sterk is verbeterd in verschillende wijken, op een enkele wijk na. Door zowel de sociale wijkteams als de TLO's wordt de samenwerking doorgaans als prettig ervaren.

Een aantal dingen staat gezamenlijk optrekken en vooral gezamenlijke resultaten in de praktijk in de weg, zo volgt uit de gesprekken. Allereerst zijn wederzijdse verwachtingen niet altijd helder of realistisch geweest, en is positionering ten opzichte van elkaar ingewikkeld gebleken. Een ander punt dat samenwerking en voortgang doet stagneren is volgens de sociale wijkteams de wisseling van personeel bij TLO's. De wijkmanagers van de TLO's geven op hun beurt aan dat de individuele signalen die zij krijgen van de sociale wijkteams moeilijk te vertalen zijn naar structurelere oplossingen; daarvoor ontbreekt te vaak de onderbouwing, zo zeggen zij.

Belangrijker zijn volgens beide partijen echter de grenzen van hetgeen TLO's kunnen bereiken, met name gezien de huidige inrichting van het 'vraaggestuurde model', waarmee zij doelen op de organisatorische invulling van het wijkgericht werken. Enerzijds gaat het dan om de (onveranderde) processen en werkwijzen aan de zijde van de kernorganisatie, anderzijds gaat het om het gebrek aan doorzettingsmacht en aan mankracht en kennis bij de TLO's. Over dat laatste zeggen de sociale wijkteams dat het sociaal domein zeer complex is en dat specialistische expertise is vereist om binnen die context accuraat

te kunnen handelen en signalen door te vertalen naar goed aanbod en goed beleid; die kennis is bij TLO-medewerkers vaak niet aanwezig, wat betekent dat deze kennis vaak vanuit bestuursadviseurs moet komen.

Ondanks deze beperkingen probeert men zo goed mogelijk samen op te trekken. Zo geven de sociale wijkteams ondertussen steviger adviezen om behoeften in de wijk te vertalen naar wat echt nodig is, hetgeen TLO's helpt. In sommige wijken zijn TLO's en sociale wijkteams fysiek verbonden, door in hetzelfde gebouw te zitten. Hierdoor loopt de samenwerking beter. Sommige TLO's vormen samen met de sociale wijkteams en werk en inkomen een kernteam, van waaruit men collectief probeert op te treden.

Na vier jaar constateren de sociale wijkteams en de TLO's dat het rendement van de samenwerking laag is. Met name de beweging van het realiseren van individuele voorzieningen naar collectieve voorzieningen komt moeilijk van de grond. Wel zijn er in de praktijk een paar voorbeelden waarin de samenwerking tussen TLO's en sociale wijkteams (en de kerngemeente) heeft geleid tot mooie resultaten, waaronder de Buurtschakel (een inloopcentrum voor eenzame inwoners), waarbij het sociaal wijkteam het initiatief nam, waarna vanuit het TLO een coördinator is aangesteld en financiering is geregeld, en het realiseren van een integrale wijkvisie vanuit het TLO en partners in Noordoost.

Vraaggestuurd werken

Figuur B3.1 Vraaggestuurd werken

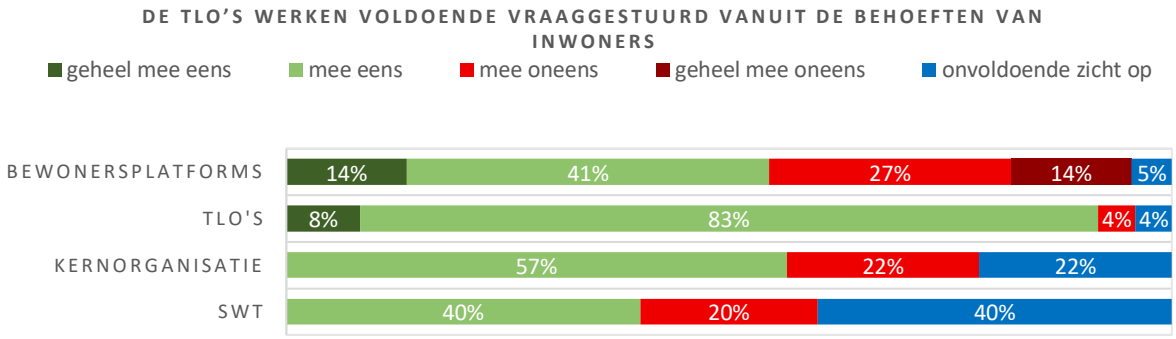

In de enquête vindt de overgrote meerderheid van de TLO's (91%) dat TLO's voldoende vraaggestuurd werken vanuit de behoeften van de inwoners. Het merendeel van de bewonersplatforms, sociale wijkteams en medewerkers van de kernorganisatie is dezelfde mening toegedaan, hoewel het deel dat het niet met de stelling eens is groter is dan bij de TLO's.

Welke tools TLO's in de praktijk gebruiken om vragen en standpunten uit de wijken te inventariseren, is bijzonder wijkafhankelijk. In de casussen komt naar voren dat TLO's veel fysiek in de wijken aanwezig zijn om behoeften te inventariseren. Ook worden samenwerkingspartners, zoals bewonersplatforms, huisartsen, wijkagenten, sportverenigingen, opbouwwerk en de sociale wijkteams, benut om inzichtelijk te krijgen welke behoeften er leven in de wijken. Daarnaast wordt gewerkt met peilingen door middel van wijkkranten, bewonersavonden en enquêtes vanuit O&S.

Van de taken die TLO's (formeel) zijn toebedeeld, slagen zij goed in het ophalen van hetgeen er in brede zin aan wensen en ideeën leeft bij inwoners en stakeholders, zo komt in de gesprekken naar voren. De TLO's zijn daadwerkelijk de ogen en oren in de wijk geworden, door hun sterke nabijheid en betrokkenheid. De vertaalslag hiervan naar concrete activiteiten en projecten in de wijk wordt volgens alle geïnterviewde respondentgroep door TLO's en partners ook gemaakt, vooral als het gaat om kleinere, vaak fysieke zaken zoals het realiseren van parkeerplaatsen en straatmeubilair, maar ook spaaracties door winkeliers (De Drieslag) en gezamenlijke schoonmaak- of onderhoudsacties door wijkbewoners (De Laar Schoon, de Kronenburg Passerelle). Als het gaat om het ten uitvoer brengen van plannen, activiteiten en veranderingen bestaan bij inwoners en stakeholders meer vertrouwen in TLO's dan in de gemeente als geheel. In de optiek van de sociale wijkteams en de kernorganisatie slagen TLO's er echter minder goed in om bepaalde wijkwensen, die verder strekken dan (kleinere) aanpassingen, structureel op de agenda van de kernorganisatie te plaatsen.

Door partijen wordt overigens benadrukt dat vraaggestuurd werken niet alleen 'iets van TLO's' is, maar 'van ons allemaal'. Ook andere partijen, waaronder gemeentelijke afdelingen en stedelijke partijen, zouden volgens geïnterviewden meer in de wijk aanwezig moeten zijn en meer voeling met (hetgeen leeft in) de wijk moeten krijgen, om in hun werkzaamheden de vragen en behoeftes uit de wijk zo goed mogelijk mee te kunnen nemen.

Figuur B3.2 Bevolkingsgroepen betrekken

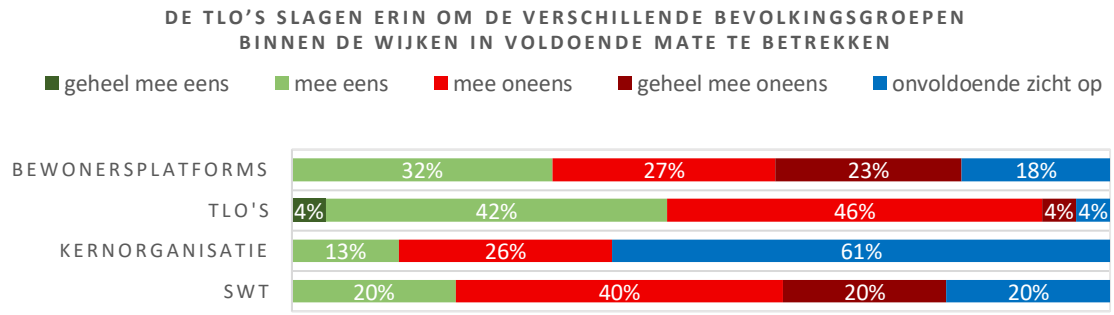

In de enquête komt naar voren dat de TLO's er onvoldoende in slagen om de verschillende bevolkingsgroepen binnen de wijken in voldoende mate te betrekken. Dat vindt de helft van de bewonersplatforms, sociale wijkteams, maar ook van de TLO's zelf. Vanuit de kernorganisatie zegt bijna twee derde hier onvoldoende zicht op te hebben.

Ondanks het gegeven dat TLO's er volgens alle partijen goed in slagen om behoeften en ideeën van inwoners breed op te halen, worden bepaalde groepen nog onvoldoende bereikt. Met name specifieke groepen Arnhemmers met een (niet-westerse) migratieachtergrond worden in de praktijk niet tot weinig bereikt door de TLO's. Ook kan het lastig zijn om jongeren en jonge gezinnen te bereiken. Volgens de bewonersplatforms, TLO's en sociale wijkteams is het moeilijk kunnen bereiken en betrekken van 'de hele wijk' echter een algemeen obstakel dat bij burgerparticipatie speelt; ook bewonersplatforms zelf lopen hier al jarenlang tegenaan. Zo identificeren niet alle bevolkingsgroepen zich zodanig met de wijk of met bepaalde vraagstukken dat zij bereid zijn actief te participeren. Aan de zijde van TLO's speelt een gebrek aan tijd en beschikbare middelen om voldoende energie te kunnen steken in het opbouwen van een relatie.

Vooral in bepaalde wijken (bijvoorbeeld lage-SES-wijken) is het voor TLO's moeilijker om informatie in te winnen, omdat het als lastig wordt ervaren om toegang te krijgen tot specifieke groepen inwoners en ze te interesseren voor bepaalde onderwerpen. Een succesvolle oplossing blijkt het actief samenwerken met sleutelfiguren.

Invloed van inwoners op wijkprogramma's

Figuur B3.3 Invloed wijkprogramma's

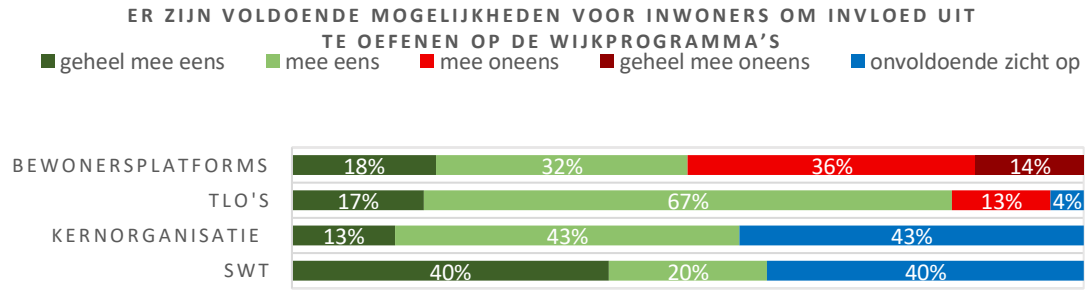

Een meerderheid van de TLO's, sociale wijkteams en de kernorganisatie vindt dat er voor inwoners voldoende mogelijkheden zijn om invloed uit te oefenen op de wijkprogramma's. Behalve een klein deel (13%) is niemand van deze respondentgroepen het oneens met deze stelling. Van de kernorganisatie en sociale wijkteams geeft een deel aan hier onvoldoende zicht op te hebben. De bewonersplatforms zijn verdeeld, de ene helft vindt dat er voldoende mogelijkheden zijn, de andere helft niet.

Blijkens de gevoerde gesprekken en de casussen bestaan er in de praktijk veel verschillende routes en manieren voor burgers en stakeholders om een mening te geven, om actief mee te denken en werken en om zaken in beweging te zetten of een tegenstem te geven, zowel als het gaat om specifieke initiatieven als om bredere wijkprogramma's. Hierbij kan worden gedacht aan deelname aan gesprekken op

straat, bewonersavonden, peilingen, bewonersplatforms, werkgroepen en wedstrijden. Het helpt volgens verschillende respondentgroepen dat zij in deze context proactief worden benaderd, zowel door TLO's als door bewonersplatforms.

Figuur B3.4 Invloed wijkprogramma's

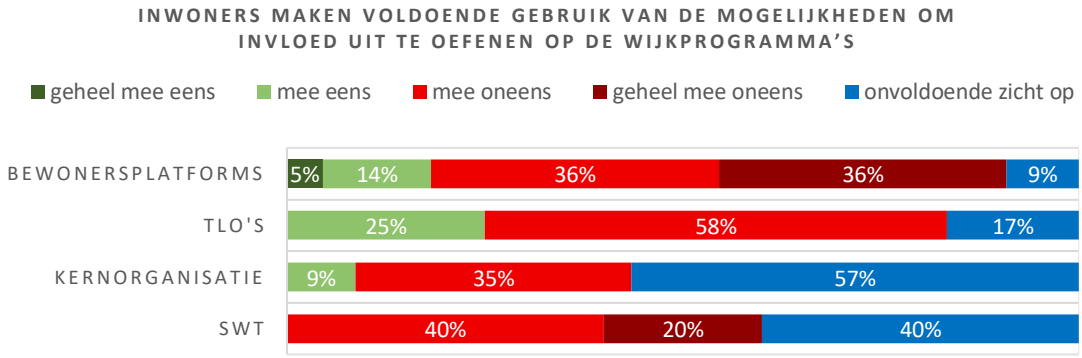

Het merendeel van de bewonersplatforms, TLO's en de sociale wijkteams vindt dat inwoners niet voldoende gebruikmaken van de mogelijkheden om invloed uit te oefenen op de wijkprogramma's. De meerderheid van de kernorganisatie zegt hier onvoldoende zicht op te hebben.

Hoewel er veel mogelijkheden bestaan om invloed uit te oefenen, maken nog lang niet alle (groepen) inwoners hiervan gebruik, zo blijkt uit de praktijk. Naast het gegeven dat bepaalde groepen minder geneigd of bereid zijn om actief te participeren en hun invloed daarbij uit te oefenen, zijn de mogelijkheden om invloed uit te oefenen binnen het wijkgerichte werken nog niet bij alle burgers voldoende bekend. Bovendien sluiten de beschikbare middelen om invloed uit te oefenen niet altijd goed aan bij de mogelijkheden van inwoners. Zo worden de eisen waaraan procedures voor het indienen van voorstellen moeten voldoen door inwoners als onnodig langdurend en complex ervaren. Hierdoor haken inwoners af of laten zij zich weerhouden om zich überhaupt in deze processen te mengen. De mate waarin burgers gebruikmaken van hun inspraakmogelijkheden verschilt sterk per wijk.

De bewonersplatforms ervaren met name voor langlopende onderdelen van programma's dat zij weinig tot geen invloed kunnen uitoefenen, doordat er niet op de goede momenten informatie wordt opgehaald bij bewoners of naar hun behoeften wordt gevraagd.

In de gevoerde gesprekken en onderzochte casussen komt overigens naar voren dat bewoners (en stakeholders) TLO's (en bewonersplatforms) veelvuldig weten te vinden, zowel met klachten als met verbeteropties. In het geval van concrete initiatieven en fysieke vraagstukken is er vaak sprake van direct en veelvuldig contact met initiatiefnemers en/of bewonersplatforms. Inwoners die vooral graag verandering zouden zien, maar niet direct een plan voor ogen hebben, zijn minder vaak een gesprekspartner van het TLO (of de kernorganisatie).

De plannen die in de wijken worden uitgevoerd komen vaak voort uit een initiatief van inwoners, zo laten ook de casussen zien (de casussen Kronenburg Passerelle, straatcoaches, Beek op de Paasberg, De Laar Schoon, JOP's en De Bakermat). In alle casussen zijn burgers en stakeholders nauw betrokken geweest bij het opzetten, vormgeven en uitvoeren van het project. Bij een burgerinitiatief blijken vooral de initiatiefnemers, maar ook overige inwoners, doorgaans actief betrokken te blijven en een vrij grote vinger in de pap te hebben bij beslissingen in zowel de planvorming als de uitvoering. Die invloed geldt volgens betrokkenen wel tot een zekere hoogte, namelijk tot de grenzen waar men met wijksturing in de praktijk tegenaan loopt.

Niet alle projecten in de wijken zijn overigens ingegeven vanuit een vraag van inwoners. Projecten die vanuit lijn- en programmasturing in de wijk worden opgezet kunnen vaak rekenen op minder draagvlak bij inwoners, en een minder actieve (of ontbrekende) bijdrage vanuit inwoners aan het proces. Dat is zeker het geval wanneer projecten controversieel zijn of tegen wijkwensen ingaan.

Inwonerparticipatie

Figuur B3.5 Capaciteit om te participeren

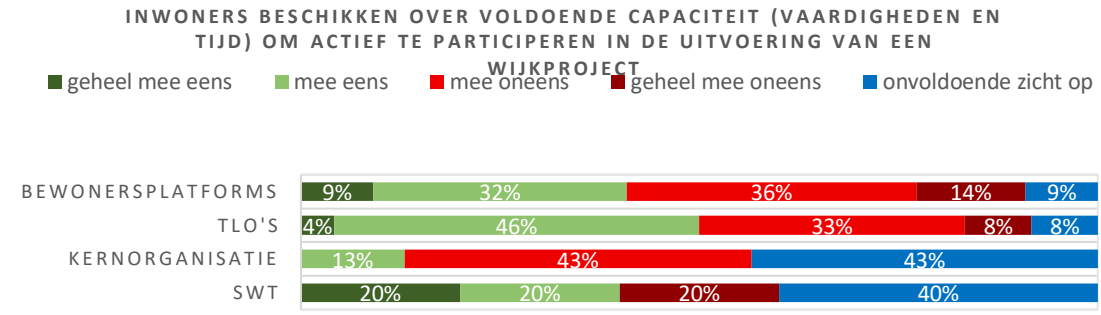

Er wordt verschillend gedacht over de capaciteit waar inwoners over beschikken om actief te participeren in de uitvoering van een wijkproject. Bijna de helft van de bewonersplatforms en de kernorganisatie vindt dat inwoners niet voldoende capaciteit hebben, terwijl bijna de helft van de TLO's en sociale wijkteams vinden dat inwoners wel over deze capaciteit beschikken. In alle respondent-groepen komen tegengestelde meningen voor. Een aanzienlijk deel van de kernorganisatie (43%) en de sociale wijkteams (40%) geeft aan hier onvoldoende zicht op te hebben.

Een gebrek aan capaciteit bij inwoners om actief te participeren komt naar voren in de casussen. Vaak is er sprake van één of twee kartrekkers en stagneert een project bij het wegvallen van een dergelijke (sleutel)figuur. Eveneens blijkt het in de praktijk vaak niet haalbaar om (ingewikkelde) projecten exclusief te beleggen bij individuele burgers (of stakeholders). Dit komt deels door de domeinoverstijgende en complexe aard van sommige projecten. Daarnaast is bij inwoners en andere stakeholders vaak niet alle benodigde kennis, kunde en tijd beschikbaar, of kunnen deze zaken niet ten volle worden benut vanwege eigen werk- en privéomstandigheden. In de praktijk vraagt dit vaak om externe ondersteuning waarbij een persoon (vanuit de gemeente) projectbegeleiding of -management op zich neemt.

Er is een groot verschil tussen wijken onderling en de mate waarin inwoners in staat zijn zelfstandig te participeren. Dat betekent in de praktijk dat het per wijk verschilt wat er nodig is aan ondersteuning om inwoners (volwaardig) te laten participeren. In meerdere casussen wordt nagestreefd inwoners van vaardigheden en kennis te voorzien, om hen daarmee (geheel) zelfstandig verantwoordelijk te maken voor een project. In de praktijk blijkt dit een grote uitdaging en is vaker langer ondersteuning nodig dan verwacht. Er zijn ook wijken of initiatiefgroepen waarin juist veel krachten en vaardigheden gebundeld zijn (bijvoorbeeld casus Beek op de Paasberg, casus straatcoaches).

Figuur B3.6 Afspiegeling

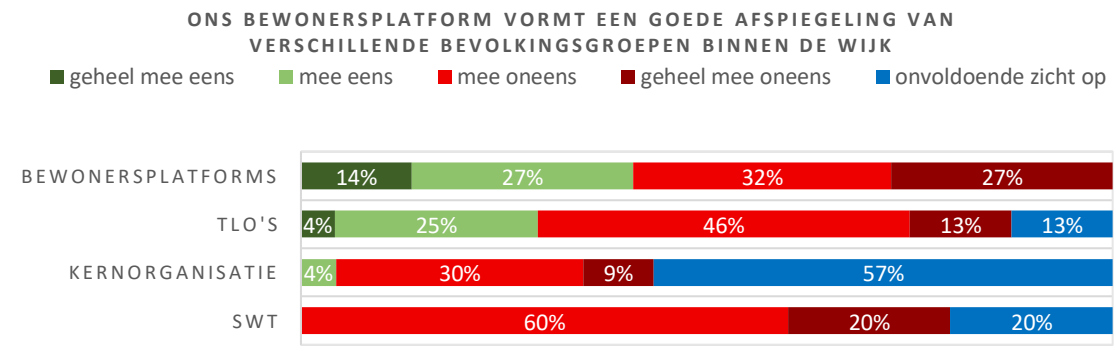

De meeste bewonersplatforms, TLO's en sociale wijkteams vinden dat het bewonersplatform geen goede afspiegeling vormt van verschillende bevolkingsgroepen binnen de wijk. Waar een aanzienlijk deel (41%) van de bewonersplatforms vindt dat het platform wel een goede afspiegeling vormt, is dit veel minder het geval bij de TLO's (29%) en sociale wijkteams (0%). Het merendeel van de kernorganisatie zegt hier onvoldoende zicht op te hebben.

Een belangrijke vorm van inwonersparticipatie is deelname aan een van de bewonersplatforms. Deze bewonersgroepen zijn vaak initiatiefnemers van wijkprojecten. Uit het casusonderzoek komt echter naar voren dat bewonersplatforms niet altijd gezien worden als een goede afspiegeling van de verschillende bewonersgroepen en -belangen in de wijk. Het betreft in de realiteit vaak een groep enthousiaste inwoners met een gezamenlijke agenda (bijvoorbeeld op het gebied van groen, buurtoverlast of activiteiten voor kwetsbare jongeren). Doorgaans is er qua demografie weinig diversiteit in de bewonersplatforms. Deze platforms lijken er, in elk geval in de ogen van overige inwoners, niet altijd voldoende in te slagen om naast hun eigen agenda ook andere behoeften uit de wijk te inventariseren, laat staan een hele wijk te vertegenwoordigen. Hierdoor blijven groepen inwoners die zich minder makkelijk verenigen (met gelijkgezinden) onvoldoende vertegenwoordigd.

Figuur B3.7 Ideeën ophalen

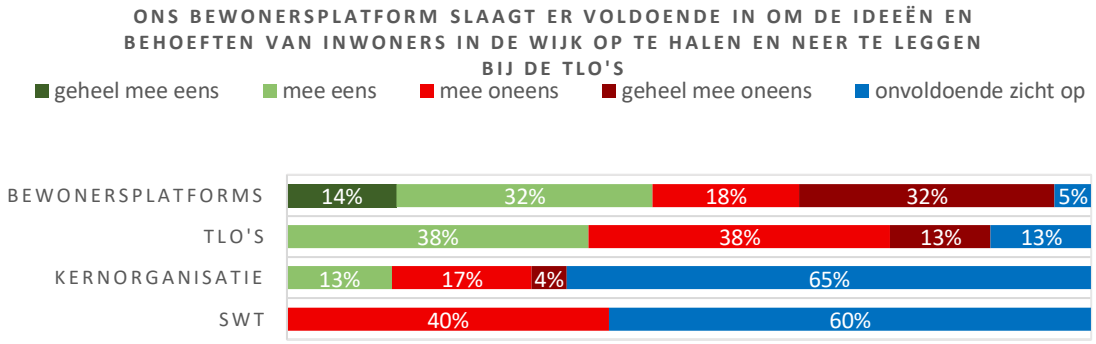

Uit de enquête blijkt dat de kernorganisatie en sociale wijkteams er onvoldoende zicht op hebben of bewonersplatforms er voldoende in slagen ideeën en behoeften van inwoners in de wijk op te halen en neer te leggen bij de TLO's. Onder de respondenten van de kernorganisatie en sociale wijkteams die hier wel zicht op hebben en de TLO's vindt een meerderheid dat bewonersplatforms hier niet voldoende in slagen. De bewonersplatforms zijn verdeeld, wel geven meer respondenten aan het geheel oneens te zijn met de stelling dan geheel eens.

De bewonersplatforms stellen veel te spreken met verschillende bewoners uit de wijk en hierin veel ideeën en initiatieven op te halen. In die zin vervullen zij een zekere spilfunctie in de wijk, zij aan zij met de TLO's. Een deel van de bewonersplatforms vindt het neerleggen van de opgehaalde ideeën bij de TLO's echter lastig, doordat de bewonersplatforms niet altijd de ervaring hebben dat het TLO direct met de ideeën van bewoners de slag gaat, of doordat het contact met het TLO (een periode) stroef verloopt door wisselende bezetting. Daar komt bij dat bewonersplatforms niet altijd diverse bewonersgroepen weten te bereiken en weten te weerspiegelen, zo kwam zojuist aan de orde. Sommige TLO's ervaren dan ook dat de ideeën en initiatieven die aangedragen worden door bewonersplatforms niet altijd door de meerderheid of een grote groep van de bewoners gedeeld worden. Doordat de TLO's zelf ook contact hebben met bewoners, buiten het bewonersplatform om, kunnen zij een afweging maken over wat initiatieven en ideeën zijn die breed gedragen worden.

Resultaten van wijksturing

Figuur B3.8 Positief effect

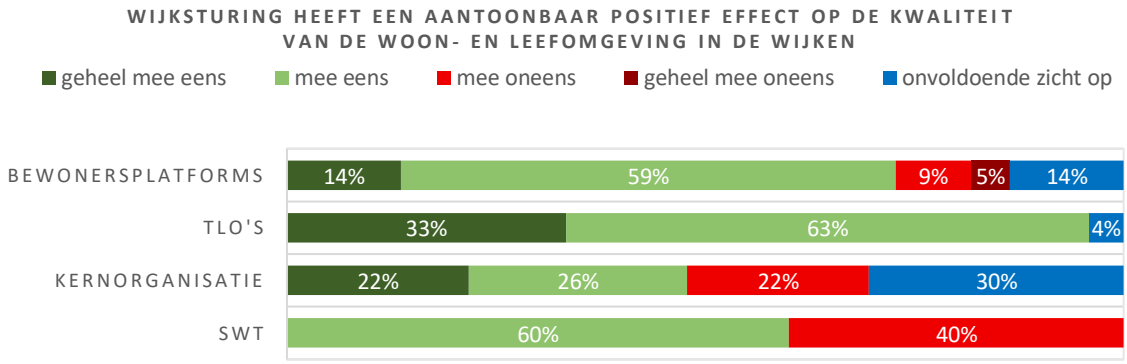

Een ruime meerderheid van de bewonersplatforms (73%), TLO's (96%) en sociale wijkteams (60%) vindt dat wijksturing een aantoonbaar positief effect heeft op de kwaliteit van de woon- en leefomgeving. Van de kernorganisatie heeft bijna een derde hier onvoldoende zicht op. Van de respondenten binnen de kernorganisatie die hier wel zicht op hebben, vindt – in lijn met de andere respondentgroepen – iets meer dan twee derde dat wijksturing een positief effect heeft.

Het algemene beeld onder alle respondentgroepen is dat er veel mooie dingen worden gerealiseerd door het wijkgerichte werken. Aantoonbare positieve effecten liggen volgens betrokkenen met name in het fysieke domein, zoals al eerder naar voren kwam. Voorbeelden hiervan uit de casussen zijn onder andere het realiseren van een aantrekkelijke voetgangersbrug met plantenbakken (de Kronenburg Passerelle), het schoonhouden en verfraaien van (een deel van) een wijk (De Drieslag, De Laar Schoon), het realiseren van ontmoetingsplaatsen (JOP, De Bakermat) en het verminderen van overlast (straatcoaches). In de casussen heeft een en ander daadwerkelijk geleid tot een ervaren verbetering van leefbaarheid en/of (het gevoel van) veiligheid. Ook is vaak sprake van meer sociale verbinding; zelfs daar waar sociale verbinding geen direct doel was, wordt dit veelal ervaren als positief neveneffect in projecten (waaronder de Kronenburg Passerelle en straatcoaches). Het voorgaande neemt overigens niet weg dat ook in het sociaal domein soms goede resultaten worden geboekt. Zo kan worden gedacht aan het project Achter de Voordeur (De Drieslag). In die gevallen ligt de meerwaarde meer in het vergroten van welzijn of zelfredzaamheid.

In de ogen van de kernorganisatie en sociale wijkteams zijn de activiteiten en resultaten van wijksturing (en van TLO's) soms klein, maar zij zeggen tegelijk dat die voor de burger wél concreet en tastbaar kunnen zijn en dat dát is waar wijksturing in de essentie om gaat. In de praktijk valt overigens op dat de reikwijdte van projecten soms uitdijt, in die zin dat er gaandeweg meer thema's, doelen en locaties aangehaakt worden, met bredere resultaten van dien (De Drieslag, Beek op de Paasberg, de straatcoaches). Te veel versnippering (van belangen) kan echter een belemmering vormen voor het behalen van resultaten. Blijkens de casussen kunnen onafhankelijke evaluaties helpen om de behaalde resultaten meetbaar te maken, en daarmee kunnen deze dienen als verantwoording en ankerpunt richting de kernorganisatie. De borging en bestendiging van wijkprojecten en -resultaten is namelijk nog een belangrijk aandachtspunt, zo komt in de casuïstiek naar voren.

Naast de tastbare en merkbare resultaten in de wijken, zijn er ook 'bredere' effecten. Vooral nauwere samenwerking met gezamenlijke plannen en acties en meer eigenaarschap in de wijken worden hierbij benoemd. Bovendien wordt de gemeente door inwoners en externe stakeholders als meer nabij ervaren en is het vertrouwen in en de beeldvorming over de gemeente verbeterd.

De financiële uitgangspunten van het programma Van Wijken Weten zijn verwoord in de Koersnota. In die nota is het volgende vastgelegd over de budgettaire consequenties van het programma Van Wijken Weten:

- De begroting wordt substantieel omgevormd in wijkbudgetten. Daarbij wordt aan de wijkteams maximale ruimte geboden om in samenspraak met inwoners te komen tot creatieve oplossingen en voor de wijk optimale keuzes. Wanneer deze keuzes afwijken van in het verleden vastgestelde beleidskaders, dan zal het TLO dit vooraf motiveren en afstemmen met de backoffice en achteraf verantwoorden.
- De budgetten worden ontschot en op wijkniveau samengevoegd. Om integraal te kunnen inspelen op de vraag van de burgers worden de algemene sociale voorzieningen onderdeel van de wijkbudgetten die onder de sturing van de TLO's worden gebracht.
- De kwaliteit van de leefomgeving en de sociale kwaliteit van een wijk worden door inwoners ervaren als één geheel en ook sterk beïnvloed door het gedrag van dezelfde inwoners. Om integraal in te spelen op de vraag worden de algemene sociale voorzieningen onderdeel van de wijkbudgetten die onder de sturing van de TLO's worden gebracht.

Ondermandatering

Voor het programma Van Wijken Weten is een budget gereserveerd van in totaal bijna 209 miljoen euro op jaarbasis, gebaseerd op de lasten conform de begroting 2021. Van dat budget worden de activiteiten van zowel de sociale wijkteams, de TLO's als de wijkgerelateerde uitgaven van de kernorganisatie gefinancierd. Wat dat laatste betreft het volgende: de algemene sociale voorzieningen als ook de voorzieningen op het gebied van ruimtelijke ordening/(fysieke) leefomgeving maken, zoals hierboven is aangegeven, deel uit van de wijkbudgetten waar de TLO's zeggenschap over hebben. In de praktijk hebben de TLO's afstand gedaan van de zeggenschap over een groot deel van dat budget. Dit zogenaamde 'Ondermandaatbesluit' is 3 december 2019 vastgesteld door de manager van het Cluster Wijken en Dienstverlening van de gemeente Arnhem. Het besluit betreft 33 nader omschreven bevoegdheden waarvan per bevoegdheid is aangegeven wie beslissingsbevoegd is. Het betreft hier voornamelijk activiteiten en bijpassende budgetten die aan stedelijk ingekochte activiteiten worden besteed die uiteraard in de wijken worden uitgevoerd, maar op stedelijk niveau (doorgaans voor meerdere jaren) worden ingekocht en aangestuurd.
Desgevraagd is aangegeven dat het ondermandaatbesluit bedoeld is om de daadwerkelijke besteding van deze budgetten door de vakafdelingen van de kernorganisatie mogelijk te maken. De vakafdelingen doen dit in opdracht van de TLO's. De verantwoordelijkheid en zeggenschap blijft bij de TLO's. De TLO's blijven dan ook betrokken bij het vaststellen en behalen van de doelen in de wijken.

Financieel overzicht

In de onderstaande tabel is aangegeven hoe de financiële verdeling er in de praktijk (conform de begroting 2021) uitziet:

Tabel B4.1 Financieel overzicht

Financieel overzicht wijkprogramma's	Lastenverdeling conform begroting 2021
Totale begroting Van Wijken Weten	208.834.829,00
Bestemd voor de sociale wijkteams	120.543.522,00
Bestemd voor de TLO's	88.391.307,00
Ondergemandateerd naar de kernorganisatie	81.677.983,00
Vrij besteedbaar voor de TLO's	6.713.324,00
Vaste kosten TLO's	3.691.298,00
Vrij besteedbaar budget TLO's	3.022.226,00

Het ondergemandateerde budget dat teruggelegd is bij de kernorganisatie heeft betrekking op een breed palet aan gemeentelijke taken en bijbehorende kostenposten: openbare orde en veiligheid,

groenvoorziening, ruimtelijke ordening en omgevingswet, openbare ruimte, asielzaken, dierenwelzijn, mobiliteit, zorg, publieke gezondheid, cultuur en erfgoed, onderwijs, jeugd en jeugdzorg, werk en inkomen, wijksturing en wijkzaken, schulddienstverlening, inclusie, welzijn, armoedebeleid, sport, automatisering en bedrijfsvoering. De grootste kostenposten zijn: onderwijs, armoedebeleid, openbare ruimte, welzijn, werk en inkomen, sport.

Van het vrij besteedbare budget van de TLO's wordt iets meer dan een derde besteed aan het armoedebeleid (1,052 miljoen euro), gevolgd door de kostenpost 'wijksturing en wijkzaken' (0,831 miljoen euro) en welzijn (0,583 miljoen euro).
De verdeling van de budgetten over de gebieden/wijken is weergegeven in de onderstaande tabel.

Tabel B4.2 Ondergemandateerde budgetten per wijk

Gebied/wijk	Ondergemandateerd	Niet ondergemandateerd	Totaal
CSA	12.478.577	618.940	13.097.517
De Laar/Elden	6.193.814	247.944	6.387.758
Malburg	14.027.222	540.812	14.568.034
NoordOost	8.989.365	250.853	9.240.218
NoordWest	10.869.827	450.576	11.320.403
Presikhaaf	9.894.225	372.180	10.266.405
RKV	9.294.516	256.516	9.551.032
Schuytgraaf/Elderveld	9.930.437	284.205	10.214.642
Totaal	81.677.983	3.022.026	84.700.009

Het is aan de TLO's om gedurende het jaar te bepalen welke budgetten worden ondergemandateerd aan de kernorganisatie of waarvan juist het ondermandaat wordt ingetrokken.

Effectiviteit bepalen

Het is niet goed mogelijk op macroniveau (stadsbreed) aan te geven welk effect de besteding van de budgetten via de TLO's, of beter gezegd via de wijken, heeft opgeleverd. Tot op de euro is aan te geven welke budgetten in welke wijken aan welke thema's/onderwerpen zijn besteed, maar uit de beschikbare informatie kan niet worden afgeleid of de besteding via de wijkprogramma's heeft geleid tot een grotere effectiviteit en efficiency dan als de besteding zou hebben plaatsgevonden via de kernorganisatie. Zo wordt bijvoorbeeld in de jaarrekening onderscheid gemaakt tussen de stedelijke en de wijkprogramma's, maar niets vermeld over de effectiviteit en efficiency. Een expliciet benoemd en verwacht budgettair effect van de wijksturing zou de gewenste verschuiving in het sociaal domein zijn van maatwerk- en individuele voorzieningen naar de inzet van collectievere voorzieningen, gericht op preventie. Een versterking van die inzet zou onder andere het resultaat moeten zijn van de nauwere samenwerking tussen de sociale wijkteams en de TLO's. We hebben geen gegevens ontvangen die erop wijzen dat dat budgettaire effect ook daadwerkelijk is opgetreden, als *direct causaal gevolg* van de wijksturing. Hieraan moet worden toegevoegd dat het sowieso bijzonder lastig is om de maatschappelijke en ook de budgettaire effecten van preventieve activiteiten scherp in beeld te brengen.

Beeld van het rendement

Desalniettemin leeft bij de TLO's wel het beeld dat besteding via de wijken meer rendement oplevert. We hebben in de enquête de verschillende partijen gevraagd naar hun oordeel over het rendement van de besteding van de euro's via de wijken en de onderstaande figuur laat zien dat met name de TLO's die mening zijn toegedaan, en dat de wijkteammanagers en de bestuursadviseurs in de kernorganisatie daar toch anders over denken.

Figuur B4.1 Rendement

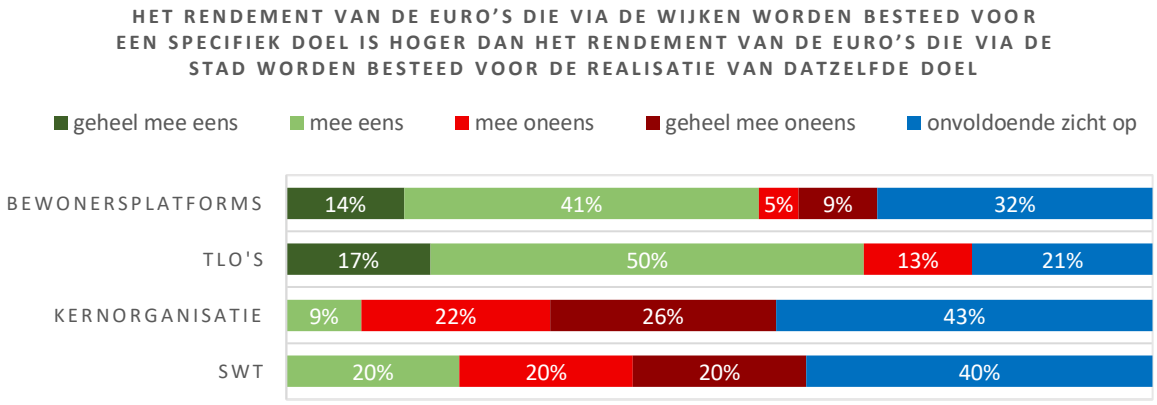

De onderstaande figuur laat zien dat de meningen flink verschillen over hoe de verdeling van de budgetten over de wijken en de stad in de toekomst moet gaan plaatsvinden. Als die discussie wordt gevoerd dan zou die gevoed moeten worden met meer en betere informatie over de effectiviteit en de efficiency van de besteding van de budgetten via de wijken. Zoals gezegd ontbreekt die informatie tot op heden (maart 2021).

Figuur B4.2 Verdeling budgetten

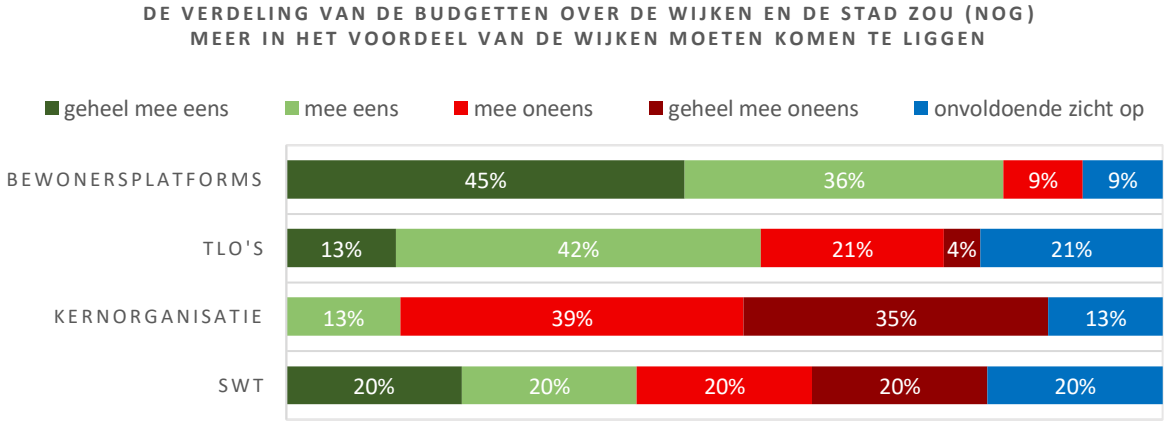

Deze verdeeldheid zien we ook terug in de volgende figuur waarin de diverse partijen is gevraagd naar hun voorkeur met betrekking tot de wijze waarop in Arnhem (meer) gestuurd zou moeten worden.

Figuur B4.3 Voorkeuren

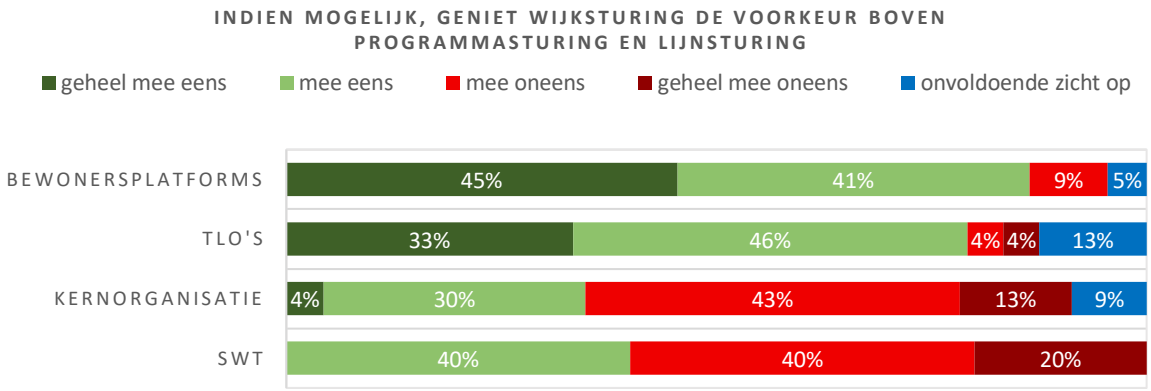

Opvallend is de grote tegenstelling tussen enerzijds de bewonersplatforms en de TLO's en anderzijds de kernorganisatie waarvan een kleine meerderheid aangeeft dat wijksturing niet de voorkeur geniet boven programmasturing en lijnsturing. Opvallend is eveneens dat de sociale wijkteams die mening zijn toegedaan.

REGIOPLAN
BELEIDSONDERZOEK

Regioplan
Jollemanhof 18
1019 GW Amsterdam
T +31(0)20 531 53 15
www.regioplan.nl

Koersnota

‘Van Wijken Weten’

Gemeente Arnhem

Koersnota 'Van Wijken Weten'

december 2015

Inleiding

De wereldwijde ontwikkelingen buitelen over elkaar heen en hebben vaak direct effect in de eigen wijk. De schoksgewijze ontwikkeling van de economie, de informatisering, de culturele diversiteit, toegenomen mobiliteit, enz. geven aan dat de samenleving snel verandert en complexer wordt. Dit heeft zijn weerslag in de beleving van veiligheid en leefbaarheid. Veel inwoners vragen zich af hoe in deze turbulente tijden zij weer invloed kunnen krijgen op hun directe leefomgeving. De overheid en met name de gemeente staat voor de opgave om opnieuw sturing te geven aan het realiseren van het publieke domein. De oude vertrouwde manier van planmatig werken langs strak afgebakende taakvelden is niet meer effectief om tot de beste keuzes te komen in een tijd waarin er minder geld is en de vraagstukken om een brede benadering vragen. Ook is deze werkwijze onvoldoende in staat om in te spelen op initiatieven van burgers die zelf vorm willen geven aan het publieke domein. Kwetsbare inwoners zullen veel meer in hun eigen wijk in verbinding met sociale netwerken zorg en ondersteuning moeten krijgen waarbij professionals niet vooral taakgericht maar gericht op zelfredzaamheid ingezet kunnen worden. De sociale wijkteams zijn daarbij de coach van de individuele inwoners waarbij zij bij zorgaanbieders die zorg kunnen inzetten die nodig is. Nieuw zijn de wijkteams leefomgeving, ambtenaren in de frontlijn in de wijk die bij de gemeentelijke organisatie de (algemene) voorzieningen en diensten afnemen die passen bij de vraag van inwoners in de wijken. Dit vraagt om een ingrijpende omslag in de verhouding tussen inwoners, overheid en bedrijven. Het vraagt om een wijkgerichte en vraaggerichte benadering die aansluiting vindt bij de leefomgeving. Het vraagt om een overheid die de uitvoering voorop stelt en nieuwe oplossingen, die ontwikkeld worden in de dialoog met inwoners, mogelijk maakt. Deze Koersnota bouwt voort op de Perspectiefnota in de vorm van een document met richtinggevende uitgangspunten voor de herinrichting van de sturing op het publieke domein in 8 gebieden. Deze gebieden omvatten in Arnhem de 24 wijken maar voor de sturing is deze schaal te klein en daarom deze bundeling in 8 gebieden; als hierna wijk geschreven wordt is gebied bedoeld. Het is nadrukkelijk geen (vaststaand) kader wat hier gepresenteerd wordt maar een koers die aangeeft langs welke lijnen de gemeente Arnhem de komende jaren gaat doorontwikkelen op 3 onderdelen:

A. de gemeentelijke organisatie op basis van wijksturing
B. het sociale domein gebaseerd op een recombinatie van het aanbod naar de vraag
C. het stimuleren van participatie gericht op de versterking van het zelforganiserend vermogen van inwoners

Weten we dan al hoe we dit precies moeten realiseren? Nee, want we hebben geen blauwdruk en die willen we ook niet. Het is veel meer een gezamenlijk ontwikkelproces vanuit het perspectief van inwoners waarbij gemeente en maatschappelijke partners zoals verenigingen, woningcorporaties, zorg- en welzijnsorganisatie, de politie etc., ieder vanuit een eigen rol en verantwoordelijkheid zich richten op het in samenspraak met inwoners realiseren van publieke waarden vanuit een wijkgerichte benadering.

Leeswijzer

Deze notitie is geschreven voor de Raad om richting en ruimte te geven aan het programma Van Wijken Weten. De notitie is uiteraard ook relevant voor betrokken inwoners en ambtenaren, maar is niet speciaal voor hen geschreven. Veel uitwerkingsvragen zullen in deze notitie nog niet beantwoord kunnen worden maar zullen in de uitvoeringsplannen voor de veranderopgaven A, B en C later aan de orde komen.

Grondgedachten achter het programma Van Wijken Weten

Wijksturing is de ambitie van de gemeente Arnhem om te willen sturen vanuit de leefwereld van de inwoners. Niet alleen om burgers (meer) invloed te geven op hun directe leefomgeving maar ook om effectiever als gemeente de goede keuzes te maken in de uitvoering. Wijksturing vindt plaats “van buiten naar binnen”: vraaggericht. Dat is de essentie van Van Wijken Weten. De manier waarop we dat willen doen heet frontlijnsturing: wijkteams kunnen samen met burgers, maatschappelijke organisaties en bedrijven tot een aanpak en prioriteitstelling komen op basis van de opgave in de wijken. Zij worden inhoudelijk, technisch en financieel in staat gesteld om die aanpak efficiënt uit te (laten) voeren. Daardoor krijgen burgers en organisaties in de stad (hierna allebei steeds aangeduid met inwoners) meer invloed op alle zaken in hun wijk die voor hen van

belang zijn. Gemeente, particulier initiatief en ondernemers geven samen vorm aan de opgave in de wijk. De term wijksturing is eigenlijk een bijzondere vorm van frontlijnsturing. Voor zover het begrip frontlijnsturing wordt gebruikt bedoelen we het in de betekenis van wijksturing in Arnhem. De gemeente wil zich ontwikkelen naar een overheid die de uitvoering veel meer centraal stelt en aan wil sluiten op de ambities en ideeën van inwoners. Niet de regels staan voorop maar dat wat nodig is. Dit vraagt om ruimte voor een andere aanpak, bewust de grenzen opzoeken in het bestaande. Niet meteen nieuwe regels maken als blijkt dat er zich een incident heeft voorgedaan. Dit vraagt van ambtenaren dat zij om kunnen gaan met de aanspraken die vanuit verschillende rollen op de gemeente worden gedaan, zowel direct in de wijken als indirect vanuit het stadskantoor en stadhuis. Dit vraagt van bestuurders om alert en proactief te blijven sturen op resultaten en tegelijkertijd zich niet te vereenzelvigen met specifieke uitvoeringspraktijken en organisaties. Dit vraagt van raadsleden om in hun rol als volksvertegenwoordiger beleidsdoelen te formuleren die ruimte bieden voor de uitvoering in de wijken. Op deze manier kunnen in dialoog met inwoners (nieuwe) oplossingen worden gevonden. Ook al betekent dit dat er opnieuw gekeken moet worden naar de besteding van de (beperkte) middelen en dat bestaande verworvenheden niet buiten beschouwing kunnen worden gelaten. De volgende uitgangspunten zetten de koers uit voor deze ontwikkeling in Arnhem.

Uitgangspunten: invoering van frontlijnsturing in Arnhem

1. Het besluit voor de werkwijze volgens Van Wijken Weten wordt genomen voor tenminste de jaren 2017, 2018 en 2019 waarmee meerjarig ruimte gegeven wordt voor invulling van deze koers en de mogelijkheid gecreëerd wordt om tussentijds bij te sturen.
2. De begroting wordt voor een substantieel deel omgevormd in wijkbudgetten. De raad kan die binnen Van Wijken Weten vervolgens op het niveau van de wijk beïnvloeden, niet (meer) op functioneel niveau.
3. De gemeenteraad wordt gefaciliteerd om het proces van invoering van Van Wijken Weten goed te volgen en bij te kunnen sturen. Hierbij ligt de nadruk op het zicht krijgen op het samen met de inwoners realiseren van de resultaten in de uitvoeringsplannen en de wijkactieplannen.

Toelichting

Wijksturing is wat we in Arnhem willen om burgers (meer) invloed te geven op hun directe leefomgeving: sturen op zaken in de wijk die direct van invloed zijn op het dagelijks leven van iedereen in Arnhem.
Bovenstaande uitgangspunten benadrukken dat het een ontwikkelproces is dat vraagt om een meerjarige benadering. Gekozen wordt voor drie jaar om te kunnen experimenteren en doorlopend te evalueren waarbij elke betrokken actor, in samenhang met andere actoren, in die periode beziet of de invloed die zij kan uitoefenen werkbaar en voldoende is om Van Wijken Weten tot een succes te maken. Dit is tevens voldoende ruim om na drie jaar (door de nieuwe Raad en College) de balans op te maken en te beslissen in welke mate deze ontwikkeling moet worden doorgezet of bijgesteld. Drie jaar ook om de uitvoerders in de wijken is samenspraak met de backoffice de ruimte te geven om inhoud te geven aan dit nieuwe sturingsconcept. Cruciaal is dat de Raad dit proces nauwgezet monitort. Uitgangspunt 3 verwijst naar een vorm van monitoring die de focus legt op het gesprek van raadsleden met inwoners en wijkteams. Doordat de raad wijkbudgetten vaststelt betekent wijksturing tevens dat de raad zich informeert over de mate waarin deze beleidskoers wordt gerealiseerd. We spreken van beleidskoers omdat een beleidskader (met te realiseren kengetallen en daarvoor ter beschikking gestelde budgetten) vooral gericht is op inspanningen en middelen. De koers focust op wat we gezamenlijk in Arnhem als geheel en in de Arnhemse wijken willen bereiken. Dat geeft ruimte aan inwoners en wijkteams om op wijkniveau vorm te geven aan de beleidskoers en daarmee de bestuurlijke doelen te realiseren. In deze ontwikkelfase kan de raad er voor kiezen om bijvoorbeeld 2 x per jaar de resultaten van de wijkteams inhoudelijk te bespreken. Deze notitie vult de rol van de raad expres verder niet tot in detail in. Bij de bespreking van deze notitie door de raad, en expliciet in het eerste kwartaal van 2016, zal dit nu nog blanco deel door de raad gevuld kunnen worden.

Uitgangspunten: wijksturing

4. Wijkteams leefomgeving de opdracht geven om integraal vorm te geven aan de gemeentelijke taken in gebieden en wijken in samenspraak met inwoners per 1-1-17. Wijkteams leefomgeving beslissen over de besteding van het wijkbudget en geven opdracht aan de backoffice wat ook kan betekenen dat specifieke taken minder of helemaal niet meer worden uitgevoerd.

5. De wijkteams leefomgeving daarbij de bevoegdheid verlenen om bij de uitvoering van deze taken gemotiveerd af te wijken van geldende beleidskaders.
6. De gemeentelijke organisatie door te ontwikkelen naar een organisatie die zich enerzijds in het kader van het programma "Stad op de Kaart" richt op de stedelijke en regionale vraagstukken en anderzijds in toenemende mate als backoffice de wijkteams faciliteert in hun opdracht.

Toelichting

Deze 3 uitgangspunten geven aan dat wijksturing gerealiseerd wordt door wijkteams leefomgeving met de taak (en de daarbij behorende verantwoordelijkheden en bevoegdheden) om sturing te geven aan de uitvoering van gemeentelijke taken in de wijken. Daarbij wordt aan de wijkteams maximale ruimte geboden om in samenspraak met inwoners te komen tot creatieve oplossingen en voor de wijk meest optimale keuzes. Wanneer deze keuzes afwijken van in het verleden vastgestelde beleidskaders, dan zal het wijkteam leefomgeving dit vooraf motiveren en afstemmen met de backoffice en achteraf verantwoorden. De ratio hierachter is dat de bezuiniging niet anders gerealiseerd kan worden dan door slimme keuzes te maken. Hiertoe worden budgetten ontschot en op wijkniveau samengevoegd. Door taken in de uitvoering te combineren en te prioriteren kan er efficiënter en met minder budget gewerkt worden. Daarbij kan het vóórkomen dat van geldende beleidskaders afgeweken wordt: door aan de ene kant wat minder te doen, is er budget om aan de andere kant wat meer te doen waardoor het geheel effectiever en efficiënter kan zijn. Uiteraard moeten afwijkingen wel gemotiveerd worden, want de Raad moet inzicht hebben wat dit betekent voor de door haar vastgestelde beleidskaders.

De Raad heeft al ingestemd met het principe van wijkbudgetten bij de MJPB en daarom hoeft hierover geen apart uitgangspunt voor te worden opgenomen. Het uitgangspunt van wijkteams leefomgeving betekent dus tegelijk dat er een gemeentelijke organisatie moet worden opgebouwd die als het ware de backoffice vormt voor de wijkteams enerzijds en de stedelijke en regionale vraagstukken anderzijds ter hand neemt. De wijkteams leefomgeving en de backoffice vormen als het ware "mal en contramal". Het ene kan niet bestaan zonder de ander. Daar waar men er niet uitkomt wordt een escalatieproces (eerst ambtelijk dan bestuurlijk) ingericht. Het is noodzakelijk dat de gemeente een goede balans vindt tussen de wijkgerichte benadering en de verdere ontwikkeling van kansen en mogelijkheden van de stad als geheel.

Over de inrichting van de backoffice wordt voor de Raad in deze nota geen apart uitgangspunt opgenomen. Het management van de ambtelijke organisatie zal ook voor de backoffice een uitvoeringsplan opstellen waarin taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden van wijkteams leefomgeving, individuele ambtenaren, afdelingen en de gehele backoffice worden beschreven. Dit borduurt voort op de weg die ingeslagen is in 2012 met Nieuwe Tijden Anders Werken (NTAW). Daarin is de gemeentelijke organisatie gedefinieerd als een flexibele procesgestuurde netwerkorganisatie: "De organisatie is opgebouwd uit hoofdprocessen die in beginsel beginnen en eindigen bij de burger (het bedrijf of de instelling in Arnhem). De burger staat aan het begin van elk proces en aan het eind van elk proces. Deze (hoofd)processen lopen horizontaal dwars door de lijn organisatie heen". Dat sluit naadloos aan op wijksturing. De wijkteams leefomgeving zijn primair in dialoog met de inwoners en leveren dus de input voor de processen en krijgen zicht op de resultaten.

Uitgangspunten: de transformatie van het sociale domein

7. Ter onderscheid van de wijkteams leefomgeving spreken wij in het vervolg over sociale wijkteams, waarbij geleidelijk aan de specifieke taken op het gebied van de Wmo of jeugdhulp steeds meer verbonden worden met de begeleiding van mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt;
8. De sociale wijkteams blijven gedurende de transformatie periode - van 2017 t/m 2019 - verantwoordelijk voor coaching van inwoners die zorg of ondersteuning nodig hebben, de toegang tot maatwerk- en specialistische voorzieningen en bieden waar nodig zelf kortdurende ondersteuning.
9. De sociale wijkteams worden geherpositioneerd als opdrachtnemende organisatie van de gemeente onafhankelijk van de aanbieders van maatwerk- en specialistische voorzieningen.
10. De wijkteams leefomgeving en de sociale wijkteams werken samen, naast elkaar en integraal aan taken in de wijk vooral door meer preventieve maatregelen te nemen die (wellicht op termijn) kostenbesparend moeten gaan werken.
11. Activerend werk is een integrale benadering van arbeidsmatige dagbesteding en beschut werk. Inwoners met een grotere afstand tot de arbeidsmarkt kunnen met behoud van uitkering werken aan het opdoen van arbeidsvaardigheden en ervaring in een zo regulier mogelijke arbeidsomgeving.
12. De wijkbudgetten voor maatwerk- en specialistische voorzieningen worden op basis van objectieve gegevens en ervaringen van inwoners en de sociale wijkteams opgesteld.
13. De sociale wijkteams worden binnen deze budgetten verantwoordelijk voor de inzet van deze voorzieningen bij de inwoners van de wijk met een vraag voor zorg en ondersteuning.
14. Maatwerk- en specialistische voorzieningen worden in de toekomst waar mogelijk in toenemende mate afgerekend op basis van resultaten vastgelegd in het (eigen gezins-)plan van aanpak.

Toelichting

Van Wijken Weten gaat over het invoeren van wijksturing middels het in het leven roepen van wijkteams leefomgeving. In het kader van de decentralisaties zijn we vanaf 1-1-2015 gestart met de sociale wijkteams en die lijn willen we voortzetten. Sterker nog: zij zullen met de komst van de wijkteams leefomgeving gezamenlijk vorm gaan geven aan wat er in sociaal opzicht nodig is in de wijk. Het wijkteam leefomgeving is daarbij de sturende partij als het gaat om de algemene voorzieningen op sociaal gebied. Het sociale wijkteam is primair de uitvoerende organisatie als het gaat om coaching van inwoners en de toegang tot en inzet van de maatwerkvoorzieningen en/of specialistische hulp. Doordat de algemene sociale voorzieningen, gericht op preventie en waarvoor dus ook geen indicatie nodig is, worden versterkt kan het beroep op de maatwerk-voorzieningen en specialistische hulp afnemen.
Mogelijk kan de toegang tot individuele voorzieningen die nu nog niet onder de sociale wijkteams vallen hierin ondergebracht worden zodat een breder takenpakket ontstaat en de inwoners met een vraag voor zorg en ondersteuning zich primair wenden tot de sociale wijkteams. Denk hierbij bijvoorbeeld aan de bijzondere bijstand. Naast de toegang kunnen sociale wijkteams inwoners coachen en kortdurend ondersteunen met als doel dat deze zoveel mogelijk vanuit het eigen (gezins-)plan zelf keuzes maken in de vormen van ondersteuning. Het is uitdrukkelijk niet de bedoeling dat hieruit een langdurige hulpverleningsrelatie ontstaat, want dat moet worden uitgevoerd door de gecontracteerde partijen. De sociale wijkteams hebben ook de taak om mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt te coachen naar “activerend werk”, wat tevens invulling geeft aan de taakstelling van de gemeente in het kader van de omvorming van Presikhaaf & Bedrijven. Ook hiervoor vormen de sociale wijkteams de toegang tot deze individuele voorzieningen. Mogelijk kunnen hier in de toekomst ook andere taken gericht op activering van mensen die langdurig een uitkering hebben in het kader van de Participatiewet aan worden toegevoegd.
De opdracht aan de sociale wijkteams is om binnen het door de Raad vastgestelde wijkbudget voor maatwerkvoorzieningen en/of specialistische hulp te blijven. Zij hebben tot taak om op basis van een steeds beter inzicht in de populatie in de wijk en de zelfredzaamheid van inwoners die voorzieningen in te zetten zodat cliënten weer zoveel mogelijk zelfstandig functioneren en zelf de regie over het eigen leven voeren. Om te bereiken dat individuele voorzieningen veel meer gericht worden op dit resultaat zal een andere vorm van bekostiging moeten worden ontwikkeld en ingevoerd. Hierbij is het minder van belang hoeveel inzet er in de vorm van bijvoorbeeld professionele inzet van uren is gepleegd maar of het resultaat binnen het voor die cliënten beschikbaar gestelde budget is bereikt. Door met budgetten te werken is tevens de samenwerking tussen diverse disciplines en/of instellingen veel gemakkelijker te faciliteren.

15. De gemeente is verantwoordelijk voor de contractering van een passend aanbod (algemene voorzieningen, maatwerk- en specialistische voorzieningen), mede gebaseerd op ervaringen van de sociale wijkteams en inwoners.
16. Op basis van de ontwikkeling van wijkprofielen contracteert de gemeente voor elk van de wijken een breed pakket aan algemene voorzieningen die preventief van aard zijn en algemeen toegankelijk. Dit betekent ook dat de algemene voorzieningen per wijk kunnen verschillen en dat de huidige subsidiëring van bijvoorbeeld welzijnsvoorzieningen gefaseerd wordt omgezet naar contractering.
17. De budgetten voor de algemene voorzieningen zijn onderdeel van de wijkbudgetten die onder de sturing vallen van de wijkteams leefomgeving.

Toelichting

Deze uitgangspunten vormen de basis voor een herverdeling van de verhouding tussen maatwerkvoorzieningen en/of specialistische hulp (waarvoor de toegang bij de sociale wijkteams ligt) en de algemene voorzieningen voor inwoners. Opdracht aan de gemeente is om het gebruik van (dure) individuele voorzieningen terug te dringen en dat kan met name als er een verschuiving plaats gaat vinden naar algemene voorzieningen die veel meer gericht zijn op de wijkpopulatie als geheel. Deze voorzieningen moeten worden versterkt. Door nauwe samenwerking van professionele en vrijwillige inzet kan de sociale kracht van wijken toenemen. In de eerste plaats is dat omdat in een participatieve samenleving de inzet van de inwoners voorop staat en de algemene voorzieningen hen hierin kunnen faciliteren. Naast professionele inzet leveren vrijwilligers en mantelzorgers een onmisbare inzet in de wijk. Dit is nodig om tot een meer duurzame en betaalbare sociale infrastructuur te komen waarbij zij moeten kunnen rekenen op faciliteiten en ondersteuning. Dit is niet voor iedere wijk hetzelfde. Daarom worden wijkprofielen gemaakt die een beeld geven van de sociale kracht van wijken.
Deze uitgangspunten geven tevens aan dat deze doelen alleen bereikt kunnen worden als er nieuwe vormen van bekostiging worden ontwikkeld voor algemene voorzieningen. Daarbij heeft het de voorkeur om een vorm van contractering te ontwikkelen die een beoordeling mogelijk maakt van het resultaat en de kwaliteit (effectiviteit en bereik) van de algemene voorzieningen. Het instrumentarium van subsidies voor instellingen lijkt hiervoor niet meer geschikt en zal omgezet moeten worden naar een andere vorm.
De kwaliteit van de leefomgeving en de sociale kwaliteit van een wijk worden door inwoners ervaren als één geheel en ook sterk beïnvloed door het gedrag van dezelfde inwoners. Om integraal in te spelen op de vraag worden de algemene sociale voorzieningen onderdeel van de wijkbudgetten die onder de sturing van de wijkteams leefomgeving worden gebracht. Hierbij is de keuzevrijheid van inwoners van groot belang als het gaat om de maatwerkvoorzieningen en de specialistische hulp. Ook voor de algemene voorzieningen geldt dat er vanuit de verschillende levensbeschouwelijke achtergronden keuzevrijheid moet zijn in de wijze waarop men zorg en ondersteuning aangeboden krijgt. Dat vereist diversiteit in de personele samenstelling en het aanbod van de algemene voorzieningen.

Uitgangspunten: burgerparticipatie

18. Taken van de gemeente en/of aanbieders kunnen op initiatief van inwoners door hen zelf uitgevoerd worden. Kwaliteit in de uitvoering staat hierbij voorop, maar het kan wel een door inwoners anders gedefinieerde kwaliteit zijn. Kostenbesparing is ook een belangrijk punt maar zal in het totaal van het wijkbudget worden afgewogen. Het eenmalige budget om burgerinitiatieven te stimuleren blijft beschikbaar maar de (structurele) financiering van burgerinitiatieven zal gedaan worden uit het wijkbudget.
19. De participatie van de bestaande bewonersoverleggen zal geïntegreerd worden in een nieuwe vorm van wijkparticipatie die minder een formeel karakter zal hebben en vooral gericht zal zijn op het faciliteren van initiatieven, het bespreken van de voortgang van de wijkactieplannen en het betrekken van meer bewoners. De wijkteams leefomgeving in samenwerking met de sociale wijkteams en de wijkplatforms krijgen hierin de ruimte om een vorm van overleg en samenwerking te vinden die passend is bij de wijk.

Toelichting

Arnhem is zich de laatste decennia meer en meer op de wijken gaan richten. Al in de jaren '90 van de vorige eeuw zijn in Arnhem wijkplatforms, wijkverenigingen en andere bewonersoverleggen opgericht, die zijn gaan fungeren als de vaste vensters van de gemeente naar de wijk en andersom.

Aan de wijkgesprekken die de afgelopen periode zijn gevoerd, om te komen tot gedragen wijk-actieplannen, hebben grote groepen 'nieuwe' bewoners deelgenomen.
Met de veranderopgave van wijken weten, gaan we nog een stap verder. Door fysiek in de wijk te zitten kan snel geacteerd worden op de vraag vanuit de wijk. Ook wordt de communicatielijn naar de burger veel korter en duidelijker door het hebben van een aanspreekpunt. Inwoners worden, door vast te stellen wat de belangrijkste opgaven zijn in hun eigen wijk, in staat gesteld om effectief invloed uit te oefenen en krijgen daartoe een aantal instrumenten in handen (buurtrecht, buurtwetten) om dat in de praktijk waar te maken. Initiatieven van burgers in het publieke domein die nu van gemeentewege worden uitgevoerd worden zoveel mogelijk gefaciliteerd mits dit niet leidt tot meer kosten en, vanuit de optiek van inwoners en deskundigheid van professionals, een goed resultaat opleveren.

Uitgangspunten: financieel

20. De acht wijkbudgetten worden als acht aparte programma's opgenomen in de MJPB 2017-2020 en zullen in totaal een volume hebben dat 10 miljoen euro lager is dan in 2016. Hierdoor is er helderheid over de financiële ruimte en flexibiliteit om deze nieuwe vorm van sturing vorm te geven.
21. De verdeling van de beschikbare budgetten over de wijken wordt gebaseerd op een verdeelmodel waarbij, afhankelijk van de aard van het budget, in eerste instantie rekening wordt gehouden met historische uitgaven en specifieke fysieke omstandigheden. Later zal deze verdeling in toenemende mate worden gebaseerd op het profiel van de wijk en de gewenste ontwikkeling.
22. De herkenbaarheid van de inzet van de wijkbudgetten zal plaatsvinden door de door-ontwikkeling van de wijkactieplannen.

Toelichting

Bij wijksturing hoort zeggenschap over de wijze waarop wijkbudgetten worden besteed. Het stelt de wijkteams leefomgeving in de gelegenheid om te prioriteren en keuzes te maken. Hiervoor worden op zinvolle wijze zo veel mogelijk budgetten samengevoegd, zodat de mogelijkheden tot besparingen door middel van slim combineren zo groot mogelijk worden. Meer rendement van publiek geld door meerdere doelen te koppelen aan een budget in samenwerking met inwoners. Het mandaat hiervoor komt te liggen bij de wijkteams leefomgeving. Om het principe echt goed te laten werken is het van belang om de producten die onderdeel uit gaan maken van de wijksturing, onder te brengen in aparte programma's per wijk. De criteria voor indeling van de budgetten naar wijk of stad worden ontwikkeld en daarnaast getoetst op basis van de ervaringen in de pilots. Dit betreft de producten waarvan het budget in 2017, geheel of deels, naar de 8 wijken wordt overgeheveld: mobiliteit en openbare ruimte; groen en spelen; afvalinzameling en reiniging; handhaving en toezicht; onderwijs; sportontwikkelingen (en voorzieningen); samenlevingsopbouw (o.a. jeugd en ouderen); wijkgericht werken; ondersteuning opgroeien en opvoeden; maatschappelijke ondersteuning; ondersteuning vrijwilligers; integratie; maatschappelijke opvang, OGGz en verslavingszorg; Wmo en jeugd (sociaal deelfonds); en Jeugdgezondheidszorg. We maken daarbij tevens onderscheid tussen enerzijds de budgetten voor wijkgerichte inzet voor maatwerkvoorzieningen en specialistische hulp en anderzijds de wijkbudgetten. Maatwerkvoorzieningen en specialistische hulp worden op basis van stedelijke contractering verdeeld over de wijken.
Deze voorzieningen kunnen worden uitgebreid met andere gemeentelijke budgetten voor individuele voorzieningen in het kader van de participatiewet en/of armoedebeleid. Daarbij hebben de sociale wijkteams met als kerntaak de coaching van (kwetsbare) inwoners de bevoegdheid om, binnen het wijkgerichte budget voor maatwerkvoorzieningen en specialistische hulp, te kiezen voor de oplossing die het beste past bij de vraag naar zorg en ondersteuning voor de individuele inwoner. Hierbij is een nauwe samenwerking tussen de sociale wijkteams en de wijkteams leefomgeving van groot belang zodat er samenhang komt in de keuzes voor individuele ondersteuning en de sociale en fysieke infrastructuur voor de wijk.

In de huidige MJPB is een taakstelling van € 10 miljoen verbonden aan de wijksturing. Daarbij is rekening gehouden met € 3 miljoen aan frictiekosten. De bezuiniging moet worden gevonden met de wijk en de principes van de vier D's: decentraliseren, differentiëren, de-institutionaliseren en daling van het eigen bezit. Voorgesteld wordt dat de Raad in de voorbereiding van de Perspectiefnota 2017-2020 nadere invulling zal geven aan haar rol op het gebied van:

- het vaststellen van de hoofdlijnen bij wijksturing
- het budgetrecht van de Raad in relatie tot wijksturing
- de monitoring en controle op resultaten van wijksturing

GEMEENTE ARNHEM
Postbus 9029
6802 EL Arnhem
Tel: 0900-1809 (lokaal tarief)
Fax: 026-3774830
E-mail: gemeente@arnhem.nl

Aan de gemeenteraad

Datum : 27 september 2022
Zaaknummer : 581995
Contactpersoon : G. Wagenaar
Telefoonnummer : 06 11992325

Onderwerp: Doorontwikkeling Van Wijken Weten

Geachte voorzitter en leden,

Het college heeft kennisgenomen van de uitkomsten van de evaluatie van ‘Van Wijken Weten’ en vindt ze herkenbaar. Met het wijkgericht werken hebben we iets bijzonders in handen, wat fantastisch kan worden. Daar is wel een duidelijke ambitie en een volgende stap voor nodig. We gaan daarom de werkwijze van het wijkgericht werken bestendigen en verder doorontwikkelen.

Inwoners van Arnhem verdienen een overheid die dicht bij ze staat en vanuit dat perspectief handelt. Met de invoering van de Teams Leefomgeving hebben we hiermee een eerste stap gezet en we bouwen hier graag op door. Daarnaast willen we wijkgericht werken verder een plek geven in de totale werkwijze van de gemeente, ongeacht op welk beleidsterrein. Dat betekent dat we ontwikkelingen, knelpunten en kansen binnen de samenleving integraal oppakken, vanuit het perspectief van de inwoner en passend bij het ‘DNA’ van het gebied.

Graag gaan wij hierover de komende periode met uw raad het gesprek aan in het kader van een nieuwe Koersnota 2.0 voor Van Wijken Weten. Met deze brief informeren wij u over de lopende ontwikkelingen, zodat u deze kunt betrekken bij het bespreken van het evaluatierapport van ‘Van Wijken Weten’ en het rapport van de Rekenkamer.

Evaluatie Van Wijken Weten
De afgelopen jaren is binnen de gemeente Arnhem gewerkt met een wijkgerichte aanpak onder de naam ‘Van Wijken Weten’. In 2021 is een evaluatie uitgevoerd naar deze aanpak. Bij ons voorstel van 13 juli 2021 heeft uw raad het evaluatierapport toegezonden gekregen. In het raadsvoorstel staan de resultaten van het evaluatierapport uitgebreid beschreven. In diezelfde periode is ook een onderzoek van de Rekenkamer over dit onderwerp verschenen en aan u toegezonden.

We volgen in deze update de indeling naar drie opgaven zoals geformuleerd in het evaluatierapport:
1. Koesteren wat goed is;
2. Verbeteren van de samenhang tussen wijksturing en de stedelijke programma’s;
3. Versterken van de uitvoering.

Per opgave wordt hieronder aangegeven welke stappen inmiddels gepland staan of reeds ingezet zijn.

Opgave 1: Koesteren wat goed is
Uit de evaluatie blijkt dat de intentie en structuur, zoals ooit in de beginfase van de wijkgerichte aanpak ontwikkeld is, er inderdaad voor zorgt dat de invloed en zeggenschap op wijkniveau is versterkt en dat de gemeente meer als nabij wordt ervaren. We willen deze winstpunten vasthouden richting de toekomst.

Dit blijven we versterken. Zo proberen we de inhoud van de wijkprogramma's ieder jaar concreter te maken en nog beter te laten aansluiten bij de doelgroep waarvoor deze bedoeld is. Ten aanzien van de vele (inwoners-)initiatieven in de wijken hebben we de rol en functie van wijkmanager aangescherpt zodat de verwachtingen helderder zijn. De wijkmanager gaat niet zelf initiatieven uitvoeren, maar treedt op als verbinder, procesbegeleider en aanjager.

Ook hebben we stappen gezet in de ontwikkeling van inwonersparticipatie. Hiervoor is recent het actieplan 'Samenwerken aan Arnhem' vastgesteld door uw raad. Daarbij zijn de ervaringen vanuit het wijkgericht werken belangrijk geweest. Dit actieplan wordt de komende jaren uitgevoerd met belangrijke bijdragen vanuit de wijkmanagers.

Opgave 2: Verbeteren van de samenhang tussen wijksturing en stedelijke programma's
Naast bereikte winstpunten wordt in de evaluatie geconstateerd dat de invloed vanuit de wijken op de grotere programma's, langere termijnontwikkelingen en stedelijk beleid afgelopen jaren nog beperkt bleek. Nog te vaak is ervaren dat het wijk- of bewonersperspectief en het stedelijk beleidsperspectief onvoldoende samen worden gebracht. Afgelopen jaar is de interne verbinding tussen de Teams Leefomgeving en hun collega's in de stedelijke programma's verder versterkt. Uiteindelijk kunnen de gebiedsgerichte aanpak en stedelijke programma's elkaar versterken en aanvullen. Door beter te weten wat er speelt in de wijken kunnen we effectiever onze doelen bereiken.

De evaluatie constateerde ook dat er nog geen gestructureerde werkwijze was om afwegingen te maken bij knelpunten en dilemma's. In gevallen waarin beide insteken tot verschillende voorkeuren leiden is een snellere route nodig naar een integrale afweging. Om dit te realiseren is, naast een fysiek initiatievenberaad, het sociaal initiatievenberaad ontwikkeld. Daarin worden nieuwe initiatieven binnen het sociaal domein integraal besproken door zowel adviseurs vanuit de wijken als bestuursadviseurs vanuit de stedelijke programma's. Hierdoor ontstaat er bij nieuwe initiatieven direct actief verbinding en samenhang tussen wijksturing en stadsprogramma's.

Daarnaast hebben we intern betere afspraken gemaakt over de beslisroute bij dilemma's die spelen in de wijken. Zaken die mogelijk tot frictie leiden tussen doelstellingen op wijk- en stedelijk niveau (bijvoorbeeld bij prioriteitstelling van onderwerpen) worden nu steeds integraal afgewogen.

Ten slotte stimuleren we de verbinding tussen wijkwerk en het werken in de gemeentekantoren ook bij de ontwikkeling van het ‘hybride werken’. We werken in dat kader aan het creëren van fysieke werkplekken voor de ambtelijke organisatie in de wijken. Op deze wijze wordt het voor zowel bestuursadviseurs als wijkmanagers eenvoudiger om samen in de wijk te werken en zichtbaar te zijn.

Opgave 3: Versterken van de uitvoering
Behalve aan de interne relaties wordt ook gewerkt aan de samenwerking in de uitvoering met de sociale wijkteams (zorgaanbieders), onderwijs, politie en andere maatschappelijke partijen. Daarnaast is met de kanteling naar een wijkgerichte indeling de manier waarop we de taken op het gebied van Werk en Inkomen invullen verbeterd en is ook daar de samenwerking doorontwikkeld, zodat we in de begeleiding van inwoners de omstandigheden in de wijk beter kunnen betrekken.

In het Rekenkamer-rapport is gewezen op de onpraktische inrichting van de financiële stromen. Sinds 2017 zijn veel budgetten aan de wijken toegeschreven, ook als er feitelijk niet altijd per se ruimte of aanleiding is om ze wijkspecifiek in te zetten. Dit noodzaakt ertoe om de komende twee jaar goed naar alle budgetten te kijken en de budgetten waar niet op gestuurd wordt in de wijk terug te brengen naar stedelijk niveau. Daarbij leidt de waterscheiding tussen acht wijkbegrotingen nu tot bureaucratische opsplitsing van boekingen. Die praktijk is administratief omslachtig, leidt tot verkeerde verwachtingen en is weinig effectief. De komende periode willen we met voorstellen komen om deze processen te optimaliseren en te vereenvoudigen.

Een aanverwant punt is het verbeteren van het subsidieproces waartoe eerder door de raad is besloten. De huidige wijze van subsidiëren zorgt voor verwarring en knelpunten bij zowel de ambtelijke organisatie als ook maatschappelijke partners in de stad. Zo ontbreekt een goede integrale afweging bij aanvragen en worden maatschappelijke partners voor soms korte en onzekere periodes gesubsidieerd. Inmiddels is gestart om, samen met de belangrijkste subsidiepartners in Arnhem, het subsidieproces te verbeteren. Daarbij is nadrukkelijk aandacht voor het hanteren van de behoefte vanuit de wijken als afwegingscriterium en voor de mogelijkheid om meerjarige subsidieafspraken te maken. De planning is dat het verbeterde subsidieproces in 2025 gereed en in werking is.

Tot slot

De uitkomsten van de evaluatie en het Rekenkamer-rapport zijn inmiddels in de dagelijkse praktijk bekend en erkend en ook al betrokken in de uitvoering. We kijken ernaar uit om die bevindingen met uw raad te bespreken en uitgangspunten vast te stellen voor de doorontwikkeling in de volgende fase van de gebiedsgerichte aanpak en zo te komen tot een nieuwe Koersnota 2.0. Het college gaat graag in gesprek met uw raad over deze Koersnota omdat juist wijkgericht werken breed gedragen wordt en heldere uitgangspunten verdient.

Hoogachtend,
het college van burgemeester en wethouders van Arnhem,
de secretaris, de burgemeester,

J.H. de Baas A. Marcouch

Naam: Arie Teeuw
Functie: Voorzitter Rekenkamer Arnhem
Zaaknummer: 589920
Betreft: Rekenkamerbrief Onderzoek Van Wijken Weten

Rekenkamer Arnhem

Arnhem, 14 juli 2021

Aan: de leden van de gemeenteraad van de gemeente Arnhem
i.a.a. fractievolgers en het college van B&W

Geachte leden van de raad,

Bij dezen bieden wij u graag het onderzoek Van Wijken Weten aan.
De aanloop naar dit onderzoek ligt enige tijd achter ons. Zoals u weet had zowel de Rekenkamer als het college van B&W het plan opgevat om in 2020 een onderzoek uit te voeren naar Van Wijken Weten. De Rekenkamer heeft, in afstemming met het college, besloten om niet gelijktijdig twee gelijksoortige onderzoeken te laten lopen. Dit heeft geresulteerd in het gegeven dat het college een (tussentijdse) evaluatie uit heeft laten voeren naar Van Wijken Weten (Evaluatie van Wijken Weten, mei 2021) en dat de Rekenkamer een onderzoek heeft uitgevoerd naar de sturingsmogelijkheden en de informatiepositie van de gemeenteraad.

We zien dat de gemeente Arnhem met het invoeren van Van Wijken Weten een hele nieuwe werkwijze heeft gekozen, die op deze manier niet elders in Nederland is te zien. De gemeenteraad en het college van Burgemeester en Wethouders hebben moed getoond om op een rigoureuze wijze inwoners centraal te zetten en de gemeentelijke werkwijzen, processen en systemen daar naar in te willen richten. Die ontwikkeling vraagt tijd, lerend vermogen en verloopt met vallen en opstaan. De Rekenkamer wil aan het lerend vermogen bijdragen door de gemeenteraad te ondersteunen bij het reflectie-en leerproces als het gaat om de rolinvulling van de raad.

In deze Rekenkamerbrief lichten we de doel- en vraagstelling, de opzet en de uitkomsten van het onderzoek toe. De brief eindigt met de conclusies en aanbevelingen die de Rekenkamer formuleert op basis van de bevindingen. De conclusies en aanbevelingen zijn scherp én bemoedigend bedoeld. Dit vanuit onze ambitie om de gemeenteraad een heldere spiegel voor te houden in deze pioniersfase van Van Wijken Weten.

De Rekenkamer heeft geen raadsvoorstel opgesteld bij deze rekenkamerbrief. De rekenkamerbrief is bedoeld ter ondersteuning van de gemeenteraad in het debat over de evaluatie van Van Wijken Weten die in opdracht van het college is uitgevoerd.

Doel- en vraagstelling

De focus van het onderzoek van de Rekenkamer ligt op de rol van de raad. Van Wijken Weten was bij de invoering in 2016 een geheel nieuwe werkwijze voor de gemeente Arnhem. Wat betekent dit voor de rol van de gemeenteraad?

Het doel van het onderzoek is tweeledig:

- Het inzichtelijk maken van de wijze waarop de gemeenteraad de kaderstellende, controlerende en volksvertegenwoordigende rollen heeft vormgegeven in relatie tot Van Wijken Weten en van de dilemma's en vraagstukken die daarbij spelen voor de raad(sleden).
- Het bieden van handvatten voor de rolinvulling van de gemeenteraad.

De hoofdvraag van het onderzoek luidt:
Op welke wijze heeft de gemeenteraad invulling gegeven aan de kaderstellende, controlerende en volksvertegenwoordigende rol in relatie tot Van Wijken Weten en welke handvatten kunnen worden geformuleerd voor de rolinvulling?

Om de hoofdvraag te kunnen beantwoorden is een vijftal deelvragen geformuleerd:

1. Welke kaders heeft de raad meegegeven bij de ontwikkeling en de invoering van het nieuwe model van wijksturing binnen VWW?
2. Welke invloed heeft de raad op resultaten en budgetten van teams leefomgeving/wijkgericht werken?
3. Hoe heeft de raad zicht gehouden op de ontwikkeling van wijkgericht werken?
4. Is de informatievoorziening aan de raad voldoende en van voldoende kwaliteit om haar kaderstellende en controlerende rol te vervullen?
5. Wat is de invloed van de invoering van het wijkgericht werken in VWW op de volksvertegenwoordigende rol van de gemeenteraad?

Opzet onderzoek

De Rekenkamer heeft RIGO Research en Advies gevraagd om te ondersteunen bij het uitvoeren van het onderzoek. Dit in vervolg op het vooronderzoek dat de Rekenkamer in 2020 samen met RIGO uitvoerde naar Van Wijken Weten.[1] De activiteiten van het onderzoek naar de rol van de raad bestonden uit:

1. Een (aanvullende) dossieranalye;
2. Een groepsgesprek met raadsleden;
3. Een expertgesprek.

Stappen 1 en 2 hebben geleid tot een concept Nota van Bevindingen die we ter controle van de feitelijke juistheid en volledigheid voor hebben gelegd aan de ambtelijke organisatie (ambtelijk wederhoor). De Rekenkamer heeft een viertal experts gevraagd om in een gesprek te reflecteren op het Arnhemse aan de hand van de concept Nota van Bevindingen. Wij danken Klaartje Peters, Marco Pastors, Jochum Deuten en Jan Dirk Pruim hartelijk voor het inspirerende gesprek dat zij onder leiding van Elisabeth van den Hoogen hebben gevoerd.[2] In de bijlage treft u de weergave aan van het expertgesprek.

---

[1] In het vooronderzoek stonden zeven deelvragen centraal: (1) Hoe en waar zijn de kaders en doelen voor Van Wijken Weten vastgelegd? (2) Welke doelen zijn voor Van Wijken Weten vastgesteld? (3) Hoe is Van Wijken Weten ambtelijk en bestuurlijk georganiseerd binnen de gemeente? (4) Wie is betrokken bij de uitvoering van Van Wijken Weten, en hoe wordt er samengewerkt met externe partijen (zowel georganiseerde partijen als inwoners): welke activiteiten, instrumenten en (financiële) middelen kunnen door welke partijen (binnen én buiten de gemeentelijke organisatie) voor Van Wijken Weten worden ingezet? (5) Welke afspraken zijn er gemaakt waar het de verantwoording richting inwoners betreft? (6) Hoe is de interne en externe communicatie over Van Wijken Weten georganiseerd? (7) Hoe wordt de raad betrokken bij Van Wijken Weten?

[2] Klaartje Peters is zelfstandig onderzoeker en publicist en bijzonder hoogleraar Lokaal en regionaal bestuur aan de Universiteit Maastricht. Marco Pastors is vanaf februari 2012 directeur van het Nationaal Programma Rotterdam Zuid. Jochum Deuten is zelfstandig onderzoeker en gespecialiseerd in praktijkgericht evaluatie-onderzoek, met

Omdat het onderzoek zich concentreert op de rol van de raad en de Rekenkamer de conclusies en aanbevelingen aan de gemeenteraad richt, hebben we het college niet gevraagd om een bestuurlijke reactie. Wel heeft de Rekenkamer de conclusies en aanbevelingen mondeling toegelicht aan het college in de periode ná vaststelling van de Rekenkamerbrief en vóór publicatie van de brief. Deze bespreking was informerend van aard.

Uitkomsten van het onderzoek

In onderstaand kader is een korte beantwoording van de deelvragen weergegeven.

Kader 1 Beantwoording van de deelvragen

1. *Welke kaders heeft de raad meegegeven bij de ontwikkeling en de invoering van het nieuwe model van wijksturing binnen VWW?*
   De gemeenteraad heeft de uitgangspunten en werkwijze van Van Wijken vastgesteld (Koersnota Van Wijken Weten). Over de eigen rol van de gemeenteraad zijn geen kaders uitgeschreven en/of vastgesteld. Bij het vaststellen van de Koersnota was het idee dat dit later uitgewerkt zou worden. Wel heeft de raad bij de behandeling van de Koersnota een amendement aangenomen met als kern dat het college gemotiveerd kan afwijken van beleidskaders en steeds zal moeten afwegen of deze afwegingen direct of in een later stadium (maximaal na een jaar) voorgelegd worden aan de gemeenteraad. Er was voorbereidingsgroep met raads-en collegeleden, met als taak om verder na te denken over de rol van de raad. Deze voorbereidingsgroep is na een aantal keer niet meer bijeengekomen. De bijeenkomsten hebben niet geresulteerd in een heldere voorzet waarover in de politieke arena van gedachten gewisseld had kunnen worden.

2. *Welke invloed heeft de raad op resultaten en budgetten van teams leefomgeving/wijkgericht werken?*
   Eén van de uitgangspunten in de Koersnota is dat de raad 'de wijkbudgetten binnen Van Wijken Weten op het niveau van de wijk kan beïnvloeden, niet (meer) op functioneel niveau'. Concreet is dit tot uitdrukking gekomen in de fundamentele aanpassing van de indeling van de Meerjaren Programmabegroting. Daarin is voor iedere wijk een programma opgenomen met bijbehorend wijkbudget. De gemeenteraad stelt formeel gezien jaarlijks de programmabegroting inclusief wijkprogramma's en wijkbudgetten vast. Raadsleden vinden het tegelijkertijd niet aan de raad om voor de wijken te bepalen waar de budgetten naar toe moeten.

3. *Hoe heeft de raad zicht gehouden op de ontwikkeling van wijkgericht werken?*
   De verantwoordingsinformatie over Van Wijken Weten is vanaf 2017 opgenomen in de reguliere planning en control cyclus. Middels de jaarstukken wordt de raad geïnformeerd. Daarbij is de verdeling gemaakt tussen Stedelijke Programma's en Van Wijken Weten, waar budgettair gezien zowel de Sociale Wijkteams als de Teams Leefomgeving onder zijn ingedeeld. De raad heeft door de jaren heen voorstellen ontvangen vanuit het college waar het de afwijking van stedelijke kaders betrof.

name op het gebied wijkaanpakken en wijk/gebiedsgericht werken. Jan Dirk Pruim vindt zijn drive in het werk voor (gekozen) burgers. Dat heeft hij de afgelopen 30 jaar in de functie van gemeentesecretaris en griffier inhoud gegeven. Als laatste als griffier van de gemeente Almere. Elisabeth van den Hoogen is ruim twintig jaar gespreksleider in het publiek domein, met een grote voorliefde voor decentrale overheden.

4. *Is de informatievoorziening aan de raad voldoende en van voldoende kwaliteit om haar kaderstellende en controlerende rol te vervullen?*
   De programmabegroting en de jaarstukken geven weinig inzicht in de wijze waarop de wijkbudgetten in elkaar steken. In de wijkbudgetten wordt geen helder onderscheid gemaakt tussen het deel dat bestemd is voor de sociale wijkteams en het deel dat bestemd is voor de Teams Leefomgeving (de wijken). Bovendien blijkt uit de evaluatie die door het college is uitgevoerd (mei 2021) dat er de afgelopen jaren een beweging terug naar kernorganisatie is gemaakt: een groot deel van de wijkbudgetten is ondergemandateerd aan de kernorganisatie. Zit de beslissingsbevoegheid over de wijkprogramma's en de bijbehorende wijkbudgetten ook in de praktijk op de bedoelde plek (Wijken/TLO's)? De gemeenteraad is niet expliciet geïnformeerd over deze beweging. Daardoor is niet transparant voor de gemeenteraad in hoeverre in de praktijk één van de uitgangspunten van Van Wijken Weten "van buiten naar binnen werken" in de praktijk ook daadwerkelijk invulling krijgt. In de Jaarstukken zijn de bereikte resultaten beknopt beschreven. Raadsleden geven aan dat de opgaven van een wijk niet altijd evengoed in een wijkprogramma's is benoemd. Wat er precies speelt en nodig is, is dan ook niet altijd helder voor de raad. Er is geen aparte monitoringsinformatie naar de raad gezonden. Wel worden raadsleden op uitvoeringsniveau actief uitgenodigd in de wijken, bijvoorbeeld voor het bijwonen van wijkoverleggen of het afleggen van een werkbezoek.

5. *Wat is de invloed van de invoering van het wijkgericht werken in VWW op de volksvertegenwoordigende rol van de gemeenteraad?*
   In het gesprek dat de Rekenkamer voerde met een aantal raadsleden werd Van Wijken Weten gezien als een waardevolle aanvulling op de volksvertegenwoordigende rol.

Conclusies en aanbevelingen

De Rekenkamer formuleert een drietal conclusies en aanbevelingen aan de gemeenteraad.

Conclusie 1: De positie en rol van de gemeenteraad bij van Wijken Weten zijn niet helder geduid

De gemeenteraad heeft zelf geen principiële discussie gevoerd over wat Van Wijken Weten van de raad vraagt. In de koersnota Van Wijken Weten (dd. 15 december 2015, geamendeerd vastgesteld door de raad op 29 februari 2016) is (op hoofdlijnen) weergegeven wat de rol is van de wijken en van de Teams Leefomgeving, maar het grondig bespreken en bepalen van de rol van de raad is uitgebleven, ook in de periode daarna. Met andere woorden: Raad, waar wil je op sturen en wat 'laat je los'? In het gesprek met de experts was dit één van de kernvragen. Vind je dat de raad van het proces is of juist van de inhoud of van allebei? En welke concrete kaders volgen dan vanuit die positiebepaling?

Aanbeveling 1: Bepaal de positie en rol van de raad bij Van Wijken Weten en stel de daaruitvolgende kaders vast

Er is hierin geen 'foute' of 'goede' keuze te maken. Wel vindt de Rekenkamer het van belang dát de raad het gesprek hierover voert én een keuze maakt omdat Van Wijken Weten anders vanuit de raad stuurloos blijft.

Verschillende opties voor positie en rol zijn denkbaar, bijvoorbeeld:

- **De raad als hoeder van de democratische legitimiteit**: de raad bespreekt de wijkprogramma's niet inhoudelijk, dat werk is door de wijken onder begeleiding van de

Teams Leefomgeving gedaan. Wel stelt de raad proceskaders op en toetst hieraan: wie hebben wel en niet meegedaan in de wijken bij het opstellen van de wijkprogramma's?[3]

- **De raad als strateeg**: de raad bespreekt wat de opgaven zijn die de wijken kunnen oppakken en wat de stedelijke opgaven zijn en wat de stip op de horizon zou moeten zijn. Dit is de basis voor het werk dat vervolgens in de wijken wordt gedaan, met ruimte voor gemotiveerde aanpassingen vanuit de wijken. Zo ontstaan er gezamenlijke prioriteiten. Daar waar er (nog) niet veel input vanuit de wijken komt, is de raad aan zet, natuurlijk voorbereid door het college, om de richting te bepalen.
- **De raad als prioriteitsteller**: de raad stelt inhoudelijke prioriteiten in de wijkprogramma's en deelt budget toe (in euro's).
- **De raad als aanjager van het lerend vermogen:** de raad stuurt op de randvoorwaarden die nodig zijn om de bedoeling van Van Wijken Weten te kunnen realiseren, zowel bestuurlijk als ambtelijk. Bijvoorbeeld dat er ruimte is om te experimenteren en fouten te maken. De gemeenteraad activeert het lerend vermogen van de gemeente door actief op strategisch niveau signalen van de straat naar de raad te brengen.

Conclusie 2: De gemeenteraad staat de laatste jaren op te grote afstand van (de ontwikkeling) van Van Wijken Weten

Met uitzondering van het eerste jaar na invoering, ontvangt de raad geen periodieke informatie over de ontwikkelingen bij de in- en uitvoering van Van Wijken Weten. Welke positieve ervaringen, maar ook welke strubbelingen spelen en welke aanpassingen worden doorgevoerd, is niet inzichtelijk voor de raad. In hoeverre Van Wijken Weten volgens 'de bedoeling' werkt is niet in beeld voor de gemeenteraad. Bij zo'n grote en fundamentele wijziging van de opvattingen over de verhoudingen tussen de inwoner en de lokale overheid en de daarmee samenhangende wijzigingen in rollen en werkwijzen, is het van belang dat alle spelers op de hoogte zijn. De raad is zelf ook een speler in deze transformatie. De informatievoorziening aan de raad lijkt te zijn vergeten.Van Wijken Weten vraagt ook veranderingen van de gemeenteraad, maar zonder passende informatie kan de raad niet mee in de leerervaringen.

Aanbeveling 2: Stel vast welk type(n) informatie je wilt ontvangen en zelf wilt vergaren over Van Wijken Weten

De keuze die wordt gemaakt over de positie en de rol van de raad krijgt zijn vertaling in een kader. Een vervolgstap is om te bepalen welke informatie je wilt ontvangen als raad (en van wie). In het voorbeeld van 'de raad als strateeg' is de informatievoorziening aan de raad logischerwijs gericht op de mate waarin het lukt in de wijken om aan de verschillende opgaven te werken. En in het voorbeeld van de 'raad als hoeder van de democratische legitimiteit', ben je als raad juist op zoek naar de wijze waarop in de wijken invulling is gegeven aan participatie. In hoeverre ligt de beslissingsmacht over opgaven en budgetten ook in de praktijk bij de wijken? etc. Een jaarlijks wijkverslag kan een manier zijn om hier meer zicht op te krijgen.

In het expertsgesprek werd het belang van andersoortige informatievoorziening genoemd zoals kwalitatieve informatievoorziening (gesprekken met bijvoorbeeld de wijkmanagers) en meer informele informatievoorziening. De raad kan het college verzoeken om dit periodiek te

[3] Raadsleden zijn gekozen volksvertegenwoordigers. Dat betekent dat zij in al het raadswerk, ongeacht of het gaat om Van Wijken Weten, duurzaamheid, onderwijs, openbare ruimte, burgerparticpatie etc. ervoor zorgen dat zij weten wat er in de samenleving leeft.

organiseren. De Rekenkamer doet de suggestie om te experimenteren met gespreksvormen (en gesprekslocaties) die bijdragen aan leren. U kunt denken aan werkvormen als de 'arena' waarbij direct betrokkenen in een binnenring met elkaar in gesprek gaan en (dit geval) raadsleden in een buitenring die vooral luisteren, aanschouwen en verhelderende vragen kunnen stellen. Van belang is in ieder geval een veilige en a-politieke setting die uitnodigt tot openhartige gesprekken over wat leeft en speelt in de wijken en binnen het gemeentehuis.

Daarnaast werd in het expertgesprek het belang van informatievergaring door raadsleden zelf genoemd. En dan juist buiten de raadzaal, los van de beleidskaders en los van de bestaande overleggen in de wijk. Wandelingen door de wijk, koffieafspraken met inwoners. Dit zijn volgens de experts bij uitstek manieren om als raadslid zicht te krijgen op wat er in de wijken leeft en speelt (leefwereld). De kunst is om signalen die van een meer structurele aard lijken te zijn, vervolgens mee te nemen naar de raad op een manier die bijdraagt aan het verbeteren van de systeemwereld (de kaders, werkwijzen etc.). Het meenemen van signalen van de 'straat naar de raad', vraagt onderzoekswerk van een raadslid om te bepalen in hoeverre het om incidenten gaat of om signalen die wijzen naar een meer structurele oorzaak. De griffie kan raadsleden hier goed bij ondersteunen.

Conclusie 3 De raad heeft weinig gereflecteerd op positie en rol van de raad bij Van Wijken Weten

In de Koersnota Van Wijken Weten en in de debatten in de raad bij de behandeling daarvan is veelvuldig gemarkeerd dat ook de invulling van de rol van de raad nog verder gesprek, uitdenken en doorontwikkeling vraagt. Er is daartoe ook een voorbereidingsgroep geformeerd (zij het niet formeel). Het is bij een viertal bijeenkomsten gebleven in de beginperiode na de invoering van Van Wijken Weten. Te kort om te kunnen ervaren en te bespreken wat Van Wijken betekent voor de rol van de raad.

Aanbeveling 3 Maak een overdrachtsdossier voor de nieuwe gemeenteraad over van Wijken Weten

Er is geen blauwdruk voor de ambitie om inwoners meer invloed te geven, ook niet voor de invulling van de rol van de raad, van raadsfracties en van raadsleden. Bovendien vraagt de transformatie tijd, meer tijd dan één raadsperiode. De Rekenkamer ziet meerwaarde in een actieve overdracht van ervaringen en reflecties naar de toekomstige raad(sleden). De griffie kan bij het opstellen van een overdrachtdocument een ondersteunende rol vervullen. Het lerend vermogen van de huidige raad wordt daarmee doorgegeven aan de nieuwe raad. Probeer dit overdrachtsdossier zo zakelijk mogelijk te houden.

Tot slot

Het zal u niet ontgaan zijn dat de Rekenkamer onlangs het rapport 'De Wet van de stimulerende achterstand; een onderzoek naar de aanpak van ondermijning' heeft gepubliceerd. In dat onderzoek staan aanbevelingen die wijzen op het belang van een goede verbinding tussen de Teams Leefomgeving en de afdeling Veiligheid. We gaan in deze brief niet in herhaling vallen, maar feit is dat het bestrijden van onveiligheid een essentieel onderdeel van het werken in/en met de wijken (Teams Leefomgeving) is. Dat heeft tot nu toe nog weinig aandacht gehad. Met andere woorden: Van Wijken Weten gaat over de kwaliteit van de directe leefomgeving van inwoners (schoon, heel en veilig). Dat vraagt om betrokkenheid van de gemeenteraad.

De Rekenkamer biedt u aan om, zoals gebruikelijk, deze rekenkamerbrief in een informatieve raadsvergadering toe te lichten en uw vragen te beantwoorden. Ook kunt u uw technische vragen voorafgaand hieraan schriftelijk of mondeling stellen aan de onderzoekers van het stafbureau van de rekenkamer. Zij zijn bereikbaar via rekenkamer@arnhem.nl.

Namens de Rekenkamer Arnhem,

Mr. A.H. Teeuw Voorzitter

Bijlagen:
1. Nota van bevindingen (5 juli 2021
2. Zomermiddaggesprek (7 juli 2021)
3. Persbericht (13 juli 2021)

RIGO Research en Advies
Woon- werk- en leefomgeving
www.rigo.nl

RAPPORT

Rekenkameronderzoek Van Wijken Weten – Rol van de gemeenteraad

Nota van Bevindingen

De verantwoordelijkheid voor de inhoud berust bij RIGO. Het gebruik van cijfers en/of teksten als toelichting of ondersteuning in artikelen, scripties en boeken is toegestaan mits de bron duidelijk wordt vermeld. RIGO aanvaardt geen aansprakelijkheid voor drukfouten en/of andere onvolkomenheden.

Foto voorblad: Nieuwbouwwijk Bo01 in Malmö, Zweden. Wordt tzt nog vervangen.

RIGO Research en Advies
Woon- werk- leefomgeving
www.rigo.nl

RAPPORT

Rekenkameronderzoek Van Wijken Weten – Rol van de gemeenteraad

Nota van Bevindingen

Opdrachtgever

Rekenkamer Arnhem

Contactpersoon

Maaike van Elteren

Projectnummer

P41890

Datum

12 juli 2021

Auteurs

Rosalie Post; rosalie.post@rigo.nl; 020 522 11 66

Thierry Wever; thierry.wever@rigo.nl; 020 522 11 88

Inhoud

1	**Inleiding en onderzoeksvragen**	**2**
1.1	Wat is Van Wijken Weten?	2
1.2	Doel van het onderzoek, hoofd- en deelvragen	4
2	**Bevindingen**	**6**
2.1	Bevindingen over de kaderstellende rol van de gemeenteraad	6
2.1.1	Het eerste idee in de perspectiefnota	6
2.1.2	Zomernota en plan van aanpak wijksturing	6
2.1.3	Koersnota	7
2.1.4	In gesprek over de veranderende rol van de gemeenteraad	9
2.1.5	Uitgewerkt en aanvullende kaders	10
2.1.6	Beantwoording deelvraag 1	12
2.1.7	Beantwoording deelvraag 2	12
2.2	Bevindingen over de controlerende rol van de gemeenteraad	14
2.2.1	Nieuwe begrotingsstructuur	14
2.2.2	Mandaatregeling	15
2.2.3	Informatie voor de gemeenteraad	16
2.2.4	De raad en afwijken van kaders	18
2.2.5	Beantwoording deelvraag 3	20
2.2.6	Beantwoording deelvraag 4	21
2.3	Bevindingen over de volksvertegenwoordigende rol van de gemeenteraad	22
2.3.1	Volksvertegenwoordiging in de wijk	22
2.3.2	Beantwoording deelvraag 5	23
Bijlage:	**Uitgangspunten Koersnota Van Wijken Weten**	**24**

1 Inleiding en onderzoeksvragen

Deze nota van bevindingen beschrijft wat er tijdens het onderzoek naar de rol van de Arnhemse gemeenteraad bij Van Wijken Weten (VWW) is opgehaald. In dit hoofdstuk zijn de onderzoeksverantwoording, een inleiding op het onderwerp, het doel van het onderzoek en de hoofd- en deelvragen opgenomen. In het tweede hoofdstuk worden de resultaten beschreven en de deelvragen van het onderzoek beantwoord.

Onderzoeksverantwoording

Dit onderzoek bestond uit een dossierstudie en een gesprek met een vertegenwoordiging van de gemeenteraad. Dit gesprek vond plaats op 1 juni 2021. De dossierstudie is mede gestoeld op het vooronderzoek dat RIGO in opdracht van de Rekenkamer Arnhem en de gemeente Arnhem in 2020 uitvoerde, aangevuld met dossieronderzoek in april tot juni 2021.

Nadat de eerste versie van deze nota van bevindingen op basis van die twee bronnen was opgesteld, is deze voorgelegd aan een viertal experts, en is er een groepsgesprek met hen gevoerd. Daaruit zijn aanbevelingen en conclusies voortgekomen, die niet in deze nota zijn opgenomen. Deze nota is in zijn geheel voorgelegd voor ambtelijk wederhoor, en na de aanvullingen van ambtelijke zijde niet meer inhoudelijk gewijzigd. Conclusies en aanbevelingen op basis van alle onderzoeks-onderdelen samen zijn opgenomen in de Rekenkamerbrief.

1.1 Wat is Van Wijken Weten?

De gemeente Arnhem introduceert in 2015 wijksturing. In de Perspectiefnota en Zomernota van dat jaar kristalliseert het idee van het college van Burgemeester en Wethouders uit tot een concrete aanpak. Deze wordt vervolgens in een Plan van Aanpak en Koersnota uitgewerkt.[1]

De gemeenteraad stelt op 23 april 2015 de Perspectiefnota vast en besluit te gaan werken vanuit twee programma's: Stad op de Kaart en Van Wijken Weten.[2] Van Wijken Weten houdt een veranderopgave in van een "gemeentelijke organisatie op basis van wijksturing of frontlijnsturing". Sturen vanuit inwoners

De gemeente wil met Van Wijken Weten ‘de inwoners in de wijken directe invloed geven op de werkzaamheden (sturing) van de gemeente, om zo de lijnen tussen wijkbewoners en professionals te verkorten, waardoor menskracht en middelen gerichter kunnen worden ingezet’. De achterliggende gedachte is dat problemen effectiever en efficiënter door de gemeente opgepakt kunnen worden, door als uitgangspunt te nemen wat de burgers en professionals in de uitvoering nodig hebben. (Plan van Aanpak Programma Van Wijken Weten/ Veranderopgave Wijksturing, dd. 25 juni 2015).

Hierbij geldt dat onder ‘inwoners’ moet worden verstaan: bewoners, ondernemers, instellingen en organisaties in de wijk. Meer inwoners betekent overigens niet ‘alle’ inwoners, het bereiken van alle inwoners wordt niet reëel geacht en dat is ook niet de bedoeling. Het betekent ook niet dat inwoners moéten participeren: er zijn inwoners die niet willen meebepalen en dat respecteert de gemeente. Meer betekent ook niet dat betrokken inwoners over

[1] De Koersnota wordt later ook vastgesteld door de gemeenteraad, zie verder.

[2] Inmiddels spreekt de gemeente over Van Wijken Weten als een sturingsprincipe en niet als een programma.

álles hoeven mee te denken/praten: uit eerste pilots is op dat moment gebleken dat dit afhankelijk is van het onderwerp en ook van het schaalniveau: straat, buurt en wijk. (Kader voor de Teams Leefomgeving, dd. 11 december 2016)

De bedoeling is om inwoners in de gelegenheid te stellen om invloed uit te oefenen. IJkpunt is de situatie anno 2015 waarin een (zeer) beperkt aantal inwoners structureel betrokken is en de mate waarin zij een achterban vertegenwoordigen sterk verschilt.

Teams Leefomgeving

Bij gemeente Arnhem wordt vanuit twee hoofdlijnen gewerkt: Stad op de Kaart, onderverdeeld in 14 stedelijke programma's, en Van Wijken Weten, waarin wijksturing centraal staat. De Teams Leefomgeving (TLO's) zijn de centrale spil in Van Wijken Weten:

'Het wijkteam leefomgeving is verantwoordelijk voor het integraal vormgeven en sturen van de gemeentelijke taken in de gebieden en wijken, in samenspraak met bewoners en professionals. Zij voert regie op de bedoeling en resultaten van de gemeentelijke inzet, is verantwoordelijk voor de ontwikkeling van het wijkplan en de wijkbegroting, is beslissingsbevoegd, verbind initiatieven, mensen en organisaties en betrekt en enthousiasmeert bewoners bij hun wijk en buurt.' (Collegebeslisnota Uitvoering Van Wijken Weten, dd. 18 april 2016)

Bij Van Wijken Weten is organisatorisch ingeregeld dat de TLO's opdrachtgever zijn aan de KERN-organisatie (voorheen de centrale stad). De KERN-organisatie maakt een doorontwikkeling naar een organisatie van expertise, die faciliteert, meedenkt en adviseert aan de Teams Leefomgeving. De TLO's hebben mandaat.

Het gaat in dit onderzoek specifiek om de inbedding van wijksturing door en in de gemeente. Ook zijn de activiteiten van de Teams Leefomgeving (TLO's) meegenomen. De werkzaamheden van de Sociale wijkteams (later de Stichting Sociale Wijkteams Arnhem) blijven hier buiten beschouwing (we gaan enkel in op de verschillen in organisatievorm), hoewel beide 'teams' met de Koersnota onder de noemer Van Wijken Weten worden geschaard en de Sociale wijkteams al bestonden. Het is dus niet zo dat de gemeente voor de introductie van de Teams Leefomgeving nog niet gebiedsgericht werkte. Een belangrijke wijziging is dat het opdrachtgeverschap van een aantal werkzaamheden van de gemeente bij de wijken zelf komt te liggen; de wijken vertegenwoordigd door de Teams Leefomgeving.

Het onderscheid tussen beide soorten teams is dat het Sociale Wijkteam actief is op het niveau van het individu (persoonlijke ondersteuning of advies op het vlak van bv. opvoeding, huisvesting, zorgen om inkomen of psychische problemen) en de TLO op het niveau van de wijk, de leefomgeving (van sociaal, economie, veiligheid tot en met fysiek). (gesprek Stedelijk Manager Wijken, dd. 4 maart 2020).

Daarnaast is er een onderscheid tussen beide rollen ten opzichte van de kernorganisatie. De Teams Leefomgeving zijn opdrachtgever ten opzichte van de kernorganisatie, de Sociale Wijkteams opdrachtnemer. (Kader voor de teams leefomgeving, dd. 11 december 2016) De Sociale Wijkteams vallen onder een aparte stichting die gecontracteerd is door de gemeente.

De organisatie van de Teams Leefomgeving

Na een pilotfase gedurende 2016 in twee weken, gaan uiteindelijk in 2017 acht TLO's aan de slag. De 24 Arnhemse wijken zijn hiertoe verdeeld in acht gebieden. Op basis van de ervaring in de eerste wijken (pilots) is gekozen voor TLO's bestaande uit drie tot zes personen.

Deze teams zijn kleiner dan in eerste instantie de bedoeling was. Dit hangt samen met de (dan) gewenste rol (primair beslisser, netwerker en verbinder) van het Team Leefomgeving.

Een maximaal zelf organiserend team is het ideaal. Binnen de kaders die zij meekrijgen, waarover later meer, bepalen de teams zelf hoe zij de opdracht[3] gaan realiseren. Het team is zelf verantwoordelijk voor het maken van spelregels over samenwerking in eigen wijk en team. De aanpak is niet normatief waar het de 'hoe-vraag' betreft. (Collegebeslisnota Uitvoering Van Wijken Weten, dd. 18 april 2016)

Uitgangpunt is dat de TLO's opdrachtgever zijn voor de backoffice (de KERN-organisatie ofwel de gemeentelijke organisatie op het niveau van de centrale stad). De basis hiervoor vormen wijkprogramma's (opgesteld in samenspraak met de wijk) en de hiervan afgeleide wijkbegroting. In sommige gevallen leggen de TLO's de thematiek (problemen die spelen in de wijk) neer bij (onderdelen van) stedelijke programma's.

1.2 Doel van het onderzoek, hoofd- en deelvragen

Voor de Rekenkamer staat centraal dat zij de gemeenteraad optimaal wil ondersteunen in zijn toekomstige rol op het vlak van Van Wijken Weten. Een rol waarin nog steeds de kaderstellende-, controlerende- en volksvertegenwoordigende rol van de raad centraal staat, maar waarin de gemeenteraad ook steeds vaker te maken krijgt met onderwerpen waarbij de belangenafweging elders dan in de raad plaatsvindt, bijvoorbeeld bij inwoners of de gemeentelijke wijkorganisatie, zoals in VWW, of vergaande participatie in beleid een plek in het raadswerk moet gaan geven.

Het doel van het onderzoek is tweeledig:

- het inzichtelijk maken van de wijze waarop de gemeenteraad de kaderstellende, controlerende en volksvertegenwoordigende rollen heeft vormgegeven in relatie tot van Wijken Weten en van de dilemma's en vraagstukken die daarbij spelen voor de raad(sleden).
- het bieden van handvatten voor de rolinvulling van de gemeenteraad.

De hoofdvraag van het onderzoek luidt:

Op welke wijze heeft de gemeenteraad invulling gegeven aan de kaderstellende, controlerende en volksvertegenwoordigende rol in relatie tot Van Wijken Weten en welke handvatten kunnen worden geformuleerd voor de rolinvulling?

En de deelvragen zijn als volgt geformuleerd:

Aangaande de kaderstellende rol van de gemeenteraad:

1. Welke kaders heeft de raad meegegeven bij de ontwikkeling en de invoering van het nieuwe model van wijksturing binnen VWW?
2. Welke invloed heeft de raad op resultaten en budgetten van teams leefomgeving/wijkgericht werken?

Aangaande de controlerende rol van de gemeenteraad:

[3] Opdracht pilotteams dd. 28 januari 2016, Kader voor de Teams Leefomgeving dd. 11 december 2016

3. Hoe heeft de raad zicht gehouden op de ontwikkeling van wijkgericht werken?
4. Is de informatievoorziening aan de raad voldoende en van voldoende kwaliteit om haar kaderstellende en controlerende rol te vervullen?

Aangaande de volksvertegenwoordigende rol van de gemeenteraad:

5. Wat is de invloed van de invoering van het wijkgericht werken in VWW op de volksvertegenwoordigende rol van de gemeenteraad?

2 Bevindingen

Hier volgen de bevindingen van dit onderzoek per deelvraag. Het hoofdstuk is verdeeld in paragrafen over de drie rollen van de raad, kaderstellend, controlerend en volksvertegenwoordigend. Binnen elke paragraaf worden eerst de bevindingen beschreven, uit de dossiers en het gesprek met raadsleden, en wordt daarna een antwoord geformuleerd op de bijbehorende deelvragen.

2.1 Bevindingen over de kaderstellende rol van de gemeenteraad

2.1.1 Het eerste idee in de perspectiefnota

De gemeenteraad stelt in april 2015 de Perspectiefnota vast en besluit hiermee te gaan werken vanuit twee programma's: Stad op de Kaart en Van Wijken Weten (VWW). In het laatste programma is een veranderopgave richting een gemeentelijke organisatie op basis van wijksturing of frontlijnsturing opgenomen. In de wijk actieve Teams Leefomgeving (TLO's) zijn hierin de spil:

"Het is een ontwikkelproces dat vraagt om een meerjarige benadering. Gekozen wordt voor 3 jaar (2017-2019). Ook 3 jaar om te kunnen experimenteren en doorlopend te evalueren waarbij elke betrokken actor, in samenhang met andere actoren, in die periode beziet of de invloed die zij kan uitoefenen werkbaar en voldoende is om Van Wijken Weten tot een succes te maken. Dit is tevens voldoende ruim om na drie jaar (door de nieuwe Raad en College) de balans op te maken en te beslissen in welke mate deze ontwikkeling moet worden doorgezet of bijgesteld". (Citaat uit Perspectiefnota 2015 in: Cluster Wijken en Dienstverlening – Bedrijfsplan Wijken, dd. 2 december 2016.)

2.1.2 Zomernota en plan van aanpak wijksturing

Dit krijgt een uitwerking in de Zomernota 2016-2019 uit juni 2015 (met nr. 2015.0.060.119) waarin de doelen en strategie van deze veranderopgave nader zijn uitgewerkt. Effectindicatoren op basis waarvan het functioneren van de TLO's kan worden gemonitord en geëvalueerd ontbreken in deze fase. Deze worden ook in latere fase niet uitgewerkt. Met het vaststellen van deze nota neemt de gemeenteraad een besluit over de strategische hoofdkeuzes voor de meerjarenprogramma-begroting.

Als bijlage bij de Zomernota is reeds een Plan van aanpak Wijksturing (dd. 25 juni) gevoegd. Het is de bedoeling dat er (al) in 2015 pilots zullen worden opgestart. De nieuwe vorm van wijksturing zal zo: *"stapsgewijs en proefondervindelijk worden ontwikkeld waarbij het centrale ambtelijke apparaat zich steeds meer als dienstverlener gaat verhouden tot de wijkteams [Teams Leefomgeving]."* Hierbij verwacht het college een sterk beroep te zullen doen op de participatie en het zelf organiserend vermogen van burgers en bedrijven. Ook zullen soms moeilijke keuzes in de besteding van de inzet van mensen en middelen gemaakt moeten worden. Het is de bedoeling deze niet uit de weg gegaan en steeds transparant na overleg met de wijken, gerealiseerd.

In de Zomernota uit juni 2015 formuleert de gemeente de volgende ambitie:

- Frontlijnsturing op wijk gerelateerde budgetten maakt een betere en efficiëntere besteding van middelen mogelijk.
- In de Arnhemse wijken (georganiseerd naar 8 gebieden) worden medewerkers van de gemeente verbonden aan de gebieden om samen met burgers en bedrijven vorm te geven aan de uitvoering van het beleid in de betreffende wijken. De Teams Leefomgeving zijn bevoegd tot het fiatteren van uitgaven op hun domein. Hiermee geven zij richting aan grote delen van de gemeentelijke begroting.

De bijbehorende doelen van de wijk-/ gebiedssturing op budgetten zijn:

- effectiever en efficiënter uitvoeren van gemeentelijk beleid door meer ruimte te bieden voor keuzes en prioriteiten die bij de wijk passen;
- inwoners hebben indirect meer invloed op de keuze bij de besteding van gemeentelijke middelen;
- een beter gemeentelijk inzicht in de besteding van middelen op wijkniveau.

Twee pilot wijken

Bij wijze van pilot gaan twee teams leefomgeving van start op 1 januari 2016 in de wijken De Laar/Elden en Presikhaaf. De TLO's in deze wijken hebben de taak om werkende weg een relatie op te bouwen met bewoners, wijk en samenwerkingspartners. Deze relatie moet dusdanig zijn dat optimaal inzicht wordt verkregen in keuzes, noodzakelijkheden en wensen die bewoners hebben ten aanzien van hun eigen woon- en leefomgeving. Het team leefomgeving staat borg voor de steun die wijken nodig hebben, nadat rechtstreeks, via de wijkgesprekken of in de wijkactieplannen/-programma's duidelijk is geworden wat bewoners zelf kunnen en willen aanpakken in de wijk. Voor de pilot in 2016 wordt een totaalbudget geformeerd van circa 7 miljoen, uit zo'n 20 andere budgetten waaronder openbare ruimte, veiligheid, afval, sport, onderwijs en culturele activiteiten. (Begroting 2016-2019, https://arnhem.begroting-2016.nl/p1149/wijksturing)

Op basis van de ervaringen uit de pilot-fase worden in december 2016 twee extra doelen geformuleerd. Deze zijn aanvullend op de hierboven beschreven doelen opgenomen in de Zomernota:

- meer inwoners in de gelegenheid te stellen om (meer) invloed uit te oefenen op hun leefomgeving en;
- om [als gemeente] meer ruimte geven voor het zelf organiserend vermogen van inwoners en dit te vergroten.

2.1.3 Koersnota

Het college verwerkt vervolgens de uitgangspunten voor de nieuwe vorm van wijksturing in de Koersnota. De gemeenteraad stelt deze (geamendeerd[4]) vast op 29 februari 2016. In de Koersnota zijn 22 uitgangspunten opgenomen, die nadrukkelijk geen definitief kader vormen voor de nieuwe wijksturing binnen VWW. De uitgangspunten, die de raad ook middels een raadsbesluit vaststelt, moeten een **toetssteen** voor de gemeenteraad vormen om de verdere ontwikkeling van het programma te kunnen beoordelen. Veel van deze uitgangspunten

[4] Zie 2.1.4

vloeien direct voort uit het debat en vaststelling van Perspectiefnota en Zomernota met/in de gemeenteraad.

De 22 uitgangspunten zijn als volgt (beknopt) samen te vatten (In de bijlage bij dit rapport zijn alle 22 uitgangspunten uit de Koersnota opgenomen):

- De (wijk)Teams Leefomgeving (ook afgekort als TLO's[5]) moeten integraal met inwoners vorm geven aan gebiedsopgaven, d.m.v. frontlijnsturing. Dit gebeurt samen met en naast sociale wijkteams, die verantwoordelijk zijn voor het juist doorverwijzen van inwoners naar preventieve hulp (die door TLO's wordt aangestuurd) dan wel specialistische hulp;
- de teams (TLO's) zijn opdrachtgever voor de backoffice (de gemeentelijke organisatie op het niveau van de centrale stad) of in andere woorden: de samenwerking kenmerkt zich door de rolverdeling tussen "wegers" (teams leefomgeving) en "kenners" (KERN-organisatie)[6] [7];
- de centrale stad gaat zich heroriënteren op stedelijke en regionale vraagstukken;
- onderwerpen van wijksturing worden ondergebracht in aparte programma's per wijk. Voor de indeling tussen wijk en stad, worden nog criteria opgesteld;
- TLO's mogen afwijken van geldende beleidskaders als er vooraf wordt gemotiveerd aan de backoffice en achteraf verantwoord. Budgetten worden ontschot;
- burgerparticipatie wordt minder formeel van karakter en burgerinitiatieven staan voorop;
- de TLO's dienen kostenbesparing als prioriteit te hebben, zolang kwaliteit in de uitvoering daar niet onder leidt: "De veranderopgave gaat gepaard met een bezuinigingsopgave van 10 miljoen. De verandering van een generieke aanpak naar maatwerk, moet voor meer efficiëntie zorgen"[8];
- er wordt 2017-2019 ontwikkeld en dan geëvalueerd[9].

VWW en bezuinigingen

VWW heeft – kort na de introductie – te maken gekregen met de gemeente brede noodzaak om te bezuinigen. In de Zomernota 2016-2019 was hier reeds sprake van. Voor Van Wijken Weten was er een taakstellende bezuinigingsopgave van € 10 miljoen.

Bij het opstellen van de begroting voor de periode 2017-2019 blijkt er echter meer financiële ruimte te zijn. Met name de prognose voor het gemeentefonds en de nieuwe verdeling van de budgetten voor Beschermd Wonen hadden een positief effect op het financieel beeld. Dit maakt het mogelijk om Van Wijken Weten "zonder druk van weer nieuwe bezuinigingen, verder vorm te geven". Er wordt dan ook afgezien van de bezuiniging. In de begroting constateert het college dan ook dat het verstandiger is deze "omvangrijke en op korte termijn moeilijk te realiseren taakstelling van € 10 miljoen te schrappen". Deze keuze van het college is in lijn met de uitkomst van een in juli 2016 gevoerd debat in de raad en een door de gemeenteraad aangenomen motie: "Neem de tijd voor van wijken weten".

5 Voor de introductie van de TLO's bestonden reeds wijkregisseurs, actief op het fysieke/ wijkveiligheidsdomein. Deze functies zijn met de introductie van het TLO opgehouden te bestaan.

6 Zie ook: Cluster Wijken en Dienstverlening – Bedrijfsplan Wijken, dd. 2 december 2016.

7 Naast de centrale gemeentelijke organisatie (niet wijkgericht georganiseerd staat 'KERN' voor de kernwaarden van de gemeentelijke organisatie: Ken uw stad, Eigenaarschap, Resultaatgerichtheid en Nabijheid.

8 De bezuiniging moet worden gevonden met de wijk en volgen de principes van de vier D's: decentraliseren, differentiëren, de-institutionaliseren en daling van het eigen bezit.

9 Koersnota Van Wijken Weten, dd. 15 december 2015 en Plan van Aanpak Programma Van Wijken Weten/ Veranderopgave Wijksturing, dd. 25 juni 2015.

In de begroting voor de periode 2017-2019 geeft het college aan dat door de Teams Leefomgeving bekeken zal worden welke middelen binnen de wijkbegroting bijdragen aan het realiseren van de opgaven in de wijk en welke niet. Het college heeft hierbij de verwachting dat binnen de wijkbegrotingen middelen kunnen vrijvallen door schrappen van activiteiten die voor de wijk van weinig toegevoegde waarde zijn of door het (deels) anders organiseren van activiteiten met meer ondersteuning vanuit de wijk zelf. Het college spreekt hierbij de stellige verwachting uit dat deze vrijkomende middelen in principe opnieuw ten goede van de wijk kunnen komen om de gestelde wijkdoelen eerder of beter te kunnen halen. Doordat de taakstellende bezuiniging van de baan is moet dit mogelijk zijn.

Of dit ook daadwerkelijk kan moet blijken uit door de Teams Leefomgeving op te stellen wijkbegrotingen. Het college geeft aan dat de Teams Leefomgeving zo spoedig mogelijk zullen starten met de voorbereiding van de wijkbegrotingen voor 2018, zodat de gemeenteraad tijdens de perspectiefnota (in mei 2017) kan aangeven, mede op basis van de input uit de wijken en die van het college, welke generieke en wijkoverstijgende doelstellingen (publieke waarden) hij van bijzonder belang acht.

Het idee hierbij van het college is dat college en raad in dat debat geen wijkspecifieke uitspraken zullen doen. Dit om recht te doen aan de verschillende rollen. Vervolgens kunnen de Teams Leefomgeving deze hoofdlijnen van beleid (generiek vanuit de raad en meer specifiek vanuit de wijk) samenbrengen tot concrete wijkdoelen, die formeel aan de gemeenteraad zouden worden voorgelegd.

Risicoanalyse?

In het Plan van aanpak wordt reeds verwezen naar een inventarisatie van de risico's van het programma wijksturing. Aangegeven wordt dat deze inventarisatie aanleiding is om een uitgebreide risicoanalyse met benoemen van maatregelen voor de top-risico's op te nemen in de kadernota over het programma Wijksturing (de Koersnota) (Plan van Aanpak Programma Van Wijken Weten/ Veranderopgave Wijksturing, dd. 25 juni 2015). Deze risico-inventarisatie ontbreekt echter in de Koersnota.

2.1.4 In gesprek over de veranderende rol van de gemeenteraad

In de Koersnotitie wordt voorgesteld dat de gemeenteraad in de voorbereiding van de Perspectiefnota 2017-2020 nadere invulling zal geven aan zijn rol op het gebied van: het vaststellen van de hoofdlijnen bij wijksturing; het budgetrecht van de Raad in relatie tot wijksturing en de monitoring en controle op resultaten van wijksturing.

‘Dit vraagt van raadsleden om in hun rol als volksvertegenwoordiger beleidsdoelen te formuleren die ruimte bieden voor de uitvoering in de wijken. Op deze manier kunnen in dialoog met inwoners (nieuwe) oplossingen worden gevonden.’ (Cluster Wijken en Dienstverlening – Bedrijfsplan Wijken, dd. 2 december 2016). Het voornemen was om samen met de gemeenteraad de invulling van zijn rol te gaan bepalen. Het raadsvoorstel uit 2015 spreekt van een discussie over de rol van de raad, met de raad:

“Tijdens de discussies in de Raad tot nu toe over Van Wijken Weten is herhaaldelijk aan de orde gekomen op welke wijze de Raad deze verdere "decentralisatie naar de wijken" vorm kan geven in haar rol als hoogste orgaan van de gemeente. Hierover bestaan verschillende beelden en het is vanzelfsprekend voorbehouden aan de Raad zelf om hierin tot een afbakening te komen. Om die reden is het uitgangspunt opgenomen dat de Raad bij de verdere implementatie zal worden gefaciliteerd en wordt voorgesteld de Raad uit te nodigen om in het

eerste kwartaal van 2016 op een aantal momenten tijdens de Politieke Maandag enkele alternatieven te bespreken over hoe de Raad om wilt gaan m.b.t. de hoofdlijnen, het budgetrecht en de monitoring en controle in relatie tot wijksturing. Naast dit procesvoorstel wordt tevens voorgesteld dat een voorbereidingsgroep vanuit de Raad, met ondersteuning vanuit de griffie en de ambtelijke organisatie, deze alternatieven kan gaan ontwikkelen. Na behandeling in de Raad kunnen de conclusies verwerkt worden in de Perspectiefnota 2017-2020 die in april 2016 ter besluitvorming wordt voorgelegd."

Tijdens de raadsvergadering van 29 februari 2016, waar de geamendeerde Koersnota wordt vastgesteld, wordt er gesproken over de veranderende rol van de raad, en er is dan al een voorbereidingsgroep daarvoor in het leven geroepen. Er worden twee amendementen aangenomen.

Het eerste is het amendement 'Ook in overgangsfase raad aan zet met ruimte voor het college'. Daarin is gesteld, dat de raad uiteindelijk vanuit haar kaderstellende rol, vooraf (ruime) kaders zal stellen, maar dat tijdens de overgangsfase (2017-2019) de wijkteams tegen beleidskaders aan zullen lopen, en dat de raad daar dan een uitspraak over zal moeten doen. Maar, of dit direct of later (wel binnen 1 jaar) aan de raad moet worden voorgelegd, is ter beoordeling van het College.

Het andere aangenomen amendement gaat over de voorbereidingsgroep van de rol van de raad. In het raadsvoorstel stond dat de raad een eigen voorbereidingsgroep zou vormen, en die is ten tijde van dit amendement al eenmaal bijeengekomen op 8 februari. De raad kiest er naar aanleiding van de eerste bijeenkomst voor om het raadsbesluit te wijzigen naar: 'Een voorbereidingsgroep Van Wijken Weten te vormen waarin alle fracties en het College vertegenwoordigd zijn' (Amendement 'rol voorbereidingsgroep' (16A4), bij raadsbesluit dd. 29 februari 2016 zaaknummer 2015-11-01620).

Afwijken van kaders of niet?

Een van de verworpen amendementen in de raadsvergadering van 29 februari 2016 stelt dat de kaders van de raad ten alle tijden moeten blijven staan, en dat er dus niet mag worden afgeweken van kaders door de raad (zie een van de uitgangspunten uit de koersnotitie hierboven), maar dat binnen de gemeente de uitvoering kan worden georganiseerd. Dit wordt met een ruime meerderheid verworpen, en alle fracties die hier tegen stemmen, stemmen voor het eerste aangenomen amendement. Er lijkt dus veel vertrouwen te zijn in de raad voor de aanpak van het college en de wijkteams.

Het raadsbesluit kan worden gezien als een besluit op hoofdlijnen. Tijdens het raadsdebat noemt een raadslid dat er op het moment van het vaststellen van de geamendeerde Koersnota nog niet is vastgesteld welke budgetten naar de wijk gaan. Er is daarnaast ook nog niets bekend over van welke kaders er vermoedelijk zal worden gaan afgeweken, hoe vaak of waarom. Mandatering is nog niet precies uitgewerkt. De raad neemt zich bovendien voor om nieuwe kaders vast te stellen na de overgangsperiode (2017-2019).

2.1.5 Uitgewerkt en aanvullende kaders

Het voornemen van de gemeenteraad om later nog aanvullende kaders te geven, zou onder andere door de voorbereidingsgroep over de rol van de raad nog verder kunnen worden ingevuld. De voorbereidingsgroep is na de behandeling van de Koersnota in de raad op 18 januari 2016 al gestart, vooraf aan de definitieve vaststelling van de nota middels het raadsbesluit (van 29 februari 2016). De groep bevat één raadslid per fractie in de raad, en geeft

naar aanleiding van de eerste bijeenkomst de wethouder nadrukkelijk een open uitnodiging om elke keer aanwezig te zijn, ook om hen als klankbordgroep te gebruiken. (BA Voorbereidingsgroep Van Wijken Weten[10])

De voorbereidingsgroep is op 8 februari 2016 voor het eerst bijeengekomen. In het draaiboek voor die bijeenkomst staat het doel omschreven als:

> 1. Het ontwikkelen van een informatieaanbod en de daarbij horende vorm, aan de raad, ter ondersteuning van de discussie over op welke wijze de raad zijn rol kan nemen in het proces van Wijken Weten, mbt de hoofdlijnen, het budgetrecht en de monitoring en controle in relatie tot wijksturing.
>
> 2. Uit doel 1, komt doel 2 voort nl. input (kaders, sturingsinrichting, wensen) aanleveren aan college voor perspectiefnota 2017-2020. (draaiboek proces voorbereidingsgroep Van Wijken Weten[11])

Daarnaast zijn er ook drie risico's geformuleerd:

- De voorbereidingsgroep heeft geen juridische entiteit. D.w.z. er kunnen tijdens het debat op de PM geen consequenties verbonden worden aan uitspraken die eerder zijn gedaan in de voorbereidingsgroep.
- De voorbereidingsgroep moet niet een vooruitgeschoven groep voor het college worden, waarin beleidskeuzes al afgekaart kunnen worden.
- De voorbereidingsgroep moet niet een theoretisch, filosofisch praatgroepje worden waar geen daden uit voortkomen. (draaiboek proces voorbereidingsgroep Van Wijken Weten[12])

Het voorgenomen proces erbij is als volgt:

'Kaderstellend; Via perspectiefnota (kaders over wijkniveau en stadsniveau) in mei werken we toe naar MJPB (verandering vanuit BBV en gevolgen van afspraken in ppn[perspectiefnota]) in oktober. Daarna door naar volgende perspectiefnota met aansluitend MJPB in 2017.

Controlerend: via instrumenten, o-meting(wijkprofielen, effectindicatoren, ?) in perspectiefnota, toe naar vertaling van de instrumenten op wijkniveau en stadsprogramma in MJPB in 2016. Met tussentijdse controle dmv bijv. beleidsmatig turap [tussenrapportage].' (draaiboek proces voorbereidingsgroep Van Wijken Weten[13])

Stukken over de volgende bijeenkomsten van de voorbereidingsgroep ontbreken. Dit was ook een van de geformuleerde doelstellingen, dat de groep zelf geen stukken zou produceren, maar zichzelf meer als klankbordgroep zag voor het college, en verbinding met de gehele raad. (BA Voorbereidingsgroep Van Wijken Weten). Volgens de griffie zijn zij vier keer bijeen gekomen in het voorjaar van 2016.

Op 7 november 2016 wordt vervolgens de motie 'Zeggenschap Bewoners' aangenomen door de raad. In de motie wordt gevraagd om met 'bewoners en wijkteams leefomgeving in gesprek te gaan en te kijken naar hoe de raad, het college, bewoners en wijkteams hun rol in

10 Geen datum. Datering zal zijn tussen 8 en 15 februari 2016.

11 Draaiboek ontvangen via de griffie, geen datum.

12 Idem.

13 Idem.

Van Wijken Weten goed in kunnen vullen'. Er wordt gevraagd om opnieuw een Raadswerkgroep te formeren die deze gesprekken organiseert en zorg draagt dat als er uit de gesprekken zaken komen die dat nodig hebben, het tot een raadsbesluit wordt gebracht. (motie Zeggenschap Bewoners, dd. 7 november 2016, 16M110)

In het uitvoeringsvoorstel voor deze motie wordt in januari 2017 aan de procedurecommissie geopperd om deze samen te laten vallen met de voorbereidingsgroep die al bestond, maar daar heeft de procedurecommissie niet mee ingestemd. Het voorstel is in plaats daarvan om een nieuwe raadswerkgroep in het leven te roepen met een nieuwe samenstelling, en zij kunnen dan een bijeenkomst organiseren om met de wijkteams in gesprek te gaan. (Besluitenlijst procedurecommissie, dd. 30 januari 2017, zaaknummer 112550) Er zijn over dit onderwerp geen recentere stukken meer gevonden door de raadsadviseurs en de griffie.

2.1.6 Beantwoording deelvraag 1

1. Welke kaders heeft de raad meegegeven bij de ontwikkeling en de invoering van het nieuwe model van wijksturing binnen VWW?

De kaders die de raad heeft vastgesteld kunnen in het kort worden teruggebracht tot wat vermeld staat in de geamendeerde Koersnota.

Specifiek voor de rol van de raad is dit:

- De Koersnota stelt uitgangspunt 2: De begroting wordt voor een substantieel deel omgevormd in wijkbudgetten. De raad kan die binnen Van Wijken Weten vervolgens op het niveau van de wijk beïnvloeden, niet (meer) op functioneel niveau.'
- Bij uitgangspunt 3 staat dat de raad gefaciliteerd wordt 'om het proces van invoering van Van Wijken Weten goed te volgen en bij te kunnen sturen. Hierbij ligt de nadruk op het zicht krijgen op het samen met de inwoners realiseren van de resultaten in de uitvoeringsplannen en de wijkactieplannen.'
- De raad heeft daarbij (in amendement) over zijn eigen rol opgenomen, dat hij uitspraken zal moeten doen over gevallen waarin de TLO's tegen beleidskaders aan zullen lopen. Of dit direct of later (wel binnen 1 jaar) aan de raad moet worden voorgelegd, is ter beoordeling van het College. Ook heeft de raad besloten om na de overgangsperiode (2016-2019) nieuwe (mogelijk ruimere) kaders op te stellen.

Na vaststelling van de Koersnota is de raad verder geïnformeerd, op allerlei manieren, en hebben ook besluiten genomen over begrotingen en individuele afwijkingen van kaders, maar er zijn geen aanvullende of vervangende kaders meer geformuleerd, zoals wel de bedoeling was.

2.1.7 Beantwoording deelvraag 2

2. Welke invloed heeft de raad op resultaten en budgetten van wijkteams/wijkgericht werken?

De raad heeft besloten in februari 2016 om akkoord te gaan met het idee vanuit het college dat hun sturingsrol bij Van Wijken Weten zal gaan om het vaststellen van de hoofdlijnen bij wijksturing. Dit betekende een verandering met betrekking tot het stellen van kaders, maar had ook gevolgen voor het budgetrecht van de raad in relatie tot wijksturing en de monitoring en controle op resultaten van wijksturing. Met name de zin uit de Koersnota: 'De raad

kan die [wijkbudgetten] binnen Van Wijken Weten vervolgens op het niveau van de wijk beinvloeden, niet (meer) op functioneel niveau', is daarbij van belang.[14] De raad en het college stonden achter het idee dat de inhoud, wat er in de wijk moet gebeuren, middels wijkgesprekken en/of wijkprogramma's uit de wijk zou komen. De raad was daarbij voornemens om zijn veranderende rol nog verder uit te werken, onder andere in de voorbereidingsgroep die werd geformeerd. Daar is geen formeel vervolg aan gegeven, zowel door het college als door de raad; ondanks dat het idee was dat de voorbereidingsgroep zou fungeren ook als klankbordgroep voor het college, naast de trekkers van de invulling van de rol van de raad. Er is bijeen gekomen, maar de voorbereidingsgroep had geen heldere status, en er zijn geen stukken in opgesteld of besluiten of vervolg vastgelegd.

[14] Op de begroting en het mandaat van Van Wijken Weten wordt nog verder ingegaan in 2.2.1.

2.2 Bevindingen over de controlerende rol van de gemeenteraad

2.2.1 Nieuwe begrotingsstructuur

Bij de uitrol van de wijksturing naar alle Arnhemse wijken in 2017 is ook de structuur van de Meerjarenprogrammabegroting (MJPB) aangepast, zoals in het voorgaande jaar besloten door raad en college. In de begroting zijn sindsdien zowel de acht wijkprogramma's als de stedelijke programma's terug te vinden.

Van elk wijkprogramma zijn de beleidsdoelen bondig beschreven in de MJPB, geclusterd naar vijf thema's: ontmoeten, verkeersveiligheid, kansrijk opgroeien, schulden en netwerkverbindingen. Vanaf de MJPB 2021 zijn het acht thema's, namelijk: meedoen, kansengelijkheid, gezondheid, openbare ruimte, duurzaamheid, wonen, wijkeconomie en veiligheid. Deze wijkprogramma's zijn samen met de wijk opgesteld. Door hiernaar te verwijzen geeft de gemeente aan 'wat de gemeente gaat doen'. Hiertoe zijn de programma's bij elkaar gebracht op een website. Tot slot is per wijk een overzicht van baten en lasten opgenomen, samen met een toelichting op de financiële mutaties. Daarnaast zijn overzichten van de lasten van de wijk, verdeeld naar stedelijke programma's en kostensoorten en de lasten van de wijk naar taakvelden beschikbaar.

Op soortgelijke wijze zijn de dertien stedelijke programma's opgenomen in de begroting, en zijn de ambities, doelen, inspanningen en de daarbij behorende budgetten op stedelijk niveau opgenomen. Aanvullend wordt hierbij nog ingegaan op de samenwerkingspartners (verbonden partijen) van de gemeente, indicatoren (grotendeels verplicht vanuit het Rijk op basis van het Besluit Begroten en Verantwoorden, maar soms gemeente specifieke indicatoren behorend bij de doelstellingen benoemd) en geldende beleidskaders. Zie voor de volledige begroting: https://financien.arnhem.nl/.

Wanneer in 2017 de aanpak wordt uitgerold naar alle wijken worden de volgende budgetten geheel of deels overgeheveld naar de wijk: mobiliteit en openbare ruimte, groen en spelen, afval en reiniging, handhaving en toezicht, onderwijs, sportontwikkeling en voorzieningen, samenlevingsopbouw, wijkgericht werken, ondersteuning opvoeden, maatschappelijke opvang, ondersteuning vrijwilligers, integratie, maatschappelijke ondersteuning, OGGZ, verslavingszorg, WMO & jeugd, jeugdgezondheidszorg.

Voor alle gebieden gezamenlijk ging het hier om een bedrag van € 101 miljoen waarover de zeggenschap bij de Teams Leefomgeving ligt, daarnaast worden ook andere, niet (direct) financiële mandaten aan de teams overgedragen, onder andere op het gebied van vergunningverlening (Kader voor de teams leefomgeving, dd. december 2016).

Op hoofdlijnen ziet de begroting van de gemeente Arnhem er in 2020 als volgt uit:

figuur 1 Begroting Arnhem 2020 in een oogopslag (https://financien.arnhem.nl/)

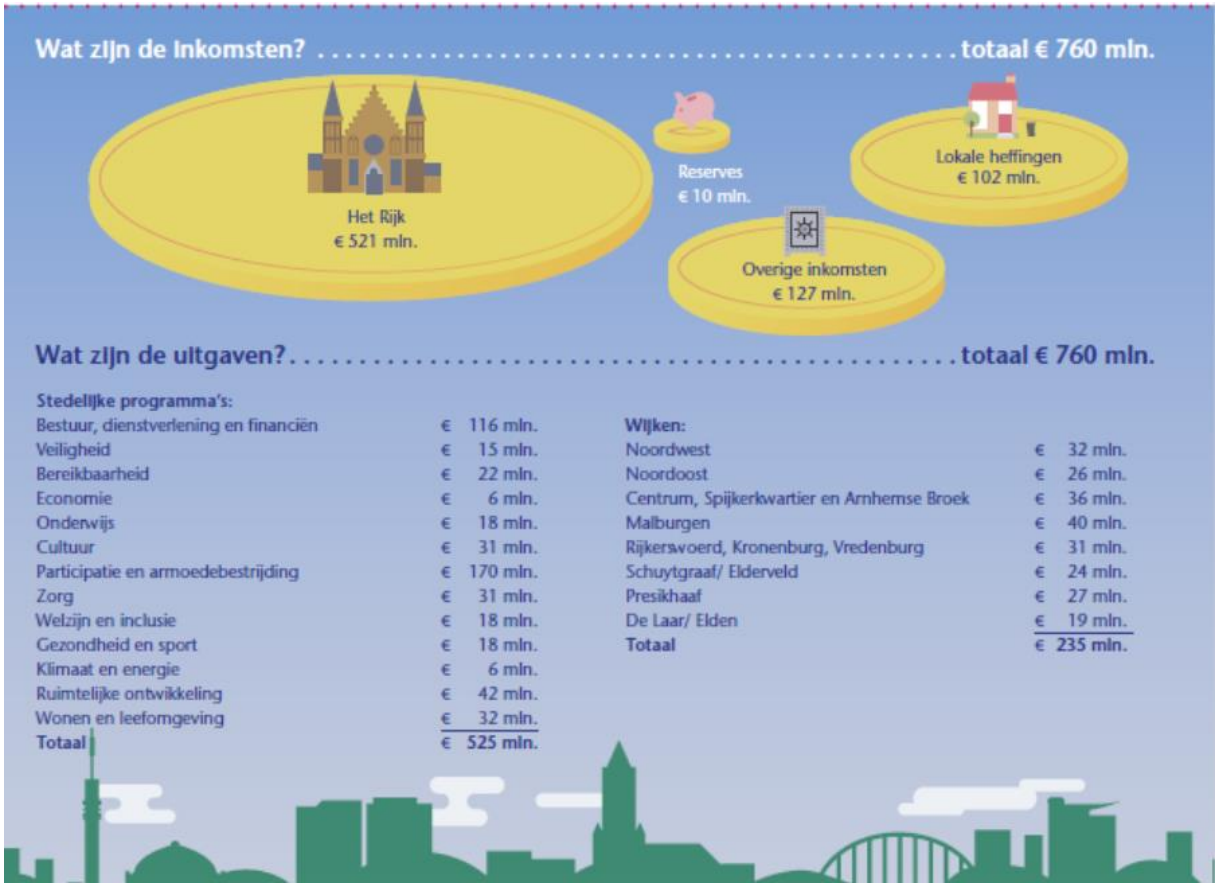

In figuur 1 is zichtbaar dat waar in 2017 € 101 miljoen onder de verantwoordelijkheid van de wijken viel, dit in 2020 gaat om € 235 miljoen. Hierbij aangetekend dat het hier zowel de kosten van de Sociale Wijkteams als de TLO's betreft. Voor 2020 geldt dat het budget van de TLO's in totaal 84 miljoen betreft. Deze uitsplitsing is overigens niet weergegeven op de gemeentelijke website (MJBP en/of Jaarstukken). In 2021 gaat het om € 209 miljoen, waarvan € 88 miljoen voor de TLO's. In 2020 is er intern bij de gemeente een evaluatie van Van Wijken Weten uitgevoerd door bureau Regioplan. In de rapportage daarover is op pagina 45 een verdere uitsplitsing opgenomen van het budget voor de TLO's (2021) in onder andere budget dat is ondergemandateerd aan de kernorganisatie (€ 81,7 miljoen) , vaste kosten voor de TLO's (€3,7 miljoen) en vrij besteedbaar budget voor de TLO's (€ 3 miljoen) (Eindrapport Evaluatie Van Wijken Weten, dd. 19 mei 2021, blz. 45).

2.2.2 Mandaatregeling

Wanneer in 2017 de TLO's in acht wijken actief worden wordt het uitgangspunt dat alle benodigde (publiekrechtelijke) bevoegdheden voor het werken vanuit de wijken bij de TLO's worden belegd. De afspraken tussen de TLO's en de KERN-organisatie aangaande ieder mandaat worden op dat moment vastgelegd. Op basis van de pilotmandaatregeling wordt vóór

het eind van 2016 de definitieve (onder)mandaatregeling uitgewerkt en aan de gemeenteraad ter goedkeuring voorgelegd (Ondermandaatbesluit Teams Leefomgeving – KERN-organisatie, dd. 27 juli 2017, zaaknummer: 158364).

Hierin worden de bevoegdheden verdeeld (of beperkt) tussen de wijkmanager van het Team Leefomgeving, de KERN-organisatie en de directeur van P1 Holding B.V. (deze partij is door de gemeente Arnhem gemandateerd om parkeertaken uit te voeren). De TLO's hebben vanaf dan de mogelijkheid over te gaan tot de aan- en verkoop van gemeentelijke panden, en ook aan- en verhuur van gemeentelijke panden, zolang deze wijkgebonden zijn, en de verplichtingen die de gemeente aangaat niet het bedrag van 100.000 euro overschrijden.

In het Algemeen Mandaat-, Volmacht- en Machtingsbesluit Gemeente Arnhem 2020 blijkt aanvullend dat bij verschillende inzichten over de uitoefening van bevoegdheden op afdelingsniveau tussen een functionaris van het Team Leefomgeving en een functionaris uit een andere afdeling van de gemeentelijke organisatie die dezelfde bevoegdheid gemandateerd heeft gekregen, de functionaris van het Team Leefomgeving beslist.

2.2.3 Informatie voor de gemeenteraad

Zoals eerder beschreven is in de MJPB ook veel inhoudelijke informatie te vinden over de voortgang van de wijksturing (of meer precies de wijkprogramma's en plannen), zij het beknopt en veelal in de vorm van een verwijzing naar het wijkprogramma.

Bij de behandeling van de Perspectiefnota 2018-2021 ontving de gemeenteraad tevens een uitgebreide bijlage (dd. 1 januari 2017) aangaande de voortgang Van Wijken Weten, waarin alle wijkprogramma's integraal zijn opgenomen, samen met een analyse van stadsbrede thema's. De wijkplannen kennen een grote diversiteit. Dit is ook logisch daar de TLO's vrij zijn in de manier waarop zij dit opzetten. Samenvattend geeft men aan dat zich verbindingen aftekenen tussen bewoners en hun opgaven in de wijken, de kaders die de Raad stelt, de ambities van het College en de mogelijkheden en onmogelijkheden die onze partners en "providers" in de stad in zich hebben.

Op 20 maart 2017 heeft de raad vervolgens een debat gevoerd over de belangrijkste items die de verschillende fracties belangrijk vonden om mee te geven als input voor de Perspectiefnota. Het beeld dat hieruit naar voren kwam was dat: "De aanpak door Van Wijken Weten wordt breed gesteund. Men ziet hierin veel mogelijkheden om de burgers meer invloed te geven, waarbij de wijkvoorzieningen vooral gericht op ontmoeting en het tegengaan van eenzaamheid van groot belang wordt geacht." (Memo Raadsdebat input Perspectiefnota dd. 22 maart 2017).

Het Jaarverslag kent een soortgelijke opbouw als de MJPB. Het jaarverslag geeft inzicht in bijdragen vanuit de stedelijke programma's aan de wijkprogramma's en de mate waarin de wijkbegroting gerealiseerd is (financieel resultaat t.o.v. begroting). In het jaarverslag worden de beleidsdoelen op wijkniveau van het afgelopen jaar opnieuw beknopt beschreven, nu in termen van 'prestatiedoelen'. De bereikte resultaten worden beknopt kwalitatief beschreven. Er wordt geen koppeling gemaakt met (eventuele) eerder benoemde effectindicatoren.

Voor zover ons nu bekend is er verder geen aparte monitoringsinformatie naar de raad gezonden. Verschillende interne evaluaties zijn wel uitgevoerd, maar de resultaten hiervan hebben voor zover bekend niet de weg naar de raad gevonden. In beginsel wordt aan de inwoners op een soortgelijke wijze verantwoording afgelegd als richting de gemeenteraad.

Voor een ieder zijn de perspectiefnota's, MJPB's en Jaarverslagen toegankelijk, via de gemeentelijke website.

Wijkprogramma's op de gemeentelijke website

Voor de volledigheid nemen we hier een korte indruk op van een van de wijkprogramma's die op de gemeentelijke website te vinden is. Het gaat om de begroting voor 2021 voor de wijk Centrum/Spijkerkwartier/'t Arnhemse Broek (CSA). (zie: https://arnhem.begroting-2021.nl/p29546/centrum-spijkerkwartier-arnhemse-broek) Het wijkprogramma bevat doelen op de thema's Meedoen, Kansengelijkheid, Gezondheid, Openbare Ruimte, Duurzaamheid, Wonen, Wijkeconomie en Veiligheid. Een deel van deze thema's overlapt met de titels van de Stedelijke programma's.

Onder het thema Kansengelijkheid worden twee doelen omschreven:

Kansengelijkheid
Blijvend kansrijk
De inzet van verschillende projecten in krachtwijken op kwetsbare doelgroepen laat positieve resultaten zien. Het risico op terugval blijft aanwezig. Omdat we willen inzetten op een duurzame verandering en terugval van oude patronen willen voorkomen, sturen we sterk op het duurzaamheid van interventies. De nadruk ligt op de jongeren en volwassenen in het Arnhemse Broek.
Inspanningen 2021
• Versterken van het professionele netwerk. • Investeringen/interventies moeten op duurzaamheid worden getoetst alvorens te worden uitgevoerd.
Minder onderwijs terugval
Er is een grote groep die na de overgang van Basisonderwijs (PO) naar Voortgezet onderwijs (VO) terugvalt in niveau. Dit komt omdat er met name gefocust wordt op de cognitieve vakken die belangrijk zijn voor de stap richting het VO. Hiermee hebben ze onvoldoende basis en een achterstand op de andere competenties die nodig is op het niveau van het VO.
Inspanningen 2021
Extra ondersteuning aan het basisonderwijs waar een terugval moet worden voorkomen. Samen met het basisonderwijs worden plannen ontwikkeld voor de juiste ondersteuning. Het team Leefomgeving is partner.

(https://arnhem.begroting-2021.nl/p29851/wat-willen-we-bereiken-en-wat-gaan-we-daar-voor-doen)

Kijkt men bij het volgende tabblad 'Thema's en budgetten', dan staat er bij het wijkbudget voor kansenongelijkheid 0 euro begroot. In de tabel eronder, getiteld 'Wijken Algemeen CSA', staat dat er op Kansenongelijkheid 3,4 miljoen euro aan lasten wordt begroot, en 850.000 euro aan baten. In totaal worden de lasten voor de wijk uit beide het 'wijkbudget' en het budget 'Wijken Algemeen CSA', weergegeven als 29.846.000 euro, en de baten als 9.566.000 euro. Het grootste deel van die baten (8,3 miljoen) komt uit 'Wonen' in 'Wijken Algemeen CSA', terwijl daar ook 2,9 miljoen aan lasten tegenover staan. In het wijkbudget waar voor Kansenongelijkheid geen geld is begroot, krijgt Wonen 335.000 euro. Dat hoort bij deze doelstelling:

Wonen
Ontwikkeling van levensbestendige woningen.
Veel ouderen moeten de wijk verlaten omdat de woning niet meer voldoet aan de behoefte. Zij worden hierdoor gedwongen de wijk te verlaten terwijl juist hun netwerk kan helpen bij het langer zelfstandig thuis en zelfredzaam blijven. Het voorkomt ook vereenzaming als mensen in hun vertrouwde netwerk kunnen blijven. Daarnaast is het belangrijk de diversiteit in de wijk te behouden en daar horen ouderen ook bij.
Inspanningen 2021
Meesturen en denken bij ontwikkeling van transitie van woningen en woningontwikkeling.

Hierna volgt nog een tabblad ‘Wat mag het kosten’, met daaronder een tabblad ‘Wijk in cijfers’. Dit bevat een grafiek waarin de bijna 30 miljoen euro lasten in de wijk is verdeeld in categorieën. Veruit de grootste categorie met 22,5 miljoen is ‘Goederen en Diensten’.

Kortom, voor de niet-ingewijde lezer is het zeer moeilijk om uit deze webpagina’s wijs te worden over hoe budgetten worden ingericht.

In de bijeenkomst in het kader van dit onderzoek gaven de aanwezige raadsleden aan dat de manier waarop zij geïnformeerd worden, voor hen ook lastig kan zijn. Een budgetvoorstel, zonder achtergrondinformatie, is bijvoorbeeld moeilijk te beoordelen. Ze zijn nieuwsgierig wat er echt gebeurt en nodig is in de wijken, en hebben niet het idee dat ze daar een overzicht over krijgen in de jaarstukken; ze zouden daar meer over willen lezen. Ook merkten sommigen op dat als je bij een wijk betrokken bent, en weet wat er bij de TLO’s speelt, dat je dan soms dit niet terug herkent in de budgetten en jaarstukken, daar staan andere onderwerpen genoemd.

Ook werd er genoemd tijdens het raadsgesprek dat men van mening is dat het aan de raad is om zijn kaders vooraf helder te stellen. Dus waar zit de ruimte, en waar niet. Van Wijken Weten kan dan een uitvoerende organisatie zijn die kaders uitlegt aan de wijk, en alleen terugkomt met een afwijking als dit echt belangrijk is. Dit onderscheid moet weer helderder worden gemaakt, merkt een raadslid op.

2.2.4 De raad en afwijken van kaders

Met het vaststellen van de Koersnota, en het amendement over het afwijken van raadskaders, heeft de raad besloten dat er mag worden afgeweken van kaders, als dit wordt voorgelegd aan het college en/of de raad. De beoordeling daarvan, wanneer voor de afwijking een raadsbesluit nodig is, ligt bij het college. Volgens de aanwezigen bij het groepsgesprek met de raad in het kader van dit onderzoek gaat men, op het moment dat er een raadsbesluit wordt gevraagd, daar dan in de raad ook het gesprek over aan; oftewel het is niet slechts een hamerstuk, maar er wordt dan nog wel een belangenafweging gemaakt. Volgens aanwezige raadsleden ging dit steeds over zinvolle en beredeneerde afwijkingen van kaders; zoals dat er stadsbreed zoveel mogelijk afstand wordt gedaan van gemeentelijke panden, maar dat er in één wijk een behoefte was om dat (nog) niet te doen.

De aanwezige raadsleden dachten dat 90% van de budgetafwijkingen nooit richting de raad komen, omdat die helemaal binnen de gestelde kaders mogelijk zijn. Wel was het hun inschatting dat het een TLO niet altijd lukt om een budget- of planaanpassing erdoor te krijgen binnen de kern-organisatie. Er zitten daar ook verschillen tussen afdelingen, denkt men, en tussen de teams leefomgeving.

De afdeling Wijken en Dienstverlening geeft aan dat waar er afgeweken werd van kaders, dit altijd met toestemming is gebeurd, van het college of de raad. Voor dit onderzoek zijn er drie voorbeelden van afwijkingen van kaders aangereikt; de realisatie van de winkel ‘De Zilte Zeemeermin’ middels een afwijking bestemmingsplan (een planologisch kruimelgeval), de aankoop van de Diaconessenkerk in 2020 door de gemeente, om die vervolgens te verhuren aan Stichting Wijkcentrum de Bakermat, en het Parkeerplan Spijkerkwartier uit 2017. Dat laatste geval is ook voorgelegd aan de raad, de eerste twee alleen aan het college.

Het eerste geval, het ambtelijk afwijken van een bestemmingsplan, is geen ongebruikelijke gang van zaken. Het ging erom dat de onderneming zowel een viswinkel als een restaurant wilde onderbrengen in het pand. Na de doorvoering van de afwijking van het bestemmingsplan is er een reguliere horecavergunning afgegeven.

Bij de aankoop van de Diaconessenkerk heeft het college akkoord gegeven voor de aankoop vanuit het budget 'Strategisch bezit', en het Team Leefomgeving Noordwest zegt toe om de eerste drie jaar 50.000 euro per jaar vrij te maken voor het burgerinitiatief, waarvoor de verschuldigde huur op jaarbasis zo'n 46.000 euro zal zijn. (Verslag gesprek met wethouders over aankoop kerk door gemeente Arnhem, dd. 20 februari 2020, Tweezijdig ondertekende huurovereenkomst Wijkcentrum de Bakermat, dd. 8 april 2021)

Bij het Parkeerplan Spijkerkwartier 2017 ging om de invoering van betaald parkeren en parkeervergunningen in de wijk, en behelsde daarmee een aanpassing van de parkeerverordening. Daarbij was een investering nodig van de gemeente (parkeerautomaten, controleurs, vergunningen) maar daartegenover stond ook een forse opbrengst (een meeropbrengst van 278.000 euro per jaar), die 10 jaar lang herinvesteerd zou worden in de mobiliteit in de wijk door het Team Leefomgeving Centrum/Spijkerkwartier/Arnhemse Broek. 'De wijk kan de meeropbrengst -in samenspraak met team Leefomgeving- inzetten voor zaken als het huren van extra parkeerplaatsen in (particuliere) parkeergarages, verbeteren van de kwaliteit van de fysieke leefomgeving van de wijk, en de introductie van innovatieve mobiliteitsconcepten. In de eerste twee jaar wordt toegewerkt naar vast te stellen programma van maatregelen.' (Raadsvoorstel dd. 21 november 2017, zaaknummer 198016)

In de laatste begroting voor deze wijk is van deze doelstelling niets meer terug te vinden, zoals hierboven beschreven is mobiliteit ook niet opgenomen als Thema. (https://arnhem.begroting-2021.nl/p29546/centrum-spijkerkwartier-arnhemse-broek)

De inschatting van de aanwezige raadsleden bij het groepsgesprek was dat de 'gedachte achter de teams' werkt, en dat er vanuit wijken wordt 'gestuurd'. Wel worden er grote verschillen ervaren tussen de teams, in aanpak en daarmee ook effectiviteit, zichtbaarheid en output. Dit kan ook per individuele wijkmanager verschillen. Het kan er ook mee te maken hebben dat er veel wisselingen zijn, tussen teams, en in- en uitstroom, aldus de aanwezigen.

Het zou volgens de raadsleden goed zijn als de wijkteams hun successen meer met elkaar delen, zodat ze ook van elkaar kunnen leren, en dat ze de successen daarnaast meer zouden delen met de raad.

Terugtrekkende beweging

Enkele raadsleden hebben de indruk dat er de afgelopen jaren sprake is van een terugtrekkende beweging, de wijken uit en terug richting Kernorganisatie. 'Dit was misschien noodzakelijk, maar leidt tot het minder goed kunnen realiseren van structurele oplossingen.' Het sluit daarmee ook, zo merkt iemand anders op, minder goed aan bij de originele gedachte van VWW dat wijksturing juist tot meer slagkracht zou leiden. De door de raad gesignaleerde terugtrekkende beweging blijkt ook uit de stukken.

In 2020 is er intern bij de gemeente een evaluatie van Van Wijken Weten uitgevoerd door bureau Regioplan. In het rapport daarbij treffen we aan dat er in 2019 zo'n 90% van het totale budget waarover de TLO's mandaat hebben, is ondergemandateerd bij de KERN-organisatie. (Eindrapport Evaluatie Van Wijken Weten, dd. 19 mei 2021, blz. 46)

'Het ondergemandateerde budget dat teruggelegd is bij de kernorganisatie heeft betrekking op een breed palet aan gemeentelijke taken en bijbehorende kostenposten: openbare orde en veiligheid, groenvoorziening, ruimtelijke ordening en omgevingswet, openbare ruimte, asielzaken, dierenwelzijn, mobiliteit, zorg, publieke gezondheid, cultuur en erfgoed, onderwijs, jeugd en jeugdzorg, werk en inkomen, wijksturing en wijkzaken, schulddienstverlening,

inclusie, welzijn, armoedebeleid, sport, automatisering en bedrijfsvoering.' (Eindrapport Evaluatie Van Wijken Weten, dd. 19 mei 2021, blz. 46-47)

Regioplan merkt daarnaast op dat er wel informatie beschikbaar is (bijvoorbeeld in de jaarrekening) over waaraan het geld wordt uitgegeven, maar dat er niets wordt vermeld over de effectiviteit en de efficiency. Het is dus moeilijk te meten, aldus Regioplan, of de besteding via het mandaat van de TLO's, meer effect heeft dan als dit direct gemandateerd zou zijn aan de KERN-organisatie. (Eindrapport Evaluatie Van Wijken Weten, dd. 28 juni 2021, blz. 47)

Daarnaast is er vanuit de teams leefomgeving zelf een stuk geschreven in augustus 2019 waarin werd aangegeven dat de onderlinge afstemming tussen TLO's en KERN-organisatie over prioritering van budgetten niet voldoende helder was. Er wordt geschreven dat het gevolg is dat er eind 2019 wel wijkplannen liggen, maar geen financiële onderbouwing daarvan, omdat het de KERN-organisatie nog niet lukt om de opgaven integraal te bekijken, en vanuit de inhoud prioritering aan te brengen in de budgetten. Er staat dat de TLO's overwogen hebben om zelf een deel van het ondergemandateerde budget 'terug te halen', maar dat zij liever inzetten op betere samenwerking. Er wordt dus opgeroepen tot meer gelijkwaardige samenwerking tussen TLO's en KERN-organisatie, ook op de langere termijn. (Doorontwikkeling Van Wijken Weten en Herprioritering Ondergemandateerde Budgetten, dd. 29 augustus 2019) De indruk van de raadsleden is dus correct.

Faciliteren van de raad

De raadsleden in het groepsgesprek gaven zelf aan, zoals ook hier boven genoemd bij 2.2.3, dat ze met name in de jaarstukken informatie krijgen, een beeld dat ook uit onze dossierstudie naar voren komt. Er merkte tijdens het gesprek een raadslid op dat het faciliteren van de raad hierin beter zou kunnen. De indruk leeft dat ze alleen toelichting krijgen als ze daar zelf gericht naar vragen. Er wordt ook terugblik gemist, bijvoorbeeld in een jaarverslag. Daarnaast wordt de huidige manier van weergeven van de begroting als onoverzichtelijk ervaren, het wordt niet duidelijk wat precies waarvoor bedoeld is. Tegelijk vinden ze het niet aan de raad om voor de wijk te gaan bepalen waar het budget voor zou moeten worden gebruikt, of op de inhoud van VWW. Maar het maakt sturen, als dat nodig is, wel heel lastig. Er wordt dus door raadsleden een spanning ervaren tussen loslaten en vertrouwen enerzijds, en inzicht houden anderzijds.

2.2.5 Beantwoording deelvraag 3

3. Hoe heeft de raad zicht gehouden op de ontwikkeling van wijkgericht werken?

De verantwoordingsinformatie over Van Wijken Weten is vanaf 2017 opgenomen in de reguliere planning en control cyclus. Middels de jaarstukken wordt de raad geïnformeerd. Daarbij is de verdeling gemaakt tussen Stedelijke Programma's en Van Wijken Weten, waar budgettair gezien zowel de Sociale Wijkteams als de Teams Leefomgeving onder zijn ingedeeld.

De raad heeft door de jaren heen voorstellen ontvangen waar het de afwijking van stedelijke kaders betrof. Andere besluiten zijn voorgelegd aan het college, conform afspraak. We hebben geen zicht op hoe vaak dit is gebeurd, omdat we alleen de drie voorbeelden hebben gekregen.

2.2.6 Beantwoording deelvraag 4

4. Is de informatievoorziening aan de raad voldoende en van voldoende kwaliteit om haar kaderstellende en controlerende rol te vervullen?

De raadsleden die in het kader van dit onderzoek deel hebben genomen aan het groepsgesprek, gaven aan dat zij het niet voldoende vinden. Zij zijn benieuwd wat er echt speelt in de wijken, en missen verantwoordingsinformatie, zoals een terugblik of een jaarverslag. De raad vraagt soms gericht om toelichting, maar structurele contextinformatie ontbreekt. De raadsleden die aanwezig waren bij het gesprek kunnen bovendien niet voldoende uit de voeten met hoe de begroting nu wordt weergegeven. Daarnaast herkennen ze niet altijd wat ze weten uit wijken waarbij ze betrokken zijn, terug in de jaarplannen.

Voor zover we weten is de raad niet formeel geïnformeerd over het delegeren van 90% van de budgetten bij de KERN-organisatie eind 2019.

2.3 Bevindingen over de volksvertegenwoordigende rol van de gemeenteraad

2.3.1 Volksvertegenwoordiging in de wijk

Tijdens het raadsgesprek voor dit onderzoek kwam naar voren dat de aanwezige raadsleden regelmatig aanschuiven bij wijkoverleggen, contact onderhouden met TLO's en/of met bewonersplatformen. Op uitvoeringsniveau zijn ze dus betrokken.

De raadsleden die aanwezig waren bij het groepsgesprek gaven aan dat ze VWW ook zien als input voor hun volksvertegenwoordigende rol. Iemand noemde dat het ook mooi en uitdagend kan zijn, dat een wijk iets wil wat tegen de fractielijnen indruist, en dat je dat dan toch gaat doen.

Er waren wel ook wat kanttekeningen en nuances bij. De belangrijkste daarvan is dat, in aanvulling op dat zij zelf niet altijd de jaarbegroting vinden stroken met wat er bij een TLO speelt in de dagelijkse praktijk, ze horen dat de wijkbegroting niet altijd herkenbaar voor bewoners. Dit is tweeledig, bewoners begrijpen niet altijd waarom de budgetten zo worden verdeeld als ze verdeeld zijn, en bewoners herkennen niet de aandachtspunten uit hun wijk terug in de jaarplannen. Er is daar dus mogelijk sprake van een mismatch, ofwel in communicatie over plannen, ofwel in de plannen zelf.

Tegelijk werd er tijdens het raadsgesprek ook gesproken over verschillende voorbeelden waarin een wijk het onderling niet volledig eens was. Een voorbeeld hiervan is een wijkinitiatief waarbij er een groep bewoners lang aan een plan heeft gewerkt, en dat dan andere bewoners tijdens de allerlaatste inspraakperiode 'ineens' luid hun stem laten horen. Dit vinden alle aanwezigen begrijpelijk, je bereikt niet iedereen in de wijk. Sommige bewoners laten nu eenmaal pas van zich horen dat ze het er niet mee eens zijn als het plan al af is.

Tegelijk wordt er opgemerkt dat de raad de TLO's de opdracht heeft meegegeven om juist ook de 'niet-usual suspects' op te zoeken in de wijken, kortom, om met bewoners in gesprek te komen die niet uit zichzelf naar de gemeente komen. De raad heeft er geen zicht op of dit gebeurt. Een deel van de wijken heeft een bewonersplatform, waarmee het TLO het meest in contact is, maar andere wijken hebben geen bewonersvertegenwoordiging op diezelfde manier. Ook de laagdrempeligheid van het contact met het TLO verschilt; in sommige wijken hebben ze een inlooplocatie, in andere moet je digitaal participeren op een platform. Er wordt opgemerkt dat dit misschien overal, hoewel wijken een verschillend DNA hebben, even laagdrempelig zou moeten zijn.

Een raadslid merkte tot slot op dat er de laatste tijd voorstellen in de raad komen die wellicht bij Van Wijken Weten zouden horen; lokale initiatieven (voor een voetbalveldje bijvoorbeeld). Dus misschien, zo dacht dit raadslid, is er aan beide kanten sprake van wat vervaging van de grenzen tussen Van Wijken Weten en de volksvertegenwoordiging van de raad. Een ander raadslid was het daarmee oneens, maar merkte wel op dat de raad nu moeilijk beleid kan wijzigen als het op wijkbegrotingen aankomt, omdat die niet voldoende inzichtelijk zijn. Dat is dus een taak van de raad die niet volledig uitgevoerd kan worden in het huidige systeem. De verdeling van taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden tussen de raad, het college, de Teams Leefomgeving en de bewoners zijn dus in die zin nog niet altijd helder.

2.3.2 Beantwoording deelvraag 5

5. Wat is de invloed van de invoering van het wijkgericht werken in VWW op de volksvertegenwoordigende rol van de gemeenteraad?

Raadsleden worden op uitvoeringsniveau actief betrokken bij de wijken, in de vorm van wijkoverleggen en werkbezoeken. Daarnaast zagen de raadsleden die in dit onderzoek gesproken zijn Van Wijken Weten als waardevolle input voor hun volksvertegenwoordigende rol. Wel merkten ze op dat er soms vertroebeling optreedt tussen hun rol en die van de Teams Leefomgeving, aan beide kanten.

Bijlage: Uitgangspunten Koersnota Van Wijken Weten

De Koersnota Van Wijken Weten bevatte de volgende 22 uitgangspunten:

Uitgangspunten: invoering van frontlijnsturing in Arnhem

1. Het besluit voor de werkwijze volgens Van Wijken Weten wordt genomen voor tenminste de jaren 2017, 2018 en 2019 waarmee meerjarig ruimte gegeven wordt voor invulling van deze koers en de mogelijkheid gecreëerd wordt om tussentijds bij te sturen.
2. De begroting wordt voor een substantieel deel omgevormd in wijkbudgetten. De raad kan die binnen Van Wijken Weten vervolgens op het niveau van de wijk beïnvloeden, niet (meer) op functioneel niveau.
3. De gemeenteraad wordt gefaciliteerd om het proces van invoering van Van Wijken Weten-goed te volgen en bij te kunnen sturen. Hierbij ligt de nadruk op het zicht krijgen op het samen met de inwoners realiseren van de resultaten in de uitvoeringsplannen en de wijkactieplannen.

Uitgangspunten: wijksturing

4. Wijkteams leefomgeving de opdracht geven om integraal vorm te geven aan de gemeentelijke taken in gebieden en wijken in samenspraak met inwoners per 1-1-17. Wijkteams leefomgeving beslissen over de besteding van het wijkbudget en geven opdracht aan de backoffice wat ook kan betekenen dat specifieke taken minder of helemaal niet meer worden uitgevoerd.
5. De wijkteams leefomgeving daarbij de bevoegdheid verlenen om bij de uitvoering van deze taken gemotiveerd af te wijken van geldende beleidskaders.
6. De gemeentelijke organisatie door te ontwikkelen naar een organisatie die zich enerzijds in het kader van het programma “Stad op de Kaart” richt op de stedelijke en regionale vraagstukken en anderzijds in toenemende mate als backoffice de wijkteams faciliteert in hun opdracht.

Uitgangspunten: de transformatie van het sociale domein

7. Ter onderscheid van de wijkteams leefomgeving spreken wij in het vervolg over sociale wijkteams, waarbij geleidelijk aan de specifieke taken op het gebied van de Wmo of jeugdhulp steeds meer verbonden worden met de begeleiding van mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt;
8. De sociale wijkteams blijven gedurende de transformatie periode - van 2017 t/m 2019 - verantwoordelijk voor coaching van inwoners die zorg of ondersteuning nodig hebben, de toegang tot maatwerk- en specialistische voorzieningen en bieden waar nodig zelf kortdurende ondersteuning.
9. De sociale wijkteams worden geherpositioneerd als opdrachtnemende organisatie van de gemeente onafhankelijk van de aanbieders van maatwerk- en specialistische voorzieningen.
10. De wijkteams leefomgeving en de sociale wijkteams werken samen, naast elkaar en integraal aan taken in de wijk vooral door meer preventieve maatregelen te nemen die (wellicht op termijn) kostenbesparend moeten gaan werken.
11. Activerend werk is een integrale benadering van arbeidsmatige dagbesteding en beschut werk. Inwoners met een grotere afstand tot de arbeidsmarkt kunnen met behoud van uitkering werken aan het opdoen van arbeidsvaardigheden en ervaring in een zo regulier mogelijke arbeidsomgeving.

12. De wijkbudgetten voor maatwerk- en specialistische voorzieningen worden op basis van objectieve gegevens en ervaringen van inwoners en de sociale wijkteams opgesteld.

13. De sociale wijkteams worden binnen deze budgetten verantwoordelijk voor de inzet van deze voorzieningen bij de inwoners van de wijk met een vraag voor zorg en ondersteuning.

14. Maatwerk- en specialistische voorzieningen worden in de toekomst waar mogelijk in toenemende mate afgerekend op basis van resultaten vastgelegd in het (eigen gezins-)plan van aanpak.

15. De gemeente is verantwoordelijk voor de contractering van een passend aanbod (algemene voorzieningen, maatwerk- en specialistische voorzieningen), mede gebaseerd op ervaringen van de sociale wijkteams en inwoners.

16. Op basis van de ontwikkeling van wijkprofielen contracteert de gemeente voor elk van de wijken een breed pakket aan algemene voorzieningen die preventief van aard zijn en algemeen toegankelijk. Dit betekent ook dat de algemene voorzieningen per wijk kunnen verschillen en dat de huidige subsidiëring van bijvoorbeeld welzijnsvoorzieningen gefaseerd wordt omgezet naar contractering.

17. De budgetten voor de algemene voorzieningen zijn onderdeel van de wijkbudgetten die onder de sturing vallen van de wijkteams leefomgeving.

Uitgangspunten: burgerparticipatie

18. Taken van de gemeente en/of aanbieders kunnen op initiatief van inwoners door hen zelf uitgevoerd worden. Kwaliteit in de uitvoering staat hierbij voorop, maar het kan wel een door inwoners anders gedefinieerde kwaliteit zijn. Kostenbesparing is ook een belangrijk punt maar zal in het totaal van het wijkbudget worden afgewogen. Het eenmalige budget om burgerinitiatieven te stimuleren blijft beschikbaar maar de (structurele) financiering van burgerinitiatieven zal gedaan worden uit het wijkbudget.

19. De participatie van de bestaande bewonersoverleggen zal geïntegreerd worden in een nieuwe vorm van wijkparticipatie die minder een formeel karakter zal hebben en vooral gericht zal zijn op het faciliteren van initiatieven, het bespreken van de voortgang van de wijkactieplannen en het betrekken van meer bewoners. De wijkteams leefomgeving in samenwerking met de sociale wijkteams en de wijkplatforms krijgen hierin de ruimte om een vorm van overleg en samenwerking te vinden die passend is bij de wijk.

Uitgangspunten: financieel

20. De acht wijkbudgetten worden als acht aparte programma's opgenomen in de MJPB 2017-2020 en zullen in totaal een volume hebben dat 10 miljoen euro lager is dan in 2016. Hierdoor is er helderheid over de financiële ruimte en flexibiliteit om deze nieuwe vorm van sturing vorm te geven.

21. De verdeling van de beschikbare budgetten over de wijken wordt gebaseerd op een verdeelmodel waarbij, afhankelijk van de aard van het budget, in eerste instantie rekening wordt gehouden met historische uitgaven en specifieke fysieke omstandigheden. Later zal deze verdeling in toenemende mate worden gebaseerd op het profiel van de wijk en de gewenste ontwikkeling.

22. De herkenbaarheid van de inzet van de wijkbudgetten zal plaatsvinden door de doorontwikkeling van de wijkactieplannen.

DOORDENKEN & DOORGAAN

De gemeente Arnhem werkt sinds een aantal jaar volgens de principes van Van Wijken Weten. **Wijksturing** staat centraal in de organisatie en werkwijze van de gemeente. Wat betekent deze fundamenteel andere manier van denken en werken voor de rol van de gemeenteraad? De **Rekenkamer Arnhem** vroeg vier experts uit het land om te reflecteren op deze transitie. Dit als onderdeel van het onderzoek naar **de rol van de raad bij Van Wijken Weten** dat de Rekenkamer Arnhem uitvoerde.

KLAARTJE PETERS

JOCHUM DEUTEN

Reken kamer Arnhem

De Rekenkamer Arnhem dankt Elisabeth van den Hoogen voor het voorbereiden en leiden van het gesprek met de vier experts. Elisabeth en Rosalie Post (RIGO) hebben samen de weergave van het gesprek opgesteld. Meriam de Lange (Rekenkamer Arnhem) nam de vormgeving voor haar rekening.

Elisabeth van den Hoogen

is inmiddels ruim twintig jaar gespreksleider in het publiek domein, met een grote voorliefde voor decentrale overheden. Bij dit werk heeft ze veel profijt van haar jarenlange ervaring als raadsverslaggever (Utrechts Nieuwsblad/Amersfoortse Courant) en statenverslaggever (RTV Noord-Holland).

MARCO PASTORS

JAN DIRK PRUIM

Jullie hebben ter voorbereiding het concept rapport ontvangen. Wat zijn jullie eerste indrukken van het Arnhemse?

Jan Dirk Pruim: 'Dat Arnhem is begonnen met wijksturing, vind ik dapper. Het zegt iets over de raadsleden, dat ze dat hebben gedurfd.'

Jochum Deuten: 'En heel nobel is het ook. Arnhem doet iets wat de rest van Nederland net begint te ontdekken. Dus heb geduld. Bij zulke grote transities zijn de eerste vijf jaar nog maar het begin.'

Marco Pastors: 'Arnhem heeft met dit model zeker iets moois in handen. Maar het is pas half-af. Er ligt een goede structuur, maar die is nog niet aangekleed met de vraag: wat was de bedoeling, wat is daarvan gelukt en wat niet?'

Deuten: 'Als je serieus van buiten naar binnen wilt werken, moet je dat consequent doorvoeren. Het vraagt om een ander type informatievoorziening, zoals gelijkwaardige gesprekken.'

Klaartje Peters: 'Daar zit ik ook mee na het lezen van de stukken: wat gebeurt er precies in de wijken? De raadsleden zitten volgens mij in een moeras, omdat volstrekt onhelder is wat er gebeurt en wat hun eigen rol daarin is. Daar word ik bijna een beetje treurig van.'

Jan Dirk Pruim: 'Geen wonder dat de raad vastloopt. Want er staat wel dát ze de wijken willen verbeteren, maar niet hóe. Er is te veel vanuit de systeemwereld gedacht en geschreven en niet vanuit de wijk of de inwoners. Aan de voorkant is ook niet gesproken over de opgaven en de verschillen tussen de wijken."

Marco Pastors: 'De gemeente moet met de wijkbewoners gaan praten. Over de opgaven, de opties en de mogelijke uitkomsten daarvan. Die gesprekken lijken er in deze constructie onvoldoende te zijn geweest. En punt twee: de raad had zichzelf aan het begin moeten afvragen hoe je zo'n gesprek met inwoners insteekt. Daar hadden ambtenaren voor ingezet kunnen worden. Nu lijkt het een ongelukkig huwelijk.'

Jochum Deuten: 'De gemeente Arnhem wil een responsieve overheid zijn, maar lijkt dat topdown aan te pakken. Zo'n houding past meer bij een rechtmatige overheid. Zoals de NSOB die bijvoorbeeld beschrijft. (Opgavegericht Evalueren; beleidsevaluatie voor systeemverandering NSOB 2018)
Als je serieus van buiten naar binnen wilt werken, moet je dat consequent doorvoeren in je handelen en je systematiek. Dat vraagt bovendien om een ander type informatievoorziening, zoals gelijkwaardige gesprekken.'

Wat zou de positie van de raad bij wijksturing kunnen zijn? Welke handreikingen hebben jullie voor de raad als het gaat om kaderstelling (richting geven)?

Marco Pastors: 'Als raadsleden zelf naar wijkgesprekken gaan, mogen ze wat mij betreft de kaders meenemen. Ik lees echter dat ze weinig kaders hebben, dat moeten ze zich aantrekken. Maar ze mogen van mij ook hun eigen ideeën meenemen. Gemeenten en inwoners weten vaak niet waar ze het over moeten hebben in zo'n gesprek. Raadsleden kunnen dan zeggen: 'Ik heb er ook over nagedacht en ik heb een goed idee'. Dan heb je iets om over te praten. Ik vind echt dat te veel overheidsmensen alleen maar van de processen zijn. Daar moeten we vanaf.'

Jochum Deuten

is zelfstandig onderzoeker en gespecialiseerd in praktijkgericht evaluatie-onderzoek.
Hij evalueerde voor gemeenten en woningcorporaties diverse wijkaanpakken en begeleidde als expert/ontwikkelaar meerdere landelijke kennistrajecten rond 'wijk-/gebiedsgericht' werken.

Klaartje Peters: 'Eens! Als het over wijksturing gaat, en je geeft de wijk alleen maar proceskaders, dan wordt het heel lastig. Dan kun je als raadslid de wijk niet meer ingaan en het gesprek over de inhoud aangaan, zoals Marco voorstelt. Met alleen proceskaders gaat het wringen.'

Peters: 'Als er alleen maar proceskaders zijn, kun je als raadslid de wijk niet meer ingaan voor een gesprek over de inhoud.'

Marco Pastors: 'Laat het maar wringen! Dat maakt het interessant.'

Klaartje Peters: 'Oke, maar voor raadsleden wordt het dan wel ingewikkeld. Ik heb het idee dat de schoen al vanaf het begin wringt. Al in 2015 werd bij dit programma geschreven dat inwoners directe invloed moeten krijgen 'waardoor menskracht en middelen gerichter ingezet kunnen worden'. Maar gaat het nu om efficiënt werken of om invloed geven? En wat moet er over twee of vier jaar zijn bereikt? Daar moet duidelijkheid over komen voor zowel de teams Leefomgeving als raad en college. Dat gesprek moet er zo snel mogelijk komen en het college moet het voortouw nemen.'

Klaartje Peters: 'Kaderstelling vind ik sowieso een onhandig begrip. Vaak weet de raad niet precies over welke kaders het gaat. En volgens mij loopt het in Arnhem allemaal door elkaar: proceskaders, financiële kaders en beleidsinhoudelijke kaders.'

Marco Pastors: 'Natuurlijk moet een overheid met budgetten en kaders werken, maar dat is niet de manier om te bepalen wat er moet gebeuren in de wijk. Kaders vormen slechts de vangrails, daar krijg je het 'lekker wegrijden' niet mee op gang. En waar gaat die weg naartoe? Geef de wijk opgaven mee in plaats van kaders.'

Jan Dirk Pruim: 'Ik zie een middenweg voor de raad. Aan de voorkant en de achterkant moet je goed sturen, maar tussendoor moet je de teugels wat laten vieren. Kom niet steeds met moties en schriftelijke vragen, maar zorg dat het goed verankerd is in het college én zorg dat het college een goede aansluiting heeft met de wijk. Dat betekent niet dat je tussentijds niet in de wijk mag komen, want dat is juist je werk als raadslid. Maar je moet bepalen wat voor jou belangrijk is in die wijk en verder accepteren dat het buiten jou om gaat, ga op je handen zitten."

Jochum Deuten: 'Ik vind vooral dat de raad niet meer op de inhoud moet gaan zitten. Inhoudelijke kaders geven geen vernieuwing en geen vrijheid. En we hebben het hier over door-decentraliseren. Dat betekent dat de raad vooral nog moet toetsen op het proces. Lukt het de teams in de wijken om bijvoorbeeld het gesprek met bewoners te voeren?'

Klaartje Peters: 'En wanneer is het goed genoeg? Ik ben daar wel strikt in. Je mag overheidsgeld niet uitgeven omdat drie oude meneren in de wijk iets willen. Maar je moet wel afspreken hoe je het dan wél regelt. Je kunt niet aan de teams in de wijken vragen hoe ze mensen hebben betrokken als je de norm niet aan de voorkant hebt bepaald.'

Jochum Deuten: 'Als ik raadslid was zou ik daar zeker verantwoording over willen zien. Over hoe de bewonersvertegenwoordiging is geregeld, of dat democratisch is gegaan of dat alleen de buurtburgemeester over de miljoenen heeft beslist.'

Klaartje Peters: 'Dát is de kern van de spanning bij dit programma. Zit je er als volksvertegenwoordiger met een mandaat voor vier jaar om te vertellen hoe het geld moet worden besteed? Of ben je er om een paar proceseisen te stellen? Dat bijvoor-

Klaartje Peters

is zelfstandig onderzoeker en publicist, en parttime bijzonder hoogleraar Lokaal en regionaal bestuur aan de Universiteit Maastricht. Zij is vanaf het begin actief in de werkeld van lokale rekenkamers. Momenteel is zij voorzitter van de Rekenkamer Venlo en rekenkamerdirecteur in de gemeente Beuningen

beeld drie procent van de meepraters een vrouw moet zijn? Dit debat is half afgemaakt.'

Jan Dirk Pruim: 'Dat komt onder meer doordat voor raadsleden het loslaten toch ineens lastig is zodra ze in de raadszaal zitten. Dat is een klassieker.

Pastors: 'Met kaders kun je niet bepalen wat er moet gebeuren in de wijk. Kaders vormen slechts de vangrails, daar krijg je het 'lekker wegrijden' niet mee op gang. Raadsleden mogen wat mij betreft hun eigen ideeen meenemen naar de wijk.'

Ze komen dan niet tot scherpe beslispunten waarbij er zowel houvast is als voldoende ruimte voor het project, ook ruimte voor mislukkingen. Het is mij als griffier ook nog niet gelukt om zulke beslispunten voor te leggen.'

Hoe verhoudt de controlerende rol van de raad zich tot een fundamentele transitieopgave als Van Wijken Weten? Welke tips hebben jullie voor raadsleden?

Klaartje Peters: 'Jan Dirk, jij zei dat de raad op haar handen moet gaan zitten. Als je met het college goede afspraken hebt gemaakt over wat je wilt bereiken, dan moet dat ook. Maar dan mag je natuurlijk ondertussen wel de wijk ingaan. Kijken, praten, signalen mee terugnemen naar de raadszaal. Die controlerende rol heb je altijd als volksvertegenwoordiger. Dat is beter dan dat je steeds zegt dat je te weinig wordt geïnformeerd en weer een raadsvraag gaat stellen.

Jan Dirk Pruim: 'Daar sluit ik me bij aan. Er is geen instructieboekje voor op je handen zitten. Dat vraagt om politiek vertrouwen en naar mijn weten past dat niet helemaal in de raadscultuur van Arnhem. Maar als de raad zich hiervan bewust is, kan het gesprek erover worden gestart. Ik weet trouwens niet of de raadsleden naar de wijkoverleggen moeten gaan. Maak gewoon een avondwandeling door de wijk, ga met mensen in gesprek. Als je één keer iets hoort, dan is het incidenteel; als je het drie keer hoort, kan het structureel zijn en kun je als signaal meenemen naar de raadszaal.'

Jochum Deuten: 'Of organiseer zelf een gesprek met bewoners die met het team Leefomgeving te maken hebben gehad. Schuif niet aan bij het reguliere werk, dan maak je het te zwaar.'

Marco Pastors: 'Ik vind controleren of iets goed gaat een ambtelijke taak, mits wijkambtenaren daar veilig over kunnen vertellen, dus zonder dat het college of de directie boos wordt. Als een wethouder zich daar sterk voor maakt, krijg je iets op gang.'

Jan Dirk Pruim: 'Hier wreekt zich ook dat de rollen van de raad zelf niet voldoende zijn uitgewerkt. Hoe ga je controleren, wat vraagt dat van de raad en van het college? Ik ben zelf dus een voorstander van kwalitatief controleren, dat je als raadslid in de wijk gaat rondlopen. Wat ik nu zie is eerder een vorm van stadhuistechnocratie.'

Klaartje: 'Ja, het debat over rollen en kaders is half afgemaakt, de raad en het college zoeken nog naar hun rol. Maar ik hoop wel dat de teams in de wijken al de goede dingen aan het doen zijn.'

Jochum: 'Dat vraag ik me af, daar lees ik nog weinig over. Of het goed gaat of niet in een wijk, hangt bijvoorbeeld af van de juiste bemensing.'

Jan Dirk Pruim: 'Ja precies. Ik las dat er veel personele

Jan Dirk Pruim

vindt zijn drive in het werk voor (gekozen) burgers. Dat heeft hij de afgelopen 30 jaar in de functie van gemeentesecretaris en griffier inhoud gegeven. Als laatste als griffier van de gemeente Almere.

wisselingen zijn geweest, en uit ervaring weet ik dat dat niet werkt. Je hebt één gezicht nodig dat gedurende een aantal jaar steeds in de wijk te zien is.'

Jochum Deuten: 'Als raadslid zou ik dus graag willen weten waaróm er wisselingen zijn in de teams, en of ik me daar zorgen over moet maken. En over loslaten gesproken: niet alleen de raad moet loslaten. Op meerdere plekken waar aan gebiedssturing

Pruim: 'De rollen van de raad zijn onvoldoende uitgewerkt. Hoe ga je controleren? Ik ben voorstander van kwalitatief controleren, niet door naar de wijkoverleggen te gaan, maar maak bijvoorbeeld een avondwandeling door de wijk.'

wordt gedaan, merk ik dat je de kernorganisatie nadrukkelijk de opdracht moet geven om los te laten. En besef dan dat dat spanning op zal leveren. Als kernorganisatie wil je dat misschien niet, maar het hoort er wel bij als je hiervoor kiest.'

Marco Pastors: 'Er is behoorlijk veel budget naar die wijken gegaan. Is al onderzocht in hoeverre dat geld in de wijken ook inderdaad vrij wordt besteed? Of zijn er toch faciliteiten centraal ingekocht? Vaak zie je dat er toch een deel is belegd bij bijvoorbeeld een welzijnsorganisatie. Het is belangrijk om dit soort verborgen centralisaties te onderzoeken, want ambtenaren kunnen zich daardoor beklemd voelen. Het mag ook wel wringen, je mag dingen uitproberen. Maar je moet goede afspraken maken over wie er met welke budgetten mag schuiven.'

Jochum Deuten: 'Daarbij moet de raad beseffen dat je niet álles in de wijk kunt aanpakken. Sommige problemen spelen stedelijk en moet je dus stedelijk oppakken en andere kun je juist beter in de wijk oppakken. De raad moet zorgen voor ambtelijke gesprekken met de teams, over wat die kunnen bijdragen aan het oplossen van die stedelijke problemen.'

Jan Dirk Pruim: 'Misschien is het beroepsdeformatie, maar ik ging er al vanuit dat het budget nooit vrij is geweest, dat het vooral geoormerkt geld is. Als tien procent vrij is, zijn ze al spekkoper. Dat verklaart misschien ook waarom een groot deel van het budget is teruggelegd. En al weet ik zeker dat de teams snoeihard werken, je hebt 'top of the bill' teams nodig, die zelf ook doorzettingsmacht hebben en zaken kunnen beïnvloeden. En die ook naar raadsleden toestappen of buiten het verantwoordingsplatform om bijvoorbeeld filmpjes sturen of op andere manieren de raad informeren over de voortgang.'

Jochum Deuten: 'De NSOB heeft een goed essay geschreven over 'opgavegericht evalueren'. Een responsieve overheid vraagt zeker bij transitieopgaven om een ander type verantwoording dan alleen via kille documenten en begrotingen. Daar moet je iets naast zetten, een methode met de focus op gesprekken en vragen als: werkt het nu, gaat het goed en waarom? Maar al met al is het fris wat Arnhem doet. Misschien wat naïef en niet onproblematisch, maar ik zou zeggen: doorgaan, ook al moet de raad een en ander nog eens goed doordenken.'
2021

Marco Pastors

is vanaf februari 2012 directeur van het Nationaal Programma Rotterdam Zuid. Pastors is daarnaast voorzitter van de Stichting Onderhandelingen Thuiskopievergoeding en lid van het curatorium van de VNG. Pastors was van maart 2006 tot januari 2012 gemeenteraadslid en fractievoorzitter van Leefbaar Rotterdam. Van maart 2002 tot november 2005, was Pastors wethouder Fysieke Infrastructuur en locoburgemeester van de Gemeente Rotterdam.

Persbericht

Rekenkamer Arnhem

Arnhem, 14 juli 2021

Gemeenteraad weet nog niet genoeg van 'Van Wijken Weten'

De Rekenkamer Arnhem heeft een onderzoek uitgevoerd naar de positie van de gemeenteraad bij de Arnhemse wijksturing, bekend onder de naam 'Van Wijken Weten'.
De Rekenkamer stelt dat de gemeenteraad, nu hij enkele jaren ervaringen heeft opgedaan met Van Wijken Weten, beter moet bepalen wat de gewenste positie is voor de raad: waar wil de raad loslaten en waar wil de raad nog wél van weten en op sturen?

De gemeente Arnhem werkt sinds een aantal jaar volgens de principes van Van Wijken Weten. Het college van B&W heeft op basis van een evaluatie recent besloten door te gaan met de nieuwe wijkaanpak en deze tegelijkertijd verder aan te scherpen.
De Rekenkamer Arnhem doet een aantal suggesties om de gemeenteraad daar beter bij te positioneren.

De gemeente Arnhem heeft voor een nieuwe manier van werken gekozen (de inwoners en de wijken centraal). De gemeente koos voor een weg daarnaartoe die ruimte gaf voor leren, ontdekken en ontwikkelen. Niet alles vast leggen en geen blauwdruk.

De Rekenkamer ziet dat het uitgangspunt 'al doende leert en ontdekt men' zeker ook van toepassing is op de gemeenteraad. Nu is het moment om als raad positie te bepalen: is de raad van de inhoud (geef je bijvoorbeeld opgaven mee aan de wijken), van het proces (stel je uitgangspunten vast voor wie moet praten in de wijken), of van allebei? Deze positiebepaling heeft afgelopen jaren niet expliciet plaatsgevonden. Dit is van invloed geweest op de informatie die de gemeenteraad heeft ontvangen. Met uitzondering van het eerste jaar na invoering, ontving de raad geen informatie in hoeverre Van Wijken Weten volgens 'de bedoeling' werkte. Bij zo'n grote en fundamentele wijziging van de opvattingen over de verhoudingen tussen de inwoner en de lokale overheid en de daarmee samenhangende wijzigingen in rollen en werkwijzen, is het van belang dat alle spelers op de hoogte zijn. De raad is zelf ook een speler in deze transformatie. De informatievoorziening aan de raad lijkt te zijn vergeten. Van Wijken Weten vraagt ook veranderingen van de gemeenteraad, maar zonder passende informatie kan de raad niet mee in de leerervaringen. De Rekenkamer beveelt de raad dan ook aan om ook te bepalen welke informatie voor de raad gewenst is.

De Rekenkamer heeft experts laten reflecteren op de bevindingen in een zomermiddaggesprek.

De Rekenkamerbrief, de nota van bevindingen en het zomermiddaggesprek zijn te lezen op www.rekenkamerarnhem.nl.

Noot voor de redactie, niet voor publicatie:
Voor nadere informatie kunt u zich wenden tot:

- De voorzitter van de Rekenkamer, de heer Arie Teeuw (06-46141252) of per e-mail (rekenkamer@rnhem.nl).

Van Wijken Weten
& de rol van de raad

Presentatie Rekenkamer Arnhem Politieke Avond 19 oktober 2022

Onderzoek Rekenkamer

- Focus: sturingsmogelijkheden en informatievoorziening van de gemeenteraad VWW
- Uitgevoerd in samenwerking met RIGO, inclusief een gesprek met raadsleden
- Reflectie door 4 experts (zomermiddaggesprek)

Marco Pastors:

“Arnhem heeft met dit model zeker wat moois in handen. Maar het is half-af. Er ligt een goede structuur, maar die is nog niet aangekleed met de vraag: wat was de bedoeling, wat is daarvan gelukt en wat niet?”

Klaartje Peters:

“Dát is de kern van de spanning bij dit programma. Zit je er als volksvertegenwoordiger met een mandaat voor 4 jaar om te vertellen hoe het geld moet worden besteed? Of ben je er om een paar proceseisen te stellen. Dat bijvoorbeeld 3 % van de meepraters een vrouw moet zijn?. Dit debat is half afgemaakt.”

Wie zit er aan het stuur?

Programmabegroting, beleidskaders etc.

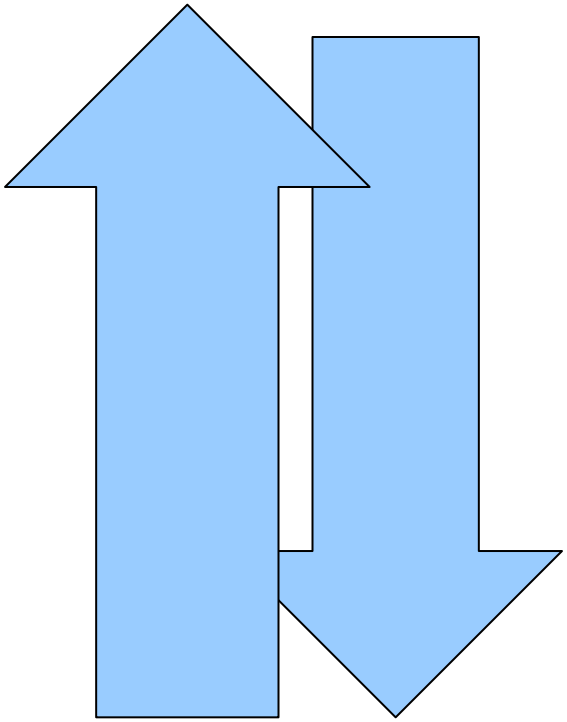

Sturen vanuit inwoners

Waar zit het stuur aan vast?

Programmabegroting, beleidskaders etc.

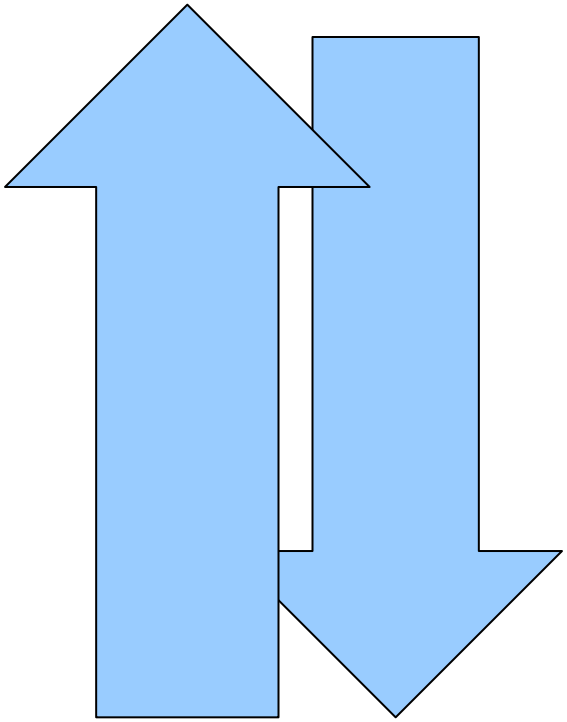

Sturen vanuit inwoners

Voorbeeld 1 buurtontmoetingsplek

Raad: democratische legitimiteit

Ambitie

De inwoners van de wijk bepalen wat zij nodig hebben

om de sociale cohesie te vergroten

Doel

15 % van de inwoners in de wijk is actief betrokken bij planvorming

Resultaat

Iedere wijk stelt voor eind 2023 een plan op met

voor versterken sociale cohesie

Informatievoorzieining

Welke inwoners(groepen)/ partijen zijn betrokken geweest?

Voorbeeld 2 buurtontmoetingsplek

Raad: strateeg

Ambitie

De sociale cohesie in de wijken wordt versterkt

Doel

Er zijn meer mogelijkheden in de wijken voor ontmoeten

Resultaat

Iedere wijk beschikt in 2023 over een buurtontmoetingsplek of heeft een structureel aanbod aan activiteiten die ontmoeten faciliteren.

Informatievoorzieining

Aantal gerealiseerde plekken/activiteitenprogramma’s en gebruik.

BEHANDELRESULTAAT

Evaluatie Van Wijken Weten IM1 - 16 november 2022

Raadsvoorstel ‘Evaluatie Van Wijken Weten’

Portefeuillehouder:	M. Lauriks

Resultaat van bespreking:

Aanwezig
De raadsleden/fractievolgers Zevenbergen (Volt), Bal (DENK), Eliëns (PvdD), Visser (PvdA), Jansen (CU), Wiggers (AOP), Pape (VVD), Van der Laak (AC), Heemskerk (D66), Quint (GroenLinks) Koorn (CDA) De fracties van de SP, PVV, FvD waren niet aanwezig.

Verder aanwezig: Lauriks (wethouder), Willemen (programmamanager)

Bespreking

Er hebben zich voor de informatieve fase geen insprekers gemeld waardoor direct gestart kan worden met de meningsvormende fase 1 (M1) Deze bespreking start met een korte toelichting vanuit de wethouder over het doorlopen en nog te doorlopen proces. Vervolgens start de eerste termijn vanuit de raadskamer. In deze termijn worden er vragen gesteld en standpunten uitgewisseld. Vervolgens start de portefeuillehouder met de eerste termijn vanuit het college.

Toezegging(en)

Procesnotitie Koersnota Van Wijken Weten 2.0
Wethouder Lauriks zegt toe om voor de besluitvorming over de Evaluatie Van Wijken Weten met een (korte) procesnotitie naar de gemeenteraad te komen met betrekking tot de Koersnota 2.0;

Verhouding stedelijke en wijkopgaves in Koersnota Van Wijken Weten 2.0
Wethouder Lauriks zegt toe om in de Koersnota 2.0 op te nemen wat de verhouding tussen de stedelijke opgave vanuit de kernorganisatie en de wijkgerichte aanpak vanuit de TLO’s zou moeten zijn;

Organisatie centraal overleg in de stad
Wethouder Lauriks zegt toe om te onderzoeken of en hoe met een vorm van een centraal overleg onderwerpen die spelen in de hele stad besproken kunnen worden;

Conclusie
De voorzitter heeft aan het einde van de beraadslaging geconcludeerd dat de meningsvormende fase 1 nog niet is afgerond. Het voorstel zal daarom worden doorgeleid voor een vervolg van de M1 fase waarbij zal worden gestart waar de portefeuillehouder in zijn eerste termijn gestopt is.

De raadsadviseur, De voorzitter,

M. Piscaer De Boef

GEMEENTE Arnhem

Besluit van 7 december 2022

Zaaknummer 701632

DE RAAD VAN DE GEMEENTE ARNHEM;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 15 november 2022, nummer: 701632;

gelet op artikel 3.8 van de Wet ruimtelijke ordening;

gelet op artikel 1.1 van de Crisis- en herstelwet,

besluit:

1. Het bestemmingsplan 'Chw Klapstraat achter nummer 20C, 22 en 24', zoals vervat in verbeelding NL.IMRO.0202.1012.0301.gml met bijbehorende regels en toelichting, gewijzigd vast te stellen door de wijzigingen opgenomen in bijlage 1 door te voeren.
2. Geen exploitatieplan vast te stellen als bedoeld in artikel 6.12 van de Wet ruimtelijke ordening.

De griffier,

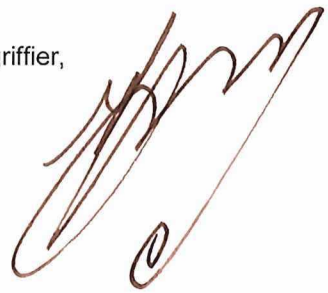

De voorzitter,

GEMEENTE Arnhem

Bijlage 1 bij het raadsbesluit: Wijzigingenoverzicht bestemmingsplan 'Chw Klapstraat achter nummer 20C, 22 en 24'

De wijzigingen betreffen:

- Aan artikel 1 begrippen wordt het volgende begrip toegevoegd:

  1.48 vegetatiedak
  Een dakbedekking waarop een laag is aangebracht die hoofdzakelijk bestaat uit aarde, levende planten, zoals sedum, mos of vergelijkbare vegetatie.

- Aan artikel 3.2 en artikel 4.2 wordt een sub. b. toegevoegd en deze komt als volgt te luiden:

  b. In afwijking van het gestelde onder a. dient op de gronden met de functie-aanduiding "specifieke vorm van groen – 1' een groene erfscheiding gerealiseerd te worden conform het bepaalde onder 6.4.7.

- Artikel 3.3 en 4.3 worden geschrapt. Artikel 3.4 wordt hernummerd naar artikel 3.3.

- Aan artikel 6 wordt artikel 6.3 toegevoegd (en de volgende artikelen worden hernummerd) en deze komt als volgt te luiden:

  6.3 Specifieke bouwregels
  De bouw van aan- of uitbouwen of bijgebouwen is alleen toegestaan indien ze worden gerealiseerd met een vegetatiedak en dit vegetatiedak moet in stand worden gehouden.

- Aan artikel 6.4 worden de artikel 6.4.7 en 6.4.8 toegevoegd en deze komen als volgt te luiden:

  6.4.7 Voorwaardige verplichting erfafscheiding
  Binnen 1 jaar na het in gebruik nemen van de woning, dient ter plaatse van de functieaanduiding 'specifieke vorm van groen - 1', een erfscheiding te worden gebouwd en in stand te worden gehouden, waarbij het volgende in acht dient te worden genomen:
  a. de erfscheiding dient ten minste aan de zijde van het openbaar gebied te worden voorzien van een groenblijvende beplanting;
  b. minimum bouwhoogte: 1,80 meter en maximum bouwhoogte 2 meter.

  6.4.8 Voorwaardelijke verplichting aanplanten bomen
  a. Binnen 1 jaar na het in gebruik nemen van de woning moeten minimaal drie bomen van grootte 3 worden aangeplant en in stand worden gehouden.
  b. Hierbij geldt dat de bomen moeten worden geplant binnen de bestemming 'Tuin' of 'Verkeer - Verblijfsgebied'.

Titel/onderwerp: # Vaststelling bestemmingsplan 'Chw Klapstraat achter nummer 20C, 22 en 24'

Raadsadviseur: Steffan Vos Telefoonnr: 026-3774775 steffan.vos@arnhem.nl

Van:	College B&W	Ambtenaar:	Bart Lagerberg
Portefeuillehouder:	Cathelijne Bouwkamp	Telefoonnr:	026-3773391
		E-mailadres:	bart.lagerberg@arnhem.nl
Doel activiteit	Informerend (i) & Meningsvormend (m1)		
Toelichting	**Kernboodschap** Er zijn plannen voor de bouw van drie woningen op een grasveld achter woningen aan de Klapstraat in Elden. Het ontwerpbestemmingsplan om deze woningen mogelijk te maken heeft ter inzage gelegen. Er zijn zienswijzen (bezwaren) ingediend. De raad wordt gevraagd om een besluit te nemen over de zienswijzen en de vaststelling van het bestemmingsplan.		
Voorgesteld resultaat van de bespreking	Start en afronding van de informatieve (i) en de meningsvormende (m1) fase en besluit over vervolgbehandeling.		
Spreekrecht publiek	Ja		
Behandeladvies	**Informatieve behandeling (i)** Insprekers kunnen de raad toespreken en krijgen hier 5 minuten de tijd voor. Daarna kunnen de fractievertegenwoordigers verduidelijkende vragen stellen. **Meningsvormende behandeling (m1)** • Iedere fractie heeft twee termijnen, waarin meningen kunnen worden verkondigd of politieke vragen kunnen worden gesteld. • De portefeuillehouder reageert na een termijn van de raad als alle fracties aan het woord zijn geweest. De portefeuillehouder beantwoordt de gestelde vragen, waarbij hij of zij antwoorden kan samenvoegen waardoor herhaling van vrijwel overeenkomstige punten achterwege blijft. • Interrupties (in de vorm van een korte vraag of opmerking zonder inleiding) zijn in alle termijnen toegestaan. Zoals altijd kan de voorzitter interrupties beperken. Uitkomst van de Meningsvormende (m1) behandeling kan zijn: 1. Partijen zijn het eens, het voorstel wordt doorgeleid naar de besluitvormende fase 2. Partijen zijn het niet (volledig) eens en overwegen moties en/of amendementen. Het voorstel wordt doorgeleid naar de fase Meningsvorming 2, waar deze besproken zullen worden.		
Bijlagen			
Raadsvoorstel - Vaststelling bestemmingsplan 'Chw Klapstraat achter nummer 20C, 22 en 24'			
Aanvullende bijlage 1 - Tekst			
Aanvullende bijlage 2 - Verbeelding			
Aanvullende bijlage 3 - Bijlagen			
Bijlage 1 - Zienswijzenrapport - geanonimiseerd			
Bijlage 2 - Gebundelde zienswijzen Chw Klapstraat achter nummer 20C, 22 en 24 - geanonimiseerd			

RAADSVOORSTEL

Aan de gemeenteraad

Zaaknummer 701632

Onderwerp: Vaststelling bestemmingsplan 'Chw Klapstraat achter nummer 20C, 22 en 24'

Kernboodschap

Er zijn plannen voor de bouw van drie woningen op een grasveld achter woningen aan de Klapstraat in Elden. Het ontwerpbestemmingsplan om deze woningen mogelijk te maken heeft ter inzage gelegen. Er zijn zienswijzen (bezwaren) ingediend. De raad wordt gevraagd om een besluit te nemen over de zienswijzen en de vaststelling van het bestemmingsplan.

Voorstel

1. Het bestemmingsplan 'Chw Klapstraat achter nummer 20C, 22 en 24', zoals vervat in verbeelding NL.IMRO.0202.1012-0301.gml met bijbehorende regels en toelichting, gewijzigd vast te stellen.
2. Geen exploitatieplan vast te stellen als bedoeld in artikel 6.12 van de Wet ruimtelijke ordening.

Inleiding

Initiatiefnemer en eigenaar van het perceel achter de woningen aan de Klapstraat 20C, 22 en 24 wil aansluitend aan de 'Tuin van Elden' de realisatie van drie vrijstaande woningen planologisch mogelijk maken. De nieuwe woningen zullen worden ontsloten vanaf een parkeererf aan de zijde van het nieuwbouwproject de 'Tuin van Elden'. De woningen krijgen een beperkte hoogte van één laag met kap. Er wordt een klein woonerf met parkeerplaatsen voor de drie woningen gerealiseerd.

Arnhem GEMEENTE

Afbeelding 1. Ligging plangebied

Het perceel valt binnen de grenzen van het bestemmingsplan "Elden 2012" en heeft een woonbestemming met de aanduiding ‘bijgebouwen’. Op deze gronden zijn nu alleen aan- en bijgebouwen bij de hoofdbebouwing toegestaan. Het realiseren van drie vrijstaande woningen is binnen deze bestemming niet mogelijk en daarom is het nieuwe bestemmingsplan opgesteld.

Het ontwerpbestemmingsplan 'Chw Klapstraat achter nummer 20C, 22 en 24’ heeft van 5 juli tot en met 15 augustus 2022 ter inzage gelegen. Tijdens deze periode zijn vijf zienswijzen ingediend waarvan één zienswijze door drie bewoners is ondertekend. In het zienswijzenrapport (bijlage 1 bij dit voorstel) zijn de zienswijzen samengevat en beantwoord. De zienswijzen geven aanleiding om het bestemmingsplan gewijzigd vast te stellen. Deze wijziging heeft betrekking op het tegengaan van eventuele opwarming van het gebied. Daarom is het voorstel om te verplichten dat de aan- en bijgebouwen worden voorzien van een vegetatiedak en dat er in het gebied minimaal drie bomen worden geplant.

Beoogd effect

Het planologisch mogelijk maken van drie woningen op het perceel achter Klapstraat nummer 20C, 22 en 24.

Argumenten

1.1 De ontwikkeling is ruimtelijk goed inpasbaar op deze locatie aan de Klapstraat.

Er is bij de ontwikkeling van dit perceel aansluiting gezocht bij de opzet van de Tuin van Elden. De drie woningen krijgen een eigen ontsluiting vanaf de parkeerstraat achter het Aubadepad. Deze parkeerstraat sluit aan op de Andantelaan.
De bebouwingsrichting voegt zich naar de dominante kavelrichting van het bestaande gebied. Daarmee sluit deze opzet aan bij de ruimtelijke compositie van de directe omgeving. Door te kiezen voor 3 vrijstaande woningen in 1 bouwlaag met kap en met voldoende onderlinge

afstand en voldoende afstand tot de perceelsgrenzen blijft de stedenbouwkundige opzet ruim en passend op deze locatie.
Voor de nieuwe woningen komt een soort hofje waar ruimte is voor groen en parkeerplaatsen. Door het hofje krijgt het buurtje iets ‘eigens’ en ligt het niet meer zo achteraf.
Het plan is zo ontwikkeld dat een toekomstige ontwikkeling van het aangrenzende perceel op deze ontwikkeling aan kan sluiten. Dan ontstaat er een hofje met woningen daaromheen.
Ruimtelijk is de opzet met de aansluiting op de Tuin van Elden goed voorstelbaar en inpasbaar.

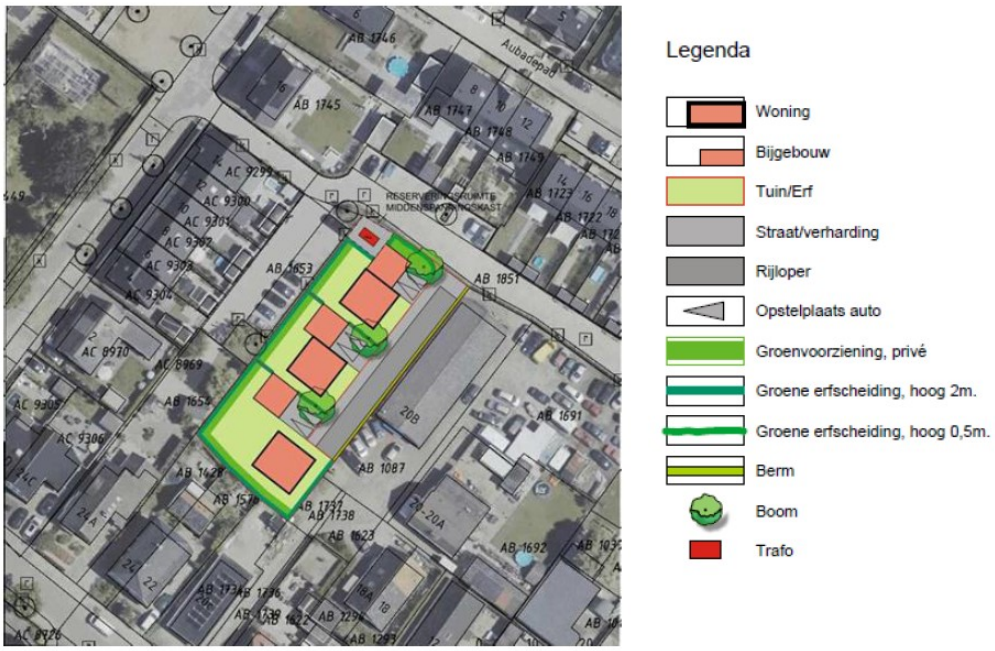

Afbeelding 2. Situatieschets nieuwe situatie

In het bestemmingsplan is het ruimtelijke plan juridisch geborgd. Er is voor gekozen om de voortuinen als ‘Tuin’ te bestemmen en aan de achterzijde een strook als ‘Groen’. Binnen deze groenstrook wordt ook een groene erfafscheiding gerealiseerd. Deze wijze van bestemmen zorgt voor een goede inpassing in de omgeving.

1.2 Er zijn zienswijzen ingediend waaraan deels tegemoet wordt gekomen.

Het ontwerpbestemmingsplan 'Chw Klapstraat achter nummer 20C, 22 en 24’ heeft van 5 juli tot en met 15 augustus 2022 ter inzage gelegen. Tijdens deze periode zijn vijf zienswijzen ingediend waarvan één zienswijze door drie bewoners is ondertekend. De zienswijzen richten zich (voornamelijk) op de situering en hoogte van de nieuwe woning(en), de verkeer- en parkeersituatie en de uitvoerbaarheid. In het zienswijzenrapport (bijlage 1 bij dit voorstel) zijn de zienswijzen samengevat en beantwoord. De zienswijzen geven aanleiding om het bestemmingsplan gewijzigd vast te stellen. Deze wijziging heeft betrekking op het tegengaan van eventuele opwarming van het gebied. Daarom is het voorstel om te verplichten dat de aan-

en bijgebouwen worden voorzien van een vegetatiedak en dat er in het gebied minimaal drie bomen worden geplant.

2.1 Er is een overeenkomst afgesloten.

De gemeente heeft met de eigenaar afspraken gemaakt over de grondexploitatie: er is een overeenkomst gesloten. Daarin is onder meer geregeld dat de eigenaren een financiële bijdrage aan de gemeente voldoen ter dekking van de gemaakte kosten zoals genoemd in de artikelen 6.2.3 t/m 6.2.5 Bro. Omdat het verhalen van de kosten van de grondexploitatie over de in het plan begrepen gronden met deze overeenkomst anderszins verzekerd is, is het maken van een exploitatieplan op grond van artikel 6.12 lid 2 Wro niet nodig.

Kanttekeningen en risico's

1.1 De ontwikkeling zorgt voor een verdichting op deze plek.

Door de bouw van drie woningen verandert de situatie in dit binnengebied. Dit zorgt bij omwonenden voor zorgen over hun woon- en leefomgeving en er zijn ook zienswijzen ingediend.
Tijdens de totstandkoming van dit plan is zorgvuldig gekeken naar de ruimtelijk inpassing op de locatie. De plannen zijn tijdens het proces na overleg met de gemeente en omwonenden ook aangepast. De maximum goot- en nokhoogte zijn beperkt gehouden (4 en 7,5 meter) en de afstand tot de omliggende percelen en woningen is aanzienlijk. De drie nieuwe woningen zullen beperkt extra verkeer aantrekken en dit is goed inpasbaar op de bestaande straten.
Om eventuele opwarming te voorkomen, wordt voorgesteld een aantal maatregelen verplicht te stellen in het bestemmingsplan (planten van drie bomen en een vegetatiedak op aan- en bijgebouwen).

Participatie

Op het moment dat de voorbereiding van deze ontwikkeling plaatsvond was de Handreiking participatie: ‘Betrek je buurt bij je bouwplan’ nog niet bekend en vastgesteld. Er is wel gehandeld in lijn van de handreiking. De eigenaar heeft de omwonenden meegenomen bij de planontwikkeling en het plan gewijzigd naar aanleiding van de reacties. In paragraaf 6.1 van de toelichting staat een uitgebreide toelichting op de participatie.
Het Dorpsplatform Elden heeft aangegeven dat bouwen op deze locatie past binnen de kaders gesteld door de Dorpsvisie.
In het kader van het wettelijk vooroverleg is er contact geweest met het Waterschap Rivierenland. Zij zijn akkoord met het bestemmingsplan.

Financiën

Zie onder argument 2.1

Uitvoering

Na vaststelling van het bestemmingsplan door uw raad kunnen belanghebbenden nog zes weken beroep aantekenen tegen het bestemmingsplan bij de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State.
Aangezien hier sprake is van een project waarop artikel 1.1 van de Crisis- en herstelwet (Chw) van rechtswege van toepassing is, kan de eventuele beroepsprocedure sneller worden doorlopen. Hierdoor is er eerder duidelijkheid over de status van het bestemmingsplan. De rechtsbescherming voor belanghebbenden is, met inachtneming van een aantal kleine onderdelen, gelijk. In de publicatie van het vastgestelde bestemmingsplan zal worden aangegeven dat de Chw van toepassing is. Hierdoor is het voor eventuele belanghebbenden op voorhand duidelijk dat deze wet van toepassing is.

Communicatie

De bekendmaking van de vaststelling van het bestemmingsplan vindt plaats via publicatie in het digitale gemeenteblad. De indieners van een zienswijzen worden per brief geïnformeerd over de vaststelling.

Bijlagen

Stukken voor gemeenteraad

- Vast te stellen bp 'Chw Klapstraat achter nummer 20C, 22 en 24' (tekst, verbeelding en bijlagen)
- Bijlage 1 Zienswijzenrapport - geanonimiseerd
- Bijlage 2 Gebundelde zienswijzen Chw Klapstraat achter nummer 20C, 22 en 24 - geanonimiseerd

Stukken ter inzage voor gemeenteraad

- Bijlage 3 Zienswijzenrapport - **vertrouwelijk**
- Bijlage 4 Gebundelde zienswijzen - **vertrouwelijk**

RAADSVOORSTEL

Besluit van	
Zaaknummer	701632

DE RAAD VAN DE GEMEENTE ARNHEM;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 15 november 2022, nummer: 701632;

gelet op artikel 3.8 van de Wet ruimtelijke ordening;

Overwegende dat artikel 1.1 van de Crisis- en herstelwet (Chw) van toepassing is.

besluit:

1. Het bestemmingsplan 'Chw Klapstraat achter nummer 20C, 22 en 24', zoals vervat in verbeelding NL.IMRO.0202.1012.0301.gml met bijbehorende regels en toelichting, gewijzigd vast te stellen door de wijzigingen opgenomen in bijlage 1 door te voeren.
2. Geen exploitatieplan vast te stellen als bedoeld in artikel 6.12 van de Wet ruimtelijke ordening.

De griffier, De voorzitter,

Gemeente Arnhem

Bijlage 1 bij het raadsbesluit: Wijzigingenoverzicht bestemmingsplan ‘Chw Klapstraat achter nummer 20C, 22 en 24’

De wijzigingen betreffen:

- Aan artikel 1 begrippen wordt het volgende begrip toegevoegd:

  1.48 vegetatiedak
  Een dakbedekking waarop een laag is aangebracht die hoofdzakelijk bestaat uit aarde, levende planten, zoals sedum, mos of vergelijkbare vegetatie.

- Aan artikel 3.2 en artikel 4.2 wordt een sub. b. toegevoegd en deze komt als volgt te luiden:

  b. In afwijking van het gestelde onder a. dient op de gronden met de functie-aanduiding “specifieke vorm van groen – 1' een groene erfscheiding gerealiseerd te worden conform het bepaalde onder 6.4.7.

- Artikel 3.3 en 4.3 worden geschrapt. Artikel 3.4 wordt hernummerd naar artikel 3.3.

- Aan artikel 6 wordt artikel 6.3 toegevoegd (en de volgende artikelen worden hernummerd) en deze komt als volgt te luiden:

  6.3 Specifieke bouwregels
  De bouw van aan- of uitbouwen of bijgebouwen is alleen toegestaan indien ze worden gerealiseerd met een vegetatiedak en dit vegetatiedak moet in stand worden gehouden.

- Aan artikel 6.4 worden de artikel 6.4.7 en 6.4.8 toegevoegd en deze komen als volgt te luiden:

  6.4.7 Voorwaardige verplichting erfafscheiding
  Binnen 1 jaar na het in gebruik nemen van de woning, dient ter plaatse van de functieaanduiding 'specifieke vorm van groen - 1', een erfscheiding te worden gebouwd en in stand te worden gehouden, waarbij het volgende in acht dient te worden genomen:
  a. de erfscheiding dient ten minste aan de zijde van het openbaar gebied te worden voorzien van een groenblijvende beplanting;
  b. minimum bouwhoogte: 1,80 meter en maximum bouwhoogte 2 meter.

  6.4.8 Voorwaardelijke verplichting aanplanten bomen
  a. Binnen 1 jaar na het in gebruik nemen van de woning moeten minimaal drie bomen van grootte 3 worden aangeplant en in stand worden gehouden.
  b. Hierbij geldt dat de bomen moeten worden geplant binnen de bestemming 'Tuin' of 'Verkeer - Verblijfsgebied'.

Chw Klapstraat achter nummer 20C, 22 en 24

Inhoudsopgave

Hoofdstuk1		**Inleiding**	**7**
1.1		Aanleiding	7
1.2		Situering en begrenzing van het plangebied	7
1.3		Opzet bestemmingsplan	8
1.4		Geldende plannen	8
	1.4.1	Algemeen	8
	1.4.2	Facetplan "Woningsplitsing en verkamering"	8
	1.4.3	Facetplan "Parkeren"	8
	1.4.4	Bestemmingsplan "Elden 2012"	8
	1.4.5	Strijdigheid	9
1.5		Leeswijzer	10
1.6		Losse bijlagen	10
Hoofdstuk2		**Beschrijving plangebied**	**11**
2.1		Inleiding	11
2.2		Ruimtelijk en functionele structuur	11
2.3		Verkeer en parkeren	12
2.4		Groenstructuur	12
2.5		Water	12
2.6		Archeologie	13
Hoofdstuk3		**Ruimtelijke- en programmatische aspecten van de ontwikkeling**	**15**
3.1		Inleiding	15
3.2		Uitgangspunten	15
	3.2.1	Concept-omgevingsvisie	15
	3.2.2	Structuurvisie Arnhem 2020-2040	15
	3.2.3	Arnhemse Woonprincipes 2025	16
	3.2.4	Woondeal regio Arnhem-Nijmegen	17
	3.2.5	Plan van aanpak woningbouwontwikkeling	18
	3.2.6	Groenvisie 2017-2035	18
	3.2.7	Biodiversiteitsagenda Arnhem 2021-2025	18
	3.2.8	Mobiliteitsbeleid	18
	3.2.8.1	Algemeen	
	3.2.8.2	Fiets	
	3.2.8.3	Openbaar vervoer	
	3.2.8.4	Parkeren	
	3.2.9	Energie en duurzaam bouwen	19
	3.2.9.1	Rijksbeleid	
	3.2.9.2	Gemeentelijk beleid	
	3.2.10	Strategie klimaatadaptatie 2020-2030	20
3.3		Ruimtelijke opzet en structuur	22
3.4		Verkeer en mobiliteitsaspecten	25
	3.4.1	Verkeer	25
	3.4.2	Parkeren	25

	3.4.3	Conclusie	25
3.5		Rijks- en provinciaal beleid	25
	3.5.1	Nationale Omgevingsvisie (NOVI)	25
	3.5.2	Ladder voor duurzame verstedelijking	25
	3.5.3	Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro)	26
	3.5.4	Omgevingsvisie "Gaaf Gelderland"	26
	3.5.5	Omgevingsverordening Gelderland	26
	3.5.6	Romeinse Limes	26
	3.5.7	Molenbiotoop	27
Hoofdstuk4		**Milieu- en omgevingsaspecten**	**29**
4.1		Inleiding	29
4.2		Geluid	29
	4.2.1	Toetsing	29
	4.2.2	Conclusie	29
4.3		Luchtkwaliteit	30
	4.3.1	Toetsing	30
	4.3.2	Conclusie	30
4.4		Hinder - milieuzonering	30
	4.4.1	Onderzoek / beoordeling	31
	4.4.2	Conclusie	31
4.5		Externe veiligheid	31
	4.5.1	Toetsing	31
	4.5.2	Conclusie	32
4.6		Ecologie en groen	32
	4.6.1	Toetsing ecologie	32
	4.6.2	Stikstof	32
	4.6.3	Natuurinclusief bouwen	33
	4.6.4	Toetsing groenbalans	33
	4.6.5	Conclusie	33
4.7		Water	34
	4.7.1	Toetsing: toename verharding	34
	4.7.2	Conclusie	34
4.8		Bodem	34
	4.8.1	Toetsing	35
	4.8.2	Conclusie	35
4.9		Cultuurhistorie	35
	4.9.1	Molenbiotoop	35
4.10		Archeologie	36
	4.10.1	Archeologie toetsing	36
4.11		Stadsklimaat	37
	4.11.1	Toetsing klimaatadaptatie	37
4.12		Bezonning	37
4.13		Explosieven	37
	4.13.1	Onderzoek ontplofbare oorlogsresten Arnhem Klapstraat	39

Hoofdstuk5	**Planbeschrijving**	**41**
5.1	Inleiding	41
5.2	Opzet van de regels	41
5.2.1	Inleidende regels	41
5.2.2	Bestemmingsregels	41
5.2.3	Algemene regels	42
5.2.4	Overgangs- en slotregels	42
5.3	Exploitatie	43
Hoofdstuk6	**Procedure**	**45**
6.1	Maatschappelijke uitvoerbaarheid	45
6.2	Vooroverleg	45
6.3	Terinzagelegging ontwerpbestemmingsplan	45
Hoofdstuk1	**Inleidende regels**	**48**
Artikel 1	Begrippen	48
Artikel 2	Wijze van meten	52
Hoofdstuk2	**Bestemmingsregels**	**53**
Artikel 3	Groen	53
Artikel 4	Tuin	53
Artikel 5	Verkeer - Verblijfsgebied	54
Artikel 6	Wonen	54
Artikel 7	Waarde - Archeologie (archeologisch waardevol gebied)	56
Artikel 8	Waarde - Archeologie (hoge verwachting)	58
Hoofdstuk3	**Algemene regels**	**60**
Artikel 9	Anti-dubbeltelregel	60
Artikel 10	Algemene bouwregels	60
Artikel 11	Algemene gebruiksregels	60
Artikel 12	Algemene aanduidingsregels	60
Artikel 13	Algemene afwijkingsregels	61
Artikel 14	Overige regels	62
Hoofdstuk4	**Overgangs- en slotregels**	**63**
Artikel 15	Overgangsrecht	63
Artikel 16	Slotregel	63

Bijlagen bij de toelichting

Bijlage 1 **Akoestischonderzoek**

Bijlage 2 **Flora en fauna**

Bijlage 3 **Stikstofonderzoek**

Bijlage 4 **Stikstofonderzoek - Bijlage berekening**

Bijlage 5 Watertoets

Bijlage 6 Memo bodemkwaliteit

Bijlage 7 Opsporen ontplofbare oorlogsresten

Toelichting

Hoofdstuk 1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Initiatiefnemer is voornemens om drie vrijstaande woningen van maximaal twee bouwlagen te realiseren op een onbebouwd perceel tussen de Klapstraat en het Aubadepad te Arnhem. Om dit initiatief mogelijk te maken dient het bestemmingsplan herzien te worden. Deze partiële herziening voorziet hierin.

1.2 Situering en begrenzing van het plangebied

Het plangebied ligt in Arnhem, in Elden. Dit is een voormalig dorp dat nu onderdeel is van Arnhem-Zuid. Het plangebied wordt begrensd door de achterzijde van de percelen Klapstraat 20-C, 22 en 24, de zijdelingse perceelsgrens van Klapstraat 24A, de achterontsluiting van de woningen aan de Andantelaan en het Aubadepad (figuur 1.1). Het perceel is kadastraal bekend als gemeente Arnhem, sectie AB, nummer 1735. De oppervlakte is ca. 1.292 m^2.

Figuur 1.1.: ligging van het plangebied. Bron: www.perceelloep.nl

1.3 Opzet bestemmingsplan

Een bestemmingsplan bestaat uit een verbeelding en regels en gaat vergezeld van een toelichting. Op de verbeelding zijn de bestemmingen door middel van kleuren en tekens aangegeven. De regels bevatten de materiële inhoud van de bestemmingen. Deze bestemmingsplanonderdelen vormen tezamen het juridische toetsingskader voor ruimtelijke en functionele ontwikkelingen in het plangebied. De toelichting bevat met name de aan het plan ten grondslag liggende gedachten.
Dit plan is conform de Wro vormgegeven volgens de SVBP (Standaard voor vergelijkbare Bestemmingsplannen) 2012. De SVBP geeft voorschriften over inrichting van de kaart (kleuren en tekens) en de opbouw van de regels.
Diverse facetbelangen zijn door andere regelgeving gewaarborgd, bijvoorbeeld de Wabo, de Wet milieubeheer, de Huisvestingswet en de Erfgoedwet. Het is niet nodig dat het bestemmingsplan dezelfde waarborgen nogmaals schept.

1.4 Geldende plannen

1.4.1 Algemeen

Voor het plangebied gelden de facetplannen “Woningsplitsing en verkamering” en “Parkeren” en het bestemmingsplan “Elden 2012”.

1.4.2 Facetplan "Woningsplitsingen verkamering"

Dit plan is vastgesteld op 28 oktober 2020 en regelt de splitsing en verkamering van gebouwen waar wonen is toegestaan. De regels van dit plan gelden aanvullend op alle bestemmingsplannen waar wonen is toegestaan. De regels van dit plan zijn, voor zover van toepassing, overgenomen in dit bestemmingsplan.

1.4.3 Facetplan "Parkeren"

Dit plan is vastgesteld op 30 mei 2018. Voor parkeren gelden de volgende regels.

a. Een omgevingsvergunning voor het bouwen van gebouwen wordt slechts verleend indien bij de aanvraag om een omgevingsvergunning wordt aangetoond dat voorzien wordt in voldoende ruimte voor het parkeren of stallen van auto's in, op of onder het gebouw, of op het onbebouwde terrein dat bij dat gebouw behoort.
b. De onder a. bedoelde ruimte voor het parkeren van personenauto's moet afmetingen hebben die zijn afgestemd op gangbare personenauto's
c. Aan het bepaalde onder a. wordt geacht te zijn voldaan indien de ruimte voor parkeren of stallen voldoet aan de in de Beleidsregels Parkeren van de gemeente Arnhem daartoe opgenomen normen.

In onderhavig bestemmingsplan worden bovengenoemde beleidsregels overgenomen en blijven daarmee van kracht.

1.4.4 Bestemmingsplan "Elden 2012"

Algemeen
Dit plan is vastgesteld op 17 december 2012. Op het perceel rusten de bestemming “Wonen” en de dubbelbestemmingen “Waarde – Archeologie (archeologisch waardevol gebied)” en “Waarde – Archeologie (hoge verwachting). Verwezen wordt naar figuur 1.2.

Wonen
Binnen de woonbestemming mogen hoofdgebouwen uitsluitend buiten de aanduiding “bijgebouwen” worden gebouwd. Ter plaatse van het plangebied is deze aanduiding aanwezig. Bovendien dienen de maatvoeringsaanduidingen (maximaal aantal wooneenheden en maximale goot- en bouwhoogte) in acht te worden genomen. Ter plaatse van het plangebied is geen maatvoeringsaanduiding aanwezig. Daarom is een herziening van het bestemmingsplan noodzakelijk.

Dubbelbestemming "Waarde – archeologie (archeologisch waardevol gebied)"
De dubbelbestemming "Waarde – archeologie (archeologisch waardevol gebied)" bepaalt kort gezegd dat zonder archeologisch onderzoek gebouwd mogen worden:
- een bouwwerk waarvan de binnen de bestemming gelegen oppervlakte ten hoogste 50 m^2 bedraagt.
- een bouwwerk dat zonder graafwerkzaamheden dieper dan 40 cm en zonder heiwerkzaamheden kan worden geplaatst.

Dubbelbestemming "waarde – archeologie (hoge verwachting).
De dubbelbestemming "Waarde – archeologie (hoge verwachting)" bepaalt kort gezegd dat zonder archeologisch onderzoek gebouwd mogen worden:
- een bouwwerk waarvan de binnen de bestemming gelegen oppervlakte ten hoogste 200 m^2 bedraagt.
- een bouwwerk dat zonder graafwerkzaamheden dieper dan 40 cm en zonder heiwerkzaamheden kan worden geplaatst.

De archeologische bestemming wordt overgenomen in onderhavig bestemmingsplan en blijft derhalve van kracht.

Figuur 1.2: uitsnede bestemmingsplan "Elden 2012". Bron: www.ruimtelijkeplannen.nl

1.4.5 Strijdigheid

Op het plangebied rust de aanduiding "bijgebouwen". Het bouwen van hoofdgebouwen op deze aanduiding is niet toegestaan. Bovendien dienen de maatvoeringsaanduidingen (maximaal aantal wooneenheden en maximale goot- en bouwhoogte) in acht te worden genomen. Ter plaatse van het plangebied is geen maatvoeringsaanduiding aanwezig. Het bestemmingsplan moet daarom gewijzigd worden.

1.5 Leeswijzer

Na deze inleiding beschrijft Hoofdstuk 2 de bestaande situatie in en om het plangebied. Hoofdstuk 3 bevat een beschrijving van de uitgangspunten, de ruimtelijke en programmatische aspecten van de gewenste ontwikkeling en het rijks- en provinciaal beleid. In Hoofdstuk 4 komen de relevante milieu- en omgevingsthema's aan bod.Hoofdstuk 5 beschrijft van de plansystematiek. Hoofdstuk 6 beschrijft de procedure.

1.6 Losse bijlagen

- Munsterhuis geluidsadvies: Akoestisch onderzoek Woningbouwplan Klapstraat /De Kastanje te Arnhem, rapportnr 22.078; datum 08 april 2022;
- BNL advies: Verkennend onderzoek naar de aanwezigheid van vaste rust- en verblijfplaatsen van beschermde flora en fauna, op en rondom de kavel op de locatie: Klapstraat ong. te Arnhem ; 30 september 2021, versie 21189.QFF;
- Kubiek ruimtelijke plannen: stikstofdepositieberekening Arnhem, Klapstraat, projectnummer K22159; datum 19 april 2022, Watertoets 23 maart 2021;
- AVECO DE BONDT: memo bodemkwaliteit, 30 augustus 2021, referentie 213960_M_JOA_1634;
- BODAC: Proces-verbaal van oplevering Opsporen ontplofbare oorlogsresten Arnhem Klapstraat, datum 18 oktober 2021, documentnummer 211018_1095_PvO_01

Hoofdstuk 2 Beschrijving plangebied

2.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt eerst ingegaan op de huidige ruimtelijke en functionele structuur in en om het plangebied. Vervolgens wordt ingegaan op de aspecten verkeer en parkeren, monumenten en archeologie, groenstructuur en tot slot water.

2.2 Ruimtelijk en functionele structuur

Het plangebied is onbebouwd en onverhard en is in gebruik als grasland. De kavel is nu rondom afgesloten door hekwerken en daardoor niet toegankelijk voor derden.
Voorheen gaf het veldje een doorkijk naar het groene noorden. Door de nieuwe woning aan de Klapstraat en de bebouwing van de Tuin van Elden is deze doorkijk niet meer aanwezig.
De “Tuin van Elden”, waar het plangebied aan grenst, is een recente stedelijke uitbreiding met woningbouw. Dit planmatige uitbreidingsgebied wordt gekenmerkt door een gedifferentieerd bebouwingspatroon met laagbouw. Ten noordwesten en noordoosten van het plangebied (aan de Andantelaan en het Aubadepad) staan nieuwe rijwoningen, welke gebouwd zijn als onderdeel van het plan “Tuin van Elden”. De maximaal toegestane bouwhoogte van deze woningen varieert tussen de 9,00 en 9,50 meter.
De Klapstraat kent een lintmatig bebouwingspatroon met hoofdzakelijk vrijstaande woningen. De stedenbouwkundige opzet van het plangebied sluit hierbij aan komt tot uiting door de keuze voor drie verschillende, vrijstaande woningen.
Aan de noordwestzijde van het plangebied ligt de achterontsluiting van de woningen aan de Andantelaan; de parkeerplaatsen grenzen direct aan het plangebied. Aan de oostzijde grenst het plangebied aan het terrein van autobedrijf De Kastanje.
Het plangebied grenst aan de oostzijde aan autocenter “De Kastanje” aan de Aubadelaan.

Figuur 2.1: foto huidige situatie plangebied

Figuur 2.2: foto vanuit het plangebied vanuit noordelijke richting; rechts autocenter De Kastanje

Figuur 2.3: foto huidige situatie Andantelaan

2.3 Verkeer en parkeren

Het plangebied ligt aan een zijstraat van de Andantelaan, een rustige woonstraat met een snelheidsregime van deels 30 km/uur en deels is woonerf (15 km/uur).

2.4 Groenstructuur

Het plangebied is in gebruik als grasveld dat regelmatig gemaaid wordt; er zijn geen struiken of bomen aanwezig. De aanwezigheid van beschermde planten of dieren is niet aannemelijk.

2.5 Water

Er bevindt zich in en direct rondom het plangebied geen oppervlaktewater.

2.6 Archeologie

Voor een nadere toelichting hierop wordt verwezen naar 1.4.4.

Hoofdstuk 3 Ruimtelijke- en programmatische aspecten van de ontwikkeling

3.1 Inleiding

Hoofdstuk 2 beschrijft de bestaande situatie in en om het plangebied. Dit hoofdstuk gaat over de ontwikkeling in het plangebied en de uitgangspunten die naar aanleiding van de analyse zijn opgesteld.

3.2 Uitgangspunten

3.2.1 Concept-omgevingsvisie

De omgevingsvisie gaat over de toekomst van de leefomgeving van Arnhem. Het geeft een beeld van Arnhem in 2040. De omgevingsvisie is in concept gereed.

Het aantal inwoners in Arnhem neemt toe. Het aantal eenpersoonshuishoudens gaat groeien. Daarnaast is er ruimte nodig om de klimaatveranderingen op te vangen en om de transitie naar duurzame energie mogelijk te maken. De ruimte is beperkt. Hoe we als Arnhem tot 2040 met deze thema's omgaan in de ruimte, staat in de omgevingsvisie.
Samen met de stad heeft de gemeente Arnhem van 16 september 2020 tot en met februari 2021 een omgevingsvisie opgesteld. Het voorontwerp van de omgevingsvisie is klaar en aan de gemeenteraad aangeboden.

Het plangebied ligt in deelgebied Arnhem-Zuid. De volgende ambities zijn – voor zover relevant – benoemd. 1. Nieuwe ontwikkelingen zorgen voor meer variatie in het woningaanbod ; 2. een nieuwe stedelijke ontwikkeling gaat gepaard met verbetering van de omgevingskwaliteit (toevoegen van groen, tegengaan hitte, ontmoetingsruimte); 3.een nieuwe ontwikkeling levert geen druk op de openbare ruimte (extra m^2 verharding en parkeren)

Het plan voorziet in drie duurzame grondgebonden vrijstaande woningen. Het plangebied krijgt een groene inrichting en het hemelwater wordt in het plangebied geïnfiltreerd in de bodem. Door het plan ontstaat er geen druk op de openbare ruimte.

3.2.2 Structuurvisie Arnhem 2020-2040

Deze structuurvisie is vastgesteld in 2012. De visie biedt een strategisch kader voor ruimtelijke planning op stedelijk niveau voor de lange termijn. Exacte voorspellingen voor de langere termijn kunnen niet worden gedaan. Wel tekenen zich bepaalde ontwikkelingen af; een gestaag doorzettende trendmatige groei ligt niet in het verschiet, ruimtevragende functies in de domeinen van wonen, werken en voorzieningen zullen anders kleuren en andere eisen stellen aan de stad.

Voor een structuurvisie voor de stad vraagt dit een benadering die kan omgaan met onzekerheden en toch houvast biedt. Niet het presenteren van een eindplan of eindconcept maar het uitzetten van een koers. Een koers die voortbouwt op de bestaande karakteristieken en diversiteit van de stad.

Ruimte moet er zijn om in te spelen op nieuwe ontwikkelingen, ruimte moet er zijn voor kansen die zich voordoen. De ruimtelijke strategie van de toekomst moet beide verbinden: koers bepalen en kansen benutten.

In deze lijn schetst de visie voor een aantal 'koersgebieden' de globale ontwikkelingsrichting en formuleert principes. Daarmee wordt duidelijkheid geboden aan toekomstige initiatieven in de stad zonder een pretentie van eindplannen.

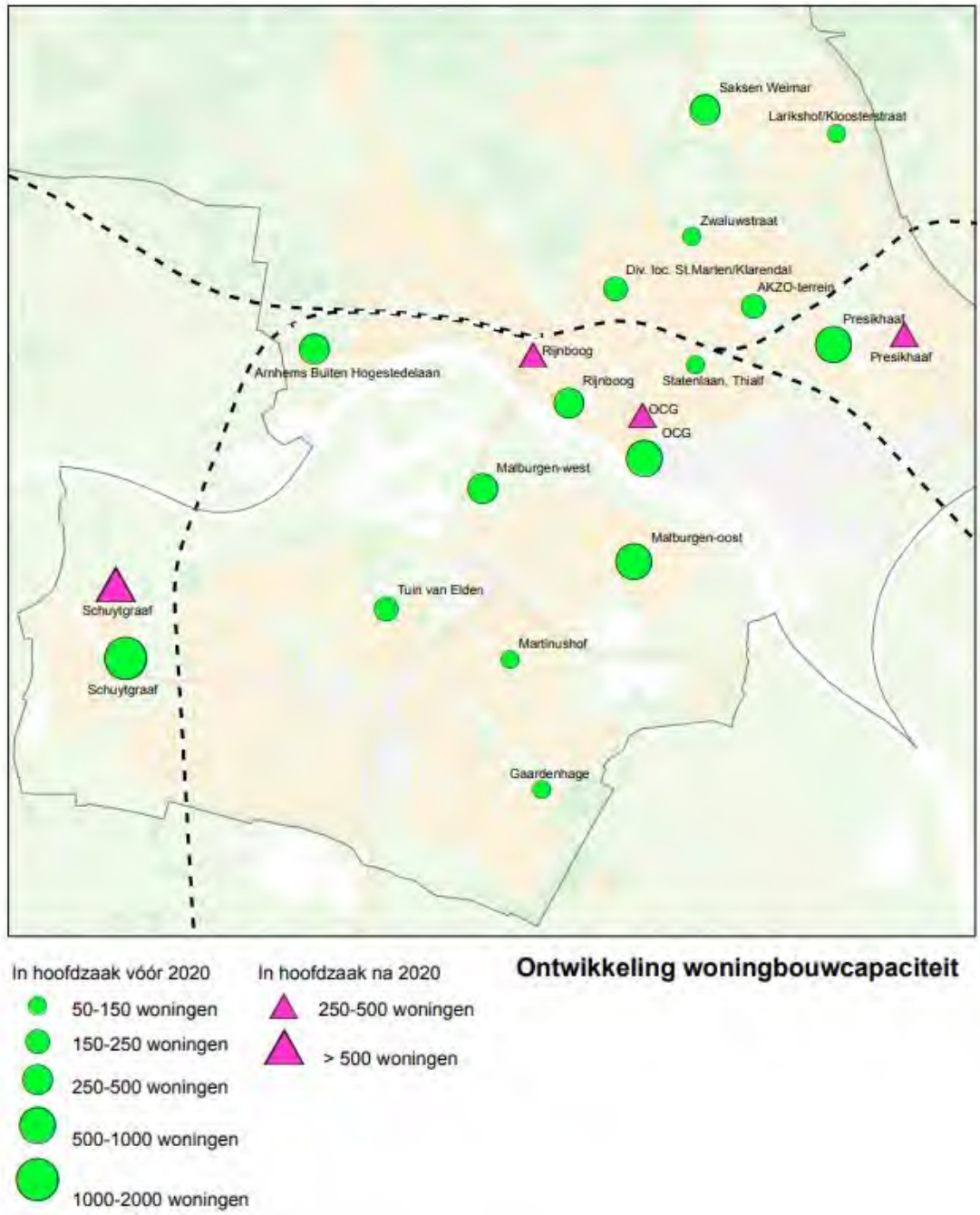

Figuur 3.1: Uitsnede kaart ontwikkeling woningbouwcapaciteit. Bron: structuurvisie Arnhem 2020-2040

Voor dit plan is de paragraaf “wonen” van belang.

Kort samengevat komt het woonbeleid op het volgende neer:
1. de bewoner centraal; zijn woonwensen en mogelijkheden om daarin te kunnen kiezen op verschillende locaties in de stad zijn dominant bij het maken van woningbouwprogramma's;
2. wijken met een gedifferentieerde wo-ningvoorraad;
3. Arnhem wordt nog aantrekkelijker als woon- en werkstad.

3.2.3 Arnhemse Woonprincipes 2025

De “Nieuwe Arnhemse Woonprincipes 2025” zijn vastgesteld in 2015. Dit stuk vervangt de Arnhemse Woonvisie 2015 (vastgesteld in 2004) en bijbehorende Arnhemse Woonagenda 2011-2015.

Wonen in Arnhem krijgt vorm door verbeteringen in de bestaande woningvoorraad, de

transformatiemogelijkheden van gebouwen, en een aanvullende nieuwbouwopgave. Hiermee kan meer aanbod gecreëerd worden aan levensloopgeschikte woningen en woonvormen in verschillende prijsklassen, in koop en huur. De gemeente streeft naar prettige, veilige en toegankelijke wijken en buurten met een gezonde mix aan diverse bevolkings- en inkomensgroepen.

De gemeente stuurt in het woonprogramma op een kwalitatieve en gedifferentieerde woningvoorraad die nu en in de toekomst kan voldoen aan de vraag en behoefte van alle woningzoekenden.

De onderstaande vier pijlers vormen de hoofddoelen van de woonprincipes.
1. Duurzaam betaalbaar
Voor elk inkomen moeten er voldoende sociale en betaalbare woningen beschikbaar zijn. Daarbij stuurt de gemeente niet alleen op aantallen, maar ook op een goede prijs-kwaliteitsverhouding en op de duurzaamheid van woningen (zowel in de nieuwbouw als in de bestaande woningvoorraad).
2. Levensloopgeschikt wonen
Door meer levensloopgeschikte woningen aan de voorraad toe te voegen én bestaande woningen aan te passen, kunnen mensen, gezond of beperkt, in verschillende levensfases van hun leven, een passende woonplek vinden in Arnhem.
3. Aantrekkelijke woonstad
Arnhem heeft door zijn centrale ligging een bijzondere ruimtelijke en groene kwaliteit. Met de binnenstad, de Rijn en stadsparken in combinatie met wonen, leren, werken en verblijven maakt het de stad vitaler. Arnhem wil een aantrekkelijke woonstad zijn en blijven voor haar huidige inwoners, maar ook meer studenten en midden en hoge inkomens aan zich binden door het bieden van aantrekkelijke, levendige of bijzondere woonmilieus.
4. Wijken met identiteit
Elke wijk heeft zijn eigen herkenbare identiteit die recht doet aan de beleving van haar inwoners. Met deze variëteit wil de stad inzetten op een duurzame woon- en leefomgeving waar bewoners trots zijn op hun wijk, waar ze zich thuis en ook zelf verantwoordelijk voor voelen. Dat palet van eigen identiteit en karakters van wijken draagt bij aan de aantrekkingskracht van Arnhem als woonstad.

Deze vier pijlers van de woonprincipes zijn onlosmakelijk verbonden aan het overkoepelde thema Duurzaamheid. Tezamen vormen ze de ruggengraat van de Arnhemse Woonprincipes 2025.

Onderhavig plan voorziet in de realisatie van drie duurzame woningen. Er dient gebouwd te worden conform de geldende regelgeving tijdens de vergunningaanvraag volgens de principes van BENG (Bijna Energie Neutraal Gebouw). Er is ruimte om de woningen en de bijgebouwen te voorzien van zonnepanelen. De woningen zijn levensloopgeschikt. Onderhavig plan levert een bijdrage aan het realiseren van voldoende woningen in de juiste categorie. De woningen zijn geschikt voor verschillende huishoudenssamenstellingen uit diverse leeftijdsgroepen.

3.2.4 Woondeal regio Arnhem-Nijmegen

De Woondeal behelst een langjarige samenwerking tussen overheden, woningcorporaties en marktpartijen zoals beleggers, (bouw)ontwikkelaars, vervoersmaatschappijen en zorgverlening. De Woondeal moet ervoor zorgen dat er sneller en meer betaalbare huur- en koopwoningen worden bijgebouwd. De afgelopen jaren is de regio als geheel en de steden Arnhem en Nijmegen in het bijzonder, snel gegroeid. Tot 2025 moeten er 20.000 woningen bijkomen. Op de lange termijn zelfs 50.000 tot 60.000. Het versterken van het groene profiel en ook het bereikbaar houden van de regio zijn daarbij belangrijke uitgangspunten. Daarnaast wordt ingezet op het verbeteren van de leefbaarheid en veiligheid.

In de Woondeal zijn onder meer de volgende afspraken gemaakt:
- Tot 2025 worden 20.000 woningen gerealiseerd, dit zijn er 5.000 meer dan eerder gepland. Er zijn verschillende locaties aangewezen om deze versnelling te realiseren.
- 50% van de woningen moeten in het betaalbare segment vallen.
- De regio zorgt voor een totale planvoorraad tot en met 2030 van 130% van de woningbehoefte.
- In de nieuwe woningbouwplannen spannen partijen zich in om minimaal 25% circulair te laten ontwikkelen. Vanaf 2030 wil de regio minimaal 50% circulair bouwen.

- Versneld realiseren van (flexibele en tijdelijke) woningen.

Het plan voorziet in drie levensloopbestendige woningen en past binnen de doelstellingen van de woondeal.

3.2.5 Plan van aanpak woningbouwontwikkeling

Dit plan is vastgesteld in 2019. Het bestaande en geprogrammeerde tekort in de sociale huursector in combinatie met de mismatch en de nog-niet meegenomen ontwikkelingen in het woningbehoefte-onderzoek (steeds meer arbeidsmigranten, verruiming corporatiedoelgroep) samen met het marktfalen in de sociale sector rechtvaardigt extra ingrijpen op specifiek deze groep. Uitgangspunt bij de voorgestelde maatregelen is dat de te realiseren woningen duurzaam beschikbaar blijven voor de doelgroepen en de woningen een voldoende kwaliteit hebben voor nu en de komende jaren. Een strategie die aan alle segmenten recht doet.

De gemeente stelt de volgende maatregelen voor: 1. 30% sociale huurwoningen over de te realiseren projecten; 2. corporaties premium partner; 3. verruiming van de doelgroep; 4. meer woningen voor middenhuur en betaalbare koop in de toekomst; 5. onderzoeken mogelijkheden stimuleren goedkope koop.

Door het toevoegen van drie woningen wordt een bijdrage geleverd aan deze doelstellingen.

3.2.6 Groenvisie 2017-2035

Dit plan is vastgesteld in 2018 en gaat over het groen-blauw raamwerk. Dit is de stedelijke hoofdgroenstructuur. Het groen biedt ruimte voor een gezonde, leefbare, aantrekkelijke en daarmee ook toekomstbestendige stad. Op gemeente en op particuliere terreinen. De Groenvisie geeft ook ruimte aan initiatieven, die waarden van het groen niet aantasten maar versterken.

De Groenvisie is verdeeld in 5 thema's met bijbehorende doelen en opgaven:
- de herkenbare stad: zichtbaarheid en beleefbaarheid van landschap en cultuurhistorie.
- de natuurvriendelijke stad: biodiversiteit in en om de stad en de natuurinclusieve stad.
- de groene gezonde stad: leefbaarheid, klimaat, waterbuffering, koelte en gezondheid.
- de duurzaam beheerde stad: beheer afgestemd op eindbeeld en gebruik.
- de samenwerkende stad: maatschappelijke betrokkenheid en promotie van groen.

3.2.7 Biodiversiteitsagenda Arnhem 2021-2025

De biodiversiteitsagenda beschrijft het biodiversiteitsbeleid. Het beleid is om de grote rijkdom aan soorten in de gemeente in stand houden en gezonde ecosystemen te creëren. Het richt zich dus niet alleen op het beschermen van bedreigde soorten. Hoewel de gemeente tot nu toe niet structureel heeft gemonitord, waardoor een nulmeting van de biodiversiteit in de Gemeente Arnhem ontbreekt, kan er op basis van waarnemingen wel een beeld geschetst van de huidige biodiversiteit.

Het doel van de acties en maatregelen in deze Biodiversiteitsagenda is het herstellen, behouden en versterken van de biodiversiteit in de gemeente Arnhem

3.2.8 Mobiliteitsbeleid

3.2.8.1 Algemeen

De gemeente Arnhem heeft haar verkeersbeleid op hoofdlijnen verwoord in de Structuurvisie Arnhem 2020-2040. Voor mobiliteit biedt de structuurvisie een ruimtelijk ontwikkelingsperspectief. Arnhem streeft naar een duurzame bereikbaarheid in een aantrekkelijke en veilige stad. Vooral in de bestaande stad geldt daarbij het principe: eerst de bestaande verkeersruimte beter benutten en pas daarna zoeken naar mogelijkheden tot uitbreiding van de (auto)verkeersruimte. De inzet van slim ruimtegebruik, voor versterking van fiets en openbaar vervoer, aangevuld met spitsmijdende maatregelen moet Arnhem de komende jaren bereikbaar houden.

Het gaat hier om een initiatief met slechts een beperkte verkeersaantrekkende werking.

3.2.8.2 Fiets

De Accentnota Fiets is in januari 2020 vastgesteld en gebruikt de Beleidsnota Fietsverkeer uit 2012 als fundament voor een vernieuwde fietsambitie, met volop ruimte voor nieuwe ontwikkelingen, nieuwe accenten en aanscherping van beleid. Nieuwe ontwikkelingen die gaan over de richting waarin de stad zich ontwikkelt, de betekenis van de fiets in de stad van de toekomst en over de vertaling van de grote stedelijke opgaven. De doelen van deze fietsambitie zijn:

1. meer fietsgebruik;
2. betere ontsluiting van stedelijke bestemmingen voor alle inwoners van de stad;
3. de binnenstad beter bereikbaar en aantrekkelijker maken voor fiets;
4. inspelen op de trend van toenemende stedelijke verdichting en urbanisatie;
5. het verduurzamen en toekomstvast maken van het stedelijk vervoersnetwerk;
6. het beïnvloeden van duurzaam stedelijk verplaatsingsgedrag.

3.2.8.3 Openbaar vervoer

In december 2018 zijn hiervoor het HOV-Actieplan en de Stadsnetten-visie vastgesteld. Deze twee beleidsdocumenten hebben tot doel om de aantrekkelijkheid en concurrentiekracht van het stedelijk en regionaal OV te vergrotenm daarmee de bereikbaarheid en economische aantrekkelijkheid van de regio en de steden te verbeteren. Het openbaar vervoer wordt toekomstvast door een kwaliteitsslag met als maatregelen:

1. een netwerk van Hoogwaardig Openbaar Vervoer;
2. een mobiliteit te bieden voor iedereen;
3. een emissieloos openbaar vervoer door middel van Trolley 2.0.

3.2.8.4 Parkeren

Voor parkeren gelden beleidsregels en het bestemmingsplan Facetplan Parkeren parkeernormen. Deze zijn opgenomen in de 'Beleidsregels voor toepassing van artikel 2.5.30 van de Bouwverordening gemeente Arnhem 2003' In 3.4 wordt getoetst aan het beleid en daarbij behorende parkeernormen.

3.2.9 Energie en duurzaam bouwen

3.2.9.1 Rijksbeleid

Het rijksbeleid voor nieuwe gebouwen voorziet in de volgende punten. Nieuwe gebouwen moeten voldoen aan het Bouwbesluit. Nieuwe en bestaande gebouwen moeten voldoen aan de herziene Europese Energy Performance of Buildings Directive (EPBD III).Voor alle nieuwbouw geldt dat de vergunningsaanvraag vanaf 1 januari 2021 moet voldoen aan de eisen voor Bijna Energieneutrale Gebouwen (BENG). Verder geldt er per 1 juli 2018 voor nieuwbouw van alle soorten gebouwen een verbod op het aansluiten op het aardgasnet.

Bij een aanvraag om een omgevingsvergunning voor het bouwen van een gebouw met een gebruiksoppervlak groter dan 100 m^2 moet een milieuprestatieberekening worden bijgevoegd.

3.2.9.2 Gemeentelijk beleid

Dit beleid is vastgelegd in New energy made in Arnhem 2020 – 2030 (vastgesteld in 2020). Arnhem wil een actieve regierol innemen bij de energietransitie in de wijken. De uitgangspunten en aanpak zijn vastgesteld in 'De Arnhemse aanpak van de wijkgerichte energietransitie' (vastgesteld op 17 april 2019). Twee belangrijke uitgangspunten uit dit beleidskader voor deze ontwikkeling zijn: 1. de Trias Energetica is leidend; eerst besparen; 2. de meest duurzame warmtebron heeft de voorkeur; minder duurzame bronnen zijn tijdelijk en decentrale bronnen gaan voor.

<u>Ontwikkelingen en aardgasvrije wijken.</u>
De gemeente wil bij alle ruimtelijke ontwikkelingen in de stad met initiatiefnemers: 1. afspraken maken over de invulling van hun eigen verantwoordelijkheid in de energietransitie; 2. de relatie leggen met opgaven en kansen in de omgeving van de ontwikkeling.

Beide met als doel om het momentum van de ruimtelijke ontwikkeling te benutten om ook (een deel van) de omliggende bestaande bebouwing van het aardgas af te halen, hiermee vooruitlopend op de integrale benadering vanuit de omgevingswet.

Tempertuurregime vereiste
Bij nieuwbouw wordt alleen LT- verwarming (lage temperatuur verwarming) toegestaan. Individueel dan wel collectief. Hieronder verstaan we: 35 tot 50 graden Celsius. Deze vereiste is in de Transitievisie Warmte opgenomen die op 17 februari 2022 is vastgesteld door de gemeenteraad. Deze afspraak wordt meegenomen in de gebiedsvisies, in nota's van uitgangspunten en anterieure overeenkomsten.

Energievisie
De gemeente eist vanuit de structuurvisie bij gebiedsontwikkelingen van meer dan 50 woningequivalenten een energievisie van de initiatiefnemer. Energieneutraliteit is hierbij het streven. Echter het gaat hier om drie woningen; er is derhalve geen verplichting tot een energievisie.

Met behulp van een energievisie kan een geschikte combinatie van energieconcepten gekozen worden. De energievisie brengt verschillende energieopties voor het besluit-gebied in beeld en beschrijft de consequenties daarvan. De visie kan uitgebreid worden tot een duurzaamheidsvisie door bijvoorbeeld ook thema's als duurzaam bouwen, afval, groen, water, mobiliteit en openbare ruimte mee te nemen.

Het project omvat drie woningen; er is derhalve geen verplichting tot een energievisie.

3.2.10 Strategie klimaatadaptatie 2020-2030

Deze strategie omschrijft het klimaatadaptiebeleid. De Arnhemse aanpak richt zich, in lijn met de nationale aanpak, op de vier belangrijkste gevolgen van de klimaatverandering: 1. wateroverlast door extreme of langdurige regenval; 2. hitte door langdurige hittegolven; 3. droogte, inclusief laag water in de rivieren en de gevolgen voor de waterkwaliteit; 4. waterveiligheid: zeespiegelstijging en hoog water. Oververhitting is te voorkomen door het toepassen van onder andere overstekken, zomernachtventilatie en buitenzonwering en door een lichte kleur van het gebouw. Dit bespaart energie en geeft meer comfort in de woning.

Het is plangebied is op de hitte-attentiekaart als “behoud van de bestaande situatie” aangemerkt.

- *Behoud aanwezige groen en water en breid deze uit*

Bomen, bomenrijke plekken, kleine parkjes en groenstroken zijn de koele plekken in deze gebieden. Door schaduw en verdamping zorgen ze voor een prettig klimaat in deze gebieden (koelte). Het is belangrijk om deze plekken (groen en blauw) te behouden, niet alleen om opwarming van deze gebieden zelf te voorkomen maar ook om de opwarming van aangrenzende 'rode en 'oranje gebieden te verminderen. Verdichting en toename verharding aan de randen van de aangrenzende 'rode' en 'oranje" gebieden moet daarom voorkomen worden.

- *Zorg voor onbelemmerde toestroom van verkoelende lucht*

Via straten kan verkoelende lucht vanaf onder meer vanuit de uiterwaarden, de grote parken en het landelijke gebied rondom de stad goed doordringen. Het is belangrijk om deze corridors te behouden, niet alleen om opwarming van deze gebieden zelf te voorkomen maar ook om de opwarming van aangrenzende 'rode' en 'oranje' gebieden te verminderen.

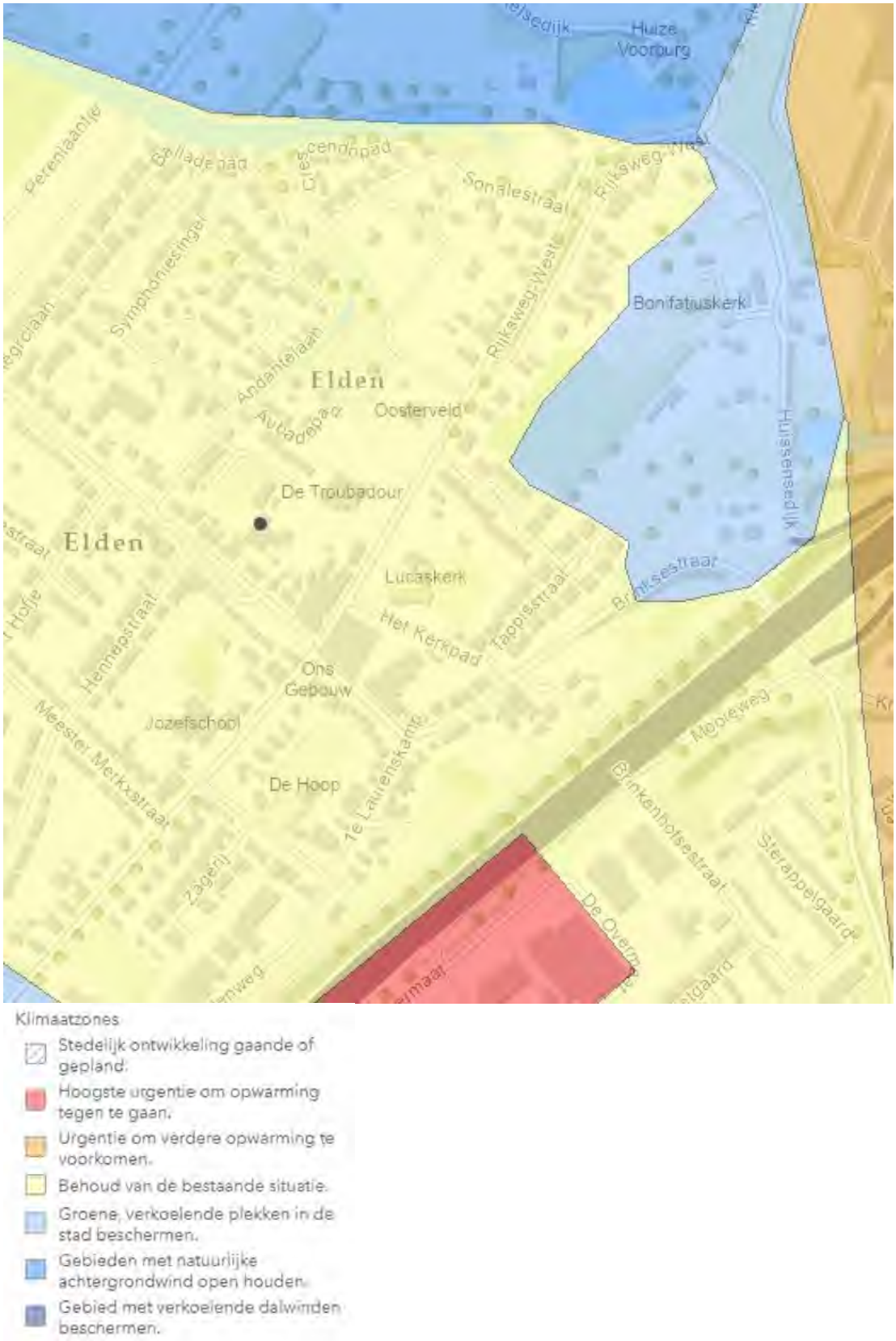

Figuur 3.3: Uitsnede hitte-attentiekaart gemeente Arnhem

In het plangebied is ruimte voor het aanbrengen van beplanting. Het planten van bomen staat op gespannen voet met de molenbiotoop. De windvang van en zicht op de molen zal niet meer belemmerd worden dan nu het geval is.

3.3 Ruimtelijke opzet en structuur

Het plan bestaat uit twee fasen. Fase een is het bouwrijp maken. Fase twee voorziet in de het realiseren van de woningen.

De ontwikkeling sluit aan bij de woningen in het project de Tuin van Elden en bij de nabije dorpskern. De nieuwe bebouwing komt achter de woningen aan de Klapstraat, met de huisnummers 20-C en 22 en 24 en achter de woningen Aubadepad met huisnummers 8 - 12 die gebouwd zijn als onderdeel van de Tuin van Elden. Hierdoor zal de impact op het aangezicht van het historische lint de Klapstraat minimaal zijn.
Het plan voorziet in drie vrijstaande woningen met aanbouw aan een half hofje. De woningen zijn levensloopgeschikt en worden duurzaam en gasloos gebouwd. Er is ruimte om de woningen en de bijgebouwen te voorzien van zonnepanelen.

De goothoogte van de woningen bedraagt 4 m en de bouwhoogte 7,50 m; van de bijgebouwen 3 resp. 5 m. Er zijn bouwvlakken aangegeven, waarin de woningen en aanbouwen gerealiseerd moeten worden. Daarnaast is een zone aangeduid, waarin de bijgebouwen mogelijk worden gemaakt.

Twee vrijstaande woningen komen in een rooilijn te staan, de derde, meest zuidelijk-westelijke woning, is aan het einde van het ontsluitingsstraatje gesitueerd en vormt zo in samenhang met de bebouwing van het belendende garagebedrijf een hofje.

De bebouwingsrichting voegt zich naar de dominante kavelrichting van het bestaande gebied. Daarmee sluit deze opzet aan bij de ruimtelijke compositie van de directe omgeving. Door te kiezen voor 3 vrijstaande woningen in 1 bouwlaag met kap en met voldoende onderlinge afstand en voldoende afstand tot de perceelsgrenzen, blijft de stedenbouwkundige lay-out luchtig

Figuur 3.4: voorbeeld van een woning

Aan de noordzijde, grenzend aan het Aubadepad is op het perceel ruimte ingepast voor een middenspanningskast, deze voegt zich naar het bebouwingspatroon.

De gronden voor de voorgevel, en tussen de zijgevel en het Aubadepad krijgen de bestemming Tuin. Aan de noord- en zuidwestelijke zijde wordt voorzien in een groenstrook, ook daar mag niet worden gebouwd, behoudens een groenblijvende erfscheiding. Deze erfscheiding is als verplichting geborgd in de regels. In de groenstrook komt ook de verplichte waterberging. Op deze wijze wordt zo een groene omkadering tot stand gebracht en tevens de achterzijde van de nieuw te ontwikkelen kavels aan het zicht onttrokken.

Figuur 3.5.: situatieschets gewenste situatie

De parkeerweg inclusief stoep aan de voorzijde heeft een breedte van 6 meter bestaat uit dichte verharding. Onder de parkeerweg komt een infiltratiedrain met een diameter van 16 cm en een lengte van 25 meter. Deze worden aangesloten op 2 onder de straat aan te brengen infiltratiekratten met een lengte van 5 meter, een breedte van 40 cm en een hoogte van 50 cm. Via deze infiltratiekratten kan het water infiltreren in de bodem.

Figuur 3.6.: zone bijgebouwen (oranje)

Figuur 3.7. bebouwingsvrije zone (groenstrook)

Alle aanwezige openbare voorzieningen, zoals groen en parkeervakken blijven volledig gelijk aan de huidige situatie. Aan de zij- en achterzijde komen groene erfafscheidingen. Er worden drie bomen geplant; één voor de voorgevel van elke woning.

Er zijn meerdere geïnteresseerden binnen en buiten Arnhem. De geïnteresseerden hebben een duidelijke voorkeur voor het bouwen van duurzame, energiezuinige en mogelijk levensloopbestendige huizen. Zowel ouderen als jongeren hebben belangstelling. Op een aansluitend kavel direct aan de Klapstraat (nr. 20 C) is in 2020 een duurzame en levensloopbestendige bungalow gerealiseerd (houtbouw, LWW-pomp, 16 zonnepanelen, drievoudig glas, parkeren op eigen terrein, hemelwater infiltreren op eigen erf, een groene tuin met zo min mogelijk verharding). Ook voor het plangebied worden deze kwaliteiten nagestreefd.

3.4 Verkeer en mobiliteitsaspecten

3.4.1 Verkeer

De drie woningen krijgen een eigen ontsluiting vanaf de parkeerstraat achter het Aubadepad. Deze parkeerstraat sluit aan op de Andantelaan. Voor langzaam verkeer is er dezelfde beschikbaarheid en er zijn daarnaast in de directe omgeving meerdere verharde paden naar de Tuin van Elden, de scholen en de Rijksweg West.

De in- en uitrit naast Klapstraat 20 C (privéterrein) is niet geschikt voor ontsluiting en verkeerstoename. De verkeerstoename vanwege de drie gezinswoningen blijft beperkt.

3.4.2 Parkeren

Het plan voorziet in drie vrijstaande woningen. De beleidsregel “parkeernormen” hanteert een parkeernorm van 1,8 parkeerplaats per woning. Voor dit plan zijn er 1,8 X 3 = 5,4 parkeerplaatsen nodig. Voorts zijn er 3 x 0,3 bezoekersparkeerplaatsen nodig. Dit is één parkeerplaats.

Het parkeren wordt geheel opgelost op eigen terrein (mandelig erf). Voor de drie woningen zijn zes parkeerplekken op eigen terrein voorzien (per woning twee parkeerplaatsen). De bouw van garages kan individueel in het bouwplan worden opgenomen. Ook bezoekersparkeren wordt op het mandelig erf opgelost.

3.4.3 Conclusie

Het aspect verkeer en parkeren vormt geen belemmering voor het project.

3.5 Rijks- en provinciaal beleid

3.5.1 Nationale Omgevingsvisie (NOVI)

De NOVI is vastgesteld in 2020 en vervangt de structuurvisie Infrastructuur en Ruimte uit 2012. Met de NOVI geeft het Rijk een langetermijnvisie op de toekomst en de ontwikkeling van de leefomgeving voor Nederland in 2050. De NOVI komt voort uit de Omgevingswet, die naar verwachting in 2023 in werking treedt. Uitgangspunt in de nieuwe aanpak is dat ingrepen in de leefomgeving niet los van elkaar plaatsvinden, maar in samenhang. Het Rijk wil sturen en richting geven op vier prioriteiten:
1. Ruimte voor klimaatadaptatie en energietransitie;
2. Een duurzaam en (circulair) economisch groeipotentieel;
3. Sterke en gezonde steden en regio's;
4. Toekomstbestendige ontwikkeling van het landelijk gebied.

Onder deze prioriteiten hangen 21 nationale belangen. Deze belangen hebben onder andere betrekking op het realiseren van een goede leefomgevingskwaliteit, zorgdragen voor een woningvoorraad die aansluit op woonbehoeften, het beperken van klimaatverandering, et cetera. De belangen zijn van een hoog abstractieniveau en hebben niet direct betrekking op een voorliggende opgave van beperkte omvang. Wel draagt het plan bij aan de woningvoorraad. Het plan levert een bescheiden bijdrage aan de nationale belangen die geformuleerd zijn in de NOVI.

3.5.2 Ladder voor duurzame verstedelijking

Om ruimte zorgvuldig te gebruiken en overprogrammering te voorkomen, is in 2012 de Ladder voor Duurzame verstedelijking opgenomen in het Besluit ruimtelijke ordening. Art. 3.1.6, tweede lid, aanhef en onder a van het Besluit Ruimtelijke ordening (Bro) bepaalt dat de toelichting bij een bestemmingsplan dat een nieuwe stedelijke ontwikkeling mogelijk maakt, beschrijft dat de voorgenomen stedelijke ontwikkeling voorziet in een actuele regionale behoefte.

Het plan voorziet in de ontwikkeling van drie vrijstaande woningen. Dit is een kleinschalige ontwikkeling,

die niet is aan te merken als een “nieuwe stedelijke ontwikkeling”.

Het plan voldoet aan het bepaalde in artikel 3.1.6. tweede lid, aanhef en onder a van het Bro.

3.5.3 Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro)

Op 30 december 2011 is het Barro in werking getreden. Gemeenten moeten bij het vaststellen van ruimtelijke plannen rekening houden met het Barro. In het Barro zijn vijftien onderwerpen met bijzonder rijksbelang beschreven:

mainportontwikkeling Rotterdam	*erfgoederen van uitzonderlijke universele waarde,*	*IJsselmeergebied (uitbreidingsruimte),*
kustfundament	*rijksvaarwegen, hoofdwegen en landelijke spoorwegen,*	*veiligheid rond rijksvaarwegen*
grote rivieren	*elektriciteitsvoorziening*	*verstedelijking in IJsselmeer,*
Waddenzee en waddengebied	*ecologische hoofdstructuur*	*toekomstige rivierverruiming van de Maastakken*
defensie	*primaire waterkeringen buiten het kustfundament*	*buisleidingen van nationaal belang voor vervoer van gevaarlijke stoffen*

Voor onderhavig bestemmingsplan is het rijksbelang “erfgoederen van uitzonderlijke universele waarde” van toepassing. Het plangebied is gelegen binnen de Romeinse Limes. In bijlage 8 is bepaald dat de kernkwaliteit van de Romeinse Limes bestaat uit. De unieke, samenhangende en goed bewaard gebleven voormalige (militaire) grens van het Romeinse Rijk. De Limes ligt langs de toenmalige loop van de Rijn met archeologische overblijfselen uit de periode 0 tot 400 na Chr. De overblijfselen bestaan uit: forten (castella); burgerlijke nederzettingen (kampdorpen/vici) en grafvelden; militaire infrastructuur, bestaande uit wegen, waterwerken en wachttorens en scheepswrakken.

Het Barro bepaalt dat in de provinciale verordening nadere regels opgenomen moeten worden. In de Verordening is dit doorvertaald.

3.5.4 Omgevingsvisie "Gaaf Gelderland"

De Omgevingsvisie is vastgesteld in 2018. De provincie geeft daarin aan te willen gaan voor een gezond, veilig, schoon en welvarend Gelderland.

Er zijn nog veel nieuwe woningen nodig in de regio. Deze moeten worden gebouwd op een plek waar ze de stedelijke structuur versterken. Concentratie op de as Nijmegen-Arnhem (het stedelijk kerngebied), in relatie tot de OV-knooppunten, heeft hierbij voor de provincie prioriteit boven ontwikkeling op de flanken, omdat dat het beste bijdraagt aan versterking van de stedelijke structuur

Dit plan draagt bij aan deze doelstelling.

Andere doelstellingen zijn: klimaatneutraal in 2050, energietransitie en klimaatadaptatie. Hieraan draagt het plan bij.

3.5.5 Omgevingsverordening Gelderland

Artikel 2.2 (doorwerking regionale woonagenda) bepaalt dat een bestemmingsplan alleen nieuwe woningen mogelijk maakt als die ontwikkeling past binnen een door Gedeputeerde Staten vastgestelde regionale woonagenda.

3.5.6 Romeinse Limes

Het plangebied ligt binnen de aanduidingen “Romeinse Limes” en “Molenbiotoop”.

Figuur 3.1. Uitsnede Omgevingsverordening Gelderland.
Bron: provincie Gelderland

- Een bestemmingsplan voor gronden gelegen binnen de Romeinse Limes maakt ten opzichte van het op 17 oktober 2014 geldende bestemmingsplan geen activiteiten mogelijk die de kernkwaliteiten daarvan aantasten.
- De toelichting bij het bestemmingsplan bevat een beschrijving van de in het plangebied aanwezige cultuurhistorische waarden en kernkwaliteiten, het door de gemeente te voeren beleid en de onderbouwing hiervan.
- Een bestemmingsplan bevat regels over de wijze waarop met eventuele veranderingen wordt omgegaan.

Het op 17 oktober 2014 geldende bestemmingsplan is bestemmingsplan Elden. Op het plangebied rust de bestemming Wonen en de dubbelbestemmingen “Waarde – Archeologie (archeologisch waardevol gebied)” en “Waarde – Archeologie (hoge verwachting).

De kernkwaliteiten van de Romeinse Limes in de Omgevingsverordening zijn identiek aan die in het Barro: forten (castella), burgerlijke nederzettingen, kampdorpen (vici) grafvelden, de militaire infrastructuur, bestaande uit wegen, waterwerken en wachttorens en scheepswrakken. Deze kernkwaliteiten zullen zich manifesteren als archeologische resten. Deze zijn beschermd door de beide archeologische bestemmingen.

Beide archeologische bestemmingen zijn overgenomen in onderhavig plan en zijn van toepassing bij de toekomstige ontwikkeling van het plangebied. Er wordt voldaan aan het bepaalde inzake het behoud van de Romeinse Limes in de omgevingsverordening.

3.5.7 Molenbiotoop

Een bestemmingsplan maakt voor gronden binnen een molenbiotoop geen nieuwe bebouwing of beplanting mogelijk als daardoor de windvang van een molen wordt beperkt. In 4.9 (cultuurhistorie) wordt hier nader op ingegaan.

Hoofdstuk 4 Milieu- en omgevingsaspecten

4.1 Inleiding

Om te beoordelen of het project uitvoerbaar is, moet dit worden getoetst aan de sectorale wetgeving op het gebied van de milieu- en omgevingsaspecten. Los van de sectorale wetgeving is het criterium van een “goede ruimtelijke ordening” van belang.

4.2 Geluid

Dit aspect gaat over geluidhinder op geluidsgevoelige objecten als gevolg van: a) verkeer en gezoneerde industrieterreinen; b) geluid vanuit omliggende inrichtingen.

- Verkeer en gezoneerde industrieterreinen

De Wet geluidhinder (Wgh) is hiervoor het toetsingskader. Rondom wegen met een maximumsnelheid van meer dan 30 km/uur, spoorwegen en aangewezen bedrijven(terreinen) zijn geluidszones van toepassing. Als geluidsgevoelige objecten, zoals woningen, binnen deze zones worden toegevoegd, dan moet geluidsbelasting op de gevels hiervan worden bepaald en getoetst aan de normen.

Binnen 200 m liggen alleen wegen met een maximumsnelheid van 30 km/uur. Ook als woningen liggen wegen met een maximumsnelheid van 30 km/uur, dient aannemelijk te zijn dat er in de nieuwe woningen sprake zal zijn van een goed woon- en leefklimaat.

4.2.1 Toetsing

Het project voorziet in de realisatie van nieuwe geluidsgevoelige functies. De gemeente stelt zich op het standpunt dat nader onderzoek niet nodig is.

- Industrielawaai

Het plangebied grenst aan autocenter De Kastanje. Dit is een garagebedrijf dat bestaat uit twee delen een werkplaats aan de noordelijke kant, een showroomgedeelte aan de zuidelijke kant van het pand en een buitenplaatsvoor de stalling van personenauto's.
In de werkplaats vinden allerlei herstel en onderhoudswerkzaamheden plaats. Naast reparatie vindt er handel plaats van tweedehands voertuigen en of onderdelen. Gedurende de dagperiode wordt er in de werkplaats gewerkt van 8.30 uur tot circa 18.00 uur.

Een akoestisch onderzoek is uitgevoerd door Munsterhuis geluidsadvies. Het onderzoek richt zich op het bepalen van de geluidbelastingen ten gevolge van de activiteiten bij Autocenter de Kastanje ter plaatse van de te bouwen woningen.

De conclusies luiden als volgt:
- Het langtijdgemiddelde beoordelingsniveau bedraagt ter plaatse van de toekomstige nabijgelegen woningen maximaal 43 dB(A) in de dagperiode.
- De normen voor het langtijdgemiddelde beoordelingsniveau uit het activiteitenbesluit worden ter plaatse van de toekomstige woningen niet overschreden.
- Uit de berekeningsresultaten blijkt dat het maximale geluidniveau ter plaatse van de toekomstige woningen maximaal 70 dB(A) bedraagt in de dagperiode. De maatgevende
- geluidbron betreft het dichtslaan van een portier van een personenauto.
- De grenswaarden voor het maximale geluidniveau wordt in de dagperiode ter plaatse van de toekomstige woningen niet overschreden.
- Een goed woon en leefklimaat is hiermee gewaarborgd voor de drie toekomstige woningen.

4.2.2 Conclusie

Het bepaalde in de Wet geluidhinder en het industrielawaai zijn geen belemmering voor het project.

4.3 Luchtkwaliteit

In de Wet milieubeheer zijn normen voor luchtkwaliteit opgenomen. Deze normen zijn bedoeld om de negatieve effecten op de volksgezondheid, als gevolg van te hoge niveaus van luchtverontreiniging, tegen te gaan. Als maatgevend voor de luchtkwaliteit worden de gehalten fijn stof (PM10) en stikstofdioxide (NO2) gehanteerd.

4.3.1 Toetsing

De bestaande luchtkwaliteit ter plaatse is goed. Een eventuele verslechtering van de luchtkwaliteit komt voor uit de verkeer aantrekkende werking van een functie. Met de nieuwe functie is geen sprake zijn van een grote verkeersaantrekkende werking.
Het project draagt daardoor niet in betekenende mate bij aan de luchtverontreiniging. Hiermee wordt voldaan aan de luchtkwaliteitsnormen zoals gesteld in de Wet milieubeheer.

4.3.2 Conclusie

De normen voor luchtkwaliteit zijn geen belemmering voor dit project.

4.4 Hinder - milieuzonering

Bij het opstellen van een bestemmingsplan dient de aanwezigheid en invloed van bedrijven en bedrijfsmatige activiteiten in de omgeving op kwetsbare functies, zoals woningen, onderzocht te worden. Dit is enerzijds nodig om ter plaatse van kwetsbare functies een goed woon- en leefmilieu te kunnen garanderen. Anderzijds mogen bedrijven niet in een nadelige milieusituatie komen te verkeren als gevolg van de beoogde ontwikkelingen.
Voor het bepalen van de aan te houden afstanden wordt de VNG-uitgave 'Bedrijven en Milieuzonering' uit 2009 gehanteerd. Deze uitgave bevat een lijst, waarin voor een hele reeks van milieubelastende activiteiten (naar SBI-code gerangschikt) richtafstanden zijn gegeven ten opzichte van milieugevoelige functies. De lijst geeft richtafstanden voor de ruimtelijk relevante milieuaspecten geur, stof, geluid en gevaar. De grootste van de vier richtafstanden is bepalend voor de indeling van een milieubelastende activiteit in een milieucategorie en daarmee ook voor de uiteindelijke richtafstand. Indien bekend is welke activiteiten concreet zullen worden uitgeoefend, kan gemotiveerd worden uitgegaan van de daadwerkelijk te verwachten milieubelasting, in plaats van de richtafstanden.

De afstanden worden gemeten tussen enerzijds de grens van de bestemming die de milieubelastende functie(s) toelaat en anderzijds de uiterste situering van de gevel van een milieugevoelige functie die op grond van het bestemmingsplan mogelijk is.

Hoe gevoelig een gebied is voor milieubelastende activiteiten is mede afhankelijk van het omgevingstype. De richtafstanden van de onderstaande richtafstandenlijst gelden ten opzichte van het omgevingstype 'rustige woonwijk' dan wel 'gemengd gebied'. De omgeving van het plangebied kan worden gekarakteriseerd als rustige woonwijk, doordat de directe omgeving vooral uit woonhuizen bestaat en er weinig andere functies in de wijk aanwezig zijn.

Milieu-categorie	Richtafstand tot omgevingstype rustige woonwijk en rustig buitengebied	Richtafstand tot omgevingstype gemengd gebied
1	10 m	0 m
2	30 m	10 m
3.1	50 m	30 m
3.2	100 m	50 m
4.1	200 m	100 m
4.2	300 m	200 m
5.1	500 m	300 m
5.2	700 m	500 m

5.3	1.000 m	700 m
6	1.500 m	1.000 m

Tabel 4.1.: Richtafstanden en omgevings-type

Hiernaast gelden ten aanzien van bedrijven die onder de werkingssfeer van de Wet milieubeheer vallen, deze Wet en haar uitvoeringsbesluiten als toetsingskader voor de toegestane bedrijfshinder.

4.4.1 Onderzoek / beoordeling

Het plan voorziet in de bouw van drie vrijstaande woningen. Aan de oostzijde grenst het plangebied aan het terrein van autobedrijf De Kastanje. Een autobedrijf is in de VNG-brochure omschreven als “handel in auto's en motorfietsen, reparatie- en servicebedrijven” (SBI-2008 451, 452 en 454) en ingeschaald in categorie 2. Daarvoor geldt een richtafstand van 30 m in een rustige woonwijk. De afstand tussen de voorgevel van de nieuw te bouwen woningen en het autobedrijf bedraagt tenminste 10 m. Op dit bedrijf is het Activiteitenbesluit van toepassing.
De nieuw te bouwen woningen zijn gesitueerd aan de achterkant van het garagebedrijf; deze bestaat uit een gesloten stenen wand. Een akoestisch onderzoek is uitgevoerd. De resultaten zijn samengevat in 4.2. De conclusie van dit onderzoek is dat een goed woon en leefklimaat gewaarborgd is voor de drie toekomstige woningen. Gelet op de resultaten van dit onderzoek kan worden afgeweken van de richtafstanden uit de VNG-uitgave 'Bedrijven en Milieuzonering'

4.4.2 Conclusie

De milieuzonering is geen belemmering voor dit project.

4.5 Externe veiligheid

Externe veiligheid gaat over het beheersen van de risico's die ontstaan voor de omgeving bij het gebruik, de opslag en het vervoer van gevaarlijke stoffen, zoals vuurwerk, LPG en munitie. Sinds een aantal jaren is er wetgeving over 'externe veiligheid' om de burger niet onnodig aan te hoge risico's bloot te stellen.
De normen voor externe veiligheid zijn vastgelegd in onder andere het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi), Besluit externe veiligheid transportroutes (BEVT) en het Besluit externe veiligheid buisleidingen (Bevb).
Het externe veiligheidsbeleid heeft vorm gekregen in de risicobenadering. Er wordt getoetst aan twee verschillende normen: het plaatsgebonden risico (PR) en het groepsrisico (GR). Ten aanzien van het plaatsgebonden risico geldt een kans van 10^{-6} als grenswaarde. Dit betekent dat binnen de zogenaamde PR 10^{-6}-contour geen nieuwe kwetsbare objecten mogen worden toegestaan. Voor ontwikkeling van nieuwe beperkt kwetsbare objecten, geldt deze norm als streefwaarde. Het GR drukt de kans per jaar uit dat een groep mensen van minimaal een bepaalde omvang overlijdt als rechtstreeks gevolg van een ongeval met gevaarlijke stoffen. Het onderscheid tussen kwetsbare en beperkt kwetsbare objecten is vastgelegd in het Besluit externe veiligheid inrichtingen.

4.5.1 Toetsing

In het kader van het aspect externe veiligheid is de risicokaart https://www.risicokaart.nl/home van de provincie Gelderland bekeken. Hieruit blijkt dat in en in de directe omgeving van het plangebied geen risicobronnen aanwezig zijn. Vanuit het aspect externe veiligheid bestaan daarom geen belemmeringen voor de uitvoering van het plan.

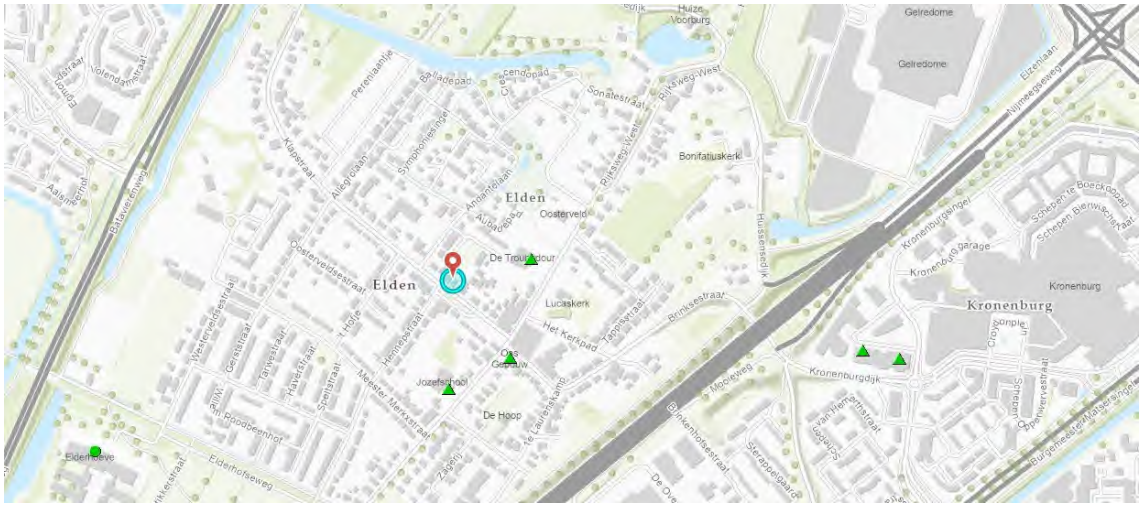

Figuur 4.2: uitsnede risicokaart

4.5.2 Conclusie

Het aspect externe veiligheid is geen belemmering voor dit project.

4.6 Ecologie en groen

Bij ruimtelijke ontwikkelingen moet rekening gehouden worden met de natuurwaarden van de omgeving en met beschermde plant- en diersoorten. Bij de bescherming van gebieden gaat het om op Europees niveau aangewezen Natura 2000-gebieden. Verder worden in de provinciale verordening gebieden beschermd die van belang zijn voor het Natuurnetwerk Nederland (NNN, voorheen de Ecologische Hoofdstructuur). De bescherming van gebieden en soorten is geregeld in de Wet natuurbescherming. Voorts wordt door de gemeente gevraagd om een groenbalans.

4.6.1 Toetsing ecologie

Een verkennend onderzoek naar de aanwezigheid van vaste rust- en verblijfplaatsen van beschermde flora en fauna heeft plaatsgevonden.

De onderzoeksresultaten inzake de effecten op Natura2000-gebieden zijn als volgt. Door de aard van de ontwikkeling en de afstand en inrichting van het tussenliggende gebied, is het optreden van externe storingsfactoren door de grondgebonden activiteiten, op het dichtstbijzijnde Natura 2000 gebied uit te sluiten. Het dichtstbijzijnde Natura 2000 gebied genaamd 'Veluwe' ligt op een afstand van +- 3.23 km noordelijk van het plangebied.

De onderzoeksresultaten inzake beschermde planten- en diersoorten zijn als volgt. Op basis van de informatie die uit de quickscan flora en fauna naar voren is gekomen, is er geen aanleiding om een aanvullend flora- of faunaonderzoek uit te voeren. Er kan op dit moment zonder voorziene problemen begonnen worden met het bouwrijp maken van de kavel (buiten het broedseizoen) en de bouw van de woningen. Tijdens de werkzaamheden blijft te allen tijde de zorgplicht van kracht en bij een veranderende situatie dient te allen tijde een ecoloog ingeschakeld te worden. Deze zorgplicht wordt in acht genomen.

4.6.2 Stikstof

De stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden vanwege de gebruiksfase is berekend. Hierbij zijn de oude en de nieuwe situatie ingevoerd. De conclusie luidt als volgt. Vanwege de ontwikkeling binnen het plangebied ontstaan er geen strijdigheden ontstaan met de instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000-gebied. Er vindt geen stikstofdepositie plaats op stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden.

Na de terinzagelegging van het ontwerpbestemmingsplan heeft de Raad van State de bouwvrijstelling onwettelijk verklaard. In het rapport is de bouwfase niet berekend. Op basis van de afstand tot het

dichstbijzijde Natura 2000-gebied (minimaal 3 km) en de hoeveelheid woningen kan op basis van ervaringscijfers worden geconcludeerd dat deze ontwikkeling ook in de bouwfase geen sprake negatieve significante effecten op Natura 2000-gebieden zal hebben.

4.6.3 Natuurinclusief bouwen

Op 11 mei 2021 is de Beleidsregel natuurinclusief bouwen door het college vastgesteld. De natuur krijgt hiermee een volwaardige plek in bouwprojecten. Elk project(gebied) kan een bijdrage leveren aan een gezond functionerend stedelijk ecosysteem. Dit 'Puntensysteem Natuurinclusief Bouwen in Arnhem' (en het bijbehorende Invulformulier en de Maatregelencatalogus) wordt ingezet als middel om dat te bereiken.

De eerste bouwsteen van natuurinclusief bouwen is natuur in het gebouw: het inbouwen van verblijfsplaatsen in woningen, bijvoorbeeld via neststenen. Dit is noodzakelijk voor diersoorten die voor hun broedgelegenheid van gebouwen afhankelijk zijn, zoals huismussen, gierzwaluwen en vleermuizen. De tweede bouwsteen is natuur aan, op en om de woning: groene daken en gevels en natuurlijke tuinen met egeldoorgangetjes en groene erfafscheidingen. De derde bouwsteen is natuur in de buurt: het toepassen van meer groen en blauw in de directe woonomgeving en het aanleggen van groene en blauwe verbindingen met andere delen van de stad of het buitengebied, zoals via hagen, bomen of natuurvriendelijke oevers. Alle drie de bouwstenen vergroten de biodiversiteit, leefbaarheid en natuurbeleving; de laatste twee bouwstenen vergroten ook de klimaatbestendigheid van het gebied.

In de quick-scan flora en fauna is hierover het volgende aangegeven. “Er zijn altijd mogelijkheden om (nieuwe)soorten een kans te geven zich te vestigen of in stand te houden in het gebied door kleine aanpassingen. Een mogelijkheid is het ophangen van nestkasten voor bijvoorbeeld gierzwaluwen, huismussen en mezen. Het is ook mogelijk nestkasten voor gierzwaluwen, huismussen en vleermuizen in te metselen in de spouw. Dit heeft geen negatief effect op de isolatiewaarde maar wel een positief effect op de aanwezige soorten in de omgeving.

Om vleermuizen een mogelijkheid te bieden zich te vestigen/ in stand te houden in het gebied kunnen vleermuiskasten opgehangen worden tegen de westgevel van de nieuwe woningen, of er kunnen speciale 'vleermuispannen' aangebracht worden.”

Het aanbrengen van mogelijkheden om vleermuizen toe te laten in de spouw en vogels onder dakpannen is niet wenselijk. Aan de achterzijde en zijkant (aan de zijde van de Klapstraat) komt een groene erfafscheiding die bestemd is als Groen. De planregels verplichten dat deze erfafscheiding aan zijde een groenblijvende beplanting krijgt én houdt. Deze maatregel wordt meegenomen in het puntensysteem voor de berekening van natuurinclusief bouwen.

In de regels van het plan is bouwen conform deze beleidsregel verplicht gesteld. Het plan voldoet aan dit beleid

4.6.4 Toetsing groenbalans

In de huidige situatie bevinden er zich op het terrein geen bomen. In de nieuwe situatie is het grootste deel van de gronden bestemd als Wonen. De voortuinen en de zijtuin die grenzen aan het Aubadepad zijn bestemd als Tuin. Een strook met een breedte van 2 m langs de zuid-, west en noordzijde langs de perceelsgrens is bestemd als Groen. Een klein gedeelte is bestemd als Verkeer - Verblijf. Een suggestie voor de situering van enkele bomen is ingetekend op de kavelkaart (figuur 3.5). Afhankelijk van de inrichtingsplannen van de te realiseren individuele woningen is er in de bijbehorende tuinen ruimte voor aanplant van diverse bomen en andere beplanting.

4.6.5 Conclusie

De aspecten ecologie en groen zijn geen belemmering voor dit project.

4.7 Water

4.7.1 Toetsing: toename verharding

Door dit plan neemt de verharde oppervlakte toe. Dit leidt tot een versnelde afvoer van hemelwater. Het is nodig om deze versnelde afvoer te compenseren om de waterberging in een gebied in stand te houden.

De projectlocatie ligt in stedelijk gebied. Er geldt een compensatieplicht voor het verlies aan waterberging. Er geldt een eenmalige vrijstelling van de compensatieplicht bij een toename in verharding van minder dan 500 m² in stedelijk gebied. De verharding in de oude en nieuwe situatie wordt in tabel 4.1. weergegeven.

	Verharding	onverhard	
bebouwd	306		
tuin/erf 50%	370,5	370,5	
berm		36	
straat	202		
totaal	878,5	406,5	
plangebied			1285

Figuur 4.1: bestaande verharde oppervlakte

Uit voorgaande tabel blijkt dat er een netto toename van 878,5 m^2 aan verharde oppervlakte is. Gelet op het voorgaande kan geconcludeerd worden dat er meer dan 500 m^2 onverharde grond wordt verhard.

Het uitgangspunt is dat initiatiefnemer voor een eenmalige vrijstelling van de compensatieplicht in aanmerking komt. Hierover dient overlegd te worden met het Waterschap. Verwezen wordt naar de digitale watertoets.

Er dient in ieder geval 378,5 m^2 gecompenseerd te worden voor het verlies aan waterberging. In het plangebied is hiervoor ruimte aanwezig op eigen terrein. Er dient 6,64 m^3 per 100 m^2 verharding gecompenseerd te worden. Dit betekent dat er een waterberging gerealiseerd en in stand gehouden moet worden van 25 m^3. Dit wordt gerealiseerd door middel van (grint)bakken.
Op de kavelkaart en de verbeelding is een groenzone aangegeven van 2 m breed, aan de zuid- west- en noordzijde van het plangebied. De hemelwaterafvoeren zullen naar deze groenstrook geleid worden en hier zullen grint)bakken worden aangelegd. De groenstrook kan zo nodig circa 5 cm onder het maaiveld niveau worden ingericht. Voorts worden onder de toegangsweg 2 infiltratiekratten aangebracht met een inhoud van 2 m^3, zodat het hemelwater in de bodem kan. Via een drain wordt het water van de parkeerweg naar deze twee kratten geleid.

In het bestemmingsplan zijn regels opgenomen om de benodigde waterberging op het eigen terrein aan te leggen en in stand te houden.

4.7.2 Conclusie

Het aspect water is geen belemmering voor dit project.

4.8 Bodem

De bodemkwaliteit dient geschikt te zijn is voor het nieuwe gebruik. De bodem kan door eerdere (bedrijfs)activiteiten verontreinigd zijn. Voor de ruimtelijke procedure is het van het belang dat verdachte locaties worden gesignaleerd.

4.8.1 Toetsing

Aveco de Bondt heeft een notitie opgesteld ten behoeve van de bodemparagraaf in de toelichting van het bestemmingsplan. De beoordeling van de bodemkwaliteit in relatie tot de herziening van dit bestemmingsplan is als volgt.

Uit de beschikbare bodeminformatie en eerder uitgevoerd vooronderzoek (conform NEN5725) op aangrenzende percelen blijkt dat ter plaatse van het plangebied geen verdachte activiteiten hebben plaatsgevonden. Vanuit de gebruikshistorie is dus niet te verwachten dat de bodem binnen het plangebied verontreinigd is. Overeenkomstig de bodemfunctie- en kwaliteitskaart kan dus veronderstelt worden dat de bodemkwaliteit voldoende is voor de functie wonen.

Op het naastgelegen perceel (AB 1087) hebben echter wel verdachte activiteiten plaatsgevonden die aanleiding geven dat de bodem op die locatie is verontreinigd. De bodemkwaliteit op deze locatie is niet bekend. Mogelijk dat de bodemkwaliteit binnen het plangebied negatief is beïnvloed door de verdachte activiteiten op het naastgelegen perceel. Van een spoedeisende locatie is op basis van de beschikbare informatie geen sprake.

De bestemming binnen het plangebied is overigens volgens het geldende bestemmingsplan reeds als 'wonen' bestemd. De enkelbestemming 'wonen' blijft grotendeels ongewijzigd van kracht binnen het plangebied. Middels de beoogde bestemmingsplanwijziging worden de bouwmogelijkheden binnen het plangebied gewijzigd, zodat de realisatie van 3 woningen mogelijk is. Langs het naastgelegen perceel (AB 1087) wordt de bestemming 'wonen' gewijzigd in 'verkeer – verblijfsgebied'. Dit is qua gebruik een minder gevoelige functie in relatie tot de aanwezige bodemkwaliteit. Eventuele negatieve beïnvloeding van de bodemkwaliteit als gevolg van de verdachte activiteiten op het naastgelegen perceel (AB 1087) betreft dus niet de gronden waarop de functie 'wonen' is voorzien.

Het aspect bodem vormt geen belemmering om het bestemmingsplan vast te stellen. De bodemkwaliteit is naar verwachting geschikt voor het beoogd gebruik. Ten behoeve van het verkrijgen van een omgevingsvergunning bouwen zal nog wél een verkennend bodemonderzoek conform de NEN5740 moeten worden uitgevoerd, daarbij kan in het bijzonder aandacht worden besteed aan de eventuele beïnvloeding van de bodemkwaliteit door verdachte activiteiten op het naastgelegen perceel (AB 1087).

4.8.2 Conclusie

De bodemkwaliteit is geen belemmering voor dit project.

4.9 Cultuurhistorie

Voor onderhavig plan is de gemeentelijke cultuurhistorische kaart geraadpleegd. Hierop is de Klapstraat voorzien van de aanduiding “weg”. Door onderhavig plan worden de waarden van de Klapstraat niet aangetast. De Klapstraat ligt op een oude Rijnoever met onder andere bewoning uit de Romeinse tijd. Daarnaast gaat de historie van de straat terug op het middeleeuwse Elden, toen er al sprake was van hieraan liggende (verspreide) bebouwing. De oudste vermelding van Elden dateert uit 855, daar waar een Eldense kerk in 1342 wordt vermeld.

4.9.1 Molenbiotoop

Op een afstand van ca 260 meter tot de dichtstbijzijnde geprojecteerde woning bevindt zich een molen. Het gaat om een beltmolen, een molen die op een aarden wal staat van ca 2,50 m hoog. Tussen de molen en het plangebied mag bebouwing worden opgericht met een hoogte van 7 tot 10 m. De maximale bouwhoogte in het plangebied bedraagt 7,50 m.

Uitsnede kaart cultuurhistorische hoofdstructuur Arnhem
Bron: gemeente Arnhem

Omdat de vrije windvang en het zicht op de molen al zijn beperkt vanwege aanwezige bebouwing of beplanting en de windvang en het zicht op de molen niet verder worden beperkt vanwege de beplanting, is het niet aannemelijk dat de molenbiotoop door de uitvoering van het plan wordt geschaad.

Gelet op het voorgaande worden er geen cultuurhistorische waarden door de uitvoering van het plan aangetast. Nader onderzoek is daarom niet noodzakelijk.

4.10 Archeologie

Met betrekking tot archeologie is per 1 juli 2016 de Erfgoedwet van toepassing. De Omgevingswet (nog niet van kracht) vervangt de Monumentenwet voor het deel dat betrekking heeft op de besluitvorming in de fysieke leefomgeving. Dit geldt ook voor de verordeningen, bestemmingsplannen, vergunningen en ontheffingen op het gebied van archeologie. Tot het van kracht worden van de Omgevingswet zijn deze artikelen te vinden in het Overgangsrecht in de Erfgoedwet. Hier blijven ze ongewijzigd van toepassing, zolang de Omgevingswet nog niet van kracht is. In de wet zijn archeologische resten beschermd. Wanneer de bodem wordt verstoord moeten archeologische resten intact blijven. Als dit niet mogelijk is, is opgraving een optie.

4.10.1 Archeologie toetsing

Op het perceel rusten de dubbelbestemmingen “Waarde – Archeologie (archeologisch waardevol gebied)” en “Waarde – Archeologie (hoge verwachting). Verwezen wordt naar figuur 1.2; een korte omschrijving van deze bestemmingen is opgenomen in 1.3 In de bestemming Waarde – archeologisch waardevol gebied geldt bij bouwwerken een vrijstelling voor 50 m^2, maar het gemeentelijk beleid gaat uit van 30 m^2.

De beide archeologische bestemmingen worden overgenomen in onderhavig bestemmingsplan en blijven van kracht. Bij het aanvragen van een omgevingsvergunning, het vergunningsvrij bouwen en het uitvoeren van werken dient voldaan te worden aan het bepaalde in deze bestemmingen. Gelet daarop is het archeologisch belang voldoende beschermd. Initiatiefnemer zal zich houden aan het bepaalde in de dubbelbestemming waarde-archeologie. Daarbij wordt het volgende opgemerkt. Wanneer de bodem verstoord wordt, moeten behoudenswaardige archeologische resten intact blijven. De beoordeling of resten al-dan-niet behoudenswaardig zijn, volgt uit archeologisch vooronderzoek. Is het intact blijven geen mogelijkheid, dan is opgraven een optie.

4.11 Stadsklimaat

4.11.1 Toetsing klimaatadaptatie

Op de hittekaart uit de door de raad vastgestelde Strategie Klimaatadaptatie is ter plaatse van het plangebied “behoud van de bestaande situatie” aangegeven. Dat betekent dat door ontwikkelingen de opwarming in het gebied niet mag toenemen. Bij de toets moet een onderscheid worden gemaakt tussen de juridische situatie en de feitelijke situatie.

Bij de beoordeling van een nieuw bestemmingsplan wordt een vergelijking gemaakt met het geldende bestemmingsplan. De bebouwings- en gebruiksmogelijkheden van het geldende bestemmingsplan wordt vergeleken met het nieuwe bestemmingsplan. In het geldende bestemmingsplan Elden 2012 heeft het perceel een woonbestemming, zone bijgebouwen. Deze bestemming maakt een achtertuin mogelijk die volgens het bestemmingsplan geheel kan worden verhard. In het nieuwe bestemmingsplan heeft een deel van de gronden een tuin bestemming. Hiermee is er juridisch geen afname van groen.

In de feitelijk situatie zal de verharding toenemen. Door verdamping en schaduw koelt groen de omgeving. Dit kan worden bevorderd door het toepassen van bijvoorbeeld 'groene' daken/gevelbekleding en opgaande beplanting: straat- en tuinbomen. De aanleg van groen levert tevens een grote bijdrage aan de opvang van fijnstof en daarmee aan de luchtkwaliteit. In de regels van het bestemmingsplan zijn diverse regels opgenomen die zorgen dat de opwarming wordt beperkt. Het gaat om

- de voortuinen zijn als tuin bestamd en aan de achterzijde is een deel van de achtertuin bestemd als groen. Deze gronden moeten groen worden ingericht.
- de aanleg van drie bomen is verplicht middels een voorwaardelijke verplichting;
- op aan- en bijgebouwen moet verplicht een groen dak worden gerealiseerd.

Ook de materiaalkeuze heeft invloed op de mate waarin warmte wordt opgenomen. Stenige materialen, zeker als ze ook donkere kleuren hebben, bepalen hoeveel warmte wordt opgenomen en 's nachts weer wordt afgeven. Deze onderdelen gaan over het aangezicht van de woningen en kunnen niet in een bestemmingsplan worden geregeld.

4.12 Bezonning

De situering van het bouwvlak en de maximum bouwhoogte zijn zodanig dat dit geen onevenredige aantasting van de bezonningssituatie ter plaatse van de belendende percelen met meebrengt.

4.13 Explosieven

Arnhem heeft explosievenbeleid vastgesteld. De meest recente versie dateert uit 2016. De handleiding “Omgaan met conventionele explosieven uit de 2^{e} WO binnen de gemeente Arnhem” beschrijft hoe wordt omgegaan met de mogelijke aanwezigheid van conventionele explosieven (CE) tijdens grondroerende werkzaamheden.

Arnhem is in “kans van aantreffen” - gebieden verdeeld. Het gaat om een hoge, verhoogde, verlaagde of lage “kans van aantreffen” - gebied. Op basis van deze gebiedsindeling kan vervolgens worden aangegeven of er extra maatregelen moeten worden getroffen.

In het plangebied is er een verhoogde kans van aantreffen CE aanwezig. Op de explosievenkaart is de locatie voor de nieuwbouw aangemerkt als verhoogde kans op aantreffen van explosieven. KWP (de aannemer van De Tuin van Elden) heeft voor dit gebied een projectplan explosievenonderzoek opgesteld. Verdere informatie over detectie rapport “Niet-gesprongen explosieven“ en eventuele vrijgave van het plangebied heeft de gemeente Arnhem niet ontvangen. Deze informatie is bij KWP opgevraagd, maar niet in hun dossier niet teruggevonden.

Binnen het plangebied gaat het om naoorlogs ongeroerde grond binnen het stedelijk gebied waar

oorlogshandelingen hebben plaatsgevonden. Binnen deze gebieden hebben vooral vóór de 2e WO grootschalige grondroerende werkzaamheden plaatsgevonden. Dit betekent dat er een verhoogde kans van aantreffen van CE uit de 2e WO binnen deze gebieden is. Het gebied wordt vervolgens behandeld als een “hoge kans van aantreffen CE” gebied.

Een uitzondering hierop zijn de grondroerende werkzaamheden waarbij het grondverzet gering is waardoor de kans op CE ook klein is. Voorbeelden hiervan zijn boringen ten behoeve van bodemonderzoeken of het grondverzet voor het plaatsen van bijvoorbeeld een bushokje. Over het algemeen gaat het hierbij om werkzaamheden waarbij minder dan 100 m^3 grond wordt verzet (kleinschalige projecten). In dit geval worden er geen extra maatregelen getroffen maar wordt het protocol “Toevalstreffer CE uit de 2e WO” gevolgd.

Wordt er meer dan 100 m^3 grond verzet dan is het afhankelijk van de mogelijkheden en/of het project of er extra maatregelen moeten worden getroffen. Dit betekent dat het binnen het gebied “Verhoogde kans van aantreffen CE” vooral gaat om maatwerk. Per project wordt zo bekeken of er en zo ja welke maatregelen er moeten worden getroffen.

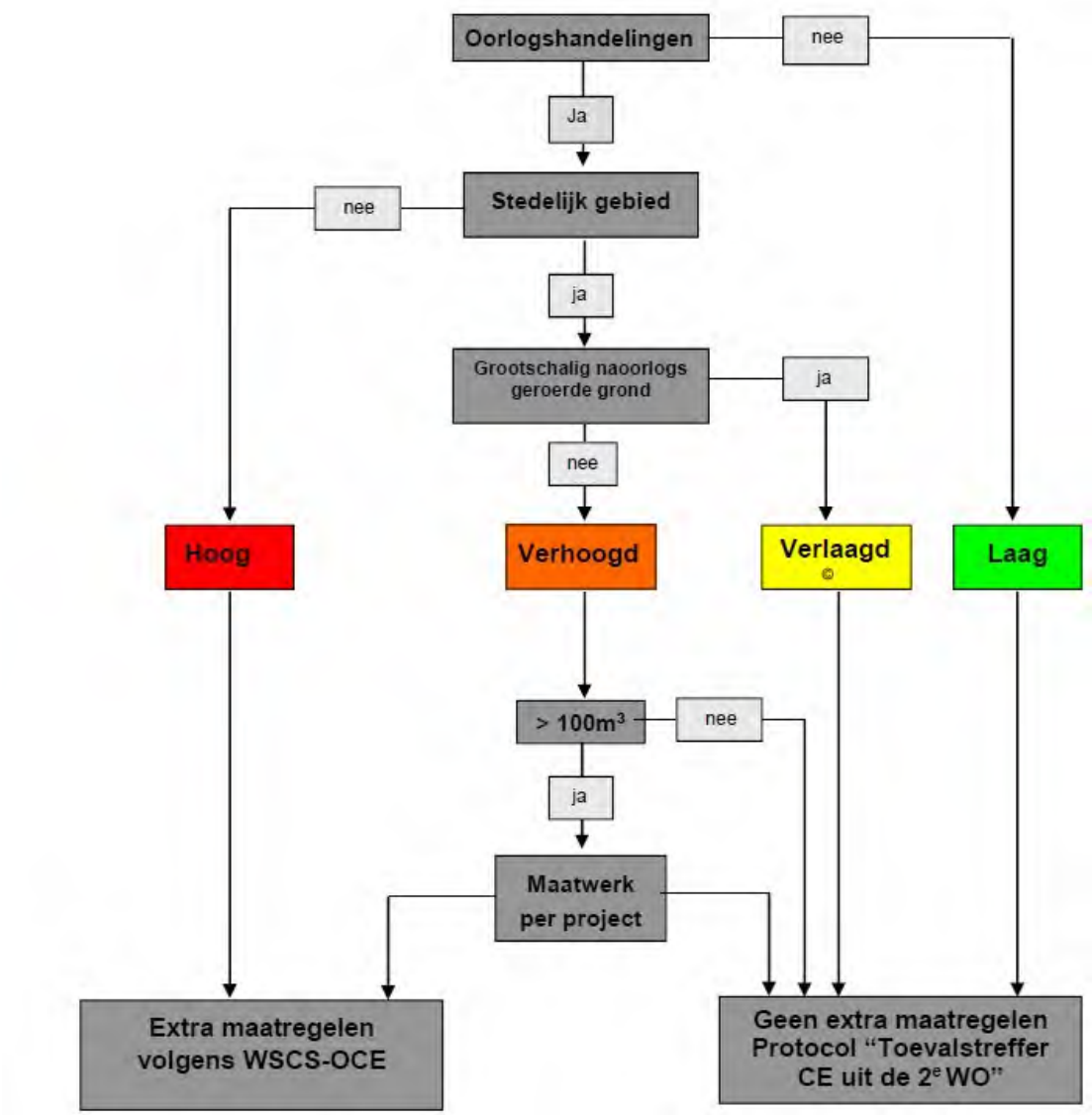

Figuur 4.4: uitsnede beslisboom risico op aantreffen explosieven. Bron: handleiding omgaan met conventionele explosieven Arnhem.

De gemeente Arnhem heeft ook een standaardprotocol voor het aantreffen van explosieven:

- Er wordt een verdacht object gevonden. Kom hier niet aan!
- Stop de werkzaamheden bij het verdachte object.
- Is het een noodsituatie? Bel 112!
- Bij overige situaties neemt de aannemer contact op met de politie via 0900-8844. Vraag naar de Teamleider Explosieven Veiligheid (TEV). De aannemer stelt ook de toezichthouder van de gemeente Arnhem op de hoogte. Dit is Rob Reinderhoff, bereikbaar via 06-21538365 of Bernard Hospers, bereikbaar via 06-21538364.
- De aannemer houdt het verdachte object in de gaten tot de politie of toezichthouder op locatie is. Houd de locatie vrij van toeschouwers en omwonenden.
- De toezichthouder beoordeelt de situatie en stelt de projectgroep Conventioneel Explosief (CE) op de hoogte.
- De politie schakelt zo nodig de Explosieven Opsporingsdienst Defensie (EODD) in om het object nader te onderzoeken en te verwijderen.
- Op aanwijzen van de EODD of politie kan daarna het werk worden hervat.

4.13.1 Onderzoek ontplofbare oorlogsrestenArnhem Klapstraat

Bodac heeft onderzoek uitgevoerd naar ontplofbare oorlogsresten aan de Klapstraat. Uit dit onderzoek kwam dat er geen verdachte objecten zijn waargenomen. In onderstaande afbeelding staat het gebied wat door de Bodac vrijgegeven is tot 2,50 m onder het maaiveld.

Figuur 4.5: uitsnede revisietekening BODAC

Het advies van Bodac B.V. luidt dat binnen de in de revisietekening vrijgegeven dimensies grondroerende werkzaamheden zonder aanvullende maatregelen, in relatie tot ontplofbare oorlogsresten, kunnen worden uitgevoerd. Wanneer werkzaamheden buiten de door Bodac B.V. onderzocht en vrijgegeven gebieden gaan plaatsvinden is aanvullend onderzoek noodzakelijk.

Hoofdstuk 5 Planbeschrijving

5.1 Inleiding

Een bestemmingsplan bestaat uit een verbeelding, regels en een toelichting. Het juridisch bindende deel zijn de verbeelding en de regels.

5.2 Opzet van de regels

De regels zijn onderverdeeld in vier hoofdstukken:
- Inleidende regels (begripsbepalingen en wijze van meten);
- Bestemmingsregels;
- Algemene regels (o.a. ontheffingen);
- Overgangs- en slotregels.

5.2.1 Inleidende regels

Hoofdstuk 1 bevat de inleidende regels. Deze regels gelden voor het gehele plangebied en bevatten:

Artikel 1 Begrippen

In dit artikel zijn definities van de in de regels gebruikte begrippen opgenomen, voor een eenduidige interpretatie van deze begrippen.

Artikel 2 Wijze van meten

Dit artikel geeft onder meer bepalingen waar mag worden gebouwd en hoe voorkomende eisen betreffende de maatvoering begrepen moeten worden. Op de verbeelding zijn bouwhoogten aangegeven. Deze wordt gemeten vanaf peil tot het hoogste punt (exclusief elementen zoals een schoorsteen, liftopbouw en dergelijke).

5.2.2 Bestemmingsregels

Hoofdstuk 2 van de regels bevat de juridische vertaling van de verschillende bestemmingen die voorkomen in het plangebied. Voor ieder gebied op de plankaart is de bestemming aangegeven.
Deze bestemmingen zijn in de regels onderverdeeld in o.a.:
- Bestemmingsomschrijving: omschrijving van de activiteiten die zijn toegestaan (wonen, bedrijvigheid etc.);
- Bouwregels: eisen waaraan de bebouwing moet voldoen (bebouwingshoogte, bebouwingspercentage etc.);
- Ontheffing van de gebruiks- en bouwregels: onder welke voorwaarde mag afgeweken worden van de aangegeven bestemmingen en bouwregels
- Verboden gebruik: welke vormen van gebruik zijn uitgesloten.

De bestemmingsregels bevatten de volgende bestemmingen:

Artikel 3 Groen

Deze bestemming is toegekend aan de gronden waarop een waterberging/wadi gerealiseerd moet worden en een natuurlijke erfafscheiding.

Artikel 4 Tuin

Deze bestemming is toegekend aan de gronden voor de voorgevel, en aan de zijtuin langs het Aubadepad.

Artikel 5 Verkeer - Verblijfsgebied

In dit artikel wordt aangegeven waar de gronden met deze bestemming voor bestemd zijn (5.1) en de bouwregels ter plaatse van deze bestemming (5.2).

Artikel 6 Wonen

In dit artikel wordt aangegeven waar de gronden met deze bestemming voor bestemd zijn (6.1), de bouwregels ter plaatse van deze bestemming (6.2) en de specifieke gebruiksregels voor deze bestemming (6.4). Ook hier kan een waterberging gerealiseerd worden.

Artikel 7 Waarde - Archeologie (archeologisch waardevol gebied)
In dit artikel wordt aangegeven waar de gronden met deze bestemming voor bestemd zijn (7.1), de bouwregels ter plaatse van deze bestemming (7.2), de afwijkingsmogelijkheden voor deze bouwregels (7.3) en de regels rondom het verlenen van een omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen gebouw zijnde en werkzaamheden (7.4). Artikel 7.4.1 benoemt welke werkzaamheden verboden zijn zonder omgevingsvergunning uit te voeren, artikel 7.4.2 benoemt de voorwaarde waaronder de verboden werkzaamheden met een omgevingsvergunning toelaatbaar zijn en artikel 7.4.3 gaat in op de uitzonderingen.

Artikel 8 Waarde - Archeologie (hoge verwachting)
In dit artikel wordt aangegeven waar de gronden met deze bestemming voor bestemd zijn (8.1), de bouwregels ter plaatse van deze bestemming (8.2), de afwijkingsmogelijkheden voor deze bouwregels (8.3) en de regels rondom het verlenen van een omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen gebouw zijnde en werkzaamheden (8.4). Artikel 8.4.1 benoemt welke werkzaamheden verboden zijn zonder omgevingsvergunning uit te voeren, artikel 8.4.2 benoemt de voorwaarde waaronder de verboden werkzaamheden met een omgevingsvergunning toelaatbaar zijn en artikel 8.4.3 gaat in op de uitzonderingen.

5.2.3 Algemene regels

Hoofdstuk 3 bevat de algemene regels. Deze regels gelden voor het gehele plangebied. Dit hoofdstuk is opgebouwd uit:

Artikel 9 Anti-dubbeltelregel: Deze regel bepaalt dat er niet twee keer voor eenzelfde locatie een bouwplan kan worden ingediend

Artikel 10 Algemene bouwregels: Hierin zijn de algemene bouwregels opgenomen zoals de verplichting tot het bouwen binnen het bouwvlak en de uitleg van het bebouwingspercentage.

Artikel 11 Algemene gebruiksregels: In dit artikel zijn de algemene gebruiksregels opgenomen. Hierin is aangegeven welke functies in ieder geval in strijd zijn met het bestemmingsplan.

Artikel 12 Algemene aanduidingsregels: Het gehele plangebied is - bij wijze van gebiedsaanduiding - aangeduid voor de bescherming en behoud van de vrije windvang van en het zicht op de molen en van zijn waarde als landschapselement. Op deze gronden mag enkel worden gebouwd indien is aangetoond dat de waarden van de molen niet onevenredig worden geschaad.

Artikel 13 Algemene afwijkingsregels: In dit artikel worden de voorwaarden beschreven waaronder burgemeester en wethouders met een omgevingsvergunning kunnen afwijken van het bestemmingsplan. Deze afwijkingen gelden voor het hele plangebied. De afwijkingen die uitsluitend gelden voor een bepaalde bestemming zijn in het betreffende artikel van die bestemming opgenomen.

Artikel 14 Overige regels: dit artikel gaat in op de overige regels die ter plaatse van dit bestemmingsplan gelden. Hierin zijn ook de regels overgenomen die toezien op de Woningsplitsing en verkamering en Parkeren. Verder zijn hier specifieke bouwregels ten aanzien van waterberging opgenomen.

5.2.4 Overgangs- en slotregels

In de overgangsbepalingen is aangegeven wat de juridische consequenties zijn van bestaande situaties die in strijd zijn met dit bestemmingsplan.

De ontwikkeling betreft een particulier initiatief. De particulier draagt de kosten voor het project. Hiervoor zijn voldoende financiële middelen beschikbaar.

5.3 Exploitatie

Voor dit plan moet de gemeente in beginsel een exploitatieplan vaststellen. Van deze verplichting kan worden afgezien als het kostenverhaal anderszins verzekerd is, of als er door de gemeente geen kosten gemaakt worden. Voorafgaand aan de vaststelling van het bestemmingsplan moet duidelijk zijn op welke wijze eventuele kosten zullen worden verhaald. Hiervoor zal een anterieure overeenkomst worden afgesloten.

Voor eventuele planschade zal een planschade verhaalsovereenkomst worden afgesloten. Een anterieure overeenkomst is afgesloten.

Hoofdstuk 6 Procedure

6.1 Maatschappelijke uitvoerbaarheid

In 2019/2020 zijn de aanwonenden van de Klapstraat en de Andantelaan geïnformeerd in het plaatselijk café “'t Pleyn” en later per brief. In 2020 zijn de bewoners van de nieuwe woningen aan het Aubadepad 10 tot 24 schriftelijk geïnformeerd.

In 2020 is er voor de toekomstige inrichting van het plangebied een ontwerpschets gemaakt. De direct omwonenden (aan de Andantelaan en het Aubadepad) zijn in de gelegenheid gesteld om hierop te reageren.

Gebleken is dat men van mening was dat vier woningen te veel bebouwing en te weinig groen (openbaar en tuinen) tot gevolg had. Het plan met maximaal drie woningen met de tuinen aan de west- en zuidkant gelegen heeft wel draagvlak. Voorts is gebleken dat er geen draagvlak was voor de bouw van 2 x een volle verdiepingenbouw en daarboven op een zolderetage. De bouwhoogte wordt bepalend gevonden. Daarbij is er een voorkeur uitgesproken voor gelijkvloerse woningen (bungalow) of met een bovenverdieping (semi-bungalow), waarvan de daklijn begint bij de verdiepingsvloer.

Het concept–inrichtingsplan is naar aanleiding van dit overleg aangepast. Het aantal woningen teruggebracht van vier naar drie en de hoofdgebouwen zullen vrijstaand zijn. De maximale goot- en bouwhoogte van de woningen is verlaagd naar 4,00 resp. 7,50 m, waardoor er geen drie volledige verdiepingen zullen komen.

Op 2 januari 2021 is door initiatiefnemer een brief gestuurd met een aangepaste ontwerpschets.

Op 10 januari 2021 heeft het Dorpsplatform Elden (DPE) schriftelijk aangegeven dat het plan om drie woningen te bouwen op eerder genoemd kavel past binnen de kaders gesteld door de Dorpsvisie. Aangegeven is dat door de hierboven beschreven aanpassingen de invloed op de historische Klapstraat minimaal zal zijn. De conclusie is dat het Dorpsplatform in kan stemmen met het nu voorliggende plan. Ook de garagehouder is geïnformeerd over de plannen. Er is niet gebleken van bezwaren.

6.2 Vooroverleg

Over dit plan is vooroverleg gevoerd met het Waterschap Rivierenland. Zij hadden konden instemen met het bestemmingsplan.

6.3 Terinzagelegging ontwerpbestemmingsplan

Het ontwerp bestemmingsplan wordt gedurende zes weken tervisiegelegd. Een ieder is in de gelegenheid een zienswijze kenbaar te maken. De resultaten worden verwerkt in dit bestemmingsplan.

Regels

Hoofdstuk 1 Inleidende regels

Artikel 1 Begrippen

1.1 plan
Het bestemmingsplan Chw Klapstraat achter nummer 20C, 22 en 24 met identificatienummer NL.IMRO.0202.1012- 0301 van de gemeente Arnhem

1.2 bestemmingsplan
De geometrisch bepaalde planobjecten met de bijbehorende regels;

1.3 aanduiding
Een geometrisch bepaald vlak of figuur, waarmee gronden zijn aangeduid, waar ingevolge de regels regels worden gesteld ten aanzien van het gebruik of het bebouwen van deze gronden.

1.4 aanduidingsgrens
De grens van een aanduiding indien het een vlak betreft.

1.5 aan- of uitbouw
een bouwwerk verbonden met een hoofdgebouw dat bouwkundig ondergeschikt is aan het hoofdgebouw en in functioneel opzicht onderdeel uitmaakt van het hoofdgebouw.

1.6 bebouwing
Eén of meer gebouwen of bouwwerken geen gebouwen zijnde.

1.7 bebouwingspercentage
Een op de verbeelding of in de regels aangegeven percentage dat de grootte van een gedeelte van een bestemmingsvlak of gedeelte van een bouwvlak aangeeft dat ten hoogste mag worden bebouwd.

1.8 bed and breakfast
Overnachtingsaccommodatie gericht op het bieden van de mogelijkheid tot een kortdurend verblijf met het serveren van een ontbijt in een zelfstandige woning, gedreven door de bewoner van die woning.

1.9 bedrijf
Een onderneming of gedeelte van een onderneming, die een organisatorisch zelfstandige eenheid vormt en is gericht op de productie of de afzet van goederen of de verlening van diensten, hieronder begrepen ondernemingen of gedeelten van ondernemingen, die door of vanwege de overheid worden geleid.

1.10 beleidsregels Natuurinclusief Bouwen
Onder de Beleidsregels Natuurinclusief Bouwen wordt verstaan: de 'Beleidsregels Natuurinclusief Bouwen', dan wel zoals deze regels komen te luiden na wijziging van deze regels.

1.11 beleidsregels Parkeren van de gemeente Arnhem
Onder de beleidsregels Parkeren van de gemeente Arnhem wordt verstaan: de 'Beleidsregels voor toepassing van artikel 2.5.30 van de Bouwverordening gemeente Arnhem 2003', dan wel zoals deze regels komen te luiden na wijziging van deze regels;

1.12 beroep aan huis
Een (para)medisch, juridisch, administratief, therapeutisch, verzorgend, ontwerptechnisch, kunstzinnig of daarmee gelijk te stellen beroep of bedrijf dat in een zelfstandige woning wordt uitgeoefend.

1.13 bestaande situatie
a. bij bouwwerken: legale bouwwerken die aanwezig of in uitvoering zijn op het tijdstip van de ter visie legging van het ontwerp van het bestemmingsplan en bouwwerken die mogen worden gebouwd krachtens een vergunning;
b. bij gebruik: legaal gebruik van grond en opstallen zoals aanwezig tijdens de inwerkingtreding van het bestemmingsplan dat na de inwerkingtreding van het plan niet langer onderbroken is dan een jaar.

1.14 bestemmingsgrens
De grens van een bestemmingsvlak.

1.15 bestemmingsvlak
Een geometrisch bepaald vlak met eenzelfde bestemming.

1.16 bijbehorend bouwwerk
Uitbreiding van een hoofdgebouw dan wel functioneel met een zich op hetzelfde perceel bevindend hoofdgebouw verbonden, daar al dan niet tegen aan gebouwd en met de aarde verbonden bouwwerk met een dak.

1.17 bijgebouw
Een zelfstandig bouwwerk dat niet in directe verbinding staat met het hoofdgebouw. Het bijgebouw wordt via een aparte toegangsdeur worden bereikt. Het kan wel tegen de woning aangebouwd worden. Voorbeeld van een bijgebouw zijn een garage en een schuur.

1.18 bouwen
Het plaatsen, het geheel of gedeeltelijk oprichten, vernieuwen of veranderen en het vergroten van een bouwwerk.

1.19 bijzondere woonvorm
Een woonvorm waar bewoners nagenoeg zelfstandig wonen met (voorzieningen voor) verzorging en begeleiding (ook 24-uurs begeleiding) en daar niet verblijven met het doel om therapeutisch behandeld te worden.

1.20 bouwgrens
De grens van een bouwvlak.

1.21 bouwlaag
Een geheel van voor personen toegankelijke ruimten, waarbinnen de vloerhoogte niet meer dan 1,20 m varieert, met uitsluiting van onderbouw en zolder of vliering casu quo kapruimte.

1.22 bouwperceel
Een aaneengesloten stuk grond, waarop ingevolge de regels een zelfstandige, bij elkaar behorende bebouwing is toegelaten.

1.23 bouwperceelgrens
Een grens van een bouwperceelgrens.

1.24 bouwvlak
Een geometrisch bepaald vlak, waarmee gronden zijn aangeduid, waar ingevolge de regels bepaalde gebouwen en bouwwerken geen gebouwen zijnde zijn toegelaten.

1.25 bouwwerk
Een bouwkundige constructie van enige omvang die direct en duurzaam met de aarde is verbonden.

1.26 brutovloeroppervlak:
De oppervlakte van een ruimte of een groep van ruimten, gemeten op vloerniveau langs de buitenomtrek van de opgaande scheidingswanden, die de desbetreffende ruimte of groep van ruimtes omhullen, waarbij de oppervlakte van delen van vloeren, waarboven de netto hoogte kleiner is dan 1,5 m niet worden meegerekend.

1.27 detailhandel
Het bedrijfsmatig te koop aanbieden, waaronder begrepen het uitstallen ten verkoop, het verkopen of leveren van goederen aan diegenen die deze goederen kopen voor gebruik, verbruik of aanwending anders dan in de uitoefening van een beroeps- of bedrijfsactiviteit; dienstverlening door een horecabedrijf *en internetverkoop* wordt hieronder niet begrepen.

1.28 duurzame invulling van de waterbergingsvoorziening
het in beginsel in stand houden van het watersysteem door infiltratie of verdamping en zuivering in een bovengronds systeem;

1.29 gebouw
Elk bouwwerk, dat een voor mensen toegankelijke, overdekte, geheel of gedeeltelijk met wanden omsloten ruimte vormt.

1.30 gebruiksoppervlakte
De vloeroppervlakte binnen de bouwmuren bepaald volgens NEN 2580 met dien verstande dat daarbij aangebouwde bergingen, garages en andere niet voor bewoning geschikte ruimtes niet worden meegeteld.

1.31 hoofdgebouw
Eén of meer panden, of een gedeelte daarvan, dat noodzakelijk is voor de verwezenlijking van de geldende of toekomstige bestemming van een perceel en, indien meer panden of bouwwerken op het perceel aanwezig zijn, gelet op die bestemming het belangrijkst is;

1.32 hospes/hospita
De 100% economisch en juridisch eigenaar die zélf daadwerkelijk in het gebouw woont en minimaal 50% van de gebruiksoppervlakte van het gebouw gebruikt voor zijn eigen huishouden en maximaal 2 onzelfstandige wooneenheden verhuurt. Kenmerkend voor de hospes/hospita is dat de huurder van een wooneenheid de toiletruimte, badruimte en de keuken deelt met de eigenaar van de woning. De onzelfstandige wooneenheden mogen niet beschikken over eigen voorzieningen, als badgelegenheid, keuken en/of toilet.

1.33 huishouden
Één of meer personen die op hetzelfde adres wonen en een economisch-consumptieve eenheid vormen, met de intentie om zelfstandig, bestendig, voor onbepaalde tijd, in gezinsverband of in een met een gezinsverband vergelijkbaar samenlevingsverband te wonen.

1.34 internetverkoop
Detailhandel zonder showroom, waarvan de handel voornamelijk via internet en andere media verloopt.

1.35 kamergewijze bewoning
Een gebouw waarin zich 3 onzelfstandige wooneenheden bevinden of meer.

1.36 normaal onderhoud, gebruik en beheer
Gebruik gericht op het in zodanige conditie houden van objecten of de terreingesteldheid dat het voortbestaan van deze objecten of de terreingesteldheid op ten minste het bestaande kwaliteitsniveau wordt gehouden. Onder normaal onderhoud, gebruik en beheer wordt ook dunning van beplanting begrepen.

1.37 nutsvoorzieningen
voorzieningen ten behoeve van het openbare nut, zoals transformatorhuisjes, schakelhuisjes, en apparatuur voor telecommunicatie.

1.38 onzelfstandige wooneenheden
Een onzelfstandig gedeelte van een gebouw bedoeld voor de huisvesting van één huishouden. Kenmerkend voor de wooneenheid is het gezamenlijk gebruik (met andere wooneenheden) van een toiletruimte, badruimte en/of een keuken. Een wooneenheid kan uit meerdere ruimten bestaan.

1.39 overig bouwwerk
Een bouwkundige constructie van enige omvang, geen pand zijnde, die direct en duurzaam met de aarde is verbonden.

1.40 pand
De kleinste bij de totstandkoming functioneel en bouwkundig- constructief zelfstandige eenheid die direct en duurzaam met de aarde is verbonden en betreedbaar en afsluitbaar is.

1.41 peil
Voor een gebouw , waarvan de hoofdtoegang onmiddellijk aan een weg of pad grenst: de hoogte van die weg of dat pad ter plaatse van de hoofdtoegang;
voor een gebouw, waarvan de hoofdtoegang niet direct aan de weg grenst: de hoogte van het afgewerkte terrein ter plaatse van de hoofdtoegang bij voltooiing van de bouw;
voor een ander bouwwerk: de hoogte van het afgewerkte terrein ter plaatse bij voltooiing van de bouw.

1.42 prostitutie
Het zich beschikbaar stellen tot het verrichten van seksuele handelingen met een ander tegen vergoeding.

1.43 prostitué(e)
Degene, die zich beschikbaar stelt tot het verrichten van seksuele handelingen met een ander tegen vergoeding.

1.44 raamprostitutie
Een vorm van prostitutie waarbij de werving van klanten geschiedt door een prostitué(e) die door houding, gebaren, kleding of anderszins, vanuit een vitrine de aandacht op zich vestigt en waarbij de seksuele handelingen in een voor het publiek besloten ruimte plaatsvinden.

1.45 seksinrichting
Een voor publiek toegankelijke, besloten ruimte (hieronder wordt mede begrepen een voer- of vaartuig) waarin bedrijfsmatig, of in omvang alsof zij bedrijfsmatig was, seksuele handelingen worden verricht, of vertoningen van pornografische aard plaatsvinden.
Onder seksinrichtingen wordt in elk geval verstaan een (raam)prostitutiebedrijf, een seksclub, een privé-huis, een erotische massagesalon, een seksbioscoop, een seksautomatenhal, een sekstheater of parenclub, al dan niet in combinatie met elkaar.

1.46 straatmeubilair
Onverminderd het bepaalde in bijlage II van het Besluit omgevingsrecht wordt onder straatmeubilair voor de werking van dit bestemmingsplan mede verstaan: papier-, glas- en andere inzamelbakken, toegangsconstructies voor ondergrondse voorzieningen; kunstwerken, speeltoestellen en draagconstructies voor reclame, alsmede abri's en kleinschalige bouwwerken ten behoeve van (openbare) nutsvoorzieningen.

1.47 thuisprostitutie
Vorm van prostitutie waarbij de seksuele dienstverlening plaatsvindt op het woonadres van de prostitué(e) en waarbij ook alleen door deze prostitué(e) op dit adres gewerkt wordt als prostitué(e).

1.48 vegetatiedak
Een dakbedekking waarop een laag is aangebracht die hoofdzakelijk bestaat uit aarde, levende planten, zoals sedum, mos of vergelijkbare vegetatie.

1.49 verkameren
Het gebruiken van een (gedeelte van een) gebouw waar wonen is toegestaan als kamergewijze bewoning. Hieronder wordt tevens verstaan het toevoegen van onzelfstandige wooneenheden aan bestaande gevallen van kamergewijze bewoning.

1.50 waterbergingsvoorziening
bovengrondse en/of ondergrondse voorzieningen ten behoeve van de berging en infiltratie van hemelwater in de bodem, zoals wadi's, verlaging in het groen, waterbergende verharding, waterberging op het dak, grindkoffers, infiltratiekratten en/of het aanbrengen of vergroten van (bestaande) greppels, (zak)sloten, watergangen en vijvers;

1.51 werken, werkzaamheden van geringe omvang
Werken of werkzaamheden die geen wezenlijke verandering van de terreingesteldheid of van een inrichting tot gevolg hebben.

1.52 werkplek
Een plaats, waar één prostitué(e) zijn of haar werk verricht.

1.53 wonen
Voor de werking van dit bestemmingsplan wordt onder wonen mede begrepen bijzondere woonvormen en bed and breakfast met ten hoogste vier slaapplaatsen.

1.54 woning
Een complex van ruimten, bedoeld voor de huisvesting van één huishouding, een bijzondere woonvorm of een kamerverhuurbedrijf.

1.55 woningsplitsing
Het bouwkundig en/ of functioneel splitsen van één woning of (een gedeelte van een) gebouw waar wonen is toegestaan tot twee of meer zelfstandige woningen

1.56 zelfstandige woning
Een zelfstandig (gedeelte van een) gebouw, dat dient voor de huisvesting van één huishouden. Kenmerkend voor de woning is de aanwezigheid van eigen voorzieningen, waaronder minimaal een toiletruimte, badruimte en een keuken met kooktoestel.

Artikel 2 Wijze van meten

Bij toepassing van deze regels wordt als volgt gemeten

2.1 de bouwhoogte van een bouwwerk

Vanaf het peil tot aan het hoogste punt van een gebouw of van een overig bouwwerk met uitzondering van ondergeschikte bouwonderdelen, zoals schoorstenen, antennes, liftopbouwen en naar de aard daarmee gelijk te stellen bouwonderdelen.

2.2 de goothoogte van een bouwwerk

Vanaf het peil tot aan de bovenkant van de bovenste goot, c.q. de druiplijn, het boeibord, of een daarmee gelijk te stellen constructiedeel.

2.3 de inhoud van een bouwwerk

Tussen de onderzijde van de begane grondvloer, de buitenzijde van de gevels (of het hart van de scheidsmuren) en de buitenzijde van daken en dakkapellen.

2.4 de oppervlakte van een bouwwerk

Tussen de buitenwerkse gevelvlakken en/of het hart van de scheidingsmuren, neerwaarts geprojecteerd op het gemiddelde niveau van het afgewerkte bouwterrein ter plaatse van het bouwwerk.

2.5 de oppervlakte van een terrein

de oppervlakte in m², gemeten ter hoogte van het maaiveld.

Hoofdstuk 2 Bestemmingsregels

Artikel 3 Groen

3.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Groen' aangewezen gronden zijn bestemd voor:
a. groenvoorzieningen;
b. erfafscheidingen;
c. nutsvoorzieningen;
d. watergangen, waterpartijen, waterinfiltratievoorzieningen en andere voorzieningen voor de waterhuishouding.

3.2 Bouwregels

a. Op deze gronden mogen uitsluitend in de gegeven bestemming passende bouwwerken worden gebouwd met een maximum bouwhoogte van 2 meter.
b. In afwijking van het gestelde onder a. dient op de gronden met de functie-aanduiding “specifieke vorm van groen – 1' een groene erfscheiding gerealiseerd te worden conform het bepaalde onder 6.4.7.

3.3 Specifieke gebruiksregels

3.3.1 Voorwaardelijke verplichting waterberging

Binnen deze bestemming dient een waterhuishoudkundige voorziening ten behoeve van waterberging te worden gerealiseerd en in stand gehouden met een minimale gezamenlijke inhoud van 25 m^3, tenzij op andere wijze in de minimale inhoud voor waterberging is voorzien.

Artikel 4 Tuin

4.1 Bestemmingsomschrijving

De voor Tuin' aangewezen gronden zijn bestemd voor:
a. groenvoorzieningen ten behoeve van aangrenzende bestemmingen;
b. parkeervoorzieningen met inachtneming van het bepaalde in 4.3;
c. opritten bij de aangrenzende woningen;
d. erfafscheidingen;
e. nutsvoorzieningen;
f. watergangen, waterpartijen, waterinfiltratievoorzieningen en andere voorzieningen voor de waterhuishouding.

4.2 Bouwregels

a. Op deze gronden mogen uitsluitend in de gegeven bestemming passende bouwwerken worden gebouwd met een maximale bouwhoogte van 1 meter.
b. In afwijking van het gestelde onder a. dient op de gronden met de functie-aanduiding “specifieke vorm van groen – 1' een groene erfscheiding gerealiseerd te worden conform het bepaalde onder 6.4.7.

4.3 Specifieke gebruiksregels

Onder gebruik van de gronden en opstallen in strijd met de bestemming wordt in elk geval begrepen het gebruik van de onder 4.1 genoemde gronden ten behoeve van parkeervoorzieningen voor zover het betreft de gronden gelegen tussen de voorgevelrooilijn en de openbare weg en waarbij het niet betreft de gronden die wordt gebruikt als oprit naar een carport, garage of parkeergelegenheid.

Artikel 5 Verkeer - Verblijfsgebied

5.1 Bestemmingsomschrijving

De als 'Verkeer - Verblijfsgebied' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. (woon)straten, buurtwegen, pleinen en trottoirs met een inrichting hoofdzakelijk gericht op bestemmingsverkeer en verblijfsfuncties;
b. parkeervoorzieningen;
c. groenvoorzieningen;
d. watergangen, waterpartijen, waterinfiltratievoorzieningen, waterberging en andere voorzieningen voor de waterhuishouding.
e. wandelgebieden en speelgelegenheden;
f. nutsvoorzieningen;
g. onderdoorgangen, alsmede toegangen tot ondergrondse voorzieningen ten behoeve van direct aangrenzende bestemmingen.

5.2 Bouwregels

a. Op deze gronden mogen uitsluitend bouwwerken ten dienste van de genoemde bestemmingen worden gebouwd.
b. De hoogte van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, zoals straatmeubilair, mag ten hoogste 5 meter bedragen.

Artikel 6 Wonen

6.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Wonen' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. het wonen, hieronder niet begrepen bewoning van woonwagens of woonschepen;
met daaraan ondergeschikt voor:
b. groen- en speelvoorzieningen;
c. verblijfsgebieden, waaronder tevens wordt verstaan parkeervoorzieningen;
d. watergangen, waterpartijen, waterinfiltratievoorzieningen, waterberging en andere voorzieningen voor de waterhuishouding;
e. nutsvoorzieningen.

6.2 Bouwregels

a. Op de in 6.1 bedoelde gronden mogen - voor zover binnen een bouwvlak gelegen - en met inachtneming van de aangegeven 'maximum goothoogte (m); maximum bouwhoogte (m)' uitsluitend de in de gegeven bestemming passende hoofdbebouwing, aan- of uitbouwen, bijgebouwen en andere binnen de bestemming passende bouwwerken worden gebouwd;
b. er zijn maximaal het ter plaatse van de aanduiding 'maximum aantal wooneenheden' aangegeven aantal woningen toegestaan;]
c. ter plaatse van de aanduiding 'bijgebouwen' mogen uitsluitend worden gebouwd:
    1. aan- of uitbouwen aan de hoofdbebouwing met een maximum bouwhoogte gelijk aan de hoogte van de begane-grondbouwlaag van de hoofdbebouwing, vermeerderd met maximaal 30 cm ten behoeve van isolatie of afschot;
    2. bijgebouwen met een maximum bouwhoogte gelijk aan de goothoogte van het hoofdgebouw, waarbij de goothoogte van bijgebouwen niet meer mag bedragen dan de hoogte van de begane-grondbouwlaag van de hoofdbebouwing, vermeerderd met maximaal 30 cm ten behoeve van isolatie of afschot.
    3. overige bouwwerken, passend binnen de bestemming, met een maximum bouwhoogte van 3 meter.

    waarbij de oppervlakte van het totaal van deze bebouwing per bouwperceel, inclusief vergunningvrije gebouwen de in onderstaand schema opgenomen maten niet overschrijdt.

oppervlakte gebied met de aanduiding 'bijgebouwen' per bouwperceel	maximale oppervlakte bouwwerken
< 90 m^2	50% van de oppervlakte van het gebied met de aanduiding 'bijgebouwen' per bouwperceel met een minimum van 20 m^2
90-150 m^2	45 m^2
150-300 m^2	55 m^2
300-500 m^2	65 m^2
500-1000 m^2	75 m^2

d. een omgevingsvergunning voor het bouwen ten behoeve van woningen wordt uitsluitend verleend indien voldoende natuurinclusieve maatregelen worden getroffen, met dien verstande dat:
   1. hieraan wordt voldaan indien het bouwen voldoet aan het puntensysteem voor natuurinclusief bouwen van de Beleidsregels Natuurinclusief Bouwen;
   2. de genomen maatregelen met betrekking tot natuurinclusief bouwen in het kader van de vergunningverlening moeten in stand worden gehouden.

6.3 Specifieke bouwregels

De bouw van aan- of uitbouwen of bijgebouwen is alleen toegestaan indien ze worden gerealiseerd met een vegetatiedak en dit vegetatiedak moet in stand worden gehouden.

6.4 Specifieke gebruiksregels

6.4.1 Beroep aan huis

a. Onder gebruik van de gronden en opstallen in strijd met de bestemming wordt in elk geval begrepen gebruik als beroeps- of bedrijfsmatige werk- of opslagruimte.
b. Het bepaalde in lid 6.4.1 onder a. is niet van toepassing op het gedeelte van een woning in gebruik ten behoeve van beroep aan huis, door de bewoner, mits dit gedeelte niet meer bedraagt dan 1/3 van de vloeroppervlakte van de woning. Voorts mag door dit gebruik geen onevenredige aantasting van het woon- en leefklimaat ter plaatse, noch een onevenredige parkeerdruk ontstaan en mag het geen detailhandel, internetverkoop hiervan uitgezonderd, prostitutie of horeca betreffen.

6.4.2 Omgevingsvergunningwoningsplitsingen verkamering

Het is verboden om zonder of in afwijking van een omgevingsvergunning van burgemeester en wethouders (omgevingsvergunning planologisch strijdig gebruik) de volgende activiteiten uit te voeren:
a. het splitsen van een (gedeelte van een) gebouw waar wonen is toegestaan naar twee of meerdere zelfstandige woningen;
b. het verkameren van een (gedeelte van een) gebouw waar wonen is toegestaan (vanaf drie onzelfstandige wooneenheden).

6.4.3 Uitzonderingen omgevingsvergunningplichthospes/hospita

Het onder lid 6.4.2 onder b vervatte verbod geldt niet wanneer sprake is van het verkameren door een hospes/ hospita.

6.4.4 Voorwaarden woningsplitsing

Burgemeester en wethouders kunnen een omgevingsvergunning zoals bedoeld in lid 6.4.2 onder a, verlenen indien:
a. de gebruiksoppervlakte van de bestaande woning gelijk is aan of groter is dan 110 m^2, en;
b. de gebruiksoppervlakte van elke zelfstandige woning die als gevolg van splitsing ontstaat niet kleiner is dan 50 m^2, en;
c. de gesplitste woningen over een bergingsruimte met een oppervlakte van ten minste 5 m^2 per woning en;
d. de gesplitste woningen beschikken over een buitenruimte.

6.4.5 Voorwaarden verkamering

a. Burgemeester en wethouders kunnen een omgevingsvergunning zoals bedoeld in lid 6.4.2 onder b, verlenen indien:
   1. de gebruiksoppervlakte van de bestaande woning gelijk is aan of groter is dan 110 m^2, en;

2. het gebouw niet opgedeeld wordt in meer dan één onzelfstandige wooneenheid per 18m^2 gebruiksoppervlakte; en;
3. het verkamerde gebouw minimaal beschikt over een bergingsruimte met een oppervlakte van ten minste 3 m2 ten behoeve van de stalling van fietsen, afvalcontainer(s) of afvalzakken. Vanaf 4 onzelfstandige wooneenheden geldt als aanvullende eis dat 1m^2 bergingsruimte per wooneenheid wordt toegevoegd.

b. De omgevingsvergunning zoals bedoeld in lid 6.4.2 onder b wordt in ieder geval niet verleend indien:
1. sprake is van verkameren met als doel het verschaffen van kortdurend verblijf van maximaal 3 maanden, te vergelijken met logies, al dan niet als onderdeel van de arbeidsvoorwaarden, aan werknemers; of
2. zich door het verkameren een niet-verkamerd gebouw wordt ingesloten door legale kamergewijze bewoning van gebouwen aan dezelfde straat; of
3. indien een bijgebouw in gebruik wordt genomen als onzelfstandige wooneenheid.

6.4.6 Voorwaardelijke verplichting waterberging

Het gebruik van de woningen als bedoeld in artikel 6.1 onder a. ten behoeve van het wonen is slechts toegestaan als in het plangebied is voorzien in de aanleg en instandhouding van waterhuishoudkundige voorzieningen ten behoeve van waterberging zoals bedoeld in lid 3.3.

6.4.7 Voorwaardige verplichting erfafscheiding

Binnen 1 jaar na het in gebruik nemen van de woning, dient ter plaatse van de functieaanduiding 'specifieke vorm van groen - 1', een erfscheiding te worden gebouwd en in stand te worden gehouden, waarbij het volgende in acht dient te worden genomen:

a. de erfscheiding dient tenminste aan de zijde van het openbaar gebied te worden voorzien van een groenblijvende beplanting;
b. minimum bouwhoogte: 1,80 meter en maximum bouwhoogte 2 meter.

6.4.8 Voorwaardelijke verplichting aanplanten bomen

a. Binnen 1 jaar na het in gebruik nemen van de woning moeten minimaal drie bomen van grootte 3 worden aangeplant en in stand worden gehouden.
b. Hierbij geldt dat de bomen moeten worden geplant binnen de bestemming 'Tuin' of 'Verkeer - Verblijfsgebied'.

Artikel 7 Waarde - Archeologie (archeologisch waardevol gebied)

7.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Waarde - Archeologie (archeologisch waardevol gebied)' aangewezen gronden zijn naast de andere daar voorkomende bestemming, mede bestemd voor de bescherming en het behoud van de op of in deze gronden voorkomende archeologische waarden.

7.2 Bouwregels

Binnen de voor deze bestemming aangewezen gronden mogen:

a. bouwwerken geen gebouwen zijnde worden gebouwd die voor archeologisch onderzoek noodzakelijk zijn;
b. bouwwerken ten behoeve van de andere, voor deze gronden aangewezen bestemmingen worden gebouwd, indien het betreft:
1. vervanging, vernieuwing of verandering van bestaande bebouwing, waarbij de oppervlakte voor zover gelegen op of onder peil niet wordt uitgebreid of
2. bouwwerken waarvan de binnen de bestemming gelegen oppervlakte ten hoogste 50 m^2 bedraagt of
3. bouwwerken waarvan de binnen de bestemming gelegen oppervlakte meer dan 50 m^2 bedraagt, de daarmee gepaard gaan bodemingrepen niet dieper zijn dan 40 cm en dat zonder heiwerkzaamheden kan worden gebouwd.

7.3 Afwijken van de bouwregels

a. Burgemeester en wethouders zijn bevoegd af te wijken van het bepaalde in lid 7.1 met inachtneming

van de voor deze gronden geldende overige bouwregels.

b. Afwijken als bedoeld in lid 7.3 sub a. kan, indien op basis van archeologisch onderzoek of naar het oordeel van een archeologische deskundige is aangetoond dat de archeologische waarden niet onevenredig worden of kunnen worden geschaad.
c. Afwijken als bedoeld in lid 7.3 sub a. kan voorts, indien op basis van archeologisch onderzoek is aangetoond dat op de betrokken locatie de archeologische waarden door de bouwwerkzaamheden niet worden geschaad of mogelijke schade kan worden voorkomen door aan de omgevingsvergunning voor het afwijken regels te verbinden gericht op:
    1. het treffen van maatregelen, waardoor archeologische resten in de bodem kunnen worden behouden;
    2. het doen van opgravingen;
    3. begeleiding van de bouwwerkzaamheden door een archeologisch deskundige.

7.4 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

7.4.1 Verboden werkzaamheden

Het is verboden op of in de gronden met de dubbelbestemming 'Waarde - Archeologie (archeologisch waardevol gebied)' zonder of in afwijking van een schriftelijke vergunning van burgemeester en wethouders (omgevingsvergunning) de volgende werken, geen bouwwerken zijnde, of werkzaamheden uit te voeren:

a. grondwerkzaamheden dieper dan 40 cm, waartoe worden gerekend het afgraven, woelen, mengen, diepploegen, egaliseren en ontginnen van gronden, alsmede het vergraven, verruimen of dempen van sloten, vijvers en andere wateren, het verwijderen van funderingen en het aanleggen van drainage;
b. het verlagen of verhogen van het waterpeil;
c. het aanleggen of rooien van bos of boomgaard waarbij stobben worden verwijderd;
d. het aanleggen van ondergrondse transport-, energie- of telecommunicatieleidingen en daarmee verband houdende constructies, installaties of apparatuur.

7.4.2 Toelaatbaarheid

De werken of werkzaamheden, waarvoor het verbod van lid 7.4.1 geldt, zijn slechts toelaatbaar, indien op basis van archeologisch onderzoek of naar het oordeel van een archeologisch deskundige is aangetoond dat de archeologische waarden niet onevenredig worden of kunnen worden geschaad of mogelijk schade kan worden voorkomen door aan de vergunning regels te verbinden gericht op:

a. het treffen van maatregelen, waardoor archeologische resten in de bodem kunnen worden behouden;
b. het doen van opgravingen;
c. begeleiding van de aanlegwerkzaamheden door een archeologisch deskundige.

7.4.3 Uitzonderingen

Het verbod, als bedoeld in lid 7.4.1 sub a, is niet van toepassing indien:

a. de werken die, voor zover deze zijn gelegen binnen deze bestemming, een oppervlakte hebben tot ten hoogste 30 m^2 of een omvang van 30 m^1;
b. de werken of werkzaamheden mogen worden uitgevoerd krachtens een reeds verleende omgevingsvergunning voor het bouwen, omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden of een ontgrondingvergunning;
c. reeds in uitvoering zijn op het tijdstip van in werking treden van het plan;
d. behoren tot het normale onderhoud en beheer van de gronden;
e. ten dienste van archeologisch onderzoek worden uitgevoerd.

7.5 Omgevingsvergunning voor het slopen van een bouwwerk

Het is verboden binnen de voor 'Waarde - Archeologie (archeologisch waardevol gebied)'aangewezen gronden zonder of in afwijking van een schriftelijke vergunning (omgevingsvergunning) bouwwerken te slopen indien het oppervlak groter is dan 30 m^2, de verstoringsdiepte daarbij meer dan 40 cm bedraagt en deze liggen in een beschermd stadsgezicht.

7.6 Wijzigingsbevoegdheid

Burgemeester en wethouders zijn bevoegd met toepassing van artikel 3.6 van de Wet ruimtelijke ordening het plan te wijzigen door de dubbelbestemming 'Waarde- archeologie (archeologisch waardevol gebied)' geheel of gedeeltelijk te doen vervallen, indien op basis van archeologisch onderzoek is aangetoond dat:

a. op de betrokken locatie geen archeologische waarden (meer) aanwezig zijn;
b. aanwezige archeologische waarden in voldoende mate zijn veilig gesteld.

Artikel 8 Waarde - Archeologie (hoge verwachting)

8.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Waarde - Archeologie (hoge verwachting)'aangewezen gronden zijn naast de andere daar voorkomende bestemming, mede bestemd voor de bescherming en het behoud van de op en/of in deze gronden voorkomende archeologische waarden.

8.2 Bouwregels

Binnen de voor deze bestemming aangewezen gronden mogen:

a. bouwwerken geen gebouwen zijnde worden gebouwd die voor archeologisch onderzoek noodzakelijk zijn;
b. bouwwerken ten behoeve van de andere, voor deze gronden aangewezen bestemmingen worden gebouwd, indien het betreft:
    1. vervanging, vernieuwing of verandering van bestaande bebouwing, waarbij de oppervlakte voor zover gelegen op of onder peil niet wordt uitgebreid of
    2. bouwwerken waarvan de binnen de bestemming gelegen oppervlakte ten hoogste 200 m^2 bedraagt of
    3. bouwwerken waarvan de binnen de bestemming gelegen oppervlakte meer dan 200 m^2 bedraagt, de daarmee gepaard gaan bodemingrepen niet dieper zijn dan 40 cm en dat zonder heiwerkzaamheden kan worden gebouwd.

8.3 Afwijken van de bouwregels

a. Burgemeester en wethouders zijn bevoegd af te wijken van het bepaalde in lid 8.2 met inachtneming van de voor deze gronden geldende overige bouwregels.
b. Afwijken als bedoeld in lid 8.3 sub a. kan, indien op basis van archeologisch onderzoek of naar het oordeel van een archeologische deskundige is aangetoond dat de archeologische waarden niet onevenredig worden of kunnen worden geschaad.
c. Afwijken als bedoeld in lid 8.3 sub a. kan voorts, indien op basis van archeologisch onderzoek is aangetoond dat op de betrokken locatie de archeologische waarden door de bouwwerkzaamheden niet worden geschaad of mogelijke schade kan worden voorkomen door aan de omgevingsvergunning voor het afwijken regels te verbinden gericht op:
    1. het treffen van maatregelen, waardoor archeologische resten in de bodem kunnen worden behouden;
    2. het doen van opgravingen;
    3. begeleiding van de bouwwerkzaamheden door een archeologisch deskundige.

8.4 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

8.4.1 Verboden werkzaamheden

Het is verboden op of in de gronden met de dubbelbestemming 'Waarde - Archeologie (hoge verwachting)' zonder of in afwijking van een schriftelijke vergunning van burgemeester en wethouders (omgevingsvergunning) de volgende werken, geen bouwwerken zijnde, of werkzaamheden uit te voeren:

a. grondwerkzaamheden dieper dan 40 cm, waartoe worden gerekend het afgraven, woelen, mengen, diepploegen, egaliseren en ontginnen van gronden, alsmede het vergraven, verruimen of dempen van sloten, vijvers en andere wateren, het verwijderen van funderingen en het aanleggen van drainage;

b. het verlagen of verhogen van het waterpeil;
c. het aanleggen of rooien van bos of boomgaard waarbij stobben worden verwijderd;
d. het aanleggen van ondergrondse transport-, energie- of telecommunicatieleidingen en daarmee verband houdende constructies, installaties of apparatuur.

8.4.2 Toelaatbaarheid

De werken of werkzaamheden, waarvoor het verbod van lid 8.4.1 geldt, zijn slechts toelaatbaar, indien op basis van archeologisch onderzoek of naar het oordeel van een archeologisch deskundige is aangetoond dat de archeologische waarden niet onevenredig worden of kunnen worden geschaad of mogelijk schade kan worden voorkomen door aan de vergunning regels te verbinden gericht op:
a. het treffen van maatregelen, waardoor archeologische resten in de bodem kunnen worden behouden;
b. het doen van opgravingen;
c. begeleiding van de aanlegwerkzaamheden door een archeologisch deskundige.

8.4.3 Uitzonderingen

Het verbod, als bedoeld in lid 8.4.1 sub a, is niet van toepassing indien:
a. de werken die, voor zover deze zijn gelegen binnen deze bestemming, een oppervlakte hebben tot ten hoogste 200 m^2 of een omvang van 200 m^1;
b. de werken of werkzaamheden mogen worden uitgevoerd krachtens een reeds verleende omgevingsvergunning voor het bouwen, omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden of een ontgrondingvergunning;
c. reeds in uitvoering zijn op het tijdstip van in werking treden van het plan;
d. behoren tot het normale onderhoud en beheer van de gronden;
e. ten dienste van archeologisch onderzoek worden uitgevoerd.

8.5 Omgevingsvergunning voor het slopen van een bouwwerk

Het is verboden binnen de voor 'Waarde - Archeologie (hoge verwachting)' aangewezen gronden zonder of in afwijking van een schriftelijke vergunning (omgevingsvergunning) bouwwerken te slopen indien het oppervlak groter is dan 200 m^2, de verstoringsdiepte daarbij meer dan 40 cm bedraagt en deze liggen in een beschermd stadsgezicht.

8.6 Wijzigingsbevoegdheid

Burgemeester en wethouders zijn bevoegd met toepassing van artikel 3.6 van de Wet ruimtelijke ordening het plan te wijzigen door de dubbelbestemming 'Waarde - Archeologie (hoge verwachting)' geheel of gedeeltelijk te doen vervallen, indien op basis van archeologisch onderzoek is aangetoond dat:
a. op de betrokken locatie geen archeologische waarden (meer) aanwezig zijn;
b. aanwezige archeologische waarden in voldoende mate zijn veilig gesteld.

Hoofdstuk 3 Algemene regels

Artikel 9 Anti-dubbeltelregel

Grond die eenmaal in aanmerking is genomen bij het toestaan van een bouwplan waaraan uitvoering is gegeven of alsnog kan worden gegeven, blijft bij de beoordeling van latere bouwplannen buiten beschouwing.

Artikel 10 Algemene bouwregels

Inzake bouwen binnen een bouwvlak geldt het volgende:

a. Indien binnen een bestemmingsvlak een bouwvlak is aangegeven mag, behoudens andersluidende bepalingen in deze regels, uitsluitend worden gebouwd binnen dit bouwvlak.
b. Indien in een bestemmingsvlak geen bouwvlak is aangegeven, mag uitsluitend worden gebouwd voor zover daartoe in de betreffende bestemmingsregel uitdrukkelijk mogelijkheden zijn opgenomen.

Artikel 11 Algemene gebruiksregels

Onder gebruik van gronden in strijd met het bestemmingsplan wordt in ieder geval verstaan:

a. het gebruik van bijgebouwen als zelfstandige woning ;
b. het gebruik van de gronden ten behoeve van thuisprostitutie, raamprostitutie en seksinrichtingen.
c. het gebruik van gronden of bouwwerken waarbij niet wordt voorzien in voldoende parkeergelegenheid volgens de in de geldende Arnhemse beleidsregels voor parkeren opgenomen normen.

Artikel 12 Algemene aanduidingsregels

12.1 vrijwaringszone - molenbiotoop

In afwijking van hoofdstuk 2 gelden ter plaatse van de aanduiding 'vrijwaringszone - molenbiotoop' de volgende regels:

a. ter plaatse van de aanduiding 'vrijwaringszone - molenbiotoop' mag uitsluitend worden gebouwd indien de maximale bouwhoogte Hx, die voortvloeit uit de formule Hx = X / 75 + 2,50 m, niet wordt overschreden, waarbij X de afstand in m is vanaf het obstakel tot de wieken van de molen;
b. ter plaatse van de aanduiding 'vrijwaringszone - molenbiotoop' mag uitsluitend beplanting (planten, heesters, bomen, andere opgaande beplanting) worden aangebracht en in stand gehouden, indien de maximale hoogte, die voortvloeit uit de formule Hx = X / 75 + 2,50 m, niet wordt overschreden, waarbij X de afstand in m is vanaf het obstakel tot de wieken van de molen, tenzij de vrije windvang of het zicht op de molen al zijn beperkt vanwege aanwezige bebouwing of beplanting en de windvang en het zicht op de molen niet verder worden beperkt vanwege de beplanting.

12.2 Afwijken van de bouwregels

Het bevoegd gezag kan bij een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in lid 12.1, indien:

a. toepassing van de in lid 12.1 bedoelde afstands- en/of hoogtematen de belangen in verband met de nieuw op te richten bebouwing onevenredig zouden schaden waarbij - ter beoordeling van een deskundige - de vrije windvang of het zicht op de molen al zijn beperkt vanwege aanwezige bebouwing of beplanting en de windvang en het zicht op de molen niet verder worden beperkt vanwege de bebouwing en beplanting; met dien verstande dat de hoogte zoals bepaald in lid 12.1 met maximaal 1 m mag worden overschreden;
b. alvorens omtrent het verlenen van een omgevingsvergunning te beslissen, wint het bevoegd gezag schriftelijk advies in bij de beheerder van de molen.

Artikel 13 Algemene afwijkingsregels

13.1 Afwijken

Burgemeester en wethouders kunnen met een omgevingsvergunning afwijken van:

a. de verplichting tot het bouwen binnen het bouwvlak, zoals bedoeld in Artikel 10 mits:
    1. de overschrijding van het bouwvlak niet meer bedraagt dan 2 m, de bestemmingsgrens niet wordt overschreden en het de bouw betreft van erkers, luifels, balkons, keldergaten (koekoeken) of galerijen;
    2. het de bouw van volledig beneden peil gelegen bouwwerken betreft, mits:
        a. een diepte van 6 m niet wordt overschreden;
        b. het maaiveld wordt afgewerkt op een wijze die past binnen de bestemming;
        c. geen onevenredige toename van de parkeerdruk plaatsvindt;
b. de bestemmingsbepalingen voor het oprichten van:
    1. kunstobjecten en niet voor bewoning bestemde bouwwerken van openbaar nut, zoals transformatorstations, rioolgemalen, schakelhuisjes, telefooncellen voorzover met een inhoud groter dan 3 m^3 , en haltes van vervoersdiensten, alle met een inhoud van maximaal 75 m^3;
    2. sirenemasten met een hoogte van maximaal 18 m;
    3. bouwwerken, geen gebouwen zijnde, ten behoeve van (tele)communicatie:
        a. voorzover vrijstaand, met een hoogte van maximaal 20 m;
        b. voorzover op of aan een ander bouwwerk te plaatsen, met een hoogte van maximaal 8 m boven de aangegeven maximum bouwhoogte;
    4. geluidwerende voorzieningen voor zover deze noodzakelijk zijn ingevolge de bepalingen van de Wet geluidhinder.
c. de in deze regels opgenomen bepalingen omtrent de maximum bouwhoogte voor het oprichten van hekwerken ten behoeve van het gebruik van platte daken als dakterras tot een maximum van 1 m boven de maximaal toegestane bouwhoogte mits:
    1. dit passend is in het bebouwingsbeeld van de omringende bebouwing en
    2. de belangen van omwonenden met betrekking tot privacy, uitzicht en bezonning niet onevenredig worden geschaad.
d. het bepaalde in Artikel 11 voor de vestiging van maximaal één seksinrichting per wijk onder voorwaarde dat:
    1. het geen raamprostitutie betreft;
    2. de aanvraag past binnen de ruimtelijk relevante aspecten van het vestigingsbeleid prostitutie;
    3. het aantal seksinrichtingen, niet zijnde raamprostitutiebedrijven, op het grondgebied van de gemeente Arnhem na het afwijken van de regels niet meer dan acht zal bedragen;
    4. er in de wijk nog geen seksinrichting is;
    5. de seksinrichting niet in een appartementengebouw wordt gevestigd;
    6. het woon- en leefklimaat niet onevenredig wordt aangetast;
    7. er geen onevenredige vergroting van de parkeerdruk ontstaat;
    8. de afstand tot de dichtstbijzijnde seksinrichting hemelsbreed tenminste 250 m bedraagt;
    9. de inrichting niet meer dan acht werkplekken bevat.

13.2 Afwegingskader

De in lid 13.1 genoemde omgevingsvergunningen worden slechts verleend, indien geen onevenredige aantasting plaatsvindt van:

a. het straat- en bebouwingsbeeld;
b. de woonsituatie;
c. de verkeerssituatie;
d. de sociale veiligheid;
e. de milieusituatie;
f. de gebruiksmogelijkheden van aangrenzende gronden.

Artikel 14 Overige regels

14.1 Parkeren

a. Een omgevingsvergunning voor het bouwen van gebouwen wordt slechts verleend indien bij de aanvraag om een omgevingsvergunning wordt aangetoond dat gelet op de omvang of de bestemming van het gebouw in voldoende mate wordt voorzien in ruimte voor het parkeren of stallen van auto's in, op of onder het gebouw, dan wel op of onder het onbebouwde terrein dat bij dat gebouw behoort. Indien het wijzigen van het gebruik van gronden en/of bouwwerken - waarvoor een omgevingsvergunning is benodigd - daartoe aanleiding geeft, moet, voor wat betreft de toename in de parkeer- of stallingsbehoefte, in voldoende mate ruimte zijn aangebracht op die gronden of op de bij die bouwwerken behorende en daartoe bestemde gronden.
b. De onder a. bedoelde ruimte voor het parkeren van personenauto's moet afmetingen hebben die zijn afgestemd op gangbare personenauto's
c. Aan het bepaalde onder a. wordt geacht te zijn voldaan indien de ruimte voor parkeren of stallen voldoet aan de in de beleidsregels Parkeren van de gemeente Arnhem daartoe opgenomen normen.

14.2 Laden of lossen

Indien de bestemming van een gebouw aanleiding geeft tot een te verwachten behoefte aan ruimte voor het laden en lossen van goederen, dient, onverminderd het bepaalde elders in de regels van dit plan, in deze behoefte in voldoende mate zijn voorzien aan, in, of onder het gebouw, dan wel op of onder het onbebouwde terrein dat bij dat gebouw behoort.

14.3 Specifieke gebruiksregels

Tot een strijdig gebruik van gronden en bouwwerken als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder c van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht wordt in elk geval gerekend het gebruiken of laten gebruiken van gronden of bouwwerken waarbij niet in voldoende mate ruimte is aangebracht en in stand wordt gehouden op eigen terrein voor het genoemde in lid 14.1 overeenkomstig de beleidsregels als bedoeld in lid 14.6 .

14.4 Afwijkingsbevoegdheid

Burgemeester en wethouders kunnen bij een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in de leden 14.1 en 14.2:
a. indien het voldoen aan die bepalingen door bijzondere omstandigheden op overwegende bezwaren stuit, of
b. voor zover op andere wijze in de benodigde parkeer- of stallingsruimte, dan wel laad- of losruimte wordt voorzien.

14.5 Voorwaarden voor afwijken

Afwijken van de regels, als bedoeld in de leden 14.1 en 14.2 is slechts mogelijk, indien geen onevenredige aantasting plaatsvindt van:
a. de parkeersituatie in de openbare ruimte;
b. de woon- en leefsituatie.

14.6 Beleidsregels

a. Burgemeester en wethouders passen deze bouwregels toe met inachtneming van de door hen vastgestelde beleidsregels met betrekking tot het parkeren, zoals die gelden op het tijdstip van indiening van de aanvraag om een omgevingsvergunning.
b. Indien deze beleidsregels gedurende de planperiode worden gewijzigd, wordt rekening gehouden met de wijziging.

Hoofdstuk 4 Overgangs- en slotregels

Artikel 15 Overgangsrecht

15.1 Overgangsrecht bouwwerken

15.1.1 Overgangsbepaling

Een bouwwerk dat op het tijdstip van inwerkingtreding van het bestemmingsplan aanwezig of in uitvoering is, dan wel gebouwd kan worden krachtens een omgevingsvergunning voor het bouwen, en afwijkt van het plan, mag, mits deze afwijking naar aard en omvang niet wordt vergroot,

a. gedeeltelijk worden vernieuwd of veranderd;
b. na het teniet gaan ten gevolge van een calamiteit geheel worden vernieuwd of veranderd, mits de aanvraag van de omgevingsvergunning voor het bouwen wordt gedaan binnen twee jaar na de dag waarop het bouwwerk is teniet gegaan.

15.1.2 Afwijken

Het bevoegd gezag kan eenmalig in afwijking van sublid 15.1.1 een omgevingsvergunning verlenen voor het vergroten van de inhoud van een bouwwerk als bedoeld in sublid 15.1.1 met maximaal 10%.

15.1.3 Uitzondering op het overgangsrecht bouwwerken

Het bepaalde in lid 15.1.1 is niet van toepassing op bouwwerken die weliswaar bestaan op het tijdstip van inwerkingtreding van het plan, maar zijn gebouwd zonder vergunning en in strijd met het daarvoor geldende plan, daaronder begrepen de overgangsbepaling van dat plan.

15.2 Overgangsrecht gebruik

15.2.1 Overgangsbepaling

Het gebruik van grond en bouwwerken dat bestond op het tijdstip van inwerkingtreding van het bestemmingsplan en hiermee in strijd is, mag worden voortgezet.

15.2.2 Strijdig gebruik

Het is verboden het met het bestemmingsplan strijdige gebruik, bedoeld in lid 15.2.1 te veranderen of te laten veranderen in een ander met dat plan strijdig gebruik, tenzij door deze verandering de afwijking naar aard en omvang wordt verkleind.

15.2.3 Verbod hervatten strijdig gebruik

Indien het gebruik, bedoeld in lid 15.2.1 na de inwerkingtreding van het plan voor een periode langer dan een jaar wordt onderbroken, is het verboden dit gebruik daarna te hervatten of te laten hervatten.

15.2.4 Uitzondering op het overgangsrecht gebruik

Het bepaalde in lid 15.2.1 is niet van toepassing op het gebruik dat reeds in strijd was met het voorheen geldende bestemmingsplan, daaronder begrepen de overgangsbepalingen van dat plan.

Artikel 16 Slotregel

Deze regels worden aangehaald als:
Regels van het bestemmingsplan Chw Klapstraat achter nummer 20C, 22 en 24.

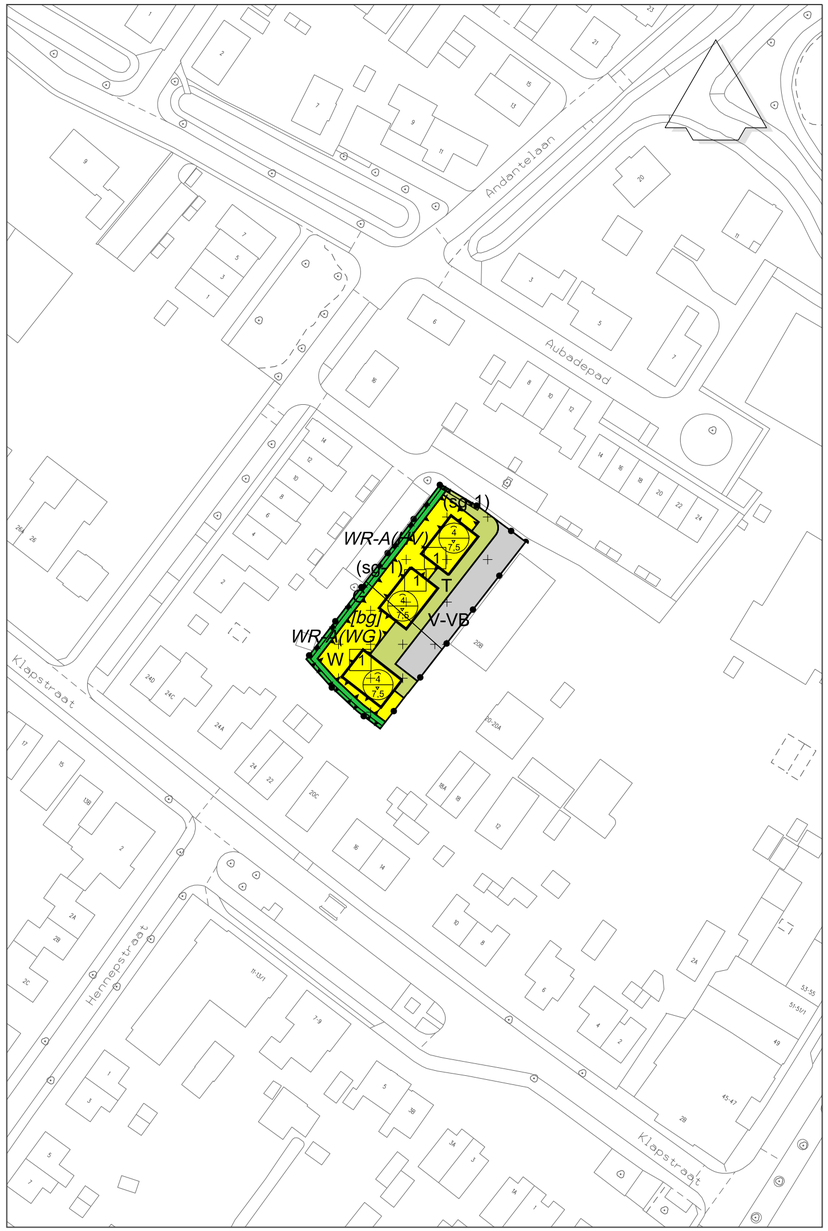

Plangebied

Plangebiedgrens

Bestemmingen

- G — Groen
- T — Tuin
- V-VB — Verkeer - Verblijfsgebied
- W — Wonen

Dubbelbestemmingen

- *WR-A(WG)* — Waarde - Archeologie (archeologisch waardevol gebied)
- *WR-A(HV)* — Waarde - Archeologie (hoge verwachting)

Functieaanduidingen

- (sg-1) — specifieke vorm van groen - 1

Bouwvlak

bouwvlak

Bouwaanduidingen

- *[bg]* — bijgebouwen

Maatvoeringaanduidingen

maatvoeringsvlak

A/B — maximum goothoogte (m), maximum bouwhoogte (m)

E — maximum aantal wooneenheden

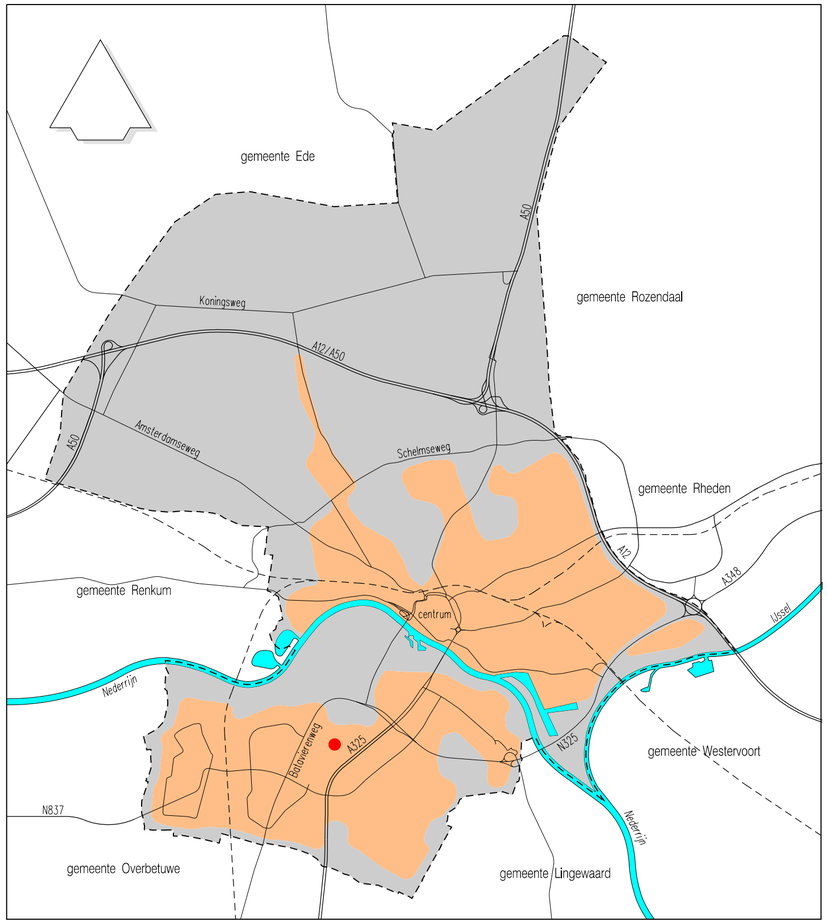

Chw Klapstraat achter nummer 20C, 22 en 24

planstatus	datum:	getekend:
● ontwerp	05-07-2022	PvD
● vast te stellen	november 2022	
○ vastgesteld		
○ in werking		
○ onherroepelijk		

schaal:	getekend:	tekeningnummer:
1:1000	PvD	NL.IMRO.0202.1012-0301

© Nadruk verboden

Strategie, Beleid en Regie, beleidsdomein Fysiek
Eusebiusbuitensingel 53, Postbus 9029, 6800 EL ARNHEM
Tel.: 0800-1809, www.arnhem.nl

GEMEENTE Arnhem

Bijlagen bij de toelichting

Bijlage 1 Akoestischonderzoek

Bijlage 2 Flora en fauna

Bijlage 3 Stikstofonderzoek

Bijlage 4 Stikstofonderzoek - Bijlage berekening

Bijlage 5 Watertoets

Bijlage 6 Memo bodemkwaliteit

Bijlage 7 Opsporen ontplofbare oorlogsresten

Akoestisch onderzoek Woningbouwplan Klapstraat / De Kastanje te Arnhem

projectnummer 22.078

Project Woningbouwplan Klapstraat / De Kastanje te Arnhem

versie 1.0

datum 8 april 2022

auteur Ing. R.P.M. Munsterhuis

Voor akkoord

Ing. R.P.M. Munsterhuis

Munsterhuis Geluidsadvies

© Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of op enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Inhoudsopgave

1 Inleiding **3**

2 Akoestische uitgangspunten en geluidnormen **4**

2.1 Gehanteerde onderzoeksgegevens *4*

2.2 Bedrijfsomschrijving *4*

2.3 Wetgeving *5*

3 Geluidbronnen **6**

3.1 Gehanteerde meet- en rekenmethoden *6*

3.2 Geluidbronnen *6*

3.2.1 Stationaire bronnen 6

3.2.2 Mobiele bronnen 6

3.3 Indirecte geluidhinder *7*

4 Rekenresultaten **8**

4.1 Gehanteerde rekenmethode *8*

4.2 Resultaten representatieve situatie *9*

5 Conclusies **10**

6 Bijlagen **11**

1 Inleiding

In opdracht van de familie Buurman heeft Munsterhuis Geluidsadvies een akoestisch onderzoek uitgevoerd in het kader van een bestemmingsplanwijziging ten behoeve van de bepaling van de geluidbelasting ten gevolge van Autocenter De Kastanje ter plaatse van de gevels van de te realiseren woningen binnen het woningbouwplan gelegen aan de Klapstraat te Arnhem.

Het voornemen is ten westen van Autocenter De Kastanje een drietal woningen te realiseren.
Het onderhavig onderzoek richt zich op het bepalen van de geluidbelastingen ten gevolge van het industrielawaai ten gevolge van de activiteiten bij Autocenter (garagebedrijf) De Kastanje gelegen aan de Klapstraat 20b ter plaatse van de te bouwen woningen.

De benodigde informatie van Autocenter De Kastanje zijn geïnventariseerd en aangeleverd via de heer P. Schmidt.
Het akoestisch onderzoek is uitgevoerd conform de Handleiding Meten en Rekenen Industrielawaai 1999.
De berekende geluidniveaus zijn getoetst aan de geluidnormen die in het activiteitenbesluit zijn opgenomen.

Het onderzoek is gebaseerd op een inventarisatie van de bedrijfsvoering, leveranciergegevens, literatuurgegevens en Munsterhuis Geluidsadvies -expertise. Aan de hand van de verkregen gegevens zijn akoestische rekenmodellen vervaardigd waarmee de geluidniveaus zijn berekend.

Leeswijzer
In hoofdstuk 2 is aangegeven welke uitgangspunten gehanteerd zijn bij het onderzoek en is een bedrijfsomschrijving en zijn de geluidnormen opgenomen. In hoofdstuk 3 wordt nader ingegaan op de aanwezige geluidbronnen. Hoofdstuk 4 bevat de berekeningsresultaten. In hoofdstuk 5 is de conclusie gegeven.

2 Akoestische uitgangspunten en geluidnormen

2.1 Gehanteerde onderzoeksgegevens

Voor het onderzoek is gebruik gemaakt van de volgende gegevens:

- Inventarisatie en aangeleverde gegevens de heer P. Schmidt d.d. 24-3-2022;
- Tekeningen mail;
- Munsterhuis Geluidsadvies expertise.

2.2 Bedrijfsomschrijving

Autocenter De Kastanje is gelegen aan de Klapstraat 20b te Arnhem. Ten westen van het garagebedrijf zullen drie woningen binnen het woningbouwplan worden gerealiseerd. Onderstaand is de situatie weergegeven.

Figuur 1: Situatie

Autocenter De Kastanje betreft een garagebedrijf dat bestaat uit twee delen een werkplaats aan de noordelijke kant en een showroomgedeelte aan de zuidelijke kant van het pand en een buitenplaats voor de stalling van personenauto's.
In de werkplaats vinden allerlei herstel en onderhoudswerkzaamheden plaats. Naast reparatie vindt er handel plaats van tweedehands voertuigen en of onderdelen.
Gedurende de dagperiode wordt er in de werkplaats gewerkt van 8.30 uur tot circa 18.00 uur.

Klanten en personeel komen via de Klapstraat en de toevoerweg aan de zuidzijde naar de inrichting. Naast personenauto's komt er 2 keer per dag een bestelwagen voor aanvoer onderdelen of met aanhanger waarop een personenauto staat.

2.3 Wetgeving

Conform het Activiteitenbesluit zijn de in tabel 2.1 aangegeven grenswaarden voor invallende geluidbelasting $L_{Ar,LT}$ en $L_{A,max}$ op de woning van gevels aangehouden.

Tabel 2.1 grenswaarden

Periode	Tijden	Grenswaarden op dB(A) woningen	
		LAr,LT	LAmax
dag	07:00-19:00 uur	50	70
avond	19:00-23:00 uur	45	65
nacht	23:00-07:00 uur	40	60

Het maximale geluidniveau ten gevolge van activiteiten met betrekking tot laden en lossen kunnen in de dagperiode buiten beschouwing worden gelaten.

Indirecte geluidhinder

Bij de beoordeling van een vergunningsaanvraag voor een inrichting als bedoeld in hoofdstuk 8 van de Wet milieubeheer moet ook de door de inrichting veroorzaakte 'indirecte hinder' betrokken worden. Onder 'indirecte hinder' wordt hier ingevolge artikel 1.1, tweede lid, van de Wet milieubeheer verstaan de nadelige gevolgen voor het milieu veroorzaakt door activiteiten die, hoewel plaatsvindend buiten het terrein van de inrichting, aan de inrichting zijn toe te rekenen. Een belangrijke vorm van 'indirecte hinder' is het af- en aanrijden van met name vrachtverkeer.

In de Circulaire verkeersaantrekkende werking is bepaald dat de L_{max}-niveaus van het wegverkeer van en naar de inrichting niet te behoeven worden meegenomen in de beoordeling. Het equivalente geluidniveau door verkeer buiten de poort dat aan de inrichting moet worden toegerekend dient separaat te worden beoordeeld, zonder dat de geluidbelasting wordt opgeteld bij die welke wordt veroorzaakt door het overige wegverkeer.

Voor toetsing aan de circulaire geldt in de dag- en avond- en nachtperiode een equivalent geluid-niveau, L_{Aeq}, van respectievelijk 50, 45 en 40 dB(A) voor de geluidgevoelige bestemmingen rond de inrichting (de zogenaamde voorkeursgrenswaarde). Overschrijding van deze voorkeursgrenswaarde is toegestaan tot 65 dB(A) etmaalwaarde.

3 Geluidbronnen

3.1 Gehanteerde meet- en rekenmethoden

De bronvermogens van de aanwezige relevante geluidbronnen zijn bepaald aan de hand van metingen en berekeningen aan soortgelijke bronnen bij soortgelijke inrichtingen. De gegevens voor de berekeningen zijn ontleend aan Munsterhuis Geluidsadvies -expertise, literatuurgegevens en materiaalgegevens. In de navolgende paragraven is een overzicht van de geluidbronnen gegeven.

3.2 Geluidbronnen

De geluidbronnen kunnen worden verdeeld in stationaire geluidbronnen (vaste opstelplaats) en mobiele geluidbronnen.

3.2.1 Stationaire bronnen

Voor de berekening van de uitstraling van de werkplaats is het gemiddelde geluidniveau in de ruimte aangehouden welke plaatsvindt gedurende circa 9½ uur per dag. Dit binnenniveau bedraagt 75 dB(A). Het piekgeluidniveau in de werkplaats is vastgesteld op 85 dB(A).
Het binnenniveau in de werkplaats straalt via enkele relevante gebouwdelen van de betreffende ruimte geluid af naar de omgeving. Een deel van het pand bestaat overigens uit showroom.
De bronnen zijn bepaald volgens methode II.7 van de Handleiding Meten en Rekenen Industrielawaai 1999 (zie bijlage 2).

3.2.2 Mobiele bronnen

De mobiele geluidbronnen binnen de inrichting betreffen een bestelwagens en personenauto's. De rijroute van de voertuigen is van en naar de Klapstraat. In bijlage 3, figuur 3 zijn de rijroutes van de voertuigen weergegeven.

Het bronvermogen tijdens rijden bij lage snelheden is sterk afhankelijk van het type voertuig en het rijgedrag van de chauffeur. De gehanteerde bronvermogens zijn berekend aan de hand van geluidmetingen aan soortgelijke voertuigen. In het akoestisch onderzoek is uitgegaan van een bronvermogen van 92 dB(A) voor bestelwagens en 89 dB(A) voor de personenauto's. Voor het dichtslaan van portieren en of het starten van een auto is een bronvermogen van 98 dB(A) gehanteerd.
De gemiddelde rijsnelheid bedraagt 5 km/uur. De feitelijke lijnbron van de voertuigen is voor de berekening ingevoerd als een serie puntbronnen (zie tabel 3.2).

Tabel 3.2 Mobiele bronnen binnen de inrichting met vaste rijroute.

Type bron	Periode	Aantal bewegingen	Cb [dB(A)]	Lbron [dB(A)]	Bronnrs.
Personenauto's achterste deel	Dag	24	24,2	89	001
Bestelwagens	Dag	4	32,0	92	002
Personenauto's voorste deel	Dag	4	32,0	89	003

3.3 Indirecte geluidhinder

Omdat de inrichting een vrij lange op / afrit heeft die aansluit op de Klapstraat is de bijdrage vanaf de openbare weg naar de te bouwen woningen verwaarloosbaar.

4 Rekenresultaten

4.1 Gehanteerde rekenmethode

Door middel van een overdrachtsberekening zijn de langtijdgemiddelde beoordelingsniveaus en maximale geluidniveaus ter plaatse van de toekomstige woningen bepaald. De overdrachtsberekeningen zijn uitgevoerd overeenkomstig methode II.8 uit de 'Handleiding meten en rekenen industrielawaai 1999'. Hiertoe zijn gebouwen, bodemgebieden, geluidbronnen met bijbehorende bedrijfstijden en beoordelingspunten als coördinaten in een rekenmodel ingevoerd. De invoergegevens die zijn gebruikt bij de geluidoverdrachtsberekening zijn gegeven in bijlage 3. De bijbehorende schematische ligging van objecten, bronnen en beoordelingspunten zijn weergegeven in bijlage 3, figuur 2 tot en met 7.

De beoordelingspunten zijn gelegen ter plaatse van woningen van derden en liggen op een hoogte van 1,5 meter in de dagperiode en 5,0 meter in zowel de avond- als nachtperiode. Omdat alleen in de dagperiode activiteiten plaatsvinden zijn de beoordelingshoogtes op 5 meter buiten beschouwing gelaten.
De geluidniveaus zijn invallend berekend. Bij de berekening van de overdracht van geluid is uitgegaan van een afname van het geluidniveau door geometrische uitbreiding, door luchtabsorptie en door bodemabsorptie. De bodemfactor welke is gehanteerd in het model is 0, 5 (akoestisch half hard). Bij de berekening is rekening gehouden met reflecties binnen het bedrijfsterrein en de nabije omgeving. De bedrijfstijden van de verschillende immissierelevante geluidbronnen zijn in de berekening verdisconteerd.

Voor de bepaling van de maximale geluidniveaus is onderscheid gemaakt in de volgende bronnen:
- bron 01 – 05, LAmax= Li, maatgevend – Cm + een verhoging van 10 dB(A);
- bron 06 – 08, LAmax= Li, maatgevend. Voor het dichtslaan van deuren zijn extra bronnen ingevoerd (06-08), 98 dB(A) op basis van metingen elders;);
- mobiele bronnen 001-003, LAmax= Li, maatgevende bron – Cm + verhoging van 3 dB(A).

4.2 Resultaten representatieve situatie

In bijlage 4 en tabel 4.1 zijn de berekende langtijdgemiddelde beoordelingsniveaus en maximale geluidniveaus ter plaatse van de toekomstige woningen samengevat.

Tabel 4.1 Geluidbelasting

Beoordelingspunt	Langtijdgemiddelde beoordelingsniveaus ($L_{Ar,LT}$) en L_{Amax} [dB(A)] *					
	Dag		Avond		Nacht	
	$L_{Ar,LT}$	L_{Amax}	$L_{Ar,LT}$	L_{Amax}	$L_{Ar,LT}$	L_{Amax}
01 Woning 1 voorgevel	43	67	-	-	-	-
03 Woning 1 zijgevel	38	70	-	-	-	-
04 Woning 2 voorgevel	37	67	-	-	-	-
07 Woning 3 voorgevel	33	63	-	-	-	-
08 Woning 3 zijgevel	32	64	-	-	-	-

* dagperiode: 07.00 - 19.00 uur,
avondperiode: 19.00 - 23.00 uur,
nachtperiode: 23.00 - 07.00 uur;

Het langtijdgemiddelde beoordelingsniveau bedraagt ter plaatse van de nabij gelegen toekomstige woningen maximaal 43 dB(A) in de dagperiode.
De normen voor het langtijdgemiddelde beoordelingsniveau uit het activiteitenbesluit worden ter plaatse van de toekomstige woningen niet overschreden.

Uit de berekeningsresultaten blijkt dat het maximale geluidniveau ter plaatse van de toekomstige woningen maximaal 70 dB(A) bedraagt in de dagperiode. De maatgevende geluidbron betreft het dichtslaan van een portier van een personenauto.
De grenswaarden voor het maximale geluidniveau wordt in de dagperiode ter plaatse van de toekomstige woningen niet overschreden.

Een goed woon en leefklimaat is hiermee gewaarborgd voor de drie toekomstige woningen.

5 Conclusies

In opdracht van de familie Buurman heeft Munsterhuis Geluidsadvies een akoestisch onderzoek uitgevoerd in het kader van een bestemmingsplanwijziging ten behoeve van de bepaling van de geluidbelasting ten gevolge van Autocenter De Kastanje ter plaatse van de gevels van de te realiseren woningen binnen het woningbouwplan gelegen aan de Klapstraat te Arnhem.

Het voornemen is ten westen van Autocenter De Kastanje (garagebedrijf) een drietal woningen te realiseren.
Het onderhavig onderzoek richt zich op het bepalen van de geluidbelastingen ten gevolge van het industrielawaai ten gevolge van de activiteiten bij Autocenter de Kastanje gelegen aan de Klapstraat 20b ter plaatse van de te bouwen woningen.

De benodigde informatie van Autocenter De Kastanje zijn geïnventariseerd en aangeleverd via de heer P. Schmidt.
Het akoestisch onderzoek is uitgevoerd conform de Handleiding Meten en Rekenen Industrielawaai 1999.
De berekende geluidniveaus zijn getoetst aan de geluidnormen die in het activiteitenbesluit zijn opgenomen.

Het onderzoek is gebaseerd op een inventarisatie van de bedrijfsvoering, leveranciergegevens, literatuurgegevens en Munsterhuis Geluidsadvies -expertise. Aan de hand van de verkregen gegevens zijn akoestische rekenmodellen vervaardigd waarmee de geluidniveaus zijn berekend.

Op basis van onderhavig akoestisch onderzoek kunnen de volgende conclusies worden getrokken:

- Het langtijdgemiddelde beoordelingsniveau bedraagt ter plaatse van de toekomstige nabij gelegen woningen maximaal 43 dB(A) in de dagperiode.
- De normen voor het langtijdgemiddelde beoordelingsniveau uit het activiteitenbesluit worden ter plaatse van de toekomstige woningen niet overschreden.
- Uit de berekeningsresultaten blijkt dat het maximale geluidniveau ter plaatse van de toekomstige woningen maximaal 70 dB(A) bedraagt in de dagperiode. De maatgevende geluidbron betreft het dichtslaan van een portier van een personenauto.
- De grenswaarden voor het maximale geluidniveau wordt in de dagperiode ter plaatse van de toekomstige woningen niet overschreden.
- Een goed woon en leefklimaat is hiermee gewaarborgd voor de drie toekomstige woningen.

6 Bijlagen

Bijlage 1 **Situatie + 3D overzichten**

Bijlage 2 **Berekening bronvermogens**

Bijlage 3 **Invoergegevens**

Bijlage 4 **Rekenresultaten**

Bijlage 1 Situatie + 3D overzicht

Aubadepad
1745
1674
6445 449
RESERVERING RUIMTE
MIDDENSPANNINGSKAST
AB 1653
AB 1851
AC 8969
AC 9305
AC 9306
AB 1654
AB 1691
AB 1087
AB 1428
AB 1578
AB 1738
AB 1623
AB 1035
AB 1692
AB 1037
1036
1457
1886
1887
1293
1088
1089
1725
1415
1620
1627
1234
1616
1617
1628
1724
1541
1350
8726

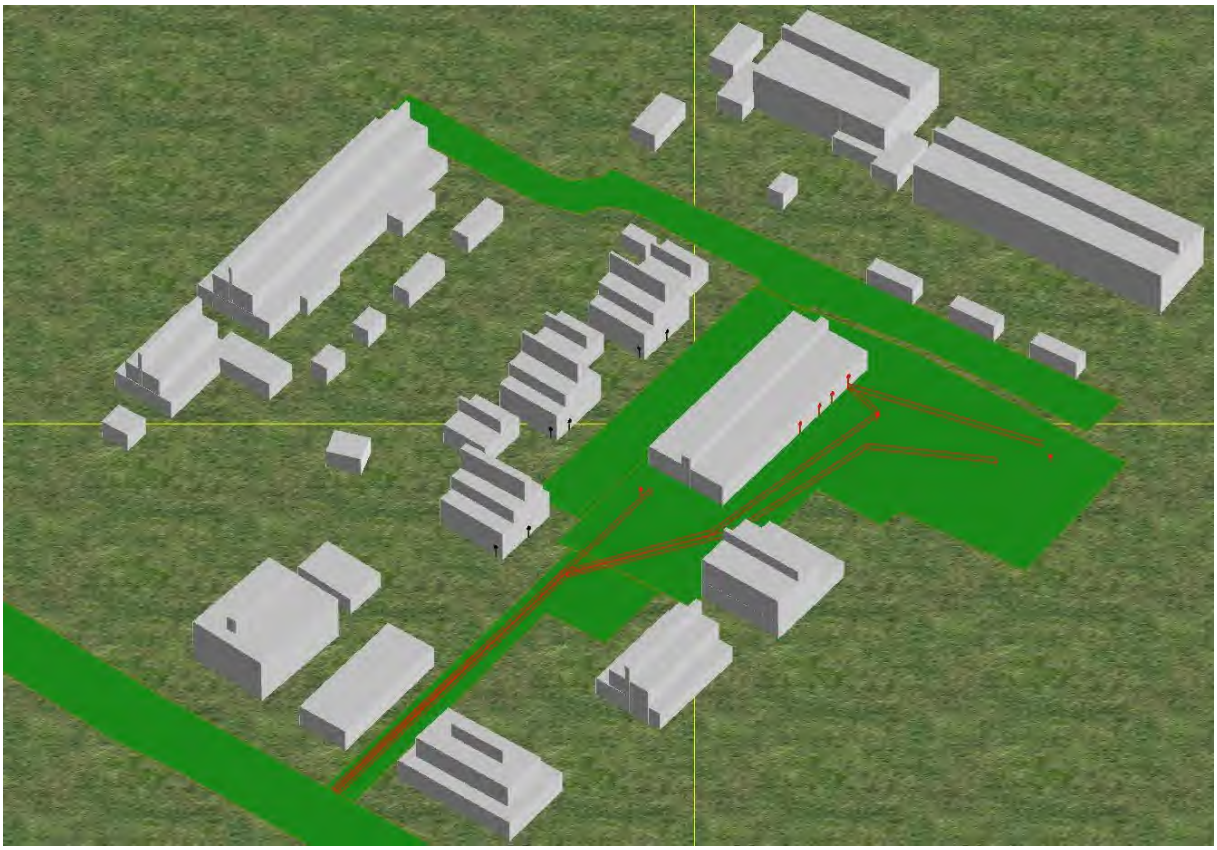

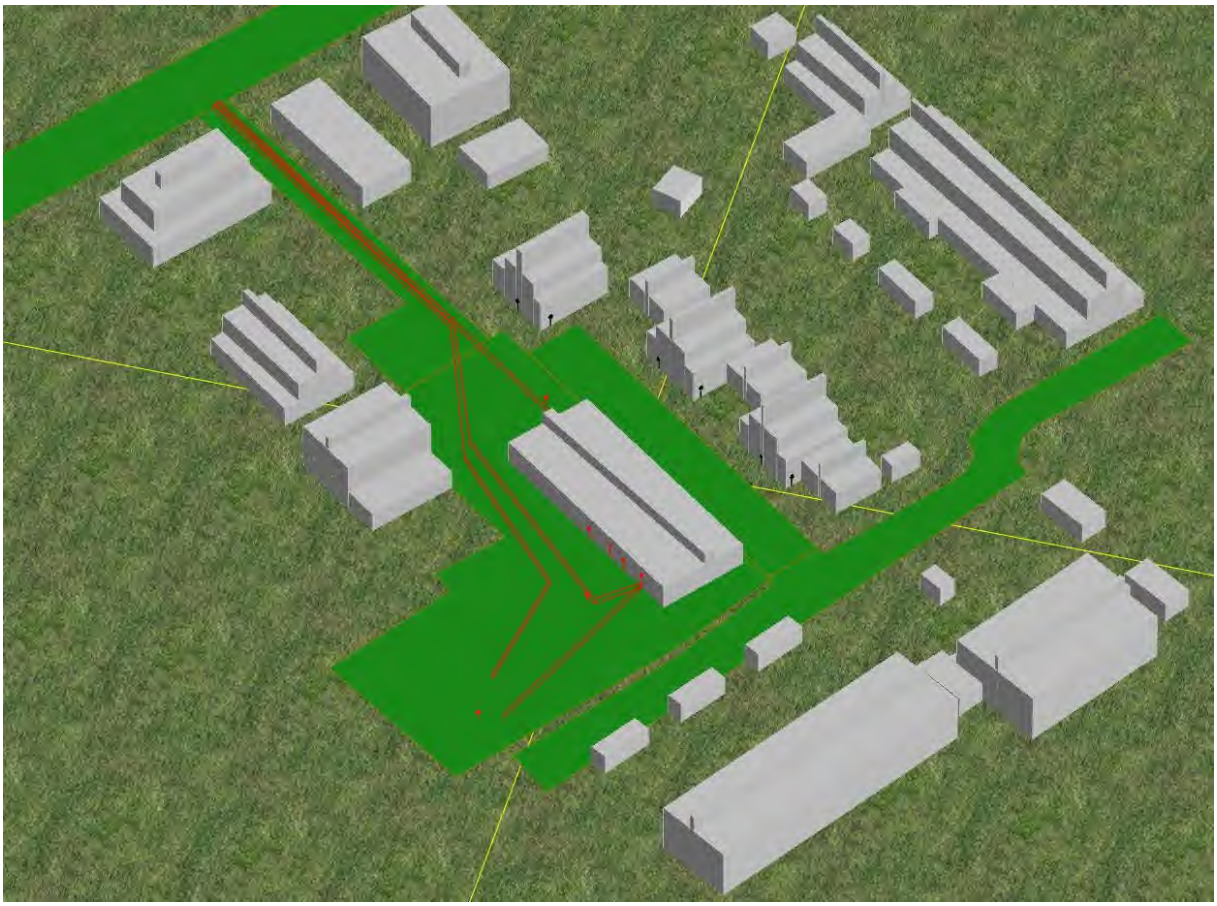

Bijlage 2 Berekening bronvermogens

Pand:	De Kastanje
Adres:	Klapstraat te Arnhem
Projectnummer:	22.078
Datum:	6-4-2022

Berekening emissierelevante bronsterkte
Handleiding meten en rekenen industrielawaai
methode II.7
versie: 12-12-2021

Lwr = Lp + 10 log S - Cd + DI - Ri

Cd 3 dB Spectrum = 1 hal binnenniveau

39,0 22,8 7,5 3,3 7,5 9,7 12,5

Nr	Gevel	Opp.	Omschrijving bouwdeel	Lp	DI	Ra	Lwr	Lwr in octaafbanden [dB(A)]						
		[m2]		[dB(A)]	[dB]	[dB(A)]	[dB(A)]	63	125	250	500	1000	2000	4000
	Werkplaats													
01	roldeuren 3x	6,00	roldeur (geisoleerde alu.plaat)	75	3	22,7	**60,1**	38,8	47,0	58,3	54,5	38,3	34,1	31,3
02	open roldeur	6,00	opening d > 1/2 lambda	75	3	0,0	**82,8**	43,8	60,0	75,3	79,5	75,3	73,1	70,3
03	loopdeur	3,50	38 mm hardhout 27 kg/m2	75	3	28,9	**51,5**	27,9	35,1	45,4	48,6	43,4	38,2	35,4
04	raam zijgevel	1,50	dubbel glas 4-15-5 mm gasgevuld (HR++)	75	3	25,5	**51,3**	0,0	34,7	51,0	37,2	26,0	28,8	0,0
05	ramen zijgevel	1,50	dubbel glas 4-15-5 mm gasgevuld (HR++)	75	3	25,5	**51,3**	0,0	34,7	51,0	37,2	26,0	28,8	0,0

Bijlage 3 Invoergegevens rekenmodel

Gebouwen
Bodemgebieden
Toetspunten
Puntbronnen
Mobiele bron
0 m
7 m
schaal 1 : 185
02
03
04
05

figuur 2

Model: eerste model
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Puntbronnen, voor rekenmethode Industrielawaai - HMRI, industrie

Naam	Omschr.	Hoogte	Richt.	Hoek	Cb(D)	Cb(A)	Cb(N)	Lw 31	Lw 63	Lw 125	Lw 250	Lw 500	Lw 1k	Lw 2k	Lw 4k	Lw 8k	Lw Totaal	Lwr Totaal
01	roldeur werkplaats	2,00	0,00	360,00	6,81	--	--	--	38,80	47,00	58,30	54,50	38,30	34,10	31,30	0,00	60,11	60,11
02	open roldeur werkplaats	2,00	0,00	360,00	2,34	--	--	--	43,80	60,00	75,30	79,50	75,30	73,10	70,30	--	82,77	82,77
03	loopdeur werkplaats	1,70	0,00	360,00	1,01	--	--	--	27,90	35,10	45,40	47,60	43,40	38,20	35,40	--	51,07	51,07
04	raam 1 werkplaats	1,70	0,00	360,00	1,01	--	--	--	0,00	34,70	51,00	37,20	26,00	28,80	0,00	--	51,31	51,31
05	raam 2 werkplaats	1,70	0,00	360,00	1,01	--	--	--	0,00	34,70	51,00	37,20	26,00	28,80	0,00	--	51,31	51,31

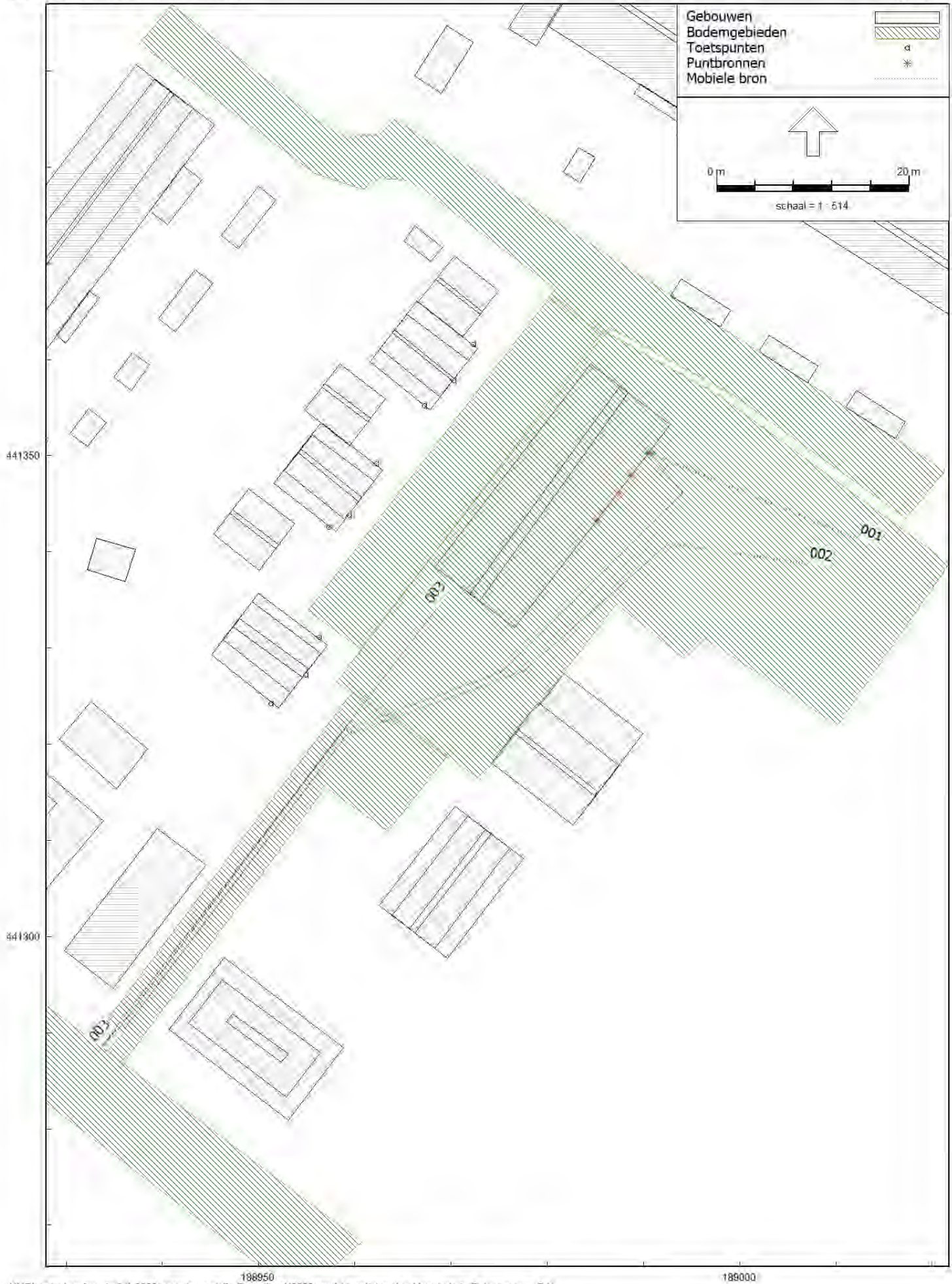

HMRI industrie: [versie 6-4-2022 - eerste model] Geomilieu V2022 rev 1 Licentiehouder: Munsterhuis Geluidsadvies B.V.

figuur 3

Model: eerste model
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Mobiele bron, voor rekenmethode Industrielawaai - HMRI, industrie

Naam	Omschr.	ISO_H	Lengte	Aantal(D)	Aantal(A)	Aantal(N)	Cb(D)	Cb(A)	Cb(N)	Gem.snelheid	Lw 31	Lw 63	Lw 125
001	Personenauto's achterste deel	0,75	114,38	24	--	--	24,19	--	--	5	--	66,40	74,10
002	Bestelwagens	0,75	95,69	4	--	--	31,95	--	--	5	--	69,40	77,10
003	Personenauto's voorste deel	0,75	57,42	4	--	--	31,95	--	--	5	--	66,40	74,10

Model: eerste model
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Mobiele bron, voor rekenmethode Industrielawaai - HMRI, industrie

Naam	Lw 250	Lw 500	Lw 1k	Lw 2k	Lw 4k	Lw 8k	Lw Totaal	Lwr Totaal
001	78,40	81,20	83,80	83,20	79,10	74,80	88,98	88,98
002	81,40	84,20	86,80	86,20	82,10	77,80	91,98	91,98
003	78,40	81,20	83,80	83,20	79,10	74,80	88,98	88,98

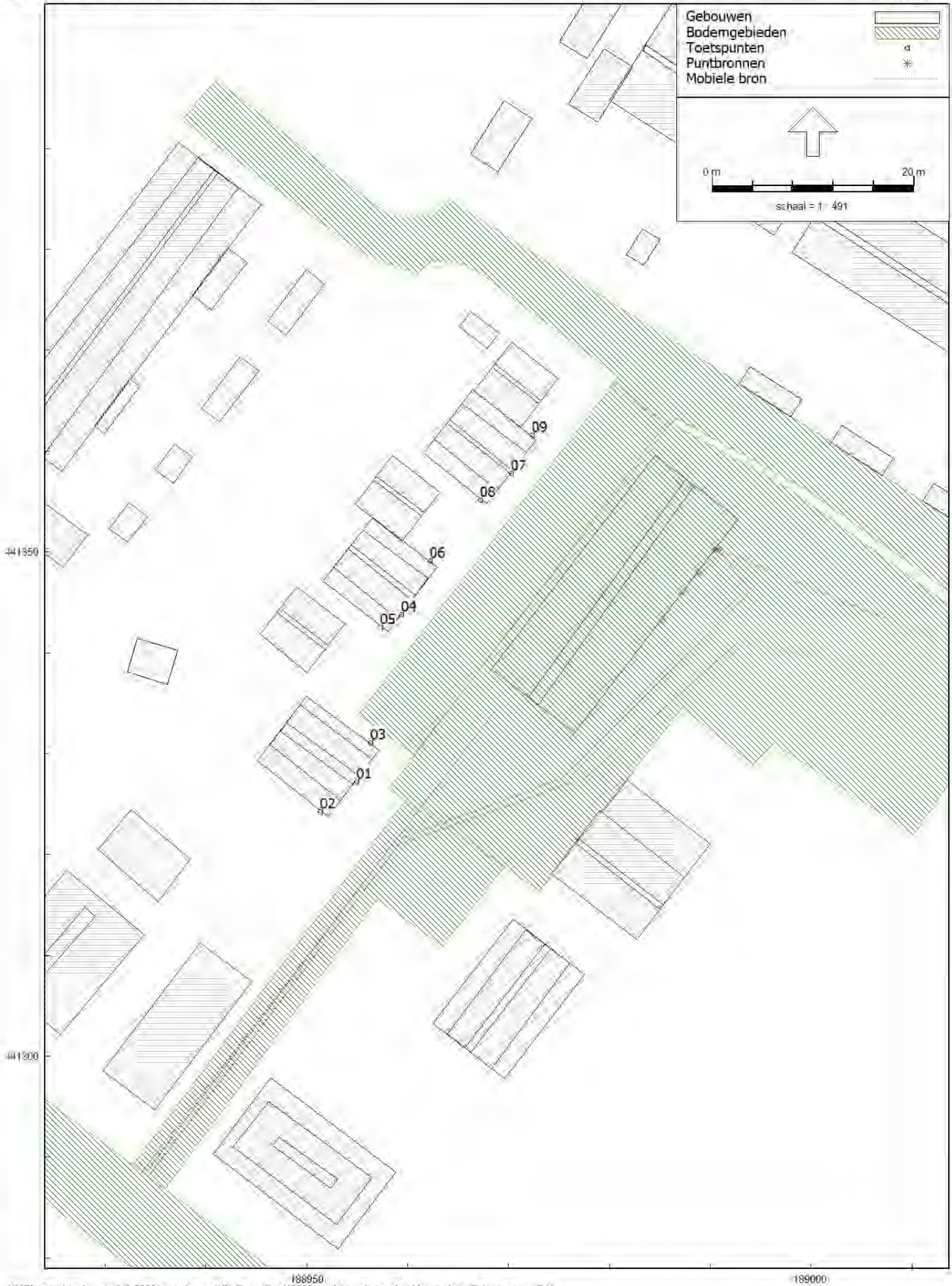

HMRI industrie [versie 6-4-2022 - eerste model] Geomilieu V2022 rev 1 Licentiehouder: Munsterhuis Geluidsadvies B.V.

figuur 4

Model: eerste model
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Toetspunten, voor rekenmethode Industrielawaai - HMRI, industrie

Naam	Omschr.	Maaiveld	Hdef.	Hoogte A	Hoogte B	Hoogte C	Hoogte D	Hoogte E	Hoogte F	Gevel
01	Woning 1, voorgevel	0,00	Relatief	1,50	--	--	--	--	--	Ja
02	Woning 1, zijgevel	0,00	Relatief	1,50	--	--	--	--	--	Ja
03	Woning 1, zijgevel	0,00	Relatief	1,50	--	--	--	--	--	Ja
04	Woning 2, voorgevel	0,00	Relatief	1,50	--	--	--	--	--	Ja
05	Woning 2, zijgevel	0,00	Relatief	1,50	--	--	--	--	--	Ja
06	Woning 2, zijgevel	0,00	Relatief	1,50	--	--	--	--	--	Ja
07	Woning 3, voorgevel	0,00	Relatief	1,50	--	--	--	--	--	Ja
08	Woning 3, zijgevel	0,00	Relatief	1,50	--	--	--	--	--	Ja
09	Woning 3, zijgevel	0,00	Relatief	1,50	--	--	--	--	--	Ja

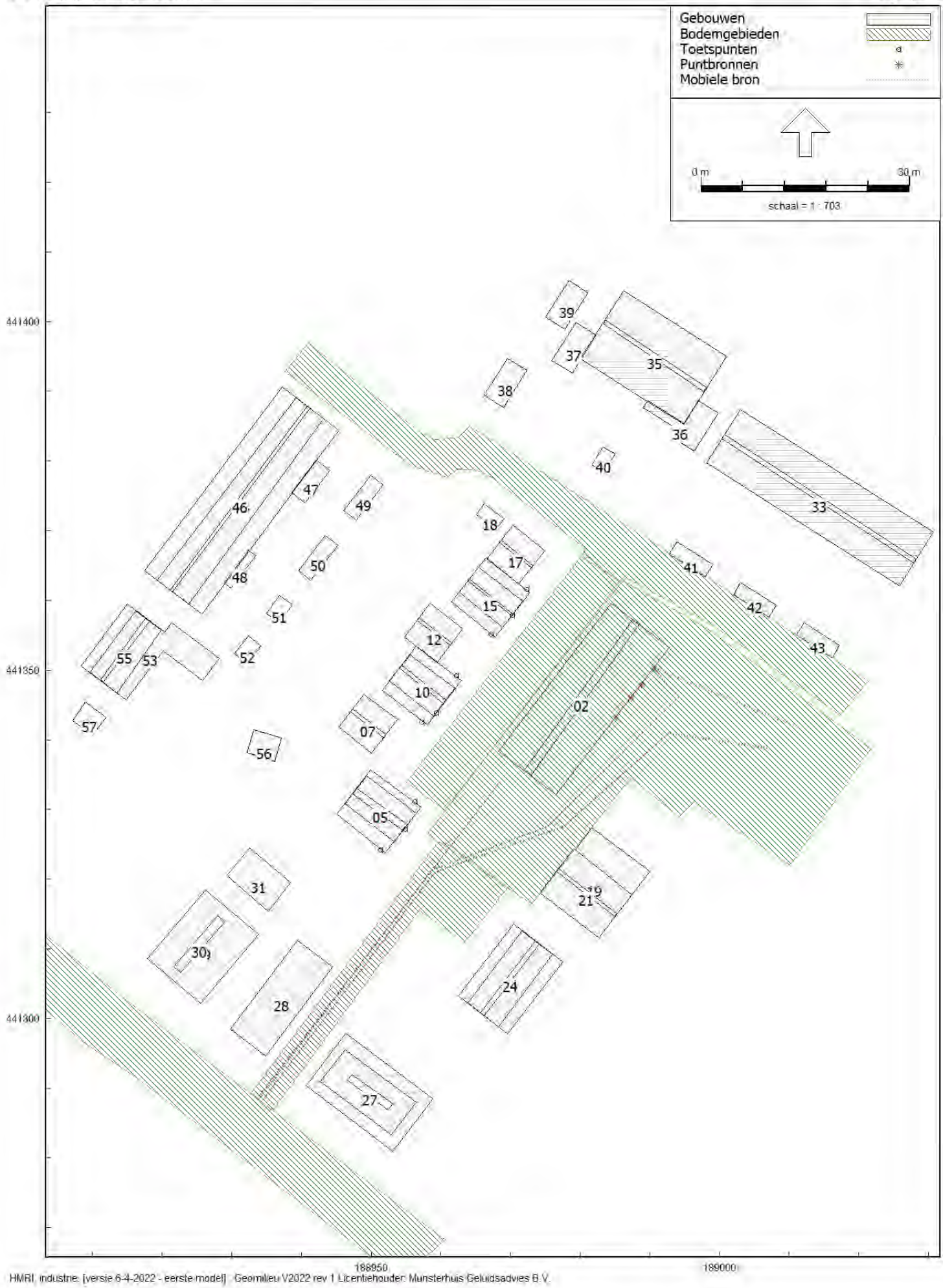

HMRI industrie: [versie 6-4-2022 - eerste model] Geomilieu V2022 rev 1 Licentiehouder: Munsterhuis Geluidsadvies B.V.

figuur 5

Model: eerste model
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Gebouwen, voor rekenmethode Industrielawaai - HMRI, industrie

Naam	Omschr.	Hoogte	Maaiveld
01	garagebedrijf	3,00	0,00
02	garagebedrijf	4,50	0,00
03	Toekomstige Woning 1	4,00	0,00
04	Toekomstige Woning 1	6,00	0,00
05	Toekomstige Woning 1	9,00	0,00
06	Garage woning 1	3,00	0,00
07	Garage woning 1	5,00	0,00
08	Toekomstige woning 2	4,00	0,00
09	Toekomstige woning 2	6,00	0,00
10	Toekomstige woning 2	9,00	0,00
11	Toekomstige woning 2, garage	3,00	0,00
12	Toekomstige woning 2, garage	5,00	0,00
13	Toekomstige woning 3	4,00	0,00
14	Toekomstige woning 3	6,00	0,00
15	Toekomstige woning 3	9,00	0,00
16	Toekomstige woning 3, garage	3,00	0,00
17	Toekomstige woning 3, garage	5,00	0,00
18	Trafo	2,50	0,00
19	Nr. 20	2,50	0,00
20	Nr. 20	6,00	0,00
21	Nr. 20	7,50	0,00
22	Schuur	2,50	0,00
23	Schuur	5,00	0,00
24	Schuur	7,00	0,00
25	Woning Klapstraat 14 en 16	3,00	0,00
26	Woning Klapstraat 14 en 16	6,00	0,00
27	Woning Klapstraat 14 en 16	8,00	0,00
28	Woning Klapstraat 20C	3,00	0,00
29	Woning Klapstraat 22 en 24	6,00	0,00
30	Woning Klapstraat 22 en 24	8,00	0,00
31	Woning Klapstraat 22 en 24 garage	2,30	0,00
32	Woning Aubadepad 14 - 24	6,00	0,00
33	Woning Aubadepad 14 - 24	8,00	0,00
34	Woning Aubadepad 8 - 12	6,00	0,00
35	Woning Aubadepad 8 - 12	8,00	0,00
36	Woning Aubadepad 8 - 12	2,50	0,00
37	Woning Aubadepad 8 - 12	2,50	0,00
38	Woning Aubadepad 8 - 12, schuur	2,50	0,00
39	Woning Aubadepad 8 - 12, schuur	2,50	0,00
40	Woning Aubadepad 8 - 12, schuur	2,50	0,00
41	schuur	2,50	0,00
42	schuur	2,50	0,00
43	schuur	2,50	0,00
44	Woningen Apdantelaan	2,50	0,00
45	Woningen Apdantelaan	5,50	0,00
46	Woningen Apdantelaan	8,00	0,00
47	Woningen Apdantelaan	2,50	0,00
48	Woningen Apdantelaan	2,50	0,00
49	Woningen Apdantelaan, schuur	2,50	0,00
50	Woningen Apdantelaan, schuur	2,50	0,00
51	Woningen Apdantelaan, schuur	2,50	0,00
52	Woningen Apdantelaan, schuur	2,50	0,00
53	Woningen Apdantelaan	2,50	0,00
54	Woningen Apdantelaan	5,00	0,00
55	Woningen Apdantelaan	7,50	0,00
56	Woningen Apdantelaan, schuur	2,50	0,00
57	Woningen Apdantelaan, schuur	2,50	0,00

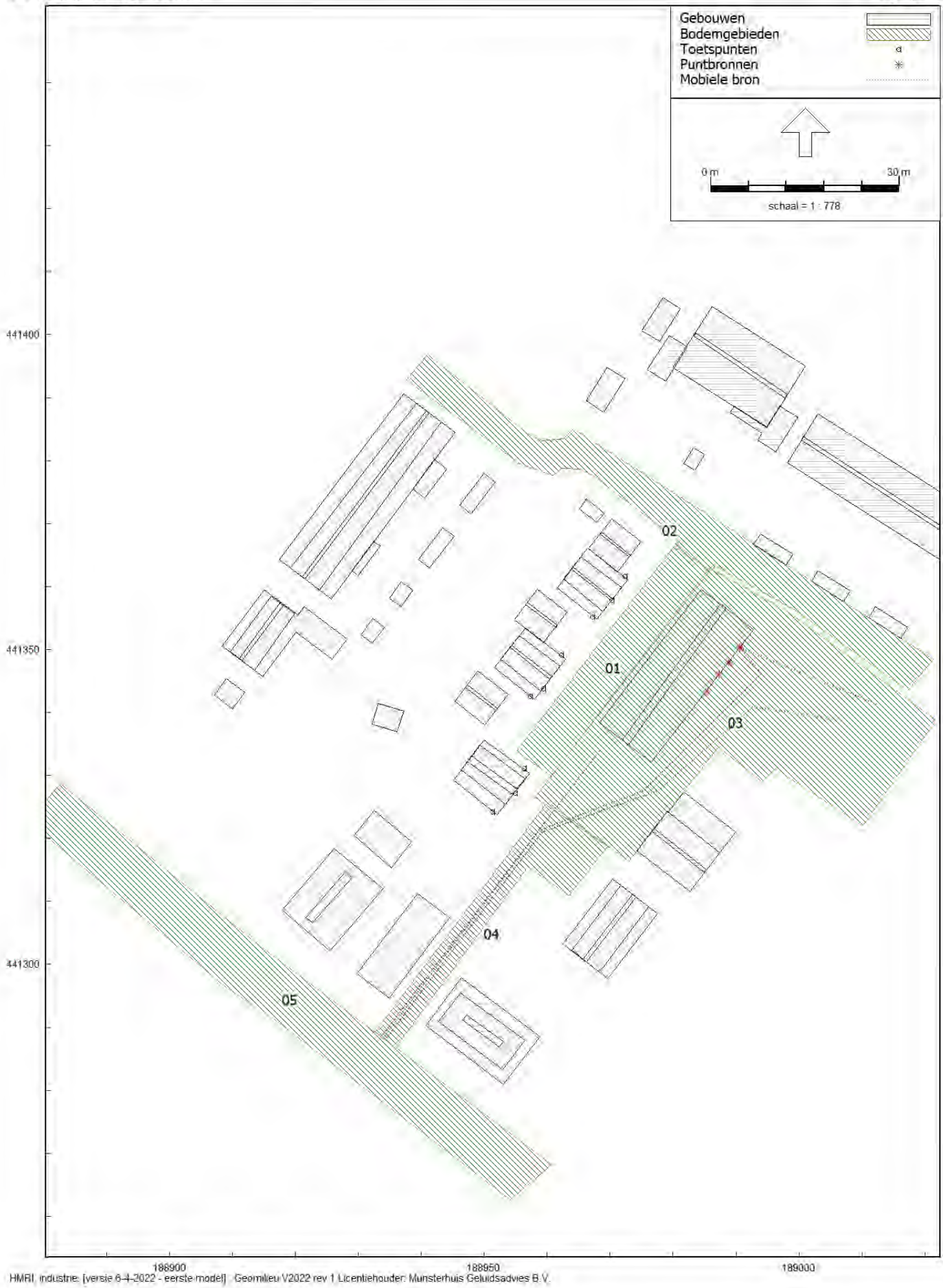

HMRI industrie: [versie 6-4-2022 - eerste model] Geomilieu V2022 rev 1 Licentiehouder: Munsterhuis Geluidsadvies B.V.

figuur 6

Model: eerste model
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Bodemgebieden, voor rekenmethode Industrielawaai - HMRI, industrie

Naam	Omschr.	Bf
01	Nieuwe straat	0,00
02	straat	0,00
03	terrein De Kastanje	0,00
04	terrein De Kastanje	0,00
05	Klapstraat	0,00

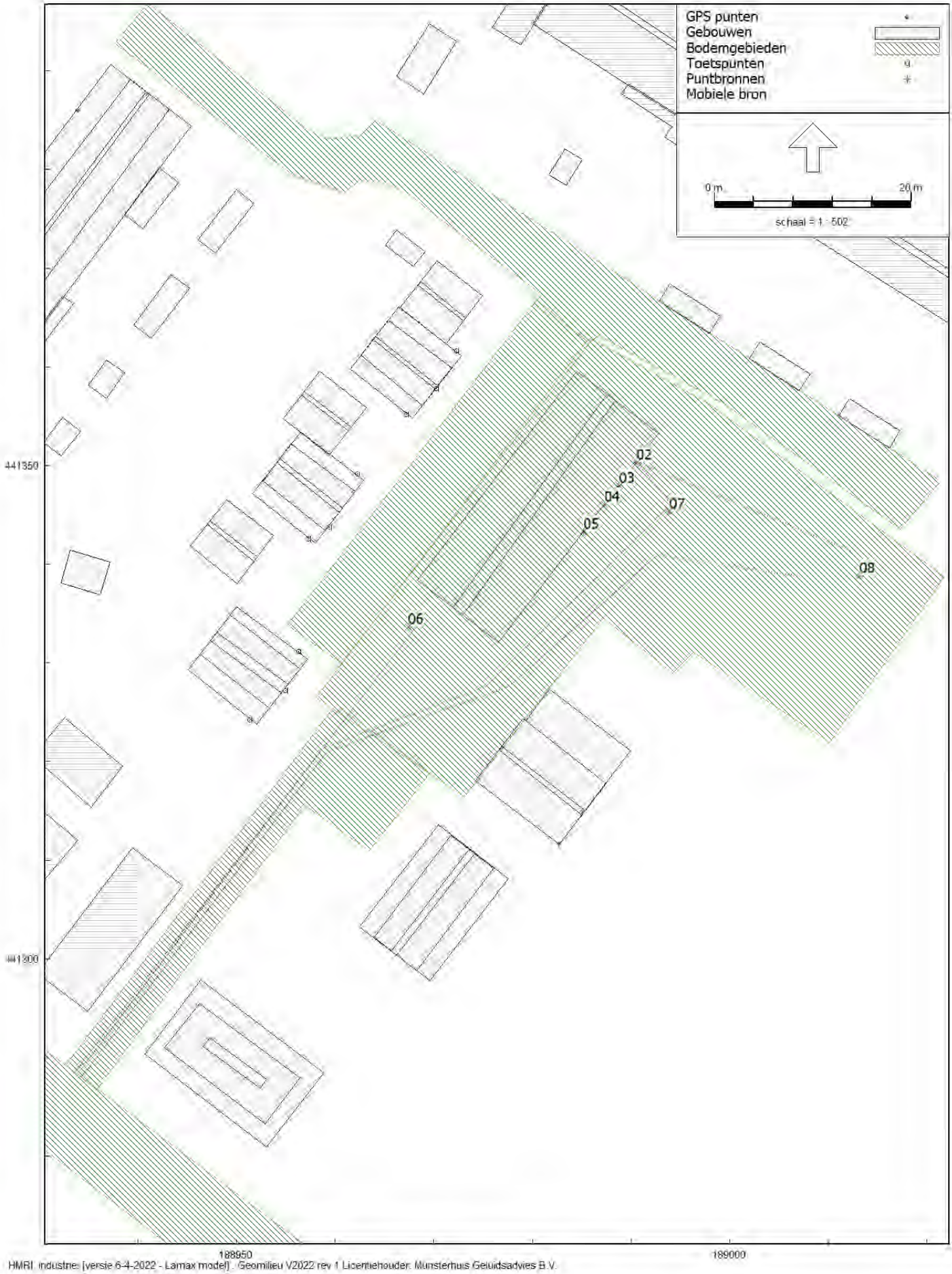

HMRI industrie [versie 6-4-2022 - Lamax model] . Geomilieu V2022 rev 1 Licentiehouder: Munsterhuis Geluidsadvies B.V.

figuur 7

Model: Lamax model
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Puntbronnen, voor rekenmethode Industrielawaai - HMRI, industrie

Naam	Omschr.	Hoogte	Richt.	Hoek	Cb(D)	Cb(A)	Cb(N)	Lw 31	Lw 63	Lw 125	Lw 250	Lw 500	Lw 1k	Lw 2k	Lw 4k	Lw 8k	Lw Totaal	Lwr Totaal
01	roldeur werkplaats	2,00	0,00	360,00	6,81	--	--	--	38,80	47,00	58,30	54,50	38,30	34,10	31,30	0,00	60,11	70,11
02	open roldeur werkplaats	2,00	0,00	360,00	2,34	--	--	--	43,80	60,00	75,30	79,50	75,30	73,10	70,30	--	82,77	92,77
03	loopdeur werkplaats	1,70	0,00	360,00	1,01	--	--	--	27,90	35,10	45,40	47,60	43,40	38,20	35,40	--	51,07	61,07
04	raam 1 werkplaats	1,70	0,00	360,00	1,01	--	--	--	0,00	34,70	51,00	37,20	26,00	28,80	0,00	--	51,31	61,31
05	raam 2 werkplaats	1,70	0,00	360,00	1,01	--	--	--	0,00	34,70	51,00	37,20	26,00	28,80	0,00	--	51,31	61,31
06	dichtslaan deur auto piekgeluid	1,00	0,00	360,00	0,00	--	--	43,17	54,27	60,37	81,57	91,97	93,07	92,57	89,07	78,97	98,09	98,09
07	dichtslaan deur auto piekgeluid	1,00	0,00	360,00	0,00	--	--	43,17	54,27	60,37	81,57	91,97	93,07	92,57	89,07	78,97	98,09	98,09
08	dichtslaan deur auto piekgeluid	1,00	0,00	360,00	0,00	--	--	43,17	54,27	60,37	81,57	91,97	93,07	92,57	89,07	78,97	98,09	98,09

Model: Lamax model
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Mobiele bron, voor rekenmethode Industrielawaai - HMRI, industrie

Naam	Omschr.	ISO_H	Lengte	Aantal(D)	Aantal(A)	Aantal(N)	Cb(D)	Cb(A)	Cb(N)	Gem.snelheid	Lw 31	Lw 63	Lw 125	Lw 250
001	Personenauto's	0,75	114,39	24	--	--	24,19	--	--	5	--	66,40	74,10	78,40
002	Bestelwagens	0,75	95,65	4	--	--	31,95	--	--	5	--	69,40	77,10	81,40
003	Personenauto's	0,75	57,39	4	--	--	31,95	--	--	5	--	66,40	74,10	78,40

Model: Lamax model
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Mobiele bron, voor rekenmethode Industrielawaai - HMRI, industrie

Naam	Lw 500	Lw 1k	Lw 2k	Lw 4k	Lw 8k	Lw Totaal	Lwr Totaal
001	81,20	83,80	83,20	79,10	74,80	88,98	91,98
002	84,20	86,80	86,20	82,10	77,80	91,98	94,98
003	81,20	83,80	83,20	79,10	74,80	88,98	91,98

Bijlage 4 Berekeningsresultaten

Rapport: Resultatentabel
Model: eerste model
LAeq totaalresultaten voor toetspunten
Groep: (hoofdgroep)
Groepsreductie: Nee

Naam Toetspunt	Omschrijving	X	Y	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
01_A	Woning 1, voorgevel	188954,93	441327,20	1,50	42,6	--	--	42,6
02_A	Woning 1, zijgevel	188951,32	441324,22	1,50	39,5	--	--	39,5
03_A	Woning 1, zijgevel	188956,30	441331,12	1,50	38,1	--	--	38,1
04_A	Woning 2, voorgevel	188959,38	441343,78	1,50	37,2	--	--	37,2
05_A	Woning 2, zijgevel	188957,33	441342,56	1,50	37,1	--	--	37,1
06_A	Woning 2, zijgevel	188962,23	441349,13	1,50	27,8	--	--	27,8
07_A	Woning 3, voorgevel	188970,27	441357,80	1,50	32,8	--	--	32,8
08_A	Woning 3, zijgevel	188967,21	441355,17	1,50	31,9	--	--	31,9
09_A	Woning 3, zijgevel	188972,33	441361,60	1,50	29,4	--	--	29,4

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: eerste model
LAeq bij Bron voor toetspunt: 01_A - Woning 1, voorgevel
Groep: (hoofdgroep)
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	X	Y	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
01_A	Woning 1, voorgevel	188954,93	441327,20	1,50	42,6	--	--	42,6
001	Personenauto's achterste deel	188933,91	441288,33	0,75	40,8	--	--	40,8
002	Bestelwagens	188934,30	441288,06	0,75	35,8	--	--	35,8
003	Personenauto's voorste deel	188933,64	441288,58	0,75	33,5	--	--	33,5
02	open roldeur werkplaats	188990,59	441350,25	2,00	22,7	--	--	22,7
01	roldeur werkplaats	188990,62	441350,29	2,00	-2,5	--	--	-2,5
05	raam 2 werkplaats	188985,17	441343,23	1,70	-5,6	--	--	-5,6
04	raam 1 werkplaats	188987,31	441346,02	1,70	-6,6	--	--	-6,6
03	loopdeur werkplaats	188988,80	441347,91	1,70	-7,9	--	--	-7,9

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Lamax model
LAmax totaalresultaten voor toetspunten
Groep: (hoofdgroep)

Naam Toetspunt	Omschrijving	X	Y	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
01_A	Woning 1, voorgevel	188954,93	441327,20	1,50	67,4	--	--
02_A	Woning 1, zijgevel	188951,32	441324,22	1,50	65,2	--	--
03_A	Woning 1, zijgevel	188956,30	441331,12	1,50	69,5	--	--
04_A	Woning 2, voorgevel	188959,38	441343,78	1,50	66,8	--	--
05_A	Woning 2, zijgevel	188957,33	441342,56	1,50	67,3	--	--
06_A	Woning 2, zijgevel	188962,23	441349,13	1,50	52,5	--	--
07_A	Woning 3, voorgevel	188970,27	441357,80	1,50	63,4	--	--
08_A	Woning 3, zijgevel	188967,21	441355,17	1,50	63,5	--	--
09_A	Woning 3, zijgevel	188972,33	441361,60	1,50	49,7	--	--

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Lamax model
LAmax bij Bron voor toetspunt: 03_A - Woning 1, zijgevel
Groep: (hoofdgroep)

Naam Bron	Omschrijving	X	Y	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
03_A	Woning 1, zijgevel	188956,30	441331,12	1,50	69,5	--	--
06	dichtslaan deur auto piekgeluid	188967,41	441333,65	1,00	69,5	--	--
003	Personenauto's	188933,66	441288,60	0,75	63,8	--	--
002	Bestelwagens	188934,33	441288,08	0,75	63,6	--	--
001	Personenauto's	188933,89	441288,33	0,75	60,9	--	--
07	dichtslaan deur auto piekgeluid	188993,92	441345,28	1,00	45,2	--	--
08	dichtslaan deur auto piekgeluid	189013,16	441338,82	1,00	44,3	--	--
02	open roldeur werkplaats	188990,59	441350,25	2,00	35,7	--	--
01	roldeur werkplaats	188990,62	441350,29	2,00	15,0	--	--
05	raam 2 werkplaats	188985,17	441343,23	1,70	7,0	--	--
04	raam 1 werkplaats	188987,31	441346,02	1,70	5,3	--	--
03	loopdeur werkplaats	188988,80	441347,91	1,70	4,0	--	--
LAmax	(hoofdgroep)	0,00	0,00	0,00	69,5	--	--

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

30-9-2021

QuickScan flora en fauna

Klapstraat ong., Arnhem

BNL advies
Landschapsarchitectuur en ecologisch advies

R.J.L. Bijvelds (Rik)
ECOLOOG BNL ADVIES

Telefoonstraat 2, 5428 GJ Venhorst - 0618904606 - info@bnladvies.nl - www.bnladvies.nl -
IBAN nr: NL94KNAB0257675221 - KvK nr: 72316144 - BTW nr: NL001171642B68

Verkennend onderzoek naar de aanwezigheid van vaste rust- en verblijfplaatsen van beschermde flora en fauna, op en rondom de kavel op de locatie:

Klapstraat ong. te Arnhem

Colofon:

Opgesteld door:	BNL advies Telefoonstraat 2 5428 GJ Venhorst T: 06 18 90 46 06 E: info@bnladvies.nl W: www.bnladvies.nl
Opdrachtgever:	Dhr. H.G. Buurman Klapstraat ong. 6842 AE Arnhem
Status:	definitief
Versie:	21189.QFF
Datum:	30-9-2021
Auteur:	Ing. R.J.L. Bijvelds (Rik)

© copyright BNL advies 2021
Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of welke wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de auteursrechthebbende. BNL advies kan door opdrachtgever niet aansprakelijk worden gesteld voor schade die voortvloeit uit gebruik van data of gegevens of door toepassing van aanbevelingen en conclusies, die zijn opgenomen in deze rapportage.

Inhoud

Colofon: 1
1. Inleiding 4

2. Toelichting onderzoekskader 5
2.1 Wet natuurbescherming 5
2.1.1 Bescherming van gebieden 5
2.1.2 Bescherming van soorten 5
2.1.3 Bescherming van houtopstanden 5
2.2 Verordening ruimte 5

3. Omschrijving plangebied 7
3.1 Algemeen 7
3.2 Voorgenomen ontwikkeling 7
3.2.1 De kavel 8
3.2.2 Directe omgeving en beplantingen 8
3.3 Vooronderzoek 9
3.4 Analyse gebiedsbescherming 11
3.4.1 Natura 2000 gebieden 11

4. Onderzoeksresultaten beschermde soorten 12
4.1 Algemeen 12
4.2 Soorten vogelrichtlijn 12
4.2.1 Vogels met jaarrond beschermde nesten 12
4.2.2 Vogels met niet- jaarrond beschermde nesten (Categorie 5) 13
4.2.3 Algemene broedvogels 13
4.2.4 Werken binnen het broedseizoen 13
4.3 Soorten Habitatrichtlijn 13
4.3.1 Vleermuizen 13
4.3.2 Overige Habitatrichtlijn soorten 14
4.4 Nationaal beschermde soorten 14
4.4.1 Amfibieën en reptielen 14
4.4.2 Libellen 14
4.4.3 Dagvlinders 14
4.4.4 Vaatplanten 14
4.4.4 Effectbeoordeling en toetsing 14

Telefoonstraat 2, 5428 GJ Venhorst - 0618904606 - info@bnladvies.nl - www.bnladvies.nl -
IBAN nr: NL94KNAB0257675221 - KvK nr: 72316144 - BTW nr: NL001171642B68

5. Conclusies en aanbevelingen 15
5.1 Soorten Vogelrichtlijn 15
5.1.1 Vogels met jaarrond beschermde nesten 15
5.1.2 Vogels met niet- jaarrond beschermde nesten (Categorie 5) 15
5.1.3 Algemene broedvogels 15
5.2 Soorten Habitatrichtlijn 16
5.2.1 Vleermuizen 16
5.2.2 Overige habitatrichtlijnsoorten 16
5.2.3 Nationaal beschermde soorten 16
5.3 Aanbevelingen/ natuur-inclusief bouwen 16

6. Conclusie 17

Telefoonstraat 2, 5428 GJ Venhorst – 0618904606 – info@bnladvies.nl – www.bnladvies.nl –
IBAN nr: NL94KNAB0257675221 – KvK nr: 72316144 – BTW nr: NL001171642B68

1. Inleiding

Aanleiding.
Op verzoek van dhr. H.G. Buurman, is op woensdag 22 september 2021, een quickscan flora en fauna uitgevoerd in het kader van de Wet natuurbescherming. De ecologische quickscan bestaat uit een veldonderzoek op locatie en bijbehorende verslaglegging.

Doel.
Doel van deze quickscan is het verkrijgen van informatie over de aanwezigheid van beschermde flora en fauna en dan voornamelijk de aanwezigheid van tijdelijke of vaste rust- en verblijfplaatsen. Deze informatie is nodig ten behoeve van de voorgenomen ontwikkelingen op de locatie: Klapstraat ong. te Arnhem.

De werkzaamheden betreffen het bouwrijp maken van een braakliggend kavel (grasland) voor de bouw van woningen en het bouwen van een drietal woningen. Op- en nabij de kavel en in de bestaande aangrenzende bebouwing en beplantingen in de directe omgeving van de kavel, kunnen beschermde soorten flora en fauna voorkomen welke negatieve effecten kunnen ondervinden van de geplande ontwikkelingen.

Door middel van een oriënterend bronnen- en veldonderzoek zal worden onderzocht of de voorgenomen ontwikkelingen kunnen leiden tot een overtreding van verbodsbepalingen voor (potentieel) aanwezige soorten flora en fauna.

De quickscan richt zich op het verkrijgen van een geïnformeerd beeld van de mogelijke consequenties vanuit de natuurwetgeving en -beleid. Op basis daarvan worden uitspraken gedaan over de (mogelijke) effecten van de voorgenomen ontwikkeling en de eventueel noodzakelijke vervolgstappen.

Telefoonstraat 2, 5428 GJ Venhorst - 0618904606 - info@bnladvies.nl - www.bnladvies.nl -
IBAN nr: NL94KNAB0257675221 - KvK nr: 72316144 - BTW nr: NL001171642B68

2. Toelichting onderzoekskader

2.1 Wet natuurbescherming

Per 1 januari 2017 is de Wet natuurbescherming (Wnb) van kracht. Deze nieuwe wet is een vervanging en samenbundeling van drie voorgaande wetten; de Natuurbeschermingswet 1998, de Boswet en de Flora- en faunawet. Tevens heeft er een decentralisatie van het bevoegd gezag plaatsgevonden: per 1 januari 2017 zijn de provincies verantwoordelijk voor de vergunningen en ontheffingen. De Wnb is op te delen in grofweg drie delen:

2.1.1 Bescherming van gebieden

De Wnb richt zich met de bescherming van natuurgebieden uitsluitend op Natura 2000-gebieden. Natura 2000 is een Europees netwerk van beschermde natuurgebieden. In Natura 2000-gebieden worden bepaalde diersoorten en hun natuurlijke leefomgeving beschermd om de biodiversiteit te behouden. Invloeden (ook van buitenaf) mogen deze instandhoudingsdoelstellingen niet in gevaar brengen.

2.1.2 Bescherming van soorten

De Wnb onderscheidt drie verschillende beschermingsregimes, met elk hun eigen verbodsbepalingen (zie tabel 1). De eerste twee categorieën zijn gebaseerd op de door de Europese Unie opgestelde Vogelrichtlijn (uit 1979) en de Habitatrichtlijn (uit 1992). Het derde beschermingsregime betreft soorten die niet op Europees niveau beschermd zijn, maar wel op landelijk niveau: de Nationaal beschermde soorten (in de wet aangeduid als “andere soorten”). Als bevoegd gezag heeft iedere afzonderlijke provincie (een aantal) algemene soorten uit deze derde categorie vrijgesteld van ontheffingsplicht. Wel geldt altijd voor alle soorten de algemene zorgplicht. Deze zorgplicht houdt in dat men bij werkzaamheden met mogelijk negatief effect op planten en dieren, maatregelen dient te nemen (binnen wat redelijkerwijs van men verwacht kan worden) om onnodige schade aan planten of dieren te voorkomen.

2.1.3 Bescherming van houtopstanden

De bescherming van houtopstanden betreft voornamelijk een voortzetting van de Boswet en richt zich op de instandhouding van het bosareaal. Bij houtopstanden groter dan 10 are of 20 rijen bomen en gelegen buiten de bebouwde kom geldt een meldplicht, herplantplicht en mogelijke oplegging van een kapverbod.

2.2 Verordening ruimte

In de Verordening ruimte is het Natuurnetwerk Nederland (NNN) vastgelegd. Het Natuurnetwerk Nederland (NNN) is een netwerk van groene gebieden, voorheen bekend als de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). In Gelderland het ‘Gelders Natuurnetwerk’ genaamd. De gebieden worden beschermd via het planologisch kader. Dit alles is verankerd in de bestemmingsplannen waarin de regels uit de provinciale Verordening ruimte zijn verwerkt. Het ruimtelijke beleid van het Gelders Natuurnetwerk kent het “nee, tenzij” principe en is gericht op ‘behoud, herstel en ontwikkeling van de wezenlijke waarden en kenmerken’.

Naast het Gelders Natuurnetwerk, kan de provincie planologische bescherming aan gebieden toekennen door hen aan te wijzen als “bijzondere provinciale natuurgebieden” of “bijzondere provinciale landschappen”. Hierbij is bijvoorbeeld te denken aan de bescherming van belangrijke weidevogelgebieden. Iedere provincie kan een eigen invulling geven aan bijvoorbeeld compensatie. Het beschermingsregime van overige op provinciaal niveau beschermde gebieden kan sterk verschillen tussen provincies.

Telefoonstraat 2, 5428 GJ Venhorst - 0618904606 - info@bnladvies.nl - www.bnladvies.nl -
IBAN nr: NL94KNAB0257675221 - KvK nr: 72316144 - BTW nr: NL001171642B68

Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn § 3.1 Wnb	Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn § 3.2 Wnb	Beschermingsregime Nationaal beschermde soorten (andere soorten) § 3.3 Wnb
Art 3.1 lid 1 Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen	Art 3.5 lid 1 Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.	Art 3.10 lid 1a Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen.
Art 3.1 lid 2 Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen	Art 3.5 lid 4 Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen.	Art 3.10 lid 1b Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen.
Art 3.1 lid 3 Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben	Art 3.5 lid 3 Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen	Niet van toepassing
Art 3.1 lid 4 en lid 5 Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.	Art 3.5 lid 2 Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren.	Niet van toepassing
Niet van toepassing	Art 3.6 lid 5 Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen	Art 3.10 lid 1c Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Tabel 1. Soortenbescherming en verbodsbepalingen.

Telefoonstraat 2, 5428 GJ Venhorst - 0618904606 - info@bnladvies.nl - www.bnladvies.nl -
IBAN nr: NL94KNAB0257675221 - KvK nr: 72316144 - BTW nr: NL001171642B68

3. Omschrijving plangebied

3.1 Algemeen

Het plangebied is gelegen in de stad Arnhem, in de wijk ‘Elden’ in de gemeente Arnhem, liggende in de provincie Gelderland (zie afbeelding 1).

Afbeelding 1: De projectlocatie in Arnhem, is globaal weergegeven binnen de rode cirkel. Bron: Kadviewer, datum: 30-09-2021

3.2 Voorgenomen ontwikkeling

De werkzaamheden betreffen het bouwrijp maken van een braakliggend kavel (grasland) voor de bouw van woningen en het bouwen van een drietal woningen. Op- en nabij de kavel en in de bestaande aangrenzende bebouwing en beplantingen in de directe omgeving van de kavel, kunnen beschermde soorten flora en fauna voorkomen welke negatieve effecten kunnen ondervinden van de geplande ontwikkelingen.

De kavel waar de quickscan flora en fauna heeft plaatsgevonden is in afbeelding 2 weergegeven.

Telefoonstraat 2, 5428 GJ Venhorst - 0618904606 - info@bnladvies.nl - www.bnladvies.nl -
IBAN nr: NL94KNAB0257675221 - KvK nr: 72316144 - BTW nr: NL001171642B68

Afbeelding 2: De kavel met kavelnummer: 1735, welke bezocht en onderzocht is op de aanwezigheid van beschermde soorten flora en fauna, is weergegeven binnen het rood kader. Bron: Kadviewer, datum: 30-09-2021

3.2.1 De kavel

De kavel bestaat momenteel uit grasland, welke met enige regelmaat gemaaid en het maaisel afgevoerd wordt. Rondom het bestaand kavel zijn in de loop der jaren woningen gebouwd. Noordoostelijk, grenzend aan de kavel, is een autobedrijf gevestigd (zie afbeelding 3 en 4).

Afbeelding 3 en 4: De kavel en aangrenzende omgeving welke bezocht en onderzocht is op de aanwezigheid van beschermde soorten flora en fauna. Bron: R.J.L. Bijvelds, datum: 22-09-2021

3.2.2 Directe omgeving en beplantingen

Aangrenzend aan de kavel zijn bomen, heesters en kruidachtige begroeiing aanwezig (zie afbeelding 5 en 6). Tijdens de rondgang dienen deze beplantingen goed gecontroleerd te worden op bestaande nesten in bomen en beplantingen en holtes/ spleten in bomen, welke gebruikt kunnen worden door vogels en vleermuizen.

Telefoonstraat 2, 5428 GJ Venhorst - 0618904606 - info@bnladvies.nl - www.bnladvies.nl -
IBAN nr: NL94KNAB0257675221 - KvK nr: 72316144 - BTW nr: NL001171642B68

Beoordeeld moet worden of de geplande werkzaamheden een negatief effect hebben op (beschermde) soorten flora en fauna op de kavel.

Dit zal afhankelijk zijn van de soorten die voor komen, en op welke wijze zij het gebied gebruiken (groeiplaats, voortplantingsplaats, verblijfplaats of foerageerplaats). Elke functie kent een ander beschermingsregime.

Afbeelding 3 en 4: Aangrenzende beplantingen welke onderzocht zijn op de aanwezigheid van beschermde soorten flora en fauna. Bron: R.J.L. Bijvelds, datum: 22-09-2021

3.3 Vooronderzoek

Voorafgaand aan het bezoek op de projectlocatie is de NDFF geraadpleegd om te bekijken welke soorten aanwezig zijn in het gebied, om daarop de quickscan aan te passen. De projectlocatie valt binnen het kilometerhok 188-441.

Het belangrijkste wat opviel is dat in de directe omgeving (atlasblok van 5x5 km) diverse beschermde soorten flora en fauna voorkomen. Beoordeeld moet worden door middel van een veldbezoek of beschermde soorten ook mogelijk gebruik maken van het gebied/ aanwezig zijn in het gebied.

Gezien de ligging van het perceel en de aanwezigheid van beplantingen in de directe omgeving, was het dus belangrijk om het gebied goed te inventariseren op beschermde vaatplanten/ groeilocaties, aanwezige holtes / mogelijke verblijfplaatsen, voortplantings-, en nestlocaties van zoogdieren en vogelsoorten.

Wetenschappelijke naam	Nederlandse naam	Zeldzaamheid	Rode Lijst
Bufo bufo	Gewone pad	a	TNB
Epidalea calamita	Rugstreeppad	a	GE
Ichthyosaura alpestris	Alpenwatersalamander	z	TNB
Lissotriton vulgaris	Kleine watersalamander	a	TNB
Pelophylax klepton esculentus	Bastaardkikker	a	TNB
Pelophylax lessonae	Poelkikker	a	TNB
Rana temporaria	Bruine kikker	a	TNB
Triturus cristatus	Kamsalamander	z	KW

© NDFF 2021

Tabel 2. Mogelijk aanwezige amfibieën in de directe omgeving van het plangebied. Bron: Verspreidingsatlas NDFF Datum: 21-09-2021

Telefoonstraat 2, 5428 GJ Venhorst - 0618904606 - info@bnladvies.nl - www.bnladvies.nl -
IBAN nr: NL94KNAB0257675221 - KvK nr: 72316144 - BTW nr: NL001171642B68

Wetenschappelijke naam	Nederlandse naam	Zeldzaamheid	Rode Lijst
Apodemus sylvaticus	Bosmuis	a	TNB
Arvicola amphibius	Woelrat	a	TNB
Canis lupus	Wolf		
Capreolus capreolus	Ree	a	TNB
Castor fiber	Bever	zzz	TNB
Crocidura russula	Huisspitsmuis	a	TNB
Eptesicus serotinus	Laatvlieger	a	KW
Erinaceus europaeus	Egel	a	TNB
Felis catus	Huiskat	a	
Lepus europaeus	Haas	a	GE
Martes foina	Steenmarter	z	TNB
Martes martes	Boommarter	zz	TNB
Meles meles	Das	z	TNB
Micromys minutus	Dwergmuis	a	TNB
Microtus agrestis	Aardmuis	a	TNB
Microtus arvalis	Veldmuis	a	TNB
Mus musculus	Huismuis	a	TNB
Mustela erminea	Hermelijn	z	KW
Mustela nivalis	Wezel	z	GE
Mustela putorius	Bunzing	z	KW
Myocastor coypus	Beverrat		
Myodes glareolus	Rosse woelmuis	a	TNB
Myotis dasycneme	Meervleermuis	z	TNB
Myotis daubentonii	Watervleermuis	a	TNB
Myotis nattereri	Franjestaart	z	TNB
Neovison vison	Amerikaanse nerts		
Nyctalus leisleri	Bosvleermuis	zzz	GE
Nyctalus noctula	Rosse vleermuis	z	OG
Nyctereutes procyonoides	Wasbeerhond		
Ondatra zibethicus	Muskusrat		
Oryctolagus cuniculus	Konijn	a	GE
Pipistrellus nathusii	Ruige dwergvleermuis		NB
Pipistrellus pipistrellus	Gewone dwergvleermuis	a	TNB
Plecotus auritus	Gewone grootoorvleermuis	z	TNB
Procyon lotor	Wasbeer		
Rattus norvegicus	Bruine rat	a	TNB
Sciurus vulgaris	Eekhoorn	a	TNB
Sorex araneus	Gewone bosspitsmuis	a	TNB
Sorex coronatus	Tweekleurige bosspitsmuis	z	TNB
Sorex minutus	Dwergspitsmuis	a	TNB
Talpa europaea	Mol	a	TNB
Vespertilio murinus	Tweekleurige vleermuis	zzz	GE
Vulpes vulpes	Vos	a	TNB

© NDFF 2021

Tabel 3. Mogelijk aanwezige zoogdieren in de directe omgeving van het plangebied. Bron: Verspreidingsatlas NDFF Datum: 21-09-2021

3.4 Analyse gebiedsbescherming

In dit hoofdstuk wordt per afwegingskader aangegeven of het plangebied deel uitmaakt van een beschermd gebied en wordt inzichtelijk gemaakt of door de geplande ingreep een mogelijk negatieve invloed te verwachten is op aanwezige beschermde Natura 2000 gebieden in de omgeving.

3.4.1 Natura 2000 gebieden

Door de aard van de ontwikkeling en de afstand en inrichting van het tussenliggende gebied, is het optreden van externe storingsfactoren door de grondgebonden activiteiten, op het dichtstbijzijnde Natura 2000 gebied uit te sluiten. Het dichtstbijzijnde Natura 2000 gebied genaamd 'Veluwe' ligt op een afstand van +- 3.23 km noordelijk van het plangebied (zie afbeelding 5).

Afbeelding 5: het plangebied op +- 3.23 km afstand van het dichtstbijzijnde Natura 2000 gebied, genaamd 'Veluwe'. Bron: Kaartbank Brabant

Telefoonstraat 2, 5428 GJ Venhorst - 0618904606 - info@bnladvies.nl - www.bnladvies.nl -
IBAN nr: NL94KNAB0257675221 - KvK nr: 72316144 - BTW nr: NL001171642B68

4. Onderzoeksresultaten beschermde soorten

4.1 Algemeen

De kavel en omliggende gronden zijn op woensdag 22 september 2021 visueel geïnspecteerd en gecontroleerd op de (mogelijke) aanwezigheid van beschermde soorten of de nesten/ verblijfslocaties daarvan. Waar tijdens de quickscan vooral op gelet/ naar gezocht is zijn de volgende soorten:

- Nesten in bomen/ beplantingen van vogels in de directe omgeving van het projectgebied
- Holtes en spleten/ scheuren in bomen welke door vogels en vleermuizen gebruikt worden
- Holtes en spleten/ scheuren in bebouwingen welke door vogels en vleermuizen gebruikt worden
- Mogelijke verblijfplaatsen voor vogels en vleermuizen onder het dak of achter gevelbekleding bij aangrenzende bebouwingen
- Beschermde plantsoorten op de kavel
- Mogelijke verblijfplaatsen en holen van marterachtigen

4.2 Soorten vogelrichtlijn

4.2.1 Vogels met jaarrond beschermde nesten

Het plangebied is mogelijk geschikt voor vaste rust- en verblijfplaatsen van vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten in gebouwen.

Huismus. Tijdens de quickscan zijn geen huismussen rondom de bedrijfsgebouwen, woningen, bijgebouw en in de tuin/ beplantingen waargenomen.

Onder het dak van het bedrijfspand zijn geen nesten of sporen van huismussen aangetroffen. Verder grenzen er geen bebouwingen met mogelijk geschikte daken aan het plangebied, welke negatieve effecten zouden kunnen ondervinden van de geplande werkzaamheden. Ook het terrein zelf wordt niet door de huismus gebruikt als foerageergebied door de eentonigheid van Engels raaigras welke met enige regelmaat gemaaid wordt. Hier vind geen zaadvorming in plaats.

Nader onderzoek naar de huismus of het essentieel leefgebied van de huismus wordt dan ook niet nodig geacht.

Gierzwaluw. Gierzwaluwen hebben de voorkeur voor lintbebouwing in dorpen en steden. Tijdens het veldbezoek zijn geen openingen naar mogelijk geschikte vaste rust- en verblijfplaatsen aangetroffen in de aangrenzende bebouwing. Aangezien er geen aanwijzingen voor de aanwezigheid van de gierzwaluw aangetroffen zijn, wordt nader onderzoek naar de gierzwaluw niet nodig geacht.

Uilen. De aanwezigheid van steenuil en kerkuil kan redelijkerwijs worden uitgesloten wegens het ontbreken van geschikte invliegopeningen naar afgesloten donkere zolders van de stallen. Ook ontbreken er voor de steenuil geschikte broedholen in oude bomen in de directe omgeving.

De locatie is verder niet geschikt als voortplantings- en verblijfplaats, er zijn ook geen braakballen of prooiresten aangetroffen welke er op kunnen wijzen dan er uilen actief zijn binnen het gebied.

Telefoonstraat 2, 5428 GJ Venhorst - 0618904606 - info@bnladvies.nl - www.bnladvies.nl -
IBAN nr: NL94KNAB0257675221 - KvK nr: 72316144 - BTW nr: NL001171642B68

Overige soorten. In omgeving van het plangebied (rondom aangrenzend bosgebied) zijn tijdens het veldbezoek geen jaarrond beschermde nesten- of sporen van boombewonende broedvogels waargenomen. Op basis hiervan kunnen soorten als boomvalk, buizerd, havik, sperwer, ransuil en wespendief worden uitgesloten van aanwezigheid.

4.2.2 Vogels met niet- jaarrond beschermde nesten (Categorie 5)

Het plangebied is potentieel geschikt als voortplantingsplaats voor vogels met niet jaarrond beschermde nesten (categorie 5 soorten). Het plangebied is geschikt voor vaste rust- en verblijfplaatsen van vogels met niet jaarrond beschermde nesten in gebouwen en bomen zoals spreeuw, koolmees en pimpelmees. Wanneer buiten het broedseizoen (15 maart – 15 augustus) gewerkt wordt, kunnen geen negatieve effecten ontstaan. Voor deze soorten geldt tijdens de werkzaamheden te allen tijde de zorgplicht.

4.2.3 Algemene broedvogels

Het plangebied is potentieel geschikt als voortplantingsplaats voor algemene vogels. Het grasveld zelf en de heesters en de bomen nabij het plangebied zijn een geschikte nestplaats. Dit betreft soorten als zanglijster, houtduif en merel.
Gezien de geplande ontwikkelingen vormen deze in geen enkele vorm een bedreiging voor deze soorten, wanneer buiten het broedseizoen (15 maart – 15 augustus) gewerkt wordt. Hiervoor geldt tijdens de werkzaamheden te allen tijde de zorgplicht.

4.2.4 Werken binnen het broedseizoen

Werken binnen het broedseizoen is enkel mogelijk indien er geen bezette nesten worden verstoord van vogels met niet jaarrond beschermde nesten en nesten van algemene broedvogels. Indien er binnen het broedseizoen gewerkt wordt dient men voorafgaand aan de werkzaamheden te controleren of nesten aanwezig zijn in de aangrenzende bebouwingen en beplantingen. Wanneer bewoonde nesten aanwezig zijn, dan dient met de werkzaamheden uit te stellen tot de jonge vogels uitgevlogen zijn. Bij twijfel te allen tijde een ecoloog inschakelen. Hij of zij kan bepalen wat de vervolgstappen zijn.

4.3 Soorten Habitatrichtlijn

4.3.1 Vleermuizen

De aangrenzende bebouwing in het plangebied (autogarage), is gezien het bureauonderzoek, potentieel geschikt als vaste rust- en verblijfplaats voor gebouwbewonende vleermuizen. Te denken valt dan aan de laatvlieger, de ruige dwergvleermuis, gewone dwergvleermuis en in mindere mate de gewone grootoorvleermuis. Uit de verspreidingsatlas (NDFF) kwam naar voren dat deze soorten ook eerder gezien zijn in de directe omgeving.

Bebouwingen.

Aanwijzingen voor de aanwezigheid van vleermuizen in de aangrenzende autogarage zijn niet aanwezig. Er zijn geen scheuren / spleten of open stootvoegen in de muur aanwezig wat de toegang tot mogelijk geschikte vaste rust- of verblijfplaatsen mogelijk maakt. Nader onderzoek naar vleermuizen in de aangrenzende bebouwing wordt dan ook niet nodig geacht. Wel is het belangrijk om wanneer gewerkt wordt tussen zonsondergang en zonsopkomst, werkverlichting af te wenden van de bestaande bebouwing en groenstructuren. Om eventuele foerageerroute van vleermuizen niet nadelig te beïnvloeden.

Beplantingen en directe omgeving.

Ook in de beplantingen direct grenzend aan de kavel zijn geen geschikte openingen/ holen/ spleten en scheuren in bomen aangetroffen wat de aanwezigheid van vleermuizen

Telefoonstraat 2, 5428 GJ Venhorst – 0618904606 – info@bnladvies.nl – www.bnladvies.nl –
IBAN nr: NL94KNAB0257675221 – KvK nr: 72316144 – BTW nr: NL001171642B68

mogelijk zou maken en waarop de geplande werkzaamheden een negatief effect zouden kunnen hebben. Nader onderzoek naar vleermuizen in bomen wordt dan ook niet nodig geacht.

4.3.2 Overige Habitatrichtlijn soorten

Het plangebied is ongeschikt voor overige habitatrichtlijnsoorten die volgens de Habitatrichtlijn beschermd zijn. Gezien de geplande werkzaamheden en de afwezigheid van water/ geschikt habitat wordt naderonderzoek op overige habitatrichtlijn soorten niet nodig geacht.

Tijdens bouwwerkzaamheden zou het plangebied wel geschikt kunnen worden voor de rugstreeppad. Belangrijk is om ervoor te zorgen dat er geen plassen op het terrein ontstaan, welke de rugstreeppad gebruikt om zich voort te planten. Met regelmaat bandensporen en plassen dichtschuiven zal ervoor zorgen dat de rugstreeppad zich niet vestigt binnen het plangebied.

4.4 Nationaal beschermde soorten

Het plangebied is ongeschikt voor vaste rust- en verblijfplaatsen en als functioneel leefgebied voor grondgebonden zoogdieren waarvoor in de provincie Gelderland geen vrijstelling geldt zoals de steenmarter, door de afwezigheid van een geschikt habitat. Nader onderzoek naar de steenmarter wordt dan ook niet nodig geacht.

4.4.1 Amfibieën en reptielen

Het plangebied is ongeschikt voor vaste rust- en verblijfplaatsen voor amfibieën en reptielen waarvoor in de provincie Gelderland geen vrijstelling geldt, zoals de ringslang, alpenwatersalamander en kleine watersalamander, door de afwezigheid van een geschikt habitat. Nader onderzoek wordt dan ook niet nodig geacht.

4.4.2 Libellen

Het plangebied is ongeschikt voor vaste rust- en verblijfplaatsen voor Nationaal beschermde soorten libellen door de afwezigheid van een geschikt habitat. Nader onderzoek wordt dan ook niet nodig geacht.

4.4.3 Dagvlinders

Het plangebied is ongeschikt voor vaste rust- en verblijfplaatsen voor Nationaal beschermde soorten dagvlinders. Het bronnen- en het veldonderzoek hebben ook geen (mogelijke) aanwezigheid aangetoond. Nader onderzoek wordt dan ook niet nodig geacht.

4.4.4 Vaatplanten

Potenties voor nationaal beschermde plantensoorten zijn binnen het plangebied afwezig. Binnen het plangebied zijn voedselarme of kalkrijke bodem en akkerreservaten afwezig.

4.4.4 Effectbeoordeling en toetsing

Het plangebied is enkel geschikt voor Nationaal beschermde soorten waarvoor in de provincie Gelderland een vrijstelling geldt: egel, konijn en verschillende soorten (spits)muizen. Aanvullend onderzoek naar deze soorten is niet noodzakelijk. Wel geldt te allen tijde de zorgplicht. Dit houdt in dat indien mogelijk schadelijke effecten op soorten zoveel mogelijk dienen te worden voorkomen. Te denken valt aan het verplaatsen van dieren naar veilige locaties buiten het werkgebied indien zij aangetroffen worden tijdens de werkzaamheden, of daar direct aan voorafgaand.

Telefoonstraat 2, 5428 GJ Venhorst - 0618904606 - info@bnladvies.nl - www.bnladvies.nl -
IBAN nr: NL94KNAB0257675221 - KvK nr: 72316144 - BTW nr: NL001171642B68

5. Conclusies en aanbevelingen

5.1 Soorten Vogelrichtlijn

5.1.1 Vogels met jaarrond beschermde nesten

Het plangebied is niet geschikt voor vaste rust- en verblijfplaatsen van vogels met jaarrond beschermde nesten. Nader onderzoek naar deze soorten wordt dan ook niet nodig geacht.

Ook hebben de geplande werkzaamheden geen negatief effect op een mogelijk functioneel leefgebied van de huismus en andere soorten met jaarrond beschermde nesten, door de afwezigheid van mogelijk geschikte verblijfplaatsen. Nader onderzoek naar de huismus en soorten als de gierzwaluw, steen- en kerkuil wordt dan ook niet nodig geacht.

Nader onderzoek naar boombewonende soorten welke volgens de vogelrichtlijn beschermd dienen te worden wordt niet nodig geacht door het ontbreken van verblijfplaatsen/ nesten in de direct omgeving.

5.1.2 Vogels met niet- jaarrond beschermde nesten (Categorie 5)

De bomen aangrenzend aan het plangebied zijn potentieel geschikt voor vaste rust- en verblijfplaatsen van vogels met niet jaarrond beschermde nesten, waaronder spreeuw, groene specht, grote bonte specht, zwarte mees, koolmees en pimpelmees. Vogels met niet jaarrond beschermde nesten (Categorie 5) zijn vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan en die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen. Deze zijn buiten het broedseizoen niet beschermd.

Categorie 5-soorten zijn wel jaarrond beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen. In dezen zijn er geen ecologische omstandigheden waardoor categorie 5 soorten in het plangebied jaarrond beschermd dienen te zijn. Het betreft een lokaal en regionaal algemene vogels. In de directe omgeving zijn voldoende geschikte structuren die als alternatief gebruikt kunnen worden.

Tijdelijke schadelijke effecten op Categorie 5 soorten vogels door uitvoering van de werkzaamheden op bezette nesten zijn te voorkomen (in gebruik zijnde vogelnesten mogen in principe nooit worden verstoord) door buiten het broedseizoen te werken (buiten grofweg de periode 15 maart – 15 augustus). Werken binnen het broedseizoen is enkel mogelijk indien er geen bezette nesten worden verstoord. Indien er binnen het broedseizoen gewerkt wordt is voorafgaand aan de werkzaamheden een controle door een deskundig ecoloog.

5.1.3 Algemene broedvogels

Het plangebied is potentieel geschikt voor algemene broedvogels om te broeden. Zij kunnen nestelen op het grasland en in de bomen en struiken welke aanwezig zijn aangrenzend aan het plangebied.

Schadelijke effecten op algemene broedvogels door uitvoering van de werkzaamheden op bezette nesten zijn te voorkomen (in gebruik zijnde vogelnesten mogen in principe nooit worden verstoord) door buiten het broedseizoen te werken (buiten grofweg de periode 15 maart – 15 augustus). Werken binnen het broedseizoen is enkel mogelijk indien er geen bezette nesten worden verstoord.

Indien er binnen het broedseizoen gewerkt wordt dient men voorafgaand aan de werkzaamheden een extra controle op bewoonde nesten uit te voeren.

Telefoonstraat 2, 5428 GJ Venhorst – 0618904606 – info@bnladvies.nl – www.bnladvies.nl –
IBAN nr: NL94KNAB0257675221 – KvK nr: 72316144 – BTW nr: NL001171642B68

5.2 Soorten Habitatrichtlijn

5.2.1 Vleermuizen

De voorgenomen ontwikkelingen kunnen niet leiden tot een negatief effect op vleermuizen. Hierdoor kunnen de verbodsbepalingen Art 3.5 lid 2 en 4 (zie Tabel 1) van de Wnb niet worden overtreden. Aanvullend onderzoek wordt niet nodig geacht.

Wel is het belangrijk om wanneer gewerkt wordt tussen zonsondergang en zonsopkomst, werkverlichting af te wenden van de bestaande bebouwing en groenstructuren. Om eventuele foerageerroute van vleermuizen niet nadelig te beïnvloeden.

5.2.2 Overige habitatrichtlijnsoorten

Voor overige habitatrichtlijnsoorten is het plangebied (redelijkerwijs) ongeschikt door het ontbreken van geschikt habitat. Aanvullend onderzoek naar deze soorten is niet noodzakelijk.

Tijdens bouwwerkzaamheden zou het plangebied wel geschikt kunnen worden voor de rugstreeppad. Belangrijk is om ervoor te zorgen dat er geen plassen op het terrein ontstaan, welke de rugstreeppad gebruikt om zich voort te planten. Met regelmaat bandensporen en plassen dichtschuiven zal ervoor zorgen dat de rugstreeppad zich niet vestigt binnen het plangebied.

5.2.3 Nationaal beschermde soorten

In het plangebied zijn geen nationaal beschermde soorten aanwezig, waarvoor géén provinciale vrijstelling geldt.
Het plangebied is potentieel geschikt voor Nationaal beschermde soorten waarvoor in de provincie Gelderland een vrijstelling geldt als egel, konijn en (spits)muizen. Aanvullend onderzoek naar deze soorten is niet noodzakelijk. Wel geldt te allen tijde de zorgplicht. Dit houdt in dat indien mogelijk schadelijk effect op egel en (spits)muizen zoveel mogelijk dient te worden voorkomen. Te denken valt aan het verplaatsen van dieren naar veilige locaties buiten het werkgebied indien zij aangetroffen worden tijdens de werkzaamheden.

5.3 Aanbevelingen/ natuur-inclusief bouwen

Door niet alleen te kijken naar ‘wat er niet is’, is het juist belangrijk om te kijken naar mogelijkheden voor flora en fauna voor- en na de bouw van de nieuwe woningen. Er zijn altijd mogelijkheden om (nieuwe)soorten een kans te geven zich te vestigen of in stand te houden in het gebied door kleine aanpassingen. Zo kun je denken aan het ophangen van nestkasten voor onder andere gierzwaluwen, huismussen, maar ook voor mezen, en andere soorten is van alles te verkrijgen. Het is ook mogelijk nestkasten voor gierzwaluwen, huismussen en vleermuizen in te metselen in de spouw. Dit heeft geen negatief effect op de isolatiewaarde maar wel een positief effect op de aanwezige soorten in de omgeving.

Om vleermuizen een mogelijkheid te bieden zich te vestigen/ in stand te houden in het gebied kunnen vleermuiskasten opgehangen worden tegen de westgevel van de nieuwe woningen, of er kunnen speciale ‘vleermuispannen’ aangebracht worden.
Voor de vleermuizen kunnen ook ruimtes open gelaten worden in de overstek welke toegang bieden tot de spouw, zodat ze zich in de spouw kunnen schuilhouden en voortplanten. Ook kan ervoor gezorgd worden dat vogels zich onder de nieuwe dakpannen kunnen vestigen, door vogelschroot weg te laten of pas toe te passen onder de 3^{e} rij dakpannen. Hierdoor kunnen bijvoorbeeld huismussen zich vestigen onder de nieuwe daken.

Telefoonstraat 2, 5428 GJ Venhorst - 0618904606 - info@bnladvies.nl - www.bnladvies.nl -
IBAN nr: NL94KNAB0257675221 - KvK nr: 72316144 - BTW nr: NL001171642B68

6. Conclusie

Op basis van bovenstaande informatie welke uit de quickscan flora en fauna naar voren is gekomen, is er geen aanleiding om een aanvullend flora- of faunaonderzoek uit te voeren. Er kan op dit moment zonder voorziene problemen begonnen worden met het bouwrijp maken van de kavel (buiten het broedseizoen) en de bouw van de woningen.

Tijdens de werkzaamheden blijft te allen tijde de zorgplicht van kracht en bij een veranderende situatie dient te allen tijde een ecoloog ingeschakeld te worden.

Hopende u hiermee voldoende geïnformeerd te hebben, verblijf ik.

Met vriendelijke groet,
Ing. R.J.L. Bijvelds
Ecoloog BNL advies

30-09-2021

Telefoonstraat 2, 5428 GJ Venhorst - 0618904606 - info@bnladvies.nl - www.bnladvies.nl -
IBAN nr: NL94KNAB0257675221 - KvK nr: 72316144 - BTW nr: NL001171642B68

KUBIEK
Ruimtelijke Plannen

Klapstraat (achter 20C, 22 & 24)

Arnhem

Stikstofdepositieberekening

Klapstraat (achter 20C, 22 & 24)

Arnhem

Stikstofdepositieberekening

GEGEVENS VAN DE AANVRAGER

Adviesbureau Mol - van Zelst
T.a.v. M. Mol - van Zelst
Rijksstraatweg 54
4254 XG Sleeuwijk

KUBIEK Ruimtelijke Plannen

Kerkewijk 156
3904 JJ Veenendaal
T. 0318 – 50 56 37

I. www.kubiek.nu
E. info@kubiek.nu

PLANGEGEVENS

Projectnummer:	K22159
Datum:	19 april 2022
Titel:	Stikstofdepositieberekening Arnhem, Klapstraat
Projectleider:	M. Ottink

Inhoud

1 Inleiding 4

1.1 Aanleiding 4
1.2 Wettelijk kader 4

2 Stikstofdepositie 6

2.1 Ligging ten opzichte van Natura 2000-gebieden 6
2.2 Uitgangspunten 6
2.2.1 Referentiesituatie 6
2.2.2 Gebruikersfase 7
2.2.3 Realisatiefase 7

3 Conclusie 8

Separate bijlagen:

- Bijlage 1 – Nieuwe gebruikersfase

1 Inleiding

In deze rapportage zijn de rekenresultaten te vinden van de berekening die is uitgevoerd met de AERIUS Calculator om de stikstofdepositie op Natura 2000-gebied te bepalen ten gevolge van een ruimtelijke ontwikkeling. Er zijn geen rekenresultaten gevonden hoger dan 0,00 mol/ha/jaar.

1.1 Aanleiding

Initiatiefnemer is voornemens om op een perceel gelegen tussen de Klapstraat, de Andantelaan en het Aubadepad te Arnhem, drie vrijstaande woningen te realiseren. De woningen krijgen maximaal twee bouwlagen. In de huidige situatie is het perceel geheel onbebouwd, en is er slechts sprake van een grasveld. In onderstaande afbeelding is de planlocatie nader aangeduid.

Afbeelding 1 - Aanduiding planlocatie (bron: Google Maps)

1.2 Wettelijk kader

Voorheen diende op grond van het Programma Aanpak Stikstof (PAS), welke in juli 2015 van kracht werd, berekend te worden of een nieuwe (bouw)activiteit tot een significante toename leidde van stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden.

Onder het PAS golden enkele drempel- en grenswaarden. Deze waarden bepaalden of een toename van stikstofdepositie significant was en zo ja, of er dan een meldingsplicht of een vergunningplicht gold. Door te rekenen met het voorgeschreven rekenprogramma AERIUS Calculator werd automatisch met die drempelwaarden rekening gehouden. In het geval van de meldingsplicht kon de planontwikkeling aanspraak kan maken op benutting van de ontwikkelingsruimte die voor een Natura 2000-gebied gold, totdat deze niet meer voorradig was.

Als gevolg van de uitspraak van de Raad van State van 29 mei 2019 mag het PAS niet meer gebruikt worden als toestemmingskader voor ruimtelijke ontwikkelingen die leiden tot een toename van stikstofdepositie op stikstofgevoelige habitattypen in Natura 2000-gebieden. De drempel- en grenswaarden uit het PAS zijn daarmee ook niet meer van toepassing. Hierdoor kan een project met

een geringe depositietoename van 0,01 mol/ha/jaar al vergunning plichtig zijn (artikel 2.7 en 2.8 Wnb). Dit betekent dat ook relatief kleinschalige projecten zorgvuldig dienen te worden getoetst op hun stikstofdepositie, om zo aan Europese regelgeving te kunnen voldoen (en stand te houden bij de Raad van State in geval van een beroep).

Sinds de vernieuwing van de AERIUS Calculator op 16 september 2019, en na de laatste update van 20 januari 2022, kan correct berekend worden of er überhaupt sprake is van stikstofdepositie op Natura 2000-gebied. Daarbij dient enkel de gebruikersfase doorgerekend te worden. Zodra er geen rekenresultaten boven de 0,00 mol/ha/jaar zijn, is er geen belemmering voor een plan op het gebied van stikstofdepositie.

2 Stikstofdepositie

Nieuwe plannen moeten beoordeeld worden op de mogelijke stikstofdepositie op nabijgelegen Natura 2000-gebieden. Om inzicht te krijgen in de mogelijke stikstofdepositie, gaat dit hoofdstuk in op de afstand van de planlocatie tot Natura 2000-gebieden, de referentiesituatie en de toekomstige situatie. Om de toekomstige situatie te realiseren zal er een realisatiefase zijn welke ook inzichtelijk wordt gemaakt.

2.1 Ligging ten opzichte van Natura 2000-gebieden

In onderstaande afbeelding is de ligging van de planlocatie ten opzichte van Natura 2000-gebied weergegeven. Hieruit blijkt dat het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied, de Veluwe, op circa 3.100 meter afstand van de planlocatie ligt.

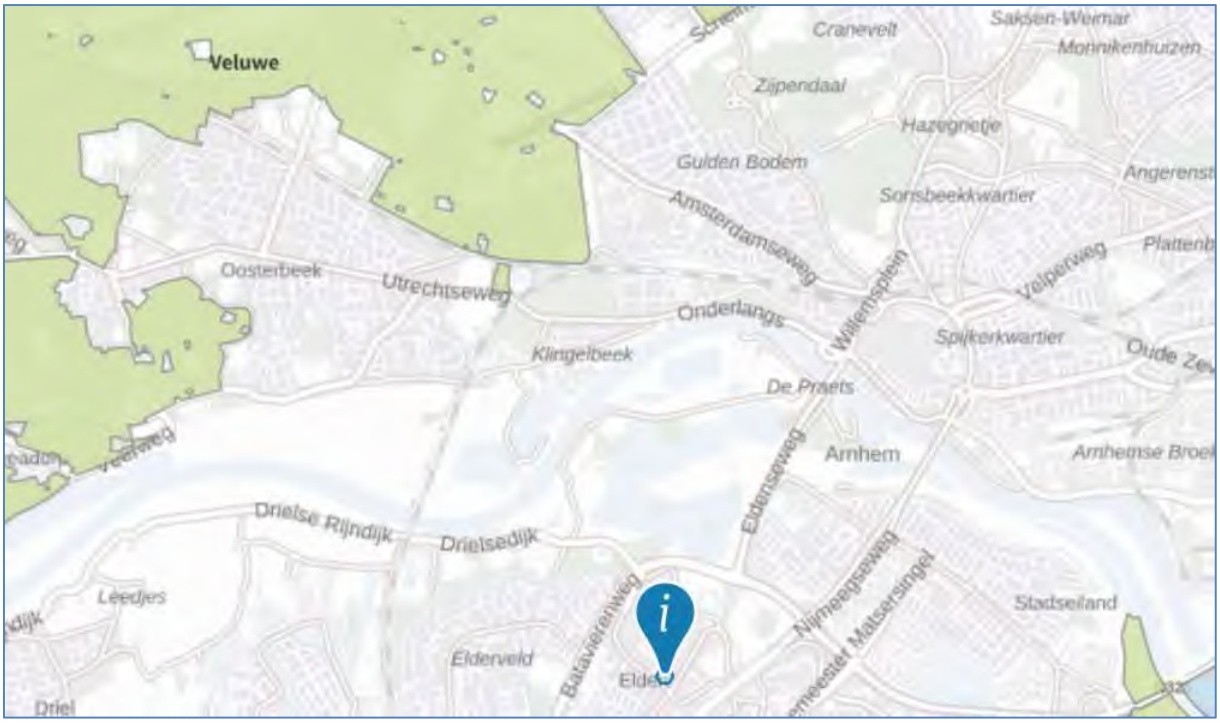

Afbeelding 2 - Ligging planlocatie (i) t.o.v. Natura 2000-gebied (bron: AERIUS Calculator 2022)

2.2 Uitgangspunten

Voor het berekenen van de stikstofdepositie in de relevante Natura 2000-gebieden in de omgeving van het plangebied, is gebruik gemaakt van AERIUS Calculator versie 2021 (beschikbaar sinds 20 januari 2022). In de berekeningen zijn de emissies van NOx en NH3 van de relevante emissiebronnen meegenomen.

2.2.1 Referentiesituatie

Op de planlocatie bevindt zich nu geen bron die zorgt voor stikstofemissie. De referentiesituatie is daarom niet meegenomen in deze berekening.

2.2.2 Gebruikersfase

In de nieuwe situatie wordt er drie nieuwe vrijstaande, duurzame woningen gebouwd. De nieuwe woningen zullen geen gasaansluiting krijgen. Conform het document ‘Instructie gegevensinvoer voor AERIUS Calculator 2020’ van BIJ12 heeft een gasloze woning een stikstofemissie gelijk aan nul.

Wel vindt er stikstofemissie plaats door de verkeersgeneratie van de nieuwe woning. Conform CROW publicatie 381 ‘Toekomstbestendig Parkeren’ hebben de woningen een gezamenlijke verkeersgeneratie van maximaal 25,8 mvt ‘licht verkeer’ per etmaal. Dit is gebaseerd op woningen in de ‘rest bebouwde kom’ van ‘sterk stedelijk gebied’ (conform CBS). De bronlijn loopt vanaf de woningen in zuidelijke richting via de Andantelaan tot aan de Klapstraat. Voor de volledigheid is de bronlijn in noordwestelijke richting doorgetrokken via de Klapstraat, tot de aansluiting met de Batavierenweg. Hier gaat het verkeer op in het heersende verkeersbeeld.

Als peiljaar is gekozen voor 2022.

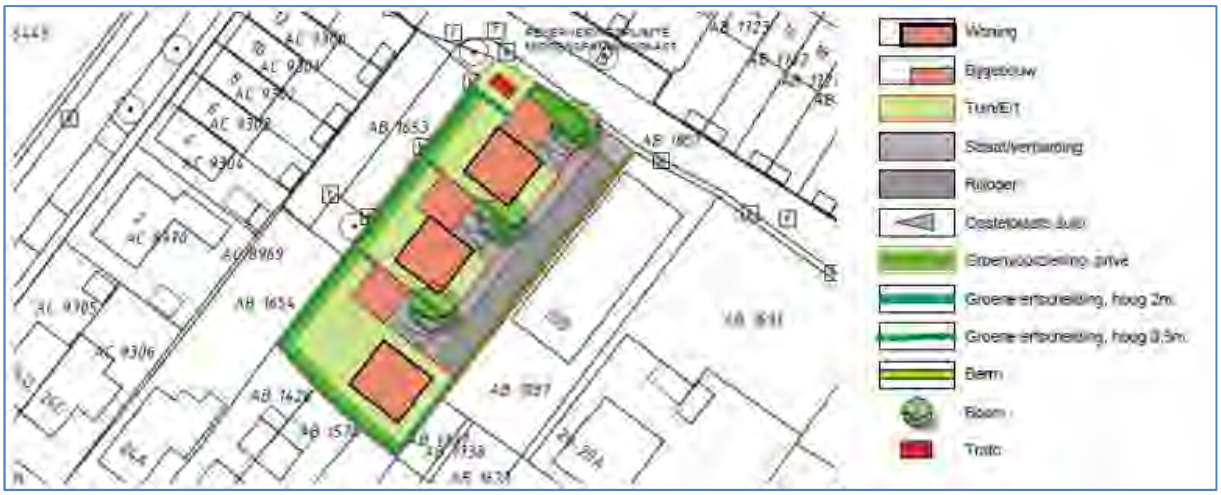

Afbeelding 3 - Indeling nieuwe situatie (bron: Drees Support omgevingswet & wro)

Conclusie

Uit de berekening blijkt dat er in de gebruikersfase geen stikstofdepositie plaatsvindt op Natura 2000-gebied. De rekenresultaten zijn te vinden in bijlage 1.

2.2.3 Realisatiefase

Per 1 juli 2021 is de partiële vrijstelling van de natuurvergunningplicht binnen de realisatiefase van een project binnen de bouwsector ingegaan. Deze partiële vrijstelling is conform artikel 2.9a Wnb, op basis van de Wet stikstofreductie en natuurverbetering. Tijdelijke stikstofemissies in de fase van de bouw, sloop en aanleg zijn hiermee vrij van een natuurvergunningplicht. Gezien de realisatiefase van onderhavig initiatief een fase van tijdelijke aard is, zal deze onder de partiële vrijstelling vallen. De realisatiefase is zodoende niet opgenomen in de berekening.

3 Conclusie

Uit de berekeningen blijkt dat er door de gewenste ontwikkeling geen strijdigheden ontstaan met de instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000-gebied. Er vindt geen stikstofdepositie plaats op stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden.

Kerkewijk 156
3904 JJ Veenendaal
T. 0318 – 50 56 37

I. www.kubiek.nu
E. info@kubiek.nu

Projectberekening

Dit document geeft een overzicht van de invoer en rekenresultaten van een Projectberekening met AERIUS Calculator. De berekening is uitgevoerd binnen stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden, op rekenpunten die overlappen met habitattypen en/of leefgebieden die aangewezen zijn in het kader van de Wet natuurbescherming, gekoppeld aan een aangewezen soort, of nog onbekend maar mogelijk wel relevant, en waar tevens sprake is van een overbelaste of bijna overbelaste situatie voor stikstof.

- Overzicht
- Samenvatting situaties
- Resultaten
- Detailgegevens per emissiebron

Meer toelichting over deze PDF kunt u vinden in een bijbehorende leeswijzer. Deze leeswijzer en overige documentatie is te raadplegen via: www.aerius.nl/handleidingen-en-leeswijzers

Contactgegevens

Rechtspersoon	Kubiek Ruimtelijke Plannen
Inrichtingslocatie	Klapstraat, 6842 AE Arnhem

Activiteit

Omschrijving	Arnhem - Klapstraat
Toelichting	Realisatie drie vrijstaande woningen

Berekening

AERIUS kenmerk	RNHyWkCpUrSV
Datum berekening	19 april 2022, 15:43
Rekenconfiguratie	Wnb-rekengrid

Totale emissie

	Rekenjaar	Emissie NH3	Emissie NOx
Gebruikersfase - Beoogd	2022	0,1 kg/j	1,9 kg/j

Resultaten

	Hoogste depositie	Hexagon	Gebied
Gebruikersfase - Beoogd	-		
Gekarteerd oppervlak met toename (ha)	0,00 ha		
Gekarteerd oppervlak met afname (ha)	0,00 ha		
Grootste toename van depositie	0,00 mol/ha/j		
Grootste afname van depositie	0,00 mol/ha/j		

Gebruikersfase (Beoogd), rekenjaar 2022

Emissiebronnen	Emissie NH3	Emissie NOx
Verkeersnetwerk	0,1 kg/j	1,9 kg/j

Hoogste af- en toename op (bijna) overbelaste stikstofgevoelige Natura 2000 gebieden.

Habitatrichtlijn
Vogelrichtlijn
Vogelrichtlijn, Habitatrichtlijn
Niet bepaald
Grootste afname van depositie
Grootste toename van depositie
Hoogste totale depositie

De bronnen op de kaart horen bij de Beoogde situatie.

Resultaten stikstofgevoelige Natura 2000 gebieden situatie "Gebruikersfase" (Beoogd) incl. saldering e/o referentie

	Berekend (ha gekarteerd)	Hoogste totale depositie (mol/ha/jr)	Met toename (ha gekarteerd)	Grootste toename (mol/ha/jr)	Met afname (ha gekarteerd)	Grootste afname (mol/ha/jr)
Totaal	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Disclaimer

Hoewel verstrekte gegevens kunnen dienen ter onderbouwing van een vergunningaanvraag, kunnen er geen rechten aan worden ontleend. De eigenaar van AERIUS aanvaardt geen aansprakelijkheid voor de inhoud van de door de gebruiker aangeboden informatie. Bovenstaande gegevens zijn enkel bruikbaar tot er een nieuwe versie van AERIUS beschikbaar is. AERIUS is een geregistreerd handelsmerk in Europa. Alle rechten die niet expliciet worden verleend, zijn voorbehouden.

Rekenbasis

Deze berekening is tot stand gekomen op basis van:

AERIUS versie	2021.0.5_20220328_855771c674
Database versie	2021.0.5_855771c674

Voor meer informatie over de gebruikte methodiek en data zie:
https://www.aerius.nl/

datum 23-3-2021
dossiercode 20210323-9-25918

Algemene projectgegevens
Plannaam: Klapstraat achter 20-C, 22 en 24
Projectomschrijving: De realisatie van 3 vrijstaande woningen met bijbehorende parkeerruimte en tuin op een nu braakliggend perceel
Oppervlakte plangebied: 1573
Adres: Klapstraat achter 20-C, 22 en 24, Arnhem
Gemeente: Arnhem
Het plan is ingediend door: Lucas Mol Adviesbureau Mol-van Zelst

Standaard wateradvies
Op grond van het Besluit Ruimtelijke Ordening moet in de toelichting van ruimtelijke plannen een waterparagraaf worden opgenomen. Hierin wordt beschreven hoe rekening is gehouden met de gevolgen van het plan voor de taken en belangen van het waterschap. De watertoets voor dit plan heeft plaatsgevonden via de Digitale Watertoets (www.dewatertoets.nl).

Uit de ingevoerde gegevens volgt dat er sprake is van een ruimtelijk plan dat een geringe invloed heeft op de taken en belangen van het waterschap. In deze fase van de planvorming (bestemmingsplan) kan volgens het waterschap worden volstaan met dit automatisch gegeneerd wateradvies.

Beleid van Waterschap Rivierenland
Met ingang van 27 november 2015 is het Waterbeheerprogramma 2016-2021 Koers houden, kansen benutten bepalend voor het waterbeleid. Dit plan gaat over het waterbeheer in het hele rivierengebied en het omvat alle watertaken van het waterschap: waterkeringen, waterkwantiteit, waterkwaliteit, wegen en waterketen.
Daarnaast beschikt het Waterschap Rivierenland over een verordening: de Keur voor waterkeringen en wateren. Hierin staan de geboden en verboden die betrekking hebben op watergangen en waterkeringen. Voor het uitvoeren van werkzaamheden kan een vergunning nodig zijn. De werkzaamheden in of nabij de watergangen en waterkeringen worden getoetst aan de beleidsregels.

Eenmalige vrijstelling

Binnen uw plan neemt de verharding toe. U zult moeten compenseren voor het verlies aan waterberging. Het is mogelijk dat u voor een eenmalige vrijstelling van de compensatieplicht in aanmerking komt. De eenmalige vrijstelling geldt bij een toename in verharding van minder dan 500 m² in stedelijk gebied en minder dan 1500 m² in landelijk gebied. Zo voorkomen we dat individuele bewoners moeten compenseren voor voorzieningen zoals serres, tuinschuurtjes, etc. Op sommige locaties is het onwenselijk om de vrijstelling in te zetten, omdat bijvoorbeeld de waterhuishoudkundige situatie dan zou verslechteren. Compenserende waterberging is dan wel nodig. Bespreek dit met de betreffende accountmanager van het waterschap.

Is de toename in verharding groter dan 500 m² in stedelijk gebied of groter dan 1500 m² in landelijk gebied dan is het mogelijk dat de vrijgestelde oppervlaktes in mindering worden gebracht. Neemt in uw plan de verharding bijvoorbeeld toe met 600 m² in stedelijk gebied, dan hoeft u met de vrijstelling maar voor 100 m² te compenseren. We gaan ervan uit dat gemeenten en organisaties deze vrijstelling op een eerder moment binnen ons beheergebied hebben ingezet. Zij hebben hier dan geen recht meer op. U kunt contact opnemen met de afdeling vergunningen (vergunningen@wsrl.nl) van het waterschap om deze vrijstelling aan te vragen.

U moet compenserende maatregelen nemen als u niet in aanmerking komt voor de vrijstelling of als u de vrijgestelde oppervlaktes overschrijdt. U zult daarover nadere afspraken moeten maken. Bespreek dit met uw accountmanager van het waterschap.

Berekenen benodigde watercompensatie

De benodigde ruimte voor waterberging wordt berekend op basis van de toename van verhard oppervlak, maatgevende regenbuien en de maximaal toelaatbare peilstijging in de watergangen. De vuistregel is dat er 436m³ waterberging nodig is per hectare nieuw verhard oppervlak. De maximaal toelaatbare peilstijging bedraagt 0,20 meter in het gebied Alblasserwaard en Vijfheerenlanden. In de rest van het beheergebied van Waterschap Rivierenland geldt een maximaal toelaatbare peilstijging van 0,30 meter. Dit geldt voor plannen met een toename van verhard oppervlak tot 5.000 m². De vuistregel geldt alleen bij waterberging in open water en als er geen sprake is van complicerende zaken (bijvoorbeeld kwel).

In stedelijk gebied kan waterberging ook worden gerealiseerd via een waterbergingsbank (indien beschikbaar). Plannen met een toename van

het verhard oppervlak in stedelijk gebied tot 1500 m²komen hiervoor in aanmerking.

Voor plannen met meer dan 5000m² extra verharding wordt een aparte berekening gevraagd. Dit geldt ook voor plannen die waterhuishoudkundig complex zijn. Hierbij worden de volgende berekeningsuitgangspunten gehanteerd:

- De maatgevende afvoer door de watergangen is 1,5 l/s/u. Dit is ook de afvoer die de watergangen in het landelijk gebied nog net aankunnen.
- Bij een regenbui die eenmaal per 100 jaar kan voorkomen met 10% opslag vanwege de klimaatverandering (T=100+10%) mag er geen inundatie optreden.
- Bij een regenbui die eenmaal per 10 jaar optreedt met 10% opslag vanwege klimaatverandering (T=10+10%) moet er voor het straatpeil nog een drooglegging van 1,00 m zijn ten opzichte van zomerpeil.

Voorkeursvolgorde aanleg watercompensatie
Bij de keuze van het soort bergingsvoorziening hanteert het waterschap de voorkeursvolgorde vasthouden-bergen-afvoeren:

1. Hergebruik en/of vasthouden

Hierbij wordt het hemelwater binnen het plangebied verzameld en komt niet (direct) in het oppervlaktewater terecht. Dit kan bijvoorbeeld met groene polderdaken en wadi s. Het ontwerp-, beheer- en onderhoudsaspect spelen een belangrijke rol bij deze voorzieningen. De initiatiefnemer dient aantoonbaar te maken dat de gerealiseerde berging kan blijven functioneren.

Op hoge zandgronden met een lage grondwaterstand heeft infiltratie onze voorkeur. De gemiddelde hoogste grondwaterstand (GHG) komt niet hoger dan 50 cm onder het maaiveld. U kunt de attentiekaart infiltratie met daarop kansrijke gebieden voor infiltratie bij onze accountmanager opvragen. Buiten deze gebieden is infiltratie ook mogelijk, zolang de gemiddelde hoogste grondwaterstand niet hoger komt dan 50 cm onder maaiveld. In kwelgevoelige gebieden hanteren we de gemiddeld hoogste stijghoogte, omdat het grondwater in de winter (als de rivierstanden hoog zijn) hoger onder het maaiveld komt. De gemiddeld hoogste stijghoogte mag niet hoger komen dan 50 cm onder maaiveld. Infiltratie vindt bij voorkeur plaats in de openbare ruimte (openbaar groen, bermen, etc.). In overleg met de accountmanager kan hiervan worden afgeweken.

1. Bergen

Onder bergen verstaan we de opvang van hemelwater in het oppervlaktewater. Het hemelwater van het plangebied wordt opgevangen in het oppervlaktewater. Hier heeft het graven van nieuw oppervlaktewater de voorkeur boven het vergroten van bestaand water. Bij gebruik van bestaand water gaat de voorkeur uit naar watergangen die niet door Waterschap Rivierenland worden onderhouden. In het algemeen geldt dat compensatie in B-watergangen de voorkeur heeft boven compensatie in A-watergangen. Als de aanvrager kan aantonen dat compensatie in een B- of A-water redelijkerwijs niet mogelijk is, kan het waterschap ook compensatie in bestaande of nieuwe C-wateren toelaten.

Bij aanleg of aanpassing van watergangen is het van belang rekening te houden met de bereikbaarheid voor onderhoud, in- en uitlaatplaatsen voor maaiboten en opslagmogelijkheden voor slootvuil en kroos. Om water van voldoende waterkwaliteit te houden (of krijgen), is ook het zelfreinigend vermogen van het watersysteem van belang. Dit wordt bevorderd door rekening te houden met voldoende waterdiepte (streven is 1 meter of juist droogvallend) en voldoende oevervegetatie (taludschuinte minimaal 1:2 of flauwer). Hierbij wordt hemelwater afgevoerd via de riolering.

1. Afvoeren

Hierbij wordt hemelwater afgevoerd via de riolering.

Conclusie
Wij adviseren positief over het plan, onder de voorwaarde dat er voldoende rekening wordt gehouden met bovengenoemde aandachtspunten (indien van toepassing). Het ruimtelijk plan hoeft in het kader van de watertoets niet meer toegestuurd te worden aan Waterschap Rivierenland.

Vervolgens kunt u het ruimtelijk plan nader uitwerken tot op het niveau van een aanvraag watervergunning of melding (indien van toepassing). Voorwaarde hierbij is dat het op te stellen bestemmingsplan niet conflicteert met deze nadere uitwerking. Dit is uw eigen verantwoordelijkheid.

Vervolg
Voor de uitvoering van het plan kan, afhankelijk van de bovengenoemde aandachtspunten, een watervergunning of melding bij het waterschap vereist zijn. In deze watervergunning of melding kunnen nadere technische eisen aan uw plan gesteld worden. U kunt hiervoor

contact opnemen met het secretariaat van de afdeling Vergunningen. Zij zijn bereikbaar via e-mailadres secretariaat-afdelingvergunningen@wsrl.nl en telefoonnummer (0344) 64 94 94.

Wij adviseren u om uw aanvraag of melding vooraf te bespreken met medewerkers van de Afdeling Vergunningen. Dit automatisch gegenereerd wateradvies kan hierbij nuttig zijn. Voor meer informatie over vergunningen en melding kunt u ook terecht op: www.waterschaprivierenland.nl/vergunningen

© Digitale Watertoets - www.dewatertoets.nl Dit document is gegenereerd via de website http://www.dewatertoets.nl//op basis van door u ingevulde gegevens. U bent akkoord gegaan met de door u ingevulde gegevens. Dit digitale advies heeft een geldigheid van 2 jaar.

www.dewatertoets.nl

datum 23-3-2021
dossiercode 20210323-9-25918

Samenvatting
In deze paragraaf worden puntgewijs de resultaten van de toetsing samengevat.

Tekenen:
Heeft u een toetslaag geraakt?
nee

In welke gemeente ligt uw plangebied?
Arnhem

Vragen:
Gaat het plan uitsluitend over functiewijziging van bestaande bebouwing zonder fysieke aanpassingen van de bebouwing en de ruimte?
nee

Gaat het ruimtelijk plan over activiteiten anders dan woningen, bedrijven of kleinschalige infrastructuur?
nee

Is uw totale plangebied groter dan 3500 m² ?
nee

Verwacht u een toename van verharding in het plan groter dan 500 m² in stedelijk gebied of 1500 m² in landelijk gebied?
ja

Afbeeldingen geraakte signaleringskaarten

Aveco de Bondt
ingenieursbedrijf

Memo bodemkwaliteit

onderwerp	Bodemkwaliteit Klapstraat te Elden	**datum**	30 augustus 2021
bestemd voor	Fam. H.G. Buurman	**referentie**	213960_M_JOA_1634
opgesteld door	Juul Osinga	**projectnummer**	213960

Aanleiding

Op het perceel AB 1735 aan de Klapstraat te Elden is een bestemmingsplanwijziging in voorbereiding voor de realisatie van 3 woningen en een ontsluitingspad. Het bestemmingsplan dient een motivering te bevatten over de bodemkwaliteit in relatie tot de boogde bestemming (functie wonen). In onderhavige memo is deze motivering uitgewerkt ten behoeve van de bodemparagraaf in de toelichting van het bestemmingsplan

Wettelijk kader bodemparagraaf

Het is wettelijk geregeld dat bouw pas kan plaatsvinden als de bodem geschikt is (of geschikt is gemaakt) voor het beoogde doel. Een nieuwe bestemming mag pas worden opgenomen, als is aangetoond dat de bodem geschikt (of geschikt te maken) is voor de nieuwe of aangepaste bestemming. Onderzocht moet worden of de bodem verontreinigd is en wat voor gevolgen een eventuele bodemverontreiniging heeft voor de uitvoerbaarheid van het plan. Wanneer (een deel van) de bodem in het plangebied verontreinigd is, moet worden aangetoond dat het bestemmingsplan financieel uitvoerbaar is. Daarbij wordt rekening gehouden met de kosten van benodigde bodemsanering.

Indien de bodemkwaliteit in het plangebied voldoet aan de toekomstige functie die in het bestemmingsplan wordt opgenomen dan is er in principe geen belemmering om het bestemmingsplan vast te stellen ten aanzien van het aspect bodem.

Indien de kwaliteit niet aan de functie voldoet dient de financiële haalbaarheid van de ontwikkeling te worden vastgesteld.

Ander bodemonderzoek dan milieuhygienisch vooronderzoek is in principe (vanuit bodemhygiënisch oogpunt) niet nodig of gewenst voor een bestemmingsplan, met uitzondering van de volgende situaties:

- als sprake is van een vermoedelijk spoedeisende locatie welke onvoldoende is onderzocht. Dan kan een aanvullend bodemonderzoek nodig zijn om de aard en globale omvang van de verontreiniging te bepalen. Afhankelijk van de situatie kan een volledige afperking en saneringsonderzoek noodzakelijk zijn. Of sprake is van een vermoedelijke spoedeisende locatie blijkt uit het milieuhygienisch vooronderzoek. Alle spoedeisende verontreinigingen zijn namelijk al geregistreerd;
- als geen inzicht is in de globale kosten die met een evt. bodemsanering gepaard gaan.

Of een van bovenstaande situaties aan de orde is blijkt uit het milieuhygienisch vooronderzoek.

Huidige situatie plangebied

Het plangebied betreft een braakliggend stuk grond, weergegeven in de onderstaande figuur.

Figuur 1: Luchtfoto plangebied

In het geldende bestemmingsplan 'Bestemmingsplan Elden 2012', vastgesteld op 17 december 2012, is aan het plangebied locatie de enkelbestemming 'Wonen' toegekend, zoals weergegeven op onderstaande figuur.

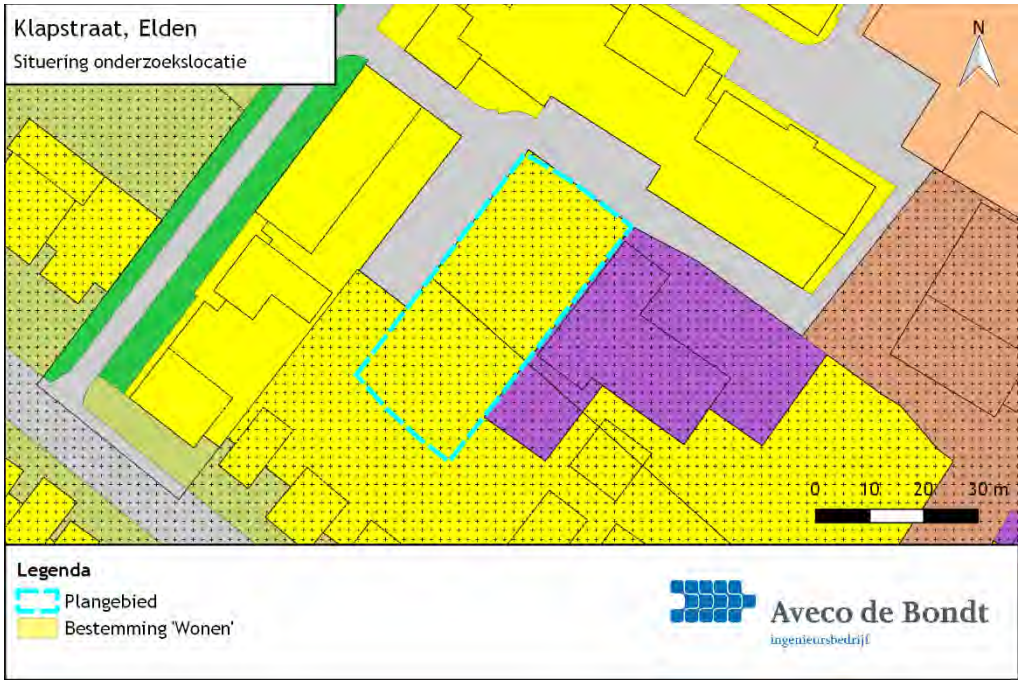

Figuur 2: Geldende bestemmingsplan

Beoogde situatie

Het beoogde plan voor de locatie bestaat uit de realisatie van 3 woningen en een ontsluitingspad. In de onderstaande figuur is de beoogde verbeelding van het bestemmingsplan weergegeven.

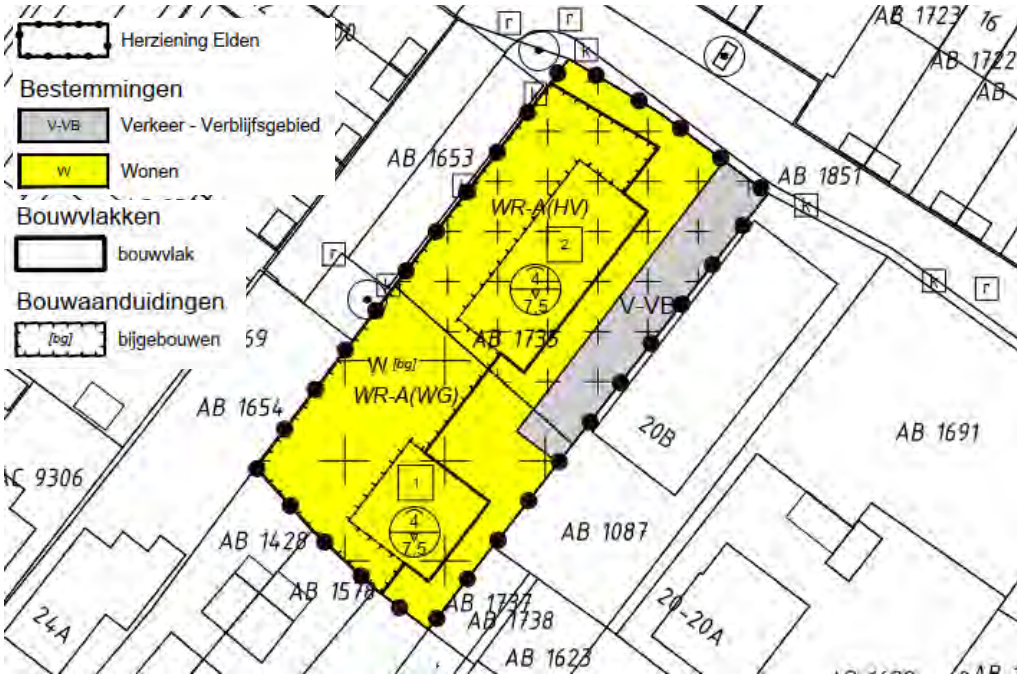

Figuur 3: Verbeelding toekomstig bestemmingsplan

Beschikbare bodeminformatie

Ter plaatse en rondom het plangebied zijn diverse bodemonderzoeken bekend en beschikbaar (via het bodeminformatiesysteem van de Gemeente Arnhem):

- Actualiserend bodemonderzoek Klapstraat 20-C te Elden, Aveco de Bondt, 2 april 2019, R-LBR-216-190744;
  Dit bodemonderzoek betreft een kavel direct grenzend ten zuiden aan het plangebied. Uit dit onderzoek is gebleken dat v*oor geen van de gemeten stoffen de interventiewaarde wordt overschreden; er is geen reden tot het vermoeden van een geval van ernstige bodemverontreiniging. Gezien de vastgestelde bodemkwaliteit zijn er geen risico's voor de volksgezondheid en/of het milieu. Gegeven de in het rapport beschreven onderzoeksresultaten, wordt de grond vanuit milieuhygiënisch oogpunt geschikt geacht voor het huidige en toekomstige gebruik (bouw woning).*
- Evaluatierapport BUS sanering asbestverontreiniging Klapstraat 20B te Arnhem, Aveco de Bondt, 6 december 2017, R-GTA-991-171385;
  Deze sanering van asbest verontreinigde grond heeft plaatsgevonden ten noordoosten en buiten onderhavig plangebied en bevat geen informatie over de bodemkwaliteit binnen onderhavig plangebied.
- Actualiserend bodemonderzoek De Tuin van Elden te Elden, Aveco de Bondt, 13 oktober 2016, R-PVE/302;
  Dit bodemonderzoek betreft de gebiedsontwikkeling ten noorden van onderhavig plangebied, aan de overzijde van de erftoegangsweg. Uit dit onderzoek is gebleken dat de vastgestelde bodemkwaliteit niet afwijkt ten opzichte van de resultaten van eerder onderzoek uit 2010. Gezien de vastgestelde bodemkwaliteit zijn er geen risico's voor de

volksgezondheid en/of het milieu. Voor geen van de gemeten stoffen wordt de interventiewaarde overschreden. Gegeven de in dit rapport beschreven onderzoeksresultaten, wordt de grond vanuit milieuhygiënisch oogpunt geschikt geacht voor de voorgenomen nieuwbouw.

- Historisch onderzoek Klapstraat 20 en 20a te Arnhem, De Straat Milieu-adviseurs, 7 november 2003, B03B0219; en
  Bodemonderzoek Autocenter de Kastanje V.O.F. te Arnhem, Grontmij, 9 maart 1999;
  Deze twee bodemonderzoeken betreffen de kavels direct ten oosten van het plangebied.. Van 1991 tot 1993 heeft Scoda-dealer Gibbon op deze locatie een bedrijf gehad. Sinds 1993 is de onderzoeklocatie (…) aan Autocenter Kastanje verhuurt. Een ander deel wordt onderverhuurd aan autohandel Haisch occasions. Voorheen heeft dit gedeelte gediend als showroom voor keukens. In het verleden heeft er een ondergrondse opslagtank gelegen, de locatie daarvan is echter onbekend. Tevens is op het terrein een schietvereniging gevestigd geweest. Een oude sloot grenzend aan de noordzijde van de onderzoekslocatie is in het verleden vermoedelijk gedeeltelijk gedempt met grond (c.q. materiaal). Op de onderzoekslocatie hebben kortom activiteiten plaats gevonden die aanleiding geven om een bodemverontreiniging te verwachten.' In beide rapporten zijn geen resultaten van daadwerkelijk veld- en laboratoriumonderzoek opgenomen.

Uit de informatie van www.topotijdreis.nl blijkt dat nooit bebouwd is geweest, zie onderstaande figuur.

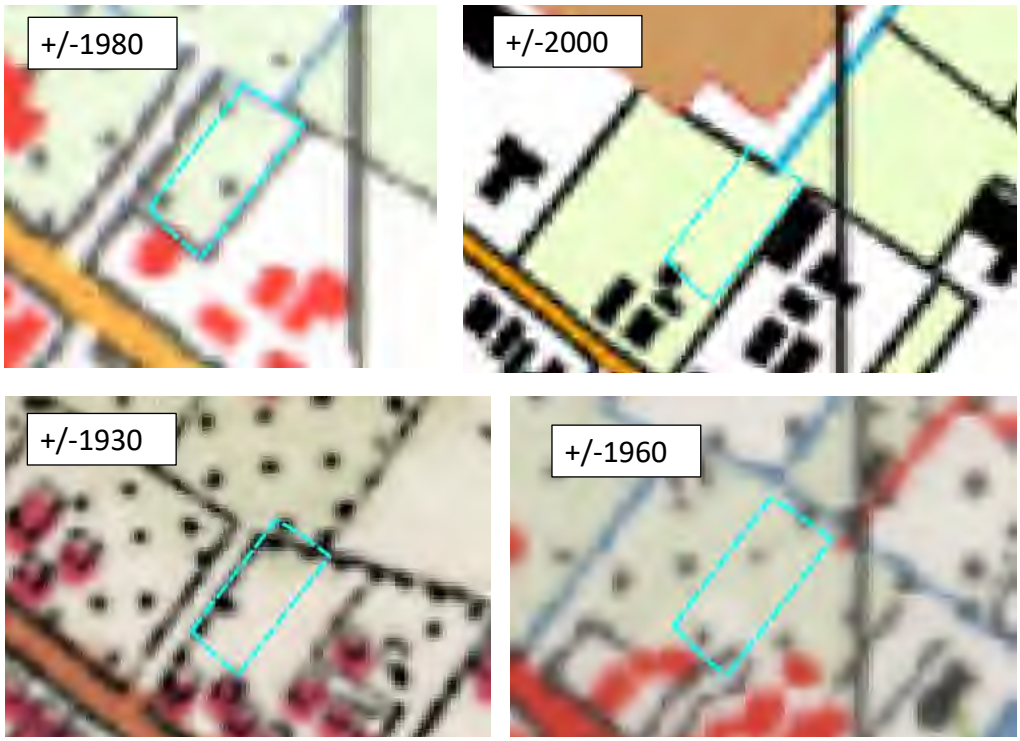

Figuur 4: Plangebied

Uit de bodemkwaliteitskaart en bodemfunctieklassenkaart van de Milieusamenwerking regio Arnhem uit 2020 blijkt dat de locatie is gelegen in gebied met als bodemfunctie 'Wonen'. De bodemkwaliteitsklasse (inclusief PFAS) volgens de ontgravingskaart is voor de bovengrond 'Wonen' en voor de ondergrond 'Wonen'. Uit de asbestkansenkaart van de gemeente Arnhem blijkt dat de locatie is gelegen in een gebied met lage kans op het voorkomen van asbest in de bodem.

Beoordeling bodemkwaliteit in relatie tot bestemmingsplanwijziging

Uit de beschikbare bodeminformatie en eerder uitgevoerd vooronderzoek (conform NEN5725) op aangrenzende percelen blijkt dat ter plaatse van het plangebied geen verdachte activiteiten hebben plaatsgevonden. Vanuit de gebruikshistorie is dus niet te verwachten dat de bodem binnen het plangebied verontreinigd is. Overeenkomstig de bodemfunctie- en kwaliteitskaart kan dus veronderstelt worden dat de bodemkwaliteit voldoende is voor de functie wonen.

Op het naastgelegen perceel (AB 1087) hebben echter wel verdachte activiteiten plaatsgevonden die aanleiding geven dat de bodem op die locatie is verontreinigd. De bodemkwaliteit op deze locatie is niet bekend. Mogelijk dat de bodemkwaliteit binnen het plangebied negatief is beïnvloed door de verdachte activiteiten op het naastgelegen perceel. Van een spoedeisende locatie is op basis van de beschikbare informatie geen sprake.

De bestemming binnen het plangebied is overigens volgens het geldende bestemmingsplan reeds als 'wonen' bestemd. De enkelbestemming 'wonen' blijft grotendeels ongewijzigd van kracht binnen het plangebied. Middels de beoogde bestemmingsplanwijziging worden de bouwmogelijkheden binnen het plangebied gewijzigd, zodat de realisatie van 3 woningen mogelijk is. Langs het naastgelegen perceel (AB 1087) wordt de bestemming 'wonen' gewijzigd in 'verkeer – verblijfsgebied'. Dit is qua gebruik een minder gevoelige functie in relatie tot de aanwezige bodemkwaliteit. Eventuele negatieve beïnvloeding van de bodemkwaliteit als gevolg van de verdachte activiteiten op het naastgelegen perceel (AB 1087) betreft dus niet de gronden waarop de functie 'wonen' is voorzien.

Conclusie

Het aspect bodem vormt geen belemmering om het bestemmingsplan vast te stellen. De bodemkwaliteit is naar verwachting geschikt voor het beoogd gebruik. Ten behoeve van het verkrijgen van een omgevingsvergunning bouwen zal nog wél een verkennend bodemonderzoek conform de NEN5740 moeten worden uitgevoerd, daarbij kan in het bijzonder aandacht worden besteed aan de eventuele beïnvloeding van de bodemkwaliteit door verdachte activiteiten op het naastgelegen perceel (AB 1087).

BODAC
Your safety is our concern

Proces-verbaal van oplevering

Opsporen Ontplofbare Oorlogsresten
Arnhem Klapstraat

- Kennis- en adviescentrum
- Detectie
- Vliegtuigberging
- Historisch vooronderzoek
- Benaderen en veiligstellen
- Archeologie
- Risicoanalyse
- Offshore
- Sanering

Voorwoord

Achtergebleven ontplofbare oorlogsresten (OO) op uw projectlocatie, wat zijn de risico's, waar liggen de verantwoordelijkheden?

In de bodem waarop wij werken, wonen en recreëren is nog een aanzienlijke hoeveelheid ontplofbare oorlogsresten uit de Eerste en Tweede Wereldoorlog aanwezig. De aanwezigheid van deze oorlogsresten kan gevaar opleveren voor mens, dier en omgeving bij de ontwikkeling van infrastructurele werken, bouwprojecten en andere grondroerende werkzaamheden.

Ons team van gepassioneerde medewerkers kan voor u bepalen of een plangebied verdacht is op de aanwezigheid van ontplofbare oorlogsresten en zo ja, welke soorten ontplofbare oorlogsresten er nog in de bodem aanwezig kunnen zijn. Om het uiteindelijke onderzoeksgebied te definiëren bepalen wij zorgvuldig zowel de horizontale als de verticale afbakening van het verdachte gebied.

Indien er gedegen redenen zijn om aan te nemen dat er nog ontplofbare oorlogsresten aanwezig kunnen zijn op uw projectlocatie dan kunnen wij doormiddel van ons brede scala aan detectie en opsporingsmethoden altijd een praktische oplossing voor u realiseren. Doormiddel van maatwerk sporen wij de eventueel aanwezige ontplofbare oorlogsresten op uw projectlocatie op zodat uw voorgenomen werkzaamheden veilig en verantwoord kunnen worden uitgevoerd.

Onze toegevoegde waarde dient maar één doel: het beheersbaar maken van de risico's die optreden, mocht een ontplofbaar oorlogsrest alsnog tot uitwerking komen. Wij nemen adequate maatregelen om deze risico's aanvaardbaar te maken, zodat het restrisico zo laag is als redelijkerwijs mogelijk. Redelijkerwijs impliceert dat, dat het al dan niet nemen van de mogelijke beheersmaatregelen wordt bepaald door kosten van de maatregelen tegenover de voordelen van de te behalen risicovermindering.

Het vermogen te innoveren, technieken en equipment te ontwikkelen brengt ons dagelijks op een hoger niveau, waardoor u als klant verzekerd bent van de economisch meest voordelige uitvoeringswijze. Onze aanpak is succesvol gebleken, we passen deze dagelijks toe met een team van ruim 50 specialisten die zowel de land- als de waterbodem onderzoeken.

Ons werkgebied is voornamelijk Nederland, België, Duitsland, de Noord- en de Oostzee. Met de nieuwste en meest geavanceerde technologieën en veel kennis van geofysica onderzoeken we nauwkeurig en doelmatig uw plangebied om uiteindelijk een certificaat af te geven zodat u veilig de geplande werkzaamheden kunt uitvoeren.

Uw veiligheid is onze zorg, natuurlijk…

Bodac B.V.
Your safety is our concern

Projectinformatie	
Datum:	18-10-2021
Versie:	1
Documentnummer:	211018_1095_PvO_01
Opdrachtgever:	Dhr. Schmidt

Opgesteld door:	**Goedgekeurd door:**	**Geautoriseerd door:**
Dhr. T. Schuurmans *Werkvoorbereider*	Dhr. G. Asveld *Senior Deskundige OOO*	Dhr. M. van Oers *Operations Manager Bodac*
	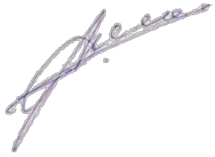	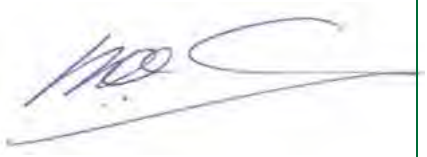

Distributielijst
Bodac B.V.
Opdrachtgever Dhr. Schmidt
Bevoegd gezag Gemeente Arnhem

Alle rechten voorbehouden.

Niets uit deze rapportage mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of enige andere manier, zonder voorafgaand schriftelijke toestemming van de auteur. (Artikel 16 Auteurswet 1912). Het is de opdrachtgever toegestaan voor intern gebruik kopieën te maken zonder voorafgaande toestemming van de auteur.

Inhoudsopgave

1 Omschrijving en doelstelling van de opdracht 5
1.1 Aanleiding 5
1.2 Doelstelling van de opdracht 5
1.3 Omschrijving van de opdracht 5
1.4 Planning en uitvoeringsgegevens 5

2 Werk- en projectlocatie 6
2.1 Situering projectlocatie 6

3 Vooronderzoek 7
3.1 Uitgevoerde vooronderzoeken 7
3.2 Te verwachte OO 7

4 De opsporing 8
4.1 Algemeen 8
4.2 Detectiemethoden 8
4.3 Passieve realtime oppervlaktedetectie 8
4.3.1 Apparatuur t.b.v. passieve realtime oppervlaktedetectie 8
4.4 Actieve realtime oppervlaktedetectie 9
4.4.1 Apparatuur t.b.v. actieve realtime oppervlaktedetectie 9
4.5 Benaderen van significante objecten 10

5 Resultaten, conclusie en advies 11
5.1 Resultaten 11
5.2 Conclusie 11
5.3 Advies 11

Bijlage 1. Revisietekening 12

Bijlage 2. Protocol toevalstreffer OO 13

Bijlage 3. Begrippenlijst en definities 14

Bijlage 4. Ontheffingen en vergunningen 16

Bijlage 5. Certificaten 17

1 Omschrijving en doelstelling van de opdracht

1.1 Aanleiding

Men is voornemens om diverse grondroerende werkzaamheden uit te voeren ter plaatse van de Klapstraat 20C te Arnhem. Door de gemeente Arnhem is aangegeven dat deze locatie gelegen is in OO verdacht gebied. Conform de Arbowetgeving dient voorafgaand aan de grondroerende werkzaamheden het terrein onderzocht te worden op de mogelijke aanwezigheid van ontplofbare oorlogsresten. Dit om te voorkomen dat tijdens grondroerende werkzaamheden een OO wordt aangetroffen wat een gevaar voor de werknemers en openbare orde en veiligheid kan vormen.

1.2 Doelstelling van de opdracht

De doelstelling voor het onderzoek was om het bovenmatig risico met betrekking tot OO tot 2,50 meter onder maaiveld weg te nemen, om hiermee een veilige werkomgeving te creëren voor het regulier uitvoeren van de voorgenomen grondroerende werkzaamheden.

1.3 Omschrijving van de opdracht

Als eerste is een projectplan OOO opgesteld en ingediend bij het bevoegd gezag van de gemeente waarbinnen de opsporing is uitgevoerd. Nadat het projectplan is goedgekeurd door het bevoegd gezag zijn de werkzaamheden ingepland en uitgevoerd.

Het totale onderzoeksgebied, met een oppervlakte van ca. 1.350 m^2, is op de aanwezigheid van OO onderzocht d.m.v. het uitvoeren van passieve en actieve realtime oppervlaktedetectie. De hierbij gemeten significante objecten zijn direct benaderd, geïdentificeerd en verwijderd en/of veiliggesteld.

Er zijn geen OO aangetroffen.

Na afloop van de werkzaamheden is dit Proces-verbaal van Oplevering opgesteld waarmee het project is afgerond.

1.4 Planning en uitvoeringsgegevens

De opsporing is uitgevoerd in week 40 op 06-10-2021.

2 Werk- en projectlocatie

2.1 Situering projectlocatie

De projectlocatie, en daarbinnen het opsporingsgebied, is gelegen aan de Klapstraat 20C te Arnhem in de gemeente Arnhem. In onderstaande Figuur 1 is de exacte situering van de projectlocatie t.o.v. het RD stelsel weergegeven.

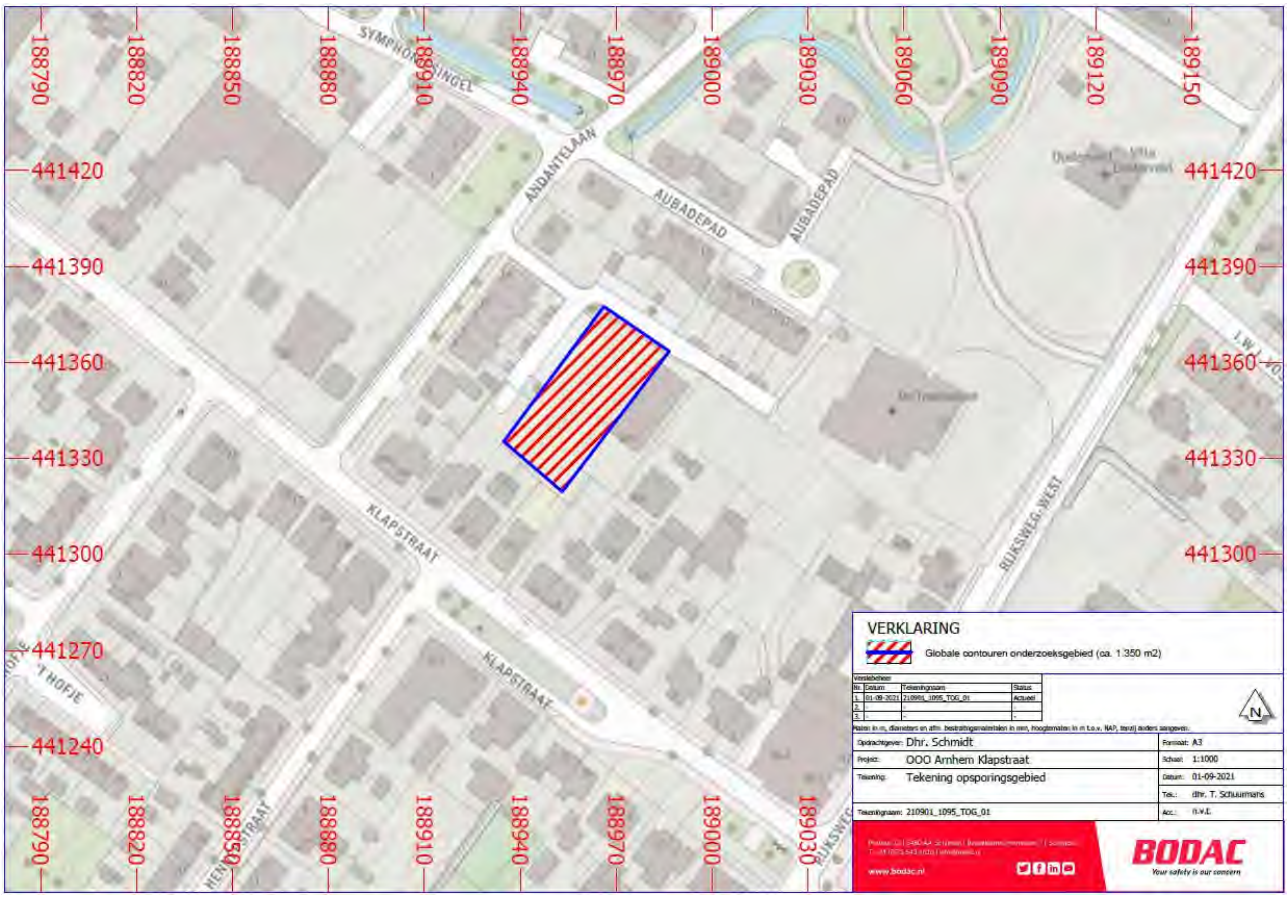

Figuur 1. Exacte situering projectlocatie t.o.v. het RD-Coördinatenstelsel.

3 Vooronderzoek

3.1 Uitgevoerde vooronderzoeken

De navolgende vooronderzoeken en documenten liggen ten grondslag aan dit project:

- ✓ Risicoanalyse kaart van de gemeente Arnhem;
  https://arnhem.maps.arcgis.com/apps/webappviewer/index.html?id=f4b23849cefa450bba7c0c3aaf36e5d8

3.2 Te verwachte OO

Uit bovengenoemde vooronderzoeken is naar voren gekomen dat de projectlocatie verdacht is op de mogelijke aanwezigheid van onderstaande hoofdgroepen ontplofbare oorlogsresten;

- ✓ Raketten (kalibers: 60 lbs.);
- ✓ Klein kaliber munitie (KKM);
- ✓ Hand- en geweergranaten;
- ✓ Munitie voor granaatwerpers;
- ✓ Geschutmunitie (kalibers: 2 cm t/m 7.2 inch);

Een verticale afbakening kon op basis van de risicoanalyse kaart niet worden gegeven. Er dan ook uitgegaan van een standaard verticale afbakening van circa 1,50 tot 2,50 meter – minus maaiveld.

4 De opsporing

4.1 Algemeen

Om de doelstelling zoals genoemd in paragraaf 1.2 te bereiken is voor het opsporingsdeelgebied bepaald hoe wordt omgegaan met de mogelijk aanwezige OO.

4.2 Detectiemethoden

De keuze van de toe te passen detectiemethode is bepaald aan de hand van de volgende gegevens:

- ✓ Vereiste onderzoek diepte;
- ✓ Oppervlakte van het te onderzoeken gebied;
- ✓ Niet wegneembare verstoringen binnen het opsporingsgebied;
- ✓ Te verwachten OO artikelen en de verticale afbakening hiervan;
- ✓ Reeds eerder uitgevoerde opsporingen.

In de navolgende paragrafen wordt behandeld welke detectiemethoden er voor dit project zijn toegepast en wat hierbij de werkwijze is geweest.

4.3 Passieve realtime oppervlaktedetectie

Bij passieve realtime oppervlaktedetectie worden gemeten verstoringen, in tegenstelling tot non realtime detectie, direct gelokaliseerd, benaderd, geïdentificeerd en verwijderd en/of veiliggesteld. In onderstaand Figuur 2 is de principe werking van passieve realtime oppervlaktedetectie/ magnetometrie weergegeven.

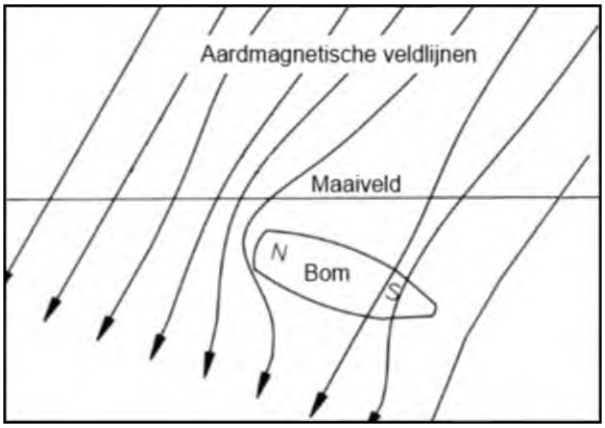

Figuur 2. Principe weergave werking passieve oppervlaktedetectie.

4.3.1 Apparatuur t.b.v. passieve realtime oppervlaktedetectie

Voor het uitvoeren van passieve realtime oppervlaktedetectie is een Vallon magnetometer gebruikt. Deze magnetometer meet verstoringen in het aardmagnetisch veld welke worden veroorzaakt door de aanwezigheid van Ferro-metalen. De effectieve zoekdiepte van Vallon magnetometers bij oppervlaktedetectie is, afhankelijk van het gebruikte type, maximaal ca. 4,5 m1 minus maaiveld. Dit is echter mede afhankelijk van grootte en ligging van een object alsmede de omgevingsfactoren. In onderstaande figuren is te zien hoe een Vallon VX1 Magnetometer in de praktijk wordt gebruikt door een Senior Deskundige OOO alsmede een staafdiagram met daarin het detectiebereik per kaliber OO.

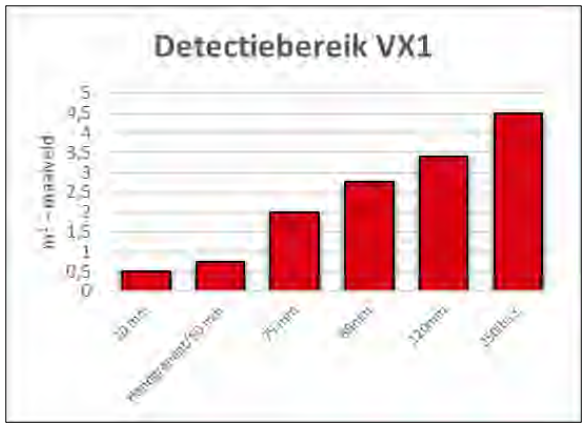

Figuur 3. Passieve realtime oppervlaktedetectie met een Vallon VX1 Magnetometer en een staafdiagram waarop het maximale detectiebereik (m¹ – maaiveld) per kaliber.

4.4 Actieve realtime oppervlaktedetectie

Actieve realtime oppervlaktedetectie wordt uitgevoerd met verschillende typen Vallon metaaldetectoren. De toepassing per type is o.a. afhankelijk van de maximale gewenste zoekdiepte, diepteligging te verwachte OO en/of omgevingsfactoren. Wanneer passieve realtime oppervlaktedetectie niet mogelijk was vanwege storende infrastructuur of wanneer individuele verstoringen niet meer met een magnetometer kunnen worden onderscheiden door bijvoorbeeld een ernstig verstoorde grondlaag, dan is actieve realtime oppervlaktedetectie in combinatie met laagsgewijze detectie toegepast. Bij deze procedure is met een Vallon metaaldetector met een bereik van max. 0,5 m¹ gebruikt. De eerste meetslag is op het maaiveld uitgevoerd waarna alle significante objecten handmatig tot 0,30-0,40 m¹ - mv zijn benaderd en verwijderd. Hierop volgend is op aanwijzing van de (Senior) Deskundige OOO een grondlaag van maximaal 0,20 - 0,30 m¹ dikte ontgraven met een graafmachine. Vervolgens is een volgende meetslag uitgevoerd waarna bovenstaande procedure is herhaald tot de gewenste diepte is bereikt of tot op de diepte dat passieve realtime oppervlaktedetectie weer kon worden toegepast.

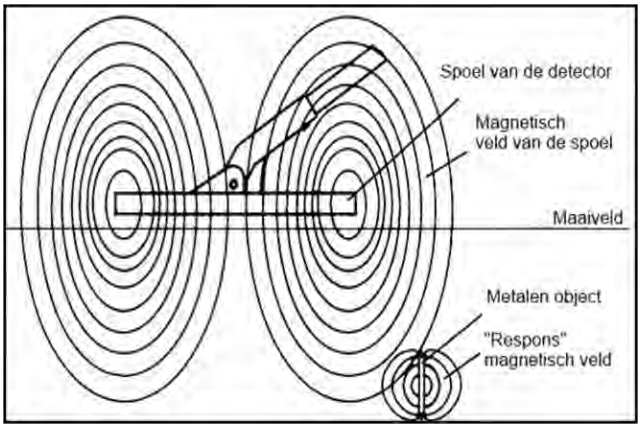

Figuur 4. Principe weergave actieve realtime oppervlaktedetectie.

4.4.1 Apparatuur t.b.v. actieve realtime oppervlaktedetectie

Actieve realtime oppervlaktedetectie kan worden uitgevoerd met verschillende typen Vallon metaaldetectoren waarmee zowel ferrometalen en non-ferrometalen kunnen worden opgespoord. Door een metaaldetector wordt een eigen magnetisch veld opgewekt en worden de responsen of verstoringen van metalen in dit eigen magnetisch veld gemeten. De Vallon metaaldetectoren hebben afhankelijk van het type een zoekbereik van max. 0,5 m¹ of 1,8 m¹ minus maaiveld. In Figuur 5 is te zien hoe een Senior Deskundige OOO actieve realtime oppervlaktedetectie uitvoert met een Vallon non-ferrous locator. Tevens is hier een staafdiagram weergegeven met het detectiebereik per kaliber.

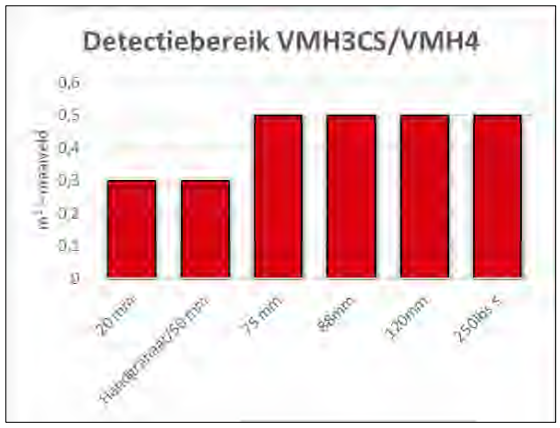

Figuur 5. Uitvoeren actieve realtime oppervlaktedetectie en een staafdiagram waarop het maximale detectiebereik (m^1 – maaiveld) per kaliber.

4.5 Benaderen van significante objecten

Wanneer een significant object benaderd diende te worden heeft men eerst met een magnetometer of metaaldetector de exacte locatie van het significante object bepaald. Het benaderen bestond vervolgens uit het cyclisch verrichten van de handelingen detecteren, lokaliseren en verwijderen van de vrijgegeven bodemlaag waardoor het significante object uiteindelijk kon worden waargenomen met als doel dit veilig en doelmatig te kunnen identificeren. Wanneer handmatige benadering niet doeltreffend bleek door een extreem harde bodem, een groot object of wanneer het significante object zich dieper dan 0,50 m1 – maaiveld bevond heeft men een hydraulische beveiligde graafmachine ingezet. Hierbij is een afgebakend gebied op aanwijzing van de aanwezige (Senior) Deskundige OOO laagsgewijs gedetecteerd, vrijgegeven en verwijderd zodat het significante object kon worden waargenomen met als doel dit veilig en doelmatig te identificeren. Na het verwijderen van het geïdentificeerde object is een controle meting uitgevoerd om te bepalen of er nog een dieper gelegen verdacht object aanwezig was.

Figuur 6. Benaderen van een significant object m.b.v. een hydraulische graafmachine.

5 Resultaten, conclusie en advies

5.1 Resultaten

Tijdens de opsporingswerkzaamheden zijn geen OO of OO gerelateerde objecten aangetroffen.

5.2 Conclusie

Bodac B.V. heeft het op de revisietekening in Bijlage 1 weergegeven gebied onderzocht op de aanwezigheid van OO en per gebied is aangegeven tot op welke diepte de vrijgave geldt. Middels dit proces verbaal van oplevering geeft Bodac B.V. de gebieden vrij tot op de aangegeven diepte, voor alle aankomende grondroerende werkzaamheden.

5.3 Advies

Het advies van Bodac B.V. luidt dat binnen de in de revisietekening vrijgegeven dimensies grondroerende werkzaamheden zonder aanvullende maatregelen, in relatie tot ontplofbare oorlogsresten, kunnen worden uitgevoerd.

Wanneer werkzaamheden buiten de door Bodac B.V. onderzocht en vrijgegeven gebieden gaan plaatsvinden is aanvullend onderzoek noodzakelijk.

Bodac B.V. stelt het bevoegde gezag waarbinnen dit explosievenonderzoek is uitgevoerd op de hoogte van deze bevindingen en zend hen een kopie van dit Proces-verbaal van Oplevering toe ter archivering en verdere (administratieve) verwerking.

Bijlage 1. Revisietekening

188790 188820 188850 188880 188910 188940 188970 189000 189030 189060 189090 189120 189150

441420 441390 441360 441330 441300 441270 441240

SYMPHONIESINGEL
ANDANTELAAN
AUBADEPAD
AUBADEPAD
Oosterveld
Villa Oosterveld
De Troubadour
I.W.J. VOS
RIJKSWEG-WEST
KLAPSTRAAT
KLAPSTRAAT
'T HOFJE
HENDRIKSTRAAT

Vrijgegeven gebied
tot 2,50 m[1] - maaiveld

VERKLARING

Contouren vrijgegeven gebied tot 2,50 m1 - maaiveld (ca. 1.350 m2)

Versiebeheer			
Nr.	Datum	Tekeningnaam	Status
1.	18-10-2021	211018_1095_TVG_01	Actueel
2.	-	-	-
3.	-	-	-

Maten in m, diameters en afm. bestratingsmaterialen in mm, hoogtematen in m t.o.v. NAP, tenzij anders aangeven.

Opdrachtgever:	Dhr. Schmidt	Formaat:	A3
Project:	OOO Arnhem Klapstraat	Schaal:	1:1000
Tekening:	Tekening vrijgegeven gebied	Datum:	18-10-2021
		Tek.:	dhr. T. Schuurmans
Tekeningnaam:	211018_1095_TVG_01	Acc.:	n.v.t.

BODAC

Bijlage 2. Protocol toevalstreffer OO

BODAC
Your safety is our concern

Protocol toevalstreffer OO

Een toeval vondst houdt in dat er een OO (Ontplofbaar oorlogsrest) wordt aangetroffen op een locatie en/of tijdstip dat niet in de risicobeoordeling is voorzien. Een toeval vondst kan plaatsvinden in gebieden die als "onverdacht op OO" zijn aangemerkt, maar ook binnen gebieden die als "verdacht op OO" zijn aangemerkt maar waar op dat moment geen geplande grondroerende en/of opsporingswerkzaamheden plaatsvinden of wanneer alleen in reeds aantoonbaar geroerde grond gewerkt zal gaan worden.

Stappenplan bij aantreffen "vermoedelijk" OO

- ✓ Het mogelijk OO nooit beroeren, verplaatsen, weggooien, schoonkloppen of schoonvegen;
- ✓ Zet de vindplaats/ locatie af en markeer deze. Informeer de omgeving/derden;
- ✓ Ter plaatse de werkzaamheden staken en de projectleiding informeren;
- ✓ Informeer de politie (evt. via projectleiding) via 0900 8844;
- ✓ De politie stuurt waarschijnlijk een explosievenverkenner om de situatie en het mogelijke OO te beoordelen;
- ✓ De politie geeft de melding door aan de EODD en zal de urgentie voor eventuele ruiming van de aangetroffen OO bepalen;
- ✓ De ruimploeg van de EODD komt ter plaatse om het OO onschadelijk te maken / te vernietigen;
- ✓ Indien dit noodzakelijk wordt geacht zal het gebied afgebakend worden als zijnde "verdacht" gebied. Wanneer het geen OO betreft kunnen de werkzaamheden regulier worden hervat.

Wanneer een OO onschadelijk moet worden gemaakt waarbij er een risico voor de openbare orde en veiligheid kan ontstaan, informeert de politie de burgemeester en Ambtenaar openbare Orde en Veiligheid. Indien voor de ruiming van het OO een (woon)gebied moet worden ontruimd, dan zal de burgemeester in combinatie met de veiligheidsregio en de EODD de benodigde maatregelen treffen.

Enkele voorbeelden van OO welke veelvuldig in de Nederlandse bodem worden aangetroffen:

Klein kaliber munitie (KKM)

Mortiergranaat (5 cm Duits)

Artilleriegranaten (25 lbs. UK)

Geweergranaat (Sprenggranate 30 Duits)

Anti-tankmijnen (Tellermine 42 Duits)

Vliegtuigbom (500 lbs. UK)

www.bodac.nl

Postbus 12 * 5400 AA Schijndel * Bezoekadres: Hermalen 3, Schijndel
T: +31(0)73 543 10 10 * F: +31(0)73 543 65 60 * info@bodac.nl * K.v.K. Den Bosch 17136633
IBAN NL44INGB0004929401 * BIC INGBNL2A * BTW nr: NL810272703B01

Bijlage 3. Begrippenlijst en definities

Benaderen	Het cyclisch verrichten van de handelingen detecteren, lokaliseren en verwijderen van de vrijgegeven bodemlaag waardoor het significante object uiteindelijk kan worden waargenomen met als doel dit veilig en doelmatig te kunnen identificeren.
Bevoegd Gezag	Overheidsinstantie verantwoordelijk voor de Openbare Veiligheid binnen de gemeente en die wettelijk de mogelijkheid heeft en in staat is om toezicht uit te oefenen of te doen uitoefenen.
CI	Certificerende instelling die geaccrediteerd is voor dit certificatieschema door de Raad voor Accreditatie en aangewezen is door de Minister van SZW op grond van artikel 1.5b van het Arbeidsomstandighedenbesluit.
CS-OOO	Certificatieschema voor het opsporen van ontplofbare oorlogsresten.
Deskundige	Persoon die arbeid verricht ten behoeve van het opsporen van ontplofbare oorlogsresten en daartoe geregistreerd krachtens artikel 4.10, zesde lid, van het Arbeidsomstandighedenbesluit. Voor de in het CS-OOO genoemde vier categorieën deskundigen bestaan overeenkomstige categorieën registraties.
Detecteren	Het vaststellen van de aanwezigheid van (mogelijke) ontplofbare oorlogsresten door het met behulp van detectieapparatuur uitvoeren van een meting en de interpretatie van de meetgegevens. Er wordt onderscheid gemaakt in realtime detectie en non realtime detectie.
EODD	Explosieven Opruimingsdienst Defensie.
Identificeren	Het vaststellen of men al dan niet met ontplofbare oorlogsresten te maken heeft en daarna het bepalen van het aantal, hoofdsoort, subsoort en wapeningstoestand (gewapende of ongewapende ontplofbare oorlogsresten) van eventueel geplaatste ontsteker(s), kaliber en nationaliteit.
Inspectie SZW	Organisatie vallend onder het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid die de minister adviseert over het erkennen van CKI's.
Interpretatie	Het beoordelen van de meetgegevens van detectie met als einddoel het vaststellen van significante objecten. De beoordeling resulteert in een locatieaanduiding van het significante object.
Laagsgewijze detectie	Het cyclisch detecteren van een bodemlaag waarna de vrijgegeven laag wordt verwijderd zodat de volgende bodemlaag kan worden gedetecteerd.
Lokaliseren	Het vaststellen van de ligplaats van gedetecteerde significante objecten.
Munitiescheiding	Het scheiden van ontplofbare oorlogsresten van (water)bodemmateriaal door middel van een scheidingsinstallatie, waarna identificatie kan plaatsvinden.
Non-realtime detectie	Detecteren waarbij de meetgegevens worden opgeslagen zodat deze op een later moment kunnen worden geïnterpreteerd.
Objectenlijst	Lijst van significante objecten met ten minste: a) Coördinaten van aangetroffen uitslagen/verstoringen ten opzichte van het Rijksdriehoeknet (RD-coördinaten). b) Indicatieve diepte (z) c) Gemeten meetwaarden.
Ontplofbare oorlogsresten (OO)	Achtergelaten ontplofbare munitie en niet-gesprongen munitie als bedoeld in artikel 4.10, eerste lid, onderdeel d, van het Arbeidsomstandighedenbesluit.

OOO	Opsporen van ontplofbare oorlogsresten
OOV	Openbare orde en veiligheid
Opsporing	De organisatie en uitvoering van werkvoorbereiding, detecteren, lokaliseren en laagsgewijze detectie, identificeren van de vermoede ontplofbare oorlogsresten, tijdelijk veiligstellen van de situatie, de overdracht aan de EODD en Proces-verbaal van oplevering.
Opsporingsbedrijf	Certificaathouder die binnen het kader van de CS-OOO werkzaamheden uitvoert ten behoeven van de opsporing van ontplofbare oorlogsresten.
Opsporingsgebied	Het gebied binnen het verdachte gebied waarbinnen de certificaathouder opsporingswerkzaamheden gaat uitvoeren.
Overdracht aan de EODD	Het in persoon van de Senior Deskundige OOO door middel van het overdrachtsprotocol overdragen van de aangetroffen van het overdrachtsprotocol overdragen van de aangetroffen ontplofbare oorlogsresten door de certificaathouder (deelgebied A) aan EODD. De overdracht vindt plaats op de locatie waar de ontplofbare oorlogsresten zijn aangetroffen c.q. in de voorziening voor het veiligstellen van de situatie zijn gebracht en in fysieke aanwezigheid van beide partijen.
Projectlocatie	Het gebied binnen het opsporingsgebied waar door de certificaathouder op dat moment opsporingswerkzaamheden worden verricht inclusief het terrein in de directe omgeving waar ondersteunende werkzaamheden plaatsvinden.
Projectplan	Gedocumenteerd plan waarin de onderlinge relaties tussen betrokken partijen, alsmede de (planmatige) voortgang, afspraken, toezicht, documentatie en procedures zijn vastgelegd ten einde het project adequate en veilige wijze uit te kunnen voeren.
Realtime detectie	Detecteren waarbij de meetgegevens direct wordt geïnterpreteerd en over wordt gegaan tot het lokaliseren van het object. De meetgegevens worden niet vastgelegd en opgeslagen.
Significant object	Een zodanige verstoring (uitgedrukt in een eenheid behorende bij de detectiemethode) dat dit, gegeven de zoekopdracht, een aanwijzing is voor de mogelijke aanwezigheid van ontplofbare oorlogsresten.
Tijdelijk veilig stellen van de situatie	Alle activiteiten na benadering en identificatie die benodigd zijn om de risico's van ontplofbare oorlogsresten in relatie tot de omgeving te beheersen tot aan het tijdstip van overdracht van ontplofbare oorlogsresten aan de EODD. Er worden bij het tijdelijk veiligstellen van de situatie geen demontagehandelingen aan ontplofbare oorlogsresten zelf verricht.
Verdacht gebied	Het deel van de projectlocatie waarbinnen op basis van vooronderzoeken de aanwezigheid van ontplofbare oorlogsresten verwacht wordt.
VTVS	Voorziening voor het Tijdelijk Veiligstellen van de Situatie.

Bijlage 4. Ontheffingen en vergunningen

TÜV NEDERLAND

Bodac B.V.

te Schijndel

KvK-nummer: KvK: 17138633

Het managementsysteem van **Bodac B.V.** en de toepassing daarvan voldoet aan de eisen zoals neergelegd in de norm:

Systeemcertificaat

Opsporen Conventionele Explosieven WSCS-OCE

Evaluatie van het managementsysteem heeft plaatsgevonden volgens het certificatiereglement van TÜV Nederland voor het toepassingsgebied:

Deelgebied A: Opsporing
Deelgebied B: Civieltechnische ondersteuning

Deze certificatie is onderworpen aan een jaarlijkse evaluatie door TÜV Nederland.

Registratienummer:	14086/9.1
Ingangsdatum certificaat:	13-03-2019
Certificaat geldig tot:	13-03-2022
Datum eerste certificaat:	13-03-2007

Managing Director
Dhr. E.W.A.C. Franken

TÜV Nederland
Ekkersrijt 4401
5692 DL Son en Breugel
T: +31 (0) 499 – 339 500
E: info@tuv.nl
W: www.tuv.nl

SCVE Stichting Certificering Vuurwerk & Explosieven

TÜV NEDERLAND WSCS-OCE

Aanwijzingsbeschikking Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid onder nummer: 2014-0000086668

1 / 1

Bijlage 5. Certificaten

SGS

Certificaat NL13/818841379.00
Contractnummer: NL/KBO 71221287

Het managementsysteem van
de volgende onderliggende werkmaatschappijen van
Den Ouden Groep B.V.:
- Den Ouden Groenrecycling B.V.
- Den Ouden Materieel B.V.

Hermalen 7
5481 XX Schijndel, Nederland

is geauditeerd en gecertificeerd volgens de eisen van

VGM Checklist Aannemers
VCA* - versie 2017/6.0

Voor de volgende activiteiten

Het toepassingsgebied wordt beschreven op pagina 2 van dit certificaat.

NACE-code: 43.12, 43.29

Voor verdere toelichting over het toepassingsgebied van dit certificaat in relatie met de normeisen kan contact worden opgenomen met de organisatie.

Dit certificaat is geldig van 10 juli 2019 tot 10 juli 2022
en blijft geldig bij afdoende resultaten van opvolgingsbezoeken.
Uitgifte 4

Dit is een multi-site certificaat en heeft betrekking op meerdere entiteiten.
Aanvullende details zijn op de hierna volgende pagina opgenomen.

Goedgekeurd door
Ir. J. Weide

Certification Manager
SGS Nederland B.V.
Maleidijk 16, 3208 LA Spijkenisse, Nederlands
t +31 (0)181-693333

vca

MGMT. SYS.
RvA C 055

SGS

Certificaat NL13/818841379.00, vervolg

De volgende onderliggende werkmaatschappijen van
Den Ouden Groep B.V.:
- Den Ouden Groenrecycling B.V.
- Den Ouden Materieel B.V.

VGM Checklist Aannemers
VCA* - versie 2017/6.0

Uitgifte 4

Voor verdere toelichting over het toepassingsgebied van dit certificaat in relatie met de normeisen kan contact worden opgenomen met de organisatie.

Overige vestigingen

Entiteit / Locatie	Toelichting	Subcertificaat nr.	Subcertificaat geldig vanaf
Den Ouden Groenrecycling B.V. Hermalen 7 5481 XX Schijndel, Nederland	Het op locatie van de klant verdelen en zeven van groenafval (gereed maken voor compostering).	.01	Uitgifte 4. Geldig vanaf 10 juli 2019
Den Ouden Materieel B.V. Hermalen 7 5481 XX Schijndel, Nederland	Het onderhouden, repareren en aanpassen van eigen materieel in de eigen werkplaats en op locatie van de klant.	.02	Uitgifte 4. Geldig vanaf 10 juli 2019

Pagina 2 van 2

MGMT. SYS.
RvA C 055

Certificaat NL10/81826241
Contractnummer: NL/KBO 8QD 20189

Het managementsysteem van
de volgende onderliggende werkmaatschappijen van
Den Ouden Groep B.V.:
- Den Ouden Aannemingsbedrijf B.V.
- Den Ouden Groenrecycling B.V.
- Den Ouden Materieel B.V.
- Bodac B.V.
- Ferm-O-Feed B.V.

Hermalen 7
5481 XX Schijndel, Nederland

is gecertificeerd en gecertificeerd volgens de eisen van

ISO 9001:2015

Voor de volgende activiteiten

Het toepassingsgebied wordt beschreven op pagina 2 van dit certificaat.

Voor verdere toelichting over het toepassingsgebied van dit certificaat in relatie met de ISO 9001 vereisten kan contact worden opgenomen met de organisatie.

Dit certificaat is geldig van 22 februari 2019 tot 26 januari 2022
en blijft geldig bij afdoende resultaten van opvolgingsbezoeken.
Uitgifte 6

Dit certificaat heeft betrekking op meerdere entiteiten.
Aanvullende details zijn op de hierna volgende pagina opgenomen.

Goedgekeurd door
ir. J. Welde

Certification Manager
SGS Nederland B.V.
Meteelik 18, 3208 LA Spijkenisse, Nederland
t +31 (0)181-693333

MGMT. SYS.
RvA C 055

Certificaat NL10/81826241, vervolg

De volgende onderliggende werkmaatschappijen van
Den Ouden Groep B.V.:
- Den Ouden Aannemingsbedrijf B.V.
- Den Ouden Groenrecycling B.V.
- Den Ouden Materieel B.V.
- Bodac B.V.
- Ferm-O-Feed B.V.

ISO 9001:2015

Uitgifte 6

Voor verdere toelichting over het toepassingsgebied van dit certificaat in relatie met de ISO 9001 vereisten kan contact worden opgenomen met de organisatie.

Overige vestigingen

Den Ouden Aannemingsbedrijf B.V. Hermalen 7 5481 XX Schijndel, Nederland	Het ontwerpen, uitvoeren en onderhouden van werken op het gebied van grond-, weg- en waterbouw en cultuurtechniek. Het ontwerpen en uitvoeren van bodemsaneringen. Het ontwerpen, aanleggen en onderhouden van milieutechnische beloningvoorzieningen. Het laten uitvoeren van milieuonderzoek. Het uitvoeren van milieuonderzoek, projectadvisering, risicoanalyses en toezicht van conventionele explosieven. Het ondersteunen bij het ruimen/vernietigen van conventionele explosieven binnen territoriale grenzen. Het uitvoeren van het ruimen/vernietigen van conventionele explosieven buiten territoriale grenzen. Het uitvoeren van inlichtingenrapporten en onderzoeken bij de berging daarvan. Het uitvoeren van archeologische diensten.	.01	Uitgifte 6 Geldig vanaf 22 februari 2019
Den Ouden Groenrecycling B.V. Hermalen 7 5481 XX Schijndel, Nederland	Het inwinnen en verwerken van organische reststromen tot bodemverbeterende bodemmaterialen en bodemsubstraten.	.02	Uitgifte 6 Geldig vanaf 22 februari 2019
Den Ouden Materieel B.V. Hermalen 7 5481 XX Schijndel, Nederland	Het verwerven, beheren en verhuren van (werk-) materieel, materieel en personeel voor de uitvoering van werkzaamheden van de eigenaren gezamenlijk werkmaatschappijen.	.03	Uitgifte 6 Geldig vanaf 22 februari 2019
Bodac B.V. Hermalen 7 5481 XX Schijndel, Nederland	Het uitvoeren van historische vooronderzoek, projectadvisering, risicoanalyses en toezicht van conventionele explosieven. Het ondersteunen bij het ruimen/vernietigen van conventionele explosieven binnen territoriale grenzen. Het uitvoeren van het ruimen/vernietigen van conventionele explosieven buiten territoriale grenzen. Het uitvoeren van inlichtingenrapporten en onderzoeken bij de berging daarvan. Het uitvoeren van archeologische diensten.	.04	Uitgifte 6 Geldig vanaf 22 februari 2019
Ferm-O-Feed B.V. Hermalen 7 5481 XX Schijndel, Nederland	Het gebruiken en internationaal verhandelen van organische meststoffen en het transporteren van groot medeaboeren.	.05	Uitgifte 6 Geldig vanaf 22 februari 2019

Pagina 2 van 2

Certificate NL10/81826241
Contract number: NL/KBO 8QD 20189

This is a translation of NL10/81826241

The management system of
the below listed subsidiaries of **Den Ouden Groep B.V.:**
- Den Ouden Aannemingsbedrijf B.V.
- Den Ouden Groenrecycling B.V.
- Ferm-O-Feed B.V.
- Den Ouden Materieel B.V.
- Bodac B.V.

Hermalen 7
5481 XX Schijndel, The Netherlands

has been assessed and certified as meeting the requirements of

ISO 9001:2015

For the following activities

The scope of registration appears on page 2 of this certificate.

Further clarifications regarding the scope of this certificate and the applicability of ISO 9001 requirements may be obtained by consulting the organisation

This certificate is valid from 22 February 2019 until 26 January 2022
and remains valid subject to satisfactory surveillance audits.
Issue 6

This is a multi-site certification.
Additional site details are listed on subsequent pages.

Authorized by
ir. J. Welde

Certification Manager
SGS Nederland B.V.
Meteelik 18, 3208 LA Spijkenisse, Netherlands
t +31 (0)181-693333 www.sgs.com

Page 1 of 2

Certificate NL10/81826241, continued

The below listed subsidiaries of **Den Ouden Groep B.V.:**
- Den Ouden Aannemingsbedrijf B.V.
- Den Ouden Groenrecycling B.V.
- Ferm-O-Feed B.V.
- Den Ouden Materieel B.V.
- Bodac B.V.

ISO 9001:2015

Issue 6

Further clarifications regarding the scope of this certificate and the applicability of ISO 9001 requirements may be obtained by consulting the organisation

Additional facilities

Den Ouden Aannemingsbedrijf B.V. Hermalen 7 5481 XX Schijndel, The Netherlands	Design, execution and maintenance of works in the field of civil engineering and land & water management. Design and execution of soil remediation. Design, construction and maintenance of liquid-tight concrete sealing. Arranging the execution of environmental supervision during soil remediation.	.01	Issue 6 Valid from 22 February 2019
Den Ouden Groenrecycling B.V. Hermalen 7 5481 XX Schijndel, The Netherlands	Collection and processing of organic waste streams into soil improvers, plant cover and biofuels.	.02	Issue 6 Valid from 22 February 2019
Den Ouden Materieel B.V. Hermalen 7 5481 XX Schijndel, The Netherlands	Acquisition, management and rental of machinery, equipment and personnel for the execution of the activities of the group's company companies.	.03	Issue 6 Valid from 22 February 2019
Bodac B.V. Hermalen 7 5481 XX Schijndel, The Netherlands	Performing historical preliminary surveys, hazard-related risk analyses and detection of conventional explosives. Supporting the clearance/eradication of conventional explosives within territorial boundaries. Clearing/destruction of conventional explosives outside territorial boundaries. Detection of aircraft wrecks and support in salvage operations. Carrying out archaeological services.	.04	Issue 6 Valid from 22 February 2019
Ferm-O-Feed B.V. Hermalen 7 5481 XX Schijndel, The Netherlands	Production and storage of organic fertilizer pellets. Trading and (arranging) transport of organic/nature products and additives.	.05	Issue 6 Valid from 22 February 2019

Page 2 of 2

Certificaat NL10/81826359
Contractnummer: NLKBO BED-21867

Het managementsysteem van
de volgende onderliggende werkmaatschappijen van
Den Ouden Groep B.V.:
- Den Ouden Aannemingsbedrijf B.V.
- Den Ouden Groenrecycling B.V.
- Ferm-O-Feed B.V.
- Den Ouden Materieel B.V.
- Bodac B.V.

Hermalen 7
5481 XX Schijndel, Nederland

is gecertificeerd voldoet aan de eisen van

ISO 14001:2015

Voor de volgende activiteiten

Het toepassingsgebied wordt beschreven op pagina 2 van dit certificaat.

Dit certificaat is verstrekt op basis van het SCCM certificatiesysteem.
SCCM publiceert de certificaten op www.sccm.nl

Dit certificaat is geldig van 22 februari 2019 tot 26 januari 2022
en blijft geldig bij afdoende resultaten van opvolgingsbezoeken.
Uitgifte 7

Dit certificaat heeft betrekking op meerdere entiteiten.
Aanvullende details zijn op de hierna volgende pagina opgenomen.

Goedgekeurd door
Ir. J. Welde

Certification Manager
SGS Nederland B.V.
Maliebaan 18, 3581 LA Bilthoven, Netherlands
t +31 (0)181-689333 www.sgs.com

Pagina 1 van 2

Certificaat NL10/81826359, vervolg

De volgende onderliggende werkmaatschappijen van
Den Ouden Groep B.V.:
- Den Ouden Aannemingsbedrijf B.V.
- Den Ouden Groenrecycling B.V.
- Ferm-O-Feed B.V.
- Den Ouden Materieel B.V.
- Bodac B.V.

ISO 14001:2015

Uitgifte 7

Dit certificaat is verstrekt op basis van het SCCM certificatiesysteem.
SCCM publiceert de certificaten op www.sccm.nl

Overige vestigingen

Den Ouden Aannemingsbedrijf B.V. Hermalen 7 5481 XX Schijndel, Nederland	Het ontwerpen, omgeven en onderhouden van werken op het gebied van grond-, weg- en waterbouw en (kunst)werken. Het ontwerpen en uitvoeren van bodemsaneringen. Het ontwerpen, aanleggen en onderhouden van vloeistofdichte betonconstructiewerken. Het (laten) uitvoeren van milieuhygiënische begeleiding bij bodemsanering.	.01	Uitgifte 7 Geldig vanaf 22 februari 2019
Den Ouden Groenrecycling B.V. Hermalen 7 5481 XX Schijndel, Nederland	Het inzamelen en verwerken van organische reststromen tot bodemverbeteraars, boombemiddelen en veldgoedkeuren.	.02	Uitgifte 7 Geldig vanaf 22 februari 2019
Den Ouden Materieel B.V. Hermalen 7 5481 XX Schijndel, Nederland	Het verhuren, beheren en voeren van (werk)materieel, materieel en personeel voor de uitvoering van werkzaamheden van de voorgaan gelijkende werkmaatschappijen.	.03	Uitgifte 7 Geldig vanaf 22 februari 2019
Bodac B.V. Hermalen 7 5481 XX Schijndel, Nederland	Het uitvoeren van: historisch vooronderzoek, projectgebonden risicoanalyses en opsporen van conventionele explosieven. Het ondersteunen bij het ruimen/verwijderen van conventionele explosieven binnen/ terreinscheidende grenzen. Het ruimen/verwijderen van conventionele explosieven buiten terreinscheidende grenzen. Het opsporen van vliegtuigwrakken en omgevingsruimen bij de berging. Het uitvoeren van archeologische opgravingen.	.04	Uitgifte 7 Geldig vanaf 22 februari 2019
Ferm-O-Feed B.V. Hermalen 7 5481 XX Schijndel, Nederland	Het produceren en opslaan van organische meststoffen. Het verhandelen en (laten) transporteren van organische meststoffen en additieven.	.05	Uitgifte 7 Geldig vanaf 22 februari 2019

Pagina 2 van 2

Certificate NL10/81826359, continued

The below listed subsidiaries of **Den Ouden Groep B.V.:**
- Den Ouden Aannemingsbedrijf B.V.
- Den Ouden Groenrecycling B.V.
- Ferm-O-Feed B.V.
- Den Ouden Materieel B.V.
- Bodac B.V.

ISO 14001:2015

Issue 7

This certificate has been issued based on the SCCM certification system.
SCCM publishes certificates on www.sccm.nl

Additional facilities:

Den Ouden Aannemingsbedrijf B.V. Hermalen 7 5481 XX Schijndel, The Netherlands	Design, execution and maintenance of works in the field of civil engineering and land & water management. Design and execution of soil remediation. Design, construction and maintenance of liquid-tight concrete surfacing. Arranging the execution of environmental supervision during soil remediation.	.01	Issue 7, Valid from 22 February 2019
Den Ouden Groenrecycling B.V. Hermalen 7 5481 XX Schijndel, The Netherlands	Collection and processing of organic waste streams into soil improvers, ground cover and biofuels.	.02	Issue 7, Valid from 22 February 2019
Den Ouden Materieel B.V. Hermalen 7 5481 XX Schijndel, The Netherlands	Acquisition, management and rental of machinery, equipment and personnel for the execution of the activities of the group's operating companies.	.03	Issue 7 Valid from 22 February 2019
Bodac B.V. Hermalen 7 5481 XX Schijndel, The Netherlands	Performing historical preliminary surveys, project-related risk analyses and detection of conventional explosives. Supporting the clearance/destruction of conventional explosives within territorial boundaries. Clearing/destruction of conventional explosives outside territorial boundaries. Detection of aircraft wrecks and support in salvage operations. Carrying out archaeological services.	.04	Issue 7 Valid from 22 February 2019
Ferm-O-Feed B.V. Hermalen 7 5481 XX Schijndel, The Netherlands	Production and storage of organic fertiliser pellets. Trading and (arranging) transport of organic (manure) products and additives.	.05	Issue 7 Valid from 22 February 2019

Page 2 of 2

Certificate NL10/81826359
Contract number: NLKBO BED-21867

This is a translation of NL10/81826359

The management system of
the below listed subsidiaries of **Den Ouden Groep B.V.:**
- Den Ouden Aannemingsbedrijf B.V.
- Den Ouden Groenrecycling B.V.
- Ferm-O-Feed B.V.
- Den Ouden Materieel B.V.
- Bodac B.V.

Hermalen 7
5481 XX Schijndel, The Netherlands

has been assessed and certified as meeting the requirements of

ISO 14001:2015

For the following activities

The scope of registration appears on page 2 of this certificate.

This certificate has been issued based on the SCCM certification system.
SCCM publishes certificates on www.sccm.nl

This certificate is valid from 22 February 2019 until 26 January 2022
and remains valid subject to satisfactory surveillance audits.
Issue 7

This is a multi-site certification.
Additional site details are listed on subsequent pages.

Authorised by
Ir. J. Welde

Certification Manager
SGS Nederland B.V.
Maliebaan 18, 3581 LA Bilthoven, Netherlands
t +31 (0)181-689333 www.sgs.com

Page 1 of 2

BODAC

Your safety is our concern

BIJLAGE 1. ONDERDEEL UITMAKEND VAN HET RAADSVOORSTEL

vast te stellen bestemmingsplan 'Chw Klapstraat achter nummer 20C, 22 en 24'

Zienswijzenrapport bestemmingsplan 'Chw Klapstraat achter nummer 20C, 22 en 24'

Het ontwerpbestemmingsplan 'Chw Klapstraat achter nummer 20C, 22 en 24' heeft van 5 juli tot en met 15 augustus 2022 ter inzage gelegen. Tijdens deze periode zijn vijf zienswijzen ingediend. Hiervan is één zienswijze door drie bewoners ondertekend en zijn de eerste drie zienswijzen gelijkluidend. De zienswijzen zijn afkomstig van:

	Naam	Straat/Postbus	Postcode	Plaats
1.	[redacted]			
2.				
3.				
4.				
5.				
6.				
7.				

De indieners van de zienswijzen zijn bewoners van de woningen die liggen nabij de ontwikkellocatie en die vanuit hun woning zicht hierop hebben.

Dit zienswijzenrapport maakt onderdeel uit van het raadsvoorstel tot vaststelling van dit bestemmingsplan. In dit zienswijzenrapport worden de ingediende zienswijzen samengevat weergegeven. Dat deze zienswijzen zijn samengevat betekent niet dat bepaalde zienswijzen niet of niet volledig betrokken zijn in de (belangen)afweging. Alle ingediende zienswijzen inclusief eventuele bijlagen zijn in de (belangen)afweging betrokken.

Zienswijze en reactie:
De zienswijzen richten zich (voornamelijk) op de situering en hoogte van de nieuwe woning(en), de verkeer- en parkeersituatie en de uitvoerbaarheid. Hieronder worden de zienswijzen per onderwerp samengevat. Per onder uit de zienswijze is aangegeven in welke zienswijze dit punt is opgenomen. Onder elk afzonderlijk onderwerp is de reactie van de gemeente opgenomen.

1. Ruimtelijke opzet en structuur (zienswijzen 1 t/m 3 en 5 t/m 7)
   De indieners van de zienswijzen hebben opmerkingen over de hoogte van de nieuwe woningen. Deze hoogte is niet in het voortraject gedeeld met de omwonenden. Er is gesproken over bungalows (zonder verdieping). Aangezien bij de bouw van 3 bungalows het zicht minimaal wordt ontnomen kunnen de indieners van de zienswijzen zich in die plannen nog wel vinden. Daarnaast zijn wij hier juist komen wonen met het idee van een vrij uitzicht. Ook zijn wij bang voor waardevermindering van onze woning als het uitzicht straks verslechterd.

   Bungalows passen erg goed bij de omgevingsvisie zoals deze bij 3.2.1 is genoemd omdat het aantal eenpersoonshuishoudens gaat groeien zal er meer behoefte zijn aan kleinere woningen voor bijvoorbeeld alleenstaande senioren. Zie hieronder een citaat uit 3.2.1:
   "Het aantal inwoners in Arnhem neemt toe. Het aantal eenpersoonshuishoudens gaat groeien. Daarnaast is er ruimte nodig om de klimaatveranderingen op te vangen en om de transitie naar duurzame energie mogelijk te maken."

   Er is onlangs ook een bungalow gebouwd op het perceel wat nu de Klapstraat 20C is. Eenzelfde soort bungalow zal goed passen in het plan en zal het uitzicht ook ten goede komen voor de omliggende bewoners.

Het bestemmingsplan laat nu alleen aan- en bijgebouwen bij de hoofdbebouwing toe. Tot een jaar of twee geleden bestond het perceel uit één geheel met de mogelijkheid voor een hoofdgebouw gelegen aan de Klapstraat. Hier is onlangs de woning met huisnummer 20C gerealiseerd. Sindsdien is dit perceel kadastraal gesplitst en is een resterend stuk grond overgebleven waar enkel bijgebouwen geplaatst mogen worden.

De indieners van de zienswijze hebben enkele jaren geleden contact gehad met de gemeente over dit perceel omdat de 'Tuin van Elden' ook al erg dicht in de buurt kwam qua bebouwing. De gemeente heeft destijds nadrukkelijk aangegeven dat zij niet zomaar medewerking zouden verlenen aan het aanpassen van het bestemmingsplan. Zogenoemde 'kale plekken' of 'snelle doorkijken' typeren het Betuwse (en boerse) karakter. Het volbouwen hiervan staat dan ook haaks op het bestemmingsplan, waarin lintbebouwing als zeer waardevol en al dan niet essentieel is aangemerkt voor het dorpse karakter van Elden op basis van het historische verleden. Onder andere hoofdstuk 6.2 uit de toelichting van Bestemmingsplan Elden 2012 schrijven over dit karakter. Dit zal verdwijnen als ook deze zone volgebouwd wordt.

<u>Reactie gemeente</u>
Elden neemt in Arnhem een bijzondere positie in door zijn lange ontstaansgeschiedenis; deze is af te lezen aan de karakteristieke stedenbouwkundige opzet en de bebouwing. In de structuurvisie Elden die vertaald is in het bestemmingsplan Elden 2012 zijn de belangrijkste kenmerken vastgelegd. Het gaat dan om de historische wegenstructuur met de groene voortuinen, de groene gordel om Elden en de groenstructuren in het dorp.

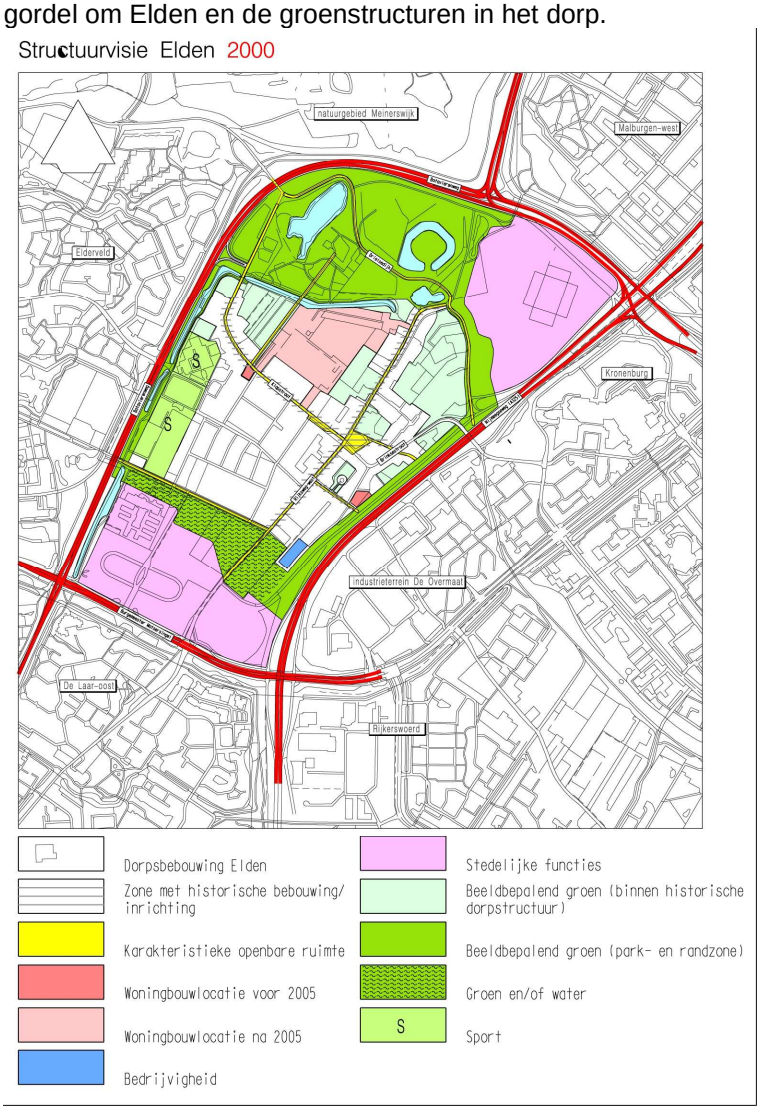

Afbeelding 1. Kaart Structuurvisie Elden

De locatie achter Klapstraat 20C, 22 en 24 valt in de structuurvisie in de zone ‘dorpsbebouwing Elden’. Er zijn voor deze gronden geen specifieke bepalingen meegegeven. De gronden zijn niet aangewezen als beeldbepalend groen. Daarom zijn de gronden in het geldende bestemmingsplan ook bestemd als ‘wonen, zone bijgebouwen’. Het heeft dus geen groen- of agrarische bestemming gekregen.

De Klapstraat behoort tot de oudste wegen in Elden. De bebouwing bestaat uit vrijstaande woningen in 1 à 2 lagen met ruime tuinen. Tussen de naoorlogse bebouwing treft men ook tot woonhuis verbouwde boerderijen aan. Het perceel waar de drie woningen zijn gepland ligt achter bestaande woningen aan de Klapstraat. De nieuwbouw zal vanaf de Klapstraat nauwelijks zichtbaar zijn waardoor de karakteristiek van de Klapstraat niet zal wijzigen.

Na afronding van de nieuwbouwwijk de Tuin van Elden wordt het perceel aan twee zijden begrensd door woningen. Een ontwikkeling op het perceel sluit aan bij de Tuin van Elden.

Het nieuwe bestemmingsplan maakt drie vrijstaande woningen mogelijk met een beperkte goot- en nokhoogte. Gezien de locatie zal deze ontwikkeling geen afbreuk doen aan de historische uitstraling van Elden en niet de groene en landschappelijke uitstraling beïnvloeden.
Voor de hoogte van de bebouwing is bewust gekozen voor een beperkte goot- en nokhoogte. De nieuwe woningen zullen hierdoor goed aansluiten bij de omgeving.
De afstand tussen de achterzijde van de woningen aan de Andantelaan en de achterzijde van de nieuwe woningen is ongeveer 25 meter. Vanaf de achterzijde van de woningen aan het Aubadepad tot de zijkant van de dichtstbijzijnde nieuwe woning is de afstand ongeveer 28 meter en vanaf de woningen aan de Klapstraat is tot de nieuwbouw is het 20 meter. Dat zijn in een stedelijke omgeving ruimte afstanden. Bij deze afstanden zal hier geen sprake zijn van onevenredige gevolgen voor het woon- en leefklimaat.

Afbeelding 2. Vergelijking vigerend en ontwerpbestemmingsplan

Uitsnede plankaart geldend bestemmingsplan ‘Elden 2012’

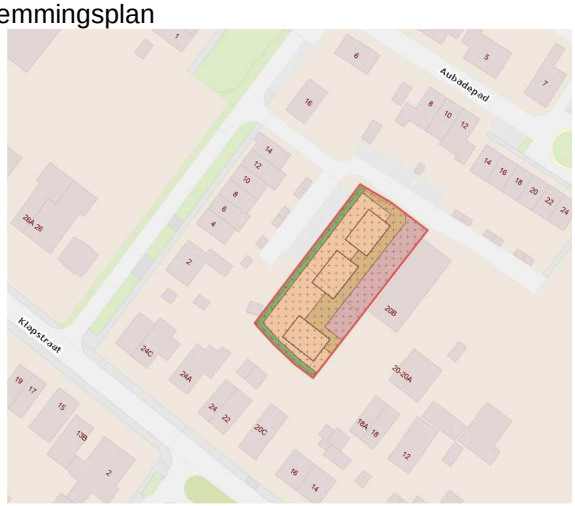

Uitsnede plankaart ontwerpbestemmingsplan

2. <u>Verkeer en parkeren (zienswijzen 1 t/m 4)</u>
Bij 3.4.1. wordt beschreven dat het verkeer via de Andantelaan en Aubadepad zal gaan. Daarnaast is beschreven dat de verkeerstoename vanwege de drie gezinswoningen beperkt blijft. Ook zou de in- en uitrit naast Klapstraat 20C (privéterrein) niet geschikt zijn voor ontsluiting en verkeerstoename. In het ontwerp bestemmingsplan ontbreekt de onderbouwing hiervoor.

De verkeerstoename via de Andantelaan en Aubadepad zal over een woonerf gaan in tegenstelling tot wanneer de ontsluiting via de in- en uitrit naast Klapstraat 20C zal gaan. Daarnaast zal de overlast beperkt worden voor veel minder woningen als deze via de in- en uitrit van de Klapstraat 20C zal gaan. Het feit dat het hier om een privéterrein gaat is geen argument omdat er sowieso gebruik van wordt gemaakt door de bewoners rondom het autobedrijf De Kastanje en het autobedrijf zelf.

Verder wonen er veel kinderen aan de Andantelaan en het Aubadepad. Ook fietsen er veel (naar schoolgaande) kinderen via de Andantelaan en het Aubadepad. Het ontsluiten van het bouwverkeer via deze straten zal onwenselijke en onveilige situaties met zich meebrengen. Daarnaast wordt de vraag gesteld of het wel mogelijk is om de bocht te maken naast de woning Andantelaan 14.

Er staat vermeld dat het om een rustige woonstraat gaat waar 30 km/uur gereden mag worden. Dit is onjuist aangezien er sprake is van een woonerf. Hier dient stapvoets gereden te worden (max. 15 km/uur). Dit lijkt me niet de plek voor zwaar vrachtverkeer.

Mocht de ontsluiting desondanks via de parkeerstraat aan de Andantelaan, achter het Aubadepad plaatsvinden, dan dient de inrichting van deze parkeerstraat aangepast te worden. Deze is nu met grijze straatstenen bestraat en niet voorzien van verkeerssnelheid beperkende voorzieningen.

Tot slot is het feitelijk onjuist dat in paragraaf 3.4.1 wordt gesteld dat er voor langzaam verkeer in de directe omgeving meerdere verharde paden beschikbaar zijn naar de Tuin van Elden, de scholen en de Rijksweg West. Aanvullend op de ontsluiting voor gemotoriseerd verkeer is er voor langzaam verkeer enkel één onverhard pad vanuit de Tuin richting de Rijksweg West.

In paragraaf 3.4.2 wordt beschreven dat het parkeren, zowel voor de bewoners als voor bezoekers volledig op eigen terrein, dan wel mandelig wordt opgelost. Om te borgen dat bewoners en bezoekers daadwerkelijk geen gebruik maken van de beperkte bestaande parkeerplaatsen in de parkeerstraat aan de Andantelaan achter het Aubadepad en de verkeersdruk voor de bestaande bewoners te beperken, dient dit te zijner tijd in de omgevingsvergunning voor de drie woningen vastgelegd te worden. Overigens zal bij ontsluiting van het plangebied via de in- en uitrit naast Klapstraat 20C waarschijnlijk geen sprake zijn van toenemende parkeerdruk in de parkeerstraat aan de Andantelaan achter het Aubadepad.

<u>Reactie gemeente</u>
Het is de regel om nieuwe woningen en percelen direct op de openbare weg te ontsluiten. Daarom is er onderzocht of een ontsluiting via de Tuin van Elden mogelijk is. De conclusie is dat dit kan vanwege het beperkte aandeel extra verkeer.

De Andantelaan is deels 30 km/uur en deels woonerf (dit zal in paragraaf 2.3 van de toelichting worden aangepast). Dit betekent dat gezien het aandeel woningen in dit gebied de intensiteiten vrij normaal zijn voor dit soort types woonstraten. Drie woningen meer maakt nauwelijks verschil en is goed inpasbaar op het bestaande wegennet. Daarnaast dient elke weggebruiker zich aan de verkeersregels te houden. Dit geldt voor automobilisten, voor (brom-)fietsers en ook voor het bouwverkeer.
Het maken van de bocht is een opgave voor de aannemer die met grote voertuigen hier moet komen. De woonstraten zijn gedimensioneerd op basis van het maatgevende motorvoertuig van de nood- en hulpdiensten.

Ook zware voertuigen mogen gebruikmaken van woonerven en 30 km/uur woonstraten. Naast de voertuigen voor het ophalen van huisvuil zullen met regelmaat grote voertuigen het gebied betreden voor o.a. individuele verbouwingen van woningen en tuinen, gladheidbestrijding bij bijzondere weersomstandigheden, et cetera.

De parkeerstraat achter het Aubadepad is een doodlopende straat voor personenauto’s. Deze weg is 63 meter lang met enkele achter perceel ontsluitingen en een aantal haakse parkeervakken. De opmerking met betrekking tot het plaatsen van een snelheid remmende verkeersmaatregel, als gevolg van het realiseren van een gezamenlijke ontsluiting van deze drie woningen aan het begin van dit wegvak, is niet te volgen.

Het initiatief is getoetst op het parkeren (bewoners- en bezoekersaandeel) en is conform het vastgesteld parkeerbeleid akkoord. De omgevingsvergunning kan alleen afgegeven worden als aan de parkeernormen wordt voldaan. In dit geval op het eigen terrein. Bezoekers die niet op het eigen terrein kunnen parkeren mogen altijd gebruik maken van parkeervoorzieningen in de openbare ruimte. Voor woonerven geldt specifiek op de daarvoor aangegeven parkeerplaatsen. Op hinderlijk en gevaarlijk parkeren zal handhavend opgetreden worden.

Afbeelding 3. Luchtfoto van de bestaande situatie bij Klapstraat

3. Maatschappelijke uitvoerbaarheid (zienswijzen 1 t/m 3)
   "In 2020 is er voor de toekomstige inrichting van het plangebied een ontwerpschets gemaakt. De direct omwonenden zijn in de gelegenheid gesteld om hierop te reageren."
   Dit ontwerp was echter zonder de ontsluiting aan de Andantelaan, dit is overigens ook expliciet uitgesloten tijdens het gesprek in het plaatselijk café 't Pleyn' waarbij het overgrote deel van de omwonenden het niet eens was met het plan van de perceel eigenaar.
   Gedurende het gesprek is er gesproken over de ontsluiting van het verkeer via de toegang naar autobedrijf de Kastanje, deze mogelijkheid zou worden meegenomen in het te ontwikkelen plan. Door de ontsluiting te laten uitkomen via de weg tussen autobedrijf de Kastanje en Klapstraat 20C zal er minder overlast en hinder gecreëerd worden dan als dat gebeurt via de Andantelaan en het Aubadepad.

   Omwonenden waren het niet eens met de bouw van woningen en ook niet met de bouw van laagbouwwoningen. Er is later wel gesproken over 3 levensloopbestendige laagbouwwoningen zoals is gerealiseerd aan Klapstraat 20C (bungalow), echter niet in de hoedanigheid zoals is geschetst in figuur 3.4, waarbij voorgesteld wordt dat er woningen gecreëerd kunnen worden met een goothoogte van 4 meter en bouwhoogte van 7,5 meter.

   Daarnaast vragen de omwonenden zich af of deze wenselijkheid wel in contrast staat met de huidige staat van het perceel, vermoeden is dat de meeste omwonenden het perceel liever laten zoals het nu is.

De gemeente heeft voor zover ik weet niet eerder onderzoek gedaan naar de wenselijkheid, haalbaarheid en toepasbaarheid van het bouwen van woningen op een perceel waar tot voor kort een landbouwgrond bestemming op stond (als die al is gewijzigd), of die is niet bekend gesteld aan de omwonenden.
Op het moment van aankopen van de woningen aan de Andantelaan is door de desbetreffende makelaar Willemsen destijds niet aangegeven dat er een ontwerpbestemmingsplan voor het perceel bij de gemeente lag. Dit houdt in voor de bewoners van de Andantelaan en het Aubadepad dat er bij de koop van de woningen niets bekend was over mogelijke plannen voor het bouwen van woningen op het perceel achter de Klapstraat 20C, 22 en 24.

Daarnaast vraag ik me naast mijn bovengenoemde bezwaren af wat de bouw, incl. de bouwontsluiting van het te bouwen appartementencomplex aan het Aubadepad en de bouw incl. de bouwontsluiting van de te bouwen woningen op het perceel achter de Klapstraat 20C, 22 en 24 gaat doen met de waarde van mijn woning aan de Andantelaan 12. “

Reactie gemeente
De participatie is de verantwoordelijkheid voor de initiatiefnemer. Bij dit initiatief zijn de omwonenden vanaf het begin van de planontwikkeling betrokken bij de plannen. Het plan is aangepast van 4 naar 3 woningen. Het is voor de gemeente moeilijk precies te controleren wat er is besproken en waar de omwonenden het wel en niet mee eens waren.
De gemeente is van mening dat het toevoegen van drie vrijstaande woningen met een beperkte hoogte op dit achterliggend perceel ruimtelijk goed passend is.

In verband met mogelijke waardedaling (planschade) geldt het volgende: in afdeling 6.1 van de Wet ruimtelijk ordening wordt ingegaan op de tegemoetkoming in schade (voorheen planschade). Hierin is bepaald dat burgemeester en wethouders degene die, vermogensschade (vermindering waarde onroerend goed) of inkomensschade (omzetdaling) lijdt, op aanvraag tegemoetkoming toe kunnen kennen. Het gaat dan om schade die dan redelijkerwijs, rekening houdend met het normaal maatschappelijk risico, niet voor rekening van aanvrager behoort te blijven. Indien indiener van mening is dat het plan zal leiden tot een waardevermindering van het onroerend goed of omzetderving, kan hiervoor - na het onherroepelijk worden van het bestemmingsplan - afzonderlijk een verzoek om tegemoetkoming in schade worden ingediend.

4. Klimaatadaptatie (zienswijze 4)
In het ontwerp bestemmingsplan is vanuit diverse beleidsdocumenten aandacht voor klimaatadaptatie. Gezien de gevolgen van de klimaatverandering zoals het extremer worden van het weer: meer zware buien, meer hittegolven, zien de indieners van de zienswijze dit als noodzakelijk onderdeel van de planvorming en waarderen we de aandacht die dit onderwerp in het ontwerpplan krijgt. Wat betreft de grotere kans op wateroverlast is er in het ontwerpplan voldoende aandacht voor de mogelijke gevolgen en mitigatie daarvan. Het aspect van hittestress wordt daarentegen in het ontwerpplan wel benoemd, evenals de mogelijke mitigerende maatregelen, maar het plan verbindt hier ten onrechte geen verplichtende maatregelen aan. Op de Arnhemse hittekaart valt het plangebied in de zone van “behoud van de bestaande situatie”. Een toename van verharding kan dan strikt gezien niet aan de orde zijn. In dit specifieke geval neemt de verharding met meer dan 66% toe (zie de berekening in paragraaf 4.7.1 van het ontwerp bestemmingsplan), waarmee de groene long van de aanliggende bebouwing aan de Andantelaan en het Aubadepad verdwijnt. Om deze redenen en om de leefkwaliteit van de nieuwe en bestaande bewoners te borgen, is het noodzakelijk dat er bindende regels worden opgenomen over het beperken van de opwarming en hittestress als gevolg van de grote toename aan bebouwing in het plangebied. Hiervoor zou tenminste gebruik gemaakt moeten worden van het desbetreffende gemeentelijk beleid, waarin een opsomming is opgenomen van de meest zinvolle en effectieve maatregelen om opwarming en daarmee hittestress te voorkomen: groen (vergroenen), minder verharding, gebruik maken van ventilatie en dalwinden (verkoeling) en gebruik van materialen die minder warmte vasthouden en in zich opnemen. Ook zou de toepassing van groene daken verplichtend moeten worden voorgeschreven.

Reactie gemeente
Bij de beoordeling van een nieuw bestemmingsplan wordt een vergelijking gemaakt met het geldende bestemmingsplan. De bebouwings- en gebruiksmogelijkheden van het geldende

bestemmingsplan wordt vergeleken met het nieuwe bestemmingsplan. In het geldende bestemmingsplan Elden 2012 heeft het perceel een woonbestemming, zone bijgebouwen. Deze bestemming maakt een achtertuin mogelijk die volgens het bestemmingsplan geheel kan worden verhard. In het nieuwe bestemmingsplan heeft een deel van de gronden een tuin bestemming. Hiermee is er juridisch geen afname van groen.

In de praktijk zal de situatie wel veranderen. Het perceel is nu een grasveld zonder bomen en ingeklemd tussen bebouwing. Dat betekent dat in de huidige en in de nieuwe situatie hier geen verkoeling van de wind zal zijn. Door het toevoegen van de woningen met bijbehorende verharding zal de situatie veranderen. In de toelichting zijn maatregelen genoemd die genomen kunnen worden om opwarming tegen te gaan. In de zienswijze wordt terecht opgemerkt dat deze maatregelen niet juridisch zijn geborgd. Het voorstel is om het bestemmingsplan op dit onderdeel gewijzigd vast te stellen. Het voorstel is om:
- de aanleg van drie bomen te verplichten middels een voorwaardelijke verplichting;
- een groendak op alle platte daken van bijbehorende bouwwerken te verplichten.

Door het verplicht stellen van deze maatregelen zal de opwarming worden beperkt en is er sprake van een goede ruimtelijke ordening.

5. Energietransitie (zienswijze 4)
In de uitwerking van het ontwerp bestemmingsplan is beschreven dat aan de noordzijde, grenzend aan het Aubadepad op het perceel ruimte is ingepast voor een middenspanningskast. Indien er van de zienswijze geeft aan dat de onderbouwing van de beoogde locatie ontbreekt en vraagt zich af of de locatie voldoet aan de principes met betrekking tot elektromagnetische velden. Mocht de middenspanningskast desondanks op de voorgestelde locatie worden geplaatst, dan vormt de zinsnede in het ontwerpplan dat de middenspanningskast zich voegt naar het bebouwingspatroon onvoldoende borging voor een goede ruimtelijke inpassing. Ook de groene omkadering die het ontwerp bestemmingsplan als verplichting wordt geborgd in de regels, dient te worden doorgetrokken om de middenspanningskast aan het zicht te onttrekken, gelijk de argumentatie voor de groene omkadering van de nieuw te ontwikkelen kavels. Hier dient in het plan voldoende ruimte voor te worden gereserveerd, zodat voldaan kan worden aan de vereisten van de netbeheerder.

Reactie gemeente:
Een nutvoorziening is volgens artikel 2, onder 18 van bijlage 2 van het Besluit omgevingsrecht onder bepaalde voorwaarden vergunningsvrij. In dit artikel staat het volgende:

18. een bouwwerk ten behoeve van een infrastructurele of openbare voorziening, voor zover het betreft:

a. een bouwwerk ten behoeve van een nutsvoorziening, de waterhuishouding, het meten van de luchtkwaliteit, het telecommunicatieverkeer, het openbaar vervoer of het weg-, spoorweg-, water- of luchtverkeer, mits wordt voldaan aan de volgende eisen:

1°. niet hoger dan 3 m, en

2°. de oppervlakte niet meer dan 15 m^2,

De beoogde middenspanningskast is kleiner dan 15 m^2 en lager dan 3 meter hoog. Dat betekent dat deze nutsvoorziening valt onder de reikwijdte van dit artikel en dus vergunningsvrij is. Daarom is de beoogde locatie van de middenspanningskast niet opgenomen op de verbeelding van het bestemmingsplan.
Er zal bij de uitwerking van de plannen goed gekeken worden naar de meest gunstige locatie van deze nutsvoorziening en naar de mogelijkheid om deze groen in te passen.

6. Molenbiotoop
In het ontwerpbestemmingsplan wordt verwezen naar het provinciale beleid met betrekking tot molens. Naar aanleiding hiervan is de vraag of het provinciale beleid met betrekking tot de molenbiotoop niet betrokken had moeten worden bij de verlening van de omgevingsvergunning voor het appartementencomplex aan het Aubadepad (dossiernummer ODRA21AB2277) met een

bouwhoogte van 12,60 meter. We willen de raad verzoeken om de relevante kennis van het omgevingsbeleid van andere overheidsorganen binnen de ambtelijke organisatie te versterken en daarmee de beslisinformatie volledi ger te maken.

Reactie gemeente:
Het bestemmingsplan heeft betrekking op het perceel achter Klapstraat nummer 20C, 22 en 24. De omgevingsvergunning voor het appartementencomplex aan het Aubadepad maakt hier geen onderdeel vanuit. Op dit onderdeel van de zienswijze zal hier dan ook niet worden gereageerd.

Conclusie
Het advies is om naar aanleiding van de zienswijzen het bestemmingsplan gewijzigd vast te stellen.

De wijzigingen betreffen:
- De verplichting tot het realiseren en in stand houden van een vegetatiedak op alle aan- en bijgebouwen;
- De verplichting tot het planten en in stand houden van drie bomen in de bestemming tuin of verkeer-verblijfsgebied.

Geachte leden van de Gemeenteraad Arnhem,

Hierbij dien ik een zienwijze in tegen het ontwerpbestemmingsplan 'klapstraat achter nummer 20C, 22 en 24'.

Via: https://www.ruimtelijkeplannen.nl/web-roo/transform/NL.IMRO.0202.1012-0201/pt_NL.IMRO.0202.1012-0201.xml#NL.IMRO.PT.s607 kom ik bij het ontwerp.
Daar staan punten in waar ik opmerkingen over heb, te weten;

2.3 verkeer en parkeren;
Er staat vermeld dat het om een rustige woonstraat gaat waar 30 km/uur gereden mag worden. Dit is onjuist aangezien er sprake is van een woonerf. Hier dient stapvoets gereden te worden (max. 15 km/uur). Dit lijkt me niet de plek voor zwaar vrachtverkeer.

3.3 Ruimtelijke opzet en structuur:
De woningen die worden beschreven bij 3.3(en afgebeeld in figuur 3.4): *"Woningen met een goothoogte van 4 m en bouwhoogte van 7.5m"* zijn niet eerder genoemd door de woordvoerder en belangenbehartiger tijdens de gesprekken. Ik ben dan ook erg verbaasd om dit nu ineens te lezen. Er is telkens gesproken over bungalows (zonder verdieping). Aangezien bij de bouw van 3 bungalows het zicht minimaal wordt ontnomen kunnen we ons in die plannen nog wel vinden. Dit is ook eerder aangegeven. Daarnaast zijn wij hier juist komen wonen met het idee van een vrij uitzicht. Ook zijn wij bang voor waardevermindering van onze woning als het uitzicht straks verslechterd.

Daarnaast passen bungalows ook erg goed bij de omgevingsvisie zoals deze bij 3.2.1 is genoemd omdat het aantal eenpersoonshuishoudens gaat groeien zal er meer behoefte zijn aan kleinere woningen voor bijvoorbeeld alleenstaande senioren. Zie hieronder een citaat uit 3.2.1:
"Het aantal inwoners in Arnhem neemt toe. Het aantal eenpersoonshuishoudens gaat groeien. Daarnaast is er ruimte nodig om de klimaatveranderingen op te vangen en om de transitie naar duurzame energie mogelijk te maken."

Verder is er onlangs ook een bungalow gebouwd op het perceel wat nu de Klapstraat 20C is. Eenzelfde soort bungalow zal goed passen in het plan en zal het uitzicht ook ten goede komen voor de bewoners aan de Andantelaan, Aubadepad en de overige woningen aan de klapstraat t.h.v. autobedrijf de Kastanje.

3.4.1. verkeer:
Bij 3.4.1. wordt beschreven dat het verkeer via de Andantelaan en Aubadepad zal gaan. Daarnaast is beschreven dat de verkeerstoename vanwege de drie gezinswoningen beperkt blijft. Ook zou de in- en uitrit naast Klapstraat 20 C (privéterrein) niet geschikt zijn voor ontsluiting en verkeerstoename.

De verkeerstoename via de Andantelaan en Aubadepad zal over een woonerf gaan in tegenstelling tot wanneer de ontsluiting via de in- en uitrit naast Klapstraat 20 C zal gaan. Daarnaast zal de overlast beperkt worden voor veel minder woningen als deze via de in- en uitrit van de Klapstraat 20 C zal gaan. Het feit dat het hier om een privéterrein gaat is naar mijn idee geen argument omdat er sowieso gebruik van wordt gemaakt door de bewoners rondom het autobedrijf de Kastanje en het autobedrijf zelf.

Verder wonen er veel kinderen aan de Andantelaan en het Aubadepad. Ook fietsen er veel (naar schoolgaande) kinderen via de Andantelaan en het Aubadepad. Het ontsluiten van het bouwverkeer via deze straten zal onwenselijke en onveilige situaties met zich meebrengen. Daarnaast vraag ik me af of het wel mogelijk is om de bocht te maken naast de woning Andantelaan 14.

Daarnaast is de bewoner van Klapstraat 20 C bemiddelaar van de eigenaar van het perceel, de Familie Buurman. Hij wist al van de plannen van de eigenaar van het perceel om in de toekomst woningen te bouwen toen hij de grond kocht waar hij zijn woning op heeft gebouwd. Toen was ook al in te schatten dat er wellicht nog bouwverkeer langs zijn woning zal rijden als er gebouwd zou gaan worden.

Ook is er naar mijn mening sprake van belangenverstrengeling aangezien de bewoner van Klapstraat 20 C ook de voorzitter is van de Dorpsvereniging van Elden, die hebben uitgesproken te "kunnen leven met de plannen".

6.1 maatschappelijke uitvoerbaarheid:
Onderstaande is een citaat uit de zienswijze van mijn buurman Dhr. Van Weert. Ik sluit mij hier volledig bij aan.

"In 2020 is er voor de toekomstige inrichting van het plangebied een ontwerpschets gemaakt. De direct omwonenden zijn in de gelegenheid gestel om hierop te reageren.
Dit ontwerp was echter zonder de ontsluiting aan de Andantelaan, dit is overigens ook expliciet uitgesloten tijdens het gesprek in het plaatselijk cafe 't Pleyn' waarbij het overgrote deel van de omwonenden het niet eens was met het plan van de perceel eigenaar.
Gedurende het gesprek is er gesproken over de ontsluiting van het verkeer via de toegang naar autobedrijf de Kastanje, deze mogelijkheid zou worden meegenomen in het te ontwikkelen plan. Door de ontsluiting te laten uitkomen via de weg tussen autobedrijf de Kastanje en Klapstraat 20C zal er minder overlast en hinder gecreëerd worden dan als dat gebeurt via de Andantelaan en het aubadepad.

Omwonenden waren het niet eens met de bouw van woningen en ook niet met de bouw van laagbouwwoningen. Er is later wel gesproken over 3 levensloopbestendige laagbouwwoningen evenals is gerealiseerd aan Klapstraat 20C (bungalow), echter niet in de hoedanigheid zoals is geschetst in figuur 3.4, waarbij voorgesteld wordt dat er woningen gecreëerd kunnen worden met een goothoogte van 4m en bouwhoogte van 7,5m.

Er wordt gesteld in het pnt 6.1 dat er tijdens het gesprek in het plaatselijk cafe 't Pleyn een voorkeur zou zijn uitgesproken voor gelijkvloerse woningen met een bovenverdieping. Dit is niet bevestigd, tijdens het dit gesprek in het plaatselijk cafe 't Pleyn waren niet alle omwonenden aanwezig en er is geen onderzoek gedaan naar de wenselijkheid vanuit de direct omwonenden. Daarnaast vragen de omwonenden zich af of deze wenselijkheid wel in contrast staat met de huidige staat van het perceel, vermoeden is dat de meeste omwonenden het perceel liever laten zoals het nu is.

De gemeente heeft voor zover ik weet niet eerder onderzoek gedaan naar de wenselijkheid, haalbaarheid en toepasbaarheid van het bouwen van woningen op een perceel waar tot voor kort een landbouwgrond bestemming op stond (als die al is gewijzigd), of die is niet bekend gesteld aan de omwonenden.
Op het moment van aankopen van de woningen aan de Andantelaan is door de desbetreffende makelaar Willemsen destijds niet aangegeven dat er een ontwerpbestemmingsplan voor het perceel bij de gemeente lag. Dit houdt in voor de bewoners van de Andantelaan en het Aubadepad dat er bij de koop van de woningen niets bekend was over mogelijke plannen voor het bouwen van woningen op het perceel achter de Klapstraat 20C, 22 en 24.

Ik verwonder me dat de gemeente Arnhem het overweegt om zowel de ontsluiting van het (bouw)verkeer voor de bouw van het appartementencomplex aan de rijksweg, Aubadepad en de ontsluiting van het (bouw)verkeer aan het perceel achter de klapstraat 20C toe te staan.

Daarnaast vraag ik me naast mijn bovengenoemde bezwaren af wat de bouw, incl. de bouwontsluiting van het te bouwen appartementencomplex aan het Aubadepad en de bouw incl. de bouwontsluiting van de te bouwen woningen op het perceel achter de Klapstraat 20C, 22 en 24 gaat doen met de waarde van mijn woning aan de Andantelaan 12. "

Mocht het nodig zijn om eventuele mondelingen toelichting te geven dat hoor ik dat graag.

In afwachting van uw reactie,

Met vriendelijke groet,

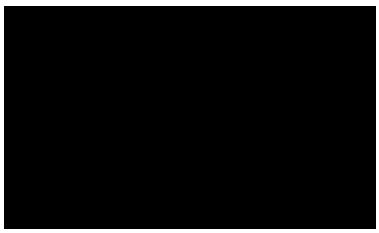

Geachte leden van de Gemeenteraad Arnhem,

Hierbij dien ik een zienwijze in tegen het ontwerpbestemmingsplan 'klapstraat achter nummer 20C, 22 en 24'.

Via: https://www.ruimtelijkeplannen.nl/web-roo/transform/NL.IMRO.0202.1012-0201/pt_NL.IMRO.0202.1012-0201.xml#NL.IMRO.PT.s607 kom ik bij het ontwerp daar staan punten in waar ik opmerkingen over heb, te weten;

2.3 verkeer en parkeren;
Er staat gemeld dat het om een 30 km/uur woonstraat gaat waar een snelheidsregime zou gelden van de 30 km/uur. De bewoners van de Andantelaan wonen in een woonerf (stapvoets) waar normaal gesproken zwaar vrachtverkeer geen toegang heeft en waar stapvoets rijden geldt, dus geen 30 km/uur.

3.3 Ruimtelijke opzet en structuur
Woningen cfm. gesteld in 3.3 ruimtelijke opzet en structuur en afgebeeld in figuur 3.4. van het ontwerpbestemmingsplan zijn niet eerder besproken (goothoogte van 4m en bouwhoogte 7,5m) er is wel gesproken (zie pnt 6.1 maatschappelijke uitvoerbaarheid in 2020 bij het plaatselijk cafe 't Pleyn) over overeenkomstige woningen zoals de heer Buurman voorstelde gebouwd is op zijn grond op Klapstraat nummer 20C. (Dmv woordvoerder en belangenbehartiger) dit betreft levensloop bestendige woningen welke geen verdiepingen kennen. Door het bouwen en plaatsen van dit soort gelijksoortige woningen (zoals nu is gerealiseerd op klapstraat 20C) op het perceel wordt de overlast, ontsluiting en verkeersveiligheid gedurende de bouwwerkzaamheden significant verkleint.

3.4.1. verkeer;
In en uitrit naast Klapstraat 20C zou niet geschikt zijn voor ontsluiting en verkeerstoename. Er staat geen echte reden vermeld waarom dit niet zou kunnen anders dan tussen haakjes (privéterrein). Overigens is dit geen echt priveterrein want de ontsluiting voor het autobedrijf de Kastanje en de omliggende woningen gaat ook via deze weg. Daarbij komt dat de eigenaar van de nieuwe woning klapstraat 20C (heeft de grond gekocht van initiatief nemer en eigenaar van het perceel, Familie Buurman, achter klapstraat 20C, 22 en 24) deze Heer wonend aan klapstraat 20C bemiddeld voor de eigenaar van het perceel en is toevallig ook voorzitter van de dorpsvereniging Elden (DPE), ik vermoed dat hierdoor een vorm van belangenverstrengeling in het geding is.

Het (bouw)verkeer ontsluiten via de Andantelaan, in een al opgeleverd woonerf met schoolgaande kinderen en woningen welke al geruime tijd zijn opgeleverd ben ik minder enthousiast over. Zeker gezien het gegeven dat er achter het aubadepad op korte termijn ook gebouwd gaat worden waarbij de ontsluiting van het (bouw)verkeer ook via de Andantelaan moet gaan.
Spelende kinderen, basisschool de Troubadour, kent sinds de coronamaatregelen 2 ingangen, 1 gerealiseerd aan de rijksweg en 1 aan het aubadepad. Beide ingangen worden veelal gebruikt, er lopen dus veel kinderen. Door het creëren van de (bouw)verkeer ontsluiting op het aubadepad en Andantelaan ontstaat een onwenselijke en onveilige hoeveelheid bouwverkeer wat de prettige leefomgeving zal gaan verminderen. Veiligheid voor onze kinderen in een woonerf moet voorop staan, het woonerf is opgeleverd.

6.1 maatschappelijke uitvoerbaarheid
In 2020 is er voor de toekomstige inrichting van het plangebied een ontwerpschets gemaakt. De direct omwonenden zijn in de gelegenheid gestel om hierop te reageren.
Dit ontwerp was echter zonder de ontsluiting aan de Andantelaan, dit is overigens ook expliciet uitgesloten tijdens het gesprek in het plaatselijk cafe 't Pleyn' waarbij het overgrote deel van de omwonenden het niet eens was met het plan van de perceel eigenaar.
Gedurende het gesprek is er gesproken over de ontsluiting van het verkeer via de toegang naar autobedrijf de Kastanje, deze mogelijkheid zou worden meegenomen in het te ontwikkelen plan. Door de ontsluiting te laten uitkomen via de weg tussen autobedrijf de Kastanje en Klapstraat 20C zal er minder overlast en hinder gecreëerd worden dan als dat gebeurt via de Andantelaan en het aubadepad.

Omwonenden waren het met de bouw van woningen en ook niet met de bouw van laagbouw woningen eens. Er is later wel gesproken over 3 levensloop bestendige laagbouw woningen evenals is gerealiseerd aan Klapstraat 20C (bungalow), echter niet in de hoedanigheid zoals is geschetst in

figuur 3.4, waarbij voorgesteld wordt dat er woningen gecreëerd kunnen worden met een goothoogte van 4m en bouwhoogte van 7,5m.

Er wordt gesteld in het pnt 6.1 dat er tijdens het gesprek in het plaatselijk cafe 't Pleyn een voorkeur zou zijn uitgesproken voor gelijkvloerse woningen met een bovenverdieping. Dit is niet bevestigd, tijdens het dit gesprek in het plaatselijk cafe 't Pleyn waren niet alle omwonenden aanwezig en er is geen onderzoek gedaan naar de wenselijkheid vanuit de direct omwonenden. Daarnaast vragen de omwonenden zich af of deze wenselijkheid wel in contrast staat met de huidige staat van het perceel, vermoeden is dat de meeste omwonenden het perceel liever laten zoals het nu is.

De gemeente heeft voor zover ik weet niet eerder onderzoek gedaan naar de wenselijkheid, haalbaarheid en toepasbaarheid van het bouwen van woningen op een perceel waar tot voor kort een landbouwgrond bestemming op stond (als die al is gewijzigd), of die is niet bekend gesteld aan de omwonenden.
Op het moment van aankopen van de woningen aan de Andantelaan is door de desbetreffende makelaar Willemsen destijds niet aangegeven dat er een ontwerpbestemmingsplan voor het perceel bij de gemeente lag. Dit houd in voor de bewoners van de Andantelaan en het aubadepad dat er bij de koop van de woningen niets bekend was over mogelijke plannen voor het bouwen van woningen op het perceel achter de Klapstraat 20C, 22 en 24.

Ik verwonder me dat de gemeente Arnhem het overweegt om zowel de ontsluiting van het (bouw)verkeer voor de bouw van het appartementencomplex aan de rijksweg, aubadepad en de ontsluiting van het (bouw)verkeer aan het perceel achter de klapstraat 20C toe te staan.

Daarnaast vraag ik me naast mijn bovengenoemde bezwaren af wat de bouw, incl. de bouwontsluiting van het te bouwen appartementencomplex aan het aubadepad en de bouw incl. de bouwontsluiting van de te bouwen woningen op het perceel achter de Klapstraat 20C, 22 en 24 gaat doen met de waarde van mijn woning aan de Andantelaan 12.

Bijgevoegd de links naar de documentatie, mocht dit nog van toepassing zijn.

https://www.ruimtelijkeplannen.nl/viewer/view?planidn=NL.IMRO.0202.1012-0201

https://www.ruimtelijkeplannen.nl/web-roo/transform/NL.IMRO.0202.1012-0201/pt_NL.IMRO.0202.1012-0201.xml#NL.IMRO.PT.s607

Uiteraard wil ik u indien dit nodig is, mondeling mijn opmerkingen verder toelichten.

In afwachting van uw antwoord,

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Geachte leden van de Gemeenteraad Arnhem,

Hierbij dien ik een zienwijze in tegen het ontwerpbestemmingsplan 'klapstraat achter nummer 20C, 22 en 24'.

Via: https://www.ruimtelijkeplannen.nl/web-roo/transform/NL.IMRO.0202.1012-0201/pt_NL.IMRO.0202.1012-0201.xml#NL.IMRO.PT.s607 kom ik bij het ontwerp daar staan punten in waar ik opmerkingen over heb, te weten;

2.3 verkeer en parkeren;
Er staat gemeld dat het om een 30 km/uur woonstraat gaat waar een snelheidsregime zou gelden van de 30 km/uur. De bewoners van de Andantelaan wonen in een woonerf (stapvoets) waar normaal gesproken zwaar vrachtverkeer geen toegang heeft en waar stapvoets rijden geldt, dus geen 30 km/uur.

3.3 Ruimtelijke opzet en structuur
Woningen cfm. gesteld in 3.3 ruimtelijke opzet en structuur en afgebeeld in figuur 3.4. van het ontwerpbestemmingsplan zijn niet eerder besproken (goothoogte van 4m en bouwhoogte 7,5m) er is wel gesproken (zie pnt 6.1 maatschappelijke uitvoerbaarheid in 2020 bij het plaatselijk cafe 't Pleyn) over overeenkomstige woningen zoals de heer Buurman voorstelde gebouwd is op zijn grond op Klapstraat nummer 20C. (Dmv woordvoerder en belangenbehartiger) dit betreft levensloop bestendige woningen welke geen verdiepingen kennen. Door het bouwen en plaatsen van dit soort gelijksoortige woningen (zoals nu is gerealiseerd op klapstraat 20C) op het perceel wordt de overlast, ontsluiting en verkeersveiligheid gedurende de bouwwerkzaamheden significant verkleint.

3.4.1. verkeer;
In en uitrit naast Klapstraat 20C zou niet geschikt zijn voor ontsluiting en verkeerstoename. Er staat geen echte reden vermeld waarom dit niet zou kunnen anders dan tussen haakjes (privéterrein). Overigens is dit geen echt priveterrein want de ontsluiting voor het autobedrijf de Kastanje en de omliggende woningen gaat ook via deze weg. Daarbij komt dat de eigenaar van de nieuwe woning klapstraat 20C (heeft de grond gekocht van initiatief nemer en eigenaar van het perceel, Familie Buurman, achter klapstraat 20C, 22 en 24) deze Heer wonend aan klapstraat 20C bemiddeld voor de eigenaar van het perceel en is toevallig ook voorzitter van de dorpsvereniging Elden (DPE), ik vermoed dat hierdoor een vorm van belangenverstrengeling in het geding is.

Het (bouw)verkeer ontsluiten via de Andantelaan, in een al opgeleverd woonerf met schoolgaande kinderen en woningen welke al geruime tijd zijn opgeleverd ben ik minder enthousiast over. Zeker gezien het gegeven dat er achter het aubadepad op korte termijn ook gebouwd gaat worden waarbij de ontsluiting van het (bouw)verkeer ook via de Andantelaan moet gaan.
Spelende kinderen, basisschool de Troubadour, kent sinds de coronamaatregelen 2 ingangen, 1 gerealiseerd aan de rijksweg en 1 aan het aubadepad. Beide ingangen worden veelal gebruikt, er lopen dus veel kinderen. Door het creëren van de (bouw)verkeer ontsluiting op het aubadepad en Andantelaan ontstaat een onwenselijke en onveilige hoeveelheid bouwverkeer wat de prettige leefomgeving zal gaan verminderen. Veiligheid voor onze kinderen in een woonerf moet voorop staan, het woonerf is opgeleverd.

6.1 maatschappelijke uitvoerbaarheid
In 2020 is er voor de toekomstige inrichting van het plangebied een ontwerpschets gemaakt. De direct omwonenden zijn in de gelegenheid gestel om hierop te reageren.
Dit ontwerp was echter zonder de ontsluiting aan de Andantelaan, dit is overigens ook expliciet uitgesloten tijdens het gesprek in het plaatselijk cafe 't Pleyn' waarbij het overgrote deel van de omwonenden het niet eens was met het plan van de perceel eigenaar.
Gedurende het gesprek is er gesproken over de ontsluiting van het verkeer via de toegang naar autobedrijf de Kastanje, deze mogelijkheid zou worden meegenomen in het te ontwikkelen plan. Door de ontsluiting te laten uitkomen via de weg tussen autobedrijf de Kastanje en Klapstraat 20C zal er minder overlast en hinder gecreëerd worden dan als dat gebeurt via de Andantelaan en het aubadepad.

Omwonenden waren het met de bouw van woningen en ook niet met de bouw van laagbouw woningen eens. Er is later wel gesproken over 3 levensloop bestendige laagbouw woningen evenals is gerealiseerd aan Klapstraat 20C (bungalow), echter niet in de hoedanigheid zoals is geschetst in

figuur 3.4, waarbij voorgesteld wordt dat er woningen gecreëerd kunnen worden met een goothoogte van 4m en bouwhoogte van 7,5m.

Er wordt gesteld in het pnt 6.1 dat er tijdens het gesprek in het plaatselijk cafe ’t Pleyn een voorkeur zou zijn uitgesproken voor gelijkvloerse woningen met een bovenverdieping. Dit is niet bevestigd, tijdens het dit gesprek in het plaatselijk cafe ’t Pleyn waren niet alle omwonenden aanwezig en er is geen onderzoek gedaan naar de wenselijkheid vanuit de direct omwonenden. Daarnaast vragen de omwonenden zich af of deze wenselijkheid wel in contrast staat met de huidige staat van het perceel, vermoeden is dat de meeste omwonenden het perceel liever laten zoals het nu is.

De gemeente heeft voor zover ik weet niet eerder onderzoek gedaan naar de wenselijkheid, haalbaarheid en toepasbaarheid van het bouwen van woningen op een perceel waar tot voor kort een landbouwgrond bestemming op stond (als die al is gewijzigd), of die is niet bekend gesteld aan de omwonenden.
Op het moment van aankopen van de woningen aan de Andantelaan is door de desbetreffende makelaar Willemsen destijds niet aangegeven dat er een ontwerpbestemmingsplan voor het perceel bij de gemeente lag. Dit houd in voor de bewoners van de Andantelaan en het aubadepad dat er bij de koop van de woningen niets bekend was over mogelijke plannen voor het bouwen van woningen op het perceel achter de Klapstraat 20C, 22 en 24.

Ik verwonder me dat de gemeente Arnhem het overweegt om zowel de ontsluiting van het (bouw)verkeer voor de bouw van het appartementencomplex aan de rijksweg, aubadepad en de ontsluiting van het (bouw)verkeer aan het perceel achter de klapstraat 20C toe te staan.

Daarnaast vraag ik me naast mijn bovengenoemde bezwaren af wat de bouw, incl. de bouwontsluiting van het te bouwen appartementencomplex aan het aubadepad en de bouw incl. de bouwontsluiting van de te bouwen woningen op het perceel achter de Klapstraat 20C, 22 en 24 gaat doen met de waarde van mijn woning aan de Andantelaan 8

Bijgevoegd de links naar de documentatie, mocht dit nog van toepassing zijn.

https://www.ruimtelijkeplannen.nl/viewer/view?planidn=NL.IMRO.0202.1012-0201

https://www.ruimtelijkeplannen.nl/web-roo/transform/NL.IMRO.0202.1012-0201/pt_NL.IMRO.0202.1012-0201.xml#NL.IMRO.PT.s607

Uiteraard wil ik u indien dit nodig is, mondeling mijn opmerkingen verder toelichten.

In afwachting van uw antwoord,

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Zienswijze op ontwerp bestemmingsplan “Chw Klapstraat achter nummer 20C, 22 en 24”

Aan de gemeenteraad van de gemeente Arnhem
t.a.v. [redacted]
Postbus 9029
6800 EL Arnhem

Lunteren, 15 augustus 2022

Betreft: zienswijze op ontwerp bestemmingsplan “Chw Klapstraat achter nummer 20C, 22 en 24”.

Geachte Raad,

In het Gemeenteblad van 4 juli 2022 is het ontwerp bestemmingsplan “Chw Klapstraat achter nummer 20C, 22 en 24” bekendgemaakt. Hierbij maken wij onze zienswijze kenbaar over dit ontwerp bestemmingsplan.

1. **Klimaatadaptatie**
   In het ontwerp bestemmingsplan is vanuit diverse beleidsdocumenten aandacht voor klimaatadaptatie. Gezien de gevolgen van de klimaatverandering zoals het extremer worden van het weer: meer zware buien, meer hittegolven, zien wij dit als noodzakelijk onderdeel van de planvorming en waarderen we de aandacht die dit onderwerp in het ontwerp plan krijgt. Wat betreft de grotere kans op wateroverlast is er in het ontwerp plan voldoende aandacht voor de mogelijke gevolgen en mitigatie daarvan. Het aspect van hittestress wordt daarentegen in het ontwerp plan wel benoemd, evenals de mogelijke mitigerende maatregelen, maar het plan verbindt hier ten onrechte geen verplichtende maatregelen aan. Op de Arnhemse hittekaart valt het plangebied in de zone van “behoud van de bestaande situatie”. Een toename van verharding kan dan strikt gezien niet aan de orde zijn. In dit specifieke geval neemt de verharding met meer dan 66% toe (zie de berekening in paragraaf 4.7.1 van het ontwerp bestemmingsplan), waarmee de groene long van de aanliggende bebouwing aan de Andantelaan en het Aubadepad verdwijnt. Om deze redenen en om de leefkwaliteit van de nieuwe en bestaande bewoners te borgen, is het noodzakelijk dat er bindende regels worden opgenomen over het beperken van de opwarming en hittestress als gevolg van de grote toename aan bebouwing in het plangebied. Hiervoor zou tenminste gebruik gemaakt moeten worden van het desbetreffende gemeentelijk beleid, waarin een opsomming is opgenomen van de meest zinvolle en effectieve maatregelen om opwarming en daarmee hittestress te voorkomen: groen (vergroenen), minder verharding, gebruik maken van ventilatie en dalwinden (verkoeling) en gebruik van materialen die minder warmte vasthouden en in zich opnemen. Ook zou de toepassing van groene daken verplichtend moeten worden voorgeschreven.

2. **Energietransitie**
   In de uitwerking van het ontwerp bestemmingsplan is beschreven dat aan de noordzijde, grenzend aan het Aubadepad op het perceel ruimte is ingepast voor een middenspanningskast. Gezien de energietransitie en bijbehorende elektrificatie van de gebouwde omgeving en mobiliteit is het noodzakelijk dat aanvullende middenspanningskasten worden geplaatst. In het ontwerp bestemmingsplan ontbreekt echter onderbouwing voor de keuze voor deze locatie en of deze locatie voldoet aan alle voorzorg principes met betrekking tot elektromagnetische velden. Wat betreft het laatste punt: de voorgestelde locatie is zeer nabij de woning zelf en grenst zelfs direct aan het bijgebouw van de meest noordoostelijk gelegen woning. De vraag kan gesteld worden of hiermee recht wordt gedaan aan de voorzorg principes die in acht genomen moeten worden met betrekking tot elektromagnetische velden. In de directe omgeving zijn locaties te vinden die mogelijk beter passend zijn dan de voorgestelde locatie, bijvoorbeeld aan de zuidzijde van het grasveld aan de linkerzijde van de Andantelaan (gelegen tussen Andantelaan 16 en 1), of bijvoorbeeld in de middenberm van de Klapstraat. Op deze locaties is bovendien meer ruimte om de middenspanningskast beter ruimtelijk in te passen.
   Mocht de middenspanningskast desondanks op de voorgestelde locatie worden geplaatst, dan vormt de zinsnede in het ontwerp plan dat de middenspanningskast zich voegt naar het bebouwingspatroon onvoldoende borging voor een goede ruimtelijke inpassing. Ook de groene omkadering die het ontwerp bestemmingsplan als verplichting wordt geborgd in de regels, dient te worden doorgetrokken om de middenspanningskast aan het zicht te onttrekken, gelijk de argumentatie voor de groene omkadering van de nieuw te ontwikkelen kavels. Hier dient in het plan voldoende ruimte voor te worden gereserveerd, zodat voldaan kan worden aan de vereisten van de netbeheerder.

3. **Hoogte bebouwing**
   a. Algemeen
      We waarderen het dat de maximum bouwhoogte en goothoogte met 7,5 meter respectievelijk 4 meter relatief beperkt zijn en gaan er van uit dat er geen afwijkingsmogelijkheden zijn dan wel worden gecreëerd om deze maxima te overschrijden. Gezien de dorpse omgeving, directe nabijheid van de Klapstraat met zijn lage lintbebouwing en aanvullende inbreiding op de “Tuin van Elden” past het de bouwhoogte beperkt te houden.

   b. Molenbiotoop
      In het ontwerpbestemmingsplan wordt verwezen naar het provinciale beleid met betrekking tot molens. Naar aanleiding hiervan vragen wij ons af of het provinciale beleid met betrekking tot de molenbiotoop niet betrokken had moeten worden bij de verlening van de omgevingsvergunning voor het appartementencomplex aan het Aubadepad (dossiernummer ODRA21AB2277) met een bouwhoogte van 12,60 meter. We willen de raad verzoeken om de relevante kennis van het omgevingsbeleid van andere overheidsorganen binnen de ambtelijke organisatie te versterken en daarmee de beslisinformatie volledige te maken.

4. **Verkeer**

   a. Achterontsluiting van de woningen aan de Andantelaan en het Aubadepad
   In paragraaf 3.4.1 is de ontsluiting van het plangebied beschreven. Beschreven wordt dat de in- en uitrit naast Klapstraat 20C (privéterrein) niet geschikt is voor ontsluiting en verkeerstoename, terwijl ontsluiting via de achterontsluiting van de woningen aan de Andantelaan en het Aubadepad de parkeerstraat wel mogelijk zou zijn vanwege de beperkte verkeerstoename. In het ontwerp bestemmingsplan ontbreekt de onderbouwing hiervoor. De desbetreffende in- en uitrit naast Klapstraat 20C wordt door meerdere bedrijven en woningen gebruikt. Het ontwerp bestemmingsplan maakt niet aannemelijk dat de toename van het gebruik door de drie nieuwe woningen significant is. Daarbij zou het uitgangspunt moeten zijn dat het plangebied wordt ontsloten op de wijze waarop de huidige eigenaar het perceel op dit moment kan benaderen. Indien het gebruik van de in- en uitrit naast Klapstraat 20C niet wenselijk wordt geacht, had de ontsluiting van het volledige perceel direct bij de bouw en vergunningverlening van de woning aan de Klapstraat 20C moeten worden betrokken. Dat de eigenaar van het perceel er voor heeft gekozen het voorste deel van het oorspronkelijke perceel (direct grenzend aan de Klapstraat) eerst te verkopen, zonder zorg te dragen voor een alternatieve ontsluiting van het resterende deel van het perceel, kan geen grond zijn om de ontsluiting van het resterende deel van het perceel af te wentelen op de bewoners van de Andantelaan en het Aubadepad.
   Mocht de ontsluiting desondanks via de parkeerstraat aan de Andentelaan, achter het Aubadepad plaatsvinden, dan dient de inrichting van deze parkeerstraat aangepast te worden. Deze is nu met grijze straatstenen bestraat en niet voorzien van verkeerssnelheid beperkende voorzieningen.
   Tot slot is het feitelijk onjuist dat in paragraaf 3.4.1 wordt gesteld dat er voor langzaam verkeer in de directe omgeving meerdere verharde paden beschikbaar zijn naar de Tuin van Elden, de scholen en de Rijksweg West. Aanvullend op de ontsluiting voor gemotoriseerd verkeer is er voor langzaam verkeer enkel één onverhard pad vanuit de Tuin richting de Rijksweg West.

   b. Parkeren
   In paragraaf 3.4.2 wordt beschreven dat het parkeren, zowel voor de bewoners als voor bezoekers volledig op eigen terrein, dan wel mandelig wordt opgelost. Om te borgen dat bewoners en bezoekers daadwerkelijk geen gebruik maken van de beperkte bestaande parkeerplaatsen in de parkeerstraat aan de Andantelaan achter het Aubadepad en de verkeersdruk voor de bestaande bewoners te beperken, dient dit te zijner tijd in de omgevingsvergunning voor de drie woningen vastgelegd te worden. Overigens zal bij ontsluiting van het plangebied via de in- en uitrit naast Klapstraat 20C waarschijnlijk geen sprake zijn van toenemende parkeerdruk in de parkeerstraat aan de Andantelaan achter het Aubadepad.

   c. Maximum snelheid omliggende straten
   In het ontwerp bestemmingsplan is beschreven dat de maximumsnelheid van de omliggende straten 30 km/h is (bijvoorbeeld in 4.2 Geluid). Meer specifiek wordt over de Andantelaan gesteld dat de maximumsnelheid van deze straat 30 km/h is (2.3 Verkeer en parkeren). Beide is feitelijk onjuist. De Andantelaan is (op de eerste 20 meter na vanaf de Klapstraat bezien), evenals de rest van de uitbreiding de “Tuin van Elden”, een woonerf en kent derhalve een maximumsnelheid van 15 km/h.

Ik verzoek u onze bovenstaande punten met betrekking tot het ontwerp bestemmingsplan “Chw Klapstraat achter nummer 20C, 22 en 24” te verwerken in het definitieve bestemmingsplan “Chw Klapstraat achter nummer 20C, 22 en 24” en te betrekken bij de daarop gebaseerde vergunningverlening.

Naar aanleiding van het voorgaande verzoeken wij u met inachtneming van onze zienswijze het ontwerp bestemmingsplan gewijzigd vast te stellen.

Wij gaan ervan uit dat u ons van de verdere procedure op de hoogte houdt.

Hoogachtend,

[redacted]

[redacted]

Van: chrisgroenveld@outlook.com
Verzonden: zondag 14 augustus 2022 19:48
Aan: [redacted]
CC: [redacted]
Onderwerp: Bezwaar / zienswijze bestemmingsplan 'Chw Klapstraat achter nummer 20C, 22 en 24'

Beste Meneer [redacted],

Niet geheel onverwacht, maar toch wel verrast is ons bekend geworden dat er een bestemmingsplanwijziging is opgesteld voor het perceel achter onze woning te Elden omschreven als 'Chw Klapstraat achter nummer 20C, 22 en 24'.

Bij deze dienen wij, [redacted] graag een zienswijze in.

Het bestemmingsplan laat nu alleen aan- en bijgebouwen bij de hoofdbebouwing toe. Tot een jaar of 2 geleden bestond het perceel uit één geheel met de mogelijkheid voor een hoofdgebouw gelegen aan de klapstraat. Hier is onlangs de woning met huisnummer 20C is gerealiseerd. Sindsdien is dit perceel kadastraal gesplitst en is een resterend stuk grond overgebleven waar enkel bijgebouwen geplaatst mogen worden.

Wij hebben enkele jaren geleden contact gehad met de gemeente over dit perceel omdat de 'Tuin van Elden' ook al erg dicht in de buurt kwam qua bebouwing. De gemeente heeft destijds nadrukkelijk aangegeven dat zij niet zomaar medewerking zouden verlenen aan het aanpassen van het bestemmingsplan om ook dit stuk grond dicht te bouwen, en daarmee de verdichting van Elden te vergroten tot een bijna stedelijk karakter. Zogenoemde 'kale plekken' of 'snelle doorkijken' typeren het Betuwse (en boerse) karakter. Het volbouwen hiervan staat dan ook haaks op het bestemmingsplan, waarin lintbebouwing als zeer waardevol en al dan niet essentieel is aangemerkt voor het dorpse karakter van Elden op basis van het historische verleden. Onder andere hoofdstuk 6.2 uit de toelichting van Bestemmingsplan Elden 2012 schrijven over dit karakter. Dit zal verdwijnen als ook deze zone volgebouwd wordt.

Zoals u leest uit onze motivering zien wij het liefst helemaal geen bebouwing op deze locatie, maar in het huidige bestemmingsplan zijn al 'bijgebouwen' toegestaan met een maximale goothoogte van 3m en voor de omvang van dit perceel maximaal 75m² bebouwing. Wij zien graag dat dit gehandhaafd blijft om zo het dorpse karakter te behouden en te waarborgen.

Vriendelijke groeten,

[redacted]

Toelichting/inspreken op de Bestemmingsplanwijzing van kavel Buurman in Elden
(Opgesteld door fam. Buurman en Paul Schmidt **30-11-2022**)

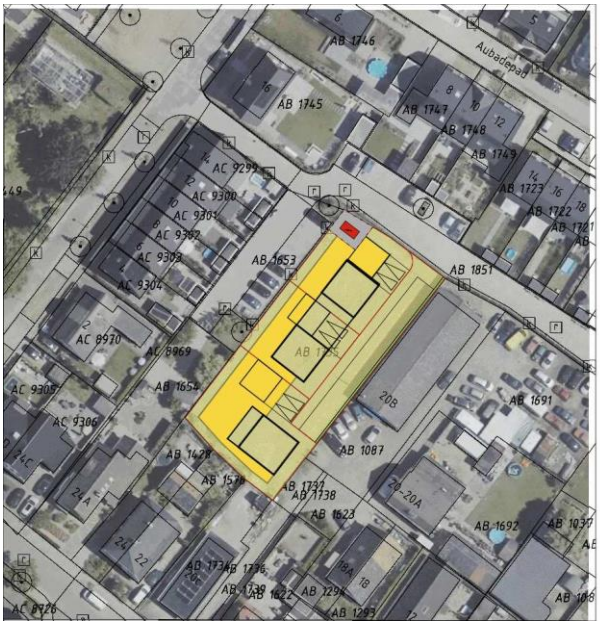

Geachte leden van de raadsfracties,

Naast mij, de initiatiefnemer en grondeigenaar de heer Henk Buurman uit Huissen.
Ik ben Paul Schmidt en vrijwilliger in Elden en daarnaast aanwonende van de kavel Buurman.
Dhr. Buurman heeft mij in 2019 gevraagd om te helpen om een aanvraag bestemmingswijziging voor zijn grond te begeleiden.
Het Arnhemse Buro SRO heeft destijds een voorontwerp gemaakt, voor een half hofje met 4 woningen en een doorkijkje/toekomstperspectief naar een mogelijk heel hofje als ooit het kleine garagebedrijf de Kastanje zou stoppen.
De Gemeente gaf destijds als reactie, er niet onwelwillend tegenover te staan.
Bij consultatie van de aan- en omwonenden tijdens de ontwerpfase bleek dat de omgeving aanpassing van het plan wenste, met als gevolg een gewijzigd plan met slechts 3 woningen in plaats van 4 en één gezamenlijk ontsluiting op de openbare weg aan de noordkant van het perceel.
Dit is realiseerbaar zonder verlies van parkeerplaatsen.
Kavel Buurman wordt gesplitst in drie individuele kavels met een gemeenschappelijk eigen straatje en totaal zes parkeerplekken.
De ontsluiting/aanheling van het gebied en het straatje vormen het mandelig deel.
Helaas kon het genoemde Buro SRO door omstandigheden dit plan niet verder begeleiden.
Grondeigenaar is terechtgekomen bij twee adviseurs: Dre's support & WRO en bureau Mol van Zelst Planologie, die alle documenten en tekeningen zijn gaan maken.
Daarnaast zijn een hele reeks door de Gemeente vereiste onderzoeken uitgevoerd.
Nu na 3 jaar ligt de definitieve bestemmingplanwijziging voor.
Het is een gedegen kleinschalig plan dat recht doet aan de omgeving achter de oudbouw aan de Klapstraat en achter de nieuwbouw Andantelaan en het Aubadepad.
Aan de randen van de 3 kavels komen groene erfscheidingen en groene zones van 2 mtr. breed aan de zuid-, west- en noordkant van elk kavel.
De opvang van hemelwater vindt geheel op eigen terrein plaats.
De bijgebouwen/garages worden voorzien van een groendak-beplanting en er worden minimaal van 3 bomen geplant.

Het resultaat van de planinrichting komt aardig overeen met de nieuwe Omgevingsvisie Arnhem 2040.
De ingediende zienswijzen, half augustus dit jaar, hebben initiatiefnemer en ook mij als aanwonende verrast.
Wij gaan ervan uit dat op basis van de door Gemeente beantwoorde zienswijzen en de daarna gekozen planaanpassingen extra zullen bijdragen aan een blijvend gezonde leefomgeving en woonklimaat.
Het plan heeft naar verwachting een zeer geringe impact op de omgeving.
De drie kleine bouwkavels incl. het mandelig-deel worden na de onherroepelijk verklaring van de Gemeente verkocht aan drie particuliere kopers.
Zoals het er nu op dit moment naar uitziet komen er drie kleine huishoudens met totaal 8 personen, twee oudere echtparen en een jong gezin met 2 kinderen, te wonen.

Met vriendelijke groet,
Namens fam. Buurman te Huissen,

Paul Schmidt
Klapstraat 20-C
6842 AE Arnhem – Elden

pauls@xs4all.nl
06-5194 7461

Partiële herziening

Beste raadsleden,

Graag licht ik mijn zienswijze toe:

Ruimtelijke opzet en stuctuur:

Zoals ook al aangegeven in mijn zienswijze ben ik het niet eens met de ruimtelijke opzet en stuctuur. Elden is een wijk met een dorps karakter. Zogenoemde 'kale plekken' of 'snelle doorkijken' typeren het Betuwse (en boerse) karakter. Door alles vol te bouwen verdwijnt dit typische karakter.

Naast het feit dat juist dít Elden zo aantrekkelijk maakt hebben we als bewoners voor deze plek gekozen door het vrije uitzicht. Daarnaast ben ik bang van waardevermindering van onze woning als het uitzicht wordt beperkt.

Ik begrijp dat er woningnood is, en daardoor kan ik ook nog leven met de bouw van 3 bungalows waardoor er een win-win situatie ontstaat. Hierover (3 levensloopbestendige laagbouwwoningen) is overigens ook altijd over gesproken en niet over dat er woningen gecreëerd kunnen worden met een goothoogte van 4m en bouwhoogte van 7,5m.
Verder passen Bungalows ook erg goed bij de omgevingsvisie van Arnhem en zal er meer behoefte zijn aan kleinere woningen voor bijvoorbeeld alleenstaande senioren.

Verkeer:

In het plan wordt beschreven dat het verkeer via de Andantelaan en Aubadepad zal gaan. De in- en uitrit naast Klapstraat 20 C (privéterrein) zou niet geschikt zijn voor ontsluiting en verkeerstoename.

De verkeerstoename via de Andantelaan en Aubadepad zal over een woonerf gaan in tegenstelling tot wanneer de ontsluiting via de in- en uitrit naast Klapstraat 20 C gaat.

Daarnaast zal de overlast beperkt worden voor veel meer woningen als deze via de in- en uitrit van de Klapstraat 20 C zal gaan. Het feit dat het hier om een privéterrein gaat is naar mijn idee geen argument omdat er sowieso gebruik van wordt gemaakt door de bewoners rondom het autobedrijf de Kastanje, en het autobedrijf zelf.

Er fietsen en lopen erg veel kinderen naar school via het Aubadepad en de Andantelaan (naar de Jozefschool en de Trouabadour). Het ontsluiten van het bouwverkeer via deze straten zal onwenselijke en onveilige situaties met zich meebrengen.

Daarnaast is de bewoner van Klapstraat 20 C bemiddelaar van de eigenaar van het perceel(de Familie Buurman).
Hij wist al van de plannen van de eigenaar van het perceel om in de toekomst woningen te bouwen toen hij de grond kocht waar hij zijn woning op heeft gebouwd. Toen was ook al in te schatten dat er wellicht nog bouwverkeer langs zijn woning zal rijden als er gebouwd zou gaan worden.

Ook is er naar mijn mening sprake van belangenverstrengeling aangezien de bewoner van Klapstraat 20 C ook de voorzitter is van de Dorpsvereniging van Elden, die hebben uitgesproken te “kunnen leven met de plannen”. Dit lijkt erg op de slager die zijn eigen vlees keurt.

Met vriendelijke groet,

M. Kielman

E. Muller

BEHANDELRESULTAAT

Vaststelling bestemmingsplan ‘Chw Klapstraat achter nummer 20c, 22 en 24’, 30-11-2022

Raadsvoorstel ‘Vaststelling bestemmingsplan ‘Chw Klapstraat achter nummer 20c, 22 en 24’’

Zaaknummer:	
Portefeuillehouder:	C. Bouwkamp

Resultaat van bespreking:

Aanwezig
De raadsleden/fractievolgers Bakker (GL), Van Engelenburg (VVD), Malda (CU), Loor (D66), Manders (AC), Van den Broek (CDA), Neutkens (Volt) en Eliëns (PvdD). De fracties van PVV, PvdA, AOP, FvD en Denk waren niet aanwezig.

Bespreking
Gestart is met drie insprekers: de heren Kielman, Van Weert en Schmidt. Na de inspraak is gelegenheid geboden aan de fracties voor het stellen van vragen.

Na de inspraak heeft de eerste meningsvormende (M1) behandeling plaatsgevonden. Daarbinnen zijn vragen gesteld aan de wethouder, die de wethouder vervolgens heeft beantwoord.

Conclusie
De voorzitter heeft aan het einde van de beraadslaging geconcludeerd dat het voorstel als hamerstuk kan worden doorgeleid naar de besluitvormende vergadering.

De raadsadviseur,

W. Lammers

De voorzitter,

R. Maref

GEMEENTE Arnhem

Besluit van	7 december 2022
Zaaknummer	703537

DE RAAD VAN DE GEMEENTE ARNHEM;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 8 november 2022, nummer: 703537;

gelet op artikel 192 van de Gemeentewet;

besluit:

1. Kennis te nemen van het Intern controleplan 2022.
2. Het normenkader 2022 vast te stellen.

De griffier,

De voorzitter,

Intern Controleplan 2022

Voor de gemeenteraadsvergadering d.d.:	7 december 2022
Zaaknummer:	
Portefeuillehouders:	Smeulders

Resultaat van bespreking:

Aan de gemeenteraad, 2 december 2022

Het college heeft het raadsvoorstel "Intern Controleplan 2022" aangeboden aan de raad.

Dit voorstel is in de vergadering van de Auditcommissie van 28 november 2022 besproken. De auditcommissie heeft tijdens de bespreking aangegeven blij te zijn met het voorstel. Omdat de werkwijze, net als het normenkader, vrijwel ongewijzigd is ten opzichte van het controleplan van 2021, adviseert de auditcommissie om dit voorstel direct ter besluitvorming te agenderen.

Het Dagelijks Bestuur van de Agendacommissie heeft daarom besloten dit voorstel direct, dat wil zeggen zonder voorafgaande raadskamerbespreking, toe te voegen aan de agenda van de besluitvormende vergadering van 7 december.

De griffier, De voorzitter,

J. Kersten K. Koorn

RAADSVOORSTEL

Aan de gemeenteraad

Zaaknummer 703537

Onderwerp: Intern controleplan 2022

Kernboodschap

Het college is ervoor verantwoordelijk dat de (financiële) informatie die wordt verstrekt een realistisch beeld geeft van de werkelijkheid. Daarnaast is het college ervoor verantwoordelijk dat er altijd wordt gehandeld binnen de grenzen van geldende financiële wetten en regels. Dit noemen we financiële rechtmatigheid. Om hiervoor te zorgen wordt er jaarlijks een intern controleplan opgesteld. Dit plan bevat hoofdzakelijk een beschrijving van de belangrijkste financiële risico's en het plan en de aanpak om te zorgen dat deze risico's zoveel mogelijk worden beheerst. Met behulp van interne controle wordt dit getoetst en kan het college aantonen dat rechtmatig is gehandeld. Dit plan wordt jaarlijks vastgesteld door het college. Een ander onderdeel van dit plan is het normenkader. Het normenkader is een set aan regels waar de gemeente zich, in het kader van rechtmatigheid, aan moet houden. Dit normenkader dient jaarlijks te worden vastgesteld door de gemeenteraad zodat voor het college altijd duidelijk is wat de geldende regels zijn.

Voorstel

1. Kennis te nemen van het Intern controleplan 2022.
2. Het normenkader 2022 vast te stellen.

Inleiding

Het college draagt op grond van art. 212/213 van de Gemeentewet zorg voor de interne toetsing van de getrouwheid van de informatieverstrekking en de rechtmatigheid van (financiële) beheershandelingen. Om hier invulling aan te geven wordt jaarlijks een Intern Controleplan (IC plan) opgesteld en vastgesteld door het college.

GEMEENTE Arnhem

Medio 2022 is in de Tweede Kamer besloten dat de verantwoordelijkheid voor de rechtmatigheidsverantwoording van het college ingaat per 1-1-2023. Het gaat gelden vanaf het verslagjaar 2023. De jaarrekening van dit verslagjaar wordt opgemaakt en vastgesteld in 2024. Hiermee is de verantwoordelijkheid voor de rechtmatigheidsverantwoording een jaar vooruitgeschoven en om die reden is het voorstel om de werkwijze van vorig jaar, met betrekking tot interne controle, dit jaar te continueren.

Het normenkader is opgenomen als bijlage 3 van het Interne controleplan. In het normenkader is een set aan regelgeving opgenomen waaraan in het kader van financiële rechtmatigheid moet worden voldaan. Dit normenkader dient jaarlijks vastgesteld te worden zodat duidelijk is aan welke regelgeving moet worden geconformeerd.

Beoogd effect

Het beoogde effect van het Intern controleplan is om de procesbeheersing goed op orde te hebben en met behulp van interne controle aan te tonen dat de financiële rechtmatigheid op orde is. Het beoogde effect van het normenkader is om alle regelgeving, die in het kader van financiële rechtmatigheid geldt, permanent inzichtelijk te hebben voor het college. Het college draagt namelijk de verantwoordelijkheid voor de naleving hiervan.

Argumenten

1.1 Het intern controleplan 2022 geeft inzicht in hoe de interne controle en beheersing is georganiseerd bij de gemeente Arnhem. De aanpak en reikwijdte van de interne controle komen in dit plan terug. Evenals de rollen en verantwoordelijkheden van de diverse betrokkenen. Aan de hand van dit interne controleplan wordt de raad geïnformeerd en gefaciliteerd om haar kaderstellende en controlerende taak te vervullen.

2.1 Conform de kadernota rechtmatigheid 2023 van de commissie Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) moet het college voorafgaand aan de jaarrekeningcontrole het normenkader door de raad laten vaststellen. Voor een goede uitvoering van de rechtmatigheidscontrole is het van belang dat de geldende regelgeving duidelijk vastligt. Het college is primair verantwoordelijk voor de naleving van de regelgeving en dient derhalve permanent inzicht te hebben in de van toepassing zijnde relevante wet- en regelgeving.

Indien gedurende het jaar de normen wijzigen, zullen de wijzigingen opnieuw door de raad worden vastgesteld.

Kanttekeningen en risico's

Niet van toepassing

Participatie

Niet van toepassing

Financiën

Dit besluit heeft geen financiële gevolgen.

Uitvoering

Het normenkader wordt vastgesteld door de raad.

Communicatie

Het controleplan wordt gecommuniceerd met de externe accountant.

Bijlagen

Stukken voor gemeenteraad

- Intern controleplan 2022

RAADSVOORSTEL

Besluit van	
Zaaknummer	703537

DE RAAD VAN DE GEMEENTE ARNHEM;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 8 november 2022, nummer: 703537;

gelet op artikel 192 van de Gemeentewet;

besluit:

1. Kennis te nemen van het Intern controleplan 2022.
2. Het normenkader 2022 vast te stellen.

De griffier, De voorzitter,

GEMEENTE Arnhem

Gemeente Arnhem

Intern controleplan 2022

Inhoud

1. Inleiding en door de raad te nemen besluiten 3
1.1 Aanleiding en indeling Interne Controleplan 3
1.2 Ontwikkelingen 3
1.3 Door de raad te nemen besluiten 4
2. Aanpak interne controle 5
2.1 Inleiding 5
2.2 Tooling 5
2.3 Deelverantwoording 5
2.4 Significante posten en processen 5
2.5 Risicoanalyse en controleaanpak per controlegebied 6
2.7 Rapportage 8
Bijlage 1 - Technische bijlagen controleplan 9
1.1 Belang interne controle 9
1.2 Wat is "in control" zijn? 9
1.3 Onderscheid interne controle en interne beheersing 10
1.4 Samenhang interne controle en externe (accountantscontrole) 11
1.5 Rol en verantwoordelijkheden interne controle binnen de organisatie 12
1.6 Processen organisatie 13
1.7 IT-omgeving organisatie 14
1.8 Methode van uitvoering en vastlegging procescontroles 15
Bijlage 2 - Model rechtmatigheidsverantwoording 19
Bijlage 3 - Normenkader 2022 20

1. Inleiding en door de raad te nemen besluiten

1.1 Aanleiding en indeling Interne Controleplan

Aanleiding

Het college draagt zorg voor de interne toetsing van de getrouwheid van de informatieverstrekking en de rechtmatigheid van de beheershandelingen door de gemeente Arnhem. Dit is in overeenstemming met de regelgeving ad. art. 212/213 van de Gemeentewet en de door de raad vastgestelde financiële verordening (artikel 8 'Interne controle') en controleverordening. Deze controleverordening geeft nadere aanwijzingen aan de externe accountant over de reikwijdte van de accountantscontrole.

Om hier door het college invulling aan te geven wordt jaarlijks het Interne Controleplan (hierna 'controleplan') bijgesteld en vastgesteld. Het controleplan geeft aan hoe de interne beheersing binnen de gemeente Arnhem georganiseerd is en dat de controle op procesniveau uitgevoerd moet worden.

De externe accountant vraagt in zijn rapportage door middel van de zogenaamde 'boardletter' ook aandacht voor verbetering van de interne beheersing en rechtmatigheid op procesniveau. De aanbevelingen uit de meest actuele boardletter 2021 zijn ook in dit controleplan meegenomen, vanuit ook de eerdere brief die over dit onderwerp naar de auditcommissie is gestuurd.

Indeling

In de indeling van dit controleplan hieronder wordt onderscheid gemaakt tussen enerzijds de actualiteiten en bijstellingen en anderzijds de meer reguliere, technische onderwerpen. Deze laatste zijn omwille van de leesbaarheid voornamelijk in de technische bijlagen opgenomen.

1.2 Ontwikkelingen

Vorig jaar werd gecommuniceerd dat per 1-1-2022 het college van B&W verantwoordelijk zou worden voor de rechtmatigheidsverantwoording. Het was alleen nog in afwachting van de behandeling in de tweede kamer. Medio dit jaar is besloten dat de verantwoordelijkheid voor de rechtmatigheidsverantwoording door het college van B&W ingaat per 1-1-2023. Dit geldt dan ook pas over het verslagjaar 2023. Het verslagjaar 2023 wordt verantwoord in de Jaarrekening, die in 2024 wordt gemaakt en vastgesteld. De externe accountant betrekt vervolgens de rechtmatigheidsverantwoording van het college bij het oordeel over de getrouwheid van de jaarrekening. In afwachting van de behandeling van de rechtmatigheidsverantwoording in de tweede kamer is gewacht met het aanbieden van dit controleplan. Nu de rechtmatigheidsverantwoording met een jaar is uitgesteld is het voorstel om de werkwijze van vorig jaar te continueren.

Om een rechtmatigheidsverantwoording te kunnen afgeven moet de procesbeheersing goed op orde zijn en met behulp van interne controle moet aangetoond worden dat de rechtmatigheid op orde is. Het college moet kunnen vertrouwen op een kwalitatief goede interne controle op basis waarvan een gefundeerd oordeel kan worden gegeven en een rechtmatigheidsverantwoording kan worden afgeven. Dit vereist een professionele interne controle aanpak, vastlegging en een gestructureerde rapportage waarbij het college meegenomen wordt in de uitkomsten van de interne controle.

De rechtmatigheidsverantwoording wordt opgenomen in de jaarrekening. Deze verantwoording betreft de rechtmatige uitvoering van de taken en omvat het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium bij de desbetreffende financiële beheershandelingen en transacties. Naast deze rechtmatigheidsverantwoording neemt het college in de bedrijfsvoeringsparagraaf van het jaarverslag een toelichting op over de financiële rechtmatigheid.

Los van de rechtmatigheidsverantwoording die het college afgeeft over de gemeentelijke jaarrekening, dient het dagelijks bestuur van gemeenschappelijke regelingen ook een rechtmatigheidsverantwoording af te leggen over de cijfers van de betreffende gemeenschappelijke regeling. Een aantal portefeuillehouders is lid van het dagelijks bestuur van een gemeenschappelijke regeling van de gemeente Arnhem. In de Begroting is weergegeven om welke gemeenschappelijke regelingen het gaat. Dit controleplan gaat niet verder in op de Rechtmatigheidsverantwoording aangaande deze organisaties. De betreffende portefeuillehouders zullen zich vanuit de rol van bestuurder laten informeren door de gemeenschappelijke regelingen over de stappen die aldaar zijn / worden gezet om te komen tot de vereiste rechtmatigheidsverantwoording. Uiteraard kunnen de business controllers, indien nodig, de portefeuillehouders hierin adviseren/ ondersteunen.

In het auditplan 2022 van Deloitte wordt nader ingegaan op actuele ontwikkelingen die van belang zijn voor de interne beheersing binnen de gemeente.

1.3 Door de raad te nemen besluiten

Voor de raad zijn de volgende twee onderdelen van dit controleplan van belang in het kader van de nieuwe rechtmatigheidsverantwoording en de BBV Notitie Rechtmatigheidsverantwoording. Deze twee onderdelen hebben als doel om de kaderstellende- en controlerende rol van de gemeenteraad op het gebied van de rechtmatigheid te versterken. Het gaat om de volgende twee elementen, waarbij punt 1 ter kennisname aan de raad wordt aangeboden en waarbij punt 2 door de raad wordt vastgesteld:

1. Het kennisnemen van het controleplan 2022;
2. Het vaststellen van het normenkader 2022 zoals bijgevoegd in bijlage 3 bij dit controleplan.

Ad 1.

De commissie BBV heeft een standaardtekst opgesteld voor de rechtmatigheidsverantwoording, die straks een onderdeel vormt van de jaarrekening. In deze standaardtekst wordt gesproken over afwijkingen. Onder afwijkingen worden fouten en onduidelijkheden verstaan. Fouten zijn posten die niet rechtmatig tot stand zijn gekomen. Onduidelijkheden zijn posten, waarbij voor het college een onduidelijkheid bestaat over de rechtmatigheid. Deze onduidelijkheden staan niet gelijk aan de onzekerheden in de controle van de accountant. Het college voert immers geen accountantscontrole uit, maar krijgt vanuit interne toetsingen en monitoring informatie over onduidelijkheden, die twijfels oproepen over de rechtmatigheid. Het gaat hierbij dus niet om het ontbreken van (controle-)informatie, maar om (mogelijk tegenstrijdige) interpretaties van feiten en juridische normen. Uiteenlopende oordelen over de rechtmatigheid en de daarmee verband houdende lasten, kunnen weergegeven worden als onduidelijkheden. Het is de rol van het college om onduidelijkheden zoveel mogelijk te voorkomen. Waar deze (onverhoopt) voorkomen, moet het college ze binnen een redelijke termijn verhelderen.

Ad 2.

Voor een goede uitvoering van de rechtmatigheidscontrole is het belangrijk dat de geldende regelgeving duidelijk vastligt. Het college is primair verantwoordelijk voor de naleving van de wet- en regelgeving en moet dus permanent inzicht hebben in de van toepassing zijnde relevante wet- en regelgeving.

Het college dient het normenkader conform de kadernota rechtmatigheid van het BBV jaarlijks voorafgaand aan de start van de jaarrekeningcontrole naar de raad te sturen. Het normenkader werd tot en met 2020 vastgesteld als bijlage in de begroting. In 2021 werd het normenkader voor het eerst opgenomen in het controleplan. Argument hiervoor is dat het controleplan gaat over het huidige controlejaar en daarmee een betere plek is voor het normenkader dan de begroting die gaat over het nieuwe jaar.

2. Aanpak interne controle

2.1 Inleiding

In dit hoofdstuk behandelen wij de controleaanpak die erop is gericht te komen tot een rechtmatigheidsverantwoording door het college, alsmede om opvolging te geven aan de procesaanbevelingen van de externe accountant. We gaan achtereenvolgens in op de tooling (2.2), de deelverantwoordingen (2.3), de significante posten en processen (2.4), de risicoanalyse en controleaanpak per proces (2.5) en de planning (2.6) en rapportage (2.7).

2.2 Tooling

De tool Naris wordt door de gemeente gebruikt voor het risicomanagement. Met ingang van 2021 is een extra module van Naris in gebruik genomen voor de uitvoering van de verbijzonderde interne controle. Het voordeel van deze nieuwe tooling is dat de interne controle meer dan voorheen gestructureerd en beter gedocumenteerd kan worden, om uiteindelijk het college de rechtmatigheidsverantwoording te kunnen laten opstellen.

2.3 Deelverantwoording

Voordat het college de gemeentebrede rechtmatigheidsverantwoording kan afgeven, moet er vanuit de lijn een basis liggen door middel van interne controle (IC)-rapportages cq rechtmatigheidsverantwoordingen over de onderliggende processen. De afdelingshoofden zijn aangewezen om een rechtmatigheidsverantwoording af te geven voor hun team c.q. proces.

Naast de afdelingshoofden zijn team- en procescoördinatoren (hierna 'procescoördinatoren") aangewezen voor het oppakken van verbeterpunten, die naar voren komen vanuit de gemeentelijke interne controle en de externe controle door de accountant. Zij hebben hierin een stimulerende rol richting de afdelingshoofden. De procescoördinatoren worden daarbij ondersteund door de 2e en 3e lijn. Voor uitleg van het zogenaamde 'three lines of defense model' wordt verwezen naar bijage 1.5. De procescoördinator rapporteert periodiek over de voortgang van de verbeterpunten, indien van toepassing. De interne audit functie (3e lijn) toetst vanuit een onpartijdige en deskundige rol deze voortgang, alsmede de door de afdelingshoofden afgegeven rechtmatigheidsverantwoording. Hiermee wordt een lerende organisatie gecreëerd.

Bovengenoemde aanpak wordt in Naris verwerkt in de controleplannen. Per proces worden de risico's en beheersmaatregelen in beeld gebracht die in de 1e lijn aanwezig zijn. Periodiek worden de beheersmaatregelen getoetst door middel van de beoordeling van de opzet, het bestaan en de werking van de beheersmaatregelen. Dit begint met een jaarlijks gesprek van de 2e en/of 3e lijn met het afdelingshoofd, de procescoördinator en de medewerkers in het proces (functionarissen die verantwoordelijk zijn voor de 1e lijn). In dit gesprek worden de risico's en beheersmaatregelen doorgenomen en geactualiseerd. Tegelijkertijd worden de bevindingen en aanbevelingen uit voorgaande interne controles doorgesproken. Vervolgens vindt door de 2e en/of 3e een lijncontrole plaats door voor één transactie de opzet, bestaan en werking van de beheersmaatregelen te toetsen. Afsluitend worden voor de hele populatie aan transacties de uitgevoerde beheersmaatregelen getoetst via steekproeven / IT controles en data-analyse. Het gaat hierbij niet alleen om controles uitvoeren en rapporteren wat er niet goed gaat, maar ook om het helpen van de procescoördinatoren om de procesbeheersing (inclusief IT) te verbeteren.

2.4 Significante posten en processen

Wij toetsen jaarlijks de kwaliteit van de opzet, de invoering (het bestaan), en de werking van de belangrijkste interne controlemaatregelen voor alle significante (materiele) financiële bedrijfsprocessen. Een bedrijfsproces is in dit verband een afgebakend geheel van eenduidige maatregelen van administratieve organisatie en interne controle.

Op basis van de financiële gegevens zijn voor 2022 onderstaande controlegebieden onderkend, met ook de aanbevelingen uit de actuele boardletter van de accountant, waar van toepassing:

Controlegebieden IC	Actuele boardletter 2021
Baten	
Algemene uitkering	
Belastingopbrengsten	
Huren	
Subsidieontvangsten	
Parkeeropbrengsten	
Grondverkopen	
Overige opbrengsten	
Lasten	
Lonen en salarissen	
Inkopen (aanbesteding)	Rechtmatigheid EU aanbestedingen
Treasury	
Grondaankopen	
Sociaal domein (Zorg in natura en PGB)	
Sociale uitkeringen	
Subsidieverstrekkingen en gelden derden	Beheersing uitbestede processen
Overige controlegebieden	
Financiële administratie (incl. memoriaalboekingen)	Sturing op balansposten en tweedelijns controle, inrichting financiële administratie
Waardering grondexploitatie	
IT omgeving	IT-beheersomgeving en cybersecurity

2.5 Risicoanalyse en controleaanpak per controlegebied

Voor bovenstaande controlegebieden wordt per gebied een controleplan in Naris opgesteld. Basis van dit controleplan is de risicoanalyse. Daarbij wordt het inherent risico op onjuistheden en onrechtmatigheden ingeschat. Het inherente risico wil zeggen: de gevoeligheid van een bewering voor een afwijking die afzonderlijk of samen met andere afwijkingen van materieel belang kan zijn, in de veronderstelling dat er geen interne beheersingsmaatregelen zijn met betrekking tot deze bewering. Deze gevoeligheid wordt bepaald door onder andere de volgende factoren:

- complexiteit van de regelgeving;
- aantal en aard transacties;
- automatiseringsomgeving;
- bevindingen van voorgaand jaar;
- eventuele andere overwegingen (bijv. wijzigingen in wet en regelgeving, politieke focus).

Belangrijkste uitgangspunten van onze controleaanpak zijn:

- We zetten in op het in control krijgen van de automatiseringsomgeving (general controls en application controls van relevante applicaties);
- Uitgebreide vastlegging;
- Werking application controls vastleggen middels schermprints;
- Aantonen betrouwbaarheid lijstwerk;
- Duidelijke aansluiting tussen de controlestukken en de financiële administratie.
- Werkzaamheden ten behoeve van het vaststellen van de opzet, bestaan en werking van beheersmaatregelen

- Gegevensgerichte werkzaamheden, waaronder steekproeven

Van de processen is het de vraag welk doel ze hebben en in hoeverre de beheersingsmaatregelen de risico's in het proces afdichten. Hierbij worden niet alleen financiële risico's genoemd, maar ook operationele risico's, waardoor de organisatiedoelstellingen mogelijk niet gerealiseerd (kunnen) worden. Overigens vindt risicoanalyse voortdurend plaats, omdat alle bevindingen aanleiding kunnen zijn om de controle-aanpak bij te stellen.

Op basis van de risicoanalyse worden achtereenvolgens zogeheten systeem-/organisatiegerichte en gegevensgerichte werkzaamheden uitgevoerd.

De fase van systeem-/organisatiegerichte werkzaamheden is erop gericht vast te stellen of de belangrijke beheersmaatregelen in de processen en systemen inderdaad werken zoals beschreven (beoordeling opzet, bestaan en werking van de beheersmaatregelen in de processen). In deze fase komen ook de verschillen aan het licht tussen hoe de organisatie denkt dat een proces verloopt en hoe het feitelijk verloopt.

De fase van gegevensgerichte werkzaamheden is onder andere erop gericht die processen of activiteiten te controleren, die geen procesbeschrijving hebben of waarvan het efficiënter is om direct naar de transacties te kijken in plaats van naar het hele proces. Een voorbeeld hiervan is het aangaan van langlopende leningen. Daarnaast worden ook op alle andere processen die zijn genoemd in hoofdstuk 2.4 (ook degene waar systeemgerichte werkzaamheden zijn uitgevoerd) gegevensgerichte werkzaamheden uitgevoerd. Deze dienen om extra zekerheid te verkrijgen over of de beheersmaatregelen het gewenste effect hebben gehad of om extra controlezekerheid te verkrijgen in de situatie dat uit procesgerichte werkzaamheden tekortkomingen zijn gebleken. De werkzaamheden worden verspreid over het jaar uitgevoerd, zodat er, bij gebleken aandachtspunten, voldoende tijd is om bij te sturen. Omdat er wel een voldoende omvangrijke massa dient te zijn om te controleren, zullen de deelwaarnemingen overwegend in het 2e deel van het jaar uitgevoerd worden. Voor de te hanteren controletoleranties verwijzen wij naar het controleverordening.
Meer informatie over de uitvoering van deze werkzaamheden is opgenomen in bijlage 1.8.

De Planning & Control cyclus van gemeente Arnhem is leidend voor de uitvoering van de werkzaamheden.
De planning voor de uitvoering van de IC in 2022 is als volgt:

Stap	Werkzaamheden	Tijdspad
1.	Actualisatie interne controleplan 2022 in overleg met de concerncontroller	April– september 2022
2.	Overleg met accountant (afstemmen en controleplan, aanpak en ophalen aandachtspunten vanuit accountant)	April – september 2022
3.	Opstellen intern controleplan per controlegebied	April – september 2022
4.	Opvolging van de acties uit het IT Framework	April – december 2022
5.	Verbijzonderde interne controle opzet, bestaan en werking relevante beheersmaatregelen	Juli - augustus 2022
6.	Uitvoeren gegevensgerichte werkzaamheden voorcontrole	Juli - augustus 2022
7.	Bespreken uitkomsten verbijzonderde interne controle en controleaanpak per controlegebied met concerncontroller en MTA inclusief rapportage	November 2022
8.	Rapportage interne controle eerste half jaar	Augustus - oktober 2022
9.	Actieve rol in de interim-controle van de accountant. Wij nemen de accountant mee in de uitkomsten van de IC en "begeleiden" de accountant bij de interim-controle zodat een efficiënte interim-controle door de accountant kan worden uitgevoerd	September 2022
10.	Evaluatie controleaanpak per controlegebied	November 2022
11.	Werksessie met proceseigenaren om opvolging aanbevelingen door te spreken en concreet te maken inclusief tijdspad en afspraken. Op deze manier geven we concrete invulling aan de opvolging van de aanbevelingen en nemen we de proceseigenaren goed mee.	Oktober - december 2022
12.	Meewerken aan reactie op boardletter	Oktober - december 2022

13.	Uitvoeren gegevensgerichte werkzaamheden voorcontrole (juli t/m oktober)	November - december 2022
14.	Voorafgaand aan de jaarrekeningcontrole accountant vindt een afstemmingsmoment plaats om de eventueel aanvullende IC-werkzaamheden met de accountant af te stemmen.	Februari 2023
15.	Uitvoeren gegevensgerichte werkzaamheden (november en december)	Februari-maart 2023
16.	Evaluatie gegevensgerichte controlewerkzaamheden	Februari-maart 2023
17.	Afsluitende IC rapportage naar controllers (inclusief bespreking) en daarna naar het MTA	maart - april 2023
18	Rapportage interne controle gehele jaar, input voor rechtmatigheidsverantwoording	April 2023
19.	Opstellen intern controleplan 2023, gebaseerd op de bevindingen uit de interne controle 2022 en rekening houdend met de rechtmatigheidsverantwoording 2023	April / mei 2023

2.7 Rapportage

Van de periodieke controles wordt verslag gedaan aan het management zodat deze tijdig op hoogte is van de kwaliteit van de uitvoering en eventueel tijdig kan bijsturen. De frequentie waarin wordt gerapporteerd is afgestemd op de behoefte van het management en bestuur om op de hoogte blijven van de kwaliteit van de uitvoering. De interne controles en de rapportages daarover zullen worden ingepast in de reguliere planning & control cyclus van de gemeente Arnhem.

De planning is als volgt:

- Oktober /november 2022 rapportage over de uitkomst van de interne controles wat betreft de processen.
- April 2023: rapportage over de uitkomst van de interne controles over de werkzaamheden in het hele voorgaande jaar.

De 2 rapportages betreffen beknopte managementrapportages die worden vastgesteld in het MTA en ter informatie wordt aangeboden aan het college. De inhoud van de rapportages is als volgt:

De eerste rapportage heeft de volgende inhoud:

- Stand van zaken IC
- Per proces een tussentijds oordeel over de interne beheersing.
- Samenvatting bevindingen
- Overzicht geconstateerde fouten en onrechtmatigheden
- Acties n.a.v. de bevindingen in de processen in de eerste rapportage
- Voorstel actie MTA en/ of college n.a.v. geconstateerde tekortkomingen.

De tweede rapportage heeft de volgende inhoud:

- Conclusies per proces
- Per proces een eindoordeel over de interne beheersing.
- Samenvatting bevindingen (inclusief bevindingen n.a.v. managementletter accountant en acties die hierop zijn geformuleerd.
- Overzicht geconstateerde fouten en onrechtmatigheden
- Acties in het nieuwe jaar n.a.v. de bevindingen.
- Vertaling van de bevindingen uit de interne controle naar de rechtmatigheidsverantwoording

Bijlage 1 - Technische bijlagen controleplan

1.1 Belang interne controle

Een goed opgezette interne controle is een belangrijke pijler voor de gemeente in het kader van planning en control. Enerzijds voor het controleren en signaleren van tekortkomingen in de uitvoering van de taken. Anderzijds voor het bijsturen en het afleggen van verantwoording over de uitgevoerde taken. Met een toereikend controleplan kan de uitvoering van taken met structuur en efficiency worden gedaan.
Het primaire doel van interne controle is om een beeld te krijgen van de kwaliteit van de bedrijfsvoering. Interne controle is een middel om de kwaliteit van de bedrijfsvoering (continu) te verbeteren en tijdig bij te kunnen sturen in processen. Bij de interne controle wordt zichtbaar vastgesteld dat processen beheerst worden, zoals dat met de inrichting van de administratieve organisatie beoogd was. Ook wordt met de uitkomsten van interne controle aangetoond dat (wel of niet) aan de eisen van rechtmatigheid, verantwoording en controle wordt voldaan.

1.2 Wat is "in control" zijn?

Een organisatie is 'In Control' als een organisatie zodanig is ingericht dat de *juiste* discussie op het juiste *moment* op het juiste *niveau* wordt gevoerd zodat (indien nodig) bijgestuurd kan worden om zo de doelstellingen te realiseren. 'In Control' wil dus zeggen dat de organisatie zo is ingericht dat goed bestuur mogelijk is. Dit betekent ook een adequate, tijdige en actuele informatieverstrekking vanuit de werkprocessen.

De controleomgeving is de basisvoorwaarde voor een goed functionerende organisatie die "in control" is. De aspecten ‘soft controls’, cultuur, houding en gedrag zijn hierin belangrijk.

De BBV notitie rechtmatigheid spreekt over drie ambitie- cq. volwassenheidsniveau's van "in control" zijn, met als meest verregaande vorm het afgeven van een zogeheten “In Control Statement” (ICS) over het gehele functioneren van de organisatie. Dit gaat verder dan de rechtmatigheidsverantwoording en zegt ook iets over het functioneren van de interne bedrijfsvoering en betrouwbaarheid van (risicomanagement)processen en IT-systemen.

De gemeente Arnhem zet met dit controleplan in op niveau 2, waarbij zowel het college als de raad de mogelijkheden hebben om andere thema's/processen toe te voegen aan de rechtmatigheidsverantwoording. Het voordeel hiervan is dat de raad aanvullend geïnformeerd kan worden over belangrijke aandachtspunten binnen de bedrijfsvoering van de gemeente, die een plek krijgen in de paragraaf Bedrijfsvoering. Uiteraard zal dit wel tot extra controle-inspanningen (middelen en formatie) leiden binnen de gemeente.

1.3 Onderscheid interne controle en interne beheersing

Het in beeld brengen van de procesrisico's en de beheersingsmaatregelen zijn de basis voor een effectieve en efficiënte uitvoering van de (verbijzonderde) interne controle.

Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen interne beheersing en interne controle. Een korte uitleg:

Interne beheersing
De basis van de interne controle is een goede administratieve organisatie en daarin ingebouwde interne beheersing. Elke proceseigenaar binnen onze gemeente heeft inzicht nodig in "wat kan er fout gaan in mijn proces" en "welke maatregel heb ik getroffen om te voorkomen dat deze fout wordt gemaakt". Deze interne beheersing in de 1e lijn moet geborgd zijn in het werkproces. Dit betekent niet dat alle afdelingen jaarlijks controles op basis van een steekproef moeten uitvoeren. In het werkproces moeten de beheersmaatregelen zijn ingeregeld. De uitvoering van de beheersmaatregel dient zichtbaar vastgelegd te worden. Naast interne beheersing in de 1e lijn is er ook interne beheersing in de 2e lijn. Dat betreft de interne beheersing die uitgevoerd wordt door de financiële adviseurs/controllers en concernadministratie. Deze interne beheersing richt zich met name op het toetsen van de financiële uitkomsten van de processen en voert werkzaamheden uit om de volledigheid van de opbrengstenverantwoording en juistheid van de kostenweergave vast te stellen.

Interne controle
Naast de interne beheersing is de interne controle (IC) te onderkennen. De interne controle heeft als doel om vast te stellen dat processen beheerst worden, maar ook om tekortkomingen in de procesbeheersing en de uitvoering tijdig te onderkennen. Zodat ook tijdig actie kan worden ondernomen om correcties door te voeren. De informatie uit de interne controles en de inbedding van de interne controlemaatregelen in de organisatie helpen om de kwaliteit van de bedrijfsvoering te verbeteren.
De IC richt zich voornamelijk op de zogenaamde getrouwheid van de informatieverstrekking en de rechtmatigheid van (financiële) beheershandelingen. Dit betekent dat de IC vooral gericht is op vaststellen van:

- het juist gebruik van gedelegeerde bevoegdheden;
- het opvolgen van de wet- en regelgeving, gemeentelijke verordeningen, voorschriften, instructies, procedures;
- betrouwbaarheid (juistheid, volledigheid, tijdigheid) en rechtmatigheid van transacties en de daarbij behorende gegevensverwerking;
- betrouwbaarheid (juistheid, volledigheid, tijdigheid) en rechtmatigheid van informatievoorziening en verantwoordingrapportages;

- te waarborgen dat wij onze processen beheersen en financiële risico's voldoende zijn afgedekt door adequate beheersmaatregelen;
- te waarborgen dat de interne beheersmaatregelen werken;
- aanbevelingen te kunnen geven voor het verbeteren van de kwaliteit van de processen;
- de externe accountantscontrole voor te bereiden c.q. te ondersteunen.

De interne controle richt zich daarbij (ook) op:

- Zowel de 1e lijn als 2e lijn van interne controle. Zie bijlage 1.5 voor meer informatie over deze lijnen van controle.
- IT-controle. Enerzijds is hierbij de focus gericht op de algemene IT-beheersmaatregelen en beheersmaatregelen in de afzonderlijke applicaties. Anderzijds op Eenduidige Normatiek Single Information Audit (ENSIA). Zie bijlage 1.7 voor meer informatie over de IT organisatie.

Het primaire doel is het verbeteren van de kwaliteit van de bedrijfsvoering; de informatie uit de interne controles en de inbedding van de interne controlemaatregelen in de organisatie helpen om de kwaliteit van de bedrijfsvoering te verbeteren.

Het secundaire doel is een maximale aansluiting te realiseren tussen de werkzaamheden van de externe accountant en de verbijzonderde interne controle zodat de accountant optimaal gebruik kan maken van de werkzaamheden van de verbijzonderde interne controle functie.

1.4 Samenhang interne controle en externe (accountantscontrole)

De externe (accountants) controle is sinds boekjaar 2015 belegd bij Deloitte Accountants B.V..

Een doelstelling van gemeente Arnhem is een maximale aansluiting te realiseren tussen de uitgevoerde interne controlewerkzaamheden en de door de accountant te verrichten (externe) werkzaamheden. Daarom is het belangrijk om onze accountant als adviseur te betrekken bij de aanpak van de IC en de uitvoering van de IC, waarbij het college wel de eigen verantwoordelijkheid blijft houden.

Volgens de Nadere voorschriften controle en overige Standaarden (ook wel NV COS genoemd) toetst de accountant jaarlijks de kwaliteit van de opzet, de invoering (het bestaan), en de werking van de belangrijkste interne controlemaatregelen voor alle significante financiële bedrijfsprocessen. De bedrijfsprocessen zijn in paragraaf 2.4 van dit plan nader uitgewerkt.

De mate waarin de accountant gebruikmaakt van de werkzaamheden van de IC in het kader van de verbijzonderde interne controle is afhankelijk van:

- de mate waarin de organisatorische positie en relevante beleidslijnen en procedures van de interne auditfunctie de objectiviteit van de interne auditors ondersteunen;
- het competentieniveau van de interne auditfunctie; en
- of de interne auditfunctie een systematische en gedisciplineerde benadering hanteert, inclusief kwaliteitsbeheersing (w.o. reviewfunctie).

Het is aan de accountant om een keus te maken in het gebruik van de interne audit functie (IAF). Normaal gesproken zijn 3 varianten mogelijk in het gebruikmaken van de werkzaamheden van de IAF door de accountant:

1. Steunen op de IAF conform Standaard 610 (NV COS);
2. Deels gebruik maken van de werkzaamheden van de interne controle en IAF, door de IC als verlengstuk te gebruiken (voorbereiden, organiseren, verzamelen);
3. Niet steunen op de werkzaamheden van de IC.

De controle van de accountant vindt grotendeels plaats op basis van variant 3. Gezien de huidige normen die accountants hanteren bij het steunen op de interne controle functie is variant 2 de ambitie.

1.5 Rol en verantwoordelijkheden interne controle binnen de organisatie

Rol en verantwoordelijkheden van de raad in het kader van interne controle
De gemeenteraad is als hoogste orgaan binnen de gemeente kaderstellend en controlerend. De opdrachtverstrekking aan de accountant vindt plaats door de raad. De raad stelt in het controleprotocol het normenkader en de goedkeurings- en rapportagetoleranties vast.
De accountant controleert de jaarrekening en verstrekt een verklaring waarin hij een oordeel geeft over het getrouwe beeld en de rechtmatigheid. De accountant is verantwoordelijk voor een degelijke en begrijpelijke onderbouwing van zijn oordeel in het verslag van bevindingen. De accountant rapporteert zijn constateringen aan raad.

De raad heeft bij het vaststellen van de jaarrekening de mogelijkheid om met betrekking tot bepaalde onrechtmatigheden een indemniteitsprocedure te starten. Indien onrechtmatigheden voortkomen uit eigen regelgeving heeft de raad de bevoegdheid om bij voldoende uitleg deze onrechtmatige handelingen achteraf te sanctioneren. Indien de regel goed is maar de naleving onvoldoende dan is de raad verantwoordelijk om het college op te dragen maatregelen te nemen die een adequate naleving verzekeren.

Rol en verantwoordelijkheden van het college en ambtelijke organisatie in het kader van interne controle

Het college is als bestuur primair verantwoordelijk voor het “in control” zijn van de organisatie. Het college is verantwoordelijk voor de getrouwheid en de rechtmatigheid van de uitvoering van het financiële en niet-financiële beheer. Het college moet zodanige maatregelen treffen dat de getrouwheid en rechtmatigheid van de complete uitvoering gewaarborgd is. Een onderdeel hiervan is het laten opstellen van het normenkader en toetsingskader. Het college legt verantwoording af aan de raad over de uitvoering van de werkzaamheden/ werkprocessen en adequate vastlegging hiervan. Het college geeft een schriftelijke bevestiging af aan de accountant waarin het college verklaart de juiste en volledige informatie te verstrekken en de zaken benoemt die in het kader van de getrouwheid en rechtmatigheid van belang kunnen zijn.

De ambtelijke organisatie is verantwoordelijk voor de diverse processen en is het “werkapparaat” van het college. De ambtelijke organisatie is verantwoordelijk voor een goede bedrijfsvoering.

Voor een adequate uitvoering van de interne controle moet worden voldaan aan enkele randvoorwaarden:

- onafhankelijke positie van de interne controle functie;
- geen belemmeringen opgelegd door het bestuur of management;
- vaktechnische bekwaamheid van de interne controleur (uitvoering getrouwheids- en rechtmatigheidswerkzaamheden);
- (inhoudelijke) deskundigheid van de interne controleurs met betrekking tot het object van onderzoek;
- zorgvuldigheid: planning, begeleiding, beoordeling en vastlegging.

Onderstaand plaatje met de zogeheten drie lijnen van interne beheersing geeft invulling aan deze randvoorwaarden.

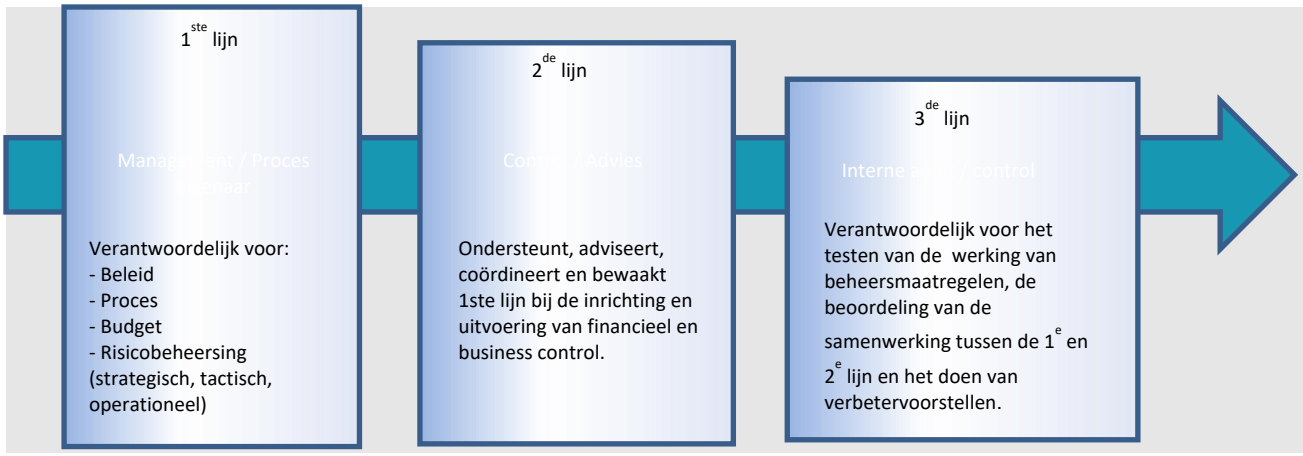

De 1e lijnfuncties vormen de basis zijn voor een goede interne beheersing. De afdelingshoofden (veelal teammanager of programmamanager) zijn eigenaar van de interne beheersing van hun processen maar ook goede en zichtbare interne beheersingsmaatregelen in hun processen. Zij worden hierbij ondersteund door de 2e en 3e lijn. In de 2e lijn hebben de business controller en gegevensmanager van de business domeinen op de afdeling Financien en Control (F&C) een belangrijke spil- en aanjaagfunctie naar het management. De verbijzonderde interne controle (VIC) functie (3e lijn) van het concern domein op de afdeling F&C heeft met name een toetsende en adviserende rol naar de 1e en 2e lijn. Deze VIC functie is primair belegd bij het team concern financiën waar de interne audit functie deel vanuit maakt en die onder de concerncontroller functioneert. De vaktechnische bekwaamheid, de deskundigheid en zorgvuldigheid geborgd, met name ook doordat meerdere RA's functioneren op het controleteam die veel ervaring hebben met zowel externe als interne controle bij gemeenten.

1.6 Processen organisatie

Een proces is een reeks samenhangende activiteiten gericht op het realiseren van een bepaald doel, bijvoorbeeld het verstrekken van WMO voorzieningen of het verstrekken van een subsidie. De basis voor een goede procesbeheersing is een goede procesinrichting. De procesinrichting moet goed afgestemd zijn op het beleid en het normenkader. De proceseigenaar is primair verantwoordelijk voor de procesinrichting en de procesbeheersing.

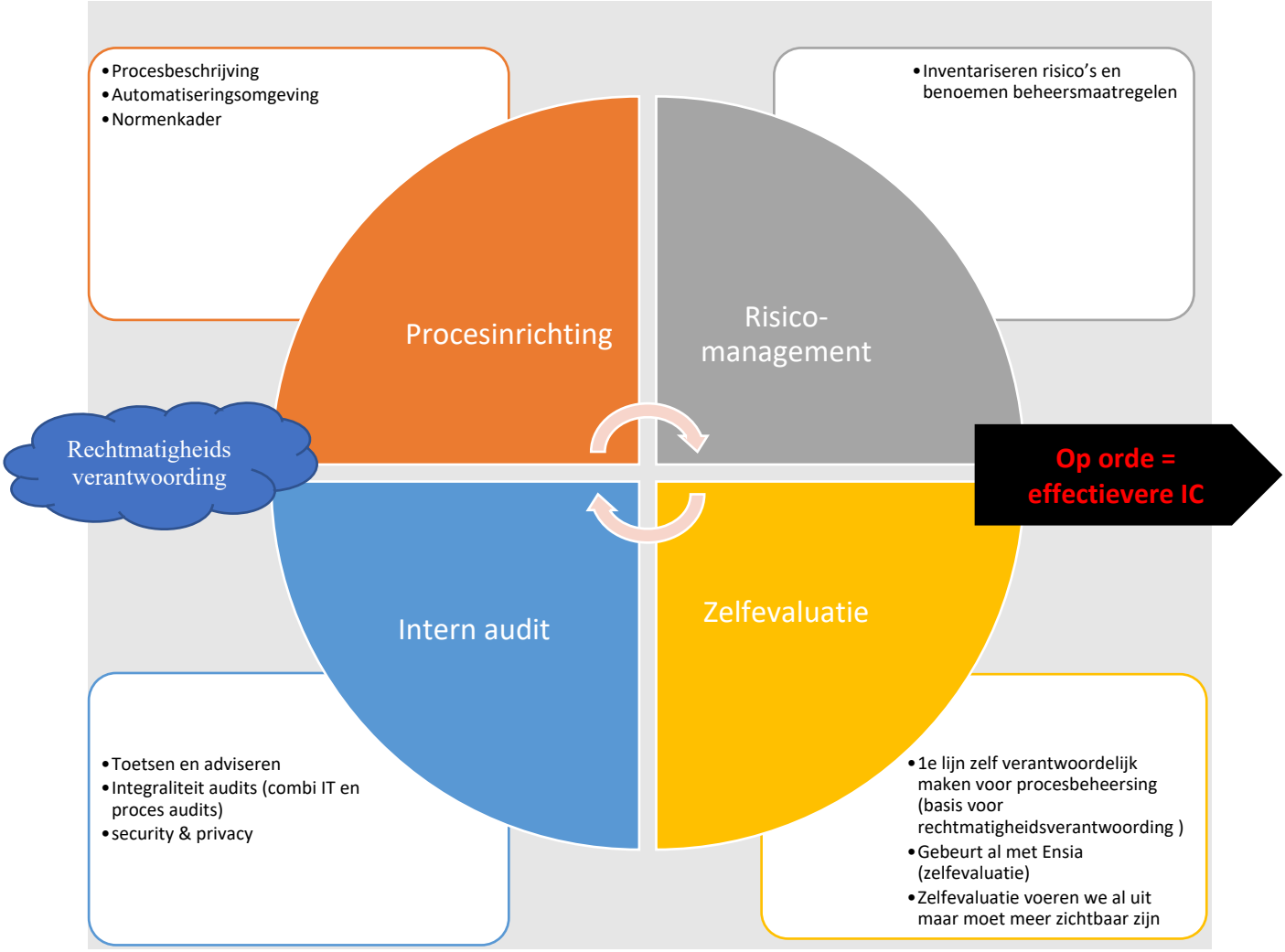

De cyclus van de procesinrichting, risicoanalyse, zelfevaluatie en interne audit wordt al grotendeels toegepast in de interne controle aanpak van gemeente Arnhem. Aandachtspunt hierin betreffen de procesbeschrijvingen en zelfevaluatie, deze zijn niet altijd actueel en/of voldoende gedocumenteerd. Met de nieuwe controletool Naris die we met ingang van 2021 zijn gaan gebruiken, gaat deze formele tekortkomingen meer worden afgedwongen.

1.7 IT-omgeving organisatie

De IT-omgeving is het fundament voor de meeste werkprocessen binnen een organisatie. Door de toegenomen digitalisering en automatisering, de informatiebeveiliging, privacy is een goede beheersing van de automatiseringsomgeving een must.

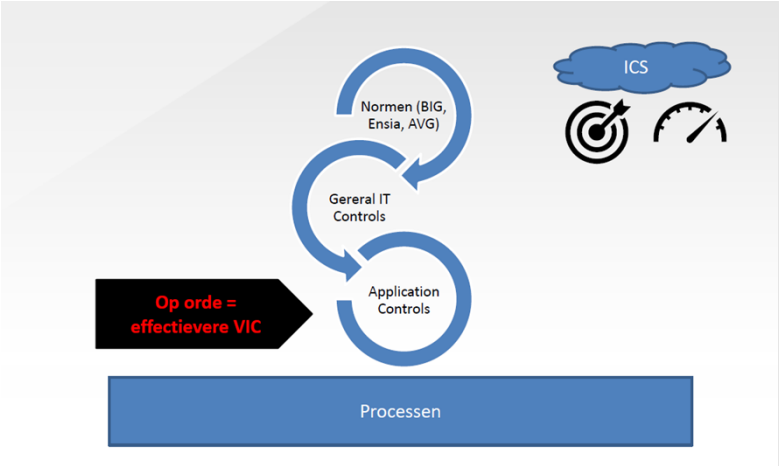

Binnen de gemeente is in het kader van het ENSIA (eenduidige normatiek single information auditprogramma) een CISO (chief information security officer) aangewezen en in het kader van de AVG (algemene verordening gegevensbescherming) een FG (functionaris gegevensbescherming) aangewezen die verantwoordelijk zijn voor de informatiebeveiliging en de gegevensbescherming. De basis voor de informatiebeveiliging ligt in de BIO (baseline informatiebeveiliging overheid). Een belangrijk onderdeel van de BIO is de logische toegangsbeveiliging van de automatiseringsomgeving en de applicaties.

In het kader van de jaarrekeningcontrole voert de accountant een IT-audit uit. Deze IT-audit is met name gericht op de applicaties en processen die zijn gerelateerd aan de jaarrekening. Door de toenemende digitalisering van veel processen zijn goed werkende IT controls een voorwaarde voor het in control zijn. Accountants steunen niet meer op processen op het moment dat hiaten aanwezig zijn in de zogeheten IT controls. Dat betreft enerzijds de 'general IT controls' (logische toegangsbeveiliging, wijzigingsbeheer en de continuiteit van de gegevensverwerking) en anderzijds de 'application controls' (denk bijvoorbeeld aan de digitale autorisatie van een inkoopfactuur). Reparatie achteraf door extra steekproeven en deelwaarnemingen doordat de geautomatiseerde procesbeheersing niet op orde is, moet dan zoveel mogelijk worden voorkomen. De energie wordt in de 'voorkant' van een proces gestoken om zo de procesbeheersing goed op orde te krijgen. Hierbij hebben wij nauw contact met De Connectie, die in 2020 zijn gestart met het verkrijgen van de zogenaamde ISAE 3402 certificering. ISAE 3402 is een internationale standaard die door de nationale beroepsorganisaties wordt gehanteerd. Deze standaard geeft aan in hoeverre De Connectie voldoet aan bepaalde eisen in de opzet, het bestaan en de werking van de interne controles in financiële werkprocessen. Dit leidt tot een efficiënt en effectief controleproces bij zowel De Connectie, als bij ons als klantorganisatie.

1.8 Methode van uitvoering en vastlegging procescontroles

Jaarlijks wordt gestart met de actualisering van de significante posten en processen en de risicoanalyse. Vervolgens gaan we per proces de opzet, het bestaan en (waar nodig) de werking toetsen. Met de interne controle kijken we naar de *opzet* (*hoe staat het op papier*), *het bestaan* (*wat is er werkelijk*) en de *werking* (*toetsing*) van de beheersingmaatregelen op procesniveau. De uitvoering van een interne controle op een bedrijfsproces zal plaatsvinden in vier verschillende fases, namelijk:

Fase 1: Het in kaart brengen van het bedrijfsproces (opzet)

In deze fase wordt het bedrijfsproces in kaart gebracht door een (beknopte) procesbeschrijving en risicoanalyse op te stellen of te actualiseren. De procesbeschrijvingen worden gebruikt voor het beschrijven van de verrichten activiteiten c.q. handelingen, de daarbij betrokken (verantwoordelijke) functionarissen en de in- en uitgaande informatiestromen van het bedrijfsproces. We streven erna om de processen niet te gedetailleerd te beschrijven. Wel zal de essentie van de processen worden vastgelegd.

Fase 2. Risicoanalyse en controle opzet

Risico-inschatting is het (continue) proces waarin de organisatie zich bezig houdt met het identificeren en analyseren van risico's (zowel interne als externe risico's).

In deze fase worden aan de belangrijkste functionarissen van het proces gevraagd worden aan te geven wat de belangrijkste risico's binnen proces zijn en hun visie op de deze risico's. Aan de hand hiervan zal de in de risicoanalyse onderkende risico's beschreven worden en deze gekoppeld worden aan de interne beheersingsmaatregelen die deze risico's moeten ondervangen.

Fase 3: Lijncontrole en testwerkzaamheden (bestaan en de werking of vaststellen dat externe partij dit heeft uitgevoerd (bijvoorbeeld De Connectie))

Door middel van een lijncontrole wordt het gehele proces doorgelopen aan de hand van de lijncontrole en eventueel aanvullende testwerkzaamheden. Het doel van de lijncontrole is vast te stellen of de procesbeschrijvingen juist zijn en dat de in de eerste fase geïdentificeerde controle maatregelen daadwerkelijk bestaan. Eventueel worden aanvullend op de lijncontrole testwerkzaamheden uitgevoerd op de belangrijkste interne beheersingsmaatregelen. Voor de uitvoering en vastlegging van de lijncontrole en testwerkzaamheden zal o.a. gebruik worden werklijsten.

Door het uitvoeren van testwerkzaamheden kan een oordeel worden gegeven over de werking van deze interne beheersingsmaatregelen. Binnen procesgericht controleren onderkennen we de volgende strategieën:

- Systeemgerichte controle: **testen van beheersmaatregelen**, op basis van analyse van het proces (opzet en bestaan) wordt bepaald in hoeverre er beheersmaatregelen bestaan binnen het proces waarop gesteund kan worden. Indien er effectieve beheersmaatregelen bestaan binnen het proces, kan gekozen worden voor controle van de werking van beheersmaatregelen
- Gegevensgerichte werkzaamheden worden uitgevoerd om afwijkingen van materieel belang op beweringniveau (richting) te ontdekken en omvatten detailcontroles van transactiestromen, posten in het financiële overzicht en onderdelen van de toelichting bij het financiële overzicht, alsmede gegevensgerichte cijferanalyse. Gegevensgerichte werkzaamheden worden uitgevoerd om in te kunnen spelen op het ingeschatte risico van een afwijking van materieel belang. Deze methode wordt gevolgd indien blijkt dat niet gesteund kan worden op beheersingsmaatregelen.

De doelstelling van het uitvoeren van systeemgerichte werkzaamheden is beoordelen of een interne beheersingsmaatregel effectief heeft gewerkt. Het doel van een gegevensgerichte detailcontrole is om afwijkingen van materieel belang op beweringniveau te ontdekken.

Omvang deelwaarneming

Voor een systeemgerichte controle is de mate (aantal) waarin een interne beheersingsmaatregel wordt uitgevoerd bepalend voor het aantal testen dat uitgevoerd zal worden. Voor een transactiegerichte test is de mate van optreden van de procesgang bepalend voor het aantal deelwaarnemingen. Hierbij speelt de omvang (in euro's) binnen een proces een rol, eveneens als de mate waarin beheersmaatregelen aanwezig zijn en of sprake is van een normaal of significant risico.

Een globale richtlijn hiervoor wordt in tabel 1. weer gegeven.

*Tabel 1: Richtlijn voor hoeveelheid testwerkzaamheden

Soort proces (mate van optreden)	Aantal waarnemingen Testen beheersmaatregel
Dagelijkse proces.	25
Wekelijks proces	8
Maandelijks proces	2
Kwartaal	1
Jaarlijks proces	1

Indien bij het toetsten fouten worden ontdekt, dient de omvang van de deelwaarneming te worden verhoogd afhankelijk van de aard van de geconstateerde afwijking. Indien bij de aanvullende deelwaarnemingen weer

fouten worden geconstateerd dan wordt er uitgegaan van een niet/onvoldoende functionerende interne controle (*zie verder fase 4 voor evaluatie).*

Bij detailcontroles (gegevensgerichte controle) wordt waar mogelijk gebruikt gemaakt van key-items, waarbij de grootste transacties als key item geselecteerd zal worden (om zo veel mogelijk zekerheid te verkrijgen over de verantwoorde bedragen). De toereikendheid van de aantallen voor de gegevensgerichte controle moeten in overleg met de accountant bepaald worden.

De belangrijkste methoden voor het trekken van steekproeven zijn aselecte trekking, systematische trekking en willekeurige trekking. De steekproeven zullen overwegend a-select getrokken worden, waarbij tendentie in de selectie vermeden dient te worden. Hierbij dient rekening gehouden te worden met voldoende spreiding van de waarnemingen over het jaar heen.

Fase 4: Evaluatie en vastlegging

In de laatste fase van de uitgevoerde interne controle vindt de evaluatie van de interne beheersingsmaatregelen binnen het proces plaats en wordt een rapportage gevuld. In dit document worden onder meer eventueel gebleken tekortkomingen als bevindingen opgenomen.

Geconstateerde financiële fouten kunnen in drie categorieën worden ingedeeld:

- Structurele fouten; dit zijn fouten waarvan de oorzaak bekend is, zodat de financiële gevolgen zijn door te rekenen en te herstellen. Als die analyse van de gevolgen van de gevonden foutoorzaak voldoende fouten boven tafel haalt, is extrapolatie niet meer nodig.
- Incidentele fouten; van deze fouten is de oorzaak niet bekend, zodat de accountant er rekening mee moet houden dat zij zich in de gehele massa kunnen voordoen. Aanvullende werkzaamheden zijn daarom nodig.
- Unieke fouten; deze fouten zijn van dien aard dat ze verder niet in de massa voorkomen. In feite zijn het fouten die zich eenmalig voordoen. Aangetoond moet worden dat de oorzaak van de fout zodanig van aard is dat deze ook daadwerkelijk verder niet meer voorkomt. Extrapolatie is niet nodig.

Er wordt altijd uitgezocht hoe de fout is ontstaan. Dit kan bijvoorbeeld door het uitvoeren van een aanvullende steekproef of het inkaderen van de massa waarin de fout kan plaatsvinden.

Als de fout is ontstaan in het boekjaar waarover verantwoording wordt afgelegd dan kan deze vaak worden hersteld. Als de fout wordt geconstateerd in een volgend boekjaar, dan moet na het herstellen van de fout alsnog worden meegenomen in de foutenevaluatie.

Geconstateerde onrechtmatigheden kunnen vaak worden hersteld door de gemeenteraad of het college. De volgende methodes zijn beschikbaar:

- De gemeenteraad is bevoegd om een voorwaarde buitenwerking te stellen. Deze voorwaarde heeft dan geen interne en externe werking en leidt dan niet tot een rechtmatigheidsfout.
- De gemeenteraad is bevoegd om een werkwijze goed te keuren. Bijvoorbeeld als subsidieaanvragen niet tijdig zijn ingediend maar toch zijn behandeld kan de gemeenteraad besluiten dat dit rechtmatig is. Deze procedure heet de indemniteitsprocedure.
- Op basis van een hardheidsclausule kan het college bevoegd zijn om per geval een onrechtmatigheid goed te keuren. Het college kan dit enkel voor specifieke gevallen en mag niet een gehele massa goedkeuren, dit recht is voorbehouden aan de raad.

In digitale dossiers zijn de onderliggen stukken beschikbaar waardoor de accountant de uitvoering van onze werkzaamheden kan toetsen (bijvoorbeeld: beschikkingen, facturen, printscreens, etc).

Bijlage 2 - Model rechtmatigheidsverantwoording

Hieronder staat het model dat wordt opgenomen in de jaarrekening. Dit model met ook de extra toelichting is hier te vinden.

Model van de rechtmatigheidsverantwoording

Verantwoordelijkheid college van burgemeester en wethouders[1]

In deze rechtmatigheidsverantwoording geeft het College van burgemeester en wethouders aan in hoeverre de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties, rechtmatig tot stand zijn gekomen. Dit houdt in dat deze in overeenstemming zijn met door de gemeenteraad vastgestelde kaders zoals de begroting en gemeentelijke verordeningen en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving. Deze verantwoording betreft de rechtmatige uitvoering van de taken en omvat het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium bij de desbetreffende financiële beheershandelingen en transacties. Bij de waarderingsgrondslagen in de jaarrekening is het door de raad op XX XXX 202X vastgestelde normenkader van de relevante wet- en regelgeving verder toegelicht.

Deze verantwoording hanteert een grensbedrag omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Deze grens is door de gemeenteraad bepaald en bedraagt x% (maximaal 3) van de totale lasten inclusief mutaties in de reserves en is daarmee vastgesteld op € x.

Conclusie

Het college is van mening dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties (niet) rechtmatig tot stand zijn gekomen binnen de daarvoor gestelde grens.
De geconstateerde afwijkingen betreffen[2]:

-

In de paragraaf Bedrijfsvoering heeft het college beschreven welke actie zij onderneemt om de afwijkingen in de toekomst te voorkomen.

1 In deze tekst wordt gesproken over college van burgemeester en wethouders, maar deze geldt ook voor gedeputeerde staten van de provincie en het (dagelijks) bestuur van gemeenschappelijke regelingen. Daar waar gemeente staat, dient ook provincie of gemeenschappelijke regeling gelezen te worden
2 De afwijkingen (fouten en/of onduidelijkheden als gedefinieerd in de Kadernota Rechtmatigheid) worden alleen vermeld indien de door de gemeenteraad gestelde verantwoordingsgrens voor rechtmatigheid is overschreden.

Bijlage 3 - Normenkader 2022

Het normenkader (voor de rechtmatigheidscontrole) betreft de inventarisatie van relevante regelgeving, waaruit financiële beheerhandelingen kunnen voortvloeien die bij niet-naleving kunnen leiden tot een onrechtmatigheid. Jaarlijks wordt het normenkader geactualiseerd. Het betreft een dynamisch document aangezien er gedurende het jaar wijzigingen kunnen optreden in de geldende regelgeving. Onderstaand is het geactualiseerde normenkader opgenomen dat door de raad samen met dit controleplan kan worden vastgesteld voor de rechtmatigheidscontrole:

Proces	Programma	Externe wet- en regelgeving
Gemeentefonds (Financiën)	S00-S12	Circulaires gemeentefonds
Treasury (Financiën)	S00-S12	Wet financiering decentrale overheden (Fido) Besluit leningvoorwaarden decentrale overheden (Bldo) Uitvoeringsregeling financiering decentrale overheden (Ufdo) Regeling schatkistbankieren decentrale overheden Regeling uitzettingen en derivaten decentrale overheden (Ruddo)
Investeringen (Financiën)	S00-S12	Burgerlijk Wetboek Gemeentewet (artikel 212) Algemene wet bestuursrecht Besluit begroting en Verantwoording
Jaarrekening (Financiën)	S00-S12	Besluit Begroting en Verantwoording Wet Normering Topinkomens Kadernota rechtmatigheid BADO (Besluit Accountantscontrole Decentrale Overheden) Wet markt en overheid Regeling beleidsindicatoren gemeenten Regeling vaststelling wijze waarop kengetallen worden vastgesteld en opgenomen in begroting en jaarverslag provincies en gemeenten Regeling vaststelling taakvelden en verstrekking informatie voor derden
Relatiebeheer	S00-S12	Geen specifieke wet- en regelgeving
Verplichtingen administratie (Financiën)	S00-S12	
Begroting (MJPB) en budgetbeheer	S00-S12	Besluit Begroting en Verantwoording
Aanbestedingen (Financiën)	S00-S12	Aanbestedingsreglement Werken Europese aanbestedingsregels en -richtlijnen Aanbestedingswet en -besluit
Fiscaal, pensioen, personeel	S00-S12	Fiscale Wet- en regelgeving Wet op het BTW compensatiefonds Wet inkomstenbelasting 2001 Wet op de loonbelasting 1964 Wet modernisering Vpb-plicht overheidsondernemingen Pensioenwetgeving (gericht op een juiste, volledige en tijdige inhouding en afdracht van pensioenpremies Pensioenreglement ABP Wet Normering Topinkomens Wet financiering sociale verzekeringen CAR/UWO Algemene Verordening Gegevensbescherming Wet minimumloon Wetboek burgerlijke rechtsvordering

Proces	Programma	Externe wet- en regelgeving
Verhuur accommodaties (o.a. sport, cultuur etc)	S00-S12	Gemeentewet (art. 160 lid 1 sub e en art. 171) Burgerlijk Wetboek deel 7, titel 4 (Huur) Algemene wet bestuursrecht
Subsidies	S00-S12	Algemene wet bestuursrecht (Awb) Wet Dwangsom en Beroep bij niet tijdig beslissen (2009)
Verhuur vastgoed	S00-S12	Burgerlijk Wetboek (deel 6 en 7) Gemeentewet (artikel 160 lid 1sub e en artikel 170) Leegstandswet Uitvoeringswet huurprijzen woonruimte Besluit huurprijzen woonruimte
Opbrengsten parkeergelden	S00-S12	
WMO / Jeugd (Zorg)	S00-S12	Wet Maatschappelijke Ondersteuning 2015 Burgerlijk Wetboek Boek 1 Algemene wet bestuursrecht (Awb) Wet langdurige zorg Zorgverzekeringswet Uitvoeringsbesluit Wmo 2015 Wet op de Jeugdzorg, jeugdhulp bij gemeenten Jeugdwet Met bijbehorende regelingen en besluiten
Participatiewet	S00-S12	Participatiewet (Pw) IOAW IOAZ BUIG SUWI Algemene wet bestuursrecht (Awb) AOW Wet taaleis participatiewet Wijzigingswet participatiewet TOZO TONK Met bijbehorende regelingen en besluiten
Belastingen - Riool	S00-S12	Gemeentewet (artikel 229) Wet Dwangsom en Beroep bij niet tijdig beslissen (2009)
Belastingen - afval	S00-S12	Gemeentewet (artikel 229) Wet Dwangsom en Beroep bij niet tijdig beslissen (2009)
Bouwleges, lokale heffingen (ODRA)	S00-S12	Gemeentewet (art. 229) Algemene termijnenwet
Aankoop gronden, Grex	S00-S12	Burgerlijk Wetboek Wet Voorkeursrecht Gemeenten Onteigeningswet Wet Ruimtelijke Ordening Gemeentewet Wet Inrichting Landelijk Gebied BTW Compensatiefonds Besluit Begroting en Verantwoording
Belastingen	S00-S12	Gemeentewet Wet WOZ Algemene wet bestuursrecht Algemene wet inzake rijksbelastingen Invorderingswet 1990 Algemene termijnenwet Kostenwet Wet Dwangsom en Beroep bij niet tijdig beslissen (2009) Besluit Begroting en Verantwoording;

Proces	Programma	Externe wet- en regelgeving
		Faillissementswet.
Waardebepaling woningen (WOZ proces)	S00-S12	Wet WOZ Hoofdstuk III artikel 16 t/m Art 29;
Belastingen – OZB (Financiën)	S00-S12	Gemeentewet (artikel 220). Gemeentelijke bevoegdheid tot het heffen van OZB
SiSa		Regeling informatieverstrekking SiSa Financiële verhoudingswet

GEMEENTE Arnhem

Besluit van	7 december 2022
Zaaknummer	711279

DE RAAD VAN DE GEMEENTE ARNHEM;

Gelet op artikel 25, derde lid, van de Gemeentewet;

besluit:

de oplegging van de verplichting tot geheimhouding van de volgende documenten te bekrachtigen:

De volgende bijlagen bij de raadsbrief “Gebiedsontwikkeling Kloosterstraat/ Paasbergflat”:

- Bijlage 4: Financiële verkenning
- Bijlage 5: Bibob

De griffier,

De voorzitter,

RAADSVOORSTEL

Aan de gemeenteraad

Zaaknummer 711279

Onderwerp: Bekrachtiging geheimhouding stukken behorende bij de raadsbrief “Gebiedsontwikkeling Kloosterstraat / Paasbergflat”

Inleiding

Door het college van burgemeester en wethouders zijn de volgende bijlagen bij de raadsbrief “Gebiedsontwikkeling Kloosterstraat/ Paasbergflat” aangeboden aan de gemeenteraad:

- Bijlage 4: Financiële verkenning
- Bijlage 5: Bibob

Het college heeft de geheimhouding opgelegd op basis van artikel 25, lid 2, van de Gemeentewet. Deze bijlagen worden geheim gehouden om mogelijke juridische en financiële benadeling bij openbaarmaking te voorkomen. Dit gebeurt op basis van artikel 5.1 aanhef en lid 2 onder b van de Wet open overheid.

Voorstel

De verplichting tot geheimhouding vervalt indien uw raad deze niet in zijn vergadering van 7 december 2022 bekrachtigt.

Aan u wordt voorgesteld tot bekrachtiging van de oplegging tot geheimhouding van deze documenten over te gaan.

Bijlagen

Geen

GEMEENTE Arnhem

RAADSVOORSTEL

Besluit van	7 december 2022
Zaaknummer	711279

DE RAAD VAN DE GEMEENTE ARNHEM;

Gelet op artikel 25, derde lid, van de Gemeentewet;

besluit:

de oplegging van de verplichting tot geheimhouding van de volgende documenten te bekrachtigen:

De volgende bijlagen bij de raadsbrief “Gebiedsontwikkeling Kloosterstraat/ Paasbergflat”:

- Bijlage 4: Financiële verkenning
- Bijlage 5: Bibob

De griffier, De voorzitter,

Gemeente Arnhem

GEMEENTE Arnhem

Besluit van	7 december 2022
Zaaknummer	711282

DE RAAD VAN DE GEMEENTE ARNHEM;

Gelet op artikel 25, derde lid, van de Gemeentewet;

besluit:

de oplegging van de verplichting tot geheimhouding van de volgende documenten te bekrachtigen:

de volgende bijlagen bij het raadsvoorstel “Instellen Gebiedsexploitatie Ontwikkelperspectief Kronenburg”:

- Bijlage 1: Gebiedsexploitatie Kronenburg
- Bijlage 4: Aansluiting bij raadsbesluit Ontwikkelperspectief Kronenburg

De griffier,

De voorzitter,

RAADSVOORSTEL

Aan de gemeenteraad

Zaaknummer 711282

Onderwerp: Bekrachtiging geheimhouding stukken behorende bij het raadsvoorstel “Instellen Gebiedsexploitatie Ontwikkelperspectief Kronenburg”

Inleiding

Door het college van burgemeester en wethouders zijn de volgende bijlagen bij het raadsvoorstel “Instellen Gebiedsexploitatie Ontwikkelperspectief Kronenburg” aangeboden aan de gemeenteraad:

- Bijlage 1 - Gebiedsexploitatie Kronenburg
- Bijlage 4 - Aansluiting bij raadsbesluit Ontwikkelperspectief Kronenburg

Het college heeft de geheimhouding opgelegd op basis van artikel 25, lid 2, van de Gemeentewet. Deze bijlagen worden geheim gehouden om het economisch of financieel belang van de gemeente te beschermen. Dit gebeurt op basis van artikel 5.1 lid 2 onder b van de Wet open overheid. De geheimhouding geldt voor onbepaalde tijd, omdat hiermee strategische informatie over kostenverhaal openbaar wordt, wat precedentwerking naar andere ontwikkelaars kan hebben.

Voorstel

De verplichting tot geheimhouding vervalt indien uw raad deze niet in zijn vergadering van 7 december 2022 bekrachtigt.

Aan u wordt voorgesteld tot bekrachtiging van de oplegging tot geheimhouding van deze documenten over te gaan.

Bijlagen

Geen

Arnhem GEMEENTE

RAADSVOORSTEL

Besluit van	7 december 2022
Zaaknummer	711282

DE RAAD VAN DE GEMEENTE ARNHEM;

Gelet op artikel 25, derde lid, van de Gemeentewet;

besluit:

de oplegging van de verplichting tot geheimhouding van de volgende documenten te bekrachtigen:

de volgende bijlagen bij het raadsvoorstel “Instellen Gebiedsexploitatie Ontwikkelperspectief Kronenburg”:

- Bijlage 1: Gebiedsexploitatie Kronenburg
- Bijlage 4: Aansluiting bij raadsbesluit Ontwikkelperspectief Kronenburg

De griffier, De voorzitter,

Gemeente Arnhem

GEMEENTE Arnhem

Besluit van	7 december 2022
Zaaknummer	711277

DE RAAD VAN DE GEMEENTE ARNHEM;

Gelet op artikel 25, derde lid, van de Gemeentewet;

besluit:

de oplegging van de verplichting tot geheimhouding van het volgende document te bekrachtigen:

Brief, met de datum 29 november 2022 en zaaknummer 709263

De griffier,

De voorzitter,

RAADSVOORSTEL

Aan de gemeenteraad

Zaaknummer 711277

Onderwerp: Bekrachtiging geheimhouding brief d.d. 29 november 2022 met zaaknummer 709263

Inleiding

Door het college van burgemeester en wethouders is een brief aangeboden aan de gemeenteraad, met de datum 29 november 2022 en zaaknummer 709263

Het college heeft de geheimhouding opgelegd op basis van artikel 25, lid 2, van de Gemeentewet. Deze brief wordt geheim gehouden om de financiële belangen van de gemeente te beschermen. Dit gebeurt op basis van artikel 5.1, tweede lid, onder b van de Wet open overheid. De geheimhouding geldt voor onbepaalde tijd.

Voorstel

De verplichting tot geheimhouding vervalt indien uw raad deze niet in zijn vergadering van 7 december 2022 bekrachtigt.

Aan u wordt voorgesteld tot bekrachtiging van de oplegging tot geheimhouding van deze brief over te gaan.

Bijlagen

Geen

Arnhem GEMEENTE

RAADSVOORSTEL

Besluit van	7 december 2022
Zaaknummer	711277

DE RAAD VAN DE GEMEENTE ARNHEM;

Gelet op artikel 25, derde lid, van de Gemeentewet;

besluit:

de oplegging van de verplichting tot geheimhouding van het volgende document te bekrachtigen:

Brief, met de datum 29 november 2022 en zaaknummer 709263

De griffier, De voorzitter,

Arnhem GEMEENTE

GEMEENTE Arnhem

Besluit van	666326
Zaaknummer	7 december 2022

DE RAAD VAN DE GEMEENTE ARNHEM;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 15 november 2022, nummer: 666326 en het bijgevoegde zienswijzenrapport;

gelet op artikel 3.8 en 6.12, lid 2 van de Wet ruimtelijke ordening;

besluit:

1. Het bestemmingsplan 'Fluvium Zuid A', zoals vervat in verbeelding NL.IMRO.0202.992-0301.gml met bijbehorende regels en toelichting, **gewijzigd** vast te stellen door de wijzigingen opgenomen in bijlage 1 door te voeren.
2. Geen exploitatieplan vast te stellen als bedoeld in artikel 6.12 van de Wet ruimtelijke ordening.

De griffier,

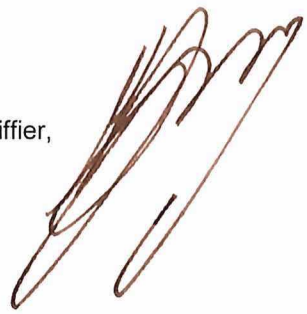

De voorzitter,

BEHANDELRESULTAAT

Vaststellen bestemmingsplan ‘Fluvium Zuid-A’
30-11-2022

Raadsvoorstel ‘Vaststellen bestemmingsplan ‘Fluvium Zuid-A’

Zaaknummer:	
Portefeuillehouder:	C. Bouwkamp

Resultaat van bespreking:

Aanwezig
De raadsleden/fractievolgers Eliëns (PvdD), Manders (Arnhem Centraal), Van Engelenburg (VVD), Neutkens (Volt), Verheij (PVV), Usta (DENK), Prinsen (GroenLinks), Zwijnepoel (D66), Malda (ChristenUnie) en Hobbelen (AOP). De fracties van FvD, CDA, PvdA en de SP waren niet aanwezig.

Bespreking
De informatieve fase is gestart met vijf insprekers:

1. De heer Budak (Islamitische Unie Ayasofya)
2. De heer Van der Doe (Stichting Arnhemse Bedrijventerreinen)
3. De heer Leeflang
4. De heer Kon (Raad van Kerken Arnhem)
5. De heer Barends (Platform voor Levensbeschouwing)

Na de inspraak is gelegenheid geboden aan de fracties voor het stellen van vragen.

Na de inspraak is besloten door te gaan naar de eerste meningsvormende behandeling (M1). De aanwezige fracties hebben daarin vragen aan de wethouder gesteld. De wethouder heeft in haar termijn die vragen beantwoord.

Conclusie
De voorzitter heeft aan het einde van de beraadslaging geconcludeerd dat er geen verdere vragen zijn en dat het raadsvoorstel kan worden doorgeleid naar de besluitvormende fase (B). De fractie PVV overweegt een motie in te dienen.

De raadsadviseur,

R. Oosthout

De voorzitter,

G. Van der Laak

Motie

VERWORPEN

Geen medewerking bij ongewenste buitenlandse financiering (22M188)

De raad gehoord de beraadslagingen, ter bespreking van het raadsvoorstel "Wijziging bestemming bouwkavel A in Fluvium Zuid",

gezien,

het gemeentebestuur voornemens is grond te verkopen aan een religieuze organisatie voor de bouw van een moskee en daartoe het bestemmingsplan wil laten wijzigen door de gemeenteraad van Arnhem;

de Aya Sofya moskee tot koepelorganisatie Milli Görüş behoort; [1][2][3][4]

het onderzoeksrapport van de parlementaire ondervragingscommissie Ongewenste beïnvloeding uit onvrije landen (POCOB) "(On)zichtbare invloed";[5][6]

het risico van ongewenste beïnvloeding die mee kan komen met buitenlandse financiering;

het belang van transparantie om deze ongewenste financiering uit te kunnen sluiten;

overwegende,

de gemeente niet verplicht kan worden tot privaatrechtelijke transacties met religieuze organisatie als deze organisaties of de wijze waarop deze gefinancierd worden als ongewenst moeten worden beschouwd;

het belang ongewenste buitenlandse financiering uit te kunnen sluiten;

draagt het college op,

zolang ongewenste buitenlandse financiering niet is uitgesloten geen medewerking te verlenen aan de bouw van de moskee aan de Westervoortsedijk of welk gebedshuis dan ook,

en gaat over tot de orde van de dag.

Elfrink, Dobbe (SP)

1 https://igmg.nl/vestigingen/
2 https://zoek.officielebekendmakingen.nl/blg-812785.pdf

3 https://www.ewmagazine.nl/opinie/opinie/2022/07/links-nederland-blijft-achter-het-turkse-fascisme-staan-893337/
4 https://www.volkskrant.nl/nieuws-achtergrond/moskee-organisatie-milli-gorus-stuurde-turks-nederlandsejongeren-naar-radicale-imam-in-turkije~b74330b6/
5 https://www.tweedekamer.nl/downloads/document?id=2020D25817
6 https://www.rtlnieuws.nl/nieuws/politiek/artikel/5161758/onderzoekscommissie-tweede-kamer-moslimsmoskeen

VERWORPEN

Zaaknummer:

Motie "Geen medewerking bij ongewenste buitenlandse financiering" (22M188)

GROENLINKS ARNHEM

- Coenders
- Simonis
- Prinsen
- De Boef
- Dayioğlu
- Quint
- Noomen

Fractie Arnhemse Ouderen Partij

- Wiggers

Volt

- Scholten
- Neutkens

D66 arnhem

- Loor
- Kemperman
- Brandts
- Heemskerk
- Zwijnepoel

PvdA

- Visser
- Aït Chrif
- Van Munster

DENK

- Usta
- Bal

VVD Arnhem

- Pape
- Maref
- Eppich
- Kumas
- Van Engelenburg

Arnhem Centraal

- Van der Laak
- Manders
- Groot
- Kraaijenbrink

Christen Unie Arnhem

- Nede

Partij voor de Dieren Arnhem

- De Groot
- Eliëns
- Hogenhout

SP

- Elfrink
- Dobbe

CDA ARNHEM

- Koorn
- Van den Broek

Partij voor de Vrijheid | Arnhem

- Verheij

- Luurssen

Voor: 12 Tegen: 25 Totaal: 37

Gemeente Arnhem

RAADSVOORSTEL

Aan de gemeenteraad

Zaaknummer 666326

Onderwerp: Vaststellen bestemmingsplan 'Fluvium Zuid-A'

Kernboodschap

De Islamitische Unie (hierna Unie) is al vele jaren op zoek naar een geschikte locatie voor een islamitisch gemeenschapscentrum. Uiteindelijk is de locatie op Fluvium Zuid gevonden en het bestuur van de Unie wil zich daar graag vestigen. De beoogde ontwikkeling is niet passend binnen het huidige bestemmingsplan ‘Fluvium Midden – Westervoortsedijk West’. Daarom is voor deze ontwikkeling een nieuw bestemmingsplan opgesteld. Het ontwerpbestemmingsplan ‘Fluvium Zuid A’ heeft ter inzage gelegen. Er zijn zienswijzen ingediend die hebben geleid tot aanpassingen van het bestemmingsplan. Het voorstel is om dit bestemmingsplan gewijzigd vast te stellen.

Voorstel

1. Het bestemmingsplan ‘Fluvium Zuid A’, zoals vervat in verbeelding NL.IMRO.0202.992-0301.gml met bijbehorende regels en toelichting, **gewijzigd** vast te stellen.
2. Geen exploitatieplan vast te stellen als bedoeld in artikel 6.12 van de Wet ruimtelijke ordening.

Inleiding

Fluvium Zuid vormt de overgang tussen het bestaande industrieterrein Het Broek en het in ontwikkeling zijnde Nieuwe Kadekwartier dat voornamelijk uit woningen bestaat. Er zijn drie nog te ontwikkelen kavels in Fluvium Zuid. De gemeente Arnhem is voornemens om bouwkavel A geschikt te maken voor het vestigen van een islamitisch gemeenschapscentrum.

De Islamitische Unie (hierna Unie) is al vele jaren op zoek naar een geschikte locatie voor een islamitisch gemeenschapscentrum. Hun huidige vestiging, het islamitisch gemeenschapscentrum Ayasofya aan de Sonsbeeksingel, voldoet niet meer aan de eisen van de organisatie: te krap, onvoldoende parkeerplaatsen en geen uitstraling. De Unie heeft verschillende locaties in Arnhem onderzocht, telkens met een negatief resultaat. Uiteindelijk is de locatie op Fluvium Zuid gevonden en het bestuur van de Unie wil zich daar graag vestigen.

De beoogde ontwikkeling is niet passend binnen het huidige bestemmingsplan ‘Fluvium Midden – Westervoortsedijk West’. Daarom wordt voor deze ontwikkeling een nieuw bestemmingsplan opgesteld. Het bestemmingsplan ‘Fluvium Zuid A’ voorziet in een juridisch planologisch kader voor de hiervoor genoemde ontwikkeling.

Arnhem GEMEENTE

Beoogd effect

Het planologisch mogelijk maken van een islamitisch gemeenschapscentrum met bijbehorende ondersteunende functies.

Argumenten

1.1 *Er wordt voorzien in een maatschappelijk behoefte.*
De Unie is al vele jaren op zoek naar een geschikte locatie voor nieuwbouw van het islamitisch gemeenschapscentrum Ayasofya. De huidige locatie van Ayasofya voldoet niet meer aan de eisen die horen bij een hedendaags islamitisch gemeenschapscentrum. Het ontwerpbestemmingsplan maakt het mogelijk dat het islamitisch gemeenschapscentrum Ayasofya zich kan vestigen in Fluvium Zuid. Met het planologisch mogelijk maken van een islamitisch gemeenschapscentrum wordt voorzien in een maatschappelijke behoefte, namelijk de verhuizing naar een gebouw dat voldoet aan de hedendaagse eisen die bij een islamitisch gemeenschapscentrum horen.

1.2 *De vestiging van een islamitisch gemeenschapscentrum voldoet aan de eisen van een goede ruimtelijke ordening.*
Voor dit bestemmingsplan zijn verschillende onderzoeken uitgevoerd op de aspecten geluid, externe veiligheid, luchtkwaliteit, stikstof, water en natuur. Uit die onderzoeken blijkt dat een islamitisch gemeenschapscentrum op de voorgestelde locatie voldoet aan de geldende wet- en regelgeving.

1.3 *De maatschappelijke functie is passend als overgang van woongebied naar bedrijventerrein.*
Fluvium Zuid maakt deel uit van Rijnpark. Dit bedrijvenpark vormt een overgangsgebied tussen het Nieuwe Kadekwartier (met voornamelijk woningen) en de bedrijventerreinen Het Broek en Kleefse Waard. In dit overgangsgebied is een minder zware bedrijvencategorie (maximaal 2) toegestaan. Daarnaast zijn er beperkt ‘verkleuringen’ mogelijk. Zo zijn er in Rijnpark inmiddels enkele kavels/panden omgevormd naar leisure. Een dergelijk gemengd gebied past goed naast het in ontwikkeling zijnde woongebied Gashouderskwartier. Een maatschappelijke functie als een islamitisch gemeenschapscentrum vormt hierin een passende overgang van wonen naar bedrijven. Zeker ook omdat de kavel waarop het islamitisch gemeenschapscentrum geprojecteerd is, direct grenst aan het woongebied.

1.4 *Er zijn zienswijzen ingediend die hebben geleid tot aanpassingen van het bestemmingsplan.*
Een van de indieners van een zienswijze heeft terecht opgemerkt, dat de maximale geluidsniveaus uit het Activiteitenbesluit worden overschreden. De geluidsniveaus worden overschreden op de gevels van de in aanbouw zijnde nabij gelegen woningen, vanwege het dichtslaan van autoportieren op het parkeerterrein. Mede op dit punt is het akoestisch onderzoek industrielawaai aangepast en aangevuld. Uit het akoestisch onderzoek blijkt dat indien een geluidscherm van 1,20 meter hoogte ter plaatse van enkele parkeerplekken gerealiseerd wordt, er sprake zal zijn van een goed woon- en leefklimaat.

Naar aanleiding van deze zienswijze wordt voorgesteld de verbeelding en de regels van het bestemmingsplan te wijzigingen. De wijziging is opgenomen in bijlage 1 bij dit raadsvoorstel.

2.1 Een exploitatieplan is niet noodzakelijk.
Het gemeentelijk kostenverhaal is anderszins verzekerd. Zie paragraaf financiën. Daarom is het vaststellen van een exploitatieplan niet noodzakelijk.

Kanttekeningen en risico's

1.1 Er is niet volledig aan de zienswijzen tegemoet gekomen.
Naar aanleiding van de zienswijzen wordt voorgesteld de verbeelding en de regels van het bestemmingsplan op enkele punten te wijzigen (zie argumenten 1.4). Het gaat om de wijzigingen zoals opgenomen in bijlage 1 bij het dictum van het raadsbesluit.

Ten aanzien van de overige zienswijzen is op de punten geluid, verkeer, ladder voor duurzame verstedelijking en externe veiligheid aanvullend onderzoek gedaan. Op basis van de aanvullende onderzoeken is er geen aanleiding gevonden om de regels en verbeelding van het bestemmingsplan te wijzigen. De toelichting is wel op enkele punten aangevuld en aangepast. Hiermee wordt er niet tegemoet gekomen aan de zienswijzen. Dit kan in de vervolgprocedure leiden tot beroep tegen het vastgestelde bestemmingsplan.

1.2 Een bedrijfskavel wordt ingeleverd t.b.v. de ontwikkeling van een maatschappelijke voorziening.
Een aantal bedrijven in de omgeving en de organisaties Stichting Arnhemse Bedrijventerreinen (hierna StAB) en Ondernemers Kontakt Arnhem (hierna OKA), hebben bij de gemeente aangegeven dat zij bezwaar hebben tegen het wijzigen van de bestemming van 'Bedrijventerrein' naar 'Maatschappelijk'. Met name vanwege de beperkte beschikbaarheid van bedrijfskavels in Arnhem. Het argument van de beperkte beschikbaarheid van bedrijfskavels is te begrijpen vanuit puur het economisch belang. Er is echter ook behoefte aan maatschappelijke voorzieningen zoals een islamitisch gemeenschapscentrum. In de integrale afweging heeft, in dit geval, het maatschappelijk belang de doorslag gegeven.

Participatie

In de aanloop naar het opstellen van een bestemmingsplan voor een islamitisch gemeenschaps-centrum is door gemeente en de Unie op verschillende manieren contact gelegd met omwonenden en omliggende bedrijven. Er is een omgevingsmanager aangesteld die individuele gesprekken heeft gevoerd met diverse omwonenden en bedrijven. Er zijn nieuwbrieven huis aan huis verspreid, ook aan de toekomstige bewoners van het Gashouderskwartier, en er is een online (i.v.m. corona) bijeenkomst georganiseerd. Daarnaast zijn er gesprekken gevoerd met StAB, OKA en Stichting Westervoortsedijk.

Tijdens de terinzagelegging van het ontwerpbestemmingsplan zijn er verschillende informatiemomenten geweest. Op 21 december 2021 heeft de Unie een nieuwsbrief uitgedaan naar omwonenden en omliggende bedrijven met uitnodigingen voor een online bijeenkomst of een bezoek aan het bestaande islamitisch gemeenschapscentrum waar de toekomstplannen zouden worden toegelicht. Op 14 januari 2022 vond de online bijeenkomst plaats waarvoor zes buurtbewoners zich hadden aangemeld. Uiteindelijk waren er drie buurtbewoners aanwezig. Daarnaast was er op 16 januari 2022 de mogelijkheid om op afspraak het islamitisch gemeenschapscentrum aan de Sonsbeeksingel te bezoeken voor een gesprek en meer informatie. Op 20 januari 2022 heeft er een gesprek plaatsgevonden tussen de Unie en één van de indieners van een zienswijze.

Financiën

De Unie werkt samen met de Stichting Nederlandse Moskeeënbouw- en OndersteuningsGemeenschap (St. NMOG). St. NMOG maakt de realisatie van het islamitisch gemeenschapscentrum mogelijk door aankoop van de grond en de bouw van het islamitisch gemeenschapscentrum. De Unie wordt de gebruiker en exploitant van het toekomstige islamitisch gemeenschapscentrum. Met St. NMOG is in januari 2021 een reserveringsovereenkomst gesloten voor de koop van bouwkavel A Fluvium Zuid. Deze reserveringsovereenkomst wordt omgezet in een koopovereenkomst op het moment dat het bestemmingsplan onherroepelijk is. Het gemeentelijk kostenverhaal is hiermee anderszins verzekerd. Daarom is het vaststellen van een exploitatieplan niet noodzakelijk.

Voorafgaande aan het sluiten van de reserveringsovereenkomst voor de verkoop van kavel A is een Bibob-onderzoek uitgevoerd waarin getoetst is of er een gevaar bestond dat de vastgoedtransactie mede zou worden gebruikt om crimineel voordeel te benutten of strafbare feiten te plegen. Dit is niet gebleken. Bij de aanvraag omgevingsvergunning zal nogmaals een Bibob-onderzoek worden uitgevoerd. De Unie en de NMOG hebben voorafgaande aan de bestemmingsplanprocedure per brief laten weten dat er geen wijzigingen zijn opgetreden in de (wijze van) financiering zoals aangegeven bij de Bibob-toets voor de vastgoedtransactie.

In de reserveringsovereenkomst is ook geregeld dat plankosten voor het opstellen van het bestemmingsplan voor rekening komen van de initiatiefnemer, evenals eventuele te verhalen planschade ex. artikel 6.4a Wro.

Uitvoering

Na vaststelling van het bestemmingsplan door uw raad kunnen belanghebbenden nog zes weken beroep aantekenen tegen het bestemmingsplan bij de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State.

Communicatie

De indieners van een zienswijze worden door middel van een brief op de hoogte gesteld van het voornemen tot vaststelling. De griffie zal de indieners van de zienswijzen informeren over de behandeling van het bestemmingsplan in de raadscommissie en uitnodigen deze behandeling bij te wonen. Na de vaststelling zullen de indieners van een zienswijze wederom een brief krijgen om ze hierover te informeren.

De bekendmaking van de vaststelling van het bestemmingsplan vindt plaats via publicatie in het digitale gemeenteblad.

Daarnaast zal de gemeentelijke webpagina www.arnhem.nl/moskee up-to-date worden gehouden.

Bijlagen

Stukken voor gemeenteraad

- Vast te stellen bestemmingsplan ‘Fluvium Zuid A'
  (regels, toelichting inclusief 9 bijlages, verbeelding)
- Bijlage 1. Wijzigingenoverzicht BP Fluvium Zuid A
- Bijlage 2a. Zienswijzenrapport (geanonimiseerd)
- Bijlage 2b. Gebundelde zienswijze (geanonimiseerd)

Ter inzage stukken voor gemeenteraad

- Bijlage 3a. Zienswijzenrapport (niet geanonimiseerd - **vertrouwelijk**)
- Bijlage 3b. Gebundelde zienswijze (niet geanonimiseerd - **vertrouwelijk**)

RAADSVOORSTEL

Besluit van	
Zaaknummer	666326

DE RAAD VAN DE GEMEENTE ARNHEM;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 15 november 2022, nummer: 666326 en het bijgevoegde zienswijzenrapport;

gelet op artikel 3.8 en 6.12, lid 2 van de Wet ruimtelijke ordening;

overwegende dat:

1. de zienswijzen aanleiding geven om het bestemmingsplan **gewijzigd** vast te stellen;
2. het bestemmingsplan ‘Fluvium Zuid A’ een bouwplan toelaat zoals bedoeld in artikel 6.2.1 van het Besluit ruimtelijke ordening;
3. het kostenverhaal samenhangende met dit bouwplan anderszins verzekerd is;

besluit:

1. Het bestemmingsplan ‘Fluvium Zuid A’, zoals vervat in verbeelding NL.IMRO.0202.992-0301.gml met bijbehorende regels en toelichting, **gewijzigd** vast te stellen door de wijzigingen opgenomen in bijlage 1 door te voeren.
2. Geen exploitatieplan vast te stellen als bedoeld in artikel 6.12 van de Wet ruimtelijke ordening.

De griffier, De voorzitter,

Gemeente Arnhem

Fluvium Zuid A

Inhoudsopgave

Hoofdstuk1	**Inleidende regels**	**4**
Artikel 1	Begrippen	4
Artikel 2	Wijze van meten	7
Hoofdstuk2	**Bestemmingsregels**	**8**
Artikel 3	Groen	8
Artikel 4	Maatschappelijk	8
Artikel 5	Verkeer - Verblijfsgebied	9
Hoofdstuk3	**Algemene regels**	**10**
Artikel 6	Anti-dubbeltelregel	10
Artikel 7	Algemene bouwregels	10
Artikel 8	Algemene gebruiksregels	10
Artikel 9	Algemene aanduidingsregels	10
Artikel 10	Algemene afwijkingsregels	11
Artikel 11	Overige regels	12
Hoofdstuk4	**Overgangs- en slotregels**	**14**
Artikel 12	Overgangsrecht	14
Artikel 13	Slotregel	14

Regels

Hoofdstuk 1 Inleidende regels

Artikel 1 Begrippen

1.1 plan
Het bestemmingsplan Fluvium Zuid A met identificatienummer NL.IMRO.0202.992-0201 van de gemeente Arnhem.

1.2 bestemmingsplan
De geometrisch bepaalde planobjecten met de bijbehorende regels *en de daarbij behorende bijlagen.*

1.3 aanduiding
Een geometrisch bepaald vlak of figuur, waarmee gronden zijn aangeduid, waar ingevolge de regels regels worden gesteld ten aanzien van het gebruik of het bebouwen van deze gronden.

1.4 aanduidingsgrens
De grens van een aanduiding indien het een vlak betreft.

1.5 bebouwing
Eén of meer gebouwen of bouwwerken geen gebouwen zijnde.

1.6 bebouwingspercentage
Een op de verbeelding of in de regels aangegeven percentage dat de grootte van een gedeelte van een bestemmingsvlak of gedeelte van een bouwvlak aangeeft dat ten hoogste mag worden bebouwd.

1.7 beleidsregels Parkeren van de gemeente Arnhem

Onder de Beleidsregels Parkeren van de gemeente Arnhem wordt verstaan: de 'Beleidsregels Parkeren Arnhem 2022', dan wel zoals deze regels komen te luiden na wijziging van deze regels.

1.8 bestaand(e)
a. bij bouwwerken: legale bouwwerken die aanwezig of in uitvoering zijn op het tijdstip van de ter visie legging van het ontwerp van het bestemmingsplan en bouwwerken die mogen worden gebouwd krachtens een vergunning;
b. bij gebruik: legaal gebruik van grond en opstallen zoals aanwezig tijdens de inwerkingtreding van het bestemmingsplan dat na de inwerkingtreding van het plan niet langer onderbroken is dan een jaar.

1.9 bestaande bebouwing
Eén of meer gebouwen en/of bouwwerken, geen gebouwen zijnde en niet zijnde een tijdelijk toegestaan bouwwerk, die op het tijdstip van de inwerkingtreding van dit plan volgens het geldende recht aanwezig of in uitvoering zijn dan wel na dat tijdstip zijn of mogen worden opgericht krachtens een omgevingsvergunning, die vóór dat tijdstip is aangevraagd.

1.10 bestemmingsplan
De geometrisch bepaalde planobjecten met de bijbehorende regels *en de daarbij behorende bijlagen.*

1.11 bestemmingsgrens
De grens van een bestemmingsvlak.

1.12 bestemmingsvlak
Een geometrisch bepaald vlak met eenzelfde bestemming.

1.13 bijbehorend bouwwerk
Uitbreiding van een hoofdgebouw dan wel functioneel met een zich op hetzelfde perceel bevindend hoofdgebouw verbonden, daar al dan niet tegen aan gebouwd en met de aarde verbonden bouwwerk met een dak.

1.14 bijgebouw
Een zelfstandig bouwwerk dat niet in directe verbinding staat met het hoofdgebouw. Het bijgebouw wordt via een aparte toegangsdeur bereikt en kan tegen een hoofdgebouw worden aangebouwd. Voorbeelden van een bijgebouw zijn een garage of een schuur.

1.15 bouwen
Het plaatsen, het geheel of gedeeltelijk oprichten, vernieuwen of veranderen en het vergroten van een bouwwerk.

1.16 bouwgrens
De grens van een bouwvlak.

1.17 bouwlaag
Een geheel van voor personen toegankelijke ruimten, waarbinnen de vloerhoogte niet meer dan 1,20 meter varieert, met uitsluiting van onderbouw en zolder of vliering casu quo kapruimte.

1.18 bouwperceel
Een aaneengesloten stuk grond, waarop ingevolge de regels een zelfstandige, bij elkaar behorende bebouwing is toegelaten.

1.19 bouwperceelgrens
Een grens van een bouwperceelgrens.

1.20 bouwvlak
Een geometrisch bepaald vlak, waarmee gronden zijn aangeduid, waar ingevolge de regels bepaalde gebouwen en bouwwerken geen gebouwen zijnde zijn toegelaten.

1.21 bouwwerk
Een bouwkundige constructie van enige omvang die direct en duurzaam met de aarde is verbonden.

1.22 brutovloeroppervlak:
De oppervlakte van een ruimte of een groep van ruimten, gemeten op vloerniveau langs de buitenomtrek van de opgaande scheidingswanden, die de desbetreffende ruimte of groep van ruimtes omhullen, waarbij de oppervlakte van delen van vloeren, waarboven de netto hoogte kleiner is dan 1,5 meter niet worden meegerekend.

1.23 detailhandel
Het bedrijfsmatig te koop aanbieden, waaronder begrepen het uitstallen ten verkoop, het verkopen of leveren van goederen aan diegenen die deze goederen kopen voor gebruik, verbruik of aanwending anders dan in de uitoefening van een beroeps- of bedrijfsactiviteit; dienstverlening door een horecabedrijf en internetverkoop wordt hieronder niet begrepen.

1.24 dienstverlenend bedrijf
Een bedrijf met een uitsluitend of in hoofdzaak dienstverlenende of verzorgende taak, al dan niet met een baliefunctie, zoals een uitzendbureau, kapsalon, kopieerservicebedrijf, een autorijschool en dergelijke. Detailhandel en garagebedrijven worden hieronder niet begrepen.

1.25 gebouw
Elk bouwwerk, dat een voor mensen toegankelijke, overdekte, geheel of gedeeltelijk met wanden omsloten ruimte vormt.

1.26 gebruiksoppervlakte
De vloeroppervlakte binnen de bouwmuren bepaald volgens NEN 2580 met dien verstande dat daarbij aangebouwde bergingen, garages en andere niet voor bewoning geschikte ruimtes niet worden meegeteld

1.27 hoofdgebouw
Eén of meer panden, of een gedeelte daarvan, dat noodzakelijk is voor de verwezenlijking van de geldende of toekomstige bestemming van een perceel en, indien meer panden of bouwwerken op het perceel aanwezig zijn, gelet op die bestemming het belangrijkst is.

1.28 internetverkoop
Detailhandel zonder showroom, waarvan de handel voornamelijk via internet en andere media verloopt.

1.29 kantoor
Een ruimte, of bij elkaar horende ruimten, die bestemd zijn om voornamelijk te worden gebruikt voor administratieve werkzaamheden of dienstverlening.

1.30 kwetsbare objecten

1. woningen, met uitzondering van:
   a. verspreid liggende vrijstaande woningen van derden met een dichtheid van maximaal twee woningen per ha;
   b. dienst- en bedrijfswoningen behorende van derden;
2. gebouwen bestemd voor het verblijf, al dan niet gedurende een gedeelte van de dag, van minderjarigen, ouderen, zieken of gehandicapten, zoals:
   a. ziekenhuizen, bejaardenhuizen en verpleeghuizen;
   b. scholen;
   c. gebouwen of gedeelten daarvan, bestemd voor dagopvang van minderjarigen;
3. gebouwen waarin doorgaans grote aantallen personen gedurende een groot gedeelte van de dag aanwezig zijn, zoals:
   a. kantoorgebouwen en hotels met een bedrijfsvloeroppervlak van meer dan 1500 m2 per object;
   b. complexen waarin meer dan 5 winkels zijn gevestigd en waarvan het gezamenlijk bedrijfsvloeroppervlak meer dan 1000 m2 bedraagt en winkels met een totaal bedrijfsvloeroppervlak van meer dan 2000 m2 per winkel, voor zover in die complexen of in die winkels een supermarkt, hypermarkt of warenhuis is gevestigd;
4. kampeer- en andere recreatieterreinen bestemd voor het verblijf van meer dan 50 personen gedurende meerdere aaneengesloten dagen.

1.31 onderbouw
Een gedeelte van een gebouw, dat wordt afgedekt door een vloer, waarvan de bovenkant minder dan 1,20 meter boven peil is gelegen.

1.32 regulier onderwijs
Onder regulier onderwijs wordt het verstaan het uitoefenen van (speciaal) basisonderwijs en voortgezet (speciaal) onderwijs zoals bedoeld in de Wet op het primair onderwijs, de Wet op het voorgezet onderwijs en de Wet op de expertisecentra, zoals deze wetten luiden op het moment van vaststelling van dit plan.

1.33 overig bouwwerk
Een bouwkundige constructie van enige omvang, geen pand zijnde, die direct en duurzaam met de aarde is verbonden.

1.34 pand
De kleinste bij de totstandkoming functioneel en bouwkundig- constructief zelfstandige eenheid die direct en duurzaam met de aarde is verbonden en betreedbaar en afsluitbaar is.

1.35 peil
1. Voor een gebouw , waarvan de hoofdtoegang onmiddellijk aan een weg of pad grenst: de hoogte van die weg of dat pad ter plaatse van de hoofdtoegang;
2. voor een gebouw, waarvan de hoofdtoegang niet direct aan de weg grenst: de hoogte van het afgewerkte terrein ter plaatse van de hoofdtoegang bij voltooiing van de bouw;
3. voor een ander bouwwerk: de hoogte van het afgewerkte terrein ter plaatse bij voltooiing van de bouw;
4. voor zover als zodanig aangegeven in de bestemmingsregels: Normaal Amsterdams Peil (N.A.P.).

1.36 prostitutie
Het zich beschikbaar stellen tot het verrichten van seksuele handelingen met een ander tegen vergoeding.

1.37 prostitué(e)
Degene, die zich beschikbaar stelt tot het verrichten van seksuele handelingen met een ander tegen vergoeding.

1.38 raamprostitutie
Een vorm van prostitutie waarbij de werving van klanten geschiedt door een prostitué(e) die door houding, gebaren, kleding of anderszins, vanuit een vitrine de aandacht op zich vestigt en waarbij de seksuele handelingen in een voor het publiek besloten ruimte plaatsvinden.

1.39 seksinrichting
Een voor publiek toegankelijke, besloten ruimte (hieronder wordt mede begrepen een voer- of vaartuig) waarin bedrijfsmatig, of in omvang alsof zij bedrijfsmatig was, seksuele handelingen worden verricht, of vertoningen van pornografische aard plaatsvinden.
Onder seksinrichtingen wordt in elk geval verstaan een (raam)prostitutiebedrijf, een seksclub, een privé-huis, een erotische massagesalon, een seksbioscoop, een seksautomatenhal, een sekstheater of parenclub, al dan niet in combinatie met elkaar.

1.40 straatmeubilair
Onverminderd het bepaalde in bijlage II van het Besluit omgevingsrecht wordt onder straatmeubilair voor de werking van dit bestemmingsplan mede verstaan: papier-, glas- en andere inzamelbakken, toegangsconstructies voor ondergrondse voorzieningen; kunstwerken, speeltoestellen en draagconstructies voor reclame, alsmede abri's en kleinschalige bouwwerken ten behoeve van (openbare) nutsvoorzieningen.

1.41 thuisprostitutie
Vorm van prostitutie waarbij de seksuele dienstverlening plaatsvindt op het woonadres van de prostituté(e) en waarbij ook alleen door deze prostitué(e) op dit adres gewerkt wordt als prostitué(e).

Artikel 2 Wijze van meten

Bij toepassing van deze regels wordt als volgt gemeten

2.1 de goothoogte van een bouwwerk

Vanaf het peil tot aan de bovenkant van de bovenste goot, c.q. de druiplijn, het boeibord, of een daarmee gelijk te stellen constructiedeel.

2.2 de inhoud van een bouwwerk

Tussen de onderzijde van de begane grondvloer, de buitenzijde van de gevels (of het hart van de scheidsmuren) en de buitenzijde van daken en dakkapellen.

2.3 de bouwhoogte van een bouwwerk

Vanaf het peil tot aan het hoogste punt van een gebouw of van een overig bouwwerk met uitzondering van ondergeschikte bouwonderdelen, zoals schoorstenen, antennes, liftopbouwen en naar de aard daarmee gelijk te stellen bouwonderdelen.

2.4 de bouwhoogte van de eerste bouwlaag

Tussen de bovenzijde beganegrond vloer en onderzijde eerste verdiepingsvloer.

2.5 de oppervlakte van een bouwwerk

Tussen de buitenwerkse gevelvlakken en/of het hart van de scheidingsmuren, neerwaarts geprojecteerd op het gemiddelde niveau van het afgewerkte bouwterrein ter plaatse van het bouwwerk.

Hoofdstuk 2 Bestemmingsregels

Artikel 3 Groen

3.1 Bestemmingsomschrijving

De voor Groen aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. groenvoorzieningen;
b. watergangen, waterpartijen, waterinfiltratievoorzieningen en andere voorzieningen voor de waterhuishouding;
c. fiets- en wandelpaden, straatmeubilair en speelvoorzieningen;
d. ter plaatse van de bouwaanduiding 'specifiek bouwaanduiding - 2' voorzieningen ten behoeve van de wering of reducering van geluid(soverlast), zoals een geluidswal of geluidscherm.

3.2 Bouwregels

a. Op deze gronden mogen uitsluitend in de gegeven bestemming passende bouwwerken worden gebouwd.
b. Het bouwen van fietsenstallingen is niet toegestaan.
c. Ter plaatse van de bouwaanduiding 'specifiek bouwaanduiding - 2' mag een geluidscherm worden gebouwd met een bouwhoogte van 1,20 meter.

Artikel 4 Maatschappelijk

4.1 Bestemmingsomschrijving

De voor Maatschappelijk aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. een maatschappelijk-religieuze voorziening voor het houden van religieuze diensten, uitvaart- en rouwdiensten, het voltrekken van huwelijksceremonies en het houden van activiteiten op maatschappelijk, cultureel en sociaal gebied, als onderdeel van die maatschappelijke-religieuze voorziening;
b. voorzieningen ten behoeve van het verkeer, parkeren, waterinfiltratievoorzieningen en andere voorzieningen voor de waterhuishouding, groen- en speelvoorzieningen en straatmeubilair.

en ondergeschikt aan bovengenoemde bestemmingsomschrijving én uitsluitend ten dienste van bovengenoemde bestemmingsomschrijving voor:

c. bibliotheek
d. kantoor
e. leslokalen, voor cultureel en religieus onderwijs, niet zijnde regulier onderwijs
f. mortuarium
g. detailhandel en dienstverlenend bedrijf met een gezamenlijk vloeroppervlak van maximaal 100 m2.
h. oproepen tot belijden van godsdienst of levensovertuiging uitsluitend ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van maatschappelijk - 1'.

4.2 Bouwregels

a. Op deze gronden mogen, met inachtneming van de op de verbeelding aangegeven maximumbouwhoogte en, voor zover aangegeven, het bebouwingspercentage, uitsluitend in de gegeven bestemming passende bouwwerken worden gebouwd.
b. In afwijking van artikel 4.2 onder a mag ter plaatse van de bouwaanduiding 'specifiek bouwaanduiding - 1' één minaret worden gebouwd met een maximum oppervlak van 20 m2 en een maximum bouwhoogte van 38 meter.
c. Bij een aanvraag omgevingsvergunning voor de activiteit bouwen dient aannemelijk te zijn dat de ingediende aanvraag voldoet aan de regels zoals gesteld in artikel 4.1 en 4.3.
d. De minimale bouwhoogte van de eerste bouwlaag bedraagt 3,50 meter.

4.3 Specifieke gebruiksregels

a. Onder gebruik van de gronden in strijd met de bestemming, wordt in ieder geval begrepen het uitoefenen van regulier onderwijs.
b. Ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van maatschappelijk - 1' is oproepen tot belijden van godsdienst of levensovertuiging enkel toegestaan onder de volgende cumulatieve voorwaarden:
    1. De geluidsbron mag een bronsterkte hebben van maximaal 107 dB(A)
    2. De geluidsbron bevindt zich 6 meter boven peil
    3. Het oproepen tot belijden van godsdienst of levensovertuiging is maximaal eenmaal per week gedurende 5 minuten per oproep toegestaan.
    4. In afwijking van artikel 4.3 onder b sub 3 is het tweemaal per kalenderjaar toegestaan, om maximaal tweemaal per week gedurende 5 minuten per oproep, op te roepen tot belijden van godsdienst of levensovertuiging.
    5. Oproepen tot belijden van godsdienst of levensovertuiging is enkel toegestaan gedurende de dagperiode van 07.00 uur tot 19.00 uur.
c. Ter plaatse van de gronden met de bestemming 'Maatschappelijk' mogen maximaal 350 personen tegelijkertijd aanwezig zijn.
d. Ter plaatse van de gronden met de bestemming 'Maatschappelijk' mogen, in afwijking van artikel 4.3 onder c, gedurende twee dagen per kalenderjaar, maximaal 500 personen tegelijkertijd aanwezig zijn.
e. Leslokalen zijn niet toegestaan ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van maatschappelijk - 2'.
f. Het aanbrengen van benodigde verharding voor parkeerplaatsen is enkel toegestaan indien de verharding wordt uitgevoerd in half verharding, waterdoorlatende bestrating of andere vormen van vergroening.
g. Tot een met de bestemming strijdig gebruik wordt in ieder geval begrepen het gebruik van en het in gebruik laten nemen van gronden en bouwwerken overeenkomstig lid 4.1, zonder de realisatie en instandhouding van een geluidsscherm met een bouwhoogte van 1,20 meter ter plaatse van de bouwaanduiding 'specifieke bouwaanduiding - 2'.

Artikel 5 Verkeer - Verblijfsgebied

5.1 Bestemmingsomschrijving

De als Verkeer - Verblijfsgebied aangewezen gronden zijn bestemd voor:
a. (woon)straten, buurtwegen, pleinen en trottoirs met een inrichting hoofdzakelijk gericht op bestemmingsverkeer en verblijfsfuncties;
b. groen- en watervoorzieningen;
c. wandelgebieden;
d. nutsvoorzieningen;

5.2 Bouwregels

a. Op deze gronden mogen uitsluitend bouwwerken ten dienste van de genoemde bestemmingen worden gebouwd.
b. De hoogte van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, zoals entrees tot parkeergarages en straatmeubilair mag ten hoogste 5 meter bedragen.
c. Het bouwen van fietsenstallingen is niet toegestaan.

5.3 Specifieke gebruiksregels

Onder gebruik van de gronden in strijd met de bestemming, wordt in ieder geval begrepen het realiseren en in stand houden van een ontsluiting voor gemoteriseerd verkeer ten behoeve van direct aangrenzende bestemmingen.

Hoofdstuk 3 Algemene regels

Artikel 6 Anti-dubbeltelregel

Grond die eenmaal in aanmerking is genomen bij het toestaan van een bouwplan waaraan uitvoering is gegeven of alsnog kan worden gegeven, blijft bij de beoordeling van latere bouwplannen buiten beschouwing.

Artikel 7 Algemene bouwregels

7.1 Bouwen binnen bouwvlak

a. Indien binnen een bestemmingsvlak een bouwvlak is aangegeven mag, behoudens andersluidende bepalingen in deze regels, uitsluitend worden gebouwd binnen dit bouwvlak.
b. Indien in een bestemmingsvlak geen bouwvlak is aangegeven, mag uitsluitend worden gebouwd voor zover daartoe in de betreffende bestemmingsregel uitdrukkelijk mogelijkheden zijn opgenomen.

7.2 Bebouwingspercentage

a. Indien in een bouwvlak geen bebouwingspercentage is aangegeven, mag dit vlak geheel worden bebouwd.
b. Indien binnen een bestemmingsvlak een bouwvlak en een bebouwingspercentage zijn aangegeven is het bebouwingspercentage van toepassing op de gronden binnen het bouwvlak.
c. Indien in een bestemmingsvlak respectievelijk bouwvlak slechts één bebouwingspercentage is aangegeven geldt dit percentage voor het gehele bestemmingsvlak respectievelijk bouwvlak.
d. Indien in een bestemmingsvlak respectievelijk bouwvlak meerdere bebouwingspercentages zijn aangegeven, gelden deze percentages voor die delen van het bestemmingsvlak respectievelijk bouwvlak waarin ze zijn aangegeven.

Artikel 8 Algemene gebruiksregels

Onder gebruik van gronden in strijd met het bestemmingsplan wordt in ieder geval verstaan:
a. het gebruik van bijgebouwen als zelfstandige woning;
b. het gebruik van de gronden ten behoeve van thuisprostitutie, raamprostitutie en seksinrichtingen.
c. het gebruik van gronden of bouwwerken waarbij niet wordt voorzien in voldoende parkeergelegenheid volgens de in de geldende Arnhemse beleidsregels voor parkeren opgenomen normen.

Artikel 9 Algemene aanduidingsregels

9.1 Geluidszone - industrie

9.1.1 Aanduidingsregels

Ter plaatse van de aanduiding 'geluidszone - industrie ' zijn de gronden, naast de daarvoor aangewezen andere bestemming(en), mede bestemd voor de bescherming en instandhouding van de geluidsruimte in verband met de nabijheid van gronden en gebouwen, welke deel uitmaken van een industrieterrein, waar geluidszoneringsplichtige inrichtingen zijn toegelaten.

9.1.2 Bouwregels

In aanvulling op het bepaalde in de regels van dit bestemmingsplan mogen ter plaatse van de aanduiding 'geluidzone - industrie' geen nieuwe woningen of andere geluidsgevoelige functies mogen worden gebouwd tenzij wordt voldaan aan de voorkeursgrenswaarde of een verkregen hogere waarde op grond van de Wet geluidhinder of de voorwaarden opgenomen in het besluit hogere waarde.

9.2 Geluidzone - weg

9.2.1 Aanduidingomschrijving

De gronden ter plaatse van de aanduiding 'geluidzone - weg' zijn, behalve voor de daar voorkomende bestemmingen, mede bestemd voor de bescherming van het woon- en leefklimaat in verband met de geluidsbelasting van de weg.

9.2.2 Bouwregels

In aanvulling op het bepaalde in de regels van dit bestemmingsplan mogen ter plaatse van de aanduiding 'geluidzone - weg' geen nieuwe woningen en andere geluidsgevoelige gebouwen worden gebouwd, tenzij wordt voldaan aan de wettelijke voorkeursgrenswaarde, een verkregen hogere waarde op grond van de Wet geluidhinder en, voorzover van toepassing, de voorwaarden die zijn opgenomen in het besluit hogere waarde.

9.3 Milieuzone - bodembeschermingsgebied 1

9.3.1 Aanduidingsomschrijving

Ter plaatse van de aanduiding 'milieuzone - bodembeschermingsgebied 1' zijn de gronden, naast de aldaar voorkomende bestemming, mede bestemd voor het behoud en de bescherming van de aanwezige afschermingslaag.

9.3.2 Omgevingsvergunningvoor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

Het is verboden zonder of in afwijking van een schriftelijke vergunning van burgemeester en wethouders (omgevingsvergunning) de volgende werken, geen bouwwerken zijnde, of werkzaamheden uit te voeren:

a. het wijzigen van het maaiveldniveau door ontgronding of ophoging;
b. het verrichten van graafwerkzaamheden anders dan normaal spit- en ploegwerk;
c. het aanbrengen van diepwortelende beplanting;
d. het dieper dan 1 meter beneden peil indrijven van voorwerpen in de grond;

9.3.3 Uitzonderingen omgevingsvergunningsplicht

De in lid 9.3.2 vervatte verboden gelden niet voor het uitvoeren van werken of werkzaamheden:

a. die van geringe omvang zijn, dan wel het normale onderhoud en beheer betreffen;
b. welke op het tijdstip waarop het plan rechtskracht verkrijgt, in uitvoering zijn.

9.3.4 Toelaatbaarheidwerken en werkzaamheden

a. Een omgevingsvergunning als bedoeld in lid 9.3.2 kan slechts worden verleend indien geen afbreuk wordt gedaan aan de belangen die gediend zijn met instandhouding van de afschermingslaag.
b. De omgevingsvergunning wordt niet eerder verleend dan nadat de beheerder van de afschermingslaag is gehoord.

9.4 Veiligheidszone - gasontvangststation

Ter plaatse van de aanduiding 'veiligheidszone - gasontvangststation' zijn kwetsbare objecten niet toegestaan.

Artikel 10 Algemene afwijkingsregels

10.1 Binnenplanse afwijkingsmogelijkheden

Burgemeester en wethouders kunnen met een omgevingsvergunning afwijken van:

1. de in deze regels opgenomen bebouwingsregels, voor zover betreffende de maximum bouwhoogte, mits:
   a. de afwijking niet meer bedraagt dan 10% van de in de regels vastgelegde maten en;
   b. geen onevenredig afbreuk wordt gedaan aan het straat- en bebouwingsbeeld, de privacy van omwonenden en de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden.
2. de verplichting tot het bouwen binnen het bouwvlak, zoals bedoeld in lid 7.1 mits:

   a. de overschrijding van het bouwvlak niet meer bedraagt dan twee meter, de bestemmingsgrens niet wordt overschreden en het de bouw betreft van erkers, luifels, balkons, keldergaten (koekoeken) of galerijen;
3. de bestemmingsbepalingen voor het oprichten van:
   a. kunstobjecten en niet voor bewoning bestemde bouwwerken van openbaar nut, zoals transformatorstations, rioolgemalen, schakelhuisjes, telefooncellen voorzover met een inhoud groter dan 3 m3 , en haltes van vervoersdiensten, alle met een inhoud van maximaal 75 m3;
   b. geluidwerende voorzieningen voor zover deze noodzakelijk zijn ingevolge de bepalingen van de Wet geluidhinder.
4. de in deze regels opgenomen bepalingen omtrent de maximum bouwhoogte voor het oprichten van hekwerken ten behoeve van het gebruik van platte daken als dakterras tot een maximum van 1 meter boven de maximaal toegestane bouwhoogte mits:
   a. dit passend is in het bebouwingsbeeld van de omringende bebouwing en
   b. de belangen van omwonenden met betrekking tot privacy, uitzicht en bezonning niet onevenredig worden geschaad.
5. het bepaalde in lid 7.1 ten behoeve van het buiten het bouwvlak bouwen, van kleine bouwwerken passend in de bestemming zoals fietsenstallingen, hekwerken en zitbanken met een maximumbouwhoogte van 3 meter.

10.2 Afwegingskader

De in lid 10.1 genoemde omgevingsvergunningen worden slechts verleend, indien geen onevenredige aantasting plaatsvindt van:
a. het straat- en bebouwingsbeeld;
b. de woonsituatie;
c. de verkeerssituatie;
d. de sociale veiligheid;
e. de milieusituatie;
f. de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden;
g. de belangen zoals genoemd in de artikelen 9.1, 9.2, 9.3 en 9.4

Artikel 11 Overige regels

11.1 Parkeren

a. Een omgevingsvergunning voor het bouwen van gebouwen wordt slechts verleend indien bij de aanvraag om een omgevingsvergunning wordt aangetoond dat gelet op de omvang of de bestemming van het gebouw in voldoende mate wordt voorzien in ruimte voor het parkeren of stallen van auto's in, op of onder het gebouw, dan wel op of onder het onbebouwde terrein dat bij dat gebouw behoort. Indien het wijzigen van het gebruik van gronden en/of bouwwerken - waarvoor een omgevingsvergunning is benodigd - daartoe aanleiding geeft, moet, voor wat betreft de toename in de parkeer- of stallingsbehoefte, in voldoende mate ruimte zijn aangebracht op die gronden of op de bij die bouwwerken behorende en daartoe bestemde gronden.
b. De onder a. bedoelde ruimte voor het parkeren van personenauto's moet afmetingen hebben die zijn afgestemd op gangbare personenauto's
c. Aan het bepaalde onder a. wordt geacht te zijn voldaan indien de ruimte voor parkeren of stallen voldoet aan de in de Beleidsregels Parkeren van de gemeente Arnhem daartoe opgenomen normen.

11.2 Laden of lossen

Indien de bestemming van een gebouw aanleiding geeft tot een te verwachten behoefte aan ruimte voor het laden en lossen van goederen, dient, onverminderd het bepaalde elders in de regels van dit plan, in deze behoefte in voldoende mate zijn voorzien aan, in, of onder het gebouw, dan wel op of onder het onbebouwde terrein dat bij dat gebouw behoort.

11.3 Specifieke gebruiksregels

Tot een strijdig gebruik van gronden en bouwwerken als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder c van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht wordt in elk geval gerekend het gebruiken of laten gebruiken van gronden of bouwwerken waarbij niet in voldoende mate ruimte is aangebracht en in stand wordt gehouden op eigen terrein voor het genoemde in lid 11.1 overeenkomstig de beleidsregels als bedoeld in lid 11.6 zoals die golden op het tijdstip van indiening van de aanvraag om een omgevingsvergunning zoals bedoeld in lid 11.1

11.4 Afwijkingsbevoegdheid

Burgemeester en wethouders kunnen bij een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in de leden 11.1 en 11.2:

a. indien het voldoen aan die bepalingen door bijzondere omstandigheden op overwegende bezwaren stuit, of
b. voor zover op andere wijze in de benodigde parkeer- of stallingsruimte, dan wel laad- of losruimte wordt voorzien.

11.5 Voorwaarden voor afwijken

Afwijken van de regels, als bedoeld in de leden 11.1 en 11.2 is slechts mogelijk, indien geen onevenredige aantasting plaatsvindt van:

a. de parkeersituatie in de openbare ruimte;
b. de woon- en leefsituatie.

11.6 Beleidsregels

a. Burgemeester en wethouders passen deze bouwregels toe met inachtneming van de door hen vastgestelde beleidsregels met betrekking tot het parkeren, zoals die gelden op het tijdstip van indiening van de aanvraag om een omgevingsvergunning.
b. Indien deze beleidsregels gedurende de planperiode worden gewijzigd, wordt rekening gehouden met de wijziging.

Hoofdstuk 4 Overgangs- en slotregels

Artikel 12 Overgangsrecht

12.1 Overgangsrecht bouwwerken

12.1.1 Overgangsbepaling

Een bouwwerk dat op het tijdstip van inwerkingtreding van het bestemmingsplan aanwezig of in uitvoering is, dan wel gebouwd kan worden krachtens een omgevingsvergunning voor het bouwen, en afwijkt van het plan, mag, mits deze afwijking naar aard en omvang niet wordt vergroot,

a. gedeeltelijk worden vernieuwd of veranderd;
b. na het teniet gaan ten gevolge van een calamiteit geheel worden vernieuwd of veranderd, mits de aanvraag van de omgevingsvergunning voor het bouwen wordt gedaan binnen twee jaar na de dag waarop het bouwwerk is teniet gegaan.

12.1.2 Afwijken

Het bevoegd gezag kan eenmalig in afwijking van sublid 12.1.1 een omgevingsvergunning verlenen voor het vergroten van de inhoud van een bouwwerk als bedoeld in sublid 12.1.1 met maximaal 10%.

.

12.1.3 Uitzondering op het overgangsrecht bouwwerken

Het bepaalde in lid 12.1.1 is niet van toepassing op bouwwerken die weliswaar bestaan op het tijdstip van inwerkingtreding van het plan, maar zijn gebouwd zonder vergunning en in strijd met het daarvoor geldende plan, daaronder begrepen de overgangsbepaling van dat plan.

12.2 Overgangsrecht gebruik

12.2.1 Overgangsbepaling

Het gebruik van grond en bouwwerken dat bestond op het tijdstip van inwerkingtreding van het bestemmingsplan en hiermee in strijd is, mag worden voortgezet.

12.2.2 Strijdig gebruik

Het is verboden het met het bestemmingsplan strijdige gebruik, bedoeld in lid 12.2.1 te veranderen of te laten veranderen in een ander met dat plan strijdig gebruik, tenzij door deze verandering de afwijking naar aard en omvang wordt verkleind.

12.2.3 Verbod hervatten strijdig gebruik

Indien het gebruik, bedoeld in lid 12.2.1 na de inwerkingtreding van het plan voor een periode langer dan een jaar wordt onderbroken, is het verboden dit gebruik daarna te hervatten of te laten hervatten.

12.2.4 Uitzondering op het overgangsrecht gebruik

Het bepaalde in lid 12.2.1 is niet van toepassing op het gebruik dat reeds in strijd was met het voorheen geldende bestemmingsplan, daaronder begrepen de overgangsbepalingen van dat plan.

Artikel 13 Slotregel

Deze regels worden aangehaald als:
Regels van het bestemmingsplan Fluvium Zuid A.

Fluvium Zuid A

Inhoudsopgave

Bijlagen bij de toelichting **3**

Bijlage 1 **Akoestischonderzoek wegverkeerslawaai** **3**

Bijlage 2 **Onderzoek luchtkwaliteit (NIBM)** **69**

Bijlage 3 **Akoestischonderzoek industrielawaai** **77**

Bijlage 4 **Onderzoek externe veiligheid** **468**

Bijlage 5 **Quickscan Wet natuurbescherming** **510**

Bijlage 6 **Onderzoek stikstofdepositie** **539**

Bijlage 7 **Groenbalans** **557**

Bijlage 8 **Rapport Watertoets** **559**

Bijlage 9 **Verkeersonderzoek** **619**

Bijlagen bij de toelichting
Bijlage 1 Akoestisch onderzoek wegverkeerslawaai

ONDERZOEK WEGVERKEERSLAWAAI

STOKERSTRAAT / JACOB VAN DEVENTERSTRAAT TE ARNHEM

Geluid

Onderzoek wegverkeerslawaai
Stokerstraat / Jacob van Deventerstraat te Arnhem

Opdrachtgever	Islamitische Unie Ayasofya Arnhem Sonsbeeksingel 110 6822 BJ Arnhem
Rapportnummer	15049.006
Versienummer	D2
Status	Eindrapportage
Datum	30 september 2021
Vestiging	Limburg Rijksweg Noord 39 6071 KS Swalmen 088 - 5001600 swalmen@econsultancy.nl
Opsteller	De heer N. Berends, BSc
Paraaf	
Kwaliteitscontrole	De heer R.A.F. Smeets, BASc BEd
Paraaf	

INHOUDSOPGAVE

SAMENVATTING 1

1 INLEIDING 2

2 TOETSINGSKADER 3

2.1 Wet geluidhinder 3
2.2 Gemeentelijk geluidbeleid 3
2.3 Samenvatting toetsingskader 4

3 UITGANGSPUNTEN 5

3.1 Brongegevens 5
3.2 Plangegevens 5

4 BEREKENINGSRESULTATEN EN TOETSING 6

5 MAATREGELENAFWEGING 7

5.1 Bronmaatregelen 7
5.2 Overdrachtsmaatregelen 7
5.3 Cumulatieve geluidsbelasting 7
5.4 Conclusie 7

BIJLAGEN:

1. - Opgave brongegevens wegbeheerder
2. - Invoergegevens akoestisch overdrachtsmodel
3. - Berekeningsresultaten
4. - Cumulatieve geluidsbelasting

SAMENVATTING

De initiatiefnemer heeft het voornemen een moskee (met leslokalen) aan de Stokerstraat / Jacob van Deventerstraat te Arnhem te realiseren. Het vigerende bestemmingsplan staat de beoogde ontwikkeling niet toe. Om af te wijken van het vigerende bestemmingsplan heeft Econsultancy voor de bestemmingsplanwijziging een onderzoek wegverkeerslawaai uitgevoerd wegens de aanwezigheid van de leslokalen in de toekomstige moskee. De leslokalen zijn echter (geluidgevoelig) ondergeschikt aan de hoofdfunctie als moskee en daardoor wettelijk gezien niet een geluidsgevoelige bestemming. Echter dient er in het kader van een goede ruimtelijke ordening een akoestisch onderzoek plaats te vinden. Bij de projectie van een nieuwe moskee binnen de zone van een weg is een akoestisch onderzoek verkeerslawaai noodzakelijk. De moskee is gelegen in de geluidszone van de Westervoortsedijk, Nieuwe kade, Veilingstraat en de Van Oldebarenveldstraat. In het kader van een goede ruimtelijke ordening worden tevens de nabijgelegen niet-gezoneerde wegen: Thomas J. Witteroosstraat en Amperestraat in het onderzoek betrokken. In het onderzoek wordt de geluidbelasting op de moskee inzichtelijk gemaakt en beoordeeld op basis van het toetsingskader.

Voor het plangebied is reeds een tekening opgesteld met de projectie van de moskee. Tijdens deze fase van het plan is nog niet bekend wat de inpandige indeling is van de toekomstige moskee (indeling leslokalen, gebedsruimtes etc.). Daarom zijn voor elke zijde van de moskee toetspunten ten behoeve van maximaal 4 bouwlagen gemodelleerd. Zo wordt de geluidbelasting op elke gevel voor elke bouwlaag inzichtelijk gemaakt. De berekeningen zijn verricht aan de hand van het Reken- en meetvoorschrift geluid 2012 en met behulp van het programma Geomilieu, versie 2020.2.

Alleen ten gevolge van de Westervoortsedijk treedt een overschrijding op van de ten hoogste toelaatbare geluidsbelasting en ambitiewaarde van 48 dB. De maximaal te ontheffen waarde en de plafondwaarde van 63 dB worden niet overschreden. In het kader van een goede ruimtelijke ordening worden voor de Westervoortsedijk geluidsreducerende maatregelen overwogen. Aangezien het geen geluidsgevoelige bestemming betreft zoals deze is opgenomen in artikel 1 van de Wet geluidhinder, kan formeel geen hogere waarde worden vastgelegd.

Het treffen van bron- en overdrachtsmaatregelen is niet doelmatig. Echter dient, in het kader van een goede ruimtelijke ordening, voor de leslokalen het akoestisch klimaat (het zogenaamde binnenniveau) te worden gewaarborgd. In de toekomstige inpandige indeling van de moskee dienen daarom de leslokalen aan de geluidluwe zijde te worden gesitueerd, waardoor een goed woon- en leefklimaat kan worden gewaarborgd. Indien de lokalen volledig aan de geluidluwe gevel worden gesitueerd, is een nader onderzoek naar de geluidwering van de gevels niet noodzakelijk.

1 INLEIDING

De initiatiefnemer heeft het voornemen een moskee (met leslokalen) aan de Stokerstraat / Jacob van Deventerstraat te Arnhem te realiseren. Het vigerende bestemmingsplan staat de beoogde ontwikkeling niet toe. Om af te wijken van het vigerende bestemmingsplan heeft Econsultancy voor de bestemmingsplanwijziging een onderzoek wegverkeerslawaai uitgevoerd wegens de aanwezigheid van de leslokalen in de toekomstige moskee. De leslokalen zijn echter (geluidgevoelig) ondergeschikt aan de hoofdfunctie als moskee en daardoor wettelijk gezien niet een geluidsgevoelige bestemming. Echter dient er in het kader van een goede ruimtelijke ordening een akoestisch onderzoek plaats te vinden. In figuur 1.1 is een globale situering van het onderzoeksgebied weergegeven.

Figuur 1.1 Situering onderzoeksgebied © OpenStreetMap

Bij de projectie van een nieuwe moskee binnen de zone van een weg is een akoestisch onderzoek verkeerslawaai noodzakelijk. De moskee is gelegen in de geluidszone van de Westervoortsedijk, Nieuwe kade, Veilingstraat en de Van Oldebarenveldstraat. In het kader van een goede ruimtelijke ordening worden tevens de nabijgelegen niet-gezoneerde wegen: Thomas J. Witteroosstraat en Amperestraat in het onderzoek betrokken. In het onderzoek wordt de geluidbelasting op de moskee inzichtelijk gemaakt en beoordeeld op basis van het toetsingskader.

2 TOETSINGSKADER

Het toetsingskader wordt voor het akoestisch onderzoek gevormd door de Wet geluidhinder. Het plan betreft geen geluidgevoelige bestemming zoals is opgenomen in artikel 1 van de Wet geluidhinder. Echter wordt de Wet geluidhinder als leidraad gebruikt om een goede ruimtelijke ordening te waarborgen. Het bevoegd gezag, het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Arnhem, heeft geluidbeleid opgesteld. In paragraaf 2.2 wordt hier nader op ingegaan. Aangezien het geen geluidgevoelige bestemming betreft, kunnen geen hogere waarde worden verleend.

2.1 Wet geluidhinder

In de Wet geluidhinder is bepaald dat, met uitzondering van een weg binnen een woonerf of met een maximumsnelheid van 30 km/uur, elke weg van rechtswege een zone heeft. De breedte van deze zone is afhankelijk van het aantal rijstroken en de ligging van de weg. Indien de bestemming gelegen is in de zone van de weg, is een akoestisch onderzoek noodzakelijk en dient de ten hoogste toelaatbare geluidsbelasting in acht te worden genomen.

Een overschrijding van de ten hoogste toelaatbare geluidsbelasting is na afweging van geluidsreducerende maatregelen toegestaan tot de maximaal te ontheffen geluidsbelasting. Bij ontheffing van de ten hoogste toelaatbare geluidsbelasting kan een nader akoestisch onderzoek noodzakelijk zijn ten behoeve van het woon- en leefklimaat.

In de directe omgeving van het plan zijn meerdere wegen met een toegestane maximumsnelheid van 30 km/uur gelegen. Dergelijke wegen hebben volgens de Wet geluidhinder geen zone. In het kader van een goede ruimtelijke ordening en op basis van jurisprudentie is een akoestisch onderzoek naar het woon- en leefklimaat ten gevolge van deze wegen benodigd. Voor de beoordeling van het woon- en leefklimaat wordt aangesloten bij de ten hoogste toelaatbare geluidsbelasting uit de Wet geluidhinder.

Bij een relevante blootstelling door meerdere geluidsbronnen dient onderzoek te worden gedaan naar de effecten van de samenloop van verschillende geluidsbronnen (cumulatie). De cumulatieve geluidsbelasting dient conform de rekenmethode in bijlage I, hoofdstuk 2 van het Reken- en meetvoorschrift geluid 2012 te worden bepaald. Voor de beoordeling van de gecumuleerde geluidsbelasting is geen wettelijke richtlijn opgesteld.

2.2 Gemeentelijk geluidbeleid

In augustus 2008 is het beleidsplan Geluid door de raad vastgesteld. Het beleidsplan Geluid heeft tot doel geluidsnormen voor nieuwe situaties af te stemmen op de aard en de functie van een gebied. Hierdoor kan beter rekening gehouden worden met ontwikkelingen en verwachting van de gebruikers van een gebied. In het centrum en dichtbij goed openbaar vervoer wil de gemeente Arnhem veel functies mogelijk maken. De beleidslijnen hiervoor zijn opgenomen in het Structuurplan Arnhem 2010. Als gebieden intensiever gebruikt worden neemt de kans op geluidhinder ook toe. Andere gebieden zoals de parken worden juist gewaardeerd om hun relatieve rust. Deze uitgangspunten hebben geleid tot een gebiedsgerichte invulling van geluidskwaliteiten binnen Arnhem. Naar mate de geluidbelasting hoger is neemt het belang van een zorgvuldige invulling van de totale leefomgevingskwaliteit toe. De locatie is gelegen binnen het gebiedstype ‘Bedrijventerrein’. Per gebiedstype is een differentiatie voor de geluidsklasses opgenomen voor ambitie, incidenteel en plafond. Het ambitieniveau voor wegverkeer voor dit gebiedstype is redelijk rustig (48 dB). Het plafond voor wegverkeer voor dit gebiedstype is lawaaiig (63 dB). Dit sluit aan bij de hoogst toelaatbare geluidsbelasting en maximaal te ontheffen waarde uit de Wet geluidhinder.

2.3 Samenvatting toetsingskader

Het toetsingskader voor het akoestisch onderzoek is in tabel 2.1 samengevat. Uitgangspunt voor het toetsingskader is de realisatie van een geluidgevoelige bestemming binnen de bebouwde kom van Arnhem.

Tabel 2.1 Samenvatting toetsingskader

geluidsbron	zonebreedte [m]	ten hoogste toelaatbare geluidsbelasting [dB]	maximaal te ontheffen geluidsbelasting [dB]	ambitieniveau - plafond [dB]
Westervoortsedijk	200	48	63	48 - 63
Nieuwe kade	200	48	63	
Veilingstraat	200	48	63	
Van Oldebarenveldstraat	200	48	63	
Thomas J. Witteroosstraat	-	48	-	
Amperestraat	-	48	-	

3 UITGANGSPUNTEN

3.1 Brongegevens

De voor het akoestisch onderzoek noodzakelijke gegevens van de relevante wegen zijn afkomstig van het verkeersmodel[1] van de omgevingsdienst regio Arnhem. De aangeleverde gegevens van de wegbeheerder zijn opgenomen in bijlage 1. Het verkeersmodel is opgesteld voor het prognosejaar 2029. Voor het bepalen van de verkeersintensiteiten voor peiljaar 2031 is in overleg met de omgevingsdienst een jaarlijks groeipercentage van 1% toegepast. Op aangeven van de omgevingsdienst kunnen wegen, die niet zijn opgenomen in het model, als akoestisch niet relevant worden beschouwd. In bijlage 2 zijn de volledige invoergegevens van de wegen opgenomen.

3.2 Plangegevens

Voor het plangebied is reeds een tekening opgesteld met de projectie van de moskee. Tijdens deze fase van het plan is nog niet bekend wat de inpandige indeling is van de toekomstige moskee (indeling leslokalen, gebedsruimtes etc.). Daarom zijn voor elke zijde van de moskee toetspunten ten behoeve van maximaal 4 bouwlagen gemodelleerd. Zo wordt de geluidbelasting op elke gevel voor elke bouwlaag inzichtelijk gemaakt. In figuur 3.1 is de moskee met de situering van de toetspunten weergegeven.

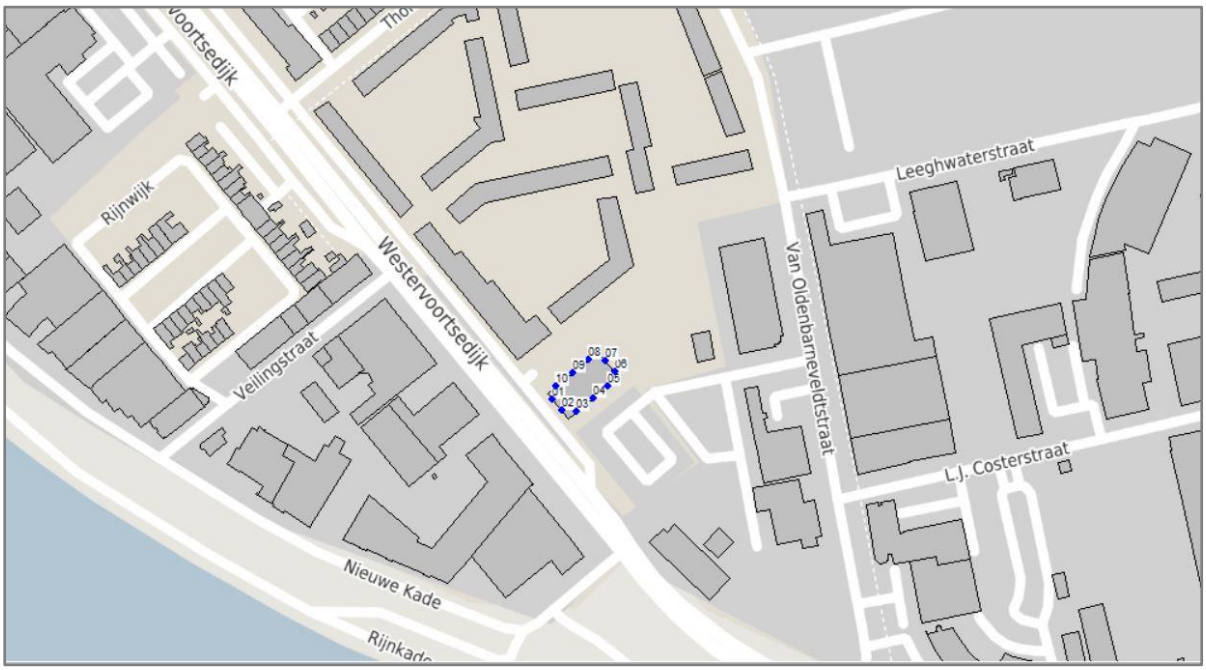

Figuur 3.1 situering toetspunten

1 Verkeersgegevens RVMK regio Arnhem versie 2021_1_2 2030_hoog, 8 juni 2021.

4 BEREKENINGSRESULTATEN EN TOETSING

De berekeningen zijn verricht aan de hand van het Reken- en meetvoorschrift geluid 2012 en met behulp van het programma Geomilieu, versie 2020.2. Alle resultaten zijn inclusief een aftrek conform artikel 110g van de Wet geluidhinder weergegeven. Hoewel de Wet geluidhinder niet van toepassing is voor wegen met een maximumsnelheid van 30 kilometer per uur, mag bij de bepaling van de geluidsbelasting als gevolg van deze wegen wel worden aangesloten bij art. 110g en het Reken- en meetvoorschrift geluid (2012) wat betreft de toe te passen aftrek[2]. De berekende geluidsbelastingen zijn per gevel beknopt in tabel 4.1 weergegeven. De volledige berekeningsresultaten zijn in bijlage 3 opgenomen.

Tabel 4.1 Geluidsbelasting t.g.v. het wegverkeer (L_{DEN} [dB])

toetspunt / gevel	Westervoortsedijk	Nieuwe kade	Veilingstraat	Van Oldebarenveldstraat	Thomas J. Witteroosstraat	Amperestraat
01-02 zuidgevel	**58**	37	42	26	21	< 20
03-05 oostgevel	**54**	38	27	38	< 20	< 20
06-07 noordgevel	38	30	24	39	< 20	< 20
08-10 westgevel	**53**	30	42	33	< 20	< 20

Alleen ten gevolge van de Westervoortsedijk treedt een overschrijding op van de ten hoogste toelaatbare geluidsbelasting en ambitiewaarde van 48 dB. De maximaal te ontheffen waarde en de plafondwaarde van 63 dB worden niet overschreden. In het kader van een goede ruimtelijke ordening worden voor de Westervoortsedijk geluidsreducerende maatregelen overwogen. Aangezien het geen geluidsgevoelige bestemming betreft zoals deze is opgenomen in artikel 1 van de Wet geluidhinder, kan formeel geen hogere waarde worden vastgelegd.

2 Uitspraak RvS ECLI:NL:RVS:2015:2409 d.d. 29 juli 2015 onder punt 5 en punt 8

5 MAATREGELENAFWEGING

Ten gevolge van de Westervoortsedijk wordt de ten hoogste toelaatbare geluidsbelasting en ambitiewaarde van 48 dB overschreden. In het kader van een goede ruimtelijke ordening dient een maatregelenonderzoek plaats te vinden. Hierbij dienen achtereenvolgens bron-, overdrachts- en gevelmaatregelen te worden overwogen.

5.1 Bronmaatregelen

Het beperken van de rijsnelheid of de verkeersintensiteiten van de Westervoortsedijk zijn onder andere vanuit verkeerskundig oogpunt geen reële maatregelen.

De Westervoortsedijk beschikt al over een geluidreducerend wegdek (Topfalt). Het vervangen van de bestaande verharding wordt wegens de nog beperkte mogelijk te behalen reductie niet doelmatig geacht. Daarnaast zal de vervanging van het wegdek over een beperkte lengte in verband met beheer en onderhoud op overwegende bezwaren stuiten.

5.2 Overdrachtsmaatregelen

Het vergroten van de afstand tussen de weg en de moskee is gezien de beperkte ruimte op de kavel niet efficiënt. Het plaatsen van een geluidsscherm of -wal kan een effectief middel zijn om het geluid in de woonomgeving terug te dringen. Geluidsschermen zijn echter alleen mogelijk als er voldoende ruimte tussen de bron en de geluidsgevoelige bestemming is. Gezien de ligging van het plan op een geluidsbelaste locatie en de hoogte van de bebouwing zal een relatief hoog geluidscherm nodig zijn om voldoende afscherming te bieden. De kosten voor de overdrachtsmaatregelen staan in dit geval niet in verhouding met de te behalen reductie. Derhalve zal het realiseren van overdrachtsmaatregelen voor het plan op overwegende bezwaren van stedenbouwkundige aard stuiten.

5.3 Cumulatieve geluidsbelasting

Bij een relevante blootstelling door meerdere geluidsbronnen dient onderzoek te worden gedaan naar de effecten van de samenloop van verschillende geluidsbronnen (cumulatie). De cumulatieve geluidsbelasting bedraagt ten hoogste 63 dB. In bijlage 4 is de cumulatieve geluidsbelasting per toetspunt gegeven.

5.4 Conclusie

Het treffen van bron- en overdrachtsmaatregelen is niet doelmatig. Echter dient, in het kader van een goede ruimtelijke ordening, voor de leslokalen het akoestisch klimaat (het zogenaamde binnenniveau) te worden gewaarborgd. In de toekomstige inpandige indeling van de moskee dienen daarom de leslokalen aan de geluidluwe zijde te worden gesitueerd, waardoor een goed woon- en leefklimaat kan worden gewaarborgd. Indien de lokalen volledig aan de geluidluwe gevel worden gesitueerd, is een nader onderzoek naar de geluidwering van de gevels niet noodzakelijk.

Bijlage 1. Opgave brongegevens wegbeheerder

Werkwijze gebruik verkeersgegevens RVMK april 2021_1_1, 2030_hoog

WERKWIJZE:
Dit model dient te worden geïmporteerd in of geëxporteerd naar het geomilieuproject waarin het op te stellen geluidmodel wordt gemaakt. Vervolgens kunnen de wegvakken worden gekopieerd naar het op te stellen geluidmodel.

***LET OP!!** Het is NIET mogelijk de aangeleverde wegvakken als shape te exporteren en vervolgens te importeren in het op te stellen geluidmodel. Dit veroorzaakt mogelijk fouten met betrekking tot de wegdekverhardingen!!*

Verder gelden de volgende opmerkingen en aandachtspunten
- De opsteller van het akoestisch rekenmodel is ten alle tijde verantwoordelijk voor het opstellen van het rekenmodel en het gebruik van de juiste wegdekverhardingen en snelheden.

- Dit model betreft de verkeersintensiteiten 2030_hoog uit de RVMK van de regio Arnhem versie 2021_1_1. Het betreft weekdaggemiddelde etmaalintensiteiten.

- Voor de autonome groei moet een groeipercentage van 1% per jaar worden aangehouden.

- De ligging van de wegvakken (X-Y coördinaten) moeten worden gecontroleerd en zo nodig worden aangepast aan de werkelijkheid. Hierbij moet ook rekening worden met het aantal rijstroken. Indien nodig moeten deze worden toegevoegd.

- In het rapport van het akoestisch onderzoek moet een bronvermelding van de gebruikte verkeersgegevens worden vermeld.

Bijlage 2. Invoergegevens akoestisch overdrachtsmodel

Rapport: Lijst van model eigenschappen
Model: D1

Model eigenschap	
Omschrijving	D1
Verantwoordelijke	Nico Berends
Rekenmethode	#2|Wegverkeerslawaai|RMW-2012|
Aangemaakt door	Nico Berends op 24-6-2021
Laatst ingezien door	Nico Berends op 29-6-2021
Model aangemaakt met	Geomilieu V2020.2
Dagperiode	07:00 - 19:00
Avondperiode	19:00 - 23:00
Nachtperiode	23:00 - 07:00
Samengestelde periode	Lden
Waarde	Gem(Dag, Avond + 5, Nacht + 10)
Standaard maaiveldhoogte	0
Rekenhoogte contouren	4
Detailniveau toetspunt resultaten	Groepsresultaten
Detailniveau resultaten grids	Groepsresultaten
Zoekafstand [m]	--
Max. reflectie afstand tot bron [m]	--
Max. reflectie afstand tot ontvanger [m]	--
Standaard bodemfactor	1,00
Zichthoek [grd]	2
Maximale reflectiediepte	1
Reflectie in woonwijkschermen	Ja
Geometrische uitbreiding	Volledige 3D analyse
Luchtdemping	Conform standaard
Luchtdemping [dB/km]	0,00; 0,00; 1,00; 2,00; 4,00; 10,00; 23,00; 58,00
Meteorologische correctie	Conform standaard
Waarde voor C0	3,50

Commentaar

Wegen
Toetspunten
Bodemgebieden
Gebouwen
0 m
200 m
schaal = 1 : 6109
443200
442800
442400
191200
191600
192000

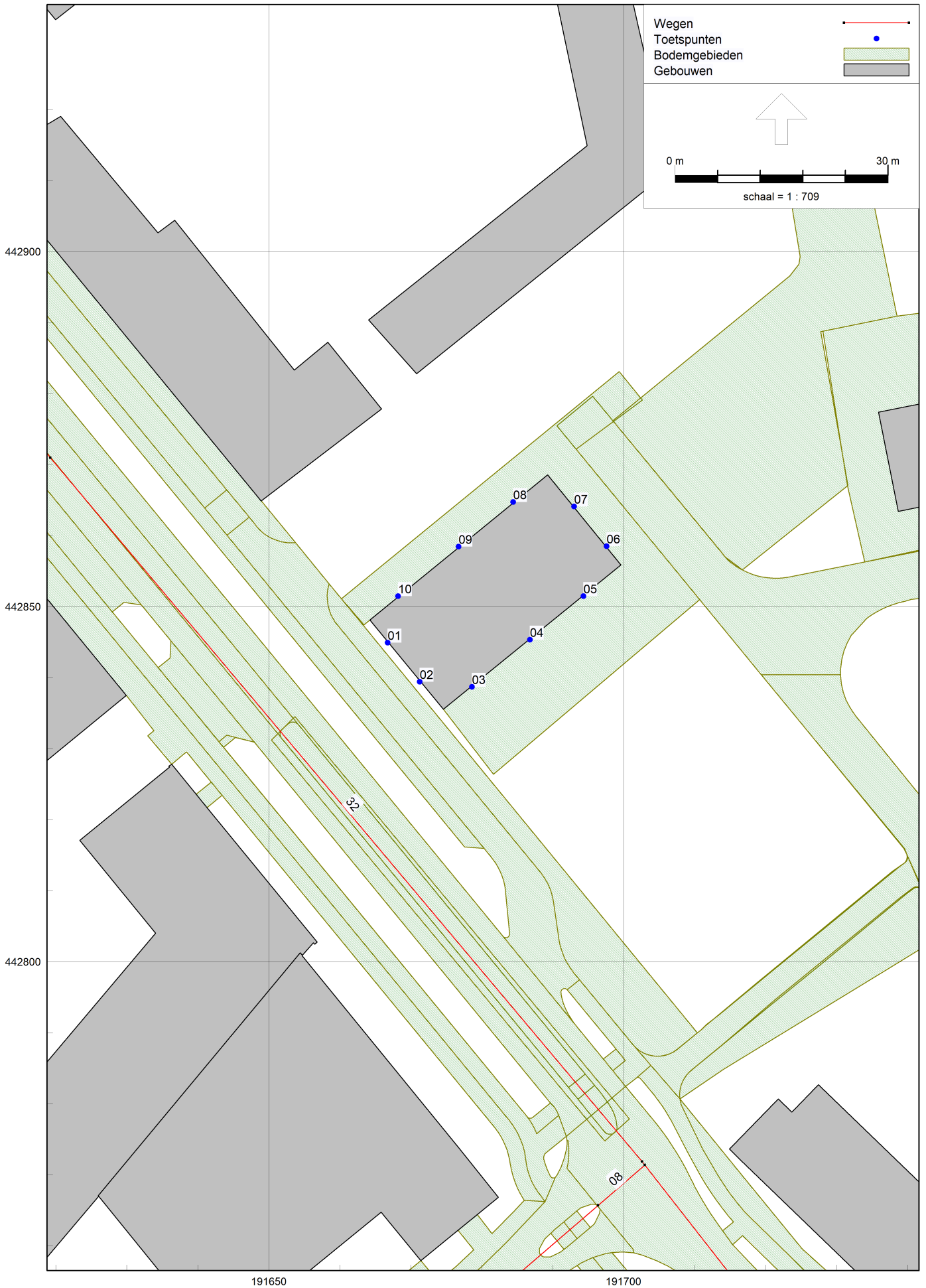
Wegen
Toetspunten
Bodemgebieden
Gebouwen
0 m
30 m
schaal = 1 : 709
442900
442850
442800
191650
191700
01
02
03
04
05
06
07
08
09
10
32
08

Model: D1
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Toetspunten, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Naam	Omschr.	X	Y	Maaiveld	Hdef.	Hoogte A	Hoogte B	Hoogte C	Hoogte D	Hoogte E
01	zuidgevel	191666,77	442844,94	0,00	Relatief	1,50	4,50	7,50	10,50	--
02	zuidgevel	191671,28	442839,46	0,00	Relatief	1,50	4,50	7,50	10,50	--
03	oostgevel	191678,64	442838,74	0,00	Relatief	1,50	4,50	7,50	10,50	--
04	oostgevel	191686,80	442845,37	0,00	Relatief	1,50	4,50	7,50	10,50	--
05	oostgevel	191694,33	442851,49	0,00	Relatief	1,50	4,50	7,50	10,50	--
06	noordgevel	191697,61	442858,54	0,00	Relatief	1,50	4,50	7,50	10,50	--
07	noordgevel	191693,03	442864,15	0,00	Relatief	1,50	4,50	7,50	10,50	--
08	westgevel	191684,44	442864,74	0,00	Relatief	1,50	4,50	7,50	10,50	--
09	westgevel	191676,74	442858,47	0,00	Relatief	1,50	4,50	7,50	10,50	--
10	westgevel	191668,21	442851,52	0,00	Relatief	1,50	4,50	7,50	10,50	--

Model: D1
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Toetspunten, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Naam	Hoogte F	Gevel
01	--	Ja
02	--	Ja
03	--	Ja
04	--	Ja
05	--	Ja
06	--	Ja
07	--	Ja
08	--	Ja
09	--	Ja
10	--	Ja

Model: D1
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Wegen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Naam	Omschr.	Groep	Type	Cpl	Cpl_W	Hbron	Wegdek
01	Amperestraat	Amperestraat	Verdeling	False	1,5	0,75	W9a
02	Nieuwe Kade	Nieuwe Kade	Verdeling	False	1,5	0,75	W9a
03	Nieuwe Kade	Nieuwe Kade	Verdeling	False	1,5	0,75	W9a
04	Nieuwe Kade	Nieuwe Kade	Verdeling	False	1,5	0,75	W9a
05	Nieuwe Kade	Nieuwe Kade	Verdeling	False	1,5	0,75	W9a
06	Nieuwe Kade	Nieuwe Kade	Verdeling	False	1,5	0,75	W9a
07	Nieuwe Kade	Nieuwe Kade	Verdeling	False	1,5	0,75	W9a
08	Nieuwe Kade	Nieuwe Kade	Verdeling	False	1,5	0,75	W4b
09	Thomas J. Witteroosstraat	Thomas J. Witteroosstraat	Verdeling	False	1,5	0,75	W9a
10	Thomas J. Witteroosstraat	Thomas J. Witteroosstraat	Verdeling	False	1,5	0,75	W9a
15	Van Oldenbarneveldtstr	Van Oldenbarneveldtstraat	Verdeling	False	1,5	0,75	W9a
11	Van Oldenbarneveldtstr	50 km/h	Verdeling	False	1,5	0,75	W4b
12	Van Oldenbarneveldtstr	50 km/h	Verdeling	False	1,5	0,75	W9a
13	Van Oldenbarneveldtstr	50 km/h	Verdeling	False	1,5	0,75	W4b
14	Van Oldenbarneveldtstr	50 km/h	Verdeling	False	1,5	0,75	W4b
16	Van Oldenbarneveldtstr	50 km/h	Verdeling	False	1,5	0,75	W4b
17	Van Oldenbarneveldtstr	50 km/h	Verdeling	False	1,5	0,75	W0
18	Van Oldenbarneveldtstr	50 km/h	Verdeling	False	1,5	0,75	W9a
19	Van Oldenbarneveldtstr	50 km/h	Verdeling	False	1,5	0,75	W4b
20	Van Oldenbarneveldtstr	50 km/h	Verdeling	False	1,5	0,75	W9a
21	Veilingstraat	Veilingstraat	Verdeling	False	1,5	0,75	W9b
22	Veilingstraat	Veilingstraat	Verdeling	False	1,5	0,75	W9b
23	Westervoortsedijk	Westervoortsedijk	Verdeling	False	1,5	0,75	W4b
24	Westervoortsedijk	Westervoortsedijk	Verdeling	False	1,5	0,75	W4b
25	Westervoortsedijk	Westervoortsedijk	Verdeling	False	1,5	0,75	W4b
26	Westervoortsedijk	Westervoortsedijk	Verdeling	False	1,5	0,75	W4b
27	Westervoortsedijk	Westervoortsedijk	Verdeling	False	1,5	0,75	W4b
28	Westervoortsedijk	Westervoortsedijk	Verdeling	False	1,5	0,75	W4b
29	Westervoortsedijk	Westervoortsedijk	Verdeling	False	1,5	0,75	W4b
30	Westervoortsedijk	Westervoortsedijk	Verdeling	False	1,5	0,75	Topfalt
31	Westervoortsedijk	Westervoortsedijk	Verdeling	False	1,5	0,75	Topfalt
32	Westervoortsedijk	Westervoortsedijk	Verdeling	False	1,5	0,75	Topfalt
33	Westervoortsedijk	Westervoortsedijk	Verdeling	False	1,5	0,75	Topfalt

Model: D1
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Wegen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Naam	Wegdek	V(LV(D))	V(LV(A))	V(LV(N))	V(MV(D))	V(MV(A))	V(MV(N))	V(ZV(D))
01	Elementenverharding in keperverband	30	30	30	30	30	30	30
02	Elementenverharding in keperverband	50	50	50	50	50	50	50
03	Elementenverharding in keperverband	50	50	50	50	50	50	50
04	Elementenverharding in keperverband	50	50	50	50	50	50	50
05	Elementenverharding in keperverband	50	50	50	50	50	50	50
06	Elementenverharding in keperverband	50	50	50	50	50	50	50
07	Elementenverharding in keperverband	50	50	50	50	50	50	50
08	SMA-NL8	50	50	50	50	50	50	50
09	Elementenverharding in keperverband	30	30	30	30	30	30	30
10	Elementenverharding in keperverband	30	30	30	30	30	30	30
15	Elementenverharding in keperverband	30	30	30	30	30	30	30
11	SMA-NL8	50	50	50	50	50	50	50
12	Elementenverharding in keperverband	50	50	50	50	50	50	50
13	SMA-NL8	50	50	50	50	50	50	50
14	SMA-NL8	50	50	50	50	50	50	50
16	SMA-NL8	50	50	50	50	50	50	50
17	Referentiewegdek	50	50	50	50	50	50	50
18	Elementenverharding in keperverband	50	50	50	50	50	50	50
19	SMA-NL8	50	50	50	50	50	50	50
20	Elementenverharding in keperverband	50	50	50	50	50	50	50
21	Elementenverharding, niet in keperverband	50	50	50	50	50	50	50
22	Elementenverharding, niet in keperverband	50	50	50	50	50	50	50
23	SMA-NL8	50	50	50	50	50	50	50
24	SMA-NL8	50	50	50	50	50	50	50
25	SMA-NL8	50	50	50	50	50	50	50
26	SMA-NL8	50	50	50	50	50	50	50
27	SMA-NL8	50	50	50	50	50	50	50
28	SMA-NL8	50	50	50	50	50	50	50
29	SMA-NL8	50	50	50	50	50	50	50
30	Topfalt	50	50	50	50	50	50	50
31	Topfalt	50	50	50	50	50	50	50
32	Topfalt	50	50	50	50	50	50	50
33	Topfalt	50	50	50	50	50	50	50

Model: D1
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Wegen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Naam	V(ZV(A))	V(ZV(N))	Totaal aantal	%Int(D)	%Int(A)	%Int(N)	%LV(D)	%LV(A)	%LV(N)	%MV(D)	%MV(A)
01	30	30	303,00	6,99	2,60	0,70	100,00	100,00	100,00	--	--
02	50	50	2150,29	6,50	3,90	0,80	99,81	99,87	99,90	0,16	0,10
03	50	50	2150,29	6,50	3,90	0,80	99,81	99,87	99,90	0,16	0,10
04	50	50	1737,20	6,50	3,90	0,80	99,76	99,83	99,87	0,19	0,13
05	50	50	1737,20	6,50	3,90	0,80	99,76	99,83	99,87	0,19	0,13
06	50	50	1737,20	6,50	3,90	0,80	99,76	99,83	99,87	0,19	0,13
07	50	50	1737,20	6,50	3,90	0,80	99,76	99,83	99,87	0,19	0,13
08	50	50	1737,20	6,50	3,90	0,80	99,76	99,83	99,87	0,19	0,13
09	30	30	622,16	6,99	2,58	0,72	98,20	98,56	96,00	0,67	0,54
10	30	30	1815,98	6,99	2,58	0,72	97,10	97,68	93,98	1,32	1,05
15	30	30	3172,41	6,99	2,56	0,74	94,23	95,34	89,39	3,36	2,70
11	50	50	2586,61	6,53	3,85	0,79	93,94	95,37	96,04	2,98	2,02
12	50	50	2586,61	6,53	3,85	0,79	93,94	95,37	96,04	2,98	2,02
13	50	50	2586,61	6,53	3,85	0,79	93,94	95,37	96,04	2,98	2,02
14	50	50	2586,61	6,53	3,85	0,79	93,94	95,37	96,04	2,98	2,02
16	50	50	2545,20	6,52	3,85	0,79	94,10	95,53	96,21	3,10	2,10
17	50	50	2594,69	6,99	2,56	0,74	93,61	94,84	88,36	3,76	3,03
18	50	50	2594,69	6,99	2,56	0,74	93,61	94,84	88,36	3,76	3,03
19	50	50	2586,61	6,53	3,85	0,79	93,94	95,37	96,04	2,98	2,02
20	50	50	2586,61	6,53	3,85	0,79	93,94	95,37	96,04	2,98	2,02
21	50	50	2389,66	6,96	2,54	0,80	89,31	91,28	77,81	3,24	2,63
22	50	50	421,17	7,01	2,60	0,70	100,00	100,00	99,99	--	--
23	50	50	16701,36	7,76	1,28	0,21	95,24	88,76	87,87	3,19	5,53
24	50	50	16701,36	7,76	1,28	0,21	95,24	88,76	87,87	3,19	5,53
25	50	50	16701,36	7,76	1,28	0,21	95,24	88,76	87,87	3,19	5,53
26	50	50	16701,36	7,76	1,28	0,21	95,24	88,76	87,87	3,19	5,53
27	50	50	16701,36	7,76	1,28	0,21	95,24	88,76	87,87	3,19	5,53
28	50	50	14301,60	6,53	3,85	0,79	93,54	95,13	95,43	3,77	2,60
29	50	50	14301,60	6,53	3,85	0,79	93,54	95,13	95,43	3,77	2,60
30	50	50	12737,11	6,54	3,83	0,78	90,86	92,92	93,38	4,43	3,06
31	50	50	12563,39	6,53	3,85	0,79	92,69	94,46	94,81	4,27	2,94
32	50	50	12563,39	6,53	3,85	0,79	92,69	94,46	94,81	4,27	2,94
33	50	50	12885,58	6,54	3,83	0,78	91,26	93,25	93,68	4,32	2,99

Model: D1
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Wegen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Naam	%MV(N)	%ZV(D)	%ZV(A)	%ZV(N)	LV(D)	LV(A)	LV(N)	MV(D)	MV(A)	MV(N)	ZV(D)
01	--	--	--	--	21,18	7,88	2,12	--	--	--	--
02	0,07	0,03	0,03	0,03	139,50	83,75	17,19	0,22	0,08	0,01	0,04
03	0,07	0,03	0,03	0,03	139,50	83,75	17,19	0,22	0,08	0,01	0,04
04	0,10	0,04	0,04	0,03	112,65	67,64	13,88	0,21	0,09	0,01	0,05
05	0,10	0,04	0,04	0,03	112,65	67,64	13,88	0,21	0,09	0,01	0,05
06	0,10	0,04	0,04	0,03	112,65	67,64	13,88	0,21	0,09	0,01	0,05
07	0,10	0,04	0,04	0,03	112,65	67,64	13,88	0,21	0,09	0,01	0,05
08	0,10	0,04	0,04	0,03	112,65	67,64	13,88	0,21	0,09	0,01	0,05
09	0,84	1,12	0,90	3,16	42,71	15,82	4,30	0,29	0,09	0,04	0,49
10	1,63	1,58	1,27	4,39	123,26	45,77	12,29	1,68	0,49	0,21	2,01
15	4,08	2,40	1,96	6,53	208,96	77,43	20,99	7,45	2,19	0,96	5,32
11	1,50	3,08	2,61	2,46	158,67	94,97	19,63	5,03	2,01	0,31	5,20
12	1,50	3,08	2,61	2,46	158,67	94,97	19,63	5,03	2,01	0,31	5,20
13	1,50	3,08	2,61	2,46	158,67	94,97	19,63	5,03	2,01	0,31	5,20
14	1,50	3,08	2,61	2,46	158,67	94,97	19,63	5,03	2,01	0,31	5,20
16	1,56	2,81	2,37	2,23	156,16	93,61	19,35	5,14	2,06	0,31	4,66
17	4,54	2,62	2,13	7,10	169,78	63,00	16,97	6,82	2,01	0,87	4,75
18	4,54	2,62	2,13	7,10	169,78	63,00	16,97	6,82	2,01	0,87	4,75
19	1,50	3,08	2,61	2,46	158,67	94,97	19,63	5,03	2,01	0,31	5,20
20	1,50	3,08	2,61	2,46	158,67	94,97	19,63	5,03	2,01	0,31	5,20
21	3,60	7,45	6,09	18,58	148,54	55,40	14,88	5,39	1,60	0,69	12,39
22	--	--	--	--	29,52	10,95	2,95	--	--	--	--
23	5,62	1,57	5,71	6,51	1234,33	189,75	30,82	41,34	11,82	1,97	20,35
24	5,62	1,57	5,71	6,51	1234,33	189,75	30,82	41,34	11,82	1,97	20,35
25	5,62	1,57	5,71	6,51	1234,33	189,75	30,82	41,34	11,82	1,97	20,35
26	5,62	1,57	5,71	6,51	1234,33	189,75	30,82	41,34	11,82	1,97	20,35
27	5,62	1,57	5,71	6,51	1234,33	189,75	30,82	41,34	11,82	1,97	20,35
28	2,43	2,69	2,28	2,13	873,56	523,80	107,82	35,21	14,32	2,75	25,12
29	2,43	2,69	2,28	2,13	873,56	523,80	107,82	35,21	14,32	2,75	25,12
30	2,85	4,71	4,02	3,78	756,87	453,29	92,77	36,90	14,93	2,83	39,23
31	2,75	3,05	2,59	2,43	760,42	456,89	94,10	35,03	14,22	2,73	25,02
32	2,75	3,05	2,59	2,43	760,42	456,89	94,10	35,03	14,22	2,73	25,02
33	2,78	4,42	3,77	3,54	769,06	460,21	94,16	36,41	14,76	2,79	37,25

Model: D1
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Wegen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Naam	ZV(A)	ZV(N)
01	--	--
02	0,03	0,01
03	0,03	0,01
04	0,03	--
05	0,03	--
06	0,03	--
07	0,03	--
08	0,03	--
09	0,14	0,14
10	0,60	0,57
15	1,59	1,53
11	2,60	0,50
12	2,60	0,50
13	2,60	0,50
14	2,60	0,50
16	2,32	0,45
17	1,41	1,36
18	1,41	1,36
19	2,60	0,50
20	2,60	0,50
21	3,70	3,55
22	--	--
23	12,21	2,28
24	12,21	2,28
25	12,21	2,28
26	12,21	2,28
27	12,21	2,28
28	12,55	2,41
29	12,55	2,41
30	19,61	3,76
31	12,53	2,41
32	12,53	2,41
33	18,61	3,56

Model: D1
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Bodemgebieden, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Naam	Omschr.	Bf
b80b24f2d-	greppel, droge sloot	0,00
b38eb4a7b-	waterloop	0,00
b531fccd8-	waterloop	0,00
ba88457cf-	waterloop	0,00
ba35163fe-	waterloop	0,00
b6e7e0b97-	waterloop	0,00
b5c7dfcc3-	waterloop	0,00
b626742a7-	waterloop	0,00
b68f2768c-	watervlakte	0,00
b32090622-	watervlakte	0,00
bd3cee2b2-	waterloop	0,00
bbc0e3647-	waterloop	0,00
bce244cdf-	watervlakte	0,00
b51e06c25-	waterloop	0,00
b8169227f-	waterloop	0,00
b7e5130b2-	voetpad	0,00
bff7fdb9b-	voetpad	0,00
b9d259711-	voetpad	0,00
ba16c1ff6-	inrit	0,00
bb077a2bb-	fietspad	0,00
bc7d585e9-	parkeervlak	0,00
be5df9ce9-	fietspad	0,00
b5faf1eea-	fietspad	0,00
b8b70afa0-	voetpad	0,00
be40353d3-	rijbaan lokale weg	0,00
bd7738d96-	voetpad	0,00
b15e80582-	rijbaan lokale weg	0,00
b5009d383-	inrit	0,00
bb64cde3d-	inrit	0,00
b9d9269df-	rijbaan regionale weg	0,00
bfad8ab9d-	voetpad	0,00
b24b23afb-	parkeervlak	0,00
b4f37b2b6-	inrit	0,00
b038a9545-	voetpad	0,00
ba087ba9e-	voetpad	0,00
b4df20e99-	voetpad	0,00
bafb00e1e-	rijbaan regionale weg	0,00
b99cfe9d8-	rijbaan lokale weg	0,00
ba49afb2a-	voetpad op trap	0,00
ba3ebd0aa-	voetpad	0,00
bf70a5e38-	voetpad	0,00
b3ca36187-	voetpad	0,00
b3bfb1fdb-	voetpad op trap	0,00
bfbe1c89b-	voetpad	0,00
b6204bb48-	rijbaan lokale weg	0,00
bdf3da239-	voetpad	0,00
b3eaf3cc9-	parkeervlak	0,00
b36eb3899-	rijbaan lokale weg	0,00
b4e18b938-	parkeervlak	0,00
b3fd289a6-	rijbaan lokale weg	0,00
b20bb63bc-	voetpad	0,00
b0be999f7-	voetpad	0,00

Model: D1
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Bodemgebieden, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Naam	Omschr.	Bf
baed6bfd6-	voetpad	0,00
b57eec3a6-	voetpad	0,00
b6c813618-	rijbaan lokale weg	0,00
b78e5ac4e-	rijbaan lokale weg	0,00
b3e8084d4-	voetpad	0,00
b120fda9f-	voetpad	0,00
bb7eecad6-	rijbaan lokale weg	0,00
b8fcc82fd-	voetpad	0,00
babf0311f-	rijbaan lokale weg	0,00
bc96bd8d5-	voetpad	0,00
b9203aceb-	voetpad	0,00
b6e032051-	parkeervlak	0,00
b65d0e707-	parkeervlak	0,00
b8f6dd17a-	parkeervlak	0,00
b5f866218-	rijbaan lokale weg	0,00
b707cf66a-	rijbaan lokale weg	0,00
b4e2988bf-	rijbaan lokale weg	0,00
bdac752d7-	parkeervlak	0,00
b50412d4e-	parkeervlak	0,00
bc5d61938-	parkeervlak	0,00
ba7cb4bcd-	parkeervlak	0,00
be32f6287-	parkeervlak	0,00
b2f89bd9f-	rijbaan lokale weg	0,00
bc6e6dde5-	rijbaan lokale weg	0,00
be63ad472-	rijbaan lokale weg	0,00
b901a74e5-	parkeervlak	0,00
b1e5ca266-	rijbaan lokale weg	0,00
b797700cc-	rijbaan lokale weg	0,00
bb1f89199-	voetpad	0,00
b796f9f91-	parkeervlak	0,00
bb679411e-	parkeervlak	0,00
b52abbf09-	voetpad	0,00
bf3995922-	voetpad	0,00
b8c385198-	voetpad	0,00
bf76093ef-	voetpad	0,00
be3d75ad6-	parkeervlak	0,00
b3e72be66-	parkeervlak	0,00
b2407a4ec-	rijbaan lokale weg	0,00
b35a2f308-	voetpad	0,00
ba3e5d52b-	rijbaan lokale weg	0,00
bf0d06ccd-	parkeervlak	0,00
b5585afaa-	rijbaan lokale weg	0,00
bca6c7742-	fietspad	0,00
b99098849-	rijbaan lokale weg	0,00
b419085c0-	voetpad	0,00
b03a4078a-	parkeervlak	0,00
b1c880179-	fietspad	0,00
b1cfc5b09-	voetpad	0,00
b46a37f4b-	rijbaan lokale weg	0,00
b83353026-	rijbaan lokale weg	0,00
bc0664c80-	voetpad	0,00
ba6190163-	voetpad	0,00

Model: D1
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Bodemgebieden, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Naam	Omschr.	Bf
b95f1a70d-	rijbaan lokale weg	0,00
bc3a4335c-	voetpad	0,00
bf42a00c1-	voetpad	0,00
b6dc5f76e-	rijbaan lokale weg	0,00
b876ba470-	voetpad	0,00
bf9aadf71-	voetpad	0,00
bd4cef95e-	voetpad	0,00
bfe5abe04-	voetpad	0,00
bfb3e01a9-	rijbaan lokale weg	0,00
b4b1d09e7-	rijbaan regionale weg	0,00
bf7399cce-	voetpad	0,00
b1997b6b3-	fietspad	0,00
b5ea32f04-	voetpad	0,00
b11a9eda4-	parkeervlak	0,00
bec634975-	rijbaan lokale weg	0,00
b6f0c1b7f-	voetpad	0,00
be67761bd-	voetpad	0,00
b1397838c-	parkeervlak	0,00
bc0fcd3bc-	rijbaan lokale weg	0,00
b4ee29560-	voetpad	0,00
bdfa046ca-	voetpad	0,00
bcd17b8de-	inrit	0,00
bbfd28255-	inrit	0,00
bd93de26d-	rijbaan lokale weg	0,00
b8117dd3a-	voetpad	0,00
bf6361cb3-	voetpad	0,00
bb095a865-	voetpad	0,00
b5593da3b-	voetpad	0,00
b8c195c67-	voetpad	0,00
bef1a97cf-	voetpad	0,00
b57c6c1be-	voetpad	0,00
bd4755a8a-	voetpad	0,00
b3cfed3df-	parkeervlak	0,00
b81da777a-	parkeervlak	0,00
bbe5a5470-	voetpad	0,00
bb3042988-	voetpad	0,00
b78cc7356-	fietspad	0,00
bf59c258d-	voetpad	0,00
b197646fd-	fietspad	0,00
be742ea62-	voetpad	0,00
b01d75021-	voetpad	0,00
b64c1324a-	voetpad op trap	0,00
bfd4ec314-	voetpad op trap	0,00
b07844ccb-	voetpad op trap	0,00
bf8b6b75a-	voetpad op trap	0,00
b75e5321c-	voetpad op trap	0,00
b213bb3a4-	voetpad op trap	0,00
b39031cf9-	voetpad	0,00
b7cf7f0af-	voetpad	0,00
b8190aed3-	voetpad	0,00
be4a24a97-	rijbaan lokale weg	0,00
b618a1ff9-	rijbaan lokale weg	0,00

Model: D1
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Bodemgebieden, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Naam	Omschr.	Bf
b7f322781-	voetpad	0,00
bb67c9b2f-	voetpad	0,00
b19186c39-	rijbaan lokale weg	0,00
b6c89a60a-	rijbaan lokale weg	0,00
b787d6cdd-	parkeervlak	0,00
bfb352daf-	inrit	0,00
b441f7ff0-	spoorbaan	0,00
b26de1a86-	voetpad	0,00
bdc04f34d-	voetpad	0,00
b17024861-	parkeervlak	0,00
b8ddca42d-	parkeervlak	0,00
ba340d225-	voetpad	0,00
bf1a0970d-	voetpad	0,00
b5e4ef6db-	voetpad	0,00
be29e527c-	rijbaan lokale weg	0,00
ba8d6bea5-	rijbaan lokale weg	0,00
b480a9726-	voetpad	0,00
b37e4cf8c-	voetpad	0,00
b2344b672-	rijbaan lokale weg	0,00
b8b5878c7-	rijbaan lokale weg	0,00
bdd1f518d-	voetpad	0,00
bddc29f23-	voetpad	0,00
bb923e5bf-	rijbaan lokale weg	0,00
be7fca9a2-	voetpad	0,00
bbe999684-	voetpad	0,00
b8680fe5b-	parkeervlak	0,00
b891ae30e-	rijbaan lokale weg	0,00
b7b411963-	parkeervlak	0,00
bbbd205bd-	voetpad	0,00
b31d0d287-	voetpad	0,00
b95c7ebe3-	parkeervlak	0,00
be93480ca-	rijbaan lokale weg	0,00
bc6c75f0e-	voetpad	0,00
b07d55a75-	rijbaan lokale weg	0,00
bf40a96be-	voetpad	0,00
b6477d943-	voetpad	0,00
b6ee18ae1-	voetpad	0,00
bb7d57da2-	inrit	0,00
b68e95db5-	rijbaan lokale weg	0,00
bdb6d8f51-	voetpad	0,00
b0ae3d186-	parkeervlak	0,00
bd73ab0af-	rijbaan lokale weg	0,00
bfecdb7bb-	inrit	0,00
b4a1657a0-	parkeervlak	0,00
b078cecbf-	rijbaan lokale weg	0,00
b67758cc2-	rijbaan lokale weg	0,00
b71ff3781-	voetpad	0,00
b448c7d8d-	inrit	0,00
b965c868c-	voetpad	0,00
b5185e39a-	voetpad	0,00
bcfc2f222-	voetpad	0,00
b8cdcaafb-	parkeervlak	0,00

Model: D1
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Bodemgebieden, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Naam	Omschr.	Bf
b07ff54ff-	voetpad	0,00
b85a8e37c-	rijbaan lokale weg	0,00
b28de81e7-	voetpad	0,00
b0c6bd559-	voetpad	0,00
b329a55c6-	rijbaan lokale weg	0,00
b57d0e577-	rijbaan lokale weg	0,00
b6a8ddac5-	rijbaan lokale weg	0,00
b287f749d-	rijbaan lokale weg	0,00
beffabf18-	rijbaan lokale weg	0,00
b4e679d80-	voetpad	0,00
b3934737c-	voetpad	0,00
b18ad2924-	rijbaan lokale weg	0,00
bfcb123f1-	fietspad	0,00
bb4fda03a-	rijbaan lokale weg	0,00
bc5c655cf-	rijbaan lokale weg	0,00
b0b87fb67-	inrit	0,00
b034e25c4-	inrit	0,00
bda8aa86e-	rijbaan lokale weg	0,00
bcc4462fc-	rijbaan lokale weg	0,00
ba82cc58a-	inrit	0,00
b02b70219-	inrit	0,00
b8dbf4a40-	rijbaan lokale weg	0,00
b8d2d8650-	rijbaan lokale weg	0,00
b3fd40572-	rijbaan lokale weg	0,00
b1b50ec21-	rijbaan lokale weg	0,00
b1cede9a4-	rijbaan lokale weg	0,00
b34a85dd1-	rijbaan lokale weg	0,00
b0da44053-	rijbaan lokale weg	0,00
b4ec5103e-	rijbaan lokale weg	0,00
b8550a813-	voetpad	0,00
ba4ed7b9c-	voetpad	0,00
b56954c57-	voetpad	0,00
b45917bf5-	voetpad	0,00
be058dd73-	parkeervlak	0,00
bb6b610ee-	voetpad	0,00
ba8a3b25b-	inrit	0,00
be5691258-	spoorbaan	0,00
b94258df8-	spoorbaan	0,00
b770bf509-	spoorbaan	0,00
b6891e558-	fietspad	0,00
b1ae5d33a-	fietspad	0,00
b7407f710-	voetpad	0,00
b8b1f3b73-	voetpad	0,00
b2a6e08b3-	fietspad	0,00
ba1755348-	rijbaan lokale weg	0,00
b4eda03df-	rijbaan lokale weg	0,00
b67dcd685-	parkeervlak	0,00
b5a4a8bcd-	fietspad	0,00
bb85c4acd-	voetpad op trap	0,00
b7e49f54d-	voetpad op trap	0,00
b2a16b653-	voetpad	0,00
bc7d8b08b-	voetpad	0,00

Model: D1
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Bodemgebieden, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Naam	Omschr.	Bf
b8ccf6523-	rijbaan lokale weg	0,00
b431d36f8-	voetpad	0,00
b934667c5-	rijbaan lokale weg	0,00
b1cfce188-	parkeervlak	0,00
b3ebb8903-	fietspad	0,00
bf2a868c4-	inrit	0,00
bd91544d4-	voetpad op trap	0,00
b3e8e6822-	parkeervlak	0,00
bbe9f9adb-	voetpad	0,00
b1ec818e1-	inrit	0,00
b35ef4e01-	voetpad	0,00
b79e81282-	voetpad	0,00
b222f8be7-	inrit	0,00
b76867ed4-	inrit	0,00
b9e470145-	voetpad	0,00
b6f215419-	voetpad	0,00
ba4a5a395-	rijbaan lokale weg	0,00
bef965500-	voetpad	0,00
b19c100b4-	voetpad	0,00
b6165c422-	voetpad	0,00
bc912dc29-	rijbaan lokale weg	0,00
b949fbb55-	parkeervlak	0,00
bf82a38bd-	voetpad	0,00
bb0e597c0-	fietspad	0,00
bbedd563f-	inrit	0,00
bc4f14a68-	voetpad	0,00
b8ffbb269-	rijbaan lokale weg	0,00
ba12158e2-	rijbaan lokale weg	0,00
bdba348da-	parkeervlak	0,00
b11e75935-	voetpad	0,00
b53690e8a-	rijbaan lokale weg	0,00
bf4447272-	parkeervlak	0,00
b0699cd73-	fietspad	0,00
bf132c8bd-	fietspad	0,00
bfd5310fa-	voetpad	0,00
b3de30fb7-	rijbaan lokale weg	0,00
b5d25a530-	fietspad	0,00
bb358373e-	rijbaan regionale weg	0,00
ba9e7906c-	rijbaan lokale weg	0,00
b281690ee-	voetpad	0,00
b8d8be380-	parkeervlak	0,00
b546653b4-	voetpad	0,00
bdae49b26-	parkeervlak	0,00
b0eb925cb-	voetpad	0,00
b74489bd4-	parkeervlak	0,00
bcda24d4e-	rijbaan lokale weg	0,00
b0b87ed05-	parkeervlak	0,00
b7a355f1c-	voetpad	0,00
b31773fc2-	inrit	0,00
ba557ded6-	rijbaan lokale weg	0,00
b367b01f6-	voetpad	0,00
b36ce707c-	inrit	0,00

Model: D1
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Bodemgebieden, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Naam	Omschr.	Bf
b21f7c559-	rijbaan lokale weg	0,00
b8da24710-	rijbaan lokale weg	0,00
bf286d943-	fietspad	0,00
b4762c8d1-	voetpad	0,00
b27335191-	rijbaan lokale weg	0,00
be3441e04-	voetpad	0,00
bc7f7125e-	rijbaan lokale weg	0,00
b05d4ebf0-	voetpad	0,00
bcc8e7a04-	voetpad	0,00
b9547d905-	inrit	0,00
b6449e6ea-	voetpad	0,00
bb5663913-	voetpad	0,00
bf34cf0bb-	rijbaan lokale weg	0,00
ba49fbf79-	rijbaan lokale weg	0,00
be6a98d53-	fietspad	0,00
b1507b595-	voetpad	0,00
b5289ea27-	fietspad	0,00
b764e8b13-	parkeervlak	0,00
b0fee0a8e-	parkeervlak	0,00
b032e7124-	parkeervlak	0,00
bbdf536e5-	inrit	0,00
bef3fc13e-	rijbaan regionale weg	0,00
b724030a9-	rijbaan regionale weg	0,00
b585442bd-	voetpad	0,00
b69c6309c-	voetpad	0,00
bbbc6c44f-	inrit	0,00
b8451dca7-	parkeervlak	0,00
beedb61b3-	inrit	0,00
babe451bd-	rijbaan lokale weg	0,00
b5696f778-	voetpad	0,00
b62c3bb3d-	voetpad	0,00
bd7157d88-	voetpad	0,00
b5e66c4d0-	voetpad	0,00
b2e37c7e3-	inrit	0,00
ba8e8d9e5-	voetpad	0,00
b74ebbc71-	parkeervlak	0,00
b8de05b95-	voetpad	0,00
bd032fe86-	inrit	0,00
b1e95a35c-	voetpad	0,00
b19d5f887-	voetpad	0,00
b2debc604-	voetpad	0,00
b890d072b-	parkeervlak	0,00
bfbf4d4fc-	parkeervlak	0,00
b27eaaf75-	rijbaan lokale weg	0,00
b98cccda0-	voetpad	0,00
bcaf123cf-	rijbaan lokale weg	0,00
b9afeb8ae-	voetpad	0,00
beaf04392-	rijbaan lokale weg	0,00
b1893ac03-	voetpad op trap	0,00
bb4a9c067-	rijbaan lokale weg	0,00
b9923bdf0-	voetpad	0,00
b05012dad-	rijbaan lokale weg	0,00

Model: D1
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Bodemgebieden, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Naam	Omschr.	Bf
b09d8a3f6-	parkeervlak	0,00
b1733c058-	voetpad	0,00
b68543577-	inrit	0,00
b14ba430f-	voetpad	0,00
b9c802e2d-	voetpad	0,00
b8f688d5e-	parkeervlak	0,00
b2e4aa818-	voetpad	0,00
b93f5ab95-	voetpad	0,00
b84b11517-	fietspad	0,00
bd5dd3a6d-	rijbaan regionale weg	0,00
b3fe1dca0-	voetpad	0,00
b4341077e-	rijbaan regionale weg	0,00
bfdb819ba-	rijbaan lokale weg	0,00
b9240303b-	rijbaan lokale weg	0,00
b7f2d8316-	rijbaan lokale weg	0,00
b97996e17-	rijbaan regionale weg	0,00
b9e051938-	fietspad	0,00
be3300233-	voetpad	0,00
b2583f6fc-	inrit	0,00
bc9b7d6bc-	inrit	0,00
b9746d39f-	parkeervlak	0,00
b92c414b3-	fietspad	0,00
b8899b28e-	voetpad	0,00
bdccce1c4-	parkeervlak	0,00
bb20e216e-	voetpad	0,00
b3789ff7b-	parkeervlak	0,00
bf8695439-	voetpad	0,00
bc64dc570-	voetpad	0,00
b737875da-	rijbaan regionale weg	0,00
bd985f58d-	parkeervlak	0,00
b6ee999ac-	rijbaan regionale weg	0,00
bf2065198-	rijbaan lokale weg	0,00
b1e716f62-	rijbaan lokale weg	0,00
b11e524c7-	rijbaan lokale weg	0,00
bf64ccc1b-	rijbaan regionale weg	0,00
b9ea6322d-	inrit	0,00
b0c7e93bd-	parkeervlak	0,00
b11501d9f-	voetpad	0,00
b71782a89-	fietspad	0,00
b0f6fc69d-	parkeervlak	0,00
b09546326-	rijbaan regionale weg	0,00
b21efdab5-	rijbaan lokale weg	0,00
b8809b63a-	voetpad	0,00
b5c36e281-	inrit	0,00
b33b13598-	voetpad	0,00
b6e7e0b0d-	voetpad	0,00
b2e8f70ff-	rijbaan lokale weg	0,00
bb0a60e1f-	voetpad	0,00
b13c82cab-	rijbaan lokale weg	0,00
bcaa895e6-	inrit	0,00
b892ff305-	voetpad	0,00
b2a5150b0-	rijbaan regionale weg	0,00

Model: D1
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Bodemgebieden, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Naam	Omschr.	Bf
b76ff647e-	voetpad	0,00
b9cd9f25c-	parkeervlak	0,00
bcdab325f-	fietspad	0,00
bc50bff6c-	rijbaan lokale weg	0,00
b35177a6b-	rijbaan regionale weg	0,00
b8b88fac3-	voetpad	0,00
b5ad0fb36-	fietspad	0,00
b606c1f88-	voetpad	0,00
bb2ddb24c-	parkeervlak	0,00
b8547beb6-	voetpad	0,00
be4c23726-	rijbaan lokale weg	0,00
beec139a8-	inrit	0,00
bd8beeebf-	parkeervlak	0,00
b8da469c0-	voetpad	0,00
bf7995361-	voetpad	0,00
b8d755fab-	voetpad	0,00
b60a69bc0-	voetpad	0,00
b6b8dfba0-	parkeervlak	0,00
b1e07a92e-	voetpad	0,00
b31d6cef4-	voetpad	0,00
b4aad1a85-	voetpad	0,00
b654c534c-	voetpad	0,00
b4d1ddc61-	voetpad	0,00
b329151a5-	voetpad	0,00
b71c2dca0-	voetpad	0,00
b1623161b-	voetpad	0,00
b098f49bb-	voetpad	0,00
b794d5c32-	voetpad	0,00
bc3b959b0-	voetpad	0,00
b17f74adc-	rijbaan lokale weg	0,00
b14b32c8a-	voetpad	0,00
b11d26b3b-	voetpad	0,00
bc5c437f2-	voetpad	0,00
b909f06f8-	rijbaan regionale weg	0,00
b2747121e-	fietspad	0,00
bdca7b312-	parkeervlak	0,00
bbb7f1321-	voetpad	0,00
ba4b12d45-	rijbaan lokale weg	0,00
b6153d857-	rijbaan regionale weg	0,00
b7b1a2fc6-	fietspad	0,00
b81299dce-	fietspad	0,00
b30ebeadc-	parkeervlak	0,00
ba8961d11-	rijbaan lokale weg	0,00
b9327cce0-	rijbaan lokale weg	0,00
b3b296a88-	inrit	0,00
b84a11dfa-	rijbaan lokale weg	0,00
b68e6cad5-	inrit	0,00
b4cfc4674-	fietspad	0,00
bf0ed183d-	inrit	0,00
b777d5569-	parkeervlak	0,00
b176154c6-	voetpad	0,00
b50224b56-	voetpad	0,00

Model: D1
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Bodemgebieden, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Naam	Omschr.	Bf
bbaf96d8f-	rijbaan lokale weg	0,00
bc1d82437-	voetpad	0,00
bccc2179f-	inrit	0,00
bb98a52c7-	rijbaan lokale weg	0,00
b01f61faa-	rijbaan lokale weg	0,00
b9860ebbc-	parkeervlak	0,00
b98cef731-	voetpad	0,00
b3f71c0a5-	inrit	0,00
bc92edc75-	voetpad	0,00
b21cd57c0-	voetpad	0,00
b6399e80f-	parkeervlak	0,00
b44576669-	voetpad	0,00
ba961aedd-	voetpad	0,00
b2023f096-	rijbaan lokale weg	0,00
be7737161-	inrit	0,00
b3c98eaea-	rijbaan lokale weg	0,00
b49ca4e71-	rijbaan lokale weg	0,00
b60507ca2-	inrit	0,00
b3bd5ea08-	voetpad	0,00
bb1090c3f-	parkeervlak	0,00
b6a445182-	parkeervlak	0,00
bb51cc83d-	voetpad	0,00
b3076a012-	rijbaan lokale weg	0,00
bf6b886c2-	rijbaan lokale weg	0,00
bb1da4156-	rijbaan lokale weg	0,00
ba4bef469-	voetpad	0,00
b5dd5561e-	rijbaan lokale weg	0,00
bb6ee50bf-	rijbaan lokale weg	0,00
ba4785f43-	rijbaan lokale weg	0,00
b6844a548-	voetpad	0,00
b102fa0f2-	parkeervlak	0,00
b9fac8448-	rijbaan lokale weg	0,00
bcaaab445-	voetpad	0,00
b05f9db08-	rijbaan lokale weg	0,00
b1b096b51-	rijbaan lokale weg	0,00
b3e667ff1-	voetpad	0,00
b895069f4-	voetpad	0,00
bcfeeff60-	voetpad	0,00
b425d43b5-	voetpad	0,00
b20ff0426-	voetpad	0,00
b257ed123-	rijbaan lokale weg	0,00
b24ad1349-	parkeervlak	0,00
bdaf184ca-	parkeervlak	0,00
bad38cf7e-	voetpad	0,00
b980a43a5-	parkeervlak	0,00
bb09987db-	rijbaan lokale weg	0,00
b7d99ddb9-	rijbaan lokale weg	0,00
bf4ba3c09-	parkeervlak	0,00
bdd38b915-	voetpad	0,00
be129b0e1-	parkeervlak	0,00
bdaa080d5-	voetpad	0,00
ba48060e4-	voetpad	0,00

Model: D1
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Bodemgebieden, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Naam	Omschr.	Bf
b1cb9c15d-	fietspad	0,00
b3dc62f11-	rijbaan lokale weg	0,00
b4f6a9f98-	rijbaan lokale weg	0,00
bd9e1901a-	rijbaan regionale weg	0,00
b2249b7dc-	voetpad	0,00
b11e1671a-	rijbaan lokale weg	0,00
bf49e27f6-	voetpad	0,00
bb90a464b-	rijbaan lokale weg	0,00
b7e8b7ae0-	voetpad	0,00
bb51a0790-	voetpad	0,00
b65ec30f4-	rijbaan lokale weg	0,00
b226990bc-	rijbaan lokale weg	0,00
b165d6e38-	rijbaan lokale weg	0,00
b398e9c0e-	voetpad	0,00
bc6d8034d-	voetpad	0,00
babad920f-	voetpad	0,00
b1df7a30d-	voetpad	0,00
b12968f6e-	rijbaan lokale weg	0,00
b42a2981a-	rijbaan lokale weg	0,00
b192be8cb-	parkeervlak	0,00
b24913aa5-	voetpad	0,00
b7f0133b6-	parkeervlak	0,00
b712ab0f1-	voetpad	0,00
be1c8ee7a-	voetpad	0,00
b04821cf0-	parkeervlak	0,00
bb22ef97a-	rijbaan lokale weg	0,00
b24f02985-	voetpad	0,00
b0f9ff406-	parkeervlak	0,00
b8b499528-	fietspad	0,00
b537ac1eb-	voetpad	0,00
b955d7421-	fietspad	0,00
b9accf7de-	fietspad	0,00
bcdf83072-	fietspad	0,00
b8f461557-	fietspad	0,00
bd0b40aca-	voetpad	0,00
ba064f5f8-	fietspad	0,00
b5a80bb73-	fietspad	0,00
bafa76d1d-	fietspad	0,00
b28974307-	voetpad	0,00
bd71c27b1-	parkeervlak	0,00
bdb54b16a-	parkeervlak	0,00
bbb12a2d5-	rijbaan lokale weg	0,00
b13b7e7c2-	rijbaan lokale weg	0,00
bea4c39a6-	rijbaan lokale weg	0,00
b6da277ff-	rijbaan lokale weg	0,00
b85f0f4f8-	voetpad op trap	0,00
b9ff1b0d7-	voetpad op trap	0,00
b128de2d6-	voetpad	0,00
b62d50f63-	voetpad	0,00
b6f03a03a-	voetpad	0,00
b02258364-	voetpad op trap	0,00
b4e626e7a-	parkeervlak	0,00

Model: D1
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Bodemgebieden, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Naam	Omschr.	Bf
b85192e1b-	rijbaan lokale weg	0,00
b09e938c2-	voetpad	0,00
b370c3e30-	parkeervlak	0,00
b39a95cae-	rijbaan lokale weg	0,00
bce006b20-	parkeervlak	0,00
b0950b338-	parkeervlak	0,00
be6cc1585-	voetpad	0,00
b29518b70-	voetpad	0,00
b91ac92ba-	voetpad	0,00
b0e5dd67c-	rijbaan lokale weg	0,00
ba85faede-	voetpad	0,00
b686b71dd-	voetpad op trap	0,00
bdaf9ca09-	inrit	0,00
b660930f7-	voetpad	0,00
b98c38bf5-	voetpad	0,00
b25991fcd-	voetpad	0,00
bd4fdf8e2-	voetpad	0,00
bdccda297-	rijbaan lokale weg	0,00
bb17a49cb-	voetpad	0,00
ba523d64e-	parkeervlak	0,00
bcd532392-	parkeervlak	0,00
bc4e9213f-	voetpad	0,00
bfbec8163-	voetpad	0,00
b7ae63dd6-	voetpad	0,00
b17472f5a-	rijbaan lokale weg	0,00
b84e05f8b-	parkeervlak	0,00
b4adc3972-	voetpad	0,00
b7507d982-	rijbaan lokale weg	0,00
b3bcd5d76-	rijbaan lokale weg	0,00
bcf7179d4-	voetpad	0,00
bf06ad39d-	parkeervlak	0,00
b83148b0f-	voetpad	0,00
b36fa0ca5-	parkeervlak	0,00
b7bc7d1a4-	voetpad	0,00
b294cd638-	voetpad	0,00
b3b93e19c-	rijbaan lokale weg	0,00
b2ed340fa-	parkeervlak	0,00
bf06c6998-	voetpad	0,00
bd27d7d9c-	rijbaan lokale weg	0,00
b2e9b39ea-	parkeervlak	0,00
b86bac283-	parkeervlak	0,00
b41a8d868-	parkeervlak	0,00
b4a98232e-	voetpad	0,00
bdd09120a-	voetpad	0,00
bbf74a859-	spoorbaan	0,00
		0,00
1		0,00
be5691258-	spoorbaan	0,00
be5691258-	spoorbaan	0,00
be5691258-	spoorbaan	0,00
be5691258-	spoorbaan	0,00
bd5b6da11-	spoorbaan	0,00

Model: D1
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Bodemgebieden, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Naam	Omschr.	Bf
bd5b6da11-	spoorbaan	0,00
		0,00
2		0,00
3		0,00
		0,00
1		0,00

Model: D1
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Gebouwen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Naam	Omschr.	Hoogte	Maaiveld	Hdef.	Functie	Gebouwtype	BAG-id	Gemeente	Jaar	AHN-jaar	Trust
0202100000		12,40	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		11,86	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		12,00	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		8,03	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		8,04	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		3,09	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		11,61	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		8,55	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		10,28	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		6,31	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		2,69	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		7,00	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		8,13	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		8,24	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		6,97	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		6,95	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		6,81	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		8,96	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		19,64	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		8,07	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		6,18	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		4,61	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		8,02	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		7,07	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		6,89	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		17,43	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		6,87	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		9,37	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		8,30	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		12,08	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		18,37	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		5,98	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		2,41	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		2,48	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		8,13	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		12,57	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		11,66	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		11,85	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		8,44	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		19,70	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		8,41	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		7,08	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		3,07	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		3,16	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		6,44	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		6,81	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		2,55	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		2,48	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		7,39	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		7,15	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		6,98	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		7,14	0,00	Relatief					0	0	0

Model: D1
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Gebouwen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Naam	Cp	Zwevend	Refl. 63	Refl. 125	Refl. 250	Refl. 500	Refl. 1k	Refl. 2k	Refl. 4k	Refl. 8k
0202100000	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80

Model: D1
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Gebouwen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Naam	Omschr.	Hoogte	Maaiveld	Hdef.	Functie	Gebouwtype	BAG-id	Gemeente	Jaar	AHN-jaar	Trust
0202100000		7,00	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		7,02	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		7,17	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		6,69	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		6,37	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		11,69	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		7,14	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		5,25	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		5,68	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		2,65	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		4,83	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		7,00	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		8,74	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		8,95	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		6,97	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		11,50	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		15,25	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		6,23	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		4,68	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		9,23	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		8,89	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		7,10	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		8,05	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		8,68	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		9,72	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		19,69	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		6,89	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		7,08	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		6,81	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		8,10	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		19,69	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		5,95	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		2,46	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		2,45	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		2,49	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		6,84	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		11,66	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		3,21	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		10,09	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		11,65	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		8,52	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		8,54	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		2,29	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		6,85	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		6,98	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		8,08	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		11,90	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		12,24	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		11,76	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		11,81	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		15,44	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		8,57	0,00	Relatief					0	0	0

Model: D1
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Gebouwen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Naam	Cp	Zwevend	Refl. 63	Refl. 125	Refl. 250	Refl. 500	Refl. 1k	Refl. 2k	Refl. 4k	Refl. 8k
0202100000	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80

Model: D1
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Gebouwen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Naam	Omschr.	Hoogte	Maaiveld	Hdef.	Functie	Gebouwtype	BAG-id	Gemeente	Jaar	AHN-jaar	Trust
0202100000		5,70	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		2,42	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		11,72	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		11,76	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		18,40	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		8,05	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		20,42	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		15,95	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		3,32	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		12,05	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		6,23	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		12,16	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		2,67	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		2,67	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		12,75	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		6,89	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		7,03	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		7,18	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		8,63	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		8,10	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		7,96	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		19,64	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		6,47	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		2,69	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		6,96	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		7,16	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		8,44	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		7,01	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		12,24	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		6,14	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		8,07	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		8,05	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		11,16	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		12,42	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		11,74	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		13,26	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		7,64	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		6,12	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		2,45	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		2,47	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		7,03	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		11,65	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		2,44	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		9,60	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		10,13	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		14,79	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		7,00	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		14,97	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		12,16	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		7,13	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		8,95	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		6,93	0,00	Relatief					0	0	0

Model: D1
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Gebouwen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Naam	Cp	Zwevend	Refl. 63	Refl. 125	Refl. 250	Refl. 500	Refl. 1k	Refl. 2k	Refl. 4k	Refl. 8k
0202100000	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80

Model: D1
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Gebouwen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Naam	Omschr.	Hoogte	Maaiveld	Hdef.	Functie	Gebouwtype	BAG-id	Gemeente	Jaar	AHN-jaar	Trust
0202100000		7,00	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		2,37	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		9,00	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		6,92	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		9,32	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		10,50	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		14,46	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		8,02	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		2,46	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		7,00	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		2,63	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		8,13	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		15,55	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		7,16	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		7,16	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		10,46	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		8,59	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		18,39	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		8,77	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		8,96	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		6,88	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		8,51	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		8,06	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		11,86	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		12,02	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		11,93	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		14,76	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		5,41	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		7,30	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		2,44	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		3,14	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		9,64	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		9,47	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		8,48	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		12,37	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		16,12	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		9,06	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		6,95	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		2,41	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		9,64	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		8,05	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		8,12	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		12,00	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		8,07	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		7,00	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		3,85	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		6,83	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		9,27	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		8,57	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		7,09	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		6,65	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		2,92	0,00	Relatief					0	0	0

Model: D1
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Gebouwen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Naam	Cp	Zwevend	Refl. 63	Refl. 125	Refl. 250	Refl. 500	Refl. 1k	Refl. 2k	Refl. 4k	Refl. 8k
0202100000	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80

Model: D1
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Gebouwen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Naam	Omschr.	Hoogte	Maaiveld	Hdef.	Functie	Gebouwtype	BAG-id	Gemeente	Jaar	AHN-jaar	Trust
0202100000		5,25	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		5,20	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		4,11	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		4,25	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		18,41	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		15,76	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		9,18	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		9,16	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		9,16	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		9,17	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		9,16	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		9,16	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		9,23	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		6,49	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		6,30	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		6,31	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		6,30	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		6,30	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		6,32	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		6,49	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		2,63	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		2,74	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		2,65	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		2,66	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		2,63	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		2,62	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		2,61	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		2,61	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		2,62	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		2,61	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		2,64	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		2,63	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		2,65	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		2,65	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		2,58	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		2,62	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		2,30	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		10,12	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		9,58	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		9,58	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		9,58	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		9,56	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		9,56	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		9,57	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		10,07	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		9,19	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		9,19	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		9,18	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		9,17	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		9,91	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		9,92	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		10,04	0,00	Relatief					0	0	0

Model: D1
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Gebouwen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Naam	Cp	Zwevend	Refl. 63	Refl. 125	Refl. 250	Refl. 500	Refl. 1k	Refl. 2k	Refl. 4k	Refl. 8k
0202100000	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80

Model: D1
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Gebouwen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Naam	Omschr.	Hoogte	Maaiveld	Hdef.	Functie	Gebouwtype	BAG-id	Gemeente	Jaar	AHN-jaar	Trust
0202100000		9,89	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		9,22	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		9,17	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		9,16	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		9,20	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		9,73	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		9,64	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		9,67	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		9,65	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		9,65	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		9,66	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		9,64	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		9,56	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		9,25	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		9,19	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		9,15	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		9,14	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		9,14	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		9,14	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		9,14	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		21,06	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		15,13	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		2,92	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		2,62	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		2,62	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		2,62	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		2,64	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		2,65	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		2,65	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		2,66	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		2,67	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		2,62	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		2,63	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		7,85	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		6,67	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		2,68	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		2,62	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		2,65	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		2,58	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		2,65	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		2,64	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		2,65	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		2,67	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		2,63	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		2,57	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		2,62	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		2,61	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		2,63	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		2,61	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		2,61	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		7,00	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		2,62	0,00	Relatief					0	0	0

Model: D1
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Gebouwen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Naam	Cp	Zwevend	Refl. 63	Refl. 125	Refl. 250	Refl. 500	Refl. 1k	Refl. 2k	Refl. 4k	Refl. 8k
0202100000	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80

Model: D1
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Gebouwen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Naam	Omschr.	Hoogte	Maaiveld	Hdef.	Functie	Gebouwtype	BAG-id	Gemeente	Jaar	AHN-jaar	Trust
0202100000		2,68	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		2,66	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		2,67	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		2,65	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		2,67	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		4,60	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		7,00	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		7,00	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		3,53	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		2,35	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		1,15	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		7,00	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		6,03	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		5,04	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		2,21	0,00	Relatief					0	0	0
		13,00	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		15,44	0,00	Relatief					0	0	0
		9,00	0,00	Relatief					0	0	0
1		9,00	0,00	Relatief					0	0	0
2		9,00	0,00	Relatief					0	0	0
3		9,00	0,00	Relatief					0	0	0
4		9,00	0,00	Relatief					0	0	0
5		9,00	0,00	Relatief					0	0	0
6		9,00	0,00	Relatief					0	0	0
7		9,00	0,00	Relatief					0	0	0
8		9,00	0,00	Relatief					0	0	0
9		9,00	0,00	Relatief					0	0	0
10		9,00	0,00	Relatief					0	0	0
11		9,00	0,00	Relatief					0	0	0
12		9,00	0,00	Relatief					0	0	0
13		9,00	0,00	Relatief					0	0	0
14		9,00	0,00	Relatief					0	0	0

Model: D1
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Gebouwen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Naam	Cp	Zwevend	Refl. 63	Refl. 125	Refl. 250	Refl. 500	Refl. 1k	Refl. 2k	Refl. 4k	Refl. 8k
0202100000	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
0202100000	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
0202100000	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
0202100000	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
0202100000	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
0202100000	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
0202100000	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
0202100000	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
0202100000	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
0202100000	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
0202100000	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
0202100000	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
0202100000	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
0202100000	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
0202100000	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
0202100000	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
0202100000	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
1	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
2	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
3	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
4	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
5	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
6	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
7	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
8	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
9	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
10	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
11	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
12	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
13	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
14	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80

Bijlage 3. Berekeningsresultaten

Rapport: Resultatentabel
Model: D1
LAeq totaalresultaten voor toetspunten
Groep: Westervoortsedijk
Groepsreductie: Nee

Naam Toetspunt	Omschrijving	X	Y	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Lden
01_A	zuidgevel	191666,77	442844,94	1,50	61,23	58,51	51,53	61,79
01_B	zuidgevel	191666,77	442844,94	4,50	62,01	59,30	52,32	62,58
01_C	zuidgevel	191666,77	442844,94	7,50	62,04	59,32	52,34	62,60
01_D	zuidgevel	191666,77	442844,94	10,50	61,87	59,16	52,18	62,44
02_A	zuidgevel	191671,28	442839,46	1,50	61,27	58,56	51,57	61,84
02_B	zuidgevel	191671,28	442839,46	4,50	62,07	59,36	52,38	62,64
02_C	zuidgevel	191671,28	442839,46	7,50	62,11	59,40	52,42	62,68
02_D	zuidgevel	191671,28	442839,46	10,50	61,96	59,25	52,27	62,53
03_A	oostgevel	191678,64	442838,74	1,50	57,18	54,45	47,47	57,74
03_B	oostgevel	191678,64	442838,74	4,50	58,34	55,60	48,62	58,89
03_C	oostgevel	191678,64	442838,74	7,50	58,52	55,79	48,81	59,08
03_D	oostgevel	191678,64	442838,74	10,50	58,47	55,74	48,76	59,03
04_A	oostgevel	191686,80	442845,37	1,50	54,72	51,94	44,96	55,25
04_B	oostgevel	191686,80	442845,37	4,50	56,28	53,52	46,54	56,82
04_C	oostgevel	191686,80	442845,37	7,50	56,63	53,86	46,88	57,17
04_D	oostgevel	191686,80	442845,37	10,50	56,68	53,91	46,92	57,21
05_A	oostgevel	191694,33	442851,49	1,50	52,93	50,14	43,15	53,45
05_B	oostgevel	191694,33	442851,49	4,50	54,57	51,79	44,80	55,10
05_C	oostgevel	191694,33	442851,49	7,50	55,02	52,24	45,26	55,55
05_D	oostgevel	191694,33	442851,49	10,50	55,15	52,36	45,38	55,68
06_A	noordgevel	191697,61	442858,54	1,50	40,98	37,06	29,95	40,88
06_B	noordgevel	191697,61	442858,54	4,50	41,41	37,36	30,23	41,24
06_C	noordgevel	191697,61	442858,54	7,50	42,09	38,11	30,98	41,95
06_D	noordgevel	191697,61	442858,54	10,50	43,46	39,74	32,66	43,46
07_A	noordgevel	191693,03	442864,15	1,50	40,48	36,45	29,33	40,32
07_B	noordgevel	191693,03	442864,15	4,50	40,93	36,77	29,63	40,70
07_C	noordgevel	191693,03	442864,15	7,50	41,68	37,63	30,50	41,51
07_D	noordgevel	191693,03	442864,15	10,50	42,69	38,87	31,77	42,64
08_A	westgevel	191684,44	442864,74	1,50	50,52	47,79	40,80	51,08
08_B	westgevel	191684,44	442864,74	4,50	52,55	49,81	42,83	53,10
08_C	westgevel	191684,44	442864,74	7,50	52,94	50,20	43,21	53,49
08_D	westgevel	191684,44	442864,74	10,50	53,07	50,31	43,33	53,61
09_A	westgevel	191676,74	442858,47	1,50	53,08	50,35	43,36	53,64
09_B	westgevel	191676,74	442858,47	4,50	54,84	52,12	45,13	55,40
09_C	westgevel	191676,74	442858,47	7,50	55,11	52,37	45,39	55,66
09_D	westgevel	191676,74	442858,47	10,50	55,16	52,42	45,43	55,71
10_A	westgevel	191668,21	442851,52	1,50	56,59	53,87	46,89	57,15
10_B	westgevel	191668,21	442851,52	4,50	57,73	55,02	48,03	58,30
10_C	westgevel	191668,21	442851,52	7,50	57,87	55,15	48,16	58,43
10_D	westgevel	191668,21	442851,52	10,50	57,89	55,17	48,19	58,45

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D1
LAeq totaalresultaten voor toetspunten
Groep: Nieuwe Kade
Groepsreductie: Nee

Naam Toetspunt	Omschrijving	X	Y	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Lden
01_A	zuidgevel	191666,77	442844,94	1,50	37,10	34,87	27,99	37,98
01_B	zuidgevel	191666,77	442844,94	4,50	38,55	36,32	29,44	39,43
01_C	zuidgevel	191666,77	442844,94	7,50	39,80	37,57	30,69	40,68
01_D	zuidgevel	191666,77	442844,94	10,50	40,25	38,03	31,14	41,13
02_A	zuidgevel	191671,28	442839,46	1,50	37,84	35,61	28,73	38,72
02_B	zuidgevel	191671,28	442839,46	4,50	39,39	37,16	30,27	40,27
02_C	zuidgevel	191671,28	442839,46	7,50	40,60	38,38	31,49	41,48
02_D	zuidgevel	191671,28	442839,46	10,50	40,82	38,59	31,71	41,70
03_A	oostgevel	191678,64	442838,74	1,50	39,40	37,17	30,28	40,28
03_B	oostgevel	191678,64	442838,74	4,50	40,74	38,51	31,62	41,62
03_C	oostgevel	191678,64	442838,74	7,50	41,77	39,54	32,66	42,65
03_D	oostgevel	191678,64	442838,74	10,50	41,92	39,69	32,81	42,80
04_A	oostgevel	191686,80	442845,37	1,50	38,47	36,24	29,36	39,35
04_B	oostgevel	191686,80	442845,37	4,50	39,68	37,45	30,57	40,56
04_C	oostgevel	191686,80	442845,37	7,50	40,71	38,48	31,60	41,59
04_D	oostgevel	191686,80	442845,37	10,50	40,83	38,59	31,71	41,70
05_A	oostgevel	191694,33	442851,49	1,50	38,29	36,06	29,17	39,17
05_B	oostgevel	191694,33	442851,49	4,50	39,33	37,10	30,22	40,21
05_C	oostgevel	191694,33	442851,49	7,50	40,25	38,02	31,13	41,13
05_D	oostgevel	191694,33	442851,49	10,50	40,45	38,23	31,34	41,33
06_A	noordgevel	191697,61	442858,54	1,50	34,14	31,91	25,02	35,02
06_B	noordgevel	191697,61	442858,54	4,50	33,85	31,62	24,74	34,73
06_C	noordgevel	191697,61	442858,54	7,50	33,84	31,62	24,73	34,72
06_D	noordgevel	191697,61	442858,54	10,50	33,15	30,91	24,03	34,02
07_A	noordgevel	191693,03	442864,15	1,50	33,91	31,68	24,79	34,79
07_B	noordgevel	191693,03	442864,15	4,50	33,70	31,48	24,59	34,58
07_C	noordgevel	191693,03	442864,15	7,50	33,76	31,53	24,64	34,64
07_D	noordgevel	191693,03	442864,15	10,50	33,27	31,04	24,16	34,15
08_A	westgevel	191684,44	442864,74	1,50	22,95	20,71	13,82	23,82
08_B	westgevel	191684,44	442864,74	4,50	24,47	22,23	15,34	25,34
08_C	westgevel	191684,44	442864,74	7,50	26,00	23,76	16,87	26,87
08_D	westgevel	191684,44	442864,74	10,50	28,39	26,15	19,27	29,26
09_A	westgevel	191676,74	442858,47	1,50	27,94	25,70	18,82	28,81
09_B	westgevel	191676,74	442858,47	4,50	29,28	27,04	20,16	30,15
09_C	westgevel	191676,74	442858,47	7,50	30,37	28,14	21,24	31,24
09_D	westgevel	191676,74	442858,47	10,50	32,06	29,82	22,94	32,93
10_A	westgevel	191668,21	442851,52	1,50	30,03	27,80	20,91	30,91
10_B	westgevel	191668,21	442851,52	4,50	31,33	29,09	22,21	32,20
10_C	westgevel	191668,21	442851,52	7,50	32,32	30,09	23,21	33,20
10_D	westgevel	191668,21	442851,52	10,50	33,76	31,53	24,65	34,64

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D1
LAeq totaalresultaten voor toetspunten
Groep: Veilingstraat
Groepsreductie: Nee

Naam Toetspunt	Omschrijving	X	Y	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Lden
01_A	zuidgevel	191666,77	442844,94	1,50	42,68	37,99	34,99	43,64
01_B	zuidgevel	191666,77	442844,94	4,50	43,98	39,28	36,33	44,95
01_C	zuidgevel	191666,77	442844,94	7,50	45,05	40,35	37,41	46,03
01_D	zuidgevel	191666,77	442844,94	10,50	46,03	41,32	38,37	47,00
02_A	zuidgevel	191671,28	442839,46	1,50	41,51	36,82	33,83	42,47
02_B	zuidgevel	191671,28	442839,46	4,50	42,76	38,06	35,11	43,73
02_C	zuidgevel	191671,28	442839,46	7,50	43,81	39,10	36,16	44,78
02_D	zuidgevel	191671,28	442839,46	10,50	44,86	40,16	37,22	45,84
03_A	oostgevel	191678,64	442838,74	1,50	26,67	21,82	19,50	27,85
03_B	oostgevel	191678,64	442838,74	4,50	27,11	22,27	19,95	28,30
03_C	oostgevel	191678,64	442838,74	7,50	26,04	21,20	18,88	27,23
03_D	oostgevel	191678,64	442838,74	10,50	24,80	19,95	17,63	25,98
04_A	oostgevel	191686,80	442845,37	1,50	30,81	26,07	23,30	31,84
04_B	oostgevel	191686,80	442845,37	4,50	27,51	22,66	20,34	28,69
04_C	oostgevel	191686,80	442845,37	7,50	26,37	21,53	19,19	27,55
04_D	oostgevel	191686,80	442845,37	10,50	24,48	19,65	17,30	25,66
05_A	oostgevel	191694,33	442851,49	1,50	30,94	26,20	23,42	31,97
05_B	oostgevel	191694,33	442851,49	4,50	27,70	22,86	20,51	28,87
05_C	oostgevel	191694,33	442851,49	7,50	26,35	21,52	19,15	27,52
05_D	oostgevel	191694,33	442851,49	10,50	24,20	19,36	17,00	25,37
06_A	noordgevel	191697,61	442858,54	1,50	26,90	22,06	19,71	28,07
06_B	noordgevel	191697,61	442858,54	4,50	27,51	22,67	20,31	28,68
06_C	noordgevel	191697,61	442858,54	7,50	26,47	21,63	19,26	27,63
06_D	noordgevel	191697,61	442858,54	10,50	23,88	19,04	16,66	25,04
07_A	noordgevel	191693,03	442864,15	1,50	26,74	21,91	19,54	27,91
07_B	noordgevel	191693,03	442864,15	4,50	27,24	22,41	20,02	28,40
07_C	noordgevel	191693,03	442864,15	7,50	26,89	22,05	19,67	28,05
07_D	noordgevel	191693,03	442864,15	10,50	24,01	19,17	16,80	25,17
08_A	westgevel	191684,44	442864,74	1,50	30,78	25,97	23,50	31,91
08_B	westgevel	191684,44	442864,74	4,50	32,95	28,14	25,66	34,08
08_C	westgevel	191684,44	442864,74	7,50	35,11	30,31	27,79	36,22
08_D	westgevel	191684,44	442864,74	10,50	37,83	33,07	30,36	38,88
09_A	westgevel	191676,74	442858,47	1,50	31,57	26,76	24,30	32,71
09_B	westgevel	191676,74	442858,47	4,50	33,64	28,83	26,35	34,77
09_C	westgevel	191676,74	442858,47	7,50	36,14	31,35	28,81	37,25
09_D	westgevel	191676,74	442858,47	10,50	39,51	34,77	32,00	40,54
10_A	westgevel	191668,21	442851,52	1,50	42,33	37,64	34,62	43,28
10_B	westgevel	191668,21	442851,52	4,50	43,72	39,02	36,07	44,69
10_C	westgevel	191668,21	442851,52	7,50	44,84	40,14	37,21	45,82
10_D	westgevel	191668,21	442851,52	10,50	45,88	41,17	38,23	46,85

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D1
LAeq totaalresultaten voor toetspunten
Groep: Van Oldenbarneveldtstraat
Groepsreductie: Nee

Naam Toetspunt	Omschrijving	X	Y	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Lden
01_A	zuidgevel	191666,77	442844,94	1,50	29,46	26,69	20,09	30,12
01_B	zuidgevel	191666,77	442844,94	4,50	29,79	27,02	20,43	30,45
01_C	zuidgevel	191666,77	442844,94	7,50	30,00	27,24	20,61	30,65
01_D	zuidgevel	191666,77	442844,94	10,50	29,61	26,80	20,24	30,26
02_A	zuidgevel	191671,28	442839,46	1,50	26,17	23,61	16,76	26,87
02_B	zuidgevel	191671,28	442839,46	4,50	26,65	24,07	17,23	27,34
02_C	zuidgevel	191671,28	442839,46	7,50	26,85	24,26	17,44	27,54
02_D	zuidgevel	191671,28	442839,46	10,50	26,52	23,88	17,13	27,20
03_A	oostgevel	191678,64	442838,74	1,50	38,47	35,96	28,99	39,16
03_B	oostgevel	191678,64	442838,74	4,50	39,10	36,57	29,61	39,78
03_C	oostgevel	191678,64	442838,74	7,50	40,00	37,46	30,51	40,68
03_D	oostgevel	191678,64	442838,74	10,50	40,87	38,33	31,38	41,55
04_A	oostgevel	191686,80	442845,37	1,50	38,92	36,40	29,43	39,60
04_B	oostgevel	191686,80	442845,37	4,50	39,85	37,33	30,36	40,53
04_C	oostgevel	191686,80	442845,37	7,50	40,68	38,14	31,19	41,36
04_D	oostgevel	191686,80	442845,37	10,50	41,60	39,05	32,10	42,27
05_A	oostgevel	191694,33	442851,49	1,50	39,28	36,77	29,80	39,97
05_B	oostgevel	191694,33	442851,49	4,50	40,40	37,87	30,90	41,08
05_C	oostgevel	191694,33	442851,49	7,50	41,36	38,84	31,87	42,04
05_D	oostgevel	191694,33	442851,49	10,50	42,20	39,67	32,71	42,88
06_A	noordgevel	191697,61	442858,54	1,50	39,75	37,03	30,35	40,41
06_B	noordgevel	191697,61	442858,54	4,50	40,88	38,16	31,46	41,53
06_C	noordgevel	191697,61	442858,54	7,50	41,96	39,25	32,54	42,62
06_D	noordgevel	191697,61	442858,54	10,50	42,94	40,22	33,52	43,59
07_A	noordgevel	191693,03	442864,15	1,50	38,78	35,92	29,42	39,42
07_B	noordgevel	191693,03	442864,15	4,50	39,81	36,94	30,45	40,45
07_C	noordgevel	191693,03	442864,15	7,50	41,11	38,27	31,74	41,75
07_D	noordgevel	191693,03	442864,15	10,50	42,35	39,55	32,98	43,00
08_A	westgevel	191684,44	442864,74	1,50	33,82	30,06	24,70	34,35
08_B	westgevel	191684,44	442864,74	4,50	34,90	31,17	25,79	35,44
08_C	westgevel	191684,44	442864,74	7,50	35,79	32,11	26,68	36,34
08_D	westgevel	191684,44	442864,74	10,50	37,05	33,53	27,90	37,62
09_A	westgevel	191676,74	442858,47	1,50	33,46	29,75	24,34	34,00
09_B	westgevel	191676,74	442858,47	4,50	34,50	30,83	25,38	35,05
09_C	westgevel	191676,74	442858,47	7,50	35,35	31,73	26,22	35,90
09_D	westgevel	191676,74	442858,47	10,50	36,57	33,10	27,40	37,14
10_A	westgevel	191668,21	442851,52	1,50	32,94	29,24	23,82	33,48
10_B	westgevel	191668,21	442851,52	4,50	33,79	30,15	24,67	34,34
10_C	westgevel	191668,21	442851,52	7,50	34,48	30,87	25,34	35,03
10_D	westgevel	191668,21	442851,52	10,50	35,12	31,51	25,99	35,68

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D1
LAeq totaalresultaten voor toetspunten
Groep: Thomas J. Witteroosstraat
Groepsreductie: Nee

Naam Toetspunt	Omschrijving	X	Y	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Lden
01_A	zuidgevel	191666,77	442844,94	1,50	24,61	20,04	16,06	25,21
01_B	zuidgevel	191666,77	442844,94	4,50	24,48	19,89	16,01	25,11
01_C	zuidgevel	191666,77	442844,94	7,50	24,64	20,04	16,19	25,28
01_D	zuidgevel	191666,77	442844,94	10,50	25,17	20,57	16,71	25,81
02_A	zuidgevel	191671,28	442839,46	1,50	24,27	19,69	15,72	24,87
02_B	zuidgevel	191671,28	442839,46	4,50	24,25	19,66	15,79	24,89
02_C	zuidgevel	191671,28	442839,46	7,50	24,36	19,76	15,92	25,01
02_D	zuidgevel	191671,28	442839,46	10,50	24,97	20,37	16,53	25,62
03_A	oostgevel	191678,64	442838,74	1,50	8,82	4,13	0,66	9,57
03_B	oostgevel	191678,64	442838,74	4,50	7,73	3,02	-0,35	8,51
03_C	oostgevel	191678,64	442838,74	7,50	8,07	3,35	0,01	8,86
03_D	oostgevel	191678,64	442838,74	10,50	8,38	3,67	0,33	9,17
04_A	oostgevel	191686,80	442845,37	1,50	7,06	2,35	-1,05	7,83
04_B	oostgevel	191686,80	442845,37	4,50	7,68	2,96	-0,39	8,46
04_C	oostgevel	191686,80	442845,37	7,50	8,00	3,28	-0,05	8,79
04_D	oostgevel	191686,80	442845,37	10,50	8,34	3,62	0,29	9,13
05_A	oostgevel	191694,33	442851,49	1,50	7,11	2,41	-1,02	7,87
05_B	oostgevel	191694,33	442851,49	4,50	7,61	2,90	-0,46	8,39
05_C	oostgevel	191694,33	442851,49	7,50	7,98	3,26	-0,07	8,77
05_D	oostgevel	191694,33	442851,49	10,50	8,35	3,63	0,29	9,14
06_A	noordgevel	191697,61	442858,54	1,50	15,35	10,73	7,00	16,03
06_B	noordgevel	191697,61	442858,54	4,50	16,49	11,84	8,25	17,21
06_C	noordgevel	191697,61	442858,54	7,50	17,58	12,92	9,36	18,31
06_D	noordgevel	191697,61	442858,54	10,50	17,96	13,31	9,70	18,67
07_A	noordgevel	191693,03	442864,15	1,50	14,72	10,11	6,31	15,38
07_B	noordgevel	191693,03	442864,15	4,50	15,92	11,27	7,64	16,62
07_C	noordgevel	191693,03	442864,15	7,50	16,87	12,21	8,67	17,61
07_D	noordgevel	191693,03	442864,15	10,50	17,41	12,76	9,20	18,14
08_A	westgevel	191684,44	442864,74	1,50	23,20	18,64	14,54	23,76
08_B	westgevel	191684,44	442864,74	4,50	24,25	19,67	15,69	24,85
08_C	westgevel	191684,44	442864,74	7,50	25,01	20,41	16,54	25,64
08_D	westgevel	191684,44	442864,74	10,50	25,53	20,93	17,05	26,16
09_A	westgevel	191676,74	442858,47	1,50	17,52	12,89	9,17	18,20
09_B	westgevel	191676,74	442858,47	4,50	19,05	14,38	10,83	19,78
09_C	westgevel	191676,74	442858,47	7,50	20,97	16,31	12,76	21,70
09_D	westgevel	191676,74	442858,47	10,50	24,57	19,99	16,05	25,19
10_A	westgevel	191668,21	442851,52	1,50	17,89	13,25	9,56	18,57
10_B	westgevel	191668,21	442851,52	4,50	19,31	14,64	11,09	20,04
10_C	westgevel	191668,21	442851,52	7,50	21,13	16,46	12,94	21,87
10_D	westgevel	191668,21	442851,52	10,50	23,33	18,70	14,96	24,00

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D1
LAeq totaalresultaten voor toetspunten
Groep: Amperestraat
Groepsreductie: Nee

Naam Toetspunt	Omschrijving	X	Y	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Lden
01_A	zuidgevel	191666,77	442844,94	1,50	1,66	-2,63	-8,33	1,79
01_B	zuidgevel	191666,77	442844,94	4,50	2,27	-2,02	-7,72	2,40
01_C	zuidgevel	191666,77	442844,94	7,50	1,10	-3,19	-8,89	1,23
01_D	zuidgevel	191666,77	442844,94	10,50	--	--	--	--
02_A	zuidgevel	191671,28	442839,46	1,50	1,19	-3,10	-8,80	1,32
02_B	zuidgevel	191671,28	442839,46	4,50	1,87	-2,42	-8,12	2,00
02_C	zuidgevel	191671,28	442839,46	7,50	-0,35	-4,64	-10,34	-0,22
02_D	zuidgevel	191671,28	442839,46	10,50	-4,24	-8,53	-14,23	-4,11
03_A	oostgevel	191678,64	442838,74	1,50	-4,70	-8,99	-14,69	-4,57
03_B	oostgevel	191678,64	442838,74	4,50	-3,69	-7,98	-13,68	-3,56
03_C	oostgevel	191678,64	442838,74	7,50	-2,38	-6,67	-12,37	-2,25
03_D	oostgevel	191678,64	442838,74	10,50	-0,13	-4,42	-10,12	0,00
04_A	oostgevel	191686,80	442845,37	1,50	-5,87	-10,16	-15,86	-5,74
04_B	oostgevel	191686,80	442845,37	4,50	-4,53	-8,82	-14,52	-4,40
04_C	oostgevel	191686,80	442845,37	7,50	-2,88	-7,17	-12,87	-2,75
04_D	oostgevel	191686,80	442845,37	10,50	-0,55	-4,84	-10,54	-0,42
05_A	oostgevel	191694,33	442851,49	1,50	-5,34	-9,63	-15,33	-5,21
05_B	oostgevel	191694,33	442851,49	4,50	-4,04	-8,33	-14,03	-3,91
05_C	oostgevel	191694,33	442851,49	7,50	-2,44	-6,73	-12,43	-2,31
05_D	oostgevel	191694,33	442851,49	10,50	-0,40	-4,69	-10,39	-0,27
06_A	noordgevel	191697,61	442858,54	1,50	6,72	2,43	-3,27	6,85
06_B	noordgevel	191697,61	442858,54	4,50	8,96	4,67	-1,03	9,09
06_C	noordgevel	191697,61	442858,54	7,50	10,02	5,73	0,03	10,15
06_D	noordgevel	191697,61	442858,54	10,50	11,27	6,98	1,28	11,40
07_A	noordgevel	191693,03	442864,15	1,50	6,76	2,47	-3,23	6,89
07_B	noordgevel	191693,03	442864,15	4,50	9,38	5,09	-0,61	9,51
07_C	noordgevel	191693,03	442864,15	7,50	10,54	6,25	0,55	10,67
07_D	noordgevel	191693,03	442864,15	10,50	11,81	7,52	1,82	11,94
08_A	westgevel	191684,44	442864,74	1,50	8,93	4,64	-1,06	9,06
08_B	westgevel	191684,44	442864,74	4,50	11,23	6,94	1,24	11,36
08_C	westgevel	191684,44	442864,74	7,50	12,49	8,20	2,50	12,62
08_D	westgevel	191684,44	442864,74	10,50	13,35	9,06	3,36	13,48
09_A	westgevel	191676,74	442858,47	1,50	9,24	4,95	-0,75	9,37
09_B	westgevel	191676,74	442858,47	4,50	11,70	7,41	1,71	11,83
09_C	westgevel	191676,74	442858,47	7,50	12,77	8,48	2,78	12,90
09_D	westgevel	191676,74	442858,47	10,50	13,60	9,31	3,61	13,73
10_A	westgevel	191668,21	442851,52	1,50	7,80	3,51	-2,19	7,93
10_B	westgevel	191668,21	442851,52	4,50	9,75	5,46	-0,24	9,88
10_C	westgevel	191668,21	442851,52	7,50	10,43	6,14	0,44	10,56
10_D	westgevel	191668,21	442851,52	10,50	10,49	6,20	0,50	10,62

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Geluidsbelastingen ten gevolge van wegverkeer

toetspunt	hoogte [m]	excl. aftrek [dB]																		
		Westervoortsedijk			Nieuwe Kade			Veilingstraat			Van Oldebarenveldstraat			Thomas J. Witteroosstraat			Amperestraat		
		<70	>= 70	som	<70	>= 70	som	<70	>= 70	som	<70	>= 70	som	<70	>= 70	som	<70	>= 70	som
01_A	1,5	61,79	--	61,79	37,98	--	37,98	43,64	--	43,64	30,12	--	30,12	25,21	--	25,21	1,79	--	1,79
01_B	4,5	62,58	--	62,58	39,43	--	39,43	44,95	--	44,95	30,45	--	30,45	25,11	--	25,11	2,40	--	2,40
01_C	7,5	62,60	--	62,60	40,68	--	40,68	46,03	--	46,03	30,65	--	30,65	25,28	--	25,28	1,23	--	1,23
01_D	10,5	62,44	--	62,44	41,13	--	41,13	47,00	--	47,00	30,26	--	30,26	25,81	--	25,81	--	--	--
02_A	1,5	61,84	--	61,84	38,72	--	38,72	42,47	--	42,47	26,87	--	26,87	24,87	--	24,87	1,32	--	1,32
02_B	4,5	62,64	--	62,64	40,27	--	40,27	43,73	--	43,73	27,34	--	27,34	24,89	--	24,89	2,00	--	2,00
02_C	7,5	62,68	--	62,68	41,48	--	41,48	44,78	--	44,78	27,54	--	27,54	25,01	--	25,01	-0,22	--	-0,22
02_D	10,5	62,53	--	62,53	41,70	--	41,70	45,84	--	45,84	27,20	--	27,20	25,62	--	25,62	-4,11	--	-4,11
03_A	1,5	57,74	--	57,74	40,28	--	40,28	27,85	--	27,85	39,16	--	39,16	9,57	--	9,57	-4,57	--	-4,57
03_B	4,5	58,89	--	58,89	41,62	--	41,62	28,30	--	28,30	39,78	--	39,78	8,51	--	8,51	-3,56	--	-3,56
03_C	7,5	59,08	--	59,08	42,65	--	42,65	27,23	--	27,23	40,68	--	40,68	8,86	--	8,86	-2,25	--	-2,25
03_D	10,5	59,03	--	59,03	42,80	--	42,80	25,98	--	25,98	41,55	--	41,55	9,17	--	9,17	0,00	--	0,00
04_A	1,5	55,25	--	55,25	39,35	--	39,35	31,84	--	31,84	39,60	--	39,60	7,83	--	7,83	-5,74	--	-5,74
04_B	4,5	56,82	--	56,82	40,56	--	40,56	28,69	--	28,69	40,53	--	40,53	8,46	--	8,46	-4,40	--	-4,40
04_C	7,5	57,17	--	57,17	41,59	--	41,59	27,55	--	27,55	41,36	--	41,36	8,79	--	8,79	-2,75	--	-2,75
04_D	10,5	57,21	--	57,21	41,70	--	41,70	25,66	--	25,66	42,27	--	42,27	9,13	--	9,13	-0,42	--	-0,42
05_A	1,5	53,45	--	53,45	39,17	--	39,17	31,97	--	31,97	39,97	--	39,97	7,87	--	7,87	-5,21	--	-5,21
05_B	4,5	55,10	--	55,10	40,21	--	40,21	28,87	--	28,87	41,08	--	41,08	8,39	--	8,39	-3,91	--	-3,91
05_C	7,5	55,55	--	55,55	41,13	--	41,13	27,52	--	27,52	42,04	--	42,04	8,77	--	8,77	-2,31	--	-2,31
05_D	10,5	55,68	--	55,68	41,33	--	41,33	25,37	--	25,37	42,88	--	42,88	9,14	--	9,14	-0,27	--	-0,27
06_A	1,5	40,88	--	40,88	35,02	--	35,02	28,07	--	28,07	40,41	--	40,41	16,03	--	16,03	6,85	--	6,85
06_B	4,5	41,24	--	41,24	34,73	--	34,73	28,68	--	28,68	41,53	--	41,53	17,21	--	17,21	9,09	--	9,09
06_C	7,5	41,95	--	41,95	34,72	--	34,72	27,63	--	27,63	42,62	--	42,62	18,31	--	18,31	10,15	--	10,15
06_D	10,5	43,46	--	43,46	34,02	--	34,02	25,04	--	25,04	43,59	--	43,59	18,67	--	18,67	11,40	--	11,40
07_A	1,5	40,32	--	40,32	34,79	--	34,79	27,91	--	27,91	39,42	--	39,42	15,38	--	15,38	6,89	--	6,89
07_B	4,5	40,70	--	40,70	34,58	--	34,58	28,40	--	28,40	40,45	--	40,45	16,62	--	16,62	9,51	--	9,51
07_C	7,5	41,51	--	41,51	34,64	--	34,64	28,05	--	28,05	41,75	--	41,75	17,61	--	17,61	10,67	--	10,67
07_D	10,5	42,64	--	42,64	34,15	--	34,15	25,17	--	25,17	43,00	--	43,00	18,14	--	18,14	11,94	--	11,94
08_A	1,5	51,08	--	51,08	23,82	--	23,82	31,91	--	31,91	34,35	--	34,35	23,76	--	23,76	9,06	--	9,06
08_B	4,5	53,10	--	53,10	25,34	--	25,34	34,08	--	34,08	35,44	--	35,44	24,85	--	24,85	11,36	--	11,36
08_C	7,5	53,49	--	53,49	26,87	--	26,87	36,22	--	36,22	36,34	--	36,34	25,64	--	25,64	12,62	--	12,62
08_D	10,5	53,61	--	53,61	29,26	--	29,26	38,88	--	38,88	37,62	--	37,62	26,16	--	26,16	13,48	--	13,48
09_A	1,5	53,64	--	53,64	28,81	--	28,81	32,71	--	32,71	34,00	--	34,00	18,20	--	18,20	9,37	--	9,37
09_B	4,5	55,40	--	55,40	30,15	--	30,15	34,77	--	34,77	35,05	--	35,05	19,78	--	19,78	11,83	--	11,83
09_C	7,5	55,66	--	55,66	31,24	--	31,24	37,25	--	37,25	35,90	--	35,90	21,70	--	21,70	12,90	--	12,90

Geluid

Geluidsbelastingen ten gevolge van wegverkeer

toetspunt	hoogte [m]	excl. aftrek [dB]																		
		Westervoortsedijk			Nieuwe Kade			Veilingstraat			Van Oldebarenveldstraat			Thomas J. Witteroosstraat			Amperestraat		
		<70	>= 70	som	<70	>= 70	som	<70	>= 70	som	<70	>= 70	som	<70	>= 70	som	<70	>= 70	som
09_D	10,5	55,71	--	55,71	32,93	--	32,93	40,54	--	40,54	37,14	--	37,14	25,19	--	25,19	13,73	--	13,73
10_A	1,5	57,15	--	57,15	30,91	--	30,91	43,28	--	43,28	33,48	--	33,48	18,57	--	18,57	7,93	--	7,93
10_B	4,5	58,30	--	58,30	32,20	--	32,20	44,69	--	44,69	34,34	--	34,34	20,04	--	20,04	9,88	--	9,88
10_C	7,5	58,43	--	58,43	33,20	--	33,20	45,82	--	45,82	35,03	--	35,03	21,87	--	21,87	10,56	--	10,56
10_D	10,5	58,45	--	58,45	34,64	--	34,64	46,85	--	46,85	35,68	--	35,68	24,00	--	24,00	10,62	--	10,62

Geluid

Geluidsbelastingen ten gevolge van wegverkeer

toetspunt	hoogte [m]	incl. aftrek [dB]																		
		Westervoortsedijk			Nieuwe Kade			Veilingstraat			Van Oldebarenveldstraat			Thomas J. Witteroosstraat			Amperestraat		
		<70	>= 70	som	<70	>= 70	som	<70	>= 70	som	<70	>= 70	som	<70	>= 70	som	<70	>= 70	som
01_A	1,5	56,79	--	56,79	32,98	--	32,98	38,64	--	38,64	25,12	--	25,12	20,21	--	20,21	-3,21	--	-3,21
01_B	4,5	57,58	--	57,58	34,43	--	34,43	39,95	--	39,95	25,45	--	25,45	20,11	--	20,11	-2,60	--	-2,60
01_C	7,5	57,60	--	57,60	35,68	--	35,68	41,03	--	41,03	25,65	--	25,65	20,28	--	20,28	-3,77	--	-3,77
01_D	10,5	57,44	--	57,44	36,13	--	36,13	42,00	--	42,00	25,26	--	25,26	20,81	--	20,81	--	--	--
02_A	1,5	56,84	--	56,84	33,72	--	33,72	37,47	--	37,47	21,87	--	21,87	19,87	--	19,87	-3,68	--	-3,68
02_B	4,5	57,64	--	57,64	35,27	--	35,27	38,73	--	38,73	22,34	--	22,34	19,89	--	19,89	-3,00	--	-3,00
02_C	7,5	57,68	--	57,68	36,48	--	36,48	39,78	--	39,78	22,54	--	22,54	20,01	--	20,01	-5,22	--	-5,22
02_D	10,5	57,53	--	57,53	36,70	--	36,70	40,84	--	40,84	22,20	--	22,20	20,62	--	20,62	-9,11	--	-9,11
03_A	1,5	52,74	--	52,74	35,28	--	35,28	22,85	--	22,85	34,16	--	34,16	4,57	--	4,57	-9,57	--	-9,57
03_B	4,5	53,89	--	53,89	36,62	--	36,62	23,30	--	23,30	34,78	--	34,78	3,51	--	3,51	-8,56	--	-8,56
03_C	7,5	54,08	--	54,08	37,65	--	37,65	22,23	--	22,23	35,68	--	35,68	3,86	--	3,86	-7,25	--	-7,25
03_D	10,5	54,03	--	54,03	37,80	--	37,80	20,98	--	20,98	36,55	--	36,55	4,17	--	4,17	-5,00	--	-5,00
04_A	1,5	50,25	--	50,25	34,35	--	34,35	26,84	--	26,84	34,60	--	34,60	2,83	--	2,83	-10,74	--	-10,74
04_B	4,5	51,82	--	51,82	35,56	--	35,56	23,69	--	23,69	35,53	--	35,53	3,46	--	3,46	-9,40	--	-9,40
04_C	7,5	52,17	--	52,17	36,59	--	36,59	22,55	--	22,55	36,36	--	36,36	3,79	--	3,79	-7,75	--	-7,75
04_D	10,5	52,21	--	52,21	36,70	--	36,70	20,66	--	20,66	37,27	--	37,27	4,13	--	4,13	-5,42	--	-5,42
05_A	1,5	48,45	--	48,45	34,17	--	34,17	26,97	--	26,97	34,97	--	34,97	2,87	--	2,87	-10,21	--	-10,21
05_B	4,5	50,10	--	50,10	35,21	--	35,21	23,87	--	23,87	36,08	--	36,08	3,39	--	3,39	-8,91	--	-8,91
05_C	7,5	50,55	--	50,55	36,13	--	36,13	22,52	--	22,52	37,04	--	37,04	3,77	--	3,77	-7,31	--	-7,31
05_D	10,5	50,68	--	50,68	36,33	--	36,33	20,37	--	20,37	37,88	--	37,88	4,14	--	4,14	-5,27	--	-5,27
06_A	1,5	35,88	--	35,88	30,02	--	30,02	23,07	--	23,07	35,41	--	35,41	11,03	--	11,03	1,85	--	1,85
06_B	4,5	36,24	--	36,24	29,73	--	29,73	23,68	--	23,68	36,53	--	36,53	12,21	--	12,21	4,09	--	4,09
06_C	7,5	36,95	--	36,95	29,72	--	29,72	22,63	--	22,63	37,62	--	37,62	13,31	--	13,31	5,15	--	5,15
06_D	10,5	38,46	--	38,46	29,02	--	29,02	20,04	--	20,04	38,59	--	38,59	13,67	--	13,67	6,40	--	6,40
07_A	1,5	35,32	--	35,32	29,79	--	29,79	22,91	--	22,91	34,42	--	34,42	10,38	--	10,38	1,89	--	1,89
07_B	4,5	35,70	--	35,70	29,58	--	29,58	23,40	--	23,40	35,45	--	35,45	11,62	--	11,62	4,51	--	4,51
07_C	7,5	36,51	--	36,51	29,64	--	29,64	23,05	--	23,05	36,75	--	36,75	12,61	--	12,61	5,67	--	5,67
07_D	10,5	37,64	--	37,64	29,15	--	29,15	20,17	--	20,17	38,00	--	38,00	13,14	--	13,14	6,94	--	6,94
08_A	1,5	46,08	--	46,08	18,82	--	18,82	26,91	--	26,91	29,35	--	29,35	18,76	--	18,76	4,06	--	4,06
08_B	4,5	48,10	--	48,10	20,34	--	20,34	29,08	--	29,08	30,44	--	30,44	19,85	--	19,85	6,36	--	6,36
08_C	7,5	48,49	--	48,49	21,87	--	21,87	31,22	--	31,22	31,34	--	31,34	20,64	--	20,64	7,62	--	7,62
08_D	10,5	48,61	--	48,61	24,26	--	24,26	33,88	--	33,88	32,62	--	32,62	21,16	--	21,16	8,48	--	8,48
09_A	1,5	48,64	--	48,64	23,81	--	23,81	27,71	--	27,71	29,00	--	29,00	13,20	--	13,20	4,37	--	4,37
09_B	4,5	50,40	--	50,40	25,15	--	25,15	29,77	--	29,77	30,05	--	30,05	14,78	--	14,78	6,83	--	6,83
09_C	7,5	50,66	--	50,66	26,24	--	26,24	32,25	--	32,25	30,90	--	30,90	16,70	--	16,70	7,90	--	7,90

Geluidsbelastingen ten gevolge van wegverkeer

toetspunt	hoogte [m]	incl. aftrek [dB]																		
		Westervoortsedijk			Nieuwe Kade			Veilingstraat			Van Oldebarenveldstraat			Thomas J. Witteroosstraat			Amperestraat		
		<70	>= 70	som	<70	>= 70	som	<70	>= 70	som	<70	>= 70	som	<70	>= 70	som	<70	>= 70	som
09_D	10,5	50,71	--	50,71	27,93	--	27,93	35,54	--	35,54	32,14	--	32,14	20,19	--	20,19	8,73	--	8,73
10_A	1,5	52,15	--	52,15	25,91	--	25,91	38,28	--	38,28	28,48	--	28,48	13,57	--	13,57	2,93	--	2,93
10_B	4,5	53,30	--	53,30	27,20	--	27,20	39,69	--	39,69	29,34	--	29,34	15,04	--	15,04	4,88	--	4,88
10_C	7,5	53,43	--	53,43	28,20	--	28,20	40,82	--	40,82	30,03	--	30,03	16,87	--	16,87	5,56	--	5,56
10_D	10,5	53,45	--	53,45	29,64	--	29,64	41,85	--	41,85	30,68	--	30,68	19,00	--	19,00	5,62	--	5,62

Geluid

Bijlage 4. Cumulatieve geluidsbelasting

Rapport: Resultatentabel
Model: D1
LAeq totaalresultaten voor toetspunten
Groep: (hoofdgroep)
Groepsreductie: Nee

Naam Toetspunt	Omschrijving	X	Y	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Lden
01_A	zuidgevel	191666,77	442844,94	1,50	61,31	58,57	51,65	61,88
01_B	zuidgevel	191666,77	442844,94	4,50	62,11	59,37	52,45	62,68
01_C	zuidgevel	191666,77	442844,94	7,50	62,15	59,41	52,51	62,73
01_D	zuidgevel	191666,77	442844,94	10,50	62,02	59,27	52,40	62,60
02_A	zuidgevel	191671,28	442839,46	1,50	61,34	58,61	51,67	61,91
02_B	zuidgevel	191671,28	442839,46	4,50	62,15	59,42	52,49	62,73
02_C	zuidgevel	191671,28	442839,46	7,50	62,20	59,47	52,56	62,78
02_D	zuidgevel	191671,28	442839,46	10,50	62,08	59,35	52,44	62,66
03_A	oostgevel	191678,64	442838,74	1,50	57,31	54,59	47,62	57,88
03_B	oostgevel	191678,64	442838,74	4,50	58,47	55,74	48,76	59,03
03_C	oostgevel	191678,64	442838,74	7,50	58,67	55,95	48,98	59,24
03_D	oostgevel	191678,64	442838,74	10,50	58,64	55,93	48,95	59,21
04_A	oostgevel	191686,80	442845,37	1,50	54,95	52,19	45,22	55,50
04_B	oostgevel	191686,80	442845,37	4,50	56,48	53,73	46,76	57,03
04_C	oostgevel	191686,80	442845,37	7,50	56,85	54,10	47,12	57,40
04_D	oostgevel	191686,80	442845,37	10,50	56,92	54,17	47,19	57,47
05_A	oostgevel	191694,33	442851,49	1,50	53,28	50,51	43,56	53,83
05_B	oostgevel	191694,33	442851,49	4,50	54,87	52,11	45,14	55,42
05_C	oostgevel	191694,33	442851,49	7,50	55,35	52,60	45,62	55,90
05_D	oostgevel	191694,33	442851,49	10,50	55,51	52,75	45,77	56,05
06_A	noordgevel	191697,61	442858,54	1,50	43,99	40,74	33,96	44,33
06_B	noordgevel	191697,61	442858,54	4,50	44,64	41,35	34,57	44,95
06_C	noordgevel	191697,61	442858,54	7,50	45,42	42,17	35,37	45,75
06_D	noordgevel	191697,61	442858,54	10,50	46,46	43,28	36,44	46,82
07_A	noordgevel	191693,03	442864,15	1,50	43,36	39,98	33,28	43,65
07_B	noordgevel	191693,03	442864,15	4,50	43,96	40,53	33,84	44,23
07_C	noordgevel	191693,03	442864,15	7,50	44,85	41,50	34,78	45,15
07_D	noordgevel	191693,03	442864,15	10,50	45,83	42,58	35,81	46,17
08_A	westgevel	191684,44	442864,74	1,50	50,67	47,90	41,00	51,23
08_B	westgevel	191684,44	442864,74	4,50	52,69	49,91	43,01	53,25
08_C	westgevel	191684,44	442864,74	7,50	53,11	50,32	43,45	53,67
08_D	westgevel	191684,44	442864,74	10,50	53,32	50,50	43,68	53,88
09_A	westgevel	191676,74	442858,47	1,50	53,17	50,42	43,49	53,73
09_B	westgevel	191676,74	442858,47	4,50	54,93	52,18	45,25	55,49
09_C	westgevel	191676,74	442858,47	7,50	55,23	52,46	45,55	55,79
09_D	westgevel	191676,74	442858,47	10,50	55,36	52,57	45,72	55,93
10_A	westgevel	191668,21	442851,52	1,50	56,77	54,00	47,17	57,35
10_B	westgevel	191668,21	442851,52	4,50	57,93	55,15	48,33	58,51
10_C	westgevel	191668,21	442851,52	7,50	58,11	55,32	48,53	58,70
10_D	westgevel	191668,21	442851,52	10,50	58,20	55,38	48,65	58,79

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Bijlage 2 Onderzoek luchtkwaliteit (NIBM)

ONDERZOEK LUCHTKWALITEIT (NIBM)

NIEUWBOUW MOSKEE

STOKERSTRAAT / JACOB VAN DEVENTERSTRAAT

TE ARNHEM

Omgeving

Onderzoek luchtkwaliteit (NIBM)
Stokerstraat / Jacob van Deventerstraat
te Arnhem

Opdrachtgever	Islamitische Unie Ayasofya Arnhem Sonsbeeksingel 110 6822 BJ Arnhem
Rapportnummer	15049.005
Versienummer	D1
Datum	14 juli 2021
Vestiging	Limburg Rijksweg Noord 39 6071 KS Swalmen 0475 - 504961 swalmen@econsultancy.nl
Opsteller	De heer R.M.P. Bouten, MSc 06-36074310 R.Bouten@econsultancy.nl
Paraaf	
Kwaliteitscontrole	De heer M.D.Y. Burgmans, BSc
Paraaf	

1 INLEIDING

Aan de Stokerstraat / Jacob van Deventerstraat te Arnhem is men voornemens een nieuwe moskee te realiseren. In het kader van de voorgenomen ontwikkeling heeft Econsultancy onderzoek verricht naar de luchtkwaliteit. In figuur 1.1 is de globale situering van het plan weergegeven.

Figuur 1.1 Situering plangebied © OpenStreetMap

Ten behoeve van de voorgenomen ontwikkeling is een onderzoek uitgevoerd aan de hand van het besluit ‘niet in betekenende mate’ (NIBM) in het kader van een goede ruimtelijke ordening. Het doel van het onderzoek is in beeld brengen en beoordelen van luchtkwaliteit ten gevolge van het plan. Tevens wordt de luchtkwaliteit ter plekke van de nieuwe bestemming inzichtelijk gemaakt.

2 TOETSINGSKADER

De Wet milieubeheer vormt met titel 5.2 ‘Luchtkwaliteitseisen’ het wettelijk kader voor de beoordeling van de luchtkwaliteit. Een plan wordt conform artikel 5.16 toelaatbaar geacht indien deze:

- niet resulteert in een overschrijding van een grenswaarde;
- niet resulteert in een verslechtering van de luchtkwaliteit;
- niet in betekenende mate bijdraagt aan de luchtverontreiniging;
- is opgenomen in, of past binnen het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit.

Besluit- en regeling niet in betekenende mate bijdragen
Sinds 15 november 2007 zijn bepalingen met betrekking tot de luchtkwaliteitseisen opgenomen in de Wet milieubeheer (hoofdstuk 5 titel 2 Wm). In titel 5.2 staat een kader opgenomen waaraan de toelaatbaarheid van een project kan worden getoetst. Op basis van artikel 5.16, eerste lid geldt dat een project onder andere toelaatbaar is indien deze ‘niet in betekenende mate’ (NIBM) bijdraagt aan de concentratie in de buitenlucht van een stof waarvoor in bijlage 2 van de Wet een grenswaarde is opgenomen.

In het Besluit NIBM staat vermeld dat een project NIBM is bij een toename van maximaal 3% van de grenswaarde (zijnde 1,2 µg/m³) voor de jaargemiddelde concentratie NO_2 en PM_{10}. Wanneer een project als NIBM kan worden beschouwd, vormt de luchtkwaliteit in beginsel geen belemmering voor de doorgang van dat project.

Met de ‘Regeling niet in betekenende mate bijdragen (luchtkwaliteitseisen) zijn categorieën aangewezen die in elk geval NIBM bijdragen aan de concentraties in de buitenlucht. De voorgenomen ontwikkeling valt niet binnen de in de Regeling opgenomen categorieën. Toetsing aan het besluit NIBM dient plaats te vinden.

3 LUCHTKWALITEIT

3.1 Berekening NIBM

Om aan te sluiten bij het Besluit NIBM wordt er een berekening uitgevoerd met de NIBM-tool[1]. Met de rekentool wordt het effect van de toename van verkeersbewegingen ten gevolge van het voorgenomen ontwikkeling inzichtelijk gemaakt.

Aan de hand van de door de opdrachtgever aangeleverde gegevens is de verkeersgeneratie bepaald. In tabel 3.1 is de berekende verkeersgeneratie opgenomen. Hierbij dient te worden opgemerkt dat er een aantal worstcase aannames zijn gemaakt voor de berekening. In de praktijk zal een groot deel van de bezoekers lopend, met de fiets, of met het openbaar vervoer naar de moskee komen. Tevens zullen veel bezoekers die met de auto naar de moskee komen de auto delen met meerdere personen. In onderhavig onderzoek is er van uitgegaan dat iedere bezoeker met een separate auto zal komen.

Tabel 3.1 verkeersgeneratie

	weekdagen							**weekdaggemiddeld [aantal per etmaal]**
	ma	di	wo	do	vr	za	zo	
aantal bezoekers per dag	140	140	140	140	315	270	270	**202**
verkeersbewegingen per dag	280	280	280	280	630	540	540	**404**

Uitgaande van bovenstaande gegevens genereert het plan dagelijks 404 lichte verkeersbewegingen (weekdaggemiddeld). Voor de levering van goederen wordt er tevens uitgegaan van 10 bestelbusjes per maand. Per etmaal komt dit neer op maximaal 1 extra verkeersbewegingen (afronding naar boven). Het percentage vrachtverkeer van en naar de nieuwe moskee bedraagt 0%.

Bovenstaande gegevens zijn ingevoerd in de NIBM-rekentool. In tabel 3.2 zijn de invoergegevens en resultaten van de berekening met de NIBM-tool opgenomen.

Tabel 3.2 toetsing NIBM (worstcase)

Worst-case berekening voor de bijdrage van het verkeer ten gevolge van een plan op de luchtkwaliteit

	Jaar van planrealisatie	**2022**
Extra verkeer als gevolg van het plan		
	Extra voertuigbewegingen (weekdaggemiddelde)	405
	Aandeel vrachtverkeer	0%
Maximale bijdrage extra verkeer	NO_2 in µg/m^3	0,26
	PM_{10} in µg/m^3	0,06
Grens voor "Niet In Betekenende Mate" in µg/m^3		1,2
Conclusie		
De bijdrage van het extra verkeer is niet in betekenende mate; geen nader onderzoek nodig		

Uit de berekeningen blijkt dat de verkeersgeneratie van het toekomstige plan niet in betekenende mate bijdraagt aan de concentraties luchtverontreinigende stoffen in de buitenlucht. De maximale bijdrages van 0,26 en 0,06 µg/m^3 voor respectievelijk NO_2 en PM_{10} voldoen ruim aan de NIBM grenswaarde van 1,2 µg/m^3. Een nader luchtkwaliteitsonderzoek voor het plan is niet noodzakelijk.

1 bron: website InfoMil, versie 06-04-2021.

3.2 Beoordeling goede ruimtelijke ordening

In het kader van een goede ruimtelijke ordening wordt tevens onderzocht wat de luchtkwaliteit is ter plekke van de voorgenomen ontwikkeling. In de Wet milieubeheer zijn grenswaarden opgenomen voor zwaveldioxide, stikstofdioxide en stikstofoxiden, fijn stof, lood, koolmonoxide en benzeen. Hierbij zijn de grenswaarden voor stikstofdioxide (jaargemiddelde) en fijnstof (jaar- en daggemiddelde) van belang. Voor de andere luchtverontreinigende stoffen wordt, met uitzonderingen daargelaten, nergens een overschrijding berekend.

Met behulp van de NSL-monitoringstool[2] is beoordeeld of er ter hoogte van het plan sprake is van een (dreigende) overschrijding van luchtverontreinigende stoffen. De concentratie zijn bepaald aan de hand van het meest nabijgelegen rekenpunt in de NSL-viewer[3]. In tabel 3.3 zijn voor de jaren 2020 en 2030 voor de relevante stoffen de concentraties en de grenswaarden weergegeven.

Tabel 3.3 Resultaten jaren 2020 en 2030

stoffen	grenswaarde	2020	2030
NO_2 concentratie	40 µg/m^3	21,4 µg/m³	14,7 µg/m³
PM_{10} concentratie	40 µg/m^3	18,5 µg/m³	16,1 µg/m³
PM_{10} overschrijdingsdagen	35 dagen	6,5 dagen	6,0 dagen
$PM_{2,5}$ concentratie	25 µg/m^3	11,4 µg/m³	9,2 µg/m³

Uit de resultaten blijkt dat er geen sprake is van een (dreigende) normoverschrijding. Voor de concentraties verontreinigende stoffen ter plaatse van de te realiseren moskee wordt ruim voldaan aan de grenswaarden uit de Wet milieubeheer. Geconcludeerd wordt dat er geen belemmeringen zijn voor het aspect luchtkwaliteit.

2 NSL Monitoringstool, monitoringsronde 2020, peiljaar 2020 en 2030, geraadpleegd op 12-07-2021 via https://www.nsl-monitoring.nl/viewer/#.
3 Rekenpunten aan de Westervoortsedijk te Arnhem, Rekenpunt ID: 15467588, verkregen op 12-07-2021.

Bijlage 3 Akoestisch onderzoek industrielawaai

AKOESTISCH ONDERZOEK INDUSTRIELAWAAI

STOKERSTRAAT / JACOB VAN DEVENTERSTRAAT

TE ARNHEM

Geluid

Rapportage akoestisch onderzoek industrielawaai

Stokerstraat / Jacob van Deventerstraat te Arnhem

Opdrachtgever	Islamitische Unie Ayasofya Arnhem Sonsbeeksingel 110 6822 BJ Arnhem
Rapportnummer	15049.004
Versienummer	D4
Status	Eindrapportage
Datum	19 oktober 2022
Vestiging	Limburg Rijksweg Noord 39 6071 KS Swalmen 088 - 5001600 swalmen@econsultancy.nl
Opsteller	De heer N. Berends, BSc
Paraaf	
Kwaliteitscontrole	De heer ing. M. de Loos
Paraaf	

Kwaliteitszorg

Econsultancy werkt volgens een dynamisch kwaliteits- en milieusysteem, zoals beschreven in het kwaliteits- en milieuhandboek. Ons kwaliteits- en milieusysteem is gecertificeerd volgens de eisen in de NEN-EN-ISO 9001.

INHOUDSOPGAVE

SAMENVATTING 1

1 INLEIDING 2

2 TOETSINGSKADER 3

2.1 VNG-publicatie 3
2.2 Activiteitenbesluit 4
2.3 Indirecte hinder 4
2.4 Cumulatie 5

3 UITGANGSPUNTEN 6

3.1 Plangegevens 6
3.2 Representatieve bedrijfssituatie 6
3.3 Overdrachtsmodel 8

4 BEREKENINGSRESULTATEN EN TOETSING 9

4.1 Toetsing op de omgeving 9
4.1.1 Langtijdgemiddeld beoordelingsniveau 9
4.1.2 Maximale geluidniveau 10
4.1.3 Indirecte hinder 11
4.2 Toetsing gezoneerd industrieterrein 11
4.3 Uitwaartse cumulatie 11
4.4 Conclusie 12

BIJLAGEN:

1. Tekeningen toekomstige situatie
2. Invoergegevens akoestisch overdrachtsmodel
3. Berekeningsresultaten
4. Berekeningsresultaten Industrieterrein
5. Gecumuleerde geluidsbelasting

SAMENVATTING

Het bestemmingsplan maakt een moskee mogelijk waarbij ook oproepen tot belijden van godsdienst of levensovertuiging mogelijk wordt gemaakt. Voor oproepen tot belijden van godsdienst of levensovertuiging zijn geen geluidsnormen van toepassing. Dit vanwege de vrijheid van godsdienst wat is vastgelegd in de Grondwet. Ingevolge artikel 10 van de Wet openbare manifestaties zijn oproepen tot het belijden van godsdienst of levensovertuiging, toegestaan. De gemeenteraad is bevoegd ter zake regels te stellen met betrekking tot duur en geluidsniveau. Ook moet het geluid wat wordt veroorzaakt door het oproepen tot belijden van godsdienst of levensovertuiging worden beoordeeld in het kader van een goede ruimtelijke ordening.

De geluidsnormen uit het Activiteitenbesluit en de 'VNG brochure Bedrijven en milieuzonering' (versie 2009) zijn zoals gezegd niet rechtstreeks van toepassing ten aanzien van het toegestane geluidsniveau van het oproepen tot belijden van godsdienst of levensovertuiging. Echter, bij overschrijding van deze normen is er in objectieve zin sprake van geluidsoverlast.

Daarom is in het akoestisch onderzoek industrielawaai gekeken of het oproepen tot gebed of levensovertuiging voldoet aan de maximale geluidsniveau van artikel 2.17 Activiteitenbesluit en de toetsingskaders voor een bestemmingsplanherziening stap 2 uit de 'VNG brochure Bedrijven en milieuzonering' (versie 2009). Bij beide kaders is 70 dB(A) op de gevel van een geluidsgevoelig gebouw het maximale geluidsniveau voor piekgeluiden.

Het akoestisch onderzoek industrielawaai laat zien dat binnen de gekozen uitgangspunten er voldaan wordt aan de normen voor het maximale piekgeluid van 70 dB(A) uit Activiteitenbesluit en de toetsingskaders voor een bestemmingsplanherziening stap 2 uit de 'VNG brochure Bedrijven en milieuzonering' (versie 2009). Op enkele toetspunten ter plaatse van de gevels van de woningbouw aan de Stokerstraat wordt de 70 dB(A) berekend maar niet overschreden. Achter de woningbouw zijn tuinen gelegen. Hoewel niet onderzocht is het aannemelijk dat de maximale geluidsbelasting in de tuinen lager is dan 70 dB(A) gezien de afschermende werking van de woningbouw. Er is dus geen sprake van geluidsoverlast. Daarmee is de conclusie dat er voor het oproepen tot gebed of levensovertuiging wordt voldaan aan een goede ruimtelijke ordening. De uitgangspunten van dit akoestisch onderzoek worden in het bestemmingsplan vertaald in concrete regels.

Voor alle geluidsbronnen worden de wettelijke grenswaarden van het langtijdgemiddeld beoordelingsniveau, de maximale geluidniveaus en de indirecte hinder niet overschreden. Hierbij is het uitgangspunt dat de bronsterkte van de minaret in de toekomst niet hoger dan 107 dB mag bedragen. Om het woon- en leefklimaat in de omgeving te waarborgen, is gekozen geluidscherm van 1,2 meter hoogte te plaatse van enkele parkeerplekken ter plaatse van P1. Indien dit gehandhaafd wordt, zal sprake zijn van een goed woon- en leefklimaat.

1 INLEIDING

Econsultancy heeft in opdracht van Islamitische Unie Ayasofya Arnhem een akoestisch onderzoek uitgevoerd voor de realisatie van een moskee. Het akoestisch onderzoek heeft als doel het bepalen van de geluidsbelasting op de omgeving en deze te toetsen aan de richtwaarden uit de VNG-publicatie Bedrijven en milieuzonering (2009) en grenswaarden uit het Activiteitenbesluit. Ook zal de geluidbelasting op de gevels van de moskee ten gevolge van het gezoneerd industrieterrein 'Arnhem Noord' worden getoetst. De moskee zal gerealiseerd worden tussen de Stokerstraat en Jacob van Deventerstraat te Arnhem. In figuur 1.1 is de situering van het plangebied weergegeven.

Figuur 1.1 Plangebied

Het bestemmingsplan maakt een moskee mogelijk waarbij ook oproepen tot belijden van godsdienst of levensovertuiging mogelijk wordt gemaakt. Voor oproepen tot belijden van godsdienst of levens-overtuiging zijn geen geluidsnormen van toepassing. Dit vanwege de vrijheid van godsdienst wat is vastgelegd in de Grondwet. Ingevolge artikel 10 van de Wet openbare manifestaties zijn oproepen tot het belijden van godsdienst of levensovertuiging, toegestaan. De gemeenteraad is bevoegd ter zake regels te stellen met betrekking tot duur en geluidsniveau. Ook moet het geluid wat wordt veroorzaakt door het oproepen tot belijden van godsdienst of levensovertuiging worden beoordeeld in het kader van een goede ruimtelijke ordening.

2 TOETSINGSKADER

Voor toetsing van de inpasbaarheid van de functiewijziging kan de VNG-publicatie Bedrijven en milieuzonering (2009) als leidraad worden gehanteerd. Het bevoegd gezag, het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Arnhem, heeft een geluidbeleid voor industrielawaai opgesteld. De moskee ligt in het gebiedstype stedelijke zone. Binnen die zone is voor geluid van bedrijven, in dit geval de moskee, ten opzichte van woningen een waarde van 55 dB(A) opgenomen.

2.1 VNG-publicatie

De publicatie maakt voor de beoordeling onderscheid in twee gebiedstypen. Een rustige woonwijk is een woonwijk die is ingericht volgens het principe van functiescheiding. Afgezien van wijkgebonden voorzieningen komen vrijwel geen andere functies (zoals bedrijven of kantoren) voor. Langs de randen (in de overgang naar mogelijke bedrijfsfuncties) is weinig verstoring door verkeer. Een vergelijkbaar omgevingstype qua aanvaardbare milieubelasting is een rustig buitengebied (eventueel inclusief verblijfsrecreatie), een stiltegebied of een natuurgebied.

Een gemengd gebied is een gebied met een matige tot sterke functiemenging. Direct naast woningen komen andere functies voor zoals winkels, horeca en kleine bedrijven. Ook lintbebouwing in het buitengebied met overwegend agrarische en andere bedrijvigheid kan als gemengd gebied worden beschouwd. Geluid is voor de te hanteren afstand van milieubelastende activiteiten veelal bepalend.

Op basis van de functies zoals deze zijn opgenomen in de vigerende bestemmingsplannen nabij het plangebied kan een typering van de omgeving plaatsvinden. In figuur 2.1 zijn de bestemmingen nabij het plangebied weergegeven.

Figuur 2.1 Huidige bestemmingen

Rondom het plan bevinden voornamelijk bestemmingen die als ‘’bedrijventerrein’ worden getypeerd. Ten noorden van het plan is de bestemming met functie ‘wonen’ gelegen. Er is sprake van een sterke functievermenging. De eerste bouwlijn wordt hierdoor getypeerd als een gemengd gebied. Voor een moskee geldt in een gemengd gebied een richtafstand 10 meter. Op basis van expert judgement kan niet zondermeer worden volstaan met het doorlopen van stap 1 uit de brochure (hanteren van de richtafstanden) en is een gemotiveerde toepassing en nader onderzoek noodzakelijk.

Voor de inrichtingen gelden conform de VNG-publicatie in beginsel de in tabel 2.1 opgenomen richtwaarden volgens stap 2 voor het langtijdgemiddeld beoordelingsniveau ($L_{Ar,LT}$), het maximale geluidniveau (L_{Amax}) en de verkeersaantrekkende werking (L_{ih}). Indien de richtwaarden uit stap 2 niet toereikend zijn, kan het bevoegd gezag, na motivatie, de richtwaarden van stap 3 hanteren. Hogere geluidbelastingen zijn enkel na grondig onderzoek, motivatie en cumulatie met andere geluidsbronnen door het bevoegd gezag acceptabel te achten.

Tabel 2.1 Richtwaarden gemengd gebied [dB(A)]

	grootheid	**dagperiode**	**avondperiode**	**nachtperiode**
stap 2	$L_{Ar,LT}$	50	45	40
	L_{Amax}	70	65	60
	L_{ih}	50	45	40
stap 3	$L_{Ar,LT}$	55	50	45
	L_{Amax}*	70	65	60
	L_{ih}	65	60	55

2.2 Activiteitenbesluit

In het Activiteitenbesluit zijn tevens grenswaarden opgenomen met betrekking tot geluid. De voor de inrichting relevante grenswaarden zijn opgenomen in artikel 2.17 van het Activiteitenbesluit. Samengevat gelden de in tabel 2.2 opgenomen grenswaarden voor het langtijdgemiddeld beoordelingsniveau ($L_{Ar,LT}$) en het maximale geluidniveau ($L_{A,max}$) voor inrichtingen. De grenswaarden voor het langtijdgemiddeld beoordelingsniveau ($L_{Ar,LT}$) en maximale geluidniveau (L_{Amax}) uit het Activiteitenbesluit komen overeen met de richtwaarden uit stap 2 van de publicatie. Bij het bepalen van het maximale geluidniveau blijven laad- en losactiviteiten in de dagperiode buiten beschouwing. Het oproepen tot gebed wordt in totaliteit buiten beschouwing gelaten. Bij toetsing aan de VNG-publicatie worden deze activiteiten niet uitgezonderd.

Tabel 2.2 Overzicht grenswaarden Activiteitenbesluit [dB(A)]

	dagperiode	**avondperiode**	**nachtperiode**
$L_{Ar,LT}$ op de gevel van gevoelige gebouwen	50	45	40
$L_{Ar,LT}$ in in- en aanpandige gevoelige gebouwen	35	30	25
L_{Amax} op de gevel van gevoelige gebouwen	70	65	60
L_{Amax} in in- en aanpandige gevoelige gebouwen	55	50	45

2.3 Indirecte hinder

Voor de beoordeling van indirecte hinder wordt in de VNG-publicatie aangesloten bij de Circulaire 'Geluidhinder veroorzaakt door het wegverkeer van en naar de inrichting' (VROM, d.d. 29 februari 1996). Op basis van deze circulaire bedraagt de grenswaarde (stap 2 en 3) voor indirecte hinder 50 dB(A). Een geluidsbelasting hoger dan de grenswaarde is alleen toegestaan indien bron- of overdrachtsmaatregelen niet of onvoldoende doelmatig zijn.

De reikwijdte van de indirecte hinder is afhankelijk van een aantal lokale aspecten en blijft beperkt tot een gebied waarin het verkeer:

- nog in redelijkheid kan worden teruggevoerd op de inrichting wat betreft bestemming;
- voor het gehoor nog herkenbaar is ten opzichte van overig voertuigen op de openbare weg;
- nog niet is opgenomen in het heersende verkeersbeeld, bijvoorbeeld tot een afstand van 250 meter tot de toegang van de inrichting;
- akoestisch herkenbaar is ten opzichte van het heersend verkeer (2 dB criterium zoals ook bij de reconstructies in de zin van de Wet geluidhinder wordt toegepast).

2.4 Cumulatie

Bij een relevante blootstelling door meerdere geluidsbronnen dient onderzoek te worden gedaan naar de effecten van de samenloop van verschillende geluidsbronnen (cumulatie). De cumulatieve geluidsbelasting dient conform de rekenmethode in bijlage I, hoofdstuk 2 van het Reken- en meetvoorschrift geluid 2012 te worden bepaald. Voor de beoordeling van de gecumuleerde geluidsbelasting is geen wettelijke richtlijn opgesteld.

3 UITGANGSPUNTEN

3.1 Plangegevens

Het plan betreft de realisatie van een nieuwe moskee. In figuur 3.1 is een plattegrond van de nieuwbouw en het terrein weergeven. In bijlage 1 zijn de tekeningen van de toekomstige situatie opgenomen.

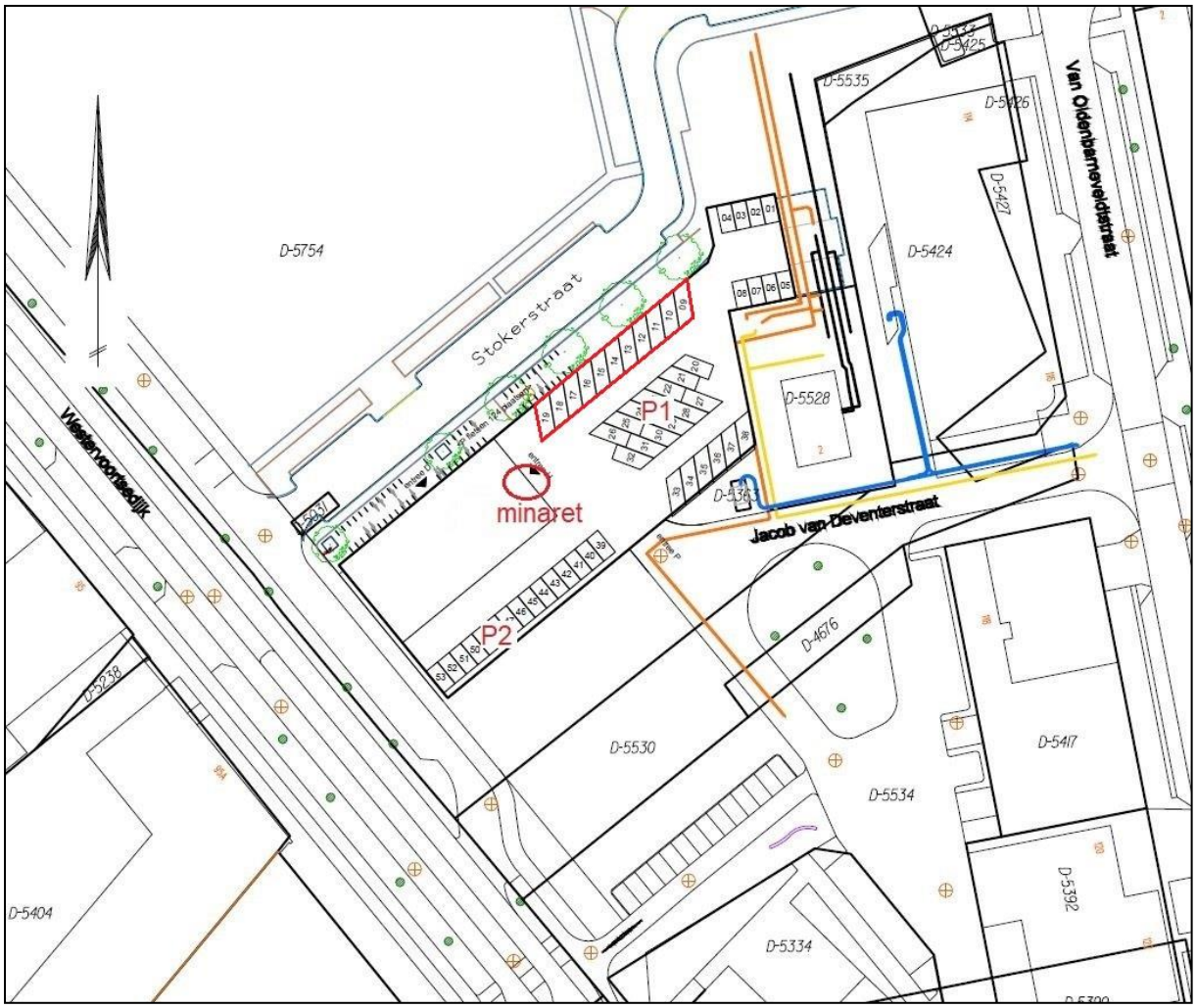

Figuur 3.1 plattegrond toekomstige situatie

3.2 Representatieve bedrijfssituatie

De representatieve bedrijfssituatie van de moskee is in overleg met de opdrachtgever vastgesteld. Voor het in kaart brengen van een worstcasescenario is de toekomstige bedrijfssituatie gebaseerd op dat activiteiten die op vrijdag(en) plaatsvinden. Op vrijdag zal het aantal bezoekers het hoogst zijn en zal gebruik worden gemaakt van de minaret. Uit de opgave van de opdrachtgever worden circa 370 bezoekers verwacht, waarvan 250 in de dag-, 100 in de avond- en 20 in de nachtperiode. In onderhavig onderzoek is ervan uitgegaan dat 50% van de bezoekers met de auto komt. Uit de verhouding van parkeren P1/P2 is bepaald aan de hand van het aantal parkeerplekken. Zo zal 74% parkeren op P1 en 26% parkeren op P2. Om het woon- en leefklimaat in de omgeving te waarborgen, is gekozen geluidscherm van 1,2 meter hoogte te plaatse aan de noordzijde van de rood gearceerde parkeerplekken. De levering van goederen gebeurt wekelijks tweemaal met een bestelbusje in de dagperiode. Het wekelijks leverpatroon van de bestelbusjes is tijdens deze fase van het onderzoek nog onbe-

kend. Derhalve is, voor het in kaart brengen van een worstcasescenario, gerekend met twee bestelbusjes per etmaal in de dagperiode.

De minaret zal elke vrijdagmiddag rond 13:00 in gebruik worden genomen. Het oproep tot gebed zal vijf minuten duren. Het is onbekend wat de bronsterkte zal zijn van de minaret. Afhankelijk van dit akoestisch onderzoek zal een maximale toegestane bronsterkte worden toegekend aan de minaret, zodat er geen overschrijding van de grenswaarde optreedt op geluidgevoelige bestemmingen rondom het plan. Hierdoor kan het woon- en leefklimaat rondom de moskee worden gewaarborgd. De speakers zullen boven de ingang van de moskee worden gevestigd, op een hoogte van 6 meter gehanteerd. Het is discutabel of het geluid vanwege het oproepen tot gebed zou moeten worden bestempeld als muziekgeluid. Het onderstaande is opgenomen in over muziekgeluid in de Handleiding meten en rekenen industrielawaai 1999:

Muziekgeluid
Als criterium voor het toekennen van een toeslag voor muziekgeluid geldt dat het muziekkarakter duidelijk hoorbaar moet zijn op het beoordelingspunt

Het is een gezongen / gesproken gebed. Gezien het alleen uit stemgeluid bestaat zal het eerder aansluiten bij spraakgeluid dan muziekgeluid. Derhalve wordt het geluid van de minaret niet erkend als muziekgeluid en is geen strafcorrectie toegekend.

Wegens het ontbreken van de benodigde informatie over enige installaties van het pand (ventilatie airconditioning etc.) is in onderhavig onderzoek voor het in kaart brengen van een worstcasescenario gerekend met ventilatoren op elke hoek van het pand. Voor het in kaart brengen van een worstcasescenario is voor de berekening ervan uitgegaan dat de ventilatoren de hele dag (24 uur) gebruikt worden. Tabel 3.2 geeft de gegevens van de geluidsbronnen weer. In bijlage 2 zijn de volledige gegevens opgenomen.

Tabel 3.2 Gegevens geluidsbronnen

Puntbronnen		**beoordeling**	**Lwr [dB(A)]**	**Bedrijfsduur [uur]**		
				dag	avond	nacht
01 t/m 04	ventilatoren 1 t/m 4	$L_{Ar,LT}$	64[1]	12	4	8
05	minaret	$L_{Ar,LT}$	107[2]*	0,083	-	-
06	minaret max	L_{Amax}	107[2*]	1	-	-
07	dichtslaan portier bestelbus	L_{Amax}	100[3]	1	-	-
mobiele bronnen				**aantal bewegingen**		
08	bestelbussen	$L_{Ar,LT}$	90[4]	4	-	-
09 - 10	portieren personenwagens P1	L_{Amax}	100[3]	1	1	-
11 t/m 13	portieren personenwagens P1	L_{Amax}	100[3]	1	1	1
14	portieren personenwagens P2	L_{Amax}	100[3]	1	1	1
15	personenwagens totaal	$L_{Ar,LT}$	85[3]	250	100	20
16	bestelbussen	L_{ih}	93[4]	4	--	--
17	personenwagens	L_{ih}	88[3]	250	100	20
18	personenwagens P2	L_{Amax}	85[3]	66	26	5
19	personenwagens P1	L_{ih}	85[3]	184	74	15
20	personenwagens P1	$L_{Ar,LT}$	85[3]	184	74	15

*Spectrum gebaseerd op spectrum 'luid spreken', opgehoogd tot 107 dB.

1 Systemair.B.V. DVS 355E4 sileo
2.VDI 3770 spreken luid, september 2012
3 Kental Econsultancy, gebaseerd op geluidsmeting aan rijden personenwagens
4 Interim-bronnenlijst ProRail emplacementen F18103-1

3.3 Overdrachtsmodel

De berekeningen zijn uitgevoerd conform methode II.8 van de handleiding meten en rekenen industrielawaai (VROM,1999) met behulp van het softwarepakker Geomilieu versie 2022.21. In het model zijn de inrichting en de directe omgeving opgebouwd door middel van gebouwen, bodemgebieden, geluidsbronnen en toetspunten. De zwarte lijn betreft het geluidscherm. De toetspunten zijn gelegen op de planologische bouwvlakken zoals deze gegeven zijn in de ruimtelijke plannen. In bijlage 2 is een gedetailleerd overzicht gegeven van het rekenmodel en de invoergegevens. In figuur 3.3 is een weergave van het geluidsmodel met de situering van de maatgevende toetspunten en de geluidsbronnen opgenomen.

Figuur 3.3 weergave geluidsmodel

4 BEREKENINGSRESULTATEN EN TOETSING

Conform de handreiking industrielawaai en vergunningverlening is voor de dagperiode een beoordelingshoogte van 1,5 meter gehanteerd. Voor de avond- / nachtperiode is voor de beoordelingshoogte 5,0 meter gehanteerd. Op de hoek Stokerstraat – Westervoortsedijk zal een appartementencomplex met een maximale hoogte van 20 meter worden gerealiseerd. Afwijkend van de handreiking zal voor het appartementencomplex getoetst worden op de individuele bouwlaag (maximaal 6 bouwlagen). De resultaten hebben als uitgangspunt dat de bronsterkte van de minaret in de toekomst niet hoger mag zijn dan 107 dB. In bijlage 3 is een volledig overzicht van berekeningsresultaten weergegeven.

4.1 Toetsing op de omgeving

4.1.1 Langtijdgemiddeld beoordelingsniveau

In tabel 4.1 zijn de berekende langtijdgemiddeld beoordelingsniveaus ten gevolge van de bronnen behorende bij de moskee weergeven.

Tabel 4.1. langtijdgemiddeld beoordelingsniveau [dB(A)]

toetspunt	dagperiode	avondperiode	nachtperiode
toetspunt 1	35	36	28
toetspunt 2	48	36	28
toetspunt 3	48	36	28
toetspunt 4	48	37	28
toetspunt 5	47	37	28
toetspunt 6	46	37	28
toetspunt 7	45	37	28
toetspunt 8	44	37	28
toetspunt 9	35	34	25
toetspunt 10	34	33	23
toetspunt 11	33	32	23
toetspunt 12	32	31	21
toetspunt 13	32	31	21
toetspunt 14	32	30	20
toetspunt 15	31	29	19
toetspunt 16	27	26	23
toetspunt 17	34	34	28
toetspunt 18	35	35	30
toetspunt 19	34	34	30
toetspunt 20	34	34	30
toetspunt 21	33	33	30

In de omgeving van de nieuw te realiseren moskee treden geen overschrijdingen op van de richt- en grenswaarde conform respectievelijk de VNG-publicatie stap 2 en het Activiteitenbesluit voor het langtijdgemiddelde beoordelingsniveau. Het plan voldoet ook aan de ambitiewaarde uit het Beleidsplan Geluid van de gemeente Arnhem. De moskee ligt in het gebiedstype stedelijke zone. Binnen die zone is voor geluid van bedrijven, in dit geval de moskee, ten opzichte van woningen een maximale waarde van 55 dB(A) opgenomen. De berekende langtijdgemiddelde voldoen hieraan.

4.1.2 Maximale geluidniveau

In tabel 4.2 zijn de maximale geluidniveaus ten gevolge van de bronnen behorende bij de moskee weergeven.

Tabel 4.2. maximale geluidniveaus [dB(A)]

toetspunt	dagperiode	avondperiode	nachtperiode
toetspunt 1	62	59	59
toetspunt 2	70	60	60
toetspunt 3	70	60	60
toetspunt 4	69	60	60
toetspunt 5	69	60	60
toetspunt 6	68	60	60
toetspunt 7	67	59	59
toetspunt 8	66	60	60
toetspunt 9	60	60	60
toetspunt 10	58	59	59
toetspunt 11	56	58	58
toetspunt 12	54	57	57
toetspunt 13	53	55	55
toetspunt 14	52	55	55
toetspunt 15	52	54	54
toetspunt 16	53	49	49
toetspunt 17	60	60	60
toetspunt 18	60	60	60
toetspunt 19	59	59	59
toetspunt 20	59	59	59
toetspunt 21	58	58	58

In de omgeving van de nieuw te realiseren moskee treden geen overschrijdingen op van de richt- en grenswaarde conform respectievelijk de VNG-publicatie stap 2 en het Activiteitenbesluit voor de maximale geluidniveaus.

4.1.3 Indirecte hinder

In tabel 4.3 is de indirecte hinder ten gevolge van het verkeer van en naar de moskee weergeven.

Tabel 4.3 Indirecte hinder [dB(A)]

toetspunt	dagperiode	avondperiode	nachtperiode
toetspunt 1	25	28	18
toetspunt 2	26	29	19
toetspunt 3	26	30	20
toetspunt 4	27	30	20
toetspunt 5	27	31	21
toetspunt 6	27	31	21
toetspunt 7	27	31	21
toetspunt 8	26	30	20
toetspunt 9	24	28	18
toetspunt 10	23	27	17
toetspunt 11	22	25	15
toetspunt 12	21	24	14
toetspunt 13	21	24	14
toetspunt 14	21	24	14
toetspunt 15	20	23	13
toetspunt 16	14	17	7
toetspunt 17	28	28	18
toetspunt 18	27	28	18
toetspunt 19	26	27	17
toetspunt 20	25	25	15
toetspunt 21	23	23	13

In de omgeving van de nieuw te realiseren moskee treden geen overschrijdingen op van de grens- en richtwaarde conform de VNG-publicatie stap 2 en het Activiteitenbesluit voor indirecte hinder.

4.2 Toetsing gezoneerd industrieterrein

Naast de toetsing op de omgeving ten gevolge van de moskee dient, in het kader van een goede ruimtelijke ordening, ook de geluidbelasting op de gevel(s) van de moskee inzichtelijk te worden gemaakt ten gevolge van het gezoneerd industrieterrein ‘Arnhem Noord’.

Een krachtens de Wet geluidhinder gezoneerd industrieterrein beschikt normaliter over een bewakingsmodel, waarmee onder andere de totale geluidsbelasting als gevolg van alle afzonderlijke inrichting gelegen op het gezoneerd terrein inzichtelijk kan worden gemaakt. De omgevingsdienst Regio Arnhem acteert als beheerder van dit model. Voor de weergave van de geluidbelasting worden de toetspunten welke volgen uit het onderzoek wegverkeerslawaai[5] als leidraad gehanteerd.

Uit het hierboven genoemd zonebewakingsmodel volgt een langtijdgemiddeld beoordelingsniveau van ten hoogste 40 dB(A) etmaalwaarde ter plaatse van het perceel. Hiermee wordt de ten hoogste toelaatbare geluidsbelasting niet overschreden. In bijlage 4 zijn de door de omgevingsdienst aangeleverde resultaten opgenomen.

4.3 Uitwaartse cumulatie

Bij een relevante blootstelling van gevoelige objecten (zoals woningen) aan meerdere geluidsbronnen dient onderzoek te worden verricht naar de effecten van de samenloop van verschillende geluidsbronnen (cumulatie). In beginsel vinden geen overschrijdingen ter plaatse van de geluidsgevoelige functies als gevolg van de langtijdgemiddelde beoordelingsniveaus (VNG-publicatie en Activiteitenbesluit) van het islamitische centrum. Het heersende akoestisch klimaat wordt dan ook in grote lijnen bepaald door wegverkeerslawaai ter plaatse van het plangebied en de geluidsgevoelige bestemmin-

5 Econsultancy, onderzoek wegverkeerslawaai, rapportnummer: 15049.006, 30 september 2021

gen in de omgeving hiervan. Het wegverkeerslawaai is dan ook maatgevend voor de akoestische kwaliteit in de omgeving. In bijlage 5 is de gecumuleerde geluidsbelasting, die berekend is op de geluidsgevoelige bestemmingen ten gevolge van wegverkeerslawaai en de moskee, opgenomen. Voor de benodigde input van de berekening van de geluidsbelasting ten gevolge van wegverkeerslawaai zijn dezelfde weggegevens gehanteerd als van het onderzoek wegverkeerslawaai[5]. Uit de berekening blijkt dat, voor belastingen groter dan 55 dB, wegverkeerslawaai veruit maatgevend is. Enkel op toetspunt 02 tot en met 05 is het geluid afkomstig van de moskee in dezelfde orde grootte als dat van wegverkeerslawaai. De gecumuleerde geluidsbelasting bedraagt op deze punten maximaal 53 dB, wat niet zal leiden tot een onacceptabel woon- en leefklimaat. Daar waar de gecumuleerde geluidsbelasting hoger is dan 55 dB en eventueel sprake kan zijn van een matig woon- en leefklimaat, is wegverkeerslawaai veruit maatgevend. Dit heerst in de huidige situatie ook al, en heeft de moskee geen invloed op.

4.4 Conclusie

Het akoestisch onderzoek industrielawaai laat zien dat binnen de gekozen uitgangspunten er voldaan wordt aan de normen voor het maximale piekgeluid van 70 dB(A) uit Activiteitenbesluit en de toetsingskaders voor een bestemmingsplanherziening stap 2 uit de 'VNG brochure Bedrijven en milieuzonering' (versie 2009). Op enkele toetspunten ter plaatse van de gevels van de woningbouw aan de Stokerstraat wordt de 70 dB(A) berekend maar niet overschreden. Achter de woningbouw zijn tuinen gelegen. Hoewel niet onderzocht is het aannemelijk dat de maximale geluidsbelasting in de tuinen lager is dan 70 dB(A) gezien de afschermende werking van de woningbouw. Er is dus geen sprake van geluidsoverlast. Daarmee is de conclusie dat er voor het oproepen tot gebed of levensovertuiging wordt voldaan aan een goede ruimtelijke ordening. De uitgangspunten van dit akoestisch onderzoek worden in het bestemmingsplan vertaald in concrete regels.

Voor alle geluidsbronnen worden tevens de wettelijke grenswaarden van het langtijdgemiddeld beoordelingsniveau, de maximale geluidniveaus en de indirecte hinder niet overschreden. Hierbij is het uitgangspunt dat de bronsterkte van de minaret in de toekomst niet hoger dan 107 dB mag bedragen. Om het woon- en leefklimaat in de omgeving te waarborgen, is gekozen geluidscherm van 1,2 meter hoogte te plaatse van enkele parkeerplekken ter plaatse van P1. Indien dit gehandhaafd wordt, zal sprake zijn van een goed woon- en leefklimaat.

BIJLAGE 1. TEKENINGEN TOEKOMSTIGE SITUATIE

2019-10209617

ISLAMITISCH GEMEENSCHAPSCENTRUM

FLUVIUM ZUID, ARNHEM

RUIMTELIJKE VERKENNING

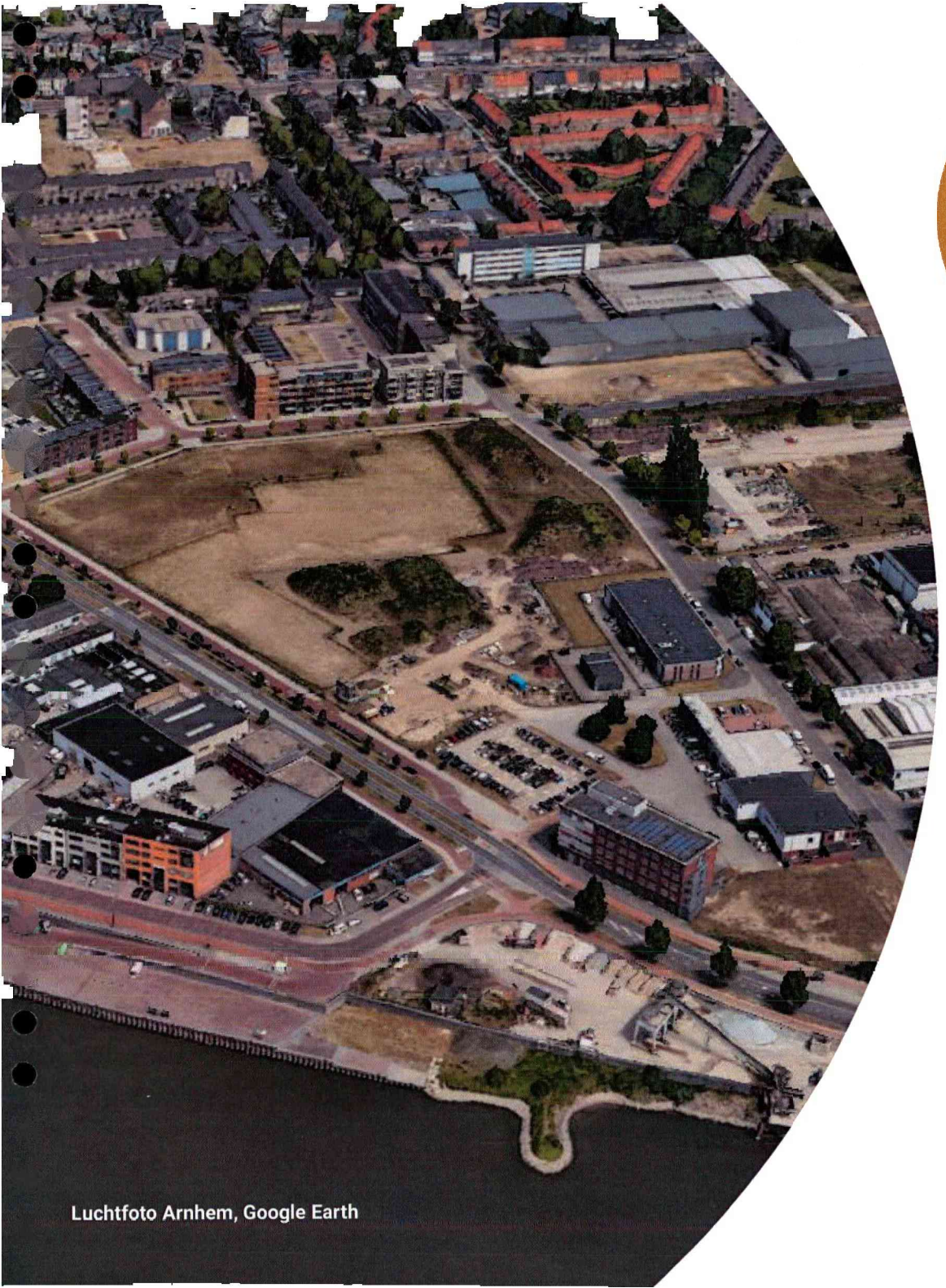

Luchtfoto Arnhem, Google Earth

Projectnummer // 190248

Datum // 29 augustus 2019

Opdrachtgever // Stichting Islamitische Unie

Correspondentie SAB
Postbus 479
6800 AL Arnhem
T // 026 357 69 11
E // info@sab.nl
www.sab.nl

Bezoekadres Arnhem
Frombergdwarsstraat 54
6814 DZ Arnhem

Bezoekadres Amsterdam
Jacob Bontiusplaats 9
1018 LL Amsterdam

INLEIDING

AANLEIDING

De Stichting Islamitische Unie is inmiddels ruim achttien jaar op zoek naar een alternatieve locatie om naar toe te verhuizen met hun gemeenschapscentrum. De Stichting is voornemens om in het gebied 'Fluvium Zuid' een Islamitisch Gemeenschapscentrum te realiseren. De beoogde locatie, gelegen aan de Westervoortsedijk te Arnhem, heeft in het ter plaatse geldende bestemmingsplan de bestemming 'Bedrijventerrein'.

OPGAVE

Om de ontwikkeling juridisch-planologisch mogelijk te maken dient het bestemmingsplan te worden herzien of dient van het geldende bestemmingsplan te worden afgeweken. Om goedkeuring te ontvangen van de gemeente Arnhem voor het doorlopen van een dergelijke procedure, dient een principeverzoek opgesteld te worden. Ter aanvulling hierop heeft de gemeente verzocht een schets op te laten stellen met nadere informatie inzake het programma van eisen voor het gemeenschapscentrum. Het gaat om een nadere ruimtelijke verkenning waarbij duidelijk wordt hoe het beoogde programma op de kavel kan worden ingepast.

LEESWIJZER

Voorliggend document geeft inzicht in deze ruimtelijke verkenning. Allereerst beschrijven we het beoogde plangebied en relevante ontwikkelingen rondom het plangebied. Vervolgens komt het programma van eisen en andere wensen van de Islamitische Unie aan bod. Daarna laten we zien hoe dit programma binnen het plangebied gerealiseerd kan worden middels een stedenbouwkundig schetsontwerp.

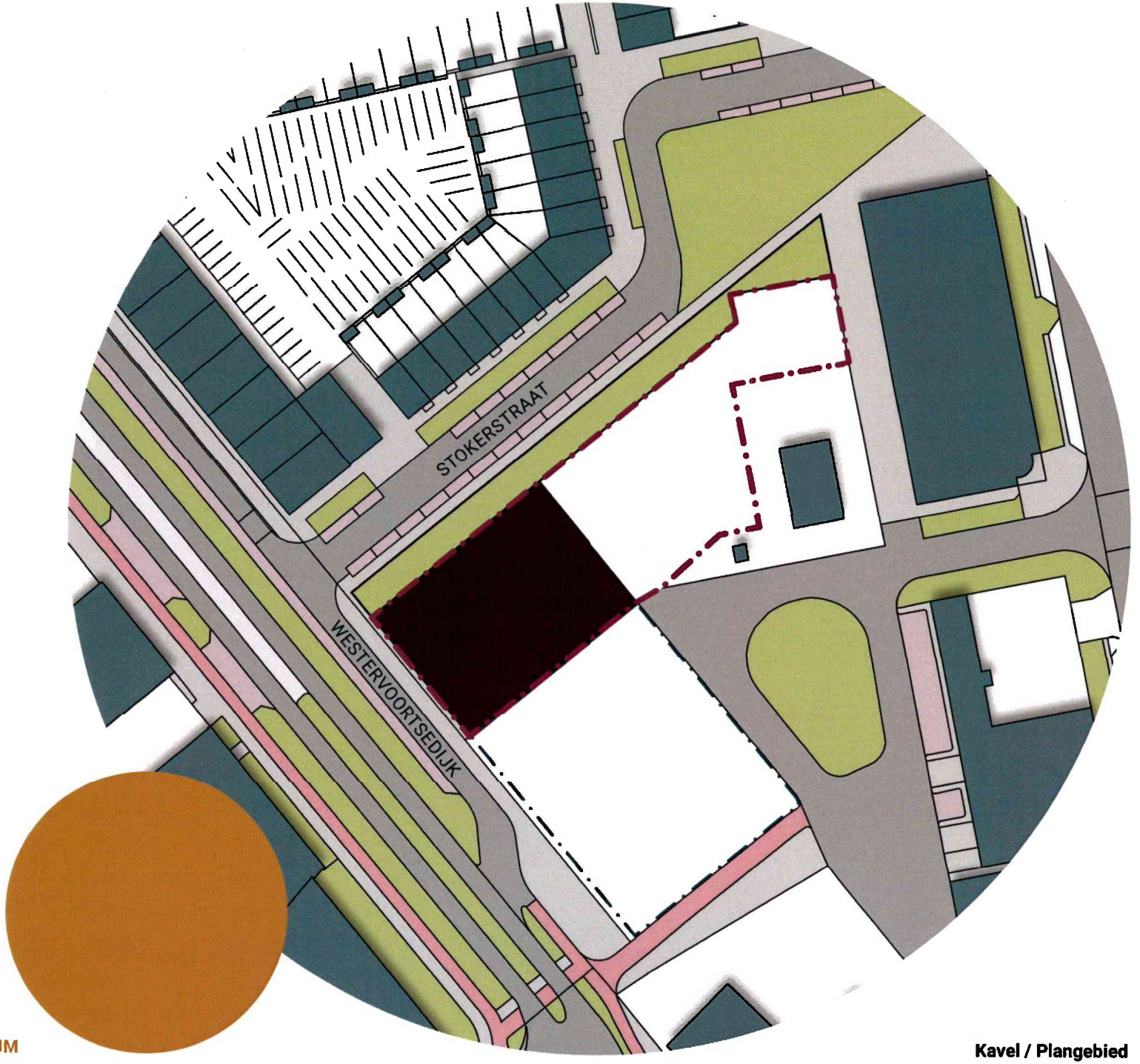

Kavel / Plangebied

ONTWIKKELINGEN IN DE OMGEVING

Binnen de gemeente Arnhem, in de omgeving van het plangebied, vindt een herontwikkeling plaats. Palmbout Urban Landscapes heeft in april 2012 het stedenbouwkundig plan voor de gebiedsontwikkeling Fluvium en Rijnwijk in Centrum Oost ontworpen.

De kavel, die de gemeente Arnhem aan de Islamitische Unie in overweging heeft gegeven om een Islamatisch gemeenschapscenturm te realiseren, bevindt zich in het overgangsgebied 'Fluvium Zuid'. Het ligt op de grens van het bedrijventerrein Rijnpark, met kleinschalige industrie, detailhandel en dienstverlening en de nieuwe woonbuurt Fluvium Noord.

Op de inrichtingsschets van de gemeente Arnhem zijn twee kavels zichtbaar, kavel A van 2300 m² en kavel B met een oppervlakte van 1750 m². De stichting is voornemens kavel A te verwerven voor een nieuw gemeenschapscentrum. De plannen voor kavel B zijn nog in ontwikkeling.

Op de schets is tussen de Stokerstraat en kavel A een groenstrook van 5,40 meter breed ingetekend. In het oorspronkelijke plan van Palmbout is, zowel in de proefverkaveling als in het straatprofiel, echter geen sprake van een groenstrook aan weerszijden van het profiel. De Stokerstraat heeft aan de noordzijde een groenstrook met bomenrij. Gekeken naar andere profielen in het plan is over het algemeen aan één zijde van de straten een groenstrook ontworpen, met uitzondering van de hoofdontsluitingsroutes.
De groenstrook aan de zuidzijde van de Stokerstraat is een latere toevoeging, die wel in het geldende bestemmingsplan is geborgd in de vorm van de bestemming verkeer.
De gemeente vindt de fysieke en groene afscheiding wenselijk ten behoeve van de scheiding van het woongebied en het bedrijventerrein en daarnaast het afschermen van het parkeerterrein van de Moskee.

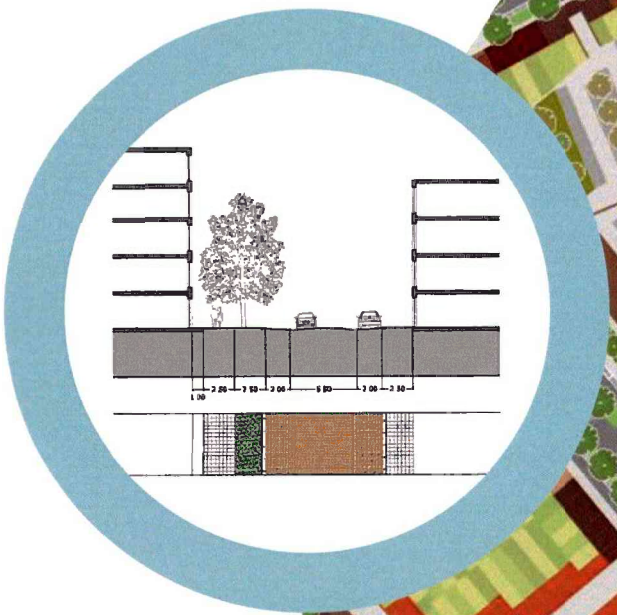

Profiel (14) Stokerstraat, Palmbout Urban Landscapes.

Inrichtingsschets, Gemeente Arnhem

Proefverkaveling, Palmbout Urban Landscapes.

UITGANGSPUNTEN RUIMTELIJKE INPASSING

Om inzichtelijk te krijgen of de wensen van de Islamitische Unie kunnen worden gerealiseerd is er een studie gedaan naar de mogelijkheden. Daarbij vormen het door de Islamitische Unie opgestelde programma van eisen, de door de gemeente Arnhem aangeleverde inrichtingsschets (weergeven op de vorige pagina) en eisen het vertrekpunt.

GEBEDSRUIMTES

De Islamitsche Unie wil een nieuw gemeenschapscentrum realiseren, omdat de huidige locatie onvoldoende mogelijkheden biedt. De belangrijkste functie in het gebouw zijn de gebedsruimtes voor mannen en vrouwen. Het gebouw krijgt dan ook een levensbeschouwelijke hoofdfunctie, waarbij ondermeer ceremonies rondom rouw en trouw kunnen plaatsvinden. De exacte grootte van de ruimtes en het aantal bezoekers dient bij de nadere uitwerking worden bepaald. Vooralsnog wordt uitgegaan van maximaal 300-350 bezoekers op reguliere dagen. Incidenteel (2x per jaar bij het einde van Ramadan en het offerfeest) zal het aantal bezoekers circa 450-500 bedragen.

ALGEMENE ONTMOETINGSRUIMTE & MAATSCHAPPELIJKE BETROKKENHEID

Daarnaast heeft de Islamtische Unie de wens om diverse andere ruimtes in het gebouw te realiseren, waavan de algemene ontmoetingsruimte het grootste is. Deze ruimte zal onder meer gebruikt worden voor ledenvergadering (3x per jaar), het organiseren van lezingen, het suikerfeest en het offerfeest.

De Islamitische Unie vindt het vervullen van een maatschappelijke fucntie en het maken van verbindingen met de wijk van groot belang. Op de huidge locatie aan de Sonsbeeksingel dragen zij daartoe bij aan diverse activiteiten. Een greep uit deze activiteiten laat de maatschappelijke betrokkenheid zien: open dagen, informatie avonden, lezingen ,Kermes, Bazaar, Thema middagen, iftar maaltijd. Daarnaast onderhouden zij goede contacten met de wijkagent, Wijk Centrum, Bewoners overleg, wijkkrant Klarendal en zijn zij betrokken bij 4 Mei dodenherdenking, kransleggen, Mode nacht, Raad van Kerken in Arnhem, Wereldvrouwen Arnhem en nemen zij actief deel in stichting Edubridge. De Islamitische Unie is voornemens deze activiteiten voort te zetten bij een vestiging op Fluvium Zuid en daarbij activiteiten uit de breiden specifiek gericht op bedrijven in de omgeving.

LESLOKALEN

Ook omvat het programma van eisen 6 leslokalen. In de huidige situatie aan de Sonsbeeksingel kent het gemeenschapscentrum reeds 5 klassen. Het betreft dus een geringe uitbreiding. De lokalen zullen worden ingezet voor de weekendschool op zaterdag en zondag tussen 11.00 - 14.00uur waarbij kinderen tussen 4-16 jaar in groepen van maximaal 20 kinderen onderwijs zullen krijgen. De kinderen worden om 11.00uur gebracht en om1 4.00uur opgehaald en zullen veeal met de fiets komen. Pauzes brengen de kinderen hoofzakelijk door in de algemene ontmoetingsruimte.

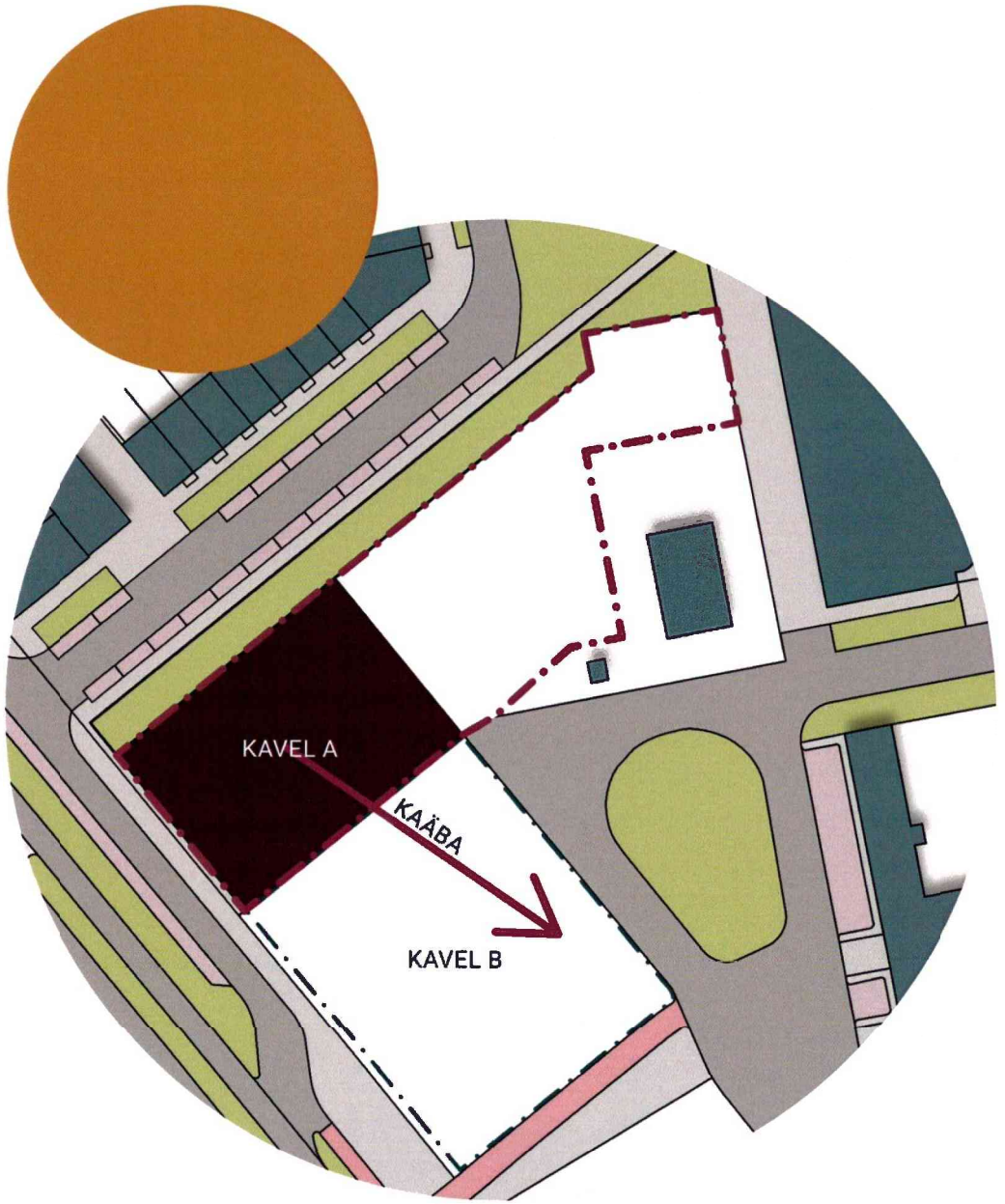

Kavel A en B, pijl richting Kaäba

PROGRAMMA VAN EISEN ISLAMTISCHE UNIE

Het programma van het gemeenschapscentrum kent enkele eisen waaraan moet worden voldaan en flexibele 'wensen' die nader kunnen worden uitgewerkt.
Programma van eisen Islamitische Unie:

- Gebedsruimte mannen - 350 tot 450 m² - oriëntatie op kaäba, mag op 1 of 2e verdieping, minimaal 4,5 meter hoog
- Gebedsruimte vrouwen - 150 tot 200 m² - oriëntatie op kaäba, meestal boven gebedsruimte mannen, minimaal 4,5 meter hoog
- Wasruimte voor mannen - 30 m² - liefst dichtbij gebedsruimte mannen
- Wasruimte voor vrouwen - 30 m² - pal naast gebedsruimte vrouwen
- Algemene ontmoetingsruimte - 250 tot 350 m² - begane grond
- Vrouwenvereniging - 100 m² - bij gebedsruimte vrouwen
- Jongerenvereniging - 100 m² - begane grond
- Jongemeiden vereniging - 100 m² bij gebedsruimte vrouwen
- 6 leslokalen (x 30 m²) - 180 tot 210 m²
- Keuken algemeen - 20 tot 30 m² - bij ontmoetingsruimte
- Keuken vrouwen - 20 tot 30 m² - bij gebedsruimte vrouwen
- Bibliotheek - 40 tot 50 m²
- Bestuurskamer - 40 tot 50 m² - voorkeur begane grond
- Verblijfsruimte (kantoor) Imam - 80 tot 100 m² - op 1e of 2e verdieping
- Kapper - 15 tot 20 m²
- Berging - 40 tot 50 m²
- Winkel voor halal producten - 50 tot 75 m² - begane grond
- CV-ketel etc. - 10 m²
- Entree, hal, trap en lift - 50 m² per bouwlaag

Nader in te vullen wensen:

- Minaret; architectonische opgave voor architect. Bouwhoogte nader te bepalen, nadrukkelijk hoger dan het gebouw, maar met een maximum van 20m.
- Geluidsinstallatie t.b.v. oproep tot gebed; via de geluidsinstallatie zullen gelovigen in directe nabijheid van het centrum (dat wil zeggen op de parkeerplaats en nabij de entree) eenmaal per week opgeroepen worden voor het vrijdag middaggebed. Dit is nadrukkelijk een wens en geen harde eis.
- Mortuarium - 15 m² - begane grond; aangezien hiervoor de wet op de lijkbezorging van toepassing is, is nog onduidelijk of het inpassen van een mortuarium mogelijk is. Het realiseren van een mortuarium binnen het gemeenschapscentrum is nadrukkelijk een wens en geen harde eis.

UITGANGSPUNTEN GEMEENTE ARNHEM

- Entree van het gebouw aan de Westervoortsedijk
- Bouwen binnen de rooilijnen
- Parkeren van auto's en fietsen op eigen terrein, met ontsluiting (auto) via de Jacob van Deventerstraat
- Een groenstrook van 5,40 breed tussen kavel A en de Stokerstraat
- Maximale bouwhoogte van 20 meter

PARKEREN

Voor het Islamitisch gemeenschapscentrum zullen voldoende parkeerplaatsen voor fietsers en auto's gerealiseerd moeten worden. Het aantal benodigde parkeerplaatsen volgt uit de maximale reguliere bezetting van de gebedsruimtes. Vooralsnog is voor het parkeren uitgegaan van 350 bezoekers.
De parkeernorm van de gemeente Arnhem voor religiegebouwen zoals kerken en moskeeën bedraagt 0,15 parkeerplaats per zitplaats. Bij 350 zitplaatsen betekent dit 53 parkeerplaatsen.

Voor fietsparkeren zijn geen normen van de gemeente Arnhem bekend. Daarom is vooralsnog uitgegaan van CROW publicatie 317. Deze geeft een spreiding van 22-62 fietsparkeerplaatsen per 100 zitplaatsen (kengetal 40) voor kerken en moskeeën, waarbij wordt aangeduid dat moslims over het algemeen minder met de fiets komen dan katholieken of protestanten. Wanneer wordt uitgegaan van 22 fietsparkeerplaatsen per100 zitplaatsen is het totaal benodigd aantal fietsparkeerplaatsen bij 350 bezoekers 77. Wanneer echter wordt uitgegaan van het kengetal van 40 fietsparkeerplaatsen per 100 bezoekers, dan zijn er 140 fietsparkeerplaatsen benodigd.
Het exacte aantal benodigde auto- en fietsparkeerplaatsen zal in een later stadium met de gemeente Arnhem moeten worden afgestemd. Voor voorliggende ruimtelijke verkenning is uitgegaan van 53 parkeervakken en 77 fietsparkeerplaatsen.

PROGRAMMATISCHE VERKENNING

Aan de hand van het programma van eisen van de Islamitische Unie en met de eisen van de gemeente in gedachten zijn twee mogelijke varianten met oppervlakten en bouwlagen opgesteld.

Variant A heeft drie bouwlagen met gelijke vloeroppervlakten van minimaal 590 m² en maximaal 750 m². In variant B telt de begane grond meer vierkante meters dan de eerste en tweede verdieping. Hierdoor is het mogelijk de twee verdiepingen, met gebedsruimten voor mannen en vrouwen, op kaäba richting het oosten te oriënteren t.o.v de begane grond die de rooilijnen van de kavel volgt.

Met variant B kunnen de verdiepingen qua indeling en oppervlakten optimaal worden benut door de oriëntatie richting Kaäba. Op de volgende pagina's is variant B ingepast en uitgewerkt tot een stedenbouwkundig ontwerp.

A

A: BEGANE GROND	MIN. M²	MAX M²
Algemene ontmoetingsruimte	250	350
Jongerenvereniging	100	100
Keuken algemeen	20	30
Kapper	15	20
Berging	40	50
Winkel voor halal producten*	50	75
Mortuarium	15	15
Overige ruimte (entree, hal, trap, lift)	50	50
Bestuurskamer	40	50
CV-ketel etc.	10	10
TOTAAL	590	750

A: 1E VERDIEPING	MIN. M²	MAX M²
Gebedsruimte mannen	350	450
Wasruimte mannen	30	30
Overige ruimte (entree, hal, trap, lift)	50	50
Bibliotheek	40	50
4 leslokalen (x 30 m²)	120	140
TOTAAL	590	720

A: 2E VERDIEPING	MIN. M²	MAX M²
Gebedsruimte vrouwen	150	200
Wasruimte vrouwen	30	30
Vrouwenvereniging	100	100
Jonge meiden vereniging	100	100
Keuken vrouwen	20	30
Overige ruimte (entree, hal, trap, lift)	50	50
Verblijfsruimte/kantoor Imam	80	100
2 leslokalen (x 30 m²)	60	70
TOTAAL	590	680

B

B: BEGANE GROND	MIN. M²	MAX M²
Algemene ontmoetingsruimte	250	350
Jongerenvereniging	100	100
Keuken algemeen	20	30
Kapper	15	20
Berging	40	50
Winkel voor halal producten*	50	75
Mortuarium	15	15
Overige ruimte (entree, hal, trap, lift)	50	50
Bestuurskamer	40	50
4 leslokalen	120	140
CV-ketel etc.	10	10
TOTAAL	710	890

B: 1E VERDIEPING	MIN. M²	MAX M²
Gebedsruimte mannen	350	450
Wasruimte mannen	30	30
Overige ruimte (entree, hal, trap, lift)	50	50
Bibliotheek	40	50
Verblijfsruimte/kantoor Imam (1/2)	40	50
TOTAAL	510	630

B: 2E VERDIEPING	MIN. M²	MAX M²
Gebedsruimte vrouwen	150	200
Wasruimte vrouwen	30	30
Vrouwenvereniging	100	100
Jonge meiden vereniging	100	100
Keuken vrouwen	20	30
Overige ruimte (entree, hal, trap, lift)	50	50
Verblijfsruimte/kantoor Imam (1/2)	40	50
2 leslokalen	60	70
TOTAAL	550	630

** Winkel voor Halalproducten:*
- alleen voor leden van de Islamitische Unie
- de winkel wordt 1 à 2 keer per week via een bestelbusje bevoorraad

STEDENBOUWKUNDIG ONTWERP

In het ontwerp is het gemeenschapscentrum met als uitgangspunt de bouwlagen en oppervlakten van variant B, het parkeerterrein en de fietsenstalling ingepast.
Er is hierbij uitgegaan van maximaal 350 reguliere bezoekers van de gebedsruimtes en overwegend de maximale oppervlaktes van de verschillende functies. Bij nadere uitwerking zal het bezoekersaantal, de exacte grootte van de ruimtes en de daarbijbehorende parkeervoorzieningen moeten worden bepaald.

Het gebouw is duidelijk georiënteerd op de Westervoortsedijk en volgt de rooilijnen van de bestaande bebouwing aan de Westervoortsedijk. Op de hoek Westervoortsedijk- Stokerstraat ligt de hoofdentree met hiervoor een klein entreepleintje. Vanaf de hoofdentree is het parkeerterrein via een brede stoep bereikbaar. Hier zijn tevens de fietsparkeerplaatsen, omgeven door een groene haag, gesitueerd. Hier is ruimte voor 77 fietsparkeerplaatsen. Indien aanvullende fietsparkeerplaatsen noodzakelijk zijn, kunnen deze in een inpandige fietsenstalling binnen het gebouw gerealiseerd worden.

Op de eerste en tweede bouwlaag heeft het gebouw een kleiner volume. Hiermee wordt niet alleen de oriëntatie op de Kaäba benadrukt, maar ook ontstaat zo een markant hoekgebouw, dat de overgang van woongebied naar bedrijventerrein markeert. Het gebouw heeft een hoogte van circa 13,5 meter (drie bouwlagen van ca. 4,5 m). Het gebouw houdt 1,5 meter afstand tot de zij-erfgrens naar Kavel B. De minaret vormt een architectonische opgave die duidelijk mee ontworpen moet worden met het gebouw (deze is niet weergegeven in het stedenbouwkundig ontwerp).

Op het parkeerterrein zijn 53 parkeerplaatsen op een goed toegankelijk en overzichtelijk parkeerterrein ingepast. Groene hagen en bomen omzomen het parkeerterrein en zorgen voor een groen karakter. Vanaf het parkeerterrein is een secundaire entree naar het Islamitisch gemeenschapscentrum mogelijk. Laden en lossen van de winkel (bestelbusje) gebeurt ook vanaf dit parkeerterreim.

In het voorstel staat de bebouwing op dezelfde rooilijn als in de inrichtingsschets van de gemeente Arnhem. De groenstrook heeft echter deels een functionele invulling gekregen door hier de fietsparkeerplaatsen en autoparkeerplaatsen te situeren. Door deze met groen te omzomen zal de uitstraling van het gebied niet wezenlijk veranderen, terwijl dit wel tot een optimale inpassing van alle programma onderdelen zorgt. De kavel voor het Islamitisch gemeenschapscentrum is in deze uitwerking ca. 2600 m². Zoals hierboven vermeld zal bij de nadere uitwerking de exacte kavelomvang (en alle programmaonderdelen) nader worden afgestemd met de gemeente Arnhem.

DUURZAAMHEID
De Islamitische Unie heeft de ambitie om een duurzaam gemeenschapscentrum te realiseren. Deze ambitie zal bij de nadere uitwerking en in overleg met de gemeente Arnhem verder gestalte moeten krijgen. Dit schetsontwerp geeft in elk geval blijk van een compact drie laags gebouw en een efficiënte terreininrichting, beiden belangrijk in het kader van duurzaam ruimtegebruik.
Ook is de locatie goed bereikbaar per openbaar vervoer (bus) en voor fietsers.
Uiteraard zal er ook nader invulling gegeven moeten worden aan het energieconcept voor het gebouw (in elk geval gasloos), de keuze voor duurzame bouwmaterialen en een klimaatadaptieve kavelinrichting. De toepassing van groen en bomen op het terrein zijn een eerste aanzet hiertoe, die mogelijkheden bieden in het kader van klimaatadaptatie en het versterken van biodiversiteit.

N
STOKERSTRAAT
JACOB VAN DEVENTERSTRAAT
WESTERVOORTSEDIJK
5 m
10 m

Situatie

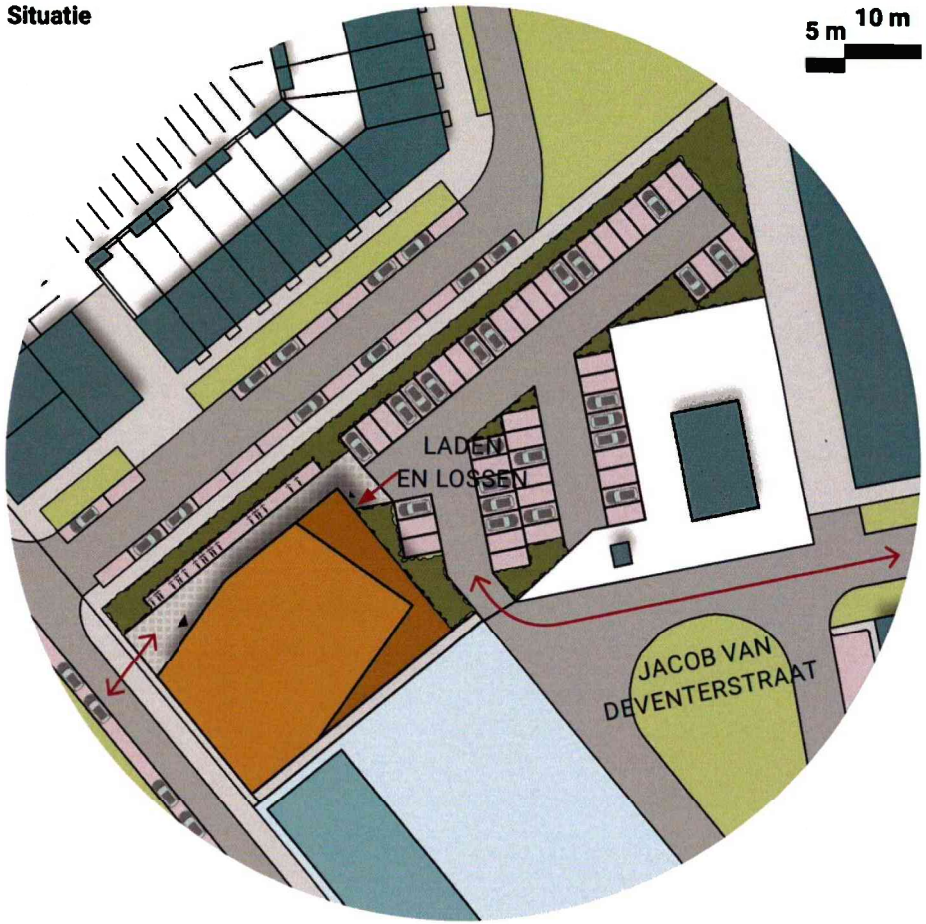

Indicatieve indeling begane grond

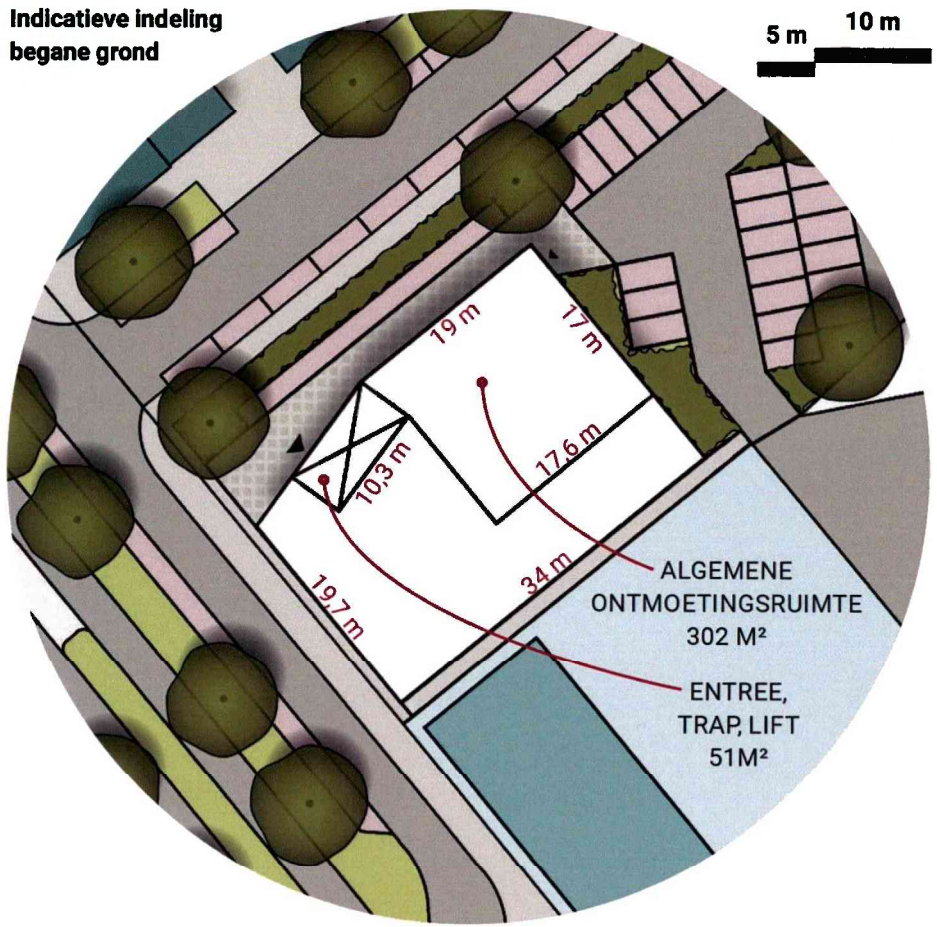

Op het parkeerterrein zijn 53 parkeervakken voor auto's ingepast. Het parkeerterrein is ontsloten via de Jacob van Deventerstraat aan de zuidzijde van de kavel. Ook laden en lossen van de winkel (door bestelbusjes) zal vanaf deze zijde plaatsvinden. Daarnaast is er een fietsenstalling voor 77 fietsen, omzoomd door een haag. Deze fietsenstalling is gemakkelijk te bereiken vanaf de parallelweg langs de Westervoortsedijk (de hoofroute voor fietsers). Zowel de hoofdentree als de entree aan de achterzijde van het gemeenschapscentrum zijn gemakkelijk te bereiken vanaf het parkeerterrein en de fietsenstalling.

De begane grond telt 783 m², waarvan 302 m² de algemene ontmoetingsruimte is en 51 m² bestemd is voor de entree, trap en lift. De andere ruimten kunnen in de overige 430 m². De kapper en winkel voor halal producten kunnen aan de voorkant van het gebouw (aan de Westervoortsedijk) gesitueerd worden voor de zichtbaarheid van buitenaf. Aan de achterzijde van het gemeenschapscentrum is ruimte voor de berging. De jongerenvereniging, keuken algemeen, mortuarium, bestuurskamer, vier leslokalen en de CV-ketel etc zijn ook gesitueerd op de begane grond, de indeling is nader te bepalen.
Indien noodzakelijk kan een aanvullende inpandige fietsenstalling worden gerealiseerd op de begane grond van het gebouw.

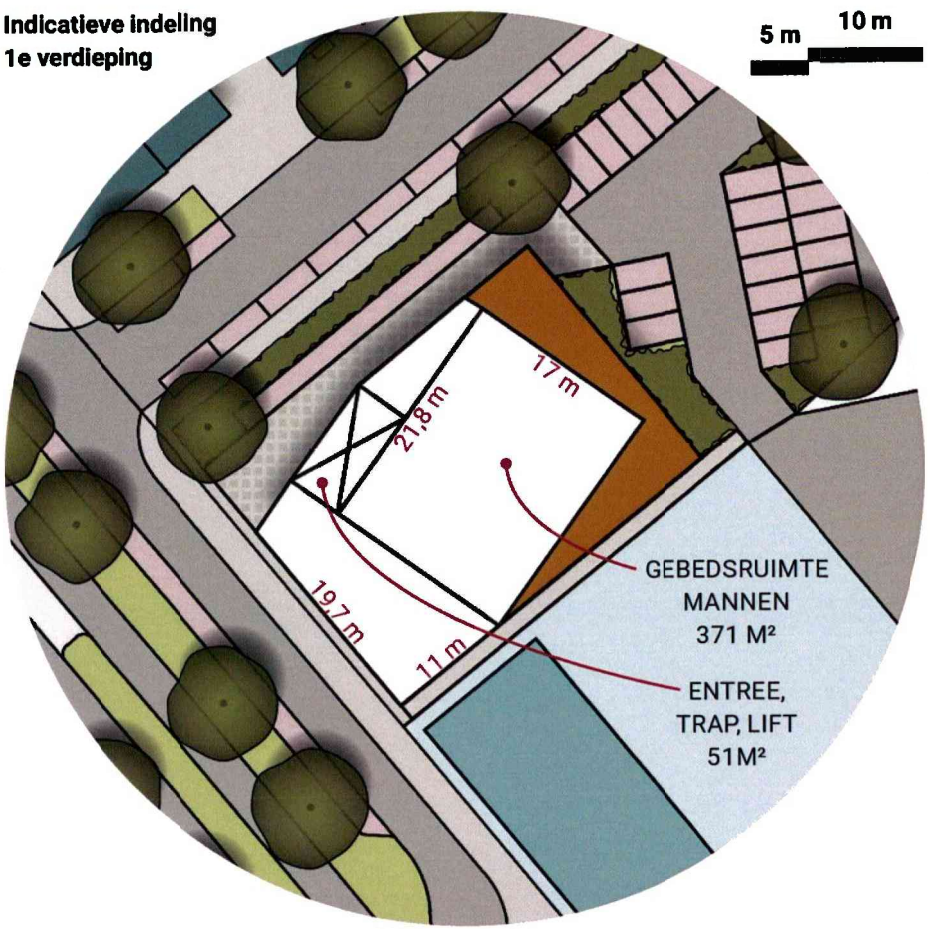

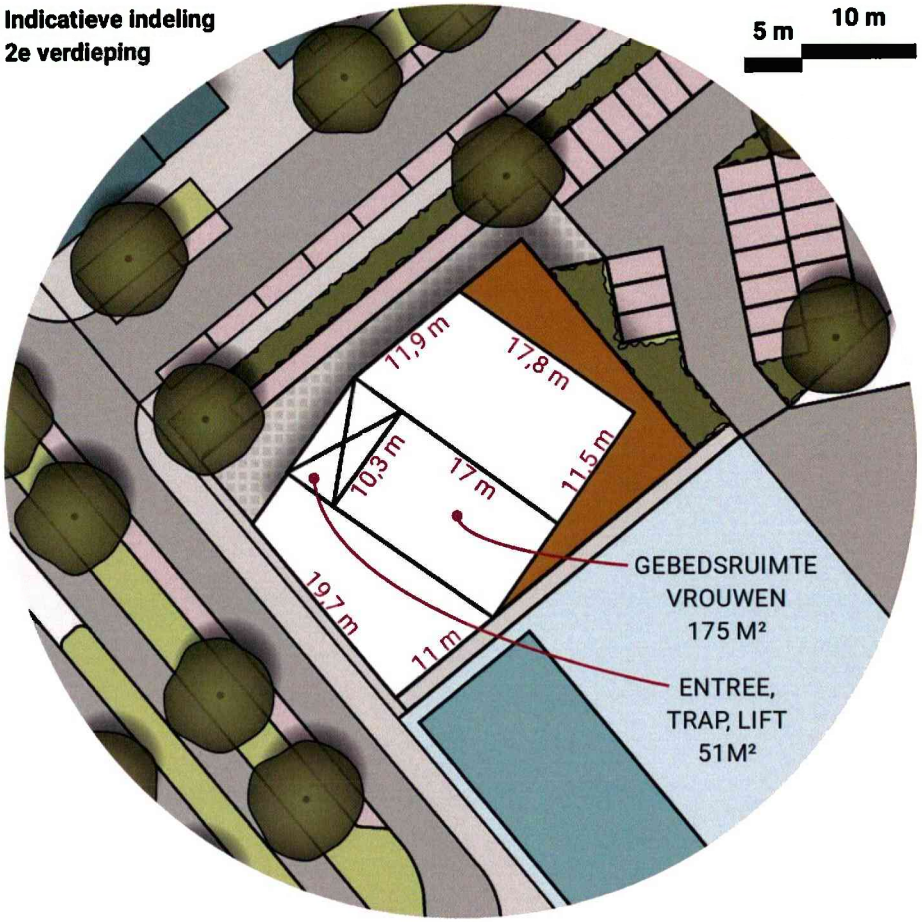

De eerste verdieping volgt gedeeltelijk de bouwlijn van de begane grond en is deels gericht op de Kaäba. Deze verdieping heeft een totale oppervlakte van 628 m². De gebedsruimte voor mannen is 371 m² en 51 m² is bestemd voor de entree, trap en lift. De wasruimte voor mannen, de bibliotheek en het kantoor van de Imam (1/2) kunnen in de overige 206 m².

De tweede verdieping is gelijk aan de eerste verdieping en telt 628 m², waarvan 175 m² de gebedsruimte voor vrouwen is en 51 m² bestemd is voor de entree, trap en lift. De andere ruimten kunnen in de overige 402 m², dit zijn de wasruimte voor vrouwen, vrouwenvereniging, jonge meiden vereniging, keuken vrouwen, kantoor van de Imam (1/2) en twee leslokalen.

Afzender: H. Türkoglu
Islamitische Unie Kulturele Stichting
Sonsbeeksingel - 110
6822 BJ ARNHEM

R AANGETEKENDE BRIEF NL
NL Frankering betaald €8.45
263 gr. 211933 02-09-2019 13:27
D
PostNL
NL
3SRPKS445222358

Aan: Het College van Burgemeester en Wethouders
Van de Gemeente Arnhem
Postbus 9029
6800 EL ARNHEM

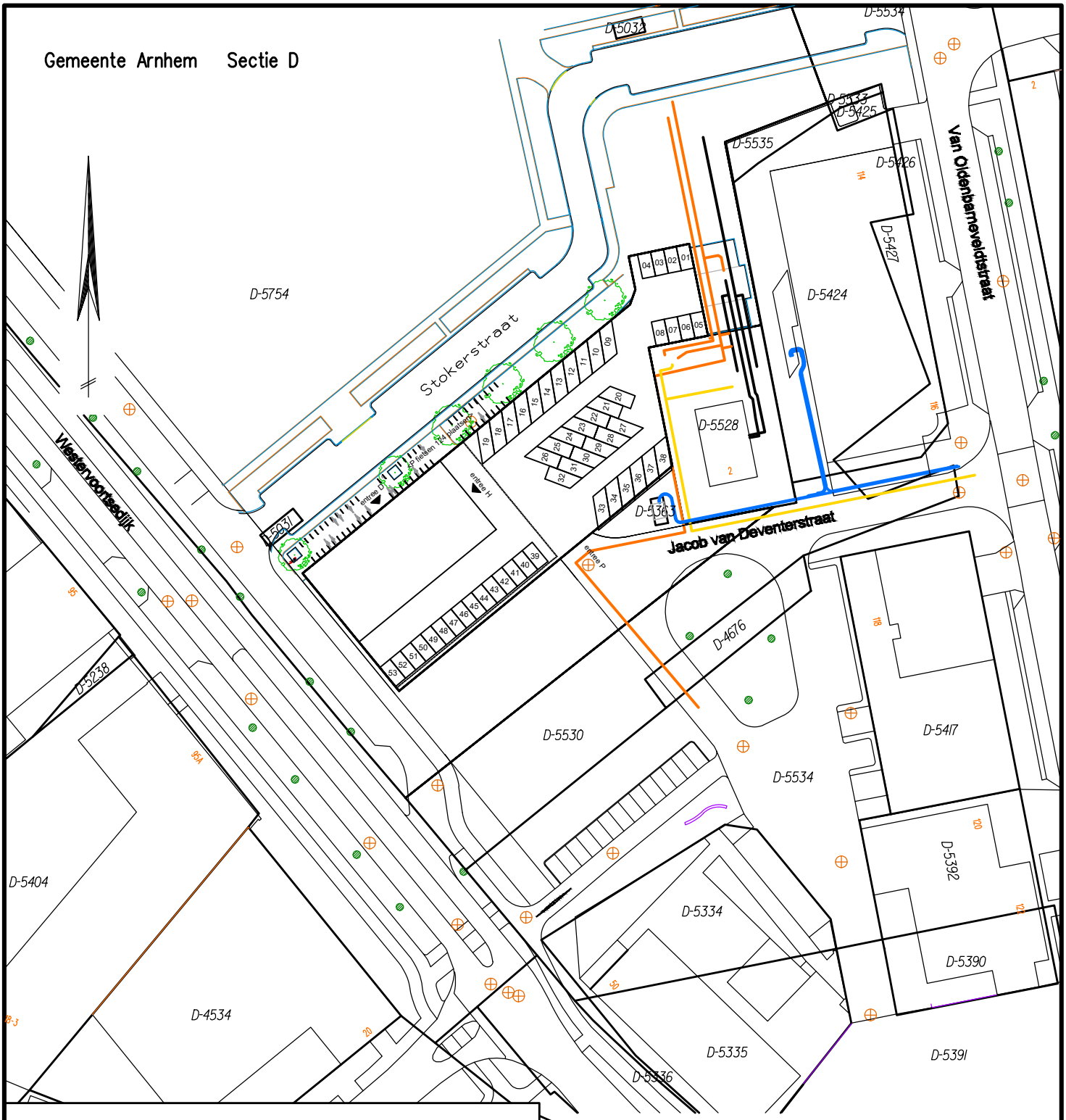

Middenspannings kabel

Hoge druk gasleiding

Hoge druk gasleiding

Lage druk gasleiding

voor akkoord

Uitgiftetekening behorende bij reserveringsovereenkomst Kavel A Fluvium Zuid
Opp. +/- 2188 ca.

tekeningnummer
2020-GEO-00135

Datum:	7-7-2020	**Gewijzigd**	**Datum**
Schaal:	1:1000	DGe	9-7-2020
Formaat:	A4	RV	03-12-2020
Getekend:	DGe		
Gecontroleerd:	RV		

50 m

Basisregistraties
Bezoekadres:
Eusebiusbuitensingel 53
6825 HZ Arnhem
Postbus 2142
6802 CC Arnhem

de Connectie

GEMEENTE Arnhem

BIJLAGE 2. INVOERGEGEVENS AKOESTISCH OVERDRACHTSMODEL

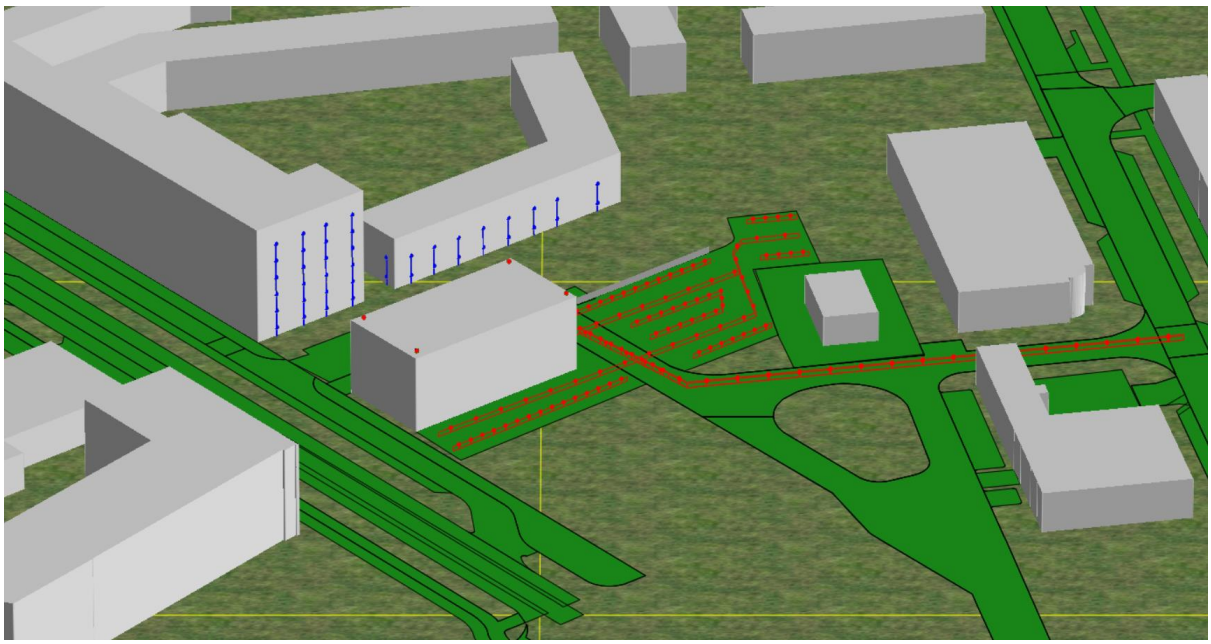

Rapport: Lijst van model eigenschappen
Model: D4 industrielawaai

Model eigenschap	
Omschrijving	D4 industrielawaai
Verantwoordelijke	Nico Berends
Rekenmethode	#2|Industrielawaai|HMRI, industrie|
Aangemaakt door	Nico Berends op 29-6-2021
Laatst ingezien door	Nico Berends op 19-10-2022
Model aangemaakt met	Geomilieu V2020.2
Dagperiode	07:00 - 19:00
Avondperiode	19:00 - 23:00
Nachtperiode	23:00 - 07:00
Samengestelde periode	Etmaalwaarde
Waarde	Max(Dag, Avond + 5, Nacht + 10)
Standaard maaiveldhoogte	0
Rekenhoogte contouren	4
Detailniveau toetspunt resultaten	Bronresultaten
Detailniveau resultaten grids	Groepsresultaten
Meteorologische correctie	Toepassen standaard, 5,0
Standaard bodemfactor	1,0
Absorptiestandaarden	HMRI-II.8
Dynamische foutmarge	--
Clusteren gebouwen	Ja
Verwijderen binnenwanden	Ja
Max.refl.afstand	--
Max.refl.diepte	1

Commentaar

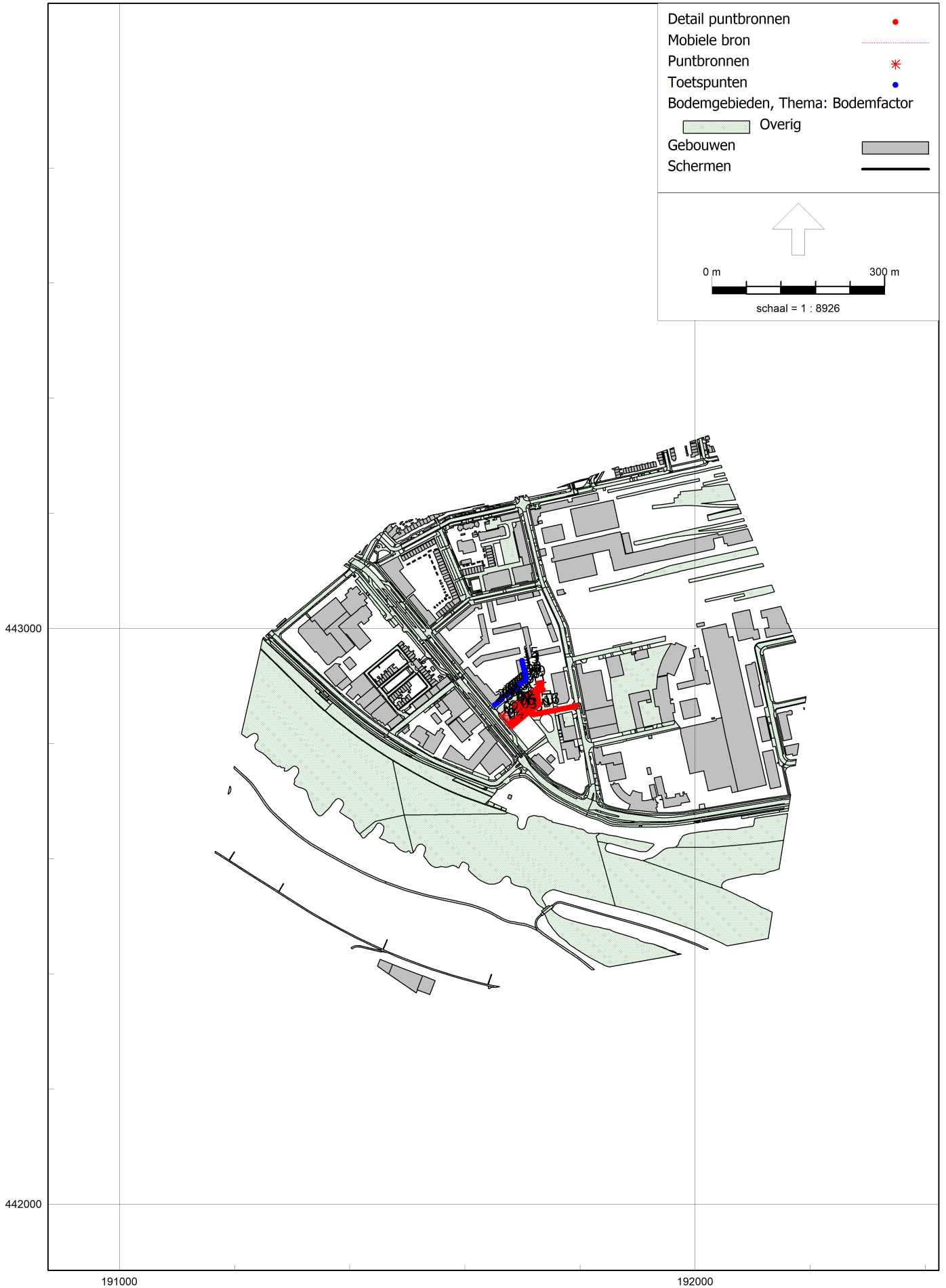
Detail puntbronnen
Mobiele bron
Puntbronnen
Toetspunten
Bodemgebieden, Thema: Bodemfactor
Overig
Gebouwen
Schermen
0 m
300 m
schaal = 1 : 8926
443000
442000
191000
192000

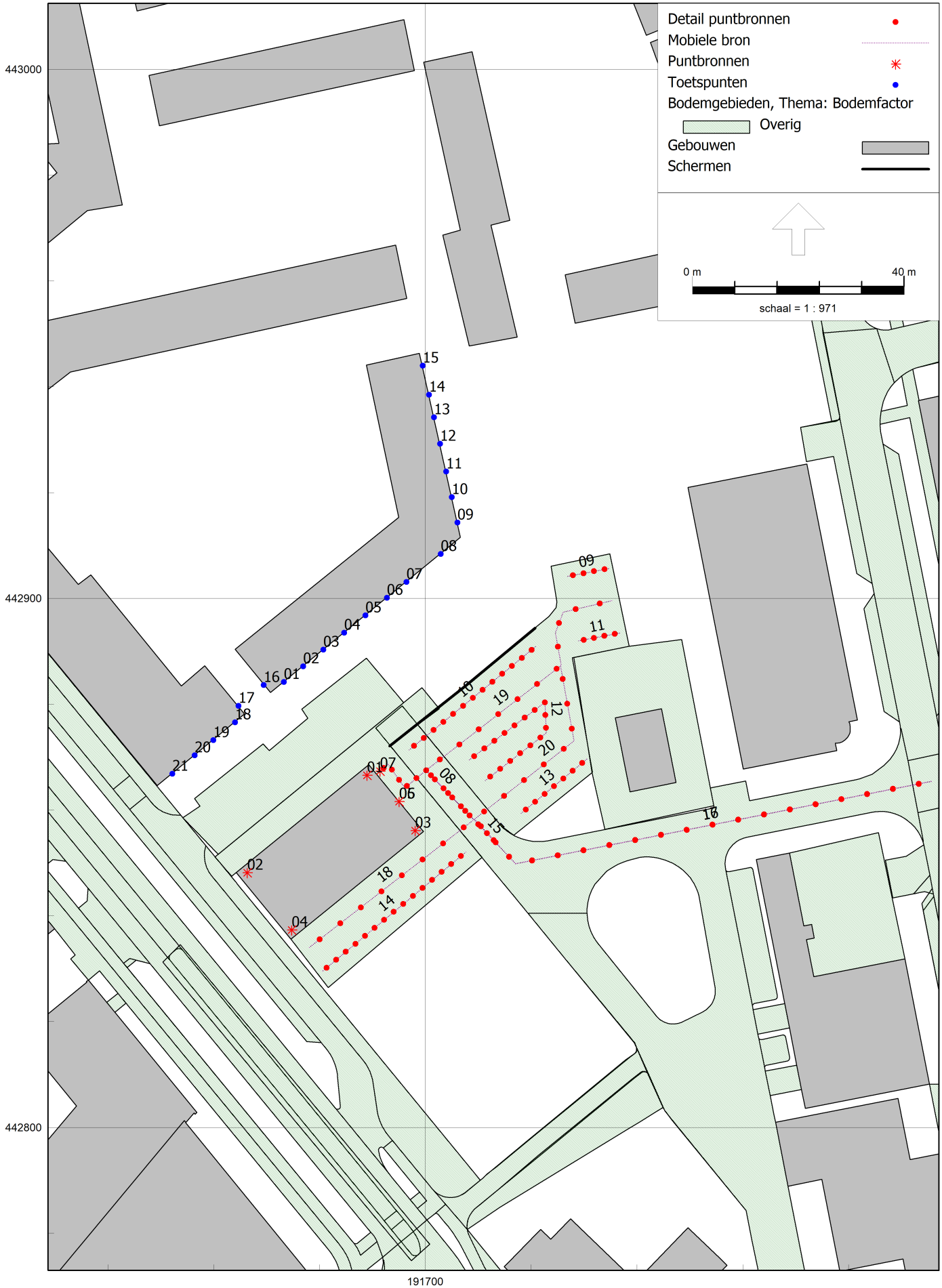
Detail puntbronnen
Mobiele bron
Puntbronnen
Toetspunten
Bodemgebieden, Thema: Bodemfactor
Overig
Gebouwen
Schermen
0 m
40 m
schaal = 1 : 971
443000
442900
442800
191700

Model: D4 industrielawaai
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Puntbronnen, voor rekenmethode Industrielawaai - HMRI, industrie

Naam	Omschr.	Hoogte	Maaiveld	Hdef.	Type	Richt.
06	minaret max	6,00	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00
07	dichtslaan portier bestelbus	1,00	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00
05	minaret	6,00	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00
01	ventilatie 1	0,50	13,00	Relatief aan onderliggend item	Normale puntbron	0,00
02	ventilatie 2	0,50	13,00	Relatief aan onderliggend item	Normale puntbron	0,00
04	ventilatie 4	0,50	13,00	Relatief aan onderliggend item	Normale puntbron	0,00
03	ventilatie 3	0,50	13,00	Relatief aan onderliggend item	Normale puntbron	0,00

Model: D4 industrielawaai
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Puntbronnen, voor rekenmethode Industrielawaai - HMRI, industrie

Naam	Hoek	Cb(D)	Cb(A)	Cb(N)	Weging	GeenRefl.	GeenDemping	GeenProces	Lw 31	Lw 63	Lw 125
06	360,00	10,79	--	--	A	Nee	Nee	Nee	0,00	0,00	38,30
07	360,00	10,79	--	--	A	Nee	Nee	Nee	68,80	79,30	83,20
05	360,00	21,60	--	--	A	Nee	Nee	Nee	0,00	0,00	38,30
01	360,00	0,00	0,00	0,00	A	Nee	Nee	Nee	--	35,00	51,00
02	360,00	0,00	0,00	0,00	A	Nee	Nee	Nee	--	35,00	51,00
04	360,00	0,00	0,00	0,00	A	Nee	Nee	Nee	--	35,00	51,00
03	360,00	0,00	0,00	0,00	A	Nee	Nee	Nee	--	35,00	51,00

Model: D4 industrielawaai
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Puntbronnen, voor rekenmethode Industrielawaai - HMRI, industrie

Naam	Lw 250	Lw 500	Lw 1k	Lw 2k	Lw 4k	Lw 8k	Red 31	Red 63	Red 125	Red 250	Red 500	Red 1k
06	70,60	85,40	92,10	90,10	82,40	0,00	0,00	0,00	-12,00	-12,00	-12,00	-12,00
07	86,10	96,10	95,90	88,60	87,90	78,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
05	70,60	85,40	92,10	90,10	-14,00	0,00	0,00	0,00	-12,00	-12,00	-12,00	-12,00
01	52,00	57,00	61,00	56,00	53,00	41,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
02	52,00	57,00	61,00	56,00	53,00	41,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
04	52,00	57,00	61,00	56,00	53,00	41,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
03	52,00	57,00	61,00	56,00	53,00	41,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Model: D4 industrielawaai
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Puntbronnen, voor rekenmethode Industrielawaai - HMRI, industrie

Naam	Red 2k	Red 4k	Red 8k
06	-12,00	-12,00	0,00
07	0,00	0,00	0,00
05	-12,00	-12,00	0,00
01	0,00	0,00	0,00
02	0,00	0,00	0,00
04	0,00	0,00	0,00
03	0,00	0,00	0,00

Model: D4 industrielawaai
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Toetspunten, voor rekenmethode Industrielawaai - HMRI, industrie

Naam	Omschr.	Maaiveld	Hdef.	Hoogte A	Hoogte B	Hoogte C	Hoogte D	Hoogte E	Hoogte F	Gevel
01	toetspunt 1	0,00	Relatief	1,50	5,00	--	--	--	--	Ja
02	toetspunt 2	0,00	Relatief	1,50	5,00	--	--	--	--	Ja
03	toetspunt 3	0,00	Relatief	1,50	5,00	--	--	--	--	Ja
04	toetspunt 4	0,00	Relatief	1,50	5,00	--	--	--	--	Ja
05	toetspunt 5	0,00	Relatief	1,50	5,00	--	--	--	--	Ja
06	toetspunt 6	0,00	Relatief	1,50	5,00	--	--	--	--	Ja
07	toetspunt 7	0,00	Relatief	1,50	5,00	--	--	--	--	Ja
08	toetspunt 8	0,00	Relatief	1,50	5,00	--	--	--	--	Ja
09	toetspunt 9	0,00	Relatief	1,50	5,00	--	--	--	--	Ja
10	toetspunt 10	0,00	Relatief	1,50	5,00	--	--	--	--	Ja
11	toetspunt 11	0,00	Relatief	1,50	5,00	--	--	--	--	Ja
12	toetspunt 12	0,00	Relatief	1,50	5,00	--	--	--	--	Ja
13	toetspunt 13	0,00	Relatief	1,50	5,00	--	--	--	--	Ja
14	toetspunt 14	0,00	Relatief	1,50	5,00	--	--	--	--	Ja
15	toetspunt 15	0,00	Relatief	1,50	5,00	--	--	--	--	Ja
16	toetspunt 16	0,00	Relatief	1,50	5,00	--	--	--	--	Ja
17	toetspunt 17	0,00	Relatief	1,50	4,50	7,50	10,50	13,50	16,50	Ja
18	toetspunt 18	0,00	Relatief	1,50	4,50	7,50	10,50	13,50	16,50	Ja
19	toetspunt 19	0,00	Relatief	1,50	4,50	7,50	10,50	13,50	16,50	Ja
20	toetspunt 20	0,00	Relatief	1,50	4,50	7,50	10,50	13,50	16,50	Ja
21	toetspunt 21	0,00	Relatief	1,50	4,50	7,50	10,50	13,50	16,50	Ja

Model: D4 industrielawaai
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Schermen, voor rekenmethode Industrielawaai - HMRI, industrie

Naam	Omschr.	ISO_H	ISO M.	Hdef.	Cp	Refl.L 31	Refl.L 63	Refl.L 125	Refl.L 250	Refl.L 500
		1,20	0,00	Relatief	0 dB	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80

Model: D4 industrielawaai
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Schermen, voor rekenmethode Industrielawaai - HMRI, industrie

Naam	Refl.L 1k	Refl.L 2k	Refl.L 4k	Refl.L 8k	Refl.R 31	Refl.R 63	Refl.R 125	Refl.R 250	Refl.R 500
	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80

Model: D4 industrielawaai
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Schermen, voor rekenmethode Industrielawaai - HMRI, industrie

Naam	Refl.R 1k	Refl.R 2k	Refl.R 4k	Refl.R 8k
	0,80	0,80	0,80	0,80

Model: D4 industrielawaai
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Mobiele bron, voor rekenmethode Industrielawaai - HMRI, industrie

Naam	Omschr.	ISO_H	ISO M.	Hdef.	Weging	Aantal(D)	Aantal(A)	Aantal(N)
08	bestelbussen	1,00	0,00	Relatief	A	4	--	--
09	personenwagens portieren P1	0,75	0,00	Relatief	A	1	1	1
10	personenwagens portieren P1	0,75	0,00	Relatief	A	1	1	1
11	personenwagen portieren P1	0,75	0,00	Relatief	A	1	1	1
12	personenwagen portieren P1	0,75	0,00	Relatief	A	1	1	1
13	personenwagens portieren P1	0,75	0,00	Relatief	A	1	1	1
14	portieren personenwagen P2	0,75	0,00	Relatief	A	1	1	1
15	personenwagens totaal	0,75	0,00	Relatief	A	250	100	20
16	bestelbussen	1,00	0,00	Relatief	A	4	--	--
17	personenwagens	0,75	0,00	Relatief	A	250	100	20
18	personenwagens P2	0,75	0,00	Relatief	A	66	26	5
19	personenwagens P1	0,75	0,00	Relatief	A	184	74	15
20	personenwagens P1	0,75	0,00	Relatief	A	184	74	15

Model: D4 industrielawaai
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Mobiele bron, voor rekenmethode Industrielawaai - HMRI, industrie

Naam	Gem.snelheid	Max.afst.	Lw 31	Lw 63	Lw 125	Lw 250	Lw 500	Lw 1k	Lw 2k	Lw 4k	Lw 8k
08	10	2,50	0,00	65,00	72,00	77,00	83,00	85,00	84,00	78,00	68,00
09	10	2,50	68,80	79,30	83,20	86,10	96,10	95,90	88,60	87,90	78,00
10	10	2,50	68,80	79,30	83,20	86,10	96,10	95,90	88,60	87,90	78,00
11	10	2,50	68,80	79,30	83,20	86,10	96,10	95,90	88,60	87,90	78,00
12	10	2,50	68,80	79,30	83,20	86,10	96,10	95,90	88,60	87,90	78,00
13	10	2,50	68,80	79,30	83,20	86,10	96,10	95,90	88,60	87,90	78,00
14	10	2,50	68,80	79,30	83,20	86,10	96,10	95,90	88,60	87,90	78,00
15	10	5,00	0,00	60,00	67,00	72,00	78,00	80,00	79,00	73,00	63,00
16	20	5,00	0,00	68,00	75,00	80,00	86,00	88,00	87,00	81,00	71,00
17	20	5,00	0,00	63,00	70,00	75,00	81,00	83,00	82,00	76,00	66,00
18	10	5,00	0,00	60,00	67,00	72,00	78,00	80,00	79,00	73,00	63,00
19	10	5,00	0,00	60,00	67,00	72,00	78,00	80,00	79,00	73,00	63,00
20	10	5,00	0,00	60,00	67,00	72,00	78,00	80,00	79,00	73,00	63,00

Model: D4 industrielawaai
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Mobiele bron, voor rekenmethode Industrielawaai - HMRI, industrie

Naam	Red 31	Red 63	Red 125	Red 250	Red 500	Red 1k	Red 2k	Red 4k	Red 8k
08	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
09	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
10	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
11	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
12	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
13	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
14	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
15	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
16	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
17	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
18	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
19	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
20	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Model: D4 industrielawaai
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Bodemgebieden, voor rekenmethode Industrielawaai - HMRI, industrie

Naam	Omschr.	Bf
b80b24f2d-	greppel, droge sloot	0,00
b38eb4a7b-	waterloop	0,00
b531fccd8-	waterloop	0,00
ba88457cf-	waterloop	0,00
ba35163fe-	waterloop	0,00
b6e7e0b97-	waterloop	0,00
b5c7dfcc3-	waterloop	0,00
b626742a7-	waterloop	0,00
b68f2768c-	watervlakte	0,00
b32090622-	watervlakte	0,00
bd3cee2b2-	waterloop	0,00
bbc0e3647-	waterloop	0,00
bce244cdf-	watervlakte	0,00
b51e06c25-	waterloop	0,00
b8169227f-	waterloop	0,00
b7e5130b2-	voetpad	0,00
bff7fdb9b-	voetpad	0,00
b9d259711-	voetpad	0,00
ba16c1ff6-	inrit	0,00
bb077a2bb-	fietspad	0,00
bc7d585e9-	parkeervlak	0,00
be5df9ce9-	fietspad	0,00
b5faf1eea-	fietspad	0,00
b8b70afa0-	voetpad	0,00
be40353d3-	rijbaan lokale weg	0,00
bd7738d96-	voetpad	0,00
b15e80582-	rijbaan lokale weg	0,00
b5009d383-	inrit	0,00
bb64cde3d-	inrit	0,00
b9d9269df-	rijbaan regionale weg	0,00
bfad8ab9d-	voetpad	0,00
b24b23afb-	parkeervlak	0,00
b4f37b2b6-	inrit	0,00
b038a9545-	voetpad	0,00
ba087ba9e-	voetpad	0,00
b4df20e99-	voetpad	0,00
bafb00e1e-	rijbaan regionale weg	0,00
b99cfe9d8-	rijbaan lokale weg	0,00
ba49afb2a-	voetpad op trap	0,00
ba3ebd0aa-	voetpad	0,00
bf70a5e38-	voetpad	0,00
b3ca36187-	voetpad	0,00
b3bfb1fdb-	voetpad op trap	0,00
bfbe1c89b-	voetpad	0,00
b6204bb48-	rijbaan lokale weg	0,00
bdf3da239-	voetpad	0,00
b3eaf3cc9-	parkeervlak	0,00
b36eb3899-	rijbaan lokale weg	0,00
b4e18b938-	parkeervlak	0,00
b3fd289a6-	rijbaan lokale weg	0,00
b20bb63bc-	voetpad	0,00
b0be999f7-	voetpad	0,00
baed6bfd6-	voetpad	0,00
b57eec3a6-	voetpad	0,00
b6c813618-	rijbaan lokale weg	0,00
b78e5ac4e-	rijbaan lokale weg	0,00
b3e8084d4-	voetpad	0,00
b120fda9f-	voetpad	0,00
bb7eecad6-	rijbaan lokale weg	0,00
b8fcc82fd-	voetpad	0,00
babf0311f-	rijbaan lokale weg	0,00

Model: D4 industrielawaai
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Bodemgebieden, voor rekenmethode Industrielawaai - HMRI, industrie

Naam	Omschr.	Bf
bc96bd8d5-	voetpad	0,00
b9203aceb-	voetpad	0,00
b6e032051-	parkeervlak	0,00
b65d0e707-	parkeervlak	0,00
b8f6dd17a-	parkeervlak	0,00
b5f866218-	rijbaan lokale weg	0,00
b707cf66a-	rijbaan lokale weg	0,00
b4e2988bf-	rijbaan lokale weg	0,00
bdac752d7-	parkeervlak	0,00
b50412d4e-	parkeervlak	0,00
bc5d61938-	parkeervlak	0,00
ba7cb4bcd-	parkeervlak	0,00
be32f6287-	parkeervlak	0,00
b2f89bd9f-	rijbaan lokale weg	0,00
bc6e6dde5-	rijbaan lokale weg	0,00
be63ad472-	rijbaan lokale weg	0,00
b901a74e5-	parkeervlak	0,00
b1e5ca266-	rijbaan lokale weg	0,00
b797700cc-	rijbaan lokale weg	0,00
bb1f89199-	voetpad	0,00
b796f9f91-	parkeervlak	0,00
bb679411e-	parkeervlak	0,00
b52abbf09-	voetpad	0,00
bf3995922-	voetpad	0,00
b8c385198-	voetpad	0,00
bf76093ef-	voetpad	0,00
be3d75ad6-	parkeervlak	0,00
b3e72be66-	parkeervlak	0,00
b2407a4ec-	rijbaan lokale weg	0,00
b35a2f308-	voetpad	0,00
ba3e5d52b-	rijbaan lokale weg	0,00
bf0d06ccd-	parkeervlak	0,00
b5585afaa-	rijbaan lokale weg	0,00
bca6c7742-	fietspad	0,00
b99098849-	rijbaan lokale weg	0,00
b419085c0-	voetpad	0,00
b03a4078a-	parkeervlak	0,00
b1c880179-	fietspad	0,00
b1cfc5b09-	voetpad	0,00
b46a37f4b-	rijbaan lokale weg	0,00
b83353026-	rijbaan lokale weg	0,00
bc0664c80-	voetpad	0,00
ba6190163-	voetpad	0,00
b95f1a70d-	rijbaan lokale weg	0,00
bc3a4335c-	voetpad	0,00
bf42a00c1-	voetpad	0,00
b6dc5f76e-	rijbaan lokale weg	0,00
b876ba470-	voetpad	0,00
bf9aadf71-	voetpad	0,00
bd4cef95e-	voetpad	0,00
bfe5abe04-	voetpad	0,00
bfb3e01a9-	rijbaan lokale weg	0,00
b4b1d09e7-	rijbaan regionale weg	0,00
bf7399cce-	voetpad	0,00
b1997b6b3-	fietspad	0,00
b5ea32f04-	voetpad	0,00
b11a9eda4-	parkeervlak	0,00
bec634975-	rijbaan lokale weg	0,00
b6f0c1b7f-	voetpad	0,00
be67761bd-	voetpad	0,00
b1397838c-	parkeervlak	0,00

Model: D4 industrielawaai
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Bodemgebieden, voor rekenmethode Industrielawaai - HMRI, industrie

Naam	Omschr.	Bf
bc0fcd3bc-	rijbaan lokale weg	0,00
b4ee29560-	voetpad	0,00
bdfa046ca-	voetpad	0,00
bcd17b8de-	inrit	0,00
bbfd28255-	inrit	0,00
bd93de26d-	rijbaan lokale weg	0,00
b8117dd3a-	voetpad	0,00
bf6361cb3-	voetpad	0,00
bb095a865-	voetpad	0,00
b5593da3b-	voetpad	0,00
b8c195c67-	voetpad	0,00
bef1a97cf-	voetpad	0,00
b57c6c1be-	voetpad	0,00
bd4755a8a-	voetpad	0,00
b3cfed3df-	parkeervlak	0,00
b81da777a-	parkeervlak	0,00
bbe5a5470-	voetpad	0,00
bb3042988-	voetpad	0,00
b78cc7356-	fietspad	0,00
bf59c258d-	voetpad	0,00
b197646fd-	fietspad	0,00
be742ea62-	voetpad	0,00
b01d75021-	voetpad	0,00
b64c1324a-	voetpad op trap	0,00
bfd4ec314-	voetpad op trap	0,00
b07844ccb-	voetpad op trap	0,00
bf8b6b75a-	voetpad op trap	0,00
b75e5321c-	voetpad op trap	0,00
b213bb3a4-	voetpad op trap	0,00
b39031cf9-	voetpad	0,00
b7cf7f0af-	voetpad	0,00
b8190aed3-	voetpad	0,00
be4a24a97-	rijbaan lokale weg	0,00
b618a1ff9-	rijbaan lokale weg	0,00
b7f322781-	voetpad	0,00
bb67c9b2f-	voetpad	0,00
b19186c39-	rijbaan lokale weg	0,00
b6c89a60a-	rijbaan lokale weg	0,00
b787d6cdd-	parkeervlak	0,00
bfb352daf-	inrit	0,00
b441f7ff0-	spoorbaan	0,00
b26de1a86-	voetpad	0,00
bdc04f34d-	voetpad	0,00
b17024861-	parkeervlak	0,00
b8ddca42d-	parkeervlak	0,00
ba340d225-	voetpad	0,00
bf1a0970d-	voetpad	0,00
b5e4ef6db-	voetpad	0,00
be29e527c-	rijbaan lokale weg	0,00
ba8d6bea5-	rijbaan lokale weg	0,00
b480a9726-	voetpad	0,00
b37e4cf8c-	voetpad	0,00
b2344b672-	rijbaan lokale weg	0,00
b8b5878c7-	rijbaan lokale weg	0,00
bdd1f518d-	voetpad	0,00
bddc29f23-	voetpad	0,00
bb923e5bf-	rijbaan lokale weg	0,00
be7fca9a2-	voetpad	0,00
bbe999684-	voetpad	0,00
b8680fe5b-	parkeervlak	0,00
b891ae30e-	rijbaan lokale weg	0,00

Model: D4 industrielawaai
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Bodemgebieden, voor rekenmethode Industrielawaai - HMRI, industrie

Naam	Omschr.	Bf
b7b411963-	parkeervlak	0,00
bbbd205bd-	voetpad	0,00
b31d0d287-	voetpad	0,00
b95c7ebe3-	parkeervlak	0,00
be93480ca-	rijbaan lokale weg	0,00
bc6c75f0e-	voetpad	0,00
b07d55a75-	rijbaan lokale weg	0,00
bf40a96be-	voetpad	0,00
b6477d943-	voetpad	0,00
b6ee18ae1-	voetpad	0,00
bb7d57da2-	inrit	0,00
b68e95db5-	rijbaan lokale weg	0,00
bdb6d8f51-	voetpad	0,00
b0ae3d186-	parkeervlak	0,00
bd73ab0af-	rijbaan lokale weg	0,00
bfecdb7bb-	inrit	0,00
b4a1657a0-	parkeervlak	0,00
b078cecbf-	rijbaan lokale weg	0,00
b67758cc2-	rijbaan lokale weg	0,00
b71ff3781-	voetpad	0,00
b448c7d8d-	inrit	0,00
b965c868c-	voetpad	0,00
b5185e39a-	voetpad	0,00
bcfc2f222-	voetpad	0,00
b8cdcaafb-	parkeervlak	0,00
b07ff54ff-	voetpad	0,00
b85a8e37c-	rijbaan lokale weg	0,00
b28de81e7-	voetpad	0,00
b0c6bd559-	voetpad	0,00
b329a55c6-	rijbaan lokale weg	0,00
b57d0e577-	rijbaan lokale weg	0,00
b6a8ddac5-	rijbaan lokale weg	0,00
b287f749d-	rijbaan lokale weg	0,00
beffabf18-	rijbaan lokale weg	0,00
b4e679d80-	voetpad	0,00
b3934737c-	voetpad	0,00
b18ad2924-	rijbaan lokale weg	0,00
bfcb123f1-	fietspad	0,00
bb4fda03a-	rijbaan lokale weg	0,00
bc5c655cf-	rijbaan lokale weg	0,00
b0b87fb67-	inrit	0,00
b034e25c4-	inrit	0,00
bda8aa86e-	rijbaan lokale weg	0,00
bcc4462fc-	rijbaan lokale weg	0,00
ba82cc58a-	inrit	0,00
b02b70219-	inrit	0,00
b8dbf4a40-	rijbaan lokale weg	0,00
b8d2d8650-	rijbaan lokale weg	0,00
b3fd40572-	rijbaan lokale weg	0,00
b1b50ec21-	rijbaan lokale weg	0,00
b1cede9a4-	rijbaan lokale weg	0,00
b34a85dd1-	rijbaan lokale weg	0,00
b0da44053-	rijbaan lokale weg	0,00
b4ec5103e-	rijbaan lokale weg	0,00
b8550a813-	voetpad	0,00
ba4ed7b9c-	voetpad	0,00
b56954c57-	voetpad	0,00
b45917bf5-	voetpad	0,00
be058dd73-	parkeervlak	0,00
bb6b610ee-	voetpad	0,00
ba8a3b25b-	inrit	0,00

Model: D4 industrielawaai
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Bodemgebieden, voor rekenmethode Industrielawaai - HMRI, industrie

Naam	Omschr.	Bf
be5691258-	spoorbaan	0,00
b94258df8-	spoorbaan	0,00
b770bf509-	spoorbaan	0,00
b6891e558-	fietspad	0,00
b1ae5d33a-	fietspad	0,00
b7407f710-	voetpad	0,00
b8b1f3b73-	voetpad	0,00
b2a6e08b3-	fietspad	0,00
ba1755348-	rijbaan lokale weg	0,00
b4eda03df-	rijbaan lokale weg	0,00
b67dcd685-	parkeervlak	0,00
b5a4a8bcd-	fietspad	0,00
bb85c4acd-	voetpad op trap	0,00
b7e49f54d-	voetpad op trap	0,00
b2a16b653-	voetpad	0,00
bc7d8b08b-	voetpad	0,00
b8ccf6523-	rijbaan lokale weg	0,00
b431d36f8-	voetpad	0,00
b934667c5-	rijbaan lokale weg	0,00
b1cfce188-	parkeervlak	0,00
b3ebb8903-	fietspad	0,00
bf2a868c4-	inrit	0,00
bd91544d4-	voetpad op trap	0,00
b3e8e6822-	parkeervlak	0,00
bbe9f9adb-	voetpad	0,00
b1ec818e1-	inrit	0,00
b35ef4e01-	voetpad	0,00
b79e81282-	voetpad	0,00
b222f8be7-	inrit	0,00
b76867ed4-	inrit	0,00
b9e470145-	voetpad	0,00
b6f215419-	voetpad	0,00
ba4a5a395-	rijbaan lokale weg	0,00
bef965500-	voetpad	0,00
b19c100b4-	voetpad	0,00
b6165c422-	voetpad	0,00
bc912dc29-	rijbaan lokale weg	0,00
b949fbb55-	parkeervlak	0,00
bf82a38bd-	voetpad	0,00
bb0e597c0-	fietspad	0,00
bbedd563f-	inrit	0,00
bc4f14a68-	voetpad	0,00
b8ffbb269-	rijbaan lokale weg	0,00
ba12158e2-	rijbaan lokale weg	0,00
bdba348da-	parkeervlak	0,00
b11e75935-	voetpad	0,00
b53690e8a-	rijbaan lokale weg	0,00
bf4447272-	parkeervlak	0,00
b0699cd73-	fietspad	0,00
bf132c8bd-	fietspad	0,00
bfd5310fa-	voetpad	0,00
b3de30fb7-	rijbaan lokale weg	0,00
b5d25a530-	fietspad	0,00
bb358373e-	rijbaan regionale weg	0,00
ba9e7906c-	rijbaan lokale weg	0,00
b281690ee-	voetpad	0,00
b8d8be380-	parkeervlak	0,00
b546653b4-	voetpad	0,00
bdae49b26-	parkeervlak	0,00
b0eb925cb-	voetpad	0,00
b74489bd4-	parkeervlak	0,00

Model: D4 industrielawaai
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Bodemgebieden, voor rekenmethode Industrielawaai - HMRI, industrie

Naam	Omschr.	Bf
bcda24d4e-	rijbaan lokale weg	0,00
b0b87ed05-	parkeervlak	0,00
b7a355f1c-	voetpad	0,00
b31773fc2-	inrit	0,00
ba557ded6-	rijbaan lokale weg	0,00
b367b01f6-	voetpad	0,00
b36ce707c-	inrit	0,00
b21f7c559-	rijbaan lokale weg	0,00
b8da24710-	rijbaan lokale weg	0,00
bf286d943-	fietspad	0,00
b4762c8d1-	voetpad	0,00
b27335191-	rijbaan lokale weg	0,00
be3441e04-	voetpad	0,00
bc7f7125e-	rijbaan lokale weg	0,00
b05d4ebf0-	voetpad	0,00
bcc8e7a04-	voetpad	0,00
b9547d905-	inrit	0,00
b6449e6ea-	voetpad	0,00
bb5663913-	voetpad	0,00
bf34cf0bb-	rijbaan lokale weg	0,00
ba49fbf79-	rijbaan lokale weg	0,00
be6a98d53-	fietspad	0,00
b1507b595-	voetpad	0,00
b5289ea27-	fietspad	0,00
b764e8b13-	parkeervlak	0,00
b0fee0a8e-	parkeervlak	0,00
b032e7124-	parkeervlak	0,00
bbdf536e5-	inrit	0,00
bef3fc13e-	rijbaan regionale weg	0,00
b724030a9-	rijbaan regionale weg	0,00
b585442bd-	voetpad	0,00
b69c6309c-	voetpad	0,00
bbbc6c44f-	inrit	0,00
b8451dca7-	parkeervlak	0,00
beedb61b3-	inrit	0,00
babe451bd-	rijbaan lokale weg	0,00
b5696f778-	voetpad	0,00
b62c3bb3d-	voetpad	0,00
bd7157d88-	voetpad	0,00
b5e66c4d0-	voetpad	0,00
b2e37c7e3-	inrit	0,00
ba8e8d9e5-	voetpad	0,00
b74ebbc71-	parkeervlak	0,00
b8de05b95-	voetpad	0,00
bd032fe86-	inrit	0,00
b1e95a35c-	voetpad	0,00
b19d5f887-	voetpad	0,00
b2debc604-	voetpad	0,00
b890d072b-	parkeervlak	0,00
bfbf4d4fc-	parkeervlak	0,00
b27eaaf75-	rijbaan lokale weg	0,00
b98cccda0-	voetpad	0,00
bcaf123cf-	rijbaan lokale weg	0,00
b9afeb8ae-	voetpad	0,00
beaf04392-	rijbaan lokale weg	0,00
b1893ac03-	voetpad op trap	0,00
bb4a9c067-	rijbaan lokale weg	0,00
b9923bdf0-	voetpad	0,00
b05012dad-	rijbaan lokale weg	0,00
b09d8a3f6-	parkeervlak	0,00
b1733c058-	voetpad	0,00

Model: D4 industrielawaai
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Bodemgebieden, voor rekenmethode Industrielawaai - HMRI, industrie

Naam	Omschr.	Bf
b68543577-	inrit	0,00
b14ba430f-	voetpad	0,00
b9c802e2d-	voetpad	0,00
b8f688d5e-	parkeervlak	0,00
b2e4aa818-	voetpad	0,00
b93f5ab95-	voetpad	0,00
b84b11517-	fietspad	0,00
bd5dd3a6d-	rijbaan regionale weg	0,00
b3fe1dca0-	voetpad	0,00
b4341077e-	rijbaan regionale weg	0,00
bfdb819ba-	rijbaan lokale weg	0,00
b9240303b-	rijbaan lokale weg	0,00
b7f2d8316-	rijbaan lokale weg	0,00
b97996e17-	rijbaan regionale weg	0,00
b9e051938-	fietspad	0,00
be3300233-	voetpad	0,00
b2583f6fc-	inrit	0,00
bc9b7d6bc-	inrit	0,00
b9746d39f-	parkeervlak	0,00
b92c414b3-	fietspad	0,00
b8899b28e-	voetpad	0,00
bdccce1c4-	parkeervlak	0,00
bb20e216e-	voetpad	0,00
b3789ff7b-	parkeervlak	0,00
bf8695439-	voetpad	0,00
bc64dc570-	voetpad	0,00
b737875da-	rijbaan regionale weg	0,00
bd985f58d-	parkeervlak	0,00
b6ee999ac-	rijbaan regionale weg	0,00
bf2065198-	rijbaan lokale weg	0,00
b1e716f62-	rijbaan lokale weg	0,00
b11e524c7-	rijbaan lokale weg	0,00
bf64ccc1b-	rijbaan regionale weg	0,00
b9ea6322d-	inrit	0,00
b0c7e93bd-	parkeervlak	0,00
b11501d9f-	voetpad	0,00
b71782a89-	fietspad	0,00
b0f6fc69d-	parkeervlak	0,00
b09546326-	rijbaan regionale weg	0,00
b21efdab5-	rijbaan lokale weg	0,00
b8809b63a-	voetpad	0,00
b5c36e281-	inrit	0,00
b33b13598-	voetpad	0,00
b6e7e0b0d-	voetpad	0,00
b2e8f70ff-	rijbaan lokale weg	0,00
bb0a60e1f-	voetpad	0,00
b13c82cab-	rijbaan lokale weg	0,00
bcaa895e6-	inrit	0,00
b892ff305-	voetpad	0,00
b2a5150b0-	rijbaan regionale weg	0,00
b76ff647e-	voetpad	0,00
b9cd9f25c-	parkeervlak	0,00
bcdab325f-	fietspad	0,00
bc50bff6c-	rijbaan lokale weg	0,00
b35177a6b-	rijbaan regionale weg	0,00
b8b88fac3-	voetpad	0,00
b5ad0fb36-	fietspad	0,00
b606c1f88-	voetpad	0,00
bb2ddb24c-	parkeervlak	0,00
b8547beb6-	voetpad	0,00
be4c23726-	rijbaan lokale weg	0,00

Model: D4 industrielawaai
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Bodemgebieden, voor rekenmethode Industrielawaai - HMRI, industrie

Naam	Omschr.	Bf
beec139a8-	inrit	0,00
bd8beeebf-	parkeervlak	0,00
b8da469c0-	voetpad	0,00
bf7995361-	voetpad	0,00
b8d755fab-	voetpad	0,00
b60a69bc0-	voetpad	0,00
b6b8dfba0-	parkeervlak	0,00
b1e07a92e-	voetpad	0,00
b31d6cef4-	voetpad	0,00
b4aad1a85-	voetpad	0,00
b654c534c-	voetpad	0,00
b4d1ddc61-	voetpad	0,00
b329151a5-	voetpad	0,00
b71c2dca0-	voetpad	0,00
b1623161b-	voetpad	0,00
b098f49bb-	voetpad	0,00
b794d5c32-	voetpad	0,00
bc3b959b0-	voetpad	0,00
b17f74adc-	rijbaan lokale weg	0,00
b14b32c8a-	voetpad	0,00
b11d26b3b-	voetpad	0,00
bc5c437f2-	voetpad	0,00
b909f06f8-	rijbaan regionale weg	0,00
b2747121e-	fietspad	0,00
bdca7b312-	parkeervlak	0,00
bbb7f1321-	voetpad	0,00
ba4b12d45-	rijbaan lokale weg	0,00
b6153d857-	rijbaan regionale weg	0,00
b7b1a2fc6-	fietspad	0,00
b81299dce-	fietspad	0,00
b30ebeadc-	parkeervlak	0,00
ba8961d11-	rijbaan lokale weg	0,00
b9327cce0-	rijbaan lokale weg	0,00
b3b296a88-	inrit	0,00
b84a11dfa-	rijbaan lokale weg	0,00
b68e6cad5-	inrit	0,00
b4cfc4674-	fietspad	0,00
bf0ed183d-	inrit	0,00
b777d5569-	parkeervlak	0,00
b176154c6-	voetpad	0,00
b50224b56-	voetpad	0,00
bbaf96d8f-	rijbaan lokale weg	0,00
bc1d82437-	voetpad	0,00
bccc2179f-	inrit	0,00
bb98a52c7-	rijbaan lokale weg	0,00
b01f61faa-	rijbaan lokale weg	0,00
b9860ebbc-	parkeervlak	0,00
b98cef731-	voetpad	0,00
b3f71c0a5-	inrit	0,00
bc92edc75-	voetpad	0,00
b21cd57c0-	voetpad	0,00
b6399e80f-	parkeervlak	0,00
b44576669-	voetpad	0,00
ba961aedd-	voetpad	0,00
b2023f096-	rijbaan lokale weg	0,00
be7737161-	inrit	0,00
b3c98eaea-	rijbaan lokale weg	0,00
b49ca4e71-	rijbaan lokale weg	0,00
b60507ca2-	inrit	0,00
b3bd5ea08-	voetpad	0,00
bb1090c3f-	parkeervlak	0,00

Model: D4 industrielawaai
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Bodemgebieden, voor rekenmethode Industrielawaai - HMRI, industrie

Naam	Omschr.	Bf
b6a445182-	parkeervlak	0,00
bb51cc83d-	voetpad	0,00
b3076a012-	rijbaan lokale weg	0,00
bf6b886c2-	rijbaan lokale weg	0,00
bb1da4156-	rijbaan lokale weg	0,00
ba4bef469-	voetpad	0,00
b5dd5561e-	rijbaan lokale weg	0,00
bb6ee50bf-	rijbaan lokale weg	0,00
ba4785f43-	rijbaan lokale weg	0,00
b6844a548-	voetpad	0,00
b102fa0f2-	parkeervlak	0,00
b9fac8448-	rijbaan lokale weg	0,00
bcaaab445-	voetpad	0,00
b05f9db08-	rijbaan lokale weg	0,00
b1b096b51-	rijbaan lokale weg	0,00
b3e667ff1-	voetpad	0,00
b895069f4-	voetpad	0,00
bcfeeff60-	voetpad	0,00
b425d43b5-	voetpad	0,00
b20ff0426-	voetpad	0,00
b257ed123-	rijbaan lokale weg	0,00
b24ad1349-	parkeervlak	0,00
bdaf184ca-	parkeervlak	0,00
bad38cf7e-	voetpad	0,00
b980a43a5-	parkeervlak	0,00
bb09987db-	rijbaan lokale weg	0,00
b7d99ddb9-	rijbaan lokale weg	0,00
bf4ba3c09-	parkeervlak	0,00
bdd38b915-	voetpad	0,00
be129b0e1-	parkeervlak	0,00
bdaa080d5-	voetpad	0,00
ba48060e4-	voetpad	0,00
b1cb9c15d-	fietspad	0,00
b3dc62f11-	rijbaan lokale weg	0,00
b4f6a9f98-	rijbaan lokale weg	0,00
bd9e1901a-	rijbaan regionale weg	0,00
b2249b7dc-	voetpad	0,00
b11e1671a-	rijbaan lokale weg	0,00
bf49e27f6-	voetpad	0,00
bb90a464b-	rijbaan lokale weg	0,00
b7e8b7ae0-	voetpad	0,00
bb51a0790-	voetpad	0,00
b65ec30f4-	rijbaan lokale weg	0,00
b226990bc-	rijbaan lokale weg	0,00
b165d6e38-	rijbaan lokale weg	0,00
b398e9c0e-	voetpad	0,00
bc6d8034d-	voetpad	0,00
babad920f-	voetpad	0,00
b1df7a30d-	voetpad	0,00
b12968f6e-	rijbaan lokale weg	0,00
b42a2981a-	rijbaan lokale weg	0,00
b192be8cb-	parkeervlak	0,00
b24913aa5-	voetpad	0,00
b7f0133b6-	parkeervlak	0,00
b712ab0f1-	voetpad	0,00
be1c8ee7a-	voetpad	0,00
b04821cf0-	parkeervlak	0,00
bb22ef97a-	rijbaan lokale weg	0,00
b24f02985-	voetpad	0,00
b0f9ff406-	parkeervlak	0,00
b8b499528-	fietspad	0,00

Model: D4 industrielawaai
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Bodemgebieden, voor rekenmethode Industrielawaai - HMRI, industrie

Naam	Omschr.	Bf
b537ac1eb-	voetpad	0,00
b955d7421-	fietspad	0,00
b9accf7de-	fietspad	0,00
bcdf83072-	fietspad	0,00
b8f461557-	fietspad	0,00
bd0b40aca-	voetpad	0,00
ba064f5f8-	fietspad	0,00
b5a80bb73-	fietspad	0,00
bafa76d1d-	fietspad	0,00
b28974307-	voetpad	0,00
bd71c27b1-	parkeervlak	0,00
bdb54b16a-	parkeervlak	0,00
bbb12a2d5-	rijbaan lokale weg	0,00
b13b7e7c2-	rijbaan lokale weg	0,00
bea4c39a6-	rijbaan lokale weg	0,00
b6da277ff-	rijbaan lokale weg	0,00
b85f0f4f8-	voetpad op trap	0,00
b9ff1b0d7-	voetpad op trap	0,00
b128de2d6-	voetpad	0,00
b62d50f63-	voetpad	0,00
b6f03a03a-	voetpad	0,00
b02258364-	voetpad op trap	0,00
b4e626e7a-	parkeervlak	0,00
b85192e1b-	rijbaan lokale weg	0,00
b09e938c2-	voetpad	0,00
b370c3e30-	parkeervlak	0,00
b39a95cae-	rijbaan lokale weg	0,00
bce006b20-	parkeervlak	0,00
b0950b338-	parkeervlak	0,00
be6cc1585-	voetpad	0,00
b29518b70-	voetpad	0,00
b91ac92ba-	voetpad	0,00
b0e5dd67c-	rijbaan lokale weg	0,00
ba85faede-	voetpad	0,00
b686b71dd-	voetpad op trap	0,00
bdaf9ca09-	inrit	0,00
b660930f7-	voetpad	0,00
b98c38bf5-	voetpad	0,00
b25991fcd-	voetpad	0,00
bd4fdf8e2-	voetpad	0,00
bdccda297-	rijbaan lokale weg	0,00
bb17a49cb-	voetpad	0,00
ba523d64e-	parkeervlak	0,00
bcd532392-	parkeervlak	0,00
bc4e9213f-	voetpad	0,00
bfbec8163-	voetpad	0,00
b7ae63dd6-	voetpad	0,00
b17472f5a-	rijbaan lokale weg	0,00
b84e05f8b-	parkeervlak	0,00
b4adc3972-	voetpad	0,00
b7507d982-	rijbaan lokale weg	0,00
b3bcd5d76-	rijbaan lokale weg	0,00
bcf7179d4-	voetpad	0,00
bf06ad39d-	parkeervlak	0,00
b83148b0f-	voetpad	0,00
b36fa0ca5-	parkeervlak	0,00
b7bc7d1a4-	voetpad	0,00
b294cd638-	voetpad	0,00
b3b93e19c-	rijbaan lokale weg	0,00
b2ed340fa-	parkeervlak	0,00
bf06c6998-	voetpad	0,00

Model: D4 industrielawaai
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Bodemgebieden, voor rekenmethode Industrielawaai - HMRI, industrie

Naam	Omschr.	Bf
bd27d7d9c-	rijbaan lokale weg	0,00
b2e9b39ea-	parkeervlak	0,00
b86bac283-	parkeervlak	0,00
b41a8d868-	parkeervlak	0,00
b4a98232e-	voetpad	0,00
bdd09120a-	voetpad	0,00
bbf74a859-	spoorbaan	0,00
		0,00
1		0,00
be5691258-	spoorbaan	0,00
be5691258-	spoorbaan	0,00
be5691258-	spoorbaan	0,00
be5691258-	spoorbaan	0,00
bd5b6da11-	spoorbaan	0,00
bd5b6da11-	spoorbaan	0,00
		0,00
2		0,00
3		0,00
		0,00
1		0,00
		0,00

Model: D4 industrielawaai
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Gebouwen, voor rekenmethode Industrielawaai - HMRI, industrie

Naam	Omschr.	Hoogte	Maaiveld	Hdef.	Functie	Gebouwtype	BAG-id	Gemeente	Jaar	AHN-jaar	Trust
0202100000		12,40	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		11,86	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		12,00	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		8,03	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		8,04	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		3,09	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		11,61	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		8,55	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		10,28	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		6,31	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		2,69	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		7,00	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		8,13	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		8,24	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		6,97	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		6,95	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		6,81	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		8,96	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		19,64	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		8,07	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		6,18	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		4,61	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		8,02	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		7,07	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		6,89	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		17,43	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		6,87	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		9,37	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		8,30	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		12,08	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		18,37	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		5,98	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		2,41	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		2,48	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		8,13	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		12,57	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		11,66	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		11,85	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		8,44	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		19,70	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		8,41	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		7,08	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		3,07	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		3,16	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		6,44	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		6,81	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		2,55	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		2,48	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		7,39	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		7,15	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		6,98	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		7,14	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		7,00	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		7,02	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		7,17	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		6,69	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		6,37	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		11,69	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		7,14	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		5,25	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		5,68	0,00	Relatief					0	0	0

Model: D4 industrielawaai
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Gebouwen, voor rekenmethode Industrielawaai - HMRI, industrie

Naam	Cp	Refl. 31	Refl. 63	Refl. 125	Refl. 250	Refl. 500	Refl. 1k	Refl. 2k	Refl. 4k	Refl. 8k
0202100000	0 dB	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80

Model: D4 industrielawaai
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Gebouwen, voor rekenmethode Industrielawaai - HMRI, industrie

Naam	Omschr.	Hoogte	Maaiveld	Hdef.	Functie	Gebouwtype	BAG-id	Gemeente	Jaar	AHN-jaar	Trust
0202100000		2,65	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		4,83	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		7,00	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		8,74	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		8,95	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		6,97	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		11,50	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		15,25	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		6,23	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		4,68	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		9,23	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		8,89	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		7,10	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		8,05	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		8,68	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		9,72	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		19,69	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		6,89	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		7,08	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		6,81	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		8,10	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		19,69	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		5,95	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		2,46	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		2,45	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		2,49	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		6,84	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		11,66	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		3,21	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		10,09	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		11,65	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		8,52	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		8,54	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		2,29	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		6,85	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		6,98	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		8,08	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		11,90	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		12,24	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		11,76	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		11,81	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		15,44	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		8,57	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		5,70	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		2,42	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		11,72	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		11,76	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		18,40	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		8,05	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		20,42	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		15,95	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		3,32	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		12,05	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		6,23	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		12,16	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		2,67	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		2,67	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		12,75	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		6,89	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		7,03	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		7,18	0,00	Relatief					0	0	0

Model: D4 industrielawaai
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Gebouwen, voor rekenmethode Industrielawaai - HMRI, industrie

Naam	Cp	Refl. 31	Refl. 63	Refl. 125	Refl. 250	Refl. 500	Refl. 1k	Refl. 2k	Refl. 4k	Refl. 8k
0202100000	0 dB	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80

Model: D4 industrielawaai
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Gebouwen, voor rekenmethode Industrielawaai - HMRI, industrie

Naam	Omschr.	Hoogte	Maaiveld	Hdef.	Functie	Gebouwtype	BAG-id	Gemeente	Jaar	AHN-jaar	Trust
0202100000		8,63	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		8,10	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		7,96	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		19,64	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		6,47	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		2,69	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		6,96	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		7,16	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		8,44	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		7,01	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		12,24	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		6,14	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		8,07	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		8,05	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		11,16	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		12,42	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		11,74	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		13,26	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		7,64	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		6,12	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		2,45	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		2,47	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		7,03	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		11,65	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		2,44	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		9,60	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		10,13	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		14,79	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		7,00	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		14,97	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		12,16	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		7,13	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		8,95	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		6,93	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		7,00	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		2,37	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		9,00	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		6,92	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		9,32	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		10,50	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		14,46	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		8,02	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		2,46	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		7,00	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		2,63	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		8,13	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		15,55	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		7,16	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		7,16	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		10,46	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		8,59	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		18,39	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		8,77	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		8,96	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		6,88	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		8,51	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		8,06	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		11,86	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		12,02	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		11,93	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		14,76	0,00	Relatief					0	0	0

Model: D4 industrielawaai
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Gebouwen, voor rekenmethode Industrielawaai - HMRI, industrie

Naam	Cp	Refl. 31	Refl. 63	Refl. 125	Refl. 250	Refl. 500	Refl. 1k	Refl. 2k	Refl. 4k	Refl. 8k
0202100000	0 dB	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80

Model: D4 industrielawaai
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Gebouwen, voor rekenmethode Industrielawaai - HMRI, industrie

Naam	Omschr.	Hoogte	Maaiveld	Hdef.	Functie	Gebouwtype	BAG-id	Gemeente	Jaar	AHN-jaar	Trust
0202100000		5,41	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		7,30	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		2,44	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		3,14	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		9,64	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		9,47	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		8,48	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		12,37	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		16,12	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		9,06	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		6,95	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		2,41	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		9,64	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		8,05	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		8,12	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		12,00	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		8,07	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		7,00	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		3,85	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		6,83	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		9,27	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		8,57	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		7,09	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		6,65	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		2,92	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		5,25	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		5,20	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		4,11	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		4,25	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		18,41	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		15,76	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		9,18	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		9,16	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		9,16	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		9,17	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		9,16	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		9,16	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		9,23	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		6,49	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		6,30	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		6,31	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		6,30	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		6,30	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		6,32	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		6,49	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		2,63	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		2,74	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		2,65	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		2,66	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		2,63	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		2,62	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		2,61	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		2,61	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		2,62	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		2,61	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		2,64	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		2,63	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		2,65	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		2,65	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		2,58	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		2,62	0,00	Relatief					0	0	0

Model: D4 industrielawaai
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Gebouwen, voor rekenmethode Industrielawaai - HMRI, industrie

Naam	Cp	Refl. 31	Refl. 63	Refl. 125	Refl. 250	Refl. 500	Refl. 1k	Refl. 2k	Refl. 4k	Refl. 8k
0202100000	0 dB	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80

Model: D4 industrielawaai
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Gebouwen, voor rekenmethode Industrielawaai - HMRI, industrie

Naam	Omschr.	Hoogte	Maaiveld	Hdef.	Functie	Gebouwtype	BAG-id	Gemeente	Jaar	AHN-jaar	Trust
0202100000		2,30	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		10,12	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		9,58	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		9,58	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		9,58	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		9,56	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		9,56	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		9,57	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		10,07	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		9,19	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		9,19	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		9,18	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		9,17	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		9,91	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		9,92	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		10,04	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		9,89	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		9,22	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		9,17	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		9,16	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		9,20	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		9,73	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		9,64	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		9,67	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		9,65	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		9,65	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		9,66	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		9,64	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		9,56	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		9,25	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		9,19	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		9,15	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		9,14	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		9,14	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		9,14	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		9,14	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		21,06	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		15,13	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		2,92	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		2,62	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		2,62	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		2,62	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		2,64	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		2,65	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		2,65	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		2,66	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		2,67	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		2,62	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		2,63	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		7,85	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		6,67	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		2,68	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		2,62	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		2,65	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		2,58	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		2,65	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		2,64	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		2,65	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		2,67	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		2,63	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		2,57	0,00	Relatief					0	0	0

Model: D4 industrielawaai
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Gebouwen, voor rekenmethode Industrielawaai - HMRI, industrie

Naam	Cp	Refl. 31	Refl. 63	Refl. 125	Refl. 250	Refl. 500	Refl. 1k	Refl. 2k	Refl. 4k	Refl. 8k
0202100000	0 dB	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80

Model: D4 industrielawaai
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Gebouwen, voor rekenmethode Industrielawaai - HMRI, industrie

Naam	Omschr.	Hoogte	Maaiveld	Hdef.	Functie	Gebouwtype	BAG-id	Gemeente	Jaar	AHN-jaar	Trust
0202100000		2,62	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		2,61	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		2,63	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		2,61	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		2,61	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		7,00	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		2,62	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		2,68	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		2,66	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		2,67	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		2,65	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		2,67	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		4,60	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		7,00	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		7,00	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		3,53	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		2,35	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		1,15	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		7,00	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		6,03	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		5,04	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		2,21	0,00	Relatief					0	0	0
		13,00	0,00	Relatief					0	0	0
0202100000		15,44	0,00	Relatief					0	0	0
		9,00	0,00	Relatief					0	0	0
1		20,00	0,00	Relatief					0	0	0
2		9,00	0,00	Relatief					0	0	0
3		9,00	0,00	Relatief					0	0	0
4		9,00	0,00	Relatief					0	0	0
5		9,00	0,00	Relatief					0	0	0
6		9,00	0,00	Relatief					0	0	0
7		9,00	0,00	Relatief					0	0	0
8		9,00	0,00	Relatief					0	0	0
9		9,00	0,00	Relatief					0	0	0
10		9,00	0,00	Relatief					0	0	0
11		9,00	0,00	Relatief					0	0	0
12		9,00	0,00	Relatief					0	0	0
13		9,00	0,00	Relatief					0	0	0
14		9,00	0,00	Relatief					0	0	0

Model: D4 industrielawaai
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Gebouwen, voor rekenmethode Industrielawaai - HMRI, industrie

Naam	Cp	Refl. 31	Refl. 63	Refl. 125	Refl. 250	Refl. 500	Refl. 1k	Refl. 2k	Refl. 4k	Refl. 8k
0202100000	0 dB	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80

BIJLAGE 3. BEREKENINGSRESULTATEN

D4 industrielawaai

Econsultancy

19 okt 2022, 09:13

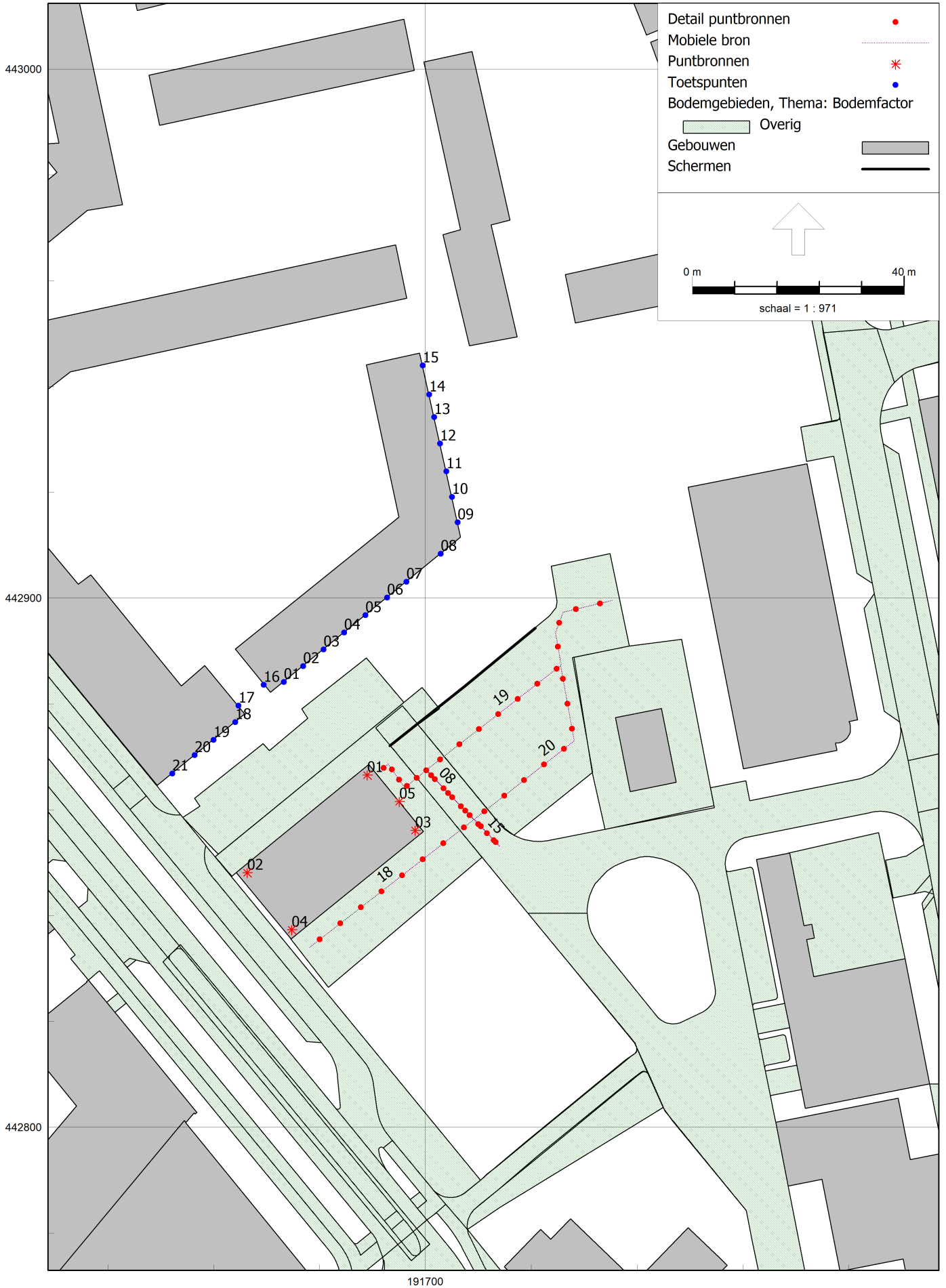

HMRI, industrie, [Stokerstraat - D4 industrielawaai] , Geomilieu V2022.2 rev 1 Licentiehouder: Econsultancy

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAeq bij Bron voor toetspunt: 01_A - toetspunt 1
Groep: Lar,lt
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
01_A	toetspunt 1	1,50	34,97	32,69	24,76	37,69
01	ventilatie 1	0,50	19,18	19,18	19,18	29,18
02	ventilatie 2	0,50	14,70	14,70	14,70	24,70
03	ventilatie 3	0,50	2,61	2,61	2,61	12,61
04	ventilatie 4	0,50	9,88	9,88	9,88	19,88
05	minaret	6,00	31,76	--	--	31,76
08	bestelbussen	1,00	18,77	--	--	18,77
15	personenwagens totaal	0,75	21,42	22,21	12,21	27,21
18	personenwagens P2	0,75	18,22	18,95	8,78	23,95
19	personenwagens P1	0,75	29,10	29,91	19,97	34,91
20	personenwagens P1	0,75	26,25	27,06	17,12	32,06

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAeq bij Bron voor toetspunt: 01_B - toetspunt 1
Groep: Lar,lt
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
01_B	toetspunt 1	5,00	35,87	35,83	27,93	40,83
01	ventilatie 1	0,50	22,21	22,21	22,21	32,21
02	ventilatie 2	0,50	18,72	18,72	18,72	28,72
03	ventilatie 3	0,50	6,79	6,79	6,79	16,79
04	ventilatie 4	0,50	11,83	11,83	11,83	21,83
05	minaret	6,00	27,33	--	--	27,33
08	bestelbussen	1,00	19,92	--	--	19,92
15	personenwagens totaal	0,75	24,11	24,90	14,90	29,90
18	personenwagens P2	0,75	20,46	21,19	11,02	26,19
19	personenwagens P1	0,75	32,27	33,08	23,14	38,08
20	personenwagens P1	0,75	29,56	30,37	20,43	35,37

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAeq bij Bron voor toetspunt: 02_A - toetspunt 2
Groep: Lar,lt
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
02_A	toetspunt 2	1,50	48,29	32,76	24,68	48,29
01	ventilatie 1	0,50	19,06	19,06	19,06	29,06
02	ventilatie 2	0,50	13,62	13,62	13,62	23,62
03	ventilatie 3	0,50	3,57	3,57	3,57	13,57
04	ventilatie 4	0,50	9,47	9,47	9,47	19,47
05	minaret	6,00	48,18	--	--	48,18
08	bestelbussen	1,00	18,77	--	--	18,77
15	personenwagens totaal	0,75	21,40	22,19	12,19	27,19
18	personenwagens P2	0,75	19,24	19,97	9,80	24,97
19	personenwagens P1	0,75	29,15	29,96	20,02	34,96
20	personenwagens P1	0,75	26,31	27,12	17,18	32,12

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAeq bij Bron voor toetspunt: 02_B - toetspunt 2
Groep: Lar,lt
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
02_B	toetspunt 2	5,00	48,51	36,12	28,02	48,51
01	ventilatie 1	0,50	22,12	22,12	22,12	32,12
02	ventilatie 2	0,50	17,94	17,94	17,94	27,94
03	ventilatie 3	0,50	8,07	8,07	8,07	18,07
04	ventilatie 4	0,50	11,44	11,44	11,44	21,44
05	minaret	6,00	48,29	--	--	48,29
08	bestelbussen	1,00	20,09	--	--	20,09
15	personenwagens totaal	0,75	24,29	25,08	15,08	30,08
18	personenwagens P2	0,75	21,69	22,42	12,25	27,42
19	personenwagens P1	0,75	32,66	33,47	23,53	38,47
20	personenwagens P1	0,75	29,71	30,52	20,58	35,52

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAeq bij Bron voor toetspunt: 03_A - toetspunt 3
Groep: Lar,lt
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
03_A	toetspunt 3	1,50	48,10	32,75	24,54	48,10
01	ventilatie 1	0,50	18,50	18,50	18,50	28,50
02	ventilatie 2	0,50	12,66	12,66	12,66	22,66
03	ventilatie 3	0,50	8,82	8,82	8,82	18,82
04	ventilatie 4	0,50	9,06	9,06	9,06	19,06
05	minaret	6,00	47,98	--	--	47,98
08	bestelbussen	1,00	18,46	--	--	18,46
15	personenwagens totaal	0,75	21,18	21,97	11,97	26,97
18	personenwagens P2	0,75	20,80	21,53	11,36	26,53
19	personenwagens P1	0,75	29,16	29,97	20,03	34,97
20	personenwagens P1	0,75	26,05	26,86	16,92	31,86

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAeq bij Bron voor toetspunt: 03_B - toetspunt 3
Groep: Lar,lt
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
03_B	toetspunt 3	5,00	48,33	36,27	28,08	48,33
01	ventilatie 1	0,50	21,73	21,73	21,73	31,73
02	ventilatie 2	0,50	17,18	17,18	17,18	27,18
03	ventilatie 3	0,50	14,15	14,15	14,15	24,15
04	ventilatie 4	0,50	11,05	11,05	11,05	21,05
05	minaret	6,00	48,08	--	--	48,08
08	bestelbussen	1,00	20,06	--	--	20,06
15	personenwagens totaal	0,75	24,39	25,18	15,18	30,18
18	personenwagens P2	0,75	23,47	24,20	14,03	29,20
19	personenwagens P1	0,75	32,88	33,69	23,75	38,69
20	personenwagens P1	0,75	29,46	30,27	20,33	35,27

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAeq bij Bron voor toetspunt: 04_A - toetspunt 4
Groep: Lar,lt
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
04_A	toetspunt 4	1,50	47,73	33,15	24,62	47,73
01	ventilatie 1	0,50	17,63	17,63	17,63	27,63
02	ventilatie 2	0,50	11,92	11,92	11,92	21,92
03	ventilatie 3	0,50	11,63	11,63	11,63	21,63
04	ventilatie 4	0,50	3,93	3,93	3,93	13,93
05	minaret	6,00	47,59	--	--	47,59
08	bestelbussen	1,00	19,02	--	--	19,02
15	personenwagens totaal	0,75	22,98	23,77	13,77	28,77
18	personenwagens P2	0,75	19,50	20,23	10,06	25,23
19	personenwagens P1	0,75	29,50	30,31	20,37	35,31
20	personenwagens P1	0,75	26,64	27,45	17,51	32,45

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAeq bij Bron voor toetspunt: 04_B - toetspunt 4
Groep: Lar,lt
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
04_B	toetspunt 4	5,00	47,97	36,62	28,24	47,97
01	ventilatie 1	0,50	21,10	21,10	21,10	31,10
02	ventilatie 2	0,50	16,53	16,53	16,53	26,53
03	ventilatie 3	0,50	17,03	17,03	17,03	27,03
04	ventilatie 4	0,50	3,70	3,70	3,70	13,70
05	minaret	6,00	47,68	--	--	47,68
08	bestelbussen	1,00	20,86	--	--	20,86
15	personenwagens totaal	0,75	26,06	26,85	16,85	31,85
18	personenwagens P2	0,75	22,37	23,10	12,93	28,10
19	personenwagens P1	0,75	33,12	33,93	23,99	38,93
20	personenwagens P1	0,75	29,99	30,80	20,86	35,80

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAeq bij Bron voor toetspunt: 05_A - toetspunt 5
Groep: Lar,lt
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
05_A	toetspunt 5	1,50	47,02	33,24	24,70	47,02
01	ventilatie 1	0,50	17,24	17,24	17,24	27,24
02	ventilatie 2	0,50	11,26	11,26	11,26	21,26
03	ventilatie 3	0,50	13,53	13,53	13,53	23,53
04	ventilatie 4	0,50	3,78	3,78	3,78	13,78
05	minaret	6,00	46,86	--	--	46,86
08	bestelbussen	1,00	18,62	--	--	18,62
15	personenwagens totaal	0,75	22,46	23,25	13,25	28,25
18	personenwagens P2	0,75	17,79	18,52	8,35	23,52
19	personenwagens P1	0,75	29,68	30,49	20,55	35,49
20	personenwagens P1	0,75	27,08	27,89	17,95	32,89

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAeq bij Bron voor toetspunt: 05_B - toetspunt 5
Groep: Lar,lt
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
05_B	toetspunt 5	5,00	47,29	36,64	28,15	47,29
01	ventilatie 1	0,50	20,29	20,29	20,29	30,29
02	ventilatie 2	0,50	15,80	15,80	15,80	25,80
03	ventilatie 3	0,50	17,79	17,79	17,79	27,79
04	ventilatie 4	0,50	2,96	2,96	2,96	12,96
05	minaret	6,00	46,95	--	--	46,95
08	bestelbussen	1,00	20,65	--	--	20,65
15	personenwagens totaal	0,75	25,70	26,49	16,49	31,49
18	personenwagens P2	0,75	20,94	21,67	11,50	26,67
19	personenwagens P1	0,75	33,18	33,99	24,05	38,99
20	personenwagens P1	0,75	30,36	31,17	21,23	36,17

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAeq bij Bron voor toetspunt: 06_A - toetspunt 6
Groep: Lar,lt
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
06_A	toetspunt 6	1,50	46,03	33,38	24,62	46,03
01	ventilatie 1	0,50	15,97	15,97	15,97	25,97
02	ventilatie 2	0,50	10,25	10,25	10,25	20,25
03	ventilatie 3	0,50	13,85	13,85	13,85	23,85
04	ventilatie 4	0,50	4,15	4,15	4,15	14,15
05	minaret	6,00	45,82	--	--	45,82
08	bestelbussen	1,00	17,87	--	--	17,87
15	personenwagens totaal	0,75	21,44	22,23	12,23	27,23
18	personenwagens P2	0,75	17,29	18,02	7,85	23,02
19	personenwagens P1	0,75	30,04	30,85	20,91	35,85
20	personenwagens P1	0,75	27,36	28,17	18,23	33,17

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAeq bij Bron voor toetspunt: 06_B - toetspunt 6
Groep: Lar,lt
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
06_B	toetspunt 6	5,00	46,38	36,76	28,04	46,38
01	ventilatie 1	0,50	19,24	19,24	19,24	29,24
02	ventilatie 2	0,50	14,75	14,75	14,75	24,75
03	ventilatie 3	0,50	17,71	17,71	17,71	27,71
04	ventilatie 4	0,50	2,23	2,23	2,23	12,23
05	minaret	6,00	45,96	--	--	45,96
08	bestelbussen	1,00	20,26	--	--	20,26
15	personenwagens totaal	0,75	25,00	25,79	15,79	30,79
18	personenwagens P2	0,75	20,70	21,43	11,26	26,43
19	personenwagens P1	0,75	33,43	34,24	24,30	39,24
20	personenwagens P1	0,75	30,62	31,43	21,49	36,43

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAeq bij Bron voor toetspunt: 07_A - toetspunt 7
Groep: Lar,lt
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
07_A	toetspunt 7	1,50	45,22	33,41	24,57	45,22
01	ventilatie 1	0,50	15,38	15,38	15,38	25,38
02	ventilatie 2	0,50	9,66	9,66	9,66	19,66
03	ventilatie 3	0,50	14,23	14,23	14,23	24,23
04	ventilatie 4	0,50	2,77	2,77	2,77	12,77
05	minaret	6,00	44,97	--	--	44,97
08	bestelbussen	1,00	16,81	--	--	16,81
15	personenwagens totaal	0,75	20,87	21,66	11,66	26,66
18	personenwagens P2	0,75	16,95	17,68	7,51	22,68
19	personenwagens P1	0,75	30,11	30,92	20,98	35,92
20	personenwagens P1	0,75	27,51	28,32	18,38	33,32

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAeq bij Bron voor toetspunt: 07_B - toetspunt 7
Groep: Lar,lt
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
07_B	toetspunt 7	5,00	45,63	36,77	27,98	45,63
01	ventilatie 1	0,50	18,51	18,51	18,51	28,51
02	ventilatie 2	0,50	13,79	13,79	13,79	23,79
03	ventilatie 3	0,50	18,23	18,23	18,23	28,23
04	ventilatie 4	0,50	1,54	1,54	1,54	11,54
05	minaret	6,00	45,11	--	--	45,11
08	bestelbussen	1,00	19,52	--	--	19,52
15	personenwagens totaal	0,75	24,61	25,40	15,40	30,40
18	personenwagens P2	0,75	20,48	21,21	11,04	26,21
19	personenwagens P1	0,75	33,44	34,25	24,31	39,25
20	personenwagens P1	0,75	30,81	31,62	21,68	36,62

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAeq bij Bron voor toetspunt: 08_A - toetspunt 8
Groep: Lar,lt
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
08_A	toetspunt 8	1,50	44,13	33,68	24,65	44,13
01	ventilatie 1	0,50	14,43	14,43	14,43	24,43
02	ventilatie 2	0,50	8,65	8,65	8,65	18,65
03	ventilatie 3	0,50	14,23	14,23	14,23	24,23
04	ventilatie 4	0,50	-0,48	-0,48	-0,48	9,52
05	minaret	6,00	43,78	--	--	43,78
08	bestelbussen	1,00	15,17	--	--	15,17
15	personenwagens totaal	0,75	20,02	20,81	10,81	25,81
18	personenwagens P2	0,75	17,51	18,24	8,07	23,24
19	personenwagens P1	0,75	30,64	31,45	21,51	36,45
20	personenwagens P1	0,75	27,55	28,36	18,42	33,36

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAeq bij Bron voor toetspunt: 08_B - toetspunt 8
Groep: Lar,lt
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
08_B	toetspunt 8	5,00	44,58	36,83	28,01	44,58
01	ventilatie 1	0,50	18,26	18,26	18,26	28,26
02	ventilatie 2	0,50	12,18	12,18	12,18	22,18
03	ventilatie 3	0,50	18,82	18,82	18,82	28,82
04	ventilatie 4	0,50	0,47	0,47	0,47	10,47
05	minaret	6,00	43,91	--	--	43,91
08	bestelbussen	1,00	18,34	--	--	18,34
15	personenwagens totaal	0,75	23,98	24,77	14,77	29,77
18	personenwagens P2	0,75	21,20	21,93	11,76	26,93
19	personenwagens P1	0,75	33,54	34,35	24,41	39,35
20	personenwagens P1	0,75	30,89	31,70	21,76	36,70

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAeq bij Bron voor toetspunt: 09_A - toetspunt 9
Groep: Lar,lt
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
09_A	toetspunt 9	1,50	35,13	31,77	22,22	36,77
01	ventilatie 1	0,50	8,44	8,44	8,44	18,44
02	ventilatie 2	0,50	-1,49	-1,49	-1,49	8,51
03	ventilatie 3	0,50	8,94	8,94	8,94	18,94
04	ventilatie 4	0,50	-3,52	-3,52	-3,52	6,48
05	minaret	6,00	33,02	--	--	33,02
08	bestelbussen	1,00	6,89	--	--	6,89
15	personenwagens totaal	0,75	13,82	14,61	4,61	19,61
18	personenwagens P2	0,75	12,28	13,01	2,84	18,01
19	personenwagens P1	0,75	29,14	29,95	20,01	34,95
20	personenwagens P1	0,75	25,73	26,54	16,60	31,54

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAeq bij Bron voor toetspunt: 09_B - toetspunt 9
Groep: Lar,lt
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
09_B	toetspunt 9	5,00	34,92	34,45	24,63	39,45
01	ventilatie 1	0,50	5,45	5,45	5,45	15,45
02	ventilatie 2	0,50	-2,08	-2,08	-2,08	7,92
03	ventilatie 3	0,50	6,97	6,97	6,97	16,97
04	ventilatie 4	0,50	-6,84	-6,84	-6,84	3,16
05	minaret	6,00	28,90	--	--	28,90
08	bestelbussen	1,00	10,07	--	--	10,07
15	personenwagens totaal	0,75	17,04	17,83	7,83	22,83
18	personenwagens P2	0,75	15,32	16,05	5,88	21,05
19	personenwagens P1	0,75	31,49	32,30	22,36	37,30
20	personenwagens P1	0,75	29,09	29,90	19,96	34,90

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAeq bij Bron voor toetspunt: 10_A - toetspunt 10
Groep: Lar,lt
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
10_A	toetspunt 10	1,50	33,72	30,31	20,78	35,31
01	ventilatie 1	0,50	7,30	7,30	7,30	17,30
02	ventilatie 2	0,50	-2,88	-2,88	-2,88	7,12
03	ventilatie 3	0,50	7,56	7,56	7,56	17,56
04	ventilatie 4	0,50	-3,86	-3,86	-3,86	6,14
05	minaret	6,00	31,63	--	--	31,63
08	bestelbussen	1,00	5,23	--	--	5,23
15	personenwagens totaal	0,75	12,59	13,38	3,38	18,38
18	personenwagens P2	0,75	10,97	11,70	1,53	16,70
19	personenwagens P1	0,75	27,54	28,35	18,41	33,35
20	personenwagens P1	0,75	24,53	25,34	15,40	30,34

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAeq bij Bron voor toetspunt: 10_B - toetspunt 10
Groep: Lar,lt
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
10_B	toetspunt 10	5,00	33,20	33,35	23,47	38,35
01	ventilatie 1	0,50	0,73	0,73	0,73	10,73
02	ventilatie 2	0,50	-5,21	-5,21	-5,21	4,79
03	ventilatie 3	0,50	3,08	3,08	3,08	13,08
04	ventilatie 4	0,50	-7,35	-7,35	-7,35	2,65
05	minaret	6,00	24,53	--	--	24,53
08	bestelbussen	1,00	8,79	--	--	8,79
15	personenwagens totaal	0,75	15,83	16,62	6,62	21,62
18	personenwagens P2	0,75	14,10	14,83	4,66	19,83
19	personenwagens P1	0,75	30,31	31,12	21,18	36,12
20	personenwagens P1	0,75	28,18	28,99	19,05	33,99

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAeq bij Bron voor toetspunt: 11_A - toetspunt 11
Groep: Lar,lt
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
11_A	toetspunt 11	1,50	32,91	29,08	19,63	34,08
01	ventilatie 1	0,50	6,98	6,98	6,98	16,98
02	ventilatie 2	0,50	-2,50	-2,50	-2,50	7,50
03	ventilatie 3	0,50	6,89	6,89	6,89	16,89
04	ventilatie 4	0,50	-3,68	-3,68	-3,68	6,32
05	minaret	6,00	31,06	--	--	31,06
08	bestelbussen	1,00	4,14	--	--	4,14
15	personenwagens totaal	0,75	11,57	12,36	2,36	17,36
18	personenwagens P2	0,75	10,20	10,93	0,76	15,93
19	personenwagens P1	0,75	26,17	26,98	17,04	31,98
20	personenwagens P1	0,75	23,51	24,32	14,38	29,32

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAeq bij Bron voor toetspunt: 11_B - toetspunt 11
Groep: Lar,lt
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
11_B	toetspunt 11	5,00	31,98	32,39	22,51	37,39
01	ventilatie 1	0,50	0,27	0,27	0,27	10,27
02	ventilatie 2	0,50	-5,30	-5,30	-5,30	4,70
03	ventilatie 3	0,50	0,44	0,44	0,44	10,44
04	ventilatie 4	0,50	-6,75	-6,75	-6,75	3,25
05	minaret	6,00	21,16	--	--	21,16
08	bestelbussen	1,00	7,86	--	--	7,86
15	personenwagens totaal	0,75	14,76	15,55	5,55	20,55
18	personenwagens P2	0,75	13,27	14,00	3,83	19,00
19	personenwagens P1	0,75	29,29	30,10	20,16	35,10
20	personenwagens P1	0,75	27,32	28,13	18,19	33,13

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAeq bij Bron voor toetspunt: 12_A - toetspunt 12
Groep: Lar,lt
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
12_A	toetspunt 12	1,50	32,40	27,96	18,69	32,96
01	ventilatie 1	0,50	7,82	7,82	7,82	17,82
02	ventilatie 2	0,50	-1,71	-1,71	-1,71	8,29
03	ventilatie 3	0,50	6,56	6,56	6,56	16,56
04	ventilatie 4	0,50	-3,69	-3,69	-3,69	6,31
05	minaret	6,00	30,84	--	--	30,84
08	bestelbussen	1,00	3,40	--	--	3,40
15	personenwagens totaal	0,75	9,62	10,41	0,41	15,41
18	personenwagens P2	0,75	9,70	10,43	0,26	15,43
19	personenwagens P1	0,75	24,99	25,80	15,86	30,80
20	personenwagens P1	0,75	22,46	23,27	13,33	28,27

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAeq bij Bron voor toetspunt: 12_B - toetspunt 12
Groep: Lar,lt
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
12_B	toetspunt 12	5,00	30,96	31,35	21,48	36,35
01	ventilatie 1	0,50	0,62	0,62	0,62	10,62
02	ventilatie 2	0,50	-5,21	-5,21	-5,21	4,79
03	ventilatie 3	0,50	0,27	0,27	0,27	10,27
04	ventilatie 4	0,50	-6,52	-6,52	-6,52	3,48
05	minaret	6,00	20,40	--	--	20,40
08	bestelbussen	1,00	7,09	--	--	7,09
15	personenwagens totaal	0,75	12,87	13,66	3,66	18,66
18	personenwagens P2	0,75	12,64	13,37	3,20	18,37
19	personenwagens P1	0,75	28,26	29,07	19,13	34,07
20	personenwagens P1	0,75	26,28	27,09	17,15	32,09

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAeq bij Bron voor toetspunt: 13_A - toetspunt 13
Groep: Lar,lt
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
13_A	toetspunt 13	1,50	32,25	27,04	17,98	32,25
01	ventilatie 1	0,50	7,56	7,56	7,56	17,56
02	ventilatie 2	0,50	-0,26	-0,26	-0,26	9,74
03	ventilatie 3	0,50	7,46	7,46	7,46	17,46
04	ventilatie 4	0,50	-1,64	-1,64	-1,64	8,36
05	minaret	6,00	30,99	--	--	30,99
08	bestelbussen	1,00	3,04	--	--	3,04
15	personenwagens totaal	0,75	9,24	10,03	0,03	15,03
18	personenwagens P2	0,75	9,23	9,96	-0,21	14,96
19	personenwagens P1	0,75	23,94	24,75	14,81	29,75
20	personenwagens P1	0,75	21,61	22,42	12,48	27,42

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAeq bij Bron voor toetspunt: 13_B - toetspunt 13
Groep: Lar,lt
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
13_B	toetspunt 13	5,00	30,16	30,53	20,67	35,53
01	ventilatie 1	0,50	0,33	0,33	0,33	10,33
02	ventilatie 2	0,50	-5,33	-5,33	-5,33	4,67
03	ventilatie 3	0,50	-0,91	-0,91	-0,91	9,09
04	ventilatie 4	0,50	-6,62	-6,62	-6,62	3,38
05	minaret	6,00	19,73	--	--	19,73
08	bestelbussen	1,00	6,54	--	--	6,54
15	personenwagens totaal	0,75	12,36	13,15	3,15	18,15
18	personenwagens P2	0,75	12,00	12,73	2,56	17,73
19	personenwagens P1	0,75	27,46	28,27	18,33	33,27
20	personenwagens P1	0,75	25,40	26,21	16,27	31,21

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAeq bij Bron voor toetspunt: 14_A - toetspunt 14
Groep: Lar,lt
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
14_A	toetspunt 14	1,50	31,83	26,33	17,10	31,83
01	ventilatie 1	0,50	2,44	2,44	2,44	12,44
02	ventilatie 2	0,50	-1,70	-1,70	-1,70	8,30
03	ventilatie 3	0,50	7,31	7,31	7,31	17,31
04	ventilatie 4	0,50	-0,46	-0,46	-0,46	9,54
05	minaret	6,00	30,65	--	--	30,65
08	bestelbussen	1,00	2,74	--	--	2,74
15	personenwagens totaal	0,75	8,96	9,75	-0,25	14,75
18	personenwagens P2	0,75	8,63	9,36	-0,81	14,36
19	personenwagens P1	0,75	23,17	23,98	14,04	28,98
20	personenwagens P1	0,75	21,03	21,84	11,90	26,84

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAeq bij Bron voor toetspunt: 14_B - toetspunt 14
Groep: Lar,lt
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
14_B	toetspunt 14	5,00	29,53	29,89	20,02	34,89
01	ventilatie 1	0,50	-1,41	-1,41	-1,41	8,59
02	ventilatie 2	0,50	-5,06	-5,06	-5,06	4,94
03	ventilatie 3	0,50	-1,51	-1,51	-1,51	8,49
04	ventilatie 4	0,50	-6,58	-6,58	-6,58	3,42
05	minaret	6,00	19,19	--	--	19,19
08	bestelbussen	1,00	6,11	--	--	6,11
15	personenwagens totaal	0,75	12,02	12,81	2,81	17,81
18	personenwagens P2	0,75	11,21	11,94	1,77	16,94
19	personenwagens P1	0,75	26,81	27,62	17,68	32,62
20	personenwagens P1	0,75	24,76	25,57	15,63	30,57

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAeq bij Bron voor toetspunt: 15_A - toetspunt 15
Groep: Lar,lt
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
15_A	toetspunt 15	1,50	31,24	25,48	16,37	31,24
01	ventilatie 1	0,50	2,18	2,18	2,18	12,18
02	ventilatie 2	0,50	-0,87	-0,87	-0,87	9,13
03	ventilatie 3	0,50	7,06	7,06	7,06	17,06
04	ventilatie 4	0,50	-0,85	-0,85	-0,85	9,15
05	minaret	6,00	30,15	--	--	30,15
08	bestelbussen	1,00	1,13	--	--	1,13
15	personenwagens totaal	0,75	8,66	9,45	-0,55	14,45
18	personenwagens P2	0,75	8,26	8,99	-1,18	13,99
19	personenwagens P1	0,75	22,14	22,95	13,01	27,95
20	personenwagens P1	0,75	20,37	21,18	11,24	26,18

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAeq bij Bron voor toetspunt: 15_B - toetspunt 15
Groep: Lar,lt
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
15_B	toetspunt 15	5,00	28,59	28,93	19,09	33,93
01	ventilatie 1	0,50	-1,85	-1,85	-1,85	8,15
02	ventilatie 2	0,50	-2,74	-2,74	-2,74	7,26
03	ventilatie 3	0,50	-1,73	-1,73	-1,73	8,27
04	ventilatie 4	0,50	-5,08	-5,08	-5,08	4,92
05	minaret	6,00	18,54	--	--	18,54
08	bestelbussen	1,00	4,29	--	--	4,29
15	personenwagens totaal	0,75	11,60	12,39	2,39	17,39
18	personenwagens P2	0,75	10,76	11,49	1,32	16,49
19	personenwagens P1	0,75	25,75	26,56	16,62	31,56
20	personenwagens P1	0,75	23,88	24,69	14,75	29,69

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAeq bij Bron voor toetspunt: 16_A - toetspunt 16
Groep: Lar,lt
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
16_A	toetspunt 16	1,50	26,87	22,77	19,63	29,63
01	ventilatie 1	0,50	15,61	15,61	15,61	25,61
02	ventilatie 2	0,50	15,45	15,45	15,45	25,45
03	ventilatie 3	0,50	1,89	1,89	1,89	11,89
04	ventilatie 4	0,50	9,02	9,02	9,02	19,02
05	minaret	6,00	24,91	--	--	24,91
08	bestelbussen	1,00	8,07	--	--	8,07
15	personenwagens totaal	0,75	11,20	11,99	1,99	16,99
18	personenwagens P2	0,75	9,67	10,40	0,23	15,40
19	personenwagens P1	0,75	16,80	17,61	7,67	22,61
20	personenwagens P1	0,75	12,92	13,73	3,79	18,73

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAeq bij Bron voor toetspunt: 16_B - toetspunt 16
Groep: Lar,lt
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
16_B	toetspunt 16	5,00	28,15	25,77	23,17	33,17
01	ventilatie 1	0,50	19,42	19,42	19,42	29,42
02	ventilatie 2	0,50	19,13	19,13	19,13	29,13
03	ventilatie 3	0,50	4,78	4,78	4,78	14,78
04	ventilatie 4	0,50	12,05	12,05	12,05	22,05
05	minaret	6,00	24,77	--	--	24,77
08	bestelbussen	1,00	9,43	--	--	9,43
15	personenwagens totaal	0,75	13,96	14,75	4,75	19,75
18	personenwagens P2	0,75	12,09	12,82	2,65	17,82
19	personenwagens P1	0,75	18,93	19,74	9,80	24,74
20	personenwagens P1	0,75	15,78	16,59	6,65	21,59

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAeq bij Bron voor toetspunt: 17_A - toetspunt 17
Groep: Lar,lt
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
17_A	toetspunt 17	1,50	33,50	30,80	22,88	35,80
01	ventilatie 1	0,50	18,38	18,38	18,38	28,38
02	ventilatie 2	0,50	8,18	8,18	8,18	18,18
03	ventilatie 3	0,50	5,27	5,27	5,27	15,27
04	ventilatie 4	0,50	1,91	1,91	1,91	11,91
05	minaret	6,00	30,77	--	--	30,77
08	bestelbussen	1,00	15,25	--	--	15,25
15	personenwagens totaal	0,75	14,58	15,37	5,37	20,37
18	personenwagens P2	0,75	14,32	15,05	4,88	20,05
19	personenwagens P1	0,75	27,48	28,29	18,35	33,29
20	personenwagens P1	0,75	25,01	25,82	15,88	30,82

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAeq bij Bron voor toetspunt: 17_B - toetspunt 17
Groep: Lar,lt
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
17_B	toetspunt 17	4,50	33,63	33,76	25,81	38,76
01	ventilatie 1	0,50	21,31	21,31	21,31	31,31
02	ventilatie 2	0,50	10,19	10,19	10,19	20,19
03	ventilatie 3	0,50	8,90	8,90	8,90	18,90
04	ventilatie 4	0,50	4,69	4,69	4,69	14,69
05	minaret	6,00	24,08	--	--	24,08
08	bestelbussen	1,00	16,95	--	--	16,95
15	personenwagens totaal	0,75	17,09	17,88	7,88	22,88
18	personenwagens P2	0,75	16,42	17,15	6,98	22,15
19	personenwagens P1	0,75	30,47	31,28	21,34	36,28
20	personenwagens P1	0,75	28,03	28,84	18,90	33,84

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAeq bij Bron voor toetspunt: 17_C - toetspunt 17
Groep: Lar,lt
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
17_C	toetspunt 17	7,50	34,03	34,22	26,78	39,22
01	ventilatie 1	0,50	23,28	23,28	23,28	33,28
02	ventilatie 2	0,50	10,34	10,34	10,34	20,34
03	ventilatie 3	0,50	8,57	8,57	8,57	18,57
04	ventilatie 4	0,50	1,63	1,63	1,63	11,63
05	minaret	6,00	23,93	--	--	23,93
08	bestelbussen	1,00	16,89	--	--	16,89
15	personenwagens totaal	0,75	17,21	18,00	8,00	23,00
18	personenwagens P2	0,75	16,86	17,59	7,42	22,59
19	personenwagens P1	0,75	30,78	31,59	21,65	36,59
20	personenwagens P1	0,75	28,47	29,28	19,34	34,28

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAeq bij Bron voor toetspunt: 17_D - toetspunt 17
Groep: Lar,lt
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
17_D	toetspunt 17	10,50	34,22	34,40	27,87	39,40
01	ventilatie 1	0,50	25,23	25,23	25,23	35,23
02	ventilatie 2	0,50	10,54	10,54	10,54	20,54
03	ventilatie 3	0,50	13,81	13,81	13,81	23,81
04	ventilatie 4	0,50	2,41	2,41	2,41	12,41
05	minaret	6,00	23,87	--	--	23,87
08	bestelbussen	1,00	16,77	--	--	16,77
15	personenwagens totaal	0,75	17,21	18,00	8,00	23,00
18	personenwagens P2	0,75	16,71	17,44	7,27	22,44
19	personenwagens P1	0,75	30,73	31,54	21,60	36,54
20	personenwagens P1	0,75	28,43	29,24	19,30	34,24

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAeq bij Bron voor toetspunt: 17_E - toetspunt 17
Groep: Lar,lt
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
17_E	toetspunt 17	13,50	34,23	34,41	28,30	39,41
01	ventilatie 1	0,50	25,46	25,46	25,46	35,46
02	ventilatie 2	0,50	10,65	10,65	10,65	20,65
03	ventilatie 3	0,50	18,68	18,68	18,68	28,68
04	ventilatie 4	0,50	6,97	6,97	6,97	16,97
05	minaret	6,00	23,74	--	--	23,74
08	bestelbussen	1,00	16,62	--	--	16,62
15	personenwagens totaal	0,75	17,23	18,02	8,02	23,02
18	personenwagens P2	0,75	15,21	15,94	5,77	20,94
19	personenwagens P1	0,75	30,61	31,42	21,48	36,42
20	personenwagens P1	0,75	28,36	29,17	19,23	34,17

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAeq bij Bron voor toetspunt: 17_F - toetspunt 17
Groep: Lar,lt
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
17_F	toetspunt 17	16,50	34,01	34,18	28,26	39,18
01	ventilatie 1	0,50	25,49	25,49	25,49	35,49
02	ventilatie 2	0,50	10,80	10,80	10,80	20,80
03	ventilatie 3	0,50	19,02	19,02	19,02	29,02
04	ventilatie 4	0,50	7,08	7,08	7,08	17,08
05	minaret	6,00	23,60	--	--	23,60
08	bestelbussen	1,00	16,10	--	--	16,10
15	personenwagens totaal	0,75	15,78	16,57	6,57	21,57
18	personenwagens P2	0,75	11,77	12,50	2,33	17,50
19	personenwagens P1	0,75	30,37	31,18	21,24	36,18
20	personenwagens P1	0,75	28,16	28,97	19,03	33,97

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAeq bij Bron voor toetspunt: 18_A - toetspunt 18
Groep: Lar,lt
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
18_A	toetspunt 18	1,50	31,06	30,66	23,65	35,66
01	ventilatie 1	0,50	17,77	17,77	17,77	27,77
02	ventilatie 2	0,50	17,41	17,41	17,41	27,41
03	ventilatie 3	0,50	1,96	1,96	1,96	11,96
04	ventilatie 4	0,50	10,11	10,11	10,11	20,11
05	minaret	6,00	24,13	--	--	24,13
08	bestelbussen	1,00	14,67	--	--	14,67
15	personenwagens totaal	0,75	13,27	14,06	4,06	19,06
18	personenwagens P2	0,75	14,99	15,72	5,55	20,72
19	personenwagens P1	0,75	27,19	28,00	18,06	33,00
20	personenwagens P1	0,75	24,55	25,36	15,42	30,36

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAeq bij Bron voor toetspunt: 18_B - toetspunt 18
Groep: Lar,lt
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
18_B	toetspunt 18	4,50	33,50	33,56	26,76	38,56
01	ventilatie 1	0,50	21,12	21,12	21,12	31,12
02	ventilatie 2	0,50	20,76	20,76	20,76	30,76
03	ventilatie 3	0,50	5,98	5,98	5,98	15,98
04	ventilatie 4	0,50	12,79	12,79	12,79	22,79
05	minaret	6,00	24,21	--	--	24,21
08	bestelbussen	1,00	16,16	--	--	16,16
15	personenwagens totaal	0,75	15,64	16,43	6,43	21,43
18	personenwagens P2	0,75	17,02	17,75	7,58	22,75
19	personenwagens P1	0,75	30,07	30,88	20,94	35,88
20	personenwagens P1	0,75	27,46	28,27	18,33	33,27

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAeq bij Bron voor toetspunt: 18_C - toetspunt 18
Groep: Lar,lt
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
18_C	toetspunt 18	7,50	34,05	34,16	28,07	39,16
01	ventilatie 1	0,50	23,03	23,03	23,03	33,03
02	ventilatie 2	0,50	22,79	22,79	22,79	32,79
03	ventilatie 3	0,50	8,49	8,49	8,49	18,49
04	ventilatie 4	0,50	13,50	13,50	13,50	23,50
05	minaret	6,00	24,21	--	--	24,21
08	bestelbussen	1,00	16,10	--	--	16,10
15	personenwagens totaal	0,75	15,77	16,56	6,56	21,56
18	personenwagens P2	0,75	17,39	18,12	7,95	23,12
19	personenwagens P1	0,75	30,39	31,20	21,26	36,20
20	personenwagens P1	0,75	27,97	28,78	18,84	33,78

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAeq bij Bron voor toetspunt: 18_D - toetspunt 18
Groep: Lar,lt
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
18_D	toetspunt 18	10,50	34,48	34,59	29,69	39,69
01	ventilatie 1	0,50	25,36	25,36	25,36	35,36
02	ventilatie 2	0,50	24,88	24,88	24,88	34,88
03	ventilatie 3	0,50	13,54	13,54	13,54	23,54
04	ventilatie 4	0,50	15,83	15,83	15,83	25,83
05	minaret	6,00	24,15	--	--	24,15
08	bestelbussen	1,00	15,98	--	--	15,98
15	personenwagens totaal	0,75	15,81	16,60	6,60	21,60
18	personenwagens P2	0,75	17,55	18,28	8,11	23,28
19	personenwagens P1	0,75	30,34	31,15	21,21	36,15
20	personenwagens P1	0,75	27,93	28,74	18,80	33,74

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAeq bij Bron voor toetspunt: 18_E - toetspunt 18
Groep: Lar,lt
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
18_E	toetspunt 18	13,50	34,65	34,75	30,39	40,39
01	ventilatie 1	0,50	25,73	25,73	25,73	35,73
02	ventilatie 2	0,50	25,25	25,25	25,25	35,25
03	ventilatie 3	0,50	18,99	18,99	18,99	28,99
04	ventilatie 4	0,50	19,62	19,62	19,62	29,62
05	minaret	6,00	24,02	--	--	24,02
08	bestelbussen	1,00	15,85	--	--	15,85
15	personenwagens totaal	0,75	15,88	16,67	6,67	21,67
18	personenwagens P2	0,75	15,98	16,71	6,54	21,71
19	personenwagens P1	0,75	30,23	31,04	21,10	36,04
20	personenwagens P1	0,75	27,87	28,68	18,74	33,68

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAeq bij Bron voor toetspunt: 18_F - toetspunt 18
Groep: Lar,lt
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
18_F	toetspunt 18	16,50	34,50	34,59	30,41	40,41
01	ventilatie 1	0,50	25,76	25,76	25,76	35,76
02	ventilatie 2	0,50	25,28	25,28	25,28	35,28
03	ventilatie 3	0,50	19,36	19,36	19,36	29,36
04	ventilatie 4	0,50	19,93	19,93	19,93	29,93
05	minaret	6,00	23,83	--	--	23,83
08	bestelbussen	1,00	15,22	--	--	15,22
15	personenwagens totaal	0,75	13,68	14,47	4,47	19,47
18	personenwagens P2	0,75	13,33	14,06	3,89	19,06
19	personenwagens P1	0,75	29,98	30,79	20,85	35,79
20	personenwagens P1	0,75	27,79	28,60	18,66	33,60

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAeq bij Bron voor toetspunt: 19_A - toetspunt 19
Groep: Lar,lt
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
19_A	toetspunt 19	1,50	30,09	29,60	23,23	34,60
01	ventilatie 1	0,50	16,78	16,78	16,78	26,78
02	ventilatie 2	0,50	18,48	18,48	18,48	28,48
03	ventilatie 3	0,50	1,37	1,37	1,37	11,37
04	ventilatie 4	0,50	10,76	10,76	10,76	20,76
05	minaret	6,00	23,63	--	--	23,63
08	bestelbussen	1,00	10,32	--	--	10,32
15	personenwagens totaal	0,75	12,36	13,15	3,15	18,15
18	personenwagens P2	0,75	14,72	15,45	5,28	20,45
19	personenwagens P1	0,75	25,85	26,66	16,72	31,66
20	personenwagens P1	0,75	23,36	24,17	14,23	29,17

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAeq bij Bron voor toetspunt: 19_B - toetspunt 19
Groep: Lar,lt
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
19_B	toetspunt 19	4,50	32,42	32,42	26,29	37,42
01	ventilatie 1	0,50	20,39	20,39	20,39	30,39
02	ventilatie 2	0,50	21,53	21,53	21,53	31,53
03	ventilatie 3	0,50	5,69	5,69	5,69	15,69
04	ventilatie 4	0,50	13,29	13,29	13,29	23,29
05	minaret	6,00	23,69	--	--	23,69
08	bestelbussen	1,00	12,12	--	--	12,12
15	personenwagens totaal	0,75	14,55	15,34	5,34	20,34
18	personenwagens P2	0,75	16,91	17,64	7,47	22,64
19	personenwagens P1	0,75	28,70	29,51	19,57	34,51
20	personenwagens P1	0,75	26,02	26,83	16,89	31,83

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAeq bij Bron voor toetspunt: 19_C - toetspunt 19
Groep: Lar,lt
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
19_C	toetspunt 19	7,50	33,18	33,25	27,80	38,25
01	ventilatie 1	0,50	22,12	22,12	22,12	32,12
02	ventilatie 2	0,50	23,75	23,75	23,75	33,75
03	ventilatie 3	0,50	8,18	8,18	8,18	18,18
04	ventilatie 4	0,50	13,97	13,97	13,97	23,97
05	minaret	6,00	23,69	--	--	23,69
08	bestelbussen	1,00	12,12	--	--	12,12
15	personenwagens totaal	0,75	14,85	15,64	5,64	20,64
18	personenwagens P2	0,75	17,19	17,92	7,75	22,92
19	personenwagens P1	0,75	29,18	29,99	20,05	34,99
20	personenwagens P1	0,75	26,88	27,69	17,75	32,69

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAeq bij Bron voor toetspunt: 19_D - toetspunt 19
Groep: Lar,lt
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
19_D	toetspunt 19	10,50	33,74	33,81	29,52	39,52
01	ventilatie 1	0,50	24,41	24,41	24,41	34,41
02	ventilatie 2	0,50	25,86	25,86	25,86	35,86
03	ventilatie 3	0,50	13,32	13,32	13,32	23,32
04	ventilatie 4	0,50	16,19	16,19	16,19	26,19
05	minaret	6,00	23,63	--	--	23,63
08	bestelbussen	1,00	12,10	--	--	12,10
15	personenwagens totaal	0,75	14,89	15,68	5,68	20,68
18	personenwagens P2	0,75	17,54	18,27	8,10	23,27
19	personenwagens P1	0,75	29,15	29,96	20,02	34,96
20	personenwagens P1	0,75	26,85	27,66	17,72	32,66

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAeq bij Bron voor toetspunt: 19_E - toetspunt 19
Groep: Lar,lt
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
19_E	toetspunt 19	13,50	33,96	34,03	30,24	40,24
01	ventilatie 1	0,50	24,81	24,81	24,81	34,81
02	ventilatie 2	0,50	26,17	26,17	26,17	36,17
03	ventilatie 3	0,50	18,53	18,53	18,53	28,53
04	ventilatie 4	0,50	20,10	20,10	20,10	30,10
05	minaret	6,00	23,52	--	--	23,52
08	bestelbussen	1,00	12,13	--	--	12,13
15	personenwagens totaal	0,75	14,98	15,77	5,77	20,77
18	personenwagens P2	0,75	15,72	16,45	6,28	21,45
19	personenwagens P1	0,75	29,09	29,90	19,96	34,90
20	personenwagens P1	0,75	26,81	27,62	17,68	32,62

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAeq bij Bron voor toetspunt: 19_F - toetspunt 19
Groep: Lar,lt
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
19_F	toetspunt 19	16,50	33,88	33,93	30,29	40,29
01	ventilatie 1	0,50	24,86	24,86	24,86	34,86
02	ventilatie 2	0,50	26,20	26,20	26,20	36,20
03	ventilatie 3	0,50	18,89	18,89	18,89	28,89
04	ventilatie 4	0,50	20,41	20,41	20,41	30,41
05	minaret	6,00	23,43	--	--	23,43
08	bestelbussen	1,00	11,35	--	--	11,35
15	personenwagens totaal	0,75	15,22	16,01	6,01	21,01
18	personenwagens P2	0,75	13,54	14,27	4,10	19,27
19	personenwagens P1	0,75	28,85	29,66	19,72	34,66
20	personenwagens P1	0,75	26,74	27,55	17,61	32,55

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAeq bij Bron voor toetspunt: 20_A - toetspunt 20
Groep: Lar,lt
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
20_A	toetspunt 20	1,50	29,53	29,05	23,08	34,05
01	ventilatie 1	0,50	15,76	15,76	15,76	25,76
02	ventilatie 2	0,50	19,20	19,20	19,20	29,20
03	ventilatie 3	0,50	0,73	0,73	0,73	10,73
04	ventilatie 4	0,50	11,36	11,36	11,36	21,36
05	minaret	6,00	23,03	--	--	23,03
08	bestelbussen	1,00	7,54	--	--	7,54
15	personenwagens totaal	0,75	11,77	12,56	2,56	17,56
18	personenwagens P2	0,75	13,87	14,60	4,43	19,60
19	personenwagens P1	0,75	25,32	26,13	16,19	31,13
20	personenwagens P1	0,75	22,44	23,25	13,31	28,25

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAeq bij Bron voor toetspunt: 20_B - toetspunt 20
Groep: Lar,lt
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
20_B	toetspunt 20	4,50	31,72	31,70	26,02	36,70
01	ventilatie 1	0,50	19,63	19,63	19,63	29,63
02	ventilatie 2	0,50	22,04	22,04	22,04	32,04
03	ventilatie 3	0,50	5,24	5,24	5,24	15,24
04	ventilatie 4	0,50	13,76	13,76	13,76	23,76
05	minaret	6,00	23,08	--	--	23,08
08	bestelbussen	1,00	9,43	--	--	9,43
15	personenwagens totaal	0,75	13,65	14,44	4,44	19,44
18	personenwagens P2	0,75	16,25	16,98	6,81	21,98
19	personenwagens P1	0,75	28,00	28,81	18,87	33,81
20	personenwagens P1	0,75	24,77	25,58	15,64	30,58

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAeq bij Bron voor toetspunt: 20_C - toetspunt 20
Groep: Lar,lt
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
20_C	toetspunt 20	7,50	32,64	32,70	27,65	37,70
01	ventilatie 1	0,50	21,22	21,22	21,22	31,22
02	ventilatie 2	0,50	24,34	24,34	24,34	34,34
03	ventilatie 3	0,50	7,77	7,77	7,77	17,77
04	ventilatie 4	0,50	14,40	14,40	14,40	24,40
05	minaret	6,00	23,08	--	--	23,08
08	bestelbussen	1,00	9,52	--	--	9,52
15	personenwagens totaal	0,75	14,21	15,00	5,00	20,00
18	personenwagens P2	0,75	16,56	17,29	7,12	22,29
19	personenwagens P1	0,75	28,60	29,41	19,47	34,41
20	personenwagens P1	0,75	25,89	26,70	16,76	31,70

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAeq bij Bron voor toetspunt: 20_D - toetspunt 20
Groep: Lar,lt
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
20_D	toetspunt 20	10,50	33,28	33,34	29,44	39,44
01	ventilatie 1	0,50	23,47	23,47	23,47	33,47
02	ventilatie 2	0,50	26,51	26,51	26,51	36,51
03	ventilatie 3	0,50	13,08	13,08	13,08	23,08
04	ventilatie 4	0,50	16,51	16,51	16,51	26,51
05	minaret	6,00	23,03	--	--	23,03
08	bestelbussen	1,00	9,64	--	--	9,64
15	personenwagens totaal	0,75	14,27	15,06	5,06	20,06
18	personenwagens P2	0,75	16,59	17,32	7,15	22,32
19	personenwagens P1	0,75	28,58	29,39	19,45	34,39
20	personenwagens P1	0,75	25,87	26,68	16,74	31,68

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAeq bij Bron voor toetspunt: 20_E - toetspunt 20
Groep: Lar,lt
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
20_E	toetspunt 20	13,50	33,51	33,57	30,06	40,06
01	ventilatie 1	0,50	23,88	23,88	23,88	33,88
02	ventilatie 2	0,50	26,76	26,76	26,76	36,76
03	ventilatie 3	0,50	18,02	18,02	18,02	28,02
04	ventilatie 4	0,50	19,54	19,54	19,54	29,54
05	minaret	6,00	22,94	--	--	22,94
08	bestelbussen	1,00	9,69	--	--	9,69
15	personenwagens totaal	0,75	14,35	15,14	5,14	20,14
18	personenwagens P2	0,75	16,10	16,83	6,66	21,83
19	personenwagens P1	0,75	28,54	29,35	19,41	34,35
20	personenwagens P1	0,75	25,84	26,65	16,71	31,65

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAeq bij Bron voor toetspunt: 20_F - toetspunt 20
Groep: Lar,lt
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
20_F	toetspunt 20	16,50	33,40	33,45	30,11	40,11
01	ventilatie 1	0,50	23,95	23,95	23,95	33,95
02	ventilatie 2	0,50	26,79	26,79	26,79	36,79
03	ventilatie 3	0,50	18,35	18,35	18,35	28,35
04	ventilatie 4	0,50	19,90	19,90	19,90	29,90
05	minaret	6,00	22,87	--	--	22,87
08	bestelbussen	1,00	8,99	--	--	8,99
15	personenwagens totaal	0,75	14,51	15,30	5,30	20,30
18	personenwagens P2	0,75	13,88	14,61	4,44	19,61
19	personenwagens P1	0,75	28,23	29,04	19,10	34,04
20	personenwagens P1	0,75	25,79	26,60	16,66	31,60

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAeq bij Bron voor toetspunt: 21_A - toetspunt 21
Groep: Lar,lt
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
21_A	toetspunt 21	1,50	28,63	28,08	22,40	33,08
01	ventilatie 1	0,50	15,27	15,27	15,27	25,27
02	ventilatie 2	0,50	19,28	19,28	19,28	29,28
03	ventilatie 3	0,50	0,08	0,08	0,08	10,08
04	ventilatie 4	0,50	2,40	2,40	2,40	12,40
05	minaret	6,00	22,36	--	--	22,36
08	bestelbussen	1,00	6,02	--	--	6,02
15	personenwagens totaal	0,75	5,17	5,96	-4,04	10,96
18	personenwagens P2	0,75	9,69	10,42	0,25	15,42
19	personenwagens P1	0,75	24,71	25,52	15,58	30,52
20	personenwagens P1	0,75	20,94	21,75	11,81	26,75

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAeq bij Bron voor toetspunt: 21_B - toetspunt 21
Groep: Lar,lt
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
21_B	toetspunt 21	4,50	30,62	30,50	25,22	35,50
01	ventilatie 1	0,50	18,70	18,70	18,70	28,70
02	ventilatie 2	0,50	22,08	22,08	22,08	32,08
03	ventilatie 3	0,50	4,73	4,73	4,73	14,73
04	ventilatie 4	0,50	6,42	6,42	6,42	16,42
05	minaret	6,00	22,40	--	--	22,40
08	bestelbussen	1,00	7,97	--	--	7,97
15	personenwagens totaal	0,75	6,97	7,76	-2,24	12,76
18	personenwagens P2	0,75	12,01	12,74	2,57	17,74
19	personenwagens P1	0,75	27,11	27,92	17,98	32,92
20	personenwagens P1	0,75	22,92	23,73	13,79	28,73

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAeq bij Bron voor toetspunt: 21_C - toetspunt 21
Groep: Lar,lt
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
21_C	toetspunt 21	7,50	31,74	31,76	27,07	37,07
01	ventilatie 1	0,50	20,12	20,12	20,12	30,12
02	ventilatie 2	0,50	24,50	24,50	24,50	34,50
03	ventilatie 3	0,50	7,29	7,29	7,29	17,29
04	ventilatie 4	0,50	8,95	8,95	8,95	18,95
05	minaret	6,00	22,41	--	--	22,41
08	bestelbussen	1,00	8,11	--	--	8,11
15	personenwagens totaal	0,75	8,12	8,91	-1,09	13,91
18	personenwagens P2	0,75	12,54	13,27	3,10	18,27
19	personenwagens P1	0,75	27,91	28,72	18,78	33,72
20	personenwagens P1	0,75	24,36	25,17	15,23	30,17

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAeq bij Bron voor toetspunt: 21_D - toetspunt 21
Groep: Lar,lt
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
21_D	toetspunt 21	10,50	32,52	32,54	29,04	39,04
01	ventilatie 1	0,50	22,34	22,34	22,34	32,34
02	ventilatie 2	0,50	26,76	26,76	26,76	36,76
03	ventilatie 3	0,50	12,86	12,86	12,86	22,86
04	ventilatie 4	0,50	13,96	13,96	13,96	23,96
05	minaret	6,00	22,36	--	--	22,36
08	bestelbussen	1,00	8,28	--	--	8,28
15	personenwagens totaal	0,75	8,31	9,10	-0,90	14,10
18	personenwagens P2	0,75	12,60	13,33	3,16	18,33
19	personenwagens P1	0,75	27,91	28,72	18,78	33,72
20	personenwagens P1	0,75	24,36	25,17	15,23	30,17

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAeq bij Bron voor toetspunt: 21_E - toetspunt 21
Groep: Lar,lt
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
21_E	toetspunt 21	13,50	32,85	32,87	29,77	39,77
01	ventilatie 1	0,50	22,75	22,75	22,75	32,75
02	ventilatie 2	0,50	27,00	27,00	27,00	37,00
03	ventilatie 3	0,50	17,34	17,34	17,34	27,34
04	ventilatie 4	0,50	19,65	19,65	19,65	29,65
05	minaret	6,00	22,28	--	--	22,28
08	bestelbussen	1,00	8,64	--	--	8,64
15	personenwagens totaal	0,75	8,63	9,42	-0,58	14,42
18	personenwagens P2	0,75	12,97	13,70	3,53	18,70
19	personenwagens P1	0,75	27,88	28,69	18,75	33,69
20	personenwagens P1	0,75	24,34	25,15	15,21	30,15

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAeq bij Bron voor toetspunt: 21_F - toetspunt 21
Groep: Lar,lt
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
21_F	toetspunt 21	16,50	32,81	32,84	29,84	39,84
01	ventilatie 1	0,50	22,84	22,84	22,84	32,84
02	ventilatie 2	0,50	27,03	27,03	27,03	37,03
03	ventilatie 3	0,50	17,64	17,64	17,64	27,64
04	ventilatie 4	0,50	20,02	20,02	20,02	30,02
05	minaret	6,00	22,17	--	--	22,17
08	bestelbussen	1,00	6,92	--	--	6,92
15	personenwagens totaal	0,75	7,17	7,96	-2,04	12,96
18	personenwagens P2	0,75	13,94	14,67	4,50	19,67
19	personenwagens P1	0,75	27,71	28,52	18,58	33,52
20	personenwagens P1	0,75	24,27	25,08	15,14	30,08

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAeq bij Bron voor toetspunt: 01_A - toetspunt 1
Groep: minaret
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
01_A	toetspunt 1	1,50	31,76	--	--	31,76
05	minaret	6,00	31,76	--	--	31,76

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAeq bij Bron voor toetspunt: 01_B - toetspunt 1
Groep: minaret
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
01_B	toetspunt 1	5,00	27,33	--	--	27,33
05	minaret	6,00	27,33	--	--	27,33

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAeq bij Bron voor toetspunt: 02_A - toetspunt 2
Groep: minaret
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
02_A	toetspunt 2	1,50	48,18	--	--	48,18
05	minaret	6,00	48,18	--	--	48,18

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAeq bij Bron voor toetspunt: 02_B - toetspunt 2
Groep: minaret
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
02_B	toetspunt 2	5,00	48,28	--	--	48,28
05	minaret	6,00	48,29	--	--	48,29

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAeq bij Bron voor toetspunt: 03_A - toetspunt 3
Groep: minaret
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
03_A	toetspunt 3	1,50	47,98	--	--	47,98
05	minaret	6,00	47,98	--	--	47,98

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAeq bij Bron voor toetspunt: 03_B - toetspunt 3
Groep: minaret
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
03_B	toetspunt 3	5,00	48,09	--	--	48,09
05	minaret	6,00	48,08	--	--	48,08

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAeq bij Bron voor toetspunt: 04_A - toetspunt 4
Groep: minaret
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
04_A	toetspunt 4	1,50	47,59	--	--	47,59
05	minaret	6,00	47,59	--	--	47,59

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAeq bij Bron voor toetspunt: 04_B - toetspunt 4
Groep: minaret
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
04_B	toetspunt 4	5,00	47,68	--	--	47,68
05	minaret	6,00	47,68	--	--	47,68

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAeq bij Bron voor toetspunt: 05_A - toetspunt 5
Groep: minaret
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
05_A	toetspunt 5	1,50	46,85	--	--	46,85
05	minaret	6,00	46,86	--	--	46,86

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAeq bij Bron voor toetspunt: 05_B - toetspunt 5
Groep: minaret
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
05_B	toetspunt 5	5,00	46,95	--	--	46,95
05	minaret	6,00	46,95	--	--	46,95

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAeq bij Bron voor toetspunt: 06_A - toetspunt 6
Groep: minaret
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
06_A	toetspunt 6	1,50	45,82	--	--	45,82
05	minaret	6,00	45,82	--	--	45,82

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAeq bij Bron voor toetspunt: 06_B - toetspunt 6
Groep: minaret
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
06_B	toetspunt 6	5,00	45,95	--	--	45,95
05	minaret	6,00	45,96	--	--	45,96

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAeq bij Bron voor toetspunt: 07_A - toetspunt 7
Groep: minaret
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
07_A	toetspunt 7	1,50	44,97	--	--	44,97
05	minaret	6,00	44,97	--	--	44,97

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAeq bij Bron voor toetspunt: 07_B - toetspunt 7
Groep: minaret
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
07_B	toetspunt 7	5,00	45,11	--	--	45,11
05	minaret	6,00	45,11	--	--	45,11

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAeq bij Bron voor toetspunt: 08_A - toetspunt 8
Groep: minaret
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
08_A	toetspunt 8	1,50	43,78	--	--	43,78
05	minaret	6,00	43,78	--	--	43,78

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAeq bij Bron voor toetspunt: 08_B - toetspunt 8
Groep: minaret
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
08_B	toetspunt 8	5,00	43,91	--	--	43,91
05	minaret	6,00	43,91	--	--	43,91

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAeq bij Bron voor toetspunt: 09_A - toetspunt 9
Groep: minaret
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
09_A	toetspunt 9	1,50	33,02	--	--	33,02
05	minaret	6,00	33,02	--	--	33,02

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAeq bij Bron voor toetspunt: 09_B - toetspunt 9
Groep: minaret
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
09_B	toetspunt 9	5,00	28,90	--	--	28,90
05	minaret	6,00	28,90	--	--	28,90

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAeq bij Bron voor toetspunt: 10_A - toetspunt 10
Groep: minaret
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
10_A	toetspunt 10	1,50	31,63	--	--	31,63
05	minaret	6,00	31,63	--	--	31,63

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAeq bij Bron voor toetspunt: 10_B - toetspunt 10
Groep: minaret
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
10_B	toetspunt 10	5,00	24,53	--	--	24,53
05	minaret	6,00	24,53	--	--	24,53

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAeq bij Bron voor toetspunt: 11_A - toetspunt 11
Groep: minaret
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
11_A	toetspunt 11	1,50	31,06	--	--	31,06
05	minaret	6,00	31,06	--	--	31,06

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAeq bij Bron voor toetspunt: 11_B - toetspunt 11
Groep: minaret
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
11_B	toetspunt 11	5,00	21,16	--	--	21,16
05	minaret	6,00	21,16	--	--	21,16

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAeq bij Bron voor toetspunt: 12_A - toetspunt 12
Groep: minaret
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
12_A	toetspunt 12	1,50	30,84	--	--	30,84
05	minaret	6,00	30,84	--	--	30,84

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAeq bij Bron voor toetspunt: 12_B - toetspunt 12
Groep: minaret
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
12_B	toetspunt 12	5,00	20,40	--	--	20,40
05	minaret	6,00	20,40	--	--	20,40

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAeq bij Bron voor toetspunt: 13_A - toetspunt 13
Groep: minaret
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
13_A	toetspunt 13	1,50	30,99	--	--	30,99
05	minaret	6,00	30,99	--	--	30,99

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAeq bij Bron voor toetspunt: 13_B - toetspunt 13
Groep: minaret
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
13_B	toetspunt 13	5,00	19,73	--	--	19,73
05	minaret	6,00	19,73	--	--	19,73

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAeq bij Bron voor toetspunt: 14_A - toetspunt 14
Groep: minaret
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
14_A	toetspunt 14	1,50	30,65	--	--	30,65
05	minaret	6,00	30,65	--	--	30,65

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAeq bij Bron voor toetspunt: 14_B - toetspunt 14
Groep: minaret
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
14_B	toetspunt 14	5,00	19,19	--	--	19,19
05	minaret	6,00	19,19	--	--	19,19

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAeq bij Bron voor toetspunt: 15_A - toetspunt 15
Groep: minaret
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
15_A	toetspunt 15	1,50	30,14	--	--	30,14
05	minaret	6,00	30,15	--	--	30,15

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAeq bij Bron voor toetspunt: 15_B - toetspunt 15
Groep: minaret
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
15_B	toetspunt 15	5,00	18,54	--	--	18,54
05	minaret	6,00	18,54	--	--	18,54

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAeq bij Bron voor toetspunt: 16_A - toetspunt 16
Groep: minaret
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
16_A	toetspunt 16	1,50	24,91	--	--	24,91
05	minaret	6,00	24,91	--	--	24,91

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAeq bij Bron voor toetspunt: 16_B - toetspunt 16
Groep: minaret
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
16_B	toetspunt 16	5,00	24,76	--	--	24,76
05	minaret	6,00	24,77	--	--	24,77

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAeq bij Bron voor toetspunt: 17_A - toetspunt 17
Groep: minaret
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
17_A	toetspunt 17	1,50	30,77	--	--	30,77
05	minaret	6,00	30,77	--	--	30,77

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAeq bij Bron voor toetspunt: 17_B - toetspunt 17
Groep: minaret
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
17_B	toetspunt 17	4,50	24,08	--	--	24,08
05	minaret	6,00	24,08	--	--	24,08

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAeq bij Bron voor toetspunt: 17_C - toetspunt 17
Groep: minaret
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
17_C	toetspunt 17	7,50	23,93	--	--	23,93
05	minaret	6,00	23,93	--	--	23,93

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAeq bij Bron voor toetspunt: 17_D - toetspunt 17
Groep: minaret
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
17_D	toetspunt 17	10,50	23,87	--	--	23,87
05	minaret	6,00	23,87	--	--	23,87

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAeq bij Bron voor toetspunt: 17_E - toetspunt 17
Groep: minaret
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
17_E	toetspunt 17	13,50	23,75	--	--	23,75
05	minaret	6,00	23,74	--	--	23,74

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAeq bij Bron voor toetspunt: 17_F - toetspunt 17
Groep: minaret
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
17_F	toetspunt 17	16,50	23,60	--	--	23,60
05	minaret	6,00	23,60	--	--	23,60

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAeq bij Bron voor toetspunt: 18_A - toetspunt 18
Groep: minaret
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
18_A	toetspunt 18	1,50	24,13	--	--	24,13
05	minaret	6,00	24,13	--	--	24,13

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAeq bij Bron voor toetspunt: 18_B - toetspunt 18
Groep: minaret
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
18_B	toetspunt 18	4,50	24,21	--	--	24,21
05	minaret	6,00	24,21	--	--	24,21

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAeq bij Bron voor toetspunt: 18_C - toetspunt 18
Groep: minaret
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
18_C	toetspunt 18	7,50	24,21	--	--	24,21
05	minaret	6,00	24,21	--	--	24,21

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAeq bij Bron voor toetspunt: 18_D - toetspunt 18
Groep: minaret
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
18_D	toetspunt 18	10,50	24,14	--	--	24,14
05	minaret	6,00	24,15	--	--	24,15

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAeq bij Bron voor toetspunt: 18_E - toetspunt 18
Groep: minaret
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
18_E	toetspunt 18	13,50	24,02	--	--	24,02
05	minaret	6,00	24,02	--	--	24,02

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAeq bij Bron voor toetspunt: 18_F - toetspunt 18
Groep: minaret
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
18_F	toetspunt 18	16,50	23,83	--	--	23,83
05	minaret	6,00	23,83	--	--	23,83

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAeq bij Bron voor toetspunt: 19_A - toetspunt 19
Groep: minaret
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
19_A	toetspunt 19	1,50	23,62	--	--	23,62
05	minaret	6,00	23,63	--	--	23,63

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAeq bij Bron voor toetspunt: 19_B - toetspunt 19
Groep: minaret
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
19_B	toetspunt 19	4,50	23,69	--	--	23,69
05	minaret	6,00	23,69	--	--	23,69

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAeq bij Bron voor toetspunt: 19_C - toetspunt 19
Groep: minaret
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
19_C	toetspunt 19	7,50	23,69	--	--	23,69
05	minaret	6,00	23,69	--	--	23,69

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAeq bij Bron voor toetspunt: 19_D - toetspunt 19
Groep: minaret
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
19_D	toetspunt 19	10,50	23,63	--	--	23,63
05	minaret	6,00	23,63	--	--	23,63

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAeq bij Bron voor toetspunt: 19_E - toetspunt 19
Groep: minaret
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
19_E	toetspunt 19	13,50	23,52	--	--	23,52
05	minaret	6,00	23,52	--	--	23,52

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAeq bij Bron voor toetspunt: 19_F - toetspunt 19
Groep: minaret
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
19_F	toetspunt 19	16,50	23,43	--	--	23,43
05	minaret	6,00	23,43	--	--	23,43

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAeq bij Bron voor toetspunt: 20_A - toetspunt 20
Groep: minaret
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
20_A	toetspunt 20	1,50	23,03	--	--	23,03
05	minaret	6,00	23,03	--	--	23,03

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAeq bij Bron voor toetspunt: 20_B - toetspunt 20
Groep: minaret
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
20_B	toetspunt 20	4,50	23,08	--	--	23,08
05	minaret	6,00	23,08	--	--	23,08

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAeq bij Bron voor toetspunt: 20_C - toetspunt 20
Groep: minaret
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
20_C	toetspunt 20	7,50	23,08	--	--	23,08
05	minaret	6,00	23,08	--	--	23,08

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAeq bij Bron voor toetspunt: 20_D - toetspunt 20
Groep: minaret
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
20_D	toetspunt 20	10,50	23,03	--	--	23,03
05	minaret	6,00	23,03	--	--	23,03

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAeq bij Bron voor toetspunt: 20_E - toetspunt 20
Groep: minaret
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
20_E	toetspunt 20	13,50	22,94	--	--	22,94
05	minaret	6,00	22,94	--	--	22,94

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAeq bij Bron voor toetspunt: 20_F - toetspunt 20
Groep: minaret
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
20_F	toetspunt 20	16,50	22,87	--	--	22,87
05	minaret	6,00	22,87	--	--	22,87

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAeq bij Bron voor toetspunt: 21_A - toetspunt 21
Groep: minaret
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
21_A	toetspunt 21	1,50	22,37	--	--	22,37
05	minaret	6,00	22,36	--	--	22,36

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAeq bij Bron voor toetspunt: 21_B - toetspunt 21
Groep: minaret
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
21_B	toetspunt 21	4,50	22,40	--	--	22,40
05	minaret	6,00	22,40	--	--	22,40

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAeq bij Bron voor toetspunt: 21_C - toetspunt 21
Groep: minaret
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
21_C	toetspunt 21	7,50	22,40	--	--	22,40
05	minaret	6,00	22,41	--	--	22,41

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAeq bij Bron voor toetspunt: 21_D - toetspunt 21
Groep: minaret
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
21_D	toetspunt 21	10,50	22,36	--	--	22,36
05	minaret	6,00	22,36	--	--	22,36

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAeq bij Bron voor toetspunt: 21_E - toetspunt 21
Groep: minaret
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
21_E	toetspunt 21	13,50	22,28	--	--	22,28
05	minaret	6,00	22,28	--	--	22,28

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAeq bij Bron voor toetspunt: 21_F - toetspunt 21
Groep: minaret
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
21_F	toetspunt 21	16,50	22,17	--	--	22,17
05	minaret	6,00	22,17	--	--	22,17

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

BIJLAGE 4. BEREKENINGSRESULTATEN INDUTRIETERREIN

Omgevingsdienst
Regio Arnhem

Betreft
Met het moskee bestuur is het concept bestemmingsplan 'Fluvium Zuid A' gedeeld. Dit bestemmingsplan maakt de nieuwbouw van een Islamitische centrum (moskee met aanvullende en ondergeschikte functies) mogelijk op bouwkavel A in Fluvium Zuid.

Door Econsultancy zijn de toetspunten en gebouwen aangeleverd om mee te toetsen aan de omgeving (gezoneerd industrieterrein). Deze zijn doorberekend in het actuele model (040 Geluidzone Actueel 19-11-2021 (Toets Moskee)).

Wet geluidhinder
De inrichting is gelegen op het, in het kader van de Wet geluidhinder, gezoneerde industrieterrein Arnhem-Noord. De Wet geluidhinder richt zich op het voorkomen en bestrijden van geluidsoverlast als gevolg van o.a. industriële activiteiten. Voor zover het geluidhinder als gevolg van industrie betreft, gebeurt dit in samenhang met vergunningverlening op basis van de Wet Milieubeheer. Bij nieuwe ontwikkelingen op het industrieterrein en in de zone (milieuvergunningverlening aan bedrijven, verkoop van percelen op die industrieterreinen en bij bouw- en sloopvergunningen), dient deze geluidzone in acht te worden genomen.

Toetsing rekenresultaten

Naam	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
01_A	zuidgevel	1,5	29,8	26	22	32
01_B	zuidgevel	4,5	30,8	26,9	22,7	32,7
01_C	zuidgevel	7,5	31,9	27,8	23,5	33,5
01_D	zuidgevel	10,5	34,4	29,7	25,2	35,2
02_A	zuidgevel	1,5	30,2	26	22,5	32,5
02_B	zuidgevel	4,5	30,7	26,7	23	33
02_C	zuidgevel	7,5	32	28,1	24	34
02_D	zuidgevel	10,5	34,2	30	25,3	35,3
03_A	oostgevel	1,5	34,1	29,3	25,4	35,4
03_B	oostgevel	4,5	35,1	30,4	26,7	36,7
03_C	oostgevel	7,5	36,4	31,6	27,9	37,9
03_D	oostgevel	10,5	38,7	33,2	29,9	39,9
04_A	oostgevel	1,5	33,8	28,8	24,5	34,5
04_B	oostgevel	4,5	34,9	29,9	25,5	35,5
04_C	oostgevel	7,5	36,3	31,1	26,9	36,9
04_D	oostgevel	10,5	38,7	33	28,7	38,7
05_A	oostgevel	1,5	34,3	29,2	24,7	34,7
05_B	oostgevel	4,5	35,7	30,4	26,3	36,3
05_C	oostgevel	7,5	37,1	31,4	27,6	37,6
05_D	oostgevel	10,5	39,2	33,5	29,1	39,2
06_A	noordgevel	1,5	34,9	30,5	25,1	35,5

Advies

Datum
1 december 2021

Behandeld door
T. Korts

Omgevingsdienst Regio Arnhem

Eusebiusbuitensingel 53
6828 HZ Arnhem

Postbus 3066
6802 DB Arnhem

T 026 – 377 16 00
E postbus@odra.nl
www.odregioarnhem.nl

KvK 57137528
IBAN NL92BNGH0285158813
BTW NL 8524.52.998.B.01

Naam	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
06_B	noordgevel	4,5	36,1	31,5	25,9	36,5
06_C	noordgevel	7,5	36,8	31,9	26,3	36,9
06_D	noordgevel	10,5	38,6	32,9	27,9	38,6
07_A	noordgevel	1,5	35,7	31	25,4	36
07_B	noordgevel	4,5	36,2	32,3	25,7	37,3
07_C	noordgevel	7,5	37,2	33,6	25,9	38,6
07_D	noordgevel	10,5	39	34,4	27,6	39,4
08_A	westgevel	1,5	32,8	28,3	23,8	33,8
08_B	westgevel	4,5	34,1	30,4	24,6	35,4
08_C	westgevel	7,5	32	30,2	22,3	35,2
08_D	westgevel	10,5	33,4	30,9	23,2	35,9
09_A	westgevel	1,5	31,6	27,7	23,1	33,1
09_B	westgevel	4,5	33,2	29,9	23,9	34,9
09_C	westgevel	7,5	31,1	29,6	21,6	34,6
09_D	westgevel	10,5	32,6	30,3	22,6	35,3
10_A	westgevel	1,5	31,5	27,6	23	33
10_B	westgevel	4,5	32,9	29,6	23,7	34,6
10_C	westgevel	7,5	30,6	29,2	21,1	34,2
10_D	westgevel	10,5	32,1	29,8	22,3	34,8

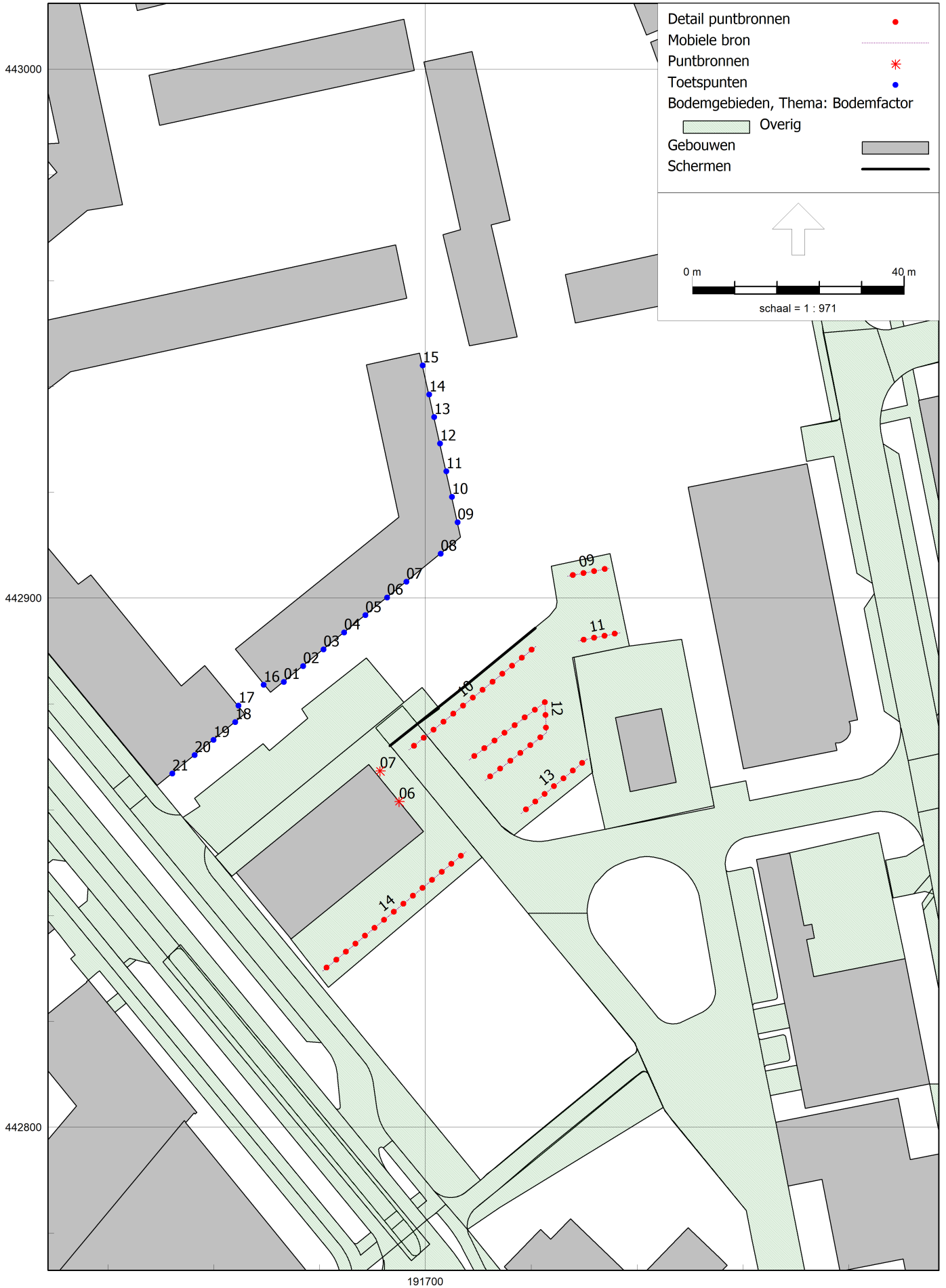
Detail puntbronnen
Mobiele bron
Puntbronnen
Toetspunten
Bodemgebieden, Thema: Bodemfactor
Overig
Gebouwen
Schermen
0 m
40 m
schaal = 1 : 971
443000
442900
442800
191700
15
14
13
12
11
10
09
08
07
06
05
04
03
02
01
16
17
18
19
20
21
09
11
10
12
13
07
06
14

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAmax bij Bron voor toetspunt: 01_A - toetspunt 1
Groep: Lmax

Naam Bron	Omschrijving	X	Y	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
01_A	toetspunt 1	191673,26	442884,17	1,50	62,08	55,36	55,36
06	minaret max	191695,05	442861,58	6,00	53,42	--	--
07	dichtslaan portier bestelbus	191691,42	442867,34	1,00	62,08	--	--
09	personenwagens portieren P1	191726,88	442904,16	0,75	48,56	48,56	48,56
10	personenwagens portieren P1	191696,93	442871,35	0,75	55,36	55,36	55,36
11	personenwagen portieren P1	191728,96	442891,96	0,75	49,29	49,29	49,29
12	personenwagen portieren P1	191711,31	442865,57	0,75	54,99	54,99	54,99
13	personenwagens portieren P1	191718,11	442859,35	0,75	54,08	54,08	54,08
14	portieren personenwagen P2	191707,62	442852,05	0,75	51,88	51,88	51,88
LAmax	(hoofdgroep)	0,00	0,00	0,00	62,08	55,36	55,36

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAmax bij Bron voor toetspunt: 01_B - toetspunt 1
Groep: Lmax

Naam Bron	Omschrijving	X	Y	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
01_B	toetspunt 1	191673,26	442884,17	5,00	62,19	59,19	59,19
06	minaret max	191695,05	442861,58	6,00	48,84	--	--
07	dichtslaan portier bestelbus	191691,42	442867,34	1,00	62,19	--	--
09	personenwagens portieren P1	191726,88	442904,16	0,75	52,01	52,01	52,01
10	personenwagens portieren P1	191696,93	442871,35	0,75	58,62	58,62	58,62
11	personenwagen portieren P1	191728,96	442891,96	0,75	53,81	53,81	53,81
12	personenwagen portieren P1	191711,31	442865,57	0,75	59,19	59,19	59,19
13	personenwagens portieren P1	191718,11	442859,35	0,75	57,58	57,58	57,58
14	portieren personenwagen P2	191707,62	442852,05	0,75	54,37	54,37	54,37
LAmax	(hoofdgroep)	0,00	0,00	0,00	62,19	59,19	59,19

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAmax bij Bron voor toetspunt: 02_A - toetspunt 2
Groep: Lmax

Naam Bron	Omschrijving	X	Y	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
02_A	toetspunt 2	191676,90	442887,14	1,50	70,00	55,69	55,69
06	minaret max	191695,05	442861,58	6,00	70,00	--	--
07	dichtslaan portier bestelbus	191691,42	442867,34	1,00	62,14	--	--
09	personenwagens portieren P1	191726,88	442904,16	0,75	49,38	49,38	49,38
10	personenwagens portieren P1	191696,93	442871,35	0,75	55,69	55,69	55,69
11	personenwagen portieren P1	191728,96	442891,96	0,75	49,79	49,79	49,79
12	personenwagen portieren P1	191711,31	442865,57	0,75	55,43	55,43	55,43
13	personenwagens portieren P1	191718,11	442859,35	0,75	54,05	54,05	54,05
14	portieren personenwagen P2	191707,62	442852,05	0,75	55,33	55,33	55,33
LAmax	(hoofdgroep)	0,00	0,00	0,00	70,00	55,69	55,69

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAmax bij Bron voor toetspunt: 02_B - toetspunt 2
Groep: Lmax

Naam Bron	Omschrijving	X	Y	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
02_B	toetspunt 2	191676,90	442887,14	5,00	70,11	59,66	59,66
06	minaret max	191695,05	442861,58	6,00	70,11	--	--
07	dichtslaan portier bestelbus	191691,42	442867,34	1,00	62,26	--	--
09	personenwagens portieren P1	191726,88	442904,16	0,75	52,79	52,79	52,79
10	personenwagens portieren P1	191696,93	442871,35	0,75	58,81	58,81	58,81
11	personenwagen portieren P1	191728,96	442891,96	0,75	54,35	54,35	54,35
12	personenwagen portieren P1	191711,31	442865,57	0,75	59,66	59,66	59,66
13	personenwagens portieren P1	191718,11	442859,35	0,75	57,85	57,85	57,85
14	portieren personenwagen P2	191707,62	442852,05	0,75	58,11	58,11	58,11
LAmax	(hoofdgroep)	0,00	0,00	0,00	70,11	59,66	59,66

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAmax bij Bron voor toetspunt: 03_A - toetspunt 3
Groep: Lmax

Naam Bron	Omschrijving	X	Y	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
03_A	toetspunt 3	191680,75	442890,28	1,50	69,80	57,39	57,39
06	minaret max	191695,05	442861,58	6,00	69,80	--	--
07	dichtslaan portier bestelbus	191691,42	442867,34	1,00	61,79	--	--
09	personenwagens portieren P1	191726,88	442904,16	0,75	50,35	50,35	50,35
10	personenwagens portieren P1	191696,93	442871,35	0,75	55,88	55,88	55,88
11	personenwagen portieren P1	191728,96	442891,96	0,75	50,40	50,40	50,40
12	personenwagen portieren P1	191711,31	442865,57	0,75	55,84	55,84	55,84
13	personenwagens portieren P1	191718,11	442859,35	0,75	54,17	54,17	54,17
14	portieren personenwagen P2	191707,62	442852,05	0,75	57,39	57,39	57,39
LAmax	(hoofdgroep)	0,00	0,00	0,00	69,80	57,39	57,39

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAmax bij Bron voor toetspunt: 03_B - toetspunt 3
Groep: Lmax

Naam Bron	Omschrijving	X	Y	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
03_B	toetspunt 3	191680,75	442890,28	5,00	69,90	60,23	60,23
06	minaret max	191695,05	442861,58	6,00	69,90	--	--
07	dichtslaan portier bestelbus	191691,42	442867,34	1,00	61,99	--	--
09	personenwagens portieren P1	191726,88	442904,16	0,75	53,62	53,62	53,62
10	personenwagens portieren P1	191696,93	442871,35	0,75	58,89	58,89	58,89
11	personenwagen portieren P1	191728,96	442891,96	0,75	54,82	54,82	54,82
12	personenwagen portieren P1	191711,31	442865,57	0,75	60,04	60,04	60,04
13	personenwagens portieren P1	191718,11	442859,35	0,75	58,07	58,07	58,07
14	portieren personenwagen P2	191707,62	442852,05	0,75	60,23	60,23	60,23
LAmax	(hoofdgroep)	0,00	0,00	0,00	69,90	60,23	60,23

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAmax bij Bron voor toetspunt: 04_A - toetspunt 4
Groep: Lmax

Naam Bron	Omschrijving	X	Y	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
04_A	toetspunt 4	191684,67	442893,49	1,50	69,42	56,75	56,75
06	minaret max	191695,05	442861,58	6,00	69,42	--	--
07	dichtslaan portier bestelbus	191691,42	442867,34	1,00	63,27	--	--
09	personenwagens portieren P1	191726,88	442904,16	0,75	51,56	51,56	51,56
10	personenwagens portieren P1	191696,93	442871,35	0,75	55,78	55,78	55,78
11	personenwagen portieren P1	191728,96	442891,96	0,75	51,26	51,26	51,26
12	personenwagen portieren P1	191711,31	442865,57	0,75	54,86	54,86	54,86
13	personenwagens portieren P1	191718,11	442859,35	0,75	53,96	53,96	53,96
14	portieren personenwagen P2	191707,62	442852,05	0,75	56,75	56,75	56,75
LAmax	(hoofdgroep)	0,00	0,00	0,00	69,42	56,75	56,75

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAmax bij Bron voor toetspunt: 04_B - toetspunt 4
Groep: Lmax

Naam Bron	Omschrijving	X	Y	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
04_B	toetspunt 4	191684,67	442893,49	5,00	69,50	60,09	60,09
06	minaret max	191695,05	442861,58	6,00	69,50	--	--
07	dichtslaan portier bestelbus	191691,42	442867,34	1,00	63,80	--	--
09	personenwagens portieren P1	191726,88	442904,16	0,75	54,52	54,52	54,52
10	personenwagens portieren P1	191696,93	442871,35	0,75	58,83	58,83	58,83
11	personenwagen portieren P1	191728,96	442891,96	0,75	55,41	55,41	55,41
12	personenwagen portieren P1	191711,31	442865,57	0,75	59,03	59,03	59,03
13	personenwagens portieren P1	191718,11	442859,35	0,75	58,09	58,09	58,09
14	portieren personenwagen P2	191707,62	442852,05	0,75	60,09	60,09	60,09
LAmax	(hoofdgroep)	0,00	0,00	0,00	69,50	60,09	60,09

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAmax bij Bron voor toetspunt: 05_A - toetspunt 5
Groep: Lmax

Naam Bron	Omschrijving	X	Y	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
05_A	toetspunt 5	191688,69	442896,77	1,50	68,68	55,82	55,82
06	minaret max	191695,05	442861,58	6,00	68,68	--	--
07	dichtslaan portier bestelbus	191691,42	442867,34	1,00	61,89	--	--
09	personenwagens portieren P1	191726,88	442904,16	0,75	52,78	52,78	52,78
10	personenwagens portieren P1	191696,93	442871,35	0,75	54,00	54,00	54,00
11	personenwagen portieren P1	191728,96	442891,96	0,75	52,47	52,47	52,47
12	personenwagen portieren P1	191711,31	442865,57	0,75	54,94	54,94	54,94
13	personenwagens portieren P1	191718,11	442859,35	0,75	55,82	55,82	55,82
14	portieren personenwagen P2	191707,62	442852,05	0,75	52,70	52,70	52,70
LAmax	(hoofdgroep)	0,00	0,00	0,00	68,68	55,82	55,82

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAmax bij Bron voor toetspunt: 05_B - toetspunt 5
Groep: Lmax

Naam Bron	Omschrijving	X	Y	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
05_B	toetspunt 5	191688,69	442896,77	5,00	68,77	59,62	59,62
06	minaret max	191695,05	442861,58	6,00	68,77	--	--
07	dichtslaan portier bestelbus	191691,42	442867,34	1,00	62,88	--	--
09	personenwagens portieren P1	191726,88	442904,16	0,75	55,54	55,54	55,54
10	personenwagens portieren P1	191696,93	442871,35	0,75	57,39	57,39	57,39
11	personenwagen portieren P1	191728,96	442891,96	0,75	56,16	56,16	56,16
12	personenwagen portieren P1	191711,31	442865,57	0,75	59,09	59,09	59,09
13	personenwagens portieren P1	191718,11	442859,35	0,75	59,62	59,62	59,62
14	portieren personenwagen P2	191707,62	442852,05	0,75	56,80	56,80	56,80
LAmax	(hoofdgroep)	0,00	0,00	0,00	68,77	59,62	59,62

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAmax bij Bron voor toetspunt: 06_A - toetspunt 6
Groep: Lmax

Naam Bron	Omschrijving	X	Y	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
06_A	toetspunt 6	191692,76	442900,10	1,50	67,64	56,13	56,13
06	minaret max	191695,05	442861,58	6,00	67,64	--	--
07	dichtslaan portier bestelbus	191691,42	442867,34	1,00	59,92	--	--
09	personenwagens portieren P1	191726,88	442904,16	0,75	54,30	54,30	54,30
10	personenwagens portieren P1	191696,93	442871,35	0,75	53,48	53,48	53,48
11	personenwagen portieren P1	191728,96	442891,96	0,75	53,93	53,93	53,93
12	personenwagen portieren P1	191711,31	442865,57	0,75	56,13	56,13	56,13
13	personenwagens portieren P1	191718,11	442859,35	0,75	54,66	54,66	54,66
14	portieren personenwagen P2	191707,62	442852,05	0,75	52,17	52,17	52,17
LAmax	(hoofdgroep)	0,00	0,00	0,00	67,64	56,13	56,13

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAmax bij Bron voor toetspunt: 06_B - toetspunt 6
Groep: Lmax

Naam Bron	Omschrijving	X	Y	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
06_B	toetspunt 6	191692,76	442900,10	5,00	67,77	59,65	59,65
06	minaret max	191695,05	442861,58	6,00	67,77	--	--
07	dichtslaan portier bestelbus	191691,42	442867,34	1,00	61,50	--	--
09	personenwagens portieren P1	191726,88	442904,16	0,75	56,67	56,67	56,67
10	personenwagens portieren P1	191696,93	442871,35	0,75	56,88	56,88	56,88
11	personenwagen portieren P1	191728,96	442891,96	0,75	56,87	56,87	56,87
12	personenwagen portieren P1	191711,31	442865,57	0,75	59,65	59,65	59,65
13	personenwagens portieren P1	191718,11	442859,35	0,75	58,59	58,59	58,59
14	portieren personenwagen P2	191707,62	442852,05	0,75	56,45	56,45	56,45
LAmax	(hoofdgroep)	0,00	0,00	0,00	67,77	59,65	59,65

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAmax bij Bron voor toetspunt: 07_A - toetspunt 7
Groep: Lmax

Naam Bron	Omschrijving	X	Y	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
07_A	toetspunt 7	191696,43	442903,10	1,50	66,79	55,80	55,80
06	minaret max	191695,05	442861,58	6,00	66,79	--	--
07	dichtslaan portier bestelbus	191691,42	442867,34	1,00	58,36	--	--
09	personenwagens portieren P1	191726,88	442904,16	0,75	55,80	55,80	55,80
10	personenwagens portieren P1	191696,93	442871,35	0,75	53,62	53,62	53,62
11	personenwagen portieren P1	191728,96	442891,96	0,75	55,17	55,17	55,17
12	personenwagen portieren P1	191711,31	442865,57	0,75	55,69	55,69	55,69
13	personenwagens portieren P1	191718,11	442859,35	0,75	54,28	54,28	54,28
14	portieren personenwagen P2	191707,62	442852,05	0,75	51,62	51,62	51,62
LAmax	(hoofdgroep)	0,00	0,00	0,00	66,79	55,80	55,80

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAmax bij Bron voor toetspunt: 07_B - toetspunt 7
Groep: Lmax

Naam Bron	Omschrijving	X	Y	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
07_B	toetspunt 7	191696,43	442903,10	5,00	66,93	59,36	59,36
06	minaret max	191695,05	442861,58	6,00	66,93	--	--
07	dichtslaan portier bestelbus	191691,42	442867,34	1,00	60,40	--	--
09	personenwagens portieren P1	191726,88	442904,16	0,75	57,76	57,76	57,76
10	personenwagens portieren P1	191696,93	442871,35	0,75	56,78	56,78	56,78
11	personenwagen portieren P1	191728,96	442891,96	0,75	57,52	57,52	57,52
12	personenwagen portieren P1	191711,31	442865,57	0,75	59,36	59,36	59,36
13	personenwagens portieren P1	191718,11	442859,35	0,75	58,32	58,32	58,32
14	portieren personenwagen P2	191707,62	442852,05	0,75	56,07	56,07	56,07
LAmax	(hoofdgroep)	0,00	0,00	0,00	66,93	59,36	59,36

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAmax bij Bron voor toetspunt: 08_A - toetspunt 8
Groep: Lmax

Naam Bron	Omschrijving	X	Y	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
08_A	toetspunt 8	191702,90	442908,38	1,50	65,60	58,86	58,86
06	minaret max	191695,05	442861,58	6,00	65,60	--	--
07	dichtslaan portier bestelbus	191691,42	442867,34	1,00	56,00	--	--
09	personenwagens portieren P1	191726,88	442904,16	0,75	58,86	58,86	58,86
10	personenwagens portieren P1	191696,93	442871,35	0,75	53,84	53,84	53,84
11	personenwagen portieren P1	191728,96	442891,96	0,75	56,52	56,52	56,52
12	personenwagen portieren P1	191711,31	442865,57	0,75	55,18	55,18	55,18
13	personenwagens portieren P1	191718,11	442859,35	0,75	53,88	53,88	53,88
14	portieren personenwagen P2	191707,62	442852,05	0,75	50,71	50,71	50,71
LAmax	(hoofdgroep)	0,00	0,00	0,00	65,60	58,86	58,86

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAmax bij Bron voor toetspunt: 08_B - toetspunt 8
Groep: Lmax

Naam Bron	Omschrijving	X	Y	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
08_B	toetspunt 8	191702,90	442908,38	5,00	65,72	59,84	59,84
06	minaret max	191695,05	442861,58	6,00	65,72	--	--
07	dichtslaan portier bestelbus	191691,42	442867,34	1,00	58,72	--	--
09	personenwagens portieren P1	191726,88	442904,16	0,75	59,84	59,84	59,84
10	personenwagens portieren P1	191696,93	442871,35	0,75	56,97	56,97	56,97
11	personenwagen portieren P1	191728,96	442891,96	0,75	58,45	58,45	58,45
12	personenwagen portieren P1	191711,31	442865,57	0,75	59,00	59,00	59,00
13	personenwagens portieren P1	191718,11	442859,35	0,75	57,93	57,93	57,93
14	portieren personenwagen P2	191707,62	442852,05	0,75	55,42	55,42	55,42
LAmax	(hoofdgroep)	0,00	0,00	0,00	65,72	59,84	59,84

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAmax bij Bron voor toetspunt: 09_A - toetspunt 9
Groep: Lmax

Naam Bron	Omschrijving	X	Y	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
09_A	toetspunt 9	191706,09	442914,34	1,50	59,70	59,70	59,70
06	minaret max	191695,05	442861,58	6,00	54,76	--	--
07	dichtslaan portier bestelbus	191691,42	442867,34	1,00	45,50	--	--
09	personenwagens portieren P1	191726,88	442904,16	0,75	59,70	59,70	59,70
10	personenwagens portieren P1	191696,93	442871,35	0,75	52,66	52,66	52,66
11	personenwagen portieren P1	191728,96	442891,96	0,75	56,08	56,08	56,08
12	personenwagen portieren P1	191711,31	442865,57	0,75	53,43	53,43	53,43
13	personenwagens portieren P1	191718,11	442859,35	0,75	52,13	52,13	52,13
14	portieren personenwagen P2	191707,62	442852,05	0,75	46,51	46,51	46,51
LAmax	(hoofdgroep)	0,00	0,00	0,00	59,70	59,70	59,70

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAmax bij Bron voor toetspunt: 09_B - toetspunt 9
Groep: Lmax

Naam Bron	Omschrijving	X	Y	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
09_B	toetspunt 9	191706,09	442914,34	5,00	60,42	60,42	60,42
06	minaret max	191695,05	442861,58	6,00	50,56	--	--
07	dichtslaan portier bestelbus	191691,42	442867,34	1,00	49,10	--	--
09	personenwagens portieren P1	191726,88	442904,16	0,75	60,42	60,42	60,42
10	personenwagens portieren P1	191696,93	442871,35	0,75	56,21	56,21	56,21
11	personenwagen portieren P1	191728,96	442891,96	0,75	58,45	58,45	58,45
12	personenwagen portieren P1	191711,31	442865,57	0,75	57,67	57,67	57,67
13	personenwagens portieren P1	191718,11	442859,35	0,75	56,36	56,36	56,36
14	portieren personenwagen P2	191707,62	442852,05	0,75	49,89	49,89	49,89
LAmax	(hoofdgroep)	0,00	0,00	0,00	60,42	60,42	60,42

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAmax bij Bron voor toetspunt: 10_A - toetspunt 10
Groep: Lmax

Naam Bron	Omschrijving	X	Y	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
10_A	toetspunt 10	191705,02	442919,13	1,50	57,81	57,81	57,81
06	minaret max	191695,05	442861,58	6,00	53,41	--	--
07	dichtslaan portier bestelbus	191691,42	442867,34	1,00	43,78	--	--
09	personenwagens portieren P1	191726,88	442904,16	0,75	57,81	57,81	57,81
10	personenwagens portieren P1	191696,93	442871,35	0,75	50,97	50,97	50,97
11	personenwagen portieren P1	191728,96	442891,96	0,75	54,59	54,59	54,59
12	personenwagen portieren P1	191711,31	442865,57	0,75	52,27	52,27	52,27
13	personenwagens portieren P1	191718,11	442859,35	0,75	51,11	51,11	51,11
14	portieren personenwagen P2	191707,62	442852,05	0,75	44,66	44,66	44,66
LAmax	(hoofdgroep)	0,00	0,00	0,00	57,81	57,81	57,81

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAmax bij Bron voor toetspunt: 10_B - toetspunt 10
Groep: Lmax

Naam Bron	Omschrijving	X	Y	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
10_B	toetspunt 10	191705,02	442919,13	5,00	59,16	59,16	59,16
06	minaret max	191695,05	442861,58	6,00	46,24	--	--
07	dichtslaan portier bestelbus	191691,42	442867,34	1,00	47,89	--	--
09	personenwagens portieren P1	191726,88	442904,16	0,75	59,16	59,16	59,16
10	personenwagens portieren P1	191696,93	442871,35	0,75	54,88	54,88	54,88
11	personenwagen portieren P1	191728,96	442891,96	0,75	57,39	57,39	57,39
12	personenwagen portieren P1	191711,31	442865,57	0,75	56,68	56,68	56,68
13	personenwagens portieren P1	191718,11	442859,35	0,75	55,64	55,64	55,64
14	portieren personenwagen P2	191707,62	442852,05	0,75	48,21	48,21	48,21
LAmax	(hoofdgroep)	0,00	0,00	0,00	59,16	59,16	59,16

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAmax bij Bron voor toetspunt: 11_A - toetspunt 11
Groep: Lmax

Naam Bron	Omschrijving	X	Y	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
11_A	toetspunt 11	191703,95	442923,98	1,50	56,04	56,04	56,04
06	minaret max	191695,05	442861,58	6,00	52,85	--	--
07	dichtslaan portier bestelbus	191691,42	442867,34	1,00	43,34	--	--
09	personenwagens portieren P1	191726,88	442904,16	0,75	56,04	56,04	56,04
10	personenwagens portieren P1	191696,93	442871,35	0,75	49,67	49,67	49,67
11	personenwagen portieren P1	191728,96	442891,96	0,75	53,66	53,66	53,66
12	personenwagen portieren P1	191711,31	442865,57	0,75	51,26	51,26	51,26
13	personenwagens portieren P1	191718,11	442859,35	0,75	50,49	50,49	50,49
14	portieren personenwagen P2	191707,62	442852,05	0,75	43,67	43,67	43,67
LAmax	(hoofdgroep)	0,00	0,00	0,00	56,04	56,04	56,04

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAmax bij Bron voor toetspunt: 11_B - toetspunt 11
Groep: Lmax

Naam Bron	Omschrijving	X	Y	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
11_B	toetspunt 11	191703,95	442923,98	5,00	57,95	57,95	57,95
06	minaret max	191695,05	442861,58	6,00	42,96	--	--
07	dichtslaan portier bestelbus	191691,42	442867,34	1,00	47,67	--	--
09	personenwagens portieren P1	191726,88	442904,16	0,75	57,95	57,95	57,95
10	personenwagens portieren P1	191696,93	442871,35	0,75	53,76	53,76	53,76
11	personenwagen portieren P1	191728,96	442891,96	0,75	56,78	56,78	56,78
12	personenwagen portieren P1	191711,31	442865,57	0,75	55,87	55,87	55,87
13	personenwagens portieren P1	191718,11	442859,35	0,75	55,00	55,00	55,00
14	portieren personenwagen P2	191707,62	442852,05	0,75	47,24	47,24	47,24
LAmax	(hoofdgroep)	0,00	0,00	0,00	57,95	57,95	57,95

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAmax bij Bron voor toetspunt: 12_A - toetspunt 12
Groep: Lmax

Naam Bron	Omschrijving	X	Y	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
12_A	toetspunt 12	191702,78	442929,20	1,50	54,32	54,32	54,32
06	minaret max	191695,05	442861,58	6,00	52,62	--	--
07	dichtslaan portier bestelbus	191691,42	442867,34	1,00	43,03	--	--
09	personenwagens portieren P1	191726,88	442904,16	0,75	54,32	54,32	54,32
10	personenwagens portieren P1	191696,93	442871,35	0,75	48,53	48,53	48,53
11	personenwagen portieren P1	191728,96	442891,96	0,75	52,59	52,59	52,59
12	personenwagen portieren P1	191711,31	442865,57	0,75	50,33	50,33	50,33
13	personenwagens portieren P1	191718,11	442859,35	0,75	49,91	49,91	49,91
14	portieren personenwagen P2	191707,62	442852,05	0,75	42,24	42,24	42,24
LAmax	(hoofdgroep)	0,00	0,00	0,00	54,32	54,32	54,32

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAmax bij Bron voor toetspunt: 12_B - toetspunt 12
Groep: Lmax

Naam Bron	Omschrijving	X	Y	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
12_B	toetspunt 12	191702,78	442929,20	5,00	56,71	56,71	56,71
06	minaret max	191695,05	442861,58	6,00	42,19	--	--
07	dichtslaan portier bestelbus	191691,42	442867,34	1,00	47,31	--	--
09	personenwagens portieren P1	191726,88	442904,16	0,75	56,71	56,71	56,71
10	personenwagens portieren P1	191696,93	442871,35	0,75	52,82	52,82	52,82
11	personenwagen portieren P1	191728,96	442891,96	0,75	56,10	56,10	56,10
12	personenwagen portieren P1	191711,31	442865,57	0,75	55,16	55,16	55,16
13	personenwagens portieren P1	191718,11	442859,35	0,75	54,31	54,31	54,31
14	portieren personenwagen P2	191707,62	442852,05	0,75	45,95	45,95	45,95
LAmax	(hoofdgroep)	0,00	0,00	0,00	56,71	56,71	56,71

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAmax bij Bron voor toetspunt: 13_A - toetspunt 13
Groep: Lmax

Naam Bron	Omschrijving	X	Y	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
13_A	toetspunt 13	191701,67	442934,22	1,50	52,76	52,60	52,60
06	minaret max	191695,05	442861,58	6,00	52,76	--	--
07	dichtslaan portier bestelbus	191691,42	442867,34	1,00	42,69	--	--
09	personenwagens portieren P1	191726,88	442904,16	0,75	52,60	52,60	52,60
10	personenwagens portieren P1	191696,93	442871,35	0,75	47,62	47,62	47,62
11	personenwagen portieren P1	191728,96	442891,96	0,75	51,48	51,48	51,48
12	personenwagen portieren P1	191711,31	442865,57	0,75	49,47	49,47	49,47
13	personenwagens portieren P1	191718,11	442859,35	0,75	49,40	49,40	49,40
14	portieren personenwagen P2	191707,62	442852,05	0,75	41,92	41,92	41,92
LAmax	(hoofdgroep)	0,00	0,00	0,00	52,76	52,60	52,60

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAmax bij Bron voor toetspunt: 13_B - toetspunt 13
Groep: Lmax

Naam Bron	Omschrijving	X	Y	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
13_B	toetspunt 13	191701,67	442934,22	5,00	55,45	55,45	55,45
06	minaret max	191695,05	442861,58	6,00	41,52	--	--
07	dichtslaan portier bestelbus	191691,42	442867,34	1,00	46,76	--	--
09	personenwagens portieren P1	191726,88	442904,16	0,75	55,45	55,45	55,45
10	personenwagens portieren P1	191696,93	442871,35	0,75	52,12	52,12	52,12
11	personenwagen portieren P1	191728,96	442891,96	0,75	55,30	55,30	55,30
12	personenwagen portieren P1	191711,31	442865,57	0,75	54,14	54,14	54,14
13	personenwagens portieren P1	191718,11	442859,35	0,75	53,56	53,56	53,56
14	portieren personenwagen P2	191707,62	442852,05	0,75	45,53	45,53	45,53
LAmax	(hoofdgroep)	0,00	0,00	0,00	55,45	55,45	55,45

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAmax bij Bron voor toetspunt: 14_A - toetspunt 14
Groep: Lmax

Naam Bron	Omschrijving	X	Y	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
14_A	toetspunt 14	191700,72	442938,46	1,50	52,44	51,02	51,02
06	minaret max	191695,05	442861,58	6,00	52,44	--	--
07	dichtslaan portier bestelbus	191691,42	442867,34	1,00	42,39	--	--
09	personenwagens portieren P1	191726,88	442904,16	0,75	51,02	51,02	51,02
10	personenwagens portieren P1	191696,93	442871,35	0,75	47,00	47,00	47,00
11	personenwagen portieren P1	191728,96	442891,96	0,75	50,56	50,56	50,56
12	personenwagen portieren P1	191711,31	442865,57	0,75	48,89	48,89	48,89
13	personenwagens portieren P1	191718,11	442859,35	0,75	48,91	48,91	48,91
14	portieren personenwagen P2	191707,62	442852,05	0,75	41,63	41,63	41,63
LAmax	(hoofdgroep)	0,00	0,00	0,00	52,44	51,02	51,02

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAmax bij Bron voor toetspunt: 14_B - toetspunt 14
Groep: Lmax

Naam Bron	Omschrijving	X	Y	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
14_B	toetspunt 14	191700,72	442938,46	5,00	54,68	54,68	54,68
06	minaret max	191695,05	442861,58	6,00	40,98	--	--
07	dichtslaan portier bestelbus	191691,42	442867,34	1,00	46,34	--	--
09	personenwagens portieren P1	191726,88	442904,16	0,75	54,27	54,27	54,27
10	personenwagens portieren P1	191696,93	442871,35	0,75	51,65	51,65	51,65
11	personenwagen portieren P1	191728,96	442891,96	0,75	54,68	54,68	54,68
12	personenwagen portieren P1	191711,31	442865,57	0,75	53,28	53,28	53,28
13	personenwagens portieren P1	191718,11	442859,35	0,75	53,17	53,17	53,17
14	portieren personenwagen P2	191707,62	442852,05	0,75	45,14	45,14	45,14
LAmax	(hoofdgroep)	0,00	0,00	0,00	54,68	54,68	54,68

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAmax bij Bron voor toetspunt: 15_A - toetspunt 15
Groep: Lmax

Naam Bron	Omschrijving	X	Y	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
15_A	toetspunt 15	191699,50	442943,97	1,50	51,93	49,45	49,45
06	minaret max	191695,05	442861,58	6,00	51,93	--	--
07	dichtslaan portier bestelbus	191691,42	442867,34	1,00	32,31	--	--
09	personenwagens portieren P1	191726,88	442904,16	0,75	49,45	49,45	49,45
10	personenwagens portieren P1	191696,93	442871,35	0,75	42,27	42,27	42,27
11	personenwagen portieren P1	191728,96	442891,96	0,75	49,44	49,44	49,44
12	personenwagen portieren P1	191711,31	442865,57	0,75	48,20	48,20	48,20
13	personenwagens portieren P1	191718,11	442859,35	0,75	48,35	48,35	48,35
14	portieren personenwagen P2	191707,62	442852,05	0,75	41,49	41,49	41,49
LAmax	(hoofdgroep)	0,00	0,00	0,00	51,93	49,45	49,45

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAmax bij Bron voor toetspunt: 15_B - toetspunt 15
Groep: Lmax

Naam Bron	Omschrijving	X	Y	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
15_B	toetspunt 15	191699,50	442943,97	5,00	53,56	53,56	53,56
06	minaret max	191695,05	442861,58	6,00	40,33	--	--
07	dichtslaan portier bestelbus	191691,42	442867,34	1,00	34,96	--	--
09	personenwagens portieren P1	191726,88	442904,16	0,75	52,82	52,82	52,82
10	personenwagens portieren P1	191696,93	442871,35	0,75	46,98	46,98	46,98
11	personenwagen portieren P1	191728,96	442891,96	0,75	53,56	53,56	53,56
12	personenwagen portieren P1	191711,31	442865,57	0,75	52,27	52,27	52,27
13	personenwagens portieren P1	191718,11	442859,35	0,75	52,40	52,40	52,40
14	portieren personenwagen P2	191707,62	442852,05	0,75	44,81	44,81	44,81
LAmax	(hoofdgroep)	0,00	0,00	0,00	53,56	53,56	53,56

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAmax bij Bron voor toetspunt: 16_A - toetspunt 16
Groep: Lmax

Naam Bron	Omschrijving	X	Y	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
16_A	toetspunt 16	191669,44	442883,62	1,50	52,89	47,07	47,07
06	minaret max	191695,05	442861,58	6,00	46,53	--	--
07	dichtslaan portier bestelbus	191691,42	442867,34	1,00	52,89	--	--
09	personenwagens portieren P1	191726,88	442904,16	0,75	44,36	44,36	44,36
10	personenwagens portieren P1	191696,93	442871,35	0,75	47,07	47,07	47,07
11	personenwagen portieren P1	191728,96	442891,96	0,75	34,72	34,72	34,72
12	personenwagen portieren P1	191711,31	442865,57	0,75	43,92	43,92	43,92
13	personenwagens portieren P1	191718,11	442859,35	0,75	43,08	43,08	43,08
14	portieren personenwagen P2	191707,62	442852,05	0,75	44,90	44,90	44,90
LAmax	(hoofdgroep)	0,00	0,00	0,00	52,89	47,07	47,07

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAmax bij Bron voor toetspunt: 16_B - toetspunt 16
Groep: Lmax

Naam Bron	Omschrijving	X	Y	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
16_B	toetspunt 16	191669,44	442883,62	5,00	53,22	49,32	49,32
06	minaret max	191695,05	442861,58	6,00	46,38	--	--
07	dichtslaan portier bestelbus	191691,42	442867,34	1,00	53,22	--	--
09	personenwagens portieren P1	191726,88	442904,16	0,75	47,69	47,69	47,69
10	personenwagens portieren P1	191696,93	442871,35	0,75	49,32	49,32	49,32
11	personenwagen portieren P1	191728,96	442891,96	0,75	37,59	37,59	37,59
12	personenwagen portieren P1	191711,31	442865,57	0,75	46,28	46,28	46,28
13	personenwagens portieren P1	191718,11	442859,35	0,75	46,04	46,04	46,04
14	portieren personenwagen P2	191707,62	442852,05	0,75	47,92	47,92	47,92
LAmax	(hoofdgroep)	0,00	0,00	0,00	53,22	49,32	49,32

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAmax bij Bron voor toetspunt: 17_A - toetspunt 17
Groep: Lmax

Naam Bron	Omschrijving	X	Y	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
17_A	toetspunt 17	191664,68	442879,67	1,50	54,60	54,60	54,60
06	minaret max	191695,05	442861,58	6,00	52,53	--	--
07	dichtslaan portier bestelbus	191691,42	442867,34	1,00	54,46	--	--
09	personenwagens portieren P1	191726,88	442904,16	0,75	46,66	46,66	46,66
10	personenwagens portieren P1	191696,93	442871,35	0,75	53,45	53,45	53,45
11	personenwagen portieren P1	191728,96	442891,96	0,75	48,24	48,24	48,24
12	personenwagen portieren P1	191711,31	442865,57	0,75	54,60	54,60	54,60
13	personenwagens portieren P1	191718,11	442859,35	0,75	53,22	53,22	53,22
14	portieren personenwagen P2	191707,62	442852,05	0,75	46,76	46,76	46,76
LAmax	(hoofdgroep)	0,00	0,00	0,00	54,60	54,60	54,60

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAmax bij Bron voor toetspunt: 17_B - toetspunt 17
Groep: Lmax

Naam Bron	Omschrijving	X	Y	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
17_B	toetspunt 17	191664,68	442879,67	4,50	57,70	57,70	57,70
06	minaret max	191695,05	442861,58	6,00	45,89	--	--
07	dichtslaan portier bestelbus	191691,42	442867,34	1,00	55,31	--	--
09	personenwagens portieren P1	191726,88	442904,16	0,75	49,58	49,58	49,58
10	personenwagens portieren P1	191696,93	442871,35	0,75	57,24	57,24	57,24
11	personenwagen portieren P1	191728,96	442891,96	0,75	51,97	51,97	51,97
12	personenwagen portieren P1	191711,31	442865,57	0,75	57,70	57,70	57,70
13	personenwagens portieren P1	191718,11	442859,35	0,75	56,15	56,15	56,15
14	portieren personenwagen P2	191707,62	442852,05	0,75	49,36	49,36	49,36
LAmax	(hoofdgroep)	0,00	0,00	0,00	57,70	57,70	57,70

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAmax bij Bron voor toetspunt: 17_C - toetspunt 17
Groep: Lmax

Naam Bron	Omschrijving	X	Y	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
17_C	toetspunt 17	191664,68	442879,67	7,50	58,41	58,41	58,41
06	minaret max	191695,05	442861,58	6,00	45,74	--	--
07	dichtslaan portier bestelbus	191691,42	442867,34	1,00	55,22	--	--
09	personenwagens portieren P1	191726,88	442904,16	0,75	50,86	50,86	50,86
10	personenwagens portieren P1	191696,93	442871,35	0,75	58,41	58,41	58,41
11	personenwagen portieren P1	191728,96	442891,96	0,75	53,41	53,41	53,41
12	personenwagen portieren P1	191711,31	442865,57	0,75	57,72	57,72	57,72
13	personenwagens portieren P1	191718,11	442859,35	0,75	56,59	56,59	56,59
14	portieren personenwagen P2	191707,62	442852,05	0,75	49,52	49,52	49,52
LAmax	(hoofdgroep)	0,00	0,00	0,00	58,41	58,41	58,41

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAmax bij Bron voor toetspunt: 17_D - toetspunt 17
Groep: Lmax

Naam Bron	Omschrijving	X	Y	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
17_D	toetspunt 17	191664,68	442879,67	10,50	59,53	59,53	59,53
06	minaret max	191695,05	442861,58	6,00	45,68	--	--
07	dichtslaan portier bestelbus	191691,42	442867,34	1,00	55,05	--	--
09	personenwagens portieren P1	191726,88	442904,16	0,75	51,19	51,19	51,19
10	personenwagens portieren P1	191696,93	442871,35	0,75	59,53	59,53	59,53
11	personenwagen portieren P1	191728,96	442891,96	0,75	53,54	53,54	53,54
12	personenwagen portieren P1	191711,31	442865,57	0,75	57,64	57,64	57,64
13	personenwagens portieren P1	191718,11	442859,35	0,75	56,55	56,55	56,55
14	portieren personenwagen P2	191707,62	442852,05	0,75	49,51	49,51	49,51
LAmax	(hoofdgroep)	0,00	0,00	0,00	59,53	59,53	59,53

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAmax bij Bron voor toetspunt: 17_E - toetspunt 17
Groep: Lmax

Naam Bron	Omschrijving	X	Y	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
17_E	toetspunt 17	191664,68	442879,67	13,50	59,34	59,34	59,34
06	minaret max	191695,05	442861,58	6,00	45,56	--	--
07	dichtslaan portier bestelbus	191691,42	442867,34	1,00	54,81	--	--
09	personenwagens portieren P1	191726,88	442904,16	0,75	51,14	51,14	51,14
10	personenwagens portieren P1	191696,93	442871,35	0,75	59,34	59,34	59,34
11	personenwagen portieren P1	191728,96	442891,96	0,75	53,37	53,37	53,37
12	personenwagen portieren P1	191711,31	442865,57	0,75	57,50	57,50	57,50
13	personenwagens portieren P1	191718,11	442859,35	0,75	56,48	56,48	56,48
14	portieren personenwagen P2	191707,62	442852,05	0,75	49,76	49,76	49,76
LAmax	(hoofdgroep)	0,00	0,00	0,00	59,34	59,34	59,34

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAmax bij Bron voor toetspunt: 17_F - toetspunt 17
Groep: Lmax

Naam Bron	Omschrijving	X	Y	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
17_F	toetspunt 17	191664,68	442879,67	16,50	59,13	59,13	59,13
06	minaret max	191695,05	442861,58	6,00	45,41	--	--
07	dichtslaan portier bestelbus	191691,42	442867,34	1,00	54,07	--	--
09	personenwagens portieren P1	191726,88	442904,16	0,75	50,89	50,89	50,89
10	personenwagens portieren P1	191696,93	442871,35	0,75	59,13	59,13	59,13
11	personenwagen portieren P1	191728,96	442891,96	0,75	53,45	53,45	53,45
12	personenwagen portieren P1	191711,31	442865,57	0,75	57,34	57,34	57,34
13	personenwagens portieren P1	191718,11	442859,35	0,75	56,39	56,39	56,39
14	portieren personenwagen P2	191707,62	442852,05	0,75	46,16	46,16	46,16
LAmax	(hoofdgroep)	0,00	0,00	0,00	59,13	59,13	59,13

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAmax bij Bron voor toetspunt: 18_A - toetspunt 18
Groep: Lmax

Naam Bron	Omschrijving	X	Y	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
18_A	toetspunt 18	191664,06	442876,56	1,50	54,68	54,68	54,68
06	minaret max	191695,05	442861,58	6,00	45,95	--	--
07	dichtslaan portier bestelbus	191691,42	442867,34	1,00	52,80	--	--
09	personenwagens portieren P1	191726,88	442904,16	0,75	47,08	47,08	47,08
10	personenwagens portieren P1	191696,93	442871,35	0,75	54,60	54,60	54,60
11	personenwagen portieren P1	191728,96	442891,96	0,75	48,52	48,52	48,52
12	personenwagen portieren P1	191711,31	442865,57	0,75	54,68	54,68	54,68
13	personenwagens portieren P1	191718,11	442859,35	0,75	53,26	53,26	53,26
14	portieren personenwagen P2	191707,62	442852,05	0,75	47,99	47,99	47,99
LAmax	(hoofdgroep)	0,00	0,00	0,00	54,68	54,68	54,68

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAmax bij Bron voor toetspunt: 18_B - toetspunt 18
Groep: Lmax

Naam Bron	Omschrijving	X	Y	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
18_B	toetspunt 18	191664,06	442876,56	4,50	58,04	58,04	58,04
06	minaret max	191695,05	442861,58	6,00	46,02	--	--
07	dichtslaan portier bestelbus	191691,42	442867,34	1,00	53,51	--	--
09	personenwagens portieren P1	191726,88	442904,16	0,75	49,31	49,31	49,31
10	personenwagens portieren P1	191696,93	442871,35	0,75	58,04	58,04	58,04
11	personenwagen portieren P1	191728,96	442891,96	0,75	52,07	52,07	52,07
12	personenwagen portieren P1	191711,31	442865,57	0,75	57,76	57,76	57,76
13	personenwagens portieren P1	191718,11	442859,35	0,75	56,15	56,15	56,15
14	portieren personenwagen P2	191707,62	442852,05	0,75	50,84	50,84	50,84
LAmax	(hoofdgroep)	0,00	0,00	0,00	58,04	58,04	58,04

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAmax bij Bron voor toetspunt: 18_C - toetspunt 18
Groep: Lmax

Naam Bron	Omschrijving	X	Y	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
18_C	toetspunt 18	191664,06	442876,56	7,50	59,37	59,37	59,37
06	minaret max	191695,05	442861,58	6,00	46,02	--	--
07	dichtslaan portier bestelbus	191691,42	442867,34	1,00	53,44	--	--
09	personenwagens portieren P1	191726,88	442904,16	0,75	50,72	50,72	50,72
10	personenwagens portieren P1	191696,93	442871,35	0,75	59,37	59,37	59,37
11	personenwagen portieren P1	191728,96	442891,96	0,75	53,49	53,49	53,49
12	personenwagen portieren P1	191711,31	442865,57	0,75	57,74	57,74	57,74
13	personenwagens portieren P1	191718,11	442859,35	0,75	56,55	56,55	56,55
14	portieren personenwagen P2	191707,62	442852,05	0,75	51,21	51,21	51,21
LAmax	(hoofdgroep)	0,00	0,00	0,00	59,37	59,37	59,37

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAmax bij Bron voor toetspunt: 18_D - toetspunt 18
Groep: Lmax

Naam Bron	Omschrijving	X	Y	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
18_D	toetspunt 18	191664,06	442876,56	10,50	59,81	59,81	59,81
06	minaret max	191695,05	442861,58	6,00	45,96	--	--
07	dichtslaan portier bestelbus	191691,42	442867,34	1,00	53,27	--	--
09	personenwagens portieren P1	191726,88	442904,16	0,75	50,72	50,72	50,72
10	personenwagens portieren P1	191696,93	442871,35	0,75	59,81	59,81	59,81
11	personenwagen portieren P1	191728,96	442891,96	0,75	53,48	53,48	53,48
12	personenwagen portieren P1	191711,31	442865,57	0,75	57,66	57,66	57,66
13	personenwagens portieren P1	191718,11	442859,35	0,75	56,51	56,51	56,51
14	portieren personenwagen P2	191707,62	442852,05	0,75	51,21	51,21	51,21
LAmax	(hoofdgroep)	0,00	0,00	0,00	59,81	59,81	59,81

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAmax bij Bron voor toetspunt: 18_E - toetspunt 18
Groep: Lmax

Naam Bron	Omschrijving	X	Y	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
18_E	toetspunt 18	191664,06	442876,56	13,50	59,60	59,60	59,60
06	minaret max	191695,05	442861,58	6,00	45,84	--	--
07	dichtslaan portier bestelbus	191691,42	442867,34	1,00	53,10	--	--
09	personenwagens portieren P1	191726,88	442904,16	0,75	50,67	50,67	50,67
10	personenwagens portieren P1	191696,93	442871,35	0,75	59,60	59,60	59,60
11	personenwagen portieren P1	191728,96	442891,96	0,75	53,44	53,44	53,44
12	personenwagen portieren P1	191711,31	442865,57	0,75	57,53	57,53	57,53
13	personenwagens portieren P1	191718,11	442859,35	0,75	56,44	56,44	56,44
14	portieren personenwagen P2	191707,62	442852,05	0,75	49,79	49,79	49,79
LAmax	(hoofdgroep)	0,00	0,00	0,00	59,60	59,60	59,60

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAmax bij Bron voor toetspunt: 18_F - toetspunt 18
Groep: Lmax

Naam Bron	Omschrijving	X	Y	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
18_F	toetspunt 18	191664,06	442876,56	16,50	59,37	59,37	59,37
06	minaret max	191695,05	442861,58	6,00	45,65	--	--
07	dichtslaan portier bestelbus	191691,42	442867,34	1,00	52,15	--	--
09	personenwagens portieren P1	191726,88	442904,16	0,75	50,63	50,63	50,63
10	personenwagens portieren P1	191696,93	442871,35	0,75	59,37	59,37	59,37
11	personenwagen portieren P1	191728,96	442891,96	0,75	53,37	53,37	53,37
12	personenwagen portieren P1	191711,31	442865,57	0,75	57,38	57,38	57,38
13	personenwagens portieren P1	191718,11	442859,35	0,75	56,35	56,35	56,35
14	portieren personenwagen P2	191707,62	442852,05	0,75	49,11	49,11	49,11
LAmax	(hoofdgroep)	0,00	0,00	0,00	59,37	59,37	59,37

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAmax bij Bron voor toetspunt: 19_A - toetspunt 19
Groep: Lmax

Naam Bron	Omschrijving	X	Y	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
19_A	toetspunt 19	191659,95	442873,21	1,50	54,68	54,68	54,68
06	minaret max	191695,05	442861,58	6,00	45,44	--	--
07	dichtslaan portier bestelbus	191691,42	442867,34	1,00	49,68	--	--
09	personenwagens portieren P1	191726,88	442904,16	0,75	46,68	46,68	46,68
10	personenwagens portieren P1	191696,93	442871,35	0,75	54,68	54,68	54,68
11	personenwagen portieren P1	191728,96	442891,96	0,75	48,12	48,12	48,12
12	personenwagen portieren P1	191711,31	442865,57	0,75	54,08	54,08	54,08
13	personenwagens portieren P1	191718,11	442859,35	0,75	52,37	52,37	52,37
14	portieren personenwagen P2	191707,62	442852,05	0,75	47,91	47,91	47,91
LAmax	(hoofdgroep)	0,00	0,00	0,00	54,68	54,68	54,68

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAmax bij Bron voor toetspunt: 19_B - toetspunt 19
Groep: Lmax

Naam Bron	Omschrijving	X	Y	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
19_B	toetspunt 19	191659,95	442873,21	4,50	58,05	58,05	58,05
06	minaret max	191695,05	442861,58	6,00	45,50	--	--
07	dichtslaan portier bestelbus	191691,42	442867,34	1,00	50,78	--	--
09	personenwagens portieren P1	191726,88	442904,16	0,75	48,47	48,47	48,47
10	personenwagens portieren P1	191696,93	442871,35	0,75	58,05	58,05	58,05
11	personenwagen portieren P1	191728,96	442891,96	0,75	51,49	51,49	51,49
12	personenwagen portieren P1	191711,31	442865,57	0,75	57,13	57,13	57,13
13	personenwagens portieren P1	191718,11	442859,35	0,75	54,96	54,96	54,96
14	portieren personenwagen P2	191707,62	442852,05	0,75	50,74	50,74	50,74
LAmax	(hoofdgroep)	0,00	0,00	0,00	58,05	58,05	58,05

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAmax bij Bron voor toetspunt: 19_C - toetspunt 19
Groep: Lmax

Naam Bron	Omschrijving	X	Y	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
19_C	toetspunt 19	191659,95	442873,21	7,50	58,74	58,74	58,74
06	minaret max	191695,05	442861,58	6,00	45,50	--	--
07	dichtslaan portier bestelbus	191691,42	442867,34	1,00	50,78	--	--
09	personenwagens portieren P1	191726,88	442904,16	0,75	50,19	50,19	50,19
10	personenwagens portieren P1	191696,93	442871,35	0,75	58,74	58,74	58,74
11	personenwagen portieren P1	191728,96	442891,96	0,75	53,15	53,15	53,15
12	personenwagen portieren P1	191711,31	442865,57	0,75	57,10	57,10	57,10
13	personenwagens portieren P1	191718,11	442859,35	0,75	55,92	55,92	55,92
14	portieren personenwagen P2	191707,62	442852,05	0,75	50,97	50,97	50,97
LAmax	(hoofdgroep)	0,00	0,00	0,00	58,74	58,74	58,74

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAmax bij Bron voor toetspunt: 19_D - toetspunt 19
Groep: Lmax

Naam Bron	Omschrijving	X	Y	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
19_D	toetspunt 19	191659,95	442873,21	10,50	58,97	58,97	58,97
06	minaret max	191695,05	442861,58	6,00	45,45	--	--
07	dichtslaan portier bestelbus	191691,42	442867,34	1,00	50,68	--	--
09	personenwagens portieren P1	191726,88	442904,16	0,75	50,19	50,19	50,19
10	personenwagens portieren P1	191696,93	442871,35	0,75	58,97	58,97	58,97
11	personenwagen portieren P1	191728,96	442891,96	0,75	53,15	53,15	53,15
12	personenwagen portieren P1	191711,31	442865,57	0,75	57,04	57,04	57,04
13	personenwagens portieren P1	191718,11	442859,35	0,75	55,88	55,88	55,88
14	portieren personenwagen P2	191707,62	442852,05	0,75	50,97	50,97	50,97
LAmax	(hoofdgroep)	0,00	0,00	0,00	58,97	58,97	58,97

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAmax bij Bron voor toetspunt: 19_E - toetspunt 19
Groep: Lmax

Naam Bron	Omschrijving	X	Y	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
19_E	toetspunt 19	191659,95	442873,21	13,50	58,80	58,80	58,80
06	minaret max	191695,05	442861,58	6,00	45,34	--	--
07	dichtslaan portier bestelbus	191691,42	442867,34	1,00	50,62	--	--
09	personenwagens portieren P1	191726,88	442904,16	0,75	50,15	50,15	50,15
10	personenwagens portieren P1	191696,93	442871,35	0,75	58,80	58,80	58,80
11	personenwagen portieren P1	191728,96	442891,96	0,75	53,11	53,11	53,11
12	personenwagen portieren P1	191711,31	442865,57	0,75	56,97	56,97	56,97
13	personenwagens portieren P1	191718,11	442859,35	0,75	55,82	55,82	55,82
14	portieren personenwagen P2	191707,62	442852,05	0,75	49,79	49,79	49,79
LAmax	(hoofdgroep)	0,00	0,00	0,00	58,80	58,80	58,80

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAmax bij Bron voor toetspunt: 19_F - toetspunt 19
Groep: Lmax

Naam Bron	Omschrijving	X	Y	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
19_F	toetspunt 19	191659,95	442873,21	16,50	58,61	58,61	58,61
06	minaret max	191695,05	442861,58	6,00	45,24	--	--
07	dichtslaan portier bestelbus	191691,42	442867,34	1,00	49,29	--	--
09	personenwagens portieren P1	191726,88	442904,16	0,75	50,10	50,10	50,10
10	personenwagens portieren P1	191696,93	442871,35	0,75	58,61	58,61	58,61
11	personenwagen portieren P1	191728,96	442891,96	0,75	53,04	53,04	53,04
12	personenwagen portieren P1	191711,31	442865,57	0,75	56,87	56,87	56,87
13	personenwagens portieren P1	191718,11	442859,35	0,75	55,74	55,74	55,74
14	portieren personenwagen P2	191707,62	442852,05	0,75	49,16	49,16	49,16
LAmax	(hoofdgroep)	0,00	0,00	0,00	58,61	58,61	58,61

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAmax bij Bron voor toetspunt: 20_A - toetspunt 20
Groep: Lmax

Naam Bron	Omschrijving	X	Y	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
20_A	toetspunt 20	191656,42	442870,32	1,50	55,94	55,94	55,94
06	minaret max	191695,05	442861,58	6,00	44,84	--	--
07	dichtslaan portier bestelbus	191691,42	442867,34	1,00	47,80	--	--
09	personenwagens portieren P1	191726,88	442904,16	0,75	46,38	46,38	46,38
10	personenwagens portieren P1	191696,93	442871,35	0,75	55,94	55,94	55,94
11	personenwagen portieren P1	191728,96	442891,96	0,75	48,94	48,94	48,94
12	personenwagen portieren P1	191711,31	442865,57	0,75	53,20	53,20	53,20
13	personenwagens portieren P1	191718,11	442859,35	0,75	51,82	51,82	51,82
14	portieren personenwagen P2	191707,62	442852,05	0,75	46,66	46,66	46,66
LAmax	(hoofdgroep)	0,00	0,00	0,00	55,94	55,94	55,94

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAmax bij Bron voor toetspunt: 20_B - toetspunt 20
Groep: Lmax

Naam Bron	Omschrijving	X	Y	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
20_B	toetspunt 20	191656,42	442870,32	4,50	58,51	58,51	58,51
06	minaret max	191695,05	442861,58	6,00	44,90	--	--
07	dichtslaan portier bestelbus	191691,42	442867,34	1,00	49,26	--	--
09	personenwagens portieren P1	191726,88	442904,16	0,75	47,80	47,80	47,80
10	personenwagens portieren P1	191696,93	442871,35	0,75	58,51	58,51	58,51
11	personenwagen portieren P1	191728,96	442891,96	0,75	51,00	51,00	51,00
12	personenwagen portieren P1	191711,31	442865,57	0,75	56,36	56,36	56,36
13	personenwagens portieren P1	191718,11	442859,35	0,75	54,05	54,05	54,05
14	portieren personenwagen P2	191707,62	442852,05	0,75	49,62	49,62	49,62
LAmax	(hoofdgroep)	0,00	0,00	0,00	58,51	58,51	58,51

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAmax bij Bron voor toetspunt: 20_C - toetspunt 20
Groep: Lmax

Naam Bron	Omschrijving	X	Y	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
20_C	toetspunt 20	191656,42	442870,32	7,50	58,44	58,44	58,44
06	minaret max	191695,05	442861,58	6,00	44,90	--	--
07	dichtslaan portier bestelbus	191691,42	442867,34	1,00	49,23	--	--
09	personenwagens portieren P1	191726,88	442904,16	0,75	49,59	49,59	49,59
10	personenwagens portieren P1	191696,93	442871,35	0,75	58,44	58,44	58,44
11	personenwagen portieren P1	191728,96	442891,96	0,75	52,79	52,79	52,79
12	personenwagen portieren P1	191711,31	442865,57	0,75	56,45	56,45	56,45
13	personenwagens portieren P1	191718,11	442859,35	0,75	55,37	55,37	55,37
14	portieren personenwagen P2	191707,62	442852,05	0,75	49,91	49,91	49,91
LAmax	(hoofdgroep)	0,00	0,00	0,00	58,44	58,44	58,44

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAmax bij Bron voor toetspunt: 20_D - toetspunt 20
Groep: Lmax

Naam Bron	Omschrijving	X	Y	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
20_D	toetspunt 20	191656,42	442870,32	10,50	58,33	58,33	58,33
06	minaret max	191695,05	442861,58	6,00	44,85	--	--
07	dichtslaan portier bestelbus	191691,42	442867,34	1,00	49,19	--	--
09	personenwagens portieren P1	191726,88	442904,16	0,75	49,73	49,73	49,73
10	personenwagens portieren P1	191696,93	442871,35	0,75	58,33	58,33	58,33
11	personenwagen portieren P1	191728,96	442891,96	0,75	52,79	52,79	52,79
12	personenwagen portieren P1	191711,31	442865,57	0,75	56,41	56,41	56,41
13	personenwagens portieren P1	191718,11	442859,35	0,75	55,33	55,33	55,33
14	portieren personenwagen P2	191707,62	442852,05	0,75	49,90	49,90	49,90
LAmax	(hoofdgroep)	0,00	0,00	0,00	58,33	58,33	58,33

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAmax bij Bron voor toetspunt: 20_E - toetspunt 20
Groep: Lmax

Naam Bron	Omschrijving	X	Y	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
20_E	toetspunt 20	191656,42	442870,32	13,50	58,17	58,17	58,17
06	minaret max	191695,05	442861,58	6,00	44,75	--	--
07	dichtslaan portier bestelbus	191691,42	442867,34	1,00	49,19	--	--
09	personenwagens portieren P1	191726,88	442904,16	0,75	49,71	49,71	49,71
10	personenwagens portieren P1	191696,93	442871,35	0,75	58,17	58,17	58,17
11	personenwagen portieren P1	191728,96	442891,96	0,75	52,76	52,76	52,76
12	personenwagen portieren P1	191711,31	442865,57	0,75	56,35	56,35	56,35
13	personenwagens portieren P1	191718,11	442859,35	0,75	55,29	55,29	55,29
14	portieren personenwagen P2	191707,62	442852,05	0,75	49,90	49,90	49,90
LAmax	(hoofdgroep)	0,00	0,00	0,00	58,17	58,17	58,17

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAmax bij Bron voor toetspunt: 20_F - toetspunt 20
Groep: Lmax

Naam Bron	Omschrijving	X	Y	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
20_F	toetspunt 20	191656,42	442870,32	16,50	58,02	58,02	58,02
06	minaret max	191695,05	442861,58	6,00	44,68	--	--
07	dichtslaan portier bestelbus	191691,42	442867,34	1,00	49,39	--	--
09	personenwagens portieren P1	191726,88	442904,16	0,75	49,66	49,66	49,66
10	personenwagens portieren P1	191696,93	442871,35	0,75	58,02	58,02	58,02
11	personenwagen portieren P1	191728,96	442891,96	0,75	52,70	52,70	52,70
12	personenwagen portieren P1	191711,31	442865,57	0,75	56,26	56,26	56,26
13	personenwagens portieren P1	191718,11	442859,35	0,75	55,22	55,22	55,22
14	portieren personenwagen P2	191707,62	442852,05	0,75	49,50	49,50	49,50
LAmax	(hoofdgroep)	0,00	0,00	0,00	58,02	58,02	58,02

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAmax bij Bron voor toetspunt: 21_A - toetspunt 21
Groep: Lmax

Naam Bron	Omschrijving	X	Y	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
21_A	toetspunt 21	191652,17	442866,84	1,50	54,93	54,93	54,93
06	minaret max	191695,05	442861,58	6,00	44,17	--	--
07	dichtslaan portier bestelbus	191691,42	442867,34	1,00	46,26	--	--
09	personenwagens portieren P1	191726,88	442904,16	0,75	46,01	46,01	46,01
10	personenwagens portieren P1	191696,93	442871,35	0,75	54,93	54,93	54,93
11	personenwagen portieren P1	191728,96	442891,96	0,75	48,95	48,95	48,95
12	personenwagen portieren P1	191711,31	442865,57	0,75	52,28	52,28	52,28
13	personenwagens portieren P1	191718,11	442859,35	0,75	48,66	48,66	48,66
14	portieren personenwagen P2	191707,62	442852,05	0,75	47,15	47,15	47,15
LAmax	(hoofdgroep)	0,00	0,00	0,00	54,93	54,93	54,93

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAmax bij Bron voor toetspunt: 21_B - toetspunt 21
Groep: Lmax

Naam Bron	Omschrijving	X	Y	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
21_B	toetspunt 21	191652,17	442866,84	4,50	57,75	57,75	57,75
06	minaret max	191695,05	442861,58	6,00	44,22	--	--
07	dichtslaan portier bestelbus	191691,42	442867,34	1,00	48,00	--	--
09	personenwagens portieren P1	191726,88	442904,16	0,75	47,07	47,07	47,07
10	personenwagens portieren P1	191696,93	442871,35	0,75	57,75	57,75	57,75
11	personenwagen portieren P1	191728,96	442891,96	0,75	50,51	50,51	50,51
12	personenwagen portieren P1	191711,31	442865,57	0,75	55,28	55,28	55,28
13	personenwagens portieren P1	191718,11	442859,35	0,75	50,38	50,38	50,38
14	portieren personenwagen P2	191707,62	442852,05	0,75	49,82	49,82	49,82
LAmax	(hoofdgroep)	0,00	0,00	0,00	57,75	57,75	57,75

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAmax bij Bron voor toetspunt: 21_C - toetspunt 21
Groep: Lmax

Naam Bron	Omschrijving	X	Y	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
21_C	toetspunt 21	191652,17	442866,84	7,50	57,70	57,70	57,70
06	minaret max	191695,05	442861,58	6,00	44,22	--	--
07	dichtslaan portier bestelbus	191691,42	442867,34	1,00	47,96	--	--
09	personenwagens portieren P1	191726,88	442904,16	0,75	48,85	48,85	48,85
10	personenwagens portieren P1	191696,93	442871,35	0,75	57,70	57,70	57,70
11	personenwagen portieren P1	191728,96	442891,96	0,75	52,39	52,39	52,39
12	personenwagen portieren P1	191711,31	442865,57	0,75	55,68	55,68	55,68
13	personenwagens portieren P1	191718,11	442859,35	0,75	52,01	52,01	52,01
14	portieren personenwagen P2	191707,62	442852,05	0,75	49,94	49,94	49,94
LAmax	(hoofdgroep)	0,00	0,00	0,00	57,70	57,70	57,70

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAmax bij Bron voor toetspunt: 21_D - toetspunt 21
Groep: Lmax

Naam Bron	Omschrijving	X	Y	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
21_D	toetspunt 21	191652,17	442866,84	10,50	57,50	57,50	57,50
06	minaret max	191695,05	442861,58	6,00	44,17	--	--
07	dichtslaan portier bestelbus	191691,42	442867,34	1,00	47,95	--	--
09	personenwagens portieren P1	191726,88	442904,16	0,75	49,21	49,21	49,21
10	personenwagens portieren P1	191696,93	442871,35	0,75	57,50	57,50	57,50
11	personenwagen portieren P1	191728,96	442891,96	0,75	52,46	52,46	52,46
12	personenwagen portieren P1	191711,31	442865,57	0,75	55,63	55,63	55,63
13	personenwagens portieren P1	191718,11	442859,35	0,75	52,00	52,00	52,00
14	portieren personenwagen P2	191707,62	442852,05	0,75	49,93	49,93	49,93
LAmax	(hoofdgroep)	0,00	0,00	0,00	57,50	57,50	57,50

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAmax bij Bron voor toetspunt: 21_E - toetspunt 21
Groep: Lmax

Naam Bron	Omschrijving	X	Y	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
21_E	toetspunt 21	191652,17	442866,84	13,50	57,37	57,37	57,37
06	minaret max	191695,05	442861,58	6,00	44,09	--	--
07	dichtslaan portier bestelbus	191691,42	442867,34	1,00	48,02	--	--
09	personenwagens portieren P1	191726,88	442904,16	0,75	49,18	49,18	49,18
10	personenwagens portieren P1	191696,93	442871,35	0,75	57,37	57,37	57,37
11	personenwagen portieren P1	191728,96	442891,96	0,75	52,44	52,44	52,44
12	personenwagen portieren P1	191711,31	442865,57	0,75	55,57	55,57	55,57
13	personenwagens portieren P1	191718,11	442859,35	0,75	52,02	52,02	52,02
14	portieren personenwagen P2	191707,62	442852,05	0,75	49,92	49,92	49,92
LAmax	(hoofdgroep)	0,00	0,00	0,00	57,37	57,37	57,37

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAmax bij Bron voor toetspunt: 21_F - toetspunt 21
Groep: Lmax

Naam Bron	Omschrijving	X	Y	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
21_F	toetspunt 21	191652,17	442866,84	16,50	57,24	57,24	57,24
06	minaret max	191695,05	442861,58	6,00	43,97	--	--
07	dichtslaan portier bestelbus	191691,42	442867,34	1,00	48,38	--	--
09	personenwagens portieren P1	191726,88	442904,16	0,75	49,14	49,14	49,14
10	personenwagens portieren P1	191696,93	442871,35	0,75	57,24	57,24	57,24
11	personenwagen portieren P1	191728,96	442891,96	0,75	52,37	52,37	52,37
12	personenwagen portieren P1	191711,31	442865,57	0,75	55,49	55,49	55,49
13	personenwagens portieren P1	191718,11	442859,35	0,75	52,04	52,04	52,04
14	portieren personenwagen P2	191707,62	442852,05	0,75	49,92	49,92	49,92
LAmax	(hoofdgroep)	0,00	0,00	0,00	57,24	57,24	57,24

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAmax bij Bron voor toetspunt: 01_A - toetspunt 1
Groep: minaret

Naam Bron	Omschrijving	X	Y	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
01_A	toetspunt 1	191673,26	442884,17	1,50	53,42	--	--
06	minaret max	191695,05	442861,58	6,00	53,42	--	--
LAmax	(hoofdgroep)	0,00	0,00	0,00	62,08	55,36	55,36

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAmax bij Bron voor toetspunt: 01_B - toetspunt 1
Groep: minaret

Naam Bron	Omschrijving	X	Y	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
01_B	toetspunt 1	191673,26	442884,17	5,00	48,84	--	--
06	minaret max	191695,05	442861,58	6,00	48,84	--	--
LAmax	(hoofdgroep)	0,00	0,00	0,00	62,19	59,19	59,19

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAmax bij Bron voor toetspunt: 02_A - toetspunt 2
Groep: minaret

Naam Bron	Omschrijving	X	Y	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
02_A	toetspunt 2	191676,90	442887,14	1,50	70,00	--	--
06	minaret max	191695,05	442861,58	6,00	70,00	--	--
LAmax	(hoofdgroep)	0,00	0,00	0,00	70,00	55,69	55,69

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAmax bij Bron voor toetspunt: 02_B - toetspunt 2
Groep: minaret

Naam Bron	Omschrijving	X	Y	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
02_B	toetspunt 2	191676,90	442887,14	5,00	70,11	--	--
06	minaret max	191695,05	442861,58	6,00	70,11	--	--
LAmax	(hoofdgroep)	0,00	0,00	0,00	70,11	59,66	59,66

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAmax bij Bron voor toetspunt: 03_A - toetspunt 3
Groep: minaret

Naam Bron	Omschrijving	X	Y	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
03_A	toetspunt 3	191680,75	442890,28	1,50	69,80	--	--
06	minaret max	191695,05	442861,58	6,00	69,80	--	--
LAmax	(hoofdgroep)	0,00	0,00	0,00	69,80	57,39	57,39

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAmax bij Bron voor toetspunt: 03_B - toetspunt 3
Groep: minaret

Naam Bron	Omschrijving	X	Y	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
03_B	toetspunt 3	191680,75	442890,28	5,00	69,90	--	--
06	minaret max	191695,05	442861,58	6,00	69,90	--	--
LAmax	(hoofdgroep)	0,00	0,00	0,00	69,90	60,23	60,23

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAmax bij Bron voor toetspunt: 04_A - toetspunt 4
Groep: minaret

Naam Bron	Omschrijving	X	Y	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
04_A	toetspunt 4	191684,67	442893,49	1,50	69,42	--	--
06	minaret max	191695,05	442861,58	6,00	69,42	--	--
LAmax	(hoofdgroep)	0,00	0,00	0,00	69,42	56,75	56,75

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAmax bij Bron voor toetspunt: 04_B - toetspunt 4
Groep: minaret

Naam Bron	Omschrijving	X	Y	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
04_B	toetspunt 4	191684,67	442893,49	5,00	69,50	--	--
06	minaret max	191695,05	442861,58	6,00	69,50	--	--
LAmax	(hoofdgroep)	0,00	0,00	0,00	69,50	60,09	60,09

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAmax bij Bron voor toetspunt: 05_A - toetspunt 5
Groep: minaret

Naam Bron	Omschrijving	X	Y	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
05_A	toetspunt 5	191688,69	442896,77	1,50	68,68	--	--
06	minaret max	191695,05	442861,58	6,00	68,68	--	--
LAmax	(hoofdgroep)	0,00	0,00	0,00	68,68	55,82	55,82

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAmax bij Bron voor toetspunt: 05_B - toetspunt 5
Groep: minaret

Naam Bron	Omschrijving	X	Y	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
05_B	toetspunt 5	191688,69	442896,77	5,00	68,77	--	--
06	minaret max	191695,05	442861,58	6,00	68,77	--	--
LAmax	(hoofdgroep)	0,00	0,00	0,00	68,77	59,62	59,62

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAmax bij Bron voor toetspunt: 06_A - toetspunt 6
Groep: minaret

Naam Bron	Omschrijving	X	Y	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
06_A	toetspunt 6	191692,76	442900,10	1,50	67,64	--	--
06	minaret max	191695,05	442861,58	6,00	67,64	--	--
LAmax	(hoofdgroep)	0,00	0,00	0,00	67,64	56,13	56,13

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAmax bij Bron voor toetspunt: 06_B - toetspunt 6
Groep: minaret

Naam Bron	Omschrijving	X	Y	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
06_B	toetspunt 6	191692,76	442900,10	5,00	67,77	--	--
06	minaret max	191695,05	442861,58	6,00	67,77	--	--
LAmax	(hoofdgroep)	0,00	0,00	0,00	67,77	59,65	59,65

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAmax bij Bron voor toetspunt: 07_A - toetspunt 7
Groep: minaret

Naam Bron	Omschrijving	X	Y	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
07_A	toetspunt 7	191696,43	442903,10	1,50	66,79	--	--
06	minaret max	191695,05	442861,58	6,00	66,79	--	--
LAmax	(hoofdgroep)	0,00	0,00	0,00	66,79	55,80	55,80

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAmax bij Bron voor toetspunt: 07_B - toetspunt 7
Groep: minaret

Naam Bron	Omschrijving	X	Y	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
07_B	toetspunt 7	191696,43	442903,10	5,00	66,93	--	--
06	minaret max	191695,05	442861,58	6,00	66,93	--	--
LAmax	(hoofdgroep)	0,00	0,00	0,00	66,93	59,36	59,36

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAmax bij Bron voor toetspunt: 08_A - toetspunt 8
Groep: minaret

Naam Bron	Omschrijving	X	Y	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
08_A	toetspunt 8	191702,90	442908,38	1,50	65,60	--	--
06	minaret max	191695,05	442861,58	6,00	65,60	--	--
LAmax	(hoofdgroep)	0,00	0,00	0,00	65,60	58,86	58,86

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAmax bij Bron voor toetspunt: 08_B - toetspunt 8
Groep: minaret

Naam Bron	Omschrijving	X	Y	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
08_B	toetspunt 8	191702,90	442908,38	5,00	65,72	--	--
06	minaret max	191695,05	442861,58	6,00	65,72	--	--
LAmax	(hoofdgroep)	0,00	0,00	0,00	65,72	59,84	59,84

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAmax bij Bron voor toetspunt: 09_A - toetspunt 9
Groep: minaret

Naam Bron	Omschrijving	X	Y	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
09_A	toetspunt 9	191706,09	442914,34	1,50	54,76	--	--
06	minaret max	191695,05	442861,58	6,00	54,76	--	--
LAmax	(hoofdgroep)	0,00	0,00	0,00	59,70	59,70	59,70

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAmax bij Bron voor toetspunt: 09_B - toetspunt 9
Groep: minaret

Naam Bron	Omschrijving	X	Y	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
09_B	toetspunt 9	191706,09	442914,34	5,00	50,56	--	--
06	minaret max	191695,05	442861,58	6,00	50,56	--	--
LAmax	(hoofdgroep)	0,00	0,00	0,00	60,42	60,42	60,42

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAmax bij Bron voor toetspunt: 10_A - toetspunt 10
Groep: minaret

Naam Bron	Omschrijving	X	Y	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
10_A	toetspunt 10	191705,02	442919,13	1,50	53,41	--	--
06	minaret max	191695,05	442861,58	6,00	53,41	--	--
LAmax	(hoofdgroep)	0,00	0,00	0,00	57,81	57,81	57,81

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAmax bij Bron voor toetspunt: 10_B - toetspunt 10
Groep: minaret

Naam Bron	Omschrijving	X	Y	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
10_B	toetspunt 10	191705,02	442919,13	5,00	46,24	--	--
06	minaret max	191695,05	442861,58	6,00	46,24	--	--
LAmax	(hoofdgroep)	0,00	0,00	0,00	59,16	59,16	59,16

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAmax bij Bron voor toetspunt: 11_A - toetspunt 11
Groep: minaret

Naam Bron	Omschrijving	X	Y	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
11_A	toetspunt 11	191703,95	442923,98	1,50	52,85	--	--
06	minaret max	191695,05	442861,58	6,00	52,85	--	--
LAmax	(hoofdgroep)	0,00	0,00	0,00	56,04	56,04	56,04

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAmax bij Bron voor toetspunt: 11_B - toetspunt 11
Groep: minaret

Naam Bron	Omschrijving	X	Y	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
11_B	toetspunt 11	191703,95	442923,98	5,00	42,96	--	--
06	minaret max	191695,05	442861,58	6,00	42,96	--	--
LAmax	(hoofdgroep)	0,00	0,00	0,00	57,95	57,95	57,95

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAmax bij Bron voor toetspunt: 12_A - toetspunt 12
Groep: minaret

Naam Bron	Omschrijving	X	Y	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
12_A	toetspunt 12	191702,78	442929,20	1,50	52,62	--	--
06	minaret max	191695,05	442861,58	6,00	52,62	--	--
LAmax	(hoofdgroep)	0,00	0,00	0,00	54,32	54,32	54,32

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAmax bij Bron voor toetspunt: 12_B - toetspunt 12
Groep: minaret

Naam Bron	Omschrijving	X	Y	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
12_B	toetspunt 12	191702,78	442929,20	5,00	42,19	--	--
06	minaret max	191695,05	442861,58	6,00	42,19	--	--
LAmax	(hoofdgroep)	0,00	0,00	0,00	56,71	56,71	56,71

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAmax bij Bron voor toetspunt: 13_A - toetspunt 13
Groep: minaret

Naam Bron	Omschrijving	X	Y	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
13_A	toetspunt 13	191701,67	442934,22	1,50	52,76	--	--
06	minaret max	191695,05	442861,58	6,00	52,76	--	--
LAmax	(hoofdgroep)	0,00	0,00	0,00	52,76	52,60	52,60

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAmax bij Bron voor toetspunt: 13_B - toetspunt 13
Groep: minaret

Naam Bron	Omschrijving	X	Y	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
13_B	toetspunt 13	191701,67	442934,22	5,00	41,52	--	--
06	minaret max	191695,05	442861,58	6,00	41,52	--	--
LAmax	(hoofdgroep)	0,00	0,00	0,00	55,45	55,45	55,45

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAmax bij Bron voor toetspunt: 14_A - toetspunt 14
Groep: minaret

Naam Bron	Omschrijving	X	Y	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
14_A	toetspunt 14	191700,72	442938,46	1,50	52,44	--	--
06	minaret max	191695,05	442861,58	6,00	52,44	--	--
LAmax	(hoofdgroep)	0,00	0,00	0,00	52,44	51,02	51,02

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAmax bij Bron voor toetspunt: 14_B - toetspunt 14
Groep: minaret

Naam Bron	Omschrijving	X	Y	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
14_B	toetspunt 14	191700,72	442938,46	5,00	40,98	--	--
06	minaret max	191695,05	442861,58	6,00	40,98	--	--
LAmax	(hoofdgroep)	0,00	0,00	0,00	54,68	54,68	54,68

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAmax bij Bron voor toetspunt: 15_A - toetspunt 15
Groep: minaret

Naam Bron	Omschrijving	X	Y	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
15_A	toetspunt 15	191699,50	442943,97	1,50	51,93	--	--
06	minaret max	191695,05	442861,58	6,00	51,93	--	--
LAmax	(hoofdgroep)	0,00	0,00	0,00	51,93	49,45	49,45

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAmax bij Bron voor toetspunt: 15_B - toetspunt 15
Groep: minaret

Naam Bron	Omschrijving	X	Y	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
15_B	toetspunt 15	191699,50	442943,97	5,00	40,33	--	--
06	minaret max	191695,05	442861,58	6,00	40,33	--	--
LAmax	(hoofdgroep)	0,00	0,00	0,00	53,56	53,56	53,56

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAmax bij Bron voor toetspunt: 16_A - toetspunt 16
Groep: minaret

Naam Bron	Omschrijving	X	Y	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
16_A	toetspunt 16	191669,44	442883,62	1,50	46,53	--	--
06	minaret max	191695,05	442861,58	6,00	46,53	--	--
LAmax	(hoofdgroep)	0,00	0,00	0,00	52,89	47,07	47,07

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAmax bij Bron voor toetspunt: 16_B - toetspunt 16
Groep: minaret

Naam Bron	Omschrijving	X	Y	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
16_B	toetspunt 16	191669,44	442883,62	5,00	46,38	--	--
06	minaret max	191695,05	442861,58	6,00	46,38	--	--
LAmax	(hoofdgroep)	0,00	0,00	0,00	53,22	49,32	49,32

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAmax bij Bron voor toetspunt: 17_A - toetspunt 17
Groep: minaret

Naam Bron	Omschrijving	X	Y	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
17_A	toetspunt 17	191664,68	442879,67	1,50	52,53	--	--
06	minaret max	191695,05	442861,58	6,00	52,53	--	--
LAmax	(hoofdgroep)	0,00	0,00	0,00	54,60	54,60	54,60

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAmax bij Bron voor toetspunt: 17_B - toetspunt 17
Groep: minaret

Naam Bron	Omschrijving	X	Y	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
17_B	toetspunt 17	191664,68	442879,67	4,50	45,89	--	--
06	minaret max	191695,05	442861,58	6,00	45,89	--	--
LAmax	(hoofdgroep)	0,00	0,00	0,00	57,70	57,70	57,70

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAmax bij Bron voor toetspunt: 17_C - toetspunt 17
Groep: minaret

Naam Bron	Omschrijving	X	Y	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
17_C	toetspunt 17	191664,68	442879,67	7,50	45,74	--	--
06	minaret max	191695,05	442861,58	6,00	45,74	--	--
LAmax	(hoofdgroep)	0,00	0,00	0,00	58,41	58,41	58,41

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAmax bij Bron voor toetspunt: 17_D - toetspunt 17
Groep: minaret

Naam Bron	Omschrijving	X	Y	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
17_D	toetspunt 17	191664,68	442879,67	10,50	45,68	--	--
06	minaret max	191695,05	442861,58	6,00	45,68	--	--
LAmax	(hoofdgroep)	0,00	0,00	0,00	59,53	59,53	59,53

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAmax bij Bron voor toetspunt: 17_E - toetspunt 17
Groep: minaret

Naam Bron	Omschrijving	X	Y	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
17_E	toetspunt 17	191664,68	442879,67	13,50	45,56	--	--
06	minaret max	191695,05	442861,58	6,00	45,56	--	--
LAmax	(hoofdgroep)	0,00	0,00	0,00	59,34	59,34	59,34

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAmax bij Bron voor toetspunt: 17_F - toetspunt 17
Groep: minaret

Naam Bron	Omschrijving	X	Y	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
17_F	toetspunt 17	191664,68	442879,67	16,50	45,41	--	--
06	minaret max	191695,05	442861,58	6,00	45,41	--	--
LAmax	(hoofdgroep)	0,00	0,00	0,00	59,13	59,13	59,13

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAmax bij Bron voor toetspunt: 18_A - toetspunt 18
Groep: minaret

Naam Bron	Omschrijving	X	Y	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
18_A	toetspunt 18	191664,06	442876,56	1,50	45,95	--	--
06	minaret max	191695,05	442861,58	6,00	45,95	--	--
LAmax	(hoofdgroep)	0,00	0,00	0,00	54,68	54,68	54,68

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAmax bij Bron voor toetspunt: 18_B - toetspunt 18
Groep: minaret

Naam Bron	Omschrijving	X	Y	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
18_B	toetspunt 18	191664,06	442876,56	4,50	46,02	--	--
06	minaret max	191695,05	442861,58	6,00	46,02	--	--
LAmax	(hoofdgroep)	0,00	0,00	0,00	58,04	58,04	58,04

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAmax bij Bron voor toetspunt: 18_C - toetspunt 18
Groep: minaret

Naam Bron	Omschrijving	X	Y	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
18_C	toetspunt 18	191664,06	442876,56	7,50	46,02	--	--
06	minaret max	191695,05	442861,58	6,00	46,02	--	--
LAmax	(hoofdgroep)	0,00	0,00	0,00	59,37	59,37	59,37

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAmax bij Bron voor toetspunt: 18_D - toetspunt 18
Groep: minaret

Naam Bron	Omschrijving	X	Y	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
18_D	toetspunt 18	191664,06	442876,56	10,50	45,96	--	--
06	minaret max	191695,05	442861,58	6,00	45,96	--	--
LAmax	(hoofdgroep)	0,00	0,00	0,00	59,81	59,81	59,81

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAmax bij Bron voor toetspunt: 18_E - toetspunt 18
Groep: minaret

Naam Bron	Omschrijving	X	Y	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
18_E	toetspunt 18	191664,06	442876,56	13,50	45,84	--	--
06	minaret max	191695,05	442861,58	6,00	45,84	--	--
LAmax	(hoofdgroep)	0,00	0,00	0,00	59,60	59,60	59,60

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAmax bij Bron voor toetspunt: 18_F - toetspunt 18
Groep: minaret

Naam Bron	Omschrijving	X	Y	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
18_F	toetspunt 18	191664,06	442876,56	16,50	45,65	--	--
06	minaret max	191695,05	442861,58	6,00	45,65	--	--
LAmax	(hoofdgroep)	0,00	0,00	0,00	59,37	59,37	59,37

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAmax bij Bron voor toetspunt: 19_A - toetspunt 19
Groep: minaret

Naam Bron	Omschrijving	X	Y	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
19_A	toetspunt 19	191659,95	442873,21	1,50	45,44	--	--
06	minaret max	191695,05	442861,58	6,00	45,44	--	--
LAmax	(hoofdgroep)	0,00	0,00	0,00	54,68	54,68	54,68

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAmax bij Bron voor toetspunt: 19_B - toetspunt 19
Groep: minaret

Naam Bron	Omschrijving	X	Y	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
19_B	toetspunt 19	191659,95	442873,21	4,50	45,50	--	--
06	minaret max	191695,05	442861,58	6,00	45,50	--	--
LAmax	(hoofdgroep)	0,00	0,00	0,00	58,05	58,05	58,05

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAmax bij Bron voor toetspunt: 19_C - toetspunt 19
Groep: minaret

Naam Bron	Omschrijving	X	Y	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
19_C	toetspunt 19	191659,95	442873,21	7,50	45,50	--	--
06	minaret max	191695,05	442861,58	6,00	45,50	--	--
LAmax	(hoofdgroep)	0,00	0,00	0,00	58,74	58,74	58,74

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAmax bij Bron voor toetspunt: 19_D - toetspunt 19
Groep: minaret

Naam Bron	Omschrijving	X	Y	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
19_D	toetspunt 19	191659,95	442873,21	10,50	45,45	--	--
06	minaret max	191695,05	442861,58	6,00	45,45	--	--
LAmax	(hoofdgroep)	0,00	0,00	0,00	58,97	58,97	58,97

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAmax bij Bron voor toetspunt: 19_E - toetspunt 19
Groep: minaret

Naam Bron	Omschrijving	X	Y	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
19_E	toetspunt 19	191659,95	442873,21	13,50	45,34	--	--
06	minaret max	191695,05	442861,58	6,00	45,34	--	--
LAmax	(hoofdgroep)	0,00	0,00	0,00	58,80	58,80	58,80

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAmax bij Bron voor toetspunt: 19_F - toetspunt 19
Groep: minaret

Naam Bron	Omschrijving	X	Y	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
19_F	toetspunt 19	191659,95	442873,21	16,50	45,24	--	--
06	minaret max	191695,05	442861,58	6,00	45,24	--	--
LAmax	(hoofdgroep)	0,00	0,00	0,00	58,61	58,61	58,61

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAmax bij Bron voor toetspunt: 20_A - toetspunt 20
Groep: minaret

Naam Bron	Omschrijving	X	Y	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
20_A	toetspunt 20	191656,42	442870,32	1,50	44,84	--	--
06	minaret max	191695,05	442861,58	6,00	44,84	--	--
LAmax	(hoofdgroep)	0,00	0,00	0,00	55,94	55,94	55,94

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAmax bij Bron voor toetspunt: 20_B - toetspunt 20
Groep: minaret

Naam Bron	Omschrijving	X	Y	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
20_B	toetspunt 20	191656,42	442870,32	4,50	44,90	--	--
06	minaret max	191695,05	442861,58	6,00	44,90	--	--
LAmax	(hoofdgroep)	0,00	0,00	0,00	58,51	58,51	58,51

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAmax bij Bron voor toetspunt: 20_C - toetspunt 20
Groep: minaret

Naam Bron	Omschrijving	X	Y	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
20_C	toetspunt 20	191656,42	442870,32	7,50	44,90	--	--
06	minaret max	191695,05	442861,58	6,00	44,90	--	--
LAmax	(hoofdgroep)	0,00	0,00	0,00	58,44	58,44	58,44

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAmax bij Bron voor toetspunt: 20_D - toetspunt 20
Groep: minaret

Naam Bron	Omschrijving	X	Y	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
20_D	toetspunt 20	191656,42	442870,32	10,50	44,85	--	--
06	minaret max	191695,05	442861,58	6,00	44,85	--	--
LAmax	(hoofdgroep)	0,00	0,00	0,00	58,33	58,33	58,33

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAmax bij Bron voor toetspunt: 20_E - toetspunt 20
Groep: minaret

Naam Bron	Omschrijving	X	Y	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
20_E	toetspunt 20	191656,42	442870,32	13,50	44,75	--	--
06	minaret max	191695,05	442861,58	6,00	44,75	--	--
LAmax	(hoofdgroep)	0,00	0,00	0,00	58,17	58,17	58,17

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAmax bij Bron voor toetspunt: 20_F - toetspunt 20
Groep: minaret

Naam Bron	Omschrijving	X	Y	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
20_F	toetspunt 20	191656,42	442870,32	16,50	44,68	--	--
06	minaret max	191695,05	442861,58	6,00	44,68	--	--
LAmax	(hoofdgroep)	0,00	0,00	0,00	58,02	58,02	58,02

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAmax bij Bron voor toetspunt: 21_A - toetspunt 21
Groep: minaret

Naam Bron	Omschrijving	X	Y	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
21_A	toetspunt 21	191652,17	442866,84	1,50	44,17	--	--
06	minaret max	191695,05	442861,58	6,00	44,17	--	--
LAmax	(hoofdgroep)	0,00	0,00	0,00	54,93	54,93	54,93

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAmax bij Bron voor toetspunt: 21_B - toetspunt 21
Groep: minaret

Naam Bron	Omschrijving	X	Y	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
21_B	toetspunt 21	191652,17	442866,84	4,50	44,22	--	--
06	minaret max	191695,05	442861,58	6,00	44,22	--	--
LAmax	(hoofdgroep)	0,00	0,00	0,00	57,75	57,75	57,75

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAmax bij Bron voor toetspunt: 21_C - toetspunt 21
Groep: minaret

Naam Bron	Omschrijving	X	Y	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
21_C	toetspunt 21	191652,17	442866,84	7,50	44,22	--	--
06	minaret max	191695,05	442861,58	6,00	44,22	--	--
LAmax	(hoofdgroep)	0,00	0,00	0,00	57,70	57,70	57,70

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAmax bij Bron voor toetspunt: 21_D - toetspunt 21
Groep: minaret

Naam Bron	Omschrijving	X	Y	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
21_D	toetspunt 21	191652,17	442866,84	10,50	44,17	--	--
06	minaret max	191695,05	442861,58	6,00	44,17	--	--
LAmax	(hoofdgroep)	0,00	0,00	0,00	57,50	57,50	57,50

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAmax bij Bron voor toetspunt: 21_E - toetspunt 21
Groep: minaret

Naam Bron	Omschrijving	X	Y	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
21_E	toetspunt 21	191652,17	442866,84	13,50	44,09	--	--
06	minaret max	191695,05	442861,58	6,00	44,09	--	--
LAmax	(hoofdgroep)	0,00	0,00	0,00	57,37	57,37	57,37

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAmax bij Bron voor toetspunt: 21_F - toetspunt 21
Groep: minaret

Naam Bron	Omschrijving	X	Y	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
21_F	toetspunt 21	191652,17	442866,84	16,50	43,97	--	--
06	minaret max	191695,05	442861,58	6,00	43,97	--	--
LAmax	(hoofdgroep)	0,00	0,00	0,00	57,24	57,24	57,24

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

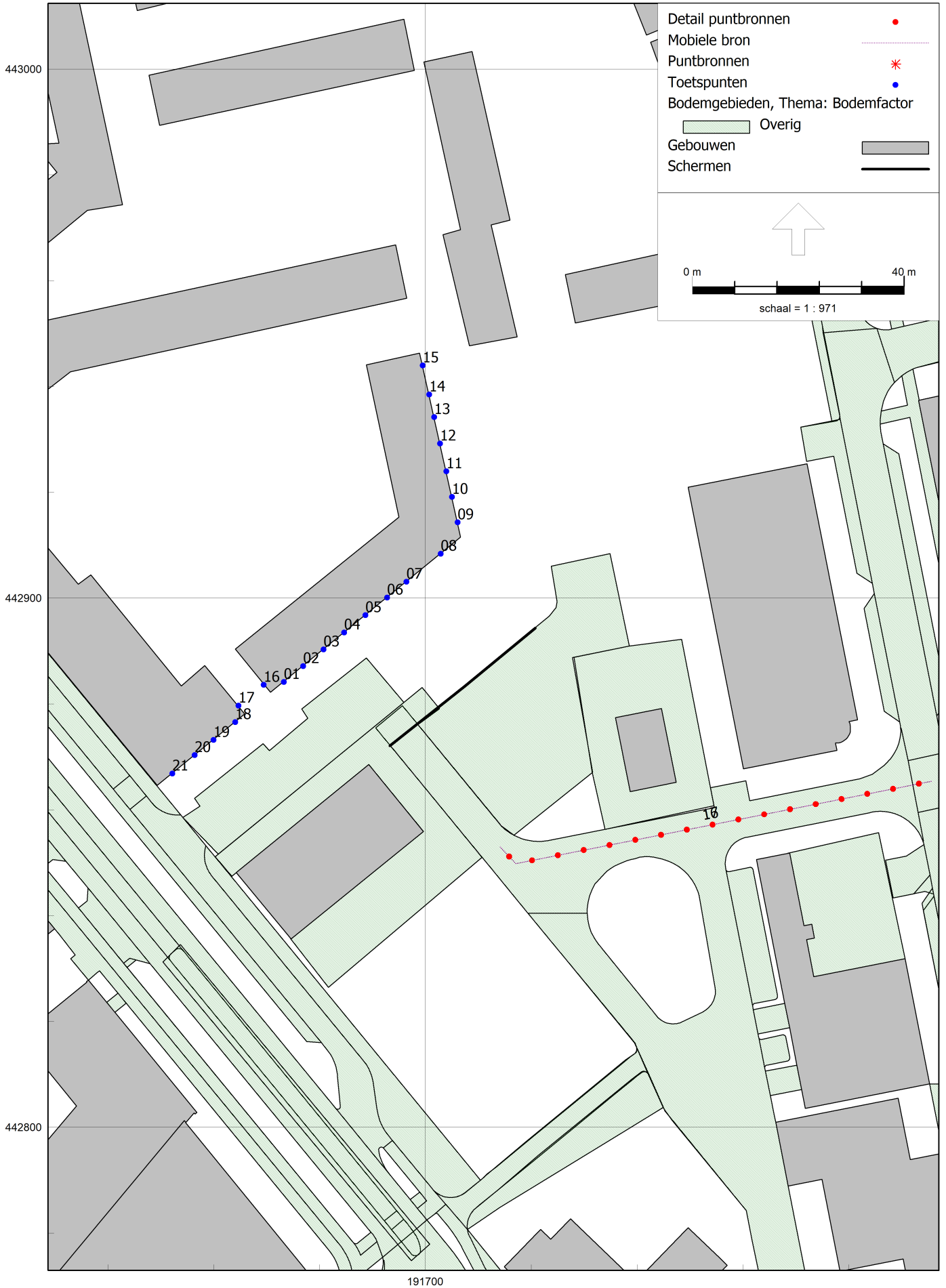
Detail puntbronnen
Mobiele bron
Puntbronnen
Toetspunten
Bodemgebieden, Thema: Bodemfactor
Overig
Gebouwen
Schermen
0 m
40 m
schaal = 1 : 971
443000
442900
442800
191700
15
14
13
12
11
10
09
08
07
06
05
04
03
02
01
16
17
18
19
20
21
10

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAeq bij Bron voor toetspunt: 01_A - toetspunt 1
Groep: Lih
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
01_A	toetspunt 1	1,50	25,14	25,70	15,70	30,70
16	bestelbussen	1,00	12,26	--	--	12,26
17	personenwagens	0,75	24,92	25,71	15,71	30,71

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAeq bij Bron voor toetspunt: 01_B - toetspunt 1
Groep: Lih
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
01_B	toetspunt 1	5,00	27,88	28,44	18,44	33,44
16	bestelbussen	1,00	15,01	--	--	15,01
17	personenwagens	0,75	27,65	28,44	18,44	33,44

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAeq bij Bron voor toetspunt: 02_A - toetspunt 2
Groep: Lih
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
02_A	toetspunt 2	1,50	25,72	26,28	16,28	31,28
16	bestelbussen	1,00	12,83	--	--	12,83
17	personenwagens	0,75	25,49	26,28	16,28	31,28

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAeq bij Bron voor toetspunt: 02_B - toetspunt 2
Groep: Lih
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
02_B	toetspunt 2	5,00	28,55	29,11	19,11	34,11
16	bestelbussen	1,00	15,68	--	--	15,68
17	personenwagens	0,75	28,31	29,10	19,10	34,10

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAeq bij Bron voor toetspunt: 03_A - toetspunt 3
Groep: Lih
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
03_A	toetspunt 3	1,50	26,08	26,64	16,64	31,64
16	bestelbussen	1,00	13,19	--	--	13,19
17	personenwagens	0,75	25,85	26,64	16,64	31,64

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAeq bij Bron voor toetspunt: 03_B - toetspunt 3
Groep: Lih
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
03_B	toetspunt 3	5,00	29,17	29,73	19,73	34,73
16	bestelbussen	1,00	16,26	--	--	16,26
17	personenwagens	0,75	28,94	29,73	19,73	34,73

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAeq bij Bron voor toetspunt: 04_A - toetspunt 4
Groep: Lih
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
04_A	toetspunt 4	1,50	26,66	27,22	17,22	32,22
16	bestelbussen	1,00	13,74	--	--	13,74
17	personenwagens	0,75	26,43	27,22	17,22	32,22

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAeq bij Bron voor toetspunt: 04_B - toetspunt 4
Groep: Lih
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
04_B	toetspunt 4	5,00	29,91	30,47	20,47	35,47
16	bestelbussen	1,00	16,95	--	--	16,95
17	personenwagens	0,75	29,68	30,47	20,47	35,47

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAeq bij Bron voor toetspunt: 05_A - toetspunt 5
Groep: Lih
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
05_A	toetspunt 5	1,50	27,23	27,80	17,80	32,80
16	bestelbussen	1,00	14,33	--	--	14,33
17	personenwagens	0,75	27,00	27,79	17,79	32,79

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAeq bij Bron voor toetspunt: 05_B - toetspunt 5
Groep: Lih
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
05_B	toetspunt 5	5,00	30,53	31,09	21,09	36,09
16	bestelbussen	1,00	17,63	--	--	17,63
17	personenwagens	0,75	30,30	31,09	21,09	36,09

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAeq bij Bron voor toetspunt: 06_A - toetspunt 6
Groep: Lih
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
06_A	toetspunt 6	1,50	27,39	27,96	17,96	32,96
16	bestelbussen	1,00	14,44	--	--	14,44
17	personenwagens	0,75	27,17	27,96	17,96	32,96

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAeq bij Bron voor toetspunt: 06_B - toetspunt 6
Groep: Lih
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
06_B	toetspunt 6	5,00	30,68	31,24	21,24	36,24
16	bestelbussen	1,00	17,75	--	--	17,75
17	personenwagens	0,75	30,46	31,25	21,25	36,25

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAeq bij Bron voor toetspunt: 07_A - toetspunt 7
Groep: Lih
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
07_A	toetspunt 7	1,50	26,94	27,50	17,50	32,50
16	bestelbussen	1,00	13,98	--	--	13,98
17	personenwagens	0,75	26,71	27,50	17,50	32,50

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAeq bij Bron voor toetspunt: 07_B - toetspunt 7
Groep: Lih
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
07_B	toetspunt 7	5,00	30,22	30,78	20,78	35,78
16	bestelbussen	1,00	17,31	--	--	17,31
17	personenwagens	0,75	30,00	30,79	20,79	35,79

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAeq bij Bron voor toetspunt: 08_A - toetspunt 8
Groep: Lih
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
08_A	toetspunt 8	1,50	26,35	26,92	16,92	31,92
16	bestelbussen	1,00	13,39	--	--	13,39
17	personenwagens	0,75	26,12	26,91	16,91	31,91

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAeq bij Bron voor toetspunt: 08_B - toetspunt 8
Groep: Lih
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
08_B	toetspunt 8	5,00	29,61	30,17	20,17	35,17
16	bestelbussen	1,00	16,73	--	--	16,73
17	personenwagens	0,75	29,38	30,17	20,17	35,17

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAeq bij Bron voor toetspunt: 09_A - toetspunt 9
Groep: Lih
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
09_A	toetspunt 9	1,50	23,98	24,54	14,54	29,54
16	bestelbussen	1,00	11,08	--	--	11,08
17	personenwagens	0,75	23,75	24,54	14,54	29,54

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAeq bij Bron voor toetspunt: 09_B - toetspunt 9
Groep: Lih
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
09_B	toetspunt 9	5,00	27,02	27,57	17,57	32,57
16	bestelbussen	1,00	14,24	--	--	14,24
17	personenwagens	0,75	26,79	27,58	17,58	32,58

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAeq bij Bron voor toetspunt: 10_A - toetspunt 10
Groep: Lih
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
10_A	toetspunt 10	1,50	23,13	23,70	13,70	28,70
16	bestelbussen	1,00	10,11	--	--	10,11
17	personenwagens	0,75	22,91	23,70	13,70	28,70

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAeq bij Bron voor toetspunt: 10_B - toetspunt 10
Groep: Lih
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
10_B	toetspunt 10	5,00	25,98	26,54	16,54	31,54
16	bestelbussen	1,00	13,16	--	--	13,16
17	personenwagens	0,75	25,75	26,54	16,54	31,54

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAeq bij Bron voor toetspunt: 11_A - toetspunt 11
Groep: Lih
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
11_A	toetspunt 11	1,50	22,23	22,81	12,81	27,81
16	bestelbussen	1,00	9,16	--	--	9,16
17	personenwagens	0,75	22,01	22,80	12,80	27,80

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAeq bij Bron voor toetspunt: 11_B - toetspunt 11
Groep: Lih
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
11_B	toetspunt 11	5,00	24,87	25,42	15,42	30,42
16	bestelbussen	1,00	12,06	--	--	12,06
17	personenwagens	0,75	24,64	25,43	15,43	30,43

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAeq bij Bron voor toetspunt: 12_A - toetspunt 12
Groep: Lih
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
12_A	toetspunt 12	1,50	21,41	21,98	11,98	26,98
16	bestelbussen	1,00	8,34	--	--	8,34
17	personenwagens	0,75	21,20	21,99	11,99	26,99

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAeq bij Bron voor toetspunt: 12_B - toetspunt 12
Groep: Lih
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
12_B	toetspunt 12	5,00	23,90	24,46	14,46	29,46
16	bestelbussen	1,00	11,08	--	--	11,08
17	personenwagens	0,75	23,67	24,46	14,46	29,46

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAeq bij Bron voor toetspunt: 13_A - toetspunt 13
Groep: Lih
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
13_A	toetspunt 13	1,50	21,00	21,57	11,57	26,57
16	bestelbussen	1,00	7,93	--	--	7,93
17	personenwagens	0,75	20,78	21,57	11,57	26,57

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAeq bij Bron voor toetspunt: 13_B - toetspunt 13
Groep: Lih
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
13_B	toetspunt 13	5,00	23,36	23,92	13,92	28,92
16	bestelbussen	1,00	10,52	--	--	10,52
17	personenwagens	0,75	23,13	23,92	13,92	28,92

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAeq bij Bron voor toetspunt: 14_A - toetspunt 14
Groep: Lih
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
14_A	toetspunt 14	1,50	20,56	21,13	11,13	26,13
16	bestelbussen	1,00	7,49	--	--	7,49
17	personenwagens	0,75	20,34	21,13	11,13	26,13

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAeq bij Bron voor toetspunt: 14_B - toetspunt 14
Groep: Lih
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
14_B	toetspunt 14	5,00	23,06	23,62	13,62	28,62
16	bestelbussen	1,00	10,22	--	--	10,22
17	personenwagens	0,75	22,82	23,61	13,61	28,61

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAeq bij Bron voor toetspunt: 15_A - toetspunt 15
Groep: Lih
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
15_A	toetspunt 15	1,50	20,06	20,63	10,63	25,63
16	bestelbussen	1,00	6,99	--	--	6,99
17	personenwagens	0,75	19,85	20,64	10,64	25,64

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAeq bij Bron voor toetspunt: 15_B - toetspunt 15
Groep: Lih
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
15_B	toetspunt 15	5,00	22,48	23,04	13,04	28,04
16	bestelbussen	1,00	9,62	--	--	9,62
17	personenwagens	0,75	22,25	23,04	13,04	28,04

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAeq bij Bron voor toetspunt: 16_A - toetspunt 16
Groep: Lih
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
16_A	toetspunt 16	1,50	14,31	14,87	4,87	19,87
16	bestelbussen	1,00	1,44	--	--	1,44
17	personenwagens	0,75	14,08	14,87	4,87	19,87

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAeq bij Bron voor toetspunt: 16_B - toetspunt 16
Groep: Lih
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
16_B	toetspunt 16	5,00	16,88	17,44	7,44	22,44
16	bestelbussen	1,00	3,99	--	--	3,99
17	personenwagens	0,75	16,66	17,45	7,45	22,45

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAeq bij Bron voor toetspunt: 17_A - toetspunt 17
Groep: Lih
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
17_A	toetspunt 17	1,50	22,41	22,98	12,98	27,98
16	bestelbussen	1,00	9,32	--	--	9,32
17	personenwagens	0,75	22,19	22,98	12,98	27,98

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAeq bij Bron voor toetspunt: 17_B - toetspunt 17
Groep: Lih
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
17_B	toetspunt 17	4,50	24,13	24,69	14,69	29,69
16	bestelbussen	1,00	11,27	--	--	11,27
17	personenwagens	0,75	23,90	24,69	14,69	29,69

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAeq bij Bron voor toetspunt: 17_C - toetspunt 17
Groep: Lih
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
17_C	toetspunt 17	7,50	25,90	26,46	16,46	31,46
16	bestelbussen	1,00	12,99	--	--	12,99
17	personenwagens	0,75	25,67	26,46	16,46	31,46

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAeq bij Bron voor toetspunt: 17_D - toetspunt 17
Groep: Lih
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
17_D	toetspunt 17	10,50	26,75	27,32	17,32	32,32
16	bestelbussen	1,00	13,73	--	--	13,73
17	personenwagens	0,75	26,54	27,33	17,33	32,33

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAeq bij Bron voor toetspunt: 17_E - toetspunt 17
Groep: Lih
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
17_E	toetspunt 17	13,50	27,18	27,75	17,75	32,75
16	bestelbussen	1,00	14,18	--	--	14,18
17	personenwagens	0,75	26,96	27,75	17,75	32,75

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAeq bij Bron voor toetspunt: 17_F - toetspunt 17
Groep: Lih
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
17_F	toetspunt 17	16,50	27,63	28,20	18,20	33,20
16	bestelbussen	1,00	14,58	--	--	14,58
17	personenwagens	0,75	27,41	28,20	18,20	33,20

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAeq bij Bron voor toetspunt: 18_A - toetspunt 18
Groep: Lih
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
18_A	toetspunt 18	1,50	21,51	22,08	12,08	27,08
16	bestelbussen	1,00	8,45	--	--	8,45
17	personenwagens	0,75	21,29	22,08	12,08	27,08

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAeq bij Bron voor toetspunt: 18_B - toetspunt 18
Groep: Lih
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
18_B	toetspunt 18	4,50	22,98	23,54	13,54	28,54
16	bestelbussen	1,00	10,13	--	--	10,13
17	personenwagens	0,75	22,75	23,54	13,54	28,54

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAeq bij Bron voor toetspunt: 18_C - toetspunt 18
Groep: Lih
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
18_C	toetspunt 18	7,50	24,93	25,49	15,49	30,49
16	bestelbussen	1,00	12,06	--	--	12,06
17	personenwagens	0,75	24,70	25,49	15,49	30,49

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAeq bij Bron voor toetspunt: 18_D - toetspunt 18
Groep: Lih
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
18_D	toetspunt 18	10,50	26,02	26,59	16,59	31,59
16	bestelbussen	1,00	13,04	--	--	13,04
17	personenwagens	0,75	25,80	26,59	16,59	31,59

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAeq bij Bron voor toetspunt: 18_E - toetspunt 18
Groep: Lih
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
18_E	toetspunt 18	13,50	26,62	27,18	17,18	32,18
16	bestelbussen	1,00	13,76	--	--	13,76
17	personenwagens	0,75	26,39	27,18	17,18	32,18

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAeq bij Bron voor toetspunt: 18_F - toetspunt 18
Groep: Lih
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
18_F	toetspunt 18	16,50	27,15	27,72	17,72	32,72
16	bestelbussen	1,00	14,09	--	--	14,09
17	personenwagens	0,75	26,93	27,72	17,72	32,72

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAeq bij Bron voor toetspunt: 19_A - toetspunt 19
Groep: Lih
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
19_A	toetspunt 19	1,50	19,65	20,22	10,22	25,22
16	bestelbussen	1,00	6,58	--	--	6,58
17	personenwagens	0,75	19,43	20,22	10,22	25,22

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAeq bij Bron voor toetspunt: 19_B - toetspunt 19
Groep: Lih
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
19_B	toetspunt 19	4,50	20,84	21,40	11,40	26,40
16	bestelbussen	1,00	7,92	--	--	7,92
17	personenwagens	0,75	20,60	21,39	11,39	26,39

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAeq bij Bron voor toetspunt: 19_C - toetspunt 19
Groep: Lih
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
19_C	toetspunt 19	7,50	22,97	23,53	13,53	28,53
16	bestelbussen	1,00	10,11	--	--	10,11
17	personenwagens	0,75	22,74	23,53	13,53	28,53

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAeq bij Bron voor toetspunt: 19_D - toetspunt 19
Groep: Lih
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
19_D	toetspunt 19	10,50	24,56	25,13	15,13	30,13
16	bestelbussen	1,00	11,61	--	--	11,61
17	personenwagens	0,75	24,34	25,13	15,13	30,13

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAeq bij Bron voor toetspunt: 19_E - toetspunt 19
Groep: Lih
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
19_E	toetspunt 19	13,50	25,58	26,15	16,15	31,15
16	bestelbussen	1,00	12,51	--	--	12,51
17	personenwagens	0,75	25,36	26,15	16,15	31,15

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAeq bij Bron voor toetspunt: 19_F - toetspunt 19
Groep: Lih
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
19_F	toetspunt 19	16,50	26,04	26,61	16,61	31,61
16	bestelbussen	1,00	12,97	--	--	12,97
17	personenwagens	0,75	25,82	26,61	16,61	31,61

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAeq bij Bron voor toetspunt: 20_A - toetspunt 20
Groep: Lih
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
20_A	toetspunt 20	1,50	14,63	15,21	5,21	20,21
16	bestelbussen	1,00	1,47	--	--	1,47
17	personenwagens	0,75	14,42	15,21	5,21	20,21

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAeq bij Bron voor toetspunt: 20_B - toetspunt 20
Groep: Lih
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
20_B	toetspunt 20	4,50	15,84	16,41	6,41	21,41
16	bestelbussen	1,00	2,82	--	--	2,82
17	personenwagens	0,75	15,62	16,41	6,41	21,41

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAeq bij Bron voor toetspunt: 20_C - toetspunt 20
Groep: Lih
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
20_C	toetspunt 20	7,50	18,90	19,46	9,46	24,46
16	bestelbussen	1,00	6,09	--	--	6,09
17	personenwagens	0,75	18,67	19,46	9,46	24,46

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAeq bij Bron voor toetspunt: 20_D - toetspunt 20
Groep: Lih
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
20_D	toetspunt 20	10,50	21,21	21,76	11,76	26,76
16	bestelbussen	1,00	8,49	--	--	8,49
17	personenwagens	0,75	20,97	21,76	11,76	26,76

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAeq bij Bron voor toetspunt: 20_E - toetspunt 20
Groep: Lih
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
20_E	toetspunt 20	13,50	22,60	23,18	13,18	28,18
16	bestelbussen	1,00	9,45	--	--	9,45
17	personenwagens	0,75	22,38	23,17	13,17	28,17

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAeq bij Bron voor toetspunt: 20_F - toetspunt 20
Groep: Lih
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
20_F	toetspunt 20	16,50	24,52	25,09	15,09	30,09
16	bestelbussen	1,00	11,44	--	--	11,44
17	personenwagens	0,75	24,30	25,09	15,09	30,09

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAeq bij Bron voor toetspunt: 21_A - toetspunt 21
Groep: Lih
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
21_A	toetspunt 21	1,50	10,71	11,28	1,28	16,28
16	bestelbussen	1,00	-2,40	--	--	-2,40
17	personenwagens	0,75	10,49	11,28	1,28	16,28

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAeq bij Bron voor toetspunt: 21_B - toetspunt 21
Groep: Lih
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
21_B	toetspunt 21	4,50	12,24	12,80	2,80	17,80
16	bestelbussen	1,00	-0,78	--	--	-0,78
17	personenwagens	0,75	12,01	12,80	2,80	17,80

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAeq bij Bron voor toetspunt: 21_C - toetspunt 21
Groep: Lih
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
21_C	toetspunt 21	7,50	15,70	16,26	6,26	21,26
16	bestelbussen	1,00	2,84	--	--	2,84
17	personenwagens	0,75	15,47	16,26	6,26	21,26

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAeq bij Bron voor toetspunt: 21_D - toetspunt 21
Groep: Lih
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
21_D	toetspunt 21	10,50	18,39	18,96	8,96	23,96
16	bestelbussen	1,00	5,24	--	--	5,24
17	personenwagens	0,75	18,17	18,96	8,96	23,96

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAeq bij Bron voor toetspunt: 21_E - toetspunt 21
Groep: Lih
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
21_E	toetspunt 21	13,50	19,70	20,28	10,28	25,28
16	bestelbussen	1,00	6,61	--	--	6,61
17	personenwagens	0,75	19,49	20,28	10,28	25,28

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: D4 industrielawaai
LAeq bij Bron voor toetspunt: 21_F - toetspunt 21
Groep: Lih
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
21_F	toetspunt 21	16,50	22,61	23,18	13,18	28,18
16	bestelbussen	1,00	9,62	--	--	9,62
17	personenwagens	0,75	22,39	23,18	13,18	28,18

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

BIJLAGE 5. GECUMULEERDE GELUIDSBELASTING

Cumulatieve geluidsbelasting

toetspunt	excl. aftrek [dB]						cumulatieve geluidsbelasting [dB]					
	Westervoortsedijk	Nieuwe Kade	Veilingstraat	Van Oldebarenveldstraat	Thomas J. Witteroosstraat	Amperestraat	L_{VL}	L_{RL}	L_{IL}	L_{LL}	L_{cum}	maat-gevend
01_A	49,34	33,24	29,68	35,36	10,83	-12,58	49,66	0,00	37,69	--	50	VL
01_B	51,51	33,69	31,25	36,59	12,59	-11,88	51,76	0,00	40,83	--	52	VL
02_A	48,84	33,24	29,63	35,95	8,54	-12,89	49,22	0,00	48,29	--	52	IL
02_B	50,89	33,68	31,12	37,23	10,70	-12,15	51,19	0,00	48,51	--	53	VL
03_A	48,51	33,13	29,57	35,46	2,71	-10,81	48,89	0,00	48,1	--	52	IL
03_B	50,33	33,58	31,07	36,82	4,23	-10,05	50,65	0,00	48,33	--	53	VL
04_A	47,67	25,41	29,41	36,32	2,56	-14,16	48,06	0,00	47,73	--	51	IL
04_B	49,35	26,45	30,86	37,72	4,22	-13,41	49,72	0,00	47,97	--	52	VL
05_A	47,07	23,74	28,68	36,65	0,73	-13,93	47,52	0,00	47,02	--	51	IL
05_B	48,72	26,07	30,06	38,10	2,16	-13,18	49,16	0,00	47,29	--	52	VL
06_A	46,60	29,45	28,00	37,07	-0,55	-11,24	47,19	0,00	46,03	--	50	VL
06_B	48,08	30,34	29,47	38,69	0,70	-10,47	48,67	0,00	46,38	--	51	VL
07_A	46,88	32,56	27,73	37,57	-0,90	-10,09	47,55	0,00	45,22	--	50	VL
07_B	48,33	33,07	29,26	39,17	0,35	-9,32	48,99	0,00	45,63	--	51	VL
08_A	46,21	33,96	25,67	38,19	-2,54	-7,99	47,10	0,00	44,13	--	49	VL
08_B	47,39	34,52	27,35	39,97	-1,24	-6,58	48,33	0,00	44,58	--	50	VL
09_A	41,85	31,03	24,59	40,43	12,82	3,43	44,46	0,00	36,77	--	45	VL
09_B	42,22	31,84	26,15	42,25	14,21	4,83	45,49	0,00	39,45	--	47	VL
10_A	41,10	30,58	21,47	40,74	13,58	2,01	44,16	0,00	35,31	--	45	VL
10_B	41,64	31,40	23,21	42,56	15,00	3,72	45,35	0,00	38,35	--	46	VL
11_A	40,02	28,95	19,79	40,73	14,01	3,73	43,58	0,00	34,08	--	44	VL
11_B	40,83	30,72	21,59	42,60	15,41	5,33	45,01	0	37,39	--	46	VL
12_A	39,74	24,13	17,45	40,61	14,79	5,95	43,28	0,00	32,96	--	44	VL
12_B	40,85	28,07	19,32	42,47	16,22	7,83	44,86	0,00	36,35	--	46	VL
13_A	39,30	22,13	15,53	40,34	15,88	5,97	42,92	0,00	32,25	--	43	VL
13_B	40,21	27,39	17,31	42,22	17,61	7,83	44,45	0,00	35,53	--	45	VL
14_A	38,58	21,70	16,73	40,78	16,12	5,43	42,88	0,00	31,83	--	43	VL
14_B	39,48	26,38	18,08	42,64	17,80	7,16	44,44	0,00	34,89	--	45	VL
15_A	38,94	21,83	15,68	40,34	16,66	6,45	42,76	0,00	31,24	--	43	VL
15_B	40,03	27,01	16,86	42,18	18,44	8,52	44,35	0,00	33,93	--	45	VL
16_A	48,14	21,73	30,89	27,35	24,46	5,09	48,28	0,00	29,63	--	48	VL
16_B	50,48	24,33	34,28	28,82	25,81	7,52	50,64	0,00	33,17	--	51	VL
17_A	40,73	33,26	28,76	31,60	16,78	9,82	42,10	0,00	35,8	--	43	VL
17_B	42,29	33,63	31,01	32,83	18,68	12,09	43,53	0,00	38,76	--	45	VL
17_C	42,99	33,69	33,28	35,34	20,16	13,70	44,46	0,00	39,22	--	46	VL
17_D	40,39	34,12	26,54	38,68	21,20	15,37	43,33	0,00	39,4	--	45	VL
17_E	39,86	28,67	22,77	40,46	21,83	17,61	43,41	0,00	39,41	--	45	VL
17_F	40,89	27,13	19,81	41,67	21,95	22,38	44,46	0,00	39,18	--	46	VL
18_A	52,40	24,08	33,49	35,48	12,53	4,21	52,55	0,00	35,66	--	53	VL
18_B	54,34	25,52	34,86	36,28	14,21	6,35	54,46	0,00	38,56	--	55	VL
18_C	54,70	27,21	35,95	37,43	15,77	7,54	54,85	0,00	39,16	--	55	VL
18_D	54,72	29,83	36,95	38,72	18,82	8,84	54,91	0,00	39,69	--	55	VL
18_E	54,81	32,35	38,89	39,87	20,49	10,32	55,08	0,00	40,39	--	55	VL
18_F	55,08	34,32	21,29	41,14	2,90	--	55,29	0,00	40,41	--	55	VL
19_A	53,88	26,93	37,46	33,14	12,99	4,19	54,02	0,00	34,6	--	54	VL
19_B	55,63	28,22	38,83	34,07	14,73	6,31	55,76	0,00	37,42	--	56	VL
19_C	55,91	29,39	39,76	35,51	16,49	7,49	56,06	0,00	38,25	--	56	VL
19_D	55,94	30,91	40,57	37,15	18,42	8,79	56,13	0,00	39,52	--	56	VL
19_E	56,07	32,82	41,15	38,67	22,22	10,27	56,30	0,00	40,24	--	56	VL
19_F	55,98	35,65	21,71	40,55	2,92	--	56,14	0,00	40,29	--	56	VL
20_A	55,45	32,95	38,24	33,46	13,36	4,59	55,58	0,00	34,05	--	56	VL
20_B	56,94	34,23	39,54	34,21	14,92	6,26	57,06	0,00	36,7	--	57	VL
20_C	57,12	35,21	40,44	35,07	16,75	7,46	57,27	0,00	37,7	--	57	VL
20_D	57,14	36,27	41,22	35,36	19,38	8,76	57,31	0,00	39,44	--	57	VL
20_E	57,18	36,88	41,48	37,11	23,54	10,23	57,38	0,00	40,06	--	57	VL
20_F	56,81	37,83	21,61	39,99	5,86	--	56,95	0,00	40,11	--	57	VL
21_A	57,75	34,26	25,35	32,01	19,58	4,11	57,78	0,00	33,08	--	58	VL

Cumulatieve geluidsbelasting

toetspunt	excl. aftrek [dB]						cumulatieve geluidsbelasting [dB]					
	Westervoortse dijk	Nieuwe Kade	Veilingstraat	Van Oldebarenveld straat	Thomas J. Witteroosstraat	Amperestraat	L_{VL}	L_{RL}	L_{IL}	L_{LL}	L_{cum}	maat-gevend
21_B	58,76	35,53	26,60	32,89	19,97	6,26	58,79	0,00	35,5	--	59	VL
21_C	58,84	36,51	27,29	33,58	20,63	7,45	58,88	0,00	37,07	--	59	VL
21_D	58,76	37,52	26,88	33,97	22,58	8,74	58,81	0,00	39,04	--	59	VL
21_E	58,61	38,00	23,87	35,68	24,54	10,18	58,67	0,00	39,77	--	59	VL
21_F	58,23	38,10	21,65	39,40	5,50	--	58,33	0	39,84	--	58	VL

Bijlage 4 Onderzoek externe veiligheid

ONDERZOEK EXTERNE VEILIGHEID

STOKERSTRAAT / JACOB VAN DEVENTERSTRAAT

TE ARNHEM

Rapportage onderzoek externe veiligheid

Stokerstraat / Jacob van Deventerstraat te Arnhem

Opdrachtgever	Islamitische Unie Ayasofya Arnhem Sonsbeeksingel 110 6822 BJ Arnhem
Rapportnummer	15049.003
Versienummer	D2
Status	Eindrapportage
Datum	17 juni 2022
Vestiging	Limburg Rijksweg Noord 39 6071 KS Swalmen 088 - 5001600 swalmen@econsultancy.nl
Opsteller	De heer Q. Duong, BEng
Paraaf	
Kwaliteitscontrole	De heer ing. M. de Loos
Paraaf	

Kwaliteitszorg

Econsultancy werkt volgens een dynamisch kwaliteits- en milieusysteem, zoals beschreven in het kwaliteits- en milieuhandboek. Ons kwaliteits- en milieusysteem is gecertificeerd volgens de eisen in de NEN-EN-ISO 9001.

INHOUDSOPGAVE

1 INLEIDING 1

2 BELEID EN REGELGEVING 2

2.1 Wet- en regelgeving 2
2.2 Plaatsgebonden Risico 2
2.3 Besluit externe veiligheid buisleidingen (Bevb) 2
2.4 Groepsrisico 3
2.5 Besluit externe veiligheid transportroutes (Bevt) en Regeling Basisnet 3
2.6 Verantwoordingsplicht 3

3 INVENTARISATIE OMGEVING PLANGEBIED 5

3.1 Transport 5
3.2 Hogedruk aardgastransportleiding 5
3.3 Inrichtingen 6

4 RISICO HOGEDRUK AARDGASTRANPORTLEIDING 7

4.1 Uitgangspunten 7
4.2 Resultaten buisleiding N-559-11 7

5 BEPERKTE VERANTWOORDING GROEPSRISICO 10

5.1 Analyse spoor Arnhem - Velperpoort 10
5.2 Analyse hogedruk aardgastransportleiding 10
5.3 Zelfredzaamheid 10
5.4 Bestrijdbaarheid en hulpverlening 10

6 SAMENVATTING EN CONCLUSIES 11

BIJLAGEN:

1. - Kwantitatieve risicoanalyse huidige situatie hogedruk aardgastransportleiding
2. - Kwantitatieve risicoanalyse toekomstige situatie hogedruk aardgastransportleiding

1 INLEIDING

De initiatiefnemer heeft het voornemen een moskee aan de Westervoortsedijk te Arnhem te realiseren. Gezien de grote aantallen personen die in de dag aanwezig zijn, is er sprake van een kwetsbaar object. Econsultancy heeft voor de bestemmingsplanwijziging een onderzoek externe veiligheid uitgevoerd. In onderhavig onderzoek worden de risico's rondom het plangebied beschouwd en worden de mogelijke scenario's inzichtelijk gemaakt. In figuur 1.1 is de situering van de moskee weergegeven.

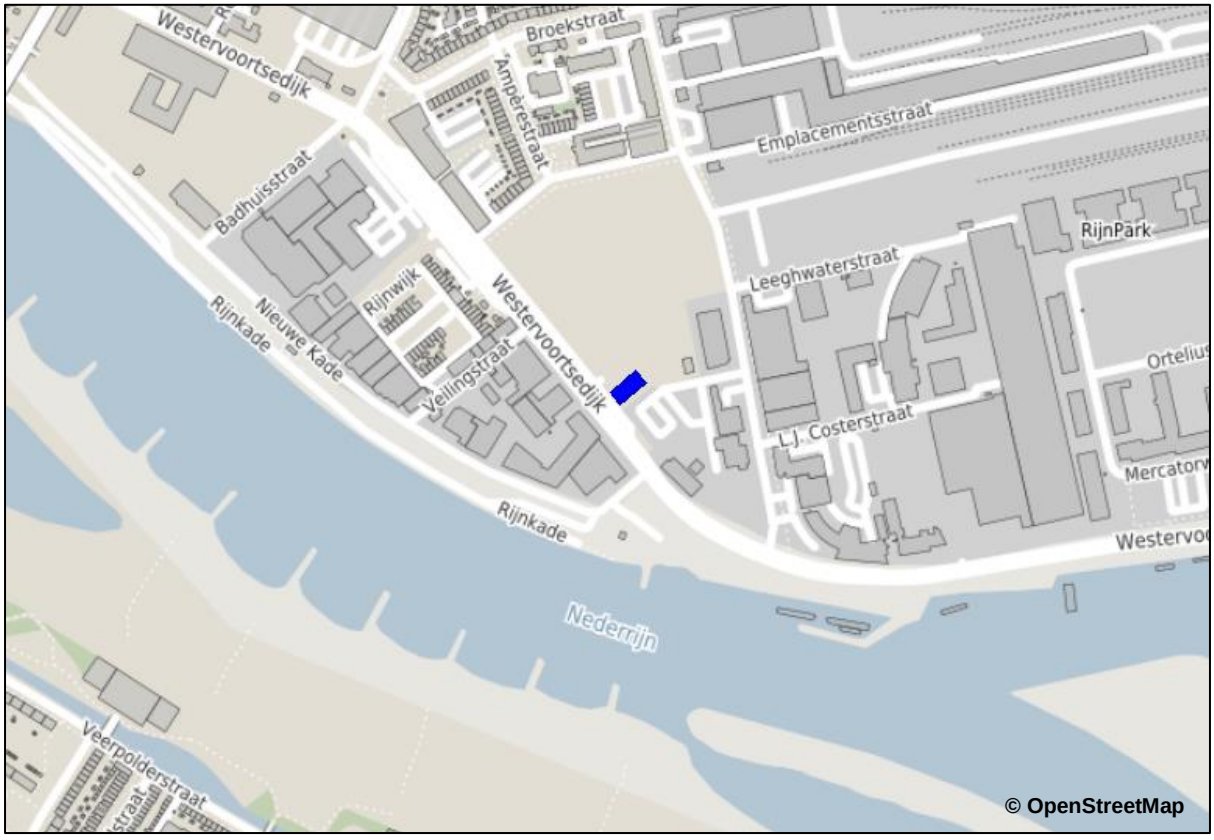

Figuur 1.1 Situering moskee

Vanwege de ligging nabij de hogedruk aardgastransportleiding dient er een kwantitatieve risicoanalyse te worden verricht. Het onderzoek heeft als doel te bepalen of er wordt voldaan aan het Besluit externe veiligheid buisleidingen (Bevb). Hiertoe wordt onder andere het groepsrisico bepaald. Daarnaast worden de risico's rondom het plangebied beschouwd en worden calamiteitenscenario's inzichtelijk gemaakt.

2 BELEID EN REGELGEVING

2.1 Wet- en regelgeving

Externe veiligheid heeft betrekking op het transport van gevaarlijke stoffen en bedrijven die werken met gevaarlijke stoffen. Het transport van gevaarlijke stoffen via wegen en spoorlijnen wordt geregeld in het Besluit externe veiligheid transportroutes en de Regeling Basisnet. Voor transport middels buisleidingen is het Besluit externe veiligheid buisleidingen van toepassing. Voor externe veiligheid staan twee begrippen centraal: het plaatsgebonden risico en het groepsrisico. Hieronder worden beide begrippen verder uitgelegd.

2.2 Plaatsgebonden Risico

Het plaatsgebonden risico geeft de kans om te overlijden op een bepaalde plaats als gevolg van een ongeval bij een risicovolle activiteit. De kans heeft betrekking op een fictief persoon die de hele tijd op die plaats aanwezig is. Voor het plaatsgebonden risico geldt dat er geen nieuwe kwetsbare objecten aanwezig zijn of geprojecteerd worden binnen de 10^{-6}/jaar-contour (wettelijk harde grenswaarde). Voor beperkt kwetsbare objecten geldt de 10^{-6}/jaar-contour niet als grenswaarde, maar als een richtwaarde. Voor de definitie van de begrippen kwetsbare, en beperkt kwetsbare objecten wordt verwezen naar het Besluit externe veiligheid inrichtingen.

2.3 Besluit externe veiligheid buisleidingen (Bevb)

Het Bevb sluit aan op de risicobegrippen zoals deze in het Bevi worden gehanteerd. Concreet betekent dit dat rondom buisleidingen een 10^{-6}/jaar plaatsgebonden risicocontour zal moeten worden berekend en dat bij ruimtelijke ontwikkelingen binnen het invloedsgebied van een leiding het groepsrisico dient te worden verantwoord. Het Bevb is van toepassing op:

- hogedruk aardgastransporten (> 16 bar);
- brandstofleidingen voor de categorieën K1, K2 en K3 (inclusief brandstofleidingen van Defensie);
- overige leidingen met gevaarlijke stoffen zoals aangewezen bij ministeriële regeling. Het betreft onder andere CO_2 , buteen en chloor.

Het Bevb sluit aan op de risicobegrippen zoals deze in het Besluit externe veiligheid inrichtingen worden gehanteerd. Voor het plaatsgebonden risico wordt een kans op overlijden van 1 op de 1 miljoen per jaar acceptabel geacht. Concreet betekent dit dat rondom (vaar-)wegen of hoofdspoorwegen een 10^{-6}/jaar plaatsgebonden risicocontour zal moeten worden berekend en dat bij ruimtelijke ontwikkelingen binnen het invloedsgebied van een leiding het groepsrisico dient te worden verantwoord. Het groepsrisico voor transportroutes is voorzien van een oriëntatiewaarde, die gesteld is op $F \cdot N^2 < 10^{-2}$ per jaar, waarin F de kans per jaar is met N het aantal slachtoffers. Dit is gelijk aan de stippellijn tussen het gele en rode vlak in figuur 2.1.

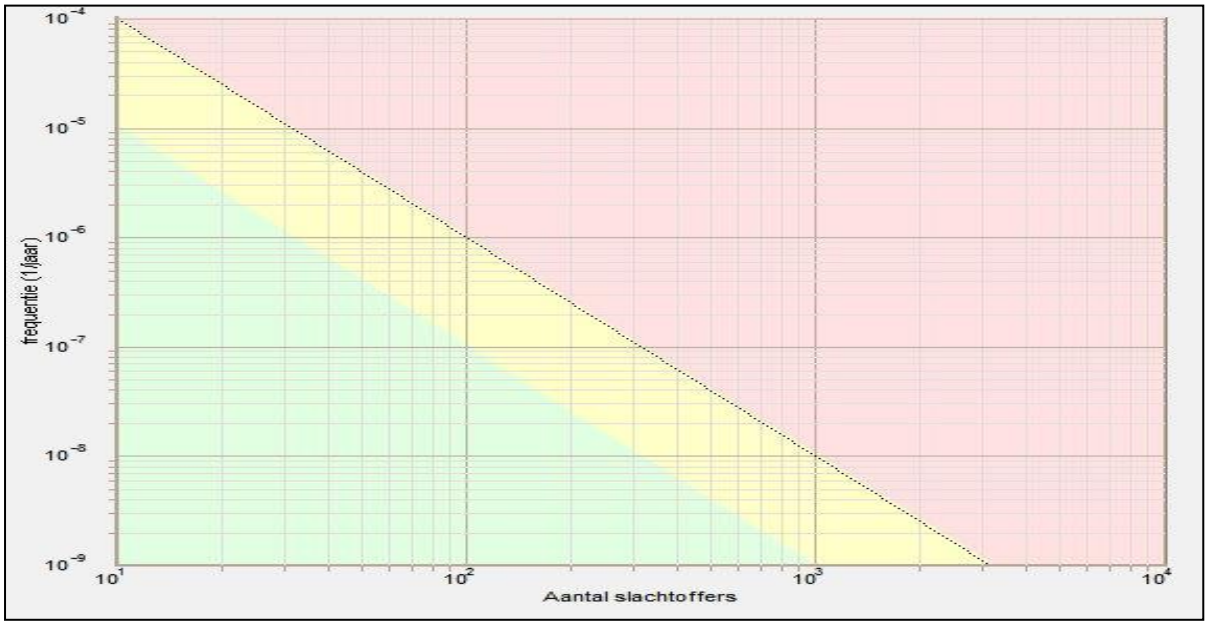

Figuur 2.1 Visualisatie oriëntatiewaarde groepsrisico

2.4 Groepsrisico

Het groepsrisico geeft de kans dat bij een ongeval een groep slachtoffers valt met een bepaalde omvang. Het groepsrisico is een maat voor de maatschappelijke ontwrichting bij een calamiteit. Het groepsrisico wordt bepaald binnen het invloedsgebied van een risicovolle activiteit. Dit invloedsgebied wordt begrensd door de 1% letaliteitsgrens (tenzij anders bepaald): de afstand waarop nog 1% van de blootgestelde mensen in de omgeving komt te overlijden bij een calamiteit met gevaarlijke stoffen.

2.5 Besluit externe veiligheid transportroutes (Bevt) en Regeling Basisnet

Vervoer van gevaarlijke stoffen vindt plaats over het spoor, over de weg en het water. Om gevaarlijke stoffen te vervoeren moeten vervoerders zich houden aan veiligheidseisen. Aan transportroutes en de omgeving nabij deze transportroutes zijn eisen gesteld.

Het Basisnet maakt het mogelijk dat het vervoer van gevaarlijke stoffen blijft plaatsvinden op een verantwoord veilige manier. Het Basisnet is een landelijk aangewezen netwerk voor het vervoer van gevaarlijke stoffen via de hoofdinfrastructuur. De onderliggende infrastructuur valt niet rechtstreeks onder het Basisnet, maar hier kan wel aansluiting bij worden gezocht.

Het Bevt bevat de uitwerking van de ruimtelijke component van het Basisnet. Doel van dit besluit is waarborgen van een basisbeschermingsniveau door te voorkomen dat bij ruimtelijke ontwikkelingen mensen worden blootgesteld aan een hoger risico vanwege het vervoer van gevaarlijke stoffen dan maatschappelijk aanvaardbaar wordt geacht. Verder bevat het besluit onder andere regels die strekken tot het inzichtelijk maken van de kans op een ramp met veel slachtoffers en het op een transparante wijze wegen van het risico ten opzichte van toe te laten ruimtelijke ontwikkelingen.

De oriëntatiewaarde voor het groepsrisico is gelijk aan de oriëntatiewaarde uit het Bevb.

2.6 Verantwoordingsplicht

In het Bevb en het Bevt is een verplichting tot verantwoording van het groepsrisico opgenomen. Bij deze verantwoordingsplicht dient het bevoegd gezag op een juiste wijze de toename en ligging van het groepsrisico te verantwoorden en te onderbouwen. Daarbij geeft het bevoegd gezag aan of het groepsrisico in de betreffende situatie aanvaardbaar wordt geacht. De verantwoordingsplicht van het

groepsrisico dient rekening te houden met de hoogte van het groepsrisico. Bij de verantwoording van het groepsrisico dient het bevoegd gezag het plan voor te leggen bij de veiligheidsregio.

Volgens het Bevt kan worden volstaan met een beperkte verantwoording van het groepsrisico indien

- het groepsrisico niet hoger is dan 0,1 x de oriëntatiewaarde waarde, of
- het groepsrisico niet meer dan 10% toeneemt en de oriëntatiewaarde niet wordt overschreden.

In de toelichting bij een bestemmingsplan wordt, voor zover het gebied waarop dat plan betrekking heeft binnen het invloedsgebied ligt van een weg, spoorweg of binnenwater waarover gevaarlijke stoffen worden vervoerd, in elk geval ingegaan op:

a. de mogelijkheden tot voorbereiding van bestrijding en beperking van de omvang van een ramp op die weg, spoorweg of dat binnenwater, en
b. voor zover dat plan betrekking heeft op nog niet aanwezige kwetsbare of beperkt kwetsbare objecten: de mogelijkheden voor personen om zich in veiligheid te brengen indien zich op die weg, spoorweg of dat binnenwater een ramp voordoet.

Indien een bestemmingsplan betrekking heeft op een gebied dat geheel of gedeeltelijk gelegen is binnen 200 meter van een transportroute, wordt in de toelichting bij dat plan tevens ingegaan:

- de dichtheid van personen in het invloedsgebied van de transportroute op het tijdstip waarop het plan wordt vastgesteld, rekening houdend met de in dat gebied reeds aanwezige personen en de personen die in dat gebied op grond van het geldende bestemmingsplan of de geldende bestemmingsplannen redelijkerwijs te verwachten zijn, en
- de als gevolg van het bestemmingsplan redelijkerwijs te verwachten verandering van de dichtheid van personen in het gebied waarop dat plan betrekking heeft;
- het groepsrisico op het tijdstip waarop het plan wordt vastgesteld en de bijdrage van de in dat plan of besluit toegelaten kwetsbare en beperkt kwetsbare objecten aan de hoogte van het groepsrisico, vergeleken met de oriëntatiewaarde;
- de maatregelen ter beperking van het groepsrisico die bij de voorbereiding van het plan zijn overwogen en de in dat plan of die vergunning opgenomen maatregelen, waaronder de stedenbouwkundige opzet en voorzieningen met betrekking tot de inrichting van de openbare ruimte, en
- de mogelijkheden voor ruimtelijke ontwikkelingen met een lager groepsrisico en de voor- en nadelen daarvan.

3 INVENTARISATIE OMGEVING PLANGEBIED

Met behulp van de risicokaart kan een eerste indruk van de risicobronnen in de omgeving van het plangebied worden gemaakt. In figuur 3.1 is een uitsnede weergegeven van de risicokaart.

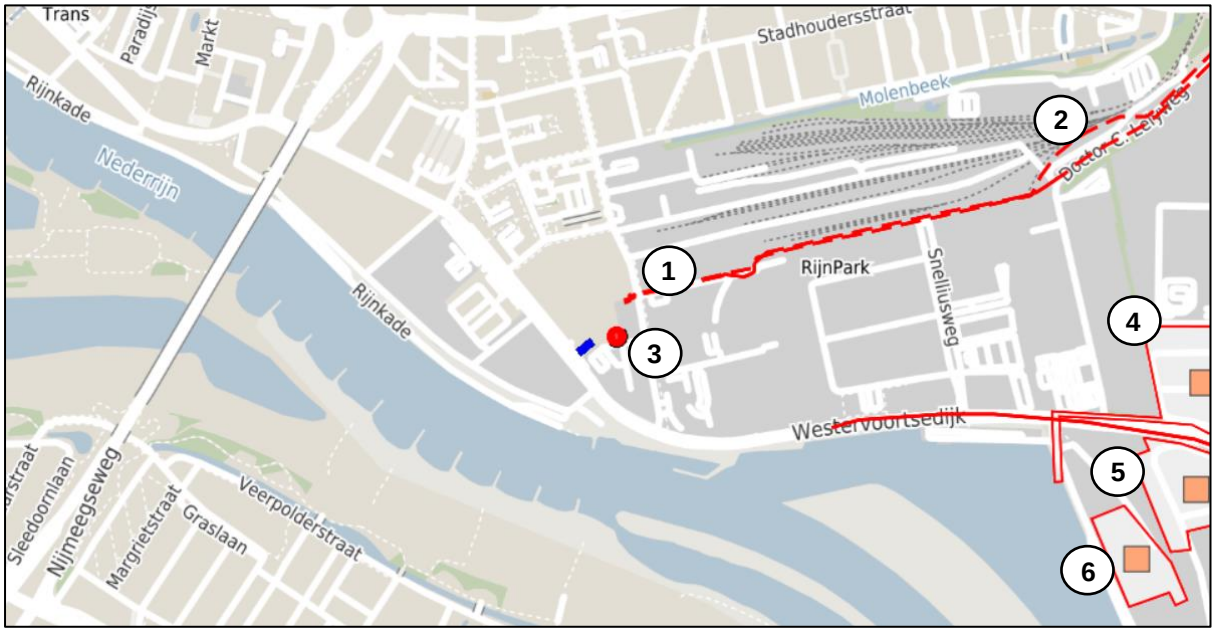

Figuur 3.1 Uitsnede risicokaart met aanduiding locatie

De moskee (blauw) is centraal in de figuur aangegeven. In de onderstaande paragrafen worden de genummerde bronnen nader toegelicht.

3.1 Transport

Binnen een straal van 1 kilometer zijn geen relevante wegen gelegen. Op 1,25 kilometer ten noorden van het plan is spoor Arnhem – Velperpoort gelegen. Relevant voor het plangebied is stofcategorie D4 met een invloedsgebied van meer dan 4 kilometer. In hoofdstuk 5 wordt een verantwoording van het groepsrisico gegeven als gevolg van het scenario ‘toxische wolk’.

3.2 Hogedruk aardgastransportleiding

In de nabijheid van het plangebied zijn diverse hogedruk aardgastransportleidingen aanwezig. In tabel 3.1 is een overzicht gegeven van de kenmerken van deze leidingen.

Tabel 3.1 Hogedruk aardgastransportleidingen

leiding	naam	beheerder	diameter [inch]	werkdruk [bar]	inventarisatieafstand [m]	Afstand tot het plan
1	N-559-11	Gasunie Transport Services	12,76	40	140	94
2	N-559-23	Gasunie Transport Services	8,35	40	95	97

De hogedruk aardgastransportleiding N-559-11 (grijs gearceerd) is op circa 94 meter afstand van de moskee gelegen. Omdat de moskee binnen de inventarisatieafstand van deze transportleiding is gelegen, is een kwantitatieve risicoanalyse noodzakelijk. De moskee is op voldoende afstand van leiding 2 gelegen. Deze wordt verder niet onderzocht. In hoofdstuk 4 wordt het groepsrisico als gevolg van de hogedruk aardgastransportleiding nader uitgewerkt. In hoofdstuk 5 wordt een verantwoording van het groepsrisico gegeven.

3.3 Inrichtingen

Op circa 40 meter ten oosten van de moskee is een gasdrukregel- en meetstation (3) gelegen. Het betreft een installatie van het type C. Voor een station met een aardgasdebiet tot en met 40 m^3/uur geldt een veiligheidsafstand van 15 meter. Voor een station boven 40 m^3/uur aardgas geldt een veiligheidsafstand van 25 meter. Gezien de afstand van 40 meter wordt te allen tijde voldaan aan de veiligheidsafstand. Er worden geen belemmeringen verwacht.

Op circa 870 meter ten oosten vanaf de moskee is de inrichting Shell Nederland Verkoopmaatschappij (4) gelegen. Op circa 1 kilometer ten oosten vanaf de moskee liggen AKZO Nobel Functional Chemicals BV (5) en Immori b.v. (6). Gezien de afstand van de inrichtingen tot het plangebied, worden er geen belemmeringen verwacht.

4 RISICO HOGEDRUK AARDGASTRANPORTLEIDING

4.1 Uitgangspunten

Voor de berekening van het plaatsgebonden risico en het groepsrisico van hogedruk aardgastransportleidingen is gebruik gemaakt van het softwarepakket Carola versie 1.0.0.52. De transportgegevens van de leidingen zijn via de gemeente Arnhem aangeleverd door exploitant Gasunie. Het inventarisatiegebied is een gebied parallel aan de leiding met een lengte van tenminste 1 kilometer aan weerszijden van het onderzoeksgebied. In figuur 4.1 is het inventarisatiegebied en de aardgastransportleiding weergegeven.

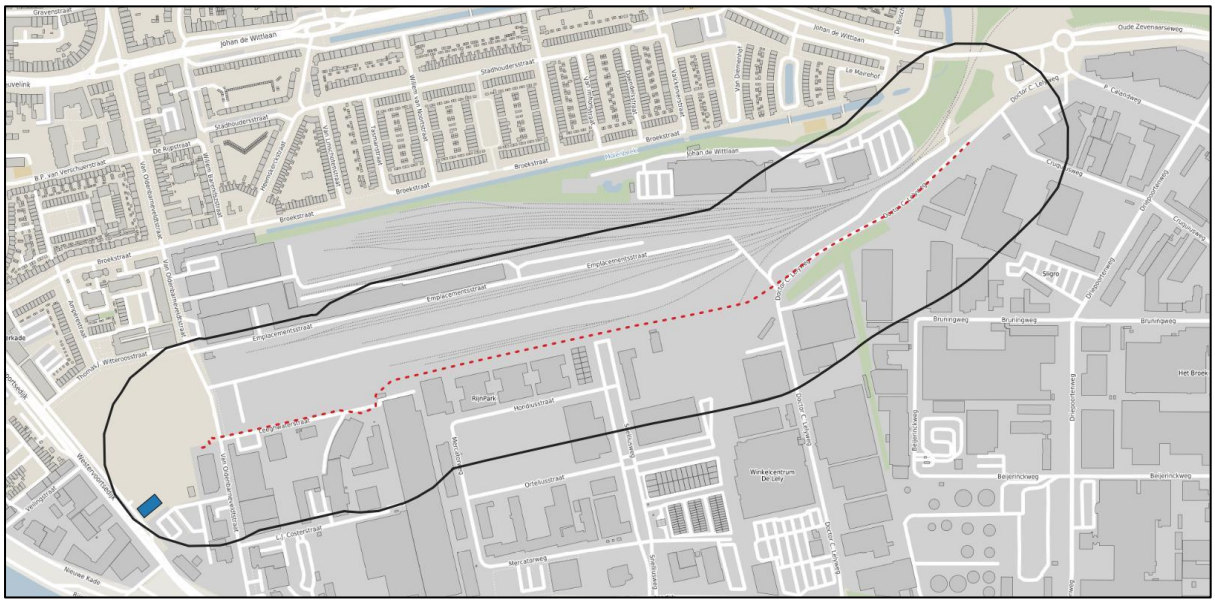

Figuur 4.1 Inventarisatiegebied (zwart) en buisleiding (rood)

De populatiegegevens binnen het aandachtsgebied zijn ontleend aan de BAG-populatieservice. Hiervoor is gebruik gemaakt van het databestand versie 2022-01. Het plan voorziet in de realisatie van een kwetsbaar object.

Structureel kunnen er 350 personen aanwezig zijn. Twee keer per jaar zijn 500 bezoekers (incidenteel) toegestaan. Voor de toekomstige situatie is binnen het plangebied een bouwvlak toegevoegd met 350 personen en een bouwvlak met 500 personen. Binnen het bestemmingsplan ‘Fluvium Midden – Westervoortsedijk West’ worden maximaal 200 wooneenheden gerealiseerd. Het aantal aanwezigen binnen dit bestemmingsplan is tevens meegenomen in de berekeningen. De invoergegevens van de populatiepolygonen zijn opgenomen in de berekeningsrapporten (zie bijlage 1 en 2).

4.2 Resultaten buisleiding N-559-11

In figuur 4.2 zijn de contouren voor het plaatsgebonden risico als gevolg van de buisleiding N-559-11 in de toekomstige situatie ter hoogte van het plangebied weergegeven. Hieruit blijkt uit dat er geen plaatsgebonden risicocontour van 10^{-6}/jaar aanwezig is. Er worden geen knelpunten geconstateerd.

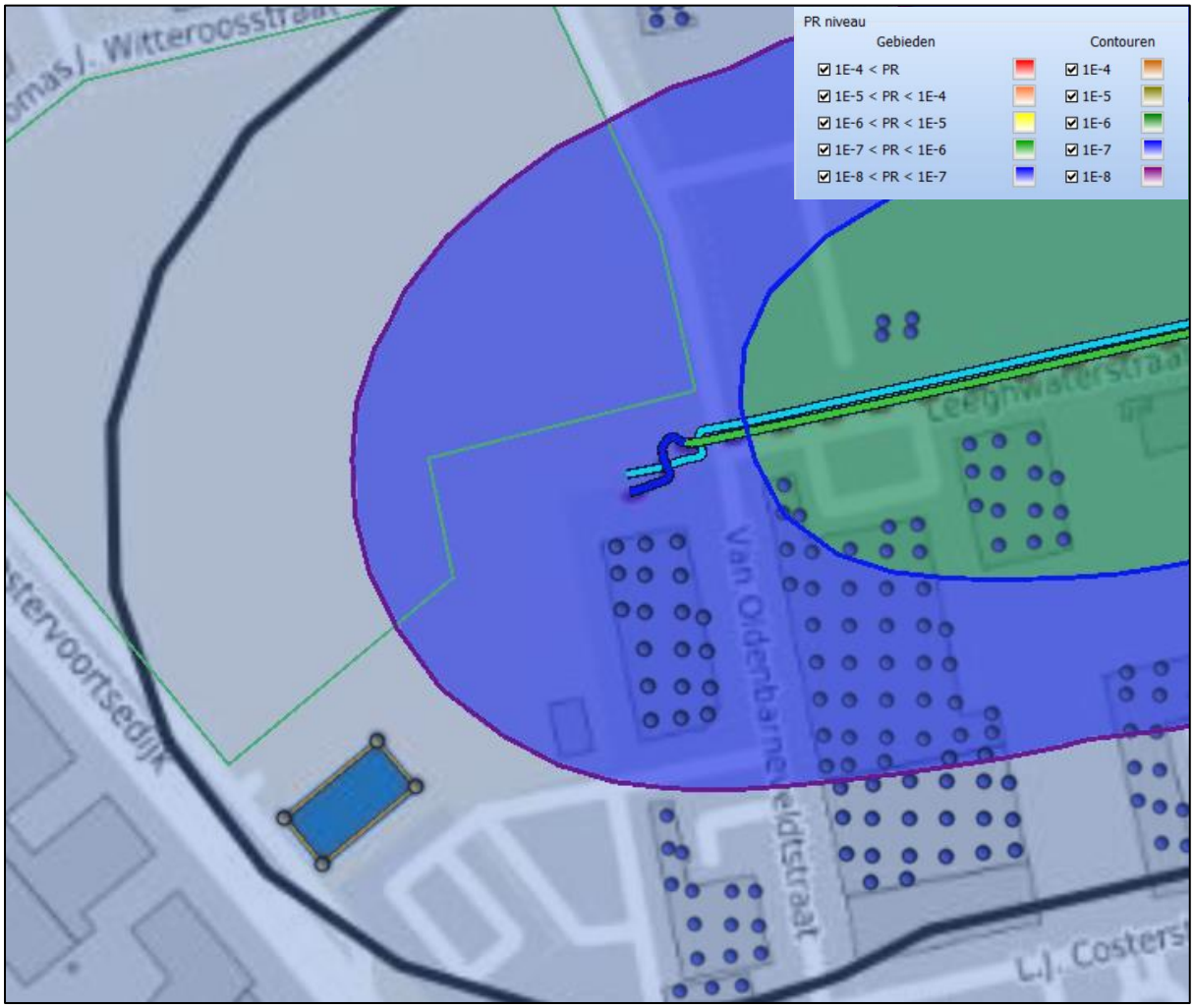

Figuur 4.2 PR-contouren aardgastransportleiding

Het maximaal aantal slachtoffers in huidige en toekomstige situatie bedraagt 26 personen. Het berekend groepsrisico voor de huidige en toekomstige situatie is weergegeven in figuur 4.3. Het groepsrisico ter hoogte van het plangebied is ruim lager dan 0,1 x oriëntatiewaarde en het groepsrisico neemt niet toe.

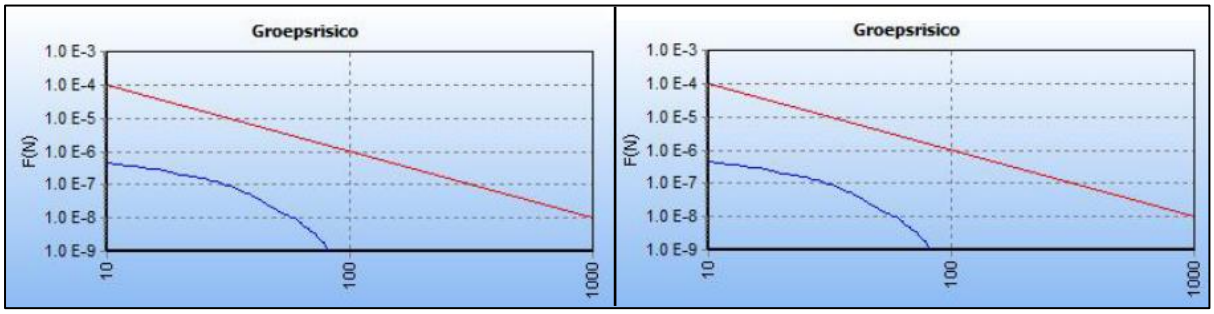

Figuur 4.3 Berekend groepsrisico (links huidige situatie en rechts toekomstige situatie)

De moskee ligt buiten de belemmeringstrook (van 4 meter) van de leiding. Het plangebied ligt geheel buiten de 100%-letaliteitszone van de buisleiding, maar wel binnen de 1%-letaliteitszone. Conform artikel 12 lid 3 kan volstaan worden met een beperkte verantwoording van het groepsrisico. In figuur 4.4 is de letaliteitszone van de leiding op de kaart weergegeven. In hoofdstuk 5 wordt ingegaan op de

mogelijkheden tot preventie, beheersing en bestrijding van de calamiteit en de zelfredzaamheid van de aanwezigen binnen het plangebied.

Figuur 4.4 Letaliteitszones aardgastransportleiding N-559-11

5 BEPERKTE VERANTWOORDING GROEPSRISICO

In dit hoofdstuk wordt een verantwoording van het groepsrisico gegeven van de leiding zoals beschreven in het voorgaande hoofdstuk. Dit betreft een beperkte verantwoording van het groepsrisico voor leiding N-559-11. Ook vanwege het spoor wordt een verantwoording van het groepsrisico gegeven. Op basis van artikel 12 van het Bevb en artikel 9 van het Bevt dient de Veiligheidsregio Gelderland-Midden in de gelegenheid gesteld te worden om in verband met het groepsrisico advies uit te brengen.

5.1 Analyse spoor Arnhem - Velperpoort

Door een ongeval met een ketelwagen op het spoor kunnen giftige gassen (D4) vrijkomen. Afhankelijk van het type stof, windrichting en plaats van de calamiteit kunnen hoge concentraties optreden.

Via waarschuwings- en alarmeringssysteem (WAS) en NL-Alert worden personen in de omgeving gewaarschuwd. Voor personen binnen is het handelingsperspectief binnen blijven en schuilen. Bij voorkeur wordt de moskee uitgerust met ventilatievoorzieningen die eenvoudig centraal uitgeschakeld en/of dichtgezet kunnen worden. Ramen en deuren moeten worden gesloten en aanwezigen moeten inpandig schuilen tot het gevaar is geweken.

5.2 Analyse hogedruk aardgastransportleiding

Buisleidingincidenten worden hoofdzakelijk veroorzaakt door grondroerende werkzaamheden. Het maatgevende scenario met betrekking tot een hogedruk aardgasleiding is een fakkelbrand. Binnen de 100%-letaliteitszone zullen alle aanwezigen in de buitenlucht zo goed als zeker komen te overlijden in geval van een fakkelbrand en zullen alle brandbare materialen (zoals ook de aanwezige bomen) vlam vatten. De moskee is gelegen binnen de 2^{e} ring, waar gemiddelde schade kan optreden zoals vervorming van hout en kunststof en breuk dubbelglas.

5.3 Zelfredzaamheid

Verondersteld mag worden dat de aardgastransportleiding goed onderhouden is en in de huidige situatie voldoende gronddekking hebben. Medewerkers van de moskee moeten vooraf worden geïnformeerd over aanstaande werkzaamheden aan de leiding en ze te wijzen op de mogelijke scenario's en hoe hierop te handelen. Aan de leiding zelf kunnen maatregelen worden getroffen om schade of integriteitsverlies te voorkomen, zoals het toevoegen van een betonnen dekplaat.

5.4 Bestrijdbaarheid en hulpverlening

De hulpdiensten aan de Rietgrachtstraat 74 kunnen het plangebied gemakkelijk via de Rietgrachtstraat en de Westervoortsedijk de moskee benaderen. De brandweer richt zich op ontruiming en afzetten van het gebied. Vervolgens zullen mogelijke secondaire branden worden geblust. De Veiligheidsregio Gelderland-Midden zal in haar advies de beperkte verantwoording aanvullen. Voor een goede bestrijdbaarheid is het van belang dat het voor de brandweer mogelijk is om:

- op tijd ter plaatse te zijn;
- voldoende opstelplaatsen te hebben;
- voldoende blusmiddelen te hebben.

6 SAMENVATTING EN CONCLUSIES

De initiatiefnemer heeft het voornemen een moskee aan de Westervoortsedijk te Arnhem te realiseren. Doel van het onderzoek is het identificeren van mogelijk relevante risicovolle activiteiten in de omgeving en de effecten van deze activiteiten op het plan.

Het plangebied is geheel gelegen binnen de 1%-letaliteitszone van de buisleiding. Uit de kwantitatieve risicoanalyse van de buisleiding volgt dat het groepsrisico in de bestaande en de toekomstige situatie ruim lager is dan 0,1 x oriëntatiewaarde. Er is geen sprake van een toename van het groepsrisico. Het plaatsgebonden risico als gevolg van de buisleiding ter hoogte van het plangebied is lager dan 10^{-6}/jaar en voldoet daarmee aan de grenswaarde.

Buisleidingincidenten worden hoofdzakelijk veroorzaakt door grondroerende werkzaamheden. Het maatgevende scenario met betrekking tot een hogedruk aardgastransportleiding is een fakkelbrand. Binnen de 1%-letaliteitszone is sprake van gemiddelde schade zoals vervorming van hout en kunststof en breuk dubbelglas.

Gezien het lage groepsrisico en de kleine kans dat een incident (veroorzaakt door grondroerende werkzaamheden) optreedt, wordt geadviseerd geen verdere veiligheidsmatregelen te nemen. Op basis van artikel 12 van het Bevb en artikel 9 van het Bevt dient de Veiligheidsregio Gelderland-Midden in de gelegenheid gesteld te worden om in verband met het groepsrisico advies uit te brengen. Het advies van de Veiligheidsregio wordt als bijlage bij het bestemmingsplan gevoegd.

Econsultancy
Swalmen, 17 juni 2022

Bijlage 1. Kwantitatieve risicoanalyse huidige situatie hogedruk aardgastransportleiding

Kwantitatieve Risicoanalyse
Huidige situatie

Door:
Quoc Duong

Inhoud

1 Inleiding 3

2 Invoergegevens 5
2.1 Interessegebied 5
2.2 Relevante leiding 5
2.3 Populatie 7

3 Plaatsgebonden risico 9
3.1 Figuur 3.1 Plaatsgebonden risico voor 8227_leiding-N-559-11-deel-1 van N.V. Nederlandse Gasunie 9

4 Groepsrisico screening 10
4.1 Figuur 4.1 Groepsrisico screening voor 8227_leiding-N-559-11-deel-1 van N.V. Nederlandse Gasunie 10

5 FN curves 11
5.1 Figuur 5.1 FN curve voor 8227_leiding-N-559-11-deel-1 van N.V. Nederlandse Gasunie voor de kilometer tussen stationing 3070.00 en stationing 4070.00 11

6 Referenties 12

1 Inleiding

In deze rapportage worden de gebruikte invoergegevens en de door CAROLA gegenereerde resultaten weergegeven. Deze gegevens vormen de basis voor een QRA-rapportage. Naast deze basisinvoergegevens en –resultaten wordt in de Handleiding Risicoberekeningen BevB aangegeven welke elementen ook in de QRA beschreven moeten worden. In onderstaand overzicht worden welke elementen beschreven moeten worden en of deze door CAROLA worden aangeleverd. Indien de elementen niet door CAROLA worden gegenereerd, moeten ze door de opsteller van de QRA-rapportage worden ingevuld. Het meest recente overzicht van de te beschrijven elementen wordt gegeven in de van kracht zijnde versie van de Handleiding Risicoberekeningen Bevb.

In CAROLA berekeningen wordt gebruik gemaakt van de parameters conform de Handleiding Risicoberekeningen Bevb [1]. Achtergrondinformatie over de berekeningen kan worden gevonden in [2, 3, 4, 5].

Overzicht van de elementen die in een QRA gerapporteerd moeten worden.

	Onderwerp	Vertrouwelijk/ Openbaar	Aangeleverd door CAROLA
1	**Algemene rapportgegevens**		
	Administratieve gegevens:	Openbaar	Deels
	• naam en adres van de leidingexploitant(en) (volgens Bevb)		
	• naam en adres van de opsteller van de QRA		Nee
	Reden opstellen QRA	Openbaar	Nee
	Gevolgde methodiek	Openbaar	Ja
	• rekenpakket met versienummer		
	• parameterbestand met versienummer		
	Peildatum QRA	Openbaar	
	• datum van de berekening		Ja
	• datum van aanmaak van de buisleidinggegevens		Nee
2	**Algemene beschrijving van de buisleiding(en)**		
	Gegevens buisleiding	Openbaar	
	• naam buisleiding		Ja
	• diameter		Ja
	• druk		Ja
	• eventuele mitigerende maatregelen		Ja
	Ligging van de leiding, aan de hand van kaart(en) op schaal.	Openbaar	
	• leiding		Ja
	• noordpijl en schaalindicatie		Ja
3	**Beschrijving omgeving**		
	Omgevingsbebouwing en gebiedsfuncties	Openbaar	
	• bestemmingsplannen al dan niet gedeeltelijk binnen de PR 10^{-6}-contour en het invloedsgebied		Ja indien ingevoerd
	Actuele topografische kaart	Openbaar	Ja indien ingevoerd
	Een beschrijving van de bevolking rond de buisleiding, onder opgave van de wijze waarop deze beschrijving tot stand is gekomen (o.a. incidentele bebouwing, lintbebouwing)	Openbaar	Nee
	Mogelijke gevaren van buiten de buisleiding die op de buisleiding effect kunnen hebben (risicoverhogende objecten, buurbedrijven/ activiteiten, vliegroutes, windturbines)	Openbaar	Nee
	Gebruikt weerstation	Openbaar	Ja
4	**Beschrijving per leiding van mogelijke risico's voor de omgeving**		
	Samenvattend overzicht van de resultaten van de QRA, waarin tenminste is opgenomen:	Openbaar	Ja
	Kaart met het berekende plaatsgebonden risico, met contouren voor 10^{-4}, 10^{-5}, 10^{-6}, 10^{-7} en 10^{-8} (indien aanwezig)	Openbaar	Ja
	FN-curve, voor zowel huidige als toekomstige situatie, met het groepsrisico voor de kilometer buisleiding met de grootste overschrijding van de oriënterende waarde. Op de horizontale as van de grafiek met de FN-curve wordt het aantal dodelijke slachtoffers uitgezet, op de verticale as de cumulatieve kans tot 10^{-9} per jaar	Openbaar	Ja

FN-datapunt waarbij de maximale overschrijding van de oriëntatiewaarde optreedt, inclusief de factor van de overschrijding	Openbaar	Ja
Grafiek met de screening van het groepsrisico	Openbaar	Ja
Beschrijving of er kwetsbare bestemmingen en/of beperkt kwetsbare bestemmingen binnen de PR contour van 10^{-6} per jaar zijn	Openbaar	Nee
Voorgestelde preventieve en repressieve maatregelen die in de QRA zijn meegenomen	Openbaar	Ja

2 Invoergegevens

De risicoberekeningen die in dit rapport zijn beschreven zijn uitgevoerd met CAROLA versie 1.0.0.52. De gehanteerde parameterfile heeft versienummer 1.3. De berekeningen zijn uitgevoerd op 14-06-2022.

Voor de berekeningen is gebruik gemaakt van de meteorologische gegevens van het weerstation Deelen. De gebruikte ruwheidslengte is 0,1 meter.

In dit hoofdstuk worden de verschillende invoergegevens nader gespecificeerd in de navolgende secties.

2.1 Interessegebied

Het interessegebied is weergegeven in figuur 2.1

Figuur 2.1 Interessegebied voor de uitgevoerde risicoberekeningen

2.2 Relevante leiding

Op basis van het gespecificeerde interessegebied zijn de volgende aardgastransportleiding meegenomen.

Eigenaar	Leidingnaam	Diameter [mm]	Druk [bar]	Datum aanleveren gegevens
N.V. Nederlandse Gasunie	8227_leiding-N-559-11-deel-1	323.90	40.00	14-06-2022

De exploitant specifieke factoren voor casuïstiek (cluster 1b), actief rappel (cluster 1C) en mitigerende maatregelen corrosie staan beschreven in Tabel 11 van Module B van de Handleiding Risicoberekeningen Bevb [1].

De leidingen zijn gevisualiseerd in figuur 2.2.

Figuur 2.2 Buisleidingen aanwezig in de omgeving van het interessegebied

Leidingen meegenomen in de risicoberekeningen	
Leidingen waarvoor de houdbaarheidsdatum van de gegevens verstreken is	

Voor de in bovenstaande tabel opgenomen leidingen zijn geen risico mitigerende maatregelen verdisconteerd in de bijbehorende risicoberekeningen.

Een deel van onderstaande leiding loopt bovengronds waardoor CAROLA voor dat leidingdeel geen correcte waarden geeft voor PR en GR. Neemt u contact op met de leidingexploitant voor het bepalen van de risico's van deze leiding

Leidingnaam	Begin stationing	Eind stationing
8227_leiding-N-559-12-deel-1	915.620	1381.380

2.3 Populatie

De ingevoerde populatie is weergegeven in figuur 2.3

Figuur 2.3 Bevolking meegenomen in de risicoberekeningen

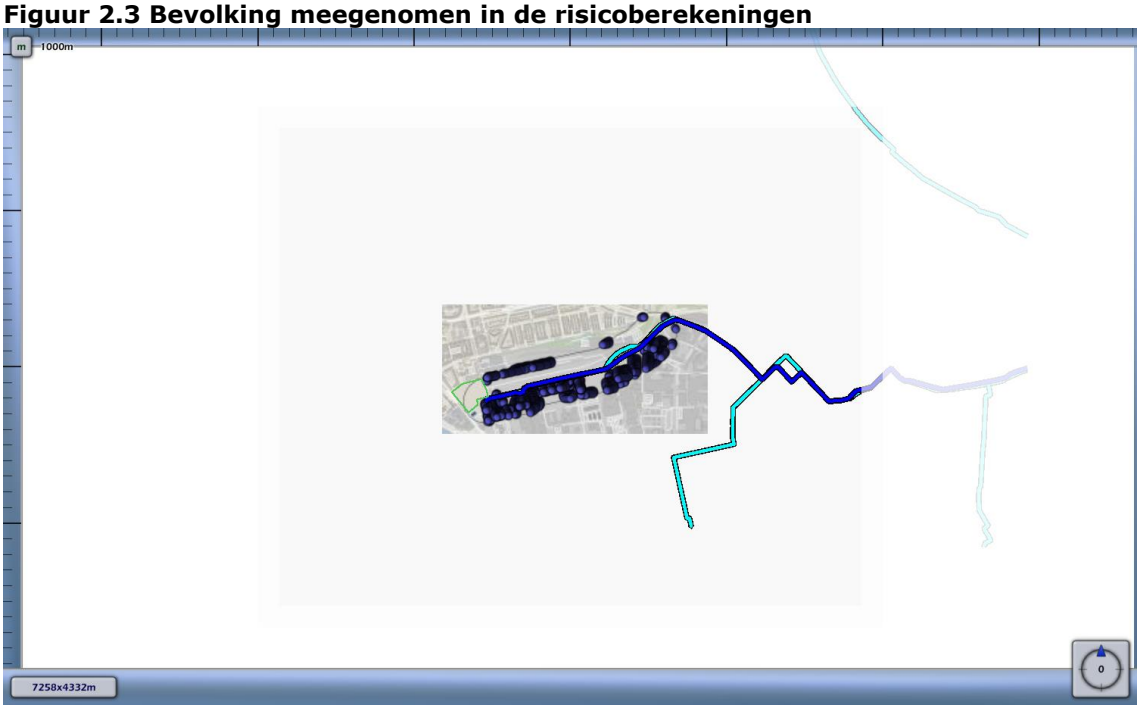

Populatietype	Polygoonpunten	Populatiepolygoon
Wonen		
Werken		
Evenement		

Populatiepolygonen

Label	Type	Aantal	Dichtheid	Vervangmodus	Percentage Personen
Fluvium Midden - Westervoortsedijk (200 woningen)	Wonen	480.0		Vervangen Bestaande Populatie	

Populatiebestanden

Pad	Type	Aantal	Percentage Personen
..\15049+Arnhem_geval+2_resultaten_resultaten\bijeen_sport_cel_zkh-dag100-nacht80.txt	Werken	341	100/ 80/ 7/ 1/ 100/ 100
..\15049+Arnhem_geval+2_resultaten_resultaten\industrie-dag100-nacht30.txt	Werken	539	100/ 30/ 7/ 1/ 100/ 100
..\15049+Arnhem_geval+2_resultaten_resultaten\kantoor_kliniek_onderwijs_winkel-dag100-nacht0.txt	Werken	1575	
..\15049+Arnhem_geval+2_resultaten_resultaten\wonend_vakantiehuis-dag50-nacht100.txt	Wonen	238	

3 Plaatsgebonden risico

Voor de in voorgaande hoofdstuk genoemde leiding is het plaatsgebonden risico bepaald. Voor de leiding wordt het plaatsgebonden risico weergegeven als iso-risicocontouren op een achtergrondkaart.

3.1 Figuur 3.1 Plaatsgebonden risico voor 8227_leiding-N-559-11-deel-1 van N.V. Nederlandse Gasunie

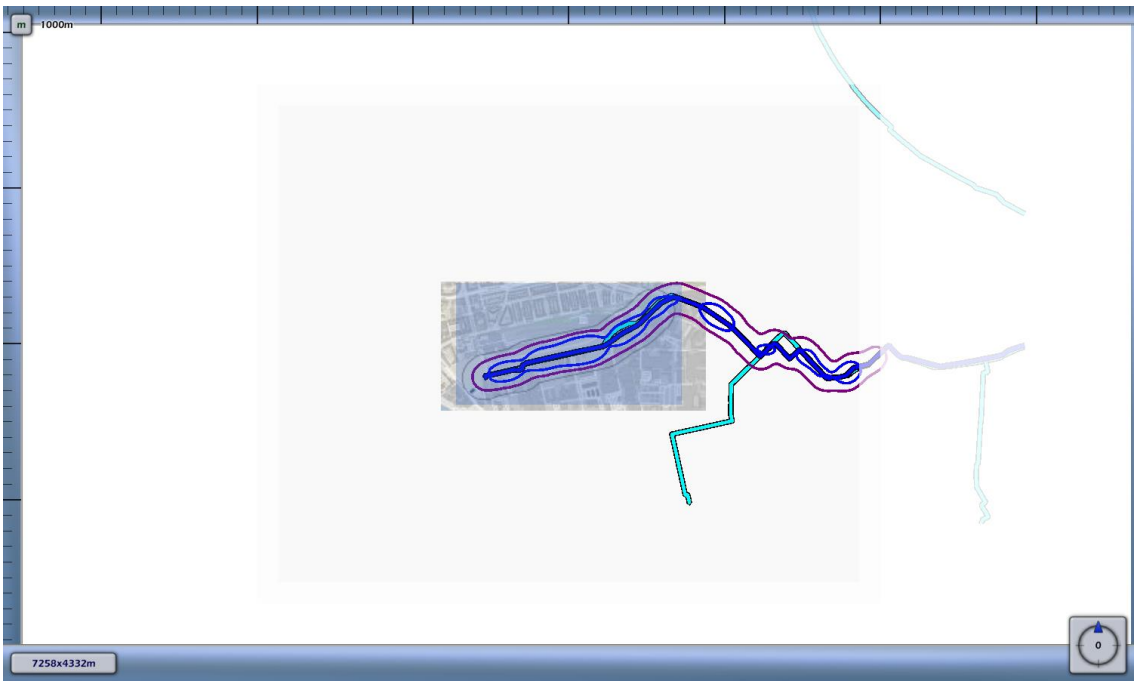

4 Groepsrisico screening

Om in één oogopslag een indruk te krijgen van het groepsrisico wordt het groepsrisico gescreend alvorens voor specifieke segmenten FN-curves te visualiseren. Voor de leiding wordt per stationing de overschrijdingsfactor van de oriëntatiewaarde van het groepsrisico weergegeven. Deze is berekend door rondom elk punt op de leiding één kilometer segment te kiezen die gecentreerd ligt ten opzichte van dit punt. Voor deze kilometer leiding is een FN-curve berekend en voor deze FN-curve de overschrijdingsfactor.

De overschrijdingsfactor is de verhouding tussen de FN-curve en de oriëntatiewaarde. Daarmee is de overschrijdingsfactor een maat die aangeeft in hoeverre de oriëntatiewaarde wordt genaderd of overschreden. Een overschrijdingsfactor kleiner dan 1 geeft aan dat de FN-curve onder de oriëntatiewaarde blijft. Bij een waarde van 1 zal de FN-curve de oriëntatiewaarde raken. Bij een waarde groter dan 1 wordt de oriëntatiewaarde overschreden.

4.1 Figuur 4.1 Groepsrisico screening voor 8227_leiding-N-559-11-deel-1 van N.V. Nederlandse Gasunie

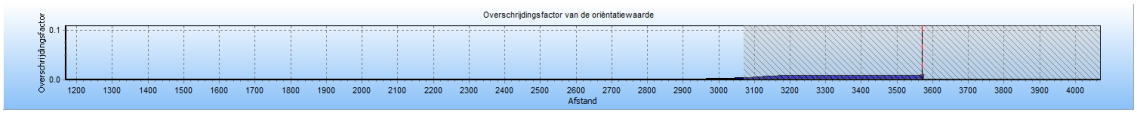

De maximale overschrijdingsfactor van deze kilometer leiding wordt gevonden bij 26 slachtoffers en een frequentie van 1.50E-007.

De maximale overschrijdingsfactor voor dit tracé is gelijk aan 0.010 en correspondeert met die kilometer leiding die gekarakteriseerd wordt door stationing 3070.00 en stationing 4070.00. Voor deze kilometer leiding is de FN-curve opgenomen in het volgende hoofdstuk. De betreffende kilometer leiding is gevisualiseerd in figuur 4.1

Figuur 4.1 Kilometer leiding behorende bij de maximale overschrijding van de FN-curve voor 8227_leiding-N-559-11-deel-1 van N.V. Nederlandse Gasunie

5 FN curves

Voor de eerder genoemde leiding is het groepsrisico berekend. Een samenvatting van de resultaten hiervan is gegeven in het voorgaande hoofdstuk; in dit hoofdstuk wordt voor de leiding de daadwerkelijke FN-curve gegeven van de (in termen van groepsrisico) "slechtste" kilometer van het betreffende tracé.

5.1 Figuur 5.1 FN curve voor 8227_leiding-N-559-11-deel-1 van N.V. Nederlandse Gasunie voor de kilometer tussen stationing 3070.00 en stationing 4070.00

6 Referenties

[1] Handleiding Risicoberekeningen Bevb. Versie 1.0. 20 december 2010.

[2] Risicomethodiek aardgastransportleidingen. Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu. Brief 390/06 CEV Lah/pbz-1191. 6 november 2006.

[3] Risicomethodiek aardgastransportleidingen. Ministerie van VROM. Brief 2006.334302. 7 december 2006.

[4] Laheij GMH, Vliet AAC van, Kooi ES. Achtergronden bij de vervanging van zoneringafstanden hogedruk aardgastransportleidingen van de N.V. Nederlandse Gasunie. Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu. RIVM-rapport 620121001/2008. 2008.

[5] M. Gielisse, M.T. Dröge, G.R. Kuik. Risicoanalyse aardgastransportleidingen. N.V. Nederlandse Gasunie. DEI 2008.R.0939. 2008.

Bijlage 2. Kwantitatieve risicoanalyse toekomstige situatie hogedruk aardgastransportleiding

Kwantitatieve Risicoanalyse
Toekomstige situatie

Door:
Quoc Duong

Inhoud

1 Inleiding 3

2 Invoergegevens 5
2.1 Interessegebied 5
2.2 Relevante leiding 5
2.3 Populatie 7

3 Plaatsgebonden risico 9
3.1 Figuur 3.1 Plaatsgebonden risico voor 8227_leiding-N-559-11-deel-1 van N.V. Nederlandse Gasunie 9

4 Groepsrisico screening 10
4.1 Figuur 4.1 Groepsrisico screening voor 8227_leiding-N-559-11-deel-1 van N.V. Nederlandse Gasunie 10

5 FN curves 11
5.1 Figuur 5.1 FN curve voor 8227_leiding-N-559-11-deel-1 van N.V. Nederlandse Gasunie voor de kilometer tussen stationing 3070.00 en stationing 4070.00 11

6 Referenties 12

1 Inleiding

In deze rapportage worden de gebruikte invoergegevens en de door CAROLA gegenereerde resultaten weergegeven. Deze gegevens vormen de basis voor een QRA-rapportage. Naast deze basisinvoergegevens en –resultaten wordt in de Handleiding Risicoberekeningen BevB aangegeven welke elementen ook in de QRA beschreven moeten worden. In onderstaand overzicht worden welke elementen beschreven moeten worden en of deze door CAROLA worden aangeleverd. Indien de elementen niet door CAROLA worden gegenereerd, moeten ze door de opsteller van de QRA-rapportage worden ingevuld. Het meest recente overzicht van de te beschrijven elementen wordt gegeven in de van kracht zijnde versie van de Handleiding Risicoberekeningen Bevb.

In CAROLA berekeningen wordt gebruik gemaakt van de parameters conform de Handleiding Risicoberekeningen Bevb [1]. Achtergrondinformatie over de berekeningen kan worden gevonden in [2, 3, 4, 5].

Overzicht van de elementen die in een QRA gerapporteerd moeten worden.

	Onderwerp	Vertrouwelijk/ Openbaar	Aangeleverd door CAROLA
1	**Algemene rapportgegevens**		
	Administratieve gegevens:	Openbaar	Deels
	• naam en adres van de leidingexploitant(en) (volgens Bevb)		
	• naam en adres van de opsteller van de QRA		Nee
	Reden opstellen QRA	Openbaar	Nee
	Gevolgde methodiek	Openbaar	Ja
	• rekenpakket met versienummer		
	• parameterbestand met versienummer		
	Peildatum QRA	Openbaar	
	• datum van de berekening		Ja
	• datum van aanmaak van de buisleidinggegevens		Nee
2	**Algemene beschrijving van de buisleiding(en)**		
	Gegevens buisleiding	Openbaar	
	• naam buisleiding		Ja
	• diameter		Ja
	• druk		Ja
	• eventuele mitigerende maatregelen		Ja
	Ligging van de leiding, aan de hand van kaart(en) op schaal.	Openbaar	
	• leiding		Ja
	• noordpijl en schaalindicatie		Ja
3	**Beschrijving omgeving**		
	Omgevingsbebouwing en gebiedsfuncties	Openbaar	
	• bestemmingsplannen al dan niet gedeeltelijk binnen de PR 10^{-6}-contour en het invloedsgebied		Ja indien ingevoerd
	Actuele topografische kaart	Openbaar	Ja indien ingevoerd
	Een beschrijving van de bevolking rond de buisleiding, onder opgave van de wijze waarop deze beschrijving tot stand is gekomen (o.a. incidentele bebouwing, lintbebouwing)	Openbaar	Nee
	Mogelijke gevaren van buiten de buisleiding die op de buisleiding effect kunnen hebben (risicoverhogende objecten, buurbedrijven/ activiteiten, vliegroutes, windturbines)	Openbaar	Nee
	Gebruikt weerstation	Openbaar	Ja
4	**Beschrijving per leiding van mogelijke risico's voor de omgeving**		
	Samenvattend overzicht van de resultaten van de QRA, waarin tenminste is opgenomen:	Openbaar	Ja
	Kaart met het berekende plaatsgebonden risico, met contouren voor 10^{-4}, 10^{-5}, 10^{-6}, 10^{-7} en 10^{-8} (indien aanwezig)	Openbaar	Ja
	FN-curve, voor zowel huidige als toekomstige situatie, met het groepsrisico voor de kilometer buisleiding met de grootste overschrijding van de oriënterende waarde. Op de horizontale as van de grafiek met de FN-curve wordt het aantal dodelijke slachtoffers uitgezet, op de verticale as de cumulatieve kans tot 10^{-9} per jaar	Openbaar	Ja

FN-datapunt waarbij de maximale overschrijding van de oriëntatiewaarde optreedt, inclusief de factor van de overschrijding	Openbaar	Ja
Grafiek met de screening van het groepsrisico	Openbaar	Ja
Beschrijving of er kwetsbare bestemmingen en/of beperkt kwetsbare bestemmingen binnen de PR contour van 10^{-6} per jaar zijn	Openbaar	Nee
Voorgestelde preventieve en repressieve maatregelen die in de QRA zijn meegenomen	Openbaar	Ja

2 Invoergegevens

De risicoberekeningen die in dit rapport zijn beschreven zijn uitgevoerd met CAROLA versie 1.0.0.52. De gehanteerde parameterfile heeft versienummer 1.3. De berekeningen zijn uitgevoerd op 14-06-2022.

Voor de berekeningen is gebruik gemaakt van de meteorologische gegevens van het weerstation Deelen. De gebruikte ruwheidslengte is 0,1 meter.

In dit hoofdstuk worden de verschillende invoergegevens nader gespecificeerd in de navolgende secties.

2.1 Interessegebied

Het interessegebied is weergegeven in figuur 2.1

Figuur 2.1 Interessegebied voor de uitgevoerde risicoberekeningen

2.2 Relevante leiding

Op basis van het gespecificeerde interessegebied is de volgende aardgastransportleiding meegenomen.

Eigenaar	Leidingnaam	Diameter [mm]	Druk [bar]	Datum aanleveren gegevens
N.V. Nederlandse Gasunie	8227_leiding-N-559-11-deel-1	323.90	40.00	14-06-2022

De exploitant specifieke factoren voor casuïstiek (cluster 1b), actief rappel (cluster 1C) en mitigerende maatregelen corrosie staan beschreven in Tabel 11 van Module B van de Handleiding Risicoberekeningen Bevb [1].

De leidingen zijn gevisualiseerd in figuur 2.2.

Figuur 2.2 Buisleidingen aanwezig in de omgeving van het interessegebied

Leidingen meegenomen in de risicoberekeningen	
Leidingen waarvoor de houdbaarheidsdatum van de gegevens verstreken is	

Voor de in bovenstaande tabel opgenomen leidingen zijn geen risico mitigerende maatregelen verdisconteerd in de bijbehorende risicoberekeningen.

Een deel van onderstaande leiding loopt bovengronds waardoor CAROLA voor dat leidingdeel geen correcte waarden geeft voor PR en GR. Neemt u contact op met de leidingexploitant voor het bepalen van de risico's van deze leiding

Leidingnaam	Begin stationing	Eind stationing
8227_leiding-N-559-12-deel-1	915.620	1381.380

2.3 Populatie

De ingevoerde populatie is weergegeven in figuur 2.3

Figuur 2.3 Bevolking meegenomen in de risicoberekeningen

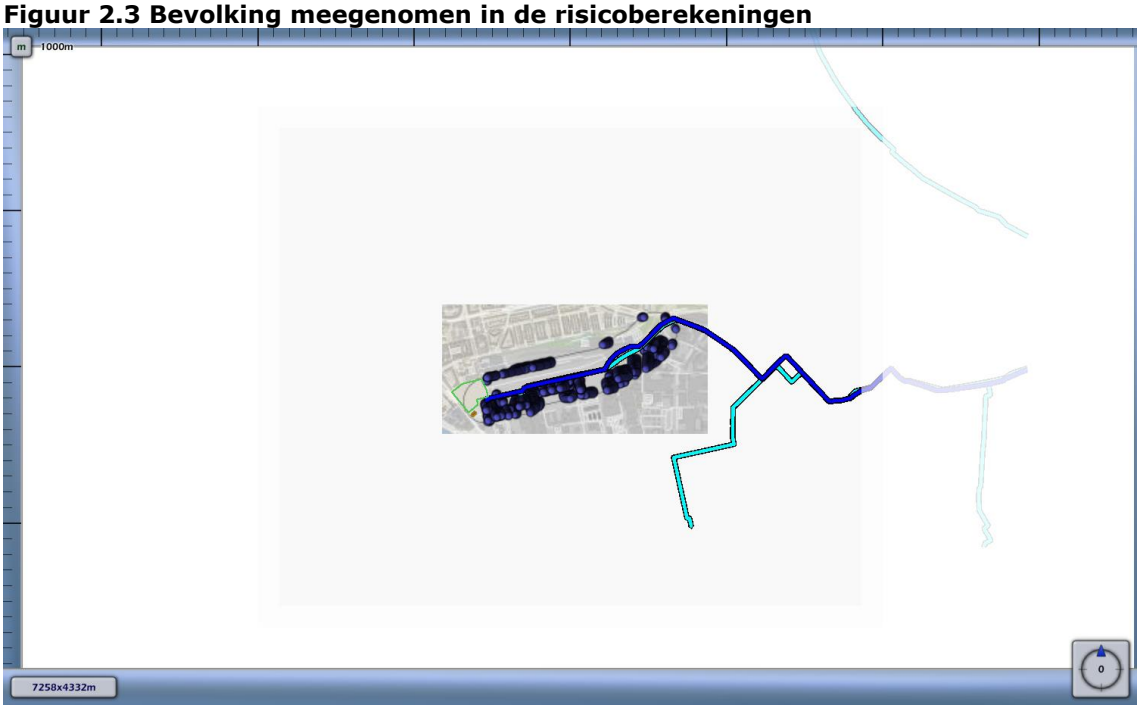

Populatietype	Polygoonpunten	Populatiepolygoon
Wonen		
Werken		
Evenement		

Populatiepolygonen

Label	Type	Aantal	Dichtheid	Vervangmodus	Percentage Personen
Fluvium Midden - Westervoortsedijk (200 woningen)	Wonen	480.0		Vervangen Bestaande Populatie	
Moskee (structureel)	Werken	350.0		Toevoegen Nieuwe Populatie	100/ 100/ 7/ 1/ 100/ 100
Moskee (incidenteel)	Evenement	500.0		Toevoegen Nieuwe Populatie	100/ 100/ 0/ 0/ 1/ 1

Populatiebestanden

Pad	Type	Aantal	Percentage Personen
..\15049+Arnhem_geval+2_resultaten_resultaten\bijeen_sport_cel_zkh-dag100-nacht80.txt	Werken	341	100/ 80/ 7/ 1/ 100/ 100
..\15049+Arnhem_geval+2_resultaten_resultaten\industrie-dag100-nacht30.txt	Werken	539	100/ 30/ 7/ 1/ 100/ 100
..\15049+Arnhem_geval+2_resultaten_resultaten\kantoor_kliniek_onderwijs_winkel-dag100-nacht0.txt	Werken	1575	
..\15049+Arnhem_geval+2_resultaten_resultaten\wonend_vakantiehuis-dag50-nacht100.txt	Wonen	238	

3 Plaatsgebonden risico

Voor de in voorgaande hoofdstuk genoemde leiding is het plaatsgebonden risico bepaald. Voor de leiding wordt het plaatsgebonden risico weergegeven als iso-risicocontouren op een achtergrondkaart.

3.1 Figuur 3.1 Plaatsgebonden risico voor 8227_leiding-N-559-11-deel-1 van N.V. Nederlandse Gasunie

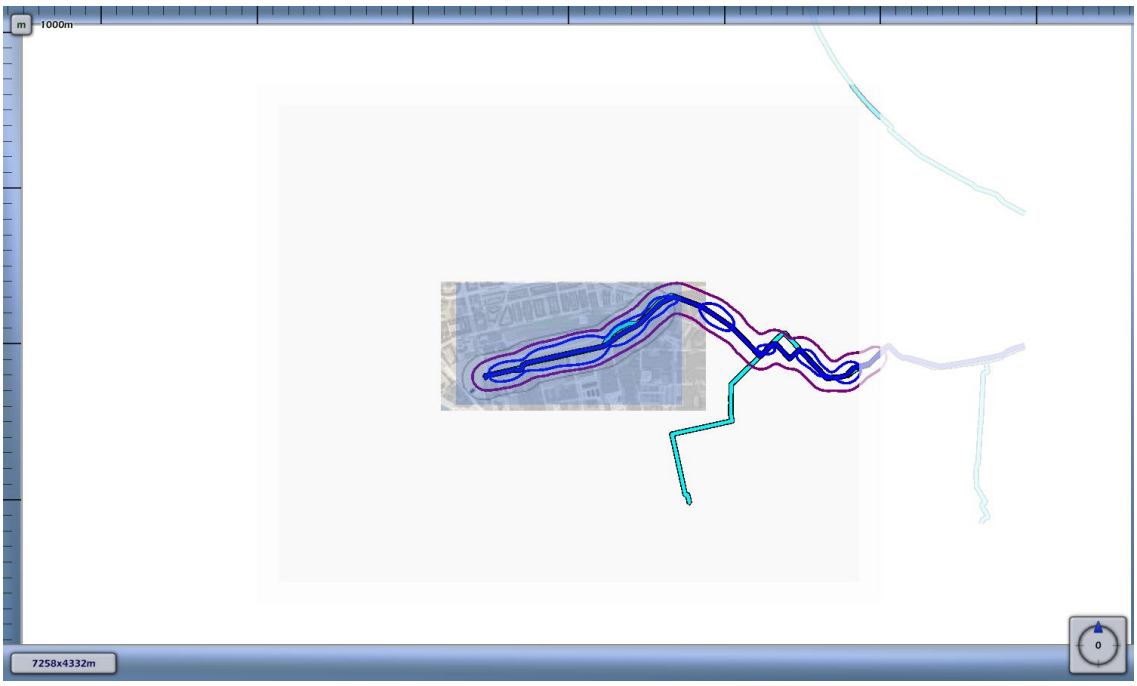

4 Groepsrisico screening

Om in één oogopslag een indruk te krijgen van het groepsrisico wordt het groepsrisico gescreend alvorens voor specifieke segmenten FN-curves te visualiseren. Voor de leiding wordt per stationing de overschrijdingsfactor van de oriëntatiewaarde van het groepsrisico weergegeven. Deze is berekend door rondom elk punt op de leiding één kilometer segment te kiezen die gecentreerd ligt ten opzichte van dit punt. Voor deze kilometer leiding is een FN-curve berekend en voor deze FN-curve de overschrijdingsfactor.

De overschrijdingsfactor is de verhouding tussen de FN-curve en de oriëntatiewaarde. Daarmee is de overschrijdingsfactor een maat die aangeeft in hoeverre de oriëntatiewaarde wordt genaderd of overschreden. Een overschrijdingsfactor kleiner dan 1 geeft aan dat de FN-curve onder de oriëntatiewaarde blijft. Bij een waarde van 1 zal de FN-curve de oriëntatiewaarde raken. Bij een waarde groter dan 1 wordt de oriëntatiewaarde overschreden.

4.1 Figuur 4.1 Groepsrisico screening voor 8227_leiding-N-559-11-deel-1 van N.V. Nederlandse Gasunie

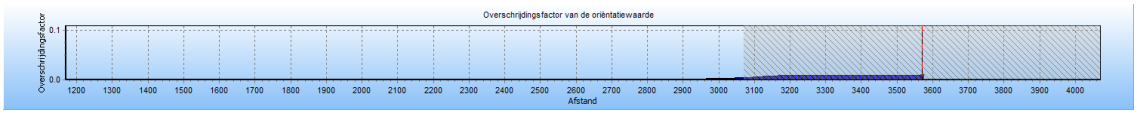

De maximale overschrijdingsfactor van deze kilometer leiding wordt gevonden bij 26 slachtoffers en een frequentie van 1.50E-007.

De maximale overschrijdingsfactor voor dit tracé is gelijk aan 0.010 en correspondeert met die kilometer leiding die gekarakteriseerd wordt door stationing 3070.00 en stationing 4070.00. Voor deze kilometer leiding is de FN-curve opgenomen in het volgende hoofdstuk. De betreffende kilometer leiding is gevisualiseerd in figuur 4.1

Figuur 4.1 Kilometer leiding behorende bij de maximale overschrijding van de FN-curve voor 8227_leiding-N-559-11-deel-1 van N.V. Nederlandse Gasunie

5 FN curves

Voor de eerder genoemde leiding is het groepsrisico berekend. Een samenvatting van de resultaten hiervan is gegeven in het voorgaande hoofdstuk; in dit hoofdstuk wordt voor de leiding de daadwerkelijke FN-curve gegeven van de (in termen van groepsrisico) "slechtste" kilometer van het betreffende tracé.

5.1 Figuur 5.1 FN curve voor 8227_leiding-N-559-11-deel-1 van N.V. Nederlandse Gasunie voor de kilometer tussen stationing 3070.00 en stationing 4070.00

6 Referenties

[1] Handleiding Risicoberekeningen Bevb. Versie 1.0. 20 december 2010.

[2] Risicomethodiek aardgastransportleidingen. Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu. Brief 390/06 CEV Lah/pbz-1191. 6 november 2006.

[3] Risicomethodiek aardgastransportleidingen. Ministerie van VROM. Brief 2006.334302. 7 december 2006.

[4] Laheij GMH, Vliet AAC van, Kooi ES. Achtergronden bij de vervanging van zoneringafstanden hogedruk aardgastransportleidingen van de N.V. Nederlandse Gasunie. Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu. RIVM-rapport 620121001/2008. 2008.

[5] M. Gielisse, M.T. Dröge, G.R. Kuik. Risicoanalyse aardgastransportleidingen. N.V. Nederlandse Gasunie. DEI 2008.R.0939. 2008.

Bijlage 5 Quickscan Wet natuurbescherming

QUICKSCAN WET NATUURBESCHERMING

STOKERSTRAAT / JACOB VAN DEVENTER-STRAAT

TE ARNHEM

Ecologie

Rapportage quickscan Wet natuurbescherming

Stokerstraat / Jacob van Deventerstraat te Arnhem

Opdrachtgever	Islamitische Unie Ayasofya Arnhem Sonsbeeksingel 110 6822 BJ Arnhem
Rapportnummer	15049.001
Versienummer	D2
Status	Eindrapportage
Datum	20 juli 2021
Vestiging	Gelderland Fabriekstraat 19c 7005 AP Doetinchem 088 - 5001600 doetinchem@econsultancy.nl
Opsteller	De heer T.J.J. Versluis, MSc
Paraaf	
Kwaliteitscontrole	De heer J.G. Boogaard, BSc
Paraaf	

Kwaliteitszorg
Econsultancy is lid van het Netwerk Groene Bureaus (NGB). Het NGB is een vereniging van ecologische advies- en onderzoeksbureaus die werkt aan de kwaliteit van advisering gericht op natuur, landschap, water, milieu en ruimte en die de belangen behartigt van groene adviesbureaus. Het Netwerk hanteert een gedragscode die opdrachtgevers en andere belanghebbenden een basis biedt om de leden aan te spreken op de kwaliteit van hun werk.

Econsultancy werkt volgens een dynamisch kwaliteits- en milieusysteem, zoals beschreven in het kwaliteits- en milieuhandboek. Ons kwaliteits- en milieusysteem is gecertificeerd volgens de eisen in de NEN-EN-ISO 9001 en NEN-EN-ISO 14001.

Betrouwbaarheid
Dit onderzoek is op zorgvuldige wijze uitgevoerd conform de toepasselijke en van kracht zijnde regelgeving ten aanzien van natuurwetgeving. Het onderzoek betreft een momentopname en geeft een inschatting van de geschiktheid van de onderzoekslocatie voor beschermde soorten en het al dan niet voorkomen van soorten. De gebruikte informatie omtrent verspreiding van soorten is deels afkomstig uit de NDFF en mag niet zonder toestemming worden verstrekt aan derden of op enige andere wijze openbaar gemaakt worden. Econsultancy accepteert op voorhand geen aansprakelijkheid ten aanzien van mogelijke beslissingen die de opdrachtgever naar aanleiding van het door Econsultancy uitgevoerde onderzoek neemt.

In het algemeen kan gesteld worden dat een quickscan geldig is voor een periode van 2 tot 3 jaar, tenzij in deze periode de ecologische omstandigheden wezenlijk zijn veranderd en/of de Wet natuurbescherming, dan wel inzichten hieromtrent zijn gewijzigd. Bij uitstel van de uitvoering van een project met meer dan 3 jaar verdient het de aanbeveling de resultaten van de quickscan opnieuw te toetsen.

INHOUDSOPGAVE

1 INLEIDING 1

2 GEBIEDSBESCHRIJVING 2

2.1 Huidig gebruik onderzoekslocatie en omgeving 2
2.2 Toekomstig gebruik van de onderzoekslocatie en voorgenomen ingrepen 3

3 ONDERZOEKSMETHODIEK 4

4 OVERZICHT VAN DE NATIONALE NATUURWETGEVING 5

4.1 Zorgplicht 5
4.2 Soortenbescherming 5
4.3 Gebiedenbescherming 6
4.4 Houtopstanden 7

5 AANGETROFFEN EN TE VERWACHTEN BESCHERMDE SOORTEN 8

5.1 Vogels 8
5.2 Vleermuizen 8
5.3 Overige zoogdieren 9
5.4 Reptielen, amfibieën en vissen 10
5.5 Ongewervelden 11
5.6 Vaatplanten 11

6 TOETSING AAN SOORTENBESCHERMING 12

6.1 Algemene grondgebonden zoogdieren en amfibieën 12
6.2 Overige soort(groep)en ..... **Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.**

7 TOETSING AAN GEBIEDENBESCHERMING 13

7.1 Natura 2000 13
7.2 Natuurnetwerk Nederland 14

8 HOUTOPSTANDEN 15

9 SAMENVATTING EN CONCLUSIES 16

Bijlage 1 toelichting verbodsbepalingen Wet natuurbescherming
Bijlage 2 verklarende woordenlijst

1 INLEIDING

Econsultancy heeft van de Islamitische Unie Ayasofya Arnhem opdracht gekregen voor het uitvoeren van een quickscan Wet natuurbescherming aan de Stokerstraat / Jacob van Deventerstraat te Arnhem.

De quickscan Wet natuurbescherming is uitgevoerd in het kader van een bestemmingsplanwijziging.

De quickscan Wet natuurbescherming heeft als doel in te schatten of er op de onderzoekslocatie planten- en diersoorten aanwezig of te verwachten zijn, die volgens de Wet natuurbescherming een beschermde status hebben en die mogelijk negatieve invloed kunnen ondervinden door de voorgenomen ingreep. Tevens is beoordeeld of de voorgenomen ingreep invloed kan hebben op Natura 2000-gebieden, houtopstanden die middels de Wet natuurbescherming zijn beschermd, of op gebieden die deel uitmaken van het Natuurnetwerk Nederland.

Econsultancy is lid van de brancheverenigingen "Netwerk Groene Bureaus" en werkt volgens de door het Netwerk opgestelde gedragscode en protocollen. In dat kader verklaart Econsultancy ten behoeve van de onderzoekslocatie niet eerder betrokken te zijn geweest voor ecologische advisering of ecologisch onderzoek.

2 GEBIEDSBESCHRIJVING

2.1 Huidig gebruik onderzoekslocatie en omgeving

De onderzoekslocatie (± 2.500 m²) ligt aan de Stokerstraat / Jacob van Deventerstraat, in het nieuwe kadekwartier aan de zuidoostkant van de kern van Arnhem.

Volgens de topografische kaart van Nederland zijn de coördinaten van het midden van de onderzoekslocatie X = 191.709, Y = 442.860. In figuur 1 is de topografische ligging van de onderzoekslocatie weergegeven.

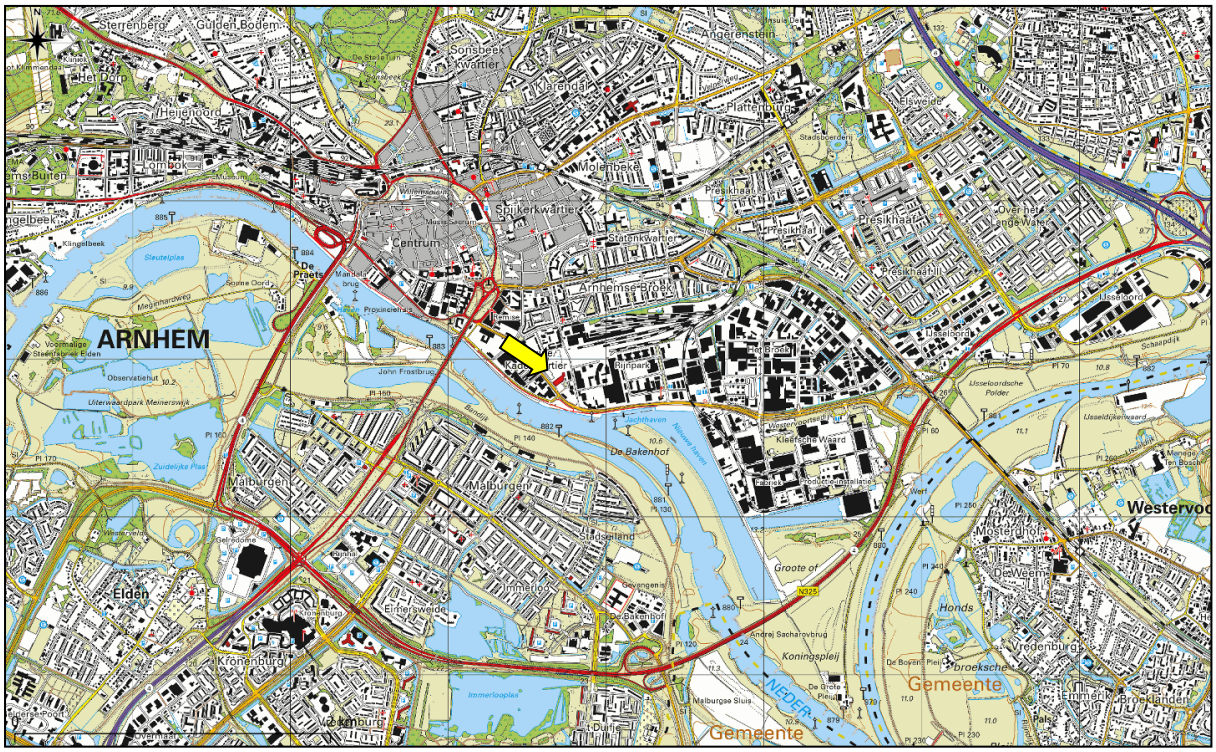

Figuur 1. Topografische ligging van de onderzoekslocatie.

De onderzoekslocatie betreft een braakliggend bouwterrein en is onbebouwd. Er is geen meerjarig groen in de vorm van bomen of struiken aanwezig. De begroeiing betreft slechts pioniersvegetatie. Hiermee is de groenbalans op dit moment neutraal. Op het terrein bevinden zich verschillende bouwvoertuigen en zijn stapels opgeslagen bouwmaterialen aanwezig.

De onderzoekslocatie bevindt zich in dicht bebouwd gebied van het nieuwe kadekwartier in Arnhem, en is omgeven door nieuwbouw en industrieterrein.

In figuur 2 is een luchtfoto van de onderzoekslocatie en de directe omgeving weergegeven. De figuren 3 t/m 8 geven een impressie van de onderzoekslocatie, middels foto's die zijn genomen tijdens het veldbezoek.

Figuur 2. Luchtfoto onderzoekslocatie en directe omgeving.

Figuur 3. Opslag van materialen op de onderzoekslocatie.

Figuur 4. Het bouwterrein met korte vegetatie en bouwmaterialen.

Figuur 5. Strook vegetatie aan de noordzijde van de onderzoekslocatie.

Figuur 6. Takken- en steenhopen aan de rand van de onderzoekslocatie.

Figuur 7. Bandenspoor in de zandige bodem van het bouwterrein, met hier en daar wat korte pioniersvegetatie.

Figuur 8. Informatiebord voor de plan-locatie met bouwmateriaal en vegetatie.

2.2 Toekomstig gebruik van de onderzoekslocatie en voorgenomen ingrepen

De initiatiefnemer is voornemens een moskee te realiseren op het braakliggender bouwterrein.

3 ONDERZOEKSMETHODIEK

Het onderzoek is uitgevoerd middels het verrichten van een veldbezoek en een bureauonderzoek. Op deze wijze is inzicht verkregen in de aanwezigheid van geschikt habitat en de daarbij te verwachten beschermde soorten, gesitueerd op of nabij de onderzoekslocatie.

Het veldbezoek is afgelegd op 15 juni. Tijdens dit veldbezoek is de gehele onderzoekslocatie, alsmede de directe omgeving beoordeeld. Gedurende het veldbezoek is gelet op de mogelijke aanwezigheid van beschermde en bedreigde soorten op basis van het aanwezige habitat.

Een aanvullend veldbezoek is uitgevoerd op 20 juli 2021. Hier is specifiek de aanwezigheid van de teunisbloempijlstaart op de onderzoekslocatie en de directe omgeving onderzocht.

Verder is aan de hand van verspreidingsatlassen, andere standaardwerken en op basis van “expert judgement” nagegaan welke bijzondere planten- en diersoorten er voor kunnen komen op de onderzoekslocatie en zijn omtrent gebiedsbescherming gegevens van de provincie Gelderland opgevraagd. Actuele verspreidingsgegevens van flora en fauna zijn uit de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) opgevraagd.

De quickscan Wet natuurbescherming is een toets van de ecologische potenties van de onderzoekslocatie en betreft geen volwaardig soort(en) specifiek onderzoek. Er zijn in het onderhavige onderzoek geen inventarisaties uitgevoerd van soorten en soortgroepen. Een ecologische inventarisatie beslaat meerdere veldbezoeken gedurende de voor de soortgroep meest gunstige periode van het jaar.

4 OVERZICHT VAN DE NATIONALE NATUURWETGEVING

Dit hoofdstuk geeft achtergrondinformatie over de natuurwetgeving waaraan de voorgenomen ingreep op de onderzoekslocatie wordt getoetst. Er wordt een globale toelichting gegeven ten aanzien van potentiële overtredingen van de Wet natuurbescherming bij de meest voorkomende soorten en soortgroepen. Dit hoofdstuk is niet toegespitst op de situatie op de onderzoekslocatie, maar geeft enkel een beschrijving van de vigerende wetgeving. De Wet natuurbescherming is gericht op:

- het beschermen en ontwikkelen van de natuur, mede vanwege de intrinsieke waarde en het behouden en herstellen van de biologische diversiteit;
- het doelmatig beheren, gebruiken en ontwikkelen van de natuur ter vervulling van maatschappelijke functies;
- het verzekeren van een samenhangend beleid gericht op het behoud en beheer van waardevolle landschappen, vanwege hun bijdrage aan de biologische diversiteit en hun cultuurhistorische betekenis, mede ter vervulling van maatschappelijke functies.

De bevoegdheid voor het verlenen van ontheffingen en vrijstellingen bij soortenbescherming ligt grotendeels bij de provincies. De provincie is bevoegd gezag voor de toetsing van handelingen met mogelijke gevolgen voor beschermde dier- en plantensoorten (de soortenbeschermingsbepalingen) én voor Natura 2000-gebieden (de gebiedenbeschermingsbepalingen). Alleen bij ruimtelijke ingrepen waarmee grote nationale belangen zijn gemoeid, blijft het Rijk bevoegd gezag.

4.1 Zorgplicht

Het eerste artikel in de Wet natuurbescherming heeft betrekking op de zorgplicht en heeft betrekking op het voorkomen of beperken van schade aan soorten en gebieden, voor zover deze niet middels overige verbodsbepalingen zijn gereguleerd. Het gaat daarbij in de praktijk vooral om minder streng beschermde soorten, waarbij het onnodig doden, verwonden of beschadigen dient te worden vermeden.

In bijlage 1 wordt dit artikel nader toegelicht.

4.2 Soortenbescherming

Bij een quickscan wordt in beeld gebracht of er (potentiële) vaste rust- of voortplantingsplaatsen aanwezig zijn van de soorten uit de verschillende beschermingsregimes. Vervolgens wordt beoordeeld of de voorgenomen ingreep verstorend kan zijn en of nader onderzoek noodzakelijk wordt geacht.

De Wet natuurbescherming onderscheidt beschermingsregimes voor soorten op grond van internationale verdragen, aangevuld met soorten die vanuit een nationaal oogpunt beschermd worden. Hierdoor zijn er in de Wet natuurbescherming drie verschillende verbodsartikelen per categorie soorten;

- soorten van de Vogelrichtlijn *(artikel 3.1)*;
- soorten van de Habitatrichtlijn en de verdragen van Bern en Bonn *(artikel 3.5)*;
- andere soorten *(artikel 3.10)*.

In bijlage 1 worden deze artikelen nader toegelicht.

4.3 Gebiedenbescherming

Indien een plangebied in of nabij een beschermd gebied is gelegen, dan dient te worden bepaald of er een (extern) effect valt te verwachten. Het gaat daarbij om Natura 2000-gebieden en gebieden behorend tot het Natuurnetwerk Nederland.

4.3.1 Natura 2000

Natura 2000 is de benaming voor een Europees netwerk van natuurgebieden waarin belangrijke flora en fauna voorkomen, gezien vanuit een Europees perspectief. Met Natura 2000 wil men deze flora en fauna duurzaam beschermen. De staatssecretaris van Economische Zaken heeft voor Nederland ruim 160 Natura 2000-gebieden aangewezen. Gezamenlijk hebben ze een oppervlak van ruim 1,1 miljoen hectare. Ze maken deel uit van een samenhangend netwerk van natuurgebieden in de Europese Unie die zijn aangewezen op grond van de vogelrichtlijn en habitatrichtlijn. Het doel van Natura 2000 is het keren van de achteruitgang van de biodiversiteit.

Binnen een gebied kan spanning optreden tussen economie en ecologie. In een zogenaamd beheerplan leggen Rijk en provincies vast welke activiteiten, op welke wijze mogelijk zijn. Uitgangspunt is steeds het realiseren van ecologische doelen met respect voor en in een zorgvuldige balans met wat particulieren en ondernemers willen. Het opstellen gebeurt daarom in overleg met alle direct betrokkenen, zoals beheerders, gebruikers, omwonenden, gemeenten, natuurorganisaties en waterschappen. Samen geven ze invulling aan beleven, gebruiken en beschermen. Daar draait het om in de Nederlandse Natura 2000-gebieden (bron: Regiegroep Natura 2000).

Het is verboden zonder vergunning van gedeputeerde staten een project te realiseren dat niet direct verband houdt met of nodig is voor het beheer van een Natura 2000-gebied, maar afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten significante gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied. (artikel 2.7, lid 2).

Handelingen die een negatieve invloed hebben op Natura 2000-gebieden, worden slechts onder strikte voorwaarden toegestaan. Een vergunning is vereist. Door middel van het Nederlandse vergunningsstelsel wordt een zorgvuldige afweging gewaarborgd. De vergunningen zullen beoordeeld en afgegeven worden door de desbetreffende provincie.

4.3.2 Natuurnetwerk Nederland

Het Natuurnetwerk Nederland is het Nederlands netwerk van bestaande en nieuw aan te leggen natuurgebieden. Het netwerk moet natuurgebieden beter verbinden met elkaar en met het omringende agrarisch gebied.

Het Natuurnetwerk Nederland bestaat uit:

- bestaande natuurgebieden, waaronder de 20 Nationale Parken;
- gebieden waar nieuwe natuur aangelegd wordt;
- landbouwgebieden, beheerd volgens agrarisch natuurbeheer;
- ruim 6 miljoen hectare grote wateren: meren, rivieren, de Noordzee en de Waddenzee;
- alle Natura 2000-gebieden.

Conform artikel 1.12 van de Wet natuurbescherming dragen gedeputeerde staten in hun provincie zorg voor de totstandkoming en instandhouding van een samenhangend landelijk ecologisch netwerk, genaamd ‘Natuurnetwerk Nederland’. Zij wijzen daartoe in hun provincie gebieden aan die tot dit netwerk behoren.

De planologische begrenzing en beschermingsregimes van het Natuurnetwerk Nederland loopt via het traject van de provinciale ruimtelijke structuurvisies en verordeningen.

4.4 Houtopstanden

De bescherming van houtopstanden conform hoofdstuk 4 van de Wet natuurbescherming heeft als doel om het aanwezige areaal bos in Nederland te behouden. Onder houtopstanden vallen alle zelfstandige eenheden van bomen, boomvormers of struiken van een oppervlakte van tien are of meer of rijbeplanting die meer dan twintig bomen omvat. In bijlage 1 (tabel VI) worden de regels nader toegelicht.

Wanneer houtopstanden geveld worden, niet vallende onder artikel 4.1 van de Wet natuurbescherming, geldt een meldingsplicht bij Gedeputeerde Staten van desbetreffende provincie (artikel 4.2 Wnb). Op basis van deze melding wordt door de provincie beoordeeld of de voorgenomen velling aanvaardbaar is in het kader van natuur- en landschapswaarden. Indien er geen bezwaar is om de houtopstanden te kappen, verplicht artikel 4.2 van de Wet natuurbescherming om binnen 3 jaar na het vellen of tenietgaan van de houtopstand op dezelfde grond houtopstanden opnieuw aan te planten. Er geldt een algehele vrijstelling van de herplantplicht voor houtopstanden die gekapt worden in het kader van natuurbeheer en natuurbehoud.

Indien bij de voorgenomen ontwikkeling herplantplicht geldt, maar niet voldaan kan worden aan de herplantplicht op de projectlocatie zelf, dan dient een ontheffing aangevraagd te worden met betrekking tot de herplantplicht bij de desbetreffende provincie. De provincie toetst vervolgens of voldaan wordt aan de bij de provinciale verordening gestelde regels voor herbeplanting op andere perceelsgronden. Deze regels hebben onder andere betrekking op de kwaliteit, oppervlakte en locatie van de andere grond en de natuurwaarde van de te vellen houtopstand. Tevens kan ontheffing verleend worden van herplantplicht ter plaatse, indien gewerkt wordt via een door het ministerie goedgekeurde gedragscode die gebruikt mag worden door een van de betrokken partijen voor een wijze van vellen en een wijze van herplanten.

5 AANGETROFFEN EN TE VERWACHTEN BESCHERMDE SOORTEN

Het voorkomen van planten- en diersoorten in een gebied wordt mede bepaald door de aanwezigheid van geschikt leefgebied. Een soort kan in zijn leefgebied gebruik maken van verschillende plekken om te verblijven. Al deze plekken (biotopen) kunnen een bepaalde functie voor de soort vervullen. In dit hoofdstuk wordt op basis van het aanwezige habitat / verblijfsmogelijkheden samen met verspreidingsgegevens beschreven welke beschermde soorten binnen de onderzoekslocatie kunnen voorkomen. Afhankelijk van de soort wordt ingegaan op de potentiële aanwezigheid van vaste rust- of voortplantingsplaatsen, foerageergebied en verbindingsroutes. Tevens wordt beoordeeld of de voorgenomen plannen een negatief effect kunnen hebben op de mogelijk aanwezige beschermde soorten. In hoofdstuk 6 wordt beschreven welke juridische implicaties dit voor het project heeft.

5.1 Vogels

5.1.1 Broedvogels (nesten jaarrond beschermd)

Er zijn broedvogels waarvan de nesten ook beschermd zijn op het moment dat ze niet voor de voortplanting in gebruik zijn. Binnen de bebouwde kom kunnen dit zijn: huismus, gierzwaluw en slechtvalk. Deze soorten kunnen op voorhand worden uitgesloten omdat deze in bebouwing nestelen, hetgeen afwezig is op de onderzoekslocatie. Ook sperwer en ransuil kunnen in de bebouwede kom broeden. Nestlocaties van deze soorten zijn echter, gezien het ontbreken van bomen, uit te sluiten op de onderzoekslocatie.

5.1.2 Overige broedvogels

De broedvogels waarvan het nest in uitzonderlijke gevallen eveneens jaarrond is beschermd, zijn voornamelijk holenbroeders, zoals spechten en mezen, of makers van grote nesten, zoals ekster en zwarte kraai. Het gebrek aan bebouwing en bomen op de onderzoekslocatie sluit nestgelegenheid voor deze soorten uit.

5.2 Vleermuizen

Volgens verspreidingsgegevens van de NDFF is de onderzoekslocatie gelegen in een deel van Nederland waar de volgende vleermuissoorten kunnen voorkomen: gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, rosse vleermuis, laatvlieger, gewone grootoorvleermuis, franjestaart, meervleermuis, baardvleermuis, bosvleermuis en watervleermuis.

Verblijfplaatsen op de onderzoekslocatie
De onderzoekslocatie is geheel onbebouwd en er zijn geen bomen aanwezig, waardoor uitgesloten kan worden dat er verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig zijn. Overtreding van de Wet natuurbescherming ten aanzien van vleermuizen is niet aan de orde.

Verblijfplaatsen buiten de onderzoekslocatie
Het is door de onderlinge afstand tot de bebouwing in de omgeving niet aannemelijk dat er in de directe invloedssfeer van de onderzoekslocatie potentiële verblijfplaatsen aanwezig zijn die negatieve invloed kunnen ondervinden van de werkzaamheden.

Foerageerhabitat
De onderzoekslocatie zal, gelet op het aanwezige habitat in beperkte mate gebruikt kunnen worden door in de omgeving verblijvende vleermuizen als gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en laatvlieger om te foerageren. De plannen zullen echter geen aantasting van belangrijk foerageerhabitat vormen, bijvoorbeeld het nabij gelegen stroomgebied van de Neder-Rijn. Door de voorgenomen ingreep zal het aanbod van foerageermogelijkheden niet in het geding komen, in de directe omgeving is meer geschikt foerageerhabitat voor vleermuizen aanwezig.

Vliegroutes
Vleermuizen maken veelal gebruik van lijnvormige (donkere) landschapselementen als houtsingels, beken en lanen om zich te verplaatsen tussen verblijfplaatsen en foerageergebieden. Doordat dergelijke lijnvormige elementen ontbreken op de onderzoekslocatie, worden er geen potentiële vliegroutes verstoord.

5.3 Overige zoogdieren

Alle zoogdieren in Nederland zijn beschermd. Voor sommige algemeen voorkomende soorten geldt een provinciale vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkeling. Op deze wijze is er onderscheid te maken in streng beschermde en minder streng beschermde soorten.

Streng beschermde soorten
Volgens verspreidingsgegevens van de NDFF en Broekhuizen et al. (2016) ligt de onderzoekslocatie binnen het verspreidingsgebied van de streng beschermde steenmarter.

Steenmarter
Door het ontbreken van bebouwing vormt de onderzoekslocatie geen geschikt habitat voor de steenmarter. Deze soort gebruikt hooizolders, loze ruimtes onder het dak, schuurtjes maar ook stenenstapels of takkenhopen als verblijfplaats.

Tijdens het veldbezoek zijn steen- en takkenhopen onderzocht op sporen van steenmarter. Er zijn geen sporen, zoals uitwerpselen of prooiresten, aangetroffen die duiden op het gebruik van de onderzoekslocatie als vaste rust- of voortplantingsplaats door deze soort. Bij intensief gebruik van een locatie door deze soort zijn meer permanente schuilplaatsen noodzakelijk en zouden dergelijke gebruikssporen vrij eenvoudig aan te treffen zijn. Gelet op het ontbreken ervan kan worden gesteld dat de onderzoekslocatie niet in gebruik is door de steenmarter.

Het voorkomen van overige grondgebonden zoogdieren waarvoor geen vrijstelling geldt, is tijdens het veldbezoek niet vastgesteld. Er werd een kuil met graafsporen van een hond aangetroffen tussen stapels tegels (figuur 9 en 10). Het betrof een niet doorlopende aanzet tot een hol en heeft dus heen beschermde functie. Vanwege het ontbreken van geschikt habitat kan het voorkomen ervan redelijkerwijs worden uitgesloten.

Figuur 9. Aanzet tot een ondiep, niet doorlopend 'hol'.

Figuur 10. Hondensporen in het zand.

Licht beschermde soorten
De onderzoekslocatie vormt weinig geschikt habitat voor een aantal soorten grondgebonden zoogdieren. Het gaat daarbij om algemene soorten als egel en rosse woelmuis. In de omgang met deze soorten geldt de zorgplicht (zie hoofdstuk 6).

5.4 Reptielen, amfibieën en vissen

Reptielen
Reptielen stellen specifieke eisen aan het habitat die betrekking hebben op verschillende factoren. Op de onderzoekslocatie bij het industrieterrein en de bebouwde kom van Arnhem is geen geschikt habitat voor reptielen aanwezig.

Amfibieën en Vissen
Wateroppervlakten als poelen, sloten en plassen ontbreken op de onderzoekslocatie. Daarnaast is de locatie omringd door wegen, bebouwing en kade, en dus uiterst moeilijk te bereiken voor amfibieën. Voortplantingsmogelijkheden en belangrijk landhabitat voor amfibieën zijn op de onderzoekslocatie uitgesloten. De rugstreeppad is een soort die vaak wordt aangetroffen op verstoorde grond zoals op de onderzoekslocatie aanwezig is. Echter gezien de beperkte bereikbaarheid van het bouwterrein voor amfibieën en het gebrek aan voorplantingshabitat, is ook habitat voor de rugstreeppad op voorhand uit te sluiten.

Vissen
Vanwege het ontbreken van oppervlaktewater op de onderzoekslocatie kan deze soortgroep buiten beschouwing worden gelaten.

5.5 Ongewervelden

Libellen
Voor libellen geldt dat water nodig is ter voortplanting. Gezien het ontbreken hiervan kan gesteld worden dat deze soortgroep niet in staat is zich in de huidige situatie te vestigen.

Vlinders
Beschermde vlinders stellen specifieke eisen aan het voortplantingshabitat. Bij het habitat is het belangrijk dat aan de eisen van alle stadia van de vlindersoort wordt voldaan. Voor de beschermde soorten in Nederland geldt dat deze veelal gebonden zijn aan zeldzame waardplanten, die vaak alleen in natuurterreinen zijn te vinden. Het gaat om vlinder- en platensoorten als sleedoornpage (sleedoorn), iepenpage (iep), kleine ijsvogelvlinder (kamperfoelie) en teunisbloempijlstaart (teunisbloem).

Teunisbloem is op de onderzoekslocatie aanwezig. Het is dus niet uitgesloten dat er binnen de onderzoekslocatie geschikt habitat aanwezig is voor een (deel)populatie van deze beschermde vlindersoort. Daarnaast bevindt de onderzoekslocatie zich binnen het verspreidingsgebied van deze soort. Tijdens het eerste veldbezoek konden geen rupsen van de teunisbloempijlstaart worden onderzocht omdat deze met name later in de zomer (juli) veel worden waargenomen.

Op basis van dit eerste bezoek is in juli een tweede veldbezoek uitgevoerd. In dit aanvullend onderzoek zijn geen rupsen van de teunisbloempijlstaart aangetroffen. Deze soort kan worden uitgesloten op de onderzoekslocatie.

Overige soorten
Overige beschermde soorten, zoals vliegend hert, Europese rivierkreeft en platte schijfhoren, zijn op de onderzoekslocatie uit te sluiten. Er is geen geschikt habitat voor dergelijke beschermde soorten op de onderzoekslocatie aanwezig en er zijn geen waarnemingen bekend in de directe omgeving van de onderzoekslocatie.

5.6 Vaatplanten

De onderzoekslocatie bestaat uit open zand met droge pioniervegetatie met verschillende plantensoorten als toorts, muurpeper, grijskruid, duizendblad, ganzerik en teunisbloem. De meeste beschermde vaatplanten en de daarbij horende specifieke groeiomstandigheden zijn zeldzaam te noemen en zijn op de onderzoekslocatie niet aanwezig.

6 TOETSING AAN SOORTENBESCHERMING

Als gevolg van de voorgenomen ingreep op de onderzoekslocatie kunnen er overtredingen van verbodsbepalingen uit soortbeschermingsparagrafen uit de Wet natuurbescherming optreden. In dit hoofdstuk wordt beschreven voor welke soorten er sprake is van dreigende overtreding van de Wet natuurbescherming en of met eenvoudige maatregelen overtreding is te voorkomen. Verder wordt beschreven voor welke soorten een vervolgtraject noodzakelijk is, bijvoorbeeld omdat toetsing van de ingreep aan de Wet natuurbescherming op basis van de huidige onderzoeksinspanning niet mogelijk is, en wat de eventuele consequenties zijn ten aanzien van ontheffingen.

6.1 Algemene grondgebonden zoogdieren en amfibieën

Voor de te verwachten soorten geldt dat de werkzaamheden mogelijk verstorend kunnen werken. Als gevolg van graafwerkzaamheden kunnen dieren verwond of gedood worden en holen kunnen worden verwijderd. Dit houdt een overtreding van artikel 3.10 van de Wet natuurbescherming in. Voor de te verwachten soorten geldt, op grond van het provinciale soortenbeleid, bij ruimtelijke ontwikkelingen echter een vrijstelling, waardoor geen ontheffing hoeft te worden aangevraagd. Het is echter in het kader van de zorgplicht wel noodzakelijk om voldoende zorg te dragen voor de aanwezige individuen en al het redelijkerwijs mogelijke dient gedaan te worden om het doden van individuen te voorkomen.

7 TOETSING AAN GEBIEDENBESCHERMING

In algemene zin kan er door een plan sprake zijn van negatieve gevolgen, op vanuit de Wet natuurbescherming aangewezen beschermde gebieden. In dit hoofdstuk wordt beschreven voor welke gebieden er mogelijk sprake is van negatieve effecten als gevolg van de voorgenomen ingrepen op de onderzoekslocatie. Verder wordt beschreven of een vervolgtraject noodzakelijk is en wat de eventuele consequenties zijn ten aanzien van vergunningen.

7.1 Natura 2000

De onderzoekslocatie is niet gelegen binnen de grenzen, of in de directe nabijheid van een gebied dat aangewezen is als Natura 2000. Het meest nabijgelegen Natura 2000-gebied, Rijntakken, bevindt zich op circa 1.350 meter afstand ten zuidoosten van de onderzoekslocatie (zie figuur 9).

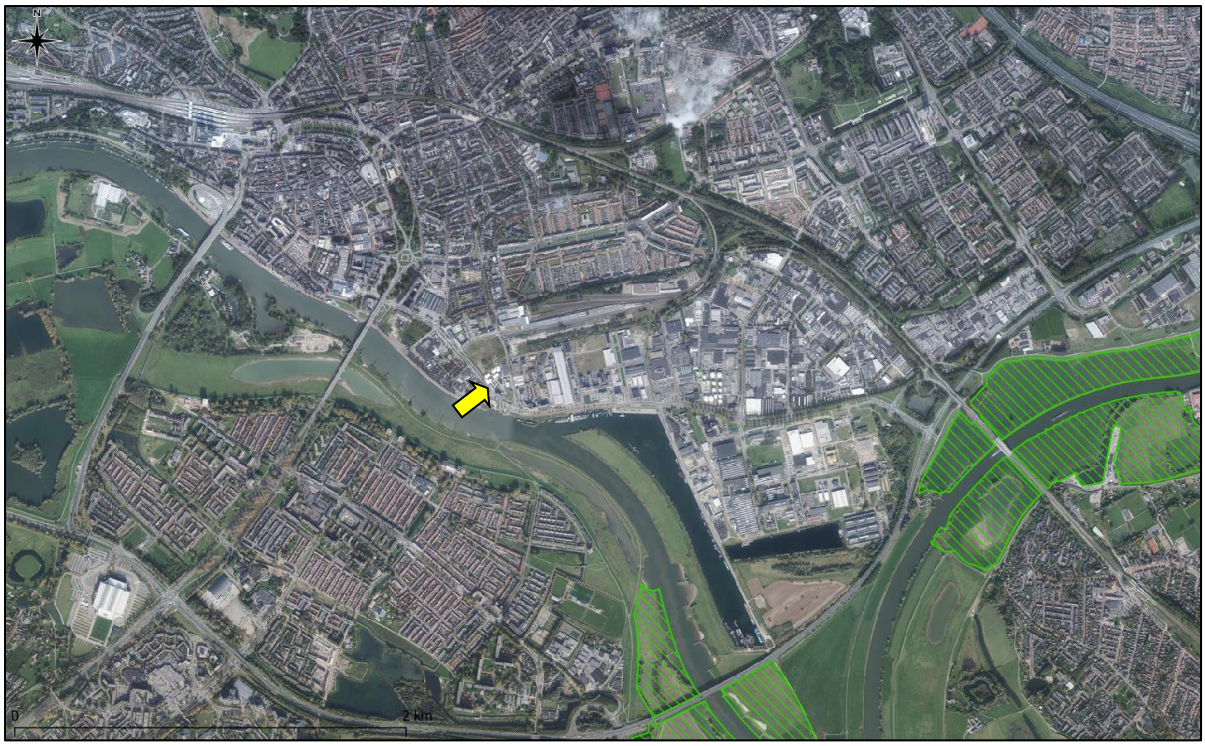

Figuur 11. Ligging onderzoekslocatie ten opzichte van Natura 2000.

De onderzoekslocatie is niet gelegen binnen een Natura 2000-gebied. Indien er sprake zou zijn van een effect, betreft dit een extern effect. Externe effecten als gevolg van licht, trilling en geluid als door de voorgenomen plannen op de onderzoekslocatie zijn, gezien de afstand tot de meest nabijgelegen Natura 2000-gebieden niet te verwachten. Externe effecten als gevolg van een toename van stikstofdepositie zijn vanwege de bestemmingsplanwijziging op voorhand niet uit te sluiten. Vervolgonderzoek in het kader van de gebiedsbeschermingsparagrafen uit de Wet natuurbescherming ten aanzien van stikstof wordt uitgevoerd in juli 2021 door Econsultancy middels een modelberekening (AERIUS-calculator).

7.2 Natuurnetwerk Nederland

De onderzoekslocatie maakt geen deel uit van het Natuurnetwerk. De onderzoekslocatie ligt wel in de nabijheid van een gebied, behorend tot het Natuurnetwerk Nederland. Het meest nabijgelegen gebied bevindt zich circa 150 meter ten zuiden van de onderzoekslocatie. In figuur 10 is de ligging van de onderzoekslocatie ten opzichte van het Natuurnetwerk Nederland weergegeven.

Figuur 12. Ligging onderzoekslocatie ten opzichte van het Natuurnetwerk Nederland.

De onderzoekslocatie is gelegen op 150 meter afstand van een onderdeel van het Gelders Natuurnetwerk. Het Natuurnetwerk betreft in Gelderland een louter planologische bescherming van de aangewezen gebieden zelf. Aangezien het planvoornemen niet leidt tot een wijziging van de bestemming van het aangrenzende onderdeel van het Natuurnetwerk zijn aanvullende maatregelen of aanvullend advies ten aanzien van het GNN of GO niet aan de orde.

8 HOUTOPSTANDEN

De Wet natuurbescherming beschermt bos van minimaal 10 are en bomenrijen van minimaal 21 bomen, gelegen buiten de bebouwde kom (de zogenaamde 'houtopstanden'). Het is verboden deze houtopstanden geheel of gedeeltelijk te vellen zonder voorafgaande melding bij gedeputeerde staten. In dit hoofdstuk wordt beschreven of er bij de voorgenomen kap sprake is van meldingsplicht en herplantplicht conform artikel 4.2 en artikel 4.3 van de Wet natuurbescherming. Verder wordt beschreven of er vervolgmaatregelen getroffen dienen te worden ten behoeve van de voorgenomen houtkap.

Wegens het ontbreken van bomen op de onderzoekslocatie, kan het onderdeel houtopstanden als bedoeld in paragraaf 4.1 van de Wet natuurbescherming buiten beschouwing worden gelaten. Vervolgstappen zijn niet noodzakelijk.

9 SAMENVATTING EN CONCLUSIES

Econsultancy heeft in opdracht van de Islamitische Unie Ayasofya Arnhem een quickscan Wet natuurbescherming uitgevoerd aan de Stokerstraat / Jacob van Deventerstraat te Arnhem.

De quickscan Wet natuurbescherming is uitgevoerd in het kader van een bestemmingsplanwijziging.

Het onderzoek heeft tot doel om in te schatten of er op de onderzoekslocatie planten- en diersoorten, gebieden of houtopstanden aanwezig zijn die volgens de Wet natuurbescherming een beschermde status hebben en die mogelijk negatieve gevolgen kunnen ondervinden door de voorgenomen ingreep.

De initiatiefnemer is voornemens een moskee te realiseren op het braakliggender bouwterrein.

De aanwezigheid van geschikt habitat op de onderzoekslocatie voor de verschillende soorten en soortgroepen is weergegeven in tabel I. In de tabel is samengevat of de voorgenomen ingreep mogelijk verstorend kan werken en wat de consequenties zijn voor eventuele vervolgstappen, zoals soortgericht nader onderzoek of vergunningtrajecten. In de tabel is weergegeven of maatregelen noodzakelijk zijn om overtreding van de Wet natuurbescherming voor bepaalde soortgroepen te voorkomen.

Tabel I. Overzicht geschiktheid onderzoekslocatie voor soortgroepen en te nemen vervolgstappen

Soortgroep		**Geschikt habitat**	**Ingreep verstorend**	**Nader onderzoek**	**Ontheffings-aanvraag**	**Bijzonderheden / opmerkingen***
Broedvogels	algemeen	nee	nee	nee	nee	-
	jaarrond beschermd	nee	nee	nee	nee	-
Vleermuizen	verblijfplaatsen	nee	nee	nee	nee	-
	foerageergebied	nee	nee	nee	nee	-
	vliegroutes	nee	nee	nee	nee	-
Grondgebonden zoogdieren		minimaal	mogelijk	nee	nee	Zorgplicht ten aanzien van grondgeboden zoogdieren
Amfibieën		minimaal	mogelijk	nee	nee	Zorgplicht ten aanzien van algemene amfibieënsoorten.
Overige soortgroepen		ja	mogelijk	ja	mogelijk	Aanvullend veldbezoek uitgevoerd teunisbloempijlstaart medio juli.
Gebiedsbescherming		**Gebied aanwezig**	**Ingreep verstorend**	**Nader onderzoek**	**Vergunning-plicht**	
Natura 2000		1350 m	mogelijk	ja	mogelijk	Modelberekening (AERIUS) i.v.m. bestemmingsplanwijziging naar moskee, met bijbehorende reisbewegingen.
Natuurnetwerk Nederland		150 m	nee	nee	nee	-
Houtopstanden		n.v.t				

* Wijzigingen in het planvoornemen kunnen van invloed zijn op de uitkomst van het onderzoek.

Conclusie

Op basis van de uitkomsten uit de quickscan Wet natuurbescherming, zijn beschermde functies van de onderzoekslocatie voor de meeste soortgroepen uitgesloten.

Op basis van de afwezigheid van rupsen in het aanvullend onderzoek in juli is de teunisbloempijl-staart op de onderzoekslocatie uit te sluiten.

Het effect van de uit te voeren werkzaamheden op de onderzoekslocatie op de stikstofdepositie wordt onderzocht door Econsultancy middels een modelberekening (AERIUS).

Econsultancy
Doetinchem, 20 juli 2021

GERAADPLEEGDE BRONNEN

Ministerie van Economische Zaken 2016. Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen. Lees hier wat de Wet natuurbescherming daarover regelt. Versie 1.3, december 2016. Ministerie van Economische Zaken, Den Haag.

Nationale Database Flora en Fauna (NDFF), uitvoerportaal; https://ndff-ecogrid.nl, zoekgebied Arnhem, periode 2016-2021

Provinciale staten van Zuid-Holland 2019. Verordening (PZH-2019-677696264) houdende regels over het beschermen en benutten van de fysieke leefomgeving (Omgevingsverordening Zuid Holland).

Provincie Noord-Holland 2019. Provinciale Ruimtelijke Verordening Provincie Noord-Holland.

www.natura2000.nl/gebieden
www.sovon.nl (soortgegevens vogels)
www.verspreidingsatlas.nl/ (verspreidingsgegevens NDFF)

Provinciale websites

www.gelderland.nl (GNN en beschermde gebieden in Gelderland)

Bijlage 1 toelichting verbodsbepalingen Wet natuurbescherming

Zorgplicht

Het eerste artikel in de Wet natuurbescherming heeft betrekking op de zorgplicht en heeft betrekking op het voorkomen of beperken van schade aan soorten en gebieden, voor zover deze niet middels overige verbodsbepalingen zijn gereguleerd (zie tabel II). Het gaat daarbij in de praktijk vooral om minder streng beschermde soorten, waarbij het onnodig doden, verwonden of beschadigen dient te worden vermeden.

Tabel II. Zorgplicht

Artikel 1.11. Zorgplicht
1. Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving. 2. De zorg houdt in elk geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor een Natura 2000-gebied, een bijzonder nationaal natuurgebied of voor in het wild levende dieren en planten: a) dergelijke handelingen achterwege laat, dan wel, b) indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden gevergd, de noodzakelijke maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen, of c) voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk beperkt of ongedaan maakt.

Overtreding van de zorgplicht is niet strafbaar gesteld; “de zorgplicht kan wel door toepassing van bestuursdwang worden gehandhaafd”. Deze formulering van de zorgplicht brengt met zich mee dat wanneer men een bepaalde handeling wilt verrichten die gevolgen voor natuurwaarden zou kunnen hebben, men zich daaraan voorafgaand op de hoogte stelt van de aanwezige natuurwaarden, de kwetsbaarheid ervan en de mogelijke gevolgen daarvoor van het voorgenomen handelen. De zorgplicht is te allen tijde van toepassing, ook al vindt er geen overtreding van een verbodsbepaling plaats. Indien er aanleiding is maatregelen te nemen ten aanzien van de zorgplicht, zal dat voor het betreffende beschermde natuurgebied en de betreffende soortgroep in deze rapportage worden aangegeven.

Soortenbescherming

De Wet natuurbescherming onderscheidt beschermingsregimes voor soorten op grond van internationale verdragen, aangevuld met soorten die vanuit een nationaal oogpunt beschermd worden. Hierdoor zijn er in de Wet natuurbescherming drie verschillende verbodsartikelen per categorie soorten;

- soorten van de Vogelrichtlijn *(artikel 3.1)*;
- soorten van de Habitatrichtlijn en de verdragen van Bern en Bonn *(artikel 3.5)*;
- andere soorten *(artikel 3.10)*.

In tabel III t/m V worden deze artikelen nader toegelicht.

Tabel III. Verbodsbepalingen en toelichting Artikel 3.1 Wet natuurbescherming

Artikel 3.1. Soorten van de Vogelrichtlijn
1. Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen. 2. Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen. 3. Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben. 4. Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen. 5. Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.
Toelichting
Alle inheemse vogelsoorten in Nederland vallen onder de Vogelrichtlijn. De Vogelrichtlijn is een richtlijn vanuit de Europese Unie uit 1979 en heeft betrekking op de instandhouding van alle natuurlijk in het wild levende vogelsoorten op het Europese grondgebied van de Lidstaten waarop het Verdrag van toepassing is. De lijst met soorten is niet limitatief.

Tabel IV. Verbodsbepalingen en toelichting Artikel 3.5 Wet natuurbescherming

Artikel 3.5. In het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn	
1. Het is verboden in het wild levende dieren van deze soorten in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen. 2. Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren. 3. Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen. 4. Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van deze dieren te beschadigen of te vernielen. 5. Het is verboden planten van soorten uit de Habitatrichtlijn of het Verdrag van Bern in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.	
Toelichting	
Het gaat bij artikel 3.5 over in het wild levende dieren van verschillende soortgroepen. In de wet wordt voor vogelsoorten uit bijlage II van het verdrag van Bern geen uitzondering gemaakt. Van de vogelsoorten die in Nederland voorkomen is hieronder een selectie gemaakt. Van de overige soortengroepen zijn alle soorten genoemd.	
Soorten	
Planten	drijvende waterweegbree, groenknolorchis, kruipend moerasscherm, zomerschroeforchis
Zoogdieren	bever, hamster, hazelmuis, lynx, Noordse woelmuis, otter, wolf, wilde kat
Walvisachtigen	bruinvis, bultrug, butskop (hille), dwergpotvis, dwergvinvis, gestreepte dolfijn, gewone dolfijn, gewone spitsdolfijn, gewone vinvis, griend, grijze dolfijn, kleine zwaardwalvis, narwal, Noordse vinvis, orka, potvis, spitsdolfijn van Gray, tuimelaar, walrus witflankdolfijn, witsnuitdolfijn, witte dolfijn
Vleermuizen	Bechsteins vleermuis, bosvleermuis, Brandts vleermuis, franjestaart, gewone baardvleermuis, gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, grijze grootoorvleermuis, grote hoefijzerneus, grote rosse vleermuis, ingekorven vleermuis, kleine dwergvleermuis, kleine hoefijzerneus, laatvlieger, meervleermuis, mopsvleermuis, Noordse vleermuis, rosse vleermuis, ruige dwergvleermuis, tweekleurige vleermuis, vale vleermuis, watervleermuis
Amfibieën	boomkikker, geelbuikvuurpad, heikikker, kamsalamander, knoflookpad, poelkikker, rugstreeppad, vroedmeesterpad
Reptielen	dikkopschildpad, gladde slang, Kemps' zeeschildpad, lederschildpad, muurhagedis, soepschildpad, zandhagedis
Vissen	houting, steur
Vlinders	apollovlinder, boszandoog, donker pimpernelblauwtje, grote vuurvlinder, moerasparelmoervlinder, monarchvlinder, pimpernelblauwtje, teunisbloempijlstaart, tijmblauwtje, zilverstreephooibeestje
Libellen	bronslibel, gaffellibel, gevlekte witsnuitlibel, groene glazenmaker, mercuurwaterjuffer, Noordse winterjuffer, oostelijke witsnuitlibel, rivierrombout, sierlijke witsnuitlibel
Insecten	brede geelrandwaterroofkever, gestreepte waterroofkever, heldenbok, juchtleerkever, oeveraas, vermiljoenkever
Overig	Bataafse stroommossel, platte schijfhoren

Artikel 3.5. In het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn	
Vogels	appelvink, baardman, beflijster, bergeend, bergfluiter, bijeneter, blauwborst, blauwe kiekendief, boerenzwaluw, bontbekplevier, bonte strandloper, bonte vliegenvanger, boomklever, boomkruiper, boompieper, boomvalk, bosrietzanger bosruiter, bosuil, braamsluiper, brandgans, bruine kiekendief, buizerd, casarca, Cetti's zanger, draaihals, duinpieper, dwergmeeuw, dwergstern, Engelse kwikstaart, Europese kanarie, fitis, fluiter, geelgors, gekraagde roodstaart, gele kwikstaart, geoorde fuut, glanskop, goudhaan, grasmus, graspieper, graszanger, grauwe kiekendief, grauwe klauwier, grauwe vliegenvanger, griel, groene specht, groenling, grote bonte specht, grote gele kwikstaart, grote karekiet, grote stern, grote zilverreiger, havik, heggenmus, hop, huiszwaluw, ijsvogel, kerkuil, klapekster, klein waterhoen, kleine barmsijs, kleine bonte specht, kleine karekiet, kleine plevier, kleine zilverreiger, kleinst waterhoen, kluut, kneu, koolmees, koereiger, kraanvogel, krekelzanger, kortsnavelboomkruiper, kruisbek, kuifmees, kwak, kwartelkoning, lepelaar, matkop, middelste bonte specht, nachtegaal, Noordse stern, oehoe, oeverloper, oeverpieper, oeverzwaluw, ooievaar, orpheusspotvogel, paapje, pestvogel, pimpelmees, poelruiter, porseleinhoen, purperreiger, putter, ransuil, rietgors, rietzanger, rode wouw, roerdomp, roodborst, roodborsttapuit, roodhalsfuut, rouwkwikstaart, sijs, slangenarend, slechtvalk, smelleken, snor, sperwer, spotvogel, sprinkhaanzanger, steenuil, steltkluut, strandplevier, taigaboomkruiper, tapuit, tjiftjaf, torenvalk, tuinfluiter, velduil, visarend, visdief, vuurgoudhaan, wespendief, wielewaal, winterkoning, witbandkruisbek, witte kwikstaart, witwangstern, nachtzwaluw, woudaap, zeearend, zwarte mees, zwarte ooievaar, zwarte roodstaart, zwarte specht, zwarte stern, zwarte wouw, zwartkop, zwartkopmeeuw

Tabel V. Verbodsbepalingen en toelichting Artikel 3.10 Wet natuurbescherming

Artikel 3.10. Andere soorten		
Het is verboden om: 1. In het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, vlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A1, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen. 2. De vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen. 3. Vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B2, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.		
Toelichting		
Het gaat bij artikel 10 om in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, vlinders, libellen en kevers. Dieren zijn opgenomen in bijlage onderdeel A1. Planten zijn opgenomen in bijlage onderdeel B2 van de Wet natuurbescherming. Voor een aantal zoogdieren, amfibieën en reptielen geldt per provincie een vrijstelling onder bepaalde voorwaarden. Dit verschilt per provincie. De betreffende soorten zijn aangegeven met een sterretje. Daarnaast is het mogelijk dat sommige provincies ook 'eigen' beschermde soorten hanteren, als aanvulling op het landelijke.		
Soorten		
Dieren	Zoogdieren	aardmuis*, boommarter, bosmuis*, bunzing*, damhert, das, dwergmuis*, dwergspitsmuis*, edelhert, eekhoorn*, egel*, eikelmuis, gewone bosspitsmuis*, gewone zeehond, grote bosmuis, grijze zeehond, haas*, hermelijn*, huisspitsmuis*, konijn*, molmuis, ondergrondse woelmuis*, ree*, rosse woelmuis*, steenmarter*, tweekleurige bosspitsmuis*, veldmuis*, veldspitsmuis, vos*, waterspitsmuis, wezel*, wild zwijn, woelrat*
	Amfibieën	Alpenwatersalamander, bruine kikker*, gewone pad*, kleine watersalamander*, meerkikker*, middelste groene kikker*, vinpootsalamander, vuursalamander
	Reptielen	adder, hazelworm*, levendbarende hagedis*, ringslang
	Vissen	beekdonderpad, beekprik, elrits, gestippelde alver, grote modderkruiper, kwabaal
	vlinders	aardbeivlinder, bosparelmoervlinder, bruin dikkopje, bruine eikenpage, donker pimpernelblauwtje, duinparelmoervlinder, gentiaanblauwtje, grote parelmoervlinder, grote vos, grote vuurvlinder, grote weerschijnvlinder, iepenpage, kleine heivlinder, kleine ijsvogelvlinder, kommavlinder, pimpernelblauwtje, sleedoornpage, spiegeldikkopje, veenbesblauwtje, veenbesparelmoervlinder, veenhooibeestje, veldparelmoervlinder, zilveren maan
	Libellen	beekrombout, bosbeekjuffer, donkere waterjuffer, gevlekte glanslibel, gewone bronlibel, hoogveenglanslibel, Kempense heidelibel, speerwaterjuffer
	Overige soorten	Europese rivierkreeft, vliegend hert
Planten	akkerboterbloem, akkerdoornzaad, akkerogentroost, beklierde ogentroost, berggamander, bergnachtorchis, blaasvaren, blauw guichelheil, bokkenorchis, bosboterbloem, bosdravik, brave hendrik, brede wolfsmelk, breed wollegras, bruinrode wespenorchis, dennenorchis, dreps, echte gamander, franjegentiaan, geelgroene wespenorchis, geplooide vrouwenmantel, getande veldsla, gevlekt zonneroosje, glad biggenkruid, gladde zegge, groene nachtorchis, groensteel, groot spiegelklokje, grote bosaardbei, grote leeuwenklauw, honingorchis, kalkboterbloem, kalketrip, karthuizeranjer, karwijselie, kleine ereprijs, kleine schorseneer, stijve wolfsmelk, kleine wolfsmelk, kluwenklokje, knollathyrus, knolspirea, korensla, kranskarwij, kruiptijm, lange zonnedauw, liggende ereprijs, moerasgamander, muurbloem, naakte lathyrus, naaldenkervel, pijlscheefkalk, roggelelie, rood peperboompje, rozenkransje, ruw parelzaad, scherpkruid, schubvaren, schubzegge, smalle raai, spits havikskruid, steenbraam	

Volgens artikel 3.31 zijn de verboden, bedoeld in de artikelen 3.1, 3.5 en 3.10 niet van toepassing op handelingen die zijn beschreven in en aantoonbaar worden uitgevoerd overeenkomstig een door het Ministerie van Economische Zaken goedgekeurde gedragscode en die plaatsvinden in het kader van bestendig beheer, bestendig gebruik, of ruimtelijke ontwikkeling of inrichting.

Houtopstanden

De bescherming van houtopstanden onder conform hoofdstuk 4 van de Wet natuurbescherming heeft als doel om het aanwezige areaal bos in Nederland te behouden. Onder houtopstanden vallen alle zelfstandige eenheden van bomen, boomvormers of struiken van een oppervlakte van tien are of meer of rijbeplanting die meer dan twintig bomen omvat.

Binnen de Wet natuurbescherming zijn op houtopstanden de artikelen van toepassing die zijn opgenomen in tabel VI.

Tabel VI. Bescherming houtopstanden in de Wet natuurbescherming

Artikel 4.1	De artikelen uitgezonderd artikel 4.6 zijn niet van toepassing op: a) Houtopstanden binnen de bij besluit van de gemeenteraad vastgestelde grenzen van de bebouwde kom; b) Houtopstanden op erven of in tuinen; c) Fruitbomen en windschermen om boomgaarden; d) Naaldbomen, kennelijk bedoeld om te dienen als kerstbomen, indien niet ouder dan twintig jaar; e) Kweekgoed; f) Wegbeplantingen, beplantingen langs waterwagen en eenrijige beplantingen langs landbouwgronden bestaande uit wilgen en populieren; g) het dunnen van een houtopstand; h) uit populieren, wilgen, essen of elzen bestaande beplantingen die kennelijk zijn bedoeld voor de productie van houtige biomassa, indien zij: 1. ten minste eens per tien jaar worden geoogst; 2. bestaan uit minstens tienduizend stoven per hectare per beplantingseenheid, zijnde een aaneengesloten beplanting die niet wordt doorsneden door onbeplante stroken breder dan twee meter, en 3. zijn aangelegd na 1 januari 2013.
Artikel 4.2	1. Het is verboden een houtopstand geheel of gedeeltelijk te vellen of te doen vellen, met uitzondering van het periodiek vellen van griend- of hakhout, zonder voorafgaande melding daarvan bij gedeputeerde staten. 3. Gedeputeerde staten kunnen het vellen van houtopstanden telkens voor ten hoogste vijf jaar verbieden ter bescherming van bijzondere natuur- of landschapswaarden.
Artikel 4.3 lid 1 en 2	Ingeval een houtopstand geheel of gedeeltelijk is geveld, met uitzondering van het periodiek vellen van griend- of hakhout, of anderszins teniet is gegaan, draagt de rechthebbende zorg voor het op bosbouwkundig verantwoorde wijze herbeplanten van dezelfde grond binnen drie jaar na het vellen of tenietgaan van de houtopstand. De rechthebbende vervangt binnen drie jaar na de herbeplanting, bedoeld in het eerste lid, herbeplanting die niet is aangeslagen.
Artikel 4.4 lid 1	De artikelen 4.2, eerste en derde lid, en 4.3, eerste en tweede lid, zijn niet van toepassing op: het vellen van houtopstanden en herbeplanten op een wijze die is beschreven in en aantoonbaar wordt gerealiseerd overeenkomstig een door Onze Minister goedgekeurde gedragscode. het vellen van houtopstanden ter uitvoering van een instandhoudingsmaatregel of een passende maatregel in het kader van natuurontwikkeling en -beheer
Artikel 4.5	Gedeputeerde staten kunnen ontheffing verlenen van artikel 4.3, eerste en tweede lid, ten behoeve van herbeplanting op andere grond, indien de herbeplanting voldoet aan bij provinciale verordening gestelde regels.

Bijlage 2 Verklarende woordenlijst

Externe werking

Niet alleen activiteiten in een Natura 2000-gebied/NNN hebben invloed op de staat van instandhouding van het gebied, ook activiteiten buiten het gebied kunnen de natuurwaarden in een gebied beïnvloeden. Dit wordt "externe werking" genoemd. Er bestaat geen ruimtelijke grens voor externe werking: bepalend zijn de effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van de soorten en habitattypen in het Natura 2000-gebied/NNN, ongeacht de afstand tot het beschermde gebied.

Expert Judgement

Inschatting van een deskundige op grond van zijn kennis en ervaring.

Foerageerhabitat

Het gebied waarbinnen een soort voedsel zoekt.

Foerageren

Zoeken en vinden van voedsel door dieren (jachtgebied).

Functioneel leefgebied

Hiermee wordt het gebied dat is benodigd om de functionaliteit van een voortplantingsplaats of van een vaste- rust of voortplantingsplaats te behouden. Een nestlocatie of voortplantingsplaats kan bijvoorbeeld alleen succesvol functioneren, wanneer er voldoende habitat (schuilgelegenheid, voedsel etc.) van voldoende kwaliteit aanwezig is om te kunnen paren, eieren te leggen en jongen groot te brengen.

Gunstige staat van instandhouding

Er is sprake van een gunstige staat van instandhouding van een soort of habitattype als de omstandigheden waarin de soort of het habitattype voorkomt perspectief bieden op een duurzaam voortbestaan van die soort of dat habitattype.

Habitat

Omvat de plaatsen waar een bepaald organisme voorkomt doordat de abiotische en biotische factoren (niet levende en levende natuur) van die plaatsen voldoen aan de eisen en toleranties die het organisme stelt om te kunnen overleven, groeien en zich voortplanten.

Kraamverblijfplaats

Voortplantingsplaats van vleermuizen. Het gaat hierbij vaak om de vrouwelijke exemplaren van een kolonie (ook wel kraamgroep genoemd) die gezamenlijk hun jongen grootbrengen. De aantallen vleermuizen in een kraamgroep kan oplopen tot meerdere honderden exemplaren.

Landschappelijk inpassingsplan

Het inpassen van ruimtelijke ontwikkelingen in het buitengebied middels een ontwerp van de groenvoorziening, dat voldoet aan het beleid ten aanzien van ruimtelijke kwaliteit. Hierdoor wordt zorg gedragen dat een ruimtelijke ontwikkeling past in het landschap.

Landhabitat

Amfibieën zijn voor de voortplanting afhankelijk van water**.** Buiten de voortplantingsperiode maakt de soortgroep gebruik van landhabitat als onderdeel van het leefgebied. Landhabitat voor amfibieën omvat onder andere structuurrijke of opgaande vegetatie zoals (loof)bos, houtwallen, struikgewas, heide, ruigtekruiden, vegetaties en moeras.

Mitigerende maatregelen

Maatregelen die negatieve effecten bij een ingreep voorkomen of reduceren.

Omgevingscheck

Een omgevingscheck wordt uitgevoerd bij verlies van leefgebied van een jaarrond beschermde functie van een soort die door een ingreep (tijdelijk) verloren gaat. De omgeving van de ingreep wordt door een ter zake deskundige beoordeeld op aanwezigheid van voldoende alternatief leefgebied en/of potentiële verblijfplaatsen.

Ontheffing

De Wet natuurbescherming is bedoeld om planten- en diersoorten die vrij in het wild leven te beschermen. Om deze kwetsbare soorten te beschermen bevat de Wet natuurbescherming een aantal verbodsbepalingen. Onder bepaalde voorwaarden mogen de activiteiten wel doorgaan, daarvoor kan een ontheffing benodigd zijn. Een ontheffing is een besluit waarbij in een individueel concreet geval een uitzondering op een wettelijk verbod wordt gemaakt.

Paarverblijfplaats

Dit is een verblijfplaats die hoofdzakelijk in het najaar (september/oktober) door vleermuizen worden gebruikt om te paren. Eén mannetje kan een dergelijke verblijfplaats met meerdere vrouwtjes delen. In de omgeving van de paarverblijfplaats wordt veelal door het territoriale mannetje middels baltsvluchten getracht vrouwtjes aan te lokken.

Activiteitenplan

Een activiteitenplan dient als begeleidend document voor een ontheffingsaanvraag. In het activiteitenplan zijn maatregelen verwoord waarmee de functionaliteit van een rust- of voortplantingsplaats van een beschermde soort behouden blijft en schade aan individuen wordt voorkomen.

Populatie

Een biologische populatie is een groep individuen van dezelfde soort die zich onderling voortplant en als zodanig geïsoleerd is van andere zulke groepen.

Rode Lijst

Rode Lijsten laten zien welke soorten zijn verdwenen en welke soorten in een gebied sterk zijn achteruitgegaan of zeldzaam zijn. Er bestaan verschillende Rode Lijsten. Voor vogels, voor zoogdieren, planten, paddenstoelen, insecten en voor allerlei andere soortgroepen. Rode Lijsten hebben geen officiële juridische status. Plaatsing op de lijst maakt een dier dus nog geen 'beschermde diersoort' in de zin van de Wet natuurbescherming. De Rode Lijsten hebben in de praktijk wel een belangrijke signaleringfunctie. Door de Rode Lijst te raadplegen, kunnen alle instellingen die met natuurbehoud te maken hebben rekening houden met bedreigde soorten.

Significant negatief effect

Een effect is in het kader van de Wet natuurbescherming significant als de instandhoudingsdoelen van het Natura 2000-gebied dreigen te worden aangetast.

Het begrip 'significant' staat centraal in de toepassing van het beschermingsregime voor Natura 2000-gebieden bij zowel vaststelling van beheerplannen als de vergunningverlening. Het bepaalt of een uitvoerige toetsing, een zogenaamde passende beoordeling, moet worden uitgevoerd. Indien als gevolg van een ingreep de toekomstige oppervlakte habitat of leefgebied, aantal van een soort of kwaliteit van een habitat lager zal worden dan zoals bedoeld in de instandhoudingsdoelstelling, dan kan sprake zijn van significante gevolgen. Voor het goede begrip, de soorten hoeven er niet te zitten, het gebied moet geschikt zijn voor de soorten.

Voortplantingsplaats of rustplaats

Een plek binnen het leefgebied van een soort die essentieel is voor de levenscyclus van een individu. De Wet natuurbescherming omschrijft niet exact wat een vaste rust- of voortplantingsplaats is. Dit is soortafhankelijk.

Vliegroute

Een vaste route die door vleermuizen wordt gebruikt tussen de verblijfplaatsen naar foerageergebieden.

Winterverblijfplaats

Verblijfplaats die gebruikt wordt om de periode van winterrust te overbruggen. Voor vleermuizen zijn dit vorstvrije, maar koele en vochtige plekken. Er kans sprake zijn van massaverblijfplaatsen, verblijfplaatsen van kleine groepen of één of enkele individuen.

Zomerverblijfplaats

Buiten de kraamperiode worden deze door groepjes vrouwtjes en jongen gebruikt, in de kraamperiode door individuele mannetjes.

Bijlage 6 Onderzoek stikstofdepositie

ONDERZOEK STIKSTOFDEPOSITIE

NIEUWBOUW MOSKEE

STOKERSTRAAT / JACOB VAN DEVENTERSTRAAT

TE ARNHEM

Omgeving

Onderzoek stikstofdepositie
Stokerstraat / Jacob van Deventerstraat
te Arnhem

Opdrachtgever	Islamitische Unie Ayasofya Arnhem Sonsbeeksingel 110 6822 BJ Arnhem
Rapportnummer	15049.002
Versienummer	D1
Datum	14 juli 2021
Vestiging	Limburg Rijksweg Noord 39 6071 KS Swalmen 088 - 5001600 swalmen@econsultancy.nl
Opsteller	De heer R.M.P. Bouten, MSc 06-36074310 R.Bouten@econsultancy.nl
Paraaf	
Kwaliteitscontrole	De heer M.D.Y. Burgmans, BSc
Paraaf	

INHOUDSOPGAVE

SAMENVATTING 1
1 INLEIDING 2
2 TOETSINGSKADER 3
2.1 Geen significante toename 3
3 UITGANGSPUNTEN 4
3.1 Gebruiksfase 4
3.1.1 Verkeersbewegingen 4
4 BEREKENINGSRESULTATEN EN TOETSING 6

BIJLAGEN:

1. - AERIUS-berekening projecteffect gebruiksfase

SAMENVATTING

Aan de Stokerstraat / Jacob van Deventerstraat te Arnhem is men voornemens een nieuwe moskee te realiseren. In het kader van de voorgenomen ontwikkeling is een onderzoek noodzakelijk naar de stikstofdepositie op de omliggende Natura 2000-gebieden.

De bescherming van de Natura 2000-gebieden is geregeld in de Wet natuurbescherming. In zowel de Habitat- als de Vogelrichtlijn zijn de gebieden opgenomen welke als Natura 2000-gebied worden aangemerkt. Ten behoeve van de instandhouding van de natuurgebieden dienen negatieve effecten te worden uitgesloten, waardoor onder andere onderzoek plaats dient te vinden naar de stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden.

De berekening van het projecteffect van de gebruiksfase is verricht met behulp van het programma AERIUS Calculator (versie 2020). Het berekende projecteffect op de Natura 2000-gebieden is kleiner dan of gelijk aan 0,00 mol/ha/jaar. Bij een dergelijk projecteffect zal het beoogde plan niet voor een significante toename in stikstofdepositie zorgen en kunnen negatieve effecten worden uitgesloten.

1 INLEIDING

Aan de Stokerstraat / Jacob van Deventerstraat te Arnhem is men voornemens een nieuwe moskee te realiseren. In het kader van de voorgenomen ontwikkeling is een onderzoek noodzakelijk naar de stikstofdepositie op de omliggende Natura 2000-gebieden. In figuur 1.1 is de situering van het plan en de omliggende Natura 2000-gebieden weergegeven.

Figuur 1.1 Situering plan en omliggende Natura 2000-gebieden

Het plan is niet gelegen binnen de grenzen van een gebied dat aangewezen is als Natura 2000-gebied. Het Natura 2000-gebied ‘Rijntakken’ ligt op circa 1 kilometer afstand het meest nabij het plan. Op circa 4 km afstand ligt tevens het Natura 2000-gebied ‘Veluwe’.

2 TOETSINGSKADER

De bescherming van de Natura 2000-gebieden is geregeld in de Wet natuurbescherming. In zowel de Habitat- als de Vogelrichtlijn zijn de gebieden opgenomen welke als Natura 2000-gebied worden aangemerkt. Ten behoeve van de instandhouding van de natuurgebieden dienen negatieve effecten te worden uitgesloten, waardoor onder andere onderzoek plaats dient te vinden naar de stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden.

2.1 Geen significante toename

Het beoogde plan mag in beginsel geen negatieve effecten veroorzaken op de omliggende Natura 2000-gebieden. Met het voorgeschreven programma AERIUS Calculator wordt de depositie van stikstofverbindingen in de vorm van ammoniak (NH_3) en stikstofoxiden (NO_x) op het oppervlak van de omliggende Natura 2000-gebieden inzichtelijk gemaakt. Bij een projecteffect kleiner dan of gelijk aan 0,00 mol/ha/jaar zorgt het beoogde plan niet voor een significante toename in stikstofdepositie en kunnen negatieve effecten worden uitgesloten.

Voor het plan wordt uitsluitend het projecteffect van de toekomstige gebruiksfase inzichtelijk gemaakt. Voor de aanlegfase (bouwwerkzaamheden) wordt aangesloten bij de in de Wet stikstofreductie en natuurverbetering (Wsn) opgenomen partiële vrijstelling, welke per 1 juli 2021 in werking is getreden.

3 UITGANGSPUNTEN

In onderhavig onderzoek wordt aan de hand van een AERIUS berekening de stikstofdepositie van het toekomstig gebruik van de nieuwe moskee inzichtelijk gemaakt. Aangezien de emissies van de aanlegfase van de moskee slechts tijdelijk zijn kunnen significant negatieve effecten, aan de hand van de partiële vrijstelling uit de Wsn, op voorhand worden uitgesloten.

3.1 Gebruiksfase

Met het plan wordt de bouw van een nieuwe moskee mogelijk gemaakt. De nieuwbouw zal niet worden aangesloten op het gasnet. De relevante emissies van stikstofoxiden (NO_x) en ammoniak (NH_3) tijdens de gebruiksfase vinden plaats door de verkeersbewegingen van en naar het plan. De benodigde gegevens voor de gebruiksfase aangeleverd door de opdrachtgever. Voor de berekening van de gebruiksfase is uitgegaan van het rekenjaar 2022.

3.1.1 Verkeersbewegingen

Aan de hand van de door de opdrachtgever aangeleverde gegevens is het verkeer bepaald. In tabel 3.1 is de berekende verkeersgeneratie opgenomen. Hierbij dient te worden opgemerkt dat er een aantal worstcase aannames zijn gemaakt voor de berekening. In de praktijk zal een groot deel van de bezoekers lopend, met de fiets, of met het openbaar vervoer naar de moskee komen. Tevens zullen veel bezoekers die met de auto naar de moskee komen de auto delen met meerdere personen. In onderhavig onderzoek is er van uitgegaan dat iedere bezoeker met een separate auto zal komen.

Tabel 3.1 verkeersgeneratie

	weekdagen							**weekdaggemiddeld [aantal per etmaal]**
	ma	di	wo	do	vr	za	zo	
aantal bezoekers per dag	140	140	140	140	315	270	270	**202**
verkeersbewegingen per dag	280	280	280	280	630	540	540	**404**

Uitgaande van bovenstaande gegevens genereert het plan dagelijks 404 verkeersbewegingen (weekdaggemiddeld). Voor de levering van goederen wordt er tevens uitgegaan van 10 middelzware verkeersbewegingen per maand.

De ontsluiting van het verkeer kan in verschillende richtingen plaatsvinden. In het onderhavig onderzoek is als worstcasescenario een volledige ontsluiting in zuidelijke richting gehanteerd. Een criterium voor wanneer verkeer in het heersende verkeersbeeld is opgenomen wordt gegeven in de instructie[1] namelijk: ‘op het moment dat het aan- en afvoerende verkeer zich door zijn snelheid en rij- en stopgedrag niet meer onderscheidt van het overige verkeer dat zich op de betrokken weg bevindt. Hierbij weegt ook mee hoe de verhouding is tussen de hoeveelheid verkeer dat door de voorgenomen ontwikkeling wordt aangetrokken en het reeds op de weg aanwezige verkeer. In de regel wordt het verkeer meegenomen tot het zich verdund heeft tot enkele procenten van het reeds aanwezige verkeer.’

In onderhavig onderzoek is het volledige verkeer over de Stokerstraat en de Van Oldenbarneveldtstraat gemodelleerd. Het verkeer op de Westervoortsedijk is vervolgens in zowel oostelijke als westelijke richting gemodelleerd. Hiervoor is in beide richtingen 50% van de totale verkeersgeneratie gehanteerd.

De verkeersintensiteit op de Westervoortsedijk ligt met circa 13.500 motorvoertuigen per etmaal[2] vele malen hoger dan de maximale verkeersgeneratie van het plan (weekdaggemiddeld). Het verkeer zal

1 Expertiseteam Stikstof en Natura 2000, *Instructie gegevensinvoer voor AERIUS Calculator 2020*, versie 3.0.
2 NSL monitoringskaart 2020, peiljaar 2020, verkregen van https://www.nsl-monitoring.nl/viewer/.

derhalve ter hoogte van de Westervoortsedijk volledig zijn opgenomen in het heersende verkeersbeeld. Het verkeer zal in de praktijk bij uitsplitsing in verschillende rijrichtingen reeds eerder in het heersende verkeersbeeld zijn opgenomen dan in het onderhavig onderzoek gehanteerd. Hierbij heeft het bevoegd gezag voor de Natura 2000-gebieden (provincie Gelderland) voor de ontsluiting van het verkeer een vuistregel opgesteld waarin is opgenomen dat licht en zwaar verkeer binnen de bebouwde kom na respectievelijk 50 en 150 meter is opgenomen in het heersende verkeersbeeld. Aan deze vuistregel wordt in onderhavig onderzoek ruimschoots voldaan.

In figuur 3.1 zijn de emissiebronnen tijdens het toekomstig gebruik weergegeven. Bron 1 betreft de emissies van het totale verkeer van en naar het plan over de Stokerstraat en de Van Oldenbarneveldtstraat. Bron 2 en 3 betreffen de emissies het verkeer over de Westervoortsedijk.

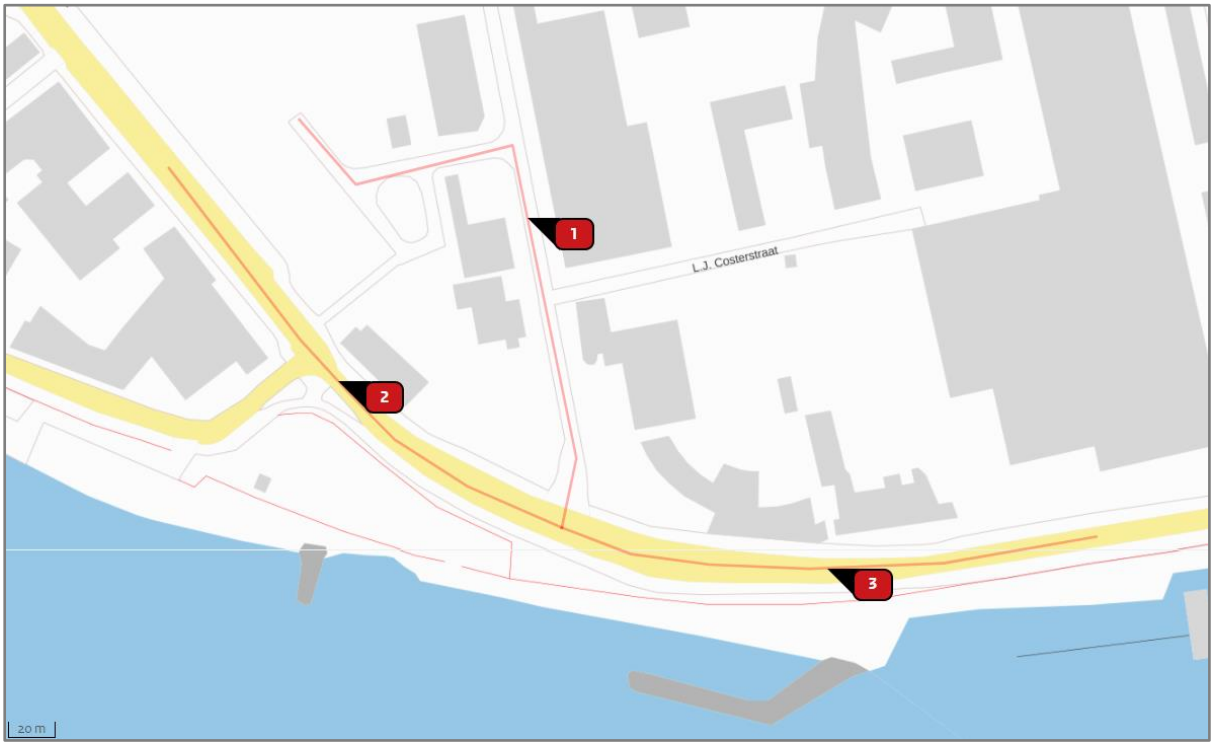

Figuur 3.1 Emissiebronnen gebruiksfase

4 BEREKENINGSRESULTATEN EN TOETSING

De berekening van het projecteffect van de gebruiksfase is verricht met behulp van het programma AERIUS Calculator (versie 2020). In bijlage 1 is de volledige uitdraai van de berekening opgenomen.

Het berekende projecteffect op de Natura 2000-gebieden is kleiner dan of gelijk aan 0,00 mol/ha/jaar. Bij een dergelijk projecteffect zal het beoogde plan niet voor een significante toename in stikstofdepositie zorgen en kunnen negatieve effecten worden uitgesloten. Op basis van het onderzoek blijkt dat er geen vergunning Wet natuurbescherming (gebiedsbescherming) benodigd is voor het aspect stikstof.

BIJLAGE 1. AERIUS-berekening projecteffect gebruiksfase

AERIUS CALCULATOR

Dit document bevat rekenresultaten van AERIUS Calculator. Het betreft de hoogst berekende stikstofbijdragen per stikstofgevoelig Natura 2000-gebied, op basis van rekenpunten die overlappen met habitattypen en/of leefgebieden die aangewezen zijn in het kader van de Wet natuurbescherming, gekoppeld aan een aangewezen soort, of nog onbekend maar mogelijk wel relevant.

De berekening op basis van stikstofemissies gaat uit van de componenten ammoniak (NH_3) en/of stikstofoxide (NO_x).

Wilt u verder rekenen of gegevens wijzigen? Importeer de pdf dan in Calculator. Voor meer toelichting verwijzen wij u naar de website www.aerius.nl.

Berekening gebruiksfase

- Kenmerken
- Samenvatting emissies
- Depositieresultaten
- Gedetailleerde emissiegegevens

Verdere toelichting over deze PDF kunt u vinden in een bijbehorende leeswijzer. Deze leeswijzer en overige documentatie is te raadplegen via: https://www.aerius.nl/handleidingen-en-leeswijzers.

AERIUS CALCULATOR

Contact

Rechtspersoon	Inrichtingslocatie
Econsultancy	Stokerstraat, 6827 AP Arnhem

Activiteit

Omschrijving	AERIUS kenmerk
nieuwbouw Moskee	S17iT60MDWwy

Datum berekening	Rekenjaar	Rekenconfiguratie
13 juli 2021, 16:09	2022	Berekend voor natuurgebieden

Totale emissie

	Situatie 1
NOx	24,00 kg/j
NH3	1,63 kg/j

Resultaten

Hectare met hoogste bijdrage (mol/ha/j)

Natuurgebied
Uw berekening heeft geen depositieresultaten opgeleverd boven 0,00 mol/ha/jr.

Toelichting

projecteffect ten gevolge van de realisatie van een nieuwe moskee in Arnhem

Locatie
gebruiksfase

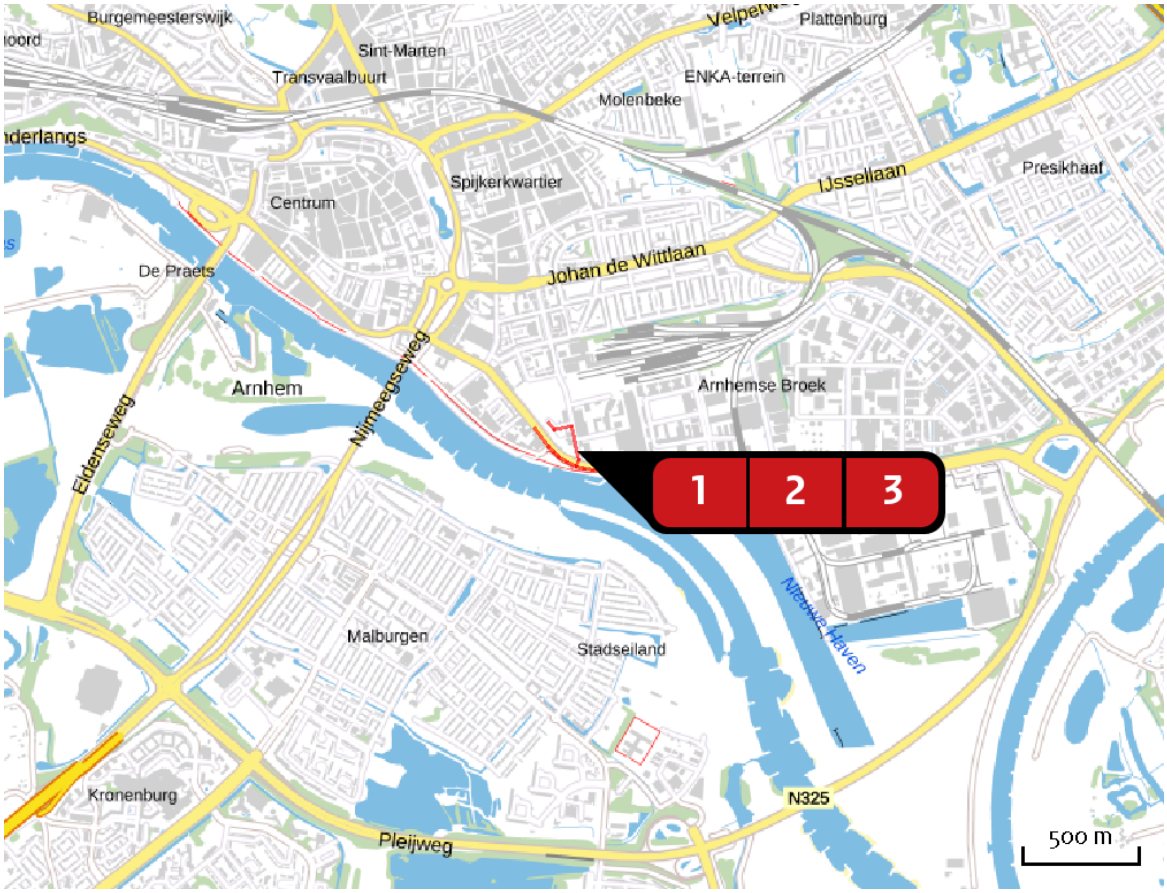

Emissie
gebruiksfase

Bron Sector		Emissie NH3	Emissie NOx
1	verkeergeneratie (1) Wegverkeer | Binnen bebouwde kom	< 1 kg/j	12,99 kg/j
2	verkeergeneratie (2) Wegverkeer | Binnen bebouwde kom	< 1 kg/j	5,50 kg/j
3	verkeergeneratie (3) Wegverkeer | Binnen bebouwde kom	< 1 kg/j	5,50 kg/j

Emissie (per bron)
gebruiksfase

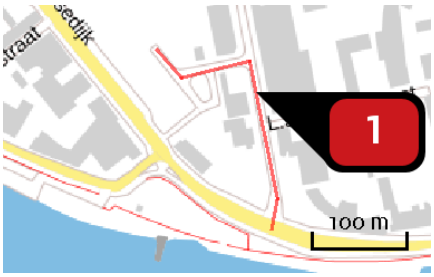

Naam	verkeergeneratie (1)
Locatie (X,Y)	191801, 442832
NOx	12,99 kg/j
NH3	< 1 kg/j

Soort	Voertuig	Aantal voertuigen	Stof	Emissie
Standaard	Licht verkeer	404,0 / etmaal	NOx	12,90 kg/j
			NH3	< 1 kg/j
Standaard	Middelzwaar vrachtverkeer	10,0 / maand	NOx	< 1 kg/j
			NH3	< 1 kg/j

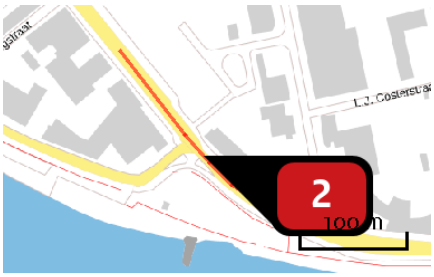

Naam	verkeergeneratie (2)
Locatie (X,Y)	191714, 442756
NOx	5,50 kg/j
NH3	< 1 kg/j

Soort	Voertuig	Aantal voertuigen	Stof	Emissie
Standaard	Licht verkeer	201,0 / etmaal	NOx	5,47 kg/j
			NH3	< 1 kg/j
Standaard	Middelzwaar vrachtverkeer	5,0 / maand	NOx	< 1 kg/j
			NH3	< 1 kg/j

Naam	verkeergeneratie (3)
Locatie (X,Y)	191939, 442670
NOx	5,50 kg/j
NH3	< 1 kg/j

Soort	Voertuig	Aantal voertuigen	Stof	Emissie
Standaard	Licht verkeer	201,0 / etmaal	NOx NH3	5,46 kg/j < 1 kg/j
Standaard	Middelzwaar vrachtverkeer	5,0 / maand	NOx NH3	< 1 kg/j < 1 kg/j

Disclaimer

Hoewel verstrekte gegevens kunnen dienen ter onderbouwing van een vergunningaanvraag, kunnen er geen rechten aan worden ontleend. De eigenaar van AERIUS aanvaardt geen aansprakelijkheid voor de inhoud van de door de gebruiker aangeboden informatie. Bovenstaande gegevens zijn enkel bruikbaar tot er een nieuwe versie van AERIUS beschikbaar is. AERIUS is een geregistreerd handelsmerk in Europa. Alle rechten die niet expliciet worden verleend, zijn voorbehouden.

Rekenbasis

Deze berekening is tot stand gekomen op basis van:

AERIUS	versie 2020_20210525_2040287d5b
Database	versie 2020_20210525_2040287d5b

Voor meer informatie over de gebruikte methodiek en data zie:
https://www.aerius.nl/nl/factsheets/release/aerius-calculator-2020

Bijlage 7 Groenbalans

Vestiging Gelderland
Fabriekstraat 19c
7005 AP Doetinchem
0314 - 36 51 50
doetinchem@econsultancy.nl
www.econsultancy.nl

Islamitische Unie Ayasofya Arnhem
T.a.v. De heer B. Budak
Sonsbeeksingel 110
6822 BJ Arnhem

Doetinchem, 28 september 2021

Betreft: **memo Groenbalans**
Project: **15049.001**
Adres: **Stokerstraat / Jacob van Deventerstraat te Arnhem**

Geachte heer Budak,

Islamitische Unie Ayasofya Arnhem is voornemens een ontwikkeling uit te voeren aan de Stokerstraat / Jacob van Deventerstraat te Arnhem. De ontwikkeling heeft betrekking op een bestemmingsplanwijziging, waarna vervolgens een moskee met parkeerterrein wordt gerealiseerd.

De onderzoekslocatie betreft een momenteel braakliggend bouwterrein en is onbebouwd. Er is geen meerjarig groen in de vorm van bomen of struiken aanwezig. De begroeiing betreft slechts pioniersvegetatie. Hiermee is de groenbalans op dit moment neutraal. Op het terrein bevinden zich verschillende bouwvoertuigen en zijn stapels opgeslagen bouwmaterialen aanwezig. De onderzoekslocatie bevindt zich in dicht bebouwd gebied van het nieuwe kadekwartier in Arnhem, en is omgeven door nieuwbouw en industrieterrein.

Het voornemen bestaat om in het nieuwbouwplan vegetatie toe te voegen in de vorm van bomen en struiken.

Mocht u nog vragen hebben betreffende het voorgaande, dan kunt u contact opnemen met ondergetekende.

Met vriendelijke groeten,

Mevrouw M.G.B. Ellenkamp, MSc
Projectleider

Bijlage 8 Rapport Watertoets

WATERTOETS

STOKERSTRAAT /
JACOB VAN DEVENTERSTRAAT

TE ARNHEM

Water

Rapportage Watertoets

Stokerstraat Jacob van Deventerstraat te Arnhem

Opdrachtgever	Islamitische Unie Ayasofya Arnhem Sonsbeeksingel 110 6822 BJ Arnhem
Rapportnummer	15049.007
Versienummer	D3
Status	Eindrapportage
Datum	1 december 2021
Vestiging	Brabant Heinz Moormannstraat 1b 5831 AS Boxmeer 088 - 5001600 boxmeer@econsultancy.nl
Opsteller	De heer R.G.M. Nuwenhoud, BSc
Paraaf	
Kwaliteitscontrole	De heer ing. R. van den Berg
Paraaf	

Kwaliteitszorg
Voor het uitvoeren van doorlatendheidsonderzoek zijn geen wettelijke richtlijnen vastgesteld. Econsultancy voldoet voor haar overige dienstverlening ten aanzien van bodem aan alle wettelijke kwaliteitseisen. Tot aan het moment dat voor doorlatendheidsonderzoek kan worden gewerkt volgens vastgestelde protocollen en richtlijnen wordt daar waar mogelijk aangesloten aan algemene kwaliteitseisen zoals deze voor bodemonderzoek gelden.

Econsultancy werkt volgens een dynamisch kwaliteits- en milieusysteem, zoals beschreven in het kwaliteits- en milieuhandboek. Ons kwaliteits- en milieusysteem is gecertificeerd volgens de eisen in de NEN-EN-ISO 14001:2015.

Betrouwbaarheid
Dit onderzoek is op zorgvuldige wijze uitgevoerd conform de algemeen geldende normen en met behulp van gespecialiseerde apparatuur. Het onderzoek betreft een momentopname in de tijd en is steekproefsgewijs uitgevoerd, waardoor een beeld van de geohydrologische situatie wordt verkregen. Econsultancy accepteert op voorhand geen aansprakelijkheid ten aanzien van mogelijke beslissingen die de opdrachtgever naar aanleiding van het door Econsultancy uitgevoerde onderzoek neemt.

INHOUDSOPGAVE

1 INLEIDING 1

2 LOCATIEGEGEVENS 2

3 WATERRELEVANT BELEID 3

3.1 Waterschap Rijn en IJssel 3
3.2 Gemeente Arnhem 5

4 OMGEVINGSASPECTEN 7

4.1 Hoogteligging 7
4.2 Bodemopbouw 7
4.3 Geohydrologie 7
4.4 Grondwater 8
4.5 Oppervlaktewater 9
4.6 Ontwatering 10
4.7 Riolering 10

5 GEOHYDROLOGISCH VELDONDERZOEK 11

5.1 Uitvoering 11
5.2 Lokale bodemopbouw 11
5.3 Grondwaterniveau 11
5.4 Methodiek in-situ doorlatendheidsproeven 12
5.5 Resultaten 12
5.6 Beoordeling 13

6 TOEKOMSTIGE ONTWIKKELING 14

6.1 Planvoornemen 14
6.2 Verhard oppervlak 14
6.3 Waterbergingsopgave 14

7 PLANUITWERKING 15

7.1 Randvoorwaarden en uitgangspunten 15
7.2 Hemelwater 15
7.2.1 Algemeen 15
7.2.2 Hemelwatervoorziening 15
7.2.3 Ledigingscapaciteit en ledigingstijd 16
7.2.4 Calamiteit 17
7.2.5 Kwaliteit 18
7.3 Riolering 18

8 CONCLUSIE 18

BIJLAGEN:

1. - Topografische ligging
2. - Gegevens verkennend bodemonderzoek BK ingenieurs
3. - Situering boringen geohydrologisch veldonderzoek
4. - Boorprofielen geohydrologisch veldonderzoek
5. - Berekende k-waarden
6. - Toekomstige situatie
7. - Resultaat digitale watertoets

1 INLEIDING

Econsultancy heeft van de Islamitische Unie Ayasofya Arnhem opdracht gekregen voor het opstellen van een watertoets voor een ontwikkeling aan de Stokerstraat / Jacob van Deventerstraat te Arnhem.

De initiatiefnemer is voornemens tot de realisatie van een moskee. Voor de gronden vigeert het bestemmingsplan 'Fluvium Midden-Westervoortsedijk West' (vastgesteld 24-04-2019). De gronden zijn bestemd als 'bedrijventerrein'. De ontwikkeling van een moskee is niet mogelijk binnen de bestaande bestemmingsstructuur. Om het plan te realiseren is een bestemmingsplanwijziging nodig.

Bij nieuwe ontwikkelingen dient onderzocht te worden hoe in het toekomstige plan op een duurzame wijze kan worden omgegaan met water. Hierbij speelt vasthouden, bergen en afvoeren van water in eigen gebied een belangrijke rol. Wanneer voor bouwplannen een bestemmingsplanwijziging nodig is, zal als een verplicht onderdeel van een ruimtelijk plan of besluit, een waterparagraaf opgenomen moeten worden.

De waterparagraaf beschrijft de invloed van het plan op het watersysteem en geeft aan welke eisen het watersysteem aan het besluit of plan oplegt. Daarnaast worden de waterhuishoudkundige consequenties van het plan of besluit hierin meegenomen en omvat het op basis van de gemaakte afwegingen een wateradvies.

Om invulling te kunnen geven aan de waterparagraaf en de waterbelangen te waarborgen dient in deze situatie de watertoets-procedure te worden doorlopen. De watertoets bevat een onderbouwing voor de waterparagraaf die een onderdeel vormt van de ruimtelijke onderbouwing.

De watertoets is géén aparte procedure, maar is een traject dat geïntegreerd is in de procedure van het ruimtelijk plan of besluit. Uitgangspunt hierbij is dat een ruimtelijk besluit of plan geen slechtere waterhuishoudkundige situatie oplevert dan in het bestaande beleid is vastgelegd.

In deze rapportage is beschreven op welke wijze rekening is gehouden met de waterhuishoudkundige aspecten en het beleid van de waterbeheerders (Rijn en IJssel en de gemeente Arnhem).

De informatie over de planlocatie is onder andere gebaseerd op informatie uit het door BK ingenieurs uitgevoerd verkennend bodemonderzoek, d.d. 02-04-2021 (rapportnummer 210702) en verkregen van de opdrachtgever (contactpersoon de heer B. Budak).

Als onderdeel van de watertoets is de digitale watertoets van het waterschap doorlopen. Waterschap Rijn en IJssel is via deze weg van het ruimtelijke plan op de hoogte gebracht. Het resultaat van de digitale watertoets is bijgesloten in bijlage 7.

2 LOCATIEGEGEVENS

De planlocatie (± 2.200 m²) ligt aan de Stokerstraat / Jacob van Deventerstraat, ten oosten van de kern van Arnhem en is kadastraal bekend gemeente Arnhem, sectie D, nummer 5760 (ged.). De coordinaten van een centraal punt zijn X = 191.702, Y = 442.866.

De planlocatie is volledig braakliggend en is voorheen in gebruik geweest als bouwdepot.

In figuur 1 is de begrenzing van de planlocatie weergegeven. De topografische ligging is opgenomen in bijlage 1.

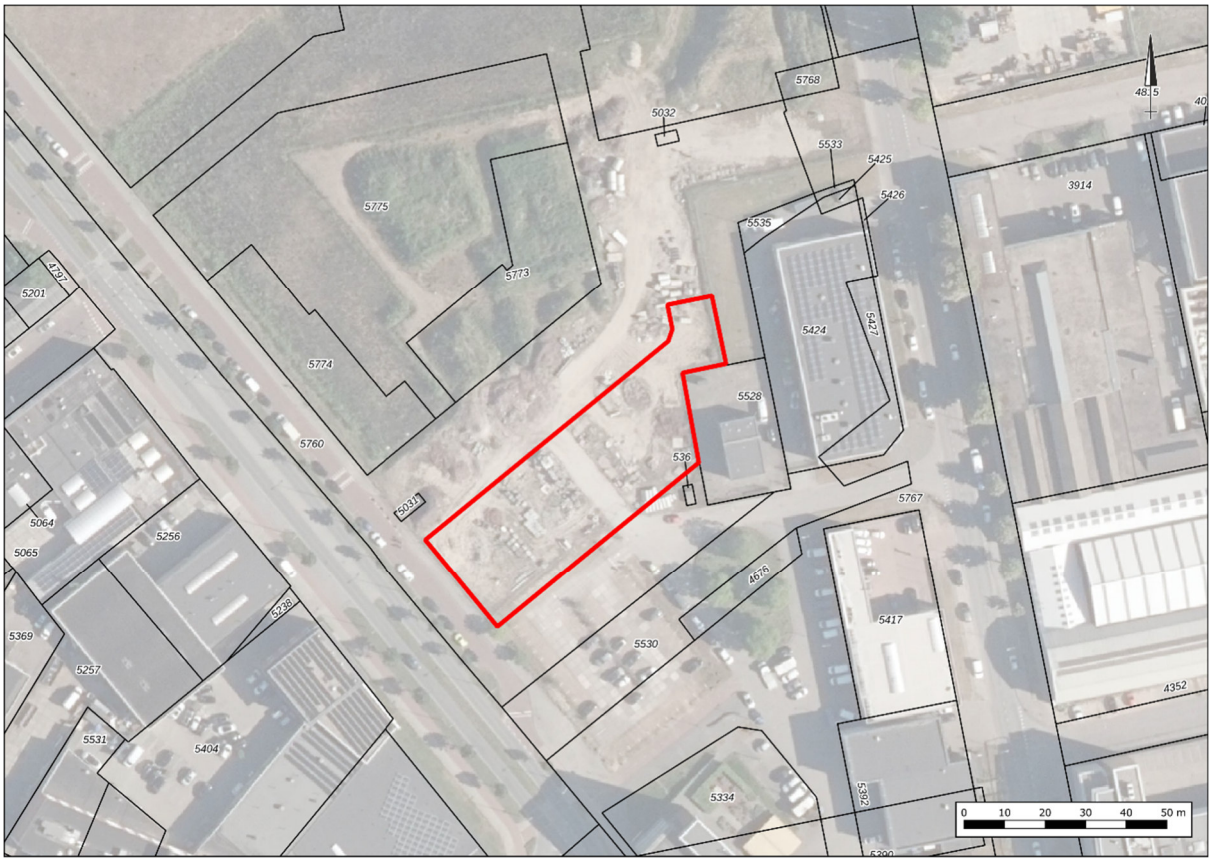

Figuur 1. Ligging en begrenzing planlocatie

3 WATERRELEVANT BELEID

De planlocatie is gelegen binnen het beheersgebied van waterschap Rijn en IJssel en de gemeente Arnhem.

3.1 Waterschap Rijn en IJssel

In de beleidsnotitie 'Duurzaam en veilig water in de stad' stelt waterschap Rijn en IJssel haar normen en uitgangspunten voor wateraspecten bij stedelijke ontwikkeling. Ten aanzien van hemelwatervoorzieningen en kwantiteit dienen in een planlocatie de bergings- en infiltratievoorzieningen een bui van 40 mm (T=10+10%) te kunnen opvangen. Bij extreme neerslaggebeurtenissen dient bui T=100 + 10 % tot aan maaiveld geborgen te kunnen worden, hierbij mag geen waterschade ontstaan. Het waterschap hanteert 111 mm in twee dagen voor de T=100+10% bui. De afvoerhoeveelheid bedraagt hierbij 28 mm, wat resulteert in een restopgave van afgerond 80 mm. Het waterschap hanteert een ondergrens van 500 m^2 en een bovengrens van 2.500 m^2, waarbij uitwerking in een waterhuishoudkundig rapport verplicht is.

De achterliggende uitgangspunten zijn:

- De afvoer mag niet toenemen als gevolg van klimaatontwikkeling en verstedelijking.
- Bij een ontwikkeling groter dan 2.500 m^2 is een waterhuishoudkundig rapport verplicht.
- De maatgevende afvoer bedraagt twee keer het huidige gemiddelde van 0,8 l/s/ha, dus 1,6 l/s/ha.
- De 10% waarmee de T=100 neerslagintensiteit is opgeworpen, heeft betrekking op het klimaat.

De ontwikkeling van (nieuw) stedelijk gebied kan grote wijzigingen in functies en waterhuishoudkundige structuur met zich meebrengen. Het algemene uitgangspunt van het waterschap bij dergelijke ontwikkelingen is dat er bij realisatie van het plan géén afwenteling op de omgeving plaatsvindt. Het waterschap hanteert hiervoor de tritsen: "vasthouden – bergen – afvoeren" voor de waterkwantiteit en "schoonhouden – scheiden – schoonmaken" voor de waterkwaliteit. Daarnaast houdt het waterschap rekening met de voorspelde klimaatontwikkelingen.

Trits "vasthouden - bergen - afvoeren"
De trits "vasthouden - bergen - afvoeren" houdt in dat in eerste instantie getracht wordt het (gebiedseigen) water zo lang mogelijk (daar waar het valt) vast te houden (infiltratie in de bodem), indien dit niet mogelijk is dient het afstromend regenwater lokaal te worden geborgen in vijvers en watergangen. Pas in de laatste instantie, wanneer noch vasthouden, noch bergen afdoende is, kan overwogen worden het water zo traag mogelijk af te voeren naar de omgeving.

Trits "schoonhouden - scheiden - schoonmaken"
De trits "schoonhouden - scheiden - schoonmaken" omvat ten eerste het niet toelaten dat de kwaliteit van water verslechtert (schoon houden), vervolgens het gescheiden houden van schone en vuile waterstromen en als laatste het zuiveren (schoonmaken) van verontreinigd water. Door water schoon te houden en vuile waterstromen zoveel mogelijk gescheiden te houden kan de omvang van te zuiveren water worden beperkt en tevens het zuiveringsrendement te worden verhoogd.

In tabel 1 zijn de uitgangspunten van waterschap Rijn en IJssel opgenomen. Dit beleid is enkel van toepassing bij een hemelwaterlozing op watergangen welke beheerd wordt door het waterschap en als dusdanig geregistreerd staat in de Keur.

Tabel 1. Uitgangspunten waterschap Rijn en IJssel

Plan	(nieuw verhard oppervlak)	Uitgangspunten
Afkoppelplan	n.v.t.	• Minimaal 10 mm berging Geen extra berging noodzakelijk MITS overlaat uit RWA stelsel op de zelfde watergang komt als voorheen de gemengde overstort zat. Als RWA uitlaat op een andere watergang uitkomt dan zal op basis van de capaciteit van het ontvangende water de waterberging berekend moeten worden (standaard bui 10+10% vertraagd afvoeren)
Inbreiding en uitbreiding	< 500 m^2	• Geen infiltratie noodzakelijk • Gescheiden aanleveren op perceelgrens
Uitbreiding	> 500 m^2	• Minimaal 10 mm in infiltratie, liever 20 mm statische berging in infiltratievoorziening (robuust). • Bui 10+10% (40 mm) vertraagd afvoeren. • Bui 100+10% (80 mm) mag geen wateroverlast opleveren (berging tot aan maaiveld).
Inbreiding (sloop en herbouw)	> 500 m^2 < 2.500 m^2 (Van verhard naar verhard)	• Minimaal 10 mm berging Geen extra berging noodzakelijk MITS overlaat uit RWA stelsel op de zelfde watergang komt als voorheen de gemengde overstort zat. Als RWA uitlaat op een andere watergang uitkomt dan zal op basis van de capaciteit van het ontvangende water de waterberging berekend moeten worden (standaard bui 10+10% vertraagd afvoeren)
Inbreiding (sloop en herbouw)	> 500 m^2 < 2.500 m^2 (Van groen naar verhard)	• Minimaal 10 mm in infiltratie, liever 20mm statische berging in infiltratievoorziening (robuust). • Bui 10+10% (40 mm) vertraagd afvoeren. • Bui 100+10% (80 mm) mag geen wateroverlast opleveren (berging tot aan maaiveld). • uitwerking in een waterhuishoudkundig rapport.
	> 2.500 m^2	• Minimaal 10mm in infiltratie, liever 20mm statische berging in infiltratievoorziening (robuust). • Bui 10+10% (40 mm) vertraagd afvoeren. • Bui 100+10% (80 mm) mag geen wateroverlast opleveren (berging tot aan maaiveld). • uitwerking in een waterhuishoudkundig rapport.

3.2 Gemeente Arnhem

De Planlocatie is gelegen binnen het beheersgebied van de gemeente Arnhem. Als randvoorwaarde voor particulier terrein wordt gesteld dat hemelwater op eigen terrein verwerkt dient te worden. De eigenaar mag zelf bepalen hoe hij dit doet. Het relevant waterbeleid van de gemeente Arnhem is opgenomen de vier onderstaande documenten.

Het geactualiseerde Gemeentelijk Rioleringsplan
Het plan richt zich op een verbetering van de kwaliteit van het rioleringsstelsel door het verminderen van de vuiluitworp naar het oppervlaktewater, de bodem en het grondwater, het voorkomen van overlast door klimaatsverandering en het vasthouden van schoon hemelwater in stedelijk gebied.

Waterplan Arnhem
Door de gemeente Arnhem en haar waterpartners is dit tweede Waterplan Arnhem opgesteld, vastgesteld op 19 oktober 2009. Het waterplan is gebaseerd op de volgende 4 hoofddoelstellingen:

1. Arnhem aantrekkelijke waterstad;
2. Klimaatbestendig watersysteem en waterketen;
3. Goede kwaliteit water en waterbodem;
4. Bewustwording.

Aanpak wateroverlast Arnhem-Noord
Dit plan heeft tot doel om Arnhem en met name Arnhem-Noord beter waterbestendig te maken tegen zware regenbuien. Daarom zal over elk plan een waterscan worden gelegd. Tijdens werkzaamheden in de openbare ruimte worden ruimtelijke maatregelen genomen die ervoor moeten zorgen dat wateroverlast verminderen dan wel beperken.

Planontwikkelingen moeten aansluiten bij de uitgangspunten van het bevoegd gezag dat hoort bij een duurzaam integraal waterbeheer. Dit houdt in dat:

- → negatieve verstoring van de grondwaterstanden en -stromingen niet toegestaan zijn om grondwateroverlast en/of verdroging op de locatie en het boven- en benedenstrooms gelegen gebied te voorkomen;
- → maatregelen getroffen moeten worden ter voorkoming van (grond)watervervuiling;
- → bij nieuwbouw het regenwater binnen het plangebied afgekoppeld moet worden van de riolering en worden verwerkt op eigen terrein;
- → voldoende oppervlaktewater aanwezig is en op de goede locatie;
- → het verhard oppervlak zoveel mogelijk beperkt wordt;
- → het gebruik van uitloogbare materialen en chemische bestrijdingsmiddelen niet is toegestaan;
- → ontwikkelingen moeten bijdragen aan het verminderen of beperken van wateroverlast;
- → ontwikkelingen en herinrichtingen moeten klimaatbestendig en waterrobuust ingericht worden.

Met betrekking tot de hemelwaterafvoer wordt in Arnhem het uitgangspunt gehanteerd dat voor afvoer van hemelwater verwerking op eigen terrein dient plaats te vinden. De eigenaar/ontwikkelaar van de locatie heeft zelf de keuze hoe deze verwerking van hemelwater wordt vormgegeven. Het uitgangspunt bij het dimensioneren van een voorziening is de norm bui T=10+10%, waarbij een bui van ongeveer 40 mm in 45 minuten wordt gehanteerd.

Richtlijnen bij infiltratie van regenwater zijn:

- de grondwaterstand moet lager zijn dan 0,75 m -mv;
- de doorlatendheid van de bodem (k-waarde) moet groter zijn dan 1 m/dag, indien de k-waarde tussen de 1 en 2 m/dag ligt is extra aandacht nodig en wanneer de k-waarde boven de 2 m/dag ligt is afkoppelen mogelijk;
- de samenstelling van de infiltratievoorziening moet afgestemd zijn op de te verwachten verontreinigingen (bijvoorbeeld door toevoeging van humusrijk materiaal en/of kalk).

In overleg met de afdeling Omgevingskwaliteit zal beoordeeld worden of er op de afkoppellocaties waar geïnfiltreerd gaat worden, mogelijke (mobiele) bodemverontreinigingen aanwezig zijn. Verspreiden van verontreinigingen is niet toegestaan. Ter plaatse van nieuw te maken infiltratievoorzieningen moet een nulfase onderzoek worden gedaan naar de huidige staat van verontreinigingen in de bodem. Hierbij is vakgroep Bodem het bevoegd gezag.

Strategie klimaatadaptatie Arnhem 2020 - 2030
Voor wateroverlast geldt de ambitie om overlast door extreme buien zoveel mogelijk te voorkomen. Daarbij gaat het in de eerste plaats om ernstige overlast door overstroming van woonruimten, zeker wanneer het vervuild water betreft. Ook problemen in de vorm van ondergelopen wegen en onderdoorgangen bij viaducten zien we als overlast. Als referentie voor een extreme bui hanteren we de bui die op 28 juli 2014 in Arnhem is gevallen. Overigens hebben zich voor en na 2014 ook diverse wolkbreuken voorgedaan, zij het dat deze op minder grote schaal schade en overlast hebben veroorzaakt. Waar het gaat om waterberging op particulier terrein gaan we uit van een minder zware maar realistische bui die eens per 10 jaar valt. Een garantie voor het voorkomen van wateroverlast is overigens niet te geven. De aanwezige hoogteverschillen maken Arnhem-Noord nu eenmaal kwetsbaar voor afstromend regenwater naar de lager gelegen delen van de stad. Specifiek betekent dit:

- bij nieuwbouw koppelen we al het regenwater af,
- bij renovatie koppelen we maximaal af; de haalbaarheid beoordelen we per geval; hierbij geldt dat minimaal 40 mm op eigen terrein moet worden verwerkt,
- we koppelen 90% van alle openbare ruimte af hierbij nemen we als uitgangspunt een bui van 40 mm die ter plaatse verwerkt moet kunnen worden, en
- we voorkomen toename wateroverlast bij toename bebouwing en/of verharding,

4 OMGEVINGSASPECTEN

In dit hoofdstuk wordt de regionale geohydrologische situatie van de planlocatie beschreven. Hierbij wordt ingegaan op aspecten als bodemopbouw, grondwater, waterbeheer en riolering.

4.1 Hoogteligging

Volgens het Actueel Hoogtebestand van Nederland (www.ahn.nl), wordt het maaiveld gekenmerkt door een hoogteverloop in zuidwestelijke richting van circa 13,60 m +NAP ten noordoosten van de planlocatie tot circa 13,35 m +NAP ten hoogte van de Westervoortsedijk. Centraal op de planlocatie is de Jacob van Deventerstraat gelegen met een hoogte van circa 13,80 m +NAP.

4.2 Bodemopbouw

De planlocatie ligt volgens de bodemkaart van Nederland, in een niet-gekarteerd gebied. De dichtstbijzijnde kaarteenheid betreft een kalkhoudende ooivaaggrond (Rd90A), die volgens de Stichting voor Bodemkartering voornamelijk is opgebouwd uit zware zavel en lichte klei.

Uit locatiespecifiek onderzoek[1], uitgevoerd op 4 maart 2021, blijkt de bodem tot voornamelijk te bestaan uit zwak humeus, zwak siltig, matig grof zand. Hierbij zijn resten baksteen, puin, beton en sporen van grind aangetroffen.

In bijlage 2 zijn de gegevens van het locatiespecifiek onderzoek weergegeven.

4.3 Geohydrologie

Om inzicht te krijgen in de gelaagdheid van goed doorlatende en slecht doorlatende lagen (hydrogeologische eenheden) van de (diepe) bodem is gebruik gemaakt van het REGIS II v2.2 en GeoTOP v1.4 model van TNO. Beide modellen geven op een schematische wijze inzicht in de hydrogeologische opbouw en doorlatendheid van de ondergrond op een regionale schaal.

Op basis van de gegevens uit de modellen van TNO blijkt het eerste watervoerend pakket te worden gevormd door respectievelijk de formaties van Kreftenheye, Drenthe en Peize en Waalre. Het eerste watervoerende pakket heeft een dikte van ± 80 m. Op deze formatie ligt een deklaag van Holocene afzettingen bestaande uit een afwisseling van zand en klei lagen met een dikte van ± 7 m. Het eerste watervoerend pakket wordt aan de onderzijde begrensd door kleiafzettingen van de Waalre Formatie.

Tabel 2. Geohydrologie

Diepte m -mv	Formatie	Typering	Bodem
0 - 7	Holoceen	DKL	Zand, klei
7 - 35	Kreftenheye	WVP	Zand
35 - 36	Drenthe	WVP	Zand
36 - 80	Peize en Waalre	WVP	Zand
80 - 83	Waalre	SDL	Klei
DKL = deklaag WVP = watervoerend pakket SDL = slecht doorlatende laag			

[1] Verkennend bodemonderzoek BK ingenieurs d.d. 2 april 2021, rapportnummer 210702

4.4 Grondwater

Veranderingen in de grondwaterstand (stijghoogte) worden voornamelijk veroorzaakt door neerslag en verdamping, maar ook door ingrepen in de waterhuishouding. De stijghoogte kan daardoor van dag tot dag verschillen. Voor beleid, vergunningen en ontwateringsdieptes is het belangrijk om te weten wat de actuele karakteristieken zijn, zoals de GHG en de GLG (Gemiddeld Hoogste Grondwaterstand en Gemiddelde Laagste Grondwaterstand).

TNO-NITG voert het databeheer van in de omgeving aanwezige grondwaterpeilputten waarin de grondwaterstandstand in het eerste watervoerende pakket wordt gemonitord. Middels de interactieve grondwatertools 'Isohypsen' en 'Grondwaterdynamiek' van de Geologische Dienst Nederland worden de historische grondwatermeetreeksen uit het archief van TNO gesimuleerd met behulp van dagelijkse metingen van neerslag en verdamping uit gegevens van het KNMI.

In het archief van TNO zijn in de directe nabijheid van het plangebied geen bruikbare grondwaterdata beschikbaar. Op basis van de beschikbare literatuur gegevens kunnen derhalve geen uitspraken worden gedaan omtrent de GHG of GLG.

Het grondwater van het eerste watervoerend pakket stroomt volgens van de geraadpleegde bronnen, in zuidoostelijke richting. De planlocatie ligt niet in een grondwaterbeschermings-, attentiegebied of boringsvrijezone.

De gemeente Arnhem heeft aangegeven dat de GHG binnen de planlocatie is gelegen ergens tussen de 8,5 m +NAP en 9 m +NAP. Hiermee zou de GHG dieper zijn gelegen dan 4,0 m -mv. Hierbij dient rekening gehouden te worden dat de grondwaterstand sterk beïnvloed wordt door de Neder-Rijn waardoor de grondwaterstand incidenteel hoger kan zijn. Ten tijde van het geohydrologisch veldonderzoek, uitgevoerd op 11 juni 2021, is grondwater aangetroffen tussen 1,10 m -mv tot 1,30 m -mv. De gemeten grondwaterstanden tijdens het geohydrologisch veldonderzoek komen niet overeen met de geschatte GHG. De oorzaak is op basis van de huidige informatie niet vast te stellen. Mogelijk is hier sprake van hangwater. Om de oorzaak te achterhalen dient mogelijk nader onderzoek plaats te vinden.

Ten zuiden van de planlocatie is de Neder-Rijn gelegen. De fluctuatie in de waterstanden van de rivier kunnen de grondwaterstanden op de planlocatie beïnvloeden. Volgens Rijkswaterstaat[2] is de rivierwaterstand bij de oostelijk (stroomafwaarts) gelegen John-Frostbrug (Nijmeegseweg) bij een hoogwatersituatie van ongeveer eens in de 10 jaar gelegen op 12,25 m +NAP.

In het bestemmingsplan Fluvium Midden - Westevoortsedijk West (vastgesteld 24-04-2019) is beschreven dat voor de ontwikkeling van het industrieterrein het gehele terrein is opgehoogd. Van nature was dit gebied een uiterwaarde van de IJssel met de daarvoor kenmerkende bodemopbouw van (zware) klei. Kenmerkend voor deze bodems is de slechte waterhuishouding, weinig doorlatend en door hoge grondwaterstanden over het algemeen zeer nat. De natuurlijke grondwaterstand bevindt zich dan ook onder de zandige ophooglaag op ongeveer 4 m -mv. In het gedeelte tussen de rivier en de Westervoortsedijk varieert het voorkomen van zand- en kleilagen sterk waardoor ook het grondwater behoorlijk kan variëren. Daarbij komt dat in de zone langs de Nederrijn, de rivierwaterstanden ook invloed zullen hebben op de voorkomende grondwaterstanden. Ook is de zuidelijk gelegen Westervoortsedijk een oude kade opgebouwd uit klei welke het effect van grondwater op het gebied verminderd. Hoewel deze kade mogelijk vergraven kan zijn waardoor de rivier toch invloed uitoefent op het plangebied.

[2] Waterinfo.rws.nl

4.5 Oppervlaktewater

Voor het waterschap is de legger, samen met de keur, hèt instrument om te zorgen voor veilige dijken, droge voeten, voldoende en schoon water. De legger bestaat uit een set van kaarten. Daarop staat welke rivieren, beken, vennen en regenwaterbuffers, lijnvormige elementen, waterkeringen en kunstwerken (stuwen, sluisdeuren en kademuren) het waterschap in beheer heeft en waar ze liggen. De legger bevat ook een register waarin staat wie waar en waarvoor het onderhoud moet doen. Tot slot bevat de legger zones (zoneringen) voor toekomstige ontwikkelingen en bescherming van het watersysteem.

Op de leggerkaart van waterschap Rijn en IJssel zijn in de directe omgeving van de planlocatie gelegen oppervlaktewateren weergegeven. De watergang aan de noordzijde van het rangeerterrein betreft de eindsloot van het polderbemalingsgebied en heeft tevens een belangrijke ontwaterende functie. Het water wordt op de kop van de Broeksloot, via de ondergrondse watergang onder de Van Oldenbarneveldtstraat, afgemalen en verpompt naar de Rijn. In figuur 3 is een uitsnede van de leggerkaart weergegeven. hierop staat de persleiding van het poldergemaal weergegeven.

Circa 150 meter ten zuiden van de planlocatie is de Neder-Rijn gelegen. De waterstanden in de Rijn kunnen de grondwaterstanden op de planlocatie beïnvloeden.

Figuur 2. Uitsnede legger oppervlaktewater waterschap Rijn en IJssel.

4.6 Ontwatering

Om grondwateroverlast te voorkomen dient bij het ontwerp rekening gehouden te worden met minimale ontwateringsdiepten. Uitgangspunt hierbij is dat bij de inrichting van (nieuw) stedelijk gebied in principe wordt aangesloten bij de huidige grond- en oppervlaktewaterpeilen, en dat er ten gevolge van de inrichting van het betreffende gebied geen negatieve effecten op de omgeving ontstaan (verdroging of vernatting). Met andere woorden, hydrologisch neutraal ontwerpen.

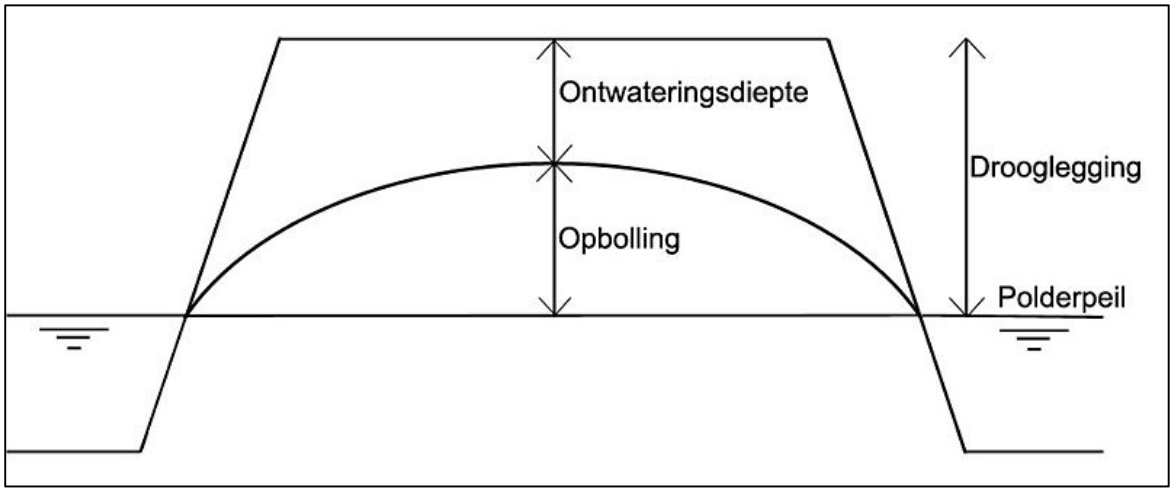

Figuur 3. Ontwatering en drooglegging

De ontwateringsdiepte is het verschil in hoogte tussen het maaiveld en de maximaal optredende grondwaterstand. Gangbare normen voor de ontwateringsdiepte zijn:

- → Woningen met kruipruimte: 0,7 m -mv
- → Woningen zonder kruipruimte: 0,3 m -mv
- → Tuinen en openbare groenvoorzieningen: 0,5 m -mv
- → Primaire wegen: 1,0 m
- → Secundaire wegen en woonstraten: 0,7 m

Het huidige maaiveld is gemiddeld gelegen op een hoogte van tussen 13,35 en 13,80 m +NAP. De GHG is gelegen tussen de op 8,5 m +NAP tot 9,5 m +NAP. De ontwatering zal ten aanzien van de (bouw)peilen in de toekomstige situatie voldoende zijn. Geadviseerd wordt om de toekomstige bouwpeilen circa 20 cm hoger aan te leggen dan het naastgelegen wegpeil.

4.7 Riolering

In de wegen rondom de planlocatie is een verbeterd gescheiden rioolstelsel weergegeven.

5 GEOHYDROLOGISCH VELDONDERZOEK

5.1 Uitvoering

Voor het uitvoeren van een doorlatendheidsonderzoek gelden geen richtlijnen. De onderzoeksstrategie is in overleg met de opdrachtgever vastgesteld en betreft maatwerk. Ten aanzien van de uitvoering is aangesloten op het SIKB-protocol 2001 "Plaatsen van handboringen en peilbuizen, maken van boorbeschrijvingen, nemen van grondmonsters en waterpassen".

Het veldwerk is uitgevoerd op 11 juni 2021 en omvatte het zintuiglijk beoordelen van aanwezige bodemlagen door middel van het handmatig opboren van bodemmateriaal. De aanwezige bodemlagen zijn hierbij nauwkeurig beschreven en de posities van de betreffende boorpunten zijn op kaart vastgelegd. In totaal zijn met behulp van een edelmangrondboor (diameter 10 cm) 3 boringen geplaatst. De boringen zijn tot maximaal 2,50 m -mv doorgezet teneinde een duidelijk beeld van de bodemopbouw te verkrijgen. Doordat tijdens de boring gestuit werd op puin zijn twee boringen gestaakt op 1,5 m -mv en één boring op 2,5 m -mv. Na het verrichten van de boringen zijn de in-situ doorlatendheidsmetingen uitgevoerd en is het grondwaterniveau in de boorgaten en in nabij gelegen peilbuizen gemeten.

Op de locatieschets in bijlage 3 is de situering van de meetpunten aangegeven. Van het opgeboorde materiaal is een boorbeschrijving conform de NEN 5104 gemaakt (zie bijlage 4).

5.2 Lokale bodemopbouw

De bovengrond bestaat tot 1,0 m -mv voornamelijk uit zwak siltig, zwak grindig, grof zand. De ondergrond bestaat tot 1,80 m -mv uit zwak humeus, matig siltig, matig fijn zand. Daaronder bestaat de ondergrond tot geboorde diepte tot 2,50 m -mv uit sterk grindig, zwak siltig, matig fijn zand.

De bovengrond bij B01 is tot 0,20 m -mv plaatselijk matig puinhoudend. De bodemlaag van 1,0 tot 1,80 m -mv bevat baksteen, beton en kolengruis. Deze laag is niet de originele bodemlaag, maar is gezeefde, opgebrachte grond.

Er zijn geen storende lagen of gleyverschijnselen in de ondergrond waargenomen.

5.3 Grondwaterniveau

In de boorgaten is een grondwaterstand* gemeten van 1,10 m -mv tot 1,30 m -mv.

Nabij de planlocatie is een peilbuis aanwezig met een grondwaterstand van 0,50 m -mv. Het maaiveld rond deze peilbuis is ca. 0,70 m lager gelegen dan het maaiveld op de planlocatie.

** Opmerking:*
Gemeten grondwaterstanden zijn momentopnamen en dienen met de nodige voorzichtigheid te worden gehanteerd, omdat:

- Waterniveaus gemeten direct na plaatsing van een sondering, boring of peilbuis, significant kunnen afwijken van de heersende grondwaterstand of stijghoogte. Het kan namelijk enige tijd duren voordat een representatieve waterspiegel is ingesteld (enkele seconden in grof zand tot soms enkele uren in slecht doorlatende klei).
- De grondwaterstand onder invloed van seizoensafhankelijke factoren in de tijd zal fluctueren. Deze fluctuatie varieert per regio/gebied.

Een representatief beeld hiervan kan slechts worden gekregen door monitoring van de grondwaterstand gedurende langere tijd en/of door tijdreeksanalyse van gedurende langere tijd gemonitorde peilbuizen uit de omgeving.

5.4 Methodiek in-situ doorlatendheidsproeven

Op basis van de profielbeschrijvingen en de actuele grondwaterstand zijn de te onderzoeken bodemlagen vastgesteld. Vervolgens is in de directe nabijheid van de referentieboring, per meting, een nieuwe boring verricht tot in de te onderzoeken homogene bodemlaag. Bij de keuze van de te onderzoeken bodemlaag is rekening gehouden met de doelstelling van het onderzoek.

De doorlatendheid (k-waarde) van de bodem is bepaald met behulp van de Falling head-methode (omgekeerde Hooghoudt-methode). Bij de Falling head-methode wordt na eenmalig opbrengen van een waterkolom de zaksnelheid van het water gemeten.

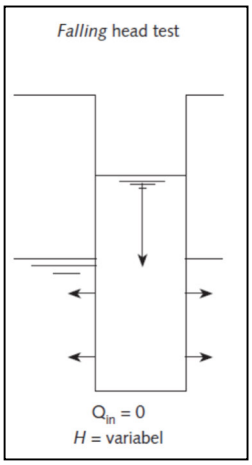

Om instorting van het boorgat te voorkomen, is in het boorgat een filterbuis aangebracht die aan de onderzijde geperforeerd. Na plaatsen van de filterbuis is water opgebracht. Voor het meten van de waterstandsdaling is gebruik gemaakt van een digitale drukopnemer (Diver). De doorlatendheidsmeting is een aantal malen herhaald teneinde verzadigde doorlatendheid te verkrijgen en een gemiddelde te kunnen berekenen. Aan de hand van de zaksnelheid is vervolgens met behulp van de formule van Hooghoudt de gemiddelde doorlatendheid (k-waarde) berekend.

$$K_{verz} = 1{,}15r\frac{log(h_0+\frac{1}{2}r)-log(h_t+\frac{1}{2}r)}{t-t_0}$$

waarbij:

t = tijd sinds het begin van de meting [dag]

h_t = hoogte van de waterkolom in het boorgat op tijstip t [m]

h_0 = ht op tijdstip t = 0

5.5 Resultaten

Tabel 4 geeft een overzicht van het uitgevoerde veldwerk en de bodemlaag waarin een in-situ doorlatendheidsmeting is uitgevoerd. Tevens zijn in de tabel de resultaten van de berekende k-waarden weergegeven en is de doorlatendheid van de bodem per boring en traject beoordeeld conform de classificatie uit tabel 5. Bijlage 5 bevat de grafische uitwerking en de berekening van de k-waarden.

Tabel 4. Overzicht k-waarde per meting

Boring	Aantal Metingen (*A)	Onderzochte bodemlaag (cm -mv)	Textuur	Opmerkingen	K-waarde (m/dag)	Beoordeling doorlatendheid
B01	3	50 - 100	zwak grindig, zwak siltig, matig grof zand	Ophoog/leeflaag aangebracht	7,4	Goed
B02	3	30 - 80	zwak grindig, zwak siltig, matig grof zand	Ophoog/leeflaag aangebracht	> 10	Zeer goed
B03	2	50 - 100	zwak grindig, zwak siltig, matig grof zand	Ophoog/leeflaag aangebracht	0,6	Vrij goed
(*A)	De meest representatieve meting is gebruikt voor het berekenen van de (verzadigde) doorlatendheid.					

Tabel 5. Classificatie doorlatendheid

K-waarde (m/dag)	Classificatie (*A)
< 0,1	slecht doorlatend
0,1-0,5	matig doorlatend
0,5-1,0	vrij goed doorlatend
1,0-10	goed doorlatend
> 10	zeer goed doorlatend
(*A) Classificatie k-waarde (m/d) (bron: Cultuurtechnisch Vademecum, 2000)	

5.6 Beoordeling

De haalbaarheid van hemelwaterinfiltratie is onder andere afhankelijk van de doorlatendheid van de bodem, de aanwezigheid van stoorlagen (klei en leem). Econsultancy acht bodemlagen met een minimale doorlatendheid van 1,0 m/dag geschikt voor infiltratie van hemelwater.

De doorlatendheid is sterk afhankelijk van de bodemsamenstelling (aantal, grootte en vorm van de poriën en de onderlinge verbindingen tussen de poriën). Aangezien een bodem altijd een bepaalde mate van heterogeniteit vertoont en er slechts op enkele punten is gemeten, dienen de afgeleide k-waarden zoals bepaald op de locaties te worden beschouwd als een gemiddelde.

De doorlatendheid van de bodem wordt over het algemeen geclassificeerd als vrij goed tot zeer goed doorlatend, waarbij k-waarden van 0,6 en > 10 m/dag zijn aangetoond.

De variatie tussen de gemeten waardes is erg hoog, terwijl conform de boorprofielen de bodemopbouw vrijwel identiek is. Voor deze verschillen is op basis van de beschikbare informatie veroorzaakt door de diversiteit in de opgebrachte, gesaneerde grond.

Op basis van de resultaten uit het waterdoorlatendheidsonderzoek wordt de bodem, mede op basis van de textuur, geschikt geacht voor de infiltratie van hemelwater.

Geadviseerd om voor het dimensioneren van de infiltratievoorzieningen een rekenwaarde te hanteren van 3,0 m/dag. Als rekenwaarde geldt het gemiddelde van alle metingen vermenigvuldigd met een veiligheidsfactor van 0,5. Bij het vaststellen van de rekenwaarde is voor k-waarden hoger dan 10 m/dag als bovengrens 10 m/dag aangehouden.

6 TOEKOMSTIGE ONTWIKKELING

6.1 Planvoornemen

De initiatiefnemer is voornemens tot de realisatie van een moskee met bijbehorende parkeergelegenheden.

6.2 Verhard oppervlak

Om een indicatie te geven van het toekomstig verhard oppervlak is uitgegaan van de (concept) situatietekening 'Eerste opzet situatie' (d.d. 03-12-2020 nummer: 2020-GEO-00135) zoals opgenomen in bijlage 6. In tabel 6 staan de oppervlakten van de huidige en toekomstige bebouwing en verhardingen weergegeven.

Tabel 6. ***Gegevens huidig toekomstig verhard oppervlak***

Type verharding	Huidig (m²)	Toekomstig (m²)
bebouwing	± 0	± 530
Parkeren en ontsluiting	± 215	± 580*
Totaal	**± 215**	**± 1.110**
* ca. 1.160 m² uitgevoerd als grasbeton		

Ten opzichte van de huidige situatie zal ten aanzien van de ontwikkeling het verhard oppervlak toenemen met 895 m^2. Het verhard oppervlak in de toekomstige situatie bedraagt 1.110 m^2.

6.3 Waterbergingsopgave

Op basis van de toekomstig verhard oppervlak en de bergingseis bedraagt de waterbergingsopgave voor het plangebied in totaal circa 44 m^3 (1.110 m^2 x 0,040 m).

7 PLANUITWERKING

7.1 Randvoorwaarden en uitgangspunten

In het kader van de planontwikkeling is het proces van de digitale watertoets doorlopen. Op basis van de digitale procedure blijkt dat het plan kan voldoen moet de normale procedure. Echter wordt wel geadviseerd om een overleg te houden het waterschap. De resultaten van de digitale watertoets zijn bijgevoegd in bijlage 7.

Ten aanzien van het plan en de omgang met hemelwater zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd.

- → Toepassen voorkeursvolgorde waterkwantiteit (vasthouden, bergen en afvoeren).
- → Toepassen voorkeursvolgorde waterkwaliteit (schoonhouden, scheiden, zuiveren).
- → De ontwikkeling dient hydrologisch neutraal plaats te vinden (HNO).
- → Niet afwentelen op anderen in ruimte en tijd.
- → De wateropgave baseren op de daadwerkelijke toekomstig verhard oppervlak. Vooralsnog is uitgegaan van 1.110 m^2.
- → Infiltratie- en bergingsvoorzieningen in het plan dimensioneren conform 40 mm gerekend over het aantal m^2.
- → Wateropgave 44 m^3.
- → Calamiteit in beschouwing nemen (mag niet tot overlast leiden).
- → Aanlegdiepte bergingsvoorzieningen boven de GHG.
- → GHG ingeschat op 11,0 m +NAP zich (tussen de 2,35 m en de 2,80 m -mv).
- → Rekenwaarde infiltratiecapaciteit 3,0 m/dag;
- → Bouwen volgens Duurzaam Bouwen (DuBo) principe.

7.2 Hemelwater

7.2.1 Algemeen

In de toekomstige situatie zal het schone hemelwater (zogenaamde hemelwaterafvoer; HWA) niet op het vuilwater (zogenaamde droogweerafvoer; DWA) worden aangesloten maar separaat binnen de planlocatie worden verwerkt.

Dit betekent dat bij de verdere planuitwerking water expliciet en op evenwichtige wijze in beschouwing wordt genomen en dat hemelwater op een duurzame wijze wordt verwerkt. De ontwikkeling zal daarmee hydrologisch neutraal zijn.

7.2.2 Hemelwatervoorziening

Bovengronds

Wanneer het parkeerterrein in halfverharding wordt uitgevoerd kan er mogelijk ook gedacht worden om deze verharding verlaagd aan te leggen ten opzichte van het omliggende terrein en toegangswegen. Middels drempels en opsluitbanden kan het hemelwater wat binnen de planlocatie valt daadwerkelijk geborgen worden op locatie. Om de volledige opgave van 44 m^3 te bergen dient het parkeerterrein gemiddeld 38 centimeter lager te liggen dan de omgeving (44 m^3 / 1.160 m^2). Mogelijk kunnen straatkolken toegepast worden met verticale infiltratie om de leegloopduur te versnellen en korte momenten van water-op-straat te verminderen.

Ondergronds
Binnen de planlocatie is geen ruimte beschikbaar om hemelwater bovengronds te bergen. Hierdoor zal gezocht moeten worden naar een ondergrondse voorziening. Afhankelijk van het type voorziening en de belastbaarheid hebben ondergrondse systemen een bepaalde gronddekking nodig. De GHG en de benodigde gronddekking zijn bepalend of een ondergrondse bergingsvoorziening zonder verlies van berging kan worden aangelegd.

Infiltratiekratten
Om inzicht te krijgen in het ruimtebeslag die bij een (potentiële) voorziening hoort, is een alternatief uitgewerkt waarbij het hemelwater wordt geborgen middels infiltratiekratten. Bij de berekening is uitgegaan van de inhoud van de Q-Bic+ Infiltratie unit van Wavin (430 liter). Er is gekozen voor de toepassing van de Q-Bic+ infiltratiekrat omdat deze inspecteerbaar en reinigbaar is. Het gebruik van andere systemen is uiteraard ook mogelijk.

Het Q-Bic+ infiltratiekrat van Wavin heeft de volgende kengetallen:

- Holle Ruimte: 95 %
- Lengte: 1,2 m
- Breedte: 0,6 m
- Hoogte: 0,6 m
- Netto inhoud: 430 liter (0,43 m^3)
- Aansluitingen: 160-500 mm buis
- Minimale gronddekking
  - Groenzones (onbelast): 0,30 m
  - Lichte verkeersbelasting (1 ton wiellast): 0,30 m
  - Zware verkeersbelasting (10 ton wiellast): 0,80 m

Om de wateropgave van 44 m^3 met kratten te kunnen bergen zijn in totaal 103 kratten benodigd. Wanneer de kratten niet worden gestapeld, is een minimaal oppervlak benodigd van circa 74 m^2 (1,2 m x 0,6 m x 103 st).

7.2.3 Ledigingscapaciteit en ledigingstijd
De ledigingscapaciteit of ledigingstijd wordt naast de doorlatendheid van de bodem mede bepaald door het infiltratieoppervlak van een voorziening. De ledigingstijd is de tijd die nodig is om een hemelwatervoorziening te ledigen wanneer het volledig gevuld is.

Voor het infiltratieoppervlak wordt uitgegaan van het natte oppervlak van de wanden. Het natte oppervlak is bij gangbare hemelwatervoorzieningen normaliter echter geen constante factor in de berekeningen. Dit geldt met name voor systemen waarbij sprake is van zowel berging als infiltratie. Bij dergelijke voorzieningen zal als gevolg van infiltratie het waterniveau in de tijd dalen waardoor het infiltratieoppervlak afneemt. Daarnaast wordt bij het dimensioneren van voorzieningen aangenomen dat de bodem geleidelijk dichtslibt. Het bodemvlak is derhalve niet meegenomen in de berekeningen. In de berekening van de ledigingscapaciteit is voor het bepalen van het infiltratieoppervlak van de wanden dan ook uitgegaan van een equivalent factor van 0,5.

De ledigingscapaciteit van een infiltratievoorziening kan worden berekent met de volgende formule:

ieff = k * (Fwand * Owand) / (24 *10 * Aopp)

waarin:
- ieff = ledigingscapaciteit (mm/h)
- k = doorlatendheid ondergrond (m/dag)
- Owand = wandoppervlak (m^2)
- Fwand = factor equivalent wandoppervlak (-)
- Aopp = afvoerend oppervlak (ha)

Wanner de kratten niet worden gestapeld bedraagt het wandoppervlak van de infiltratiekratten circa 22 m^2. Voor de doorlatendheid van de ondergrond wordt uitgegaan van een rekenwaarde van maximaal 3 m/dag. Het afvoerend oppervlak is overeenkomstig 0,111 ha.

Uitgaande van deze kengetallen bedraagt de ledigingscapaciteit van het systeem ca. 1,24 mm/h of 1,38 m^3/h. Hiermee zou, uitgaande van een volledige vulling van de kratten (44 m^3), het circa 32 uur duren voordat deze leeg is.

Wanneer de kratten worden gestapeld zal de ledigingscapaciteit toenemen en de ledigingstijd afnemen.

7.2.4 Calamiteit

Het beschreven systeem is dusdanig robuust dat een situatie waarbij in een korte tijd 40 mm neerslag valt geborgen kan worden. In een situatie waarbij in een korte tijd meer regen valt dan 40 mm kan tijdelijk een water-op-straat situatie ontstaan.

Afstroming van hemelwater richting gebouwen en/of aangrenzende percelen dient te worden voorkomen.

7.2.5 Kwaliteit

Algemeen
Uitgangspunt bij elke ruimtelijke ontwikkeling is, dat de kwaliteit van oppervlaktewater en grondwater niet mag verslechteren ten opzichte van de huidige situatie. Waar mogelijk wordt een verbetering nagestreefd. De waterkwaliteit wordt beïnvloed door het (veranderende) ruimtegebruik en het gebruik van bouwmaterialen.

Bouwmaterialen
De gemeente streeft naar het terugdringen van het gebruik van uitlogende bouwmaterialen (koper, zink, lood) om de water- en bodemkwaliteit niet negatief te beïnvloeden. Dit aspect is als aanbeveling opgenomen in het Nationale Pakketten Duurzaam Bouwen: Woningbouw nieuwbouw, Woningbouw beheer en Utiliteitsbouw is een tweetal maatregelen (S/U237 en S/U444) en is ook van toepassing op onderhavige planlocatie. De emissies vanuit bouwmaterialen richting het oppervlaktewater dienen in verband met de waterkwaliteit zoveel mogelijk te worden beperkt door bij voorkeur gebruik te maken van producten die voorzien zijn van een keurmerk.

Onkruidwerende middelen
Vanuit het uitgangspunt van duurzaamheid mogen geen chemische bestrijdingsmiddelen worden gebruikt. Zeker niet als het hemelwater wordt geïnfiltreerd.

7.3 Riolering

Bij nieuwbouw dient hemelwater en afvalwater gescheiden aangeleverd te worden. Als gevolg van de ontwikkeling zal het aanbod van vuilwater mogelijkerwijs wijzigen.

Het vuilwater (zogenaamde droogweerafvoer; DWA) zal in de toekomstige situatie worden aangesloten op het bestaande rioleringsstelsel in de omgeving. De mogelijkheden en wijze van aansluiting zal in overleg met de gemeente besproken moeten worden. Tevens zal voor de aansluiting een vergunning aangevraagd moeten worden.

8 CONCLUSIE

Op basis van de randvoorwaarden en uitgangspunten is de ontwikkeling in zowel ruimte als tijd waterneutraal uit te voeren. Er worden dan ook vanuit het oogpunt van de waterhuishouding geen belemmering verwacht ten aanzien van de bestemmingswijziging en de uitvoering van het plan.

De projectlocatie is in de huidige situatie nagenoeg volledig bebouw en verhard. Ten opzichte van de huidige situatie zal ten aanzien van de ontwikkeling het verhard oppervlak toenemen met 5.070 m^2. Vanuit de BRL wordt gesteld dat een “T=100” neerslaggebeurtenis naar watergangen of riolering geen extra belasting mag veroorzaken dan dat er bij een onverharde situatie zou zijn geweest.

Econsultancy
Boxmeer, 1 december 2021

Bijlage 1 Topografische ligging

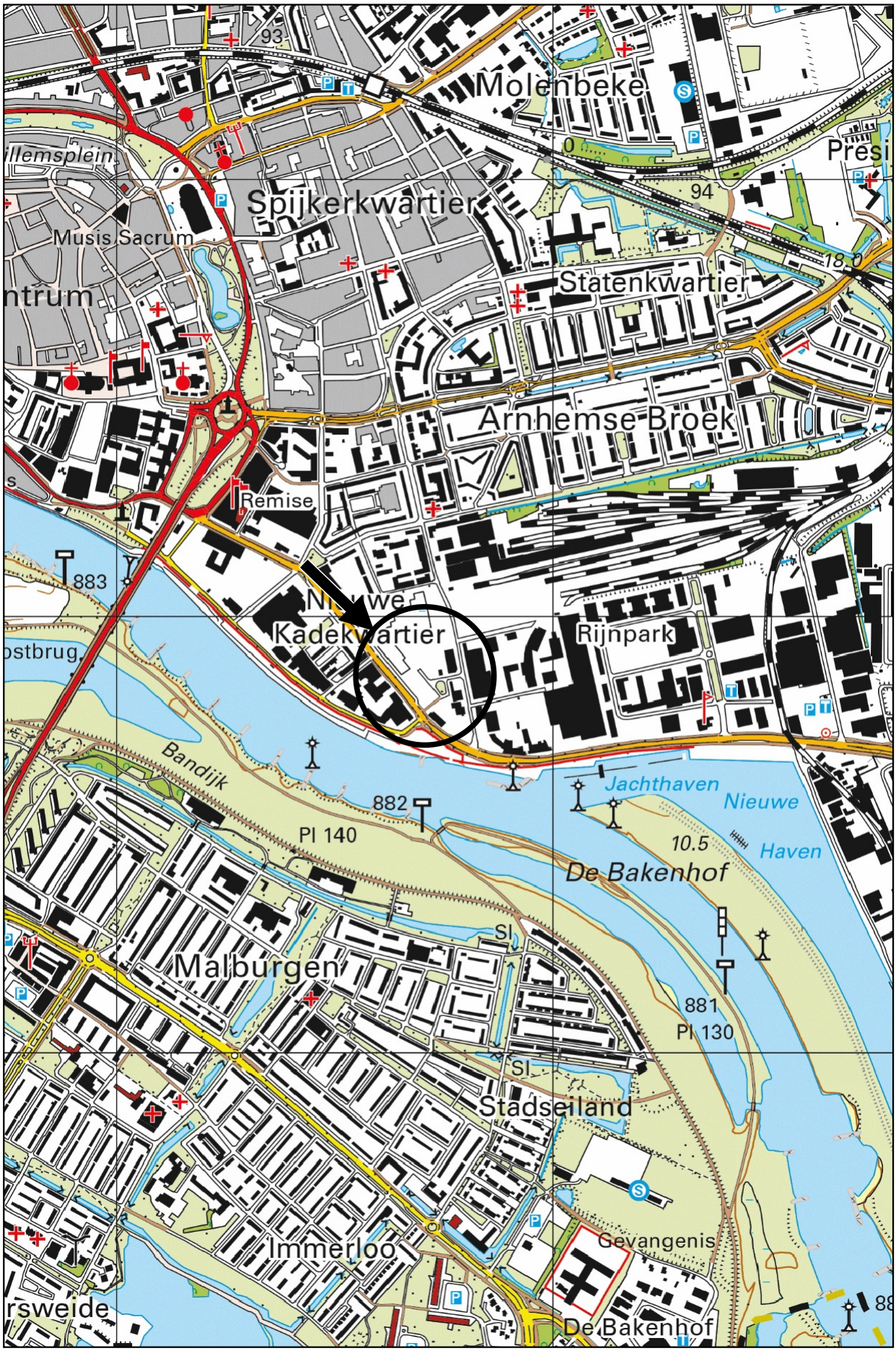

Schaal 1:25.000
Deze kaart is noordgericht

Bijlage 2 Gegevens verkennend bodemonderzoek BK ingenieurs

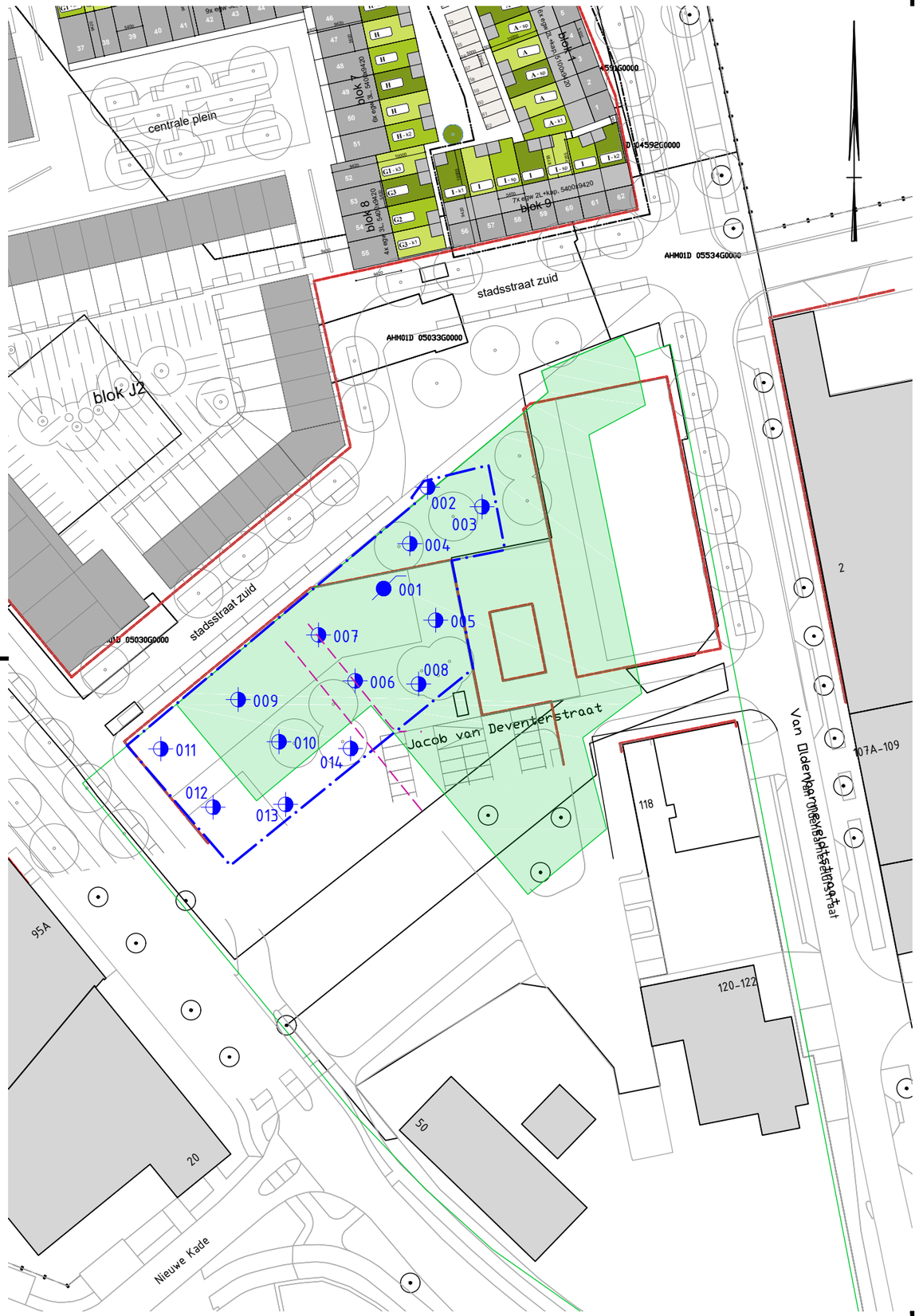

LEGENDA

- grens onderzoekslocatie; 2.692 m²
- bebouwing
- visiegrond (hergeschikt en opgebracht van 0,6 -1,0 m -mv); 1980 m²
- leeflaag
- boring met peilbuis
- boring tot 1,0 m -mv
- klinkerweg

0 20 40 60 80 100m

1:1.000

T 088 321 25 20 www.bkingenieurs.nl info@bkingenieurs.nl

PROJECTOMSCHRIJVING
Jacob van Deventerstraat (kavel A, Fluvium Zuid) te Arnhem

TEKENINGOMSCHRIJVING
OVERZICHTSTEKENING

OPDRACHTGEVER
Gemeente Arnhem

PROJECTNUMMER	ONDERDEEL	BLAD
210702	_MD_201	01 van 01
GETEKEND	FORMAAT	
P.E.B. de Boer	A3	
GECONTROLEERD	SCHAAL	
T. Snieders	1:1.000	
GEAUTORISEERD	DATUM	STATUS
T. Snieders	31-03-2021	DEFINITIEF

P:\2021\0100\210702 - Jacob Van Deventerstraat (kavel A, Fluvium Zuid) Te Arnhem\06- Tekeningen\210702_MD_201.dwg door Peter De Boer

Meetpunt: 001

datum: 4-3-2021
veldwerker: Chris Beunk

x-coördinaat: 191713,64
y-coördinaat: 442882,51

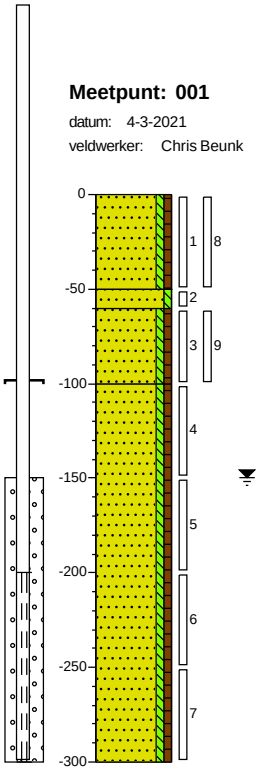

0 braak

Zand, matig fijn, zwak siltig, zwak humeus, resten baksteen, resten grind, neutraalbruin, Edelmanboor

50

60 Zand, matig grof, zwak siltig, resten grind, lichtbruin, Edelmanboor

Zand, matig grof, zwak siltig, zwak humeus, resten baksteen, resten grind, resten puin, donker grijsbruin, Edelmanboor

100

Zand, matig grof, zwak siltig, zwak humeus, resten baksteen, resten grind, resten puin, sporen glas, donker grijsbruin, Edelmanboor

300

Meetpunt: 002

datum: 4-3-2021
veldwerker: Chris Beunk

x-coördinaat: 191722,62
y-coördinaat: 442903,23

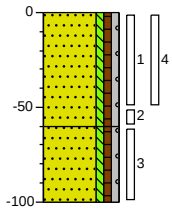

0 braak

Zand, matig grof, zwak siltig, zwak humeus, zwak grindig, neutraalbruin, Edelmanboor

60

Zand, matig grof, zwak siltig, zwak humeus, zwak grindig, neutraalbruin, Edelmanboor

100

Meetpunt: 003

datum: 4-3-2021
veldwerker: Chris Beunk

x-coördinaat: 191733,77
y-coördinaat: 442899,23

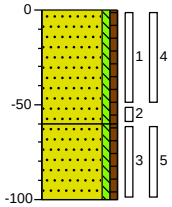

0 braak

Zand, matig grof, zwak siltig, zwak humeus, resten grind, neutraalbruin, Edelmanboor

60

Zand, matig grof, zwak siltig, zwak humeus, resten baksteen, resten grind, resten puin, donker grijsbruin, Edelmanboor

100

Meetpunt: 004

datum: 4-3-2021
veldwerker: Chris Beunk

x-coördinaat: 191718,99
y-coördinaat: 442891,67

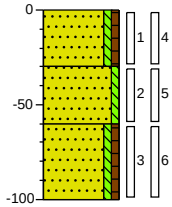

0 braak

Zand, matig grof, zwak siltig, zwak humeus, sporen baksteen, resten grind, neutraalbruin, Edelmanboor

30

Zand, matig grof, zwak siltig, resten grind, lichtbruin, Edelmanboor

60

Zand, matig grof, zwak siltig, zwak humeus, resten baksteen, resten grind, resten puin, donker grijsbruin, Edelmanboor

100

Meetpunt: 005

datum: 4-3-2021
veldwerker: Chris Beunk

x-coördinaat: 191724,28
y-coördinaat: 442876,03

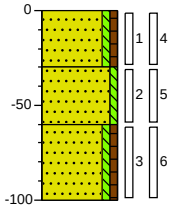

0 braak

Zand, matig grof, zwak siltig, zwak humeus, resten baksteen, resten grind, neutraalbruin, Edelmanboor

30

Zand, matig grof, zwak siltig, resten grind, lichtbruin, Edelmanboor

60

Zand, matig grof, zwak siltig, zwak humeus, resten baksteen, resten grind, donker grijsbruin, Edelmanboor

100

Meetpunt: 006

datum: 4-3-2021
veldwerker: Chris Beunk

x-coördinaat: 191707,80
y-coördinaat: 442863,64

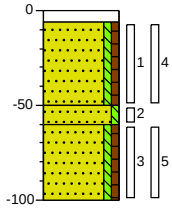

0 klinker

6 Edelmanboor

Zand, matig grof, zwak siltig, zwak humeus, resten baksteen, resten grind, resten beton, neutraalbruin, Schep

50

60 Zand, matig grof, zwak siltig, neutraalbruin, Edelmanboor

Zand, matig grof, zwak siltig, zwak humeus, sporen baksteen, sporen grind, donker grijsbruin, Edelmanboor

100

Project: Jacob van Deventerstraat

Projectnummer: 210702

Schaal: 1:40
getekend volgens NEN 5104

Meetpunt: 007

datum: 4-3-2021
veldwerker: Chris Beunk

x-coördinaat: 191700,31
y-coördinaat: 442873,01

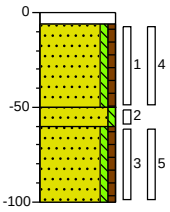

0 klinker
6 Schep
Zand, matig grof, zwak siltig, zwak humeus, resten baksteen, resten grind, resten beton, neutraalbruin, Schep
50
60 Zand, matig grof, zwak siltig, neutraalbruin, Edelmanboor
Zand, matig grof, zwak siltig, zwak humeus, resten baksteen, resten grind, donker grijsbruin, Edelmanboor
100

Meetpunt: 008

datum: 4-3-2021
veldwerker: Chris Beunk

x-coördinaat: 191720,78
y-coördinaat: 442862,98

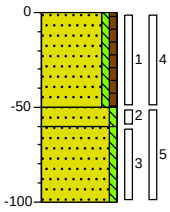

0 braak
Zand, matig grof, zwak siltig, zwak humeus, resten baksteen, resten grind, neutraalbruin, Edelmanboor
50
60 Zand, matig grof, zwak siltig, resten grind, lichtbruin, Edelmanboor
Zand, matig grof, zwak siltig, resten grind, lichtbruin, Edelmanboor
100

Meetpunt: 009

datum: 4-3-2021
veldwerker: Chris Beunk

x-coördinaat: 191683,86
y-coördinaat: 442859,80

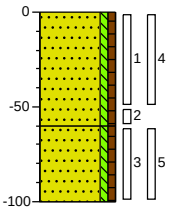

0 braak
Zand, matig grof, zwak siltig, zwak humeus, resten grind, sporen baksteen, neutraalbruin, Edelmanboor
60
Zand, matig grof, zwak siltig, zwak humeus, sporen baksteen, sporen grind, neutraal grijsbruin, Edelmanboor
100

Meetpunt: 010

datum: 4-3-2021
veldwerker: Chris Beunk

x-coördinaat: 191692,22
y-coördinaat: 442851,18

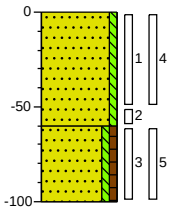

0 braak
Zand, matig grof, zwak siltig, sporen grind, lichtbruin, Edelmanboor
60
Zand, matig grof, zwak siltig, zwak humeus, resten baksteen, resten grind, donker grijsbruin, Edelmanboor
100

Meetpunt: 011

datum: 4-3-2021
veldwerker: Chris Beunk

x-coördinaat: 191668,02
y-coördinaat: 442849,71

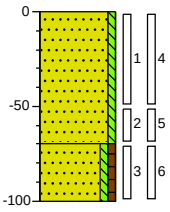

0 braak
Zand, matig grof, zwak siltig, sporen grind, lichtbruin, Edelmanboor
70
Zand, matig grof, zwak siltig, zwak humeus, resten baksteen, resten grind, donker grijsbruin, Edelmanboor
100

Meetpunt: 012

datum: 4-3-2021
veldwerker: Chris Beunk

x-coördinaat: 191678,72
y-coördinaat: 442837,79

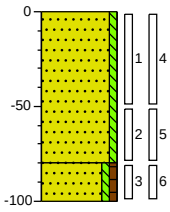

0 braak
Zand, matig grof, zwak siltig, resten grind, lichtbruin, Edelmanboor
80
100 Zand, matig grof, zwak siltig, zwak humeus, sporen grind, donker grijsbruin, Edelmanboor

Project: Jacob van Deventerstraat
Projectnummer: 210702

Schaal: 1:40
getekend volgens NEN 5104

Meetpunt: 013

datum: 4-3-2021
veldwerker: Chris Beunk

x-coördinaat: 191693,57
y-coördinaat: 442838,36

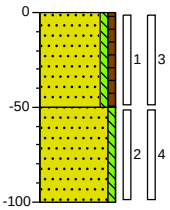

0 braak

Zand, matig grof, zwak siltig, zwak humeus, brokken baksteen, resten grind, neutraalbruin, Schep

50

Zand, matig grof, zwak siltig, sporen grind, lichtbruin, Edelmanboor

100

Meetpunt: 014

datum: 4-3-2021
veldwerker: Chris Beunk

x-coördinaat: 191706,87
y-coördinaat: 442849,79

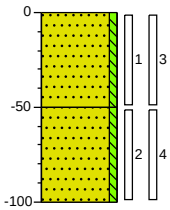

0 braak

Zand, matig grof, zwak siltig, resten baksteen, sporen grind, lichtbruin, Edelmanboor

50

Zand, matig grof, zwak siltig, sporen grind, lichtbruin, Edelmanboor

100

Project: Jacob van Deventerstraat

Projectnummer: 210702

Schaal: 1:40
getekend volgens NEN 5104

Legenda (conform NEN 5104)

grind

- Grind, siltig
- Grind, zwak zandig
- Grind, matig zandig
- Grind, sterk zandig
- Grind, uiterst zandig

zand

- Zand, kleïig
- Zand, zwak siltig
- Zand, matig siltig
- Zand, sterk siltig
- Zand, uiterst siltig

veen

- Veen, mineraalarm
- Veen, zwak kleïig
- Veen, sterk kleïig
- Veen, zwak zandig
- Veen, sterk zandig

klei

- Klei, zwak siltig
- Klei, matig siltig
- Klei, sterk siltig
- Klei, uiterst siltig
- Klei, zwak zandig
- Klei, matig zandig
- Klei, sterk zandig

leem

- Leem, zwak zandig
- Leem, sterk zandig

overige toevoegingen

- zwak humeus
- matig humeus
- sterk humeus
- zwak grindig
- matig grindig
- sterk grindig

peilbuis

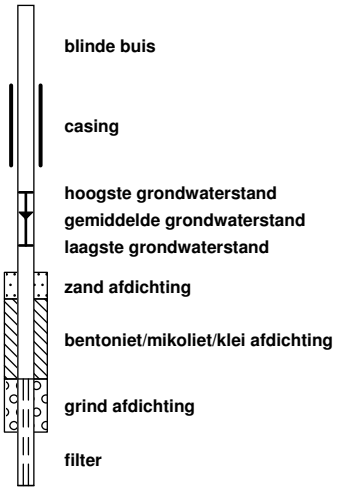

- blinde buis
- casing
- hoogste grondwaterstand
- gemiddelde grondwaterstand
- laagste grondwaterstand
- zand afdichting
- bentoniet/mikoliet/klei afdichting
- grind afdichting
- filter

BoToVa Wbb (T12, T13)

- <=AW
- <=WO
- <=IND
- <=T
- <=I
- >I

geur

- geen geur
- zwakke geur
- matige geur
- sterke geur
- uiterste geur

olie

- geen olie-water reactie
- zwakke olie-water reactie
- matige olie-water reactie
- sterke olie-water reactie
- uiterste olie-water reactie

p.i.d.-waarde

- >0
- >1
- >10
- >100
- >1000
- >10000

monsters

- geroerd monster
- ongeroerd monster
- volumering

overig

- bijzonder bestanddeel
- Gemiddeld hoogste grondwaterstand
- grondwaterstand
- Gemiddeld laagste grondwaterstand
- slib
- water

Bijlage 3 Situering boringen geohydrologisch veldonderzoek

B01

B03

B02

Legenda

Boring tot 1,5 m -mv

Boring tot 2,5 m -mv

0 5 10 15 20 25 m

Titel: Situering boringen A3

Eco nsultancy

PROJECT: 15049

SCHAAL: 1:500 DATUM: 6-7-2021

GETEKEND: RNu

Legenda (conform NEN 5104)

grind

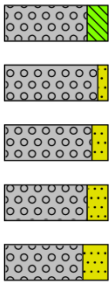

Grind, siltig
Grind, zwak zandig
Grind, matig zandig
Grind, sterk zandig
Grind, uiterst zandig

zand

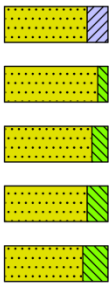

Zand, kleïig
Zand, zwak siltig
Zand, matig siltig
Zand, sterk siltig
Zand, uiterst siltig

veen

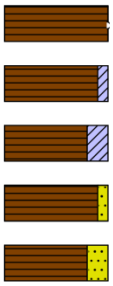

Veen, mineraalarm
Veen, zwak kleïig
Veen, sterk kleïig
Veen, zwak zandig
Veen, sterk zandig

klei

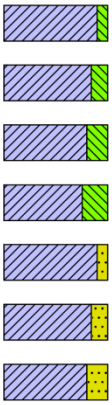

Klei, zwak siltig
Klei, matig siltig
Klei, sterk siltig
Klei, uiterst siltig
Klei, zwak zandig
Klei, matig zandig
Klei, sterk zandig

leem

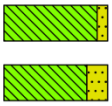

Leem, zwak zandig
Leem, sterk zandig

overige toevoegingen

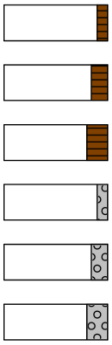

zwak humeus
matig humeus
sterk humeus
zwak grindig
matig grindig
sterk grindig

geur

- geen geur
- zwakke geur
- matige geur
- sterke geur
- uiterste geur

olie

- geen olie-water reactie
- zwakke olie-water reactie
- matige olie-water reactie
- sterke olie-water reactie
- uiterste olie-water reactie

p.i.d.-waarde

- >0
- >1
- >10
- >100
- >1000
- >10000

monsters

geroerd monster
ongeroerd monster
volumering

overig

- bijzonder bestanddeel
- Gemiddeld hoogste grondwaterstand
- grondwaterstand (tijdens veldwerk)
- Gemiddeld laagste grondwaterstand

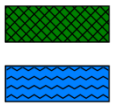

slib
water

peilbuis

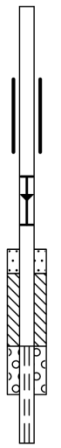

blinde buis
casing
hoogste grondwaterstand
gemiddelde grondwaterstand
laagste grondwaterstand
zand afdichting
bentoniet/mikoliet/klei afdichting
grind afdichting
filter

Bijlage 4 Boorprofielen geohydrologisch veldonderzoek

Profielen boringen

Boring: B01

Datum veldwerk: 11-6-2021

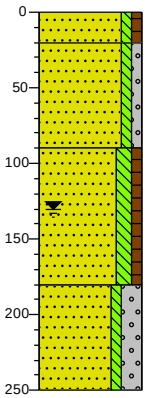

0 braak

20 Zand, matig fijn, zwak siltig, zwak humeus, matig puinhoudend, River

Zand, matig grof, zwak siltig, zwak grindig, grijsbeige, River, ophoog/leeflaag aangebracht

90 Zand, matig fijn, matig siltig, zwak humeus, matig baksteenhoudend, zwak betonhoudend, matig kolengruishoudend, donker zwartgrijs, Edelmanboor, gezeefde grond (vervuild ?)

180 Zand, matig fijn, zwak siltig, sterk grindig, donkergrijs, Zuigerboor, geen orginele bodem (gezeefd ?)

250

Boring: B03

Datum veldwerk: 11-6-2021

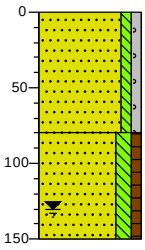

0 braak

Zand, matig grof, zwak siltig, zwak grindig, grijsbeige, River, ophoog/leeflaag aangebracht

80 Zand, matig fijn, matig siltig, zwak humeus, matig baksteenhoudend, zwak betonhoudend, matig kolengruishoudend, donker zwartgrijs, Edelmanboor, gezeefde grond (vervuild ?). Boring gestaakt

150

Boring: B02

Datum veldwerk: 11-6-2021

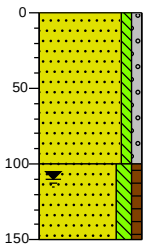

0 braak

Zand, matig grof, zwak siltig, zwak grindig, grijsbeige, River, ophooglaag/leeflaag aangebracht

100 Zand, matig fijn, matig siltig, zwak humeus, matig baksteenhoudend, zwak betonhoudend, zwak kolengruishoudend, donker zwartgrijs, Edelmanboor, gezeefde grond (vervuild ?). Boring gestaakt

150

Projectcode: 15049.007A

Getekend volgens NEN 5104

Bijlage 5 Berekende k-waarden

B01 meting 3 van 3 (50 - 100 cm -mv)

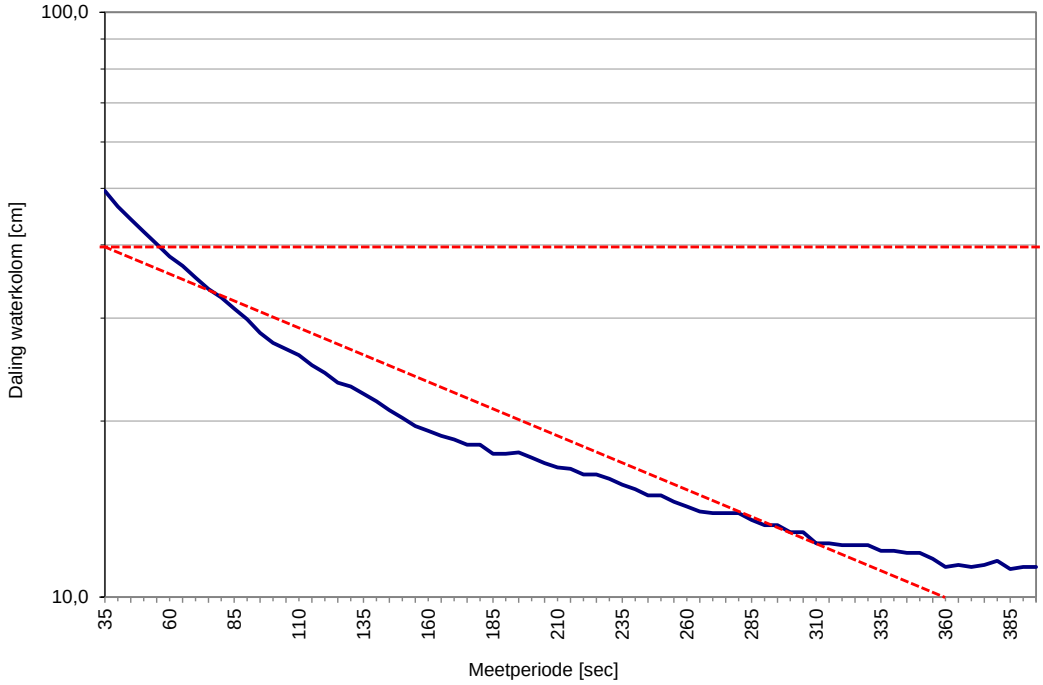

Omgekeerde boorgatenmethode	
Tijd [sec]	325
LOG h0 [cm]	40
LOG ht [cm]	10
r [cm]	4,5
k m/dag	7,4

$$K_{verz} = 1{,}15r\frac{\log\left(h_0 + \frac{1}{2}r\right) - \log(h_t + \frac{1}{2}r)}{t - t_0}$$

Eco nsultancy

B02 meting 3 van 3 (30 - 80 cm -mv)

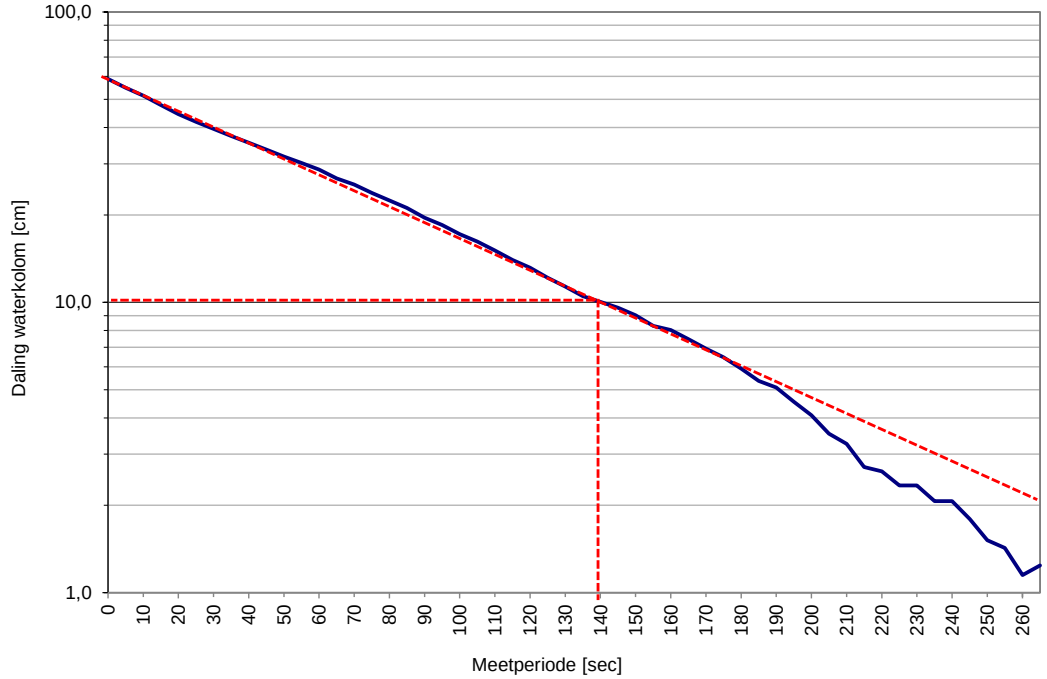

Omgekeerde boorgatenmethode	
Tijd [sec]	140
LOG h0 [cm]	70
LOG ht [cm]	10
r [cm]	4,5
k m/dag	24,6

$$K_{verz} = 1{,}15r\frac{\log\left(h_0 + \frac{1}{2}r\right) - \log(h_t + \frac{1}{2}r)}{t - t_0}$$

Eco nsultancy

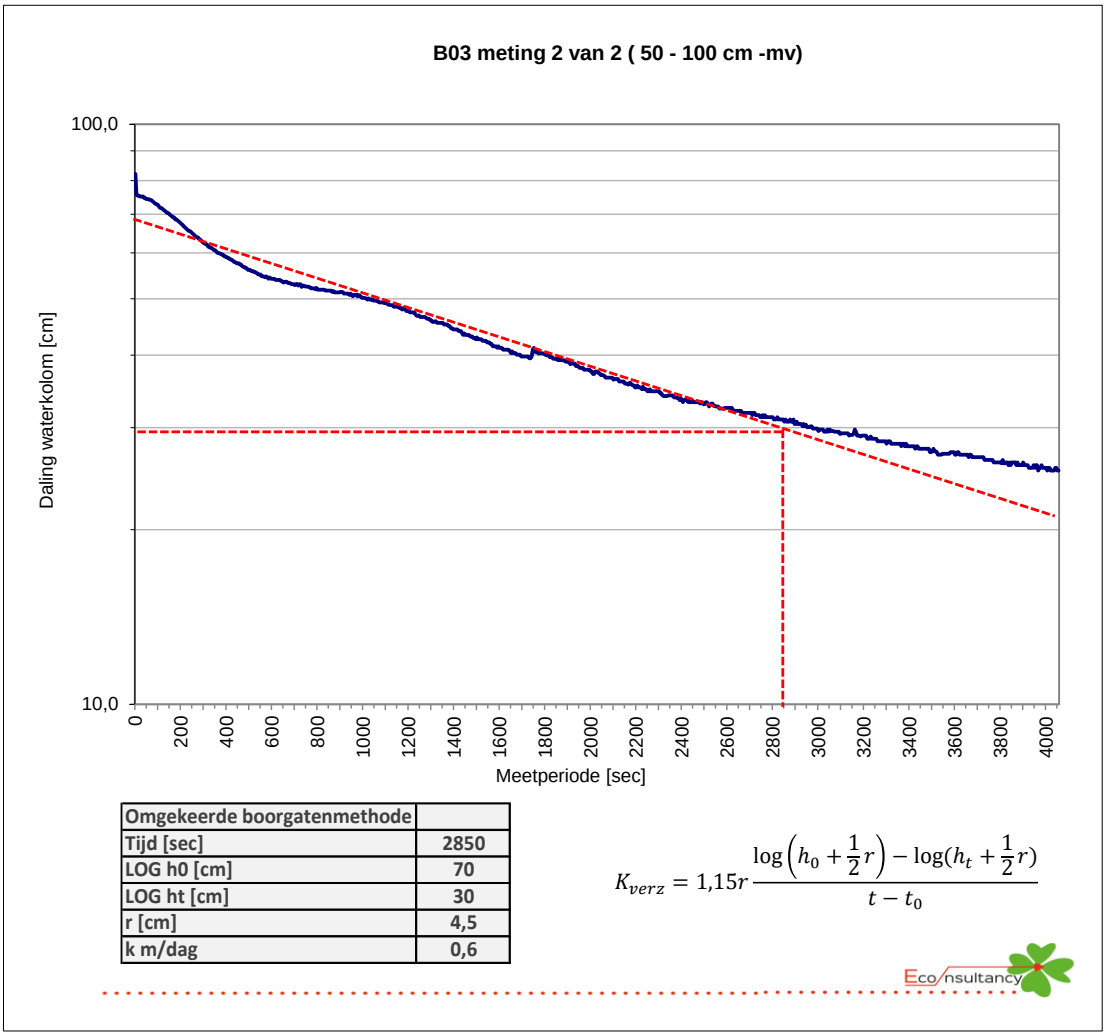

Omgekeerde boorgatenmethode	
Tijd [sec]	2850
LOG h0 [cm]	70
LOG ht [cm]	30
r [cm]	4,5
k m/dag	0,6

$$K_{verz} = 1{,}15r\frac{\log\left(h_0 + \frac{1}{2}r\right) - \log(h_t + \frac{1}{2}r)}{t - t_0}$$

Eco nsultancy

Bijlage 6 Toekomstige situatie

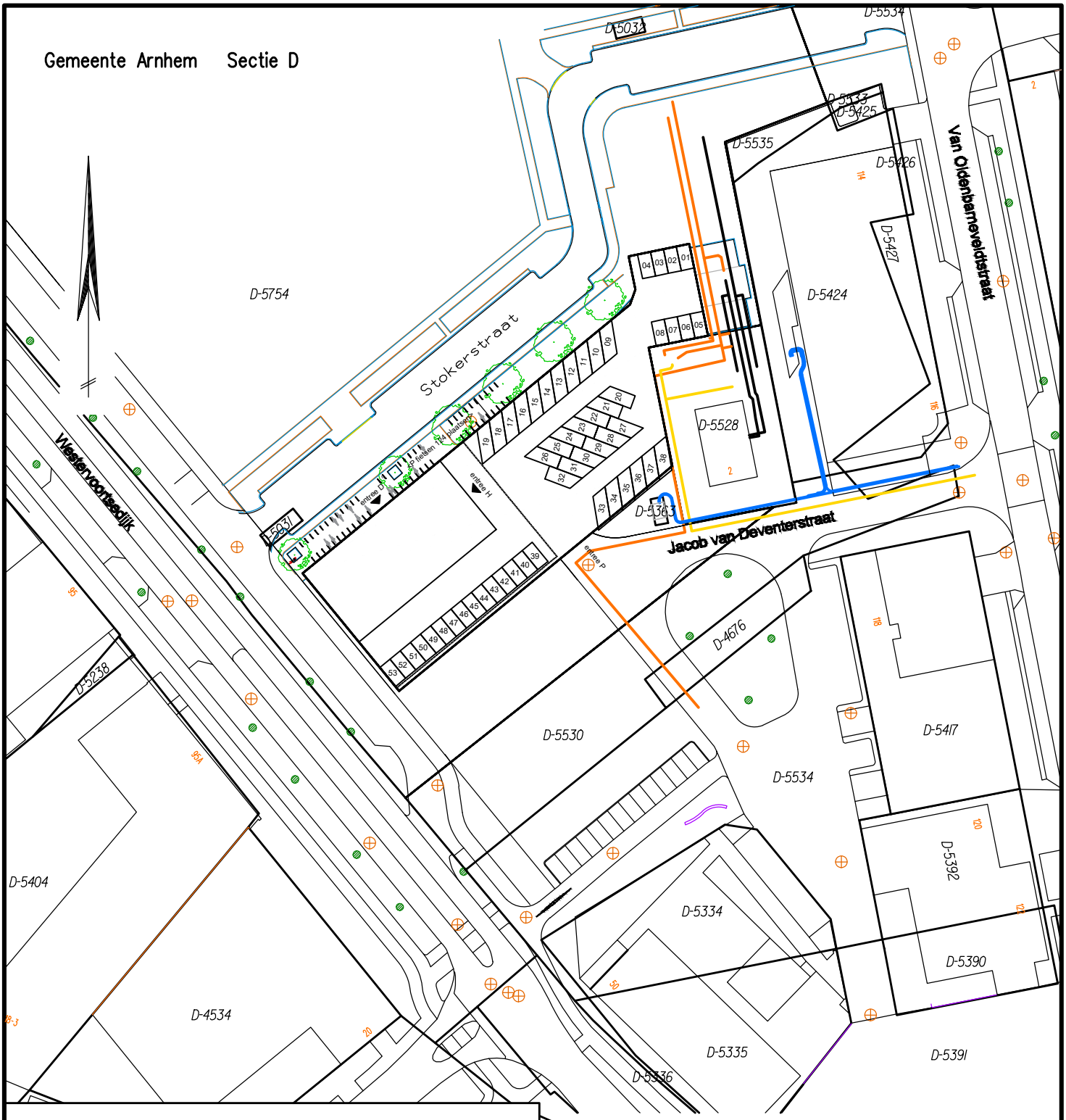

Middenspannings kabel

Hoge druk gasleiding

Hoge druk gasleiding

Lage druk gasleiding

voor akkoord

Uitgiftetekening behorende bij reserveringsovereenkomst Kavel A Fluvium Zuid
Opp. +/- 2188 ca.

tekeningnummer
2020-GEO-00135

Datum:	7-7-2020	**Gewijzigd**	**Datum**
Schaal:	1:1000	DGe	9-7-2020
Formaat:	A4	RV	03-12-2020
Getekend:	DGe		
Gecontroleerd:	RV		

50 m

Basisregistraties
Bezoekadres:
Eusebiusbuitensingel 53
6825 HZ Arnhem
Postbus 2142
6802 CC Arnhem

de Connectie

GEMEENTE Arnhem

Bijlage 7 Resultaat digitale watertoets

Resultaat van de check gedaan op 30-09-2021

Digitale watertoets in

De watertoets helpt u om aan de hand van de locatie van uw ruimtelijke plan en een aantal vragen te toetsen of u de belangen van het Waterschap raakt. Indien dit het geval is krijgt u tekst en uitleg over het vervolg proces.

VOOR DE ACTIVITEIT DIGITALE WATERTOETS IN DE GEMEENTE IS OP BASIS VAN DE GEGEVEN ANTWOORDEN NODIG:

1. normale procedure
2. Advies toename verharding
3. Advies persleidingen
4. Advies klimaatadaptie
5. Advies waterbergingsgebied, laaggelegen gebied of beekdal

OP BASIS VAN ONDERSTAANDE LOCATIE

VRAGEN EN ANTWOORDEN UIT DE CHECK

1. Gaat het om een ruimtelijk plan dat uitsluitend een functiewijziging van bestaande bebouwing inhoudt?
   - nee

2. Worden in het plan meer dan 10 wooneenheden gerealiseerd?
   - nee

3. Is er in of rondom het plangebied wel eens sprake (geweest) van wateroverlast of grondwateroverlast?
   - nee

4. Ligt in of nabij het plangebied een watergang?
   - nee

5. Ligt in of nabij het plangebied een waterkering?
   - nee

6. Ligt in of nabij het plangebied natte landnatuur?
   - nee

7. Maakt het plan deel uit van een groter plan, zoals een masterplan/ stedenbouwkundige visie?
   - nee

8. Wordt water aangelegd, gedempt of aangepast?
   - nee

9. Wordt recreatief medegebruik van watergangen of gronden in beheer van het waterschap mogelijk gemaakt?
   - nee

10. Neemt in het plan het verharde oppervlak van bebouwing en bestrating toe met meer dan 1500m2?
    - nee

11. Neemt in het plan het verharde oppervlak van bebouwing en bestrating toe met meer dan 500m2?
    - ja

12. Bedraagt het verschil tussen de hoogte van de weg en de bovenzijde van de begane-grondvloer minder dan 30 centimeter?
    - nee

13. Is de afstand tussen de gemiddeld hoogste grondwaterstand (GHG) en de bovenzijde van de begane-grondvloer kleiner dan 100cm?
    - nee

14. Zijn er kansen voor afkoppelen van bestaand verhard oppervlak?
    - nee

15. Wordt regenwater gescheiden van het afvalwater afgevoerd?
    - ja

16. Is in het plangebied sprake van slecht doorlatende lagen in de ondergrond?
    - ja

17. Worden bedrijfsmatige activiteiten uitgevoerd?
    - nee

18. Worden er materialen gebruikt waardoor het afstromende hemelwater verontreinigd kan raken?
    - nee

19. ligt in het plangebied een beschermd watererfgoed?
    - nee

20. ligt het plangebied in een grondwaterbeschermingsgebied in Overijssel
    - nee

21. ligt het plangebied in een grondwaterbeschermingsgebied in Gelderland
    - nee

22. Ligt het plangebied nabij een rioolwaterzuivering?
    - nee

23. Ligt het plangebied nabij een rioolgemaal?
    - nee

24. Ligt in of nabij het plangebied een persleiding?
    - ja

25. Ligt in of nabiji het plangebied een rioolwateroverstort?
    - nee

26. Ligt in of nabij het plangebied een beperkingengebied voor drainage?
    - nee

DETAILS

1. normale procedure

Op basis van uw locatie en gegeven antwoorden blijkt dat u waterschapsbelangen raakt.

Wat moet ik doen?

Neem contact op met het waterschap om in overleg te treden over een goede invulling van de waterbelangen in het plan. In een startoverleg kan gezamenlijk bepaald worden welke wateraspecten een rol spelen en tot welk detailniveau deze uitgewerkt dienen te worden. Dit kan ook betekenen dat er een waterhuishoudkundig plan, een geohydrologisch onderzoek of een uitgebreide analyse van het huidige watersysteem noodzakelijk is. Gezamenlijk wordt er invulling gegeven aan de wateraspecten. Als er overeenstemming is over de inhoud van de waterparagraaf kan u de tekst opnemen in de toelichting van het ruimtelijk plan. Onder het kopje Achtergrond hebben wij onze uitgangspunten toegevoegd.

U kunt een advies aanvragen bij het Waterschap door deze aan te vragen met de aanvraagknop. U kunt ook contact opnemen via info@wrij.nl of met onze adviseurs:

Marieke Brouwer-te Molder, m.brouwer@wrij.nl voor de gemeenten: Deventer, Rijssen-Holten, Hof van Twente, Haaksbergen, Zutphen, Lochem, Berkelland, Winterswijk. Jan van der Schoot, j.vanderschoot@wrij.nl voor de gemeenten: Doesburg, Bronckhorst, Oost Gelre, Oude IJsselstreek, Doetinchem, Aalten. Henk Meulenveld, h.meulenveld@wrij.nl voor de gemeenten: Arnhem, Rozendaal, Rheden, Westervoort, Duiven, Zevenaar, Montferland.

Met vriendelijke groet, Waterschap Rijn en IJssel Postbus 148, 7000AC Doetinchem T: 0314 369 369 F: 0314 343 258 E: info@wrij.nl W: www.wrij.nl

Waar moet ik op letten?

Achtergrondinformatie

Water in ruimtelijke plannen; uitgangspunten van waterschap Rijn en IJssel 5-3-2021

Over dit document In 2015 is de beleidsnotitie Water Raakt! bestuurlijk vastgesteld. De waterschappen Vechtstromen (WVS), Drents Overijsselse Delta (WDOD) en Rijn en IJssel (WRIJ) hebben in Water Raakt! beschreven wat hun visie is ten aanzien van stedelijk waterbeheer. In deze uitgangspuntennotitie wordt dit uitgewerkt tot concrete uitgangspunten voor de weging van het waterbelang bij ruimtelijke plannen (watertoets). Ook de uitgangspunten voor waterbeheer in het landelijk gebied zijn hierin opgenomen.

Doelgroep en toepassing De uitgangspunten in dit document vormen het vertrekpunt voor het overleg tussen waterschap en initiatiefnemer en/of gemeente over de gewenste ruimtelijke ontwikkelingen en hun effect op het watersysteem.

Leeswijzer
Per thema wordt beschreven welke uitgangspunten het waterschap hanteert in de

weging van het waterbelang bij ruimtelijke plannen (Watertoets).

1. Doel
2. Uitgangspunten
3. Vragen voor de bepaling van de weging van het waterbelang
4. Welke ontwikkelingen voorzien we de komende jaren ?

Ontwikkelingen / vervolg Bij het opstellen van deze notitie is waar mogelijk rekening gehouden met de aankomende invoering van de Omgevingswet.

1. Samenwerken aan ruimte voor water In dit hoofdstuk gaan we in op de bedoeling van de weging van het waterbelang en hoe we dat vormgeven.

1.1. Doel Ruimte maken voor water in plaats van ruimte onttrekken aan water, dat is de kern van het waterbeleid voor de 21e eeuw. Essentieel is dat het aspect water vanaf de start van de ontwikkeling van een ruimtelijk plan goed aan de orde komt. Elke ruimtelijke ontwikkeling biedt de kans om de wateraspecten integraal mee te nemen, zodat de doelstellingen van het plan optimaal gerealiseerd kunnen worden, zonder dat dit nadelen heeft voor de omgeving, zoals verdroging of wateroverlast. De Watertoets is één van de instrumenten om dit te bereiken. De watertoets is het middel om de afweging van waterbelangen in ruimtelijke plannen en besluiten te waarborgen. Het is niet een toets achteraf, maar een proces dat de initiatiefnemer van een ruimtelijk plan en de waterbeheerder in een zo vroeg mogelijk stadium van de planvorming met elkaar in gesprek brengt. In het gezamenlijk gesprek kan ook onderzocht worden of er kansen zijn om andere maatschappelijke doelen mee te koppelen.

Het waterschap wil samen met gemeenten werken aan een gezamenlijke visie op water. Ook bewoners en andere belanghebbenden kunnen meewerken aan de uitwerking hiervan. We adviseren in de omgevingsvisie en omgevingsplannen in de waterparagraaf een stapsgewijze benadering van het huidige en toekomstige watersysteem op te nemen. Deze bestaat uit de volgende stappen:

1. Omschrijf het huidig watersysteem
2. Omschrijf de visie op het watersysteem in het plangebied. Houdt hierbij rekening klimaatontwikkeling en benut uitkomsten uit stresstesten voor wateroverlast, droogte, hitte en overstroming.
3. Omschrijf de gevolgen van de voorgenomen ontwikkeling op het watersysteem
4. Omschrijf welke maatregelen worden genomen om met de gevolgen om te gaan. Hierbij geldt als uitgangspunt, dat de ontwikkeling waterneutraal en klimaatrobuust is.

1.2. Weging van het waterbelang (watertoets) Een goed gesprek tussen initiatiefnemer, gemeente en waterschap over de kansen en aandachtspunten van water in een plangebied in de startfase van de planvorming maakt een integrale aanpak mogelijk. Met behulp van de watertoets kan eenvoudig worden bepaald welke wateraspecten van belang zijn. Naarmate er een groter waterbelang is, zal een uitgebreidere procedure van de watertoets moeten worden doorlopen. We maken onderscheid in de volgende drie resultaten van de watertoets:

1. Plan raakt geen wateraspecten: geen wateradvies van Waterschap nodig
2. Korte procedure: plan past binnen uitgangspunten van het waterschap, per omgaande positief wateradvies.
3. Normale procedure: afstemming met initiatiefnemer om tot maatwerk te komen. Opties in beeld brengen en keuzes motiveren.

1.3. Welke ontwikkelingen voorzien we de komende jaren? De implementatie van de Omgevingswet zal veel veranderen. De gemeenten moeten de wateraspecten in hun omgevingsvisies opnemen, en het overleg met de waterschappen speelt hierin een belangrijke rol. Goede afstemming vanaf het begin van het planproces is belangrijk voor het stellen van lokale prioriteiten, lokale sturing en duidelijkheid voor initiatiefnemers. De waterschappen kunnen een eigen visie opstellen en de aan water gebonden waarden vastleggen.

2. Beheer en onderhoud (en inrichting) Het waterschap is verantwoordelijk voor beheer en onderhoud van oppervlaktewater.

2.1. Doel Het beheer en onderhoud van het watersysteem is erop gericht om de waterhuishouding op orde te houden of te verbeteren. Het gaat bij watergangen zowel om waterkwantiteit en -kwaliteit, als om beeldkwaliteit en waterbeleving. Het reguliere onderhoud bestaat voornamelijk uit het maaien van de water- en oevervegetatie.

2.2. Uitgangspunten Het beheer en onderhoud van het watersysteem dient met het reguliere onderhoudsmaterieel van het waterschap (of zijn aannemers) mogelijk te zijn. In situaties waar de ruimte beperkt is, bijvoorbeeld bij stedelijke herontwikkeling, is vroegtijdige afstemming met het waterschap nodig om te komen tot maatwerk. In de Legger zijn kern- en beschermingszones vastgelegd, waarin de breedte van onderhoudsstroken is opgenomen. De onderhoudsstroken dienen vrij gehouden te worden van obstakels.
De beheervorm en -frequentie wordt afgestemd op de functie die aan de watergang is toegekend. Hierbij wordt ook rekening gehouden met recreatief medegebruik en natuurwaarden. Dit wordt in een streefbeeld voor het onderhoud vastgelegd. Met name in stedelijk gebied wordt daarbij ook afgestemd met de gemeentelijke onderhoudsdiensten. Ook kunnen afspraken gemaakt worden over onderhoud door andere partijen.

2.3. Vragen voor de weging van het waterbelang • Overweegt u water aan te leggen of te dempen, of aan te passen? • Ligt in of nabij het plangebied een watergang?

NB. Bij wijzigingen aan het watersysteem en werkzaamheden in de kern- en beschermingszone is de Keur van het waterschap van toepassing en gelden algemene regels of een vergunningplicht.

3. Waterveiligheid en waterkeringen Het waterschap beschermt zijn inwoners tegen overstromingen

3.1. Doel Met de aanleg en instandhouding van waterkeringen beschermen we inwoners tegen overstromingen door rivieren. Primaire en regionale waterkeringen hebben een functie voor de waterveiligheid, overige keringen en kades voor het beperken van wateroverlast.

Met de benadering van meerlaagse veiligheid waarborgen we niet alleen het veiligheidsniveau van de dijken, maar bevorderen we ook het verstandig gebruik van de ruimte die beschermd wordt door waterkeringen. We willen de gevolgen van overstromingen beperken door een passende ruimtelijke inrichting en calamiteitenbestrijding.

3.2. Uitgangspunten Het winterbed van rivieren en waterkeringen met bijbehorende beschermingszones hebben als primaire functie het bieden van veiligheid tegen overstromingen. Ontwikkelingen in deze gebieden zijn enkel toegestaan, als ze het functioneren ervan niet belemmeren. Zo mag de sterkte van een waterkering niet aangetast worden en het onderhoud aan de waterkering niet belemmerd worden. Bij werkzaamheden in de keurzone van de waterkering dient in overleg met het waterschap een watervergunning aangevraagd te worden.

We staan open voor robuuste oplossingen waarin de veiligheid is geïntegreerd in het ontwerp, bijvoorbeeld multifunctionele waterkeringen. Zo kunnen we verschillende ruimtelijke opgaven combineren.

Het werken aan meerlaagse veiligheid is maatwerk. We adviseren gemeenten en ontwikkelaars om ruimtelijke ontwikkelingen zodanig vorm te geven dat de gevolgen van een overstroming en wateroverlast beperkt blijven. Dit betekent o.a. dat bij voorkeur niet gebouwd wordt in laaggelegen gebieden; dat kwetsbare functies en vitale infrastructuur aangelegd worden boven het niveau waarop het water kan komen in geval van een overstroming.

3.3. Vragen voor de weging van het waterbelang • Ligt in of nabij het plangebied een waterkering (primaire waterkering, regionale waterkering, overige kering of kade) ? • Ligt het plangebied in winterbed van een rivier of een overstromingsgevoelig gebied?

3.4. Welke ontwikkelingen voorzien we de komende jaren ? Primaire keringen worden in de periode 2017 – 2023 voor de eerste keer beoordeeld op basis van de nieuwe normen. We verwachten dat veel keringen niet voldoen aan de nieuwe normen en versterkt moeten worden. Dit betekent dat het profiel kan wijzigen en beschermingszones aangepast (lees verbreed) kunnen worden.

4. Klimaatadaptatie Het waterschap anticipeert samen met de gemeente op klimaatverandering

4.1. Doel Het watersysteem zo inrichten, dat het beter bestand is tegen de effecten van de verwachte klimaatverandering, zoals zwaardere buien en langere droge perioden. Bevorderen om bewuste keuzes te maken om risico’s te beperken of accepteren. De klimaatverandering heeft betrekking op onze taken voor waterveiligheid, waterkwaliteit en waterkwantiteit.

Om inzicht te krijgen in de kwetsbaarheid voor weersextremen brengen alle gemeenten, waterschappen, provincies en het Rijk samen met de betrokkenen in hun gebied de kwetsbaarheid voor weersextremen in beeld met een stresstest, voor zover dat nog niet is gebeurd. De stresstesten worden vervolgens iedere zes jaar herhaald. In de gemeentelijke stresstesten worden de volgende effecten van klimaatverandering in beeld gebracht: wateroverlast (door zowel hoosbuien als langdurige regen), hittestress, droogte en overstromingen. Het waterschap adviseert en ondersteunt gemeenten bij de stresstesten.

4.2. Uitgangspunten Een ruimtelijk plan is in principe waterneutraal, dus veroorzaakt geen wijziging van waterpeilen of aan-/afvoer van water. Een toename in het verharde oppervlak resulteert in een versnelde afvoer van hemelwater. Door versnelde afvoer van hemelwater wordt het watersysteem zwaarder belast en het waterbezwaar op benedenstroomse gebieden afgewenteld. Ook is er geen aanvulling van het grondwater. Om versnelde afvoer tegen te gaan hanteren we bij ruimtelijke plannen de trits vasthouden-bergen-afvoeren. Dit betekent dat hemelwater zoveel mogelijk wordt vastgehouden op de plek waar het valt. Hiervandaan kan het infiltreren in de bodem of vertraagd worden afgevoerd naar het watersysteem.

In ruimtelijke plannen met een toename van verharding zijn infiltratie- of waterbergende voorzieningen nodig om het plan waterneutraal te maken. Uitgangspunten voor het ontwerp van infiltratie- en waterbergingsvoorzieningen zijn:

- In landelijk gebied is een regenbui T=10+10% maatgevend. De hoeveelheid neerslag die valt in deze bui moet in het plangebied worden geborgen, waarna dit kan infiltreren of vertraagd wordt afgevoerd.

- In bebouwd is een regenbui T=100+10% maatgevend voor de dimensionering van de waterhuishoudkundige voorzieningen. Hierbij mag het waterpeil vanuit het oppervlaktewater tot aan straatpeil stijgen, waarbij geen waterschade aan bouwwerken, hoofdinfrastructuur en spoorwegen mag ontstaan. Een uitgebreidere toelichting op de uitgangspunten en de berekening van de bergingsopgave is te lezen in de bijlage Uitgangspunten voor waterneutraal bouwen.

Bij ontwikkelingen met een toename van verharding groter dan 1500 m2 kan het waterschap vragen om waterhuishoudkundig plan, dat aantoont dat de wijze van berging effectief is, en dat er geen effecten zijn op het omliggende gebied. Daarnaast vraagt in stedelijk gebied ook de interactie met riolering om bijzondere aandacht. Verder adviseren we om bewust te zijn van de gevolgen van (kortdurende) extreme buien met een intensiteit van 60 – 150 mm/uur. Bij deze buien kan niet al het water verwerkt worden door de riolering en zal water op straat kunnen ontstaan. Het ontwerp van een wijk bepaalt waar het water naar toe kan stromen en waar schade ontstaat. Door middel van een stresstest kan een beeld gevormd worden van de robuustheid en klimaatbestendigheid van het systeem.

We streven naar afkoppeling van bestaand verhard oppervlak van het rioolstelsel. Zo ontlasten we het rioolstelsel en de rioolwaterzuiveringen en verminderen we de kans op vervuilende overstorten van het gemengd riool. Bij afkoppeling van bestaand verhard oppervlak moet minimaal 20 mm hemelwater in een infiltratievoorziening geborgen worden. Als de overlaat van het hemelwaterrioolstelsel op dezelfde watergang loost als voorheen de gemengde overstort, dan is geen extra berging noodzakelijk. Als de overlaat loost op een andere watergang, dan zal bui T=100+10% vertraagd afgevoerd moeten worden.

Bij voorkeur worden natte en laaggelegen gebieden, beekdalen, regionale waterbergingsgebieden en overstromingsvlaktes niet bebouwd. In waterbergingsgebieden zijn ontwikkelingen enkel toegestaan, als ze het functioneren van het waterbergingsgebied niet belemmeren.

4.3. Vragen voor de weging van het waterbelang • Heeft het plan uitbreiding van het verhard oppervlak met meer dan 1500 m2 tot gevolg ? • Bevindt het plan zich in een laaggelegen gebied of beekdal ? • Is er in of rondom het gebied wel eens sprake (geweest) van wateroverlast? • Is het plangebied gevoelig voor hittestress? • Ontstaat schade aan bouwwerken als enkele uren 30 cm water op straat staat?

4.4. Welke ontwikkelingen voorzien we? Wanneer met de stresstesten de kwetsbare plekken voor weersextremen in kaart zijn gebracht, zal gewerkt gaan worden aan een aanpak om te komen tot een meer waterrobuuste en klimaatbestendige inrichting. Hiervoor zal een samenwerking tussen de verschillende overheden en betrokkenen in het gebied nodig zijn.

5. Waterkwaliteit (Schoon water) Waterschappen zijn verantwoordelijk voor de kwaliteit van het oppervlaktewater

5.1. Doel De kwaliteit van het oppervlaktewater op orde brengen en houden. Hiervoor zijn afspraken vastgelegd in de Kaderrichtlijn Water (KRW). De waterschappen hebben voor alle wateren in hun beheersgebied aangegeven wat de ecologische doelstellingen zijn. Voor de chemische kwaliteit zijn normen vastgelegd door de EU. Nieuwe ontwikkelingen mogen geen verslechtering van de waterkwaliteit tot gevolg hebben en de doelstellingen vanuit de KRW niet belemmeren.

De oppervlaktewaterkwaliteit kan een risico vormen voor de volksgezondheid. Bij ontwikkelingen in stedelijk gebied dient rekening gehouden te worden met mogelijke

kwetsbaarheid van de waterkwaliteit voor droge perioden. Met name ondiepe, kleine, stagnante en geïsoleerde wateren, zoals retentievijvers, en moerasachtige watersystemen, kunnen gevoelig zijn voor blauwalg en botulisme.

5.2. Uitgangspunten Schoon hemelwater wordt, waar mogelijk, binnen het plangebied in de bodem geïnfiltreerd. Wanneer vanuit het plangebied hemelwater op het oppervlaktewater wordt geloosd, mag de waterkwaliteit van het ontvangende water niet verslechteren. Wanneer functies mogelijk gemaakt worden die een negatieve invloed op de waterkwaliteit kunnen hebben, worden deze benoemd. Ook wordt beschreven welke maatregelen worden genomen om de kwaliteit van het water te waarborgen en mogelijk in de toekomst te verbeteren. Voorbeelden van maatregelen die getroffen kunnen worden, zijn: een bodempassage in een berm of wadi of filtering d.m.v. een helofytenfilter, chemisch filter of mechanisch filter.

In stedelijk gebied streven we naar een inrichting van het watersysteem waarbij ook in droge perioden de waterkwaliteit op orde blijft. Bij voorkeur wordt hemelwater geborgen in droogvallende voorzieningen, zoals wadi’s. Wanneer toch gekozen wordt voor aanleg van oppervlaktewater, zoals retentievijvers, dient in het ontwerp rekening gehouden te worden met voldoende volume, waterdiepte en verversing van het water, zodat de kans op blauwalg en botulisme zo klein mogelijk is. Bij een recreatieve bestemming moet de waterkwaliteit te waarborgen zijn.

5.3. Vragen voor de weging van het waterbelang • Is in of nabij het plangebied oppervlaktewater aanwezig of gepland ? • Bevindt het plan zich in een gebied met speciale functie (zoals KRW, EVZ, N2000, natte landnatuur, zwemwater) ?

6. Afvalwaterketen Waterschappen en gemeenten zijn samen verantwoordelijk voor het goed functioneren van de afvalwaterketen.

6.1. Doel Wij streven naar een doelmatige werking van de gehele afvalwaterketen. Hemelwater wordt niet afgevoerd naar de afvalwaterzuivering, zodat de efficiëntie van de waterzuivering wordt vergroot en het aantal riooloverstorten op het oppervlaktewater wordt teruggedrongen.

Een toename van afvalwater heeft effect op het functioneren van de afvalwaterketen. Het (gemeentelijk) rioolstelsel, de rioolgemalen (overnamepunten) en de rioolwaterzuiveringsinstallatie (rwzi) dienen de toename te kunnen verwerken, zonder daarmee het milieu zwaarder te belasten.

6.2. Uitgangspunten Bij nieuwe ontwikkelingen wordt hemelwater in het plangebied geïnfiltreerd of geborgen en vertraagd afgevoerd naar het oppervlaktewater. Bestaande verharding wordt waar mogelijk afgekoppeld van de riolering. De gemeente communiceert over afgekoppelde gebieden en hieraan verbonden beperkingen voor particulieren. Bij een toename van het afvalwater controleert het waterschap of deze mogelijk is binnen de bestaande capaciteit van de rwzi. Persleidingen blijven bereikbaar voor beheer en onderhoud en in calamiteitenfase. Bebouwing en/of beplanting binnen de belangenstrook van de persleiding is daarom niet toegestaan. In de milieuzonering van de rwzi’s en rioolgemalen worden geen hindergevoelige functies mogelijk gemaakt. Andere geldende voorwaarden zijn beschreven in de Beleidsregels zuiveringstechnische werken.

6.3. Vragen voor de weging van het waterbelang • Worden in het plan meer dan 10 wooneenheden gerealiseerd? • Ligt in of nabij het plangebied een rwzi/ rioolgemaal/ persleiding/ gemengde overstort? • Wordt regenwater afgevoerd naar de afvalwaterzuivering? • Worden bedrijfsmatige activiteiten uitgevoerd? • Zijn er kansen voor het afkoppelen van bestaand verhard oppervlak?

6.4. Welke ontwikkelingen voorzien we? Er ontstaan juridisch mogelijkheden voor decentrale zuivering. Vooruitlopend op nieuwe regels is decentrale zuivering in de

vorm van pilots bespreekbaar. Voor lozing op de bodem moet initiatiefnemer afspraken maken met gemeente. Voor lozing op oppervlaktewater met het waterschap.

7. Grondwaterbeheer Nieuwe ontwikkelingen ondervinden geen grondwateroverlast en veroorzaken dit ook niet.

7.1. Doel We streven naar doelmatig waterbeheer dat optimaal de functies en het huidige gebruik ondersteunt. Nieuwe functies sluiten aan bij het gewenst grond- en oppervlaktewaterregime. Hiermee willen we structurele overlast door te hoog grondwater voorkómen en verdroging door te laag grondwater tegengaan.

7.2. Uitgangspunten Bij grondwaterbeheer in stedelijk gebied zijn particulieren, gemeente, provincie en waterschap betrokken, met elk hun eigen verantwoordelijkheden.

Het peilbeheer en onderhoud van het watersysteem is gericht op het handhaven van het gewenst grond- en oppervlaktewaterregime (GGOR). Voor het grootste deel van het beheergebied is deze gewenste situatie gelijk aan de actuele situatie. In een aantal gebieden is er een doelstelling bijvoorbeeld om de verdroging van natuur te verminderen.

Nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen zijn ten minste grondwaterneutraal. Dit betekent dat ze niet mogen leiden tot wijziging van de grondwaterstand. We adviseren niet te bouwen in gebieden met een hoge grondwaterstand of kwel, of de bouwwijze hierop aan te passen. In zettingsgevoelige gebieden wordt rekening gehouden met de bodemgesteldheid en de relatief hoge grondwaterstanden. Ook als slecht doorlatende lagen in het plangebied voorkomen, worden maatregelen genomen om grondwateroverlast te voorkomen. Aangepaste bouwwijzen zijn o.a. extra ophogen of kruipruimteloos en waterdicht bouwen.

Om de bestaande grondwaterstanden op peil te houden worden in nieuwe ruimtelijke plannen voldoende maatregelen genomen om neerslag in de bodem te infiltreren of in andere voorzieningen vast te houden of te bergen. Als ten behoeve van de nieuwe ontwikkeling bestaande watergangen moeten worden gedempt worden maatregelen genomen om wateroverlast als gevolg van de demping tegen te gaan.

Nieuwe functies mogen geen negatieve invloed hebben op de kwaliteit van het grondwater. We adviseren in nieuwe bebouwing en verharding geen uitlogende en milieubelastende materialen te gebruiken.

7.3. Vragen voor de weging van het waterbelang Zie ook vragen in 5.3 • Bevindt het plan zich in een kwelgebied ? • Is afstand tussen GHG en bovenkant vloer kleiner dan 100 cm? • Ligt het plan in beschermingszone of intrekgebied van een (drink)wateronttrekking? • Is in het plangebied sprake van slecht doorlatende lagen in de ondergrond?

8. Recreatie en beleving Water beïnvloedt de beleving van de openbare ruimte.

8.1. Doel Zichtbaar en beleefbaar water draagt bij aan de kwaliteit van de leefomgeving. We streven naar een aantrekkelijk, herkenbaar en leefbaar watersysteem. Recreanten gebruiken het oppervlaktewater en de waterkeringen om te wandelen, te varen, te zwemmen, te vissen en te schaatsen. We stimuleren dit gebruik waar mogelijk en stemmen het waar nodig af op de belangen van anderen. We beschermen cultuurhistorische objecten die een link hebben met water(beheersing) door behoud en ontwikkeling.

8.2. Uitgangspunten Het waterschap stelt zich positief op bij initiatieven van anderen voor inrichting en gebruik en denkt mee over kansen en mogelijkheden. We

stellen waar mogelijk onze eigendommen open voor recreatief medegebruik, zoals wandelen, vissen en kanoën. We verlenen medewerking aan evenementen op en langs het water, zolang dit veilig is en niet ten koste gaat van het functioneren van het watersysteem. Ook wegen we de belangen van aanliggende functies zoals natuur, landbouw, wonen zorgvuldig af. We stimuleren om vooral in de aangewezen provinciale zwemwateren te zwemmen. Zwemmen in ander oppervlaktewater is, op eigen risico, wel toegestaan, maar er is geen toezicht op zwemwaterkwaliteit en veiligheid. Op de website www.zwemwater.nl is informatie te vinden over de waterkwaliteit en veiligheid van zwemwater.

8.3. Vragen voor de bepaling van de Watertoetsprocedure Zie ook vragen in 5.3 • Wordt recreatief medegebruik van wateren en oevers mogelijk gemaakt? • Zijn er cultuurhistorische waterobjecten in het plangebied aanwezig?

9. Financiering Het waterschap financiert waar een bijdrage wordt geleverd aan realisatie van waterdoelen

9.1. Doel Waterbeheer in de stad is een gezamenlijk maatschappelijk belang; en samenwerking is een voorwaarde. Wij nodigen onze partners en inwoners daarom uit tot samenwerken. Waar waterdoelen met extra maatschappelijk rendement gerealiseerd kunnen worden, maken wij een bestuurlijke afweging over een eventuele financiële bijdrage.

9.2. Uitgangspunten Voor ruimtelijke plannen is in Nederland het kostenveroorzakingsbeginsel van toepassing. Dit betekent dat de kosten voor waterhuishoudkundige maatregelen als gevolg van een ruimtelijk plan, voor rekening komen van de initiatiefnemer van dat plan. Wij vragen initiatiefnemers om bij ruimtelijke plannen en initiatieven aandacht te hebben voor de mogelijkheden tot (bijdragen aan) de realisatie van waterdoelstellingen zoals die in de vorige hoofdstukken zijn beschreven. In het bijzonder vraagt het anticiperen op de gevolgen van klimaatverandering aandacht in ruimtelijke plannen. Biedt het initiatief kansen voor het oplossen van bestaande knelpunten in de waterhuishouding? Voor het realiseren van waterdoelen met extra maatschappelijk rendement is mogelijk medefinanciering vanuit het waterschap beschikbaar. We overwegen herziening van ons investeringsprogramma en exploitatieprogramma, als dit interessant of noodzakelijk is om aan te sluiten op externe initiatieven. Hierbij is het van belang voor een gezamenlijke aanpak te kiezen (gezamenlijk = gemeente, waterschap en belanghebbenden). Deze gezamenlijke aanpak kan bestaan uit:

1. Op elkaar afstemmen van agenda’s en programma’s, benutten van elkaars momentum, formuleren van gezamenlijk doelen;
2. Opstellen van integrale onderzoeken, analyses en plannen;
3. gezamenlijke financiering;
4. gezamenlijke realisatie van (her)inrichting;
5. gezamenlijke afspraken over beheer en onderhoud.

Bijlage

Richtlijnen stedelijke waterberging van drie waterschappen: Rijn en IJssel, Vechtstromen en Drents Overijsselse Delta

De waterschappen Rijn en IJssel, Vechtstromen en Drents Overijsselse Delta hebben een aantal gezamenlijke richtlijnen opgesteld hoe we met stedelijke waterberging om willen gaan en in het bijzonder voor nieuwe stedelijke gebieden, waar onverhard gebied (deels) verhard gebied wordt.

Voor het bepalen van de hoeveelheid stedelijke waterberging voor nieuw stedelijk

gebied, wordt uitgegaan van onderstaande ontwerpuitgangspunten: • De T=100 neerslaggebeurtenis is maatgevend voor de toetsing van een (nieuw) stedelijk gebied. We hebben hierbij afgesproken dat het waterpeil vanuit het oppervlaktewater bij deze gebeurtenis tot aan straatpeil mag stijgen; • We hanteren de laatst beschikbare klimaatstatistiek. En bij nieuwe gegevens passen we de nieuwe statistiek toe (dit geldt voor elke KNMI-update en/of afgeleide publicaties van de Stowa); • De maatgevende afvoer die we hanteren voor stedelijk gebied is 0,8 l/s/ha. Dit is de afvoer die gemiddeld 1 à 2 dagen per jaar optreedt. De toegestane afvoer voor een T=100 situatie bedraagt 2 x de maatgevende afvoer (1,6 l/s/sha); • We houden rekening met 3 mm berging op straat/dak/etc. • We houden rekening met klimaatverandering. Hierbij is er voor gekozen om te rekenen met 10 % toeslag in de neerslaghoeveelheid t.o.v. de huidige geldende neerslagstatistiek (Stowa rapport 2015 -10a). Deze scenario's laten een toename in de hoeveelheden zien die gemiddeld tussen 0% en 17% ligt.

Het aantal mm (of m3) benodigde waterberging wordt als volgt berekend: • De gebruikte bui voor het bepalen van de compensatie heeft een herhalingstijd van 1 keer per 100 jaar, met 10% toeslag voor klimaatverandering. De landelijke afvoer vanaf onverhard gebied waar bij de berekening voor het bepalen van de compensatie wordt uitgegaan, is 2*0,8 l/s/ha; • De maatgevende buiduur is afhankelijk van de landelijke afvoer (berekend via de regenduurlijn). Met de regenduurlijn is bepaald hoe lang het duurt tot de hoeveelheid water in de bergingsvoorziening weer afneemt (op dat moment is de maximale capaciteit van de waterberging nodig). Bij een gebeurtenis van T100+10% en een landelijke afvoer van 2*0,8 l/s/ha is de maatgevende buiduur 48 uur; • De totale neerslaghoeveelheid bij de maatgevende buiduur van de bui is 111 mm (zie Tabel 1); • De toegestane afvoer vanaf het toegenomen verhard gebied naar het oppervlaktewater bij de maatgevende bui van T=100+10% is 1,6 l/s/ha. Dit is 28 mm bij de maatgevende buiduur van 48 uur; • Dit komt neer op 80 mm waterberging voor het gebied dat toegenomen is in verhard oppervlak; • Het aantal mm × oppervlak toename verharding = aantal m3 berging. De benodigde compensatie d.m.v. waterberging neemt dus evenredig toe met een toename in het oppervlak extra verharding.

In Tabel 1 zijn de bovenstaande uitgangspunten op een rij gezet.

Tabel 1: Overzicht van hoeveelheden en benodigde berging Neerslagstatistiek Nieuwe statistiek (Stowa rapport 2015 – 10a) Klimaatscenario Huidig klimaat +10% Afvoer (l/s/ha) T=1 0,8 Afvoer (l/s/ha) T=100 1,6 Maatgevende buiduur (uur) 48 Totale neerslaghoeveelheid (mm) 111 Afvoer via oppervlaktewater (mm) 28 Berging dak/straat/etc (mm) 3 Benodigde berging (mm) 80

Hiernaast vinden wij dat er een hydraulische studie van het oppervlaktewatersysteem uitgevoerd dient te worden om hiermee aan te tonen dat de wijze van berging effectief is en geen (negatieve) neveneffecten heeft op het omliggende gebied. Ook vraagt de interactie met riolering om bijzondere aandacht. Bij het ontwerp van de riolering is het van belang om rekening te houden met peilstijging in de berging (oppervlaktewater). Verder is het van belang om ook in het ontwerp rekening te houden met (kortdurende) extreme gebeurtenissen (in de range van 60 – 150 mm/uur). Het ontwerp van een wijk bepaalt of en waar het water naar toe kan stromen en waar schade ontstaat, omdat dergelijke intensiteiten niet (volledig) verwerkt kunnen worden door de riolering. Wij schrijven deze toets niet voor, maar bevelen aan om hier aandacht aan te besteden. Dit geeft een beeld van de robuustheid en klimaatbestendigheid van het systeem. Een combinatie van voldoende ruimte voor water en een toetsing hoe het water zich verdeelt in een gebied, geeft een beeld van de robuustheid van het ontwerp. "

DETAILS

2. Advies toename verharding

Een toename in het verharde oppervlak resulteert in een versnelde afvoer van hemelwater. Als dit hemelwater niet vertraagd wordt afgevoerd wordt het watersysteem zwaarder belast en het waterbezwaar naar benedenstroomse gebieden afgewenteld. Ook is er geen aanvulling van het grondwater. Ons uitgangspunt is dat het plan minimaal hydrologisch neutraal is, of een verbetering ten opzichte van de huidige situatie.

Wat moet ik doen?

De toename van verharding moet gecompenseerd worden door een waterbergende voorziening aan te leggen. Hierin wordt het hemelwater verzameld en geinfiltreerd in de ondergrond of vertraagd afgevoerd naar het oppervlaktewater.

Waar moet ik op letten?

Het volume van de waterbergende voorziening moet zodanig groot zijn dat een bui T100+10% kan worden geborgen, zonder dat schade aan gebouwen ontstaat. Het benodigde volume kan berekend worden door het oppervlak aan nieuw verhard gebied (m2) te vermenigvuldigen met 80 mm.

Achtergrondinformatie

DETAILS

3. Advies persleidingen

"Het plangebied raakt de zonerig van een persleiding. Rioolpersleidingen transporteren afvalwater naar de rioolwaterzuiveringsinstallatie's (RWZI). Rondom een persleiding is meestal een zone van zakelijk recht van toepassing. De grootte van deze zone is verschillend per persleiding. De persleiding dient te allen tijde bereikbaar te zijn voor onderhoud of in het geval van een calamiteit. In de zonering van een persleiding gelden daarom beperkingen tav aanbrengen van bouwwerken en beplantingen."

Wat moet ik doen?

De zonering rond een persleiding moet in de verbeelding bij het bestemmingsplan worden opgenomen. In de regels kan worden opgenomen welke beperkingen gelden in de zonering.

Waar moet ik op letten?

Achtergrondinformatie

DETAILS

4. Advies klimaatadaptie

We willen watersysteem zo inrichten, dat het beter bestand is tegen de effecten van de verwachte klimaatverandering, zoals zwaardere buien en langere droge perioden.

Wat moet ik doen?

Waar moet ik op letten?

Achtergrondinformatie

DETAILS

5. Advies waterbergingsgebied, laaggelegen gebied of beekdal

Bij voorkeur worden natte en laaggelegen gebieden, beekdalen, regionale waterbergingsgebieden en overstromingsvlaktes niet bebouwd. In waterbergingsgebieden zijn ontwikkelingen enkel toegestaan, als ze het functioneren van het waterbergingsgebied niet belemmeren.

Wat moet ik doen?

Waar moet ik op letten?

Achtergrondinformatie

Bijlage 9 Verkeersonderzoek

Verkeersonderzoek Arnhem

Ayasofya Moskee Westervoortsedijk

Verkeersonderzoek • Parkeeronderzoek • Advies • Educatie • Fiets

Bureau de Groot Volker
Verkeersonderzoek en -advies

Opdrachtgever: Ayasofya Arnhem

Rapportnummer: P222383

Documentatiepagina

Opdrachtgever(s)	:	Ayasofya
Titel rapport	:	Verkeersonderzoek Arnhem, Westervoortsedijk
Kenmerk	:	P222383
Datum publicatie	:	dinsdag 25 oktober 2022
Projectteam opdrachtgever(s)	:	De heer M. Ulusoy
Projectteam Bureau de Groot Volker	:	De heer S. Oostenbrink
Projectomschrijving	:	Het uitvoeren van een verkeersgeneratie en parkeervraag onderzoek
Trefwoorden	:	Verkeersonderoek, verkeersgeneratie, parkeervraag,
Gegevens	:	Bureau de Groot Volker Spoorstraat 11 6953 BW Dieren Tel [0313] 496 816 info@verkeersonderzoek.nl www.verkeersonderzoek.nl

Inhoudsopgave

1 Inleiding **3**
1.1 Aanleiding 3
1.2 Leeswijzer 3

2 Onderzoeksopzet **4**
2.1 Onderzoeksgebied 4
2.2 Werkwijze 5

3 Resultaten **6**
3.1 Resultaten parkeervraag 6
3.2 Verkeersgeneratie 7

4 Conclusie **9**

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

De Islamitische Unie is al jaren op zoek naar een geschiktere locatie voor de Ayasofya moskee in Arnhem. Hun huidige vestiging aan de Sonsbeeksingel in Arnhem voldoet niet meer aan de eisen van de organisatie. Deze locatie is te krap, er is onvoldoende parkeergelegenheid en de uitstraling is onvoldoende. De Unie heeft verschillende locaties in Arnhem onderzocht, telkens met een negatief resultaat. Uiteindelijk is de locatie op Fluvium Zuid gevonden. Het gaat hier om een maatschappelijk-religieuze voorziening voor het houden van religieuze diensten, uitvaart- en rouwdiensten, het voltrekken van huwelijksceremonies en het houden van activiteiten op maatschappelijk, cultureel en sociaal gebied, als onderdeel van die maatschappelijke-religieuze voorziening.

Bureau de Groot Volker is gevraagd om de verkeerskundige gevolgen voor deze locatie inzichtelijk te maken.

1.2 Leeswijzer

Deze rapportage bevat een beschrijving van het uitgevoerde onderzoek. In hoofdstuk 2 wordt de onderzoeksopzet toegelicht. Een beknopte weergave van de resultaten wordt in hoofdstuk 3 weergegeven. Tot slot zijn in hoofdstuk 4 de conclusies samengevat.

2 Onderzoeksopzet

In dit hoofdstuk wordt de opzet van het onderzoek, het onderzoeksgebied en een omschrijving van de werkwijze weergegeven.

2.1 Onderzoeksgebied

Het onderzoeksgebied betreft een perceel aan de Jacob van Deventerstraat te Arnhem. In de huidige situatie staat het perceel leeg. De opdrachtgever is voornemens om op het perceel een moskee te realiseren. Het gaat hier om een maatschappelijk-religieuze voorziening voor het houden van religieuze diensten, uitvaart- en rouwdiensten, het voltrekken van huwelijksceremonies en het houden van activiteiten op maatschappelijk, cultureel en sociaal gebied, als onderdeel van die maatschappelijke-religieuze voorziening. Daaraan ondergeschikt én uitsluitend ten dienste zijn de volgende functies mogelijk: bibliotheek, kantoor, mortuarium, leslokalen, voor cultureel en religieus onderwijs, niet zijnde regulier onderwijs, detailhandel en dienstverlenend bedrijf met een gezamenlijk vloeroppervlak van maximaal 100 m2 mogelijk.

Bovengenoemde ondergeschikte functies genereren geen solitaire bezoekers. Deze functies zijn onderdeel van de maatschappelijke-religieuze voorziening en zijn op die wijze meegenomen in de berekening en daaropvolgende analyse.

In figuur 2.1 staat de toekomstige situatie van het plangebied weergegeven. Het gaat hierbij om kavel A.

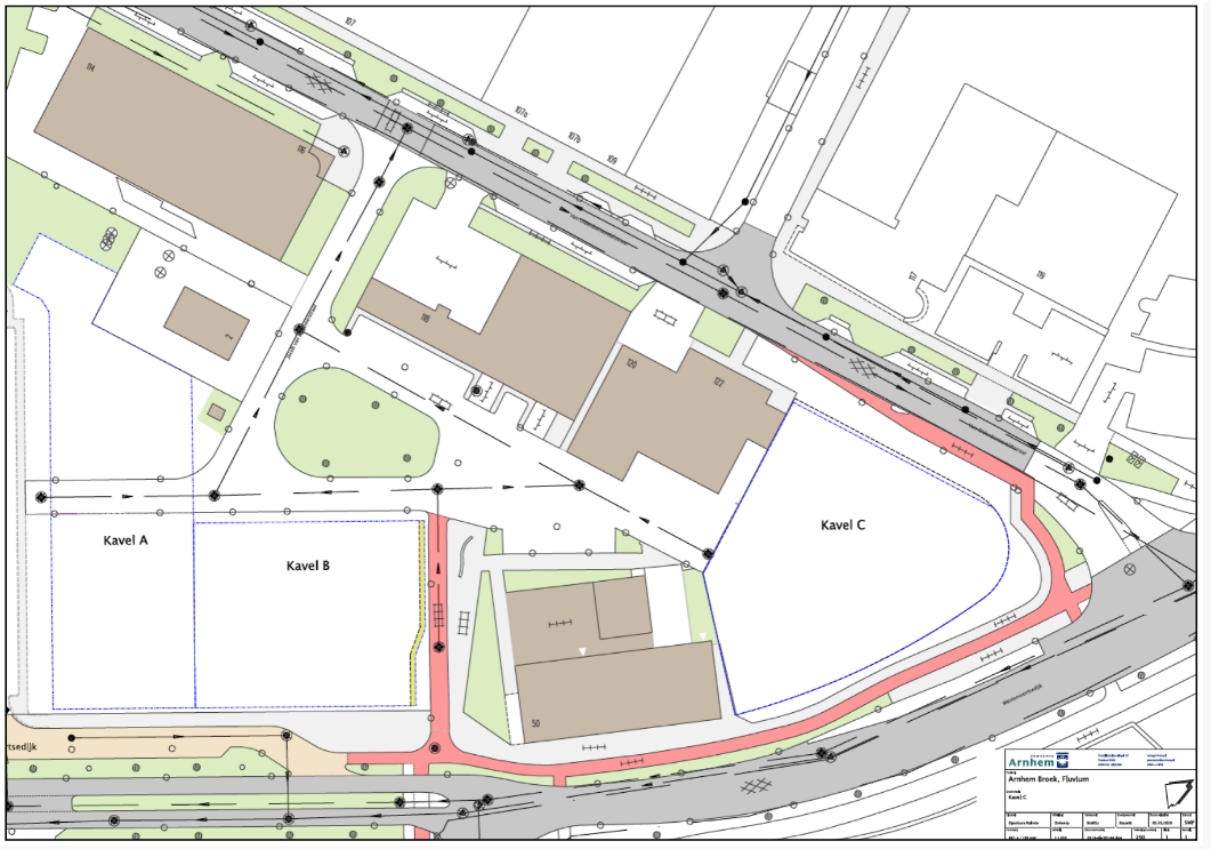

Figuur 2.1: plangebied

2.2 Werkwijze

Berekening van parkeervraag

Bij het bereken van de theoretische parkeerbehoefte wordt gebruik gemaakt van de meest recente parkeerkencijfers van de parkeernormen. De parkeerkencijfers zijn op de praktijk gebaseerde cijfers van de verwachte parkeerbehoefte. Parkeernormen staan voor het aantal vereiste parkeerplaatsen per type bestemming. Deze normen worden bepaald door gemeenten en maken deel uit van hun parkeerbeleid. Bij de gemeente Arnhem zijn deze normen opgenomen in de beleidsregels parkeren Arnhem 2022. Deze normen zijn gebruikt voor dit onderzoek.

De berekende parkeervraag is vergeleken met de geprojecteerde parkeercapaciteit van het toekomstige bouwplan.

Berekening van de verkeersgeneratie

Als gevolg van de bouwplannen zal de vervoerssituatie in de toekomst wijzigen. Aan de hand van VRI (verkeersregel installatie) data uit mei 2022 is de huidige intensiteit op een gemiddelde werkdag op de Van Oldenbarneveldstraat vastgesteld. Voor de berekening van de verkeersgeneratie is gebruik gemaakt van de vuistregels en richtlijnen die zijn uitgegeven door het CROW (Publicatie 381: Toekomstig bestendig parkeren - kencijfers parkeren en verkeersgeneratie, 12-2018). Voor een moskee zijn geen verkeersgeneratiegegevens bekend. Om die reden is gekeken naar het verwachte aantal geparkeerde voertuigen. In het algemeen zullen deze getallen een goede indicatie geven van de werkelijke verkeersgeneratie.

Verkeersgeneratie is de som van de verkeersproductie en de verkeersattractie:

- Verkeersproductie: De verkeersproductie is de totale hoeveelheid gemotoriseerd wegverkeer in (motorvoertuig)bewegingen die een voorziening produceert (vertrekkend verkeer). Dit is exclusief openbaar vervoer;
- Verkeersattractie: Bij verkeersattractie gaat het om hetzelfde verkeer dat door de aanwezigheid van de voorziening of functie wordt aangetrokken (aankomend verkeer).

De eenheid van verkeersgeneratie, verkeersproductie en verkeersattractie wordt weergegeven in het aantal motorvoertuigen per etmaal. Omdat in deze situatie het vrijdagmiddaggebed een duidelijk piekmoment kent, is ook specifiek naar deze periode gekeken.

CROW
Het CROW is het nationale kennisplatform voor infrastructuur, verkeer, vervoer en openbare ruimte. In verschillende publicaties heeft het CROW berekeningsmethoden en kengetallen uitgeven die de basis vormen van de verkeersgeneratie berekeningen. De kengetallen uit de CROW-publicaties zijn afkomstig uit praktijksituaties, literatuur en uit onderbouwde bewerkingen hiervan. In het algemeen zullen de kengetallen een goede indicatie geven van de werkelijke verkeersgeneratie.

Door de berekende verkeersgeneratie ten gevolge van het bouwplan te projecteren op de huidige verkeersintensiteit van de Van Oldenbarneveldstraat, zoals deze is gemeten tijdens de verkeerstelling van mei 2022, ontstaat een goed beeld van de toekomstige verkeersintensiteit.

3 Resultaten

3.1 Resultaten parkeervraag

De berekende parkeervraag is gebaseerd op de parkeernormen, zoals deze zijn opgesteld door de gemeente Arnhem in haar beleidsregels parkeren Arnhem 2022. Voor het berekenen van de benodigde parkeerruimte bij de voorziene moskee wordt gebruik gemaakt van het kengetal van 0,15 parkeerplaatsen per zitplaats afkomstig uit deze beleidsregels.

De norm past binnen de uitgangspunten welke ook door CROW worden gehanteerd. De gemeente Arnhem is conform die uitgangspunten 'sterk stedelijk'. De locatie van de nieuwe voorziene moskee is gelegen in 'schil centrum'.

Op basis van de kengetallen uit CROW-publicatie 381, wordt voor een religiegebouw op deze locatie een parkeerkencijfer van 0,1 tot 0,2 parkeerplaatsen per zitplaats aangehouden. Bij het vaststellen van de 'Beleidsregels parkeren Arnhem 2022' is uitgegaan van een kengetal van 0,15 parkeerplaatsen per zitplaats. Gelet op de CROW publicatie is een parkeerkencijfer van 0,15 per zitplaats - dat in het midden van de bandbreedte van 0,1 tot 0,2 zit - niet onredelijk.

In tabel 3.1 staat de berekening van het aantal benodigde parkeerplaatsen weergegeven. De volgende uitgangspunten zijn hierbij aangehouden:

- Aantal zitplaatsen: 350;
- Parkeernorm: 0,15

Tabel 3.1: Parkeernorm en vraag

Type bebouwing	Aantal	Norm per woning	Benodigd aantal p.p.
Religiegebouw (moskee), zitplaatsen	350	0,15	52,5

In totaal zijn er 52,5, afgerond 53, parkeerplaatsen nodig. Het realiseren van 53 parkeerplaatsen op eigen terrein biedt daarmee voldoende parkeergelegenheid om de parkeerdruk van een volle bezetting van de moskee op te vangen.

Incidentele parkeerbehoefte

Op het eigen terrein van de moskee is ruimte voor 53 parkeerplaatsen wat gelijk staat aan het maximum aantal bezoekers van 350 in een normale situatie. In de regels van het bestemmingsplan 'Fluvium Zuid A' is vastgelegd dat gedurende twee dagen per kalenderjaar, maximaal 500 personen tegelijkertijd aanwezig mogen zijn. In de praktijk gaat het om de incidentele, druk bezochte hoogtijdagen, zoals het Offerfeest of het Suikerfeest. Vanwege het incidentele karakter is niet reëel om voor dergelijke piekmomenten te voorzien in parkeren op eigen terrein. Voor deze piekmomenten kan worden uitgeweken naar de parkeerplaatsen in de openbare ruimte. De parkeernorm is 0,15 per zitplaats. De incidentele (extra) parkeerbehoefte is dan 23 parkeerplaatsen.

Om inzicht te krijgen of er voldoende parkeerplaatsen in de openbare ruimte aanwezig zijn, is gekeken naar de parkeerbalans, die gemaakt is voor de woningbouw in het Gashouderskwartier. De parkeerbalans is opgesteld in het kader van de onherroepelijke omgevingsvergunning voor de bouw van de woningen gelegen binnen de wegen Thomas J. Witteroosstraat, Westervoorsedijk, Stokerstraat, Van Oldenbarneveldtstraat. Dit woongebied is gelegen direct ten noordwesten van de moskee.

In de toekomstige situatie (na oplevering Gashouderskwartier en woonrijp maken) wordt voorzien in 176 parkeerplaatsen voor bewoners op eigen terrein en 68 openbare parkeerplaatsen (aan de openbare wegen, grotendeels nieuw aan te leggen). Daarnaast zijn er 34 grotendeels bestaande parkeerplaatsen rondom en aansluitend aan het gebied (Westervoortsedijk en Stokerstraat) die qua gebruik toe te rekenen zijn aan het Gashouderskwartier. Totaal zijn er 102 parkeerplaatsen in de openbare ruimte. Deze parkeerplaatsen komen allen te liggen in een (toekomstige) betaald parkeer zone.

Uit de parkeerbalans voor het Gashouderskwartier blijkt dat er een overcapaciteit is van 10 parkeerplaatsen. Rekening houdend met aanwezigheidspercentages en dubbelgebruik is er capaciteit van (minimaal) 42 parkeerplaatsen. Dit betekent dat er, rekening houdend met aanwezigheidspercentages en dubbelgebruik, voldoende parkeerplaatsen aanwezig zijn in de openbare ruimte voor de incidentele pieksituaties. Sommige parkeerplaatsen zijn op enige loopafstand. Vanwege het incidentele karakter is dit echter acceptabel.

Naast het Gashouderskwartier ligt aan de overkant van de toekomstige moskee de buurt Havenmeesterskwartier (voorheen Groot Rijnwijk). Ook in dit gebied zijn in de toekomst (betaalde) parkeerplaatsen aanwezig die kunnen worden gebruikt door bezoekers van de moskee op incidentele dagen. Daarnaast is het mogelijk dat bezoekers parkeren aan de Rijnkade. Ook dit gebied wordt in de toekomst betaald parkeren.

Kortom, ook buiten de aanwezige openbare parkeerplaatsen in het Gashouderskwartier, zijn er voldoende parkeerplaatsen in de openbare ruimte op enige, acceptabele, loopafstand.

3.2 Verkeersgeneratie

De ontsluiting van de moskee zal via de Van Oldenbarneveldstraat gaan. Dit is een 50 km/per uur, gebiedsontsluitingsweg. Dit type weg kan rond de 1500 mvt/ per uur aan. In de huidige situatie wordt dit aantal lang niet bereikt. Gekeken naar de VRI data van het kruispunt Van Oldenbarneveldstraat – Westervoortsedijk in mei 2022, is er op een gemiddelde werkdag een intensiteit van 3100 mvt. Als er wordt gekeken naar het aantal mvt/ per uur ligt dit op gemiddeld 130. Voor de moskee is de piekbelasting op de vrijdagmiddag rond 17:00 uur in verband met het vrijdagmiddaggebed belangrijk. In de huidige situatie is de verkeersintensiteit van de Van Oldenbarneveldstraat rond dit tijdstip is 288 mvt/ per uur.

Voor de toekomstige verkeersgeneratie is eveneens gekeken naar de piekbelasting tijdens het vrijdagmiddaggebed rond 17:00 uur. Omdat er vanuit het CROW geen verkeersgeneratie kengetallen beschikbaar zijn, is gekeken naar de parkeervraag. Voor dit moment wordt uitgegaan van een volledige bezetting van de parkeerplaats. Tijdens dit moment zijn daarmee 53 parkeerplaatsen bezet. Stel dat al deze voertuigen binnen hetzelfde uur arriveren en vertrekken levert dit een verkeersgeneratie op 106 (53 maal 2). De totale verkeersintensiteit komt hiermee tijdens het piekuur op de vrijdagmiddag op 394 mvt/ per uur. Omdat de Van Oldenbarneveldstraat een capaciteit heeft van ongeveer 1500 mvt/ per uur moet zelfs dit geen problemen opleveren voor zowel het wegvak als het kruispunt met de Jacob van Deventerstraat.

Ook is naar het kruispunt Westervoortsedijk – Van Oldenbarneveldstraat gekeken. Zoals aangegeven genereert de Van Oldenbarneveldstraat nu 288 mvt/ per uur op het piekmoment op vrijdagmiddag 17:00. Dit is opgaand en afgaand verkeer bij elkaar opgeteld. Het is aannemelijk dat een groot deel van de geparkeerde voertuigen bij de moskee via het kruispunt Westervoortsedijk – Van Oldenbarneveldstraat vertrekt. Hier is uitgegaan van een aanname van 70% van het totaal aantal voertuigen.

Dit betekent een toename van 74 mvt/ per uur (106 maal 70%) op het kruispunt als gevolg van de komst van de moskee. In totaal komt het aantal voertuigen tijdens dit piekuur op 362 (288 plus 74) voertuigen op het kruispunt gegenereerd door de Van Oldenbarneveldstraat. Dit zou voor een kruispunt met een verkeersregelinstallatie geen probleem moeten zijn.

In bijlage 1 zijn de berekeningen van de verkeersgeneratie te vinden.

4 Conclusie

Voor de berekeningen van de parkeervraag is gekeken naar de norm van de gemeente Arnhem en naar de CROW richtlijnen. Hieruit blijkt dat de moskee een parkeervraag van 53 heeft bij een maximale bezetting van de 350 plaatsen in de moskee. Tijdens de incidentele drukbezochte hoogtijdagen van de moskee, te weten het Offerfeest en het Suikerfeest, biedt de directe omgeving voldoende capaciteit om de extra parkeerdruk op te vangen.

Bij een volledige bezetting van de parkeerplaats op de vrijdagmiddag levert de moskee een verkeersgeneratie op van 106 voertuigen (53 voertuigen heen en 53 voertuigen terug). In de huidige situatie is de intensiteit van de Van Oldenbarneveldstraat 288mvt/ per uur tijdens de piekbelasting op de vrijdagmiddag. Hiermee komt de toekomstige verkeersintensiteit uit op 394mvt/ per uur op het piekmoment in het uiterste geval als tijdens het vrijdagmiddaggebed alle parkeerplaatsen bezet zijn. De Van Oldenbarneveldstraat, het kruispunt Van Oldenbarneveldstraat – Jacob van Deventerstraat en het kruispunt Van Oldenbarneveldstraat – Westervoortsedijk zouden deze intensiteiten, gelet op de maximale capaciteit van dit type weg en kruispunt, goed moeten kunnen verwerken.

Bijlage 1 huidige intensiteiten en berekening toekomstige intensiteit

Gemiddelde Intensiteit [mvt] werkdag							
	Gemiddelde werkdag	1	02	08	09	10	12
	2379	1084	5172	6003	483	406	1133
16:00 - 16:15	51	23	109	129	10	10	24
16:15 - 16:30	51	22	105	138	10	12	21
16:30 - 16:45	54	23	129	124	9	17	24
16:45 - 17:00	49	25	103	119	9	12	25
16:00 - 17:00	205	93	445	510	37	51	93
17:00 - 17:15	55	19	122	132	8	19	32
17:15 - 17:30	50	18	110	124	8	14	26
17:30 - 17:45	42	18	93	106	8	11	19
17:45 - 18:00	36	21	75	93	5	7	18
17:00 - 18:00	184	76	399	455	28	51	94

	Richting				
	1	9	10	12	Intensiteit Van Oldenbarnveldstr
aal 16:30 - 17	85	34	62	107	288

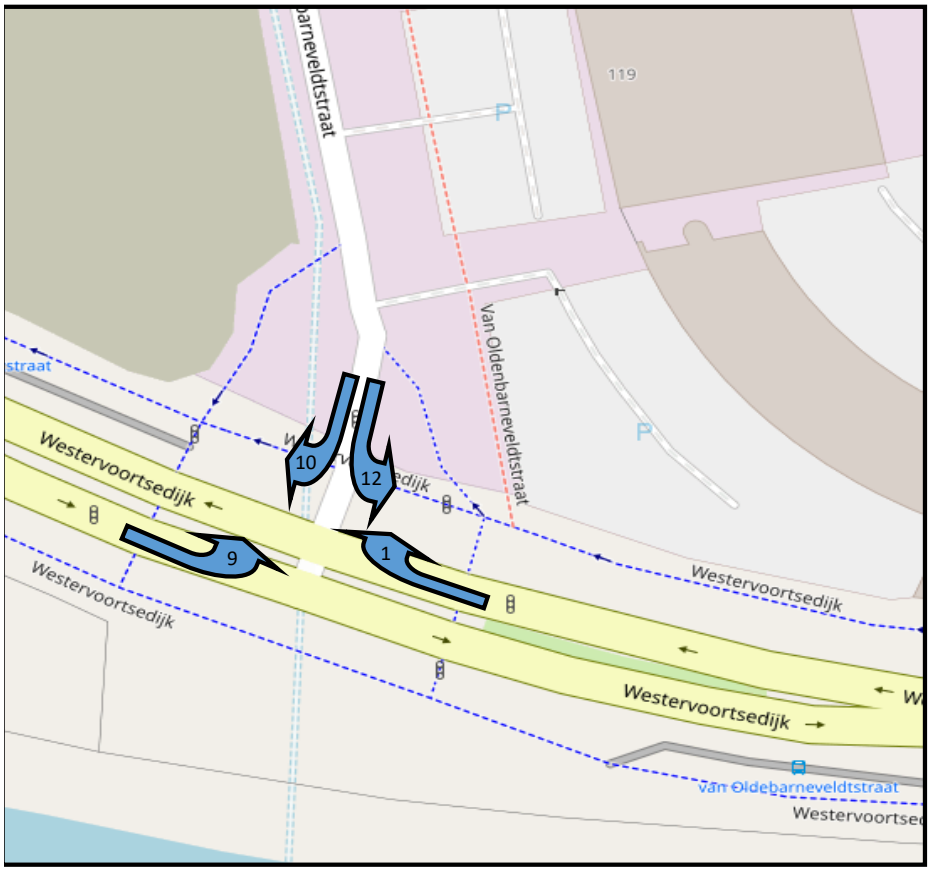

	Huidig	Verkeersgeneratie	Toekomstig
Intensiteit 16:30 - 17:30	**288**	**106***	**394**

*Een parkeervraag van 53 maal 2 resulteerd in een verkeersgeneratie van 106.

Fluvium Zuid A

Inhoudsopgave

Hoofdstuk1 Inleiding 5
1.1 Wat is een bestemmingsplan? 5
1.2 Aanleiding 5
1.3 Situering en begrenzing plangebied 5
1.4 Geldende plannen 6

Hoofdstuk2 Beschrijving plangebied 7
2.1 Inleiding 7
2.2 Historische ontwikkeling 7
2.3 Ruimtelijke en functionele structuur 8
2.3.1 Fluvium Zuid 8
2.3.2 Plangebied 9
2.4 Verkeer en parkeren 11
2.5 Groenstructuur 11
2.6 Water 11
2.7 Monumenten en archeologie 12

Hoofdstuk3 Ruimtelijke- en programmatische aspecten van de ontwikkelingen 13
3.1 Inleiding 13
3.2 Uitgangspunten 14
3.2.1 Structuurvisie Arnhem 2020-2040 14
3.2.1.1 Algemeen
3.2.1.2 Oostelijk Centrum Gebied
3.2.1.3 Toetsing
3.2.2 Groenbeleid 15
3.2.2.1 Groenvisie 2017-2035
3.2.2.2 Bomenplan 2020
3.2.2.3 Toetsing van het initiatief aan het groenbeleid
3.2.3 Gemeentelijk parkeerbeleid 16
3.2.3.1 Algemeen
3.2.3.2 Fiets
3.2.3.3 Openbaar vervoer
3.2.3.4 Parkeren
3.2.3.5 Toetsing van het initiatief aan het gemeentelijk parkeerbeleid
3.2.4 Energie en klimaat 17
3.2.4.1 Beleid
3.2.4.2 Energievisie
3.2.5 Stadsklimaat 17
3.3 Verkeer en mobiliteitsaspecten 18
3.4 Toets programma aan Rijks- en provinciaal beleid 18
3.4.1 Nationale Omgevingsvisie (NOVI) 18
3.4.1.1 Algemeen
3.4.1.2 Vier prioriteiten
3.4.1.3 Afwegingsprincipes
3.4.1.4 Toetsing van het initiatief aan de NOVI
3.4.2 Ladder voor duurzame verstedelijking 19
3.4.2.1 Algemeen

3.4.2.2 Toetsing van het initiatief aan de ladder voor duurzame verstedelijking
3.4.3 Omgevingsvisie Gelderland 25
3.4.3.1 Algemeen
3.4.3.2 Stadsregio Arnhem/Nijmegen
3.4.3.3 Sociaal economische vitaliteit en verstedelijking
3.4.3.4 Toetsing van het initiatief aan de Omgevingsvisie Gelderland
3.4.4 Omgevingsverordening Gelderland 25
3.4.4.1 Algemeen
3.4.4.2 Relevante artikelen
3.4.4.3 Toetsing van het initiatief aan de Omgevingsverordening Gelderland

Hoofdstuk4 Milieu- en omgevingsaspecten 27
4.1 Inleiding 27
4.2 Geluid 27
4.2.1 Algemeen 27
4.2.2 Situatie plangebied 27
4.3 Luchtkwaliteit 28
4.3.1 Algemeen 28
4.3.2 Situatie plangebied 29
4.4 Hinder 29
4.4.1 Algemeen 29
4.4.2 Situatie plangebied 29
4.5 Externe veiligheid 31
4.5.1 Algemeen 31
4.5.2 Situatie plangebied 31
4.6 Groen en ecologie 32
4.6.1 Groen en ecologie 32
4.6.2 Situatie plangebied 34
4.7 Water 35
4.7.1 Algemeen 35
4.7.2 Specifiek op het plangebied 36
4.8 Bodem 37
4.8.1 Algemeen 37
4.8.2 Situatie plangebied 37
4.9 Cultuurhistorie & archeologie 37
4.9.1 Algemeen 37
4.9.2 Situatie plangebied 39
4.9.3 Conclusie 39
4.10 Stadsklimaat 39
4.10.1 Algemeen 39
4.10.2 Situatie plangebied 40
4.11 M.e.r-besluit 41
4.11.1 Artikel 2.8 lid 1 van de Wet natuurbescherming 41
4.11.2 Drempelwaarde Besluit m.e.r. 41
4.12 Kabels, leidingen en straalpaden 41

Hoofdstuk5 Planbeschrijving en -verantwoording 43
5.1 Inleiding 43

5.2		Opzet van de regels	43
	5.2.1	Inleidende regels	43
	5.2.2	Bestemmingsregels	43
	5.2.3	Algemene regels	44
	5.2.4	Overgangs- en slotbepalingen	44
5.3		Verantwoording van de regels	44
	5.3.1	Algemeen	44
	5.3.2	Afzonderlijke bestemmingen	44
	5.3.3	Groen	45
	5.3.4	Maatschappelijk	45
	5.3.5	Verkeer - Verblijfsgebied	45
	5.3.6	Dubbelbestemmingen	45
	5.3.7	Gebiedsaanduidingen	45
5.4		Handhaving	46
5.5		Exploitatie	46
Hoofdstuk6		**Procedure**	**47**
6.1		Vooroverleg	47
6.2		Terinzagelegging (ontwerpbestemmingsplan)	47

Toelichting

Hoofdstuk 1 Inleiding

1.1 Wat is een bestemmingsplan?

Een bestemmingsplan bestaat uit een verbeelding (plankaart) en regels en gaat vergezeld van een toelichting. In het bestemmingsplan legt de gemeente vast wat de bestemming van de grond is. Bijvoorbeeld of er op een bepaalde plek een kantoor of een bedrijf mag komen, of uw woning mag worden uitgebreid en zo ja, hoe. In het bestemmingsplan staat ook waar woningen, winkels en wegen zijn toegestaan. Het gaat dan niet alleen om het gebruik van de grond, maar ook over de maximale afmetingen van de gebouwen. Op de kaart zijn de bestemmingen door middel van kleuren en tekens aangegeven. Deze bestemmingsplanonderdelen vormen tezamen het juridische toetsingskader voor ruimtelijke en functionele ontwikkelingen in het plangebied. De toelichting bevat met name de aan het plan ten grondslag liggende gedachten.

1.2 Aanleiding

De Islamitische Unie is al jaren op zoek naar een geschiktere locatie voor de Ayasofya moskee. Hun huidige vestiging aan de Sonsbeeksingel in Arnhem voldoet niet meer aan de eisen van de organisatie, aangezien deze locatie te krap is, er onvoldoende parkeergelegenheid is en de uitstraling onvoldoende is. De Unie heeft verschillende locaties in Arnhem onderzocht, telkens met een negatief resultaat. Uiteindelijk is de locatie op Fluvium Zuid gevonden. De wens bestaat de moskee op kavel A te realiseren.

1.3 Situering en begrenzing plangebied

Het plangebied ligt op de noordelijke Rijnoever in het zuidwesten van de wijk Arnhemse Broek. De begrenzing is op de verbeelding (plankaart) en in afbeelding 1.1 weergegeven

Afbeelding 1.1 Ligging plangebied

1.4 Geldende plannen

Het bestemmingsplan Fluvium Zuid A is een algehele herziening van de geldende plannen, voor zover van toepassing op dit plangebied. Onderstaand overzicht geeft weer welke bestemmingsplannen (deels) komen te vervallen. Bij elk plan is de datum van vaststelling weergegeven.

Bestemmingsplan	**Datum van vaststelling**
Fluvium Midden - Westervoortsedijk West	24 april 2019
Facetplan woningsplitsing en verkamering	28 oktober 2020

Hoofdstuk 2 Beschrijving plangebied

2.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt een beschrijving van de bestaande situatie van het plangebied gegeven. De ontwikkeling die in het plangebied gaat plaatsvinden, betekent een transformatie van een gedeelte van het westelijk deel van het centrum. Functionele en ruimtelijke vernieuwingen zullen resulteren in nieuwe verhoudingen met de bestaande en de te behouden situaties. Voor een goede samenhang is kennis nodig van de bestaande situatie van het plangebied.

2.2 Historische ontwikkeling

Het plangebied is een laaggelegen nat gebied dat in tijden van hoge rivier- en grondwaterstanden regelmatig onderliep. Verschillende beken waterden via de broeklanden af op de rivier. In deze periode (16e-en 17e eeuw) zal ook het tracé van de Broekstraat zijn definitieve plaats in het gebied hebben gekregen. De Broekstraat zal in oorsprong als een soort hooggelegen dijkweg zijn aangelegd. Ook de Westervoortsedijk, onderdeel van de oude Rijndijk, is een sterk element in de oude structuur. De ligging van de Rietgrachtbeek verandert in de loop van de tijd. Uiteindelijk zal deze in de 20e eeuw ondergronds worden gelegd.

Kort na 1797 ontstond op de latere Coberco-locatie de eerste industrie, te weten de houtzaagmolen “De Vlijt”. In 1877 presenteerde H. Heuvelink Jr. een uitbreidingsplan voor het zuidoostelijke deel van Arnhem. Deze bebouwing kreeg een min of meer gesloten karakter. De herenhuizen werden in veel gevallen in blokken van twee of zelfs meer gerealiseerd. Naast een beperkte woonfunctie op de Boulevard werd het gebied ook gebruikt voor het aanleggen van nieuwe industrieterreinen. Er was al enige industrie verschenen aan het begin van de Westervoortsedijk in de vorm van de houtzagerij en een gasfabriek.

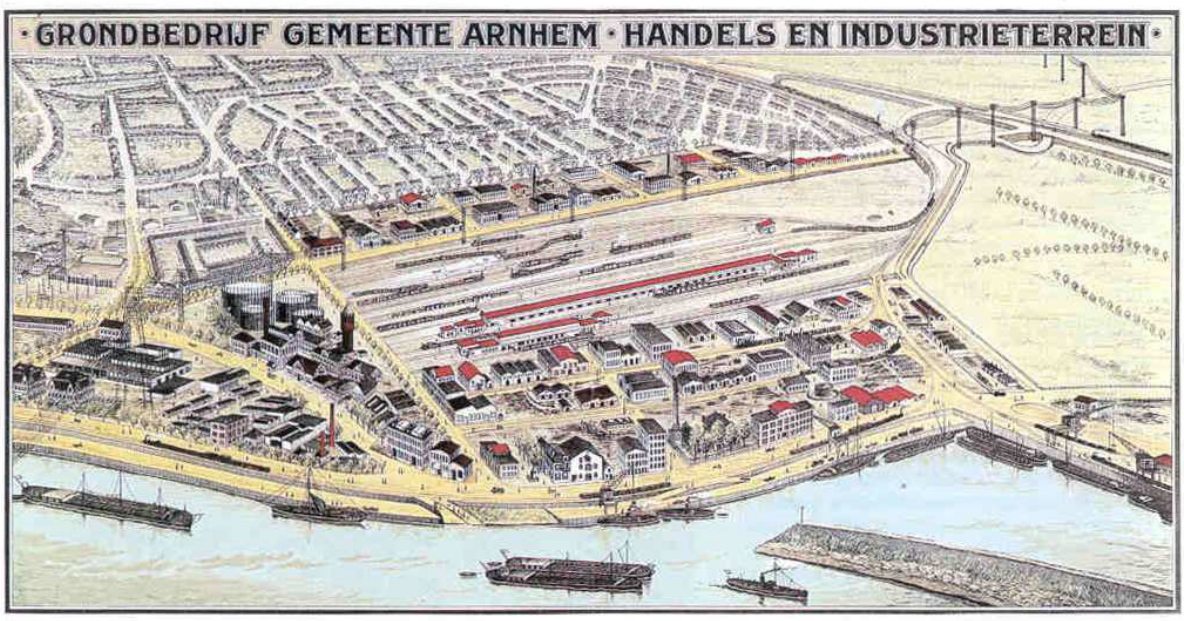

Afbeelding 2.1: Weergave voormalig industrieterrein

Het gebied van de Weerdjes en het gebied zuidelijk van de Westervoortsedijk zijn voormalige uiterwaardengebieden die in de 20e eeuw getransformeerd werden naar stedelijke gebieden. In 1904 presenteerde ir. W.F.C. Schaap een stedenbouwkundig plan voor o.a. het industrieterrein 't Broek, het spoorwegemplacement en een uitgestrekte arbeiderswijk. In 1912 werden de straten aangelegd voor de realisering van de woonbuurt de “Van Verschuerwijk”. In 1915 besloot het bestuur van de stad tot de aanleg van een bedrijventerrein met een spoorwegemplacement aan de oostzijde van de stad, in aansluiting op het bestaande slachthuis en de gasfabriek. Het terrein werd 4 meter opgehoogd. Aan de

zuidzijde van de Westervoortsedijk werd naast het bedrijventerrein een woonbuurt met arbeiderswoningen aangelegd; de Rijnwijk.

Met de realisering van naoorlogse bebouwing halverwege de vorige eeuw en met de bouw van de stadskantoren rond 1990, maakt het gebied een schaalsprong. Eind jaren tachtig van de vorige eeuw, ontstonden plannen voor de eerste revitalisering van het bedrijventerrein. De nadruk bij de revitalisering ligt op het terrein van de voormalige gasfabriek en de zone ten oosten daarvan. In het plangebied zijn diverse cultuurhistorische onderzoeken uitgevoerd. De panden in de Van Verschuerwijk zijn alle aangewezen als beschermde Rijksmonumenten, evenals gebouwen aan de Van Oldenbarneveldtstraat waar voorheen de gemeentelijke dienst Milieu en Openbare Werken (MOW, later Stadsbeheer) was gevestigd. De arbeiderswoningen aan de Broekstraat en het pakhuis van de architect Wybenga aan de Rijnkade zijn eveneens beschermde rijksmonumenten.

Afbeelding 2.2: Voormalige gasfabriek

Op het Fluviumterrein stond tussen 1860 en 1960 de Arnhemse gasfabriek. Met de realisering van de naoorlogse bebouwing halverwege vorige eeuw en de bouw van de stadskantoren rond 1990, maakte het gebied een schaalsprong. Eind jaren 80 van de vorige eeuw onstonden plannen voor een eerste revitalisering van het bedrijventerrein. In 2013 is de Westervoortsedijk volledig nieuw aangelegd. In 2014 is gestart met de realisatie van een nieuw woongebied aan de noordzijde van de Westervoortsedijk, waarmee de transformatie in gang is gezet.

2.3 Ruimtelijke en functionele structuur

2.3.1 Fluvium Zuid

Fluvium Zuid valt binnen het grotere ontwikkelgebied Nieuwe Kade Kwartier (voorheen Centrum-Oost) wat loopt vanaf het Cobercoterrein, Rijnwijk, Mozaïek tot en met het Transformatorplein, Gashouderskwartier en Fluvium Zuid. Fluvium Zuid vormt de overgang tussen het bestaande Industrieterrein aan de Westervoortsedijk en het nog te ontwikkelen woongebied Fluvium Midden. Delen van het gebied zijn al gerealiseerd, andere delen zijn nu in voorbereiding. Het Nieuwe Kade Kwartier

wordt een gebied met hoofdzakelijk woningen maar ook andere functies hebben er een plaats. Fluvium Zuid grenst aan het Gashouderskwartier waar binnenkort gestart wordt met de bouw van woningen.

Er zijn drie nog te ontwikkelen kavels in Fluvium Zuid. Op de kop van het gebied (kavel C) is een kantoor gepland, kavel B is een bedrijfskavel. Kavel A is de beoogde locatie voor de moskee.

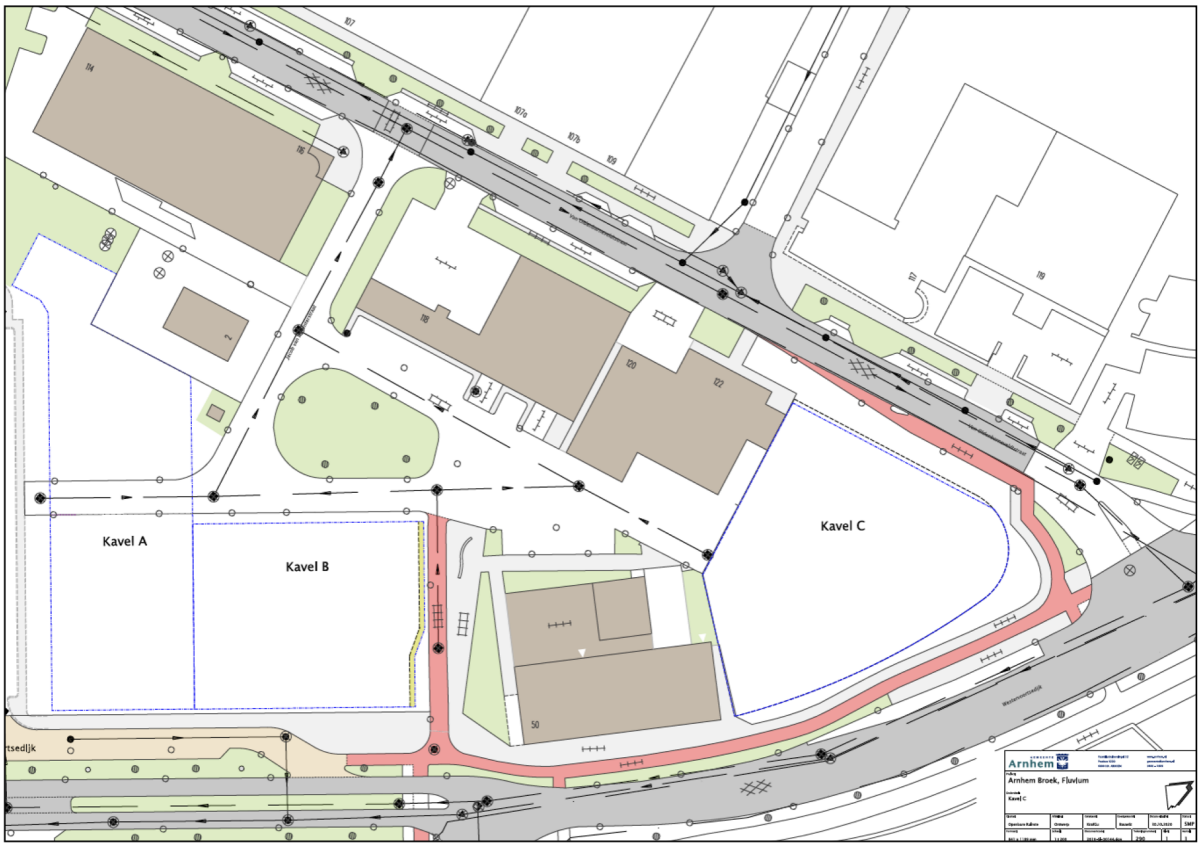

Afbeelding 2.3: Te ontwikkelen kavels

2.3.2 Plangebied

Het plangebied zelf bestaat uit een braakliggend terrein. Ten noorden bevindt zich een onbebouwd perceel dat momenteel herontwikkeld wordt voor woningbouw. Ten oosten bevindt zich een gasontvangststation, een bedrijfsperceel en de Van Oldenbarneveldtstraat. Ten zuiden bevindt zich een tijdelijk parkeerterrein. Ten westen bevindt zich de Westenvoortsedijk. In afbeelding 2.4 is een luchtfoto van het plangebied opgenomen. Afbeelding 2.5 bevat een vogelvlucht.

Afbeelding 2.4: Luchtfoto huidige situatie

Afbeelding 2.5: Vogelvlucht huidige situatie

2.4 Verkeer en parkeren

Het plangebied ligt aan de Westervoortsedijk, Jacob van Deventerstraat, Van Oldenbarneveldtstraat en de nieuw aan te leggen Stokerstraat. De Westervoortsedijk en Van Oldenbarneveldtstraat betreffen wegen met een 50 kilometer per uursnelheidsregime. De Jacob van Deventerstraat en nieuw aan te leggen Stokerstraat hebben (of krijgen) een 30 kilometer per uur snelheidsregime.

2.5 Groenstructuur

Binnen het plangebied zijn geen bomen en ander opgaand groen aanwezig. Binnen het plangebied zijn geen gronden voorzien van een 'groene' bestemming.

2.6 Water

Grondwater
De planlocatie ligt niet in een grondwaterbeschermings-, attentiegebied of boringsvrijezone.

Oppervlaktewater
Binnen het plangebied is geen water aanwezig. Op de leggerkaart van waterschap Rijn en IJssel zijn in de directe omgeving van de planlocatie gelegen oppervlaktewateren weergegeven. De watergang aan de noordzijde van het rangeerterrein betreft de eindsloot van het polderbemalingsgebied en heeft tevens een belangrijke ontwaterende functie. Het water wordt op de kop van de Broeksloot, via de ondergrondse watergang onder de Van Oldenbarneveldtstraat, afgemalen en verpompt naar de Rijn. Circa 150 meter ten zuiden van de planlocatie is de Neder-Rijn gelegen. De waterstanden in de Rijn kunnen de grondwaterstanden op de planlocatie beïnvloeden.

Riolering
In de zuidelijk gelegen Jacob van Deventerstraat is een hemelwaterriool gelegen. Daarnaast ligt er een leiding van de (voormalige) AKZO. De AKZO leiding staat overigens als gemengd riool in het beheersysteem.

2.7 Monumenten en archeologie

Binnen het plangebied is geen bebouwing aanwezig. Daarnaast zijn er geen archeologische verwachtingen aanwezig binnen het plangebied.

Hoofdstuk 3 Ruimtelijke- en programmatische aspecten van de ontwikkelingen

3.1 Inleiding

Het voornemen is een nieuwe moskee met bijbehorende (parkeer)voorzieningen te realiseren. De belangrijkste functie in het gebouw zijn de gebedsruimtes. Het gebouw krijgt dan ook een levensbeschouwelijke hoofdfunctie, waarbij ondermeer ceremonies rondom rouw en trouw kunnen plaatsvinden. Er zullen daarnaast ook een diverse andere ruimtes komen, waarvan de algemene ontmoetingsruimte het grootste is. Deze ruimte zal onder meer gebruikt worden voor ledenvergaderingen, het organiseren van lezingen, het suikerfeest en het offerfeest. De ruimten zullen bovendien worden gebruikt voor het vervullen van een maatschappelijke functie en het maken van verbindingen met de wijk. Hierbij moet onder meer worden gedacht aan de volgende activiteiten: open dagen, informatieavonden, lezingen, Bazaar en themamiddagen. Verder zullen er zes leslokalen worden gerealiseerd. De lokalen zullen worden ingezet op zaterdag en zondag waarbij kinderen in groepen o.a. koranles zullen krijgen. Als laatste is de wens een mortuarium van circa 15 m^2 te realiseren. Het aantal bezoekers voor de nieuwe moskee wordt geschat op 300 tot 350 op een reguliere gebedsdag (vrijdag). Op speciale dagen (2x per jaar) kan dat oplopen tot 450 tot 500.

Het ontwerp van het gebouw is nog niet bekend. Het moskee bestuur is voornemens om na vaststelling van het bestemmingsplan hievoor een ontwerp wedstrijd uit te schrijven. De massa waarbinnen de nieuwe moskee moet worden ontworpen wordt vastgelegd in het bestemmingsplan. In het huidige bestemmingsplan is een bouwhoogte mogelijk van 20 meter. Deze bouwhoogte wordt daarom overgenomen. Naast de bestaande bouwhoogte wordt het mogelijk om één minaret te realiseren binnen het bouwvlak met een maxiumum bouwhoogte van 38 meter. Afbeelding 3.1 geeft een eerste idee van de massa van de toekomstige moskee.

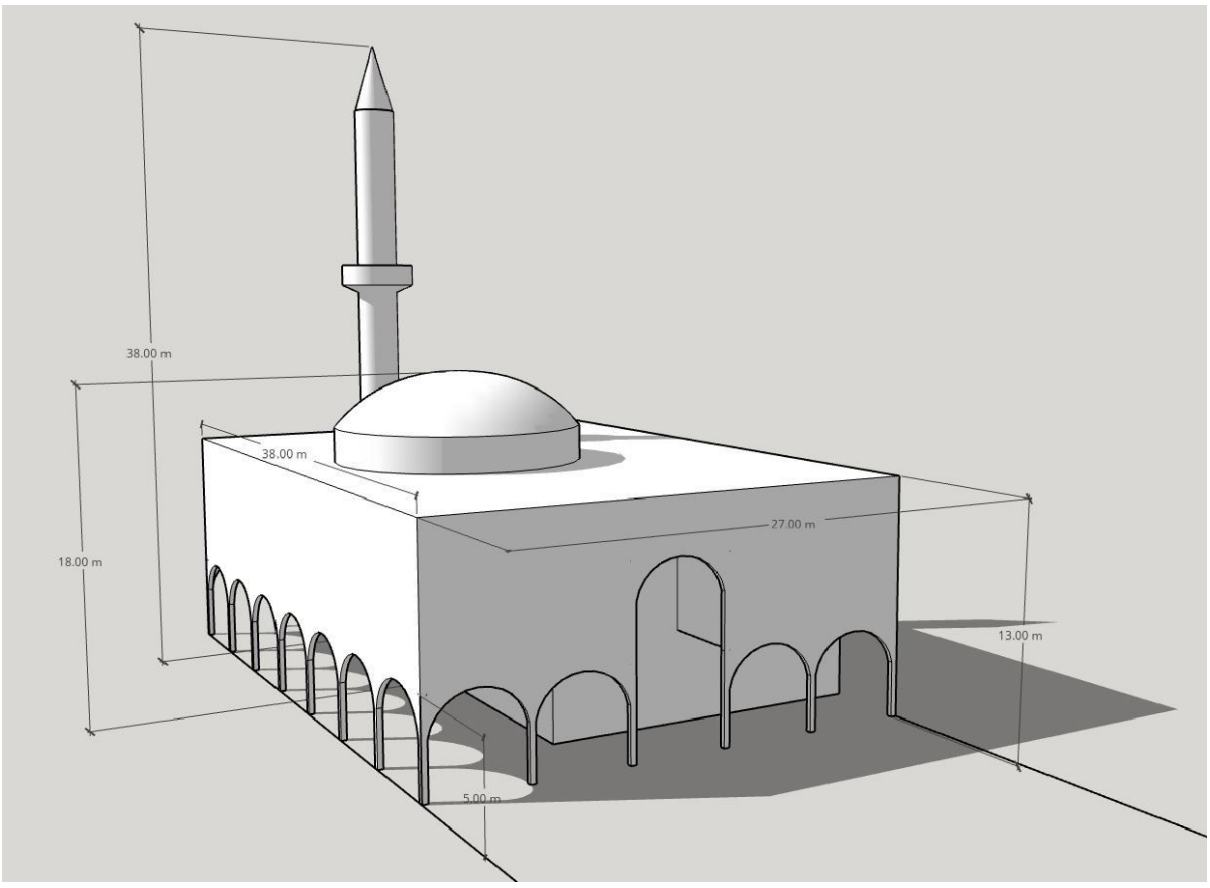

Afbeelding 3.1 Eerste opzet massa toekomstige moskee

Op het eigen terrein worden parkeerplaatsen aangelegd en komen er ook fietsenrekken. De voorgestelde ontsluiting van het parkeerterrein is vanaf de Van Oldenbarneveldtstraat. De nieuwe situatie is weergegeven in afbeelding 3.2

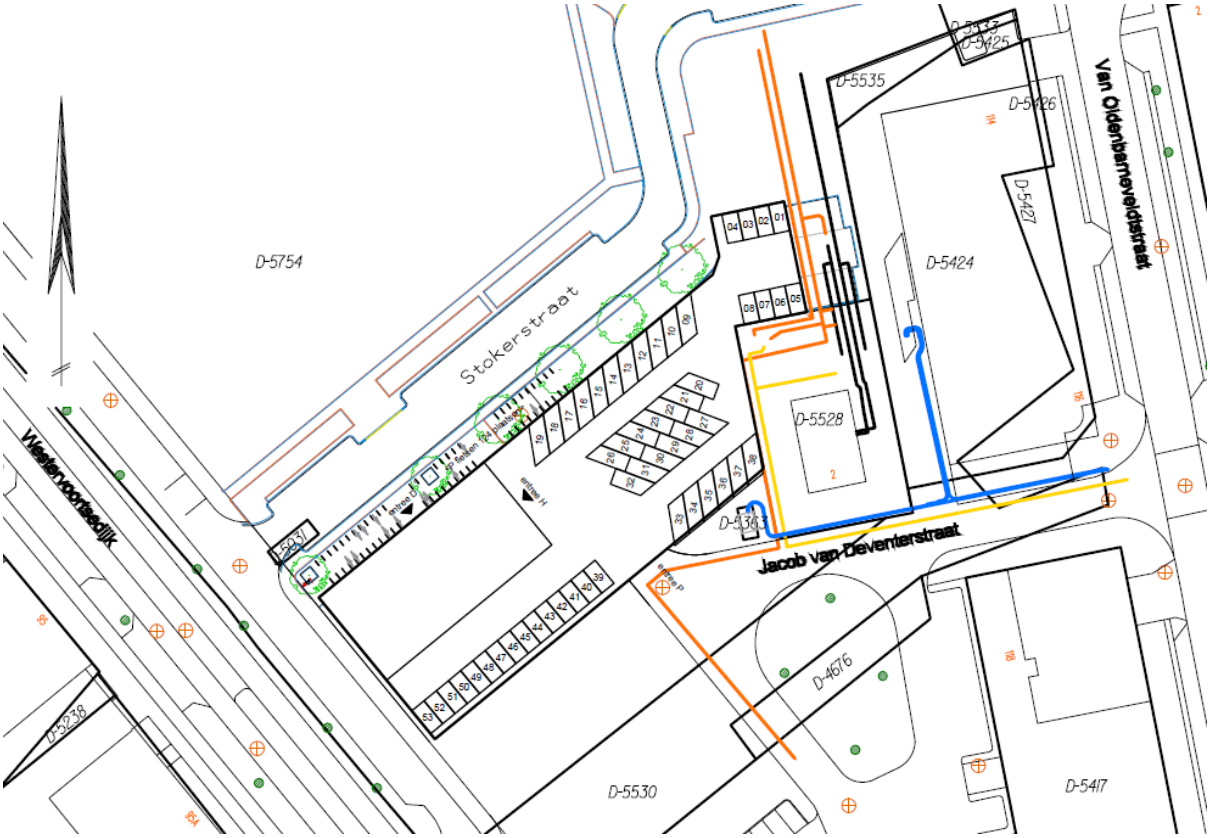

Afbeelding 3.2 Toekomstige situatie

3.2 Uitgangspunten

3.2.1 Structuurvisie Arnhem 2020-2040

3.2.1.1 Algemeen

Het gebruik van de ruimte in een stad verandert voortdurend. De gemeentelijke structuurvisie is een belangrijk kader voor het beoordelen en entameren van ruimtelijke initiatieven en plannen in de stad. In december 2012 is de Structuurvisie Arnhem 2020 met doorkijk 2040 vastgesteld door de gemeenteraad. De structuurvisie benoemt de belangrijkste principes voor het ruimtelijk ontwikkelingsperspectief van de stad en geeft een uitwerking van dit perspectief zowel naar een aantal thema's als naar gebieden in de stad, de zogenaamde 'koersgebieden'. Het plangebied maakt deel uit van het koersgebied 'Oostelijk Centrum Gebied'.

3.2.1.2 Oostelijk Centrum Gebied

Het gebied is van oorsprong een stedelijke rand waar moeilijk plaatsbare functies, zoals de voormalig gasfabriek en de houtzagerij, een plek kregen. Tegenwoordig maakt het gebied geografisch onderdeel uit van het hart van de stad, gezien de ligging tegen de binnenstad. Het gebied maakt een transformatie door van een grotendeels verlaten bedrijventerrein naar een nieuw en onderscheidend verblijfsgebied met wonen, werken en voorzieningen. Het wordt hiermee een overgangsgebied tussen de binnenstad en het bedrijventerreinencomplex aan de oostzijde.

Streefbeeld is een creatief woon/werkmilieu in een nieuw levendig stedelijk gebied, dat inspeelt op de industriële historie van de plek. Er is een woonprogramma voorzien van circa 2.350 woningen. Hierbij

worden combinaties nagestreefd met lichte, kleinschalige bedrijfsruimten voor met name creatieve beroepen en initiatieven in de zakelijke dienstverlening.

3.2.1.3 Toetsing

De voorgenomen ontwikkeling voorziet in het realiseren van een moskee met bijbehorende voorzieningen. Ten aanzien van het oostelijke centrumgebied wordt aangegeven dat op basis van de verschillen in leefstijlen invulling moet worden gegeven aan specifieke behoeftes aan woningen, woonwerkmilieus, woonomgeving en voorzieningen. Het realiseren van een moskee sluit hier bij aan. Het initiatief is in overeenstemming met de Structuurvisie Arnhem 2020-2040.

3.2.2 Groenbeleid

3.2.2.1 Groenvisie 2017-2035

De Groenvisie gaat over het Groen-blauw raamwerk, de stedelijke hoofdgroenstructuur, vertaald in doelen, ambities en ontwikkelopgaven. Dit Groen-blauw raamwerk van de stad bepaalt het gezicht van de stad en de aantrekkelijkheid van uiteenlopende woon- en recreatiemilieus. Het gaat daarbij om de waarden vanuit landschap, cultuurhistorie, ecologie, water en recreatief gebruik op gemeente en op particuliere terreinen.

Aan groen worden de laatste jaren steeds meer waarden en kwaliteiten toegekend. Zo ook aan het Arnhemse groen. Daarbij valt te denken aan gezondheid, klimaat (verminderen van hitte en van wateroverlast), milieu (verbeteren luchtkwaliteit), stadslandbouw, dierenwelzijn, toerisme en sport en bewegen. Het groen biedt ruimte voor een gezonde, leefbare, aantrekkelijke en daarmee ook toekomstbestendige woon- en werkomgeving. De Groenvisie legt niet alleen het groen-blauw raamwerk vast, dus de stedelijke hoofdgroenstructuur, maar geeft ook richting aan het belang van groen in de wijken, zodat initiatieven de waarden van het groen (landschap, biodiversiteit, gezondheid, waterbuffering, koelte) niet aantasten maar juist versterken.

Zij vormt daarmee een basis voor de vertaling naar de (planologische) bescherming van waardevolle gebieden en waardevolle bomen in de bestemmingsplannen. De visie zorgt voor een actualisatie van de Arnhemse regels met betrekking tot groencompensatie. In de Groenvisie zijn nu de actuele Arnhemse regels groencompensatie 2017 opgenomen. Uitgangspunt blijft dat de totale groenbalans in de stad neutraal moet blijven of toeneemt. Moet er toch groen verdwijnen, dan wordt dat gecompenseerd. Eerst kwantitatief, dan kwalitatief en als laatste financieel. Bij financiële compensatie wordt de waarde van het groen en de boomopstanden gestort in het Groenfonds.

Het provinciale beleid met betrekking tot groencompensatie heeft betrekking op bos binnen het Gelderse Natuurnetwerk. Daar waar de provinciale compensatieregels gelden treden de gemeentelijke terug.

3.2.2.2 Bomenplan 2020

Het bomenplan is een uitwerking van de Groenvisie. Onderdeel van dit plan is het jaarlijks aanplanten van nieuwe bomen en bos. Deze nieuwe bomen leveren een belangrijke bijdrage aan het klimaatbestendiger maken van Arnhem.

3.2.2.3 Toetsing van het initiatief aan het groenbeleid

In de huidige situatie zijn er geen gronden in het plangebied als 'Groen' bestemd. In de nieuwe situatie is circa 400 m^2 als 'Groen' bestemd. De juridische groenbalans is daarmee positief. De feitelijke groenbalans is positief, omdat er in de huidige situatie geen sprake is van meerjarig groen in de vorm van bomen en struiken. In de gewenste situatie wordt een bomenrij aan de Stokersstraat aangelegd.

3.2.3 Gemeentelijk parkeerbeleid

3.2.3.1 Algemeen

De gemeente Arnhem heeft haar verkeersbeleid op hoofdlijnen verwoord in de Structuurvisie Arnhem 2020-2040. Voor mobiliteit biedt de structuurvisie een ruimtelijk ontwikkelingsperspectief. Arnhem streeft naar een duurzame bereikbaarheid in een aantrekkelijke en veilige stad. Vooral in de bestaande stad geldt daarbij het principe: eerst de bestaande verkeersruimte beter benutten en pas daarna zoeken naar mogelijkheden tot uitbreiding van de (auto)verkeersruimte. De inzet van slim ruimtegebruik, voor versterking van fiets en openbaar vervoer, aangevuld met spitsmijdende maatregelen moet Arnhem de komende jaren bereikbaar houden.

3.2.3.2 Fiets

De Accentnota Fiets is in januari 2020 vastgesteld en gebruikt de Beleidsnota Fietsverkeer uit 2012 als fundament voor een vernieuwde fietsambitie, met volop ruimte voor nieuwe ontwikkelingen, nieuwe accenten en aanscherping van beleid. Nieuwe ontwikkelingen die gaan over de richting waarin de stad zich ontwikkeld, de betekenis van de fiets in de stad van de toekomst en over de vertaling van de grote stedelijke opgaven.
De doelen van deze fietsambitie zijn:

- meer fietsgebruik
- betere ontsluiting van stedelijke bestemmingen voor alle inwoners van de stad
- de binnenstad beter bereikbaar en aantrekkelijker maken voor fiets
- inspelen op de trend van toenemende stedelijke verdichting en urbanisatie
- het verduurzamen en toekomstvast maken van het stedelijk vervoersnetwerk
- het beïnvloeden van duurzaam stedelijk verplaatsingsgedrag.

3.2.3.3 Openbaar vervoer

In december 2018 zijn door de gemeenteraad het HOV-Actieplan en de Stadsnetten-visie vastgesteld. Deze twee beleidsdocumenten voor het openbaar vervoer hebben tot doel om de aantrekkelijkheid en concurrentiekracht van het stedelijk en regionaal OV te vergroten. Om daarmee de bereikbaarheid en economische aantrekkelijkheid van de regio en de steden te verbeteren. Het openbaar vervoer wordt toekomstvast door een kwaliteitsslag met als maatregelen:

- een netwerk van Hoogwaardig Openbaar Vervoer
- een mobiliteit te bieden voor iedereen
- een emissieloos openbaar vervoer door middel van Trolley 2.0.

3.2.3.4 Parkeren

Voor het onderdeel parkeren gelden beleidsregels en het bestemmingsplan Facetplan Parkeren parkeernormen. Deze zijn opgenomen in de 'Beleidsregels Parkeren Arnhem 2022'. In paragraaf 3.2.3.5 wordt getoetst aan het beleid en daarbij behorende parkeernormen.

3.2.3.5 Toetsing van het initiatief aan het gemeentelijk parkeerbeleid

In het gemeentelijk parkeerbeleid zijn voor verschillende functies parkeernormen opgenomen. In Bijlage 9 Verkeersonderzoek wordt ook ingegaan op het aspect parkeren. In dit onderzoek wordt ook ingegaan op de te hanteren parkeernorm. In voorliggend geval zijn de volgende functies met bijbehorende parkeernormen relevant:

Functie	Parkeernorm
Kerk, moskee, religiegebouw	0,15 / zitplaats

In voorliggend geval wordt een moskee gerealiseerd die op een reguliere gebedsdag maximaal 350 bezoekers heeft. Dit betekent een parkeerbehoefte van 350*,15= 52,5, afgerond 53 parkeerplaatsen. In afbeelding 3.2 is een inrichtingstekening van het plangebied opgenomen, waaruit blijkt dat er 53 parkeerplaatsen op eigen terrein worden gerealiseerd.

Op maximaal twee dagen per kalenderjaar kan het aantal bezoekers maximaal 500 bedragen. Dit komt dus slechts incidenteel voor en is dus niet maatgevend. Op deze piekmomenten kunnen bezoekers in

de openbare ruimte parkeren. Voor de piekmomenten zijn 150*0,15= 22,5, afgerond 23 parkeerplaatsen benodigd. Uit het Verkeersonderzoek blijkt dat er voldoende parkeerplaatsen in de openbare ruimte aanwezig om de parkeerbehoefte op piekmomenten op te vangen.

Er worden daarnaast 124 fietsparkeerplaatsen gerealiseerd, zodat voor bezoekers die met de fiets komen ook voldoende parkeergelegenheid is. Hiermee wordt bijgedragen aan de ambitie voor meer fietsgebruik. Het voornemen is daarmee in overeenstemming met het gemeentelijke parkeerbeleid.

3.2.4 Energie en klimaat

3.2.4.1 Beleid

Nieuwe gebouwen en woningen moeten volgens landelijke regelgeving voldoen aan het Bouwbesluit. In het bouwbesluit worden de energieprestaties voor nieuwe gebouwen en woningen fasegewijs aangescherpt. Vanaf 1 januari 2021 moeten alle nieuwe gebouwen en woningen in Nederland bijna energieneutrale gebouwen (BENG) zijn. Dit vloeit voort uit het Energieakkoord voor duurzame groei en uit de Europese richtlijn EPBD. Verder geldt er per 1 juli 2018 voor nieuwbouw van alle soort gebouwen een verbod voor het aansluiten op het aardgasnet. De gemeente Arnhem heeft hoge ambities op het gebied van energie en duurzaamheid. De ambities, koers en actieprogramma zijn vastgesteld in het programma 'New Energy made in Arnhem 2020- 2030' (vastgesteld op 29 januari 2020). Arnhem wil een actieve regierol innemen bij de energietransitie in de wijken. De uitgangspunten en aanpak zijn vastgesteld in 'De Arnhemse aanpak van de wijkgerichte energietransitie' (vastgesteld op 17 april 2019).

3.2.4.2 Energievisie

Arnhem verplicht ontwikkelaars tot het opstellen van een energievisie bij nieuwbouw van meer dan 50 woningequivalenten. Er zijn vele opties voor duurzame energie. Vanwege de wetswijziging per 1 juli 2018 moeten al deze opties zonder aardgas worden gerealiseerd. De gemeente hanteert de volgende voorkeursvolgorde inzake de ambities voor nieuwbouw:

1. Energieneutraal
2. Bijna energieneutraal (BENG)
3. Confrom eisen bouwbesluit

De gemeente Arnhem vraagt de ontwikkelende partij om samen met andere eigenaren (bestaande en toekomstige) in het (aangrenzende) gebied te onderzoeken of een collectieve warmteoplossing tot de mogelijkheid behoort. Dit met als doel een deel van de omliggende bestaande gebouwen ook van het aardgas af te halen.

3.2.5 Stadsklimaat

In de Structuurvisie 2020-2040 (vastgesteld december 2012) is de gemeentelijke ambitie verwoord om Arnhem klimaatbestendig te maken onder alle weersomstandigheden. Voor nu en in de toekomst, onder invloed van de klimaatverandering, wordt tenminste gestreefd naar prettig toeven binnen- en buitenshuis en het vermijden van ongewenste gezondheidsrisico's. Voor hitte ligt de nadruk op de toename in de toekomst van het aantal zomerse en zelfs tropische dagen. In het realiseren van een prettig stadsklimaat wil de gemeente optimaal gebruik maken van de (huidige) gunstige uitgangssituatie van natuurlijke luchtstromen die van de hoger gelegen stadsranden en vanuit de rivierzone de stad in stromen en zorgen voor koeling en tevens een goede luchtkwaliteit. Ook het groene karakter van de stad draagt daaraan in grote mate bij.

De opwarming van de stad tijdens warme, tropische dagen doet zich voor in de dichtbebouwde stenige gebieden met veel gebouwvolume, verharding en weinig groen. In de Hittekaart van Arnhem is de gevoeligheid van de stad voor opwarming weergegeven. Bepaalde delen van de stad hebben een verhoogde kans op opwarming (stedelijke hitte-eilanden), wat ongewenste gevolgen voor het woon- en leefmilieu en het functioneren van deze gebieden kan hebben. De Arnhemse binnenstad en directe omgeving is zo'n gebied (zie klimaatkaart rode gebieden).

Het plangebied ligt op de Hittekaart van Arnhem in dat deel van de stad dat gevoelig is voor opwarming tijdens langdurige perioden van hitte (oranje tot rood gebied op de Hittekaart). De locatie is daarmee een gebied met een hoge prioriteit om het stadsklimaat ter plekke te verbeteren. De gemeente Arnhem

streeft bij ontwikkelingen in deze gebieden naar anticiperende maatregelen om het stadsklimaat ter plekke te verbeteren. Het stadsbestuur heeft deze ambitie in 2014 aangescherpt door te bepalen dat hitteplekken moeten worden bestreden door een effectieve inzet van groen op daken en gevels van gebouwen maar ook op de grond als (bv) bomen. Wordt bij herontwikkeling hiermee geen rekening gehouden dan is de kans groot dat het (locale) stadsklimaat op de locatie verslechterd met gevolgen voor de toekomstige gebruikers en bewoners van het gebied.

3.3 Verkeer en mobiliteitsaspecten

Het verkeersonderzoek 'Verkeersonderzoek Arnhem - Ayasofya Moskee Westervoortsedijk' (25 oktober 2022) brengt de effecten van de ontwikkeling van de moskee op de verkeersafwikkeling in de omgeving in beeld (zie Bijlage 9).

In het onderzoek zijn worst case aannames gemaakt over het 'piekmoment' (het vrijdagmiddaggebed gecombineerd met de avondspits) van het verkeer van en naar de moskee. Dit treedt in de werkelijkheid niet op, maar dit geeft wel de maximaal mogelijke zekerheid dat de verkeerseffecten niet worden onderschat.

In het onderzoek is gekeken naar dee verkeersintensiteit van de Van Oldenbarneveldstraat, het kruispunt met de Jacob van Deventerstraat en het VRI kruispunt Westervoortsedijk – Van Oldenbarneveldstraat. De conclusie dat er in de worstcase situatie (het vrijdagmiddaggebed gecombineerd met de avondspits) een acceptabele verkeersafwikkeling is.

3.4 Toets programma aan Rijks- en provinciaal beleid

3.4.1 Nationale Omgevingsvisie (NOVI)

3.4.1.1 Algemeen

Nederland staat voor grote uitdagingen die van invloed zijn op onze fysieke leefomgeving. Complexe opgaven zoals verstedelijking, verduurzaming en klimaatadaptatie zijn nauw met elkaar verweven. Dat vraagt een nieuwe, integrale manier van werken waarmee keuzes voor onze leefomgeving sneller en beter gemaakt kunnen worden. De Nationale Omgevingsvisie (NOVI) zorgt voor een gezamenlijke aanpak die leidt tot een duurzaam perspectief voor onze leefomgeving. Dit is nodig om onze doelen te halen en is een zaak van overheid en samenleving.

3.4.1.2 Vier prioriteiten

Aan de hand van een toekomstperspectief op 2050 brengt de NOVI de langetermijnvisie in beeld. Op nationale belangen wil het Rijk sturen en richting geven. Dit komt samen in vier prioriteiten.

1. Ruimte voor klimaatadaptatie en energietransitie

Nederland moet zich aanpassen aan de gevolgen van klimaatverandering. In 2050 is Nederland klimaatbestendig en waterrobuust. Dit vraagt om maatregelen in de leefomgeving, waarmee tegelijkertijd de leefomgevingskwaliteit verbeterd kan worden en kansen voor natuur geboden kunnen worden. In 2050 heeft Nederland daarnaast een duurzame energievoorziening. Dit vraagt echter om ruimte. Door deze ruimte zoveel mogelijk te clusteren, wordt versnippering van het landschap voorkomen en wordt de ruimte zo efficiënt mogelijk benut. Het Rijk zet zich in door het maken van ruimtelijke reserveringen voor het hoofdenergiesysteem op nationale schaal.

2. Duurzaam economisch groeipotentieel

Nederland werkt toe naar een duurzame, circulaire, kennisintensieve en internationaal concurrerende economie in 2050. Daarmee kan ons land zijn positie handhaven in de top vijf van meest concurrerende landen ter wereld. Er wordt ingezet op een innovatief en sterk vestigingsklimaat met een goede quality of life. Belangrijk is wel dat onze economie toekomstbestendig wordt, oftewel concurrerend, duurzaam en circulair.

3. Sterke en gezonde steden en regio's

Er zijn vooral in steden en stedelijke regio's nieuwe locaties nodig voor wonen en werken. Het liefst binnen de bestaande stadsgrenzen, zodat de open ruimten tussen stedelijke regio's behouden blijven. Dit vraagt optimale afstemming op en investeringen in mobiliteit. Dit betekent dat voorafgaand aan de keuze van nieuwe verstedelijkingslocaties helder moet zijn welke randvoorwaarden de leefomgevingskwaliteit en -veiligheid daar stelt en welke extra maatregelen nodig zijn wanneer er voor deze locaties wordt gekozen. Zo blijft de gezondheid in steden en regio's geborgd.

4. Toekomstbestendige ontwikkeling van het landelijk gebied

Er ontstaat een nieuw perspectief voor de Nederlandse landbouwsector als koploper in de duurzame kringlooplandbouw. Een goed verdienpotentieel voor de bedrijven wordt gecombineerd met een minimaal effect op de omgevingskwaliteit van lucht, bodem en water. In alle gevallen zetten we in op ontwikkeling van de karakteristieke eigenschappen van het Nederlandse landschap. Dit vertegenwoordigt een belangrijke cultuurhistorische waarde. Verrommeling en versnippering, bijvoorbeeld door wildgroei van distributiecentra, is ongewenst en wordt tegengegaan.

3.4.1.3 Afwegingsprincipes

De druk op de fysieke leefomgeving in Nederland is zo groot, dat belangen soms botsen. Het streven is combinaties te maken en win-win situaties te creëren, maar dit is niet altijd mogelijk. Soms zijn er scherpe keuzes nodig en moeten belangen worden afgewogen. Hiertoe gebruikt de NOVI drie afwegingsprincipes:

1. Combinatie van functies gaan voor enkelvoudige functies. In het verleden is scheiding van functies vaak te rigide gehanteerd. Met de NOVI wordt gezocht naar maximale combinatiemogelijkheden tussen functies, gericht op een efficiënt en zorgvuldig gebruik van onze ruimte;
2. Kenmerken en identiteit van een gebied staan centraal. Het verschilt tussen gebieden wat de optimale balans is tussen bescherming en ontwikkeling en tussen concurrentiekracht en leefbaarheid. Sommige opgaven en belangen wegen in het ene gebied zwaarder dan in het andere;
3. Afwentelen wordt voorkomen. Het is van belang dat de leefomgeving zoveel mogelijk voorziet in mogelijkheden en behoeften van de huidige generatie inwoners, zonder dat dit ten komst gaat van die van toekomstige generaties.

3.4.1.4 Toetsing van het initiatief aan de NOVI

Het betreft een project waarbij geen nationale belangen in het geding zijn en er is geen sprake van enige belemmering met betrekking tot de prioriteiten zoals verwoord in de NOVI. De voorgenomen ontwikkeling is ruimtelijk en functioneel passend in de omgeving. Bij het uitwerken van het plan zijn de kenmerken en identiteit van het gebied centraal gesteld. Geconcludeerd wordt dat de NOVI geen belemmering vormt voor de in dit bestemmingsplan opgenomen herontwikkeling.

3.4.2 Ladder voor duurzame verstedelijking

3.4.2.1 Algemeen

In de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR: voorganger van de NOVI) is de ladder voor duurzame verstedelijking geïntroduceerd. Doel van de ladder voor duurzame verstedelijking is een goede ruimtelijke ordening door een optimale benutting van de ruimte in stedelijke gebieden. Hierbij geldt een motiveringsvereiste voor het bevoegd gezag als nieuwe stedelijke ontwikkelingen planologisch mogelijk worden gemaakt.

Op 1 juli 2017 is de Ladder in het Besluit ruimtelijke ordening gewijzigd. Aanleiding voor de wijziging waren de in de praktijk gesignaleerde knelpunten bij de uitvoering van de Ladder en de wens om te komen tot een vereenvoudigt en geoptimaliseerd instrument.

De tekst van de ladder (artikel 3.1.6, lid 2 Bro) luidt als volgt:
'De toelichting bij een bestemmingsplan dat een nieuwe stedelijke ontwikkeling mogelijk maakt, bevat een beschrijving van de behoefte aan die ontwikkeling, en, indien het bestemmingsplan die ontwikkeling mogelijk maakt buiten het bestaand stedelijk gebied, een motivering waarom niet binnen het bestaand stedelijk gebied in die behoefte kan worden voorzien.'

Teneinde een ontwikkeling adequaat te kunnen toetsen aan de ladder is het noodzakelijk inzicht te geven in de begrippen 'bestaand stedelijk gebied' en 'stedelijke ontwikkeling'. In de Bro zijn in artikel 1.1.1 definities opgenomen voor:
bestaand stedelijk gebied: 'bestaand stedenbouwkundig samenstel van bebouwing ten behoeve van wonen, dienstverlening, bedrijvigheid, detailhandel of horeca, alsmede de daarbij behorende openbare of sociaal culturele voorzieningen, stedelijk groen en infrastructuur'. stedelijke ontwikkeling: ´ruimtelijke ontwikkeling van een bedrijventerrein of zeehaventerrein, of van kantoren, detailhandel, woningbouwlocaties of andere stedelijke voorzieningen.´

3.4.2.2 Toetsing van het initiatief aan de ladder voor duurzame verstedelijking

De Islamitische Unie wil haar bezoekers beter faciliteren. Ze heeft de behoefte om door te ontwikkelen naar een Islamitisch centrum waar meerdere functies een plek krijgen. Het gaat dan om ruimte voor gebed maar ook volwaardige ruimtes voor onderwijs, een mortuarium en overige bijeenkomsten. Het huidige pand van de Ayasofya moskee aan de Sonsbeeksingel 110/West-Peterstraat 8 is niet geschikt om te voorzien in de behoeften van de gemeenschap. Realisatie van het islamitische centrum op die plek is dan ook niet mogelijk (de betreffende locatie is feitelijk ongeschikt en te klein). Daarom is de Islamitische Unie al jaren op zoek naar een andere huisvestingslocatie. De afgelopen jaar zijn een tiental locaties in beeld geweest. Deze locaties bleken om diverse redenen niet haalbaar en/of realistisch. De Islamitische Unie is daarom voornemens om te verhuizen naar een nieuw-bouwlocatie op kavel A in Fluvium Zuid in Arnhem.

Afbeelding 3.3 Hoofdentree huidige pand van de Ayasofya moskee aan de Sonsbeeksingel 110

Afbeelding 3.4 Nooduitgang huidige pand van de Ayasofya moskee aan de West-Peterstraat 8

Stedelijke ontwikkeling
Uit jurisprudentie blijkt dat een functiewijziging groter dan 500 m2 bvo kan worden gezien als stedelijke ontwikkeling. Indien dit het geval is, dan moet de behoefte aan deze ontwikkeling worden beschreven.

De huidige percelen (AHM01-R-5038 en 5039) van de Ayasofya moskee aan de Sonsbeeksingel 110 / West-Peterstraat 8 hebben in totaal een oppervlakte van 486m2 en een gebruiksoppervlakte van 1.116 m2 (bron: Basisadministratie Adressen en Gebouwen (BAG). Er is fysiek ruimte voor 225 mensen.

Op het beoogde kavel aan de Westervoortsestraat aan de rand van bedrijventerrein Fluvium Zuid wordt op een perceel van circa 2.540 m2 een maatschappelijk bouwvlak van 1.060 m2 bvo met een maximale bouwhoogte van 20 meter mogelijk gemaakt. Het theoretische bruto vloeroppervlak van het gebouw is circa 3.180 m2. De overige ruimte wordt gebruikt voor parkeren, verkeers-ruimte en groen. Op de maatschappelijke gronden mogen maximaal 350 personen tegelijkertijd aanwezig zijn en gedurende twee dagen per kalenderjaar (in de praktijk ten behoeve van het offerfeest en het suikerfeest) mogen maximaal 500 personen tegelijkertijd aanwezig zijn.

Het perceel heeft nu grotendeels de bestemming 'Bedrijventerrein' met een maximale bouwhoogte van 20 meter en deels de bestemming 'Verkeer-Verblijfsgebied'. Omdat de nieuwe maatschappelijke ontwikkeling van een islamitisch centrum een functiewijziging betreft die groter is dan 500 m2, is sprake van een stedelijke ontwikkeling. Daarom is hierna de behoefte beschreven.

Behoefte en vestigingsvoorwaarden nieuw gebedshuis
De Islamitische Unie wil haar bezoekers beter faciliteren. Ze heeft de behoefte om door te ontwikkelen naar een Islamitisch cen-trum waar meerdere functies een plek krijgen. Het gaat om ruimte voor gebed, volwaardige ruimtes voor onderwijs, een mortua-rium en overige bijeenkomsten. Hiervoor is een perceel met een oppervlakte van circa 2.500 m2 en circa 2.500 m2 bvo bebouwing noodzakelijk. Het huidige gebouw en perceel is hier feitelijk niet voor geschikt en om die reden kunnen zij de gewenste ontwikkeling niet op die plek realiseren.

Het huidige pand van de Ayasofya moskee aan de Sonsbeeksingel/West-Peterstraat voldoet al langere tijd niet meer aan de eisen die aan een dergelijke voorziening worden gesteld. Daarom is de Islamitische Unie al jaren op zoek naar een andere huisvestings-locatie. Een nieuwe locatie voor een islamitisch centrum moet kwantitatief en kwalitatief gezien voldoen aan een aantal belangrijke

vestigingseisen:

- Het gebed in de moskee vindt plaats richting de Kaäba in Mekka. Het huidige pand is niet correct georiënteerd op de Kaäba. Vanwege de onjuiste oriëntatie van het huidige pand vindt het gebed op dit moment schuin plaats in de bestaande gebedsruimte. Een correcte oriëntatie op Mekka is voor de gebedsgangers een belangrijke eis.
- Het huidige pand biedt ruimte aan 225 bezoekers. De bestaande moskee wordt echter al door meer dan 250 actieve bezoekers bezocht. Naast deze bezoekers die de moskee bezoeken voor het gebed, zijn er nog aanvullend bezoekers die regelmatig deelnemen aan de overige activiteiten die vanuit de moskee geïnitieerd worden.
- Het huidige pand is een te klein, gebruiksonvriendelijk en gedateerd gebouw. De huidige ruimte is te krap voor feestgebeden en bijzondere gelegenheden. Een betere inrichting is noodzakelijk voor de activiteiten van de gelovigen.
- Er zijn meer ruimtes nodig voor activiteiten voor vrouwen en jongeren, zodat zij zich beter kunnen organiseren en ontplooien. Naast leslokalen is ook een mortuarium noodzakelijk.Het huidige pand heeft niet uitstraling van een islamitisch gemeenschapscentrum en is ook nooit voor dat doel gebouwd. Nieuwbouw kan deze identiteit en gebruiksfunctionaliteit van het betreffende gebouw beter uitstralen. Dit is mogelijk door het gebruik van islamitische architectuur en de toevoeging van een minaret. Een verbeterde uitstraling is volgens de Islamitische Unie een belangrijk onderdeel van de acceptatie en participatie van de gemeenschap in Arnhem. De verwachting is dat hierdoor het aantal bezoekers toeneemt.
- Bij de huidige locatie is een aanzienlijk tekort aan parkeerplaatsen. Er zijn geen parkeervoorzieningen op eigen terrein. Tijdens bijeenkomsten in de moskee zorgt dit voor een grote parkeerdruk op de omliggende wijk. Verhuizing naar een nieuwe locatie moet zorgen voor een aanzienlijke verbetering van het huidige parkeerprobleem. De parkeeroverlast aan de Sons-beeksingel zal na verhuizing afnemen en bij het nieuwe islamitische centrum moeten conform de parkeernorm voldoende parkeerplaatsen gerealiseerd worden. Er is ook ruimte nodig voor fietsparkeerplekken. Die ruimte is er op de huidige locatie niet.

Toekomstverwachting vraag naar gebedsruimte
De verwachting is dat de behoefte aan het aantal islamitische gebedsplaatsen in de gemeente Arnhem toeneemt. Arnhem heeft een vrij grote Turkse en Marokkaanse gemeenschap. De behoefte aan een islamitisch centrum komt echter niet alleen vanuit de Turkse en Marokkaanse gemeenschap. Door maatschappelijke ontwikkelingen, zoals de instroom van asielzoekers uit bijvoorbeeld Syrië en Afghanistan zijn er in Arnhem steeds meer mensen die het islamitische geloof aanhangen.

Arnhem heeft op 1 januari 2022 163.885 inwoners. Als gekeken wordt naar de ontwikkeling van de Turkse en Marokkaanse mos-limgemeenschap in Arnhem, dan is een redelijk stabiel beeld te zien. Zo'n 5,3% van de inwoners van Arnhem heeft een Turkse achtergrond en 2,4% heeft een Marokkaanse achtergrond (bron: Arnhem in Cijfers, 2022). Het aantal inwoners met een Turkse of Marokkaanse achtergrond groeit al jaren mee met het totaal aantal inwoners in Arnhem. Op 1 januari 2022 zijn er 8.620 mensen met een Turkse achtergrond, een toename van circa 430 in de afgelopen 10 jaar. Het aantal mensen met een Marokkaanse achtergrond is de afgelopen 10 jaar met 672 toegenomen.

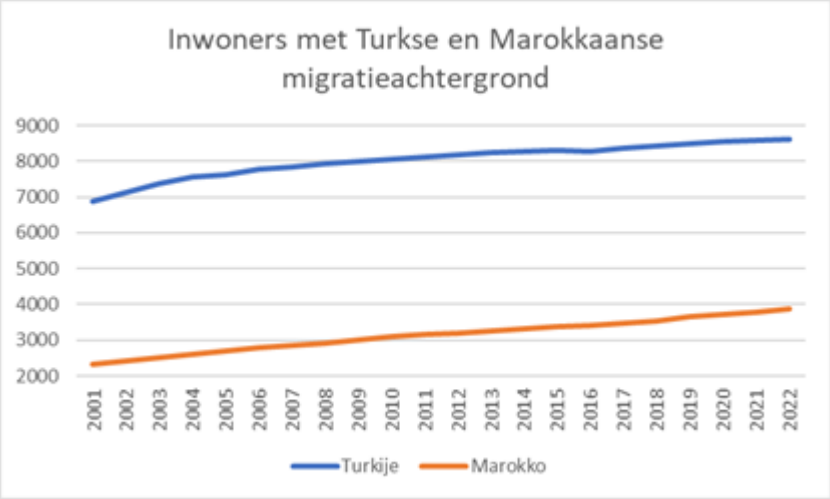

Afbeelding 3.5 Bevolkingsontwikkeling inwoners met Turkse en Marokkaanse achtergrond gemeente Arnhem (bron: Arnhem in Cijfers, 2022)

De bevolkingsprognose gaat uit van een groei naar 173.660 inwoners op 1 januari 2032 (een groei van bijna 6% in de komende bestemmingsplanperiode) en een verdere doorgroei naar 177.630 inwoners in 2040.

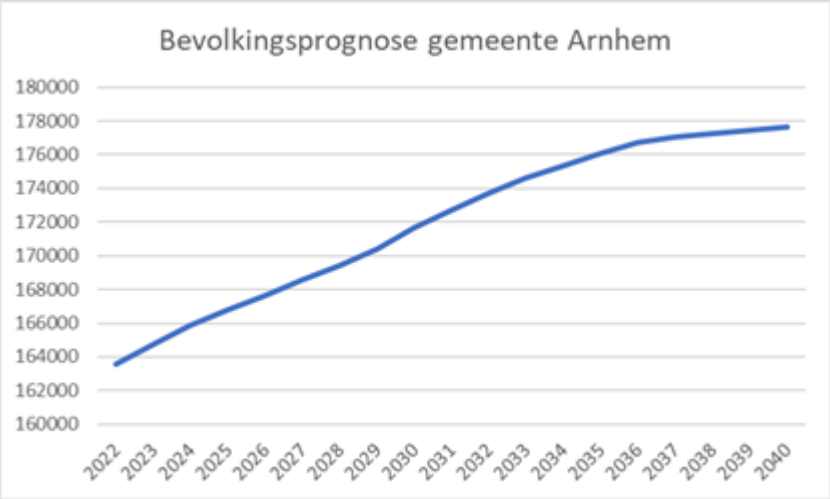

Afbeelding 3.6 Bevolkingsprognose gemeente Arnhem (bron: Arnhem in Cijfers, 2022)

De verwachting is dat de Turkse en Marokkaanse islamitische gemeenschap ook meegroeit en het percentage met 5,3% van de totale bevolking ongeveer gelijk blijft. Dat zou betekenen dat er in 2032 circa 7% meer mensen met een Turkse achtergrond in de gemeente Arnhem zijn, wat neerkomt op circa 9.200 inwoners en een toename van zo'n 580 ten opzichte van nu.

Door de bevolkingsgroei van de gemeente Arnhem en maatschappelijke ontwikkelingen, zoals de instroom van asielzoekers wordt verwacht dat ook het bezoekersaantal van de moskee meegroeit. Er van uitgaande dat het aantal bezoekers evenredig meegroeit met de toename van de doelgroep, is een groei van circa 7% te verwachten in de komende 10 jaar, exclusief de toename vanuit genoemde maatschappelijke ontwikkelingen (zoals de toestroom van asielzoekers). Dit komt neer op een groei van 250 naar minimaal 267 actieve bezoekers. Ook het aantal bezoekers dat geen lid is, zal meegroeien en de verwachting is dat het aantal bezoe-kers door de verbeterde bereikbaarheid en representatieve uitstraling zal toenemen. Het nieuwe pand moet daarom ruimte bieden aan 300-350 bezoekers, met incidenteel (op feestdagen) 500 bezoekers.

Leegstandsaspecten en zorgvuldig ruimtegebruik

Het belangrijkste doel van de ladder voor duurzame verstedelijking is het voorkomen van (onaanvaardbare) leegstand. Van onaan-vaardbare leegstand zou sprake kunnen zijn als door de ontwikkeling een hele branche/functie wegvalt en daarmee de keuzemo-gelijkheden voor de inwoners worden beperkt. Daar is met het realiseren van een islamitisch centrum geen sprake van. Wel is onderzocht of er in Arnhem - het primaire verzorgingsgebied van de Ayasofya moskee - al geschikte ruimte met de juiste maat-schappelijke bestemming beschikbaar is. In dat geval zou een nieuwe maatschappelijke bestemming niet noodzakelijk zijn.

De Islamitische Unie is al jaren op zoek naar een locatie in Arnhem om een islamitisch centrum te realiseren en heeft tot nu toe geen geschikte plek kunnen vinden. Er zijn verschillende locaties onderzocht, telkens met een negatief resultaat. Het betreffen locaties die door de gemeente Arnhem zijn aangedragen en locaties die te koop zijn aangeboden via bijvoorbeeld Funda. De loca-ties bleken om diverse redenen niet haalbaar/realistisch.

Op het online Vastgoedplein van de gemeente Arnhem staat het actuele verkoopaanbod aan maatschappelijke kavels en panden. Hieruit blijkt dat er geen andere geschikte maatschappelijke locatie van voldoende omvang is waar het islamitisch centrum gereali-seerd kan worden, mede gelet op de kwantitatieve en kwalitatieve eisen die aan een dergelijk centrum gesteld worden.

De rand van het Fluvium Zuid bedrijventerrein is de enige geschikte locatie voor een nieuwe moskee. Op dit moment is er zowel een tekort aan maatschappelijke locaties in Arnhem. De ontwikkeling van het islamitisch centrum voorziet in een maatschappelijke behoefte in de gemeente. Daarnaast ziet de gemeente Arnhem de maatschappelijke functie van het centrum als een positieve toevoeging aan Fluvium-Zuid en kan een goede overgang van woongebied naar werkgebied worden gerealiseerd in het gebied. Voor de vraag naar bedrijvenlocaties werkt de gemeente aan de herziening van het Regionaal Programma Werklocaties, waarin regionale afspraken worden gemaakt over hoe om te gaan met de toenemende vraag naar bedrijfskavels.

Ook is onderzocht wat het risico op leegstand is op de vertreklocatie. Het huidige pand aan de Sonsbeeksingel 110/ West-Peterstraat 8 heeft in het geldende Bestemmingsplan Klarendal - Sint Marten 2012 de bestemming 'Centrum-2'. Het pand mag voor verschillende functies worden gebruikt, zoals wonen, maatschappelijke functies, detailhandel, kantoren, creatieve bedrijven, dienstverlenende bedrijvigheid en horeca (categorie b en c). Vanwege de grote vraag naar locaties voor dergelijke functies in de gemeente Arnhem is de verwachting dat er geen structurele leegstand op de vertreklocatie zal optreden.

Conclusie
De Islamitische Unie heeft de behoefte om een Islamitisch centrum te realiseren om de toenemende vraag naar daaraan te facili-teren. In het centrum krijgen meerdere functies een plek. Het gaat dan om ruimte voor gebed maar ook daarmee samenhangende voorzieningen (zoals een mortuarium en bijeenkomstfunctie). Het huidige gebouw, de Ayasofya moskee aan de Sonsbeeksingel 110/West-Peterstraat 8 is hier feitelijk niet voor geschikt en hierdoor kunnen zij de gewenste ontwikkeling niet realiseren. De Islamitische Unie is al jaren op zoek naar een geschikte locatie voor een islamitisch centrum, maar er zijn geen locaties beschikbaar van voldoende omvang en met de juiste bestemming. De Islamitische Unie is daarom voornemens om te verhuizen naar een nieuwbouwlocatie op kavel A aan de rand van bedrijventerrein Fluvium Zuid.

Er is behoefte aan ruimte voor een representatief en goed bereikbaar centrum. Er is de komende jaren een groeiende vraag, gelet op de bevolkingsgroei en de groeiende doelgroep die het islamitische geloof aanhangt. Daarmee voldoet deze ontwikkeling in een maatschappelijke behoefte. Hiermee wordt voldaan aan de ladder voor duurzame verstedelijking. Er is sprake van zorgvuldig ruimtegebruik.

3.4.3 Omgevingsvisie Gelderland

3.4.3.1 Algemeen

De Omgevingsvisie Gaaf Gelderland, vastgesteld door Provinciale Staten van Gelderland op 19 december 2018 is samen met de geactualiseerde Omgevingsverordening op 1 maart 2019 in werking getreden. Op 31 maart 2021 is de geactualiseerde versie vastgesteld.

3.4.3.2 Stadsregio Arnhem/Nijmegen

Arnhem-Nijmegen wordt gekenmerkt door:

- het grootste stedelijke netwerk van Oost-Nederland;
- hoge kwaliteit van het voorzieningenniveau;
- kennisinstellingen: universiteit en hogescholen;
- de strategische ligging halverwege de Randstad en het Ruhrgebied;
- economische kracht: brede basis en topsectoren;
- goede bereikbaarheid over weg, water en spoor;
- de combinatie van stedelijke kwaliteiten en een mooie natuurlijke omgeving.

De kwaliteiten van de regio bepalen in belangrijke mate de ontwikkelingsmogelijkheden en daarmee ook de concurrentiepositie van Gelderland in internationaal en nationaal verband. De innovatieve kwaliteiten bepalen de potenties van de regio.

De inzet van gemeenten, maatschappelijke organisaties, ondernemers en provincie is nodig om in te kunnen spelen op de opgaven in de in de Stadsregio Arnhem Nijmegen. De gezamenlijke inspanningen richten zich op vier speerpunten:

- Innovatie en economische structuurversterking;
- Bereikbaar en verbonden;
- Sociaal economische vitaliteit en verstedelijking;
- Gebiedskwaliteiten benutten.

Ten aanzien van voorliggend bestemmingsplan is met name het speerput 'Sociaal economische vitaliteit en verstedelijking' van belang.

3.4.3.3 Sociaal economische vitaliteit en verstedelijking

Er zijn nog veel nieuwe woningen nodig in de regio. In relatie tot versterking van de stedelijke structuur is het echter van groot belang welke bouwplannen als eerste gerealiseerd worden. Concentratie op de as Nijmegen-Arnhem (het stedelijk kerngebied), in relatie tot de OV-knooppunten, heeft hierbij voor de provincie prioriteit boven ontwikkeling op de flanken, omdat dat het beste bijdraagt aan versterking van de stedelijke structuur (met name afronding van Vinex-locaties in het middengebied). Naast nieuwbouw is de bestaande woningvoorraad minstens zo belangrijk.

3.4.3.4 Toetsing van het initiatief aan de Omgevingsvisie Gelderland

Voorliggend bestemmingsplan voorziet in het realiseren van een moskee. Het betreft een binnenstedelijke herontwikkeling die bijdraag aan het speerpunt 'sociaal economische vitaliteit en verstedelijking'. Geconcludeerd wordt dat het initiatief in overeenstemming is met de Omgevingsvisie Gelderland.

3.4.4 Omgevingsverordening Gelderland

3.4.4.1 Algemeen

De Omgevingsverordening Gelderland wordt ingezet voor die onderwerpen waarvoor de provincie eraan hecht dat de doorwerking van het beleid van de Omgevingsvisie juridisch gewaarborgd is. De inzet van de verordening als juridisch instrument om de doorwerking van het provinciaal beleid af te dwingen is beperkt tot die onderdelen van het beleid waarvoor de inzet van algemene regels noodzakelijk is om provinciale belangen veilig te stellen of om uitvoering te geven aan wettelijke verplichtingen. De verordening voorziet ten opzichte van de Omgevingsvisie niet in nieuw beleid en is daarmee dus beleidsneutraal.

De Omgevingsverordening richt zich net zo breed als de Omgevingsvisie op de fysieke leefomgeving in de provincie Gelderland. Dit betekent dat vrijwel alle regels die betrekking hebben op de fysieke leefomgeving opgenomen zijn in de Omgevingsverordening. Het gaat hierbij om regels op het gebied van ruimtelijke ordening, milieu, water, mobiliteit en bodem.

3.4.4.2 Relevante artikelen

Dit bestemmingsplan voorziet in een binnenstedelijke ontwikkeling waarbij een moskee met bijbehorende voorzieningen wordt gerealiseerd. Het plangebied ligt binnen het Intrekgebied. Hierdoor is artikel 2.38 van belang.

Artikel 2.38 (instructieregel bestemmingsplan Intrekgebied)
Een bestemmingsplan voor gronden binnen een Intrekgebied maakt de winning van fossiele energie niet mogelijk.

Toetsing van het initiatief aan artikel 2.2.1.1 van de Omgevingsverordening
Voorliggend bestemmingsplan maakt geen winning van fossiele energie mogelijk. Het voornemen is dan ook in overeenstemming met artikel 2.38 van de Omgevingsverordening Gelderland.

3.4.4.3 Toetsing van het initiatief aan de Omgevingsverordening Gelderland

De voorgenomen ontwikkeling is in overeenstemming met de Omgevingsverordening Gelderland.

Hoofdstuk 4 Milieu- en omgevingsaspecten

4.1 Inleiding

Op grond van artikel 3.1.6 van het Besluit ruimtelijke ordening moet in de toelichting op het bestemmingsplan een beschrijving worden opgenomen van de wijze waarop de milieukwaliteitseisen bij het plan zijn betrokken. Daarbij moet rekening gehouden worden met de geldende wet- en regelgeving en met de vastgestelde (boven)gemeentelijke beleidskaders. In dit hoofdstuk worden de verschillende milieu- en omgevingsaspecten onderbouwd.

4.2 Geluid

4.2.1 Algemeen

De Wet geluidhinder heeft tot doel de mens te beschermen tegen geluidhinder. Dit is in de wet uitgewerkt in een normenstelsel voor de toelaatbare geluidbelasting in de woonomgeving. Alleen planologisch nieuwe situaties worden getoetst aan de wet. Daarbij moet er akoestisch onderzoek plaatsvinden naar de gevolgen daarvan voor geluidgevoelige objecten. Naast woningen zijn er nog een aantal andere geluidgevoelige objecten aangewezen zoals scholen en zorginstellingen.

In de wet staan regels voor weg- en railverkeerslawaai en voor gezoneerde industrieterreinen. De wet werkt verder met zones: dit zijn aandachtsgebieden rond geluidbronnen waarbinnen regels en normen gelden om de negatieve gevolgen van geluidhinder te beperken.

Het wettelijk normenstelsel kent voorts voorkeurswaarden en grenswaarden. Als de geluidbelasting beneden de voorkeurswaarde blijft dan zijn er wettelijk geen belemmeringen voor nieuwe geluidgevoelige situaties. Bij een geluidbelasting tussen de voorkeurswaarde en de grenswaarde moet er een gemotiveerd besluit genomen worden om nieuwe geluidgevoelige ontwikkelingen mogelijk te maken (hogere waarde).

Voor het verlenen van een hogere waarde is de nota “uitvoeringsbeleid hogere grenswaarde” van de gemeente Arnhem van toepassing.

Beleidsplan Geluid
Het beleidsplan Geluid heeft tot doel geluidsnormen voor nieuwe situaties af te stemmen op de aard en de functie van een gebied. Hierdoor kan beter rekening gehouden worden met ontwikkelingen en verwachting van de gebruikers van een gebied. In het centrum en dichtbij goed openbaar vervoer wil de gemeente Arnhem veel functies mogelijk maken. Als gebieden intensiever gebruikt worden neemt de kans op geluidhinder ook toe. Andere gebieden zoals de parken worden juist gewaardeerd om hun relatieve rust. Deze uitgangspunten hebben geleid tot een gebiedsgerichte invulling van geluidskwaliteiten binnen Arnhem. Naarmate de geluidbelasting hoger is neemt het belang van een zorgvuldige invulling van de totale leefomgevingskwaliteit toe.

4.2.2 Situatie plangebied

In voorliggend geval wordt een moskee gerealiseerd. Ondergeschikt aan de moskee worden daarnaast lokalen voor het geven van Koranonderwijs gerealiseerd. Aangezien de hoofdfunctie van het gebouw een moskee is, is het gebouw daarmee geen onderwijsgebouw. Daarom is het geen ander geluidgevoelig gebouw zoals bedoeld in het Besluit geluidhinder en Wet geluidhinder. De Wet geluidhinder is daarom niet van toepassing.

Wegverkeer
In het kader van een goede ruimtelijke ordening is er desondanks een akoestisch onderzoek wegverkeerslawaai uitgevoerd (Bijlage 1 Akoestisch onderzoek wegverkeerslawaai). Hierna wordt op de belangrijkste resultaten en conclusies ingegaan.

Getoets is aan de waarde de Wet geluidhinder. Alleen ten gevolge van de Westervoortsedijk treedt een

overschrijding op van de ten hoogste toelaatbare geluidsbelasting en ambitiewaarde van 48 dB. De maximaal te ontheffen waarde en de plafondwaarde van 63 dB worden niet overschreden. Aangezien het geen geluidsgevoelige bestemming betreft zoals deze is opgenomen in artikel 1 van de Wet geluidhinder, kan formeel geen hogere waarde worden vastgelegd.

Het treffen van bron- en overdrachtsmaatregelen is niet doelmatig. Echter dient, in het kader van een goede ruimtelijke ordening, voor de leslokalen het akoestisch klimaat (het zogenaamde binnenniveau) te worden gewaarborgd. In de toekomstige inpandige indeling van de moskee dienen daarom de leslokalen aan de geluidluwe zijde te worden gesitueerd, waardoor een goed woon- en leefklimaat kan worden gewaarborgd. Indien de lokalen volledig aan de geluidluwe gevel worden gesitueerd, is een nader onderzoek naar de geluidwering van de gevels niet noodzakelijk. In de verbeelding is een zone opgenomen aan de zijde van de Westervoortsedijk waarbinnen leslokalen niet zijn toegestaan. Hierdoor wordt voor de leslokalen een goed woon- en leefklimaat gewaarborgd.

Het plan voldoet aan de ambitiewaarde uit het Beleidsplan Geluid. De moskee ligt in het gebiedstype stedelijke zone. Binnen die zone is voor wegverkeer een maximale ambitie waarde van 58 dB opgenomen. De hoogst berekende waarde is 58 dB.

Gezoneerd industrieterrein
In het kader van een goede ruimtelijke ordening is ook gekeken naar de geluidsbelasting op de gevel(s) van de moskee ten gevolge van het gezoneerd industrieterrein 'Arnhem Noord' (Bijlage 3 Akoestisch onderzoek industrielawaai).

Een krachtens de Wet geluidhinder gezoneerd industrieterrein beschikt normaliter over een bewakingsmodel, waarmee onder andere de totale geluidsbelasting als gevolg van alle afzonderlijke inrichting gelegen op het gezoneerd terrein inzichtelijk kan worden gemaakt. De omgevingsdienst Regio Arnhem acteert als beheerder van dit model.

Uit het hierboven genoemd zonebewakingsmodel volgt een langtijdgemiddeld beoordelingsniveau van ten hoogste 40 dB(A) etmaalwaarde ter plaatse van het perceel. Hiermee wordt de ten hoogste toelaatbare geluidsbelasting niet overschreden.

Cumulatie
Bij een relevante blootstelling door meerdere geluidsbronnen dient onderzoek te worden gedaan naar de effecten van de samenloop van verschillende geluidsbronnen (cumulatie). Op de moskee ten gevolge van het wegverkeerslawaai en het gezoneerd industrieterrein vinden geen overschrijdingen plaats van de langtijdgemiddelde niveaus. Derhalve is het niet genoodzaakt de cumulatie inzichtelijk te maken.

4.3 Luchtkwaliteit

4.3.1 Algemeen

De Europese richtlijnen voor luchtkwaliteit zijn geïmplementeerd in titel 5.2 van de Wet Milieubeheer. Het doel van deze wetgeving is het beschermen van mens en milieu tegen de negatieve effecten van luchtverontreiniging. De wet is primair gericht op het voorkomen van negatieve effecten op de gezondheid van de mens. Daarnaast zijn er voor de stoffen zwaveldioxide en stikstofoxiden ook normen opgenomen ter bescherming van ecosystemen.

Voor het toetsen van ruimtelijke plannen zijn de volgende grenswaarden het meest relevant:
- PM_{10} (fijnstof)
  1. de jaargemiddelde concentratie van 40 µg PM_{10}/m3 mag niet worden overschreden;
  2. de 24 uursgemiddelde concentratie van 50 µg PM_{10}/m^3 mag niet vaker dan 35 keer per jaar worden overschreden;
- NO_2 (stikstofdioxide)

1. de jaargemiddelde concentratie van 40 µg NO_2/m^3 mag niet worden overschreden;
2. de uurgemiddelde concentratie van 200 µg NO_2/m^3 mag niet vaker dan 18 keer per jaar worden overschreden.

Voor de overige stoffen worden in Nederland geen overschrijdingen gerapporteerd.
In de op de Wet milieubeheer gebaseerde algemene maatregel van bestuur 'Niet in betekenende mate' (Besluit NIBM) zijn regels vastgelegd waaronder projecten (inrichtingen, kantoor- en woningbouwlocaties) die niet in betekenende mate bijdragen aan verslechtering van de luchtkwaliteit, zonder toetsing aan de grenswaarden voor het aspect luchtkwaliteit, toch doorgang kunnen vinden. De grens ligt bij een toename van maximaal 3%. Om te voorkomen dat in gebieden waar (nog) grenswaarden worden overschreden of dreigen overschreden te worden, een verslechtering van de luchtkwaliteit plaatsvindt, kunnen bij ministeriële regeling bepaalde gebieden en bepaalde broncategorieën worden aangewezen waarbinnen geen gebruik kan worden gemaakt van de NIBM-regeling.

4.3.2 Situatie plangebied

Econsultancy heeft ten behoeve van de voorgenomen ontwikkeling een luchtkwaliteitsonderzoek uitgevoerd (Bijlage 2 Onderzoek luchtkwaliteit (NIBM)). Uit de berekeningen blijkt dat de verkeersgeneratie van het toekomstige plan niet in betekenende mate bijdraagt aan de concentraties luchtverontreinigende stoffen in de buitenlucht. Uit de resultaten blijkt daarnaast dat er geen sprake is van een (dreigende) normoverschrijding. Voor de concentraties verontreinigende stoffen ter plaatse van de te realiseren moskee wordt ruim voldaan aan de grenswaarden uit de Wet milieubeheer. Geconcludeerd wordt dat er geen belemmeringen zijn voor het aspect luchtkwaliteit.

4.4 Hinder

4.4.1 Algemeen

In het kader van bedrijven en milieuzonering dienen de effecten van inrichtingen op hun omgeving (gevoelige bestemmingen, waaronder eventueel nieuw te ontwikkelen woningen) in beeld gebracht te worden. Voorbeelden van hinder zijn geluid, geur, stof of gevaar. In de VNG-publicatie 'Bedrijven en milieuzonering 2009' is een lijst van inrichtingen opgenomen waarbij de inrichtingen op grond van de hinder die zij veroorzaken, zijn opgedeeld in zes categorieën. Hierbij wordt er vanuit gegaan dat een inrichting uit categorie 1 relatief weinig hinder veroorzaakt en een inrichting uit categorie zes bijzonder veel hinder veroorzaakt.

4.4.2 Situatie plangebied

Hinder
In het kader van voorliggend bestemmingsplan is er een akoestisch onderzoek uitgevoerd in het kader van hinder (Bijlage 3 Akoestisch onderzoek industrielawaai).

Dit bestemmingsplan maakt een moskee mogelijk waarbij ook oproepen tot belijden van godsdienst of levensovertuiging mogelijk wordt gemaakt. Voor oproepen tot belijden van godsdienst of levensovertuiging zijn geen geluidsnormen van toepassing. Dit vanweg de vrijheid van godsdienst wat is vastgelegd in de Grondwet. Ingevolge artikel 10 van de Wet openbare manifestaties zijn oproepen tot het belijden van godsdienst of levensovertuiging, toegestaan. De gemeenteraad is bevoegd ter zake regels te stellen met betrekking tot duur en geluidsniveau. Ook moet het geluid wat wordt veroorzaakt door het oproepen tot belijden van godsdienst of levensovertuiging worden beoordeeld in het kader van een goede ruimtelijke ordening.

De geluidsnormen uit het Activiteitenbesluit en de 'VNG brochure Bedrijven en milieuzonering' (versie 2009) zijn zoals gezegd niet rechtstreeks van toepassing ten aanzien van het toegestane geluidsniveau van het oproepen tot belijden van godsdienst of levensovertuiging. Echter bij overschrijding van deze normen is er in objectieve zin sprake van geluidsoverlast.

Daarom is in het akoestisch onderzoek industrielawaai gekeken of het oproepen tot gebed of

levensovertuiging voldoet aan de maximale geluidsniveau van artikel 2.17 Activiteitenbesluit en de toetsingskaders voor een bestemmingsplanherziening stap 2 uit de 'VNG brochure Bedrijven en milieuzonering' (versie 2009). Bij beide kaders is 70 dB(A) op de gevel van een geluidsgevoelig gebouw het maximale geluidsniveau voor piekgeluiden.

Het akoestisch onderzoek industrielawaai laat zien dat binnen de gekozen uitgangspunten er voldaan wordt aan de normen voor het maximale piekgeluid van 70 dB(A) uit Activiteitenbesluit en de toetsingskaders voor een bestemmingsplanherziening stap 2 uit de 'VNG brochure Bedrijven en milieuzonering' (versie 2009). Op enkele toetspunten ter plaatse van de gevels van de woningbouw aan de Stokerstraat wordt de 70 db(A) gehaald maar niet overschreden. Achter de woningbouw zijn tuinen gelegen. Hoewel niet onderzocht is het aannemelijk dat de maximale geluidsbelasting in de tuinen lager is dan 70 dB(A) gezien de afschermende werking van de woningbouw. Er is dus geen sprake van geluidsoverlast. Daarmee is de conclusie dat er voor het oproepen tot gebed of levensovertuiging wordt voldaan aan een goede ruimtelijke ordening. De uitgangspunten van het akoestisch onderzoek industrielawaai worden in dit bestemmingsplan vertaald in concrete regels.

Voor alle geluidsbronnen worden de wettelijke grenswaarden van het langtijdgemiddeld beoordelingsniveau en de indirecte hinder niet overschreden. Voor het maximale beoordelingsniveau treden overschrijdingen op van de grens- en richtwaarde gedurende de nachtperiode conform de VNG-publicatie stap 2 en het Activiteitenbesluit. Maatgevend voor de overschrijding is het dichtslaan van de portieren van personenwagens op het parkeerterrein. Echter zijn maatwerkvoorschriften voor de moskee niet aan de orde. Het woon- en leefklimaat in de woningen (binnen niveau) wordt, bij aansluiting op de grenswaarden voor in- of aanpandige gevoelige gebouwen van 45 dB(A) etmaalwaarde, bij een geluidwering van de gevels van minimaal 17 dB gegarandeerd. Het Bouwbesluit stelt de eis dat bij nieuwbouwwoningen de geluidwering tenminste 20 dB bedraagt. Hierdoor is een nader onderzoek naar de geluidwering van de gevels van de omliggende nieuwbouwwoningen niet noodzakelijk en wordt de overschrijdingen van de geluidgevoelige bestemmingen acceptabel geacht.

Uitwaarste cumulatie
Bij een relevante blootstelling van gevoelige objecten (zoals woningen) aan meerdere geluidsbronnen dient onderzoek te worden verricht naar de effecten van de samenloop van verschillende geluidsbronnen (cumulatie). In beginsel vinden geen overschrijdingen ter plaatse van de geluidsgevoelige functies als gevolg van de langtijdgemiddelde beoordelingsniveaus (VNG-publicatie en Activiteitenbesluit) van het islamitische centrum. Het heersende akoestisch klimaat wordt dan ook in grote lijnen bepaald door wegverkeerslawaai ter plaatse van het plangebied en de geluidsgevoelige bestemmingen in de omgeving hiervan. Het wegverkeerslawaai is dan ook maatgevend voor de akoestische kwaliteit in de omgeving. In bijlage 5 van het Akoestisch onderzoek industrielawaai is de gecumuleerde geluidsbelasting, die berekend is op de geluidsgevoelige bestemmingen ten gevolge van wegverkeerslawaai en de moskee, opgenomen. Voor de benodigde input van de berekening van de geluidsbelasting ten gevolge van wegverkeerslawaai zijn dezelfde weggegevens gehanteerd als van het Akoestisch onderzoek wegverkeerslawaai. Uit de berekening blijkt dat, voor belastingen groter dan 55 dB, wegverkeerslawaai veruit maatgevend is. Enkel op toetspunt 02 tot en met 05 is het geluid afkomstig van de moskee in dezelfde orde grootte als dat van wegverkeerslawaai. De gecumuleerde geluidsbelasting bedraagt op deze punten maximaal 53 dB, wat niet zal leiden tot een onacceptabel woon- en leefklimaat. Daar waar de gecumuleerde geluidsbelasting hoger is dan 55 dB en eventueel sprake kan zijn van een matig woon- en leefklimaat, is wegverkeerslawaai veruit maatgevend. Dit heerst in de huidige situatie ook al, en heeft de moskee geen invloed op.

Het plan voldoet aan de ambitiewaarde uit het Beleidsplan Geluid. De moskee ligt in het gebiedstype stedelijke zone. Binnen die zone is voor geluid van bedrijven, in dit geval de moskee, ten opzichte van woningen een maxiale waarde van 55 dB opgenomen. De berekende langtijdgemiddelde voldoen hieraan.

Geur
In de directe omgeving van het plangebied zijn geen industriële bedrijven waarbij geur een rol speelt. Vanuit geur zijn er geen belemmeringen voor dit plangebied.

4.5 Externe veiligheid

4.5.1 Algemeen

Externe veiligheid
Met externe veiligheid wordt bedoeld de kans op overlijden van mensen buiten de grenzen van een bedrijf of transportmedium, als rechtstreeks gevolg van een ongeval met (gevaarlijke) stoffen binnen de grenzen van het bedrijf dan wel het transportmedium. In de externe veiligheid worden twee risicobegrippen gehanteerd het PR (Plaatsgebonden Risico) en het GR (Groepsrisico).

Landelijk beleid
Voor bedrijven is op 28 oktober 2004 het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi) in werking getreden. In het Bevi wordt een onderscheid gemaakt in kwetsbare en beperkt kwetsbare objecten. De 10^{-6} PR contour geldt ten opzichte van kwetsbare objecten als grenswaarde en ten opzichte van beperkt kwetsbare objecten als richtwaarde. Het beoordelingskader voor het groepsrisico is een oriënterende waarde.

Voor ondergrondse (aardgas)leidingen is er het Besluit externe veiligheid buisleidingen (Bevb) en voor de transportroutes (weg, water, spoor) het Besluit externe veiligheid transportroutes (Bevt). In het Bevi, Bevt en Bevb zijn de milieukwaliteitseisen vastgelegd die in de ruimtelijke planvorming moeten doorwerken.

Basisnet spoor
Op 1 april 2015 is de regeling 'Basisnet vervoer gevaarlijke stoffen' in werking getreden. Het Basisnet geldt voor het transport van gevaarlijke stoffen via de weg, spoor en het water. Per traject geeft Basisnet een risicoplafond voor het vervoer van gevaarlijke stoffen. Het risicoplafond wordt enerzijds bepaald door het aantal transporten dat Arnhem per jaar passeert en anderzijds door het aantal aanwezige personen (volgens het bestemmingsplan) in de omgeving van het spoor. Met het Basisnet ligt de gebruiksruimte voor het vervoer van gevaarlijke stoffen en de veiligheidszone voor de ruimtelijke ordening vast.

Gemeentelijk beleid
Het beleidsplan externe veiligheid van de gemeente Arnhem beschrijft de mate van gewenste externe veiligheid in Arnhem. Uitgangspunt hierbij zijn de landelijke normen voor het plaatsgebonden risico en het groepsrisico. In een groot gedeelte van de stad streven we naar het niet doen toenemen van de risico's. Op sommige plekken in de stad, op bedrijventerreinen voor zware industrie en de volgens het structuurplan stedelijke zone accepteren we een hoger risico dan op andere plaatsen. Wel moet daar extra aandacht zijn voor de beschikbare mogelijkheden voor rampenbestrijding, de zelfredzaamheid van mensen en de hulpverlening.

4.5.2 Situatie plangebied

Econsultancy heeft een onderzoek externe veiligheid uitgevoerd (Bijlage 4 Onderzoek externe veiligheid). In het onderzoek zijn de risico’s rondom het plangebied beschouwd en worden de mogelijke scenario’s inzichtelijk gemaakt.

Hogedruk aardgastransportleiding
Het plangebied is geheel gelegen binnen de 1%-letaliteitszone van de buisleiding. Uit de kwantitatieve risicoanalyse van de buisleiding volgt dat het groepsrisico in zowel de bestaande als de toekomstige situatie ruim lager is dan 0,1 x oriëntatiewaarde. Er is geen sprake van een toename van het groepsrisico. Het plaatsgebonden risico als gevolg van de buisleiding ter hoogte van het plangebied is lager dan 10-6/jaar en voldoet daarmee aan de grenswaarde.

Buisleidingincidenten worden hoofdzakelijk veroorzaakt door grondroerende werkzaamheden. Het maatgevende scenario met betrekking tot een hogedruk aardgastransportleiding is een fakkelbrand. Binnen de 1%-letaliteitszone is sprake van gemiddelde schade zoals vervorming van hout en kunststof en breuk dubbelglas.

Gezien het lage groepsrisico en de kleine kans dat een incident (veroorzaakt door grondroerende werkzaamheden) optreedt, wordt geadviseerd geen verdere veiligheidsmatregelen te nemen.

Transport van gevaarlijke stoffen via het spoor en de weg
Binnen een straal van 1 kilometer zijn geen relevante wegen gelegen. Op 1,25 kilometer ten noorden van het plan is spoor Arnhem – Velperpoort gelegen. Relevant voor het plangebied is stofcategorie D4 met een invloedsgebied van meer dan 4 kilometer. Door een ongeval met een ketelwagen op het spoor kunnen giftige gassen (D4) vrijkomen. Afhankelijk van het type stof, windrichting en plaats van de calamiteit kunnen hoge concentraties optreden. Het is aannemelijk dat personen aanwezig in het plangebied zichzelf bij een dreigend incident in veiligheid kunnen brengen, mits geïnformeerd en tijdig gewaarschuwd. Via waarschuwings- en alarmeringssysteem (WAS) en NL-Alert worden personen in de omgeving gewaarschuwd. Voor personen binnen is het handelingsperspectief binnen blijven en schuilen. Gezien de waarschuwingsystyemen en de mogelijkheid tot schuilen vormt de ligging binnen het invloedsgebied van het spoor geen belemmering voor het realiseren van de moskee.

Inrichtingen in de omgeving
Op circa 870 meter ten oosten van het plangebied is de inrichting Shell Nederland Verkoopmaatschappij gelegen. Op circa 1 kilometer ten oosten vanaf de moskee liggen AKZO Nobel Functional Chemicals BV en Immori b.v.. Gezien de afstand van de inrichtingen tot het plangebied, zijn er geen belemmeringen.

Advies Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden
Aan de Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden (VGGM) is advies gevraagd. De realisatie van het plan leidt tot een toename van het aantal aanwezigen. Het is aannemelijk dat zij zichzelf bij een dreigend incident in veiligheid kunnen brengen, mits geïnformeerd en tijdig gewaarschuwd. De kans op een dergelijk scenario is klein. Daarmee vormt het aspect externe veiligheid geen belemmeringen voor het realiseren van de moskee.

De VGGM heeft advies gegeven over het verbeteren van de zelfredzaamheid en rampbestrijding. Deze adviezen kan het moskee bestuur gebruiken bij de verdere uitwerking van het plan. Het gaat dan om de aspecten afspraken bij werkzaamheden aan de aardgasleidingen, ontvluchtbaarheid en risicocommunicatie

4.6 Groen en ecologie

4.6.1 Groen en ecologie

Wet natuurbescherming (Regels ter bescherming van de natuur)
De Wet natuurbescherming (Wnb) vervangt sinds 2017 het wettelijke stelsel voor de natuurbescherming zoals dat was neergelegd in de Natuurbeschermingswet 1998, de Flora- en faunawet en de Boswet, door één integraal en vereenvoudigd kader. De Wnb neemt de Europese regelgeving als uitgangspunt. Waar dat noodzakelijk is voor een adequate bescherming van natuurwaarden waarvoor geen specifieke bescherming is voorzien in Europese regelgeving worden aanvullende nationale beschermingsvoorschriften verankerd. De wet gaat over de bescherming van de kernnatuurwaarden en de houtopstanden, als onderdeel van een groter maatregelenpakket gericht op de bescherming van natuurwaarden en het tegengaan van biodiversiteitsverlies. De taken en verantwoordelijkheden worden zoveel mogelijk bij de provincies neergelegd.

Bescherming van gebieden
Voor de instandhouding van gebieden die zijn aangewezen ter uitvoering van de Vogelrichtlijn en de Habitat-richtlijn (Natura 2000-gebieden) stelt de Wnb specifieke kaders. De Natura 2000-gebieden in Arnhem zijn Veluwe en Rijntakken.

Het is verboden om zonder vergunning een project te realiseren of andere handelingen te verrichten die gelet op de instandhoudingsdoelstelling voor een Natura 2000-gebied de kwaliteit van de natuurlijke habitats of de habitats van soorten in dat gebied kunnen verslechteren of een significant verstorend

effect kunnen hebben op de soorten waarvoor dat gebied is aangewezen. Indien het project afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten significante gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied, dan moet een passende beoordeling worden gemaakt van de gevolgen voor het gebied, rekening houdend met de instandhoudingsdoelstellingen. Alleen indien daaruit met zekerheid blijkt dat het plan of project de natuurlijke kenmerken van het gebied niet aantast, wordt de vergunning verleend. Als de zekerheid niet kan worden verkregen, dan kan een vergunning alleen worden verleend als er geen alternatieve oplossingen zijn, er sprake is van een dwingende reden van groot openbaar belang en de nodige compenserende maatregelen worden getroffen (de zgn. “ADC-toets“). Op het moment dat een passende beoordeling nodig is, moet voor het kaderstellend plan (zoals een bestemmingsplan) een plan-MER worden gemaakt.

De beheerplannen – waarin de uitwerking in omvang, ruimte en tijd van de instandhoudingsdoelstellingen voor Natura 2000-gebieden plaatsvindt en waarin de voor die gebieden te treffen maatregelen in samenhang worden beschreven – zijn kaderstellende instrumenten. Ingeval overeenkomstig het beheerplan wordt gehandeld is verzekerd dat de realisatie van de instandhoudingsdoelstellingen niet in het geding is.

Bescherming van soorten
De Wnb sluit aan bij het specifieke beschermingsregime uit de Vogelrichtlijn, de Habitatrichtlijn en de natuurbeschermingsverdragen. Er wordt voorzien in concrete verboden ten aanzien van onder meer het vangen en doden van in die bronnen genoemde diersoorten, de verstoring van deze soorten en aantasting van hun rust- en voortplantingsplaatsen, alsmede in een verbod op het plukken en vernielen van bepaalde planten. Voorts wordt voorzien in limitatief opgesomde gronden voor ontheffing van deze verboden. Alleen opzettelijk verrichte handelingen zijn strafbaar. Bij vogels zijn bovendien verstoringen niet strafbaar als de staat van instandhouding van die vogelsoorten niet in gevaar komt. Gedeputeerde staten kunnen onder voorwaarden ontheffing verlenen van de verboden.

Daarnaast geldt als beschermingsregime voor (nationale) soorten:
a. een zorgplicht die van toepassing is op alle natuurwaarden in Nederland;
b. een verbod op het opzettelijk doden van de in de bijlage van de wet genoemde dieren, met een ontheffingsregime dat ruimer is dan dat voor internationaal en Europees beschermde soorten (zoogdieren, reptielen, amfibieën en thans op een rode lijst staande vissen, dagvlinders, libellen en kevers) (82 soorten);
c. een verbod op het vangen van dieren genoemd in de bijlage en het opzettelijk beschadigen van hun vaste voortplantings-plaatsen of rustplaatsen (zoals de dassenburcht); en
d. een verbod op het plukken of opzettelijk vernielen van in de bijlage genoemde vaatplanten (63 soorten, waaronder orchideeën).

Er wordt voorzien in ruimere ontheffingsmogelijkheden dan voor de strikt beschermde soorten gelden (artikel 3.10 lid 2). Voorts wordt het aantal bejaagbare soorten uitgebreid, worden door gedeputeerde staten goedgekeurde faunabeheerplannen sturend bij de schadebestrijding, populatiebeheer en jacht en is de verantwoordelijkheid voor de uitvoering van het stelsel van soortenbescherming, met inbegrip van de taken van het (op te heffen) Faunafonds, bij de provincies komen te liggen.

Groenvisie 2017-2035
De Groenvisie gaat over het Groen-blauw raamwerk, de stedelijke hoofdgroenstructuur, vertaald in doelen, ambities en ontwikkelopgaven. Dit Groen-blauw raamwerk van de stad bepaalt het gezicht van de stad en de aantrekkelijkheid van uiteenlopende woon- en recreatiemilieus. Het gaat daarbij om de waarden vanuit landschap, cultuurhistorie, ecologie, water en recreatief gebruik op gemeente en op particuliere terreinen.

Aan groen worden de laatste jaren steeds meer waarden en kwaliteiten toegekend. Zo ook aan het Arnhemse groen. Daarbij valt te denken aan gezondheid, klimaat (verminderen van hitte en van wateroverlast), milieu (verbeteren luchtkwaliteit), stadslandbouw, dierenwelzijn, toerisme en sport en bewegen. Het groen biedt ruimte voor een gezonde, leefbare, aantrekkelijke en daarmee ook toekomstbestendige woon- en werkomgeving.

De Groenvisie legt niet alleen het Groen-blauw raamwerk vast, dus de stedelijke hoofdgroenstructuur, maar geeft ook richting aan het belang van groen in de wijken, zodat initiatieven de waarden van het groen (landschap, biodiversiteit, gezondheid, waterbuffering, koelte) niet aantasten maar juist versterken. Zij vormt daarmee een basis voor de vertaling naar de (planologische) bescherming van waardevolle gebieden en waardevolle bomen in de bestemmingsplannen.

De visie zorgt voor een actualisatie van de Arnhemse regels met betrekking tot groencompensatie. In de Groenvisie zijn nu de actuele Arnhemse regels groencompensatie 2017 opgenomen. Uitgangspunt blijft dat de totale groenbalans in de stad neutraal moet blijven of toeneemt. Moet er toch groen verdwijnen, dan wordt dat gecompenseerd. Eerst kwantitatief, dan kwalitatief en als laatste financieel. Bij financiële compensatie wordt de waarde van het groen en de boomopstanden gestort in het Groenfonds.

Het provinciale beleid met betrekking tot groencompensatie heeft betrekking op bos binnen het Gelderse Natuurnetwerk. Daar waar de provinciale compensatieregels gelden treden de gemeentelijke terug.

Bomenplan 2020
Het bomenplan is een uitwerking van de Groenvisie. Onderdeel van dit plan is het jaarlijks aanplanten van nieuwe bomen en bos. Deze nieuwe bomen leveren een belangrijke bijdrage aan het klimaatbestendiger maken van Arnhem

Natuurinclusief bouwen
Door natuurinclusief te bouwen en te ontwerpen is het mogelijk gezonde en aantrekkelijke stad te creëren, die voor alle gebruikers een prettige leefomgeving vormen.

4.6.2 Situatie plangebied

Bescherming van soorten en Natura 2000-gebieden
Ten behoeve van de voorgenomen ontwikkeling is door Econsultancy een Quickscan Wet natuurbescherming (Bijlage 5 Quickscan Wet natuurbescherming) en Onderzoek stikstofdepositie (Bijlage 6 Onderzoek stikstofdepositie) uitgevoerd. Tevens is de groenbalans in beeld gebracht (Bijlage 7 Groenbalans).

Op basis van de uitkomsten uit de quickscan Wet natuurbescherming, zijn beschermde functies van de onderzoekslocatie voor de meeste soortgroepen uitgesloten. Op basis van de afwezigheid van rupsen in het aanvullend onderzoek in juli is de teunisbloempijlstaart op de onderzoekslocatie uit te sluiten.
Op basis van het uitgevoerde onderzoek stikstofdepositie wordt het volgende geconcludeerd. Het berekende projecteffect op de Natura 2000-gebieden is kleiner dan of gelijk aan 0,00 mol/ha/jaar. Bij een dergelijk projecteffect zal het beoogde plan niet voor een significante toename in stikstofdepositie zorgen en kunnen negatieve effecten worden uitgesloten. Op basis van het onderzoek blijkt dat er geen vergunning Wet natuurbescherming (gebiedsbescherming) benodigd is voor het aspect stikstof.

Juridische vergelijking
In de huidige situatie zijn er geen gronden in het plangebied als 'Groen' bestemd. In de nieuwe situatie is circa 400 m^2 als 'Groen' bestemd. De juridische groenbalans is daarmee positief.

Binnen het plangebied zijn in de huidige situatie geen 'groene' bestemmingen aanwezig. In de gewenste situatie is dit eveneens het geval. De juridische groenbalans is daarmee neutraal.

Feitelijke vergelijking
Voor de feitelijke groenbalans moet worden voldaan aan de regels groencompensatie (Groenvisie 2017). In de huidige situatie is het plangebied braakliggend. Er is geen meerjarig groen in de vorm van bomen of struiken aanwezig. In de gewenste situatie wordt voorzien in een groene inpassing van het plangebied. In de gewenste situatie wordt een bomenrij aan de Stokersstraat aangelegd. Per saldo is er sprake van een toename van het groen.

Conclusie
Zowel de juridische als de feitelijke groenbalans is daarmee positief. Er wordt voldaan aan de regels voor groencompensatie van de gemeente.

4.7 Water

4.7.1 Algemeen

Rijksbeleid
Het Rijksbeleid op het gebied van het waterbeheer is onderdeel geworden van het Nationale Omgevingsvisie, de NOVI (2020). De NOVI bevat nieuw strategisch beleid op het gebied van de fysieke leefomgeving en komt in de plaats van gebiedsdekkende structuurvisies en relevante delen van zelfstandige strategische beleidsplannen (natuurvisie, verkeer- en vervoerplannen) en de strategische gedeelten van nationale én provinciale waterplannen en milieubeleidsplannen.

Echter delen van het Nationaal Waterplan 2016-2021 (NWP) blijven van kracht tot de invoering van de Omgevingswet. Het gaat dan om de hoofdlijnen van het nationale waterbeleid beschrijven en de daartoe behorende ruimtelijke aspecten van het nationale ruimtelijk beleid. Echter als de NOVI afwijkt van het NWP, dan moet dat als wijziging van het NWO worden gezien. Tot de invoering van de Omgevingswet is het waterbeleid in twee nationale plannen terug te vinden (Toelichting NOVI).

De NOVI is een integrale omgevingsvisie voor de fysieke leefomgeving, maar de relatie met de sociale leefomgeving wordt uitdrukkelijk gelegd. Naast de ruimtelijk-functionele indeling van de leefomgeving gaat het ook om de activiteiten die een effect hebben op de leefomgeving in brede zin, waaronder het milieu, water, bodem, lucht en het natuurlijk kapitaal. Boven- en ondergrond zijn onlosmakelijk verbonden.

In de NOVI worden vier prioriteiten gesteld: Ruimte voor klimaatadaptatie en energietransitie, Duurzaam economisch groeipotentieel, Sterke en gezonde steden en regio's en Toekomstbestendige ontwikkeling van het landelijk gebied. Daarnaast zijn drie afwegingsprincipes vastgelegd.

Onder de eerste prioriteit vallen nu ook de eerdere bestuursakkoorden die voor het thema Water zijn afgesloten. In 2050 is Nederland Klimaatbestendig en waterrobuust ingericht, is de veiligheid tegen overstroming gegarandeerd, hebben rivieren en beken de ruimte gekregen en is voldoende zoetwater van goede kwaliteit aanwezig. Bij het laatste gaat het om oppervlaktewater en grondwater.

In de Waterwet (22 december 2009) zijn onder meer de gemeentelijke watertaken opgenomen: de zorgplicht voor hemelwater indien de eigenaar van het terrein het hemelwater in alle redelijkheid niet op eigen terrein kan verwerken en de regierol van gemeenten bij de grondwaterzorgplicht. In het gemeentelijke rioleringsplan geven gemeenten aan hoe zij invulling geven aan die zorgplichten.

Provinciaal en regionaal beleid
Op provinciaal niveau zijn alle beleidsplannen geïntegreerd in één plan: De Omgevingsvisie Gaaf Gelderland. Op 31 maart 2021 is de geactualiseerde versie vastgesteld. Water is opgenomen in twee centrale doelstellingen, te weten het borgen van de kwaliteit en de veiligheid van de leefomgeving. Realisatie van deze doelstellingen betekent onder meer:
- ontwikkelen met kwaliteit met respect voor ruimtelijke, landschappelijke en cultuurhistorische kwaliteiten;
- een robuust en toekomstbestendig water- en bodemsysteem voor alle functies; bij droogte, hitte en wateroverlast;
- een gezonde en veilige leefomgeving
- een gezonde vrijetijdseconomie en aandacht voor beleving, bereikbaarheid en toegankelijkheid van cultuur, natuur en landschap.

Verder is de provincie het aanspreekpunt voor drie watergerelateerde zaken:

- onttrekkingen voor drinkwaterwinning;
- onttrekkingen ten behoeve van bodemenergiesystemen zoals koude- en warmte opslag (KWO);
- industriële onttrekkingen meer dan 150.000 m³ per jaar.

Beleid waterschap
De verantwoordelijkheid voor het stedelijk waterbeheer in Arnhem-Noord ligt bij het Waterschap Rijn en IJssel. Relevant beleid is opgenomen in het Waterbeheerplan (2016-2021) en de Keur en legger van het waterschap.

Ten aanzien van de waterberging hanteert Waterschap Rijn en IJssel enkele vuistregels. Bij stedelijke ontwikkelingen geldt als dat een T10+10% (40 mm) neerslagsituatie geborgen dient te worden. Deze kan infiltreren of mag vertraagd afgevoerd worden conform de landelijke afvoernorm van 0,05 l/s/ha. Daarnaast geldt de eis dat een T100+10% (80 mm) tot aan maaiveld geborgen dient te worden en niet tot wateroverlast mag leiden.

Beleid gemeente
Het waterbeleid van de gemeente Arnhem is vastgelegd in de volgende beleidsplannen:
- Het geactualiseerde Gemeentelijk RioleringsPlan (GRP) vastgesteld op 14 november 2018. Het plan richt zich op een verbetering van de kwaliteit van het rioleringsstelsel, op de vermindering van de vuiluitworp naar het oppervlaktewater, de bodem en het grondwater, op het voorkomen van overlast en op het vasthouden van schoon hemelwater in stedelijk gebied.
- Aanpak wateroverlast Arnhem-Noord (vastgesteld 2 november 2015). Het plan heeft tot doel om Arnhem en vooral Arnhem-Noord, beter waterbestendig te maken tegen zware regenbuien. Daarom zal over elk plan een waterscan worden gelegd. Tijdens werkzaamheden in de openbare ruimte worden ruimtelijke maatregelen genomen die wateroverlast verminderen dan wel beperken.

Resumé
Uitgangspunt in het huidige beleid van gemeente, waterschap en provincie is dat planontwikkeling moet aansluiten bij een duurzaam integraal waterbeheer. Dit betekent dat:
- negatieve verstoring van de grondwaterstanden en –stromingen niet toegestaan zijn om grondwateroverlast en/of verdroging op de locatie en het boven- en benedenstrooms gelegen gebied te voorkomen;
- maatregelen getroffen moeten worden ter voorkoming van (grond)watervervuiling;
- bij nieuwbouw het regenwater binnen het plangebied afgekoppeld moet worden van de riolering en worden verwerkt op eigen terrein;
- voldoende oppervlaktewater aanwezig is en op de goede locatie;
- het verhard oppervlak zoveel mogelijk beperkt wordt;
- het gebruik van uitloogbare materialen en chemische bestrijdingsmiddelen niet is toegestaan;
- ontwikkelingen moeten bijdragen aan het verminderen of beperken van wateroverlast;
- geen ontwikkelingen mogen plaatsvinden die het functioneren van de waterkering beperken;
- de aanwezige ruimte in het winterbed van de rivieren beschikbaar blijft voor het primaire doel; waterberging en waterafvoer.
- ontwikkelingen en herinrichtingen moeten klimaatbestendig en waterrobuust ingericht worden.

4.7.2 Specifiek op het plangebied

Ten behoeve van de voorgenomen ontwikkeling is door Econsultancy een watertoets opgesteld (Bijlage 8 Rapport Watertoets). Uit de watertoets volgt dat de voorgenomen ontwikkeling waterneutraal uit te voeren is. Er zijn dan ook geen belemmeringen vanuit waterhuishoudkundig oogpunt. Hierna wordt op de belangrijkste waterhuishoudkundige aspecten ingegaan.

Hemelwater
Het schone hemelwater zal gescheiden van het vuilwater worden verwerkt. Binnen de planlocatie is geen ruimte beschikbaar om hemelwater bovengronds te bergen. Hierdoor zal gezocht moeten worden naar een ondergrondse voorziening. Er dient 44 m^3 aan waterberging gerealiseerd te worden. Dit wordt onder de parkeervoorzieningen gerealiseerd door 103 infiltratiekratten aan te leggen. Hiervoor is een oppervlakte van 74 m^2 nodig. Binnen het plangebied is voldoende ruimte om dit te realiseren.

Afvalwater
Het afvalwater zal in de toekomstige situatie op het bestaande rioleringsstelsel in de omgeving worden aangesloten.

Oppervlaktewater
Er wordt geen oppervlaktewater gerealiseerd.

4.8 Bodem

4.8.1 Algemeen

Voor deze ontwikkellocatie is getoetst of de bodemkwaliteit (inclusief grondwater) de gewenste ruimtelijke ontwikkelingen toelaat. Ook is getoetst of een eventuele bodemverontreiniging gevolgen heeft voor de financiële uitvoerbaarheid van de ontwikkeling.
Als toetskader wordt gebruik gemaakt van de volgende bodemregelgeving:

- Wet Bodembescherming;
- Beleidsnota bodem 2012, Provincie Gelderland, gemeente Arnhem en gemeente Nijmegen, 1 december 2012;
- Besluit Bodemkwaliteit;
- Nota Bodembeheer, september 2011.

4.8.2 Situatie plangebied

Beschrijving bodemkwaliteit in het plangebied
Voor het bestemmingsplan is met behulp van het bodeminformatiesysteem van de gemeente Arnhem een inventarisatie uitgevoerd naar de bekende (mogelijke) gevallen van ernstige bodemverontreiniging in het betreffende plangebied.

Uit de inventarisatie is gebleken dat in het bestemmingsplangebied een gesaneerd geval van ernstige bodemverontreiniging aanwezig zijn. Zie afbeelding 4.1. Het gebied heeft de bodemfunctieklasse Industrie en als achtergrondwaarde klasse Wonen (op de ontgravingskaart)

Geval van bodemverontreiniging	
Adres locatie	Westervoortsedijk 7 e.o. (voormalige gasfabriek)
BIS nr.	G0017-01
Soort geval	Gesaneerd geval
Omschrijving	Verontreiniging met PAK, zware metalen en vluchtige aromaten. Gesaneerd door het aanbrengen van een leeflaag.

Afbeelding 4.1 Inventarisatie bodemgegegevens

Conclusies bodem
De geïnventariseerde bodemgegevens geven voldoende inzicht in de bodemkwaliteit van het plangebied. Ter plaatse van de geplande moskee op het voormalig gasfabriekterrein (Fluvium) is een geval van ernstige bodemverontreiniging aanwezig. Echter is de ondergrond gesaneerd. Er bestaat daar geen risico voor de volksgezondheid. Tevens dient men zich te houden aan de bepalingen uit het nazorgplan. De leeflaag op het voormalig gasfabrieksterrein moet in stand gehouden worden. Bij graafwerkzaamheden onder de leeflaag is een saneringsplan noodzakelijk en toestemming van het bevoegd gezag Wet bodembescherming (gemeente Arnhem).

4.9 Cultuurhistorie & archeologie

4.9.1 Algemeen

Rijksbeleid
Erfgoedwet

Cultuurhistorische objecten die zeldzaam of schaars zijn en die voor mensen in hoge mate het beeld van Nederland bepalen, worden aangewezen als monumenten. In de Erfgoedwet (de opvolger van de Monumentenwet 1988) is vastgelegd hoe monumenten van bouwkunst en archeologie en stads- en dorpsgezichten moeten worden beschermd. Deze wet is het belangrijkste instrument voor de bescherming van het cultuurhistorisch erfgoed in Nederland.

Besluit ruimtelijke ordening
Cultuurhistorie moet op basis van de gewijzigde Bro (art 3.1.6) goed in bestemmingsplannen verankerd worden. Dit behelst niet alleen een beschrijving van de aanwezige en te verwachten cultuurhistorische waarden, maar ook een waardering ervan en een advies over toekomstige omgang ermee, gelet op de ruimtelijke opgave die in het bestemmingsplan aan de orde is. Aangegeven moet worden hoe met de cultuurhistorische waarden rekening is gehouden in het bestemmingsplan.

Verdrag van Valletta en de Wet op de archeologische monumentenzorg
De bescherming van het archeologische erfgoed in de bodem en de inbedding ervan in de ruimtelijke ontwikkeling is het onderwerp van het Europese Verdrag van Valletta (Malta). In 1992 ondertekenden twintig Europese staten, waaronder Nederland, dit verdrag. De belangrijkste uitgangspunten van het verdrag zijn:

- archeologische waarden dienen zoveel mogelijk (in situ) in de bodem bewaard te blijven en beheermaatregelen dienen genomen te worden om dit te bewerkstelligen;
- vroeg in de ruimtelijke ordening dient al rekening gehouden te worden met archeologie;
- bodemverstoorders betalen het archeologisch (voor)onderzoek wanneer behoud in situ niet mogelijk is.

In 2007 is het verdrag vertaald in de Monumentenwet 1988 en maakt thans deel uit van de Erfgoedwet.

Provinciaal beleid
'Beleef het mee!' (2017-2020)
In juli 2016 is het Beleidsprogramma Cultuur en Erfgoed 2017 - 2020 'Beleef het mee!' vastgesteld. In dit programma ligt het accent op de beleving van mensen. Daarnaast zoekt de provincie de balans tussen de maatschappelijke, economische en intrinsieke waarde van cultuur en erfgoed. Cultureel ondernemerschap blijft onverminderd van belang en komt terug in de economische waarde van cultuur en erfgoed. Voor wat betreft erfgoed krijgt vooral het functioneel gebruik ervan aandacht. Daarnaast zoekt de provincie nieuwe manieren van samenwerking waardoor de uitvoeringskwaliteit van restauraties en archeologie wordt vergroot.

Gemeentelijk beleid
Erfgoednota 'Panorama Arnhem'
In de Erfgoednota 'Panorama Arnhem' wordt het accent verschoven van 'behoud door bescherming' naar 'behoud door ontwikkeling'. Cultuurhistorie speelt op een zo'n vroeg mogelijk moment een actieve rol in veranderingsprocessen en ontwerpkeuzen. Het erfgoedbeleid wil de cultuurhistorische factor een zichtbare en samenhangende rol geven in deze stedelijke ontwikkelingen. Cultuurhistorie wordt ingezet als ontwikkelingskans en niet als belemmering. De Erfgoedagenda, die Panorama Arnhem als beleidsinstrument opvolgde, gaat uit van dezelfde erfgoedstrategiën.

Archeologische verwachtingenkaart
Archeologie is een integraal onderdeel van het erfgoedbeleid en als zodanig opgenomen in de erfgoednota. In de nota wordt voortgeborduurd op de uitgangspunten van het Verdrag van Malta. Behoud van archeologische waarden is het uitgangspunt en als dat niet mogelijk is, volgt veiligstelling door archeologisch onderzoek. Om permanente aandacht voor deze vorm van erfgoed te krijgen, is ingezet op constante voorlichting en educatie. Sinds 2008 beschikt de gemeente over een archeologische verwachtingenkaart voor heel Arnhem. De verwachtingenkaart geeft al in een vroeg stadium van planvorming globaal inzicht in de mate waarin archeologische resten in een gebied aangetroffen kunnen worden.

Conform de Erfgoedverordening geldt dat archeologisch onderzoek uitgevoerd moet worden als

grondroerende werkzaamheden:
- in archeologisch waardevolle gebieden (buiten monumenten) dieper dan 40 cm-maaiveld reiken en groter zijn dan 30 m^2;
- in gebieden met een hoge archeologische verwachting dieper dan 40 cm-maaiveld reiken en groter zijn dan 200 m^2;
- in gebieden met een middelhoge archeologische verwachting dieper dan 40 cm-maaiveld reiken en groter zijn dan 500 m^2;
- in gebieden met een lage archeologische verwachting dieper dan 40 cm-maaiveld reiken en groter zijn dan 2.000 m^2.

Voor archeologisch waardevolle gebieden zijnde beschermde gemeentelijke of rijksmonumenten, geldt maatwerk. Voor rijksmonumenten beslist de Minister van OC&W. Gebieden die reeds onderzocht zijn en/of zijn vrijgegeven, zijn vrijgesteld van onderzoek. Aan het archeologische beleid dat in de verordening is verankerd, ligt de archeologische maatregelenkaart als basis.

4.9.2 Situatie plangebied

Cultuurhistorie
Er bevinden zich in en rondom het plangebied zelf geen rijks- of gemeentelijke monumenten en overige cultuurhistorische waarden. Van aantasting van monumentale en cultuurhistorische waarden als gevolg van de voorgenomen ontwikkeling is dan ook geen sprake.

Archeologie
Het plangebied is in het verleden reeds archeologisch onderzocht. Ter plaatse geldt geen archeologische verwachting meer. Archeologisch onderzoek is niet benodigd.

4.9.3 Conclusie

De aspecten cultuurhistorie en archeologie vormen geen belemmering voor de voorgenomen ontwikkeling. Opgemerkt wordt dat artikel 5.10 van de Erfgoedwet wel van toepassing is, waardoor er een meldplicht geldt indien er gedurende de werkzaamheden archeologiche vondsten worden gedaan.

4.10 Stadsklimaat

4.10.1 Algemeen

Rijksbeleid
In het Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie is door de overheden afgesproken om vanaf 2020 ruimtelijke adaptatie een integraal onderdeel uit te laten maken van het beleid. Om uiteindelijk in 2050 een klimaatbestendige en waterrobuuste inrichting te hebben. De urgentie om onze leefomgeving klimaatadaptief en waterrobuust te maken is in het Bestuursakkoord Klimaatadaptatie (november 2018) nogmaals onderstreept.

Gemeentelijke beleid
Strategie klimaatadaptatie
In de strategie klimaatadaptatie zijn ambities benoemd om Arnhem klimaatbestendiger te maken. Belangrijk uitgangspunt is dat het klimaatbestendig maken van Arnhem wordt meegenomen in alle ruimtelijke plannen.
- het oppervlakte verharding tot een minimum te beperken;
- hemelwater van gebouwen af te koppelen;
- de openbare ruimte dusdanig in te richten zodat zware buien zo min mogelijk overlast veroorzaken;
- de bebouwing in deze velden heeft een zodanige verkaveling dat de ontwikkeling geen effect heeft op de verkoelende winden naar de stad;
- er wordt een balans gezocht tussen verdichten (toename bebouwing en verharding) en groen/blauwe inrichting zodat de gevoelstemperatuur aangenaam blijft.

Structuurvisie 2020-2040
In de Structuurvisie 2020-2040 (vastgesteld december 2012) is de gemeentelijke ambitie verwoord om

Arnhem klimaatbestendig te maken onder alle weersomstandigheden. Voor nu en in de toekomst, onder invloed van de klimaatverandering, wordt tenminste gestreefd naar prettig toeven binnen- en buitenshuis en het vermijden van ongewenste gezondheidsrisico's. Voor hitte ligt de nadruk op de toename in de toekomst van het aantal zomerse en zelfs tropische dagen. In het realiseren van een prettig stadsklimaat wil de gemeente optimaal gebruik maken van de (huidige) gunstige uitgangssituatie van natuurlijke luchtstromen die van de hoger gelegen stadsranden en vanuit de rivierzone de stad in stromen en zorgen voor koeling en tevens een goede luchtkwaliteit. Ook het groene karakter van de stad draagt daaraan in grote mate bij.

Hitteattentiekaart
De opwarming van de stad tijdens warme, tropische dagen doet zich voor in de dichtbebouwde stenige gebieden met veel gebouwvolume, verharding en weinig groen. In de Hittekaart van Arnhem is de gevoeligheid van de stad voor opwarming weergegeven. Bepaalde delen van de stad hebben een verhoogde kans op opwarming (stedelijke hitte-eilanden), wat ongewenste gevolgen voor het woon- en leefmilieu en het functioneren van deze gebieden kan hebben.

4.10.2 Situatie plangebied

De locatie ligt op de Hittekaart van Arnhem in dat deel van de stad dat gevoelig is voor opwarming tijdens langdurige perioden van hitte (oranje gebied op de Hittekaart). De locatie is daarmee een gebied met een hoge prioriteit om het stadsklimaat ter plekke te verbeteren. De gemeente Arnhem streeft bij ontwikkelingen in deze gebieden naar anticiperende maatregelen om het stadsklimaat ter plekke te verbeteren. Het stadsbestuur heeft deze ambitie in 2014 aangescherpt door te bepalen dat hitteplekken moeten worden bestreden door een effectieve inzet van groen op daken en gevels van gebouwen maar ook op de grond als (bv) bomen. Wordt bij herontwikkeling hiermee geen rekening gehouden dan is de kans groot dat het (lokale) stadsklimaat op de locatie verslechterd met gevolgen voor de toekomstige gebruikers en bewoners van het gebied.

Ten opzichte van de bestaande bouwmogelijkheden uit het bestemmingsplan Fluvium Midden - Westvoortsedijk West is er een afname van bebouwingsmogelijkheden. In de huidige situatie zijn bouwmogelijkheden voor het realiseren van bebouwing met een oppervlakte van circa 1.900 m2. In het nieuwe bestemmingsplan wordt dit beperkt tot circa 1.020 m2 aan bebouwing. In de gewenste situatie wordt een bomenrij aan de Stokersstraat aangelegd.

Aangezien het bestemmingsplan de vestiging van een moskee mogelijk maakt, zal het parkeerterrein naar alle waarschijnlijkheid niet alle dagen volledig in gebruik zijn. Gezien de Strategie Klimaatadaptatie waarin is opgenomen dat het oppervlakte verharding tot een minimum dient te worden beperkt en gezien de locatie gevoelig is voor opwarming tijdens langdurige perioden van hitte is het noodzakelijk om het parkeerterrein niet volledig te verharden. Daarom wordt in de regels opgenomen dat het aanbrengen van benodigde verharding voor parkeren enkel is toegestaan indien de verharding wordt uitgevoerd in half verharding, waterdoorlatende bestrating of andere vormen van vergroening. Dit sluit ook aan bij motie 20M359 waarin is opgeroepen om parkeerterreinen te vergroenen.

Daarnaast bestaat het voornemen om in het nieuwbouwplan vegetatie toe te voegen in de vorm van bomen en struiken. Ook zal bij het uitwerking van het nieuwbouwplan aandacht moeten zijn voor een klimaat adaptief bouwontwerp. Gezien bovenstaande zorgt het bestemmingsplan niet voor een verslechting van het (lokale) stadsklimaat.

4.11 M.e.r-besluit

4.11.1 Artikel 2.8 lid 1 van de Wet natuurbescherming

Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied, het gebied 'Rijntakken', ligt op een afstand van circa 1,4 kilometer van het plangebied. Gezien de aard en omvang van de in dit bestemmingsplan besloten ontwikkeling in relatie tot de ruime afstand tot Natura 2000-gebied wordt geconcludeerd dat er geen sprake zal zijn van een aantasting van de instandhoudingsdoelstellingen van een Natura-2000 gebied. Zie in dit kader ook paragraaf 4.6.2. Uit het onderzoek naar de stikstofdepositie blijkt dat er geen negatieve effecten zijn te verwachten van het project op het nabijegelegen Natura 2000-gebied. Een passende beoordeling op basis van artikel 2.8 lid 1 van de Wet natuurbescherming is in het kader van dit bestemmingsplan dan ook niet noodzakelijk. Er is daarom geen sprake van een m.e.r.-plicht op basis van artikel 7.2a van de Wet milieubeheer.

4.11.2 Drempelwaarde Besluit m.e.r.

Dit bestemmingsplan voorziet in directe eindbestemmingen voor wat betreft de binnen het plangebied geplande functies en voldoet daarmee aan de definitie van een 'besluit' als bedoeld in het Besluit m.e.r. Dit betekent dat dit bestemmingsplan m.e.r.-(beoordelings)plichtig is indien activiteiten worden mogelijk gemaakt die genoemd worden in onderdeel C of D van het Besluit m.e.r. en de daarin opgenomen drempelwaarden overschrijden.

In dit geval is sprake van een ontwikkeling die niet wordt genoemd in onderdeel C van het Besluit m.e.r. Er is daarom in elk geval geen sprake van een directe m.e.r.-plicht. Op basis van onderdeel D kan de in dit plan besloten ontwikkeling worden aangemerkt als: 'De aanleg, wijziging of uitbreiding van een stedelijk ontwikkelingsproject met inbegrip van de bouw van winkelcentra of parkeerterreinen'.

De ontwikkeling in dit bestemmingsplan is m.e.r.-beoordelingsplichtig indien de volgende drempelwaarden worden overschreden:
- een oppervlakte van 100 hectare of meer,
- een aaneengesloten gebied en 2000 of meer woningen omvat, of
- een bedrijfsvloeroppervlakte van 200.000 m2 of meer.

M.e.r.-beoordelingsbesluit
Zoals ook in het voorgaande aangegeven, dient ook wanneer ontwikkelingen onder drempelwaarden blijven, het bevoegd gezag zich er van te vergewissen of activiteiten geen aanzienlijke milieugevolgen kunnen hebben. Er is een vormvrije m.e.r.-beoordeling uitgevoerd, zie voor uitgebreide toetsing van de ontwikkeling aan milieuaspecten hoofdstuk 4. Hieruit volgt dat er geen sprake is van bijzondere omstandigheden ten aanzien van de kenmerken en locatie van het plan, die zouden kunnen leiden tot belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu. Voor de meeste beoordeelde milieuaspecten geldt dat er geen optreedt. Het volgen van een m.e.r.-(beoordelings-) procedure is daarom niet nodig.

4.12 Kabels, leidingen en straalpaden

Binnen het plangebied liggen geen kabels en leidingen die planologische bescherming genieten of behoeven. Over het plangebied lopen daarnaast geen straalpad(en) die beperkingen aan de bouwhoogte stellen.

Hoofdstuk 5 Planbeschrijving en -verantwoording

5.1 Inleiding

In de voorgaande hoofdstukken is ingegaan op de bestaande situatie, het relevante beleid en de milieu- en omgevingsaspecten. De informatie uit deze hoofdstukken is gebruikt om keuzes te maken bij het opstellen van het bestemmingsplan: de verbeelding (plankaart) en de regels. In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de opzet van dit bestemmingsplan. Daarnaast worden de gemaakte keuzes op de verbeelding en in de regels verantwoord. Dat betekent dat er wordt aangegeven waarom bepaalde bestemmingen zijn aangewezen en waarom bepaalde bebouwing acceptabel is.

5.2 Opzet van de regels

In de Wet ruimtelijke ordening (Wro) is de verplichting opgenomen om ruimtelijke plannen en besluiten digitaal vast te stellen. De Standaard voor vergelijkbare bestemmingsplannen 2012 (SVBP2012) is verplicht.

De Standaard Vergelijkbare Bestemmingsplannen 2012 maakt het mogelijk bestemmingsplannen te maken die op vergelijkbare wijze zijn opgebouwd en op een zelfde manier worden verbeeld. Vergelijkbare bestemmingsplannen leiden tot een betere dienstverlening en tot een effectievere en efficiëntere overheid.

Het juridisch bindend gedeelte van het bestemmingsplan bestaat uit planregels en bijbehorende plankaart waarop de bestemmingen zijn aangegeven. Deze plankaart kan zowel digitaal als analoog worden verbeeld. De plankaart en de planregels dienen in samenhang te worden bekeken.

De regels zijn onderverdeeld in vier hoofdstukken:
1. Inleidende regels (begripsbepalingen en wijze van meten);
2. Bestemmingsregels;
3. Algemene regels (o.a. afwijkingen);
4. Overgangs- en slotregels.

5.2.1 Inleidende regels

Hoofdstuk 1 bevat de inleidende regels. Deze regels gelden voor het gehele plangebied en bevatten:
1. Artikel 1 Begrippen. In dit artikel zijn definities van de in de regels gebruikte begrippen opgenomen, voor een eenduidige interpretatie van deze begrippen.
2. Artikel 2 Wijze van meten. Dit artikel geeft onder meer bepalingen waar mag worden gebouwd en hoe voorkomende eisen betreffende de maatvoering begrepen moeten worden.

Op de plankaart zijn bouwhoogten en soms bebouwingspercentages aangegeven. Als er geen percentages zijn aangegeven, mag het hele bouwvlak worden bebouwd. De aangegeven bouwhoogte wordt gemeten vanaf peil tot het hoogste punt (exclusief elementen zoals een schoorsteen, liftopbouw en dergelijke). Uitgangspunt is dat alleen gebouwd mag worden binnen de bouwgrenzen.

5.2.2 Bestemmingsregels

Hoofdstuk 2 van de regels bevat de juridische vertaling van de verschillende bestemmingen die voorkomen in het plangebied. Voor ieder gebied op de plankaart is de bestemming aangegeven. Deze bestemmingen zijn in de regels onderverdeeld in o.a.:
1. Bestemmingsomschrijving: omschrijving van de activiteiten die zijn toegestaan (wonen, bedrijvigheid etc.);
2. Bouwregels: eisen waaraan de bebouwing moet voldoen (bebouwingshoogte, bebouwingspercentage etc.);
3. Afwijken van de gebruiks- en bouwregels: onder welke voorwaarde mag afgeweken worden van de aangegeven bestemmingen en bouwregels;
4. Verboden gebruik: welke vormen van gebruik zijn uitgesloten.

In paragraaf 5.3 worden de verschillende bestemmingen toegelicht en wordt ook per bestemming aangegeven waarom voor bepaalde gronden voor deze is gekozen. Daarnaast wordt, indien gekozen wordt af te wijken van de bestemming uit het geldende bestemmingsplan, aangeven waarom daarvoor is gekozen.

5.2.3 Algemene regels

Hoofdstuk 3 bevat de algemene regels. Deze regels gelden voor het gehele plangebied. Dit hoofdstuk is opgebouwd uit:

1. Artikel 6 Anti-dubbeltelregel. Deze regel bepaalt dat er niet twee keer voor eenzelfde locatie een bouwplan kan worden ingediend.
2. Artikel 7 Algemene bouwregels. Hierin zijn de algemene bouwregels opgenomen zoals de verplichting tot het bouwen binnen het bouwvlak en de uitleg van het bebouwingspercentage.
3. Artikel 8 Algemene gebruiksregels. In dit artikel zijn algemene regels mert betrekking tot het gebruik van de gronden en opstallen in het plangebied opgenomen. Hierin is aangegeven welke functies in ieder geval in strijd zijn met het bestemmingsplan.
4. Artikel 10 Algemene afwijkingsregels. In dit artikel worden de voorwaarden beschreven waaronder kan worden afgeweken van een bestemmingsregel. Deze afwijkingen kunnen worden toegepast op alle bestemmingen in het bestemmingsplan. De afwijkingen die uitsluitend gelden voor een bepaalde bestemming zijn in het betreffende artikel van die bestemming opgenomen.

5.2.4 Overgangs- en slotbepalingen

In Hoofdstuk 4 staan de overgangs- en slotbepalingen. In de overgangsbepalingen is aangegeven wat de juridische consequenties zijn van bestaande situaties die in strijd zijn met dit bestemmingsplan.

5.3 Verantwoording van de regels

5.3.1 Algemeen

Kenmerk van de Nederlandse ruimtelijke ordeningsregelgeving is dat er uitgegaan wordt van toelatingsplanologie. Een bestemmingsplan geeft aan welke functies waar zijn toegestaan en welke bebouwing opgericht mag worden. Bij het opstellen van dit bestemmingsplan zijn keuzes gemaakt over welke functies waar mogelijk worden gemaakt en is gekeken welke bebouwing stedenbouwkundig toegestaan kan worden. De bestaande situatie is hierbij het uitgangspunt.

Het is noodzakelijk dat het bestemmingsplan een compleet inzicht biedt in de bouw- en gebruiksmogelijkheden binnen het betreffende plangebied. Het bestemmingsplan is het juridische toetsingskader dat bindend is voor de burger en overheid en geeft aan wat de gewenste planologische situatie voor het plangebied is. Deze situatie kan gaandeweg de planperiode wijzigen, bijvoorbeeld door veranderd stedenbouwkundig inzicht, functiewijziging veranderingen in gebruik. Ook ruimtelijke ontwikkelingen en vernieuwing van o.a. ruimtelijk, economisch, verkeerskundig en milieubeleid dragen bij aan de veroudering van geldende bestemmingsplannen.

Om recht te doen aan een goede ruimtelijke ordening binnen het plangebied wordt daarom aangegeven in welke situaties de bestemming wordt gekozen gelijk aan de oude bestemming (na strijdige situatie te hebben gewraakt) en in welke situaties een nieuwe bestemming wordt gegeven (positief bestemmen), waarmee de strijdige situatie wordt gelegaliseerd. Daarnaast wordt, indien van toepassing, aangegeven wanneer een strijdige situatie onder het overgangsrecht wordt gebracht.

In deze paragraaf worden de keuzes die zijn gemaakt nader onderbouwd. Hierbij zullen de bestemmingen in dezelfde volgorde als in de regels worden behandeld.

5.3.2 Afzonderlijke bestemmingen

In de volgende subparagrafen worden de afzonderlijke bestemmingen die voorkomen in het bestemmingsplan besproken.

Per bestemming wordt ingegaan op:
- welke gronden zijn zo bestemd;
- wat houdt de bestemming in;
- eventuele aanduidingen of andere bijzonderheden.

5.3.3 Groen

In het plangebied is tussen het toekomstige parkeerterrein van de moskee en de Stokerstraat een gebied bestemd als 'Groen'. In het huidige bestemmingsplan had dit gebied de bestemming 'Verkeer - Verblijfsgebied'. In de toekomst wordt deze strook groen ingericht met onder andere bomen.

5.3.4 Maatschappelijk

Het grootste gedeelte van het plangebied kent de bestemming 'Maatschappelijk'. Deze bestemming maakt de vestiging van de moskee en de daarbij horende ondergeschikte functies mogelijk. In de bestemmingsregels is met specifieke aanduiding de locatie van de geluidsbron voor het oproepen tot gebed of levensovertuiging vastgelegd (zie ook paragraaf 4.4.2). Tevens is het uitgesloten dat leslokalen worden gesitueerd aan de Westervoortsedijk (zie ook paragraaf 4.2.2).

5.3.5 Verkeer - Verblijfsgebied

De bestemming 'Verkeer - Verblijfsgebied' is van toepassing voor het gedeelte van de moskee wat gelegen is aan de Stokerstraat. De bestemming maakt het mogelijk om dit gebied te gebruiken voor (woon)straten, buurtwegen, pleinen en trottoirs met een inrichting hoofdzakelijk gericht op bestemmingsverkeer en verblijfsfuncties, groen- en watervoorzieningen, wandelgebieden en nutsvoorzieningen. In de regels is opgenomen dat realiseren en in stand houden van een ontsluiting op de Stokerstraat voor gemotoriseerd verkeer ten behoeve de aangrenzende bestemming 'Maatschappelijk' in strijd is met de regels van het bestemmingsplan.

5.3.6 Dubbelbestemmingen

De SVBP 2012 geeft ook de mogelijkheid dubbelbestemmingen op te nemen. Dubbelbestemmingen zijn bestemmingen die liggen over meerdere enkelbestemmingen en daar iets over zeggen. In dit bestemmingsplan zijn geen dubbelbestemmingen opgenomen.

5.3.7 Gebiedsaanduidingen

Door middel van gebiedsaanduidingen wordt op de plankaart aangegeven welke gebieden binnen het plan bepaalde kenmerken bezitten die consequenties hebben voor de in dit gebied opgenomen bestemmingen en die daarom aanleiding geven om aanvullende bepalingen in de regels op te nemen. Deze aanduidingen worden hieronder aangegeven.

Geluidszone - industrie
Op grond van de Wet geluidhinder bestaat de verplichting om rondom het gezoneerde industrieterrein Arnhem Noord een terrein als geluidszone vast te stellen, waarbuiten de geluidsbelasting, vanwege het gezoneerde industrieterrein de waarde van 50 dB(A) niet te boven mag gaan. Binnen de geluidszone zijn in beginsel geen nieuwe geluidsgevoelige bestemmingen toegestaan.

Geluidzone - weg
De gronden ter plaatse van de aanduiding “geluidzone - weg” zijn, behalve voor de daar voorkomende bestemmingen, mede bestemd voor de bescherming van het woon- en leefklimaat in verband met de geluidsbelasting van de Westervoortsedijk.

Milieuzone - bodembeschermingsgebied 1
Deze aanduiding ziet op de bescherming van de grondlaag die is aangebracht in het gebied waar in het verleden bodemverontreiniging is aangetroffen. Tussen de grondlaag en de verontreinigde bodem is een beschermnend afdekfolie of afdekdoek (geotextiel) aangebracht. Deze voorzieningen wordt door deze aanduiding eveneens beschermd.

Veiligheidszone - gasontvangststation

Naast het plangebied ligt een gasontangstation (GOS). Rondom het GOS ligt een zone waarbinnen kwetsbare objecten niet zijn toegestaan. De zone ligt voor een gedeelte in het plangebied waardoor het noodzakelijk is om die zone op te nemen met een gebiedsaanduiding.

5.4 Handhaving

Het bestemmingsplan is bindend voor overheid en burger. Het bestemmingsplan biedt het juridisch kader waaruit de bouw- en gebruiksmogelijkheden per locatie kunnen worden afgeleid. Tegelijkertijd kan de gemeente naleving van het bestemmingsplan afdwingen door handhavend op te treden tegen strijdig gebruik en/ of illegale bebouwing.

De raad bepaalt ieder jaar in de begroting waar de handhavingsprioriteiten liggen. Op grond van de hoofddoelstelling uit het gemeentelijke 'Handhavingsplan Fysieke Leefomgeving 2011-2014":'het zorgdragen voor een aantrekkelijke, leefbare en veilige leefomgeving' is onze inzet gericht op het toezicht en de handhaving van de regels die betrekking hebben op de bescherming van de veiligheid en kwaliteit van de leefomgeving. Handhaving is daarbij geen doel op zich, maar een van de instrumenten om een leefbare en veilige leefomgeving te creëren. Door toe te zien op de naleving van regelgeving wordt een bijdrage geleverd aan de verschillende doelen van de gemeente op het gebied van de veiligheid en leefbaarheid.

Buiten de handhavingsprioriteiten heeft de gemeente in beginsel ook een handhavingsplicht als er een handhavingsverzoek wordt ingediend (de beginselplicht tot handhaving). De gemeente kijkt dan eerst of de overtreding te legaliseren valt. Is dat niet zo, dan wordt over gegaan tot handhaving.

5.5 Exploitatie

Artikel 6.12 van de Wet ruimtelijke ordening bepaalt dat de gemeenteraad gelijktijdig met de vaststelling van het bestemmingsplan moet besluiten om al dan niet een exploitatieplan vast te stellen. Hoofdregel is dat een exploitatieplan moet worden vastgesteld bij elk bestemmingsplan dat een in de wet aangewezen bouwplan mogelijk maakt. Er zijn echter uitzonderingen. Het is mogelijk dat de raad verklaart dat met betrekking tot een bestemmingsplan geen exploitatieplan wordt vastgesteld indien het verhaal van kosten van de grondexploitatie anderszins is verzekerd en het stellen van nadere eisen en regels niet noodzakelijk is.

De Unie werkt als initiatiefnemer samen met de Stichting Nederlandse Moskeeënbouw- en Ondersteunings Gemeenschap (St. NMOG). St. NMOG maakt de realisatie van de moskee mogelijk door aankoop van de grond en de bouw van de moskee. De Unie wordt de gebruiker en exploitant van de toekomstige moskee. Met St. NMOG is een reserveringsovereenkomst gesloten voor de koop van bouwkavel A Fluvium Zuid. Hierin is geregeld dat plankosten (voor de voorbereiding) van het bestemmingsplan voor rekening komen van de initiatiefnemers, evenals eventuele te verhalen planschade ex. artikel 6.4a Wro. Met het sluiten van deze overeenkomst is het kostenverhaal voor de gemeente dan ook anderszins verzekerd. Dit brengt met zich mee dat vaststelling van een exploitatieplan achterwege kan blijven.

Hoofdstuk 6 Procedure

6.1 Vooroverleg

Bewonersoverleg
Na het ondertekenen van de reserveringsovereenkomst is er door de Unie een nieuwsbrief verstuurd aan omwonenden en stakeholders. Daarnaast is er een gemeentelijke webpagina www.arnhem.nl/moskee met actuele informatie over het project.

De Unie zal de communicatie rondom de terinzage legging van het ontwerpbestemmingsplan op zich nemen en stemt hierover af met de gemeente. Er zal een nieuwsbrief uitgaan naar omwonenden en omliggende bedrijven en er komt een online informatie moment. Ook gaat de Unie een inloopdag organiseren waarbij buurtbewoners op afspraak op de oude locatie aan de Sonsbeeksingel langs kunnen komen om te kijken wat een islamitisch gemeenschapscentrum is en wat ze doen.

Artikel 3.1.1 Bro overleg
Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden
Aan de Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden is advies gevraagd. Zie hiervoor paragraaf 4.5.2

Waterschap Rijn en IJssel
Aan het Waterschap Rijn en IJssel is advies gevraagd. In het ontwerpbestemmingsplan is waar nodig rekening gehouden met hun vooroverlegreactie.

Publicatie voornemen ontwikkeling
Volgens artikel 1.3.1 lid 1 van het Besluit ruimtelijke ordening moet het voornemen tot een op ontwikkeling gericht bestemmingsplan worden gepubliceerd. Publicatie heeft plaats gevonden in het gemeenteblad.

6.2 Terinzagelegging (ontwerpbestemmingsplan)

Het bestemmingsplan heeft zes weken ter inzage gelegen van 24 december 2021 tot en met 3 februari 2022. Naar aanleiding van de terinzagelegging zijn er 6 zienswijzen op het bestemmingsplan ingediend. De zienswijzennota maakt onderdeel uit van het raadsvoorstel tot vaststelling van dit bestemmingsplan.

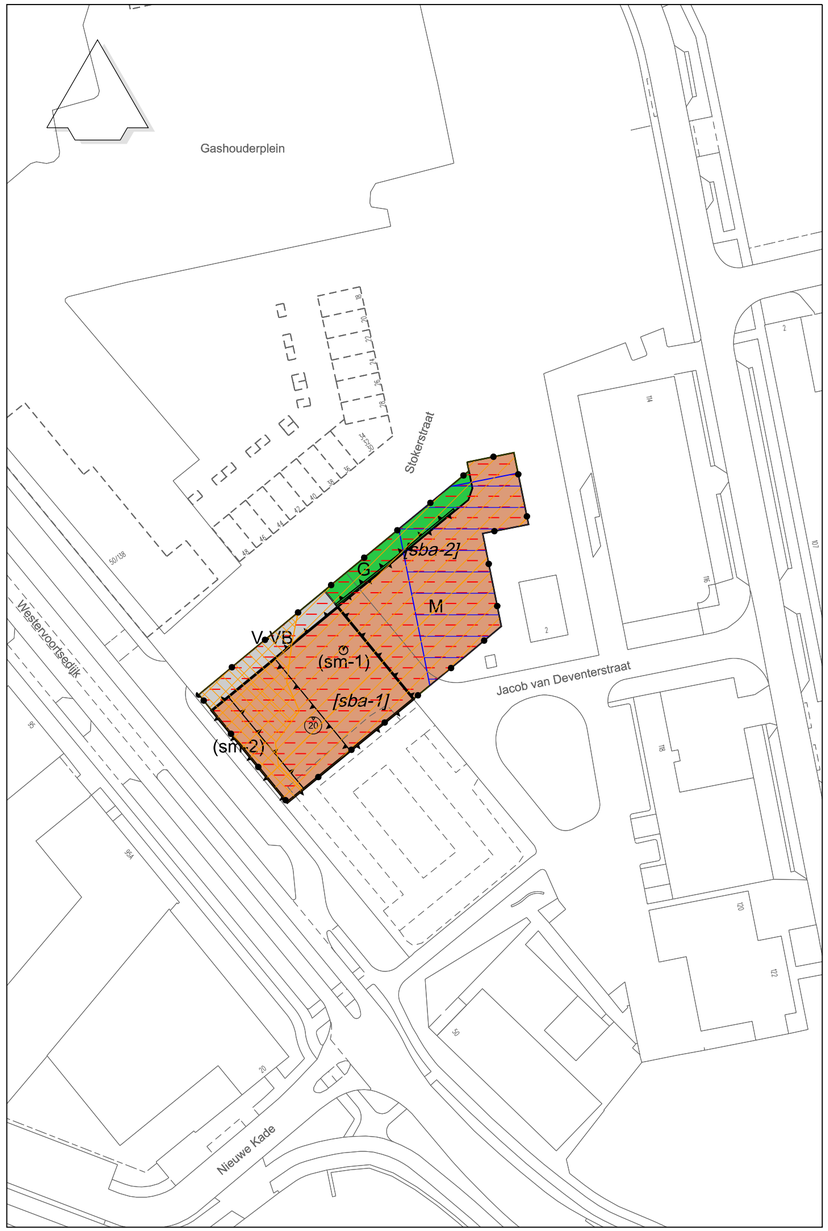

Plangebied

Plangebiedgrens

Bestemmingen

G — Groen

M — Maatschappelijk

V-VB — Verkeer - Verblijfsgebied

Gebiedsaanduidingen

geluidzone - industrie

geluidzone - weg

milieuzone - bodembeschermingsgebied 1

veiligheidszone - gasontvangststation

Functieaanduidingen

(sm-1) — specifieke vorm van maatschappelijk - 1

(sm-2) — specifieke vorm van maatschappelijk - 2

Bouwvlak

bouwvlak

Bouwaanduidingen

[sba-1] — specifieke bouwaanduiding - 1

[sba-2] — specifieke bouwaanduiding - 2

Maatvoeringaanduidingen

maatvoeringsvlak

Ⓑ — maximum bouwhoogte (m)

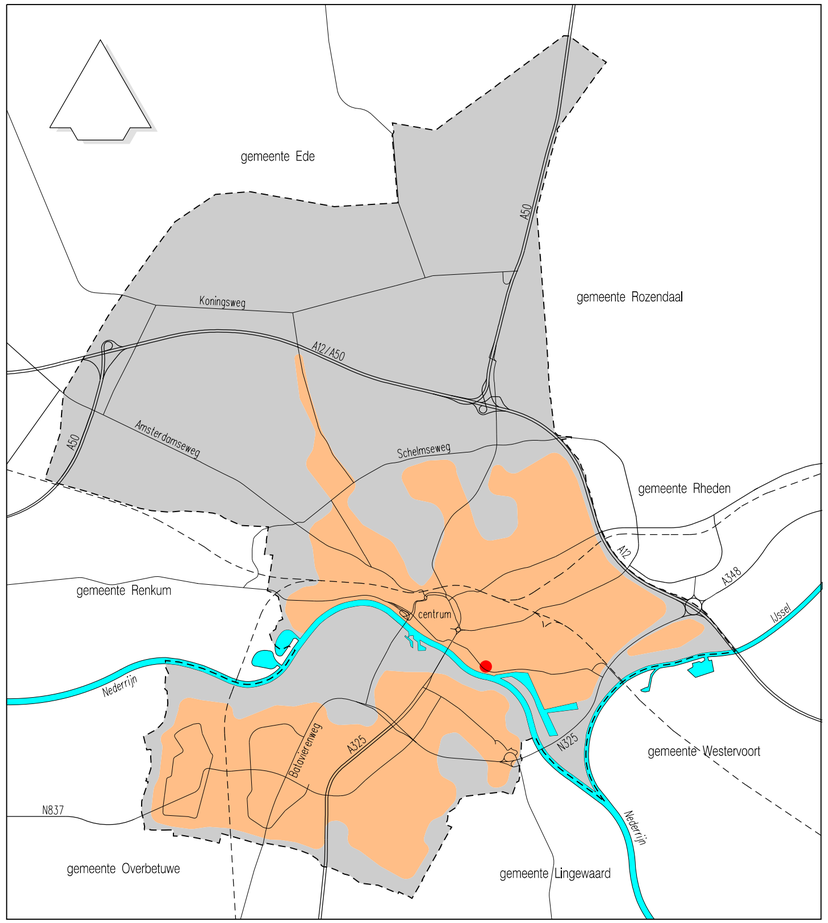

BESTEMMINGSPLAN FLUVIUM ZUID A

planstatus	datum:	getekend:
● ontwerp	24-12-2021	PvD
● vast te stellen	november 2022	
○ vastgesteld		
○ in werking		
○ onherroepelijk		

schaal:	getekend:	tekeningnummer:
1:1000	PvD	NL.IMRO.0202.992-0301

© Nadruk verboden

Strategie, Beleid en Regie, beleidsdomein Fysiek

Eusebiusbuitensingel 53, Postbus 9029, 6800 EL ARNHEM
Tel.: 0900-1809 www.arnhem.nl

GEMEENTE Arnhem

Bijlage 1 bij het besluit van de gemeenteraad van Arnhem van …… 2022 tot vaststelling van het bestemmingsplan ‘Fluvium Zuid A’

Wijzigingenoverzicht bestemmingsplan ‘Fluvium Zuid A’

Zaaknummer: 666326
Ten behoeve van de overzichtelijkheid zijn hieronder alle wezenlijke in het vast te stellen bestemmingsplan ten opzichte van het ter inzage gelegde ontwerpbestemmingsplan aangebrachte wijzigingen opgenomen en, voor zover nodig, toegelicht. Hierbij is onderscheid is gemaakt tussen ambtshalve aangebrachte wijzigingen en wijzigingen die naar aan leiding van ingediende zienswijzen zijn doorgevoerd. Wijzigingen van redactionele aard zijn buiten beschouwing gelaten.

Nr		
1	**Ambtshalve in de regels van het bestemmingsplan aangebrachte wijzigingen**	**Toelichting op de wijzigingen**
1.1	Artikel 11.3 ‘Overige regels’ wordt in zijn geheel vervangen voor een nieuwe regel. De nieuwe regel luidt als volgt: ***11.3 Specifieke gebruiksregels*** *Tot een strijdig gebruik van gronden en bouwwerken als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder c van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht wordt in elk geval gerekend het gebruiken of laten gebruiken van gronden of bouwwerken waarbij niet in voldoende mate ruimte is aangebracht en in stand wordt gehouden op eigen terrein voor het genoemde in lid 11.1 overeenkomstig de beleidsregels als bedoeld in lid 11.6 zoals die golden op het tijdstip van indiening van de aanvraag om een omgevingsvergunning zoals bedoeld in lid 11.1*	In de periode tussen ontwerp en vaststelling is geconstateerd dat de artikel 11.3 niet op de juiste wijze is opgenomen in het ontwerp bestemmingsplan.
1.2	Artikel 1.7 wordt in zijn geheel vervangen voor een nieuwe regel. De nieuwe regel luidt als volgt: ***1.7 beleidsregels Parkeren van de gemeente Arnhem*** *Onder de Beleidsregels Parkeren van de gemeente Arnhem wordt verstaan: de 'Beleidsregels Parkeren Arnhem 2022', dan wel zoals deze regels komen te luiden na wijziging van deze regels.*	In de periode tussen ontwerp en vaststelling heeft het college besloten om de beleidsregels parkeren opnieuw vast te stellen. Hierbij is alleen de naam van de beleidsregels en de verwijzingen naar de beleidsregels aangepast. Inhoudelijk zijn de parkeernormen niet gewijzigd. In de aangepaste regel wordt nu verwezen naar de actuele beleidsregels.
2	**Naar aanleiding van zienswijzen op de verbeelding bij het bestemmingsplan doorgevoerde wijzigingen**	**Toelichting op de wijzigingen**
2.1	In de verbeelding wordt de bouwaanduiding ‘specifieke bouwaanduiding – 2’ toegevoegd. In de onderstaande figuur is in rood omlijnd het gebied (indicatief) weergegeven waar deze bouwaanduiding zich bevindt.	Een van de indieners zienswijze heeft terecht opgemerkt dat de in de maximale geluidsniveaus uit het Activiteitenbesluit worden overschreden op de gevels van de nog te bouwen nabij gelegen woningen vanwege het dichtslaan van portieren op het parkeerterrein worden overschreden.

Wijzigingenoverzicht bestemmingsplan ‘Fluvium Zuid A’

Zaaknummer: 666326

	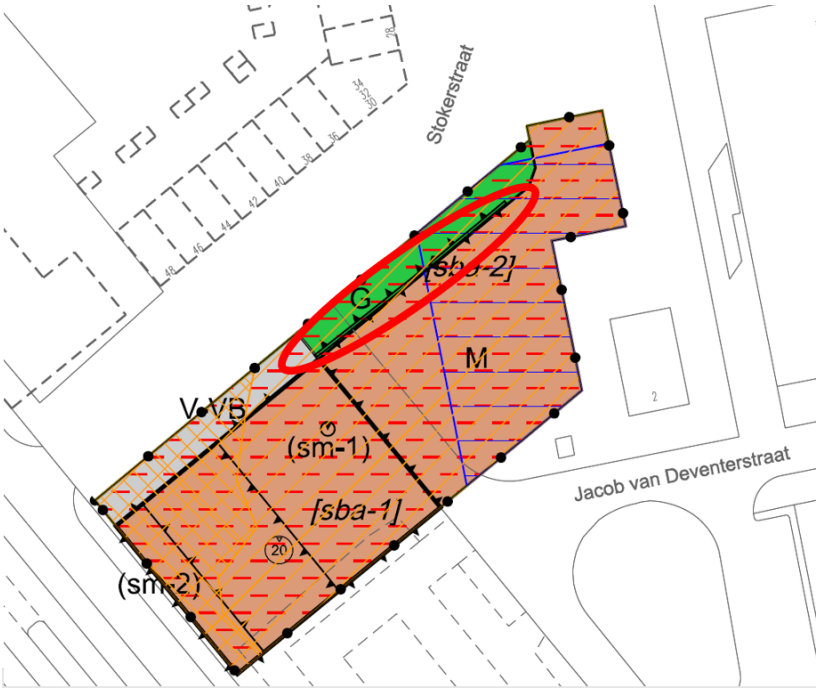	Mede op dit punt is akoestisch onderzoek aangepast en aangevuld. In het aangepaste ‘Akoestisch onderzoek industrielawaai Stokerstraat/Jacob van Deventerstraat te Arnhem’, d.d. 19 oktober 2022, met kenmerk 15049.004, versienummer D4 opgesteld door Econsultancy, is aangegeven dat er ter plaatse van het parkeerterrein een geluidscherm van 1,20 meter hoogte wordt gerealiseerd. Zie hiervoor paragraaf 3.2 pagina 6 en paragraaf 3.3 en figuur 3.3 pagina 8 van het akoestisch onderzoek. Uit het aangepaste ‘Akoestisch onderzoek industrielawaai Stokerstraat/Jacob van Deventerstraat te Arnhem’, d.d. 19 oktober 2022, met kenmerk 15049.004, versienummer D4 opgesteld door Econsultancy, blijkt dat indien een geluidscherm van 1,20 meter hoogte ter plaatse van enkele parkeerplekken gerealiseerd wordt, er sprake zal zijn van een goed woon- en leefklimaat. Het geluidsscherm wordt vastgelegd op de verbeelding door middel van de bouwaanduiding ‘specifieke bouwaanduiding – 2’.
3	**Naar aanleiding van zienswijzen in de toelichting van het bestemmingsplan doorgevoerde wijzigingen**	
3.1	Bijlage 4 bij de toelichting ‘Onderzoek externe veiligheid’ is vervangen voor een aangepast en aanvullend onderzoek.	Een zienswijze heeft aanleiding gegeven om aanvullend onderzoek te doen naar het aspect externe veiligheid. Dit aanvullend ‘Onderzoek Externe Veiligheid Stokerstraat/Jacob van Deventerstraat te Arnhem’, d.d. 17 juni 2022, met kenmerk 15049.003, versienummer D2 opgesteld door Econsultancy is als bijlage bij de toelichting onderdeel van het vast te stellen

Wijzigingenoverzicht bestemmingsplan ‘Fluvium Zuid A’

Zaaknummer: 666326

		bestemmingsplan. De conclusie blijft hetzelfde: het aspect externe veiligheid heeft geen belemmering voor het realiseren van de moskee.
3.2	Bijlage 3 bij de toelichting ‘Akoestisch onderzoek industrielawaai’ is vervangen voor een aangepast en aanvullend onderzoek.	Meerdere zienswijzen hebben aanleiding gegeven om aanvullend onderzoek te doen naar het aspect industrielawaai. Dit aanvullende onderzoek ‘Akoestisch onderzoek industrielawaai Stokerstraat/Jacob van Deventerstraat te Arnhem’, d.d. 19 oktober 2022, met kenmerk 15049.004, versienummer D4 opgesteld door Econsultancy is als bijlage bij de toelichting onderdeel van het vast te stellen bestemmingsplan. Het aanvullende onderzoek heeft geleid tot de wijzigingen 2.1, 3.3, 3.4, 4.1, en 4.2.
3.3	In paragraaf 4.2.2 onder het kopje cumulatie is de tekst aangepast. Dit naar aanleiding van de zienswijze en het aangepaste akoestisch onderzoek industrielawaai.	Zie de toelichting bij wijziging 3.2
3.4	In paragraaf 4.4.2 is een extra alinea toevoegt onder het kopje *‘Uitwaartse cumulatie’*. Dit naar aanleiding van de zienswijze en het aangepaste akoestisch onderzoek industrielawaai.	Zie de toelichting bij wijziging 3.2
3.5	Bijlage 9 bij de toelichting ‘Verkeersonderzoek’ is als extra onderzoek toegevoegd.	Meerdere zienswijze hebben aanleiding gegeven om aanvullend verkeersonderzoek te doen. Dit aanvullend verkeeronderzoek ‘Verkeersonderzoek Arnhem Ayasofya Moskee Westervoortsedijk’ met kenmerk P222383 d.d. 25 oktober 2022 opgesteld door Bureau De Groot Volker is als bijlage bij de toelichting onderdeel van het vast te stellen bestemmingsplan. Het aanvullende onderzoek heeft geleid tot de wijziging 3.6
3.6	Paragraaf 3.3 is vervangen voor een nieuwe tekst. Dit naar aanleiding van de zienswijze en het aanvullende verkeersonderzoek.	Zie de toelichting bij wijziging 3.5
3.7	In paragraaf 3.2.3.5 zijn enkele tekstuele aanpassingen gedaan en wordt verwezen naar het verkersonderzoek. Dit naar aanleiding van de zienswijze en het aanvullende verkeersonderzoek.	Zie de toelichting bij wijziging 3.5
3.6	Paragraaf 3.4.2.2 is vervangen voor een nieuwe tekst. Dit naar aanleiding van een zienswijze	Een zienswijze heeft aanleiding gegeven om de onderbouwing op grond van de ladder voor duurzame verstedelijking nader te onderbouwen.

Bijlage 1 bij het besluit van de gemeenteraad van Arnhem van …… 2022 tot vaststelling van het bestemmingsplan ‘Fluvium Zuid A’

Wijzigingenoverzicht bestemmingsplan ‘Fluvium Zuid A’

Zaaknummer: 666326

4	**Naar aanleiding van zienswijzen in de regels van het bestemmingsplan doorgevoerde wijzigingen**	**Toelichting op de wijzigingen**
4.1	Toevoegen van een nieuw artikel bij de bestemmingsomschrijving in de vorm van artikel 3.1 onder d en het toevoegen van een nieuw artikel bij de bouwregels in de vorm van artikel 3.2 onder c ***Artikel 3.1 onder d*** *ter plaatse van de bouwaanduiding 'specifiek bouwaanduiding - 2' voorzieningen ten behoeve van de wering of reducering van geluid(soverlast), zoals een geluidswal of geluidscherm.* ***Artikel 3.2 onder c*** *Ter plaatse van de bouwaanduiding 'specifiek bouwaanduiding – 2' mag een geluidscherm worden gebouwd met een bouwhoogte van 1,20 meter.*	Zie de toelichting bij wijziging 2.1
4.2.	Toevoegen van een extra specifieke gebruiksregel in de vorm van artikel 4.3 onder g ***Artikel 4.3 onder g*** *Tot een met de bestemming strijdig gebruik wordt in ieder geval begrepen het gebruik van en het in gebruik laten nemen van gronden en bouwwerken overeenkomstig lid 4.1, zonder de realisatie en instandhouding van een geluidsscherm met een bouwhoogte van 1,20 meter ter plaatse van de bouwaanduiding 'specifieke bouwaanduiding - 2'.*	Zie de toelichting bij wijziging 2.1

Bijlage 2a Zienswijzenrapport
Onderdeel uitmakend van het raadsvoorstel
Vaststellen bestemmingsplan 'Fluvium Zuid-A'

Zienswijzenrapport behorende bij het raadsvoorstel tot vaststelling van het bestemmingsplan 'Fluvium Zuid A' (zaaknummer 666326)

GEANONIMISEERD

Inhoud

1. Inleiding 3
2. Reactie op hoofdlijnen 3
2.1 Parkeren en verkeer 3
2.2 Stedenbouwkundige aspecten 5
3. Ingediende zienswijzen 6
3.1. Naam en adressen van de indieners zienswijzen 6
3.2 Overzicht ingediende zienswijzen en reactie gemeente 7

1. Inleiding

Het ontwerpbestemmingsplan ‘Fluvium Zuid A’ heeft zes weken ter inzage gelegen vanaf vrijdag 24 december 2021 tot en met donderdag 3 februari 2022.

Naar aanleiding van de terinzagelegging zijn zes zienswijzen op het ontwerpbestemmingsplan ingediend. Deze zienswijzennota maakt onderdeel uit van het raadsvoorstel tot vaststelling van dit bestemmingsplan.

Een aantal onderwerpen komt in meerdere zienswijzen terug. Ten behoeve van de leesbaarheid is ervoor gekozen om op deze onderwerpen in hoofdstuk 2 een reactie op hoofdlijnen te geven. Dat deze zienswijze zijn samengevat betekent niet dat bepaalde zienswijze niet of niet volledig betrokken zijn in de (belangen)afweging. Alle ingediende zienswijzen inclusief eventuele bijlagen zijn in de (belangen) afweging betrokken.

In de hoofdstuk 3 zijn de individuele zienswijzen samengevat met een reactie van de gemeente.

2. Reactie op hoofdlijnen

2.1 Parkeren en verkeer

2.1.1 Algemeen

Aanvullend onderzoek

De zienswijze hebben aanleiding gegeven om aanvullend verkeersonderzoek te doen. Dit aanvullend verkeeronderzoek ‘Verkeersonderzoek Arnhem Ayasofya Moskee Westervoortsedijk’ met kenmerk P222383 d.d. 25 oktober 2022 opgesteld door Bureau De Groot Volker is als bijlage bij de toelichting onderdeel van het vast te stellen bestemmingsplan.

Het bestemmingsplan ‘Fluvium Zuid A’ maakt de realisatie van een maatschappelijk-religieuze voorziening mogelijk. Ondergeschikt én uitsluitend ten dienste aan een maatschappelijk-religieuze voorziening zijn een aantal functies mogelijk. Het gaat dan om een bibliotheek, kantoor, mortuarium, leslokalen voor cultureel en religieus onderwijs, niet zijnde regulier onderwijs en detailhandel en dienstverlenend bedrijf met een gezamenlijk vloeroppervlak van maximaal 100 m^2. Deze functies zijn onderdeel van de maatschappelijke-religieuze voorziening en zijn op die wijze meegenomen in de berekening en daaropvolgende analyse.

2.1.2 Parkeren

De berekende parkeervraag is gebaseerd op de parkeernormen, zoals deze zijn opgesteld door de gemeente Arnhem in haar beleidsregels parkeren Arnhem 2022. Voor het berekenen van de benodigde parkeerruimte bij de voorziene moskee wordt gebruik gemaakt van het kengetal van 0,15 parkeerplaatsen per zitplaats afkomstig uit deze beleidsregels. De norm past binnen de uitgangspunten welke ook door CROW worden gehanteerd. De gemeente Arnhem is conform die uitgangspunten ‘sterk stedelijk’. De locatie van de nieuwe voorziene moskee is gelegen in ‘schil centrum’.

Op basis van de kengetallen uit CROW-publicatie 381, wordt voor een religiegebouw op deze locatie een parkeerkencijfer van 0,1 tot 0,2 parkeerplaatsen per zitplaats aangehouden. Bij het vaststellen van de ‘Beleidsregels parkeren Arnhem 2022’ is uitgegaan van een kengetal van 0,15

parkeerplaatsen per zitplaats. Gelet op de CROW publicatie is een parkeerkencijfer van 0,15 per zitplaats - dat in het midden van de bandbreedte van 0,1 tot 0,2 zit - niet onredelijk.

In totaal zijn er 52,5, afgerond 53, parkeerplaatsen nodig. Op het eigen terrein van de moskee is ruimte voor 53 parkeerplaatsen. Het eigen terrein biedt daarmee voldoende parkeergelegenheid om de parkeerdruk van een volle bezetting van de moskee in de normale situatie op te vangen.

Incidentele parkeerbehoefte
Wat betreft de gelijktijdige aanwezigheid van mensen in de moskee is in het bestemmingsplan in artikel 4.3 onder c opgenomen dat in totaal maximaal 350 personen op het perceel aanwezig mogen zijn. Dit is dus gezamenlijk in de moskee en de bijbehorende ondergeschikte functies. Uitzondering hierop is dat gedurende twee dagen per kalenderjaar, maximaal 500 personen op het perceel aanwezig mogen zijn (artikel 4.3 onder d). In de praktijk gaat het om de incidentele, druk bezochte hoogtijdagen, zoals het Offerfeest en het Suikerfeest. Vanwege het incidentele karakter is niet reëel om voor dergelijke piekmomenten te voorzien in parkeren op eigen terrein. Dit zou namelijk niet getuigen van zorgvuldig ruimtegebruik. Voor deze piekmomenten kan worden uitgeweken naar de parkeerplaatsen in de openbare ruimte. De parkeernorm is 0,15 per zitplaats. De incidentele (extra) parkeerbehoefte is afgerond 23 parkeerplaatsen.

In het aanvullende verkeersonderzoek is de incidentele parkeerbehoefte nader onderbouwd. Uit deze nadere onderbouwing blijkt dat er in de nabijheid van de moskee voldoende parkeerplaatsen aanwezig zijn in de openbare ruimte voor het opvangen van de parkeervraag van de incidentele pieksituaties. Sommige parkeerplaatsen zijn op enige loopafstand. Vanwege het incidentele karakter is dit echter acceptabel.

Aanpassen regels parkeren
In het ontwerp bestemmingsplan zijn onder artikel 11 de regels voor het parkeren opgenomen. In de periode tussen ontwerp en vaststelling is geconstateerd dat de regels voor het parkeren niet op de juiste wijze zijn opgenomen in het ontwerp bestemmingsplan. Daarom wordt aan de gemeenteraad voorgesteld om de regels voor het parkeren gewijzigd vast te stellen. In ‘Bijlage 1 Wijzigingenrapport’ behorende bij het raadsvoorstel is aangegeven welke wijzigingen er worden voorgesteld.

2.1.3 Verkeer
Uitgangspunten berekenen verkeersgeneratie
In het onderzoek is aangegeven hoe de verkeersgeneratie wordt berekend. Voor de berekening van de verkeersgeneratie is gebruik gemaakt van de vuistregels en richtlijnen die zijn uitgegeven door het CROW (Publicatie 381: Toekomstig bestendig parkeren - kencijfers parkeren en verkeersgeneratie, 12-2018). Voor een moskee zijn geen verkeersgeneratiegegevens bekend. Om die reden is gekeken naar het verwachte aantal geparkeerde voertuigen. In het algemeen zullen deze getallen een goede indicatie geven van de werkelijke verkeersgeneratie. In het onderzoek is aangegeven op welke wijze het aantal geparkeerde voertuigen is onderbouwd. Zie hiervoor voorgaande paragraaf 2.1.1 over parkeren.

Uitkomsten verkeersgeneratie
Voor het bepalen van de maximale toekomstige verkeersgeneratie wordt uitgegaan van het maximum aantal geparkeerde voertuigen. Gezien in de regels van het bestemmingsplan is vastgelegd dat er, met uitzondering van twee dagen per kalenderjaar, maximaal 350 personen tegelijkertijd op het

perceel aanwezig mogen zijn, (zie artikel 4.3 onder c) is het maximum aantal geparkeerde voertuigen afgerond 53 (350 bezoekers x 0,15 parkeernorm).

Voor het bepalen van de maximale toekomstige verkeersgeneratie is gekeken naar de piekbelasting tijdens het vrijdagmiddaggebed rond 17:00 uur. Uitgangspunt is dat alle 53 parkeerplaatsen bezet zijn. Er van uitgaande dat deze voertuigen binnen hetzelfde uur arriveren en vertrekken levert dit een verkeersgeneratie op van 106 verkeersbewegingen (53 maal 2). Uit het aanvullende verkeersonderzoek blijkt dat deze toename past binnen de huidige capaciteit van het wegvak van de Van Oldenbarneveldstraat, het kruispunt met de Jacob van Deventerstraat en het kruispunt Westervoortsedijk – Van Oldenbarneveldstraat.

2.2 Stedenbouwkundige aspecten

Door Palmbout Urban Landscapes is in april 2012 het stedenbouwkundig ontwerp ‘Arnhem Centrum Oost’ opgesteld. Dit stedenbouwkundig ontwerp is opgesteld om sturing te geven aan de herontwikkeling van Fluvium en Rijnwijk zodat deze gebieden omgevormd kunnen worden tot een aantrekkelijk stedelijk woongebied. Dit stedenbouwkundig ontwerp is geen onderdeel van het thans voorliggende ontwerpbestemmingsplan.

Benadrukt wordt dat het stedenbouwkundig ontwerp is opgesteld om sturing te geven aan de woningbouw in het gebied. De gronden die onderdeel zijn van voorliggend ontwerpbestemmingsplan hebben thans de bestemming ‘bedrijventerrein’. Het stedenbouwkundig ontwerp is dan ook niet slechts beperkt van toepassing op deze gronden.

Vanwege het ontbreken van duidelijke richtlijnen voor Fluvium Zuid, is in mei 2020 een Ambitiedocument Fluvium Zuid opgesteld met stedenbouwkundige randvoorwaarden, beeldkwaliteitseisen en andere ambities voor de nog te ontwikkelen kavels in Fluvium Zuid. Het ambitiedocument is een ambtelijk document dat een aanvulling vormt op het stedenbouwkundig ontwerp en geeft richting aan de kopers en architecten, die de kavels op Fluvium Zuid gaan ontwikkelen. In het Ambitiedocument worden verschillende aspecten voor de te ontwikkelen kavels benoemd: waaronder wandbebouwing langs de Westervoortsedijk, type materialisatie etc. Het merendeel is overgenomen uit het stedenbouwkundig ontwerp maar verder aangescherpt. Het Ambitiedocument is als bijlage gevoegd bij de reserveringsovereenkomsten voor de kavels A, B en C en wordt gehanteerd bij de toetsing van de uitwerkingen voor de kavels.

3. Ingediende zienswijzen

3.1. Naam en adressen van de indieners zienswijzen

	Naam	Straat/Postbus	Postcode	Plaats
1	[redacted]	[redacted]	[redacted]	Arnhem
2	[redacted]	[redacted]	[redacted]	Arnhem
3	[redacted]	[redacted]	[redacted]	Arnhem
4	Stichting Westervoortsedijk *Via gemachtigde* *Vangoud Advocaten*	Westervoortsedijk 95A	6827 AW	Arnhem
5	Drukkerij Leeflang BV	Van Oldenbarneveldstraat 116	6827 AP	Arnhem
6	Platform voor Religie en Levensbeschouwingen Gelderland Midden	[redacted]	[redacted]	Arnhem

3.2 Overzicht ingediende zienswijzen en reactie gemeente

	Gronden	**Reactie gemeente**
Zienswijze #1		
1.	Een zeer klein percentage van de inwoners van het Nieuwe Kaderkwartier is Moslim. In een andere wijk een moskee realiseren is milieuvriendelijker gezien de hoeveelheid autoverkeer die het met zich meebrengt.	De betreffende moskee wordt ter plaatse gerealiseerd omdat de huidige vestiging van de Ayasofya moskee aan de Sonsbeeksingel in Arnhem niet meer voldoet aan de eisen van de organisatie, onder meer omdat die locatie een te beperkte capaciteit heeft. Er zijn verschillende locaties onderzocht, telkens met een negatief resultaat. Het betreffen locaties die door de gemeente Arnhem zijn aangedragen en locaties die te koop zijn aangeboden via bijvoorbeeld Funda. De locaties bleken om diverse redenen niet haalbaar/realistisch. Uiteindelijk is de keuze gevallen op de voorliggende locatie. Deze locatie is goed bereikbaar, voldoet aan de grootte, is gelegen richting het zuidoosten en voorziet in voldoende parkeergelegenheid op het eigen terrein. Verder is van belang dat de te realiseren moskee in een gebied ligt dat volop in ontwikkeling is. Zowel in Cobercokwartier als Havenmeesterkwartier worden woningen gerealiseerd. Het is hierbij nog niet te zeggen welke mensen met welke geloofsovertuiging hier komen te wonen.
2.	Parkeren is een probleem als beide moskeeën dienst hebben. Er is geen parkeerberekening voor twee moskeeën aangeleverd.	Het voornemen voorziet in het realiseren van één moskee. Uit het aanvullend verkeersonderzoek blijkt dat de moskee op eigen terrein in de parkeerbehoefte kan voorzien. De parkeersituatie voor de al bestaande moskee is hiervoor niet relevant. Zie verder paragraaf 2.1.2 van de zienswijzenota.
3	In de specifieke gebruiksregels staat een bronsterkte van maximaal 107 dB. In het akoestisch onderzoek industrielawaai is gerekend met 70 dB. De 107 dB is dus niet onderzocht.	In de specifieke gebruiksregels voor de gronden waarop de moskee gesitueerd is (artikel 4.3 onder b1) is inderdaad een maximaal bronvermogen bepaald van 107 dB voor (kort samengevat) oproepen tot het belijden van godsdienst of levensovertuiging.

		Het akoestisch onderzoek industrielawaai is op een aantal punten aangevuld en aangepast ten opzichte van het ontwerp bestemmingsplan. Bij het vast te stellen bestemmingsplan is dit aangepaste en aangevulde onderzoek bijgevoegd. Het gaat om het onderzoek 'Akoestisch onderzoek industrielawaai Stokerstraat/Jacob van Deventerstraat te Arnhem', d.d. 19 oktober 2022, met kenmerk 15049.004, versienummer D4 opgesteld door Econsultancy. In tabel 3.2 op pagina 7 van dit aangepaste onderzoek is uiteengezet dat voor wat betreft de minaret uitgegaan is van een bronvermogen van 107 dB. Vervolgens is in het akoestisch onderzoek geconcludeerd dat met dit bronvermogen wordt voldaan aan de normen voor het langtijdgemiddeld beoordelingsniveau en het maximale geluidsniveau op de gevel van de woningen zoals bepaald in artikel 2.17 lid 1 aanhef en onder a van het Activiteitenbesluit. In het aangepaste en aanvullende akoestisch onderzoek is dus wel gerekend met een bronvermogen van 107 dB voor wat betreft de minaret.
4.	In het akoestisch onderzoek industrielawaai is in bijlage 1 een afbeelding opgenomen van de toekomstige stedenbouwkundige massa van de moskee. Hierop zijn twee minaretten te zien. Volgens de regels is er maar één minaret mogelijk. In het onderzoek is blijkbaar uitgegaan van twee minaretten en dus onjuist.	De afbeelding in de bijlage van het akoestisch onderzoek is een verouderde afbeelding en is per abuis opgenomen in het onderzoek. In het aangepaste akoestisch onderzoek 'Akoestisch onderzoek industrielawaai Stokerstraat/Jacob van Deventerstraat te Arnhem', d.d. 19 oktober 2022, met kenmerk 15049.004, versienummer D4 opgesteld door Econsultancy is de afbeelding niet meer opgenomen. Conform de verbeelding mag ter plaatse van de bouwaanduiding specifiek bouwaanduiding – 1 één minaret worden gebouwd. Afbeelding 3.1 in de toelichting geeft een eerste opzet van de massa toekomstige moskee met één minaret.
5.	De nieuwe woningbouw is niet meegenomen in de modellering. Wel zijn hogere waarden dan 107 dB en meer	De nieuwe woningbouw is in het model meegenomen. Zie hiervoor paragraaf 3.3 en bijlage 2 van het aangepaste akoestisch onderzoek 'Akoestisch onderzoek industrielawaai

	nachtelijk geluid meegenomen. Is dit een opmaat voor meer hinder? Liggen er meer uitbreidingsplannen?	Stokerstraat/Jacob van Deventerstraat te Arnhem', d.d. 19 oktober 2022, met kenmerk 15049.004, versienummer D4 opgesteld door Econsultancy Het bestemmingsplan maakt niet meer mogelijk dan de moskee en de bijbehorende ondergeschikte functies. Er is dan ook geen sprake van meer hinder of verdere uitbreidingsplannen. Indien er sprake zou zijn van andere ruimtelijke ontwikkelingen in de omgeving die niet binnen het bestemmingsplan past, dan dient hier een nieuwe planologische procedure voor doorlopen te worden. In die procedure kan eventuele hinder aan de orde worden gesteld.
6.	De gemeente moet aanvullende eisen aan het mortuarium stellen.	Het mortuarium dient te voldoen aan de geldende specifieke wet- en regelgeving. Extra eisen in het bestemmingsplan stellen wordt niet noodzakelijk geacht.
7.	Toestaan ochtendvroeg geluid minaret is onnodig	De periode dat er geluid in de minaret geproduceerd mag worden (tussen 7.00 en 19.00 uur) sluit aan bij de dagperiode zoals volgend uit het Activiteitenbesluit. De hoeveelheid geluid die hierbij geproduceerd mag worden past eveneens binnen de normen die het Activiteitenbesluit stelt. Een verdere inperking van de periode waarop het geluid geproduceerd mag worden is dan ook niet aan de orde.
Zienswijze #2	Zienswijze identiek aan zienswijze 1	Zie beantwoording zienswijze 1
Zienswijze # 3		
1.	Er is onvoldoende met de buurt gecommuniceerd over de planvorming. Er is eenmalig een online bijeenkomst georganiseerd. Vervolgens is het lang stil geweest, tot er opeens een bestemmingsplan ter inzage wordt gelegd. Er is geen goed planproces gevolgd. Een ontwerpbestemmingsplan is een zeer vergaande stap in de juridische procedure en geeft bovendien alleen inzicht in de ruimtelijk relevante zaken. Andere zaken blijven hierdoor onduidelijk. De zienswijze dient opgevat te worden als een reactie op andere, mogelijk hierna, volgende planproducten en besluiten.	Er is in de afgelopen 1,5-2 jaar op verschillende manieren gecommuniceerd met de buurt en andere belanghebbenden, namelijk via: nieuwsbrieven (naar omwonenden, omliggende bedrijven en kopers van woningen in het Gashouderskwartier), webpagina op de gemeentesite, persberichten en bericht in de wijkkrant. Er zijn verschillende momenten voor online overleg geweest en daarnaast heeft de moskee enkele keren een uitnodiging gestuurd voor een bezoek aan de huidige moskee om te laten zien welke activiteiten zij zoal verrichten. Daarnaast zijn er aparte gesprekken gevoerd met de StaB en de Oka en heeft een speciaal daarvoor aangestelde omgevingsmanager vele

		individuele gesprekken gevoerd met mensen die vragen hadden (gemaild, gebeld of live gesprek). Ook in de komende fasen, o.a. bij de uitwerking van het plan, zal regelmatig met alle belanghebbenden worden gecommuniceerd door gemeente en/of de initiatiefnemer. Wat betreft zienswijzen op verdere besluiten, geldt dat hiervoor in de daarvoor bestemde procedures ruimte voor is. Wel geldt dat de zienswijze in de daarvoor bestemde termijn ingediend dient te worden. De nu ingediende zienswijze geldt dus niet automatisch als zienswijze op eventuele andere besluiten die voor het realiseren van de moskee genomen dienen te worden.
2a.	Er is geen rekening gehouden met het feit dat geluid op 6 meter hoogte gemakkelijk over een gebouw van 9 meter heen gaat.	Het gebouw aan de Stokerstraat hoek Westervoortsedijk heeft op basis van het bestemmingsplan een hoogte van maximaal 20 meter. Dit zijn de toetspunten 17-21 uit het akoestisch onderzoek industrielawaai. De rest van de Stokerstraat heeft op basis van het bestemmingsplan een hoogte van maximaal 9 meter. Dit zijn de toetspunten 01-16 uit het akoestisch onderzoek industrielawaai. Zoals uit het akoestisch onderzoek industrielawaai volgt is er gerekend op zowel een hoogte van 1,5 meter als op een hoogte van 5 meter en voor het gebouw van 20 meter is op zowel 1,5, 4,5, 7,5, 10,5 13,5 en 16,5 meter een berekening uitgevoerd.
2b.	In het akoestisch onderzoek is uitgegaan van een aantal punten op de gevel die geluid geven, zoals koelinstallaties. De geluidsinstallaties van de minaret lijkt hierin meegenomen als geluidsbron in figuur 3.3. Er is dus een fout gemaakt in het geluidsonderzoek.	De minaret is als geluidsbron in het rekenmodel meegenomen, zie puntbron 6 op figuur 3.3 pagina 7 en op pagina 5 van bijlage 2 van het aangepaste akoestisch onderzoek ‘Akoestisch onderzoek industrielawaai Stokerstraat/Jacob van Deventerstraat te Arnhem’, d.d. 19 oktober 2022, met kenmerk 15049.004, versienummer D4 opgesteld door Econsultancy. Dit is conform de op basis van de planregels toegestane situering. De geluidsbronnen van het gebouw zijn op de gevel van het gebouw gesitueerd om de worst-case situering in kaart te brengen.
2c.	In de planregels staat dat de bron van het geluid is begrensd op 107 dB. Deze grens is niet gemotiveerd. De grens kan ook lager, op een aanvaardbaar niveau in een stille woonwijk	In paragraaf 4.4.2 van de toelichting en het akoestisch onderzoek industrielawaai is gemotiveerd waarom de geluidssterkte van de minaret is gemaximeerd op 107 dB.

	worden begrensd. Het RIVM adviseert in discotheken het geluid niet harder te zetten dan 102 dB.	Uiteengezet is dat, gelet op de vrijheid van godsdienst, geen geluidsnormen van toepassing zijn voor oproepen tot belijden van godsdienst of levensovertuiging. Voorts is uiteengezet dat gekozen is om aansluiting te zoeken bij de normen voor het langtijdgemiddeld beoordelingsniveau en het maximale geluidsniveau op de gevel van de woningen zoals bepaald in artikel 2.17 lid 1 aanhef en onder a van het Activiteitenbesluit. Het aangepaste akoestisch onderzoek 'Akoestisch onderzoek industrielawaai Stokerstraat/Jacob van Deventerstraat te Arnhem', d.d. 19 oktober 2022, met kenmerk 15049.004, versienummer D4 opgesteld door Econsultancy. laat zien dat bij een bronvermogen van maximaal 107 dB wordt voldaan aan de normen voor het langtijdgemiddeld beoordelingsniveau en het maximale geluidsniveau op de gevel van de woningen zoals bepaald in artikel 2.17 lid 1 aanhef en onder a van het Activiteitenbesluit.
2d.	Onduidelijk is hoe met de geluidsreflectie is omgegaan. Uit ervaring blijkt dat wanneer ten westen van deze buurt geluid wordt geproduceerd zoals met koningsdag, dit geluid sterk weerkaatst tegen het gebouw 'de transformatie' en de haaks daarop staande appartementen. Hier lijkt geen rekening mee te zijn gehouden.	Ten aanzien van reflectie is rekening gehouden met de voorschriften uit de Handleiding meten en rekenen Industrielawaai 1999 (industrielawaai) en Reken- en meetvoorschrift geluid 2012 (wegverkeerslawaai). Hier zijn de geldende reken- en meetvoorschriften in opgenomen. Er wordt hierbij standaard gerekend met een reflectiefactor van 0,8. Alleen in bijzondere gevallen, dient hiervan afgeweken te worden. Daar is in dit geval geen sprake van. Naast het nieuwe gebouw, wordt ook rekening gehouden met reflectie van bestaande bebouwing in de omgeving. Ook hier geldt een standaardreflectiefactor van 0,8, waarbij er eveneens geen redenen zijn om hiervan af te wijken.
2e.	Er wordt gerekend met de normen van een gemengd gebied, terwijl er sprake is van een rustige woonwijk. Zeker nu er plannen zijn dat de belangrijkste geluidsproducent, Van Houtum Recycling, over enkele jaren vertrekt.	In paragraaf 2.1 van het aangepaste akoestisch onderzoek 'Akoestisch onderzoek industrielawaai Stokerstraat/Jacob van Deventerstraat te Arnhem', d.d. 19 oktober 2022, met kenmerk 15049.004, versienummer D4 opgesteld door Econsultancy, is uiteengezet waarom sprake is van een 'gemengd gebied'. Rondom het plangebied bevinden zich voornamelijk gronden waaraan bedrijfsbestemmingen zijn

		toegekend. Ten noorden van het plangebied zijn gronden met een woonbestemming gelegen. Gelet hierop is sprake van een sterke functiemenging en derhalve van een ‘gemengd gebied’.
3a.	Onduidelijk is of er rekening is gehouden met de regionale functie van de moskee. Er wordt gesteld dat de moskee een lager aantal verkeerbewegingen genereert dan de eerder toegestane functie. Het effect van een moskee op zijn omgeving is wel wezenlijk anders dan een bedrijf. Bij een moskee mag er worden verondersteld dat de verkeersbewegingen piekmomenten zullen betreffen. Dat is een heel ander effect dan een bedrijf dat gedurende een hele dag verkeer aan trekt.	In paragraaf 2.1.3 van deze zienswijzenota wordt deze zienswijze beantwoord.
3b.	Voor de parkeervoorzieningen wordt uitgegaan van circa 350 bezoekers op een vrijdag en een norm van 0,15 voor een religiegebouw. In het geluidsonderzoek uitgegaan van 370 bezoekers op een vrijdag. Het totaal aantal bezoekers dat op zo’n dag aanwezig is dus volstrekt onduidelijk.	Het geluidsonderzoek heeft als doel de akoestische gevolgen van de voorgenomen ontwikkeling in kaart te brengen, niet de uiteindelijke verkeersgeneratie of het aantal bezoekers in kaart te brengen. Hierbij worden aannames gedaan. In dit geval is met meer bezoekers in het akoestisch onderzoek gerekend. Uit de resultaten blijkt dat er dan nog altijd sprake is van een akoestisch aanvaardbare situatie. De enkele omstandigheid dat in het akoestisch onderzoek is gerekend met de aanwezigheid van meer personen, laat onverlet dat op de gronden die zijn bestemd als ‘Maatschappelijk’ maximaal 350 personen aanwezig mogen zijn (zie artikel 4.3 onder c).
3c.	Onduidelijk is in welke ruimtes de 350 mensen aanwezig zijn. Want er zijn niet alleen gebedsruimtes maar ook een feestzaal, klaslokalen en detailhandel. Het kan dus goed zijn dat er tegelijk gebruik wordt gemaakt van de leslokalen en de bijeenkomst zaal. Dit kan betekenen dat er veel meer mensen aanwezig zijn. Voor het gebruik van elk van deze functies heeft de gemeente weer aparte parkeernormen. Deze zijn niet toegepast op deze locatie.	In artikel 4.3 onder c van de planregels is bepaald dat ter plaatse van de gronden met de bestemming ‘Maatschappelijk’ maximaal 350 personen tegelijk aanwezig mogen zijn. Gelet hierop is geborgd dat er op die gronden, waarop dus tevens de moskee is voorzien, in totaal maximaal 350 personen tegelijkertijd aanwezig mogen zijn. De verdeling over de betreffende ruimtes binnen de moskee is daarbij niet relevant. Blijken er toch meer dan 350 personen aanwezig te zijn op het terrein van de moskee (ongeacht de verdeling over de betreffende ruimtes), dan handelt de moskee in strijd met het bestemmingsplan en kan handhavend opgetreden worden.

		Opgemerkt wordt dat op grond van artikel 4.3 onder d van de planregels gedurende twee dagen per kalenderjaar maximaal 500 personen tegelijkertijd in de moskee aanwezig mogen zijn op het terrein van de moskee. De door reclamant genoemde verdeling over de betreffende ruimten is daarbij niet relevant.
3d.	In Beleidsregels voor toepassing van artikel 2.5.30 van de Bouwverordening gemeente Arnhem 2003 staat dat “Uitgangspunt van artikel 2.5.30 is dat de aanvrager van een bouwvergunning er alles aan doet om de parkeereis op eigen terrein te realiseren”. Niet is onderbouwd waarom de gemeente in haar eigen beleid aangeeft dat parkeervoorzieningen op eigen terrein moeten worden gerealiseerd en voor de moskee een uitzondering wordt gemaakt door 33 parkeerplekken op straat toe te schrijven aan de moskee. Temeer omdat op piekmomenten er een toename van het aantal bezoekers is met 42%. Er wordt daarom bezwaar gemaakt tegen het ‘toewijzen van 33 parkeerplekken op straat’ aan de moskee.	De zienswijze was aanleiding om aanvullend verkeersonderzoek te doen. Dit aanvullend verkeeronderzoek ‘Verkeersonderzoek Arnhem Ayasofya Moskee Westervoortsedijk’ met kenmerk P222383 en datum 25 oktober 2022 is als bijlage bij de toelichting onderdeel van het vast te stellen bestemmingsplan. In paragraaf 2.1.2 van deze zienswijzenota wordt deze zienswijze behandeld. Gelet hierop is de beleidsregel omtrent parkeren gekoppeld aan een algemene bouwregel. In het kader van de aanvraag om een omgevingsvergunning voor de activiteit ‘bouwen’ (ex. artikel 2.1 lid 1 aanhef en onder a van de Wabo) wordt getoetst of er wordt voorzien in voldoende parkeergelegenheid. Wat verstaan moet worden onder ‘voldoende parkeergelegenheid’ volgt uit de (dynamische) beleidsregel.
3e.	Onduidelijk is welk betaald parkeren regime hier gaat gelden. Hier moet tenminste het betaald parkeren regime van 9-18 uur op straat worden ingevoerd zodat parkeren op eigen terrein aantrekkelijk wordt. En ik verzoek zeer frequent parkeeronderzoeken plaats te laten vinden zodat gemonitord wordt of de parkeervoorziening en het parkeergedrag niet ten koste gaat van de leefbaarheid in de buurt.	Een bestemmingsplan is niet de plek om vast te leggen hoe het betaald parkeren ingevuld gaat worden en hoe de monitoring hiervan plaatsvindt. Hetzelfde geldt voor de gevraagde monitoring. Beide zijn uitvoeringsaspecten die buiten het bestemmingsplankader vallen.
4a.	Veel van de bezoekers zullen van elders uit Arnhem en uit de regio komen en dus met de auto. Ontsluiting via de Van Oldenbarneveltstraat leidt over de gehele lengte van de Van Oldenbarneveltstraat tot een aanzienlijk piek in het verkeersaanbod. Aan de Van Oldenbarneveltstraat is ook de	In paragraaf 2.1.3 van deze zienswijzennota wordt deze zienswijze beantwoord.

	Al Fath moskee gevestigd wat nu de gebeds- en feestdagen al tot problematische verkeerssituatie en parkeersituaties leidt.	
4b.	De kruising met het hoofdfietsverbinding op de Van Verschuerstraat en de rotonde met de Johan de Wittlaan leiden op dit moment al regelmatig tot files op de Van Oldenbarneveltstraat.	In paragraaf 2.1.1 van deze zienswijzenota wordt deze zienswijze beantwoord.
4c.	De Van Oldenbarneveltstraat is qua breedte niet berekend op deze toename. Er is geen vrij liggend fietspad in het 50km gebied en het wegprofiel in het 30 km gebied is te smal voor twee passerende auto's en twee fietsers.	In paragraaf 2.1.1 van deze zienswijzenota wordt deze zienswijze beantwoord.
5.	Ik maak bezwaar tegen het ontbreken van een stedenbouwkundige visie inclusief beeldkwaliteit plan voor de ontwikkeling van de moskee. Met het stedenbouwkundige plan van Palmbout Urban Landscape is met veel zorg een nieuw stuk stad vormgegeven. Aan de ontwikkeling van de moskee wordt nu niet de noodzakelijke zorg besteed. Er is geen stedenbouwkundige visie in het plan opgenomen. Er wordt een gebouw vastgeplakt aan het einde van de woonwijk zonder dat er een relatie wordt gelegd in vorm en uiterlijk van dit gebouw met zijn omgeving. Het stedenbouwkundig plan van Palmbout Urban Landscaps voorziet in een centrale plek in de nieuwe buurt bij het pleintje op de kruising van de Westervoortsedijk met de Rietgrachtstraat en de Broekstraat. Een moskee moet dus opgaan in het bouwblok dat in het stedenbouwkundigplan van Palmbout Urban Landscaps en geen onderscheidend positie innemen in het gevelbeeld. Het is volstrekt onduidelijk hoe dit wordt vormgegeven. Dit geldt tevens voor de minaret en de programmering.	Opgemerkt wordt dat er geen rechtsregel is die ertoe strekt dat, in alle gevallen, een beeldkwaliteitsplan dan wel een stedenbouwkundig plan moet worden opgesteld bij de vaststelling van een bestemmingsplan. Zie in dit kader tevens de uitspraak van de Afdeling van 4 september 2019 (ECLI:NL:RVS:2019:3056, r.o. 7.1). Zoals uiteengezet in paragraaf 2.2 van deze zienswijze nota is, vanwege het ontbreken van duidelijke richtlijnen voor Fluvium Zuid, in mei 2020 een Ambitiedocument Fluvium Zuid opgesteld met stedenbouwkundige randvoorwaarden, beeldkwaliteitseisen en andere ambities voor de nog te ontwikkelen kavels in Fluvium Zuid. Het ambitiedocument is een ambtelijk document dat een aanvulling vormt op het stedenbouwkundig ontwerp en geeft richting aan de kopers en architecten, die de kavels op Fluvium Zuid gaan ontwikkelen. In het Ambitiedocument worden verschillende aspecten voor de te ontwikkelen kavels benoemd: waaronder wandbebouwing langs de Westervoortsedijk, type materialisatie etc. Het merendeel is overgenomen uit stedenbouwkundig ontwerp maar verder aangescherpt. Het Ambitiedocument is als bijlage gevoegd bij de reserveringsovereenkomsten voor de kavels A, B en C en wordt gehanteerd bij de toetsing van de uitwerkingen voor de kavels.
6a.	De wijk ligt tussen het centrum van Arnhem en winkelcentrum Lely in. Er is geen visie om van de Westervoortsedijk een winkelstraat te maken. Onduidelijk is	Voorliggend bestemmingsplan voorziet uitsluitend in aan de moskee ondergeschikte en ten dienste daarvan staande

	daarom waarom er losse detailhandel in een maatschappelijke functie moet worden gevestigd. Het vestigen van solitaire winkels is in strijd met uw detailhandels beleid “detailhandelsvisie Arnhem 2016-2021”.	detailhandel. Er is dan ook geen sprake van de vestiging van solitaire winkels.
6b.	Door de ondernemers van Arnhem centrum streven een compact centrum gebied door losse detailhandel toe te staan draagt hier niet aan bij.	In punt 6a wordt deze zienswijze beantwoord.
6c.	De beoogde supermarkt locatie op de hoek van de Rietgrachtstraat met de Westervoortsedijk is inmiddels ingevuld met een gezondheidscentrum waaruit geconcludeerd mag worden dat het kennelijk niet aantrekkelijk is om hier een detailhandel te realiseren.	In punt 6a wordt deze zienswijze beantwoord.
6d.	Onduidelijk is daarom waarom er binnen het gebouw van een moskee, een maatschappelijke voorziening, detailhandel vierkante meters noodzakelijk zijn. Het worden losstaande winkels zonder relatie met hun omgeving. Dit zal in de context van moskeeën in overwegend islamitische landen anders zijn maar dat hangt dus samen met de stedenbouwkundige opzet en plek van het gebouw in de stad. Op de plek waar de moskee gepland staat is geen sprake van een winkelstraat.	In punt 6a wordt deze zienswijze beantwoord.
Zienswijze # 4		
1.	De huidige bestemming van het perceel getuigt van een goede ruimtelijke ordening. Er is sprake van een bestemming voor bedrijven tot en met milieucategorie 2. Deze (relatief lichte) bedrijvigheid verhoudt zich goed tot de aangrenzende woonbestemming, kantoorpanden en andere bedrijfspercelen. Een bedrijfsbestemming is niet geluidsgevoelig en is ook geen kwetsbaar object en daarmee een ideale invulling van het plangebied. Daarnaast bestaat er een grote behoefte aan bedrijfskavels in de omgeving en is het aanbod nihil. Er zijn zelfs meerdere concrete gegadigden om zich op deze kavel te vestigen. De bestemmingsplan herziening is dan ook niet nodig en zelfs ongewenst.	De betreffende moskee wordt ter plaatse gerealiseerd omdat de huidige vestiging van de Ayasofya moskee aan de Sonsbeeksingel in Arnhem niet meer voldoet aan de eisen van de organisatie, onder meer omdat die locatie een te beperkte capaciteit heeft. Er zijn verschillende locaties onderzocht, telkens met een negatief resultaat. Het betreffen locaties die door de gemeente Arnhem zijn aangedragen en locaties die te koop zijn aangeboden via bijvoorbeeld Funda. De locaties bleken om diverse redenen niet haalbaar/realistisch. Uiteindelijk is de keuze gevallen op de voorliggende locatie. Deze locatie is goed bereikbaar, voldoet aan de grootte, is gelegen richting het zuidoosten en voorziet in voldoende parkeergelegenheid op het eigen terrein.

		Verder is de gemeente van mening dat een maatschappelijke functie zoals een moskee ruimtelijk en functioneel zeer wenselijk en passend is in een gebied dat in transitie is van bedrijventerrein naar een gebied waar steeds meer woningen worden gerealiseerd. Het nieuwe bestemmingsplan gaat niet in op de vraag of een nu toegestane functie passend is, maar of de nieuwe functie passend is en in overeenstemming is met een goede ruimtelijke ordening. In de toelichting van het bestemmingsplan wordt aangetoond dat er sprake is van een passende functie en dat het voornemen in overeenstemming is met een goede ruimtelijke ordening. Dat de huidige functie dat ook is, is hierbij niet relevant.
2.	Indien de raad van mening is dat een maatschappelijke bestemming in overeenstemming is met een goede ruimtelijke ordening, dan dient het plangebied in ieder geval de dubbele bestemming 'Maatschappelijk/Bedrijven' te krijgen, zodat het perceel in de toekomst ook alternatieve gebruiksmogelijkheden krijgt. In de collegenota van 16 juni 2020 wordt gesproken over een verruiming van de bestemming naar maatschappelijke doeleinden/ bedrijven. Als de bouw van de moskee geen doorgang vindt of als de moskee op enig moment sluit, dan kan het perceel zonder ruimtelijke procedure in gebruik worden genomen voor bedrijvigheid	Het is vaste rechtspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (hierna: *'de Afdeling'*) dat de gemeenteraad bij de vaststelling van een bestemmingsplan beleidsruimte toekomt om bestemmingen aan te wijzen en met het oog hierop regels te geven. Zie in dit kader bijvoorbeeld de uitspraak van de Afdeling van 20 april september 2022 (ECLI:NL:RVS:2022:1160, r.o. 4.) Er is gekozen om geen dubbelbestemming op de kavel te leggen omdat de Islamitische Unie daarmee publiekrechtelijk de mogelijkheid zou krijgen om (deels) een bedrijf te ontwikkelen en dat is niet wat beoogd is in de afspraken met de Islamitische Unie. Mocht de ontwikkeling van de moskee om welke reden dan ook niet doorgaan dan zal de grond niet geleverd worden en zal de gemeente op dat moment bekijken wat te doen. Mocht het zo zijn dat geconcludeerd wordt dat de functie van bedrijf het beste is, dan zal er opnieuw een bestemmingsplanherziening plaatsvinden en zal de gemeente de kavel aan de markt aanbieden.
3.	Het oostelijke centrumgebied is volop in ontwikkeling. Voor de (woning)bouwplannen die hier zijn/worden gerealiseerd, werden in april 2012 zeer strikte stedenbouwkundige- en beeldkwaliteitseisen vastgesteld die nadien bij iedere	Opgemerkt wordt dat er geen rechtsregel is de ertoe strekt dat, in alle gevallen, een beeldkwaliteitsplan dan wel een stedenbouwkundig plan moet worden opgesteld bij de vaststelling van een bestemmingsplan. Zie in dit kader tevens

	ontwikkeling ook strikt door de gemeente zijn toegepast. Uitgangspunt voor dit deel van de Westervoortsedijk is een lanenstructuur met een beperkte bouwhoogte en zoveel mogelijk aaneengesloten bebouwing en dichte hoeken. Voor het specifieke kavel is zelfs een footprint en bebouwingsenveloppe opgesteld. Het is in de ogen van de stichting evident dat de stedenbouwkundige structuur die de gemeente hier voorstaat bestaat uit gesloten gevelwanden langs de nieuwe straat en de Westervoortsedijk met een besloten binnentuin met parkeeroplossing. In het thans ter inzage gelegde ontwerpbestemmingsplan lijkt van die gedachte niets overgebleven. De stichting is van mening dat de gemeente zich als betrouwbare overheid dient te conformeren aan eerder vastgestelde stedenbouwkundige en beeldkwaliteitskaders. Deze kaders hebben voor alle ontwikkelingen in de omgeving als strikte leidraad gegolden en kunnen niet ineens voor een op zichzelf staand initiatief volledig worden losgelaten. Datzelfde geldt voor de materialisatie en uitstraling die voor dit gebied altijd is nagestreefd. Er moest vanwege het van oudsher industriële karakter van het gebied steeds sprake zijn van robuuste vormgeving en materiaalgebruik, rode gebakken stenen, hout, metaal, etc. In het onderhavige bestemmingsplan blijkt op geen enkele wijze van de voortzetting van die uitgezette lijn. Er is geen nieuw beeldkwaliteitsplan opgesteld om de vormgeving van de moskee te laten aansluiten op de omgeving. In een gebied dat jaren lang met zulke strenge eisen zo zorgvuldig is vormgegeven, dient op zijn minst deugdelijk te worden gemotiveerd waarom dit kavel ineens alles wordt losgelaten en bij wijze van spreken een 'welstandsvrije' situatie in het leven wordt geroepen. De stichting hecht eraan dat nieuwbouw op dit kavel, voor welke functie dan ook, zich conformeert aan de uitgangspunten die ook voor de rest	de uitspraak van de Afdeling van 4 september 2019 (ECLI:NL:RVS:2019:3056, r.o. 7.1). Zoals uiteengezet in paragraaf 2.2 van deze zienswijze nota is, vanwege het ontbreken van duidelijke richtlijnen voor Fluvium Zuid, in mei 2020 een Ambitiedocument Fluvium Zuid opgesteld met stedenbouwkundige randvoorwaarden, beeldkwaliteitseisen en andere ambities voor de nog te ontwikkelen kavels in Fluvium Zuid. Het ambitiedocument is een ambtelijk document dat een aanvulling vormt op het stedenbouwkundig ontwerp en geeft richting aan de kopers en architecten, die de kavels op Fluvium Zuid gaan ontwikkelen. In het Ambitiedocument worden verschillende aspecten voor de te ontwikkelen kavels benoemd: waaronder wandbebouwing langs de Westervoortsedijk, type materialisatie etc. Het merendeel is overgenomen uit stedenbouwkundig ontwerp maar verder aangescherpt. Het Ambitiedocument is als bijlage gevoegd bij de reserveringsovereenkomsten voor de kavels A, B en C en wordt gehanteerd bij de toetsing van de uitwerking voor de kavels.

	van het gebied gelden. In de ogen van de stichting ligt het dus voor de hand om een nieuwe beeldkwaliteitsparagraaf te schrijven waarin duidelijke eisen worden gesteld aan de inpassing en vormgeving van de nieuwbouw op deze locatie.	
4.	Een groot zorgpunt is dat parkeerbehoefte als gevolg van de nieuw te bouwen moskee ernstig wordt onderschat. Dit komt enerzijds door de gekozen normstelling van 0,15 parkeerplaatsen per zitplaats uit het 18 jaar geleden vastgestelde parkeerbeleid. Deze normstelling is gezien de ligging van de moskee veel te laag. In vergelijkbare gevallen elders in het land wordt een normstelling van 0,3 (of hoger) gehanteerd. Daarnaast zit de onderschatting in het feit dat ten onrechte geen realistische worst-case berekening is gemaakt van de bezoekersaantallen, het autogebruik en de samenhang van de verschillende functies die tegelijkertijd in gebruik mogen zijn. Tot slot wordt op de zogenaamde 'bijzondere dagen' die twee keer per jaar zijn toegestaan, een parkeerprobleem afgewenteld op de omgeving. Hierbij is niet aangetoond dat daarvoor parkeercapaciteit bestaat. Een structureel twee keer per jaar terugkerend knelpunt is niet incidenteel en kan in planologische zin niet worden genegeerd. Er dient derhalve te worden onderzocht of en zo ja hoe de parkeerdruk in die situatie kan worden opgevangen. De stichting heeft dan ook ernstige twijfels bij de vraag of het bouwplan voorziet in voldoende parkeergelegenheid.	De zienswijze was aanleiding om aanvullend verkeersonderzoek te doen. Dit aanvullend verkeeronderzoek 'Verkeersonderzoek Arnhem Ayasofya Moskee Westervoortsedijk' met kenmerk P222383 en datum 25 oktober 2022 is als bijlage bij de toelichting onderdeel van het vast te stellen bestemmingsplan. In paragraaf 2.1.2 van deze zienswijzenota wordt deze zienswijze behandeld. Gelet hierop is de beleidsregel omtrent parkeren gekoppeld aan een algemene bouwregel. In het kader van de aanvraag om een omgevingsvergunning voor de activiteit 'bouwen' (ex. artikel 2.1 lid 1 aanhef en onder a van de Wabo) wordt getoetst of er wordt voorzien in voldoende parkeergelegenheid. Wat verstaan moet worden onder 'voldoende parkeergelegenheid' volgt uit de (dynamische) beleidsregel. In het kader van de procedure omtrent de omgevingsvergunning voor de activiteit 'bouwen' kan ter discussie gesteld worden of de normen uit de beleidsregel volstaan. Nu deze beleidsregel geen onderdeel uitmaakt van dit bestemmingsplan, kan deze niet (inhoudelijk) ter discussie gesteld worden in de voorliggende planprocedure.
5a.	Vanwege de het hiervoor opgemerkte gebrek aan parkeerplaatsen en de onderschatting van de verkeersgeneratie zal het akoestisch onderzoek aangepast moeten worden.	In punt 4 wordt deze zienswijze beantwoord.
5b.	Ten onrechte wordt in het akoestisch onderzoek industrielawaai aangenomen dat er geen maatwerk nodig is in verband met het overschrijden van de maximale	Deze zienswijze heeft aanleiding gegeven om de gemeenteraad voor te stellen om het bestemmingsplan gewijzigd vast te stellen.

	geluidsniveaus op de gevels van de nieuwe woningen vanwege het dichtslaan van portieren op het parkeerterrein. De maximale waarden uit het Activiteitenbesluit worden immers overschreden. Gelet op de reeds hoge geluidsbelasting in het gebied, ligt het niet voor de hand dat verruimend maatwerk toegepast wordt. Dit betekend ook dat het bestemmingsplan moet voorzien in geluidreducerende maatregelen vanwege geluid van de inrichting.	Mede op dit punt is het akoestisch onderzoek aangepast en aangevuld. In het aangepaste 'Akoestisch onderzoek industrielawaai Stokerstraat/Jacob van Deventerstraat te Arnhem', d.d. 19 oktober 2022, met kenmerk 15049.004, versienummer D4 opgesteld door Econsultancy, is aangegeven dat er ter plaatse van het parkeerterrein een geluidscherm van 1,20 meter hoogte wordt gerealiseerd. Zie hiervoor paragraaf 3.2 pagina 6 en paragraaf 3.3 en figuur 3.3 pagina 8 van het akoestisch onderzoek. Uit het aangepaste 'Akoestisch onderzoek industrielawaai Stokerstraat/Jacob van Deventerstraat te Arnhem', d.d. 19 oktober 2022, met kenmerk 15049.004, versienummer D4 opgesteld door Econsultancy, blijkt dat indien een geluidscherm van 1,20 meter hoogte ter plaatse van enkele parkeerplekken gerealiseerd wordt, er sprake zal zijn van een goed woon- en leefklimaat. In 'Bijlage 1 Wijzigingenrapport' behorende bij het raadsvoorstel is aangegeven welke wijzigingen er worden voorgesteld.
5c.	Er heeft in het akoestisch onderzoek industrielawaai geen toetsing plaatsgevonden aan het Arnhemse geluidsbeleid, waarin het ambitieniveau voor het gebied 'redelijk rustig' is.	De toetsing aan het beleidsplan geluid heeft plaatsgevonden in de toelichting (paragraaf 4.4.2) bij het bestemmingsplan. Daar hoort de toetsing ook thuis. Het plangebied valt niet in het gebied redelijk rustig maar in het gebied stedelijke zone die getypeerd wordt als overwegend lawaaiig. Het ambitieniveau voor industrielawaai is 55 dB, dus 'onrustig'.
5d.	Het bestemmingsplan voor de moskee zorgt voor beperkingen van de op het bedrijventerrein gevestigde bedrijven. Er zijn namelijk leslokalen toegestaan, een school dus. Een school is een geluidgevoelig object. Er vindt dus een overschrijding plaats van de wettelijke voorkeurswaarde en daarvoor in geen hogere waarde vastgesteld. Ook blijkt uit de opgave van de initiatiefnemer dat er beoogd wordt een dienstwoning voor de imam te realiseren. Dit is eveneens een geluidgevoelig object en werkt beperkend voor de aanwezige bedrijven op het	De moskee met daarbij ondergeschikte en ten dienste van de moskee toegestane leslokalen voor cultureel en religieus onderwijs, niet zijnde regulier onderwijs kwalificeert niet als een geluidgevoelig gebouw als bedoeld in artikel 1 van de Wgh gelezen in samenhang met artikel 1.2 van het Besluit geluidhinder. Het is juist dat op grond van artikel 1.2 lid 1 aanhef en onder a van het Besluit geluidhinder een onderwijsgebouw kwalificeert als een ander geluidsgevoelig gebouw als

	nabijgelegen bedrijventerrein. Het gebruik voor bewoning dient voor alle duidelijkheid en ter voorkoming van een handhavingsdiscussie in de planregels worden uitgesloten.	bedoeld in artikel 1 van de Wgh. Uit de Nota van Toelichting volgt dat het bij een 'onderwijsgebouw' moet gaan om een gebouw bestemd voor regulier onderwijs. Hiervoor wordt verwezen naar de volgende passage uit Nota van Toelichting: *"Evenals voorheen gaat het bij een onderwijsgebouw om een gebouw bestemd voor primair onderwijs, voortgezet onderwijs, speciaal onderwijs, particulier onderwijs, beroepsonderwijs, volwasseneneducatie of hoger en universitair onderwijs. De delen van een onderwijsgebouw die in een bestemmingsplan een andere bestemming hebben gekregen dan leslokaal, theorielokaal of theorievaklokaal worden niet aangemerkt als een deel van het geluidsgevoelige gebouw. Bijvoorbeeld een practicumruimte, een gymnastieklokaal of een kantoorruimte die als zodanig is aangewezen in het bestemmingsplan, valt niet onder de werking van dit besluit. Als in het bestemmingsplan enkel het onderwijsgebouw als geheel is genoemd en er geen aparte bestemming is gegeven voor verschillende delen van het gebouw, valt het onderwijsgebouw in zijn geheel onder de werking van dit besluit. De wet kende een vergelijkbare bepaling, namelijk dat delen van een gebouw die niet zijn bestemd voor geluidsgevoelige onderwijsactiviteiten geen deel uitmaken van een onderwijsgebouw.".*[1] In het bestemmingsplan is expliciet bepaald dat de leslokalen niet bestemd zijn voor regulier onderwijs. Onder regulier onderwijs moet volgens artikel 1.32 van de planregels het volgende worden verstaan: *"Onder regulier onderwijs wordt het verstaan het uitoefenen van (speciaal) basisonderwijs en voortgezet (speciaal) onderwijs zoals bedoeld in de Wet op het primair onderwijs, de Wet op het voorgezet onderwijs en de Wet op de expertisecentra, zoals deze wetten luiden op het moment van vaststelling van dit plan.".*

[1] Staatsblad 2012, 164.

		Gelet hierop is mogen de leslokalen niet gebruikt worden voor het uitoefenen van (speciaal) basisonderwijs en voortgezet (speciaal) onderwijs zoals bedoeld in de Wet op het primair onderwijs, de Wet op het voorgezet onderwijs en de Wet op de expertisecentra. Derhalve kwalificeert de moskee niet als een onderwijsgebouw en derhalve niet als een geluidgevoelig gebouw als bedoeld in artikel 1 van de Wgh gelezen in samenhang met artikel 1.2 van het Besluit geluidhinder. Verder wordt opgemerkt dat een dienstwoning voor de imam niet is toegestaan op grond van het bestemmingsplan.
5e.	Delen van gebouwen kunnen ook geluidgevoelig zijn. Dit volgt uit de definitie van verblijfsruimte in artikel 1.1 lid 1 onder d van het Besluit geluidhinder. Het akoestisch onderzoek wegverkeerslawaai redeneert alleen vanuit een goede ruimtelijke ordening voor de lokalen/leerlingen zelf en beschouwt de situatie niet voor omliggende bedrijven/functies. Dit dient alsnog te gebeuren.	Zie de beantwoording van de zienswijze onder punt 5d. De moskee met daarbij ondergeschikte en ten dienste van de moskee toegestane leslokalen voor cultureel en religieus onderzoek, niet zijnde regulier onderwijs kwalificeert niet als een geluidgevoelig gebouw als bedoeld in artikel 1 van de Wgh gelezen in samenhang met artikel 1.2 van het Besluit geluidhinder.
5f.	De geluidsbelasting van industrielawaai, wegverkeerslawaai en de moskee dient gecumuleerd beschouwd te worden. Zowel voor de woningen in de directe omgeving die gevolgen ondervinden van de nieuwe bestemming, als voor de geluidgevoelige delen van de moskee zelf (de delen waar de vestiging van leslokalen niet is uitgesloten). Dit is niet gebeurd.	Deze zienswijze heeft aanleiding gegeven om het aspect cumulatie nader te onderbouwen. In het aangepaste akoestisch onderzoek ‘Akoestisch onderzoek industrielawaai Stokerstraat/Jacob van Deventerstraat te Arnhem’, d.d. 19 oktober 2022, met kenmerk 15049.004, versienummer D4 opgesteld door Econsultancy, heeft een toetsing van cumulatie plaats gevonden. Zie hiervoor paragraaf 4.3 pagina 11 en 12 en bijlage 5 behorende bij het onderzoek. Hierbij merken wij op dat de leslokalen niet geluidsgevoelig zijn. Zie hiervoor de beantwoording van de zienswijze onder punt 5d.
6.	In de plantoelichting wordt geconcludeerd dat geen sprake is van een nieuwe stedelijke ontwikkeling in de zin van het Besluit ruimtelijke ordening. Een onderbouwing op grond van de ladder voor duurzame verstedelijking is dus in de ogen van de gemeente niet nodig. Deze conclusie lijkt mede te zijn gebaseerd op de conclusies over het verkeer-	Deze zienswijze heeft aanleiding gegeven om de toelichting op dit punt nader te onderbouwen. Zie hiervoor paragraaf 3.4.2.2. van de toelichting van het vast te stellen bestemmingsplan.

	en parkeren en geluidhinder, waarmee de stichting het dus oneens is. Volgens de stichting is er wel sprake van een functiewijziging met een zodanige aard en omvang dat deze als nieuwe stedelijke ontwikkeling kwalificeert. De nieuwe bestemming kent een hele andere dynamiek, is gebiedsvreemd en zorgt voor knelpunten op piekmomenten. Er dient vanuit het oogpunt van een goede ruimtelijke ordening dus terdege zorgvuldig te worden onderzocht en onderbouwd of aan deze specifieke maatschappelijke bestemming in de voorgenomen omvang behoefte is. Dat is tot op heden nagelaten. Dat is des te meer verwonderlijk, omdat ten onrechte niet geborgd is dat deze bestemming op de oude locatie komt te vervallen, zodat de toevoeging aan maatschappelijke functies in planologisch opzicht nog groter is.	
7.	Binnen het plangebied is vroeger een ernstige bodemverontreiniging gesaneerd. De kavel is voorzien van een leeflaag en is niet geschikt voor gevoelig gebruik. Er lijkt onvoldoende onderzoek te zijn gedaan naar de vraag of het gebruik van deze kavel ten behoeve van de moskee vanuit milieuhygiënisch oogpunt mogelijk en gewenst is. Aan een deel van het plangebied wordt in het nieuwe bestemmingsplan de bestemming ‘Groen’ toegekend. Op dat perceelsgedeelte rust op grond van het vigerende bestemmingsplan nog de bestemming ‘Verkeer’. Gebruik van gronden voor een groenbestemming dient te zijn afgestemd op de bodemgesteldheid, zodat geen risicovol gebruik van de grond wordt gemaakt.	De ondergrond ter plaatse van de ernstige bodemverontreiniging is gesaneerd. Er bestaat dan ook geen risico voor de volksgezondheid. Binnen het plangebied is daarnaast de gebiedsaanduiding ‘Milieuzone – bodembeschermingsgebied 1’ opgenomen. Bij graafwerkzaamheden onder de leeflaag is een saneringsplan noodzakelijk en dient toestemming van de gemeente Arnhem (als bevoegd gezag in het kader van de Wet bescherming) worden verkregen.
8a.	Zoals uit het gemeentelijke beleidsplan externe veiligheid volgt, geldt in Arnhem voor de Westervoortsedijk en de N325 een plaatsgebonden risicocontour voor vervoer van gevaarlijke stoffen over de weg. Voor het centrum en de stedelijke zone zijn overschrijdingen van de 10^{-6} contour op grond van het beleidsplan niet acceptabel. De plaatsgebonden risicocontour voor de Westervoortsedijk is	De Westervoortsedijk (en de N325) ter hoogte van de planlocatie maken geen onderdeel van de aangewezen route voor het transport van gevaarlijke stoffen waarvoor een 10^{-6} PR contour geldt. Dit betekent dat dit geen belemmering voor de planlocatie vormt. De Westervoortsedijk is tot aan de Driepoortenweg onderdeel van de route voor het transport van gevaarlijke stoffen.

	blijkens de tekst van het beleidsplan 20 meter vanuit het hart van de weg. Geconcludeerd wordt dat de eerste 7 meter van het moskeegebouw binnen de plaatsgebonden risicocontour zouden kunnen worden gerealiseerd, hetgeen niet in overeenstemming is met beleidsplan. Een eventuele afwijking van het beleidsplan is, voor zover mogelijk, niet gemotiveerd.	
8b.	Op zeer korte afstand van het moskeegebouw ligt een gasontvangststation met een capaciteit van ruimt 43.000 m^3. De situering van het bouwvlak voor het moskeegebouw valt weliswaar net buiten de plaatsgebonden risicocontour van 25 meter, maar verondersteld mag worden dat er ook voor dit gasontvangstation een groepsrisico geldt. In de Afdelingsjurisprudentie worden gasontvangstations in ieder geval betrokken bij het opstellen van een QRA. Het groepsrisico van het gasontvangstation dient in samenhang te worden beschouwd met overige risicobronnen zoals het vervoer over water, spoor en BRZO inrichtingen op het industrieterrein. Een deugdelijke analyse van het groepsrisico heeft niet plaatsgevonden. In het onderzoek naar externe veiligheid van Econsultancy wordt in paragraaf 3.3 volstaan met de conclusie dat het gebouw buiten de plaatsgebonden risicocontour uit het Activiteitenbesluit valt. Dit terwijl er sprake is van een functiewijziging naar een gebruik voor grote groepen (deels kwetsbare) personen. Vanuit het oogpunt van een goede ruimtelijke ordening kan niet met slechts een toets aan het plaatsgebonden risico worden volstaan en dient een QRA te worden opgesteld met betrekking tot alle risico's. Dus zowel de gastransportleidingen, het wegvervoer gevaarlijke stoffen als het gasontvangstation. Dit is behalve gelet op de grote groepen bezoekers in het gebouw tevens van belang omdat vrijwel alle parkeerplaatsen ten behoeve van de bezoekers van de moskee zijn gesitueerd op het buitenterrein op nog veel kortere afstand van het gasontvangstation (zelfs binnen de pr-contour).	Het gasontvangststation valt onder de werking van het Activiteitenbesluit en niet onder het Besluit externe veiligheid inrichtingen. Op grond van artikel 3.12 lid 6 van het Activiteitenbesluit geldt een vaste afstand van 25 meter ten opzichte van kwetsbare objecten. Deze afstandsnorm heeft dwingende werking; hiervan kan niet worden afgeweken. Vastgesteld wordt dat het bouwvlak voor het moskeegebouw buiten de 25 meterzone valt. Dit betekent dat wordt voldaan aan de afstandsnorm van artikel 3.12 lid 6 van het Activiteitenbesluit. Nu voldaan wordt aan artikel 3.12 lid 6 van het Activiteitenbesluit is een onderzoek naar het groepsrisico evenmin noodzakelijk. Opgemerkt wordt dat in de jurisprudentie van de Afdeling gasontvangststations soms worden betrokken bij het opstellen van een QRA. Blijkens de betreffende jurisprudentie wordt dit gedaan om te onderbouwen dat ondanks dat niet wordt voldaan aan de afstandsnorm van artikel 3.12 lid 6 van het Activiteitenbesluit toch sprake is van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat omdat het groepsrisico en het plaatsgebonden risico aanvaardbaar zouden zijn. De moskee valt alleen binnen de inventarisatieafstand voor het groepsrisico van de ondergrondse aardgasleiding N559-11. Vandaar dat hiervoor alleen een groepsrisicoberekening is uitgevoerd.

8c.	Het onderzoek externe veiligheid van Econsultancy dat als bijlage 4 bij de plantoelichting is gevoegd is behalve hetgeen hiervoor is aangevoerd over het gastontvangstation ook voor het overige niet op juiste uitgangspunten gebaseerd. Zo is bij het beschouwen van het groepsrisico ten onrechte niet uitgegaan van een worst-case scenario van 500 bezoekers die incidenteel zijn toegestaan. Er is zelfs niet uitgegaan van hetgeen regulier in de planregels is toegestaan (maximaal 350 personen tegelijk binnen de bestemming 'Maatschappelijk'). Uitgegaan wordt van maximaal 250 personen tegelijk door de weeks. Dat zijn dus gelet op het bepaalde in planregel 4.3 zo'n 100 personen te weinig. Daarnaast is ten onrechte gasleiding 2 met nummer N-559-23 niet beschouwd. Deze gasleiding ligt op een zodanige afstand van het plangebied dat in ieder geval een deel daarvan (het parkeerterrein) binnen inventarisatieafstand valt. Ook het groepsrisico van deze leiding diende dus te worden beschouwd. De hogedruk gasleidingen lijken qua ligging sowieso niet goed beschouwd, omdat deze blijkens een inrichtingstekening van de gemeente op een veel kortere afstand van het plangebied zijn gelegen. Tot slot is het onderzoek ten onrechte gebaseerd op de BAG en daarmee voor deze specifieke situatie op onjuiste gegevens. Binnen het invloedsgebied van het groepsrisico wordt thans grootschalige woningbouw gerealiseerd. In totaal gaat het om een kleine 190 nieuwe woningen. Deze woningen zijn momenteel in aanbouw en daar wonen thans nog geen mensen, dus de BAG geeft geen juist beeld. Ten tijde van de beoogde realisatie van het binnen het plangebied voorziene moskeegebouw zullen er veel meer mensen wonen in dit gebied en zal het aantal aanwezigen en daarmee groepsrisico veel groter zijn. De kans is aanzienlijk dat de oriënterende waarde terdege wordt overschreden ten gevolge van de toevoeging van de moskee.	De zienswijze heeft aanleiding gegeven om aanvullend onderzoek te doen. Dit aanvullend ‘Onderzoek Externe Veiligheid Stokerstraat/Jacob van Deventerstraat te Arnhem’, d.d. 17 juni 2022, met kenmerk 15049.003, versienummer D2 opgesteld door Econsultancy is als bijlage bij de toelichting onderdeel van het vast te stellen bestemmingsplan. In het aanvullend onderzoek is uitgegaan van een ‘worst-case’ situatie. Het uitgangspunt is dat er zowel in de dag-, avond- en nachtperiode zeven dagen per week 350 mensen aanwezig zijn in de moskee. En dat 2 maal per jaar in de dag-, avond- en nachtperiode 500 mensen aanwezig zijn. Dit is immers toegestaan op grond van het bestemmingsplan. Daarnaast is het aanvullende onderzoek niet alleen gebaseerd op de BAG maar ook op de nieuw te bouw woningen (maximum aantal wooneenheden 200) die mogelijk zijn op basis van bestemmingsplan ‘Fluvium Midden – Westervoortsedijk West’ (Gashouderskwartier). Het aantal aanwezigen binnen dit bestemmingsplan is tevens meegenomen in de berekeningen. In het aanvullend ‘Onderzoek Externe Veiligheid Stokerstraat/Jacob van Deventerstraat te Arnhem’, d.d. 17 juni 2022, met kenmerk 15049.003, versienummer D2 opgesteld door Econsultancy is in het kader van het Besluit externe veiligheid buisleidingen (Bevb) een groepsrisicoberekening uitgevoerd. Dit geldt alleen als de moskee binnen de inventarisatieafstand groepsrisico van de buisleiding ligt. Zoals in tabel 3.1 op pagina 5 van het externe veiligheidsonderzoek aangegeven ligt de moskee niet binnen de inventarisatie afstand van buisleiding N559-23. De inventarisatie afstand is 95 meter en de moskee komt op 97 meter. Vandaar dat dit niet is meegenomen in de groepsrisicoberekening.

9.	Het plan is blijkens de plantoelichting vooralsnog financieel niet uitvoerbaar. In paragraaf 5.5 van de plantoelichting staat weliswaar dat over de plankosten en eventuele planschade is gecontracteerd, maar tegelijkertijd staat daarmee vast dat er geen volledig kostenverhaal plaatsvindt. Dit roept bij de stichting de vraag op hoe deze gang van zaken zich verhoudt tot de staatssteunregelgeving en het recente Didam-arrest van de Hoge Raad. De stichting krijgt dit graag toegelicht en verneemt ook graag of de gemeenteraad in zal staan voor het tekort op de grondexploitatie en of er van gemeentewege dus budget zal worden vastgesteld voor deze verlieslatende grondexploitatie. De algehele gang van zaken waarbij een kavel gemeentegrond met een bedrijfsbestemming (waaraan een grote behoefte bestaat) niet voor een marktconforme prijs wordt verkocht, maar de bestemming wordt gewijzigd in Maatschappelijk en deze gemeentegrond vervolgens wordt verkocht met verlies, roept bij de stichting de grootst mogelijke vraagtekens op. Dit is in deze tijden niet uit te leggen.	Voor de ontwikkeling van het totale plangebied Fluvium is door de raad een grondexploitatie vastgesteld. Ter dekking van het financiële tekort op de grondexploitatie heeft de raad een voorziening getroffen. Kavel A maakt hier deel van uit. Uitgangspunt is dat kavel A bouwrijp zal worden verkocht waarbij de grondprijs is gebaseerd op de grondprijzennota van de gemeente Arnhem. Daarmee wordt het risico op staatssteun voorkomen. Dit gebeurt overigens op gelijke wijze als dat zou zijn gebeurd in het geval er sprake was van een bedrijfskavel. De grondprijs voor een bedrijf of een maatschappelijke functie is nagenoeg gelijk dus daarmee wordt geen verlies geleden op de grond. De gemeentelijke plankosten worden zoals gebruikelijk gedekt uit de grondexploitatie alleen de extra kosten vanwege het wijzigen van de bestemming, komen voor rekening van de initiatiefnemer. Ook de eventuele planschade komt voor rekening van de initiatiefnemer. Dit is vastgelegd in de reserveringsovereenkomst en zal overgenomen worden in de nog te sluiten koopovereenkomst. Hiermee is het kostenverhaal voor de gemeente gedekt en is er geen sprake van dat het plan financieel niet uitvoerbaar is. De gemeente is al vanaf februari 2018 in gesprek met de Islamitische Unie over kavel A. In augustus 2019 heeft de Islamitische Unie een formeel principeverzoek ingediend bij de gemeente voor de ontwikkeling van een moskee op kavel A in Fluvium Zuid. De gemeente heeft hiermee ingestemd met een collegebesluit in juni 2020 waarin besloten werd: om de ontwikkeling van een moskee in Fluvium Zuid voor te bereiden door middel van het opstellen van een reserveringsovereenkomst met de stichting NMOG. Op 21 januari 2021 heeft de gemeente een reserveringsovereenkomst gesloten met de NMOG. De Hoge Raad heeft pas daarna, op 26 november 2021, uitspraak gedaan in het Didam-arrest. Op het moment van de uitspraak van de Hoge Raad was het voor de gemeente niet meer mogelijk om nog af te zien van

		het voornemen van verkoop van kavel A omdat de gemeente daarmee in strijd met het vertrouwensbeginsel en de gesloten reserveringsovereenkomst zou handelen. De gemeente is van mening dat het vertrouwensbeginsel hier voor het gelijkheidsbeginsel (Didam arrest) gaat. Dit is in recente rechtspraak bevestigd. (ECLI:NL:RBNHO:2022:9333)
10	Het voormalige gasfabriekterrein is tegen zeer hoge kosten gesaneerd. Daarvoor is door de Provincie een (Europese) subsidie verstrekt op basis van de subsidieregeling Vitaal Gelderland. Die subsidie is mede aangewend voor verplaatsing van het gasontvangstation. Oogmerk voor verstrekking van deze subsidie was om het gebied na sanering geschikt te maken voor wonen en werken. De stichting vraagt zich af of er geen risico bestaat dat de verstrekte subsidie moet worden terugbetaald, nu het gebied dat met subsidie is gesaneerd bij nader inzien wordt gebruikt voor een ander doel dan wonen en werken en verlieslatend wordt verkocht voor een maatschappelijke functie. Dit zou een nog grotere financiële strop betekenen voor de gemeente bovenop de reeds verlieslatende exploitatie. Dat risico bestaat niet als het gebied gewoon conform de bestemming wordt uitgegeven als bedrijfskavel. Graag ontvangt de stichting toelichting op de vraag of de verkoop van deze grond voor maatschappelijke doeleinden in overeenstemming is met de op 17 juni 2008 verleende subsidie. De stichting zal op dit punt ook aan Gedeputeerde Staten om een toelichting verzoeken.	De gemeente heeft een aantal Efro subsidies ontvangen onder andere ten behoeve van de revitalisering van bedrijventerrein Het Broek (1999-2000) en herinrichting Westervoortsedijk (2008). Er is geen Europese subsidie ontvangen voor de sanering van Fluvium-Zuid of het Gashouderskwartier (waar Volkshuisvesting gaat bouwen). De sanering van het hele gebied is afgerond in 2014. De instandhoudingsplicht van Efro subsidies geldt voor een periode van 5 jaar. Dus die termijn is voor alle uitgevoerde en mogelijk gesubsidieerde werkzaamheden, verlopen. Er bestaat daarom geen risico dat ontvangen subsidiegelden teruggevorderd kunnen worden.
11.	De stichting heeft er op basis van een via de Wob verkregen stukken kennis van genomen dat er ambtelijk negatief is geadviseerd. Ook blijkt uit interne mailcorrespondentie dat men ambtelijk het gevoel heeft 'niet meer terug' te kunnen. Dat is vanzelfsprekend niet juist.	Bij een ruimtelijke ontwikkeling dienen ruimtelijke afwegingen te worden gemaakt tussen verschillende functies en belangen. Daarbij kunnen ambtelijke vakgroepen hierover uiteraard van mening verschillen. Het college weegt alle meningen en dit heeft geleid tot deze keuze van het college. Het is aan de raad of zij dit de juiste keuze vindt.

	De gemeenteraad is uiteindelijk aan zet om te bepalen of de vestiging van en moskee met allerhande nevenfuncties op deze locatie in het algemeen belang is. Daarbij dienen uiteraard ruimtelijke argumenten te worden gewogen, maar daarbij speelt ook een rol of het plan maatschappelijk en financieel uitvoerbaar is. De gemeente is uiteraard niet verplicht om eerst een bestemmingsplan vast te stellen om daar bovenop ook nog een verlieslatende grondtransactie te verrichten. Dat zou de gemeente ook niet doen voor een private initiatiefnemer. Wat de stichting betreft roept het ontwerpbestemmingsplan zeer veel vragen op en dient er in dit stadium met name nog heel veel te worden onderzocht en onderbouwd. De stichting hoopt in de aankomende periode In ieder geval een antwoord te krijgen op haar vragen en zij hoopt uw gemeenteraad ervan te kunnen overtuigen dat het voorgenomen plan op deze locatie geen doorgang zou moeten vinden.	De gemeente (ambtelijk, college, raad) kijkt naast de inhoudelijke afweging uiteraard ook naar de financiële haalbaarheid. Er is geen sprake van een ‘verlieslatende grondtransactie’ zoals wordt gesteld.
Zienswijze #5		
1.	Het gebouw past niet in deze omgeving van woon- en industrieel gebied zoals de eerste opzet aangeeft in Hoofdstuk 3 Ruimtelijke- en programmatisch aspecten van de ontwikkelingen.	De gemeente is van mening dat een moskee (of andere levensbeschouwelijke functie) ruimtelijk en functioneel passend is in een gebied dat in transitie is van bedrijventerrein naar een gemengd gebied waar steeds meer woningen worden gerealiseerd.
2.	Het wordt omschreven als een multicultureel gebouw waarin allerlei activiteiten plaats vinden, waaronder trouwerijen, cursussen, gebed en zelfs een mortuarium. Trouwerijen in een industriële omgeving. Waar moeten wij als ondernemers dan rekening mee houden als er bijvoorbeeld geladen en gelost moet worden? Dit geldt uiteraard ook voor een uitvaart vanaf de moskee, het kan niet zo zijn dat alles moet wijken voor deze activiteiten en de wegen te allen tijde vrijgehouden moeten worden voor doorgang van een trouw- of rouwstoet. Dit kan niet allemaal plaatsvinden door de Jan van Deventerstraat, onmogelijk.	Laden en lossen ten behoeve van de moskee dient op eigen terrein plaats te vinden. Dit is in artikel 11.2 geregeld. Dit geldt ook voor andere, omliggende bedrijven. Dit is in artikel 19.2 van bestemmingsplan ‘Fluvium Midden - Westervoortsedijk West’ geregeld. Bij het verkeersonderzoek is onderzocht of de afwikkeling past binnen de bestaande infrastructuur. Dit blijkt het geval.

3.	De minaret van 38 meter hoog, visueel niet gepast in deze omgeving, kijkend naar cultureel erfgoed zie ik de oude schoorsteen van de Coberco en de John Frostbrug liever als eyecatcher van Arnhem. De minaret is een visuele vervuiling in deze omgeving.	De oude schoorsteen in Coberco en de John Frostbrug zullen eyecatchers van Arnhem blijven. De te realiseren minaret doet hier geen afbreuk aan.
4.	Oproep tot gebed, wordt in eerste instantie omschreven als zijnde elke vrijdagmiddag van 13.00 uur tot 15.00 uur, alleen dat al is niet gepast in deze omgeving maar bij nader onderzoek blijkt dat dit helemaal niet juist is want er wordt elke dag een oproep tot gebed gedaan, ongepast in een woon- en industrieel gebied	In artikel 4.3 onder b3 is bepaald dat per week maximaal één keer per week gedurende 5 minuten mag worden opgeroepen tot gebed in de periode tussen 7.00 en 19.00 uur. De bronsterkte is hierbij beperkt tot maximaal 107 dB, waarmee aan de normen uit het Activiteitenbesluit wordt voldaan. Dit is aanvaardbaar in een woon- en industrieel gebied.
5.	Bezoek met de auto. Er wordt omschreven dat er parkeergelegenheid is voor iets meer dan 50 voertuigen. Bij een gebed op vrijdag komen 300 bezoekers gemiddeld naar de moskee, stel, 4 personen in een auto dan hebben we het al over 75 voertuigen. Waar gaan de overige voertuigen parkeren, op de trottoirs of grasvelden of voor de inritten van bedrijven? Bij een feestelijke gelegenheid kunnen 600 bezoekers verwacht worden, waar gaan deze parkeren? Uiteraard zullen er bezoekers zijn die met andere vervoermiddelen komen maar u begrijpt best dat dit er niet al teveel zullen zijn. Mijn inziens is dat parkeren een groot probleem gaat worden temeer daar de Gemeente Arnhem de Van Oldenbarneveldtstraat over een tijdje betaald parkeren gaat maken evenals de Westervoortsedijk. In de tijd dat ik vergunning ging aanvragen voor de bouw van de drukkerij moest ik voldoen aan een X-aantal parkeerplaatsen op eigen terrein en daar was men heel strikt in, het kan toch niet zijn dat bij de komst van de moskee parkeren van voertuigen bestemd voor de moskee gedoogd wordt? Hoe zit dat, ik verwacht veel overlast.	In paragraaf 2.1 van deze zienswijzenota wordt deze zienswijze beantwoord.
Zienswijze #6		

1.	Er komen ruimtes voor Koranonderwijs voor kinderen en voor activiteiten bedoeld voor de wijk. We geven graag mee om ook onderwijs aan te bieden voor volwassenen. Zo ontstaat er een inclusieve leeromgeving voor iedereen.	Het bestemmingsplan maakt ondergeschikte en uitsluitend ten dienste van de moskee leslokalen, voor cultureel en religieus onderwijs, niet zijnde regulier onderwijs, mogelijk. Het bestemmingsplan bepaalt niet voor welke doelgroepen de leslokalen worden gebruikt. Het staat de toekomstige gebruikers vrij om de leslokalen in te zetten voor verschillende doelgroepen waaronder dus ook volwassen.
2.	Er wordt een mortuarium gelokaliseerd in deze moskee. Dat is passend voor de huidige tijd.	Deze zienswijze wordt voor kennisgeving aangenomen.
3.	Er is getoetst aan de vigerende Structuurvisie 2012-2020. Is er rekening met deze ontwikkeling gehouden in de Voorontwerp-Omgevingsvisie 2040?	Het initiatief is in overeenstemming met de Voorontwerp omgevingsvisie Arnhem 2040. In de Voorontwerp Omgevingsvisie Arnhem 2040 wordt aandacht gevraagd voor het creëren van nieuwe gemengde woon-werkmilieus in de stad. Het realiseren van de moskee op de voorgestelde locatie draagt hieraan bij. Een maatschappelijke functie als een moskee vormt een passende overgang van wonen (Nieuwe Kade Kwartier) naar bedrijven (bedrijventerreinen Het Broek en Kleefse Waard).
4.	Een zorgpunt wat wij willen meegeven is dat in de nabijheid al een moskee is gesitueerd. De noodzaak van goed overleg tussen beide moskeeën willen wij benadrukken. Sowieso zou het goed zijn als er weer een overlegorgaan voor Islamitische organen in Arnhem zou zijn, vergelijkbaar met de Raad van Kerken Arnhem.	Deze zienswijze wordt voor kennisgeving aangenomen.
5.	Wij vertrouwen op de inhoudelijke beoordeling van de gemeente als het gaat om de financiering van deze instellingen. Een BIBOB-procedure is alleen vereist als dit ook bij andere geloofsgemeenschappen aan de orde zou zijn. Wij wensen niet te discrimineren op geloof.	Als gemeente Arnhem delen wij de mening dat discrimineren in zijn algemeenheid, en op geloof in het bijzonder, onacceptabel is.
6.	Het plaatsen van een minaret ondersteunen wij. Ook een gebedsoproep is mogelijk. Daarbij vragen wij om goede voorlichting naar de buurt toe, omdat dit nieuw zal zijn in Arnhem. Een gebrek aan feitenkennis geeft negatieve (voor-)oordelen en dat willen wij voorkomen.	Ook in de komende fasen, o.a. bij de uitwerking van het plan, zal regelmatig met alle belanghebbenden worden gecommuniceerd door gemeente en/of de initiatiefnemer.

Bijlage 2b Gebundelde zienswijze
Onderdeel uitmakend van het raadsvoorstel
Vaststellen bestemmingsplan 'Fluvium Zuid-A'

Gebundelde zienswijze *behorende bij het raadsvoorstel tot vaststelling van het bestemmingsplan 'Fluvium Zuid A' (zaaknummer 666326)*

GEANONIMISEERD

#1

[redacted]

Van: [redacted]
Verzonden: dinsdag 1 februari 2022 11:25
Aan: [redacted]
Onderwerp: zienswijze Ontwerpbestemmingsplan Fluvium Zuid A [redacted]

Opvolgingsvlag: Opvolgen
Vlagstatus: Met vlag

Aan Gemeente Arnhem
[redacted]

Inzake Ontwerpbestemmingsplan Fluvium Zuid A + m.e.r.-beoordelingsbesluit

Hierbij mijn zienswijze op het Ontwerpbestemmingsplan:

- Zeer klein percentage van de het Nieuwe kadekwartier is moslim. In andere wijk is beter en milieuvriendelijker gezien de hoeveelheid autoverkeer die dit oplevert.
- Parkeren probleem als beide moskeeën dienst hebben. Ik heb geen berekening gezien van parkeren voor 2 moskeeën.
- geluidsbron bronsterkte: Bij Regels (specifieke gebruiksregels) staat maximaal 107 dB versus Rapportage akoestisch onderzoek industrielawaai 70 dB. Hogere waarde dan 70 dB niet onderzocht.
- aantal minaretten: 1 in Rapportage akoestisch onderzoek industrielawaai, 2 minaretten op de 1e bijlage in Geluid (zie plaatje), bij de Regels 1. Het onderzoek is blijkbaar uitgegaan van 2 minaretten en dus onjuist.
- INVOERGEGEVENS AKOESTISCH OVERDRACHTSMODEL: de nieuwe woningbouw is niet meegenomen, wel is meegenomen hoger dB waardes dan 107 dB en nachtelijk geluid. Is dit een opmaat voor meer hinder? Ligt er reeds uitbreidingsplan?
- Mortuarium: de gemeente moet aanvullende eisen stellen.
- Toestaan ’s ochtendvroeg geluid van minaret is onnodig.

Graag meenemen in de procedure als zienswijze. Heb gebeld, echter geen gehoor. Als ik toch nog moet bellen om aan de procedure te voldoen: laat me dan graag weten.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

#2

[redacted]

Van: [redacted]
Verzonden: woensdag 2 februari 2022 18:20
Aan: [redacted]
Onderwerp: Ontwerp bestemmingsplan moskee Westervoortsedijk

Opvolgingsvlag: Opvolgen
Vlagstatus: Met vlag

Aan Gemeente Arnhem

[redacted]

Inzake Ontwerpbestemmingsplan Fluvium Zuid A + m.e.r.-beoordelingsbesluit

Hierbij mijn zienswijze op het Ontwerpbestemmingsplan:

- Zeer klein percentage van de het Nieuwe kadekwartier is moslim. In andere wijk is beter en milieuvriendelijker gezien de hoeveelheid autoverkeer die dit oplevert.
- Parkeren probleem als beide moskeeën dienst hebben. Ik heb geen berekening gezien van parkeren voor 2 moskeeën.
- geluidsbron bronsterkte: Bij Regels (specifieke gebruiksregels) staat maximaal 107 dB versus Rapportage akoestisch onderzoek industrielawaai 70 dB. Hogere waarde dan 70 dB niet onderzocht.
- aantal minaretten: 1 in Rapportage akoestisch onderzoek industrielawaai, 2 minaretten op de 1e bijlage in Geluid (zie plaatje), bij de Regels 1. Het onderzoek is blijkbaar uitgegaan van 2 minaretten en dus onjuist.
- INVOERGEGEVENS AKOESTISCH OVERDRACHTSMODEL: de nieuwe woningbouw is niet meegenomen, wel is meegenomen hoger dB waardes dan 107 dB en nachtelijk geluid. Is dit een opmaat voor meer hinder? Ligt er reeds uitbreidingsplan?
- Mortuarium: de gemeente moet aanvullende eisen stellen.
- Toestaan ’s ochtendvroeg geluid van minaret is onnodig.

Graag meenemen in de procedure als zienswijze.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

#3

Gemeente Arnhem
College van Burgemeester en Wethouders
Postbus 9029
6800 EL Arnhem

Onderwerp: zienswijze ontwerp bestemmingsplan Fluvium Zuid A.

Arnhem 2 februari 2022

Geachte leden van het college van Burgemeester en wethouders

Op 24 december is er in de staatscourant een publicatie verschenen van het ontwerp bestemmingsplan Fluvium Zuid A. Hiermee wordt gelegenheid geboden om zienswijzen in te dienen. Ik maak graag gebruik van deze mogelijkheid.

Vooropgesteld, ik ben van mening dat voor de islamitische gemeenschap van Arnhem plek moet zijn. Mijn zienswijze is dus geen bezwaar tegen de komst van een moskee maar wel over de wijze waarop dit proces tot stand komt en impact van plan op de omgeving.

Proces

Tot op heden is er erg weinig met de buurt gecommuniceerd over de planvorming rond de moskee. De islamitische unie Ayasofya Arnhem heeft eenmalig een online bijeenkomst georganiseerd met het vreemde onderwerp ‘de activiteiten die de moskee organiseert’. Dit sloot op dat moment niet aan op de behoefte. Voor een buurt gaat het op zo’n moment over de impact van het gebouw op de omgeving. Er was vervolgens een lange tijd van stilte waarna er opeens een ontwerp bestemmingsplan ter inzage wordt gelegd. Pas nu wordt duidelijk wat de plannen voor de moskee inhouden.

Mijn bezwaar is dat dit geen goed planproces is. Een ontwerp bestemmingsplan is een zeer vergaande stap in de juridische procedure. Daarnaast wordt alleen hiermee alleen inzicht gegeven in die zaken die ruimtelijk relevant zijn in een juridisch document. Andere zaken blijven daardoor onduidelijk het plan wordt daarmee gelijk een juridische kwestie.

Aangezien er is gekozen voor een zeer minimaal planproces ga ik in op alle, voor mij relevant, punten en vertrouw erop dat een zienswijze op het ontwerp bestemmingsplan tevens wordt opgevat als een reactie op andere, mogelijk hierna, volgende planproducten en besluiten (art 2.3 Awb).

Geluidsniveau moskee

Ten aanzien van het geluidniveau lijkt er een plan te liggen waarmee de gemeenteraad regels stelt met betrekking tot duur en geluidsniveau. Ook is het geluid wat wordt veroorzaakt voor het oproepen tot belijden van godsdienst of levensovertuiging beoordeeld in het kader van een goede ruimtelijke ordening. Toch roept dit plan diverse vragen en bezwaren op.

Er is gerekend op de gevel van de Stokerstraat. De woningen hebben een max bouwhoogte van 9 meter (en niet de 20 meter waarmee is gerekend). Er is gerekend met een beoordelingshoogte van 1,5 meter. De geluidsbron van de minaret wordt gesitueerd op een hoogte van 6 meter geluidsbron.

Het bezwaar bestaat uit een aantal punten

- Er is geen rekening is gehouden met het feit dat geluid op 6 meter hoogte gemakkelijk over een gebouw van 9 meter heen gaat.

- In het akoestisch onderzoek is uitgegaan van een aantal punten op de gevel die geluid geven, zoals koelinstallaties. De geluidsinstallatie van de minaret lijkt hier in meegenomen als geluidsbron in de figuur 3.3. Er is dus een fout gemaakt in het geluidsonderzoek.
- In de planregels staat dat de bron van het geluid begrensd op 107 dB deze grens is niet gemotiveerd. Deze kan dus ook lager, op een aanvaardbaar niveau in een stillen woonwijk worden begrenst. Om een beeld te geven van het volume dat een installatie met 107 dB bij de bron produceert. Het RIVM adviseert in discotheken het geluid niet harder te zetten dan 102 dB.
- En onduidelijk is hoe de geluidsreflectie is omgegaan. Uit ervaring blijkt dat wanneer ten westen van deze buurt geluid wordt geproduceerd zoals met koningsdag, dit geluid sterk weerkaatst tegen het gebouw 'de transformatie' en de haaks daarop staande appartementen. Hier lijkt geen rekening mee te zijn gehouden.
- En er wordt gerekend met de normen van een gemengd gebied terwijl er in feite sprake is van een rustige woonwijk. Zeker nu er plannen zijn dat de belangrijkste geluidsproducten, Van Houtum recycling, over enkele jaren vertrekt.

Parkeren

Op de site van CROW is het rapport "parkeren en ruimtelijke ordening, een wereld te winnen' van kennisplantform verkeer en vervoer uit 2014 gepubliceerd waarin wordt aanbevolen om parkeeroplossing op projectniveau maatwerk moet worden geleverd. Daar lijkt hier geen sprake van.

Mijn bezwaar is dat:

- Onduidelijk is of er rekening is gehouden met de regionale functie van de moskee. Er wordt gesteld dat de moskee een lagere aantal verkeerbewegingen genereerd dan de eerder toegestane functie. Het effect van een moskee op zijn omgeving is weel wezenlijk anders dan een bedrijf. Bij een moskee mag er worden verondersteld dat de verkeersbewegingen piekmomenten zullen betreffen. Dat is een heel ander effect dan een bedrijf dat gedurende een hele dag verkeer aan trekt.
- Voor de parkeervoorzieningen wordt uitgegaan van circa 350 bezoekers op een vrijdag en een norm van 0,15 er vanuit gaand dat het een religiegebouw is. In het geluidsonderzoek uitgegaan van 370 bezoekers op een vrijdag. Het totaal aantal bezoekers dat op zo'n dag aanwezig is dus volstrekt onduidelijk.
- Onduidelijk is ook in welke ruimtes deze 350 mensen aanwezig zijn. Want er zijn niet alleen gebedsruimtes maar ook een feestzaal, klaslokalen en detailhandel. Het kan dus goed zijn dat er tegelijk gebruik wordt gemaakt van de leslokalen en de bijeenkomst zaal. Dit kan betekenen dat er veel meer mensen aanwezig zijn. Voor het gebruik van elk van deze functies heeft de gemeente weer aparte parkeernormen. Deze zijn niet toegepast op deze locatie.
- In Beleidsregels voor toepassing van artikel 2.5.30 van de Bouwverordening gemeente Arnhem 2003 staat dat "Uitgangspunt van artikel 2.5.30 is dat de aanvrager van een bouwvergunning er alles aan doet om de parkeereis **op eigen terrein** te realiseren".
  Niet is onderbouwd waarom de gemeente in haar eigen beleid aangeeft dat parkeervoorzieningen op eigen terrein moeten worden gerealiseerd en voor de moskee een uitzondering wordt gemaakt door 33 parkeerplekken op straat toe te schrijven aan de moskee. Temeer omdat op piekmomenten er een toename van het aantal bezoekers is met 42%. Ik maak daarom bezwaar tegen het 'toewijzen van 33 parkeerplekken op straat' aan de moskee.

- Onduidelijk is wel betaal parkeren regiem hier gaat gelden. Hier moet tenminste het betaald parkeren regiem van 9-18 uur op straat worden ingevoerd zodat parkeren op eigen terrein aantrekkelijk wordt. En ik verzoek zeer frequent parkeeronderzoeken plaats te laten vinden zodat gemonitord wordt of het parkeervoorziening en het parkeergedrag niet ten kosten gaat van de leefbaarheid in de buurt.

Verkeerscirculatie en verkeersveiligheid

Er wordt voorgesteld de parkeerplaatsen via de Van Oldenbarneveltstraat te ontsluiten. Dit betekent dat de auto's door de woonwijk moeten rijden.

Mijn bezwaarpunten zijn de volgende:

- Veel van de bezoekers zullen van elders uit Arnhem en uit de regio komen en dus met de auto. Ontsluiting via de Van Oldenbarneveltstraat leidt over de gehele lengte van de Van Oldenbarneveltstraat tot een aanzienlijk piek in het verkeersaanbod. Aan de Van Oldenbarneveltstraat is ook de Al Fath moskee gevestigd wat nu de gebeds- en feestdagen al tot problematische verkeerssituatie en parkeersituaties leidt.
- De kruising met het hoofdfietsverbinding op de Van Verschuerstraat en de rotonde met de Johan de Wittlaan leiden op dit moment al regelmatig tot files op de Van Oldenbarneveltstraat.
- De Van Oldenbarneveltstraat is qua breedte niet berekend op deze toename. Er is geen vrij liggend fietspad in het 50km gebied en het wegprofiel in het 30 km gebied is te smal voor twee passerende auto's en twee fietsers.

Welstand en stedenbouwkundige visie

In het ontwerp bestemmingsplan is een beschrijving van de huidige situatie opgenomen. Hierin is opgenomen dat Fluvium Zuid onderdeel is van de planontwikkeling van het Nieuwe Kade kwartier (voorheen Centrum Oost). Voor deze ontwikkeling is een stedenbouwkundig plan met beeldkwaliteitseisen gemaakt door Palmbout Urban Landscaps. Dit is tevens onderdeel van het nu geldend bestemmingsplan Fluvium Midden - Westervoortsedijk West

Ik maak bezwaar tegen het ontbreken van een stedenbouwkundige visie inclusief beeldkwaliteit plan voor de ontwikkeling van de moskee.

Mijn bezwaar is dat met het stedenbouwkundig plan van Palmbout Urban Landscaps is met veel zorg een nieuw stuk stad vormgegeven. Aan de ontwikkeling van de moskee wordt nu niet de noodzakelijke zorg besteed. Er is geen stedenbouwkundige visie in het plan opgenomen. Er wordt een gebouw vastgeplakt aan het einde van de woonwijk zonder dat er een relatie wordt gelegd in vorm en uiterlijk van dit gebouw met zijn omgeving.

Het stedenbouwkundig plan van Palmbout Urban Landscaps voorziet in een centrale plek in de nieuwe buurt bij het pleintje op de kruising van de Westevoortsedijk met de Rietgrachtstraat en de Broekstraat. Een moskee moet dus opgaan in het bouwblok dat in het stedenbouwkundigplan van Palmbout Urban Landscaps en geen onderscheidend positie innemen in het gevelbeeld. Het is volstrekt onduidelijk hoe dit wordt vormgegeven. Dit geldt tevens voor de minaret en de programmering (zie hierna kopje detailhandel).

Detailhandel

In de structuurvisie 2020- 2040 stelt u voor het gebied ten oosten van het centrum “Streefbeeld is een creatief woon/werkmilieu in een nieuw levendig stedelijk gebied, dat inspeelt op de industriële historie van de plek. Er is een woonprogramma voorzien van circa 2.350 woningen. Hierbij worden combinaties nagestreefd met lichte, kleinschalige bedrijfsruimten voor met name creatieve beroepen en initiatieven in de zakelijke dienstverlening.” Onduidelijk is waarom het toevoegen van detailhandel noodzakelijk is op deze plek. Ik maak bezwaar tegen het vestigen van een supermarkt en kapper om de volgende redenen:

- De wijk ligt tussen het centrum van Arnhem en winkelcentrum Lely in. Er is geen visie om van de Westevoortsedijk een winkelstraat te maken. Onduidelijk is daarom waarom er losse detailhandel in een maatschappelijke functie moet worden gevestigd. Het vestigen van solitaire winkels is in strijd met uw detailhandels beleid “detailhandelsvisie Arnhem 2016-2021”
- Door de ondernemers van Arnhem centrum streven een compact centrum gebied door losse detailhandel toe te staan draagt hier niet aan bij.
- De beoogde supermarkt locatie op de hoek van de Rietgrachtstraat met de Westevoortsedijk is inmiddels ingevuld met een gezondheidscentrum waaruit geconcludeerd mag worden dat het kennelijk niet aantrekkelijk is om hier een detailhandel te realiseren.
- Onduidelijk is daarom waarom er binnen het gebouw van een moskee, een maatschappelijke voorziening, detailhandel vierkantenmeters noodzakelijk zijn. Het worden losstaande winkels zonder relatie met hun omgeving. Dit zal in de context van moskeeën in overwegend islamitische landen anders zijn maar dat hangt dus samen met de stedenbouwkundige opzet en plek van het gebouw in de stad. Op de plek waar de moskee gepland staat is geen sprake van een winkelstraat.

Ik zie uw reactie tegemoet,

Met vriendelijke groet

[redacted]

#4

Afgiftebewijs

Gemeente Arnhem

Naam: Van Jaarl Advocaten [redacted]

Adres: Velperplein 23-25

Woonplaats: Arnhem

Afgegeven documenten: ziensuijze Fluvium Zuid A

Datum van afgifte: 3/02/2022

Document/kenmerk: D20210366

In ontvangst genomen door: [redacted]

Handtekening baliemedewerker:

In ontvangst genomen door DIV/Naam en paraaf:

Datum en tijd in ontvangstname:

Arnhem GEMEENTE

KOPIE

VANGOUD

Advocaten voor vastgoed en overheid

Gemeenteraad van Arnhem
Postbus 9029
6800 EL Arnhem

Tevens per e-mail: [redacted]

Datum	3 februari 2022
Onze referentie	D20210366
Uw referentie	Fluvium Zuid A
Inzake	Stichting Westervoortsedijk / Advies bestemmingsplan Fluvium Zuid A
Doorkiesnummer	[redacted]
E-mail	[redacted]

Geachte raad,

Namens de Stichting Westervoortsedijk, gevestigd en kantoorhoudende aan de Westervoortsedijk 95A (6827AW) te Arnhem, (hierna: de stichting) wordt hierbij een zienswijze ingediend tegen het ontwerpbestemmingsplan Fluvium Zuid A met nummer NL.IMRO.0202.992.0201, dat u vanaf 24 december 2021 ter inzage heeft gelegd **(bijlage 1).**

1. Achtergrond zienswijze

De stichting heeft zich ten doel gesteld om het belang van een goede ruimtelijke ordening alsmede het vestigingsklimaat in de directe omgeving van de Westervoortsedijk te behartigen in de breedste zin van het woord. Het betreft een bijzonder gebied, met een grote dynamiek op een steenworp afstand van de binnenstad. Het gebied is geen rustig bezit. In de directe omgeving van de Westervoortsedijk heeft de laatste tijd een aantal ingrijpende binnenstedelijke herontwikkelingen plaatsgevonden en er staan ook nog grote ontwikkelingen op stapel. Denk daarbij aan de grootschalige nieuwbouw het Cobercoterrein, de Rijnwijk en het Gashouderskwartier, waarvoor uw gemeenteraad recentelijk de benodigde planologische besluiten heeft vastgesteld. Het gebied kent kortom zijn eigen problemen en uitdagingen.

Het ter inzage gelegde ontwerpbestemmingsplan voorziet in de bestemmingswijziging van een van de laatste vacante bedrijfskavels in het gebied om de bouw van een moskee met een verscheidenheid aan nevenfuncties mogelijk te maken. De stichting heeft vanzelfsprekend geen enkel probleem met de bouw van een moskee, kerk of enig ander religieus gebouw. Zij vindt echter dat de thans gekozen locatie erg ongelukkig is. In een lastig gebied met een zeer hoge verkeers- en parkeerdruk (die met alle nieuwbouwopgaven alleen nog maar groter zal

worden) wordt een functie bestemd die op piekmomenten tot een verkeers- en parkeerinfarct zal leiden. Daarnaast wordt in een gebied waar van oudsher veel bedrijvigheid is gevestigd waarvan slechts één bedrijfskavel resteert, deze schaarse bedrijfskavel opgeofferd voor maatschappelijk gebruik. Daarmee wordt een gebiedsvreemde functie toegevoegd.
De argumenten van de stichting tegen de beoogde planwijziging treft u hierna aan.

2. Opofferen bedrijfskavel

De stichting is van mening dat de huidige bestemming van het perceel getuigt van een goede ruimtelijke ordening. Er is sprake van een bestemming voor bedrijven tot en met milieucategorie 2. Deze (relatief lichte) bedrijvigheid verhoudt zich goed tot de aangrenzende woonbestemming, kantoorpanden, het gasverdeelstation en de andere bedrijfskavels in de directe omgeving. Een bedrijfsbestemming is niet geluidsgevoelig en is ook geen kwetsbaar object. Het is kortom een ideale invulling van het plangebied.

Er bestaat daarnaast een grote behoefte aan bedrijfskavels in deze omgeving en het aanbod is nihil. Er zijn zelfs meerdere concrete gegadigden om zich bedrijfsmatig op deze kavel te vestigen. Wat de stichting betreft is wijziging van de bestemming dus helemaal niet nodig en zelfs ongewenst.

3. Dubbelbestemming

Indien uw raad in weerwil van het voorgaande meent dat een maatschappelijke bestemming op deze locatie getuigt van een goede ruimtelijke ordening, dan dient de nieuwe bestemming in ieder geval een dubbele bestemming 'Maatschappelijk/Bedrijven' te zijn, zodat het perceel in de toekomst een alternatieve aanwendbaarheid kent. In de collegenota van 16 juni 2020 **(bijlage 2)** die onderdeel uitmaakt van de raadsinformatiebrief, wordt op pagina 2 ook gesproken over de verruiming van de bestemming van 'Bedrijven' naar `Maatschappelijke doeleinden/bedrijven'. Mocht de bouw van de moskee om welke reden dan ook niet doorgaan, of mocht de moskee op enig moment in de toekomst sluiten, dan kan het terrein zonder bestemmingswijziging in gebruik worden genomen voor de -in de ogen van de stichting-meest optimale invulling met bedrijvigheid. De gemeentelijke voorwaarden voor gronduitgifte kennen een aanbiedingsplicht aan de gemeente. Ook vanuit gemeentelijk perspectief geniet een kavel met een ruimere bestemming de voorkeur.

4. Stedenbouwkundige invulling

Het oostelijke centrumgebied is -zoals hiervoor reeds is aangegeven- volop in ontwikkeling. Voor de (woning)bouwplannen die hier zijn/worden gerealiseerd, werden in april 2012 zeer strikte stedenbouwkundige- en beeldkwaliteitseisen vastgesteld die nadien bij iedere ontwikkeling ook strikt door de gemeente zijn toegepast. Uitgangspunt voor dit deel van de Westervoortsedijk is een lanenstructuur met een beperkte bouwhoogte en zoveel mogelijk aaneengesloten bebouwing en dichte hoeken. Voor het specifieke kavel is zelfs een footprint en bebouwingsenveloppe opgesteld, die in de figuur hieronder zijn opgenomen (Fluvium-Zuid, Blok L).

FLUVIUM-ZUID (BLOK L)

Fluvium-zuid wordt ontwikkeld als bedrijven en kantorengebied. Door de aanleg van een nieuwe straat ten zuiden van de nieuwe woonblokken wordt Fluvium-zuid aan alle drie zijden omsloten door straten. Met terugwerkende kracht kunnen daarmee de reeds ontwikkelde gebouwen worden opgenomen in een samenhangend stadsblok. Fluvium-zuid wordt daarmee ook een samengesteld bouwblok met een eigen binnenmilieu dat zich voegt in het overkoepelend stadsbeeld.
De nieuw te ontwikkelen kantoorbebouwing moet daartoe gevelwanden gaan vormen langs de nieuwe straat en de Westervoortsdijk. Ook op de zuidelijke punt zal afsluitende bebouwing moeten verrijzen die de samenkomst van de Westervoortsedijk en de Van Oldebarneveldtstraat markeert.
Het verdient om kwalitatieve redenen aanbeveling de ruimte tussen de bestaande en nieuwe bedrijfsbebouwing als een tuin in te richten. In deze tuin is plek voor een centraal gelegen parkeergebouw. De binnenhof wordt ontsloten vanaf de Van Oldebarneveldtstraat.

In de verkavelingsopzet is rekening gehouden met nieuwe gasleidingtracé's, een gasontvangststation, een zuurriool en groepsrisico's.

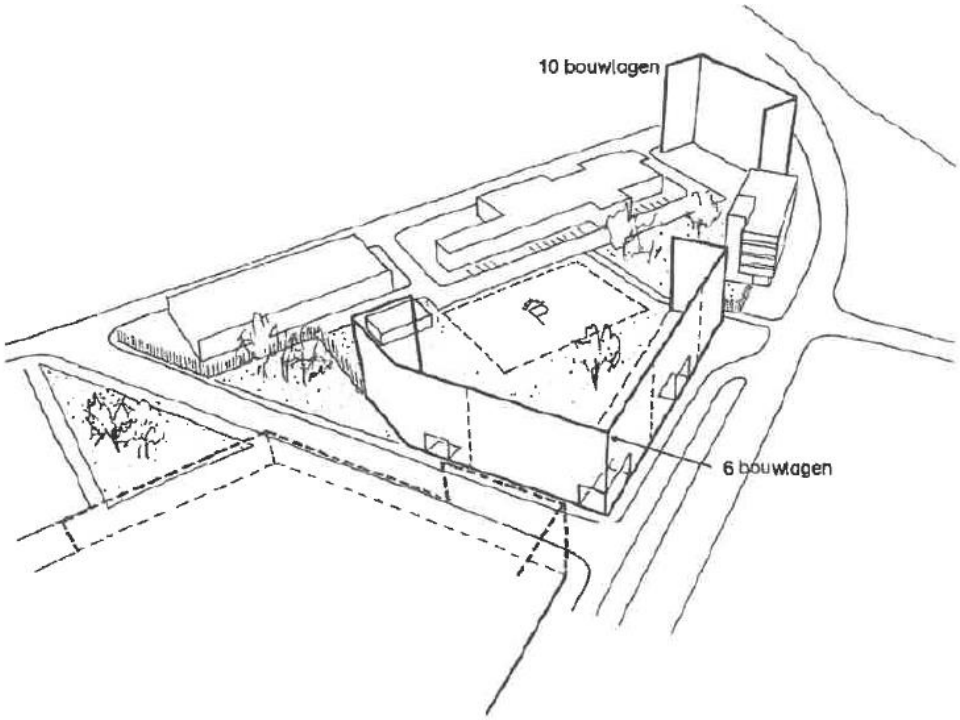

Figuur 1: uitsnede stedenbouwkundig plan en beeldkwaliteitsplan

Het is in de ogen van de stichting evident dat de stedenbouwkundige structuur die de gemeente hier voorstaat bestaat uit gesloten gevelwanden langs de nieuwe straat en de Westervoortsedijk met een besloten binnentuin met parkeeroplossing. In het thans ter inzage gelegde ontwerpbestemmingsplan lijkt van die gedachte niets overgebleven.
De stichting is van mening dat de gemeente zich als betrouwbare overheid dient te conformeren aan eerder vastgestelde stedenbouwkundige en beeldkwaliteitskaders. Deze kaders hebben voor alle ontwikkelingen in de omgeving als strikte leidraad gegolden en kunnen niet ineens voor een op zichzelf staand initiatief volledig worden losgelaten.

Datzelfde geldt voor de materialisatie en uitstraling die voor dit gebied altijd is nagestreefd. Er moest vanwege het van oudsher industriële karakter van het gebied steeds sprake zijn van robuuste vormgeving en materiaalgebruik, rode gebakken stenen, hout, metaal, etc. In het onderhavige bestemmingsplan blijkt op geen enkele wijze van de voortzetting van die uitgezette lijn. Er is geen nieuw beeldkwaliteitsplan opgesteld om de vormgeving van de moskee te laten aansluiten op de omgeving. In een gebied dat jaren lang met zulke strenge eisen zo zorgvuldig is vormgegeven, dient op zijn minst deugdelijk te worden gemotiveerd waarom dit kavel ineens alles wordt losgelaten en bij wijze van spreken een 'welstandsvrije' situatie in het leven wordt geroepen. De stichting hecht eraan dat nieuwbouw op dit kavel, voor welke functie dan ook, zich conformeert aan de uitgangspunten die ook voor de rest van het gebied gelden. In de ogen van de stichting ligt het dus voor de hand om een nieuwe beeldkwaliteitsparagraaf te schrijven waarin duidelijke eisen worden gesteld aan de inpassing en vormgeving van de nieuwbouw op deze locatie.

5. Verkeer en parkeren

Een groot zorgpunt van de stichting is dat de parkeerbehoefte als gevolg van de nieuw te bouwen moskee ernstig wordt onderschat. Dit zit hem enerzijds in de gekozen normstelling van 0,15 per zitplaats uit het 18 jaar geleden vastgestelde parkeerbeleid dat op grond van het sinds 1 juli 2018 vervallen artikel 2.5.30 van de bouwverordening. Deze normstelling is gezien de ligging van de moskee veel te laag. In vergelijkbare situaties elders in het land wordt een normstelling van 0,3 (of hoger) gehanteerd.

Daarnaast zit deze onderschatting hem in het felt dat ten onrechte geen realistische worst-case benadering is gemaakt van de bezoekersaantallen, het autogebruik en de samenhang van verschillende functies die tegelijk in gebruik mogen zijn.

Tot slot wordt op de zogenaamde `bijzondere dagen' die twee keer per jaar zijn toegestaan, een parkeerprobleem afgewenteld op de omgeving, zonder dat is aangetoond dat daarvoor parkeercapaciteit bestaat. Een structureel twee keer per jaar terugkerend knelpunt is niet incidenteel en kan in planologische zin niet worden genegeerd. Er dient derhalve te worden onderzocht of en zo ja hoe de parkeerdruk in die situatie kan worden opgevangen. De stichting heeft kortom ernstige twijfels bij de vraag of het bouwplan voorziet in voldoende parkeergelegenheid.

Uit ervaring weet men dat de bezettingsgraad in het openbaar gebied op de piekmomenten van de moskee zeer hoog is en er dus geen mogelijkheid is om die parkeerdruk daar op te vangen. Die parkeerdruk zal met de Iaatste nog op stapel staande ontwikkelingen in de omgeving alleen maar groter worden.

Een onderschatting van de parkeerdruk werkt door in de uitgangspunten die zijn gehanteerd bij het onderzoeken en beoordelen van de aanvaardbaarheid van de (nieuwe) verkeerssituatie. Het aantal te realiseren parkeerplaatsen ligt namelijk ten grondslag aan de berekening en onderbouwingen van de aanvaardbaarheid van de toekomstige verkeerssituatie. Zie de uitsnede hieronder.

Berekening verkeersgeneratie bedrijventerrein versus Moskee

BEDRIJF						
					Verkeersgeneratie voor totale oppervlakte/functie	
Oppervlakte in m2	functie	per # m2	min	max	min	max
2500	bedrijventerrein max categorie 2	100	7	8,8	175	220
	daggemiddelde				175	220

MOSKEE							
			turnover (hoe vaak wordt elke parkeeplaats gebruikt)				
zitplaatsen/bezoekers	Gebaseerd op parkeernorm	pp	minimaal #ritten	maximaal # ritten	min	max	
350	moskee (vrijdag)	53	2	3	106	159	op vrijdag vol bezet
100	moskee (ma-do)	15	2	3	30	45	maandag - donderdag
	daggemiddelde				45	68	

(Elke parkering heeft 2 ritten, heenrit en terugrit)

Hierna wordt toegelicht dat er hiermee sprake is van een vergaande onderschatting van de toekomstige verkeer- en parkeersituatie. Nader onderzoek en een nadere afweging hieromtrent kan daarom niet worden gemist. Een verkeersonderzoek uitgevoerd door een ter zake deskundige trof de stichting helaas niet bij de ter inzage gelegde stukken aan. Dit dient alsnog te gebeuren en stichting wordt daarna graag in de gelegenheid gesteld om hierop te reageren alvorens het plan al dan niet verder in procedure wordt gebracht. Ter toelichting dient het navolgende.

5.1 *Een planologische benadering is niet pebaseerd op de werkelijke toekomstige situatie*

De planologische benadering paragraaf 3.3 van de plantoelichting (verkeerssituatie van vigerende (niet gerealiseerde) planologie vs. verkeersgeneratie vanuit de gerealiseerde parkeerplaatsen in de toekomstige situatie) doet geen recht aan het specifieke karakter van

de moskee en dan met name niet de verkeer- en parkeer 'pieken' die eigen zijn aan de Moskee (het vrijdaggebed, maar ook het houden van vele omvangrijke bijeenkomsten (rouwen, trouwen etc.)).

De maximale berekende verkeersbewegingen volgens de plantoelichting betreffen 159 verkeersbewegingen . Zie de uitsnede hiervoor en de plantoelichting:

> *"[...] Maar zelfs op de piekdag voor de moskee is er sprake van een vermindering van de verkeersgeneratie (max 159 ritten). Er zal wel sprake zijn van een piek bij aan- en wegrijden.*

In de plantoelichting wordt dus gesteld dat op een piekdag maximaal 159 verkeersbewegingen zullen plaatsvinden en kennelijk wordt dat ruimtelijke aanvaardbaar gevonden, hoewel de plantoelichting over de concrete ruimtelijke beoordeling niets vermeldt.

Echter, indien deze onderbouwing van de piekdag (vol bezet) wordt afgezet tegen de opgave van het aantal verkeersbewegingen in andere onderzoeken die bij het plan zijn gevoegd, wordt duidelijk dat de verkeersgeneratie van het plan in paragraaf 3.3 van de plantoelichting op grove wijze is onderschat. Dat geldt vervolgens ook voor de parkeerdruk die het plan in de praktijk zal genereren.

Het doordenken van de reele situatie leidt tot het oordeel dat er sprake is van een toekomstig onaanvaardbare ruimtelijke situatie. Zo is in het onderzoek Iuchtkwaliteit (NIBM) is opgenomen dat in een worst case situatie niet 159 verkeersbewegingen op vrijdag plaatsvinden, maar 630 (!). Zie de uitsnede van tabel 3.1 van pagina 4 van bijlage 6 van de plantoelichting hieronder.

Tabel 3.1 verkeersgeneratie

	weekdagen							weekdaggemiddeld (aantal per etmaal)
	ma	di	wo	do	vr	za	so	
aantal bezoekers per dag	140	140	140	140	315	270	270	202
verkeersbewegingen per dag	280	280	280	280	630	540	540	404

Indien vervolgens een zelfde 'spiegeltechniek' wordt toegepast - parkeerplaatsen > verkeersbewegingen zoals dit in paragraaf 3.3 van de plantoelichting is gedaan, levert dit een parkeerbehoefte op van 315 parkeerplaatsen en niet 53.

Parkeerplaatsen	Verkeersbewegingen (vrijdag)
53	106
315	630

Weliswaar geldt voor dit onderzoek luchtkwaliteit dat als worst case uitgangspunt is gehanteerd dat alle bezoekers met de auto komen, maar als ter correctie een substantiële "afslag" wordt gehanteerd, is nog steeds sprake van een substantiële onderschatting van het

aantal verkeersbewegingen en het benodigde aantal parkeerplaatsen. In het akoestisch onderzoek (industrielawaai) staat het volgende vermeld (pagina 6 van bijlage 3 bij de plantoelichting):

> *"Uit de opgave van de opdrachtgever worden circa 370 bezoekers verwacht, waarvan 250 in de dag-, 100 in de avond- en 20 in de nachtperiode. In onderhavig onderzoek is ervan uitgegaan dat 50% van de bezoekers met de auto komt."*

Indien er inderdaad vanuit wordt uitgegaan dat 50% van de bezoekers met de auto komt (hetgeen gelet op de ligging van de moskee in Arnhem eerder nog een onderschatting lijkt), dan is nog steeds sprake van een substantiële onderschatting van de verkeersgeneratie in de plantoelichting. Doorrekenend vanuit de opgave in het onderzoek luchtkwaliteit zou dit betekenen dat er op de vrijdag piek een verkeersgeneratie van 315 verkeersbewegingen zal bestaan 158 parkeerplaatsen nodig zijn. Dat staat nog steeds in schril contrast met de aantallen verkeersbewegingen waarvan in de plantoelichting wordt uitgegaan en duidelijk is dat het te realiseren parkeerplaatsen onvoldoende is.

Het bepaalde in de planregel 4.3 (zie hieronder) maakt voorgaande conclusies niet anders. Een gebruiksregel waarin wordt gestuurd op de aanwezigheid van personen, stuurt niet op de parkeerdruk en de verkeersgeneratie van die personen, terwijl dat wel noodzakelijk is. Dit maakt dat planregel 4.3 onder c en d niet borgt dat sprake is van een goede ruimtelijke ordening, terwijl artikel 3.1 van de Wet ruimtelijke ordening (Wro) dat wel verlangt.

> *c. Ter plaatse van de gronden met de bestemming 'Maatschappelijk' mogen maximaal 350 personen tegelijkertijd aanwezig zijn.*
> *d. Ter plaatse van de gronden met de bestemming 'Maatschappelijk' mogen, in afwijking van artikel 4.3 onder c, gedurende twee dagen per kalenderjaar, maximaal 500 personen tegelijkertijd aanwezig zijn.*

5.2 Verkeerscongestie en parkeeroverloop: nader onderzoek noodzakelijk

Het voorgaande maakt duidelijk dat in de praktijk omwonenden/belanghebbenden zich straks met zeer grote regelmaat geconfronteerd zullen zien met verkeerscongestie en 'parkeeroverloop'.
De parkeeroverloop is slechts ten aanzien van speciale dagen erkend. Daarover staat in de plantoelichting het volgende vermeldt:

> *Op speciale dagen kan het aantal bezoekers circa 500 bedragen. Dit komt slechts incidenteel voor en is dus niet maatgevend. Op deze piekmomenten kunnen bezoekers in de openbare ruimte parkeren. Langs de parallelweg van de Westervoortsedijk is aan de zijde van de moskee parkeerruimte voor circa 33 auto's. Voor de piekmomenten zijn 150*0,15= 22,5, afgerond 23 parkeerplaatsen benodigd. Er zijn dan ook voldoende parkeerplaatsen in de openbare ruimte aanwezig om de parkeerbehoefte op piekmomenten op te vangen.*

Kennelijk wordt verondersteld dat alleen op speciale dagen sprake zal zijn van 'parkeeroverloop'. Zoals uit het voorgaande al volgt, deelt de stichting die visie dus niet en

meent zij dat nader deskundigenonderzoek (en vervolgens een naderafweging) hieromtrent nodig is. Verder kan niet zo maar worden gesteld da er ruimte is voor 33 auto's, dat 23 minder is dan 33 en dat er daarom geen probleem ontstaat. Het veronderstelt namelijk beschikbaarheid van die parkeerplekken en dat is nu reeds niet het geval. Een parkeerdrukmeting kan dus niet worden gemist. Vervolgens zal na het uitvoeren van die meting, ook de parkeerdruk vanwege het gebruik van de nieuw te bouwen woningen in Fluvium moeten worden betrokken. De stichting ziet deze onderbouwing graag tegemoet en wordt vervolgens graag in de gelegenheid gesteld om hierop te reageren voordat het plan verder in procedure gaat.

Dat nadere onderzoek kan te meer niet worden gemist nu blijkens het bij het akoestisch rapport gevoegde stedenbouwkundige ontwerp aan de zijnde Westervoortsedijk verschillende in de gebruiksregels van het plan geboden gebruiksmogelijkheden zijn voorzien:

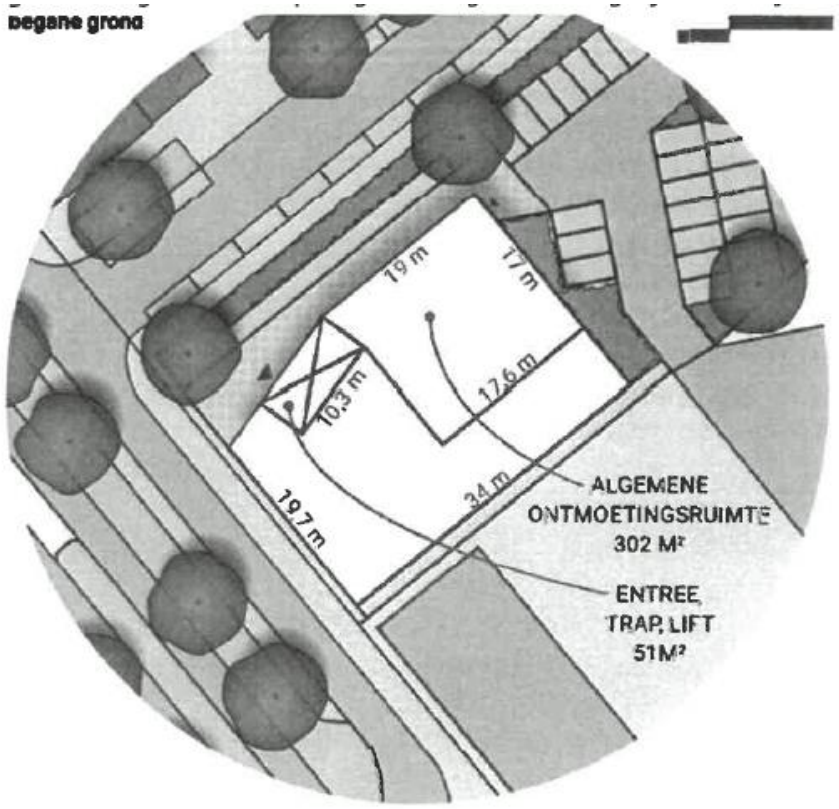

De begane grond telt 783 m², waarvan 302 m² de algemene ontmoetingsruimte is en 51 m² bestemd is voor de entree, trap en lift. De andere ruimten kunnen in de overige 430 m². De kapper en winkel voor halal producten kunnen aan de voorkant van het gebouw (aan de Westervoortsedijk) gesitueerd worden voor de zichtbaarheid van buitenaf. Aan de achterzijde van het gemeenschapscentrum is ruimte voor de berging. De jongerenvereniging, keuken algemeen, mortuarium, bestuurskamer, vier leslokalen en de CV-ketel etc zijn ook gesitueerd op de begane grond, de indeling is nader te bepalen.
Indien noodzakelijk kan een aanvullende inpandige fietsenstalling worden gerealiseerd op de begane grond van het gebouw.

Functies als een kapper en een winkel voor halal producten zullen juist veel verkeer genereren en parkeerdruk voor de Westervoortsedijk met zijn meebrengen. Daar is in het verkeer- en parkeeronderzoek nu geen rekening mee gehouden evenmin als met de klaslokalen, huiswerkbegeleiding, verenigingsfuncties en mogelijke ceremoniën (begrafenissen/huwelijksplechtigheden). Ook in dit opzicht is nader onderzoek noodzakelijk, waarbij het gehele programma van eisen (gebruiksmogelijkheden) betrokken zal moeten worden.

6. Geluidhinder

Gelet op wat hiervoor is opgemerkt, zal vanwege het gebrek aan parkeerplaatsen en een onderschatting van de verkeersintensiteiten het akoestisch onderzoek aangepast moeten worden. De stichting ontvangt daar graag een afschrift van. Tevens ontvangt zij graag het digitale rekenmodel zodat zij de bevindingen kunnen laten verifiëren door een deskundige.

Vooruitlopend daarop merkt de stichting het volgende op.
Ten onrechte wordt in het akoestisch onderzoek (bijlage 3 bij de plantoelichting) aangenomen dat geen maatwerk nodig is in verband met het overschrijden van de maximale geluidniveaus op de gevels van de nieuwe woningen vanwege het dichtslaan van portieren op het parkeerterrein. De maximale waarden uit het Activiteitenbesluit blijken immers te worden overschreden. Gelet op de reeds hoge geluidbelasting in het gebied, ligt het niet voor de hand dat verruimend maatwerk in stelling wordt gebracht. Dit betekent ook dat het bestemmingsplan dus moet voorzien in (de borging van) geluidreducerende maatregelen vanwege het geluid van de inrichting (geluidwerende voorzieningen, alternatieve inrichting van het terrein etc.)

Verder viel het de stichting op dat er in het onderzoek dat als bijlage 3 bij de plantoelichting is gevoegd geen toetsing heeft plaatsgevonden aan het Arnhemse geluidsbeleid, waarin het ambitieniveau voor het gebied 'redelijk rustig' is.

Voorts wordt opgemerkt dat het bestemmingsplan voor de moskee tot beperkingen van de op het bedrijventerrein gevestigde bedrijven leidt. Op grond van het voorgenomen bestemmingsplan zijn immers leslokalen toegestaan. Dat is een school en een school is een geluidgevoelig object. Er vindt dus een overschrijding plaats van de wettelijke voorkeursgrenswaarde en daarvoor is geen hogere waarde vastgesteld. Ook blijkt uit de opgave van de initiatiefnemer dat er beoogd wordt een dienstwoning voor de imam te realiseren. Een dienstwoning (van een derde) die bedoeld is voor bewoning is eveneens een geluidgevoelig object. De aanwezigheid daarvan beperkt de bedrijven op het nabijgelegen industrieterrein. Dit gebruik voor bewoning dat door de initiatiefnemer wordt nagestreefd dient voor alle duidelijkheid en ter voorkoming van handhavingsdiscussies expliciet in de planregels te worden uitgesloten.

Delen van gebouwen kunnen ook geluidgevoelig zijn. Dit volgt uit de definitie van verblijfsruimte in artikel 1.1. lid 1 onder d van het Bgh. Het akoestisch onderzoek (bijlage 1)

redeneert alleen vanuit een goede ruimtelijke ordening voor de lokalen/leerlingen zelf, en beschouwt de situatie niet voor de omliggende bedrijven/functies. Dit dient aisnog te gebeuren.
Daarnaast dient de geluidsbelasting van industrielawaai, wegverkeerslawaai en de moskee gecumuleerd te worden beschouwd. Zowel voor de woningen in de directe omgeving die gevolgen ondervinden van de nieuwe verruimde bestemming als voor de geluidsgevoelige delen van de moskee zelf, aldus de delen waar de vestiging van leslokalen niet is uitgesloten. Ook dat is niet gebeurd.

7. Behoefte

In de plantoelichting wordt geconcludeerd dat geen sprake is van een nieuwe stedelijke ontwikkeling in de zin van het Bro. Een onderbouwing op grond van de ladder voor duurzame verstedelijking is dus in de ogen van de gemeente niet nodig. Deze conclusie lijkt mede te zijn gebaseerd op de conclusies over verkeer- en parkeren en geluidhinder waarmee de stichting het oneens is.

Volgens de stichting is terdege sprake van en functiewijziging met een zodanige aard en omvang dat deze als nieuwe stedelijke ontwikkeling kwalificeert. De nieuwe bestemming kent een hele andere dynamiek, is gebiedsvreemd en zorgt voor knelpunten op piekmomenten. Er dient vanuit het oogpunt van een goede ruimtelijke ordening dus terdege zorgvuldig te worden onderzocht en onderbouwd of aan deze specifieke maatschappelijke bestemming in de voorgenomen omvang een concrete behoefte bestaat. Dat is tot op heden nagelaten. Dat is des te meer verwonderlijk omdat ten onrechte niet geborgd dat deze bestemming op de oude locatie komt te vervallen, zodat de toevoeging aan maatschappelijke functies in planologisch opzicht nog groter is.

8. Bodem

Binnen het plangebied is vroeger een ernstige bodemverontreiniging gesaneerd. De kavel is voorzien van een leeflaag en is niet geschikt voor een gevoelig gebruik. Er lijkt onvoldoende onderzoek te zijn gedaan naar de vraag of het gebruik van deze kavel ten behoeve van een moskee vanuit milieuhygienisch oogpunt mogelijk en gewenst is.
Aan een deel van het plangebied wordt in het nieuwe bestemmingsplan de bestemming 'Groen' toegekend. Op dat perceelsgedeelte rust op grond van het vigerend bestemmingsplan nog de bestemming 'Verkeer'. Gebruik van gronden voor een groenbestemming dient te zijn afgestemd op de bodemgesteldheid, zodat geen risicovol gebruik van de grond wordt gemaakt.

9. Externe veiligheid

9.1 Plaatsgebonden risico

Zoals uit het gemeentelijk beleidsplan externe veiligheid volgt, geldt in Arnhem voor de Westervoortsedijk en de N325 een plaatsgebonden risicocontour voor vervoer van gevaarlijke

stoffen over de weg [1]. Voor het centrum en de stedelijke zone zijn overschrijdingen van de 106 contour op grond van het beleidsplan niet acceptabel. De plaatsgebonden risicocontour voor de Westervoortsedijk is blijkens de tekst van het beleidsplan zo'n 20 meter vanuit het hart van de weg. Het bouwvlak ligt op zo'n 13 meter uit het hart van de weg. Geconcludeerd kan worden dat de eerste 7 meter van het moskeegebouw binnen de plaatsgebonden risicocontour zouden kunnen worden gerealiseerd, hetgeen niet in overeenstemming is met het beleidsplan. Een eventuele afwijking van het beleidsplan is -voor zover mogelijk- niet gemotiveerd.

9.2 Groepsrisico

Daarnaast ligt op zeer korte afstand van het moskeegebouw een gasontvangstation met een capaciteit van ruim 43.000 kubieke meter. De situering van het bouwvlak voor het moskeegebouw valt weliswaar net buiten de plaatsgebonden risicocontour van 25 meter, maar verondersteld mag worden dat er ook voor dit gastontvangstation een groepsrisico geldt. In de jurisprudentie van de Afdeling worden gasontvangstations in ieder geval betrokken bij het opstellen van een QRA.

Het groepsrisico van het gasontvangstation dient in samenhang te worden beschouwd met overige risicobronnen zoals het vervoer over water, spoor en BRZO inrichtingen op het industrieterrein. Een deugdelijke analyse van het groepsrisico heeft niet plaatsgevonden. In het onderzoek naar externe veiligheid van Econsultancy wordt in paragraaf 3.3 volstaan met de conclusie dat het gebouw buiten de plaatsgebonden risicocontour uit het Activiteitenbesluit valt. Dit terwijl er sprake is van een functiewijziging naar een gebruik voor grote groepen (deels kwetsbare) personen.

Vanuit het oogpunt van een goede ruimtelijke ordening kan niet met slechts een toets aan het plaatsgebonden risico worden volstaan en dient een QRA te worden opgesteld met betrekking tot alle risico's. Dus zowel de gastransportleidingen, het wegvervoer gevaarlijke stoffen als het gasontvangstation. Dit is behalve gelet op de grote groepen bezoekers in het gebouw tevens van belang omdat vrijwel alle parkeerplaatsen ten behoeve van de bezoekers van de moskee zijn gesitueerd op het buitenterrein op nog veel kortere afstand van het gasontvangstation (zelfs binnen de pr-contour).

9.3 Uitgangspunten rapport externe veiligheid Econsultancy

Het onderzoek externe veiligheid van Econsultancy dat als bijlage 4 bij de plantoelichting is gevoegd is behalve hetgeen hiervoor is aangevoerd over het gastontvangstation ook voor het overige niet op juiste uitgangspunten gebaseerd.

Zo is bij het beschouwen van het groepsrisico ten onrechte niet uitgegaan van een worst-case scenario van 500 bezoekers die incidenteel zijn toegestaan. Er is zelfs niet uitgegaan van hetgeen regulier in de planregels is toegestaan (maximaal 350 personen tegelijk binnen de

[1] Zie pagina 13 van het beleidsplan.

bestemming `Maatschappelijk'. Uitgegaan wordt van maximaal 250 personen tegelijk door de weeks. Dat zijn dus gelet op het bepaalde in planregel 4.3 zo'n 100 personen te weinig.

Daarnaast is ten onrechte gasleiding 2 met nummer N-559-23 niet beschouwd. Deze gasleiding ligt op een zodanige afstand van het plangebied dat in ieder geval een deel daarvan (het parkeerterrein) binnen inventarisatieafstand valt. Ook het groepsrisico van deze leiding diende dus te worden beschouwd. De hogedruk gasleidingen lijken qua ligging sowieso niet goed beschouwd, omdat deze blijkens een inrichtingstekening van de gemeente op een veel kortere afstand van het plangebied zijn gelegen.

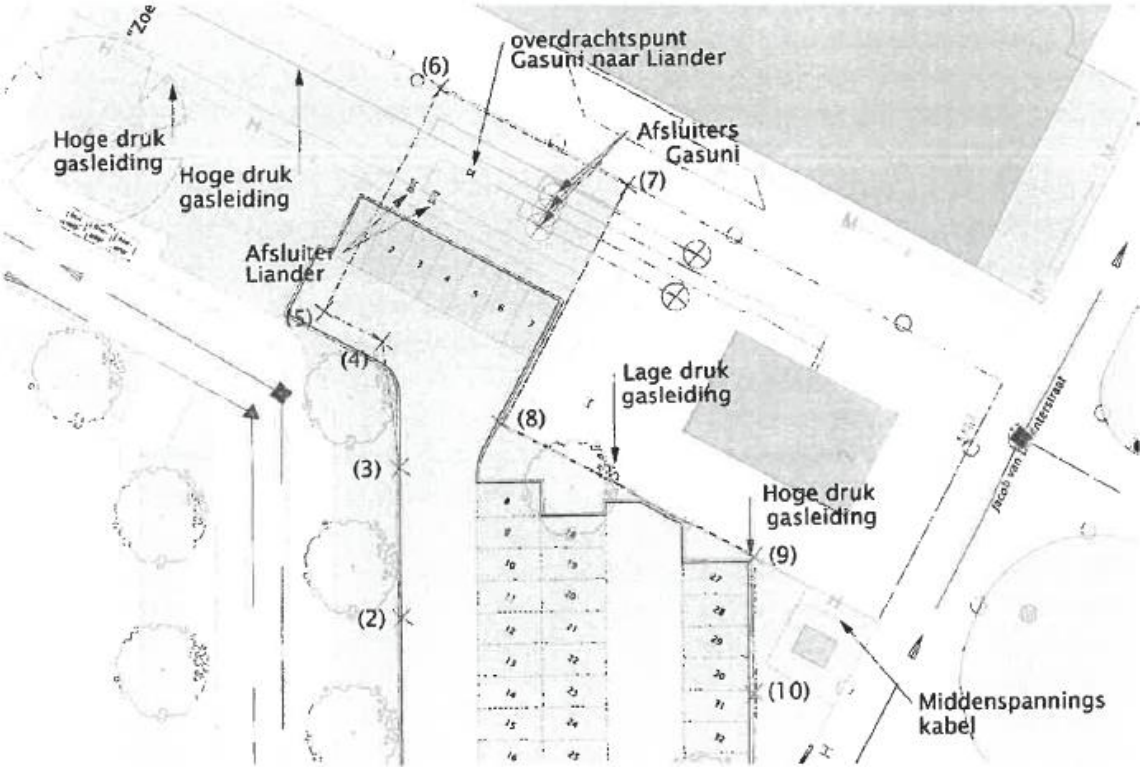

Tot slot is het onderzoek ten onrechte gebaseerd op de BAG en daarmee voor deze specifieke situatie op onjuiste gegevens. Binnen het invloedsgebied van het groepsrisico wordt thans grootschalige woningbouw gerealiseerd. In totaal gaat het om een kleine 190 nieuwe woningen. Deze woningen zijn momenteel in aanbouw en daar wonen thans nog geen mensen, dus de BAG geeft geen juist beeld. Ten tijde van de beoogde realisatie van het binnen het plangebied voorziene moskeegebouw zullen er veel meer mensen wonen in dit gebied en zal het aantal aanwezigen en daarmee groepsrisico veel groter zijn. De kans is aanzienlijk dat de orienterende waarde terdege wordt overschreden ten gevolge van de toevoeging van de moskee.

10. Uitvoerbaarheid (financieel)

Het plan is blijkens de plantoelichting vooralsnog financieel niet uitvoerbaar. In paragraaf 5.5 van de plantoelichting (zie hieronder) staat weliswaar dat over de plankosten en eventuele planschade is gecontracteerd, maar tegelijkertijd staat daarmee vast dat er geen volledig kostenverhaal plaatsvindt.

> *De Unie werkt als initiatiefnemer samen met de Stichting Nederlandse Moskeeënbouw- en Ondersteunings Gemeenschap (St. NMOG). St. NMOG maakt de realisatie van de moskee mogelijk door aankoop van de grond en de bouw van de moskee. De Unie wordt de gebruiker en exploitant van de toekomstige moskee. Met St. NMOG is een reserveringsovereenkomst gesloten voor de koop van bouwkavel A Fluvium Zuid. Hierin is geregeld dat plankosten (voor de voorbereiding) van het bestemmingsplan voor rekening komen van de initiatiefnemers, evenals eventuele to verhalen planschade ex. artikel 6.4a Wro. Met het sluiten van deze overeenkomst is het kostenverhaal voor de gemeente dan ook anderszins verzekerd. Dit brengt met zich mee dat vaststelling van een exploitatieplan achterwege kan blijven.*

Sterker, uit geopenbaarde interne stukken blijkt dat er een tekort op de grondexploitatie bestaat (als gevolg van een rekenfout (?)). Onduidelijk is bovendien of de gemeente vervolgens in staat voor dit tekort op de grondexploitatie, of dit in de meerjarenbegroting is verwerkt en hoe vervolgens voorkomen wordt dat er geen staatssteun plaatsvindt.

[redacted]

Van: [redacted]@arnhem.nl>
Verzonden: woensdag 7 maart 2018 14:26
Aan: [redacted]
CC: [redacted] Yvonne Graaf-van-der
Onderwerp: Betr.: concept brief alternatieven Islamitsche Unie na B&W met wijzigingen weth 6-3.docx

Beste [redacted]

Brief is akkoord.

Wat betreft de grondprijs : het college heeft eerder ingestemd met deze locatie en we kunnen dus niet meer terug.

Tot zo ver,

Groet van

[redacted]

>>> [redacted] 7-3-2018 11:29 >>>
Hallo [redacted]

Bijgevoegd de aangepaste brief. Als deze akkoord dan kan hij in het goede format en door jou ondertekend in het zaaksysteem gezet worden. Met de bedoeling deze a.s. dinsdag 13/3 nog ter kennisname aan het college aan te bieden.

@ In de opleg notitie die vorige week dinsdag bij de brief zat wordt melding gemaakt van een mogelijk knelpunt t.a.v. de grondprijs. Er zit een verschil in de grondprijs voor de functie van een moskee en die van de beoogde bedrijven. Dit bedraagt [redacted] m2 moskee i.p.v. [redacted]/m2 bedrijven) hierdoor zal een tekort in de grondexploitatie ontstaan waarvoor nog geen dekking is. Op basis van het programma (2000 tot 3000 m2) dat wij gisteren van [redacted] toegezonden kregen zou dit om een bedrag kunnen gaan van ca. € [redacted] ,- max. Wellicht is het goed dit nog even bij het college onder de aandacht te brengen.

Groet,

[redacted]

Dit roept bij de stichting de vraag op hoe deze gang van zaken zich verhoudt tot de staatssteunregelgeving en het recente Didam-arrest van de Hoge Raad. De stichting krijgt dit graag toegelicht en verneemt ook graag of de gemeenteraad in zal staan voor het tekort op de grondexploitatie en of er van gemeentewege dus budget zal worden vastgesteld voor deze verlieslatende grondexploitatie.

De algehele gang van zaken waarbij een kavel gemeentegrond met een bedrijfsbestemming (waaraan een grote behoefte bestaat) niet voor een marktconforme prijs wordt verkocht, maar de bestemming wordt gewijzigd in Maatschappelijk en deze gemeentegrond vervolgens wordt verkocht met verlies, roept bij de stichting de grootst mogelijke vraagtekens op. Dit is in deze tijden niet uit te leggen

11. Restitutierisico (Europese) subsidie

Het voormalige gasfabriekterrein is tegen zeer hoge kosten gesaneerd. Daarvoor is door de Provincie een (Europese) subsidie verstrekt op basis van de subsidieregeling Vitaal Gelderland. Die subsidie is mede aangewend voor verplaatsing van het gasontvangstation. Oogmerk voor verstrekking van deze subsidie was om het gebied na sanering geschikt te maken voor wonen en werken.

De stichting vraagt zich af of er geen risico bestaat dat de verstrekte subsidie moet worden terugbetaald, nu het gebied dat met subsidie is gesaneerd bij nader inzien wordt gebruikt voor een ander doel dan wonen en werken en verlieslatend wordt verkocht voor een maatschappelijke functie. Dit zou een nog grotere financiële strop betekenen voor de gemeente bovenop de reeds verlieslatende exploitatie. Dat risico bestaat niet als het gebied gewoon conform de bestemming wordt uitgegeven als bedrijfskavel.

Graag ontvangt de stichting toelichting op de vraag of de verkoop van deze grond voor maatschappelijke doeleinden in overeenstemming is met de op 17 juni 2008 verleende subsidie. De stichting zal op dit punt ook aan Gedeputeerde Staten om een toelichting verzoeken.

12. Tot slot

De stichting heeft er op basis van een via de Wob verkregen stukken kennis van genomen dat er ambtelijk negatief is geadviseerd. Ook blijkt uit interne mailcorrespondentie dat men ambtelijk het gevoel heeft `niet meer terug' te kunnen. Dat is vanzelfsprekend niet juist.

De gemeenteraad is uiteindelijk aan zet om te bepalen of de vestiging van en moskee met allerhande nevenfuncties op deze locatie in het algemeen belang is. Daarbij dienen uiteraard ruimtelijke argumenten te worden gewogen, maar daarbij speelt ook een rol of het plan maatschappelijk en financieel uitvoerbaar is. De gemeente is uiteraard niet verplicht om eerst een bestemmingsplan vast te stellen om daar bovenop ook nog een verlieslatende grondtransactie te verrichten. Dat zou de gemeente ook niet doen voor een private initiatiefnemer.

Wat de stichting betreft roept het ontwerpbestemmingsplan zeer veel vragen op en dient er in dit stadium met name nog heel veel te worden onderzocht en onderbouwd. De stichting hoopt in de aankomende periode in ieder geval een antwoord te krijgen op haar vragen en zij hoopt uw gemeenteraad ervan te kunnen overtuigen dat het voorgenomen plan op deze locatie geen doorgang zou moeten vinden.

VANGOUD
advocaten voor vastgoed & overheid

Met vriendelijke groet,
Vangoud Advocaten B.V.

[redacted]

[redacted]

Bijlage 1

Gemeente Arnhem

GEMEENTEBLAD

Officiële uitgave van de gemeente Arnhem

Nr. 471696
23 december
2021

Ontwerpbestemmingsplan Fluvium Zuid A + m.e.r.-beoordelingsbesluit

Burgemeester en wethouders maken bekend dat een ontwerp van het bestemmingsplan Fluvium Zuid A met nummer NL.IMRO.0202.992.0201 ter inzage ligt. Dat betekent dat u het plan kunt bekijken. Deze procedure staat in artikel 3.8 van de Wet ruimtelijke ordening.

Plangebied

Het plangebied betreft bouwkavel A in Fluvium Zuid. Fluvium Zuid vormt de overgang tussen het bestaande industrieterrein aan de Westervoortsedijk en het nog te ontwikkelen woongebied Fluvium Midden.

Aanleiding en doel

De gemeente Arnhem is voornemens om bouwkavel A geschikt te maken voor het vestigen van een islamitisch gemeenschapscentrum. De beoogde ontwikkeling is niet passend binnen het huidige bestemmingsplan 'Fluvium Midden – Westervoortsedijk West'. Daarom wordt voor deze ontwikkeling een nieuw bestemmingsplan opgesteld. Het bestemmingsplan 'Fluvium Zuid A' voorziet in een juridisch planologisch kader voor de hiervoor genoemde ontwikkeling.

Besluit geen milieueffectrapport op te stellen

Voor de ontwikkeling van het islamitische gemeenschapscentrum stellen wij geen milieueffectrapport op. Dit heeft het college van burgemeester en wethouders van Arnhem in de vergadering van 21 december 2021 besloten.

Inzien

U kunt het ontwerpbestemmingsplan 'Fluvium Zuid A' en het bijbehorende besluit om geen milieueffectrapport op te stellen bekijken vanaf vrijdag 24 december 2021 tot en met donderdag 3 februari 2022. Dat kan op twee manieren:

1. Bij de receptie van de gemeente Arnhem aan de Eusebiusbuitensingel 53;
2. Online via https://www.ruimtelijkeplannen.nl/?planidn=NL.IMRO.0202.992-0201

De bronbestanden zijn beschikbaar via:

https://www.ruimtelijkeplannen.nl/documents/NL.IMRO.0202.992-0201/

Reageren

U kunt reageren op het ontwerpbestemmingsplan en het besluit om geen milieueffectrapport op te stellen. Deze reactie heet een zienswijze. Een zienswijze dient u in bij de gemeenteraad en dat moet u doen binnen de periode dat het plan ter inzage ligt. Een zienswijze indienen kan op twee manieren:

1. Schriftelijk via Postbus 9029, 6800 EL Arnhem;
2. Mondeling door te bellen naar 026-3774664.

U kunt geen aparte reactie geven op het besluit geen milieueffectrapport op te stellen, dit is namelijk een voorbereidingshandeling. Daarom moet u eventuele bezwaren over dit besluit in uw zienswijze tegen het ontwerpbestemmingsplan opnemen. Dit staat in artikel 6.3 van de Algemene wet bestuursrecht.

Informatie

Wilt u meer informatie over het ontwerpbestemmingsplan? Of heeft u vragen? Neem dan contact op met de heer Elshof via 026-3774664 of pim.elshof@arnhem.nl

Bijlage 2

COLLEGENOTA

Aan burgemeester en wethouders

Zaaknummer	478772	Portefeuillehouder(s)	Cathelijne Bouwkamp
Programmamanager	Yvonne van der Graaf		
Ambtenaar	Harriet Wansink	Vertrouwelijk	Embargo tot 17 juni 12:00
Telefoonnummer	026 - 377 4081	Datum in college	16 juni 2020
		Datum fataal	16 juni 2020

Onderwerp: Voorbereiding mogelijke ontwikkeling moskee in Fluvium Zuid

Voorstel

1. De ontwikkeling van een moskee in Fluvium Zuid voor te bereiden door middel van het opstellen van een reserveringsovereenkomst met de stichting NMOG.
2. De raad hierover te informeren met bijgevoegde brief.

Inleiding

De Islamitische Unie is al jaren op zoek naar een geschiktere locatie voor de Ayasofya moskee. In overleg met de Islamitische Unie zijn er verschillende verkenningen geweest van potentiële locaties binnen de gemeente. Dit waren onder meer braakliggende terreinen in eigendom van de gemeente of te transformeren panden. Ook vestiging op bestaande bedrijventerreinen is in overweging genomen. Door een combinatie van ruimtelijke mogelijkheden en beperkingen, het programma van eisen voor de functie en gunstige ligging, is uit deze verkenningen slechts één locatie als geschikt naar voren gekomen.

Per brief van 29 augustus 2019 heeft de Islamitische Unie een principeverzoek ingediend bij de gemeente voor de ontwikkeling van een moskee op kavel A in Fluvium Zuid. De Islamitische Unie heeft concreet gevraagd of de kavel mag worden aangekocht en of er medewerking kan worden verleend aan het wijzigen van de bestemming. De Islamitische Unie heeft de Stichting Nederlandse Moskeeënbouw- en Ondersteunings Gemeenschap (NMOG) voorgedragen als financier en toekomstig eigenaar van de moskee. De NMOG wordt daarmee contractspartner voor de gemeente. De NMOG heeft meerdere moskeeën in Nederland ontwikkeld en in eigendom. De Islamitische Unie wordt de gebruiker en exploitant van de toekomstige moskee en zal het pand aan de Sonsbeeksingel gaan verlaten. Vooraf aan het sluiten van een eventuele overeenkomst, heeft de gemeente de financiering voor de grondtransactie onderzocht. Deze is akkoord bevonden en daarmee kan de reserveringsovereenkomst verder worden uitgewerkt.

Arnhem GEMEENTE

Beoogd effect

Faciliteren van de beoogde verhuizing van de huidige Ayasofya moskee aan de Sonsbeeksingel naar de nieuwe locatie in Fluvium.

Argumenten

1.1 Voorbereidingen voor het opstellen van een reserveringsovereenkomst zijn klaar

De Islamitische Unie, de stichting NMOG en de gemeente hebben in de afgelopen periode verkend of een ontwikkeling van de moskee op de beoogde locatie goed in te passen is en of ook aan de voorwaarden kon worden voldaan. De uitkomst van deze verkenning is positief en daarom willen partijen overgaan tot het sluiten van een reserveringsovereenkomst.

Kanttekeningen en risico's

1.1 Bestemmingsplan wijziging noodzakelijk

De huidige bestemming van de kavel is 'Bedrijven'. Ten behoeve van de ontwikkeling van een moskee zal de bestemming moeten worden verruimd naar 'Maatschappelijke doeleinden/Bedrijven'. Deze procedure zal worden opgestart na ondertekening van de reserveringsovereenkomst.

Financiën

Fluvium Zuid valt binnen de gemeentelijke grondexploitatie voor Fluvium. De transformatie van een bedrijfskavel naar maatschappelijke doeleinden heeft geen effect op de grondopbrengsten (m²-prijs is nagenoeg gelijk).
Bij het aangaan van een reserveringsovereenkomst zal de stichting NMOG een reserveringsvergoeding moeten betalen. Alle kosten voor het wijzigen van de bestemming, komen voor rekening van de stichting NMOG.

Uitvoering

Naar verwachting zal de reserveringsovereenkomst met de stichting NMOG in augustus worden ondertekend, na besluitvorming van college, waarna direct gestart zal worden met de planologische procedure.

Communicatie

Voor het communicatieproces is een communicatieplan opgesteld. Bij instemming van het college zal direct na het college besluit worden gestart met het informeren van de direct belanghebbenden zoals de omwonenden en de omliggende bedrijven. Er wordt een omgevingsmanager ingezet die de mogelijke vragen vanuit de wijk kan opvangen en beantwoorden. Het communicatieproces wordt in nauw overleg met de Islamitische Unie vormgegeven.

Bijlagen

Stukken voor college
- raadsbrief

Stukken voor gemeenteraad
- raadsbrief

GEMEENTE Arnhem

#5

DRUKKERIJ LEEFLANG
MAATWERK IN VERPAKKINGEN

Van Oldenbarneveldtstraat 116
6827 AN Arnhem
Tel. 026 362 12 62
info@drukkerijleeflang.nl
www.drukkerijleeflang.nl
[redacted]

Datum, 03-02-2022,

Beste [redacted],

Via deze weg wil Drukkerij Leeflang bv [redacted] bezwaar maken tegen de komst van de te bouwen Moskee/Multicultureel gebouw aan de Westervoortsedijk te Arnhem.

Dit zijn de volgende punten:

- Het gebouw past niet in deze omgeving van woon- en industrieel gebied zoals de eerste opzet aangeeft in Hoofdstuk 3 Ruimtelijke- en programmatisch aspecten van de ontwikkelingen.
- Het wordt omschreven als een Multicultureel gebouw waarin allerlei activiteiten plaats vinden, waaronder trouwerijen, cursussen, gebed en zelfs een mortuarium. Trouwerijen in een industriële omgeving. Waar moeten wij als ondernemers dan rekening mee houden als er bijvoorbeeld geladen en gelost moet worden? Dit geldt uiteraard ook voor een uitvaart vanaf de moskee, het kan niet zo zijn dat alles moet wijken voor deze activiteiten en de wegen te allen tijde vrijgehouden moeten worden voor doorgang van een trouw- of rouwstoet. Dit kan niet allemaal plaatsvinden door de Jan van Deventerstraat, onmogelijk.
- De minaret van 38 meter hoog, visueel niet gepast in deze omgeving, kijkend naar cultureel erfgoed zie ik de oude schoorsteen van de Coberco en de John Frostbrug liever als eyecatcher van Arnhem. De minaret is een visuele vervuiling in deze omgeving.
- Oproep tot gebed, wordt in eerste instantie omschreven als zijnde elke vrijdagmiddag van 13.00 uur tot 15.00 uur, alleen dat al is niet gepast in deze omgeving maar bij nader onderzoek blijkt dat dit helemaal niet juist is want er wordt elke dag een oproep tot gebed gedaan, ongepast in een woon- en industrieel gebied.
- Bezoek met de auto. Er wordt omschreven dat er parkeergelegenheid is voor iets meer dan 50 voertuigen. Bij een gebed op vrijdag komen 300 bezoekers gemiddeld naar de moskee, stel, 4 personen in een auto dan hebben we het al over 75 voertuigen. Waar gaan de overige voertuigen parkeren, op de trottoirs of grasvelden of voor de inritten van bedrijven? Bij een feestelijke gelegenheid kunnen 600 bezoekers verwacht worden, waar gaan deze parkeren? Uiteraard zullen er bezoekers zijn die met andere vervoermiddelen komen maar u begrijpt best dat dit er niet al teveel zullen zijn. Mijn inziens is dat parkeren een groot probleem gaat worden temeer daar de Gemeente Arnhem de Van Oldenbarneveldtstraat over een tijdje betaald parkeren gaat maken evenals de Westervoortsedijk.

In de tijd dat ik vergunning ging aanvragen voor de bouw van de drukkerij moest ik voldoen aan een X-aantal parkeerplaatsen op eigen terrein en daar was men heel strikt in, het kan toch niet zijn dat bij de komst van de moskee parkeren van voertuigen bestemd voor de moskee gedoogd wordt? Hoe zit dat, ik verwacht veel overlast.

Conclusie:
Een moskee/multicultureel gebouw met deze uitstraling, activiteiten en parkeerproblemen past niet in deze omgeving van wonen en industrie. Ik ben van mening dat het stuk grond van 2200m2(was van oorsprong veel kleiner) beter voor andere bestemmingen gebruikt kan worden.
Drukkerij Leeflang bv is daarom tegen het wijzigen van het bestemmingsplan en de bouw van een moskee/multicultureel gebouw op deze locatie.

Hopende u hiermee voldoende geïnformeerd te hebben.

In afwachting van uw reactie,

Drukkerij Leeflang bv

[redacted]

#6

geen enkelopp e

INGEKOMEN - 9 FEB. 2022

2022-1001192

Platform voor Religie en Levensbeschouwingen
Gelderland Midden

Aan:
De Gemeenteraad van Arnhem
d.t.v. College van Burgemeester & Wethouders
Koningsstraat 38
ARNHEM

Behandelend ambtenaren: [redacted]
Zaaknummer: 626325

Arnhem, 03 FEB 2022

onderwerp **Positieve zienswijze bestemmingsplan Aya Sofya Moskee (IU Arnhem)**

Geachte dames en heren,

Het Platform voor Religie en Levensbeschouwingen voor Gelderland-Midden heeft in haar vergadering van 24 januari 2022 over het bestemmingsplan dat het mogelijk maakt om een moskeefunctie te realiseren gesproken. Wij hebben besloten om deze zienswijze in te dienen. Wellicht een opmerkelijke zienswijze, aangezien deze positief van karakter is. Tijdens het rondetafelgesprek op 3 maart 2021 hebben wij dat ook al aangegeven.

Betrokkenheid
Ons Platform voelt zich betrokken bij deze ontwikkelingen. De Islamitische Unie in Arnhem is al lange tijd bezig met een geschikte locatie te zoeken voor haar activiteiten en diensten.

Inhoudelijke opmerkingen

- We hebben kennis genomen van de faciliteiten en de plannen die de IU wil uitvoeren. Naast gebedsmomenten, w.o. het Vrijdaggebed en Rouw&Trouw-diensten, zullen er ook grote vieringen zijn rond Offerfeest en Ramadan. Er komen ruimtes voor Koranonderwijs voor kinderen en voor activiteiten bedoeld voor de wijk. We geven graag mee om ook onderwijs aan te bieden voor volwassenen. Zo ontstaat er een inclusieve leeromgeving voor iedereen.
- Er wordt een mortuarium gelokaliseerd in deze moskee. Dat is passend voor de huidige tijd. Ook de nieuwe Islamitische begraafplaats die aangelegd wordt past in dit beleid. Wij hebben daar eerder al steun voor uitgesproken.
- Er is getoetst aan de vigerende Structuurvisie 2012-2020. Is er rekening met deze ontwikkeling gehouden in de Voorontwerp-Omgevingsvisie 2040?
- Een zorgpunt wat wij willen meegeven is dat in de nabijheid al een moskee is gesitueerd. De noodzaak van goed overleg tussen beide moskeeën willen wij benadrukken. Sowieso zou het goed zijn als er weer een overlegorgaan voor

Platform voor Religie en Levensbeschouwingen
[redacted] **ARNHEM**

vervolg

Islamitische organen in Arnhem zou zijn, vergelijkbaar met de Raad van Kerken Arnhem.

- Wij vertrouwen op de inhoudelijke beoordeling van de gemeente als het gaat om de financiering van deze instellingen. Een BIBOB-procedure is alleen vereist als dit ook bij andere geloofsgemeenschappen aan de orde zou zijn. Wij wensen niet te discrimineren op geloof.
- Het plaatsen van een minaret ondersteunen wij. Ook een gebedsoproep is mogelijk. Daarbij vragen wij om goede voorlichting naar de buurt toe, omdat dit nieuw zal zijn in Arnhem. Een gebrek aan feitenkennis geeft negatieve (voor-)oordelen en dat willen wij voorkomen.

Oordeel
Wij stemmen in met het voorliggende ontwerpplan.

Wij vernemen graag van u.

[redacted]

Arnhem, 2 december 2022

Aan: de voorzitter van de raad

Van: de leden van de fracties van de VVD, CDA, SP en ChristenUnie
Betreft: verzoek interpellatie (conform art 40 rvo)
Onderwerp: Onjuist informeren raad bij verkoop woningen Woningbouwvereniging voor ambtenaren

Geachte voorzitter,

Op 29 november 2022 ontving de gemeenteraad de beantwoording van de artikel 44 Rvo vragen van de fractie VVD over WOO-documenten over de Woningbouwvereniging voor ambtenaren (WBVvA). Uit de WOO-documenten en de antwoorden op de art. 44-vragen blijkt dat het college de raad onjuist heeft geïnformeerd.

Herhaaldelijk is door de raad gevraagd of het college in bezit was van de koopovereenkomst tussen de Woningbouwvereniging voor ambtenaren (WBVvA) en RVG Real Estate. In tegenstelling tot wat eerder door het stadsbestuur werd volgehouden blijkt uit WOO-documenten en de beantwoording op de art. 44 vragen dat het contract wel degelijk in het bezit was van het college. De vraag dringt zich op waarom het college de raad onjuist heeft geïnformeerd.

De VVD-fractie heeft op 27 november 2019 vragen gesteld over de verkoop en renovatie van woningen van de WBVvA. Sindsdien is het veelvuldig besproken in de raad en zo ook op 11 december 2019. Tijdens die vergadering (2:20:12) spreekt de wethouder als antwoord op een vraag van het raadslid Greving de woorden uit: “Ik heb de koopcontracten niet gezien”. Een transcript van de vergadering wordt momenteel uitgewerkt en wordt zo snel als mogelijk door de griffie toegevoegd aan het interpellatieverzoek.

Op 27 oktober 2022 verscheen het besluit 674472 WOO-verzoek over communicatie Woningbouwvereniging voor ambtenaren (WBVvA). Op blz. 48 van bijlage 1 blijkt dat de gemeente op 2 december 2019 de getekende koopovereenkomst en additionele afspraken heeft ontvangen. Uit de beantwoording op de art. 44-vragen van 29 november 2022 wordt bevestigd dat de getekende koopovereenkomst is verstuurd naar een wethouder. Vervolgens wordt in die beantwoording door het huidige college niet erkend dat de toenmalige wethouder de raad dus foutief heeft geïnformeerd. Het huidige college schrijft dat ‘bevestiging noch ontkenning’ volgde op de vraag of de wethouder het contract heeft gezien.

Wij concluderen derhalve dat op 2 december 2019 de wethouder de koopovereenkomst tussen WBVVA en RVG heeft ontvangen en dat vervolgens negen dagen later in de raad wordt ontkent. En daarnaast concluderen wij dat het huidige college geen afstand neemt van het foutief informeren van de raad, zelfs nadat ze daar concreet naar zijn gevraagd.

De leden van de fracties van VVD, CDA, SP en ChristenUnie doen daarom hierbij het verzoek de raad toestemming te vragen voor het houden van een interpellatie conform artikel 40 van het reglement van orde. Hierbij hebben deze in eerste aanleg de volgende vragen aan het college:

1. Erkent het college dat de toenmalige wethouder de raad op 11 december 2019 onjuist heeft geïnformeerd?
2. Kan het college het foutief informeren duiden, bijvoorbeeld door antwoord te geven op de vraag waarom de wethouder destijds heeft ontkend dat hij de koopovereenkomst wel in bezit had?

3. Wat is het politiek oordeel van het college over het handelen van het toenmalige college en over het handelen van het huidige college ten aanzien van het onjuist informeren van de raad?

Toelichting:

De beelden waarvan de griffie het transcript later aan het interpellatieverzoek zal toevoegen.

https://arnhem.notubiz.nl/bijeenkomst/617974/Politieke%20Avond%2011-12-2019

De wethouder zegt op woensdag 11 december vanaf 2:14 en op 2:19 dat hij geen contracten heeft gezien. Uit het WOO-verzoek blijkt dat hij het contract op 2 december had ontvangen.

Agenderingsverzoek naar aanleiding van de raadsbrief van 11 februari 2020 waarin het college afziet van een derde rol.

https://arnhem.notubiz.nl/document/8284430/1

Rebin Maref – VVD

Klaartje Koorn – CDA

Gerrie Elfrink – SP

Nathalie Nede - ChristenUnie

TRANSCRIPT VAN DE VERGADERING VAN GEMEENTE ARNHEM
d.d. 11 december 2019

---

5. RZ 20.15 uur - 21.45 uur: Agenderingsverzoek "Raadsbrief Woningbouwvereniging voor Ambtenaren d.d. 03-12-2019"

De voorzitter: Goedenavond, dames en heren. Ik zou degene aanwezig zijn in deze zaal willen verzoeken om plaats te nemen. Wij zijn hier in de raadzaal bijeen voor het agenderingsverzoek raadsbrief Woningbouwvereniging voor Ambtenaren, de raadsbrief van 3 december. VVD, Partij van de Arbeid, D66, SP, ChristenUnie, Arnhem Centraal, CDA, Partij voor de Dieren hebben dit voorstel op de agenda gezet. Ik ben vanavond uw voorzitter. Voordat wij gaan beginnen wil ik graag met u even de spelregels doornemen. Dat is, hij betrekt de start van deze agendering hebben we drie insprekers die om de buurt drie a vier minuten de tijd krijgen om hun reactie te geven. Daarna kunnen de leden van de raadskamer vragen stellen aan de insprekers. Dat is volgens het systeem vraag antwoord, klinkt heel logisch maar soms hebben we alleen een aantal vragen en daarna een antwoord. Een van de spelregels in het huis is dat we spreken, dat u pas het woord, u vraagt het woord aan de voorzitter en als u het woord heeft gekregen dan kunt u het gebruiken. We spreken via de voorzitter en via de microfoon. Mijnheer Wiggers, u bent wat onrustig. U gaat daar zitten. Dat is prima. En nadat de insprekers het woord hebben gekregen en de vragen zijn beantwoord gaan we door met deel twee van deze agendering en op dat moment komt ook de wethouder aan tafel. En ik wilde graag beginnen met het woord te geven aan mevrouw Marja De Bruyn, de voorzitter van de Woningbouwvereniging voor Ambtenaren. Mevrouw De Bruyn, het woord is aan u.

Mevrouw De Bruyn: Correct, dank u wel, mevrouw de voorzitter. Ik denk dat ik op dit knopje, ja, klopt zo hè. Ja. Fijn dat ik even de gelegenheid krijg deze raad wat historie mee te geven van de Woningbouwvereniging, alhoewel u in de krant heel veel daarvan heeft kunnen lezen. Ik ben een kleine twee jaar geleden aangetrokken als eerste onafhankelijk voorzitter van deze Woningbouwvereniging en vooral in de hoedanigheid van procesbegeleider naar aanleiding van een aantal problemen die er waren. Nou, ik zal u … Dat is het begin geweest van twee jaar ultieme verwondering, om maar zo te zeggen met wat hier allemaal aan de hand was. En ik zal u besparen de details daarvan omdat daar op heel veel onderdelen de slechts denkbare situatie aantrof die je maar kan bedenken. Dat betekent dat er een opgave was samen met een nieuw bestuur en een Raad van Commissarissen om daar stap voor stap orde en inzicht te krijgen, omdat er niks was om het maar zo te zeggen. Dus het beheer regelen maar vooral ook in gesprek gaan met de leden, inzicht geven. Niet alleen met de leden maar ook met de huurders. We hebben afgelopen twee jaar zeven ALV, wijkbijeenkomsten, enquêtes, klankbordgroepen, noem het allemaal maar op, maar ook in gesprek met accountants, banken, juristen, et cetera. En ook met gemeenten. Of tenminste, met de gemeente maar ook een uitnodiging naar u als raadsleden, hoe deze complexe puzzel op te lossen. De vereniging heeft helaas in zichzelf in haar historie, ook in recente historie fors in de problemen gebracht. Het is een volledig, in tegenstelling tot het meeste gebruik, volledig private organisatie. Geen corporatie met toezicht uit Den Haag of een vangnet van een borgingsinstituut of een saneringsmogelijkheid. En jarenlang is er meer geld uit de kas gegaan dan erin kwam. En de kas was leeg toen ik begon en er was zelfs een direct opeisbare hypotheek zo ongeveer. Naast een enorme onderhoudsbehoefte aan de woningen. Eind 2018 hebben we dan ook samen met de leden vastgesteld dat een zelfstandige toekomst een illusie was in deze omdat daar nooit een fatsoenlijke toekomst uit te halen was. Dus zijn we op zoek gegaan naar een partij voor de overname en dat is in mijn beleving, en daar sta ik volledig achter, een heel zorgvuldig en stapsgewijs getrapt proces geweest. Ik moet u ook bekennen dat ik er wakker van gelegen heb in de zin van, waar vinden wij een partij die hier met

ons in zee wil gaan. Maar hoe borgen we juist die belangen van al die zittende bewoners die daar zitten zonder dat dat rechtstreeks op de markt komt. Heel stiekem had ik ook wel gehoopt op een corporatie. Zelf heb ik een corporatieachtergrond maar achteraf snap ik heel goed dat dat niet zo is want het is een hele oneigenlijke vraag met grotendeels geliberaliseerde woningen sinds de nieuwe Woningwet in 2015 dat zij dit probleem mede zouden moeten oplossen. Ik ben ook heel erg blij met de verkoopovereenkomst hier er ligt omdat het niet alleen investering in de woningen die het keihard nodig hebben betreft maar vooral dat de huurders niet de dupe worden van dit bijzonder onhandige verleden dat de vereniging heeft. Nou, dit hele verhaal is herkend door de leden en twee weken terug hebben we met zijn allen in de zaal in theater de Leeuw gezeten, heeft 96 procent voorgesteld in de oplossing die er nu ligt. Afgelopen dagen heb ik, want ik probeer het heel snel te doen.

De voorzitter: Ja, precies, ik wil u vragen om uw, nou ja, binnen een halve minuut.

Mevrouw De Bruyn: Even heel kort, in de kranten heb ik van alles gelezen, zitten drie echte misvattingen in. Waarin staat, label C is ook wel genoeg, alsof het een cafetariamodel is waarin je kan kiezen tussen A, B en C. De onderlegger is veel meer. Het is namelijk niet alleen maar verduurzaming. Als u achter de voordeur kijkt is er in deze woningen van alles aan de hand, kozijnen, daken, schoorstenen, er is jarenlang niks gedaan. En wij vinden dat Arnhem het waard is dat er ook gewoon aan levensduurverlenging, er is veertig jaar geleden gerenoveerd, dat hier iets moet gebeuren om niet alleen die buitenkant mooi te laten zijn maar ook de binnenkant. Want u wilt er niet wonen met die houten vloeren en gewoon de rook, of tenminste, het geluid wat opstijgt. Dus behalve verduurzamingen ook keukens, badkamers en al die andere dingen. En er is een vraag gesteld door de VVD. Ja, dat is allemaal door een ingenieursbureau ook bekeken. De vraag, als wij nou niet zo zouden verduurzamen tot label A, zou er dan veel meer geld naar de gemeente kunnen komen? Nee, op het moment dat het niet A wordt zou er uit de markt ook minder betaald worden. Maar daarnaast is ook nog statutair vastgelegd dat als er geld overblijft dat direct weer terug moet vloeien naar de betreffende wijken, dus de Schuttersberg en de Braamberg en daarmee is de cirkel weer rond.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw De Bruyn. Vindt u …

Mevrouw De Bruyn: Mag ik nog één …

De voorzitter: Eén puntje.

Mevrouw De Bruyn: Eén korte toevoeging. Het is geen gewone corporatie, zij verkoopt geen sociaal bezit. We hebben bewust gekozen voor een langjarig gebonden partij. En stel dat het een corporatie was geweest die hier nu de initiatieven nemen, ook die had de Braamberg op termijn moeten verkopen om gewoon deze businesscase rond te krijgen. En, nou, wij zijn hier vanavond achter de tafel en zouden graag, net zoals het traject hebben gaan, in alle transparantie uw vragen willen beantwoorden want dat is wat we ook steeds hebben willen uitstralen.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw De Bruyn. Dan wil ik u vragen om uw microfoontje uit te zetten en dan wil ik graag het woord geven, voordat we overgaan tot de vragen, aan mijnheer Van der Moolen, lid van de Raad van Commissarissen en daarna de heer Post.

De heer Van der Moolen: Mevrouw de voorzitter, dank u wel. In de zomer van 2018 werd mij de vraag gesteld, wil jij betrokken worden bij het zoeken van een oplossing van een kleine corporatie in Arnhem? En die vraagt alles te maken met mijn verleden. Ik heb in het verleden nogal wat woningcorporaties mogen saneren tussen

1997 en 2013 en die ervaring was klaarblijkelijk wenselijk. Ik heb de stukken bekeken, ik schrok wel wat, geen goedgekeurde jaarverklaring, een jaarrekening van een accountant, een bank die zat te emmeren, we willen wat geld terug, en een onderhoudstoestand van het bezit wat op zijn zachts gezegd niet denderend was. Vervolgens is heel helder de keuze gemaakt van, er staat maar één belang voorop, dat is het belang van de bewoners. Dus welk traject we ook kiezen, dat blijft gewoon het light motief om een keuze te maken. Dat hebben we volgens mij ontzettend scherp op het vizier gehad. De keuze die gemaakt is en uiteindelijk selectie van partijen maakt dat de garanties voor bewoners maximaal zijn. Ik heb ze zelden beter gezien in al die ervaring die ik in corporatieland heb gehad. Er wordt behoorlijk in verduurzaming geïnvesteerd, dat betekent dat de kwaliteit omhooggaat. Er zijn garanties naar het functioneren van een bewonersvereniging. En dat op termijn inderdaad van het niet-DAEB bezit woningen worden verkocht, dat is precies wat mevrouw De Bruyn net ook zei, dat zou bij een corporatie ook gebeuren. En u kunt een systeemfout in het denken van het Nederlandse corporatiestelsel waarbij er wel ruimte is voor DAEB-woningen maar niet voor niet-DAEB woningen niet verwijten aan wat hier aan keuzes hebben gelegen. En nogmaals, er zijn maximale garanties voor de bewoners uit het vuur gehaald en dat vind ik ontzettend te waarderen wat er gebeurd is. En ik ben blij dat de leden dat ook zelf gezien hebben. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Van der Moolen. Dan wil ik als laatste het woord geven aan de heer Post, onafhankelijk adviseur van de Woningbouwvereniging.

De heer Post: Ja, mijn naam is Bert Post, ik ben adviseur geweest voor de bewoners van de Woningbouwvereniging. Zij hebben mij ik denk een week of zes tot acht geleden gevraagd om mee te kijken omdat er een hele belangrijke emotionele keuze voor de bewoners ook, aan de bewoners gevraagd werd. De bewoners werd namelijk gevraagd om in te stemmen met de verkoop van het bezit van de vereniging. Een vereniging, een vereniging met leden en de vereniging is ook eigenaar van het bezit, met een aantal belemmerende en beperkende factoren daaronder. Wat ik gedaan heb voor de bewoners is een analyse gemaakt van het gelopen traject en een consequentie-analyse gemaakt van de keuzes die voorlagen. Ik heb dat geprobeerd om dat zo begrijpelijk mogelijk voor alle bewoners voor zowel de Schuttersberg als de Braamberg op papier te zetten. En dat heb ik gepresenteerd aan de bewoners op 22 november waarna bewoners zeiden van, nou, dank voor je inzet en je bijdrage want het wordt wel heel erg duidelijk waar wij voor staan. En waar de bewoners voor stonden als leden van de vereniging, als uiteindelijk het hoogste orgaan, ook besluitvormende orgaan van de vereniging, was de keuze, blijven wij, gaan wij inderdaad het bezit verkopen en daarmee ook de bewonersvereniging of de vereniging opheffen? Mevrouw De Bruyn zei het net al, anderhalve week later was de stemming. Een overweldigende meerderheid van de bewoners heeft ingestemd, 96 procent van de aanwezigen stemmen. En daarmee geeft dat volgens mij ook wel aan hoe goed ook het pakket is voor de bestaande bewoner, voor de huidige bewoner, voor de leden van de vereniging. En daarnaast, en dat vind ik zelf ook belangrijk, ik adviseer veel over verduurzaming, de woningen worden verduurzaamd. Kunnen weer langjarig gezond worden geëxploiteerd en worden verduurzaamd naar label A. Wat volgens mij ook enorm bijdraagt aan de doelstellingen, ook van u als gemeente. En dat gebeurt met geld wat dus inderdaad niet vanuit de sociale sector komt maar het wordt wel voor een belangrijk deel ook de sociale huur gestopt. Ik heb geen advies gegeven, dat heb ik bewust ook niet gedaan aan de bewoners, maar ik ben wel blij dat de bewoners op een hele goede manier geluisterd hebben naar wat er in de analyse heeft gestaan en ik feliciteer ze ook met de gemaakte keuze daarin. Dank u wel.

De voorzitter: U ook bedankt, mijnheer Post. Dan kijk ik even de raadskamer rond om te kijken, er gaan heel veel handjes omhoog. Nou, dan beginnen we met degene die het moeilijkste loopt, mijnheer Loos van de VVD.

De heer Loos: Dank u, voorzitter. Als eerste dank aan de insprekers. En mevrouw De Bruyn, ik heb echt begrepen dat u een lastige taak heeft volbracht, het goed op orde heeft gebracht. En mijn vraag wat u net citeert uit de krant komt niet zozeer in dat wij dat de bewoners niet gunnen, dat wij niet een opgeknapt huis gunnen. Want ik ben ook in een aantal woningen geweest, daar moet een nieuwe keuken in, daar moeten kozijnen vervangen worden dus daar is geen twijfel over mogelijk. Ook moeten de huizen energiezuiniger worden. Waar wij wel de vraag voorstelden was omdat wij ons zorgen maakten, het zijn monumentale panden. Dat betekent dat zij historische waarde hebben, dat we dat ook mooi willen houden. Daar kunnen geen zonnepanelen op, daar kan je niet mechanische ventilatie zomaar inbrengen. Dus opknappen, ja, heel comfortabel maken level C, ja, maar verhoogt dit niet het risico of dit zo meteen niet zo uitgevoerd kan worden? Dus vandaar komt die vraag. En heeft u het afgestemd met Monumentenzorg bijvoorbeeld?

De voorzitter: Mevrouw De Bruyn, daar was de vraag voor, mijnheer Loos? Ja hè? Mevrouw De Bruyn.

Mevrouw De Bruyn: Is het de bedoeling dat ik nu direct antwoord geef?

De voorzitter: Ik geef u nu het woord, mevrouw De Bruyn, ja.

Mevrouw De Bruyn: Want de vraag die u stelt is ook door veel bewoners gesteld en ook door ons. Wij mogen ons verheugen, ons bestuur bestaat uit drie mensen met een zeer door de wol geverfde technisch deskundige '…' maar dat is ook voor ons onvoldoende geweest. We hebben zowel op het gebied van planmatig onderhoud als op het programma wat bij de verduurzaming zou horen een programma van eisen opgesteld, dat is een keihard programma van eisen. Daar is uitgekomen dat daar een label A mogelijkheid is, zonder zonnepanelen want we kennen uiteraard de monumentale status. Dat is voorgelegd aan de potentiële koper die de prestatie aangaat. Maar voordat hij dat gaat doen is er ook al een tweetal keren overleg met, hoe heet het, afdeling erfgoed bij de gemeente geweest. Want het is geen wassen neus wat hier aan de orde is geweest, dat is gecheckt en dubbel gecheckt. Dus ik weet niet of dat het antwoord is op uw vraag?

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw De Bruyn. Misschien wilt u de microfoon even uitzetten. Mijnheer Loos, had u nog een aanvullende vraag anders geef ik het woord aan de heer Elfrink. De heer Elfrink.

De heer Elfrink: Ja, dank u wel, voorzitter. Ik heb een paar punten, ik zal met mijn grootste fascinatie beginnen. En dat heeft betrekking op een aantal dingen, dat is het sociale beleid voor de huurders. Want u zegt, dit is ook goed voor de huurders. Sociaal beleid voor huurders kost geld, dat kunnen we vaststellen. Twee is de labelsprong, naar label A, dat schijnt een forse investering van een ton per woning te vragen heb ik begrepen. Dat is een forse kapitaalinvestering. En het derde element is een financieel gezonde corporatie. Deze corporatie moest verkocht worden want had het anders niet kunnen redden. En ik ben buitengewoon gewoon gefascineerd over die drie elementen. Dat die alle drie tegelijk waar zouden kunnen zijn. Want ik vraag me dan af voor een normale corporatie, een Vivare, een Volkshuisvesting, of die voor al hun bezit een labelsprong zouden kunnen maken naar A en dat ook nog zouden kunnen financieren zonder daar financieel onderdoor te gaan. Kennelijk kan dat met dit bezit wel. Dus kennelijk staat de corporatie er toch niet zo heel erg slecht voor als een vastgoedpartij commercieel, niet charitatief, sla de geschiedenis van de Rozendaalse Vastgoed Groep er maar op na, ook nog in staat is om daar winst op te maken.

De voorzitter: Mijnheer Elfrink, wilt u uw vraag, een vraag formuleren voor een van de insprekers?

De heer Elfrink: Nou, ik begon eigenlijk met mijn vraag, voorzitter, dat is deze overweldigende fascinatie die ik heb, hoe dit met elkaar te rijmen is?

De voorzitter: En u stelt de vraag aan?

De heer Elfrink: Ja, aan degene waarvan ik verwacht dat die daar het beste antwoord op kan geven, de voorzitter.

De voorzitter: Mevrouw De Bruyn.

Mevrouw De Bruyn: Ik zal een dappere poging wagen. In die zin dat u zegt, het sociaal beleid wat gevoerd is, of tenminste wat er is, dit zijn van oorsprong middenstandswoningen dus wat we tegenwoordig middenhuur noemen en de andere kant is sociaal. In de huidige … Het verkoopvoorstel blijft sociaal, sociaal, dat is op de Schuttersberg, en de Braamberg blijft middenhuur in de huidige, dat blijft nog langjarig voor alle zittende bewoners. Dus wat dat betreft verandert er niets. Wat er in de financiële situatie urgent is, is dat het, en dan gaat het over een kwestie van de jaarlijkse boekhouding en in kasstromen, wat komt er binnen en wat gaat er uit. En dan hadden we zelfs geen geld jaarlijks want we leven dus van de maandhuur die elke maand binnenkomt om gewoon de lopende dingen en de klachten. Maar een goede schilderbeurt die er een keer, wat mijnheer van de VVD ook zei, die nodig is, daar moeten we vijf jaar voor sparen om dat te kunnen doen. En wat hier eigenlijk gebeurt is dat we een partij zoeken die in één keer die opknapbeurt kan doen, dat kon geen corporatie, dat kan de gemeente niet, er is geen bank. Want op het moment dat, wat je nu eigenlijk doet is de vastgoedwaarde inzetten om weer ten goede te laten komen aan de woningen zelf. En daarbij als het gaat over de labelsprong, de discussie is lang niet alleen maar gegaan over de labelsprong. We hebben ook met wat heet de klankbordgroep A en B verschillend besproken. Maar gezegd, juist dat element, want een aantal woningen zijn gestapeld boven elkaar, hebben erg veel last van geluidsoverlast. Want het lijkt wel mooi maar achter de voordeur is er wel het een aan de hand, er zitten veel burenoverlastproblemen. Als je dat niet goed aanpakt, dus constructief ook iets mee moet, dan betekent dat je een stevige ingreep moet doen die inderdaad wat kost. Maar daarmee ook wel het voordeel van die A heeft.

De voorzitter: Dank u wel. Ik zie dat mijnheer Van der Moolen, mevrouw De Bruyn wil … Ja.

De heer Van der Moolen: Misschien een kleine toevoeging, als dat mag, mevrouw de voorzitter. De vergelijking tussen een marktpartij en een corporatie is heel lastig omdat de corporatie vastzit aan waardebegrippen die voorgeschreven worden door het Waarborgfonds Sociale Woningbouw. En die waarde is per definitie een stuk lager dan de marktwaarde, die is ongeveer 30 procent van de marktwaarde. En tegelijkertijd moeten ze daarbij het discontovoet hanteren die de marktpartijen niet hanteren.

De heer Elfrink: Voorzitter?

De heer Van der Moolen: Dat klinkt heel ingewikkeld. Wat ik ermee wil zeggen is dat een marktpartij dan makkelijker kan investeren dan een woningcorporatie. Dat begint ook door te dringen in de landelijke politiek want je ziet ook dat zowel de Autoriteit woningcorporaties als het Waarborgfonds de minister gewaarschuwd hebben dat het met de huidige ambities niet kan in de huidige voorwaarden. Voor de marktpartij geldt dat niet.

De heer Elfrink: Voorzitter?

De voorzitter: Mijnheer Elfrink, u mag een korte aanvullende vraag en daarna graag …

De heer Elfrink: Ja, dank u. Ik had …

De voorzitter: En ik maak even mijn zin af, mijnheer Elfrink, daarna gaan de drie andere vragenstellers nog. We gaan … We kunnen straks met elkaar in debat. U mag een korte aanvullende vraag maar graag ook een korte aanvullende reactie.

De heer Elfrink: Uitstekend idee, voorzitter. Ik had geen vraag gesteld over corporaties en hoe dat zit, daar weet ik namelijk ook wel het een en ander van. Mijn vraag ging erover hoe het toch mogelijk is dat dit bezit kennelijk zoveel waard is dat je het kan verkopen aan een partij die daar nog flink winst uit weet te slaan. Die dan ook nog in staat is om het huurbeleid kennelijk, want dat zegt u, sociaal te houden, wat dus ook geld kost. En dan is het ook nog mogelijk om vanuit dat bezit, het moet dus zo waardevol zijn, om dan ook nog een forse investering van een ton per woning in de verduurzaming te doen. Nou, als dat bezit zoveel waard is, dan moet het ook mogelijk zijn om het als corporatie te laten voortleven. Alleen dan zal er misschien een probleem zijn dat het niet goed georganiseerd is maar dat is een kwestie van daarnaar kijken. Maar als een vastgoedpartij, een commerciële vastgoedpartij er zoveel geld uit kan slaan dan is dat in ieder geval niet het probleem. Dat is de enige conclusie die ik kan trekken. Maar goed, we …

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Elfrink. Ik hoor geen vraag dus ik ga nu het rondje vragenstellers afmaken. Mijnheer Van der Laak van Arnhem Centraal, volgens mij was u eerste in de rij.

De heer Van der Laak: Dank u wel, voorzitter. Ja, ik was nog eerder in de rij maar goed. Ik heb een vraag voor mevrouw De Bruyn, dan is het maar duidelijk van wie ik het antwoord wil. Want ik hoor mevrouw De Bruyn zeggen van, het was zeg maar jarenlang het feit dat wij meer geld uitgaven dan dat er binnenkwam dus het moest wel een keer helemaal fout gaan. Nou heb ik in de stukken ergens gelezen dat er fikse bedragen van huurwaarden stonden genoemd. En als ik dan naar het lijstje, er was bijvoorbeeld er waren woningen die waren qua huur 21.000 op jaarbasis waard. En als ik dan het lijstje zie met de huren die zijn geheven dan vraag ik me af, waarom zijn die huren dan zo laag gebleven terwijl de huurwaarde hoog was? En wat betekent dit als de partij die het nu over heeft genomen zeg maar, diezelfde huren moet gaan hanteren, wordt het dan niet een charitatieve instelling want dan gaan ze er geld op toeleggen. Of gaan die huren, ik las dat het alleen maar indexeren was, maar gaan die misschien toch, omdat de woonwaarde omhooggaat, gaat het dan toch meer huur opleveren?

De voorzitter: Mevrouw De Bruyn.

Mevrouw De Bruyn: Ja, als je terugkijkt in de geschiedenis dan denk ik dat deze vereniging te lang een te sociaal huurbeleid heeft gevoerd ten opzichte van de kosten en de onderhoudsbehoefte die er was. Men heeft dat met elkaar bepaald. De adviseur van de huurders heeft nog een keer gezegd, als jullie je kosten zelf zouden willen opbrengen zouden sommige woningen misschien wel vierhonderd euro per maand omhoog moeten. Nou, dat vonden wij nogal een merkwaardige discussie. Kan je ook helemaal niet vragen aan mensen die er nu als zittende huurders zitten kunnen dat ook letterlijk niet betalen. Tegelijkertijd mag men de individuele huurder die zijn contract heeft afgesloten van ons betreft nooit de dupe worden van deze geschiedenis van deze vereniging. Dus we hebben met de aankopende partij de afspraak gemaakt dat alle zittende huurders gewoon zonder en afdwingbaar zonder problemen door moeten kunnen huren. En natuurlijk, er is geen onderneming in dit land die zegt, wij gaan eens even charitatief dit voortzetten. Op het moment dat er een mutatie komt zoals het in '…' een woning leegkomt dan mag wel die huurwaarde gevraagd worden waar u van zegt, die zou er kunnen zijn. Of aan de andere kant wat ook, want het geldt niet voor de Schuttersberg, daar is van afgesproken ook met de gemeente Arnhem dat die sociaal blijft. Maar de woningen op de Braamberg, die kunnen ofwel duur worden verhuurd ofwel worden verkocht maar alleen als die leeg is en een nieuwe huurder en een nieuw arrangement wordt afgesproken.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw De Bruyn. Mijnheer Greving van de Partij van de Arbeid.

De heer Greving: Ja, dank u wel, voorzitter. Mevrouw De Bruyn gaf in haar toelichting een verhaal dat een corporatie dit niet zou kunnen kopen omdat het grootste deel van de woningen niet tot de sociale sector zou horen of kunnen behoren. Als ik kijk naar de factsheets en dergelijke is uiteindelijk 125 woningen, dat zijn alle woningen op de Schuttersberg en de helft ongeveer op de Braamberg is sociale huur. Waarom zou dan niet een woningcorporatie, zeker als je kijkt naar de deal die er nu ligt voor deze particuliere verhuurder, die woningen kunnen kopen?

De voorzitter: Mevrouw De Bruyn.

Mevrouw De Bruyn: Er is een belangrijk verschil tussen wat zittende huurders nu betalen en welke basis ze hebben en dat wat er gebeurde bij leegkomst van een woning. Want op de Braamberg is al jarenlang, ook ver voor onze tijd, elke woning die leegkwam werd al verhuurd tegen een duurdere huur. En daarmee, en ja, dan is het ook wel weer even ingevoerd zijn in de huidige scheiding binnen de Woningwet die heet zogenaamd DAEB en niet-DAEB, wanneer is het een geliberaliseerde woning? Dat zit ongeveer bij de 145 of bij 143 punten, daaronder is het sociaal. Als je volgens het woningwaarderingssysteem kijkt naar de woningen op de Braamberg, dan vallen ze allemaal ruim en ruim en ruim boven die 143 punten en zijn het in potentie, en dat kunt u ook wel zien als u er zit, niet de standaard sociale huurwoningen.

De voorzitter: Mijnheer Greving, een aanvullende vraag.

De heer Greving: Kort daarop. Dus u zegt, dan mag u het niet verkopen aan de Woningbouwvereniging of dan koopt de Woningbouwvereniging het?

Mevrouw De Bruyn: Jawel hoor, we hebben ook … We hebben, heeft u misschien ook kunnen lezen, we hebben ook gevraagd of een Woningbouwvereniging of een woningcorporatie, laat ik zo zeggen maar het zijn wel allemaal stichtingen, het zou willen kopen. En na hele tijd aarzelen is er één die ook gezegd heeft, misschien willen wij dat wel. Maar die hebben dat op precies dezelfde basis gedaan als ook de andere partijen, dat is namelijk de Schuttersberg sociaal laten, de Braamberg weliswaar minder investeren en met minder in garanties. Maar bij leegkomst dan ook de Braamberg verkopen omdat dat de enige manier was, dus een deel, dat zeg maar die voorinvestering nog een beetje terugverdienmogelijkheden heeft. Pas na 2023 overigens. En pas bij leegkomst.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw De Bruyn. Mijnheer Prinsen van GroenLinks.

De heer Prinsen: Dank u wel, voorzitter. Een vraag aan de heer Post want in zijn analyse spreekt die in een van de sheets die ik gezien heb over een mogelijke verkoop van de Schuttersberg aan een corporatie. Mijn vraag is eigenlijk hoe dat proces er dan uitziet en hoe reëel de kans is dat dat gaat gebeuren?

De voorzitter: Mijnheer Post.

De heer Post: Als ik uw vraag goed begrijp dan vraagt u hoe het zit met de mogelijk verkoop van de Schuttersberg aan iemand die de woningen sociaal blijft verhuren. Er is een verbod op verkoop opgenomen voor een aantal jaren voor de Schuttersberg. En als de Schuttersberg de woningen daar verkocht gaan worden geldt nog steeds dat het sociale huurwoningen blijven en verkocht moeten worden aan een partij die dat

respecteert en ook op die manier zorgvuldig omgaat met de belangen van de huurders. Is dat een antwoord op uw vraag?

De voorzitter: Mijnheer Prinsen, is dat een antwoord?

De heer Prinsen: Op deel één wel, op deel twee nog niet.

De voorzitter: Mijnheer Post, wilt u even uw microfoon uitzetten anders dan is het niet goed te volgen voor de thuiskijkers. Ja.

De heer Prinsen: Die vraag was nog, hoe groot is de kans dat dat deel van de Schuttersberg uiteindelijk alsnog in handen van een corporatie terecht gaat komen?

De voorzitter: Mijnheer Post.

De heer Post: Dat weet ik niet. 50 procent wel of niet zou een antwoord kunnen zijn. Die kans is best aanwezig. Ik denk dat de Schuttersberg voor een corporatie nadat het naar label A is verduurzaamd en weer langjarig ook meekan en er geen achterstallig onderhoud in zit, mogelijk ook nog wel weer interessant kan zijn. Maar in hoeverre dat gebeurt is echt koffiedik kijken.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Post. Ik zag dat mevrouw De Bruyn volgens mij haar vinger opstak.

Mevrouw De Bruyn: Nou ja, het feit dat deze afspraak erin is gekomen heeft natuurlijk ook zeg maar met onze inzet te maken. En ook die van de gemeente die altijd heeft gezegd, Schuttersberg is sociaal en moet sociaal blijven. Je kan je voorstellen maar niemand, er gebeurt heel vaak iets over de woningmarkt. In het verleden heb ik ook wel eens meegemaakt, corporaties worden nog steeds onder druk gezet om zogenaamd geliberaliseerd bezit soms te verkopen. En je kan je voorstellen dat er wel eens een ruil of iets anders plaatsvindt waar juist de corporatie weer sociaal en juist een andere partij. Maar dat is … Daar kunnen we niks van zeggen. In ieder geval gegarandeerd dat die Schuttersberg blijft, dat die is wat die altijd geweest is.

De voorzitter: Dank u wel.

Mevrouw De Bruyn: Is dat een antwoord?

De voorzitter: Ja, dat is het antwoord. Mijnheer Elfrink, u bleef heel geduldig wachten, ik neem aan dat u nog een vraag heeft.

De heer Elfrink: Zeker. Kijk, wij moeten hier vanavond afgaan op wat u zegt want ook de wethouder heeft ons geen inzage gegeven in de deal die is gesloten met de Rozendaalse Vastgoed Groep. Hebben de leden wel inzage gehad in de deal die u heeft gesloten met de Rozendaalse Vastgoed Groep voordat zij instemden met uw voorstel?

De voorzitter: U vraagt dat aan mevrouw De Bruyn?

De heer Elfrink: Ik vraag altijd alles maar aan de voorzitter.

De voorzitter: Heel goed, heel belangrijk.

De heer Elfrink: Die kan dan wel bepalen wie het antwoord geeft.

De voorzitter: Mevrouw De Bruyn.

Mevrouw De Bruyn: Wij hebben op, en dan zeg ik weer stapsgewijs, eerst wel het programma van eisen. En zo gaan we alles hebben we, en alle onderdelen van de deal en alle elementen en alle garanties hebben wij tot en met programma van eisen na het opknappen hebben wij allemaal gedeeld. Wat wij niet hebben gedaan is de verkoopovereenkomst aan iedereen uitgedeeld omdat er twee redenen zijn. Omdat helaas zeg maar de ervaring in deze vereniging heeft geleerd dat er met sommige dingen op een verkeerde manier omgegaan wordt door individuele leden. En er daarnaast ook nog een ingewikkelde, ja, hoe moet ik zeggen, een juridische procedures die te maken hebben met het verleden lopen, waar wij het bijzonder onhandig en de vereniging zou kunnen schaden als daar volledig inzicht in gegeven wordt. Omdat het juist zeg maar ten gunste van de partij waar wij nog in civiele procedures mee zitten in de kaart zou kunnen spelen. En dat hebben we niet gewild. Wat we daarom wel gedaan hebben, en dat hebben we ook met boekhouding en boeken gedaan, wij begrijpen alle vragen van de leden en jullie moeten zoveel mogelijk inzicht hebben. Maar wij vragen, en dat is bijvoorbeeld want bij post heeft gedaan, alles wat wij beweren namens de huurders te controleren of dat echt zo is en of het spijkerhard is neergelegd en of die garanties zijn gegeven en of zij daarop kunnen varen. Dus zo is er mee omgegaan.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw De Bruyn. Mijnheer Elfrink, u heeft nog een korte aanvullende vraag.

De heer Elfrink: Ja, dank u wel. Dan constateer ik dat de leden dus geen inzage hebben gehad in de verkoopovereenkomst en u heeft daar een uitgebreide argumentatie bij. Maar daar haalt u ook het verleden aan. Maar wat mij nou juist opviel aan dat verleden van de Woningbouwvereniging is dat nogal wat dingen onder de pet werden gehouden zeg maar in dat verleden. Spreekt dat juist niet veel meer als argument om te zeggen, nou, dat pleit eigenlijk voor zoveel mogelijk transparantie. En wij gaan wel degelijk, ook al zitten daar risico's aan, om elke discussie te vermijden gaan wij die verkoopovereenkomst gewoon ter inzage leggen aan onze leden. Maar daar heeft u dus niet voor gekozen begrijp ik maar is dat niet afgewogen, juist vanwege het verleden met de dingen die onder de pet '…'.

Mevrouw De Bruyn: Vanzelfsprekend is dat afgewogen maar misschien is het wel goed want er zitten hier achter mij ook een aantal leden en bewoners, om dit soort dingen juist te vragen. Want tegelijkertijd hoort bij datzelfde verleden toen ik begon dat er al drie of vijf jaar lang geen enkele inzage was in de financiële of in de boekhouding of wat voor dingen. En in diezelfde tijd hebben we gewoon alles tevoorschijn. Toen eerste week dat ik begon zei iemand van, ik kom de boekhouding even bekijken. Ik zeg, ja. Maar daar waar heel veel mensen niet geëquipeerd zijn om dat te kunnen lezen, wij laten een accountant en die gaat naar jullie verantwoording afleggen. En dat is steeds het ritme. En ik ben best wel blij dat dat vertrouwen, dat we dat hebben kunnen opbouwen. En dat er in al die onderdelen letterlijk is gezegd, op het moment dat jullie dit zo neer zetten dan hebben wij het vertrouwen en dat heeft de stemminguitslag ook wel bewezen.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw De Bruyn. Dan geef ik nu het woord aan de heer Loos van de VVD.

De heer Loos: Ja, dank u, voorzitter. Mevrouw De Bruyn, u noemde op een gegeven moment even dat in de statuten zou staan dat als er verkocht wordt wij een soort erfgenaam zijn als gemeente. Maar dat dat is aangepast van, dan moet je met dat geld eigenlijk weer investeren bij ons. Nou heb ik gelezen dat de notulen in 2008 zijn aangepast, daarvoor was het ruimer. Dan kwam het toe tot geheel Volkshuisvesting. Maar dat vind ik nog niet het spannendste punt. Want in die notulen stond dat u het moest aanbieden eerst aan de

gemeente, willen wij de woningen kopen? Nou, daar hebben wij van afgezien. Maar in dat van afzien hebben wij ook afgezien van eventuele rechten en plichten die wij zouden moeten overnemen. En daar komt voor ons het spannende punt, is dat er later wellicht sprake is geweest van een mogelijk addendum waarin de gemeente toch een deel van de rechten en plichten zo meteen gaat bewaken om waar te zijn. Ik hoop graag van u even te horen, verwacht u iets van de gemeente dat wij gaan controleren en zo ja, wat dan?

De voorzitter: Mevrouw De Bruyn.

Mevrouw De Bruyn: Kunt u even duiden wat u bedoelt met 2008? Of zei u '18?

De voorzitter: Mijnheer Loos.

De heer Loos: Ja, dat kan ik, in 2018 zijn de …

Mevrouw De Bruyn: Nieuwe statuten.

De voorzitter: Moment.

De heer Loos: Ja.

De voorzitter: Een voor een praten. Mijnheer Loos, u hoeft geen knopje in te drukken en mevrouw De Bruyn, als u direct het woord krijgt dan moet u wel het knopje indrukken. Mijnheer Loos.

De heer Loos: Ja, voorzitter, in 2018 zijn de statuten gewijzigd, excuus voor de dan verwarring, onder andere om het stemrecht beter te doen. Maar in die verandering zat ook dat de gemeente zogenaamd erfgenaam het in ieder geval verengde dat eventuele opbrengsten weer terug moesten vloeien naar de Braamberg en de Schuttersberg en daarvoor was het breder. Dat is voor ons niet het grote punt maar vooral omdat we nu hebben afgezien van eventuele koop, maar dus ook van eventuele opbrengst, zien we ook af van eventuele verantwoordelijkheid van of die deal dan zo meteen goed verloopt of dat goed wordt opgeknapt. Maar daar blijkt nu mogelijk toch wel sprake van te zijn. Dat we toch gaan controleren en dat we daar toch mee moeten bemoeien en dan wordt het spannend. Dus ik wil graag vragen, wat verwacht u van de gemeente?

De voorzitter: Mevrouw De Bruyn.

Mevrouw De Bruyn: U heeft helemaal gelijk zeg maar door die vraag te stellen. En u zegt van, krijgen wij op een of andere manier toch nog weer een soort risico dan we anderszins. Daarvan zeggen wij, dat is niet aan de orde maar het verzoek wat we aan de gemeente hebben gedaan is, stel dat in die toekomst, want we hebben afspraken gemaakt over huurgaranties, over dat ging net over niet verkopen aan zeg maar buiten een corporatie om van de Schuttersberg. Op enig moment, bijvoorbeeld als de renovatie is afgerond, komt er een moment dat de vereniging niet bestaat en er alleen nog een huurdersvereniging is. Stel dat er dan toch zeg maar RVG de Schuttersberg zou willen verkopen, dan is men op zoek, waar kan de huurdersvereniging terecht. Dus hebben de huurders ons gevraagd, kunnen jullie borgen dat we dan ergens kunnen aankloppen? En dat kost niks. Dat kost de gemeente ook helemaal niks. Alleen het zou zo fijn zijn als die dan weet, hé, dat is absoluut niet de bedoeling en daar onmiddellijk in kan optreden omdat dat gewoon vastgelegde afspraken zijn. Maar er zit geen financieel risico voor u aan. En als het gaat over toezicht op de renovatie, dan is dat ook door ons in de fase die er nu aankomt nog helemaal begroot en geregeld. Want daar komt gewoon in opdracht van de Woningbouwvereniging nog niet een toe… RVG moet zijn renovatie gaan uitvoeren maar kan

dan niet doen wat ze wil, en komt in opdracht van ons nog gewoon jarenlang ook toezicht. En die gaat ook pas beslissen of de prestatie geleverd is en of het geld uit het depot lost komt of niet. En als er geen prestatie is verricht komt er ook geen geld.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw De Bruyn. Eerst even een korte aanvullende vraag van de heer Loos en dan van de heer Greving.

De heer Loos: Een korte vervolgvraag. Overigens kan elke burger ten alle tijden bij de gemeente aankloppen, daarvoor hoeven we geen afspraken te maken. En toch is er nu noodzaak om extra afspraken te maken en daar wordt even in een concept bijlage die wij hebben gezien, wordt verwezen dat wij eventueel ook onvoorwaardelijk al die rechten en plichten zouden moeten controleren. En daar wordt het voor ons spannend dus wij hopen dat graag zo snel mogelijk opgehelderd te hebben. Zowel ook voor de gemeente als voor de bewoners later dus dat moet boven tafel komen.

De voorzitter: Dank u wel.

Mevrouw De Bruyn: Wij zijn …

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Loos. Ik hoorde geen vraag, mevrouw De Bruyn, u mag er wel op reageren. Ik hoorde verder geen vraag alleen meer een kort betoog. Mijnheer Greving, u had wel een aanvullende vraag.

De heer Greving: Ja, dank u wel, en die sluit wel een beetje aan op het betoog maar dan wel met de vraag want ik heb in dat addendum gezien dat het inderdaad voorwaardelijk is en dat het zelfs een ontbindende voorwaarde voor de verkoop zou kunnen zijn. Dat suggereert toch wel iets meer dan, controleer het proces. Want dat kun je achteraf niet meer doen. Dus dat suggereert dat er echt wel iets meer afgesproken is voor die rol van de gemeente. Wat dat betekent dat als die gemeente die rol niet pakt, dat die hele verkoop niet doorgaat. Klopt dat?

De voorzitter: Mevrouw De Bruyn, klopt dat?

Mevrouw De Bruyn: Zeg maar, wij hadden in het gesprek met leden het gevoel dat die borging al geregeld was. Maar juist door de inzet van Bert en ook gesprek met de leden zeggen we van, kunnen jullie dat niet nog extra vastleggen. Dus vandaar dat het nu een soort overgedimensioneerd was. Tegelijkertijd kunnen wij dat niet eenzijdig doen, kan dat alleen maar als dat in gesprek met de gemeente is. En wij willen, wij zouden heel graag op hele korte termijn met de gemeente ook afspraken maken hoe dat dan ingevuld wordt en waar dat loket is dan wel anderszins waar men terecht kan.

De voorzitter: Mijnheer Greving.

De heer Greving: Ja, dank u wel, voorzitter. Maar betekent dat als dat dus niet naar tevredenheid gaat dat dan die ontbindende voorwaarden in werking treedt? Want die is daar wel aan gekoppeld.

De voorzitter: Mevrouw De Bruyn.

De heer Greving: Dus dat legt wel heel veel druk op dat …

De voorzitter: Mevrouw De Bruyn.

Mevrouw De Bruyn: Ik denk dat u de bewoners heel veel comfort zou kunnen geven als dat zeg maar die hele minimale borging bijvoorbeeld over dat de huurgarantie op termijn als dat wel bij een afdeling wonen of zo terecht zou kunnen. Als dat niet zo is dan zouden wij als bestuur terug moeten naar de leden en nadenken, is er een andere derde, een notaris of wie dan ook, aan wie we dat op kunnen hangen. Ik zou zelf, maar dat is gewoon vanuit dingen, het heel graag bij de gemeente willen maar als dat niet anders kan dan moeten we terug naar de leden.

De voorzitter: Dank u wel. Mijnheer Greving, u stond aan de microfoon voordat u de aanvullende vraag stelde maar is daarmee uw vraag. U was … Dan heb ik … Ik heb het proberen bij te houden, dan is nu het woord aan de heer Eliëns, Partij voor de Dieren.

De heer Eliëns: Dank u wel, voorzitter. Ik maak me ernstig zorgen over de informatie naar de leden maar ik ben vooral nu nieuwsgierig, u praat over 36 procent van de aanwezige leden. Hoeveel procent was dat van het totaal aantal leden die tijdens de ALV gekozen, gestemd hebben voor deze verkoop op deze basis? Want ik zie in de notulen dat er 23 leden waren aanwezig in de ALV van de zomer, hoeveel was dat bij deze laatste ALV?

De voorzitter: Mevrouw De Bruyn.

Mevrouw De Bruyn: Ik denk dat u mij niet helemaal goed verstaan heeft want ik zei niet 36 maar 96 procent. 96.

De heer Eliëns: Nee, 96 van de aanwezigen. Van de aanwezigen, ja.

Mevrouw De Bruyn: Maar er waren, er zijn 145 leden op dit moment, en bij de ALV waar we überhaupt al een quorum nodig hadden van 50 procent maar er waren 120 stemgerechtigden leden, of tenminste …

De heer Eliëns: Oké, dat wou ik even weten.

Mevrouw De Bruyn: … leden plus machtigingen aanwezig en daar was het dus 96 procent dus u kunt uittellen dat het, wat is het, 116, twee tegen en twee onthoudingen.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw De Bruyn. Mijnheer Prinsen van GroenLinks.

De heer Prinsen: Dank u wel, voorzitter. Nog even een sprongetje terug want ik had eigenlijk nog een aanvullende vraag op de vraag van de heer Elfrink zojuist over inzicht in de koopovereenkomst. Mijn vraag is namelijk, hoeveel leden hebben überhaupt verzocht om inzicht in deze koopovereenkomst?

De voorzitter: Mevrouw De Bruyn, als voorzitter.

Mevrouw De Bruyn: Daar kan ik u geen antwoord op geven omdat dat over het algemeen, wij hebben met verschillende gremia gewerkt en dit is een vraag, we hadden ook een klankbordgroep zoals dat heet. Een soort, ja, noem het maar bewonerscommissie maar niet formeel, en daar is de vraag uitgekomen. En het aantal wat daar achter, dat durf ik u niet te zeggen.

De voorzitter: Mijnheer Prinsen.

De heer Prinsen: Mag ik dan concluderen, zoals u net al zei, dat het dus het vertrouwen groot genoeg was om deze beslissing te nemen?

De voorzitter: Mevrouw De Bruyn.

Mevrouw De Bruyn: En welk vertrouwen bedoelt u?

De heer Prinsen: Het vertrouwen in het bestuur en u als voorzitter, in aanvulling met het advies van de heer Post.

Mevrouw De Bruyn: Nou, dat is een vraag waarvan ik heel graag zou zeggen, daar zou ik graag de bewoners over aan het woord laten want dat is lastig om ook zelf te zeggen. Het gaat over drie bestuursleden en drie leden van de raad die de afgelopen twee jaar ongelooflijk intensief, vanwege alle puzzelstukjes die er lagen, over niet alleen de verkoopovereenkomst maar juist ook in financiële inzicht, juridische procedures en noem het allemaal maar op, op alle vlakken dit achter de rug hebben en denk ik met elkaar wel in een vertrouwensbasis terecht zijn gekomen.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw De Bruyn. Mijnheer Elfrink van de SP.

De heer Elfrink: Ja, dank u wel, voorzitter. Laatste vraag aan u, want ik heb vooral ook vragen aan de wethouder. Waar ik nog benieuwd naar ben want u zei op een gegeven moment, op een gegeven moment kwamen wij tot de conclusie en hebben we eigenlijk ook besloten, deze Woningbouwvereniging kan niet zelfstandig voortbestaan. Nou, ik heb daar niet de onderbouwing bij, maar daar gaat het me nu even niet om. Het gaat mij even om dat moment. Welk moment was dat precies? U noemde het geloof ik wel. En heeft u dat ook op dat moment ook gecommuniceerd aan de gemeente van, omdat de gemeente best intensief betrokken is geweest en volgens mij nog steeds is bij de Woningbouwvereniging. Kunt u mij dat vertellen? Dank u wel.

De voorzitter: Mevrouw …

Mevrouw De Bruyn: Correct.

De voorzitter: Mevrouw De Bruyn.

Mevrouw De Bruyn: Correct, dat moment heeft gelegen in december 2018, toen is dat in een ALV met elkaar vastgesteld en heb ik ook het mandaat gevraagd om zeg maar partners te gaan verkennen. Het feit dat het zelfstandig voortbestaan niet aan de orde was, was niet alleen om geld maar ook zoals dat tegenwoordig zeg maar in de governance structuur. Zeg maar een Woningbouwvereniging van 180 met amateurleden die met dit soort waardevolle dingen omgaan, dat heeft eigenlijk in ons huidige systeem met ingewikkelde organisaties geen bestaansrecht meer. En ook op dit vlak is er geen financier die nog vertrouwen in ons had en dat heeft ook uitgesproken. Dus dat is zowel op geld als over governance sprak dat. En hebben wij dat gecommuniceerd? Niet alleen naar de wethouder, we hebben ook nog een uitnodiging gedaan naar alle raadsleden van, dit heeft in de kranten gestaan, komt u alsjeblieft want wij willen u graag meenemen in het traject wat wij als '…' met deze conclusie. Tot drie keer toe hebben wij daar een rappel op gedaan en we hebben inderdaad een avond gehouden, ergens in januari 2019 is dat geweest. Daar heb ik met veel plezier een leuk gesprek gehad met een drietal raadsleden. En ik vind het heel erg jammer dat er toen niet meer … En daar hebben we ook de uitnodiging opengelaten, als u vragen heeft, kom vaker met ons in gesprek.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw De Bruyn. De allerlaatste vraag, mijnheer Elfrink.

De heer Elfrink: Nee, ik wou mevrouw even bedanken maar mevrouw begrijpt ongetwijfeld dat wij natuurlijk met heel veel zaken bezig zijn. En daarom hebben we ook een wethouder aangesteld, op het moment dat er belangrijke gebeurtenissen zijn dat wij als raad daar door de wethouder over worden geïnformeerd. Dus helaas kunnen wij niet op elke uitnodiging ingaan, hoe graag wij dat ook zouden willen.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Elfrink. Ik zie dat mijnheer Post ook nog even wil reageren.

De heer Post: Ik wilde graag nog reageren op uw vraag.

De voorzitter: De vraag van mijnheer Prinsen? Ja, oké.

De heer Post: Ik ben niet goed genoeg in namen om dat … Maar ik … Dat klopt. De vraag ging over of de leden inzicht hebben gekregen in het contract. Ik heb namens de leden en de huurders het contract doorgenomen. Ik heb daar een jurist bij ingeschakeld om te kijken, wat staat er in dat contract, hoe goed is geborgd dat de belangen van de huurders en de leden en de vereniging, hoe goed zijn die geborgd? En heb daar ook een advies over gegeven. En ik denk dat het nog misschien wel aanvullend is op de vraag die u net stelde, daarmee hebben de leden dus namens mij wel inzicht gehad in het contract.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Post. Dan is laatste vraag aan de inspreker voor de heer Van der Laak. Ja, ere wie ere toekomt.

De heer Van der Laak: Dank je wel, voorzitter. Ja, voorzitter, de reden waarom we hier staan is het feit dat zeg maar de huurdersvereniging niet gezond was en het ook niet meer gezond te maken was. In de stukken heb ik kunnen lezen dat de reden waarom het zeg maar nu zo slecht ervoor staat is dat er een aantal bestuursleden en misschien wel andere mensen niet zo netjes met de financiën zijn omgegaan. En wat ik ook gelezen heb is dat er aangifte is gedaan van deze zaken. Dus ik ben nu heel benieuwd, hoe is de status daarvan, gaat de vereniging nog geld terugontvangen? En zo ja, als dat is nadat de boel verkocht is, naar wie gaat dan dat geld?

De voorzitter: Dank u wel. Mevrouw De Bruyn, wilt u die vraag beantwoorden of een van de anderen?

Mevrouw De Bruyn: Ik zal hem proberen kort want hij kan heel uitgebreid want ik denk een Woningbouwvereniging die honderd jaar is met deze onderhoudsbehoefte, dat het niet alleen een kwestie is van verleden en mogelijke malversaties daarin, dat is ook met de leden met elkaar een keer gesproken. De feitelijke aangifte die wij gedaan hebben heeft geleid tot een sepot bij het Openbaar Ministerie. Dat vinden wij ontzettend jammer. De reden daarvan die is opgegeven, die heeft te maken met gebrek aan bewijs en dan ging het over fraude en valsheid in geschrifte. Wij zijn ervan overtuigd dat de daadwerkelijke benadeling van de vereniging heeft plaatsgevonden, die is evident. Alleen juist vanwege de historie en wie heeft nou wat gedaan is zeg maar, is dat ook omdat delen van de boekhouding letterlijk ontbreken, is er niet meer vast te stellen. En iedereen weet dat het niet alleen de politie maar ook het OM daar beperkte capaciteit in is en ik denk dat ze daar ook de prioriteit niet wilden laten liggen. Dat betekent niet dat wij ermee akkoord zijn. Wij zijn nog bezig met het bekijken van de mogelijkheden van artikel 12 procedure zoals dat in het jargon heet. En daarnaast zijn er nog civielrechtelijke procedures en bestuurdersaansprakelijkheidsverzekering, daar zitten wij nog volop in. En dat zou kunnen betekenen dat er nog revenuen, maar ik durf daar op geen enkele manier op vooruit te lopen maar dat zult u hopelijk begrijpen.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw De Bruyn en met u dank ik ook de heer Van der Moolen en de heer Post. We zijn namelijk bij halverwege de bespreking van dit voorstel en zijn ook aan het einde van het rondje met de

insprekers. U mag heel gerust blijven zitten, het enige wat u niet meer nu kan is deel, meedoen aan het gesprek. Ik nodig de wethouder uit om nu aan tafel te komen. Er worden nog even de naambordjes erbij gezet en dan kunnen wij heel rustig overgaan tot het tweede deel van dit agenderingsvoorstel. Dat het gesprek met de wethouder zijn zoals ik in het begin zei, acht partijen die dit voorstel hebben ingediend. Nou dachten wij dat we eventueel een uitloop zouden kunnen hebben maar het blijkt dat het aantal sprekers hier ook om kwart voor tien bij het onderwerp, laten we maar noemen, de Leidenweg aanwezig moet zijn. Dat betekent dat we om kwart voor tien echt moeten stoppen. Om kwart voor tien gaat het gesprek over de Leidenweg ook in deze raadzaal plaatsvinden omdat er heel veel toeschouwers worden verwacht dus we moeten ook echt stoppen. Ik nodig de indienende partijen uit of een van de partijen uit om het agenderingsvoorstel toe te lichten. En mijnheer Loos, terwijl u naar de microfoon loopt zal ik zeggen dat het niet de bedoeling is dat u die zes vragen hier gaat herhalen, die vragen staan in het agenderingsvoorstel. U krijgt daar, u mag nu het voorstel de agendering toelichten. Eventueel kan ook nog een tweede of zelfs nog een derde indiener dat doen maar daarna wil ik overgaan tot het woord te geven aan de wethouder en vervolgens na die beantwoording kunnen ook de andere partijen aanhaken. Mijnheer Loos.

De heer Loos: Voorzitter, een korte inleiding, toch even een klein tekstje, de Woningbouwvereniging voor Ambtenaren is helaas al lang niet op orde. Spanningen en onzekerheid en achterstallig onderhoud is het gevolg. Woensdag 27 november stemde de ledenvergadering van de WBVA in met het plan van het bestuur. Wat dat plan precies inhoudt, of het haalbaar is, wie welke verwachtingen heeft, wie wat moet doen en wie welke verantwoordelijkheid heeft, is nog niet helemaal helder. Dat kan, en dat hoeft niet maar dat kan laten leiden tot teleurstellingen of vertragingen, bijvoorbeeld omdat monumenten toch niet tot leven A helemaal opgeknapt kunnen worden. Daar is werkelijk niemand bij gebaat en ook de huidige bewoners niet want dan schiet iedereen in de kramp. Dus vandaar dit debatverzoek en dat we hierover spreken, zodat de onderste steen boven is en dat iedereen uiteindelijk even kan verwachten dat het ook gerealiseerd gaat worden. Voor de VVD hebben wij een aantal vragen gesteld en die zijn ook in het agenderingsverzoek maar bij ons is vooral belangrijk, zijn er risico's en slaan die terug op de gemeente? Wij hebben afstand genomen van onze rechten maar het zou zonde zijn als wij wel zo meteen verantwoordelijk worden om level A enigszins te gaan realiseren, dan wel belangen van huurders in één keer te gaan behartigen. Dus daar hopen wij specifiek antwoord op te krijgen. Verder wou ik de wethouder verzoeken zoveel mogelijk vragen te gaan beantwoorden.

De voorzitter: Ik kijk even naar de andere partijen die … Mijnheer … Of ik mag ook …

De heer Elfrink: Nou, misschien kan het gewoon kort als punt van orde. Want stuurt u er nu op, en dat is ook fijn voor de wethouder want dan weet die waar die aan toe is, dat de vragen zoals ze in het agenderingsverzoek staan geformuleerd, dat die ook gewoon beantwoord worden dalijk door de voorzitter, dat we niet nog in de microfoon moeten herhalen.

De voorzitter: Nou, eigenlijk de vraagsteller is het antwoord gegeven, nadat u het agenderingsvoorstel heeft kunnen toelichten gaat de wethouder in op de vragen die in het verzoek gesteld zijn die hier voorliggen.

De heer Elfrink: Prima, dan wil ik het hierbij even laten.

De voorzitter: Daarna kunnen eventueel ook door andere partijen aanvullende vragen gesteld worden. Ik kijk nog even de andere indieners rond of iemand ook nog wat wil toelichten? Dan zou ik eigenlijk meteen het woord willen geven aan de wethouder.

De heer Paping: Voorzitter, heel erg bedankt. Ja, dan loop ik ze toch maar een voor een langs de vragen die gesteld zijn. Wij hadden de woningen mogen kopen en …

De voorzitter: Mijnheer de wethouder, ik wil graag even vragen aan u, want dat is ook denk ik voor degene die hier luisteren en thuis kijken, dat u even de vragen noemt en dan vervolgens het antwoord. Dan is het voor iedereen duidelijk welke vragen u aan het beantwoorden bent.

De heer Paping: Er was een aanbiedingsplicht van de vereniging om de woningen aan te bieden aan de gemeente en wij zijn daar niet op ingegaan. En de vraag die gesteld wordt is, op welke wijze heeft het college deze positie gewogen en geëffectueerd? Waarom afgezien is van aankoop? Nou, het is helder denk ik ook in de rondvraagmemo die bij de stukken zit, dat daar drie argumenten een grote rol spelen. Het is geen kerntaak van de gemeente om huurwoningen te exploiteren. Er zijn ook geen bijzondere redenen dat deze woningen bedoeld zijn voor specifieke doelgroepen van beleid. En de strategische aankoop voor toekomstige ontwikkelingen is ook niet aan de orde. En nou wil ik toch eigenlijk nog wel een vierde bij nemen, dat als we de woningen wel gekocht hadden, hadden we ook de verplichting gehad om die woningverbetering en die verduurzaming te realiseren, dan hadden we echt heel veel op ons hals gehaald. Tweede vraag is, welke beslissingen wordt de gemeente op dit moment nog geacht te nemen en in hoeverre zijn ze omkeerbaar en welke niet? Nou, de beslissingen zijn niet omkeerbaar. De beslissingen die genomen zijn, zijn door de vereniging genomen. Wij hadden de koop ook niet tegen kunnen houden op het moment dat de ledenvergadering heeft besloten met overgrote meerderheid om de woningen aan RVG over te doen met alle bepalingen die daarbij horen.

De voorzitter: Dank u wel, wethouder. Ik zie een interruptie van de heer Elfrink en van de heer Loos. Elfrink.

De heer Elfrink: Ja, dank u wel. Ik heb, maar misschien heeft mijnheer Loos die vraag ook al maar ik begin maar even bij de eerste vraag die ik had over de eerste vraag die wij hebben gesteld, geen kerntaak van de gemeente. Dat is natuurlijk geen argument. Ik bedoel, het is ook geen kerntaak van de gemeente om een filmhuisgebouw te exploiteren. Dat doen we desondanks omdat we daar namelijk goede ideeën bij hebben en dat dat nuttig is voor de samenleving. Dus ik wil graag daar een specifiek onderbouwing op, waarom we dat niet hebben afgewogen en waarom ook de raad daar niet in is meegenomen? We zijn er niet over geïnformeerd, er zijn ons ook geen scenario's voorgelegd. Dus graag een inhoudelijke onderbouwing op dit punt. En ook het antwoord op de vraag waarom de raad hierbij niet betrokken is? Want daar ben ik wel over verbaasd, het gaat tenslotte om 28 miljoen economische waarde zou je kunnen zeggen die wij hier zo de deur uit laten lopen.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Elfrink.

De heer Paping: Ja, voorzitter, de tijd van gemeentelijke woningbedrijven is voorbij, je komt als gemeente al gauw ook met dubbele petten te zitten. Nog even los van allerlei uitvoeringsproblematiek die je dan op je neemt want je moet dan echt een gemeentelijk woningbedrijf worden. En je komt zeker bij monumenten vaak ook nog met dubbele petten te zitten. Dus dat is een nadere onderbouwing waarom wij het als college, en het past ook niet binnen het huidige beleid wat hier ook door de raad vastgesteld is, om huurwoningen te gaan exploiteren.

De voorzitter: Dank u wel. Mijnheer Elfrink, u liep weg maar u kwam terug. Eigenlijk is opgestaan plaats vergaan maar goed, ik ben niet de moeilijkste. U mag nog even een korte aanvulling.

De heer Elfrink: Snap ik. Ja. Kijk, de wethouder maakt er nu meteen van dat wij deze woningen dan zouden moeten gaan exploiteren tot in het einde van der tijden. Dat is wat anders dan de aankoop, waar je vervolgens nog weer allerlei andere beslissingen en scenario's op kan loslaten. Overigens, ik merk wel op dat wij dit filmhuis wel degelijk tot in het einde der tijden aan het exploiteren zijn, doen we helemaal niet moeilijk over. En wij kopen woningen aan, we hebben woningen aangekocht aan de grens met Schuytgraaf. Die hebben we vervolgens heel lang in de verhuur gehad. Die zijn we op een gegeven moment ook weer gaan verkopen. Dat doen we continu. Ik vind dit … U moet dus uitleggen waarom u dat in allerlei andere gevallen gewoon wel doet, woningbouw, bedrijf spelen als gemeente Arnhem, woningen aankopen, woningen verhuren. En waarom u er op dit punt dit niet bereid was om dit te overwegen en waarom u dat ook zelfs helemaal niet heeft gedeeld met de raad die afweging?

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Elfrink. Wethouder.

De heer Paping: Ja, voorzitter, de heer Elfrink had het over woningen bij Schuytgraaf, daar speelde echt een strategisch belang een rol. Ja, volstrekt helder. Als wij die woningen, als wij die woningen aangeboden hadden gekregen had dat niet betekend dat wij dan niks hadden hoeven te betalen of niks hadden hoeven af te spreken richting de bewoners, de leden van de vereniging. Dus u … Er wordt een beetje gesuggereerd alsof wij die woningen gewoon in onze hand gekregen zouden hebben maar dan zouden we dergelijk toch ook een vergelijkbaar bod hebben moeten doen dat de RVG doet, dat betekent 28 miljoen op tafel leggen.

De heer Elfrink: Ja, dat moeten we het zelf weer terugkrijgen.

De voorzitter: Mijnheer Elfrink.

De heer Paping: Nee, en vervolgens ook een aantal afspraken maken over toekomstige huurbeleid. En als je die materialiseert dan kom je eerder in de buurt van de 40 miljoen dan de 28 miljoen.

De voorzitter: Dank u wel. Mijnheer Loos, de VVD.

De heer Loos: Ja, voorzitter, de wethouder noemt even een brief waarin wij af hebben gezien van de aankoop. Ik ben wel benieuwd even waarom wij die als raad niet hebben gehad? Want ik vind hem wezenlijk. Dat zegt wat. Dan hadden we eventueel nog kunnen sturen. Ten tweede, maar in die brief doen wij ook afstand van eventueel overnemen van rechten en plichten. Dan zeggen we, dat ligt ook niet in de lijn der verwachting. Maar nu hoor ik toch mevrouw De Bruyn roepen op, nou, we hopen toch dat de gemeente dit en dit zo meteen gaat regelen. Dus wat is het, helemaal geen rechten of plichten overnemen of toch een beetje?

De voorzitter: De wethouder.

De heer Paping: Voorzitter, er zijn twee vragen in één. Waarom de brief niet gehad? Omdat de dingen die in de brief vermeld staan ook conform het door de raad vastgestelde beleid is ten aanzien van bijvoorbeeld het woonbeleid. Ten tweede is, ja, dat is eigenlijk volgens mij uw zesde vraag, er is sprake geweest, en dat is precies twee weken geleden geweest, dat men vanuit de vereniging, ik werd 's middags door de voorzitter gebeld, de vraag werd gesteld, kan de gemeente extra borging geven dat ook de afspraken die gemaakt zijn, dat die ook daadwerkelijk ook geeffectueerd worden en gecontroleerd worden dat dat ook gebeurt. Ik heb daarop geantwoord die middag, overigens toch deels in het bijzijn van een aantal raadsleden want het was vlak voor de raadsvergadering. Ik heb daarvan gezegd dat uiteraard wij als gemeente ons verantwoordelijk voelen voor dat het allemaal goed gaat lopen maar dat ik hier met dit addendum wat er is niet kan instemmen

omdat ik niet kan overzien welke risico's wij als gemeente hiermee lopen. Dus wij hebben als gemeente niet ingestemd met het addendum maar ik ben altijd bereid, als inderdaad de raad het ook een goed idee vindt, om met het bestuur van de Woningbouwvereniging voor Ambtenaren te kijken hoe we kunnen zorgen dat inderdaad dat comfort waar mevrouw De Bruyn over sprak, dat die huurders dat ook hebben. Dat afspraken die over de verduurzaming gaan en over boetebepalingen en over het huurbeleid tot 2030, dat we dat ook in de gaten houden dat die afspraken nagekomen worden.

De voorzitter: Dank u wel. De volgorde is eerst mijnheer Prinsen, die had nog een aanvullende vraag en daarna mijnheer, ja, Dijk.

De heer Elfrink: Voorzitter, interrupties, zijn die ook toegestaan?

De voorzitter: Ja, maar daar zijn we druk mee bezig, mijnheer Elfrink. En dat is echt een volgorde en u bent nummer vier. Mijnheer Prinsen.

De heer Prinsen: Dank u wel, voorzitter. Ja, over dat verkopen aan de gemeente, stel nou dat we als gemeente dit toch hadden gekocht, waren dan de risico's voor de gemeente veel groter geweest dan nu het geval is en waren de bewoners er heel veel beter van geworden?

De voorzitter: De wethouder.

De heer Paping: Voorzitter, dat is afhankelijk van de afspraken die je dan maakt. Maar als ik zie, en ik heb de contracten niet gezien maar als je ziet welke afspraken met RVG zijn gemaakt, met boetebepalingen om die label A ook daadwerkelijk ik dacht binnen een jaar of drie ook te realiseren, dan was dat risico inderdaad volledig bij de gemeente geweest. En als we dan vervolgens ook de afspraak hadden moeten maken over het huurbeleid, dus de woningverbetering en de verduurzaming niet verdisconteren in de huren, tot 2030 inflatie volgt huurbeleid, ja, dan hadden wij daar ook de risico's voor gelopen. En dan hadden wij denk ik als gemeente ook voor de vraag gesteld, in hoeverre moeten wij, om te zorgen dat we niet heel veel geld weggooien zal ik zeggen, moeten kijken hoe je de toekomstwaarde van die woningen zou kunnen gebruiken bijvoorbeeld door het verkopen van woningen. Maar de risico's hadden dan inderdaad bij de gemeente gelegen.

De heer Prinsen: Ja, en de opbrengst ook.

De voorzitter: Dank u wel. Ja, mijnheer Prinsen, het hoeft niet, een vervolgvraag hoeft niet. Dan mijnheer Dijk staat te popelen.

De heer Prinsen: Het hoeft niet maar als het mag toch, wat het voor de bewoners verder nog had betekend?

De voorzitter: De wethouder.

De heer Paping: Ja, voorzitter, dat was afhankelijk geweest van wat er afgesproken was. Want als we nu kijken, en het is niet voor niks dat 96 procent van de leden heeft ingestemd, is natuurlijk dat we de woningen, die inderdaad in erbarmelijke staat zijn want ik ben er ook in een aantal geweest en ik ben met mevrouw De Bruyn ook nog een keer langs de verschillende wijken geweest maar ook in de woningen geweest, die zijn in erbarmelijke staat. Dus daar hadden we sowieso al wat aan moeten doen. En dan is vervolgens de vraag, hoe kun je woningen toekomstgericht maken op het moment dat je toch woningverbetering doet? En dan moet je toch heel forse investeringen doen en verduurzamen. En dan is uiteindelijk ook nog wel weer de vraag, ja, of

dat dan, of je dan ook die label A die je dan bijvoorbeeld garandeert, of je die ook gaat halen. Nou, daar zijn wat ik begrepen heb nu boeteclausules voor dus dat risico ligt nu bij de RVG.

De voorzitter: Dank u wel. Mijnheer Dijk, D66.

De heer Dijk: Dank u wel, voorzitter. Ja, '…' volgens mij nog, want we proberen het een beetje te volgen, net kwam het antwoord van vraag zes langs maar volgens mij zijn we nog bezig met een toelichting te vragen op het antwoord van de wethouder op de eerste vraag. De eerste twee vragen. Ja, de wethouder geeft een paar redenen waarom hij zegt, wij gaan hier niet over tot aankoop. En toch heeft de heer Elfrink een aantal voorbeelden genoemd en ik wil er nog wel even eentje aan toevoegen. In de Varkensstraat kopen wij ook panden aan en werken wij ondertussen door aan een nog beter plan. En ik kan zeggen, dat gaat met een enorm succes inmiddels. Dus ik snap de afweging van het college in deze niet. Dus toch nog graag een bespiegeling daarop.

De voorzitter: De heer Paping.

De heer Paping: Ja, voorzitter, het gaat hier niet om de aankoop van individuele woningen maar om een aankoop van het bezit van 180 huurwoningen die vervolgens door geëxploiteerd moeten worden. Dat vereist nogal wat. Dat vereist expertise over huurbeleid want het gaat ook over, je moet ook weten waar je rechten en plichten liggen als verhuurder. Maar wij hadden waarschijnlijk ook niet kunnen voldoen aan de eisen die de vereniging had gesteld. Want dat betekent, want die kan natuurlijk wel aanbieden aan ons maar die doet dat wel met een aantal voorwaarden erbij. En één van die voorwaarden is bijvoorbeeld verduurzamen naar label A en de tweede voorwaarde is, het garanderen van de betaalbaarheid door die verduurzaming niet te verdisconteren in de huren en voor een elf jaar lang een inflatievolgend huurbeleid af te spreken.

De voorzitter: Een hele korte aanvullende vraag, mijnheer Dijk.

De heer Dijk: Begrijp ik de wethouder goed dat die zegt dat de aanbieding, de plicht om aan te bieden aan ons gepaard gaat met een eisenpakket dat wij moeten slikken?

De voorzitter: De wethouder.

De heer Paping: Voorzitter, laat ik het andersom zeggen, als de … Het is natuurlijk niet zo dat de vereniging naar ons toekomt en zegt, hier heeft u 180 huurwoningen voor niks. Die zullen daarbij rekening houden met de wensen die de leden hebben en die zullen willen zien dat de gemeente zodanig dingen regelt, niet alleen de lening afbetaalt die er is maar ook die woningen fors gaat verbeteren, ook de garanties geeft voor sociaal in Schuttersberg, et cetera, et cetera. En dan kom je inderdaad toch op een heel hoog bedrag wat je dan kwijt bent en hele hoge risico's. Dus het is niet zo dat een aanbiedingsplicht betekent dat die woningen gewoon maar voor een zacht prikje zal ik maar zeggen overgeheveld zouden worden naar de gemeente.

De voorzitter: Dank u wel. Volgens mijn lijstje is nu mijnheer Greving van de Partij van de Arbeid aan de beurt.

De heer Greving: Ja, dank u wel. Ik had een vervolgvraag op de vraag van de heer Loos nog net en ik had ook mijn eigen vraag nog. Maar eerst die vervolgvraag maar. Heeft de wethouder het koopcontract gezien? Want ik suggereer uit de antwoorden waar u zegt dat er boetebedingen en dergelijke zijn om dat te doen, of dat u het koopcontract gezien heeft?

De voorzitter: De wethouder.

De heer Paping: Voorzitter, ik heb de koopcontracten niet gezien omdat het de vereniging is die moet besluiten. Ik heb wel de presentaties gezien die u ook heeft gezien op iBabs. En vanmiddag nog presentaties van een aantal ledenvergaderingen die zijn geweest, en daar wordt nadrukkelijk ook gesproken over die boetebedingen. En ik ben op, wat was het, 14 november denk ik, 14 november op de informatiebijeenkomst geweest van de ledenvergadering.

De voorzitter: Mijnheer Greving, en uw eigen vraag denk ik of hier nog '…'.

De heer Greving: Dit is toch … Maar dat is een hele korte, heeft u … U geeft aan dat u niet heeft ingestemd als gemeente met het addendum. Zit het addendum dan ook niet in het koopcontract?

De voorzitter: Wethouder.

De heer Paping: Het addendum is mij, nou moet ik weer nadenken, dat is twee weken geleden 's middags om een uur of twee, drie, vier, toegestuurd door de voorzitter van de vereniging met de vraag of ik daar goedwillend op zou willen antwoorden. En daar heb ik op gezegd wat ik net heb aangegeven. Dus het is een mailtje geweest met aan het eind de tekst van het addendum. Ik heb hem hier ergens liggen, en dat is het enige wat ik gehad heb. Want dat is, voor zover ik begrepen heb, een stuk wat op het laatste moment ingebracht is ten behoeve van de ledenvergadering die avond.

De heer Greving: Dus voorzitter, het staat niet in het koopcontract? Dat is dus er ook niet ingekomen.

De heer Paping: Dat durf ik niet te zeggen maar laat ik het zo zeggen dat wat daar staat wat de rol van de gemeente is, dat is van generlei waarde omdat wij daar als gemeente niet mee ingestemd hebben.

De voorzitter: U mag uw eigen vraag stellen. En daarna is mijnheer Elfrink die geduldig staat te wachten aan de beurt.

De heer Greving: Want dat haakt u even aan inderdaad op uw antwoord op vraag één. Kunnen we op dit moment, voor heel het debat, is dit uiteindelijk nu inderdaad een voldongen feit en is dit inderdaad nu, de verkoop is gesloten en op dit moment moeten we doen met hoe het er nu voorligt.

De voorzitter: Wethouder.

De heer Paping: Ja, mevrouw de voorzitter, ik kan niet precies bepalen en inzien welke ontbindende voorwaarden er precies door de vereniging nog zijn gesteld en door de kopende partij zijn gesteld. Maar ten aanzien van de invloed en zeggenschap van de gemeente kan ik wel zeggen dat het onomkeerbaar is. Maar of het onomkeerbaar is omdat er een aantal voorwaarden zijn is bijvoorbeeld, moet er nog een due diligence plaatsvinden, dat durf ik dus niet te zeggen en ik ken ook niet alle ontbindende voorwaarden.

De voorzitter: Dank u wel. Mijnheer Elfrink.

De heer Elfrink: Ja, dank u wel, voorzitter. Ja, wat ik fascinerend vind aan het verhaal van de wethouder, maar misschien beaamd die wel helemaal niet dat de Woningbouwvereniging inderdaad niet zelfstandig voort zou kunnen bestaan dus ik wil graag dat die daarop ingaat, maar laten we er even van uitgaan dat dat waar is. Dus we hebben een Woningbouwvereniging zo arm als een kerkrat. En die komt dan bij de gemeente, wil je ons

kopen? Ja, dan moet het wel label A worden, dat nieuwe maatpak wat ik aangemeten krijg van jullie. Ja, het is toch een heel raar verhaal eigenlijk, wethouder, vindt u zelf ook niet? En toen u besloot om daarvan af te zien, hoelang heeft u daar eigenlijk over nagedacht? Heeft u scenario's op tafel laten leggen, heeft u onderzoek naar laten doen? Want natuurlijk, als u woningen verwerft, eigenlijk waren ze al een beetje van ons want we hebben eigenlijk afstand genomen van een bepaalde economische waarde, waarvan ik nu begrijp dat die zo ongeveer 28 miljoen bedraagt. Maar op dat moment, ja, natuurlijk heb je opbrengsten, je hebt risico's, je hebt kosten, je hebt verantwoordelijkheid naar je huurders toe. En die nemen we op allerlei manieren als gemeente Arnhem, dagelijks doen we dat, dus dat is geen reden om dat niet te doen. Maar heeft u dat op een rijtje gezet? Heeft u dat afgewogen? Heeft u daar een rapport over laten opmaken? Op basis waarvan heeft u destijds besloten, nee, dit doen we toch maar niet? Op basis van de dingen die u net zo zegt maar waar geen enkele onderbouwing bij zit, of liggen daar gewoon onderzoeken, afwegingen en rapporten aan ten grondslag? Want het gaat nogal om een zaak, 28 miljoen, dat is waar we over spreken. En de toekomst van het sociaal huurbezit in deze stad.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Elfrink. De heer Paping.

De heer Paping: Voorzitter, wellicht twee misverstanden even wegbrengen, die woningen zijn niet van ons en die waren niet van ons en die zijn nooit van ons geweest. Ook niet in, want ik heb het geschiedenisboek daarover gelezen, de gemeente heeft destijds wel gefaciliteerd door leningen maar dat is al tachtig, negentig of honderd jaar geleden, maar die woningen zijn van de vereniging. Tweede wat denk ik toch wel een beetje een misverstand is dat welke koper er ook zou geweest zijn, het altijd zo zou zijn dat in de Braamberg op den duur geliberaliseerd bezit zou worden. Weliswaar bij mutatie, een deel is al geliberaliseerd, een vrij groot deel is al geliberaliseerd.

De heer Elfrink: Voorzitter? Zou u willen toezien dat de wethouder antwoord geeft op de vragen die ik heb gesteld?

De voorzitter: Mijnheer Elfrink, u moet de wethouder ook wel kans geven om even uit te spreken.

De heer Elfrink: Jawel maar hij mag van mij alles zeggen, als die maar antwoord geeft op de vraag natuurlijk.

De voorzitter: Dat is antwoord en de wethouder gaat door met het beantwoorden van de vragen.

De heer Paping: Ja, dat wou ik toch even hier gemeld hebben omdat de heer Elfrink daar wat opmerkingen over maakte. Ja, een raar verhaal, wij hebben inderdaad geen scenario's laten doorrekenen. Wij hebben wel ons gerealiseerd dat een aankoop van dit bezit zou betekenen dat we dingen zouden doen die in tegenspraak zijn met het beleid zoals we dat tot nu toe hebben, zowel ten aanzien van vastgoed als ten aanzien van woonbeleid. En we hebben ons ook gerealiseerd dat dit zou betekenen dat wij fors in de buidel zouden moeten tasten en forse risico's zouden moeten lopen en een forse opgave zouden hebben om die woningen weer op een fatsoenlijk kwaliteitsniveau te brengen. En dan kunt u zeggen, label A is wel een heel hoog label. Maar als je woningen onder handen neemt, dat is algemeen bekend, dan kun je dat beter direct goed doen en niet eerst een stapje maken bijvoorbeeld naar label C en dan zeggen, over tien jaar doen we wel de volgende stap. Maar als je woningen onder handen neemt kun je het beter goed doen en dan heb je ze ook voor dertig jaar weer in orde.

De voorzitter: Aanvullende vraag voor de heer Elfrink.

De heer Elfrink: Nou, voorzitter, het is in ieder geval helder dat het gewoon op basis van eigenlijk een onderbuikgevoel dit besluit is genomen. En de raad daar vervolgens niet in de gelegenheid is gesteld daar wat van te vinden, dat neem ik u echt kwalijk. Maar u zegt nou, gaat nu label A zitten verdedigen. Maar label A, dat is toch gewoon, er is toch gewoon gekeken, hoe maken we eigenlijk al het geld op en krijgen we het toch nog verkocht? Want dan blijft er nog zoveel mogelijk waarde in die woning zitten want anders gaat het naar de wijk, anders gaat het naar de wijk. Dat hebben we gehoord. Dus waarom verdedigt u label A terwijl u ook kan zeggen, nou ja, label B is inderdaad bij deze woningen voldoende en dan blijft er ook nog wat geld over voor de wijk. Want in de wijk zijn ook genoeg doelen waar je dat aan zou kunnen besteden. Dat had ook een keuze kunnen zijn, wethouder.

De voorzitter: Uw vraag is gesteld. Wethouder.

De heer Paping: De vraag is gesteld en die is denk ik ook heel helder. Het is de keus van de vereniging geweest om te zeggen, en de vereniging heeft ook de volledige zeggenschap over dat bezit, om te zeggen, wij willen de woningen naar label A. En het enige, als u de stukken gelezen had dan had u dat ook kunnen zien, dat wij als gemeente hebben gezegd, dat willen wij wel ondersteunen.

De heer Elfrink: Nou, voorzitter, ik wil heel even kort reageren want dit vind ik echt over de grens gaan. De wethouder meent hier te moeten permitteren welke stukken ik wel en niet gelezen zou hebben, alsof hij dat weet, terwijl hijzelf geen enkel stuk naar de gemeenteraad heeft gestuurd uit eigen beweging. Daar heeft de heer Loos, heeft hier een ordedebat moeten starten tijdens de raadsvergadering om überhaupt nog stukken te krijgen. Gaat u schamen zeg.

De voorzitter: Dank u wel. Nee, u hoeft daar niet op te reageren. Mijnheer Van der Laak had een aanvullende vraag en daarna heeft mijnheer Loos, ja, het zijn veel …

De heer Van der Laak: Ik kan hem ook aanvullend maken, voorzitter.

De voorzitter: Ja, nee maar mijnheer Van der Laak maakt hem ook aanvullend naar u, mijnheer Loos.

De heer Loos: Mijn termijn is ook aanvullend.

De heer Van der Laak: Dank u wel, voorzitter. Ja, voorzitter, ik haak even in op wat de heer Elfrink heeft gezegd van dat hij het de wethouder kwalijk neemt dat de raad niet betrokken is bij het besluit. En ik sluit me daarbij aan want wij kunnen elkaar de hand schudden wat dat betreft. Ik vind het, ja, ongelooflijk dat bij een beslissing om risico's te nemen dan wel aankopen te doen met geld van de gemeente, en daar gaat volgens mij de raad over, dus waarom heeft u niet overwogen om ons daarbij te betrekken? Wij weten helemaal niets. Wij weten niet eens hoe de verrekening heeft plaatsgevonden, de bedragen kennen we niet. Waarom is de raad er niet bij betrokken want wij gaan toch over het geld?

De voorzitter: De wethouder.

De heer Paping: Ja, voorzitter, ik heb dat proberen duidelijk te maken dat, wij hebben als college gehandeld binnen het woonbeleid wat er op dit moment is en ook binnen ons vastgoed beleid, dat is de belangrijkste reden daarvoor. Overigens wordt er vaker bezit aangeboden aan de gemeente, bijvoorbeeld om strategische redenen en dergelijke, en dat loopt ook niet altijd via de raad.

De voorzitter: Mijnheer Loos.

De heer Loos: Ja, voorzitter, ik begrijp de wethouder wel enigszins dat die zegt, ja, de vereniging had die bezittingen, die had wensen, die wou in plaats van een badkamer et cetera en goed geïsoleerd, liever ook nog level A. Dat begrijp ik allemaal. Dat is uiteindelijk haar beslissing. Alleen voor ons is de grens, als wij daarna nog over gaan toezien. Dus als de wethouder eventueel daarop wil toezien, in wat voor vorm dan ook, in welk addendum dan ook, dan zou ik dat toch echt als raad eerst willen zien. Want dan nemen wij ook de bewaking van extra risico's op ons en dat lijkt mij niet verstandig. Dus is de wethouder dat van plan met ons te delen?

De voorzitter: De wethouder.

De heer Paping: Voorzitter, daar ben ik gaarne toe bereid op het moment dat wij in het vervolgtraject, u verwijst een aantal keren al naar het addendum, ik wil daar graag met het bestuur van de vereniging in overleg. Maar zoals het er nu staat hebben wij dat niet ondersteund. Als wij als gemeente een rol daarin willen spelen, dan lijkt het mij prima om dat hier met de raad te delen wat die rol dan is.

De voorzitter: Ik ben echt als een razende '…' aan het beschrijven. Volgens mij is D66 nu aan het woord.

De heer Dijk: Dank u wel, voorzitter. Ik hoorde de wethouder zeggen, ja, het college heeft gehandeld conform de kaders. Ben ik wel even benieuwd naar de besluitstukken daarover. Ik heb ze nog niet bij de stukken aan kunnen treffen. Slechts een rondvraagmemo maar geen beslisnota. Dus ik ben even benieuwd op basis van welk collegebesluit deze handelingen al hebben plaatsgevonden?

De voorzitter: De wethouder.

De heer Paping: Voorzitter, het onderwerp is twee keer in het afgelopen jaar aan de orde geweest bij de rondvraag van het college. En bij die rondvraag staan een aantal punten hoe we verder willen wandelen. En bij die rondvraag is ook meegeleverd een brief, ondertekend dacht ik door de heer De Ruiter, die de besluiten of de discussie samenvat zoals wij hem in het college op diezelfde dag gevoerd hebben.

De voorzitter: Korte aanvullende vraag, mijnheer Dijk.

De heer Dijk: Inderdaad, voorzitter, ik heb inmiddels geleerd, het college gaat natuurlijk over de eigen antwoorden maar de vraag die ik stelde, waar zijn die beslisstukken? En ik hoor de wethouder op geen enkele manier antwoord geven op die vraag. Dus ik geef nog een tweede mogelijkheid om aan te geven waar die beslisstukken zijn.

De voorzitter: Wethouder, wilt u nog wat aanvullen of heeft u het voldoende beantwoord? Mijnheer Van den Broek, CDA.

De heer Van den Broek: Dank u wel, voorzitter. Het antwoord van de portefeuillehouder is heel helder, waar het gaat om de keuze, het paste niet binnen ons woonbeleid om dit met de raad te delen of in ieder geval om daarmee aan de gang te gaan. Dus we vonden het niet nodig om met de raad te delen. Echter, daar waar de gemeente normaal panden aangereikt krijgt en daar ook geen rol in heeft gehad begrijp ik die heel goed. Maar deze aanbiednota is natuurlijk opgenomen met een reden en dat is de betrokkenheid die wij als gemeente daar al langdurig hebben. Gelet op, nou ja, de insprekers hier in de raad, de vragen die de portefeuillehouder

krijgt, is de portefeuillehouder dan van mening dat in het vervolg bij dit soort materie wellicht de raad wel al vooraf geïnformeerd zou moeten worden over een aanbod van zulk soort?

De voorzitter: De wethouder.

De heer Paping: Ja, voorzitter, als u … Als de statuten bekeken worden dan kunt u zien dat de rol van de gemeente vrijwel nihil is statutair. Wij hebben geen zeggenschap. We hebben alleen inderdaad op het eind, wat in artikel 24 zeg ik uit mijn hoofd, verwezen naar als er bijvoorbeeld een batig saldo is, dan gaat het naar de gemeente die het vervolgens weer in de betreffende buurten moet investeren. Dat is een hele beperkte, dat is gewoon een hele beperkte rol. Die is ook, ik weet niet hoe die in het verleden is geweest, januari 2018 is er nog een statutenwijziging geweest. Maar de rol is niet zodanig dat wij een hele nauwe band hebben met de vereniging. En zowel als je kijkt naar wat er gebeurde sinds 2016, dan zie je ook dat we als gemeente steeds hebben gezegd, wij spelen geen formele rol maar onze rol is met name adviserend. En ik hoop dat de vereniging dat ook op prijs heeft gesteld, dat zowel mijn voorganger als ikzelf en de ambtenaren natuurlijk hebben geholpen om een aantal problemen die er zijn, gewoon met kennis et cetera om daarbij te ondersteunen. Want het was de vereniging, nou ja, dat heeft mevrouw De Bruyn ook aangegeven, die stond er ook echt niet goed voor en die kon die adviserende rol van de gemeente ook goed gebruiken.

De voorzitter: Ik ga heel even met u even wat afspreken. Want ik kijk naar de klok, we hebben nog een kleine tien minuten. Ik zie nog vijf mensen aan, nou, zes aan de microfoon. Ik wil u allen zes toch de gelegenheid geven om kort nog een aanvullende vraag of, nou ja, de prangende vraag te stellen die u nog heeft. We kunnen denk ik al concluderen dat we niet alle vragen in dit agenderingsvoorstel staan afkrijgen. Maar laten we in ieder geval degene die nu aan de microfoon staan krijgen op de door mij genoteerde volgorde het woord en daarna gaan we afronden. Mijnheer Becker.

De heer Becker: Dank u wel, voorzitter. Ik wist niet dat ik al aan de beurt was, ik dacht nog tien minuten bij dit paaltje. Maar even een terugkomend antwoord van de wethouder, dat is een mooi haakje namelijk erbij, de statutenwijziging in 2018 is ter goedkeuring voorgelegd aan het college. Vraag A daarbij is, waarom heeft het college dat niet gedeeld met de raad? Want daarin werd juist die belangrijke wijziging aangebracht dat het batig saldo in de betreffende buurt moet worden aangewend. Waarom zijn we daar niet over geïnformeerd? En vraag B daarbij is, ja, volgens de ChristenUnie is dat juist wel een hele belangrijke statutenwijziging geweest die onze positie ten opzichte van deze Woningbouwvereniging bepaalde, dus waarom daar geen informatie over?

De voorzitter: De wethouder.

De heer Paping: Voorzitter, ik vind de vraag van de heer Becker wat moeilijk te beantwoorden, ik was daar niet bij. Er is wel middels een collegenota is uiteindelijk daarmee het ook wel weer openbaar en inzichtelijk voor de raad geweest wat de statutenwijziging is. Maar ik moet helaas het antwoord schuldig blijven, ik wil anders daar ook wel schriftelijk op antwoorden. Maar waarom de raad destijds niet betrokken is bij de besluitvorming over de statutenwijziging of geïnformeerd is via een raadbrief, dat heb ik zo niet paraat.

De voorzitter: Dank u wel. Mijnheer Becker, u heeft een toezegging dat de wethouder schriftelijk op uw vraag. Dan, ik ging net iets te snel want ik vergat de mijnheer Van den Broek nog eventjes de kans te geven om op het antwoord op zijn vraag te reageren. Mijnheer Van den Broek.

De heer Van den Broek: Dank u wel, voorzitter. Een sympathiek antwoord van de wethouder op mijn vraag echter totaal geen antwoord op de vraag zelf. De vraag is, we hebben een andere rol dan doorgaans gebruikelijk is in deze situatie. Er wordt ons een pand aangeboden statutair, weliswaar niet gratis maar die wordt ons aangeboden. In tegenstelling tot waar normaal vanuit een commercieel perspectief een pand aangeboden wordt en eventueel een andere vorm van een vraag, had de wethouder, vindt de wethouder het niet verstandig om in het vervolg bij dit soort materie de raad wel te informeren op voorhand?

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Van den Broek. De wethouder graag met een kort antwoord, dan kunnen we nog, ja, misschien nog een of twee vragen stellen.

De heer Paping: Nou, voorzitter, ik zou daar best de toezegging op willen doen maar dit soort materie kennen we volgens mij verder ook niet. Dit is een unieke positie dus als ik dit u zou toezeggen weet ik niet wat ik u toezeg namelijk. Want wij krijgen vaker bezit aangeboden en om dat elke keer dan te melden aan de raad zou ik denk ik niet een goede zaak vinden. Maar als er weer een woningbouwvereniging met meer dan honderd woningen aangeboden worden aan de gemeente, dan ben ik gaarne bereid als dat zich voordoet om dat via de gemeenteraad te laten lopen.

De voorzitter: Dank u wel. Volgens mijn briefje heeft de SP de vraag maar ook graag aan u want als we echt nog drie vragen de kans willen geven. Korte vraag, kort beantwoord, dan gaan we het redden.

De heer Elfrink: Ja, nou ja, laat ik dan maar een hele belangrijke vraag stellen, is deze deal op enige wijze nog te hinderen door de gemeente, is die nog te breken? Want dat geeft dan inzicht op de vraag hoeveel tijd hebben wij nog? Want er zijn nog heel veel dingen die opgehelderd moeten worden.

De voorzitter: Dank u wel, de vraag is duidelijk. De wethouder.

De heer Paping: De verkoop is aan de vereniging.

De heer Elfrink: Ja, maar mijn vraag is aan u, kunt u op enigerlei wijze nog verhinderen dat dit kapitale bezit in de handen van de Rozendaalse Vastgoed Groep terechtkomt die dat gewoon gaan uitponden.

De voorzitter: De wethouder.

De heer Paping: Voorzitter, de gemeente heeft geen instrumenten om de verkoop tegen te houden.

De heer Elfrink: Niet meer.

De voorzitter: Dank u wel.

De heer Paping: Niet.

De heer Elfrink: Nou, voorzitter, nee, want u heeft afgezien van aankoop en u had wel degelijk een instrument in handen, laten we dat even vooropstellen. U heeft geen scenario's ontwikkeld, ook niet het scenario om te zeggen, we gaan knippen.

De voorzitter: Mijnheer Elfrink.

De heer Elfrink: En we gaan het geliberaliseerde bezit ...

De voorzitter: Mijnheer Elfrink, ik ga u onderbreken, de wethouder heeft het antwoord gegeven. Nu is de vraag aan mijnheer Prinsen. U kunt staan maar ik had gezegd, degene die staan, kwart voor tien is kwart voor tien, ik kan er ook niks anders van maken. Mijnheer Dijk, dan mijnheer Loos en dan sluiten we af.

De heer Dijk: Dank u wel, voorzitter. Ja, toch nog even want volgens mij zitten we nog in dat rondje, die vraag over die keuze voor label A. De wethouder geeft nog steeds zijn, ja, dat heb ik zo aangeleverd gekregen maar hij heeft er wel mee ingestemd. In de brief staat die zelfs op een gegeven moment als voorwaarde voor uitponding. Even heel precies, waarom kiezen we hier dan wel voor zo'n label A, om daaraan mee te werken en bijvoorbeeld in de prestatieafspraken met de woningcorporaties niet? Als de heer Paping zegt, ja, in één keer goed, waarom geldt dat hier dan wel en bij de woningcorporaties in de rest van Arnhem niet?

De voorzitter: Dank u wel. Mijnheer Wiggers, u kunt gaan staan maar het rondje is voorbij. Mijnheer Loos krijgt het laatste en dan is het aan de indieners van het agenderingsverzoek te bepalen hoe ze verder willen gaan. Mijnheer Loos, de afsluiting want de volgende groep staat alweer te springen.

De heer Loos: Ja, dank u, voorzitter. Ik had net aan de wethouder gevraagd dat als de wethouder eventuele addendums opstelt en of die deelt, dat wij die als eerste als raad ontvangen. En ik wil daar graag ook als raad eerst over debatteren en eventueel goedkeuren. En ik wil even uitleggen waarom. Beste bewoners, u zit, luistert wellicht, in het verleden zijn afspraken niet waargemaakt. En als er afspraken nu zijn en dat moet opgeknapt worden, dan moet dat ook waargemaakt worden. En als daarvoor uiteindelijk controle of een taak van de gemeente voor nodig is, en wellicht is die niet nodig, maar dan kunnen we dat beter helder op papier hebben op dit moment. Dus indien dat extra verzoek bij de gemeente komt, dan zie ik dat graag terug want u wilt zeker zijn dat uw verbouwing niet vertraagd wordt.

De voorzitter: De wethouder.

De heer Loos: Kan u dat toezeggen, eerst naar ons sturen?

De voorzitter: De wethouder.

De heer Paping: Voorzitter, als dat een wens is die breder gedeeld wordt in de raad, kan ik dat toezeggen.

De voorzitter: Dank u wel. Mijnheer Elfrink, het laatste woord.

De heer Elfrink: O, nee, ja, dat is meer een punt van orde want daar zijn nog heel veel vragen, volgens mij niet alleen bij mijn fractie maar ook bij andere fracties. Dus wij zouden, dat moet ik even overleggen maar ik kijk even, een vervolg willen op deze behandeling.

De voorzitter: Ik ben ervoor dat we als …

De heer Elfrink: Ja. Want ik begrijp dat de interpellatie …

De voorzitter: Dat zou …

De heer Elfrink: De urgentie daarvoor nu er niet is omdat het point of no return is al voorbij heb ik begrepen, dat is wel ernstig. Maar dat is dan zo. Maar dan hebben we dus genoeg als eerstvolgende stap aan een voortzetting van deze agendering.

De voorzitter: Dat was, u bent mij voor, ik had ook gezegd, als de tijd bijna om is dan ga ik de indieners van het agenderingsverzoek de vraag stellen hoe verder? Nou ja, de vraag stellen is misschien het antwoord al geven. Dus mijnheer Loos, u spreekt namens alle indieners, gaat u een reactie geven of gaan we de indieners een voor een af?

De heer Loos: Ja, voorzitter, het lijkt mij goed om dit wel een vervolg te geven.

De voorzitter: Dat is prima. En dan mijnheer Becker van de ChristenUnie.

De heer Becker: Blijkbaar moeten we allen ons woordje doen. Maar de ChristenUnie is ook voor nog een keer agenderen.

De voorzitter: Mijnheer Greving.

De heer Greving: Partij van de Arbeid ook.

De voorzitter: Mijnheer Van der Laak.

De heer Van der Laak: Ja, dus we moeten het gewoon.

De voorzitter: Dat is vier.

De heer Van der Laak: We hebben twee vragen behandeld.

De voorzitter: Mijnheer … Ja, precies, tweeënhalf beantwoord. Mijnheer Dijk.

De heer Dijk: Ja, vervolgvergadering.

De voorzitter: Een vervolg, maar dat het een vervolgvergadering, mijnheer Van den Broek, u gaat vast ook zeggen dat u het nog verder geagendeerd wil hebben. De eerst mogelijke datum is 15 januari.

De heer Van den Broek: Er schijnt een grote behoefte aan te zijn.

De voorzitter: Ja, helemaal prima. Dan dank ik u allen hartelijk, ook de aanwezigen in de zaal, ook nogmaals de insprekers. En dan sluiten we deze vergadering. Hartelijk dank.

Gemeenteraad Arnhem

VERWORPEN

Bijeen op	07 december 2022
Ter bespreking van	Interpellatiedebat "Onjuist informeren raad bij verkoop woningen Woningbouwvereniging voor ambtenaren"
Motie van	Rebin Maref - VVD Arnhem Klaartje Koorn - CDA Nathalie Nede - ChristenUnie Gerrie Elfrink - SP
Titel motie	Motie van treurnis
Nummer Zaaknummer	**22M189**

De Raad,

Gehoord de beraadslaging,

Constaterende dat:

- tijdens de behandeling van de verkoop van de woningen van de Woningbouwvereniging voor Ambtenaren herhaaldelijk door de raad is gevraagd of het college in bezit was van de koopovereenkomst tussen de Woningbouwvereniging voor ambtenaren en RVG Real Estate.
- in tegenstelling tot wat eerder door het stadsbestuur werd volgehouden uit WOO-documenten en de beantwoording op de art. 44 vragen van VVD Arnhem blijkt dat het contract wel degelijk vanaf 2 december 2019 om 12:07 uur in het bezit was van het college.
- de wethouder toen in 2019 de raad onjuist heeft geïnformeerd en de huidige wethouder de raad ook nu onjuist heeft geïnformeerd.

Overwegende dat:

- deze wijze van handelen niet bijdraagt aan een zuivere besluitvorming.
- de informatiepositie van de raad hierdoor is beschadigd.

- Betreurt het onjuist informeren van de raad door het college.

en gaat over tot de orde van de dag

Rebin Maref - VVD Arnhem
Klaartje Koorn - CDA
Nathalie Nede – ChristenUnie
Gerrie Elfrink - SP

Motie van treurnis (22M189)

GROENLINKS ARNHEM

- Coenders
- Simonis
- Prinsen
- De Boef
- Dayioğlu
- Quint
- Noomen

Fractie Arnhemse Ouderen Partij

- Wiggers

Volt

- Scholten
- Neutkens

D66 arnhem

- Loor
- Kemperman
- Brandts
- Heemskerk
- Zwijnepoel

PvdA

- Visser
- Aït Chrif
- Van Munster

DENK

- Usta
- Bal

VVD Arnhem

- Pape
- Maref
- Eppich
- Kumas
- Van Engelenburg

Arnhem Centraal

- Van der Laak
- Manders
- Groot
- Kraaijenbrink

Christen Unie Arnhem

- Nede

Partij voor de Dieren Arnhem

- De Groot
- Eliëns
- Hogenhout

SP

- Elfrink
- Dobbe

CDA ARNHEM

- Koorn
- Van den Broek

Partij voor de Vrijheid | Arnhem

- Verheij

- Luurssen

Voor: 10 Tegen: 26 Totaal: 36

Gemeente Arnhem

Motie vreemd aan de agenda

Laat agenten niet opdraaien voor bezuinigingen op de geestelijke gezondheidszorg (22M181)

De raad gehoord de beraadslaging, bijeen op x december 2022, ter bespreking van het agendapunt "Moties vreemd aan de agenda".

Constaterende dat:
-De politie maar liefst 130.000 meldingen per jaar, gemiddeld 356 meldingen per dag, krijgt die te maken hebben met mensen die verward gedrag vertonen,
-Het aantal meldingen is enorm gestegen sinds de bezuinigingen op de geestelijke gezondheidszorg,

Overwegende dat:
-Politie geen zorgverleners zijn en mensen met verward gedrag niet de zorg en opvang kunnen geven die zij nodig hebben,
-Dat het aantal meldingen met mensen met verward gedrag veel capaciteit van de politie vergt die zij niet kunnen inzetten voor bijvoorbeeld het aanpakken van criminaliteit en veiligheid,

Draagt het college op:
-In het interventieplan dat het college momenteel uitwerkt op te nemen de mogelijkheid dat er voor de politie altijd een medewerker van de ggz beschikbaar moet zijn, binnen 45 minuten, als zij op meldingen af moeten gaan waar verward gedrag een rol speelt,
-Zich in te zetten voor voldoende behandelplekken om mensen de passende hulp en zorg te bieden die ze op dat moment nodig hebben,
-De gemeenteraad te informeren over deze inspanningen en het resultaat ervan,

En gaat over tot de orde van de dag.

Dobbe, Elfrink, SP
Zwijnepoel, D66
Manders, Arnhem Centraal
Eppich - VVD

Zaaknummer:

Gemeenteraad Arnhem

Bij elkaar op	xx december 2022
Bij de bespreking van	Motie vreemd aan de agenda
Motie van	Nico Wiggers - Arnhemse Ouderen Partij
Titel van de motie	Woensdagavond is Raadsavond
Nummer Zaaknummer	**22M184**

Onderstaande raadslid stelt de raad voor om het college te verzoeken om niet langer bijeenkomsten met bewoners op de woensdagavond te organiseren, omdat woensdagavond bij uitstek de avond is waarop de gemeenteraad bijeen komt en raadsleden/fractievolgers in de gelegenheid moeten zijn om ALLE voorlichtings- en/of inspraakavonden voor onze inwoners te kunnen bijwonen.

Omdat we weten dat;

- op woensdagavond de gemeenteraad in vergadering bijeenkomt en raadsleden en fractievolgers worden geacht hierbij aanwezig te zijn;
- onder verantwoordelijkheid van het college regelmatig voorlichtings- en/of inspraakavonden voor onze inwoners op woensdagavonden worden georganiseerd;
- het bijwonen van voorlichtings- en/of inspraakavonden voor raadsleden en fractievolgers een goede bron van informatie is;

Omdat we vinden dat;

- het wenselijk vinden dat raadsleden en fractievolgers aanwezig kunnen zijn tijdens voorlichtings- en/of inspraakavonden voor inwoners;
- het wenselijk vinden dat inwoners aanwezig kunnen zijn tijdens de raadsvergaderingen op woensdagavond;
- nu raadsvergaderingen uitsluitend op woensdagavond plaatsvinden, voorlichtings- en/of inspraakavonden voor onze inwoners niet langer op woensdagavond worden gehouden;

Daarom roept de gemeenteraad het college op om;

- voorlichtings- en/of inspraakavonden voor onze inwoners niet langer meer te (doen) organiseren op woensdagavonden.

Nico Wiggers - Arnhemse Ouderen Partij

Gemeenteraad Arnhem

Bij elkaar op	xx december 2022
Bij de bespreking van	Motie vreemd aan de agenda
Motie van	Wimer Heemskerk – D66
Titel van de motie	Haal de rechter naar de wijk
Nummer Zaaknummer	**22M185**

Omdat we weten dat;
- er op verschillende plekken in Nederland proeven zijn geweest met wijkrechtspraak, een afgeronde proef in Den Haag positief is geëvalueerd en proeven in Rotterdam en Eindhoven al in blijvende vorm zijn doorgezet [1, 2, 3].
- deze heel lokale vorm van rechtspraak kijkt naar gevallen waarbij veel verschillende problemen tegelijkertijd spelen en probeert om samen met de omgeving van bewoners en partnerorganisaties van de gemeente in de wijk een samenhangende duurzame oplossing te vinden. Vaak (zoals in Rotterdam-Zuid) richt de aanpak zich op kwetsbare wijken waar veel opstapelende problemen voorkomen.
- onderzoek liet zien dat deze manier van werken wordt ervaren als meer bijdragend aan het oplossen van problemen, minder geld kost, kortere doorlooptijden heeft, zorgt voor minder herhaling van misdaad en zorgt voor een sterker gevoel van nabijheid van het recht ten opzichte van de manier van werken van gebruikelijke rechtspraak.

Omdat we vinden dat;
- we moeten proberen de rechtspraak voor iedereen toegankelijk te maken en te houden.
- deze vorm van rechtspraak een toevoeging kan zijn op de wijkgerichte manier waarop we in Arnhem werken via onder andere het OZO (Overlast en Zorg Overleg).

Daarom vraagt de gemeenteraad aan het college om:
1. Contact te leggen met Rechtbank Gelderland om de mogelijkheid te onderzoeken tot het organiseren van een proef met laagdrempelige wijkrechtspraak in Arnhem;

2. Te onderzoeken op welke manier de gemeente de Rechtbank hierin kan ondersteunen en de raad actief te informeren over de uitgevoerde acties.
-

Wimer Heemskerk – D66

[1] Innovatie binnen de rechtspraak - Multiproblematiek wijkrechtspraak, rechtspraak.nl

https://www.rechtspraak.nl/Organisatie-en-contact/Organisatie/Raad-voor-de-rechtspraak/Kwaliteit-van-de-rechtspraak/innovatie-binnen-de-rechtspraak/MER/Paginas/multiproblemathiek-wijkrechtspraak.aspx

[2] Evaluatie Rotterdamse Regelrechter en Haagse Wijkrechter, Research Memoranda, 2020

https://www.rechtspraak.nl/SiteCollectionDocuments/Research-Memoranda-Nr-1-2020.pdf

[3] Niet alleen het delict, maar ook de oorzaak aanpakken: de wijkrechter blijft definitief in Rotterdam, De Volkskrant, 2022

https://www.volkskrant.nl/nieuws-achtergrond/niet-alleen-het-delict-maar-ook-de-oorzaak-aanpakken-de-wijkrechter-blijft-definitief-in-rotterdam~b6581e7d/?referrer=https%3A%2F%2Fwww.google.com%2F

Gemeenteraad Arnhem

Bij elkaar op	xx december 2022
Bij de bespreking van	Motie vreemd aan de agenda
Motie van	Gerrie Elfrink - SP
Titel van de motie	Ook mobiel gemeentelijk erfgoed
Nummer Zaaknummer	**22M186**

De Raad,

Gehoord de beraadslaging,

Constaterende dat:

- Slechts onroerende zaken volgens de Arnhemse erfgoedverordening tot gemeentelijk erfgoed bestempeld kunnen worden:
- Ook roerende zaken een erfgoedwaarde kunnen hebben, zoals de Arnhemse klassieke trolleys:
- Arnhem veel waarde hecht aan het behoud van erfgoed.

Overwegende dat:

- Het wenselijk kan zijn om ook roerende zaken als gemeentelijk erfgoed te bestempelen;
- Dit roerende erfgoed vaak bijzonder kwetsbaar is, zoals in het geval van de (klassieke) trolleys, die sinds 1948 het Arnhemse staatbeeld inkleuren:
- Het predicaat ‘gemeentelijk erfgoed’ een erkenning is van de waarde van de betreffende goederen, hetgeen het ook eenvoudiger maakt om sponsoring te verwerven.

Verzoekt het college:

- De mogelijkheid te gaan bieden via een aanpassing van de erfgoednota ook roerende goederen, zoals de klassieke trolleys, het predicaat ‘gemeentelijk erfgoed’ te verschaffen.
- Er zorg voor te dragen dat de historische trolleybussen tot gemeentelijk erfgoed worden aangewezen en ervoor zorg te dragen dat deze trolleybussen behouden blijven.

Gerrie Elfrink - SP

Gemeenteraad Arnhem

Bij elkaar op	xx december 2022
Bij de bespreking van	Motie vreemd aan de agenda
Motie van	Lea Manders – Arnhem Centraal
Titel van de motie	Ook mobiel gemeentelijk erfgoed
Nummer Zaaknummer	**22M187**

De Raad,

Gehoord de beraadslaging,

Constaterende dat:

- Slechts onroerende zaken volgens de Arnhemse erfgoedverordening tot gemeentelijk erfgoed bestempeld kunnen worden:
- Ook roerende zaken een erfgoedwaarde kunnen hebben, zoals de Arnhemse klassieke trolleys:
- Arnhem veel waarde hecht aan het behoud van erfgoed.

Overwegende dat:

- Het wenselijk kan zijn om ook roerende zaken als gemeentelijk erfgoed te bestempelen;
- Dit roerende erfgoed vaak bijzonder kwetsbaar is, zoals in het geval van de (klassieke) trolleys, die sinds 1948 het Arnhemse staatbeeld inkleuren:
- Het predicaat ‘gemeentelijk erfgoed’ een erkenning is van de waarde van de betreffende goederen, hetgeen het ook eenvoudiger maakt om sponsoring te verwerven.

Verzoekt het college:

- de mogelijkheid te onderzoeken via een aanpassing van de erfgoednota ook roerende goederen, zoals de klassieke trolleys, het predicaat ‘gemeentelijk erfgoed’ te verschaffen.
- Zich ervoor in te spannen dat de historische trolleybussen tot gemeentelijk erfgoed worden aangewezen en behouden blijven.

En gaat over tot de orde van de dag

Lea Manders – Arnhem Centraal